

I V L I I
 C A E S A R I S S C A -
 L I G E R I V I R I C L A R I S S .
 C O M M E N T A R I I , E T
 A N I M A D V E R S I O N E S ,
 I N S E X L I B R O S D E C A V -
 S I S P L A N T A R V M
 T H E O P H R A S T I .

*¶ Exquisite rerum ac dictionum penitus abstrusarum Graeca
 Latinaq; lingua explicationem in his commentariis re ipsa com-
 perient Lectores: & ipse Index Operi additus monstrabit.*

L V G D V N I ,
 A P V D G V L I . R O V I L L I V M .
 M . D . L X V I .

E X p r i u i l e g i o R E G I S i n c a l c e O p e r i s e x s c r i p t o .

*...tus est in pta ... expurgatorum ...
 No 1007 - fol 19 - 1800 - age.*

SYLVIVS SCALIGER, HOC PATRIS MO-
NIMENTVM, AVTHORE R. CONSTAN-
TINO, DEDICAVIT GENEROSISSIMO
VIRO D. IACOBO DE LVXEMBOVRG,
COMITI LANNEO, ET DOM. ŞAM-
MARCELLI, &c.

JOANNES CRISPINVS PHI-
LOSOPHÆ AC PHILOGIÆ STV-
dioso Lectori, S.

S I EA scripta meritò probantur, quæ cum rei cog-
nitione coniunctam habent doctam & exqui-
sitam orationem, hi sanè libri quos IVLIVS
SCALIGER *ἠερολογίαι* scripsit, & quos nunc
exhibemus, nominibus istis commendabiles esse
debent. Nam præter summâ rerum excellentium
quas habent, dignitatem, elucescit peculiaris qui-
dam dicendi nitor, vt vix statueris quid magis sit admiratione dignum,
an res & argumentum, an eiusdem præclara & concinna tractatio. Ac
quemadmodum ridicula est, & nintium, in Philosopho præsertim, pu-
denda ea curiositas quæ in verbis affectatis, vndique conquirendis ac
construendis versatur: inanis, inquam, illa *λερολογία* vel potius *λεχολύπη*, in
qua sibi placent qui relicta rerum cognitione, toti verbis adhærescunt:
ita certè importuna & impudens eorum hominum morositas, qui quasi
αἰσῦσαν esset bene sentire & bene loqui, consectantur horridum & se-
licitem ab aliis fuerit dictum. Sed sanè illorum vesaniam iam pridem, Dei
beneficio, nostrum hoc seculum agnoscit: & doctorum hominum labo-
re & industria effectum est, vt non amplius de vera Philosophandi ra-
tione sit dubitandum. Verùm nec huius loci nec nostri est instituti, in
hoc sermone immorari: hoc tantùm volo, Lectori, int his libris quos modò
edimus, illius quam dixi rei & verborum *ἀναλογία* illustrissimum ex-
emplum apparere. Quod dico, de vniuerso opere puto statuendum, vt
doctorum quidem iudicio, & THEOPHRASTVS librorum i-
storum auctor, & SCALIGER interpres his dotibus ornati meritò
censeantur. Cuius rei non obscura est aut difficilis probatio. Quis enim
nescit THEOPHRASTVM & in sentiendo, & in loquendo no-
mini suo respondere? In rerum quidem & naturæ cognitione qualcun-
quæ tandem partes respicias, omnino mirabilis est, vt librorum numerus
qui à Laertio commemorantur, & illa maximè scripta quæ in hæc usque
nostra secula peruenerunt, satis superque indicant. Atqui si in omnibus

CRISPINI EPISTOLA,

scriptis admirandus est, omnino in his libris qui sunt de PLANTARVM CAUSIS, seipsam prorsus videtur superasse. Amplissimum enim est argumentum de Plantis, & iucunda utilisque earundem cognitio, & hac de re aliàs quidem egit, sed certè non peræquè vt in his libris. Nam *τὸ βῆσι* quiuis perspiciet, dummodo sit sensu præditus: videbit quilibet esse plantas, admirabitur illarum pulchritudinè, varietatem, fructum, cognoscet nomina: sed tenere illarum *τὸ ἀίοντι*, nempe principia & veras causas, tantum præstat leni illi & externæ per sensus cognitioni, quantum mens & intellectus, eaque doctrina quæ certis constat principiis, antecellit vagam & incertam alicuius rei opinionem. Hic vero THEOPHRASTVS agit de causis plantarum, & iis quidem quantum posunt esse, sempiternis & *ἀίωνα ἀίωλον*, illisque stabilitis deducit varia principum causarum effecta: explicat mirabiles Naturæ ortus, incrementa, exitus, & quicquid denique varium in Plantis architectata est Natura: quæ aliùs & prolixiùs repetere omnino esset *ἀνεποδίστατον*. De Theophrasti verò stilo illiusque decoro & decenti ornatu, nihil est aliud proferendum quàm ex optimi iudicis sententia, quem enim Aristoteles ex Tyrtamo *Θεόφραστος* augustissimo nomine, propter summam & singularem dicendi facultatem, nuncupauit, quis non eloquentissimum existimauerit? Cæterum, quod maximè erat optandum, eloquentissimo viro, doctissimus obrigit Interpres, SCALIGER ille nimirum Latinè & propriè explicans quæ Theophrastus Græciæ quondam tradiderat. Hoc quidem permulti conati sunt perficere, inter quos THEODORVS GAZA vir eruditissimus, & suæ, id est Græcæ Linguæ peritissimus: cuius sanè laudandus est conatus, sed tamen hætenus vt agnoscamus illum siue Græci aut Latini sermonis non ita distincta cognitione, siue rei (quod verisimilius est) ignoracione, infinitis propemodum in locis aded fuisse hallucinarum, vt Iulio Scaligero *ἀποσπῆ* & emendatore opus habuerit. Accedit interpretationis exquisita proprietas, concisi stili & compositionis breuitate condita, cui nihil possis deurahere. Memineris ergo hic te legere non vulgare aliquem Interpretem, de Lexicis sapientem, & aliena scrupulosè insectantem: sed SCALIGERVM, id est, præscum illum & germanum sermonem, quem Varro cum Scaligero aut Scaliger cum Varrone locutus est. De nobis verò nihil est necesse vt pluribus agamus: hoc tamen verè possuntius testari, nos in hoc opere emittendo, quantum potuimus maximam habuisse huius argumenti, quod per se distillatum est, rationem: vt præclari isti ac minime vulgares Commentarii ab omnibus emendatè & planè legi possent. Iam verò hoc certè quidem fatebor in hunc vsque diem, mihi in aliis nimirum studiis semper propemodum versato, non licuisse, quantum optarem, in literis Philosophicis operam adhibere: & libentius Iurisprudentiæ nostræ operam dare

AD LECTORI.

dare: sed quandoquidem Philosophiæ cum aliarum literarum studiis re-
 etè conuenit: spero, Deo adiuuante, aliquid item adiuuenti ex hoc nostro
 labore Philosophiæ imposterùm allatum iri: sicut & hi libri, & alii iam
 nunc à nobis editi in aliquot ARISTOTELIS libros Com-
 mentarij, testantur. Interim, Lector, accipies hoc nostræ fi-
 dei *de corpore* & pignus, à R. CONSTANTINO viro
 doctissimo profectum: & Theophrasti cum Scaligero
 modò coniunctissimi, amicitia & societate frue-
 ris. Vale, & nostris stu-
 diis faue.

IULII CAESARIS

SCALIGERI COMMENTA-

tarii in libros De causis plantarum

THEOPHRASTI.

RES esse particularis Philosophiz tradendę rationes diximus in Commētariis, qui nuper editi sunt IN LIBROS DE PLANTIS ARISTOTELEI ATTRIBUTOS. Prima contenta est simpliciter narratione: qua quęque res est facie, quibus affectibus. Operosior altera scrutatur generationes: hoc est, quo quicque modo, a quo, ubi, quando, quatenus fiat. Difficillima nobilissimāq; omnium tertia, conquiri causas substantiarum: à quibus elicit affectuū productiones naturalium, atque

ea principia, quibus inhięrēt illis: siue sint apparatus ad generationes, siue rei generatz perfectiones: quibus omnia Naturę opera finem suum consequuntur. Ac duorum quidem capitum priorum Commētationes absoluimus in Historiis: nunc reliquum est, vt tertiā partem expediamus: vnde inchoata de plantis scientia penitus absoluaetur. Quod igitur Gręci sapientes *συνεχόμενα* vocant, nostri

SVBIE-
CTVM.

SVBIECTVM: id est rem, qua de agitur, tam præcedentium, quàm horum Librorum, est planta. Sed in prioribus Commētariis ratio considerationis, qua circumscribitur autoris opus, est natura ipsa, qua & generatur plantę tales, & sunt tales. Sunt autē ad finem aliquem. Is ducebatur à materia, & à formā. Facit enim materia, vt quędam ad ignem tantum expetantur: vnde tum Gręcis, tum Latinis nomina, *σπέρμα*, Cremum. Alię paratur ad vsum edificiorum: vt tigna, trabes, valę. Quę admodum ad instrumenta caduntur nonnullę, velut ad capulos, manubria, tidicas. Sunt etiā, quę propter carbones, aut cineres aliis anteferuntur. A forma vis ea manat, qua generantur vel totę, vel partes, vel factus ipsi, quos *φρυστα* appellamus: vnde propter hominum vitam, vel conseruetur sanitas, vt à cibis: vel reparetur, quod fit per medicamēta. Hęc fuit ratio prioris tractationis. In hęc verò quanquā est & idem subiectum, & eadem ratio: tamen rationis huius, modus alius est. In illis enim simplex erat, ac, quę admodum dicebamus, in nuda planāq; narratione constitutus. In his autem tum exactus in se, tum sese promouens ad causarum disquisitiones. Quarum duę sunt, vt Aristoteles vocare solet, *κατ' ἀνάγκην* MATERIA scilicet, ac *εὐχρηστικῶς* FORMA. Tertia *σφῆρα*, qui dicitur finis. A terra nanque habet Robur contumaciam: ab aqua Vimen flexibilitatem: ab vtriusque forma communi vtrūque grauitatē: priuatiuē verò Quercus vt glādem ferat: Salix vt nihil, aut nucamenta solum. Hoc est plenum propositum, quem scopū vulgus vocat: & hęc ratio totius contemplationis, quam Methodum appellant. Huius autem rationis modus omnibus artis constat partibus. Interdum enim (suo quicque loco declaratum est) vtitur cōmuni ac probabili ratiocinandi modo. Nonnunquam etiam demonstratione, vel ex propositis, quam vocāt *ἀπόδειξις*, vel ex prin-

RATIO
SCRIBEN
DI.

SCOPVS.

cipiis

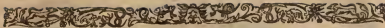
IN LIB. THEOPH. DE CAUSIS:

cipiis ipſis, quæ iam cognita ſunt in libris vniuerſalibus. Eſt etiam, cum adducit authoritatès, tum ex popularibus agricolarum opinionibus, tum ex ſententiis eorum, qui hac in materia quid ſenſerint, prodiderunt. Quin & exemplorum, & inductionum perſuaſionibus ambit fidè legentium: veluti cum Amygdali caſtigat luxuriam, aut corrigit amaritudinem: illius rationem tranſfert ad præcepta vinearum: huius inſtitutum communicat cum Malorù punicorù aceditate: adductus ſcilicet naturæ cõmunis proportione, quã analogiã dicimus. Is ergo modus eſt. **ORDO** verò hic. Cùm ad vſum hominis artes omnes cõparatè ſint: quam ob cauſam Socrates apud Xenophonè mathematicarù excuſum circunſcribit ciuilibus vtilitatibus: videtur hæc philoſophiæ pars ad agriculturam principia ſtatuerè. Idcirco efficientè cauſam non attingit: propterea quòd ea tota eſt in ſemine: cuius partem principalem, quæ forma eſt, autorè facit generationis Philoſophus, in libris de Generatione animalium, & in ſeptimo Diuine philoſophiæ. In ea cõmuni diſceptatione, ſi quid hic ea de re dubitari poteſt, nobis eſt acquieſcendum. Dirigitur enim hic pleraq; omnia ad Philoſophi cognitionem: ſed ita, vt haud contrènenda pars ad vſum agrorù commēdetur. Huius operæ partes cùm ſint tres, in aruo, in arborù generibus, in prato: de hoc poſtremo nihil ſeparatim: propterea quòd & parabilis eſt ei cultura, & ad conſiriones reſerri poſſet. de aliis duobus ita dicere inſtituit Theophaſtus: vt quaſi ad ſumma capita duo teegerit omnem contemplationem. His igitur partibus eruit præceptiones ex naturæ ſinu. Ita explicat in arboribus fructus, quorum partim *ægypti*, partim diximus *ægypti*. Aruù haber frugum genera, quæ iã diſtinximus in Hiſtoriis, per frumētacea, legumina, & tertiam eorù claſſem, quæ referuntur ad Milii naturam, quibus etiam Sefamù atq; alia eiufmodi attributa ſunt. Nec ab iis abſunt multum oleracea. eo nanq; ſolo diſtāt, quòd frugum ſemina modò: olerum etiam ſolia ipſa, & caulè ſunt veſcēdo. Arbores autem particēbamur in vineas, oliueta, & ficeta ſeorſum. deinde in viridaria. Hæc ob mites arbores. Propter ſeras verò, in ſyluam fructiferam, & eeduã. Talis eſt ſumma totius inſtituti noſtri. Quoniã verò his omnibus naturæ quædã cõmunes ſunt: atque inter eas vna poriffimùm, quæ eſt generari, vt ſint nunc & generare, vt eſſe poſſit quæcũq; de hoc primùm, de que eius generibus, ſive modis, atque affectibus dicendum fuit. In ſecundo autè libro de ſylueſtribus. Hæc de arboribus: à quibus incipere oportuit tanquam à notioribus, rum ob magnitudinē, tum ob diuturnitatem. Et veruſtior eſſe videtur apud mortaliù animos arborum quàm frugum cognitio: quod & diuinus Poeta, atq; ante hunc Varro, ac eo priores Thucydides, & Ariſtot. teſtatum reliquere. Iraque poſtea quã in tertio libro induxerit artis principia ad arbores eolēdas: in quarto explicabit rationū rationes. His ita conſtitutis, in quinto expedit multarù cauſas ſpecierù: quibus quæque affectibus præditæ ſint. Ac deinde alios, qui præter eõmunes, aut pprias formas naturales eueniant quos morbos appellamus. Poſtremò his abſolutis, aggreditur eruere cauſas earù qualitarum, quæ maximè vidētur inſignes in plantis: odores dico, & ſapores. Hæc ſunt, quæ de roto hoc opere, propoſito, ſine, docēdi ratione, partibus, ordine dicenda mihi viſa ſunt. Ex quibus præponi videtur nobis, quid ſequi liceat, quid min⁹ approbare. Ac mihi quidē videntur illi præſci ſapientes artiũ, atq; ſcientiarũ vel inuētores vel cultores minùs exactè quædã tradere coacti. Sic enim cõparatum eſt in natura omnium principiorũ, vt quoniã ſemina cohibeāt in ſe omnia futurę molis, cõfuſa multa cõtineāt. Quã obrem vt quicque venerat in mentē, ſæpe importuna inuaſione aliarũ commentationũ ſedes occupauit. Quo factũ eſt, vt non pauca videamus coacta, alia repetita, plurima inculcata, nec pauciora præpoſita. Id quod eũ in aliis obſeruauimus aurotib⁹, quos honoris cauſa non nomino: tũ hiſin libris etiam licet animaduertere. Principiò nõ rectè videtur à micibus at-

CASTIGATIO.

PRÆFATIO IN LIB. THEOP.

boribus auspiciatus ad syluestres postea transisse: sunt enim syluestres utroque modo notiores nobis, & natura scilicet, & facilitate. Neque rueri possumus hoc diuini Præceptoris exëplo: qui in Historiis corporis humani partes extimas pro formula statuit ad cognitionë partiũ, quę in aliis animalibus considerandę sunt, quasi maximę notas nobis ad ignotiores agnoscendũ. Non enim ratio par. Nā homo sibi præfens est arbores mites nihilo magis vel præfentes, vel lobuiz, vel frequētes, quā ipsę ferę. Quocũq; oculos circũtuleris: illico naturã inuenies suo de sinu pandentē spēte opes suas: tuęque arti proponentem, quę inuitãda tibi sint, exëplaria: tuũque studiũ operę similitudine prouocantē. Tũ verò quis nescit insitiones ipsas, & serò inuētās, & sepe à natura repudiatas, nõ de cę priorẽ loco positas ab hoc viro, quã cam generationē, quę quotidie videtur, etiã inuītis nobis eo epare arua ipsa vel summis artibus excultã? Quis enim nõ videt tribulos, & scolymos, & anemonas, & lumas naturę cõsilio & obstrepete iã positę operę, & augere futuram? Præterea, quę suis monebimus locis, multa cõfundit, multa repetit: quãdã tã perplexę, atq; miserę tractat, vt explicatio lõgẽ maiorẽ pariat dubitationē, quã ipsa quęstio. Illud nõ potest ferri: cũ prius de morbis egit, quã de affectib; naturalibus. Nā si morbus est cõsultionis deprauiatio: quis neget, prius agnosceãdas ipsas qualitates, quã earũ vitiationes: Nā & hoc apud medicũ imprimis cõsideratur. In qualibet cõgritudine, quo quisque habitu prius fuerit naturali. Hęc enim est primaria indicatio. At ille vltimo loco docuit, quib; principiũ sapores in plãtis odoręsq; cõstarent: quorũ corruptioñẽ in ipsa substantia deprauiatã legebamus in præcedẽti libro. Sic igitur & cõmodius & prudẽtius statuisset. Plantarũ causa atq; principiũ seminiũ quoddã est: sed aliis manifestũ, aliis occultũ. sunt enim certis locis præcipia cęlestia quędam, quibus elementorũ mistiones animãtur in plãtas: quales eę sunt, quę spēte dicuntur provenire. Alię generantur ex plantarum partibus sese prorogãtib; vt quę pullulãt ab radice. Alię ex plãtę parte separata: vt ex talea, paxillo. Nõnullę ex plãtę fœtu, quod semẽ appellatur. Eius modi duo, aut enim idẽ generatur specie, vt ẽ glãde robur: aut pportione, vt ẽ brassicę se mine rapũ. Similis talearũ rationi est insitio. Quippe huic surculo matrix arbor est: sicut terra talez. Auulsiones autẽ nihil mutãt, aut addũt naturę, præter locũ. Radix enim iã pduxit: vnde & vni radices appellamus: at vero trãffert. Horũ igitur modorum maior, atq; potior pars cũ sit in feris plantis: ab his primũ exordiri par est. Secundo loco trãfferenda opera in causas cicurũ plantarũ. Et quia sunt arborũ naturę præstantiores, ab arboribus prius incipiendũ. Hic verò explicaret in feris ~~in arboribus~~, scilicet quę sine aliarum opera cõsistere nequeũt: simul quę nõ nisi in aliis proueniunt, vt viscũ. Atque huic naturę adiungeret artẽ insitionũ. Tertio loco diceret de virgultis, siue fruticibus, & quę ipse vocat, coronaria. Ac deinde de oletaceis. Quarto de frugibus: sunt enim oleribus eę posteriores. Tum sequeretur affectus naturales: scilicet odor, & sapor: atque etiã color: quẽ tamen omisit ipse. At non præterit autor eorũ librorũ, qui Arist. attribuntur. Et sanẽ quærendũ fuerat, quare viriditas penẽ omnibus cõmunis. Cur deficit rũcos veterascẽtes. Quã ob rẽ ligna viridia nulla: lutea nõnulla: rubra aliquot. Quę causa buxũ nouellã facit dilutiore vitiditate, vetulã fusciore: contrã in aliis frondes per initia saturo virore: declinã ætate sũt pallidiores. Quis fiat, vt autũno vitibus, rubis, malis, sorbis videamus folia vitiditatẽ cũ rubore cõmutare? Sunt & speciebus quibusdã colores peculiare: vt bistorta: subus enim foliorũ superficies cęcia est. Cyclamino rubra. A triplex tribus coloribus toridę species distinguit, sicut & beta, viridũ, pallidũ, sanguineo. Sunt & alia generis eiũdem in floribus, in radicibus, in fructibus: quę omnia nobis fuerant hic excussa, ad suam quicquę causam, reducenda. Ac posthęc morborum, seu vitiorum cõsiderationi postremus fuerat relictus locus.

I V I I C A E S A R I S

SCALIGERI IN LIBROS

DE CAUSIS PLANTARVM THEO-

PHRASTI, COMMENTARII.

CA P V T P R I M V M.

Causa prima cuiusmodi rationem ostendit sui, quare causa plantarum sit tractata. Cui tamen non prodant. Causa spontanea generationis. Generationes de animalibus, & vegetabilibus, & in quibus non, & quare.

IN quibus ai dicitur. Causarum tractationem hunc in locum delatam esse post priores enarrationes, ostendit. Partitur autem in duas necessitates. Prima est: Tametsi, inquit, satis à nobis potèta sunt plantarum nec minus indicata natura propagacionis: item quare, quibusque modis (multos cum narrauimus) provenire queant: tamen quia non omnia sunt omnia competunt: necesse est, privatim quid cuique speciei debeatur, deducere ad causas vique. Altera necessitas. Quia, inquit, animadvertere oportet, quemadmodum ratio coheret narrationi. Non enim satis est, quare aut audicione accepimus, aut visu consequi sumus, aut casu accepta fuerit, cognoscere: sed videndum potèta est, an ea cuncta consentanea sint rationi. Hæc cum dixit incipit construere principia generationis: atque aut seminatiferis omnibus communem esse naturam, ut è semine proveniant. Ita modificavit hinc sententiam amplitudinem, ac circumscriptit e ancillis seminatiferarum.

In sequentibus tamen libris conari videtur ostendere at bores omnes è semine nasci. Hoc axiomata quia perplexè admodum agitur, ibi eam modis explicavimus. Primum igitur ponit hanc conclusionem, *intra diuina natura*. Duplici via probat. Primum dicit, esse manifestum. Deinde etiam demonstrari posse nihilominus. Hoc est quod maxima duo lumina frequenter profertur, Aristoteles, & Galenus. Demonstrationem dico, *intra diuina natura*. Icirco dixit, *intra diuina natura*: sed modeste, ut solet ipse: & Plotinus ad fastidium dubitationis, addidit, fortasse, *intra*. Hoc enim modo temperat periculum iudiciorum princeps Aboali. quanquam in hoc à barbaris Larinitatem frustra proferturibus calumniam passus est. Apponit deinde probationes Prima propositio: Natura nihil facit frustra. Hoc toties à præceptore dictum fuit: ut citare loea, sit vel ostentatio, vel superfluitio. Et ratio est. Quod enim frustra est, finem non spectat. Autor igitur inconsultus. At Deus & Natura, vnum. Minor propositio. Natura fecit semen. Non ergo frustra. Auget vim argumentationis, cum ait, *intra diuina natura*.

A *causa*. Nihil frustra, id est nunquam: tanto minus in principis. At tamen principium est. Hoc patet in multis. Quare in cæteris quoque lex eadem agnoscenda est. Dixit, *intra diuina natura*, quasi dica: *intra diuina natura, & intra diuina natura*. tot enim sunt genera principiorum. Et addidit, *intra diuina natura*. Quia possumus esse *intra diuina natura*, non tamen *intra diuina natura*: tanto minus *intra diuina natura*. Est enim *intra diuina natura*, quod habet in aliis potestatem. Sic cerebrum, & cut, *intra diuina natura*, Galeno & Aristotelis. Materia in composito *intra diuina natura* est: at non est *intra diuina natura*. Apud Thucydadem *intra diuina natura* est: at non est *intra diuina natura*: sed inanis ille populus. Ob id Philoſophus hinc addidit *intra diuina natura*. At semen adeo *intra diuina natura* est, ut sua potestate tota ipsa planta sit. Post adiungit consequentem conclusionem, *sed inueteriam*. Semen, inquit, frustra cæset, si non possit generare. Rectè conclusio sic. Igitur semen non est frustra. Auget sententiam verbis illis, *intra diuina natura*. In quibus videtur pallogia. Quippe idem, *intra diuina natura*, & *intra diuina natura*. Sed intelligendum *intra diuina natura*, cum dicit, *intra diuina natura*: ut insitutum sit à Natura. In illis autem, *intra diuina natura*, ut deducatur ad effectum. Atque ita ostendat: & factum propter generationem, & consequi finem suum. Quod autem ad hoc sit comparatum, & quidem semper quoad naturam suam principia, manifestum est ex omnium visu sine ulla controuersia. Quod verò aliter videtur: factam esse hanc suspensionem ex agriculturalum consuetudine: qui non omnem propagationem feminibus comparent. Hanc obiectionem diluit sic: Hoc, inquit, ab illis fieri: non quod inutile sit: sed quia multa spontè prodeant. Tum quod tam in arboribus, quam in herbaceis non omnibus facile est semen ad seminum solum. Hæc fuit, inquit, causa, ut arbitarentur quidam non semper esse semen vile ad quancunque generationem. Postea dat viculum obiectionem hinc obiectioni. In ficibus, inquit, non videtur visus feminis ad generandum: & est tamen, quemadmodum diximus in Historicis item de aliis est simile iudicium. Ex arboribus præter ficum, exempla præta à moro: in aliis plantis, ut à fraga, & thymo cuius: flos herbaceus est, nec minus semen. Icirco dixit, *intra diuina natura* paulo laxius, ut & *intra diuina natura* comprehenderet, & *intra diuina natura*. Hæc est sententia. Verba verò

B *causa*. Semen, inquit, frustra cæset, si non possit generare. Rectè conclusio sic. Igitur semen non est frustra. Auget sententiam verbis illis, *intra diuina natura*. In quibus videtur pallogia. Quippe idem, *intra diuina natura*, & *intra diuina natura*. Sed intelligendum *intra diuina natura*, cum dicit, *intra diuina natura*: ut insitutum sit à Natura. In illis autem, *intra diuina natura*, ut deducatur ad effectum. Atque ita ostendat: & factum propter generationem, & consequi finem suum. Quod autem ad hoc sit comparatum, & quidem semper quoad naturam suam principia, manifestum est ex omnium visu sine ulla controuersia. Quod verò aliter videtur: factam esse hanc suspensionem ex agriculturalum consuetudine: qui non omnem propagationem feminibus comparent. Hanc obiectionem diluit sic: Hoc, inquit, ab illis fieri: non quod inutile sit: sed quia multa spontè prodeant. Tum quod tam in arboribus, quam in herbaceis non omnibus facile est semen ad seminum solum. Hæc fuit, inquit, causa, ut arbitarentur quidam non semper esse semen vile ad quancunque generationem. Postea dat viculum obiectionem hinc obiectioni. In ficibus, inquit, non videtur visus feminis ad generandum: & est tamen, quemadmodum diximus in Historicis item de aliis est simile iudicium. Ex arboribus præter ficum, exempla præta à moro: in aliis plantis, ut à fraga, & thymo cuius: flos herbaceus est, nec minus semen. Icirco dixit, *intra diuina natura* paulo laxius, ut & *intra diuina natura* comprehenderet, & *intra diuina natura*. Hæc est sententia. Verba verò

C *causa*. Semen, inquit, frustra cæset, si non possit generare. Rectè conclusio sic. Igitur semen non est frustra. Auget sententiam verbis illis, *intra diuina natura*. In quibus videtur pallogia. Quippe idem, *intra diuina natura*, & *intra diuina natura*. Sed intelligendum *intra diuina natura*, cum dicit, *intra diuina natura*: ut insitutum sit à Natura. In illis autem, *intra diuina natura*, ut deducatur ad effectum. Atque ita ostendat: & factum propter generationem, & consequi finem suum. Quod autem ad hoc sit comparatum, & quidem semper quoad naturam suam principia, manifestum est ex omnium visu sine ulla controuersia. Quod verò aliter videtur: factam esse hanc suspensionem ex agriculturalum consuetudine: qui non omnem propagationem feminibus comparent. Hanc obiectionem diluit sic: Hoc, inquit, ab illis fieri: non quod inutile sit: sed quia multa spontè prodeant. Tum quod tam in arboribus, quam in herbaceis non omnibus facile est semen ad seminum solum. Hæc fuit, inquit, causa, ut arbitarentur quidam non semper esse semen vile ad quancunque generationem. Postea dat viculum obiectionem hinc obiectioni. In ficibus, inquit, non videtur visus feminis ad generandum: & est tamen, quemadmodum diximus in Historicis item de aliis est simile iudicium. Ex arboribus præter ficum, exempla præta à moro: in aliis plantis, ut à fraga, & thymo cuius: flos herbaceus est, nec minus semen. Icirco dixit, *intra diuina natura* paulo laxius, ut & *intra diuina natura* comprehenderet, & *intra diuina natura*. Hæc est sententia. Verba verò

paulo perplexiora. Inquit, *αἰσθησιμὸν αἰσθητὸν ἢ τὸ εἶναι, καὶ τὸ εἶναι αἰσθητὸν ἢ αἰσθησιμὸν*. Iam hæc fatenti cogitur ex antece-
dentibus. At iubi infertur *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν ἢ τὸ εἶναι αἰσθητὸν*.
Siquidem generatiois causa temper est iemen.
Hoc non potest esse probatio, sed probatum. Vi-
denur ergo, non per *ἢ* inferri debere. Sic rucur-
ram, iam probatū esse, & probari per induc-
tionem. Factum esse à Natura non frustra, sed ad ge-
nerationem. Igitur si non posset generare, in eodē
esset cōtradictio: esset enim frustra, & nō frustra.
Sed illud non est iupinē prætereundum, cum dicit,
ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν. constitutum enim est ex materia,
quæ potest passivè, & ex forma, quæ potest activè
facere ad generationē. Vtroque enim modo hęc
Natura valet. Dicitur *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*. Quo-
modo? Nam de omni semine disputat. Quænam igitur
sunt illa *ἄλλα*? Nō probat ex omni semine iem-
entium fieri non enim necesse est: quia quedam
sunt in cōfesso. Sed de quibusdam agit at contro-
versis: quorum naturam docet eandem esse opor-
tere, quæ sit & in aliis. *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*. Post-
quam verba fecit de vno principio, id est de semi-
natai alio quoque modo fieri planarum genera-
tionem. Quippe ex materialium concursum, atque
putrefactione. Imò, inquit, ex naturali alteratio-
ne. Tribus verbis insigub' visus est: *αἰσθησιμὸν αἰσθητὸν*,
φωτιστὸν ἄλλωθεν. *αἰσθησιμὸν*, in sequen-
tibus libris sæpe ponit. *αἰσθησιμὸν* veteres medicos appella-
se causarum eotionem ad morbos constituēdos,
ex Galeni methodis patet. Hic concursum abi cō-
fluxio. Stimulus est apud Theophrastum eompositio
pactiorum inter duos exercitus, quam ipse vocat
αἰσθησιμὸν. Passus luce cōfluxio conuentione. Mare-
rarium eorummodum eonstitutionem atque cōfessionē
Lucretius eorum dicit à cœcundo. Hic igitur *αἰσθησιμὸν*
& materialium inter se, & vnitatum cum for-
ma vult esse cōfluxum atque cōfessionem. Hoc
satis nō esse oportet *ἄλλα* non interuenire. Nisi
enim mutetur materia certis qualitatibus, quibus
apparatus fiat ad formæ susceptionem non intro-
ducetur forma. Ideo dicit, *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*. Fit enim tem-
poris traictu: deinde momento indiuisibili forma
subit. *αἰσθησιμὸν* autē principium statuit generationis,
non per se, sed tanquam priuationem actiuiam. Sic
enim cogimur loqui, præter antiquorū atque re-
centiorum morem, in re valde subtili. Cum enim
putrescit humus, putredo non est forma futuræ
plantæ, sed priuatio formæ *αἰσθησιμὸν*. Absen-
tia igitur formæ plantæ in terra est priuatio abio-
tura. Putrefactio verò terre, est priuatio acti-
uiam: quia priuat terræ formam suam. Itaque præexistit in terra
priuatio formæ plantæ infertur autē priuatio for-
mæ propriæ, per putrefactionem. An verò putre-
factio sit priuatio non est sed putrefactio est prin-
cipium priuationis. Quia igitur putrefactio non
est principium per se: eorum illi eonuenientiam
& dicit, *ἄλλα* *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*. Propterea
quod natura noua introducitur, & sit *ἄλλα*
à priore Id quoque est generatio. Non enim putre-
factio est natura, sed naturæ instrumentum ad abla-
tionē eius formæ quæ impedit futuræ formæ in-

A *αἰσθησιμὸν αἰσθητὸν ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*. Hactenus duo prin-
cipia posuimus, seminales extrinsecum, naturalem ma-
teriz mutationem ad formam alteriuscuius adueni-
entem suscipiendam. *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν* alio modo positos
in historis repetitūque causas assignari. Sed an-
tequam aggrediarur, colligit quæ dixit. Et addit,
non solum semine iementiaera omnia, & spontē
quædam prouenerit: etiā nonnulla vtraque natu-
ra frui. Idque animalium eorum exemplum, quæ
& sexu per iemen, & ex putredine oriuntur *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*,
per sexus. Commodiore fuisset visus eorum
historia, quæ sine mari concipiunt: vt channæ &
erythri. Ad horum enim naturā propriis acce-
dunt plantæ *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*, quoniam ad plantas loqui-
tur, terram solum nominat. At alia multa ex alia,
quàm è terræ prouenit putredine: vt vesper, apes,
eosi. An verò Culices lentius & vltimi nascuntur è
putredine, discutitū est (suo loco. *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*). A-
lium aggredatur modū. Ex his, inquit, cognoscere
licet, pro variis generibus suum cuique modū esse
generationis. Deinde partitur genera per has dif-
ferentias, *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*. De quibus sta-
tuit iudicium, *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*. Negat eas,
quæ præfixæ sunt: aut quæ singulari prouident sti-
pitate: quæ a b radice non pullulant. arte produ-
ci posse ad generationem. Et quia *αἰσθησιμὸν* cultum
omnem designat, qui ad agrie oliam pertinet circa
ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν explicat significatum ad duos licet *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*
atque *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν* *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*. Igitur præter
ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν & *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*, est etiam *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*, siue *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*
à matrice, eā que duplex est aut à stolone auulso,
aut à ralea. Dicit autem *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*, respiciens ad *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*.
Salix enim vnicò tantū est stipite: scæp-
tamen ramus, atque pæctus crexit in arborē. Hinc
reddit causam, quare non propagatur ex his ge-
nerationes ad eos duos modos, cum dicit: *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*
ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*. Quæ non emittit
stolones sed vni stipite sunt, ab his stolope-
cū potest. Quæ sunt sicciore: ab his ramus inu-
tilis est ad arbore futurū. Vbi subtilis etiā cōfide-
randū est. vniūque sit genus *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*, *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*,
an duæ naturæ. Nā vnā esse suscipi possumus
ex eo quod hic attribuit *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν* *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*.
Et sine idē videtur: vnicū habere stipitē, & non
multos habere stipites. Illa erunt *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*, *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*,
ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν. Ex aduerso videtur esse negatio *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*
græci duobus vocibus designatur vnum. Et sine
verum est, ali quā horū esse differentiā. vt *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*
sint ita vno stipite: vt non omnes sint *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*.
Exempli gratia: talis & *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν* est, & nullā emit-
tit ab radice pullum. Pyrus est *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*, & emittit.
Illa est *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν* *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν* *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*.
ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν. Quorum scilicet natura per se est arbo-
rea. At putca malus, & corylus, & myrtus, nō sūt
natura sua vni stipites, sed fructu eorū & penitus *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*
ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν. Vt nō temere dixerit in historis Theo-
phrastus, plantarū naturā esse *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*, *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν*.
Ratio quare nō procedat ab his gene-
ratio. Quia, inquit, siccitatis in ipsis causā est. Opor-
tet enī quod emittere debet ex se germē, habeat in
se humiditatem. Neque verò *ἢ τὸ εἶναι αἰσθησιμὸν* id est, cuius-
cunque

cūque modis, qualis esse potest: verbi gratia, à terrę vlgine, vel cæli lenore: sed ἄμεινον, id est ἴμφοτον. Non temerè maluit, ἴμερον, quàm ἴμφοτον. Quia dicitur ἰταλὸς ἰταλὸς & loquitur de generatione: pregnā tam voluit esse. hæc est prima conditio: sit propria, & nativa. Altera: ἡ ἀνάγκη τερρῆ. Quæ tantū ieruari potuit in principis internis: quoad radices capiat: vnde nouā nācificatur humiditatem, quæ genuinat illa priori edūmptæ succedat. Sanè deductio plena. Verūm illud acutiūs considerandū. An ἰμφοτὸς sint sicciora. E si enim huius syllogūni terminus medius, siccatas, sic. Sicca nō producunt, vniūspites sunt sicca. Ergo vniūspites nō producūt. P. roferē: dō minor eget multa probatiōne. Corylus enī longè sicciōr est, quā pyrus, aut malus, & plūs tamē germinat ab radice. Itē punicæ multo sicciōr, multo etiam myrtus, quā vitis ipsā. Mirum verò quantum hæc ab illa pullulatiōne superetur. Minoris autē propofionis probandæ conditiōnes multæ. ἔφεζ, inquit, ἄλλο τὸ ἐμφοτὸν ἔφεζ ἰμφοτον. Parum habent humidū, non enim dicitur sicca, propter totā priuationē: sed quia sibi quidē fatiis habent ad generationē, non fatiis. Hæc prima ἀνάγκη n. fuleit cum illis, ἴταλὸς ἀπὸ τῆς ἐμφοτῆς φασὶν ἔφεζ. Cum à matricē planta recūsus est ramus. Quia iam inde ab ea non potest haurire porrō. Itaque suis in thesauris repositā habere oportet. At nō habet. Altera ratio τερρῆ ἰμφοτῆτος. Ecce, & nō multā habet: & id parū abet. Quomā verò, sicut & Galenus notabat in excrementis, quod resoluitur duplici natura constat, aqua siore scilicet & aerea: potuit vtrūque. ἔφεζ τὸν ἔφεζ. Hoc te nūius est, & ἀμφοτὸν, evaporat. hoc aquosius paulo. Hæc fatiis declarata sunt in primo meteoron. Atque hæc quidē materia est, quod addit postremo loco, aut forma est, aut instrumentum forme. ἔφεζ ἰμφοτον, inquit, ἀπὸ τῆς ἀμφοτῆτος διμῆς. E xhalat igitur humor innatus: qui cum sint innati caloris sedes, secū educit illū quoque. Quomobrem fir ramus ille sterilis, & quod Græci efficacissimè dicit, ἔφεζ ἰμφοτον. Sic in epichereamate intelligitur axioma illud: realidū & humidū sunt principia generatiōnis. Verba multa notanda hęc qualia prædita sunt efficaciaz, μάλιστα βλαπτικῆς. hic tractus tēporis respōdet illi propofito, ἀνάγκη τερρῆ. Alterū infinitiuum, τὸ ἔφεζ sic respōdet. Quæ germīnāt, ea oportet habere humidū. Quæ μάλιστα germinare, oportet seruire humidum quod habent atque incorruptum, quidem, hoc est τερρῆ. Ideo dixit ἔφεζ, scilicet in sua potestate: atque in ea sanè, vt regere possit. Hoc verū bñ fatiis, abib ex Cratylo, & in voce ἔφεζ ἰμφοτον est à nobis explicatū φασὶν ἔφεζ. Quia multa humida natura, calidæ fortè possunt esse sicciōra. τὸ ἔφεζ ἰμφοτον. Atque hæc quidē ἔφεζ ἰμφοτον, quæ nō habet stolonēs. Nunc dicamus de iis, quæ pullulāt. Hæc plātæ, inquit, ob moderatum humidum & calorem, vtrunque valēt retinere scilicet quod habet, & seruare. Idque adeo, vt non solum a uulsiq; vniūspites, atque aliō trāsferre perpetuari possint: sed etiā rami, etiā taleæ, tum vniūsi principia in se habeant, tum principiorum se nūēt efficaciaz ad viuē

A dum. Pōnit exēpla vitis, & ficus. Amplificat autē historiatā, vt non solum tales fructiferæ sint, verum etiā & steriliū quardā: quas inter enumerat salicē, iambucū, populū vtrāque. Causam adiungit breuissimis verbis, ἔφεζ ἰμφοτον humor sit aut or for cunditatis. vbi scē cunditātē fructuum intellexit eorū, qui in cibos ad hominis vsum recipiuntur. Non enim populus omnis sterilis, & iambucus fert bæccas in vmbellis frequentissimas. Hæc eūm expediat, more suo, quæ infiltrat ex diuini legibus præceptis, atque quā formula quadā iecūse fundamenta ex. lictiōnis dilectationis. Hoc enim est, ἔφεζ ἰμφοτον, quæ admodum alibi declaratur est. Trāslatum à pētoribus & arebatē: si qui antequā iustum opus aggrediātur, de lineamētā quæ dā lingunt, quāsi vestigia futuri ædificiū: vnde etiā ἔφεζ ἰμφοτον dicitur: vulgus Italicū à modo diminitiuo duplici modellem. Videmus nunc, quæ in edocibus circūferuntur. Tāns enim mendis hilibri deformes sūnt, vt quædam odum in historis quoque faciebamus, non vulgare opē hęc in re ponere coacti sūmus. Sic igitur scribēdum puto καὶ ἔφεζ ἰμφοτον ἐπιπέδιον μάλιστα ἔφεζ τὸν ἔφεζ ἰμφοτον ἰμφοτον ἔφεζ τὸν ἔφεζ ἰμφοτον ἔφεζ τὸν ἔφεζ ἰμφοτον. Quæ potestremā deē verba apud Gazam desiderari, vbi scripserim est, ἔφεζ ἰμφοτον. scribēdum, ἔφεζ ἰμφοτον. Quia dixit, τὸ ἔφεζ ἰμφοτον ἔφεζ ἰμφοτον. Alioquin illud, τὸ ἔφεζ ἰμφοτον etradendum fuit, & ἔφεζ ἰμφοτον, non autē ἔφεζ ἰμφοτον. vbi sequitur ἔφεζ ἰμφοτον. Alterum enim mēbrum est de vīs, quæ apta sunt ad generationē. Itā ἔφεζ ἰμφοτον non esse iam dixit. Re cēt verò Theodorus aut dissimulauit, aut abiecit illa verba, & μφοτὸν ἔφεζ, καὶ τὸν ἔφεζ. Sic enim continuandus est contextus orationis. Tā δὲ ἔφεζ ἰμφοτον ἔφεζ ἰμφοτον τὸν ἔφεζ ἰμφοτον ἔφεζ ἰμφοτον ἔφεζ ἰμφοτον. Theodorus, καὶ πῶς αὐτῶν, quæque obcausā. Quales, ille dixit. Quia essentialis esse oportet, & hanc, & talem, vt & sit essentialis effectus: & sit causā omnium acieidētium, quemadmodum seprimō diuinae sciētuz probatur est. Idem ab utitur sermonis proprietate, cum ita scribit: generatio quæ femine administratur. Sæpe virum optimo tali diecū ambitione peregrinum agnoscere licet. Nulla sanè administratur generatio. Non enim est opus nostrū. Sed fatio est agricolæ opera: generatio est naturæ opus. ἐπιπέδιον τερρῆ. Theodorus more suo addidit, adolecentem: non necessariō. De sola generatione hęc agit: ἔφεζ ἰμφοτον, herbis. Herbae eis portus, vt & herbas, & analogæ comprehendit: in qua est idea quæ dā futuri fut. Sic potius. Eas oportet humore quodā quæsi pregnātes esse: ἔφεζ ἰμφοτον, amittūt. Imō eubēt. Duplex enī motus externus, trāctio ἔφεζ: pulsio, ἔφεζ. Hos apud Aristotē. Tertiū addemus, ἔφεζ, a. ii.

vectio. Sed vehēs & vectum non est vnum per se. A Calor naturalis, & humor, sunt vñi subiecto. Vectio autem reducitur ad tractionē, qua proforsum fit. An acutus ad impulsione, si in equo sis. Quip se equi motus cū ex vtroque confleret, pulsio prior est. Prus enim mouet posteriori quod dicitur, aquarum prædauis. Onerauit inuidia verbū modera- tum quod dicitur enim non est *αληθινόν*.

CA P V T II.

Capitulum secundum quatuor sensum proprie quatuor sunt sua, quæ sunt, transgressio sibi Palma ferat, quæque promerit.

Ἰν ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη. Præua nunc historia si bicitur: qua cognoscitur ut, non esse in ueriale quod dicitur: vnicuiuslibet arborum iatos ramos non esse viles ad generationem. Palmæ naturam hoc prædauis narrat benefico. pro causâ apponit meam: uum densita: et quorū scilicet et bicitur: et que coheret in ea ipiritus obiectiatur, vneque et etha: amone dissipatos ethaurin. Cætera arbores creatumodi nullas, ac ne cupressum quidē. Nam in Creta, inquit, quod cupressus aliter quā in semine promerit: fit hoc, quia *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* ibi est. Soli ergo id euenit prærogatiua, non autem natura speciei. Tamen salis exemplum supra ponebamus nos. Nā quod possit obieci de fructu solis hie agi, iato aeris in stabimus. Magis esse mirandū in sterilibus: quibus de- fit plus humoris illius generis, quā in cœcis. P o- sūt tria, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*, quia feciora quædam fructu colat, quod & iupra monebamus: vt Coryli. *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* quædā propria idea, quæ locis qui bullam pullulant ab radice vt in Creta cupressus. Iecire dicitur *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Quia mutat in specie naturā: vt ex vnipluritate fiat fructus: mutat etiam in alcedinis terræ, quæ consequuntur illā vt apti nan sint eius rami tum habere, um letuare bumidum genitale ad futuræ arboris constitutionem. Quinetiam vt mutetur idea hæc in cupressos nihilominus in Palma quoque mutari patet cadē lege, loci scilicet. At enim cetera Babylonem fieri hoc. Quin præterbit certa conditio ne . Ramos enim non omnes, sed teneros eligere ad id opus. videlicet in iis est, quom quærimus, prægnans humilitas illa. Ex iis plāta ria instituta, quæ trāsfertant postea, vbi eam adcepta fuerint perfectionem, que possit matricis terræ tolerare mutationem. Le circo dicitur *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*, viuendi efficaciam natæ fuerint. Hoc verbo sepe vitur ad hunc significatum. Addit tamen præter Babylonici agri beneficium, etiam in Græcia scilicet rari solitum. Quod si ita est iam speciei fit ea propensio, non autem (sicuti nos dicebamus) terræ. Quippe eum in locis maximè alienis, & in quibus vel nullum, vel sero, vel minus commendabilem fructum fertamē in iis talis esse pergit. *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Explicat naturę illius inclinationē ad generandum. Non solum superiori ex parte (hoc *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* appellauimus in historiis) germina fuderet: sed etiā iubtus emittere radices. Videtur cuius verba hæc superflua. Nam si vitales Palmæ ramos patōs dicit: quis dubitat, quin ra-

dicēs agāt si sufficere scribat ad generationē, quæ non fa. carur etiā germinare? Denique si *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*, quis non putet, vtrūque bonū pericacium esse? Iamen ita viuendum. Demittit in serobe rami aliquando iuperne germinant: in- ferne radice nullam comparatū. Quod in populi & tabicibus quorū videmus. Quin alibi duo posuimus exēpta domi nostræ nara. Ramum tei- mus leiēmin. Is eodē anno etiā flores tulit: altero verò copiosiores. Cū tamē nō adolefecerit, rati minus idoneo loco situm, effodimus alio transla- tū. Ibi nullā penitus inuenimus radicem. Populi truncus tanē magis, atque ad eolumnæ officium exēsius, plus tepie mentes eum iacuisse humi, postea germina extulit & eorū frequētia satis, & iatis iouga. Ne igitur de Palma quis idē suspicaretur: vtrūque conunxit: *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Quin, inquit, tam facilis est ad radicandū, vt etiam si obli- quis deponatur, idē faciat: sed addit conditionem. Modd, inquit, terra iubtus *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* vdo scilicet solo, vique adeo tem per fouet hoc principium bumidi- tatis. Et respōdet illi *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*: quæ propterea negat ad hæc apta esse. Mihi tamen ea agriculturalum præcep- tis, & ex æconomico Xenophonius, minus mirū videtur, si e obliquis ramos facilius radices emit- tant. Nam quāto plures oculi tūb terra fuerint, rāto plura erunt loca radicularum, vt ita dicā, emul- sara. Nam quemadmodū quæ supra terram sunt partes, ex oculis gemmas protuberantes exigunt, vnde rami perhæant: vtrūque terra qua reguntur, si- milibus ex locis agūt radices. Quā rem indicauit radicum erebntate, eūm dixit, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Addit tamē, ad iustam non prodare magnitudinem. *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Ne quis multa exceptione labefat- etaret id quod pro vniuersali proposi. ū est: negat in alcedinis terris, hoc est *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*, eum iudicare, cuiusmodi abies & pinus. Ac ne cupressio quidē, nisi in Creta: neq; id in omni Cretę parte, sed cer- to demum loco quāsi sit is locus propria illa præ- ditus humiditate, qua possit vnipluritas naturā am- plicare, atque producere ad pullulantium fructu- ditatē locum nominat, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*.

Quin ne ibi quidē si in locus propria illa præ- ditus humiditate, qua possit vnipluritas naturā am- plicare, atque producere ad pullulantium fructu- ditatē locum nominat, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Sic enim sonant illa verba, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. vult esse stolones eobque cum radicebus. Tum asseuerat. si radices non sint, haud facile adepror os illos ramos arboris naturā atque inerecmen si. hoc est, quod dicitur *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* & addit, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Aded perstat in pristina sentētia. Quod autē ibi fruticent cupressi causam designat. eūm ait, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Vt eūm Cretę solum suo- prope genio aptū sit cupressis procreandis: quā locus in Creta fuerit vliginosus: in ep etiam habetā cupressi facultatem ab radice pullulandi. Quāquam autem addiderit ratiōnem: tamen vt modēstam suam, quod vbi que facit, proficitur: ait, hæc a se nō perinde sulta ratiōnis explicata esse: sed per *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Perit ergo iustineri hæc sententiam, quoad exatēdis dicitur. Quæ sequuntur verba, red integrant historiam Palmæ *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Duo docet. Primum, quæ e Palma. Alterum, quare

Quin ne ibi quidē si in locus propria illa præ- ditus humiditate, qua possit vnipluritas naturā am- plicare, atque producere ad pullulantium fructu- ditatē locum nominat, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Sic enim sonant illa verba, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. vult esse stolones eobque cum radicebus. Tum asseuerat. si radices non sint, haud facile adepror os illos ramos arboris naturā atque inerecmen si. hoc est, quod dicitur *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* & addit, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Aded perstat in pristina sentētia. Quod autē ibi fruticent cupressi causam designat. eūm ait, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Vt eūm Cretę solum suo- prope genio aptū sit cupressis procreandis: quā locus in Creta fuerit vliginosus: in ep etiam habetā cupressi facultatem ab radice pullulandi. Quāquam autem addiderit ratiōnem: tamen vt modēstam suam, quod vbi que facit, proficitur: ait, hæc a se nō perinde sulta ratiōnis explicata esse: sed per *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Perit ergo iustineri hæc sententiam, quoad exatēdis dicitur. Quæ sequuntur verba, red integrant historiam Palmæ *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Duo docet. Primum, quæ e Palma. Alterum, quare

Quin ne ibi quidē si in locus propria illa præ- ditus humiditate, qua possit vnipluritas naturā am- plicare, atque producere ad pullulantium fructu- ditatē locum nominat, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Sic enim sonant illa verba, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. vult esse stolones eobque cum radicebus. Tum asseuerat. si radices non sint, haud facile adepror os illos ramos arboris naturā atque inerecmen si. hoc est, quod dicitur *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* & addit, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Aded perstat in pristina sentētia. Quod autē ibi fruticent cupressi causam designat. eūm ait, *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Vt eūm Cretę solum suo- prope genio aptū sit cupressis procreandis: quā locus in Creta fuerit vliginosus: in ep etiam habetā cupressi facultatem ab radice pullulandi. Quāquam autem addiderit ratiōnem: tamen vt modēstam suam, quod vbi que facit, proficitur: ait, hæc a se nō perinde sulta ratiōnis explicata esse: sed per *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη* *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Perit ergo iustineri hæc sententiam, quoad exatēdis dicitur. Quæ sequuntur verba, red integrant historiam Palmæ *ἡννὰ μάλιστ' ἄνθη*. Duo docet. Primum, quæ e Palma. Alterum, quare

quare à teneris. Duas causas in ima ponit *ἡ* *ἄνω* & *ἡ κατώ*. Proponit locum: quia est perfectio speciei. Postponit speciem *ἡ ἄνω*, quia non est cognata nisi loci beneficio. *ἡ κατώ*, quia nature facultas est, *ἡ ἄνω* ἡ *ἄνω*. Locum autem *ἡ κατώ*, quia loci materia talibus affecta qualitate ipsas plantas alit. *ἡ ἄνω* terra, succulenta, Latine dicitur, propter tum vberitatem soli, tum nascentium facultatem. maxima efficacia orationis. Nam supra dicebat, oportere & habere, & servare tum humorem, tum calorem. Si ergo soli bonitas ea sit, ut faciat ad generationis ecellentiam: naturam iuvabit illam ad humorem conservandum. ideo addit *ἡ ἄνω*. Nam si tarda esset vberitas aeri ad id officium præstandum: fieret interea quod supra cautabatur, & spiritum calorisque *ἡ ἄνω*, & humoris illius *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Diximus *ἡ ἄνω* ad nascentium, etiam addit ad producendum: ut sit *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Atque hæc de virgine Palma, ut à *ἡ ἄνω* natura: nunc prius à partibus. ait enim, *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Contentaneum magis est vires hæc humiditatis in tenerioribus ramis contineri. & addit, *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Itaque facies orationis dissimilis. non enim vocis huius modus in conuenit cum superioribus. Icteo Theodoros aut non habuit, aut abiecit. icentis tamen operis coheret. Significat enim facile pati posse hanc teneritudinem à subeunte alimento, quod summitur tellus illa, quam *ἡ ἄνω* dicebat, nos feracem. Ita *ἡ ἄνω* erit alimentum ipsum: quia soluet eorum naturam novella rami. Nisi manus vulgata e commodius uti significatione. Significat enim, e commodius simile: scilicet propter facilitatem & iubilomus, & receptionis. Illa propter *ἡ ἄνω* & ob *ἡ ἄνω*. Hæc ratio virgatum molliorum. Sequitur causa, quare germinatio prodcat è cerebro. Quia, inquit, etiam in Palma vetula indidit esse porissimum originem germinum. Hoc est, quod dicebat statim, *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Et sane tota natura plantæ alis est, ut habeat ima nodiora. appellatur hie *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*, ortum. Non enim significat communi more Naturam, sed exitum: atque ut ad verbum respiciamus, fusionem. Quippe fundus *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Hæc ratio est à proportionem loci. Nam qui locus ad fundendas virgas est in matrice: eum in furculis quoque de partibus esse, par est. Altera sequitur ratio à forma. ait ergo, *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Dicit in palma, cerebrum esse principium vitale. Næpe quia medulla est: quod & in aliis. Non tamè principium simpliciter, iccirco addidit *ἡ ἄνω* modo, atque ideo. Namque alia quoque sunt principia vitæ, scilicet conservantia: ut cortex. sane si delibretur tota, perierit. Itaque est *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* mimum constitues. Probat autem, quod aicbat: esse principium. *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Si cerebrum eximatur: fore, ut intereat. & augeat probatione alia historia. Nam supra dicebamus desola transierat virga multo plures demitti radículas. Quare videri poterat huius situs e commoditas facere: ut etiam exciso ce-

A rebro radicaretur, ac porro vjueret. Non est inquisita. *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Dicitur aut, nota est consequens quide orationis: sed præcedentis probationis atque hie vocat *ἡ ἄνω*, quod modò *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Argumentum à maiori contingit, ut in ea Palma, quæ iam & radices egit, & adulta est, excisio cerebri exitio est. quanto magis tenella? & ratio est, quam etiam in sequentibus ostendemus: eique duplex. Nam antequam radices fundantur, utrumque peragendum est nature: nempe ut & radices agat, & habeat quod sibi retineat, ut in germina retinatur. Itaque distracta laborat magis. Altera pars rationis est in arbore confirmata. Namque radices sunt validiores, iuceus vberior intus in tota: ut videatur posse, quantum fuerit ademptum, substitui atque reparari. Nec tamen sic ne igitur in cerebro quidem, à *ἡ ἄνω*. Quoniam dixerat à cerebro germina prodare: ne quis ab eo solo suspicaretur, aut, multis ex partibus erumpere. Quod tamen paulo liberius ipse dicit, *ἡ ἄνω*. Sane non intelligit, ex omnibus matribus: sed ex omnibus iis vnde commodius natura potest. Notandum quod dicebat, non solum excisato cerebro, sed etiam male affecto. Sic enim duo sunt causarum genera in morbis: vnum externum, quod procaciter eum vocant externum voco, quod aut penitus extra corpus est, ut scilicet, qua cerebrum excisum facit: aut quod tamen si fuerit in corpore, tamè abiat: ut calor æstus, aut rigor frigidus. Alterum genus est intus: ut humor alienus, exempli gratia, ab imbribus, aut aliunde. Ideo duo dicit, *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. **C** *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Quæ ratio est in ista magnitudinis Palma, ut excidetur: eadè est etià in virga. Quippe cerebrum, aut ablatum, aut male affectum. *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Minor propositio syllogismi. Maior alia iubilomus hie, quia supra fuerat posita. Vbi que fuerit humiditas illa pregnans, nec debetur exhalatione, inde erit germinatio. Minor bic, vbi que persistit humiditas illa. Conclusio iam aut eest illa, *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Sic enim semper loquitur accuratissimus hie Philoſophus diuinum imitatus præceptorum, *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Ratio quare maneat, quia non facit sicatur. Rationis ratio, *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Meatus angustia prohibet exitum illum. Is igitur ordo. Materie obex, quo minus transmittatur humor. Humoris eoratio. Prohibito exitationis. Retentio caloris, cuius est humiditas fundamentum. *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. explicatio causæ: quare vitilis sit pororum densitas. Quia cohibet, ne efflari possint spiritus. Ita duo respondent hie duobus superioribus. Dicebat *ἡ ἄνω*, & *ἡ ἄνω*, hie posteriori reddatur hie *ἡ ἄνω*: illi priori, *ἡ ἄνω*. Postquam hæc ita narrauit, colligit. Inter vniuersas solam Palmam multis procurrere modis propter hæc causas. Alias eogeneres non posse, qua non sint simili prædicte natura. In quibus verbis etiam inuenies implicitum syllogismum. Legendum, *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω* *ἡ ἄνω*. Est etiam a. iii.

cōparatio partū superiorū, & inferiorū. & ἀπο-
 διαιρησι, non διαιρησι. Theodorus, ἀποδιαι-
 ρισι, ambrosiō, & insuauiter. Nepotum exortia, &
 metaphora ἀποδιαιρῶ, est, & altera vox uasta.
 Neque forte quicquam obtingit cusquam in Na-
 tura apud Periparcticos. At ipse uet hoc, for-
 tiri, uel uique ad fastidium uisur. μηδὲ, non
 malè uincula. ἄλλοτε δὲ ἰτιαι ἰτιαι ἰτιαι.
 Alia proueniendi genera patiunt. Nullo mo-
 do placet phrasī, πατιν prouenire. Verūm ei
 uerbo in hīstoris animalium longè duriores fe-
 cit vsum, cūm dicit: Equæ non patiuntur pauci,
 & cuiusmodi alia talia. ueluti si dicam: Ego non
 patiō me scribere. ἄλλοτε δὲ malè interpretatus est,
 inuersum, est inuerium cuius ima pars summa fa-
 cta est. ἄλλοτε, cuius summa & ima ad eandem
 hōellam, aut non multum inter se distant elatio-
 ne, ac deprellione. Habemus apud Galenum, ἰ-
 ρῶ, λαξίτη, ἰρῶτη, hoc postremum est ἄλλοτε.
 Neque abest ab eo situ multum τὸ λαξίτη. Horum
 significationes transfusimus alibi ad ἀρῶτιν, ἐπὶ
 ὀφθαλμοῖς Macrobi, propter somnum Scipionis:
 ubi ostendimus etiā doctiores malueratis esse.
 Inuerti ergo ramus erit is, qui cacumine in-
 fossus deorsum ipescat, cætera iurium. Idem est
 inuertiē & supinare, ut acutius amphicemus in-
 uerti definitionem etiā ad plana, & alia: quorum
 cacumine nullū partes tantum ima, & summæ ἰ-
 ποῖται ἰτιαι. Confibratas Theodorus, non ine-
 pro uerbo. omisit enim τὸ ποικιλῶν, τὸ ἄπο. sic-
 uo etiam uocis minus apto. Hic enim, modo u radi-
 ce aliqua confibratur. Hic est tractus temporis.
 At Theophrastus ait, ἰτιαι, quæ iam sint radice
 subitas. iam fibrata est, non fibratur. & sic ram
 radices afferit, non accipit. Itaque uisur ad eam
 uertit. ἄλλοτε frugalitatem, minus rectè. Non
 est enim frugalis potus opulentus, quā mediocri-
 tate parens. ueritate potus. Hoc enim est u-
 ber glæbæ Virgilianum: dictum à succo ἰτιαι. unde
 uilgo. quia Syri unde Græci per Cadmum ac-
 ceperunt, ἄλλοτε uquam dicebant ἄρῶτιν, habilita-
 tem, optime. Aprum natum Cicero, ἰτιαι, ad est
 quæ natura sua est apta ἰτιαι ἰτιαι, ἐπὶ ποικιλῶν
 ἰτιαι. De suo addidit, mox, neque fideliter, ne-
 que uerè: ἰτιαι ἐπὶ ἰτιαι ἰτιαι ἀλλοτε ἰτιαι, ἰτιαι
 ἰτιαι ἰτιαι. Theodorus, Nepotum illa procrea-
 tio non nisi cerebri copia fieri solet. Malè intel-
 ligit hunc locum. ἰτιαι enim à latere interpreta-
 tur. sane hoc quoque significat, sed non hic. Non
 enim ait, propter cerebri fieri, ut stolonos gene-
 retur. Nam in omni ætate cōtingeret. sēper enim
 cerebri habet. At nō semper emittit stolonos, sed
 ætate iam stata. Ideo Theodorus de suo addidit,
 copia. Cæteram non uult hoc Theophrastus, sed,
 uti docebamus, etiam transfuerum fureculū sūrum,
 ait, non radicem copia, quæ potest emittere: imò
 potius cerebri beneficio germinare. Hoc mani-
 festum est cūm subdit: non esse mirum, si furecu-
 lus, tametsi transfuerus, ab lato cerebro etate cæ-
 ται: ἐπὶ ποικιλῶν, ἐπὶ ἰτιαι ἰτιαι τῆς ποικιλῶ-
 ν. si quidem hoc etiam conuincit palme iam con-

A firmate. ἰτιαι ἐπὶ ἰτιαι ἰτιαι. Cūm palma in-
 tegetrum stat, & radicibus plene adheret. Cala-
 mistrata oratio. ἰτιαι ἰτιαι cahalata difficilis.
 Hoc est, ἰτιαι ἰτιαι. Illud ad spiritum potius.

CAPVT III.

Caput tertium causam docet, quæ quædam oriuntur à stolonibus. *Ita, & fureculis hinc, & tam propter à fureculis alia nequam, sed à summo uirgula, & hinc. De præteritis radi-
 cum longioribus & quæ profunda sunt. Tres stolonum modi, & eorum causa.*

Σ Α Ξ ἰτιαι ἰτιαι ἰτιαι. Po-
 stequā uisumodi pē sunt in pal-
 ma generationem: nunc agno-
 scit in aliis multiplicem. Atque in-
 ter eas quæ sint differentes. Duas
 comparat naturas. Aut enim: Quæ a uisione, ra-
 dice uel, aut iureculo proueniunt: non omni-
 no etiā à ligno, & crassioribus proueniunt ra-
 mis. Contra, quæ germinant à ligno & excis-
 si brachii: non item prouediūt iureculus. Ex-
 ceplum primi generis ponit uitem, & ficum. Ad
 exemplum secundi adducit oleam. Nam uitis &
 ficus ex palmitē, & stolonē procedunt. è trunco
 nunquam. Olea ex talea, & uirgis crassioribus:
 summis fureculis nequaquā. τὸ ἰτιαι ἰτιαι ἰτιαι.
 Maxime concisa oratio. Sic enim dicendū fuerat:
 τὸ ἰτιαι ἰτιαι ἰτιαι ἰτιαι ἐπὶ ἰτιαι ἰτιαι, ἐπὶ ἰτιαι ἰτιαι
 ἰτιαι. Propterea quod olea non produciūt à
 germinibus, id est à ramulis tenuioribus. Atque
 hæc non dixit se describere per hypothesis, ut
 solutus est. & decur ramen. Manus enim accurata
 sententia est. Namque hic ad castrum Maurum
 secūdm Olum fluium nata est ex pacto ramu-
 lo olea. eaque hodie iustam nacta magnitudinem,
 & ab radice sobolescit, & fructum fert optimum.
 τὸ ἰτιαι ἰτιαι. Rationes agnoscit eadē diuerfionem
 subiectorum. Ex eadem, inquit, aut simili causa,
 Vitis enim & ficus trunci seci, etiā asperi. At
 ficum iam diximus ineptum esse ad generatio-
 nem. Asperum uerò nihil magis aptum. Atque
 ibi sistit probationem. Resoluitur ad causā su-
 perioiorem, scilicet asperum item sicum: ac ple-
 rumque durum etiā. Non ergo ἰτιαι, ut supra
 ἰτιαι ἰτιαι dicebamus, ἰτιαι intelligit fureculum,
 id est partium suam: ἀρῶτιν (sicum) iusta cras-
 situdine. Sic enim uirgam crassam ueteres uoca-
 bant. fureculum uocē diminutiua, ἰτιαι. Græci
 è motu: quoniam uento ἰτιαι ἰτιαι. ἀρῶτιν, ἰτιαι ἰτιαι
 ἰτιαι. Itaque τὸ ἰτιαι, quod Latine dicitur uer-
 rum, in eo uerum non est. Ut desinat Theodo-
 rus in præfatione Latinis insulare: quasi non ha-
 beant qui designent ἀρῶτιν uoce patria. Ha-
 bent uerò, brachia namque dicitur, eadem tran-
 sferendi lege, qua Græci dixerunt, cor, matricem,
 alas, cerebrum. Neque uerò brachiis nostris ob-
 iicitur etymologicè deprauatio: sicuti Græci in
 acremone. Non enim in summo manēt ramus gra-
 diosior. Mox autē ἰτιαι ἰτιαι nomina designauit.
 nouellū scilicet ramum ἀρῶτιν, τὸ ἰτιαι ἰτιαι,
 ἰτιαι significat effertur cōparatione. ἰτιαι ἰτιαι ἰτιαι
 finitatem proportionē. Igitur eadē causa pro eo est:
 quia

B
 C
 D

quia humor ibi præsentis est vitæ sedes, & auspicia futura. Similis autem quia quod est asperum non est idem quod succum. Propinqua tamen natura sunt. *ἔχει δὲ ξυλλῶδα*. Quia partes aliquæ siccae quomodo oleum, vel non frondes: non tamè lignæ sunt, quemodo truncum dicimus, aut ramum lignæ. Iecirco addidit: *ξυλλῶδα*, nec ab re. Nam *ἔχει* nota est absentiæ vitalis qualitatis: lignosum significat ineptam substantiam ad germinationem propter duntiam. Ideo dicebat, *αὐτὸ κῶλον*. Neque solū sicce ac lignosæ trunci partes, sed *ἔσται τερρῶν*. Id verò diximus, quare sit asperum *δὲ βλαστῶν τῶν ἐν αὐτῷ αὐτὸ τῶν ἀπὸ τοῦ ἴσου*. Causam dat, quare oleæ brachia sit apta ad germandum. *ἴσημα*. Hoc semper requiritur: scilicet humidum. Declarat et modum huius humiditatis. *ἴσημα*. Quia duplex est humiditatis genus: vnum aequum, alterum aerium, hoc est pingue, hinc *λεπτερόν*: alibi *Γλυκῶν* dicitur, eum dīsius est. Hæc est vna causa, quare non *ἴσημα* patet ex opere nostro id nam oleum & aqua multa feruacant in lebetè: soluitur in vaporem aqua, oleū manet. Altera causa est, quam & supra notabat in Palma, *καυσιότης*. Prohibent enim meatuum parietes inter se cohærentes, & habent igitur humiditatem, & seruant. Quorum vtrumque à natura ad getminandum exigebatur. Iecirco dicitur *ἀμφοτέρων*. Vtraque de causis *δὲ βλαστῶν*, non facit excecantur, minus apta ad excecationem. *τὸ δ' ἄλλο*. *ἄλλο* intelligit *τὸν κῶλον*, (scilicet qui in summo nouelli nuper extiteret, eos aut ineptos esse propter siccatem). Tum siccatem addidit causam non à temperatura, aut fitu partium, quod supra innuebat in asperitate: nam sunt (sane leuissimam superficiem, nō igitur sunt vel lignosam, vel scabram: sed tenues. Ita ea paruitate haud multo iuoco abū dare que sit, respōdet illis superioribus) cū dicitur, *ἔχει δὲ ἴσημα* ἔχει notat id quod est, *ἴσημα* ut in quinto primæ Philosophiæ. Hoc autem obtinet loci proportionem. Ideo materiam Plato *χαλεπὸν* appellabat. Si ergo locus angustus est: etiam quod eo capietur loco, parū erit. est enim locus locato par. Vnde sequitur contrarium eius, quod supra dicebat: *ἴσημα*, seruare *μικροῦ*. Horū verborum æquant sensum illa: *καὶ ἢ ἀπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ ἴσου*. In paruo nanque humido paruus calor. Imbecillus igitur. Addit aliarum arborum differentias, Pyri, Amygdali, Mali: & ait, *ὁμοῖον*, quomodo *ὁμοῖον* est: Sicut in vitæ, & ficu, si in olea: verba scquentia declarāt: à maioribus ramis hæc non prone nire maiore ex parte. Apponit etiā inter hæc differentias. In Amygdalo rato in Lauro nunquam. Addit causam, quia sicca Laurus confirmat. Nā ne aut flosione quidem facile. Tamen si eius rei gratiam facere possit illi, que subest, radix. Quanto minus si radice careat. Sed est imprimis animaduertendū, eum addit pro causa densitatis. iuprà enim fauebat hæc germinationi: propterea quod cohibebat intra se humidū, quominus exhalaret. Nunc facit aduerariam eiuismodi generationis. Dicendum videtur: densitate contineri humidum internum in eo officio, quod requiritur in materia

vitali. At vero si densitas comes sit siccatum: tum verò æquè prohibeat iuici egressione: ad infor mandam germinā, atque iuprà siccatem Denitas igitur, quod multum est, fouet: quod parum, suffocatur. *ἢ βλαστῶν γὰρ*. Videtur haud multū referre vtrum dicatur *ἢ βλαστῶν*, *ἢ ἢ βλαστῶν*. quia in vniuersum est actio & passio. Nempe forma & vis, vt impellat materiam extrorsum: hoc est, *βλαστῶν*, materia, vt impellatur à formā: hoc est, *βλαστῶν*. Ita subtiliter explicandi sensus Peripateticorum. *ἢ βλαστῶν*. Aristoteli Græcis. Sic loquitur & Plato, & Aristoteles, & alii magna viri elegantia, *ἢ βλαστῶν*, que verba nihil obicius rebus inanimis attribuunt. Velut in Phædro. *τὸ δὲ ἐστὶ ἢ βλαστῶν* *ἢ βλαστῶν*. Hic non est attendendum. cum hic eximat vitæ, ac ficum ex humidorum censu. At in sequentibus agnoscit succosissimas. Et sanè sunt quàm olea longè humidiores. Dici posse videtur: vitæ, ac ficum, cætera humidiores: itū eo exudationes. Ac de vitæ quidem satis patet. de Ficu verò potest ambigi, fortasse Fici stipis humidior est oleagino. Etiam hic Focum partes diuini viri. In vtroque humidum videmus: esto etiam, ne isti gemus, par etiam in vtroque *γλυκῶν*. At Ficus admodum rara textura est. vt in olea meatus densiores (uecum fortè commodius arere queūt. *ἢ βλαστῶν γὰρ καὶ ἀμφοτέρων τῶν ἀπὸ τοῦ ἴσου*). Obicere breuitas, ac potius multa: sensus videtur esse is. Naturam hanc imbecilliorē esse ad seruandum id, quod magis interest germinationis, *ἢ ἢ βλαστῶν* sic, perande valebit, ac si dicat: *τὸ καυσιότης*, nota locutionem *καὶ τὸν τῶν γλυκῶν*, tanquam si diceret, *καὶ ἀμφοτέρων*. *ἢ βλαστῶν*, nunc expedit cur & ligno possit in illis expedit germinatio. Quibus, eaque inquit, in ligno vita continetur (hoc enim est *ἢ βλαστῶν*, sicuti supra *ἢ βλαστῶν*: atque eo nomine vtitur *ἢ βλαστῶν*, ac si dicat: *τὸ καυσιότης*) ea seruare potest densitate sua vitale principium, quod continetur in cuiusmodi quam dicebamus, humiditate. Affert historiam oleæ, myrti, oleastris. Suprà dicebat humore contineri vitale principium: hic dicit, humore contineri vitali principio. rectè vtrobiusque. Continet humor vitale principium tanquam vehiculum: sicuti materia formam. Continetur humore à vitali principio, perinde atque à rectore. Seruat enim: vt sit nunc, quod futurum debet esse. Apponit rationes tres: cur sufficere nequeat ad generationem *καυσιότης*, *ἔχει δὲ ἴσημα*, *καυσιότης*. Oportet, inquit, vt si densum, habet etiam humidum. Alioquin *ἔχει ἴσημα* non satis est esse densum, si sit sicum. Quod autem mali, *καὶ ἢ βλαστῶν*, respondet iuperioribus. Nāque vniuersum amouebat ab hac fecunditate. Vbi acutius intelligendum. Non esse causam huius ineptitudinis, ipsius stipitis vnitatis: sed signū. Nempe cum videmus hæc solitudinē: concipiamus animo vtrūque, & antecedentem causam, que est siccatas: & subiequentem affectum, qui est, inutile non esse ad germinationē *ἢ βλαστῶν* *ἢ βλαστῶν*. Dicebamus hic *τὸ καυσιότης* non posse sumi pro causa futura generationis: ex ligno sed pro affectu. Quare positum

in propositione. Nō faciet demonstratiōē à prioribus eam quam vocat *ἐπιπένησι* *ἀπὸ τοῦ ὕδατος*. Vt ergo perfectius cognoscamus hinc ad finem vique capitis *ἐπιπένησι* ita agit, vt eius naturam reuelat in causis. Propinquā vta *ἐπιπένησι* *ἔστι τὸ ἕρπυλλον*. Quia fluxuosa radix est, videtur habere proportionem multarum radicum. Propterea quōd ex dorsis ipsarū sinuationū videtur scie proferte ad aliquid expromendum: hæc est causā causæ, altera. Quia succus in contortis diuini immoratur: igitur & coquitur magis. Immoratur autem propter operosiorē motū. Tertia. In omni flexu, vel ligni, vel metalli pars exterior sit rara magis. Inde igitur prodire iuccus potest. Quē eūm prodigere nō est temere natura: quod optimum factū sit, excogitat, atque efficit. Creat igitur sobolem. Sic habes causā à Philosopho positam nostris inuestigationibus ad vltimas vique reuolutionē. Causām verō quare sit *ἐπιπένησι*, ponit ipse, quia scilicet *ἐπιπένησι*. Dux iuxta causæ fluxuositatis in plantis, eæque contrariæ, vna cū duritia. Itaque iuccus obiecto lignoso retentus atque etiā repulsius, emittit aliqua in partem sibi, viā facere. In eo nixu torqueatur ea pars impulsū videbret sicut primū, deinde etiā inflexū. Altera est mollitia. Nō enī ipsā sustinere quit. Quocirca & sibi ipsa oneri est, & sibi ipsa cedit. Tertia causā externa est. Namq̄ eūm obiectū rē durioris reflectitur. Hoc patiuntur à ruptibus, aut aggeribus flumina. Posuit autē more suo causām prius, mox effectū. prius inquam *ἐπιπένησι*, quæ *ἐπιπένησι*, quia demonstrat à priori *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. præter ipsū diētus causās aliā statuit, quippe robur. Quia valide fit naturæ, multum etiā possint operē ponere. Hæc tamen est causā valde remota. Nam vt multum posse faciat: an hoc quoque possint querā. *ἔστι ἀεὶ ἀλλοις*. Pertinaciter resistit omnibus incommotis, quibus generatio prohuberi possit. Non facile verō sunt exitiis obnoxia: quia sunt compactæ naturæ. Densa omnia minus admittit extremas impressiones. Itaque radices hæc sunt viuaciores. *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. multa hie ineluduntur: primum, cognoscimus fluxuosas non facile aueli integras. Alterum, declarat quare tam robustæ sint. Quia non vitiantur discernit, sed nihilofecius fundunt reliquæ. Tertium, fecunditatem colligimus. Quōd remanet, dispendia reparat, ac reponit quantum est ademptum. Queret aliquis obuieniendo: de tortis radicebus accipiat de pruno, pyro, aliis quarū sunt radices profixæ? His respondet illis verbis *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. Per se, inquit, alia ratione iis radix robusta est. Dux fuerint ergo causæ, vna eūm radix retorquetur ad superficiem: altera in profundis. In superficialis est natura facilitatis: tum quia coquantur ab aere, & Sole: tum quia non premuntur terra multa, sed soli tenuis crusta facillē cedit. In profundis ratio est roboris. non enim tam altè vel demitterent sese, vel occurrent, nisi lōgè abessent ab imbecillitate. Ita explicata est probatio quam subicit ipse. *ἔστι ἡ ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. Monimus alibi prius

A omnibus etiā breuiorlo Hippocratē, etiam edicō Aristotelē morem iussit sic loquendi, quo & Homerus vus est, *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*, quod & Plutarchus anamaduertit. Ita hie, supēne situcibilibus in iuperficie soli, neque profunda radices. *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. obiecto. Nō videtur natura posse simul, & multum demittere in radices, quas agit porro deorūm, & in pullulationes sursum iuppedatæ, respondet. Tameti productit in profundum: tamē etiam nonnullas subsigunt ad superiora. Quid tū postea? *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. *ἔστι ἡ ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. vbi, inquit, confluērit eō succus: eō cō facilius Solis vis cū materia: quippe ad iuperficie: atque ita coquitur succus, atque habitatiē recipit ad stipitis formā induendam. Ideō dixit *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. scilicet *ἔστι ἡ ἐπιπένησι*. Quasi concipiat inde quod pariat postea.

B Ita duo argumenta visum vides. Non enim dōx sunt rationes illæ, *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*: sed vna demonstrans priorē loco situm radicis, secūda ratione, propter sitū, facilitatē ad eponū apparatus adfor mam suscipiendam, qui fiat beneficio Solis. *ἐπιπένησι*, non penitus iuper faciem (solū) quasi pētilles (hoc est *ἐπιπένησι*) si respicias ad profundas illas, sic natat *ἐπιπένησι* quosdam pisces dicimus: non qui super aqua, sed qui haud ita multum subit. Sic plantarum radices subter cespites, & summa solis: *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις* in ramis, probat similitudine. A summis semper fit iustus, aut maiore ex parte germinatio. Ita ab ea radicis parte, que superior est, *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. Quibus iuppositis. Nam latē repetit hie, que modō dicebat, nominant *ἐπιπένησι*, hie nominat. Dixit, *ἐπιπένησι*. Dixit *ἐπιπένησι*. Quin verbiis scripsit, quā nūc scribit. Deduce bit enim calorem à Sole, quem adiungeret plantæ seu radicis calori. Nunc solē omisit. Iccireo prius dicebat *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. Mox simpliciter dixit, *ἐπιπένησι*. Dixit autem *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*, quia calor est instrumentum. Forma in materia sita, est agens in materiam alienam vt iuse proprię similem faciat, atque etiā eandem specie. Effectus est, e oclio. Quia apparatus succus, vti dicebat mus. Quænam igitur intelligit, eūm ait, *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*? Intelligit similitudinem germinationis in ramis quoad frondes, & ramulos eum germinatione stolonum à radice. Neque est repetitio, sed syllogismi conclusio, sic. Coquitur in summa radice succus ad iobolem. Probo per similitudinem germinationis in ramis, ergo quædam modum in ramis coquitur, in radice coquitur. Sic à reprehensione vindicandus autor. Ne duo extrema vitia hie, & ab ubi uiciantur eritici: nempe eociam, atque etiā interdum multum breuitatē: & detestabilem Peripateticis pauligam. Quoniam verō in omni perfecta icientia cognoscitur subiectum, subiecti ratio, principia & ad eidentia cūm dedit hie subiectum, generationem, specie, & modos: nunc accidētia dare aggreditur à loco, ait igitur *ἐπιπένησι* *καὶ ἄλλοις*. Plurimū stolonē, inquit, ad stipitem oriuntur: quia prope iuperficiem sunt. Hæc igitur conclusio pendet ex antecedentibus, vt superficies sit modus terminus in syllogismo

gismo pro causa. Dixit *μηρὸς ἐστὶν αἷμα*, quia etiam *μηρὸς*. Nā si stolonem dicimus pullulare quia *μηρὸς*. & si pullulant ab radice, quia radix est *μηρὸς αἷμα*; ergo quæ partes erunt maximè *μηρὸς αἷμα* abis pullulabunt maximè multum. Tam vetè dicitur efficax nostra: ut olivæ etiam fecundet noua sobole stipitem ipsium. scilicet stipitem ea parte causa maximè conuicta est cum radice propter affinitatem. Nā si arbores omnes ab summo possūt stipite ramos fundere: si multæ ab radice nouam summittere solum: media natura quarundam poterit in stipite uti beneficio propinquitatis radicis ipsius. Le cireo dixit *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*, particula illa *ἡ* magnā habet efficaciam assertionis in rara natura. Ut quasi sit probatio eorum quæ proficitur. Nam pullulatio nem dicit ab radice. Causa, propinquitas superficiei: vnde cum Sole maxime ei fit visus ad coctionem, ac deinceps ad germinationem. Quān, inquit, consentaneum est ut rariat: quando in oleæ imo stipite, etiam quia nulla radix agitur. vis est ad pullulationem. *ἡ δὲ ἰσχυρὰ ἐστὶν ἰσχυρὰ*. Adiungit aliam differentiam eorum quæ profunda mutantur radice. Nam Pyrus, inquit, & punica & non solum prope stipitem possunt: sed etiam procul: ubi scilicet radix profunda non fuerit. Hoc quoque pertinet ad probationem. Nam si procul sit visus, nisi in superficialibus partibus: manifestum est fauorem hūc ab eiusmodi situ conciliari. Maiorem syllogismi propositionem subdit. *ἡ δὲ ἰσχυρὰ ἡ δὲ ἰσχυρὰ*, sic enim est in figura. vbiunque fuerit consensus, & maturatio succidende erumpant stolones. Coquatur autem radice pars, quæ sol adhære potest. Eā est qua antollitur flexuosa. ita habes conclusionem. Addat affectus declarationem. *ἡ δὲ ἰσχυρὰ ἐστὶν ἰσχυρὰ*. Quia radicum illarum prolitatum tractus inæqualis est, & quasi fluctuans: incohdatus item situs erit stolonum. Ratio verò, quare sit inæqualis radicum porredtio, eadem est quæ & in fluminibus. Loca enim sunt inæqualia. Igitur quæ cedunt vacua: in casere radix induit. Manifestū est hoc in montanis. Inter taxoū hia: um persepticibus ius suū radicibus. Nec frustra est huius inquisitio causa. Nō enim radice interest summa querere, sed profunda, duobus de causis. vna est a forma: terrestris enim maximè omnium partium pars illa est. Altera à sine suo, & à sine plantæ. A sua vilitate: quia plus alimenti contemnitur ex profundo. non enim exigitur locus ille ab acre, vel ab sole. Prope plantam vocis: quia firmius hæret, quo est profundus. Hæc sunt ergo fructificæ differentie: circum stipitem ab radice, vt Lauri: circum stipitem ab stipite, vt Oleæ: procul à stipite, vt *μηρὸς αἷμα* e. Inconditā esse hanc solum: quia radicum item clatio superficiali verius sit inæqualis. An verò quia in iis succus plurimus, vbi is erumpere nititur, sursum scite euehit in radice ad arborem creandam, quam subtrus medi abatur? Natura enim quo potest eunque modo seipsam fecundat semper: atque ab ipsis indiuiduis sumit operam quondamnam quasi obfidem futurę perpetuitatis in specie. Hæc eum dixit ad similes

A trāsit. Similes quidem in fructificatione, dissimiles in fructificatione: Quæ tamē est descripta cetera differētia. vult enim esse viuacis. Ait igitur. *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*: verum non omnia, sed illa, *ἡ δὲ ἰσχυρὰ* non solum possunt *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*, sed etiam *μηρὸς αἷμα*, id est cōplere, ac pericere ad iustam petudiciā solumboles magnitudinem. Hoc quonod videmus in Populā, ba præsertim. Vna enim modò depaſcitur, aliā loca multa complet. Est autem viuaci pertinacia, quia & plurimum habet humiditatis & plurimum lenitatis. Calorem quoque in ea temperaturam teſtatur odor suauis. In hoc genere pauca admodum alie, aut nullæ, si arbores ipſæ sunt. Pocus enim inuenies esse fructicas. Quam ob re maximè est eorū opet olā perfectio ad magnitudinē hāc vulgarem. Nō enim requiritur insignis, quāta in arboribus. Hæc ratio est, quare solumboles in fructibus equalis sit parent: in arboribus nō sit: nisi si qua sunt lento humore multo vitali prædita quales populi. Hoc est quod dicebat *μηρὸς αἷμα ἡ δὲ ἰσχυρὰ* potius ἢ *βλαστῆρα*. Nā omnes cōplent ipsam actio cōfod est agunt. At non complent, id quod egerunt. Ita ponunt opetā: opus non absolunt. *ἡ δὲ ἰσχυρὰ* dicit: sicut præceptor animalia *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*. Sed differunt. Quia *ἡ δὲ ἰσχυρὰ* non modò actum animæ in corpus, quem iolum *ἡ δὲ ἰσχυρὰ* significat à calore, sed etiam & tractum & conditiones quæ ad actus illius conseruationē requiruntur: vt ci bus, potus, & alia quæ à medico rum vulgo salū dicitur non naturalia. Itaque etiam actioes ad huius ambitum ipſæ sunt significati ones. Quare *ἡ δὲ ἰσχυρὰ* dicit ille animalia, quæ facili vitiū vitā tuentur. In arboribus autē: lais est *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*: quæ non multis eget officiorum interpolatio nibus ad trahendum vitā. Simul bre dicit: simul parat trāsitum ad historiam fructificæ, capta occasione ex eo, quod eos nominauit in comparatione: eum dixit, *ἡ δὲ ἰσχυρὰ ἡ δὲ ἰσχυρὰ* *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*. Nō tamen ea est ratio translationis bonus: sed quia pars est institut nostris: coniequies arborum cognotionem. Quorum tractatio eum sit absolutā: reliquū est, vt fructices expediantur. Idcirco dixit, *ἡ δὲ ἰσχυρὰ ἡ δὲ ἰσχυρὰ ἡ δὲ ἰσχυρὰ*.
 Corrigēdus codex *ἡ δὲ ἰσχυρὰ ἡ δὲ ἰσχυρὰ*. scribere, *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*. Quod mendum tam frequens est in libris autorū Græcorum penē omnium: vt quā parum sit la boris animaduertere, iam multum sit, manus adhibere. *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*, *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*. lego, *ἡ δὲ ἰσχυρὰ*. Ficus is ramus est, ad quæ significandum non habemus vocem singularem. *ἡ δὲ ἰσχυρὰ* dicunt ipsi in vite: nobis multa sunt vocabula: vti rarissimum, Palmes, etiam palma legitur, & virgæ, & sarmentum, & pampinus, cuius quæ modi multi, vt focaneus, sagittæ, & alia quæ à nostris agricolis cōmemorantur. In olea *ἡ δὲ ἰσχυρὰ* Græci, nos termitem, Palmæ spadix. quidam Ægyptiam vocē dicunt, alii Siculā. Illud vero similia, pro eo quod Ægypto, non Sicilia peculiaris arbor illa. Hæc vulgata. Illud minus. Ægyptibus scribit, ramum quem manus tenere soliti est iis, qui Deorum laudes concinerent, ab antiquis *ἡ δὲ ἰσχυρὰ* nominatur eumque Laurinum fuisse. *ἡ δὲ ἰσχυρὰ ἡ δὲ ἰσχυρὰ* appone negationem. Su

præ enim dicebat item, a densitate humidum conseruari. *ἡ τῆς ὑγρῆς ἀπορροῆς ἐπιβόδου, ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς τοῦ ἕλαιου.* repono, *καθῆς*. Lego *ἐπιβόδου* ἢ *ἐπιβόδου τῆς ἀπορροῆς*, addido articulo. Id est *τῆς ἀπορροῆς*, ut sit, *καθῆς ἀπορροῆς*, ἢ *ἐπιβόδου*.

Quod emendabamus *ἢ ἀπορροῆς ἐπιβόδου*, Theodorus sic. Quæ pluribus exequit modis, differenteriam in his quoque ipsa habere latè videntur, videntur intellectu, *ἢ ἀπὸ τῆς ἰσχυρῆς τῆς πῆρας*, vtrum placeat, non dupliciter. Conuulsio ily multum iustificat vulgaram lectionem: quali sit ten sus hic & diuersi generatur modis, & in vno quoque mo. Io habent diuersitate. Sanè verò. Nā que semine procedit, non vno serfatur modo. A fitu: quædam mucrone prauo, quædam iupino. Item a numero quædam singula, quædam plura, vt Palmule. A tempore, a deffectionis quantitate, & eiusmodi. Quæ producuntur a partibus: alia à ligno, alia à brachijs, alia à furculis. Quædam etiā à folio. Veluti noua planta hæc, cuius folium fatum creuit in truncum eius amplitudo, quanta palma hominis maximi. Figura plurimum accedit ad humane solæ vestigium, nota est tuberosita. E singulis tuberibus prode spinula. Fructū nondum tulit, vt possimus iudicare: sime *δένδρον* sive *ἄκων* Egyptiorum. Quæ vero ab imo pullulant, quod modis habeant in differentijs, iam dictū est. Non duplicet ergo Theodori iudicium: duplicet audacia tum ille, tum alibi eum addit de suo, latè. Nam, vt ait Galenus, summa interpretis fides est, vt explicet non quid ipse fennat, sed quid autor, quem iuscipit interpretandum. Non enim simile est hoc negotium, atque id quod de So phocle, atque Euripide citi confertur. Horum alter personas quales fuissent alter, quales esse debuisse, sese effingere professus est. At Latinius, qui Græca ignorat: si e Theophrasti authoritate vtendum sit: fal sō temper imponet aliquid illi ex Theodoro: quod ipse de suo nunquam prompserit *ἀπὸ τῆς τῆς καὶ ἀπορροῆς*. Theodorus causa vna & eadem. Nō est *ἀπορροῆς*, idem. Nos exa tibus per idem, & simile, *καὶ ἀπορροῆς* *ἐπιβόδου*. Nec ad educandum valida supererant. *ἰσχυρῆς* phrasia. Nec supererant est, superstitem esse. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. In codice scripsum est, pullare. Si non est mendium: vius est primigenio pro dominatio, pullulare. *καὶ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *φ*, & præter naturæ ritum. Hoc paralogum vocat Aristoteles *ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*: quod præter leges ordinariæ naturæ fit. Theodorus temper erant vltimiora verba, si habeat alia minus vltimata. Ita ritum hîc maluit, quàm legem. At *ἀπὸ τῆς* est origo & anima legis, tam rei quàm vocabuli. *ἰσχυρῆς*, *ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. Theodorus nō agnouit ipsilitatem, sed raritatem: argue ita repositū. Credo, quod suprà lege bamus, densitate seruari humiditatem, atque inde fieri generationem. Hic cum auferatur generatio: causam esse contrariā oportet. Cæterum densitas inuati, humidum colubendo. At vbi cum fecerit & coniuñcta esse, nocet. Suffocet enim, & obtundit. Icecro mox sibi constat cum ait, *ἢ ἀπὸ τῆς*

A *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. At Theodorus errorem errore cumulauit: nam ille quoque *καθῆς*, non autem *καθῆς* legit. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. Quæ autem ligno conuiescere, gemmarumque possent, vt omitant illam peregrina em non enim cum infinito iungitur posulo verbum, sed nominibus applicatur: quod ad sentium auinet: longè distat tum significatio, tum intuenti illius langor ab ethnicæ Græcæ vocis, *ἰσχυρῆς*: de qua suprà facta. Neque exprellit illa: *ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. & languescere huc vim conditionis illius: *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, cum dixit, non sine aduicium, o humon naturalis. Dixerim, hæc possunt vitale seruare principium: quia certum habeant humorem vt non solum sit *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, sed etiam *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, sive scilicet speciei. Nam quatuor, & qualicumque, & quantacumque humidijs naturalis, nō est cuius naturalis. Itaque *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. Radice detorta, scrupulosa, flexuosa que adibus ver bis vñ dixit, detorta, flexuosa, *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. hoc primum, secundum, medium alscium in terpositi scrupulosa. Tertium, non est detortū *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, sed contortum. Detorta est radix que in se redat, neque procedat. Quartum, neutiquam *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* significat iterupum. Aliud laxum, aliud stipes. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. per summa cepitum haberent: malè. Nam neque haberent, sed iacent, & serpunt. neque per summa cepitum, sed iuber superficie. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* iusseruicant. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* non est sub, sed præpositio Græca significat ab vtroque calefactionem tum ab Sole, tum à principijs internis calor naturalis. Congalefiat. Sic enim fit accessio calor à Sole ad calorem naturalem. Omnino Peripatica tum veritas, tum seueritas respiciunt orationis lenocinia. Neque sine magno periculo afficiantur diuerticula, sic mox etiam illud. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* iusseruicant. Cæterum præpositio *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, significat hic exitum, vt ita dicam, calor à radice, in illam *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. Si hoc durum sit, dicas, promotionem. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* principium signat actionis, *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. Sic addat aduerbium, latissimè de suo, sicut suprà facillimè *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. Non enim quod est *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, facillimè fundat. Illam comparisonem deformauit. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. Sic enim simplici datione dixit. Nam & ramis, ac cæteris partibus hæc ratio germen crumpit. At Theophrastus confert naturas, vt probet, sic, Per inde in alijs fieri par est, quemadmodum fit in ramis. *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς* *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*. Radix, quânam sui parte summat telluris petas: constat nemini. Aliud est esse *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, id est certis & qualibuscumque non emer gere, aut subite inerruallis: aliud est, nobis ignotum esse locū *ἢ ἀπὸ τῆς ἀπορροῆς*, summissio genere. Suo more laiciunt. Nam quare Phrygiam dixit summiffum genus: nisi vt faceret desiderium Græcæ

ca lētionis: quod tamē scīpūz candore decuit aut tollere penitus, aut saltem lenire. Hic monendi sumus nos legisse *καὶ τὸ ἀλλὸ μὴ εἶναι ἕκαστον, ἢ ὅτι αὐτὸ ζῆα μετῴσσει*. Theodorus autem a legēte videtur. *ἢ αὐτὸ ζῆα μετῴσσει* & tanē scīcītia fa cilior.

Quos capite quatuor in ca. generationum in herbis in fructibus, a semine, radice, germine. In libris, ceteris, oleis, oleis, oleis. Item a stipite. Ceteris oleis saltem ceteris non auferatur. Abi auferatur ad fructum. Quia natura lege peccabatur sit in fructibus i generis generans.

ARTANIS *ἡ πρὸς τὸν ἄρβον*. Arbōn^d expeditus, aggregatur frutices, & cuiusmodi alia, ea diuisione quam potissimum in argumento. Ac primum ordinem inflauit simul & modum tractationis. Persequendas esse horū generationes, quemadmodum in arboribus factum est. Incipiendum à maximē communi. At maximē generalis est ea que sit ex scīmine: cūm alioquin ab radice quoque fiat. Is modus duplex. Nā quędam ipōnē ab radicibus oriuntur: quędam scīone scīcīcet radicibus translatis. P rioris modi rauo varia. Nanque stolonēs alio modo pullulant à radice principalis: & alio modo stipes à radice: cuius pars ablata, pars relicta est: & alio modo, quibus arefcit stipes: ac postea subit nouus. Similiores inter se sunt in duo modos posteriores: Non enim nouus exiit caulis à cicatrice, sed aliunde. Que verō transferuntur, aut simul cum caudice panguntur, vt stolonēs: aut sine stipite nuda radix, vt in Arundine. Hoc quoque non vno modo. Nanque aut oportet integram esse radicē, vt Rapi, Cyciāmini, Croci: aut non refert, totāne, an pars defodiat. Quin partes hęc non vno modo. Quippe aut mutila, vt Aliparū: aut integra, vt Allii ipica. Hęc ita vides vt accuratius à nobis exardīcaia sunt super fundamentis à Theophrasto actis. Dixit modum generationis à semine, *ἐκ τῆς σπέρματος*, propterea quòd alii quoque sunt *καὶ ἐκ τῆς ἰσθμῆς*, sed non ad eò magno ambitu. Hic nō est animaduersio præter eunda. Nam cūm hanc, que sit à semine, generationem maximē dixerit communem: tamen ab ea non incepit, sed ab illa que sit ab radice. Huius consiliū ac potius licentia, iustā me latet: nisi fultasse ordinem, quē modò relinquebau in arboribus, continuadū esse dixit. Appellat *καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης* Bulbaeca, sicut in nos potrum capitulum, & alii capita legimus in fastis apud Ouidium *ἢ ὅτι ἐκ τῆς ῥίζης ἀπὸ τῆς ῥίζης*. Hęc est causa, quare non ex perit à semine: quia continue vult in fructibus ordinem qua sunt affines arboribus ea parte, que trāsbatur. Quis, inquit, attingunt de arboribus institutam narrationem. Verbum vñatissimum optimo cuique auctori, Aristoteli, Xenophonti, Thucydidi *τὸ ἐκ τῆς ῥίζης*, quod Cicero dicit continuadū esse: vt læpius pro Cuentio. Contra Rul lum verò etiam attingere. *Αὐτὸ ὅτι τὸ μὴ ὄντα τῆς ῥίζης*. Conditiones affert radicibus necessarias: quę seruari debent ad fationem. Duz sunt *αἱ*, vna vt

humiditas interna pinguior sit. Nam si est aquoſia diffusior. Altera, vt tunicis mumentur, quarum præsidio sic beatur intus humor, ne exhalat. Ita habes causam internam & externam. Adiungit exemplum Rapi & Raphani. Sane vtunque cūd rugatur: caphanus verò citissimē. Abeūt enim teniores partes: quib^{us} ille cōstat acris^{us}. ea in rapis nō iunt. Ita que durū seruātur. Ideo amouit aquoſium humorem ab eo prīmūq, cūm dixit *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* scilicet radicem *ἐκ τῆς ῥίζης* et vt Rapum, sed *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*, ad est lenitum, vt Allium. Cui etiam mumentum aliud à natura comparatum est. Quippe tunica. *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* certam, & perpetuam. Suprà enim & *ἀπὸ τῆς ῥίζης* dicebat, & *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*: & sicut suprà, *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* (sic ille *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*). *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* expōitio est illius *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* cūm dixit *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*. Iuculetum nanque medicis *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* est, quod probum generat iucum. *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* significat finem transfurationis. At hęc *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* significat suam sibi bonitatem ad perdurandum. Et quia in omni plantæ parte, cūm dicitur in animalibus, est portio liquida, & portio densa: in animalibus enim sanguis, sicut *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*, & caro in plāris succus & crassum, quod in spiritibus & analogis dicitur lignum in fructibus & radicibus quibusdam caro per translationem appellatur: vtunque attingit & iucum & carnem, cūm dixit, *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*. Et quia in capitatis iolis suspicari quispiam poterat has esse *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*, vt in Dracontis, Bulbis, & similibus: apponit exemplum longē diuersi generis: cūm dicit: *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*. Sola, inquit, *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* patiuntur. Dixit, *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*, id est plantationem. Quam *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*, translationem. *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* verbum frequentissimum Thucydidi ad tollendum *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*, & Musicis & Grammaticis *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* contraria. *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* Hactenus comparauit radices diuerſas, inter affirmatiōnem, & negationem. Videlicet, que viles essent, aut inutilēs. Nunc inter se comparat viles atque atē, non esse omnium eā qualē facultatem ad retinēdum sui vsum sed aliis aliam maiorem, aut diuturniorem. *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*. Hic alterum ponit membrum. Quędam, inquit, transferenda non sunt. Quippe si non auferatur ur ē natūo loco: germinant. Si locum mutant: intercunt. Adde causam: propter siccitatem. Nominat, que sint. *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*. Que quantūtis amisso caule sufficiunt nouum. Itaque aliud est *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*, aliud *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*. Additamentum *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης* præscribit, cuius sit illa annua perpetuatio. Cauti scilicet. Si nihil addatur: tum totum designat esse annuum: totam inquam, plantam. Annus sunt, que tota dunt annum solum. Annua alia sunt, quorum caulis solus annum viuūt: tum interit. Radix autem etiam potrō viget. *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*. Hanc potissimū causam, si cuiquam, putat esse siccitatem. Conuenit hoc cum superioribus. Que enim patientes: et ante translationis, et ante *καὶ ἐκ τῆς ῥίζης*,

B
C
D

γαλαξει radices. *τα δ' αμυγδαλιαι*. Aliæ A
 differenzæ dicitur et à stolonibus, & à caecumi-
 nibus. Priores exempla in oleisibus à Brassica, &
 Ruta. In coronariis, Abrotono, Suiymbrio, Ser-
 pylo. Quæ cum adduxit, narrat naturæ progres-
 sum: aut enim flamm radices summmittere à germi-
 nibus. Ita que τὰ ἀεραῖα appellat *ελαστώσι*. At-
 que hæc cum dicit, apponit etiam *εδεξε* histo-
 riam. Eam propter peculiaritatem vuisse: itam rudi-
 cani ad eam, vti (quæ eademmodum illam in terram) ita i-
 pia vel in ipsarum arborum corpora subbeat radi-
 cibus. Addit adverbium *ἀλλή*, vti respondeat superio-
 ribus, *ἕξεται ἰσχυρῶς τὴν μέγαν τὴν & ἀγαθόν*.
 Appellat Ederam *ἑβουρα*, prægnantem, sicut de
 supra *ἀμυγδαλιαι*. Emittit enim singulis ex
 articulis radiceas, & dat eas rationes duas. Alte-
 ram, cum aliis communem: eum terra operata e-
 xi, *τα γὰρ ἐπι κρηπίδων*. Alteram peculiarem, cum
 penetrat atque infert se in arbores, *ἡ δὲ ἑβουρα ἐπι-
 αὐτὴν τὴν ἑβουρα*. Quam equidem illi postpositum
 fecerunt orationis crederet efficacia. Tantam esse
 eius vim, vt & communem naturam foueat: & pec-
 ciliarem tueatur. Adderet etiam, capere quæ-
 cunque etiam lapidum vel humiditatem, vel etiã
 mucum: & vbi sedem caperet, & vnde capiat ali-
 mentum. Non est prætereundum, quod de Brassica
 prodit. Nam eam ab radice pullulare vidimus:
 neque ab alio accepimus auditiõnem. *τὴν ἀεραῖα*
τα δὲ. Eximiam inter oleraceorum exempla, nau-
 riam arpingit. Nam Ocyrum, tametsi lignosum
 est, tamen ab summo recisum atque passum, & ra-
 dices fundat, & adolefcit. Sanè peculiaris ideo ge-
 nerationis: siquidem caret illis tribus. Non enim
 vel ἡ ἑβουρα, vel ἡ γαλαξία, aut γαλαξία. Mihi tamen
 exultior videtur Amara cina: ura: quod si quis di-
 ctum nimis acriter putat: at sanè per quæ siccitas,
 τὴν ἀπὸ φωνῆς, scilicet *βλαστέ*. Cistru suscipit ad
 fundendum germina ex superior parte, si recisa
 pangatur. Oratio tamen videtur corrupta: nisi sit
 aliquis Atticis mus: id quod equidem puro, ait e-
 nim, *καὶ τὴν ἑβουρα τὴν ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀεραῖα*. Quã
 quam lignosum: sed præterea etiam non faciliã a-
 refcit: Illud, ἀλλ' ἐπὶ ἀεραῖα. Explicata oratio sic fuerit,
 τὴν γὰρ ἐπι τὴν ἑβουρα, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀεραῖα τὴν ἀεραῖα.
 τὴν δὲ τὴν ἀεραῖα τὴν ἀεραῖα. Adungit ex histo-
 ria testificatiõnem viuacitatis. Carpum diu du-
 rat inoleum. Hoc verum non est. Illico enim
 flaccesct. Et illud verum commune cum omni-
 bus habet coronariis, καὶ τὴν ἑβουρα, τὴν ἀεραῖα.
 sedã enim rursus pullulant coronariæ, & oleracæ
 fortasse omnia, omnè que arbores, præter eas
 modò, quæ non sufficiunt decuminationem, vt
 Abice, *καὶ τὴν ἀεραῖα τὴν ἀεραῖα*. Alia historiz si-
 militudo in Abrotono. Et causas similes ex præ-
 scriptiõibus superioribus. Nam per *καὶ τὴν ἑβουρα*
 subintelligit habere humidum illud requisitum:
 addit autem, habere densitatem, qua conseruare
 possit humorem. Sed & calore genitale: quem
 intellexit ex ea quam attribuit, actiõniam. Subrã
 dicebat habere plantis densitatem ad conseruan-
 dum: nunc dicit, habere conseruationem ex den-

sitate. Ita eleganter voces cõmutauit: mansit sen-
 tentia. Hactenus prima capitis pars. Deinceps de
 iis quæ peculiar magis natura constant. Vt in Li-
 lio & Rosã rarior generatio et depacta. Itaque
 vtiur *καὶ τὴν ἑβουρα* ait: *καὶ τὴν ἑβουρα*. Triab-
 itio verò est ad illas *καὶ τὴν ἑβουρα*, *καὶ τὴν ἑβουρα*,
καὶ τὴν ἑβουρα. Duas voces attulit, rariore & pauciores. Vt
 pauiores, indiget (species: non enim multæ sunt,
 vt illæ. Rariore, significat euentum generatiõnis
 in eis. Non enim semper succedere etiam in istis.
 Appellat autem *καὶ τὴν ἑβουρα*, *καὶ τὴν ἑβουρα*
καὶ τὴν ἑβουρα, nisi manus stultitiam duci. Ac de Ro-
 sã quidem constat. Depacta namque flagella, pro-
 greffus faciunt ad iustam magnitudinem. At Li-
 liorum hunc ad modum iarsio nobis penitus in-
 eomperta est. Bulbo enim feruntur. Etiam semine
 proueniunt. Post hæc aliam post quasi à lig-
 B nõique pars respondet (rationis quæ fit per taleam,
 vt in Olea. Hoc dicit de Arundine. Sedã atque
 passum prodire. mirum etiam scitã partem: scilicet
 iam enim, *καὶ τὴν ἑβουρα*. Quoties in aliqua
 proportione, aut a similitudine, aut similitudine est a-
 liquid primarium (est autem omnino & semper in
 proportiõibus in similitudinibus nõ tempore)
 interest Philofophi cetera omnia deducere ad id
 quod est nobilissimum, & quasi caput illius natu-
 ræ. Id itaque facit hic. reducit enim ad Oleæ taleas
 ideas aliarum plantarum; quæ prodant in ligno
 depactõ. Atque vt omnem eius generis ambitum
 complecteretur: addidit, *καὶ τὴν ἑβουρα*. Ta-
 men è contrario sic loeurtus esse sanè cõnotidus,
 C *καὶ τὴν ἑβουρα τὴν ἑβουρα*. *καὶ τὴν ἑβουρα*
καὶ τὴν ἑβουρα. Causã explicat quare sic possint à lignos
 quæ toties inculcauit. Et factera oratio, eum dicit,
 sub causã cadere possunt, ad esse obnoxias iã
 dictis causis, scilicet humiditati cæteræ, cæteræ dẽfi-
 tatiõnis, scilicet germinationis, hinc ad huius
 conseruationem: ac præterea calori ad ipsius forme
 mini sterium. *καὶ τὴν ἑβουρα*, *καὶ τὴν ἑβουρα*
καὶ τὴν ἑβουρα. Concisa oratio. Sentus est. Cum itaque que
 prodire queunt, quia tales sunt: et iã eo tẽpore atque
 ea ætate, atque ea parte sumende sunt taleæ, quo tẽ-
 pore, qua ætate, qua parte sunt tales. Id est, eum, &
 vbi sunt nec magne nec vtilæ. Nã que tẽpore
 prouectæ sunt ad magnitudinẽ, aut ad ætatem prou-
 ectiõnem: et sunt et rariore atque compactiõres,
 quam par sit. Itaque dicit, *καὶ τὴν ἑβουρα*
καὶ τὴν ἑβουρα: ex iunioribus, quia sunt luxurioses.
 apertiores, dicit ipse. Atque ab his productiõnem
 fieri tum celerius, tum facilius. Si dicitur,
 ergo superflud addidit *καὶ τὴν ἑβουρα*. Quod enim
 celerius fit, minus est operosum. At hoc est, faci-
 lile: non est ita. Quædam enim sunt celeriter,
 quia præcipitantur, necque fine conatibus. Quæ
 re etiam *καὶ τὴν ἑβουρα* sunt in morbis. *καὶ τὴν ἑβουρα*
καὶ τὴν ἑβουρα. Quod magnum est, ineptum di-
 cit. Credo quia durum. Nam magnitudo, qua-
 tenus est magnitudo, non obfistit. Itaque appo-
 situm, *καὶ τὴν ἑβουρα*. Idem quod *καὶ τὴν ἑβουρα*. Nam me-
 tantum mediocri laxitas, tam magna, vt cedere
 queat subeuntis succo: tam parua, vt seruari tan-
 dia

diu possit, quoad sit opportunum vt educatur in nouellis est, in vetulis non item. Tubulorum enim parietes cœdit proprius addita corpulētēz īspisitu dante. Itaq; tū Medici tum Philoſophi, & venas & marnicē, & musculos cohībētēs velicā, modō *οργανισμῶν* dicunt, modō *συστήσεως*. *ὅτι ἴσχυος καὶ ζωῆς*: non æquē suscipit effectiōnē caloris. Nō æquē patitur. Vt quid? *ὅτι ἐλαττωτέρως*, vt germinat. Nota lo cutioneē prægnantē. *ὅτι ἴσχυος ἐστὶν ἄρχη*, scilicet germinationis vt *ἀρχὴ* hic sit principiu in tempore, sub principio essēntiali, id est sub forma quæ est autor germinationis. *ὅτι ἴσχυος ἐστὶν ἀνεκτικὴ διαίτη*. Continuat alius naturæ historiu propter simulē causā. In his igitur intelligit esse aliquid alienū à natura germinationis, scilicet in vetulis & magnis, quasi moles sit impediētio. Ita, inquit, impediētio est curia in Alliu spica cū scitur. Itaq; auferunt. Nisi sic suppleas, nō coherēbit orationē; poterit subferre particulā illam *ὅτι*. Et mox *καὶ τὰ ἄλλα ἴσχυος ἐστὶν ἀλλοτρίως*. Necesse enim est etiam in magnis talcis esse aliquid *ἀλλοτρίως*. Cæterum nō explicat ipicē: & passim nos similibus fatigat anfractib⁹. Felix Theodorū qui hoc cæ angulos, vbi labuerit, pot sit dissimulare. Dixit *ὅτι τὰ ἄλλα ἴσχυος* à matrice: deinde *ὅτι τὰ ἄλλα ἴσχυος*, scilicet *τὸ ἄλλοτρίως ἴσχυος*. *διὰ τὴν ἐπιπέδα*, capita partuntur in spicas. Hoc nō fit, quia sit ibi quiequam alieni, sed ne confertim exoriantur, æque ita mutus damnis labefactetur propter vicinatatem. *καὶ ἁρμόσιον*. Eadem ratione adimi radicales cepis. Quare? quia alienum quiddam sunt. Quare alienum? quia non viuunt. Omne autem non viuens, viuenti alienum. At quare non viuunt, non declarauit. In historis quæstio est atque agitarum, in Cæpis & eiusmodi: vtra esset radix, bulbus an fibræ Ibi discussimus ab ipso perplexissimē atque morosissimē, vt solet, implicatam potius quā ex plicatā quæstionem. Nūc ad hæc latiss sic. Omnino constat radicis obtinere rationē bulbū. Si quidē sub terra est, & quædā sine fibris ea tantū natura vtuntur vice radicū. Vbi verō fibræ subsunt, erit fibra bulbi radix, aut vtraq; fuerit radicis pars: quarum potior est in Cepulla bulbis: quoniam etiam mortuis fibris viget nihilominus, & ad generationem apertus est. Quod verō ait *ὅτι καὶ τὰ ἄλλα*, & tunicas, quas ei placuit appellare pyramina, auferit ad sanonem: hoc non faciūt hortiores nostri. Qui tamē fibras abscindūt, quas barbilas non inepē nominant. Quod verō neutrum impedit generationem, satis ex eo conperitur est, quod etiam non satz cepullæ germinant in cellis suspēnsæ. Omnino nihil tunica prohibet, quin potius defendit putrefactionem. Tolluntur autē fibræ nouellas vt fibras summittere queant. Non enim in vetulis fouenda abutetur opera sua calor naturalis: sed sublatō, cui frustra det beneficium: nouum opus in quo collocet medicabitur. Vt tuæris Philoſophi partes, dicas de Allio intellexisse. Quamquam ei non detrahatur cortex, nisi vt spicz dissipentur. Hoc enim fuit lectum veterum verbum, *spicare*, proferere. *ὅτι καὶ τὸ ἄλλοτρίως*, ab exemplo argumentum. Ideo quæ in ar-

A borib⁹ us exaruerint, amputari. *τὸ μὴ εὐθὺς ἀλῆαι*. Obiectio. Ais in cepulla tolli partes non viuētes, vt fibras: ab Allio tunicam: quemadmodum in arboribus ea quæ sunt arefacta. Igitur in arboribus quare non itidem cortices auferantur? Non enim à talca, quæ scitur: non à Myrto. Respondeo. Non solum non impedit cortex, sed etiam seruat. At quæ à cepis auferuntur fibræ, non sunt partes *ζωῆς*. At oleæ cortex est *ζωῆς*. Non sunt illis fibræ partes *ζωῆς*. At est cortex oleæ seruat enim vitam. *ὅτι ἴσχυος ἐστὶν ἀνεκτικὴ διαίτη*. Partes mutiæ Allio & Cæpis adiuntur: ita quæ germinant. Quod si quis illis quoque, scilicet Oleæ ac Myrto abstulerit, æquē germinabit. Exempli gratia, si qua corticis pars viuola sit. *διὰ τὴν ἐπιπέδα* *ἀλλοτρίως*. Atque hi quidem modi similes modis illis qui in arboribus agnoscebantur. Peculiaris verō est generationis modus in fructibus, de quo nunc in hæc tertia capita parte dicit. Maxime, inquit, propria fructuum est generatio ē gummi, si scitur. Sanē si ita sit, neutiquam erit excrementum gummi. Quod tamen ab omnibus autoribus hæctenus proditum est: sed fructus pars, in qua viget seminum genitale. Hoc de Smyniacæ fructuicō dactum est in historis. Sed & de Apio maiore, quod Vzapio diximus alibi, ac præterea de Lilio dicunt idem. *ἐν ἀλλοτρίως*. Quia non constat in hac generatione ratio, quippe Gummi neque totum, neque pars, neque foetus esse videtur plantæ. Subsistit admirationem cum dicit, nō solum consequi naturam causam per proportionē, sed etiam confessam ac liquidam esse perinde oportere atque ex caulibus. Et quia hoc non minus mirum videbatur, inserti. In Gummi coactam esse vniuersam fructus naturam. Quod obre in se continere principia feminis genitales. Scienim dicit, *ἀρχὴ τῆς ζωῆς*. Et resoluit ad vltimā vique causam: calorem scilicet. *ὅτι ἴσχυος ἐστὶν ἀνεκτικὴ διαίτη*. Scilicet Gummi non erumpit absque calore. De Gummi causis ieiunē hic admodum, atque in transcurū. At nobilissima natura est hæc ad medicamenta. Quare decet exactiorem operam ponere. Quæro at à calore fiat Gummi. Huius quæstionis triplex consideratio. Nempē substantiæ, motus, qualitatum. Substantia plantæ succus aqueus est. Huius non est autor calor magis quā aliarum partium omnium fabricator, rector, conseruator, *διαιτηγὴς*, *ἀνεκτικὴ*, *συστήτης*, *συστήτης*. Motus, quia multis ex partibus in vnam confluit. Huius motus calor autor est, sicut omnium motuum in corpore viuēt. Quippe secreticis atque expultricis minister facultatis. Qualitates primæ non eadem omnibus. Euphorbio calida: Opio frigida: sic Acaciæ: humida Tragacantho fortasse. Sed verbi gratia sumpsum sit impraesentia. Qualitates secundæ à situ partium. Durum, quæ densum. Densum, quia humidum coactum. Hoc in luto fit à frigore, hyme: in fornacē à calore. Gummi densitas vtro fit? Nam datur & à frigore & à mul-

to calore : eoque dupliciter, aut conferto aut per successiōnem. A medico igitur frigore, & à calore medico denari videtur. Hæc in libro de mistorum affectibus accuratius disputata. Quæro præterea. Siue gummi pars est, ut inuenire videtur: siue fetus, vt fructus: non videtur ea generatio, quæ ab eo fit, esse affinis, quod ipse proficere, ei quæ fit à eaulè: sed quasi à femine: non quale in fructu, sed quale in animalis. Dicendum igitur, quibus in plantis gummi genitale sit, non id esse excrementum, sed semen proportione feminis animalis. In quibus autem non est vitale, an sit excrementum? Fortasse ne in iis quidem. Sed imperfectius semen: propterea quod illæ plantæ sint operosiores. Illud non est præterendum. Si Gummi sit genitale in quibusdam ignobilioribus: quare nobilissimum Gummi non erit prædium principis maximè validis ad generationem? Videtur enim quamplurimum substantiæ, quæ in planta est ed conculisse calorille, quem in locum mirificas virtutes cum illusterrimis qualitatibus coniunctas constituit. Exemplum petes à Myrrha, Bdello, Lufere, Balsamo. Lacrymæ nanque sunt omnia hæc. Itaque Philotophus hæc & lacrymas nominat *δάκρυα*, & succos, *σάκχα*. De quibus affert sententiam hanc, non omne Gummi esse habile ad generationem. Hoc dixit, ne quis putaret, quod proximè accederet ad feminis naturam: quemadmodum omne semen ad id virile proficere esse: ita de Gummi quoque existimandum. Et sanè ex propositis sequitur hoc. Nam cum dixerit *ἀνάγειν ἐν ἑαυτῷ*. seu quæ caulium in hoc naturam: cum ne omnes quidem causas eiusmodi sint vt ab iis fiat generatio: nec ab omni Gummi fiat. Illud addendum fuit. An quorum caulium apta est idea ob generatiōem: eorum omnium Gummi species perinde fit idonea? Non est compertum: neque esse verum puro. Quod si verum non est: alia defectus huius atque interuptæ proportionis causâ querenda est. Idcirco dixit *οὐκ ἐστὶν ἐπιτοκία ἀπὸ πάντων*. Ex eaulè erant, quia neque causes omnes erant apte, neque radices. Postmodò apponit axiom-luculentum, quod ab historiis tum plantarum tum animalium petitum: tum in libro de generatiōe animalium repetitum atque sancitum, in huius libris sæpe faciet ad multas probationes: id est, facilibus imperfecta gigni. Nam tamen principia sunt imbecilliora, tamen firmam habent propinuiorem: ac propterea opus habent operæ minus interpolatæ. Celeritas igitur, alioquantur. Hoc est, quod dicebat, *οὐκ ἐστὶν ἐπιτοκία ἀπὸ πάντων*. His rationibus maximi ratio adiungitur. Quæ de Gummi fato proeuenient esse imperfectiora. Nec repugnat hoc iudicijis quæ habentur de spontè nascētibz. Longinuiora nanque, ac tenuis ignotiora sunt in agro nudo, atque rudi plantæ futuræ principia quam in Gummi, quod

Aliquid aliquando illius plantæ fuit. *ἔτι καὶ ἀναλίσθηται*. Aurea sententia viri optimi & modestæ nostræ consuleris. Audiant Canes impuri, qui Diuini viri Topica tanquam consulsam traflationem, libros tranaturalis Philosophiæ, quasi nihil eorum quæ proficere præstent, impudicis latrare buccis. Læta nanque sunt fundamenta omnium artium atque scientiarum ab ingenij illis nunquam satis laudari: super quibus nobis, quæ omnia bona debemus illis, turdè liceat exedificare. Nisi enim tradita essent ab illis ea, nobis ipsis inuestiganda recenribz atque inerts laboribz fuissent. Id quod an melius quam ii fecerint qui tum ita fecerunt, facere nos poterimus: si vnuquique sui consicij confidat, gratias illis debere se sentiat, quod eorum ipsorum telis nobis dederint illi facultatem sese oppugnandi. At igitur vir humanæ imbecillitatis consultissimus, si quid ab se relictum desideretur, nouis operis expleri atque fieri posse *καταλλῶς* communi consilio, industria, vtilitate perspicere atque iudicare.

Legendum ἔστι *ἡ γὰρ ἡμῶν ἀνατομία*. Non enim dubitat an que dicitur esse, ad ea que dicta sunt, referri queant: sed designat diuisiones eodem modo faciendas, quo & superiores, qua res ipiæ rebus affines sunt, id est fructum generatio arborum generatiōnis. Duobz locis *ἀνατομία* scriptum est, per intra capitis, *καὶ ἀντίμακτε ἀνατομία*: & ad finem, *ἐπιτοκία ἀνατομία πάντων, κλασίου*. Aut *κλασίου* reponendum, aut cedendum schemati. Vt subintellegatur aliquid tale, *καὶ, καὶ, καὶ, καὶ*. Nam his omnibus libris iterè occurrit is modus, si non est mendum. Sublatis illis, *ἐπιτοκία καὶ*, sic continuandum. *ἡ γὰρ ἡμῶν ἀπὸ ἐπιτοκίας ἀνατομίας, ἡ ἐπιτοκία ἀνατομία γίνονται*. Et illa tota delenda. *Τὸν αὐτῷ ἀνατομία καὶ, ἡ ἐπιτοκία, ἡ ἐπιτοκίας*, sunt enim iam posita. Et lego *ἐπιτοκία καὶ ἀνατομία*: non autem *ἐπιτοκία*. Theodori verba fauor me non intelligere.

Δὲ δὲ ἡ γὰρ ἡμῶν ἀνατομία καὶ ἀνατομία ἔχουσι τῆς γογγυμίας. Sed nulla, & tenuis, & dilute cortice (sic enim lego, non, integretur) ad modum Rapi & Rhabhani opus est *λείου*, quare Lurium transferre maluerit quam Narcisium, neicio. *ἔτι δὲ ἀνατομία ἀνατομίας*. Theodorus non per causæ redditiōnem, sed per aduersatiūum malè, sic, illa tamen omnium maximè viuax. Videtur *ἡ γὰρ* legisse, aut *ἡ γὰρ* sic supra *ἡ γὰρ*. *ἀνατομία ἀνατομίας* aut *ἡ γὰρ ἀνατομία*. Ille suo more licenter laeuat. Arborescētibz amplexu suo perstringit. Longè aliter sonat mens orationis. Nam radices in corticem sese induunt. Neque reddè illam simplicitatem, *ἡ γὰρ ἡμῶν ἀνατομία* additiōne illa tuetur in terra addita ima subcat. Non enim adigitur ad ima terre. *καταλλῶς*, tonium & diminutum. Simplicissimè, mutilatum. Quod Theophrastus *ταῦτῶν φάσμα*: ille, *ἡ γὰρ* germinat. Pessimè. non enim à castris germinat, sed à foliorum commissura: quemadmodum etiam si

non carpatur. Alias enim fundit etiam integram. Non igitur iteratur germinatio, sed procedat. Non sane est *πρότυπον*, scilicet *ἡ κατανυμὸς ἐν ἑαί*; sed *ἡ αἰσθησις*. Ut etiam Philosophi ipsius diligentiam intelligamus. Non potest Theodoros condonari illud, cum acorem dixit Abrotorum *ἀβροτότων*. Aliud est acor in aceto, & vino vitiatum, cum acuit: aliud acrimonia. Illud *ἕρπυς*: hoc *ἀβροτότων*. *ἔρπυς* τὸν ἕρπυτιόντων, καὶ ἕρπυτιον *ἕρπυτιον*. Nec potest augmento præcidi tolerent (sic lego, non argumento.) Hic augmentum nihil est, tanto minus argumentum. Et omisit *ἕρπυτιον*. *ζάλας* enim, nucleos interpretatus est. Plinius ita vocat spicas. Spicæ autem dicitur, quia in mucrone desinunt. Vnde inspicere & spiculum. In Acharnensibus *ἑρπυτιον* apud Aristophanem, capita. *τὴ ἀφαιμασίονα*, quæ obarefcunt. Imò quæ iam arida facta sunt. Addidit, ut paraphrases, abieundæ assolent. Et omisit illa omnia, *ἀλλὰ τὸν δὲ πρὸ ζῶσαν τὴ μὲ ζῶν*. *ἀποσῆν*, obsepit. non: sed obtegit. Sepire potest agrum sepes, obtegere non potest. Allium tunica non solum obsepit, sed etiam obtegit. *τὴ πύρι* tegminis significat utilitatem: *τὴ ἀπὸ* conflagnificat nocuentia, quorum iniuria corrumpi queat. Tale est Latinum verbum abdo & depono: in quibus *τὴ δὲ*, καὶ *τὴ ἀπὸ*. *μὲ δὲ τὴν ἀποσῆν*. Primatum causæ obtinent. Luculentius, Non habent imperium, siue principalem facultatem ad vitalis succi refectionem. *ἀδὲ δὲ ἕρπυτιον*, *ἡ εὐνοχρῶν ἑρπυτιον* *δὲ δὲ ἕρπυτιον* *τὴν ἑρπυτιον* *ἡ ἀποσῆν* *ἡ ἀποσῆν*. Nihil enim aliud quam quoddam illarum quoque fecundum principium eoaetum esse oportet. Coaetum significat *εὐνοχρῶν*, *μὲ δὲ* ad punctum. Et eoaetum significat *τὴν ἀποσῆν*. Plinius dicit. Nihil aliud gummi esse e conuenit, quam necessarium principium genitale ab ipsis caulibus congregatum. Ita ut, quasi semen, omnibus & partibus vnus confuserit in locum. *εὐ δὲ ἀπὸ δὲ ἀποσῆν* *ἡ ἀποσῆν* *τὴν ἕρπυτιον*. Non enim sine calore humoræque generatio talis consequitur. Primum, Philoſophus non dicit hoc: sed humorem illum calorigigni. Non enim *ἕρπυτιον* hæc humore fit: est enim humor ipse. Deinde, non est verum hanc generationem esse consequentem, sed fieri & consistere. Abuitur autem (sicut sæpe moquimus) verborum læiuita Theodoros. Tum satis patet, quemadmodum humoris autorem facit calorem: caloris enim est homogenem in vnium coæternare. Et caloris subiectum humorem indicauit. Theodoros autem nihil. *εὐνοχρῶν*, concerni. Conspici vilitatis, considerari.

CAPVT V.

Capite quinto narratur: quomodo generentur minores plantæ. Minores natiuitate. Causæ generationis vniuersæ, & solæ: sunt *ἕρπυτιον*. Aliis etiam sensibilibus aliunde, ut flouimus. Non tamen esse spirituales. Natiuitas generatio, in Salice & alio Lactu. Flouum facta quædam generatio. Veritas nullam esse arborum nauem sterilem, sed æuam. & terræ motus causa.

A *ἡ ἀποσῆν* *ἡ ἀποσῆν* *ἡ ἀποσῆν*. Plantarum principia cum sint, aut mamifestissima, ut in stolonibus: ibi enim sunt radices: neque aliud ei quicquid ad arborum perfectionem desesse videtur, quia magnitudo: aut proportionalitas, ut in ramo. Cætera autem sunt, sola radix futura est: aut minima, absoluta, ut in tales: pars enim rami est aut ocellata, ut in semine: non enim eadem semini quæ platur facies, aut occultissima, ut in spore nascens: latet enim sensu omnne: postquam de illis verba fecerit, de his postremis dicere deinceps aggregatur: quibus scilicet spore nascens: principia sunt Naturæ beneficio attributa. Huiusmodi esse aut genera fructificæ, atque omnino quæ platur sunt minore magnitudine. Tū atterat periculosos illi negotiis. Audet enim suspicari: est semine omnia provenire. Nā etiam in Salice abdita esse vitæ feminaria ad generationem. Hoc autem iogē abhorret: ad eorum cōsuetū Philosophorū, qui ita cōsueverat, Omne quod nascitur, principium aliquod habere, nec esse esse. At id appellare seminis nomine perinde est atque vocatā pro ambigua statuere. Nā semē est platur fretus figuratus. Quæ figura atque cōformatio vbi non sit, & tamen expectetur generatio: illud ibi principium quidē verisemē iure nullo dici queat. Nā quis Muris semē esse profiteatur in Boue, propterea quoddā simo bubulo prodeat? Tame huius rei ratione quodammodū ineat, videam? Primum in vniuersū dicit, pusillas provenire. *ἡ ἀποσῆν*. Quasi sic hoc vbiusmē tū probationis, quod & alibi statuit, & imue batū præ cū debet, imperfectiora facilius absolute: quia minoris egeat operæ. Maiores igitur platur paratiora nā esse elementa in Naturæ officina. Quod axioma quia non potest per omnia pusillorū omnia genera deduci: addidit *ἡ ἀποσῆν*, *ἡ ἀποσῆν*. Hæc simplicitas aduersaria est exactæ diligentie: quæ non pauca depromat: est pusillorum operæ generationis, ut verbi gratia, Lactis. Hoc tamen ipodē provenit aliquando, tamen adeo est nobilis naturæ: ut perpetuo non potuerit sustineri. Itaque defecit, sicut in Cyrenēsi, vbi maxime eōmē dabatur. Sed ad hæc inficiatione magis facit Balsamū, tū pusilla arborecula: neque tamē faciliē proveniēs. Ideo astrinxit ambū sententiæ ad species Annuatū, eum dixit *ἀποσῆν* *ἡ ἀποσῆν*, *ἡ ἀποσῆν*. Itaque subdit eius diligenter motū, *ἡ ἀποσῆν*. Tameñ hæc ita effati sumus valde lata sententiā cōplexi re magni ambitus, tamē simplici narratione dicta sunt. Non solum enim minutæ plantæ, sed etiam maiores quādoque proveniunt. *ἡ ἀποσῆν* *ἡ ἀποσῆν*, *ἡ ἀποσῆν*. Atticimus. Deest enim restus casus partēs illā amplitudinē, *ἡ ἀποσῆν*. *ἡ ἀποσῆν*, scilicet. Potuit dicere *ἡ ἀποσῆν*. Verbum *ἀποσῆν* enim, hic multa cōplectitur. Primum, quia suprà dicebat *ἡ ἀποσῆν*: vbi conuenit materia, qualitates apparantes ad formæ susceptionem, instrumentum formæ calor intermus, forma ipsa, cæli habitus: ad Sole, & sideribus aliis, & eorum minister atque sequester aer. Præter hæc, quæ sunt principia generationis, indicat verbum illud etiam euentum. Contingit enim eō confertur b. ii.

tor e conditiones . Non enim statim sunt calores, aut A ordinariæ plantæ, quorum efficacitæ tanquam ex constituto quæz attributis plantæ generatio . Atque ea quidem præiurrogatiua ac necessarii circumsus appellatur à Græcis *αὐτογενεῖς*. Dat causam materiam imaginis. Dat eius potentiam, *ἡσυχίαν*, obtinuerunt. Sic Cæcero dicit, Obtinere latem & causam. Ad id sunt imbres validi, vt terram occupent. Ad id est causus partum à loco, vt à terra: partim ab agente, vt ab aere. In aere nanque multas existere potestates, multas sunt: indicia, fulgura, fulmina, irides, cometæ, pluuia lapidum, turri, ranarum. Hæc effusius sine non nominauit, sed asstrinxit ea voce *ἰδωτες*. Exemplum habes naturæ peculiaris sub celo Noruegiano. Pluit enim tempore puillus animalculis, haud abfimili muribus speciei, *Limor* vocant. Ipse, vt in plantarum propofita historia, Silphio attestat originem. *πυρόδωτος πόνος*. Piceo imbre completum agrum Libyeum edidit Liepitiu. *καὶ τὸν οὐρανὸν δὲ τὸ αὐτὸν ἴδωτες*. Adhuc imaginem quasi quendam demonstrationis, sic. Quæ nunc est materia, prius non fuerat. Et Piceum imbrem illum est consequta. Ex imbre illo igitur traxit nouæ speciei principia videtur. Vbi questio ducatur sanè vt ut. An nouæ speciei quæ nunquam extiterint gigni queant. Nam propterea mundum imperficiu dicebat Emp. doctes, quod quondam noui esset aliquid generati. Hoc non negat Peripatetici: at nihil noui generari, quod sit speciei: sed in specie quæ iam est individuum. At species propter nouam materiam non mutat: eadem nanque materia semper manet. Alii mundum strucebant æternam nanc eandem ob causam. Quia, in iuuat, semper gignitur, imperficius est: ac nunquam desisset generatio, quia nunquam abiolutur. Nuge. Materia prima non augetur. Non enim hic quequam illas, sed sub aliam transfertur formam. Restat ergo id id quærendum: An noua forma fieri potest quæ materiæ sese aptet? Hoc enim essentia est, & quam speciem appellamus. Iam si quæ de Silphio narrat vera sunt, nouam exortiri posse cogitari fateri: Qui negabit pertinacius, si non in Libya, at alibi Latere fuisse ante id tempus profitebitur. Cautiores atque elegantiori homines iudicio, à proportionem dant: & argumentum & assensiuum. Nam si in sumto muris forma non est, & mus generatur ibi: muris ibi formam esse nouam necesse est. Quis eam constat? Vt Solem ne ges autorem, alium quempiam status necessario. Nihil enim sit à seipso. Igitur ratione participat esse speciei in efficiens potestare. Quæ potestatem aduectur in actum, nisi cum patiens rite affectum fuerit. Itaque è ipuma Aruas, è sicuti Araneos, è rure vermiculos, è sumto Muscæ exire videmus. Quæ igitur speciei sunt nobiles, vt Equus, Leo, Bos, Homo: et non nisi per viuocam generationem per individua

propagantur. Quæ verò sunt imperfectæ: eorum id est in auctoris sunt potestare, quoad sese offerat idonea materia. Iporum vero indunduorum actus, quam Philoiophi vocant existentiam, potest ita per tempus intercepti, sicut per locorum intervalia intermutantur. Quare nunc è Cyrene Lafer habemus nullum. Nam neque Bentoin ad Laieris anta: quorum accedat commendationem: neque isti Vaporarij, alienorum laborum compilatores, inouit cerebrum, cum in Germania Lafer audent ostentare. Dixi *ἢ ἴσῳ* *πῶς ποῦντο οἰοῦνται*. Quatuor sunt *αἰτίαι*, causa. Quodcunque enim sit in Natura, causam habet. *ἴσῳ*: telicet alia à temine viuocoe, *πῶς*, quia non est causa viuocualis, sed *ἴδωτες*. Vocem hanc *ἰδωτες* ad hunc viam *ἴσῳ* videmus huius libris. *πῶς* *πῶς*, quia dicit *πῶς* *πῶς*. Oportet enim certis qualitatibus esse præditum: quarum generalem cum potest *πῶς* (latè namque patet erasitudinis natura) subdit priuam *αἰτιότητα*. Nam *πῶς*, præter erasitudinem, etiam lentorem præ se fert, & odorem proprium, atque calorem: quæ oportuit esse futuris Laieris teminaria. Præpositi *ἢ*, significat hie materiam, veluti eum dicimus *ἢ* auro. *αἰτίαι ἴσῳ* *ἴσῳ*. Explicat quod potest de imbris, sedque verbi exactitudinis. *καὶ πῶς* *πῶς* *πῶς*, faciunt putredines. Quomodo faciunt, hie materia putredinis humor est, & imbres humor sunt? Materia ergo vult, non effectores. Dicimus, materiam esse internum humorem à calore destitutum. Calorem destitute, quia extinguatur ab extranei humoris impressione. Extraneus humor imber est. Est igitur effectus imber. *καὶ ἕλασθῶν*. Etiam diximus alibi, fortasse non est putrefactionis calorem vlli rei naturalem: itaque miranoneum ad naturalem esse putrefactionem illam. Ideo ad addidit *ἕλασθῶν*. *ἰσῳ* *πῶς* *ἢ* *πῶς* *πῶς* *πῶς* *πῶς*. Sanè si sola superficies periticia si humore, non potest inus corrumpi naturalis calor. Itaque introfusus ad idem imbrem penitus subire vult. Dixi *πῶς*, quia non ex quavis putredine planta nascitur, sed tali. Semper ita loquuntur Peripatetici, quod explicent potest. *ἢ* *πῶς* *πῶς* *πῶς*. Alias etiam *πῶς*. Dixi autem *ἕλασθῶν*, quia post putredinem sunt *ἕλασθῶν*. Hoc etiam est *ἢ* *πῶς*. Itaque vult demitti multum. Non enim factus est principia status generationis: sed oportet operam in opus exire, vt in se inchoata in opere abfoluatur. Idcirco addit *ἕλασθῶν* *καὶ τῶν*, *καὶ ἕλασθῶν* *πῶς* *πῶς*. A superficie nanque etiam sic constituta sunt, nequeant haurire *πῶς* *πῶς*. Rectè coniuncti hæc duo, quæ alimentum est inerementi materia. Et eomposito vltus est *πῶς*: vt tractum simul explicaret augmenti: sicuti dicimus aceretionem: simul ordinem: nam primò aliter, post augetur: *πῶς* *πῶς*, in *πῶς*. *πῶς* *πῶς*, quia consistentia est finis confluxionis, tanquam motus quies. Ideo supra *πῶς*, hie *πῶς*. Sicuti *πῶς* *πῶς* *πῶς*. Ratiocinatio motus quidam est, scien-

ſcientia quiet: unde & nomen, tum apud Græcos, tum etiam noſtrum. *ἄσκησις τῆς ἐπιθυμίας, ἰσχυρὸν*. Siſtunt enim mentes agitato, & ſitipetis in animo. Sic Latinum ſcientia, *ἢν γίνωσκον* quæ in animo. Nam Latini quod nomen Entis ſimplex ab viſu abiecerunt atque repudiarunt, omnibus actibus participis idem aduaxerunt. Audientis, *ἀκούων ἴσως*. Sciens, *γινώσκων*. De quibus *ἄσκησις* aut adiutorem caloris naturalis ſtatuit, aut autorem: ſiquid duplici opera, calefaciendo & exccando. Niſi ſiccaret, non conſtaret planta: quod non neſcit Catullus poeta noſter, cum dixit, *Firmat Sol, educat imber. non impletur igitur quia deſiccet: quod prohibet debitum rigorem*. Niſi calefaceret, non ſiccaret. Non enim ſiccitas æſtuæ qualitas eſt, vt falſo putauit Olympiodorus. Si non calefaceret, non viuificaret. Hoc enim eſt *ζῶν, ἄσκησις ζῶν, τὸ ζῆν*. *ἄσκησις καὶ τῶν ἄσκησις*. Exemplum à maiori naturæ opera. Nam ſi animalia que ſunt operoſiora, naſcuntur eodem modo: atque extant ex putredine, tantò faciliùs planta. Dixit, *ἢ πάλαι ποτὶν*. Non *λίγιστον*, ſæcra oratione, vt indeceter conſentium Philoſophorum: tam pro certo tenent: vt facere videantur. Vnde ſæcra & fictiones. Et verbum *facere*, ſimplyer poſitum tam apud Ciceronem, quàm apud Thucydidem *ποιεῖν*. Dixit autem *ἢ πάλαι*, non ſine ratione. Nam in imbribus aqua eſt: u terram ſubcutit. Terræ igitur admittentur. Sole animantur: Calor meſt ergo. Acrem non introduxit, propterea quod Anaxagoras in acre ſolo ſtatuit ſemini principia quedam. Ideo dixit *πάλαι*: Non enim Anaxagoras. Hoc eſt, quod mox ſubdat. *Εἰ δὲ τίς*. Vbi dixit *ἄσκησις ποτὶν*, conferens, quaſi *ἔργον*: ſicuti dicimus *συμβάλλων*, unde ſymbolæ & ſymbolum. Sed maluit vti verbo motum ſignificante, non iactum: ſie vitium *φωσφῆ*. Dixit *ἔργον*, quia cum aliis: *ἔργον*, quia necesse eſt acrem deſcendere. *καὶ πάλαι μάλλον*. Ex illis ſit proportio ſemini, aqua, terra, Solc. Quod u aer quoque aliquid conferat: iam tanto impenſius cuiusmodi alia dicemus eſſe occulta ſeminum principia. Nec otioſum verbum *διδόναι*. Sic enim di dicebantur *διδόναι*. Eſt enim datio motus rei tranſlata poſſiſione. Itaque ſemini illud principium non amplius eſt eſt, ſed planta. *ἄλλω γὼ ποτὶν*. Explicatio illius *πάλαι μάλλον*. Etiam ſine γὼ ſic, *καὶ πάλαι ποτὶν*. Sic enim maniſteſtè eognoſcimus alia multa principia, quibus tum plantæ conſtituantur, tum conſtituæ nutriantur. Ideo dixit *ἔργον καὶ τρεῖς*. Et *ἄσκησις*, ſicuti modò *ἄσκησις*. *ἢν δὲ ἢ σπέρματι*. Hinc aquarum non materiam, ſed opus. Cæterum non tam pro principio, ſicuti ſuperà *ἄσκησις ἐν δόναι*, quàm pro ſtrumento. Fluuii, inquit, & aquarum colluſiones, atque eruptiones multis à locis inſtebant ſemina tum arborum, tum minorum ſtirpium. *Τρία, σπέρματι*,

ἄσκησις, ἄσκησις ποτὶν. Fluuii ſunt nobiliores alui *ἄσκησις* à ruis in conualles. *ἄσκησις ποτὶν* eſt: pecubus cum plus ſolito fontes exiunt largiores. Etiam lacus cum ripas ſuperant: denique omne genus aquarum eùm reſtant. *ἴσως ποτὶν*, quia ex agro in agrum. Verbum mercatorum & nauarum. Hæ igitur aquæ vehicula ſunt ſeminum, non autem principia, vt illæ *ἄσκησις ποτὶν*, ſicut erupit Peneus è Theſſalia: & multi fontes terræ motu, ſicuti diximus in Meteoris. *ἄσκησις ποτὶν ποτὶν*. Auget narrationem. Fluuiorum curſibus tranſlatis, locorum quoque fieri mutationes quoad plantas. Sed ab uſus eſt tranſlatione. Et enim *ἄσκησις ποτὶν* vocat fluuiorum qui tamen non ſtant, ſed fluunt. Intellexit tenores ipſos, atque ad eò alios: enim ſtant in eis ſunt curſus. Dixit *ἄσκησις ποτὶν*, & *ἄσκησις ποτὶν*. Quoniam miratur ſoli faces: ita vt que pura fuerat ſuperſicies, ſylueſcat. Sicut dixit *ἄσκησις ποτὶν*, ſic uſus eſt *ἄσκησις ποτὶν*. Nam mallicos & alia inſtrumenta, ſiue fomenta ad ignes, etiam materiz nomine appellatos paſſim videmus in hiſtoris. Cum hæc ita narrauit, oſtendit de his iudicium ſuum. Non enim hæc plantas eſſe ſpon taneis annumerandas, ſed è ſemine ortas videri. Inuicta enim ab aqua ſemina. Quare aquæ illæ tanquam agricolæ cenſendæ videntur. Et duo dixit, *ἄσκησις ποτὶν* propter ſemina: *ἄσκησις ποτὶν* quaſi etiam herbolæ integræ importentur. Quenam ergo fuerint *ἄσκησις ποτὶν* declarat. *ἄσκησις ποτὶν*. Argumentatio talis eſt. Si ſemen non eſt fruſtra, vt inducauimus, ſementifere ipſæ, que aquarum inueſtioniſibus exoriantur, videntur futuriſis originis debere. Quod ſi iſdem tractibus etiam ſteriles enaſcuntur: non eſt dubium quin eæ verdæ ac certò ſint ſpōtaneæ. Cæterum quoniam non probat hanc opinionem, & conabitur refutare, addit *ἄσκησις ποτὶν*. Nam quemadmodum dicebamus, & mox vide bimus, putat omnes arbores ſuum ſemen habere: quod quoniam abſurdum videtur è ſententia eorum qui in ſyluis verſantur: adumbrat hæc opinionem rei tenuitate atque obſcuritate. Latere enim ſemina earum que nullum ferre exſtantur. *ἄσκησις ποτὶν ποτὶν*. Senſus eſt apertus. Si plantæ proueniunt omnes aut ſatu, aut plantatione, aut ſponte: & illa duobus modis prioribus non proueniunt: tertio prouenire necesse eſt. Ita digeritur ſyllogiſmus. Verba verdæ ſunt obſcūra. *ἄσκησις ποτὶν ποτὶν*, ſcilicet *ἄσκησις ποτὶν ποτὶν*, ſcilicet cum neutro modo ſint. deſt verbum & aduerbium, *ἄσκησις ποτὶν ποτὶν*. *ἄλλὰ μὴ ποτὶν*. Refutatio Modus loquendi elegans. Negatio aliquando per interrogationem, aliquando ſimpliciter in viu. Sic & apud hunc, & apud Comicos, atque etiam Xenophontem. *ἄλλὰ μὴ ποτὶν ποτὶν ἢν ἐλάτεις*. Non eſt, inquit, verum, vtrum ſaltem in maioribus. Hoc dixit, quia & dudum, & aliis demonſtrauit, in minoribus minore opem à natura poni. *Τοῦτο, id eſt, hoc quod arbitrantur, abique ſemine generari*. *ἄλλὰ*

μῆλα καὶ ἄλλα ἴσως. Postquam iententiam illā mendacū redarguit, apponit veritatem. Insunt, inquit, semina: sed latent nos, quemadmodum diximus in historiis. Exempla Salicis adiungit & Vini. Ad Salicem potest esse aliqua suspitio seminis occulta. Nuca menta nanque demittit quaedam. Ea in se ut nihil solida continent; (talia nanque inania generantur etiam Corylus, cui semen alioqui fructus imple est) tamen possunt habere proportionem quamquam seminis, ut mox de Thymo dicitur: cuius semen in flore ipso inesse asseuerat. At Vini semen & conspicuum & confessum addit, ut etiam nomen inueniri: Samaram enim vocant piceis. Ἰσὶ καὶ τῷ ἰσθμῷ. Exemplo minorum istam fulcit opinionem. Adducit etiam Thymi naturam, cuius flore lato planta veniat. Est autem modus tanquam medius quidam. Hic enim neque profusus laet, ut in Adianto: neque penitus patet, ut in Apio. Itaque visu non percipitur, euentu percipitur. Ideo dixit καὶ τὸ δὴ δὴ αὐτὸν φανερόν. Nam exit in actum generatio, quia talis potestas est. καὶ δὴ φανερόν. Dicitur etiam aliquid. De minoribus non mirum, pusilla nanque semina exiliorum esse, par est. Idcirco subdit, id quoque in maioribus deprehendi. Elegit ad exemplum maximam arborem Cupressum: cuius semen sit minimum. Quare subinfertur posse, nihil esse mirum si minores, quam sit Cupressus, arbores (tantam esse Salicem vidimus) in se occulta inaniaque contineant semina. Abutitur tamen sensibus nostris pudensissimus alioqui Philosophus, cum ait, ἀπίστου. Quis enim multum laborat in videndo Cupressi semen? Ταῦτα γὰρ οὐκ ἔστιν. Nequis totam nucem eminem esse putet, docet pilam illam à seminis opinione amouendam: ἀλλ' ἕρπυσιδῶν, sed quod inus est. Insitum dicit Cicero. Quod intus nascitur: ἀπὸ τῆς, non solum exiguum, sed etiam tenue. Est enim ut recte vocat, σπυρμιδῶν. Furfuraceum, καὶ ἀπυρμιδῶν, & flaccidum. Sic enim transferretur ab auribus animalium, quae propter molitudinem propendunt, ad seminis huius naturam, quae minime rigida est. ἀπυρμιδῶν enim significat imbecillitatem. τοιαῦτα ἀπυρμιδῶν ἔστιν. Homeri, verit diuinus Poeta. *tenues sine corpore vitas*. Itaque cum sit & exiguum & tenue, ἀπίστου, auola. Proprium est rerum non crassarum, cum sua latitudine ab aere sufflantur, eius motu inerti. ἰσθμῶν, significat locum, scilicet pilas (quas dicit hiare) ἀπυρμιδῶν. ἀπὸ τῆς ἀπυρμιδῶν. Cum sint ἀπυρμιδῶν quaedam semina propter exiguitatem: alia propter naturam cum florum natura confusam, aut nuca mentorum: reperitur etiam quod de gummi satione dicebat atque generatione: cum haec ita sint, experto homine opus est ad eius cognitionem. & dixit καλλίστην τὴν διουκίαν, colligere quid ex quaque planta diligenter amandauerit. Et τὸ ἰσθμῶν illud explicauit duobus capitibus, ἀπυρμιδῶν καὶ σπυρμιδῶν. Vt sit & diligentia & scientia. Possit

A obseruare nec nosse quisquam. Alius nouerit, sed negligens fuerit ad suspiciendum atque comparandum. Qui ex varia frequentiaque inspectione parari sibi facultatem ad semina cognoscenda. ἰσθμῶν καὶ τῷ ἰσθμῷ. Prosequitur istam sententiam. Constat, quod dicit, in multis: videlicet non sponte nasci ac remere. Argumento esse quae in salubus aperis oriuntur. Non enim eas posse frequentari, nisi aut ab radicibus emissis iobole aut à semine. Argumentum ergo est à facilitate, quam declarat arborum crebritas. Ceterum quanto facilius illa à uisum generatio, si à celo tantum pendet & ab agro. Nam eadem est ubique agri vis, in omnibus scilicet agri partibus, eadem caeli quoque. At non tam sua radicum aut seminum ratio. Quare si vnam modò poruit agri natura celi auxilio arborem producere, multas ibidem possit eadem ratione. Τὸν σπυρμιδῶν, ut vidantur à semine proficisci, non temere. σπυρμιδῶν, continenter, non uitate sed frequentia, ut sit potius σπυρμιδῶν ἢ τῶν ἰσθμῶν. addidit ἐν εἰς, quae cultu vacant. De is enim questio. Quia loquitur οὐκ ἀπίστου. ἀπίστου, Natura illa sponte nascens, id est principia à quibus nascuntur hanc nascendi facultatem, si essent spontanea, non fuerint satis ad sylvas immanes frequentandas. Mihi contra videtur: neque Arduennam, neque Hercyniam, neque eas quae sunt in Rurens, successiva prole factas arbitror: sed quemadmodum non communicatione aut consuetudine motu terrarum tractus alius alius coloribus, odoribus, saporibus, partium constitutionibus apparet: ita diuersis quoque facultatibus ad variarum specierum productiones, cum ipsa caeli facie constitutis. Dixit ἐν εἰς, respondet ad uerbo σπυρμιδῶν. Ceterum minus accurate, ἀπυρμιδῶν, permanere, durare, non enim de uita nunc quaeritur, sed de generatione, neque οὐκ ἔστιν ἰσθμῶν σπυρμιδῶν ἀπυρμιδῶν, sed οὐκ ἀπίστου. ἰσθμῶν ἢ ἀπυρμιδῶν. Ad istam sententiam confirmationem addicit lignarum atque saluuariorum obseruationes. Eos foliis profertur paucae esse arbores quae fructum non ferant. Idcirco superioribus illis σπυρμιδῶν, σπυρμιδῶν, opponit hic ἀπυρμιδῶν. Quin etiam suppositit aculeum, quo aduerbium sententia stringeretur, cum dixit οὐκ ἔστιν ἰσθμῶν. Quasi dicat non à specie id habere, ut fructum ne ferant, sed ab euentu. Siquidem eodem in genere sint quae ferant. Ratio est in communi speciebus omnibus differentia quae genus constituit. Nam si genus fructiferum est, ergo & omnes species. Quòd si quae sunt pro sterilibus habitae vulgaribus agrifibus hominum opinionibus: non continuo tales à sapientibus sunt cernendae. Sed transferenda caetera, vel ad illorum ignorationem, vel quòd ex arbores peculiari commodo stendi sibi de se frustretur semine. Hoc est, quod dicebat οὐκ ἔστιν ἰσθμῶν ἀπυρμιδῶν ἀπυρμιδῶν. Omnia tangit: quae sunt illa ἀλλὰ. Nempe ἰσθμῶν καὶ τῶν ἰσθμῶν. Hoc in sequentibus

doct

docet libris. Habitiores plus iusto arborea, minus esse fructiferas. Igitur non convertunt alimētum in alia quam in semine sed convertūt iocum in alimētum, non in semen. & rectū simē ex iis dicitur, *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* steriles, non autem esse, esse namque genere fecunditas. Dicitur *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Videtur operas agrestes in semibus inētās late re vis occulta Naturæ, quæ impediāt fructificationem. Quibus rationibus colligimus eum negare, vili esse arborem sterilem natura sua: ut omnino tollat *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* generationē à grandioribus. *ἔξ ἀνάγκης ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Steriles esse non specie, sed accidente, probat exēplo vitis, cūm luxuria sterile sit. Hoc in commodum in Historiis dicebamus, *τὸ ἐξ ἰσχυρῆς*. Quia in proverbio veteri est, cūm quid frustra sit, hircos mulgere. Quod tetigit apulimē diuanius Poeta. Quasi ex distictis lacte capellis vites fecundæ faciunt hirci, eūm amulere fecunditatē. *ἔξ ἰσχυρῆς ἀλλαντῆς*. Hoc videbimus infra in Amygdalo, & Iuglande. Iuglandi namque nisi recta radix, eūm plantatur, abiecta fuerit, in eam se totam cōdit & absumit. *ἔξ ἰσχυρῆς ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Tā studiosus breuitatis: quam obrem distinxit: *ἔξ ἰσχυρῆς ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Hic quoque tucaur diuaniū vitū. An sunt *ἔξ ἰσχυρῆς ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, quæ fructum ferunt: *ἔξ ἰσχυρῆς ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, quæ ipsa tota edendo sunt, ut Tubera & quedam plantæ perfrictiores, ut Rapum, Petroselinum, & eiusmodi. Eæ totæ vitæ, totæ fructus, sūt inutiles aliquo euentu. *τὸ δὲ ἀναίτητος τῆς γῆς ἀναίτητος*. Si igitur in vna vite, Amygdalo, Iuglande, Corylo contingit, ut præter speciei naturam amittant generandi facultatem: nihil prohibere videtur, eam totam quampiam speciem sub genere fecundo sterile scere. Ratio hæc nulla est: arguitur enim à minori ad maius, nam in individuo materia in causa est, in specie non potest tolli tota differentia, nisi altera contraria differentia. Dicitur *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, quia speciei est totum essentialē. Individuum est speciei (vulgò sic tenetur: nos alibi subtilius) pars materialis. Hoc enim est, numero differre. *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Alia causa finalis, sed vrbanius, quàm verior. Ut abstineant à generando, quasi seruent & operam suam & materiam ad tempus aliud magis idoneum. Hoc eue nit sanè etiam cūm inuitæ distinetur. Nam quæ vinea gelatione cohibita est, ne hoc anno fructū ferat sequenti duplum dabit: ut & illum dependat, & alterum addat. Quia igitur & sententia periculosa, & probationes versimiles potius quàm necessariæ: vir optimus, ut semper solet, addit modestæ suæ pignora verba illa: *ἀλλὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Quod aliàs, *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Quod aliàs, *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Quæ non exactius tradiderit. Ut sit quasi ex auctario, non autem *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Ideo compositit participium eum præpositione in. Quamquam est nota indicii multis in locis. Ergo tanquam *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, non tanquam *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* simenda erit. Omnino videtur ex ipso *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* adiuuētā probatio facilior rationibus magis necessariis. Ideo remittit nos ad ætiorē atque exactiorē disquisitionem. Cæterum non

A solum *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, contemplari: hoc enim sibi quique commodi comparabit, videt etiam casuali animo *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, sed ad communem utilitatem referre in cōmentarios. *τὸ ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Ecce quàm non sicut prior sententia, quæ toticbat iponæ anæas arborum generationes. Quam obrem etiam adiungat causam, ac sanè talem: ut etiam ex ea producat necessariam *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* generationē. Nempe *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* illam terræ fructuosam qualem, apertæ materiam, solis virtutem, & argumentum à maioribus, *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Quia si animalia quæ sunt plantis ipsi longè toto genere præstantiora, factus est causis abique parentum semine progignuntur: quāto facilius quod minoris est: ita videmus hanc traditionem esse consuetam ac fluctuantem.

B Et quæ tam præteritarum in Historiis, quàm futurarum in sequentibus libris quæstionum facies præterient. Ut demandō tæpe sit, vitam in partem vergant eius in: cœnitæ post multas implicatorum argumentorum iactationes. Ut neque nos perneat barbarorum nostrorum diligentia atque explicatio. Qui vbi quippiam conuertum habent, de quo quidē in eūm sit, querant: adeo luculente simul atque tubeliter disputant, ut tōli docere sensuū videantur.

Legō, *τὸ δὲ ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, non autem *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. & *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, non *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. & *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, & *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, addido articulo. & *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* fursurorum, non *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* piccum. Non enim piccum est Cupressi semina, sed fursurum simillimum. Quod si piccum semini simile fecisset, de vteroque simul potius narrandum fuisset. & *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, in secundo casu: ut respōdat illi *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. & *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, non *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, non enim feculenter sunt.

Theodorus pingit orationem suam variis verbis, ut suo quoque loco declarabuntur. Sic hle, *τὸ δὲ ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, quæ minor consistunt. Nisi Græcis adiuuaret, non intelligerem. *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, cūm aut imbre frequenter auere. Aliud est frequere, aliud occupare. Potest esse freques impressio, non tamen diuturna, aut efficax. *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* significat potestiam. *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* præruptio: imò erupiones. *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, melius colluiones. *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, digestiones, translationes, immigrationes. Sic Grana fluuius in prætura Salinariū, vbi restagnat, solum conuestit recentibus herbis, conuectio semine ex dulcibus atque deterfis Alpiniis glebis. *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Ergo in multis solitū id quoque habetur. Vix ueri se potest in culpa barbarè loquū. Solitū habetur *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, quæ cōti nuamō frequētia. Nā quomodo cōtinua sūt: si ne se contingunt quæ. Aliud *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, aliud *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, aliud *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, aut *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, aut *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*. Hæc etiam in principis naturalium cognitionū declarata sunt. Est enim continuum, subtilissima definitio, cuius partium extrema vniū, sed omnino longè infelicis vertit *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*, contintiam. Quis enim intelligat, quomodo seruent arbore coninertiam: eūm in omne huiusmodi quæ præterierit *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος*.

D Legit *ἀπὸ τῆς γῆς ἀναίτητος* Theodorus, non b. iiii.

σημ. ἄλι, vt nos. Sic enim vertit, Semen Larici simile. Cùm tamen Laricem non norit Theophrastus. Tota namque Græcia nulla est. Sed & Laricis si comparasset, simul vtrunque dedisset ad exemplum, & Cupressulum, & Laricem. Sic itaque dixisset, ἄλι καὶ τὸ ἄλιον ἢ πίνυς, omnino autem τὸ ἄλιον declarat furfures illos. & nihil est propius furfurus facies, quàm semen illud. ἄλι ἰσοβλαμίου, quæ generis habent societatem. Tametsi Cicero ita loquitur, & iubeat doctrinæ ratio, quia species secât genus: à secando autem, & sequor, & scâta, & societas. tamen cum Plinio planiùs, congeneres. Absent enim nescio quid illius essentialitatis, quæ debent intelligi communis speciebus, in laxa illa societatis coniunctione. Quis nescit, aliud esse locietatis, aliud affinem, aliud cognatum, aliud congenerem? Verùm de his in primo exotericarum exercitationum. ἰσόβλαμιο, rultici. Non satis. Nam rus est ager magna ex parte domitus. At de iis qui versantur in syluis loquitur. Saltuariis vocat Iurecibus. Lignator ad verbum. ἑρπύμων, ἑρπύμων. Theodorus vnus agnouit, alterum abiecit. Omitit illa omnia Theodorus, τὸ δὲ θύμωον περὶ τὸ ἀγρῶν, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀγρῶν γρῶν ἔστι δὲ θυμῶον. Itaque non dicit, obleruari oportere ab homine rerum perito atque exercitato, vt ex omnium cõtemplatione colligeret illorum dignotionem: sed mutè admodum, & absurdè: legi nonnihi ab experto homine potest. Scilicet semen si est manifestum, abs cuius legi potest. Si est obsecrum, vt in Salice, & Thymo: nihilominus etià ab imperito potest. Nam quæ difficultas ad legendum? ἰσοβλαμίου, opinionis adiecti, translati. ἰσοβλαμίου, commentarij malè. Commentarij enim est, sola mente agitare: non etiã dicere, vel mandare literis. Idem, quod communiçii, ἰσοβλαμίου. hinc enim nostrum.

CAPVT VI.

Caput sextum agit de infusione. Propter naturam similitudinem ex duobus vnus ferri. Temperantes idem obsequantur: quoniam eadem comparat in vno, & sub eadem. Inde obseruatio ad casum. In postrema parte comparat cum temperatis locietatem cum plantarum naturis. Tunc naturas vnæ se inuicem ac feruorem.

ΟΙ ΠΟΝΟΙ ἢ ἑπιπύριον ἢ ἄλιον ἰσοβλαμίου. Haec vnus prima libri pars, quæ tractauit naturales generationes. Hinc altera incipit, quæ declaratur arte institutæ Primùm proponit, quæ de re dicat. ἑπιπύριον ἰσοβλαμίου. Deinde ostendit similitudinem fationis & infisionis. Quippe fureculum vti arbore, sicut terra calcam. Ex vtriusque naturæ concordia consentionèque in vnum coalicere. Tertio loco disputat de anni tẽporibus. Quarto de modo & arte inouculandi. Quinto de locis & tẽporibus. Attentũ facit auditorẽ, quia simpliciter dicit esse rationem: & docilem ex facilitate. Iam, inquit, penè supra explanata sunt. ἀπὸ τῆς ἑπιπύριον ἢ ἄλιον ἰσοβλαμίου, scilicet in Historiis. Sunt enim pu-

A ctura quasi quædam horum librorum. Pollicetur ergo causis. Cautela verò, vt coalicent, est eadem, quæ fit vt lata proueniunt: nempe reiponius mutuo recipientis tales, summanfrãtis iolusie haurientis fureculi, suppeditantis arboris. Duo ponit ἑπιπύριον ἢ ἰσοβλαμίου. Valdet ἑπιπύριον, ἢ ἑπιπύριον, quod immatulo fureculi in ramum prætium. Hæc peculam voce vocat Plinius infisionem, quia vulgò vitur *Incalamare* dicunt nosfrates, quasi incalamare: quoniam fureculum quem adigeret, calalum pricis placuit appellari: *graphium* alij vocant, quia graphium & calalum ad idem vsum, & ad graphii ierptorium modũ radu iubet Didymus. Tamen neque is, neque Florentinus, cùm de modis scriberent infisionem de hoc quæquam duxerit. Sed tres alios docent, ἑπιπύριον ἢ ἑπιπύριον, ἢ ἑπιπύριον. Duo rsi priorum eadem ratio. Diferunt iubeo tãtum. Quippe ieliso cortice imittunt fureculum, quem propterea vocat *ἑπιπύριον*. Cæterum si tenuis cortex est, vt Citrio, corticem solum scindunt, hunc vocant ἑπιπύριον, credo quoniam foliorum tenuitatem imitatur. Sin est crassus, vt Fico: etiam scalpellum in stipitem addigunt: à qua vi, ἑπιπύριον nominatur. Horum duorum, ac magis prioris similia est maiorum nostrorum emplastrano. Seutulam detrahunt crassie ortici arbori, eiusdem magnitudinis cum suæ gemmæ papilla imponunt aliam, ex qua fructum habere intendunt. Labia iuro muniunt: vnde nomen emplastrationis. Tertius modus est illis, est is secundus Theophrasti, ἑπιπύριον ἢ ἑπιπύριον, quam Plinius vocat inouculatiõnem. Ramum anniculum decurrant eate nus, vbi nulla gemmæ spes sit. eum deglubunt. Quam puræ iubule relictum est, itam fistulam induunt ex paria erastitudinis, ramum ea ex arbore sumpto, de qua fructũ sperant, extem pro intus ligno, ac relictõ cortice cum oculis: vnde appellatio. Hac plurimum Santones vtuntur. Hoc enim modo plures fructuum species in eadem spẽtantur arbore. ἑπιπύριον ἢ ἑπιπύριον. Quia dixit, penè esse iam declarata: ostendit, quomodo.

B Nam eadem, inquit, & fationis & infisionis ratio. Nam in fatione terra matrix est: in infisione arbor. Itaque inouculo non solum est oppositõ quædam & aptatio, ἑπιπύριον, non temeraria, sed ritè atque ordine infutura: verum etiã fatio quædam: ἑπιπύριον. Syllogismus patet. Quia medius terminus est matrix, quæ est terra ad arborem in fatione: arbor ad fureculum in infisione. ἑπιπύριον.

C Ex, apparatus, ordinario, seriatio, vt simile simili adisugatur. Appellauit autem ordinationem, quoniam est hic primum, quod ἑπιπύριον, arbor: secundum, quod ἑπιπύριον, fureculus. ἄλλ' ἢ ἑπιπύριον. Reddit rationem simplicitatis in hac natura. Simpliciores namque mutui respectus principiõrum, quàm in fatione. Namque in fatione duo diuersa sũt, arbor, & terra: atque ad eõ genere toto diuersa. At in infisione vna eademque natura, & aliter, & alimoniam suscipiunt. Est enim arbor quiddã plusquam matrix: quippe idem cum fureculo, non solum genere altiore quod remotiore, puta plantæ, sed

D

tz, sed etiam propiore, quod est nobis ignotum: quale intelligimus esse commune genus Pyroae Cydoniae sicuti quoddam item commune est A-fine & Equo, unde fiat Mulus. Itaque dixit, ἡ ἑλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον ἴσος ἢ ἕτερον. Genitalis humor est & agens & patiens quoad subiecta, quia alterutrum videtur esse horum alterumque sit tamen vt materia in alimentum transformabilis: vt vnus, habet efficientes proportionem. Ratio est, quia in humiditate illa est & liquor matetia: & calor caelestis, id est anima ipsa, forma: & calor elementaris instrumentum: formaque quatenus materia est, ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Non quemadmodum nos, duobus attribuit humidum illud genitalem oculo tan vnum. Quod quare fecerit, ratio nobis explicanda est. Nam tanè tam in arbore, quam in oculo humor ille communis est, & vnus. Neque vnus fierent corpus naturale, atque vna mixta species, sicut in Mulo, nisi vnus esset humor. Igitur de iurculo humore solo dixit: quia formae ipsae tenent: arboris autem humor vires gerit solus materiam. Ictereo dixit: iurculum haurire quidem ab arbore alimentum, vt ex eo sibi augeat transformato suam ipsam genitalem humiditatem. Nec abhorret ab ipsa natura sententia hæc. Nam iurculi vis ea est, vt in tantillo corpulculo, tamen præponderet arboris vniuersi totius. Non enim arboris prodir, sed iurculi fructus. Ideò verbi illius omnia cõplexus est. ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον, materia, ἢ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον, materiae facultas ad glutinandum apta: ut hoc enim humidum est, τερψύλλω, ab arbore ἕλ-
 αῖμος, potestas transmutandi habet in sua potestate magna namque verbi huius vis est, ἡ ἕλ-
 αῖμος, quia ab arbore acceptam in potentia reddit. ἡ ἕλ-
 αῖμος, quia sibi fecit propriam. ἡ ἕλ-
 αῖμος, quæ non iam est τερψύλλω, sed actum germinationis, & tot apparatus finis. ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Postquam declarauit substantiam, declarat affectum consequentem, atque ait, Infiltrationes omnes facillè capere incrementum. Vnam tantum reddidit rationem: ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον, quia nō, quemadmodum in filtratione fit, à terra sumitur alimentum, quod multa eget interpolatione: sed iam elaborata est ipsa alimentum materia in arbore matre, quæ adaptatur. Addo alteram. Quia in arbore multa subiecta materia: quare multa etiam subit. ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Præsertim, inquit, in oculi latioribus: earum namque succos esse maxime puros. Quare verò fit in eis succus elaboratior, non satis apertè constat: Par enim omnium ratio videtur. non est tamen. Namque in circulatione (nomine enim mihi fingere necesse est, ne infiltratio vox, quæ generis est, importundè contrahat ad eius speciem) matricis arboris matetia, quæ ex capite iurculus alimentum, longè distat à gemma, quæ rurgit in iurculo, quàm ab oculis qui sunt in fistula. Hæret enim cortex totus toti ligno. Itaque seipse declarat, eum dicit: ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον, purissima, respondet hoc nomen illi verbo, ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Tam est

A pura, ac tan a cognatione cõiuncta simul vtraque materia, quanta est attenuata: materiam que est in ramis aut truncis, cum materia que est in fructibus. Vique ad eum finem esse nature committitur in fistula, & in matrice. Sic enim dicebat, τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον ἴσος ἢ ἕτερον. Oculis quasi porritor est alimenti, quod caput à matrice, ac transmittit ad germinis augmentum. Sic à rano periculosus, quod traducit ad crenetia fructus. Tū ponit maiorem syllogismi propositionem ex axiomate communi, sic. ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Tanto magis, τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Si simili simile coaptatur, eumque eo coaleteat: quanto cõmodius ac minore negotio ea que sunt secundum formam eadem? Ratio est apud primum Philosophum. Nam forma ipsa sibi facit accidentia: itego si eadem sint formæ ad se iuberant accidentia, igitur similitudo. In qualitatibus namque similitudo. Sic habes demonstratorem. Ac tanè quod substantiam congenere facillè coalescant, ad causam est quod idem sunt re: simbus atque intervalis diuerit. Amora igitur loci diuisione, ac terminis nihil iam intererit. Quorum autem similes sunt qualitates, in eis apparatus vnus fit per ipsas qualitates. Oportet enim prius vnū fieri Mathematicum, scilicet quantitatis tractu: vt in id vna forma postea introducat. Ictereo in minore propositione auxit sententiam. In prima etiam ἡ ἕλ-
 αῖμος, in secundam ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Quia forma est aut similitudinis, plus est esse generis eiusdem quàm eiusdem qualitatis. Deinde confirmat coalescenti facultate additque causas & conditiones, quas vocant Greci φασίαν, cùm dicit, ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον, præferim si inter cortices conuenit. Non est ratio à forma, vel à substantia, sed à commoditate coherisionis. Vni enim non solum fit inter similia, sed etiam requirit quandam quantitatis æqualitatem. Itaque cùm per corticem adhaerentia fiat vni: cortices & similes, & æquales esse decet. Igitur vtrunque tunc ritudinem querunt, vtrunque lenitate, vtrunque effusitatem parum. Muræ tum fit coalescentia: quia vterque & caput, & contræ capitur ab eo, quem caput. Hoc enim significat plenior illa vox, ἡ ἕλ-
 αῖμος, vindictio. Sibi vterque vindicat, quantum interest sua. ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Reddit facultatis & cõiunctionis rationem. Non enim multam fieri interpolationem. Nam quid trahitionis esse quod inter duo, quæ sunt vnum: Sanè perquam pauca. Nam loca inter se contingunt. Quantum intervallū intercedit, id vbi completi est succo sequestro, qui vtrique similis, vtrique communis est: is vnus efficit, vt illa sint vnus. Itaque seculisimis verbis vnus est, ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Non fit mutatio substantiæ, sed cõiunctio. Itaque ergo tanè loci mutatio, quam translationem dicimus. Hæc sanè siueci μεταθεσις fit ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον, vt est in ptoerbio Græco. Qui succus in matrice fuit, cùm est in oculo, non est abusus à seipso, nisi loco. ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον. Quid hinc sibi vult ἡ ἕλ-
 αῖμος, ἢ τὸ ἡμέτερον ἢ ἕτερον.

mi ad demonstrandam similitudine, atque æqualitatem affectuum inter arborem, & oculum infirmit? An appellat hinc ipsum oculum fructum? Sic enim videtur dicere: simul surgere gemmas in fistula, simul incitari arbores ad germinationem. Declarat igitur vtriusque partis conuersionem atque conspirationem sub eisdem temporis momentis ad germandum. hoc enim est ἀνω ἄνω φῶς.

Quamobrem supra quoque potuit τὸν ἄνω ἀνὰ ad hanc eandem accommodare significationem: cum dicitur ἐξ ἄνω ἐκ τοῦ ἑλισίου. Ἐξ ἄνω ἄνω. Vt sit ἀδὸς purus succus oculorum, vt & cum succo qui fructibus debetur comparari, & fructus nomine designari queat. Ita nos lanciatur libri hi. Quod non semel questi sumus. Nihil enim gratius hac commentandis seruitute, quæ nos tenet & aliena obstructis libidine, & non raro mendosissimis eodiscibus captiuos. Quod autem ἀνω sic acciperis, facile percipitur ex sequentibus verbis. Aut enim. Ἐξ ἄνω ἄνω τὸν φῶς ἔστιν ἄνω ἀνὰ τὸν ἄνω, ἐξ ἀνω φῶς ἀνω τὸν φῶς τὸν ἄνω ἀνὰ. Cum eadem affectus parturienti simul sit atque æqualis tum in stupore, tum ἐξ ἄνω ἀνὰ: tum ex vtriusque officio, facile fit opus ad vtrique communem finem. Id est facilis coactio, facilis vnio, facilis accretio, vt postea fructus edantur: ἀνω φῶς τὸν φῶς, et respondent illi, ἀνω φῶς. ἀνω φῶς, auctore natura, quæ statim consultiue rationibus omnia temperat. ἀνω φῶς igitur significat facile, ἀνω φῶς. Alteri alteri be ret, vtrunque alteri socium. ἐξ ἄνω ἄνω, ἄνω φῶς.

Hic videtur inoculationem statuere in solis congeneribus. Quod si ita est: facile iam patet, quamobrem dixit supra, inoculationibus gemmas afferre succum puri sumum, simillimum, paribus affectibus præditum, paruat indigentē mutationem. Quod verò ita fient, videtur: cum dicit ἀλλὰ ἄνω: scilicet generibus infirmitū. ἄνω φῶς, quod minus conuenit inter arborem & furculum: veluti cum Quercus inferitur Vlmo. In quibus propter diuersitatem nature, opus operosius est.

Tres diuersitates designat, γίνεσθαι, ἀνω φῶς. Vbi alia genera, succi diuersi, tempora non conueniunt ad germandū. Quæ tria ita tria sunt, vt non sint tria propter differentias diuerites: sed sunt sicut effectus & causæ. Nam γίνεσθαι declarat essentia. Hæc caput, origo, auctor succi. Hæc principium morus ad tēpus germinationis. Ita & dat succum, vt substantiam: & addit motum, vt affectum ad finem. Finitis autem germinationi. Vides verò quàm breuitatem. Vtrobique enim omisit verbum γίνεσθαι licet ἄνω φῶς. ἄνω φῶς: scilicet est ἄνω, pro ἀνω. Prepositio enim omittitur Attici, ἄνω φῶς, & ἐξ ἄνω φῶς, & τὸν φῶς, & propterca τὸν φῶς, ἄνω φῶς. ἀνω φῶς. ἀνω φῶς. ἀνω φῶς. ἀνω φῶς.

Quod verò supra de succis dicebamus addatur & hæc. Non semper, non vbique vel succus idem, vel tempus germandi, tametsi in eadem specie. Veluti quæ ait regi-

A bus distæt sunt, vt Pruna Damascena in Syria succo alio prædita sunt, alio in Francia. Item nemodubitatur manuribus ibi, quàm hic. Aut eùm diuerso terrarum situ sunt consuetudine campæstris, & montana. Hæc cum dixit natūis occasionalē de temporibus disteretū, hanc aggreditur tractationem illis verbis. ἀνω φῶς ἄνω φῶς. Rerum naturalium principia diximus materiam, & formam efficientē, finem. Hæc principia sunt, vt sunt. Priuario est principium vt sunt. Non enim facile effect sed facit, vt esse possint. Sunt etiam principia conseruationis: quorum locus tenet principiatum. est & tempus. Nam si non mouerentur cæle: corrūperentur omnia. Quamquam diximus alibi, tempus nihil agere. Sed qualitates agunt ipse, que dō à tempore induuntur, sed à potentius celestibus. Vlti est opinari, tempus afferre frigus aut calorē: quanto minus interitum. Cùm igitur hic dicit, anua tempora esse ad infirmitates obseruanda, vulgato loquendi more vis est. Et duo dixit, augens orationem, ἀνω φῶς, ἄνω φῶς. Non solum commodā anni tēpora, sed etiam necessaria. Non solum expectanda aut eligenda, tanquam alia alia ceterum odiora, sed etiam quia quædam sunt vitia, quædam noxia. Quæ igitur afferunt vultu, ea talia intelliguntur necessaria: quando alia non essent. ἀνω φῶς. Infirmitas est infirmitas ea anni tempore, que non repugnat rationi. Modicè addit, ἀνω φῶς. ἀνω φῶς. Rationem reddit necessitatis.

C Supra dicebat, quo turgent tempore plantæ ad germinationem, rectè intenzi: subire namque succum ad alendū: hoc erat verò. par proportio eum ἰσότητος, ἰσότης, id est sup̄germinationē. Hoc tempus est autumnus, & in exortu Canicula. Vbi duo sunt animaduertenda. Primum, Græcicæ scribere de autumnus. Non enim autumnus sythius, vt ait ille, decuit bonorem: tantum adest vt incumbat in secundam germinationē, Alterum, cum miscuit ea que fuerit distinguenda. Nam ἰσότητος ἀνω φῶς hie. Ea cū verè non fiat, sed autumnus, & sub Canicatenam confundit illis verbis, ἰσότητος, ἰσότης, ἰσότητος. Igitur sic dicendum fuerat, ἰσότης ἀνω φῶς, ἰσότητος ἰσότητος. Pōnit deinde rationem: & est maior propositio syllogismi. ἀνω φῶς ἰσότητος ἀνω φῶς. Non potest ferre, nisi cūm turgent ἰσότητος principis germandi ἀνω φῶς in singulari ἀνω φῶς ἰσότητος, ἰσότητος ἰσότητος. Sēper sibi rationem proponit ducent furarum commentationum. Vbiq; legas, ἀνω φῶς, ἀνω φῶς, ἀνω φῶς, & similia. Cūm igitur obseruare tēpora quibus turgent arbor, cautio sit: & cuique suum tempus, non idē sit omnibus commune: quæ diligentia est in mādandis terræ seminibus, atque in arboribus plantandis eadem ratio in ipsa quoque infirmitate. Dispicienda ergo tempora: neque lex eadem tenere omnibus statuenda. Vbi latet Philosophi diligētia subest siquidē obicēctio. Quæ ipse intēretus sub Canicula, cūm torretur omnia, aut autumnus, cūm ab̄ vigor? Respōtio. Quæ admodum sub autumnus plantantur arbores in terram: sic plantandō, esse furculos in arborem. Ratio sita est in superiore

superiore ratione, quæm diebat: arborem surculo pro matrice esse, eodemmodum arbori terra est. At hoc non expletur similitudo. Quippe plantarum arbores, cum succus interiorum terræ est, ac ipsius ipsi naturalis in radicem, relictis tantum vitalibus spiritibus, ad cōservationem in partibus superioribus. Id fit, quia reservati recreantur, quod fiant ad opus futurum valentiores. At surculus eo ipso minus commoda utatur arbore ad alimentum. Quare non erit ea similitudo, quam ipse profiteatur illo verbo, *οὐκ ὁμοίωτον*. Videtur tamen nō ex proprio arbitratu hæc præcipere, sed ex aliorum sententia evocare. At enim. *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Postquam commune duobus temporibus Veri & Autumni attribuit insitionibus utilitatē. nōc utriusque causā reddit, ex quibus hominum iudicia ac studia diversā comparantur. Verum rēpōs, inquit, commendatur, propterea quod tum prægnantes arbores sunt hæc prima ratio. Nam si habent, vnde nota fundant germina, tanto commodius habebunt, vnde alant insitum (surculum, qui non eget generatione, quæ operosior est, sed fructuere tantum, atque societate. Hoc primum. Alterum: *ὅτι αὐτὸ ἐστὶν ὅτι*. Quia opus est vniōis prius: vniōis quoque comoditates explicat. accrescit, inquit, cortex: *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. In omni augmento est generatio. Neque enim sola quantitas additur, vt in Mathematicis, sed etiam substantia. Itaque dixit *ὅτι*. Id significauit generationē præpositio verō *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. vt *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον* vnde *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Et quia non laus erat dare materiam è succo & formā quæ facit vt succus ille sit cortex: dat etiam finem *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Hoc enim est corticis officium, comprehendere. Quare inquit quidā vernas probent insitiones, hæc sunt causæ. Quare verō alii autumnalem, iam dicit *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Illud *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*, scilicet *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Coalescentibus inter se corticibus vnus sit cortex, quo comprehendente sunt intus omnia secundiora. *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Nunc autumnalis utilitatē affert rationes. Quod tempus designat Aristuri exortus. Is Plinio tempore diebus vnde eim erat ante æquinoctium libras. Nunc anteuertit. Vnde notauimus in nostris Exercitationibus illorum errorem, qui ex Palladio nostris nihil officios temporibus vmbra metuntur per mēsiū dies. Si progressum noui orbis sub decimo ignorarūt: Quemadmodum & hoc, *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*, qui mirantur cum Plinio quamobrem obelisci vmbrae prioribus non conuenirent. *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Quia, sicut dicebamus, autumnum reuocatur intus vis anime, instrumentum calor, materia succus: atque icicero frustrari videtur spes coalescentiæ, quæ Verē fecit alimento subeunte icicero molliuit verbo *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*, inquit. Quasi nondum toto succo reuocato (autumni enim tunc est initium, atque etiam ante initium) satis est humidū in quo surculus ille radices agat. Quasi natura, quemadmodum arboribus in terra meditantur radices, ita supra terram in arbore ad surculi beneficium. Sed quia non sunt radices

A neque per formā, neque per figuram, sed proportionē & officio icicero addidit *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Vt non solum vniatur, sed etiam ipem tacta: et durationis, & officii futuri. Verbum diuiciale est ad interpretandum. Designa: sibi futurā germinationem. Id est ad eō coalescit vt quemadmodum tami qui in arboribus inuit, præfertur ac quasi mediantur gemmus utraque germinationem: sic inditus surculus similem ostendet vigorem. Qui vigor quoniam sububicurus etiam inuit, neque latius expressus, aded adiunat, sicut & prius, *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Nunc ostendit huius apparatus utilitatē, eamque longè verna præstantiorē: quippe eo tempore insitū in insitionem vique aded pro mouere principia sua, vt erūpere possit Verē cōstituta germinatio. Quasi conditas res suas in thesauris proferat demū, atque explicet cumulātē. Est autē *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*, propterea quod in se confliat atque vna manet: non effunditur, vt Verē. Sic & ignis conceptus qui lauit prius, lauit atque violentius grassatur: Ita rei maxime & controuertit, ac nobis ignota reddidit manifestissimam causam. Nihil enim elarius, quā ex valida principis & commodiores euentus esse. Nihil magis confusum, quā in virtutem rei cuiuspiam collectam firmiorē septia esse dissipata. *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Hæc alia capitis pars. Ibi clugebat tempora: hæc partes arboris eligat ad insitionem: *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Translatæ multæ vocabulorum significaciones ab animalibus. Hoc iam vulgatum non eget exemplis, velut etiam *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Hoc significat alarum in homine cavitatem: etiam aliorum animalium: vnde cingula veterinorum, *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Seratonicus ob eam causam Byzantium Græciæ *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον* appellabat. Itaque eam plantam inuicem hominem facit dicebant, itēque hominem plantam inuicem: quæ pars est superior inter stipites & ramorū coniūctiōnem indicabāt. At in eam partē nemo demittit surculos, neque potest induere inoculationem: sed in ramum fistulam surculum, in ramum delibratum fistulam cum oculo. Emplastrationis autem scutularum neque eximit vnde quisquam, neque ed applicat. Quamobrem *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον* hic pro ramo contra rationē: ex vfu tenet. Ramos enim sic alas vocat Dioseorides. *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*, medias inter vetulas, & imperfectas inter tenerimas & duriores. Aded sine nouella, vt sint perfectæ, aded perfectæ, vt ne vetulæ. Rationē adiungit vrisque. Actus ob teneritudine fauet ad coalescendū vt in puero rō frastis osibus. Nam præter similitudinē (est enim etia inter duas vetulas partes similitudo, quæ non coeunt tamen) est etia, vt ita dicam, mutuum obsequium. Id ed dixit. *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Scilicet octuū capit ex cuiusmodi potissimum ramis & consistentiæ & vitæ principia, & generationis: tum quia possunt, hoc est *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*: tum quia obsequium præstant ob naturæ facilitatem, quæ est in tenera ætate, hoc est *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*. Itaque oportet esse teneriorū perfectissimas, & perfectiorum tenerissimas. Addit alterius tantum conditionis rationem, *ὡς ἂν ἴσῃ τὸ πῦρ τὸ ἄκαυστον*

τι ρις, & ἄλλων. Quoniam sunt novellæ prædictæ principis maximè commodis ad visûdum, atque etiam ad germandum. Hoc non probat: probatio talis est. Sunt proxima primis suis principis, & remotissima ab extremorum tractu. Igitur ἄλλων. Item ἄλλων, quia succo abundant. hoc autem non est, quia ἄλλων quia τῶν α. Itaque prudentius addidisset sic, τῶν α, ἢ τῶν α. Itaque duo supra eam statueret principia, ἄλλων, ἢ τῶν α. Itaque hinc eadem designant. ἄλλων, cum dicit, ἄλλων: τῶν α, cum dicit ἄλλων. A partibus eodisimilibus elegit quæ maximè conveniunt: nunc à partibus eodisimilibus & eariū qualitibus. Maxime apertæ esse partes eas, quarum humiditas esset ἄλλων, item ἄλλων, ἄλλων, ἄλλων. Quatuor conditiones: vna à succo, duæ à partibus, quarta à toto. Quæ omnes ante eodit, ἄλλων ἢ τῶν α, ἢ τῶν α. De humore iam dicta est, & de siccitate causâ. De corticis teneritudine non minus. vbi negabat a partibus ἄλλων. De iis quarum similes essent cortices, etiam nonnulli eum accibat, similia eoire. De eo quod est, esse ἄλλων, hoc esse inteniendum, quod præcepto de animalibus. Negat fieri posse, vt ea animalium genere diuersio, tertium progignatur: nisi tempora conveniant vtroque gestando. Igitur in plantis τῶν α. tum hoc significat, tum illa alia: frigoris, caloris, siccitatis, humiditatis vim æquè ferre posse: denique soli, cæli, peregrinari impressionibus affectiones. Mollia verò coalescunt: propterea quòd in secundo De generatione, tenuis est, partes vacuas implere posse. At ab humore mollita: humor autem tenuis. Vbi verò per humidum eoiere: per solem coalescunt tantisper humidum superfluum, atque calorem obtundente resciccat: non superfluum verò per denatationem affectu firmitate. ἄλλων ἢ τῶν α. Poniit eoclusionem ex illis omnibus quæ propofucrat: Quæ natura similia sunt, & quæ ætate, facile coire. Naturam intelligit speciem, & speciei accidentia. Ætatem, tempus vitæ, & tempora æcedentia. Non enim satis est, Pyrum in Pyro inoculari ita, vt in arbore vetulam, aut non vetulæ ramum vetulum oportet etiam ætates conuenire. Sic supra, esse poterat humiditas: oportuit esse viscidam: Inesse potuit viscida: oportuit conseruari. Conseruari potuit: oportuit mollem esse corticem, vt facile obduceretur. Poniit esse molles, vt Phylizæ, & Citri: oportuit esse similem. Poniit esse similes cortex: oportuit totam plantam suapte natura æquè cum surculo, surculum cum planta eisdem noxas defugere, ac sustinere. ἄλλων ἢ τῶν α. Sanè glutenprehendit, atque habens tenax est. Hæc est ratio quæ requiritur ab humore lento. Queritur à reliquis. Itaque dicit de corticis mollitie. ἄλλων ἢ τῶν α. Faceta oratio, & ἄλλων metaphora. obsequentem interpretor. Addit, ἄλλων ἢ τῶν α. ἄλλων ἢ τῶν α. perstat in priorē sententia. Facilitas coalescendi in ista quibus nō est opus multa opera. Quia cortex obsequiosus est, neque refragatur, opus ipsum non multum requirit temporis. Vnde etiam

A illud sequitur: vt eum celerius negotiū ebficiatur: minus sit plurimas, quæ alias alæ solent cucuræ, obnoxium sit incommodis. ἄλλων ἢ τῶν α. Exemplo contrario sicet illustriorem sententiam suam. In olea siccus insitioem perhibet, quia lenior est item sint proventus oculorum. Vbi verbo abusus est, ἄλλων. Aut enim: oleam oculis facere. Nihil magis olea facit oculos, quàm ramosus: nihil magis ramosus, quàm lupatæ. Sed nature vis que in cuniculario sicut in talea, fecit radicem, brachia, frondes, alia. Solum fructum fortasse datur arbor facere: quoniā fetus est. Sed Theophrastus, qui supra vocauit ἄλλων ipsam germinationem: potuit & hinc hunc ad modum loqui. ἄλλων ἢ τῶν α. si non est mendosus codex, sumendum est τῶν α. veteri significato pro tenello ramo. Sic enim præci ἄλλων, luncies appellabant. Tunc intentione petitiua erit. Sumendos esse teneros iunculos, quos ἄλλων humiditas ab æstiuo calore nequeat expugnari. Tunc autem legam: ἄλλων ἢ τῶν α. commodius, à similibus sperare nos posse germinationem. Ceterum à ἄλλων quod sibi vult hic, necio. Theodoros legit ἄλλων. Nihil tam affinitatis est inter hæc voces. ἄλλων ἢ τῶν α. inimicitiam aut intercipiatur humiditas. Mira loquutio Græca. Nā quomodo tractus ad finē, & sinus ipse eorum queant? ἄλλων, significat tractum inter principium & finem. at τῶν α. finem. Quoniam igitur modo, ἄλλων τῶν α. τῶν α. ἄλλων, ad est oculorum, qui cuncturū sunt germina. ἄλλων. potissimum. Num igitur ab iis etiam iure illis qui tales non sunt? Vult dicere, commodissimè. ἄλλων ἢ τῶν α. Confirmat præcepti sui autoritatem artisifici autoritate Nam quædam, inquit, hanc humiditatem ad eod putat necessariam, vt etiam quatuor aut quinque menses insitioem rigari iubeat. Non tamen omnem insitioem, sed insitioem tantum.

C Nam mox inoculationem aut aquis infusari. τῶν α. ἄλλων ἢ τῶν α. ἄλλων ἢ τῶν α. de mox, τῶν α. ἄλλων ἢ τῶν α. Vtriusque causam reddit: insitioem vero etiam addit conditionem. Quare obest humor inoculationi? ἄλλων ἢ τῶν α. putrefacit. nota præpositionem ἄλλων, mira eius efficacia. Significat enim perfectioem, vt expugnare non sine ratione. Suis namque natura designat locum vnde. Ergo ex ipsa pugna extrahit hostem, qui ita vineis, vt non sit amplius pugnandum. At ἄλλων, non ita putrefacit vt extrahat cū putrefactione sed vt extirpat è natura sua. Sic in hūc libris frequentem inuenias vñm huiusce propositionis. ἄλλων ἢ τῶν α. Ita resoluit actiones has, in suis causis. P. m. m. m. m. dicit, ἄλλων. quare hostilis & inimica est aqua quæ ἄλλων, putrefacit. Quid tū postea? ἄλλων ἢ τῶν α. Interfici. Quomodo fit hoc? ἄλλων ἢ τῶν α. Aqua, inquit, præterfluit atque detergit succum illum natiuum. Itaque & suo frigore calorem extinguit: & sua lubricitate succum illum, quem oportuit esse ἄλλων, diluit: atque etiam cibus auehit. Ille autem ob imbecillitatem resistere nequit. hoc est, ἄλλων. Causa igitur prima est illa, ἄλλων. Itaque id prohibent agri-

colæ, vt consulant inoculationi. Prohibent autem redimiculus: hoc est, *ἀποδοῖς τῆς φλοιῆς*. Iecireo non subit, sed arectur corticibus. etiam limum obducunt, aut argillam, & mucum insuper. Tum corticem decussatim inponunt, & viminibus cohærent. Hæc est artis operè. Alia pars artis est in electione temporis. Vt vitem imbrium incommoda, sub Cane rem peragunt. hoc est quod *ἀρβάζει φλοιῶν τῶν*. Hæc de inoculatione. Infurculationis autem præscribit conditionē. Et aquam esse vitæ, si natura sua nõ sit humidus furculus. *ἂν μὴ ἔρχῃ τῆ ὑγρῶν*. Exempla non posuit. Nos nulli iniqua quicquid æperimus. *Δὲ δὲ, εἰ ὑβὶ ἀυτῶν*. Lutum adhiberi hæc de causa à quibusdã, vt ne resiccetur. Nos argillã, vt ne madescat. Quosdã verò etiam ollã imponere, vt paulatim insillet. Oportet igitur, vt opinor ollã istam pertusã esse. Et notandum verbum *ἰσχυρῶν*: nam vitatum est *καλλὰ τῆ Ἀνεζυρῆς* ἢ *ἀνεζυρῶν*. Ratio consilii quod initur ad humectandum. Exiccatur enim propter vulneris magnitudinem. Præcisio namque brachio multum patet, spaciũ, vnde exhalet attenuatus humor. *Ὀρῶν δὲ*. Alia capitis pars, in qua docet artis modum, & præceptorum causas. Cauendum, vt tam oculus, quam cortex sit ἀπὸ γῆς, id est absque vlla scissura hoc de oculode turculo id. Ita radendum (hoc enim fit, vt in fissuram adigatur) vt nequid medullæ incommodetur. Nam vitium vtuislibet contigerit, futurum vt arefiant. Dixit *ἑρῶς, γῆς* & quod supra dicebat *ἄλλο γῆς*. Quod enim rectum est, è ratione est. *τῶν ἐφελκῶν*, ianè. Nam si oculus est inchoatum germen: oculus si vitetur, germen vitium afferetur. *ἢ τῶν φλοιῶν, nempe* & corticem. cortex enim præcisum succi est. Quã scissus fuerit: eã succus amittatur, hæc, inoculationi. *ἢ τῆ ἑρῶς*: hoc est furculus ab eueni, quia imponitur. Diophanes etiam verbo vitus est, *ἰσχυρῶν γῆς*. Alia ratione Dedyms *ἑρῶς* dixit fistulam inoculationis. Nam potius est *σπείλαιος*. Quippe *ἑρῶς* inrto ponitur *σπείλαιος* extrã. *ἢ τῶν γῆς*. Intellige de lateribus. Non esse lignum auferendum quo se spacia medulla tuetur. Nam omnino in ipsa cuspide medulla detegatur necesse est. Nota loquutionem mutilam, *ἑρῶς τῆ τῆ ἑρῶς*. Alius dixit *ἑρῶς, ἢ τῶν ἑρῶς*. *Ρυζῶν τῶν*, ad corticem & oculum refertur: *γῆς τῶν τῶν*, ad furculum. *Δὲ δὲ τῶν τῶν*. Alia cautio ab arte. Quantum hiat inter duos cortices id phylla circumdant: deinde obducunt luto pilis misto. eo luto etiam chymistæ vtunt. Lutum implet pilis cohærent, ne calore dissiliat. In insicionibus item pilum addebãt, ne à sole resiccatur hincere. Phylla quid sit, ex historis & Dioscoride satis etiam Grammatici doceant ex Plinio ad coronarum vitium: vt apud Horatium. Ob tenuitatem & ænicitatem petebatur ab insicionibus, ne tæniolas ducerent. Cato Buglossi foliis vtitur. Queremus, vtrum præterit, Phylla itatum obducere, ac deinde luto: an eotrã Nosenim argillã primũ statim apponimus: deinde fasciolas salignas, prius circumiecto

A musco. Atque ita longè meliõs fit, vt humor ille permaneat inuis incorruptus: qui congeneret humore luti foueatur. Tria deinde enumerat incommoda. *Μὲν τῶν τῶν, μὲν τῶν τῶν τῶν*. Vbi satis patet, non esse à Theophrasto accuratiorẽ diligenctiam exhibendam. Sæpe, vt quicque subit, admissum est. Cũ omnis natura vitular exccssiva, atque si quod continetur quietantibus, tres hęc ponit, quartum omisit: scilicet: emãse bene. Primum quia non est æquis qualitas: deinde quia fit siccitas vel à frigore vel à calore: quorum vt unumque posuit hic. Tertia erat humiditas. Quæ profectò erat tertio loco statuerat. At eam inter calorem & frigus posuit. Hæc non vastant sententiam: sed ledunt animum verè Peripateticum, id est exacti iudicii virum. Hoc ille moneo: quia sæpe vsque ad fastidium obtundit. *ἢ τῶν τῶν*. Molesta sint. Compositio verbo vitus est. *τῶν τῶν* significat horum in eommodorũ vicissitudines: id quod Latini dicunt aliud super alia. *Καὶ τῶν τῶν*. Aliud præceptũ præposuere positum. Prus enim sciendum atque insertum, quã ob obnuat aut obligant, & *σπείλαιος*. Cuneatum faciunt furculum. *Σπείλαιος τῶν τῶν*. Non furculum adigunt malleo, sed vtraque, vt Plinius iubet, manu. Indunt autem furculum in fissuram, quã vt cuneolo ferre o fecerint, quã cuneolũ malleo adegerint. Ita quò *σπείλαιος* etiã potest referri ad Cuneũ ipsum, vt referatur, nihil sanè refert. Quasi dicat *σπείλαιος τῶν τῶν τῶν*, aut *σπείλαιος τῶν τῶν*. Hoc autem insitium vt penitus adigatur. *ἄλλο γῆς* penitus, prorsus, Latina purissima significatione. *ἢ τῶν τῶν*. Per inita capitis generationẽ & coalescentiã attribuebat humiditã. Postea verò etiã in quibusdã quæsiuit vel aduertiã, à luto, & ab olla. Nũc ostendit eotrã, quã rudẽ arborũ esse naturã humidã adẽ, vt ad futurã insitionẽ cedere aliquot ante dies necesse sit, vt ex ea fluat: quod nimis est. Vitẽ cõmemorat hincle cuius humiditate pluinia scripsit etiam in sequẽtib. *Συμμετρεῖν τῶν*. Modum certum. Quia modus omnis omniũq; tẽperatura, est *ἢ τῶν τῶν*. Nanque aliusmodi est in hac specie, atque in illa. *Μὲν τῶν τῶν, μὲν τῶν τῶν*. Nunc dicit notã, cuius sit autor humiditas nimia. Scilicet putrefactio: aut, minimũ, sicut & mucor. Quã obobrẽ prohibetur coalescere. *ἄλλο γῆς*. Verbum, quo etiã vtitur, vbi de rubigine, aliũq; p̄saurum vitus loquitur. Igitur eũ immittunt furculum, operæ est, vt iam efflueret quod nimium est. *σπείλαιος τῶν*. D *ἢ τῶν* significat tẽpus: *ἢ τῶν* significat locum vnde. Ita tempus præ uentionis *σπείλαιος τῶν*. *ἢ τῶν τῶν*. Cũ dixit *ἡμῶν*, distans, ponit siccissimas. Illam præ uidebãt multo antè: has illo & cedunt, & inscunt. Illam, quia humidissima: has, quia siccissime. Et ibi numerat Puniceam atque Ficũ. De Punica non ambigitur. Habet enim partes omnes maxime astringentes, etiam liquidissimas. At ficum ipsemet in sequentibus agnoscat humidissimam. *Δὲ δὲ τῶν τῶν τῶν*. Non rectè descripsit Theodorus hæc à superioribus. Cũ enim hęc sicciora comparet cum succulentioribus: &

iam de temporibus loquitur si: de locis nunc agit: simulque confert ea cum temporibus, & cum arborum naturis. Ac mox ipsarum arborum naturam eam qua sunt vel mitia, vel agrestia, idque ad insitionem. Oporet, inquit, capere, atque etiam eligere tempora tum pro locorum conditione, tum pro arborum natura: ut hæc inter se conveniant. Confundit autem utrunque brevissimo gyro loquutionis. *ἔπι τὴν ἀφ' ἑνῶς τῆς ὕλης, ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου: ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου.* Ratio. *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου, ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου.* Conuenientius est, adeo *ἀποτῶν*. Quia omne conueniens bonum est, cui conuenit. Quare conuenit *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Non bene dicit *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Namque *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* defectus est, ut in ætate: non mediocritas, ut in Vere. Ita vides confusã. Nam cum fit terra partim vda, partim sicca: vtri tandem commodius ver, quod hoc ipso commendatur, quia non habet humoris multum? Præterea cum *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* gaudeat aquis: *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* lædatur aquis: quomodo vere hæc humoris paucitate communem ad vtilitatem alius temporibus anteferat? Itaque hanc confusionem explicat cum dicit, *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. In solo læto requiri potius autumnum. Hæc autumnum pro sicco statuit: ver autem pro humido, & contrarius quidem vocibus sua quæ dicebat modò: ut mendosum esse codicem suspicemur. At enim *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*: ac dudum, *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Ut quemadmodum *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* interpretabamur *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*: sic hæc *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* & sit *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* ad tricenos dies, non tamen nimia. Post hæc ponit affectus insonitum, duplici ratione: primùm à tempore: verna ex insitione *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Nunc statuit iudicium controuersie superioris, & moderate, cum dicit, *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* hoc à tempore item à genere arborum: quippe si in agrestem, mitis inscitur. Ratio? *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*, &c. Forma est à iurculo, materia ab arbore. At robustiores sunt arbores feræ. Quando nature tantum fatu ortæ sunt, non arte aut electione, quæ frustrari queant. *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* hæc significat excellentiam, non solum differentiam vtilitatissima dicendi lege Grecis. Meliuscula, inquit, crit si in mitem inscitur agrestis: non tamen nitorem illum assequitur: quem sibi mitis comparat, si in feram inscitur.

Lego, *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Sicut & multis aliis locis historiarum, ubi perperam legitur, *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Et *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* non autem *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Et *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* non *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Illa *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*, fortasse sunt expungenda. Et *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*, fortasse aliter legendum. Et *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* non *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Et *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* non autem *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Et *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* non autem *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*.

Theodori codicem corruptum suspicari necesse est, aut eum aliusmodi Græcum habuisse. Sic enim, *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*, sequitur ut rationem generationum, quæ subditis aliis fierent, explanemus. Quanquam non tam certum, quàm

A culpam fortasse quæ iudicabit. Saepè namque distorquet orationem. At insitio & inoculatio in aliis sit: non autem arbores ius furculis, aut oculis subduntur. Imò ipsi in arboribus induntur, tamè mox etiam subduntur dicit truncum. *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Et qui subditi vulgari discuntur significatione, etiam hoc iudicant, Tranmouentur enim ex imperio ius imperium, *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* appositio, optime ad verbum, ad ordinationem. Verbum militare. *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Paraphrasin exercuit cum dixit, quàm habens oculus oculo apti simitè conuigit. Et est Didymi sententia, ut hystulæ oculus locum tegat eius oculi qui fuerat in ramo. Et verbum *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* rectè expressit aduerbio illo, apti simitè. Simpliçissimè conuenit, & ex purissima verbi huius significatione. *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Quod alimenti copiam præparatam, confectã inque secum attulerint. Sanè mera paraphrasin, non autem versio. Neque tamen præparatum dicit hæc alimentum, sed *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* confectum, præparatum namque est *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* in *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. tanquam generis locietate. Iam diximus, aliud esse generis socium, aliud congenerem. Generis socius erit *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Socius enim est is qui admittitur ad facultatum, laborum, negotiorum, præmiorum participationem. Quàm naturam sanè præ se fert *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*, quod non est pernitus sua tota natura ius eodem genere, sed particeps societate. Is est vnus è capitulis Theodori, sumptus ex munditijs Cæcconi: habitus ut amafios loquutores, non veros Philosophos. Hoc dixi, quia Plinius maluit fucorum societatem, *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Diximus in commentario, quæ è re videretur *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Quod Theodorus veritè, non intelligit. Cùm simile ali- quid est, & simili fructuū ratione afficitur. Quàm supra explicauimus est: tamen hic quoque dicamus. Si est eadem Nature incitatio tum fructuum tum arborum ad germinationem illud quoque quod erit simile, & proximi naturæ fructuū, habebit eandem incitacionem, quæ & arbores habent ad germinandum. At oculi sunt eiusmodi. Quia sicut fructus sunt arborum soboles, ita furculi sunt partes quasi cæctis à patribus generatarid est à truncò aut brachijs. Quamobrem eodem tempore & arbor ipsa incitabitur, & furculi qui in arborè inoculatus est. Sic igitur planities versilet. Quando finale fuerit, & iudem prædictis affectibus, quibus afficitur fructus. *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* dicere non bene. Nam discrimen esse quit sine motu: velut inter equum & leonem. At in *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* est non solum discrimen, sed etiam mutatio. Hoc autem significat *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Theodorus de forma ut modestiã Philosophi contrariò *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* dixit enim, omnino. Aduerbium hoc asseritum est, at *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου* est dubitatum *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*, *ἢ τῆς ἰσότητος τοῦ τοῦ τόπου*. Maiorem in modò coire. Nescio qua ratione hæc ex illo dicit. Imò verò representate ipsã germinationem.

Sic enim

Sic enim Latine dicimus non solum presentis securitatis dare significacionem, sed etiam tum roboris, tum operæ futuræ. τῆς αἰωνίας, naturissimas: peissimè. Nihil invidiosius nouclis germinacionibus. Multum enim in his iucri, multum aeris, multum spiritus. Itaque ruculo Quercus stipite, eum summam nouella germana radix, cum quous paioo serico potius comparat. At vbi sunt adcepta perfectionem: sanè depoliro nitore illo, subtristior est videndus. Sic mox τῆς αἰωνίας leuantem, neque ex fide, neq; ex re. Quid perfectus adulta Vmo, Querco? Ez eum sunt τῆς αἰωνίας, inuitis sanè latus iunt. ἡμετέροις, pariter apta affici. Rectè. De tempore intelligendum, non de gradibus affectuū. Simulenum calorem sentiunt, at non æquè. ἡμετέροις, γλυχρῆτος ἀπὸ τοῦ πλάσι. Lentor enim apprehendendi viam obinet. Que oratio magis esse potest αἰωνίας, ἢ γλυχρῆτος? Itaque, vim, se bibendum est. ἡμετέροις, βετισimum. R. cte: obsequiosus, & faciūm. Mullatudo, lentitudinis aut mater, aut ioboles, aut eomes. ἀπὸ ἀἰωνίας. Humidi, tenellique turculi petendi. Satis de his supra. μηδὲ γλυχρῆτος, nisi humorem habeat extrinsecus illibare. Quid hoc sibi velit, nescio. ἀπὸ γλυχρῆτος, ex acute. Non id significat, sed radere aut abraderè. at ille Pliniam sequutus est: qui excretionem dicit. At mox cuneum simil nominat: & radendi mentionem facit. τῆς αἰωνίας, limo crinito. Ludat nos. Non sunt crines equum pili. Crines sunt pendentes phaeæ discriminati. Hoc est, αἰωνίας. Plinius, palcat o luro ἁπλοῦς δὲ, eupudatim decimus, ex Plinio, non ex fide. Non est eupodis forma, sed cunel Muero tamen si aciem habet, tamen latitudo ulus est. Cuspis in pondum definit. Hoc est ἀπὸ, & apud hunc eundem autorem habemus alibi ἀπὸ ἀπλοῦς. Cuneus autem ἁπλοῦς. Vnde & cone hæ quædam, quinquam ἁπλοῦς ἁπλοῦς fortasse hunc errorem sustinere possit. ἁπλοῦς γλυχρῆτος: deprimatur. Non explet verbi significatum. Nam: ἁπλοῦς habet significacionem, & relationem adhesionis. ἁπλοῦς δὲ τῆς αἰωνίας. Adigatur ad verbum. Nam hoc hie non posuit, quia iam posuerat pro ἡλωύουσα, verbum aurigatum. Vt illi iuricæ, vel flagello. sic hi malleo impellūt. Sin ἡλωύουσα, adigunt, dicas: rectè namq; dicitur ἁπλοῦς γλυχρῆτος, dicas adiciatur. Plinii verbo. Hic autem verbi addidit de suo superfluo (lecticæ que). ἡμετέροις, vcrmieulatur. non id significat, sed mucorem. ἀπλοῦς ἁπλοῦς ἐν ἁπλοῦς τῆς αἰωνίας οἰον. Quin & pro ratione locorum temporis proprietatem expulsi, ratio est. sicuti dicimus capere locum, capere tempus: sic dictum voluit. capere temporis proprietatem. Ambrosiose sanè. Consideratis locorum planiarum que naturis, iis opportunum tempus acommodare conuenit, ἁπλοῦς ἀπλοῦς. Sic Latine sumere tempus. τῆς αἰωνίας, planius conueniens, quàm proprium. ἡμετέροις, sidentis solo non ad verbum, sed ad consequens. Sicut enim, quia siccum. Hie suppleuit Theodorus sic. illis siccecentibus. At loca ἡμετέροις non siccecent, sed sicca sunt. Sic Theo-

A dorus hoc verborum flexu abutitur sæpe, quem admodum aliis monimus. Sicca sanè haud sicceciunt, sed vda, eum æstus ingruunt. τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας ἢ ἑστὴν ἁπλοῦς τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας. Id est verna humiditas tanta est, vt sufficere per tricenos dies possit. Tot enim, vt auunt, durat lacrymato. At contrarium sibi intenciam statuit Theodorus. Humor, inquit, verno tempore largior est, quàm qui ad conseruandum sufficit: quando duret lacrymato. Si largior est: ergo sufficit. ἡμετέροις τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας: vires subdit arboris. Perstat in superiore licentia. At arbor subdita non est. Surculus indutus arbor locomota non est. ἡμετέροις τῆς αἰωνίας. Simpliciter exposuit Theodorus differentiam. Ceterùm monebamus nos, pluseulum indicare. Non autem fatis est, si dicamus, differt. Nam etiam quod deterius est, eo spio differt. Itaque hie significat: excellentiam, quem admodum est apud Græcos yfianisimum. Agressum fusculem si in arborem matem inseras, incluteula quidem fiet germinatio: non tam perfecta, ἢ ἀπλοῦς γλυχρῆτος: tamen si aliquid addetur non contempendum, quo ab seipso differat fusculus. τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας, bonæ frugis arbor degantissimè. sic ἡλωύουσα. Sic ἡλωύουσα, de qua diximus in cōmentariis super libris de plantis falsò Aristotelis attributis.

CAPVT VII.

C Capiti seripim declarare quemadmodum in semine sit generatio. quia sit in eo talis planta generatio. sicut et in ovo. Dicitur autem, in ovo non esse semen, alio latere aditum. sicut in commentariis quædam seripimus. Natus est in ovo, sicut in matris. Similia vero principia talibus et feruibus. Palatum extra terram germinare, alium cum seripim.

Hic secandum fuisse caput, satis patet ex argumenti disiunctiōe. Alia namque tractatio hie. Et manifestum est ex clausula: sic enim dicit, ἡμετέροις τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας. Est autem hie ἀπλοῦς τῆς αἰωνίας quædam eorum, vnde supra digressus est. Hoc sæpe committit, vt inturret bet. Repetit de principis, quæ in semine iniunt, quæque in radicibus & ramis. Primum apotelima sic habet. τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας. Duo sunt hie. Vnum: omnia semina in seipso continere principium nutritionis. Alterum est: semina esse plantæ τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας τῆς αἰωνίας. Ac quanquam generatio, & motus substantiæ composiæ, à substantia, in substantiam (motum hunc alibi exactiùs, hie vltariùs) tamen principium illud muniendi, tamen non est compositum, sed vs quædam formæ, tamen et voluit attribere generacionem, cùm dixit τῆς αἰωνίας. An verò verum sit: in semine esse principium nutritionis? Et videret. Quo namque comparatur plantæ semen. At in ovo sicut & generacionis & nutritionis, tum materia, tum prin-

icipia formalia. Vt utriusque sit attributum, vitellum an albumen animalibus declarauimus. Hic decendum non esse integram similitudinem. Nam pullus intra putamen accreuit. Is dum sit, eo in tractu temporis eger non solum alimentum, sed etiam augmento. Id in plantis semine non videtur esse. Formationem requirit solum, augmentum nullum. Igitur explicari tantum, sic radicem silico demittere videmus, ab ovis carnosus interdum paribus, quas iccirco satis liquet non esse, nisi ad conseruationem in semine consistunt. Huc simile est, quod censuit Hippocrates: lecur primo quoque momento statim, iccirco ob alimētum. Hoc haud ita est. Non enim aliter quod nondum vel est, vel fit. Itaque necesse est, prius creati *πρὸ δημιουργίας*, eorū scilicet, quādam *πρὸ τῆς αἰτίας*, iccirco scilicet. *ἢ τῆς ἐξουσίας*. Quia comparabat ovo: fuit sententiam suam Empedocles sententia, qui dicebat *μακρὸν ἄνδρα ἐξ ὄντων*, grandes arbores ouiperas. Vtroque modo legi potest, *ἢ* per interrogationem, & *ἢ* per illationem. Sic enim vitur scpe pro eo quod est, quapropter.

αἰτίῳ ἢ ἴσῳ. Confirmat Empedocles opinionem verbis illis, *ἄνευ ἀλλοτρίων*: tum deinde castigat verbis his, *αἰτίῳ ἢ ἴσῳ*. Quia dixerat *μακρὸν ἄνδρα ἐξ ὄντων*. Non de arboribus, inquit, solum dictum oportuit, sed de plantis omnibus. Omnia namque in se habent principium alimentum. Probatio. *ἄνδρα ἢ ἴσῳ*. Non de arboribus, inquit, durare queunt. Ceterum neutiquam ex præceptoris sententia: qui res, quæ est in potentia, negat vilam esse actionem. Non aliter autem, quia vitellum non comedit albumen, aut e contra. Sed frumentum granum seipso constat toto: neque aliter, neque aliter. E ille enim actu iam planta. Resoluitur autem humiditas à calore genitali: diuinitus enim tenet Galenus: opificem illam neutiquam conuulcere materiam suam, sed ab elementari interno, cuius subiectum ignis est: qui ignis est vnum ex elementis ex quibus constat omne compositum: ac præterea externo calore, vel aëris, vel venti, vel solis dicitur *ἢ ἴσῳ* in plurali, non ad augendum diuturnitatem: pauca nam que biennium superant: sed ad diuersitatem. Non enim omnibus eadem *ἴσῳ*. Sic mox, *ἄνευ ἀλλοτρίων ἢ ἴσῳ*. *αἰτίῳ ἢ ἴσῳ*. Comparat arborum semina cum seminibus animalium, ut ipse arbitratur: alii aliud videbitur fortasse. Durant, inquit, plantarum semina diu, à suis plantis separata: animalium semina creata ex animalibus non durant: ea excipio, quæ sunt ouiparorum. Ita omnino ovum semen putat animalis. Alius acutior existimauerit: ovum esse plusquam semen. Quod ut doceat: ita gradus digerat generationis. In quibusdam animalibus perfectioribus semen esse maris, & femellæ: ut in homine. In quibusdam non esse nisi femellæ: ut in Erythino. In aliis, analogia: ut Salua purpurarum. In aliis obicitur: ut Anguillarum strigimonia. Atque hæc quidem omnia, sine vilo lequestro potest procedere statim à semine in animal. In nonnullis aliter fieri. E

A semine enim non ille o animal fieri, sed quiddam medium. Hoc medium est duorum modorum: vnum est perfectius, ut vermiculi Muticorum toboles, è quibus fiunt Muticæ: alterum imperfectius, ut ova. Cuius proportionis sunt planta. Non igitur fructum semen esse, aut ovum put, quæ semen est animalis: sed fortum integram ex iccirco oculis internis, non tamen dearticulationem. Perfectum, inquam, cæteris omnibus, nisi dearticulatione. Hæc extra vulgi opinionem, rudiora ingenia non admittunt, scio. *πρὸ τῆς αἰτίας*. Duo dat, quibus comparat diuturnitatem. *ἄνευ ἀλλοτρίων* habent, unde aluntur: *ἢ τῆς ἐξουσίας*, & quæ seruire possint ipsam *ἄνευ ἀλλοτρίων*. Hanc *ἄνευ ἀλλοτρίων*, id est præsidium esse in munimentis, quæ mox enumerat, *σπυρίδι, ἔριδι, ἔλαιδῳ*. Nam quom vel putrefactio disperdat, vel bestiole populentur, vel siccitas interimat, vel singus exurat, hæc omnia incommoda tolluntur. Ne externæ impressiones malè habeant, obex est densitas: nihil enim subit. Ratio ab axioma physico. In corpus non seie induit e corpus. Et quia multa sunt densa, quæ sunt humida, aqua ipsa: iccirco voluit etiam sicca esse. Cùm autem multa sint densa & sicca, ut libri arborum, & conia castaneorum, neque tamen dura sunt: idè addidit *ἔλαιδῳ*. Oportet esse lignea. Intelligi lignea, dura: nam durum Græco tunc lignū dicitur: unde Durateus equus. Hoc & alibi dictum. Dura igitur lignea, tanto magis olea, aut testacea. Nam quod exemplum de Palmula, quous ligno duriorum asserit duritatem, *ἢ ἴσῳ*. Explicat causas munimenti. Primum, *ἢ ἴσῳ*. Den-

B densa non admittunt. Dura resistunt. *ἢ ἴσῳ* significat penetrationem: ut, prout ex penitus. *ἢ ἴσῳ*, quia omne quod subit, prætergradat loci latera. Secundum, *ἢ ἴσῳ*. Resistimè. Namque & ab externis esse oportet tuta: & intus secum non distidere. Huius habemus in populis exempla. Romanos namque, exterarum vires, aggressiones, impulsionem & ferebat, & frangebat nationum: sus, ut inquit ille, Roma viribus suis. dixit *ἢ ἴσῳ*. Videtur adhuc exteras spectare impressiones, cùm ait, non habere e corruptibilem humiditatem: maius tamen quiddam sentit, quippe principium firmitatis. Negationem enim antecedit affirmatio. Non corruptur, quia non est e corruptibilis: non est corruptibilis, quia principia eorum conseruationis. Itaque melius fortasse dixisset, *ἢ ἴσῳ* quàm *ἢ ἴσῳ*.

D Sed noluit tam exactè asserere: in corruptibilem esse illam humiditatem. Est igitur quasi dicit, quæ non facit e corruptur. Duo sanè sunt principia eorum, aut aduentitia aut conata, scilicet ex contrariorum homione. Iccirco dicebat Hippocrates: si homo vnum esset, non e corruptur. Intelligit autem *ἢ ἴσῳ* omnis generis, tum quæ supra dicebamus, tum etiam cùm postquam putruerit, etiam porri e conseruantur. Id euenit,

Id est quoties putrefactio generatur bestiola: neque sicutur ibi iactura, sed eo augetur quod à sobole tota conficitur parces. Iecircò dixit, *ἐν τῷ δὲ δόξαν τῶν σπυρίων*. Neque concipit bestiolas, quibus absumatur. Exemplum. Sicut, inquit, frumentacea, siue fruges, *ἐρρεῖσθαι*. Hoc est vnum vitium, & vna species corruptio. Neque reficàtur. Exemplum. Sicut, inquit, holeraea. Omitit *ἄσπερον*. Quare? Quia non meminerat semen quoddam obnoxium putrefactioni. At esse maximè scit, qui frumenta seruat. Quin præter putredinem, aliquando (neque id animalicorum maleficio, sed sicut vnum hit vasa) totum intus absumitur testum: neque quicquam reliquum sit, præter runculas furfuraceas, sic & Alica, & Scala, & Avena. Quin *ἀπὸ τῶν σπυρίων* in præcena milium auferas. Minimè enim omnium frugum corruptibile est. Rationem forsutè quas adducit loriculæ tenuissimæ densitatem. Verùm aliqui dubitauerit. Si sunt munta præsidio siccitatis, quomodo poterit non excutatur ab aënis calore, cum quæ humidat sum? Minima namque accessio videtur maius aliquid alatura momentum. Dico potest, deficiat cauca. Humida verò illa tolinibus partibus esse constituta, *καὶ ἐν αὐτῇ ἀσπείρον*. Mutatio numeri tam frequens Hippocrati, Aristoteli, Theophrasto, quam alibi docuum. Dicebat enim *ἐν αὐτῇ, ἀπὸ τῶν σπυρίων* autem designat illud *ὅτι κκεῖν* & illa, *ἀπὸ τῶν σπυρίων*, *ἐκ τῶν ἄλλων*. Et omnino verbū *σπυρίων*, explicat *τῶν σπυρίων*. Seruamus enim custodiendoc, *ἐν τῷ δὲ δόξαν*. In omnibus esse alimentū probat ab eo quod minus apparet. Si enī est in quibus inesse nō videtur ita magis in ceteris. Non videtur esse in holeraeis. etenim in illorum quibusdam fugit oculos medulla. Hæc tamen adeo sunt apta ad generationem: non solum, cum ea seruant holoteres, non audeant committere pauimentis, quocirca suspendunt in iaculis: verum etiam cauent, ne in adum eas partes, in quibus illa condiderant, aquam inferat. Magna orationis efficacia: eum vel solo balatu moueatur ad generationē. Sic etiam præcipit modice non solum vt ne potens hydropes aquam, sed etiā vt abstineant à vicinia: etiam alpe dicitur in credi cunct. *ἀπὸ τῶν σπυρίων*. Non potuit extiora demonstrare: cum dixit coria capuram inofa. Sanè tomentacea sunt intuborum & lactuce semina. Atque vt augeter, ad iudicium, *ἐρρεῖσθαι*, quasi dicat nihil esse calidū, quàm palcā, tamen moderatū est, cum dicebat, *ἀσπείρον*. Et sanè vix videtur hæc duo coherere posse: quibus & omnino. *τῶν δὲ λειπύων*. mouentur suis temporibus. Habent enim peculiaris tempora quædam ad germinationes. Quamobrem semina edigitur, tamen non sunt in tabulatis reposita, tamen si nullam attingunt solum, sumpenā sunt, in fasciculis sunt, locis perfectis sunt: tamen vbi tēpus illud venit, quos, si terræ mandata essent, germinerent: etiam non mandata terræ germinat. Iecircò dixit *ἐρρεῖσθαι* *ἄσπερον*. Propriū tempus nasci, & *ἐρρεῖσθαι*

A *ἐρρεῖσθαι*, quodcumque, quæcumque, quantuncumque humidat: non solum *ἐρρεῖσθαι*, sed *ἐρρεῖσθαι*, quod madore significat. Quid autem sibi velit illa vox, *ἐρρεῖσθαι*, non dū comperi. Nostrium vocabulum, aleres. Græcā habet originē *ἐρρεῖσθαι*. Fortasse indidem diminutiuum *ἐρρεῖσθαι*, & alterū potest *ἐρρεῖσθαι*, vt quique inuenit, auget licet rariū *εμπυδ*. Nos in sacculis suspēdimus. In carnariis germinare pulegium, simile quoddā est, *ἐρρεῖσθαι* *ἄσπερον* est rigare. At domum quā rigat, nisi cum verit. Voluit dicere in id comaculū nihil effudi, nihil importari. Nobis hæc religio nulla est. *ἄσπερον* est rigare. Si accipit probandum, omnibus in seminibus inesse materiam ad vitam sustentandā, quam iecircò *εργασίον* vocabat. Duo sūt seminum genera, quædam acceracea, & in quibus late medullasensū nostros. In aliis est manifesta de illis dixit de his nunc. Cetera, inquit, semina palam eam naturam habent. Idē dixit, *φασγῆ*: & signat, *ἄσπερον*, de eo quod *εργασίον* vocabat. Non enim est ea natura primaria. Principalis enim est hæc, quæ præstat ad generationē. Accessoria, hæc quæ: illius sustentandæ causā comparata est ad hanc societatem. *ἄσπερον* *ἀσπείρον*. Adcō verō manifesta est, vt in iis quæ sunt carnosiora, etiam quasi lac specietur quoddā: *γαλακτώδης*, lactescit ea pars. Cum dixit, *ἄσπερον* idem dixit, quod dicebat, *ἄσπερον* *πυρίων*, *ἀπὸ τῶν σπυρίων*, quod lac separatū à cetero corpore. Ita est inuentia. Quam partem dicebamus ad feminis alimoniam comparari: ea in carnosioribus seminibus lactescere percipitur sensū diiunctā ab illis partibus, quæ sunt illis in seminibus genitales. Verbū verō quod ponebat, *ἀσπείρον*, sepe alibi viurpat ad generationem. Non tamen est verē generatio *ἀσπείρον*, sed *ἀσπείρον*. Iecircò acutiū intelligamus, hunc motum non esse generationem, sed ad generationē *ἀσπείρον*, *ἄσπερον* *πυρίων*, *ἀπὸ τῶν σπυρίων*, *ἀπὸ τῶν σπυρίων* *ἀπὸ τῶν σπυρίων*, quia non est verum lac in Iuglandæ aut Amygdalo. Sic tamen vocamus ob scēnilem speciem. *ἄσπερον* *ἀπὸ τῶν σπυρίων*. Sicut supra, sic & impræsertim comparat cum animalis femine. Ad ergo: etiam in animalis semine partes esse quasdam ascititias. Iecircò dicebat *ἄσπερον*, *ἄσπερον*. *ἄσπερον* purum, id est non commistione sibi diuersum, *ἀσπείρον* peripicuum. Est igitur partium *ἄσπερον*. Sed minus est vñs vocibus. Primum, *ἀσπείρον* *ἀσπείρον*, si est confesum: percognitum est. Quare dixit ergo *ἀσπείρον*? Nam quod suspicor, non constat mihi. Dicendum: quod sit omnibus receptum, & confesum: nobis esse pari assensionē excipiendum, quasi diceret, *ἀσπείρον*, quia non probat hæc sed ponit: idē dicit, *ἄσπερον*. Sed quia non ponit sic, accipit ab aliis idē *ἀσπείρον* *ἀσπείρον*. Hoc tamen adeo, vt canit ipse, confesum an confesum sit? Nihil minus apud præceptorem. Aut enim semen animalis esse purissimum, neque afferre aliud quom ficultatē, materiam verō nullā. Eam verō materiam

non coire ad foetum, sed *απερὶ τὸν οὐδὸν*. Quod si qua pars inesse acrimētita, nō pareret illi resolutioni, & impediret operam illius facultatis. Quare autem dixit, nō *ἐν τῷ οὐδὸν*, quidem nescio. Eadē nanque vel puritas, vel impunitas tum in vasīs, tū demisso. Nisi id statuerit, quasi pro argumento. Vt uti si diceret, id semen quod extra animal est, sensū percipi quit, non esse omnibus suis partibus defecatum. *ἰσὺς δὲ τῶν ἰσχυρῶν*. Sequitur altera capitis huius pars, in qua seminis praesidia narrat ad conservandam omnem: Quamobrem non debuit hoc à superiore capite separare Theodoros. Differentias regumētōrū quatuor ponit, non ex equo diueritas, *ἰσχυρῶν, ἰσχυρῶν, ἰσχυρῶν, ἰσχυρῶν*. Nam *ἰσχυρῶν* Ar non tam materia dicit, quam figuram nisi dicit, eam designat materiam quae talem figuram gerit. Quinque non omnis nuclea (sic os appellat, ne cum medulla ipsa nuclei nomine confundā) formam habet mucronatam: inde nanque *ἰσχυρῶν*, vnde & *ἰσχυρῶν*. Itaque in Punicia veri sunt *ἰσχυρῶν*. Item in pinca nucē strobili *ἰσχυρῶν* voluit intelligere, & *ἰσχυρῶν*, vt in Palmula, Olea, Abellina, Pistacia, *ἰσχυρῶν* intellexit, vt in glande. lignea nāque & cuppa est, & reliquum tegumentum *ἰσχυρῶν*, vt in Castanea. Cornu namque tegitur, sicut & os Pistaciōrū. *ἰσχυρῶν*, vt vix. Membrana enim coheretur quod intus est. Sunt alia quoque discrimina. Nam horum nullum putamen luglandis est extimū carnetum. Sed non appoluit, quia non hoc potius, quam testaceo seruat ut munimēti. In frumētaceis, leguminibus, & miliaccis gradus quoddam sub ambitu cutis aut corii. *ἰσχυρῶν δὲ ἰσχυρῶν* rectē possunt rationē necessitatis. Nā tametsi quibusdā durior est medulla intus: vt Castaneis, Glandibus, Abellinis, ramen omnibus est natura humida, non quidem actua, vt Vitis, sed potestate. Hic vnam accipimus pro exemplo. Non enim corium extimū semen tegit, aut seruat, sed cutis Gigarti. Sunt autem potestate humida, quia suscipere queant cuiusmodi impressiones, quibus dissoluuntur ac diffusiunt. *ἰσχυρῶν δὲ τῶν ἰσχυρῶν*. Hæc est tertia capitis pars, qua repetita sententia docet eadem in radicibus, vt in *ἰσχυρῶν* Arundinum & Asparagorum in ramis, vt in Ficū in lignis, vt in Olearum taleis: in stipitibus, vt in Salicis, que si à reliqua planta separantur, secum vitā afferunt, & seruam effundunt in germina. Id. dō dixit, *ἰσχυρῶν*, sicut supra, *ἰσχυρῶν*, utroque verbi genere, actiuo & passiuo: quia vtriusque facultatis principia obtinet, que modum composita omnia: in quibus est pars mota, & pars mouens. *ἰσχυρῶν δὲ ἰσχυρῶν*. Vt non immeritō actiuo flexu vltis sit, *ἰσχυρῶν*. Nam *ἰσχυρῶν* est actiuo quoddam. Mouent igitur suam materiam non solum ad integrandam vitæ actum, qui videtur in eis quasi partiaris: totō decisis, sed etiam ad germinationem. Itaque & seruentur, & si auget, & se propagant, nō *ἰσχυρῶν* non habet nō *ἰσχυρῶν* tanquam terminata, quod vulgō dicit, exclusiue, sed ipsum quoque comprehendit. Quo ex loco animaduertendum est: hæc per inuina statuenda fuisse: vt

A quoniam in seipsis haberent principia cōstentia seminatum generationis, eo iure possent inseri ad communicandam cum tubercula matricæ plantæ generationem. *ἰσχυρῶν* *ἰσχυρῶν*. Apponit exempla, tametsi non eodem ordine. Ceterum contemptus non est, sed *ἰσχυρῶν* orationis. De radice, Squillam, *ἰσχυρῶν*, bulboia omnia. De ligno, Oleum. De caule, Lilium. De ramis, Pulegium. Vbi mutat *ἰσχυρῶν* in *ἰσχυρῶν*. Deinde addit historiam de Pulegio, ad sententiæ confirmationem: quam etiam descripsit Plinius. Florere namque solstitio: id quod ipse dicit esse admirabile, & quidem *ἰσχυρῶν*. At quid in Pulegio admirabile, quod multis contingit plantis, florere solstitio? Nam & Cichorium, & Maluum hoc anno aestiuissimum vidimus apud nos florescentia, & Batrachium. An intelligat abiectos caules? Nam ii quoque bruma florescent. Tunc igitur, nō *ἰσχυρῶν* rit atque si diceret, *ἰσχυρῶν*. *ἰσχυρῶν* nō *ἰσχυρῶν*. Ratio similis superionibus. Namque habent humidum, & tale humidum, & quo seruetur exteriori. Itaque humiditas *ἰσχυρῶν*, est *ἰσχυρῶν*, acra & spiritinulis. *ἰσχυρῶν*, vt & supra requirebat. Lentor enim resistit resolutioni: quod olei exemplo cum aqua bullientis doceamus. *ἰσχυρῶν*, pinguis que est adhuc in vteriore natura eius concretiones. Nam in Squilla est lentor, non pinguedo: in Olea est etiam pinguedo. Vtrum verō sit contentius atque protectus in hac natura? Nam *ἰσχυρῶν* gluten est: & in Bulbaeis glutinosas: quæ in Visco summa est. *ἰσχυρῶν*, autem minus contumax. *ἰσχυρῶν* videtur: lentorem pertinacius resistere. Est enim pinguis acutum non pauca terra mistum. Pingue autem plus acris habere, minus terræ. Hæc sunt præsidia interna: illa subsidia externa, *ἰσχυρῶν*. Quoniam præterea muniantur tunicis. Hoc iam est repetitum: quemadmodum & quod sequitur, *ἰσχυρῶν* *ἰσχυρῶν*. Nam supra erat vna ex conditionibus densitas, vt tacemus confusionem. Nam cum internam declararet in priorē parte sententiæ constitutionem, in secunda munimentum. confusio hinc internam densitatem. *ἰσχυρῶν* *ἰσχυρῶν*. Hæc est conclusio prioris syllogismi: de maior propositione secundi, sic. Quodcumque non facile exsiccatur, facile seruat principia vitalia, que producat ad generationem. Quid tum postea? *ἰσχυρῶν* *ἰσχυρῶν*. Interea dum seruantur ii thesauri, sic vt aliquando muretur acris. Satis est nequaquam. Sed oportet (quod & alibi sæpe dictum est) vt ea mutatio suis qualitatibus conueniat naturæ plantæ. Hoc est quod nectat, *ἰσχυρῶν* *ἰσχυρῶν*, scilicet *ἰσχυρῶν*. Tunc enim *ἰσχυρῶν* *ἰσχυρῶν*. Mira vox. Nam tempus non pariter: quomodo planta compariatur? Vult dicere obsequitur. Itaque dicunt Poetæ, genitabile tempus & genitabilem autam Fauonii. Videtur aliquod constitutionis desiderari in hac periodo: *ἰσχυρῶν*. Quia exigebat humiditatem, eamque viscidam aut pinguem: occurrit obiectio. At dicit aliquis, Pulegium talem habet nullam. Respon-

B
C
D

det sic. *ἀπὸ δ' αὖτοῦ*. Manifestum est tale habere principium, quod mouetur ad aëris mutationem. Ramo Physica est. Videtur effectus; & videtur ordinatus certo sub tempore habet ergo in se principii huius effectus, quod est potestas quaedam mutabilis a tempore. Vbi non supra præterita est disquisitio. Hoc principium *αἰτίου*. Ergo passium est. Quomodo igitur, si est passium, agit? Actio nāque est germinatio. Dicendum non esse passium, nisi quatenus reductur de potentia ad actum. Notabis duas voces, *αἰτίου*, *αἰτίου*, apparet *ἄλλο*, manifestum. Vt rei specie in obiectioe opponat rem confessam in repositione. Illa verba *αἰτίου* *ἔργου*, sunt explicationes istorum *ἄλλο* *δαιμονίου*. Quia maximè est admirabile: si requiritur humiditas ad germinandum, illud germinare in quo non est humiditas. *ἡμῶν* *ἔργου* *ἄλλο*. Non frustra utrunque. Nam *ἡμῶν* est passivè in aëre. *ἄλλο* est actiue in aëre, passivè in planta. Mutatur aëre Sole. Mutat aëre & alterat plantam. Ita sibi visus est omne negotium expellendum dedisse. at nobis non videtur. Nam quorsum illa principia tum incerta, tum externa? Densum, leve, lentum, pingue, lignosum, testaceum, coriaceum, membranaceum! Perinde est atque si dixisset, hæc omnia inesse oportet, aut non omnia, aut nullum. Nullum enim in Pulegio. Dicendum Naturæ consilium satis habere, si reducat partem maximam ad certa capita. Si quid redandæ, id *αἰτίου* vocant Peripatetici quod de Pulegio quoque dictum sit. *δαιμονίου* *ἄπὸ τῆς ἄερος*. Supra, rotam naturam germinationis admirabilem dicebat esse. Nunc cùm iussit illud miraculum, addit alterum. Non tam esse mirandum quoddam germinat hæbet enim mutandi principium, sed mirandum quoddam eo tempore. Cùm enim sicem sit Pulegium, in nimia siccitate non videtur germinare posse: quia parva siccitas siccitate superueniente etiam magis maior fit. Nam quibus tæpestantibus excessus temperantur, eæ videntur ad generationem conducibiles. At siccitatis excessus, qui potest excessu siccitatis moderari? Ideo reddat causam admirabilitatis cùm dicitur *ἄπὸ τῆς ἄερος*, *ἄλλ' ὅμως* *ἄπὸ τῆς ἄερος*. Obseruanda locutio *ἄπὸ τῆς ἄερος*. *τῆς* non significat, neque *τῆς ἄερος*, neque *τῆς ἄερος*, neque *τῆς ἄερος*, sed gradum. Sic Latine, bene magis, bene manè. Non soluit autem miraculum hoc: sed fugit bibens, ut ad Nilum canis. Dixerit ergo ad dies brumales, & ait, *ἄπὸ τῆς ἄερος* *ταῖς ἄλλο*, intellige *ἄπὸ τῆς ἄερος* de quibus omnes auctores loquuntur. Tunc enim non est mirandum si flores Pulegium: temperat enim aduersis qualitatibus. Quid igitur de aëris vi statuendū, si in vtriusque extremis eadem plantæ flos erumpit? Quare non hoc excussit qui causas suscepit explicandas? Non enim quæ sequitur verba a satis faciunt. *ἄπὸ τῆς ἄερος* *ἔργου*. Quilibet tempore natoras imbecillas atque pusillas moueri posse. Non enim verum est. Nam hæc moueri verbum, æquiuocè capit. Si dicit pro alterari, verum est: fin ad germinationem promo-

tere vult, non est verum. Passio nāque duplicata est perfectio, alia inperfectio. Hoc dicitur in primo de anima. Quod est alterari, eodem modo. Quæ tunc imbecilla possunt a quacunque tempore alterari, scilicet communibus qualitatibus. At non possunt alterari ad generationem nisi quibusdam, non autem omnibus. Hoc enim perfectio est. Tantummodo a duobus extremis, quippe summo frigore, summo calore, summa utrobique siccitate, quod siccissimum est. Nobis in tanta serum caligine audere, non erit fraudis: qui hæc non ad gloriam condidit, sed studiosis animi gratia, ad Veritatis conuictum Symbolum damus. An Pulegium natura hæc esse, vel esse quam siccissimum? Ita que in tabulis lætibus, in pingui degenerat atque marcescit. Ergo siccissimum temperibus flores. Talis enim bruma cum frigore, tale solstitium cum calore. At quare sub aduersis aliis duabus qualitatibus? At non est verum, brumæ frigore temperari? Sed potius circumiectum calorem internum, obiectioe frigoris circumstantis, collectum in se, atque coarctatum effundere solere flores. Solstitio verò eor robotatum simul, cognat, expetit calore, forsas euocari? Si quis habet meliora, det, atque a nobis inear gratiam. Duo dicit, *ἡμῶν* *ἔργου*. Pusilla & imbecilla. Quia potest esse alteratum sine altero, tum in plantis tum in animalibus. Vacca ingens, molles habet spiritus. Felis parvus, magnos. Felinum non exiguum, & Vueria, maxime. Laurus proceræ, ampla, multa sit pars obole, neque vniū rigorem habet, neque vitæ diurnitatem. Ederā durissimè vitæ, Cornus & Spiritus robustissime. *αἰτίου* *ἔργου*. Claudii primam libri partem epilogos. Vnde satis patet non rectè factum à Theodoro, eum hæc non differrent hæc: ut sequentia caput essent aliud.

Scribendum *ἄπὸ τῆς ἄερος*, non *ἄπὸ τῆς ἄερος*. Tum si quis male *ἄπὸ τῆς ἄερος*, admouimus in Commentariis. Et tribus locis, *ἄπὸ τῆς ἄερος* *ἔργου*; *ταῖς ἄλλο* *ἔργου*; *τῆς ἄερος* *ἔργου*; vbi perperam *ἔργου*. Hoc fatale his in libris mendum, ut altera vox pro altera ponatur. Sicur & apud hunc & apud alios auctores Græcos, ut omittatur aspiratio in pronomine, cū significat reciprocationem. Itaque utrobique scribendum cum aspiratioe, *ἄπὸ τῆς ἄερος*, & *ἄπὸ τῆς ἄερος*. Lego *ἄπὸ τῆς ἄερος*, non *ἄπὸ τῆς ἄερος*.

Theodorus *αἰτίου* *ἔργου*, in natura profundit. Sanè ambitioe *αἰτίου*. Qua solent excelsi gignere ramos, pessimè. Nam neque solis in ramis excelsis fructū ferunt, neque hinc verbis indicatur ab Empedocle, de magnis solis arboribus dictum. Quis possit igitur Theophrastus illi subdere eum Theodoro? Differere tamen ille non tantum de arboribus, sed de omnibus debuit. Nam si cuius plantæ rami sunt, iam, excelsi, mediis. At *ἄπὸ τῆς ἄερος* designat hæc arbores maiores. In codice Theodori, durare nimum valeat. Lege nimirum, *ἄπὸ τῆς ἄερος*, putamina. Putamina hæc *ἄπὸ τῆς ἄερος* etiam Theodorus omisit: & satis habuit sic interpretandum quæ erantentis. Blechrum maluit Græc. iiii.

cè dicere Theodorus,quam Latine Pulegium . *si
 μη ἀγρὸς αὐτὸς τις ἀποκαλεῖται* . Theodorus addidit de
 suo, suffocatur . Quod sanè neque sufficit neque
 deficit, neque valet quocquam . Theodorus legi-
 tis, vt vulgò legitur, *σημῶν* , quantumlibet tempo-
 ris . At hîc non de quantitate, sed de qualitate tem-
 poris loquitur . Itaque *ἐπισημῶν* lego .

CAPVT VIII.

*Caput octimum continet latic . Procectura atque vegetatio,
 que plantarum partem que siccitate germinant . Item qua radi-
 cum siccitate . De siccitate in modis eius . Nam siccitatem conferre ad
 germinationem et alimenam . Maresibus in modis siccitatis
 . *Κερατὶς ἰσχυρὸν δὲ ἐστὶν ἰσχυρὸν . De vegetatio natura .**

H T B A A E T H' *Ἡ δὲ ἀνορθῶν* .
 Hic incipit alia libri pars, alia nâ-
 que materia inscriptionis est . Post-
 quam de generationis principis
 loquutus est, nunc differentiarum
 que in eis iunctis, facit comparationem . Aut ergo, è
 semine non æquè benè provenire, atque ex aliis
 modi . Namque in semine mera potentia nihil ex-
 pressum actus . Oportet igitur ad actum reduci om-
 nia . Hæc enim est generatio . Fit enim, quòd fit,
 partem ex ente, partem ex non ente . At si planta
 pangatur, multæ iam sunt actus partes, si desit ra-
 dix . Nam caulibus, tales, ramis esse diximus prin-
 cipia genitalia . Itaque tum sola radix germanda
 est in eme posito, radicem ipsam, tum caulē quo-
 que fieri oportet . Quòd si caulis quid radices sub-
 sit, iam manus operæ futurum fit . Neque tum alia
 quam loci mutatio est, vt in vivitadicibus siue
 plantariis : nihilque reliquum est, præterquam vt
 assuaciat : noni domo illi affectibus tolerandis, in
 quorum œconomia pânna sibi paret pro com-
 meratus copia ad alimentum, vt vivat ad vitam, vt
 germinet . Ideo dixit *ἀλλαντὸν κ' ἔστιν ἰσχυρὸν λαφθῶν* .
 Vt radices accessio sit gradus ad facultatem . No-
 tabis loquutionem, si non sit mendum, *λαφθῶν ἔστιν
 ἰσχυρὸν* . Nisi sic intelligas *κ' ἔστιν λαφθῶν ἰσχυρὸν* .
 Vt designent stolonas ab inferiore radices parte
 pullulantes . Non placet . Non enim inde producitur,
ἐστὶν ἰσχυρὸν . *ἀλλ' ἐστὶν ἰσχυρὸν ἰσχυρὸν* . Iam a-
 ctu præiustitunt multæ partes, non sanè omnes :
 quia non ramum non frondēs . Ex partes cum sint,
 non habent opus factio . *ἦ δ' ἔστιν ἰσχυρὸν* .
 Conferat eorum conditiones que de semine oriū-
 tur . Et respondeat partes inter se . In ius que à se-
 mine *ἀνορθῶν* *σημῶν* : respondent illis *σημῶν
 ἰσχυρὸν* . Et quod hic ait *σημῶν* , ibi præposito
σημῶν in verbi coniunctione . Et quod hic *σημῶν* *σημῶν*
σημῶν *σημῶν* *σημῶν* *σημῶν* *σημῶν* , scilicet statim .
 Nullum ibi inferuallū . inter rationem & cremen-
 tum . Itaque nullum *σημῶν* . *σημῶν* *σημῶν* *σημῶν* . Al-
 terius capitis comparatio . Nam radices quoque
 sole scerebantur . Earum duo modi . Quædam in-
 formes ac munitæ, nec nisi partes esse videntur
 quædam radices potius quam radices, vt *Ρα-
 νίζα* . *Αρουνδίνια* . Quædam integre, vt *Βουλβακ-
 κία* & familia, *Σκωλλία*, *Σερπενταρία*, *Κυκλάμινος* . In

A ius posterioribus natura paratior apparet . Itaque
 & *σημῶν* vocant, & addidit, *σημῶν* *σημῶν* .
 Quamobrem natura ordinem scilicet conis-
 plani . Semen imperficiusimum, quia totum in po-
 tentia . Altera ex parte actus, cuius scissions mul-
 tæ : prima statim à semine Talez . infans enim .
 Deinde brachium . Tum stipes sine radice . Inde
 radix mutila . Postremò radix formata . Etiam se-
 minibus inest ordo . Nam flosculacea quedã sunt,
 que sensibus nihil promittant . Et Gummi pores
 in primo statuere loco . Dubitari potest vitrobi
 paratior natura in Bulbaces, an in Caulibus satis .
 Nam si vitrobique vitale principium, argumentū
 non nitetur, nisi quatenus ostendat alterum ope-
 rosius . Vtrum igitur operosius, caulis an radix?
 Sanè videtur radix esse praticius vitæ instrumē-
 tum . Apparet id ex more Naturæ . Deletis namque
 B Caulibus vniuersam stirpem reuertat in radices
 theiuris . Præterea cum calceo vitalis potius appe-
 tat ascensionem, facilius videtur stipes ab radice
 generatio sursum elatis, atque à Sole euocatis spi-
 ritibus, quam radices à stipe deorium . Neque ge-
 neratur alia ratione radix sub terra pãcto stipes,
 quam supra terra . Hæc animi grana . vt tem-
 per aliqua noua commentatiuncula studioseiorum
 animos exercitaremus . Nota loquutionem, *σημῶν
 ἰσχυρὸν* in secundo casu : sic Atticè *σημῶν
 ἰσχυρὸν* , iustelligitur *σημῶν* . Sic Itali, Galli, Hispa-
 ni loquuntur . Que sequuntur, nihil aliud quam
 C repetunt superiorem sententiam, prius operam po-
 ni ad radicem generationem : postea ad germinā-
 dum . *σημῶν ἰσχυρὸν ἰσχυρὸν* . Hoc capere, cum in-
 sitionum facultatem comparat secundum partes
 arborum, vt videmus, ad crementa capienda, & ad-
 dipoicendo germinandi facultatem ; nunc alieno
 sanè loco ab incrementi ratione capta occasione
 de eius quasi principis quibusdam agit, excutiendo
 Democriti sententiam . Alieno, inquam, hæc
 loco tractatur hunc sanè, quia pertinent ad affo-
 dus generis vniuersi stiprium, non autem arborū
 tantum (hæc siquidem solæ inseruntur) tantò mi-
 nus ad insitionem . Arboris namque gyro cohi-
 betur earum natura que inseruntur, quam simpli-
 citer arborum natura . Non enim omnis arbor
 insitioni apta est . Querit autem vitrum potius
 admittendum sit pro principio, non quidem pri-
 mo, sed medio, vnde & medium vulgò dicitur, in-
 crementi . An, vt Democritus arbitrat, quibus
 D essent rectū meatus, eas facillè adollescere, propter
 afflusionis paraboles commoditates : an ex
 partium potius id cucurrit distantis, que raritas
 dicitur . Itaque à meatus vitraque rariore esse .
 Per meatus enim materia deducitur . Meatus affo-
 dus duplex, aut figura parietum, aut distantia . V-
 tra commodior ad alimentum transmittendum?
 Videmus itera flexuosa longiora . Est est definitio
 Talis ergo sententia erit, an fractuosa via, mora com-
 meatus, dilatio transmutationis, crementum . Cõ-
 paratur cum iis laticis vitarum . Exempli gratia
 flexuosa

flexuosa laxitas cum angustis directis. Sanè hoc videtur vitiosum ad expedendum. Ratio est in capacitate & assiduitate. Suppressionis alimentum. Dicit autem hanc naturam sicut partium, à *δύστην*. genericam scilicet ideo dixit *φύσην*. Quoniam nõ statuitur hoc iudicium à partibus, ut supra, in radice, sed pite, ralea, sed ab affectibus genericis. Idcirco dixit hanc collationem esse *γίνεσθαι* *αὐτῶν*. *πῶς* *ἔστι* *τῶν* *δὲ* *δύστην*. prior pars quaestiois ab eo quod alibi voca: *δύστην*. Quod vitiatius *ἴσται*, hęc *πῶς*. Et respondent voces *ἀδύστην*, *ἀσπῆν* *δύστην* *ἴσται*. Sententiæ Democriti ratio, à facilitate fluxionis. In alio recto nullus est obiectus laterum. Tales sunt fluvii, tum propter necessitatem, tum propter finem. Necessitas est vel obiectus corporis firmioris, vel depresso loci fluxu ad scilicet innotans, et si non reiciatur à rupibus aut aggeribus. Finis duplex, vni quo diutius aque sustineantur. Ab opusculis nanque comparatur sunt ad hos vius quos videmus. Alter est, ut pluribus locis etiam longinquioribus seruiant. Is enim finis primarius fuit, propter quem sunt flumina instituta, atque eis curvis attributus. nimirum ut etiam procul à fontibus hauri remus. Quamquam est & alia causa, ne scilicet stantes atque inertes corrumpere. *ἢ* *ἀσπῆν* *δύστην*. ratio vna hæc, quam obrem si *δύστην*. Facilitas omnis fluxionis aut est in corpore fluente, aut propter locum. Corpus fluidum est tenue, non lentum: siue illud sursum feratur siue deorsum. Locus remidem vtriusque tum grauius tum leuius, ratione diuerfus. Nam grauius deorsum deiciunt, leuius supinus. Idem significat acclius & declius. Locum conditiones multæ, ut ne angustus, ut ne siccissimus. Quippe aqua per siccum parietem nõ fluit aspersa, sed guttate pendet. At hæc oportet eum esse leuem & rectum. Omnis enim inæqualitas offensionem ercat. Inæqualitas autem vel est in superficie, ut scabrities: vel in tractu, ut sinuositas. *ἢ* *ἴσται*. Motus vulgata vox Philosphus à *ἄλλοι* *ἄπ* *μακρότερον*. Altera quaestiois pars, quæ à densitate ac raritate. Verùm aliam quoque accipit conditionem cum aër, *καὶ* *ὕγροτες*. Non enim satis est esse rara veluti Pumex: oportet etiam esse humida. Facet transferas ad magnos loculos, in quibus non fit aurum. Oportet vtrunque esse, & locum & locatum. Nam omnino humiditas est planta ipsa in potentia. Raritas non est, nisi commoditas. *τὴν* *ἴσται* *ἴσται*, sicut illa *δύστην* *ἴσται* erant, quæ rationem redderet sententiæ Democriti. Statuētis crescendi commoditatem comparari in *τῶν* *δύστην* *ἴσται*: sic hæc reddunt causam, quare opus sit raritate & humiditate. Et probatio est à contrario. A capit quasi pro confesso densum ac durum, haud facile promoueri ad incrementum. Nam sanè quæ sequuntur, non probant. ea sunt, *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται*. Non probant, inquam: & fortasse nihil hæc agunt. Quid enim facit hæc amarum & igneum atque, ut scilicet dicam, salsum? Nam neque igneum omne tale, neque omne tale igneum. Ignis ipse densius non est. Ignem

A sulphur spongiolum est. Igneum piper, ignea Thapsia, rara. Ignea Canella, dulcis in acrimonia. Amarum Opium, igneum non est. Buxus densa, non est ignea. Non ergo probat. Quæ est nec confessum sicca minus cretetur: Et sanè omnibus agricolis. *ἴσται* *ἴσται*. Conclusio. Idem enim in propositione demonstrationis *δύστην*: & in conclusione *ἴσται* *ἴσται*. *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται*. Non est dubium cum dixerit de densis, nunc dicere de raro: quòd & aperit delignant eum atque, *ἴσται* *ἴσται*. Quæ ergo sententiæ hæc? Alterum, id est humidum & laxum, parum multo. Id est multo tempore parum prohibet. Imò veti *ἴσται* *ἴσται*. Non enim est *ἴσται* *ἴσται*. Itaque distorquenda oratio, ut si. *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται*. *ἴσται* *ἴσται*. Sic cum has sententiæ pugnantium. *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται*. Aliud quasi axioma. Nemo nanque huic videtur aduertari. Dixit *ἴσται* *ἴσται*. Id est in suo genere, & cautam adiunxit *ἴσται*. Quia alimentum est crementi apparatus. Cui si addas *ἴσται* omnino ad ipsum vique redundat incrementum. Fundamentum totius sententiæ illud est, materiam oportere esse productilem: hoc enim est *ἴσται* *ἴσται*. humidam igitur. *ἴσται* *ἴσται*. Argumentum à locis vniuersi acris & humoris vniuersi. alterum. Idcirco dixit copulatiuè, *ἴσται* *ἴσται*, *ἴσται* *ἴσται*. Sed simul coniungantur confundat. In apricis atque à vento non vexatis, plus crescere. Minus enim siccantur. Nam sanè verrit vident. Hoc per locum. Per humidam fruitionem enim euenire. Fruu verò humidum magis si crebra serantur arbores, minus enim siccant, quia sic opacant murus. Est igitur in hæc frequentia proportio eum loco non perficatur propterea quòd sic pote minus perficatur. Itaque subdit eis euenit, quod intendit bar, *ἴσται*. Hoc enim proponebatur, pro ceteris enim sunt arbores & exiiores, ut videmus. Deinde addit *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται*. hoc pertinet ad probationem illius quod aiebat, *ἴσται* *ἴσται*. *ἴσται* *ἴσται*. Altera pars contraria. opponit duobus duo, *ἴσται* *ἴσται*, *ἴσται* *ἴσται*. Item *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται*. Quare deducet contrariū *ἴσται* *ἴσται*, quia dixerat *ἴσται* *ἴσται*, & *ἴσται* *ἴσται*, quia *ἴσται* *ἴσται*, *ἴσται* *ἴσται*. Ratio huicse partis posterioris, cuius contraria ratione probetur contraria superior. Quare non commodè crescent? Quia frigora constringunt. Sanè. Quia venti detergunt atque exugunt. Quia denique aer ipse occurrentes omnino aliquid agit. Vbi æquantitate oratio obijcienda est. Nam in Borealius, arbores læuissimæ. Non omnes venti obijunt incrementis. Alit Zephyrus: neque obest Vulturus: neque Austro in Francia: neque in Libya Septentrio. Et illud ab eo est animaduertendum, quòd aeri attribuit huicsemodi incommoditates. Non enim aer quatenus aer agit id. Quippe is est Periparcticus calidus & humidus. Est vt in excessu est vel qualitatium, scilicet frigoris & caloris, vel motus. Existat enim motus. At hæc iam dixit *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται* *ἴσται*.

27. Vt in ventis præter qualitates etiam motum intelligat. Idem *τὸ κενὸν* designat: Incumbens irruens, accedens, inquit ipse, non sine significatione conducti one. Non enim mouet aer hic sese et transtuerſio, sed pellitur, vt videatur accedere, non appellari. Non tanè motus eius naturalis est cuiusmodi. *ἡ αἰὴ δὲ ἐστὶν ἀλλοτρία*. Tria dicit, *αὐτοῦτος, ἰσίστου*. Quia erementum motus est ambitus corporis. Alterum *ἐστὶν ἀλλοτρία*, contrahuntur. Hoc verum non est, si exactam rei cõtemplere rationem. Non enim minores sunt arbores. Sed vult dæcere, contractiores esse, quàm futuræ fuissent. Itaque non inotum dicit, sed habitum. Tertium, *ἡ αἰὴ δὲ ἐστὶν ἀλλοτρία*, non assequuntur æqualem magnitudinem. Cui æqualem? An alius quæ sunt minus densæ? *ἰσίστου δὲ ἐστὶν ὁμοιω*. Implet hæc sententiæ partem. Quia duo vtrobiq; iungebat, locum & arborum dispositionem. Itaque etiam in raritate arborum innotatur etiam densitas, tum erementum pœuis ad erasitatem quàm proceritatem. Sed omnino turget hæc quæstio: Nam si quod amittit In longitudine, reponitur in crassitate, non videtur densitas oblatæ accretioni simpliciter, sed huic accretioni tantum, scilicet quæ paratur in longitudine. Dicendum, *ἡ δὲ αἰὴ*, hæc non significat dimensionem crassitudinis, sed internas partes. Quæ enim densescunt, crassitas augetur. *ἡ δὲ αἰὴ πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς αἰὸς*. Facta permutatio vocum, *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς πρὸς τῆς αἰὸς*, *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς πρὸς τῆς αἰὸς*. Sed relationes non sunt penitus eadem: quia in arbore partium situs spectatur propinquarum magis, aut magis distantium in dispositione verò totæ arbores. Itaque arbor rata latu erit densa, & densa latu erit rata. Quia vna relatio est intra arborem, altera est extra. Sic interpretatus sum *ἡ δὲ αἰὴ* internam profunditatem potius, quàm radicem. Plus enim quadrat. *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς πρὸς τῆς αἰὸς*. Cùm probatur à locis & à dispositione, probat exemploæ similitudine animalium: præsertim hominis. Quæ enim humidiora sunt & rariora, crassius erescere. Tales esse formellas. Hoc partim verum, partim controuersium, partim obicurum. Puellas celerius incrementa capere, verum est. Item humidiores esse maribus. Rariore esse, non est omnibus consensum. Compacta nanque magis sunt carne. Quod si solidioribus partibus sunt rariore: eas igitur erescere, carnem erescere non oportuit hæc ratione. Itaque causæ sunt obsecræ. Nanque in femella plus humoris calorem vincet. At calor auctor est incrementi. Dicendum, calor is esse iatis. Eius vim agere in humidum, non illud quidem nimium, sed vberem tamen. Itaque celeres fieri progressu augmenti. Etiam alia subest causâ. Opus, in quod intendit, imperfectius est quàm in maribus. Ideo in re minus elaborata citius expediti. Quamobrem incrementa illa velocia quidè sunt: consistunt tamen intra magnitudinem quæ debetur maribus. Atque hæc in animalibus perfectioribus. Nam in magna inæctorum parte, maiores sunt maribus femellæ. Hæc ita concinnauimus

A consulescentes, & auri oris dignitati, & potiori nostro: vt *ἡ αἰὴ* hunc ad modum inter prætarentur. quæ scilicet facile atque celeriter erescerent, non autè quæ proceritate adirenterent. Non enim verum est quod hæc de formis narratur. Quinquam, vt verum fateamur, etiam dubitari possit de hoc eum supra de arborum proceritate, nõ de erescenda celeritate verba fieri et, & poneret exèpla. *ἡ αἰὴ δὲ*. Proccidit argumentis aliis ad probationem. Sumit autem ab arborum genere. Quæ rariora sunt, *ἡ αἰὴ δὲ* esse. Contraria, cõtrâ. Primæ Historiæ dat exèpla, Punicæ, Fici, Vitis, fane. Secunda in elatice, statuit Palmam, Cupressum, Laurum, Pinum, Oleam. De Lauro fortalè verum non est, & alibi pro rara cœnetur. *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. Optima demonstratio. Non omnia *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*, hæc est maior propositio. Non igitur esse quæ *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς* in *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*, alia conclusio, quæ pendet ex illa: nullum densum aut sicum *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*, etiam si sint *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*, vt Pinus, Cupressus. *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. Radicum. Si alterutrum obfistit, quod efficitur conueniãt *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. Sicut contrarium supra dicebat, *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. Addit etiam causam aliam, imbecillitatem: tãta nanque esse *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς* *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. Hic copula pro causali nota est, non augentur commoedò, quia non aluntur. Igitur ab accurato Philoſopho sic digerentur eaq; ita. Alimentum est ex matrice, per formam & instrumentum, quæ est calor, secundum motus etiam moditatem, quæ pendet tum à quantitate tum à qualitatebus matrice: & ab obiequo locotus per quæ fertur, & à vi attrahëtis. Arbores ergo, quârù succus erit ineptus à matrice terra suppedantur, non aluntur. Veluti cum Palustres in sicco, & è contrario. Sic materiam accipiebam. Formam verò cum suis potestatis, quas ipse designauit sub nomine quod non dixit, per nomen quod dixit, *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. Facultates autem sunt attrahere, immutare, vnare. Quoniam verò frustra conetur attrahere quod non est, quod parum est, quod contrumax est, & tranmutare quod nimis sicum, nimis crassum, ad circo etiam quantitatè modò, & qualitate enumeratimus. Motus ergo modus est & à virium modo attrahentium, & ab obiequo iſci, ac præterea à loci ipsius per quem transit oportunitate. Vt etiam angustia, etiam anfractus obfistat operi, aut differant. Hunc ad modum habes erplacatam alimenti rationem. De qua sub Aristotelis signis proprio Libro iatis dicitur. Nota loquationem *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*, deest præposito, aut *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. Nam tamen si cætera omnia parata habent: tamen nequeunt, quia nequeunt. *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. Declarat præter eam quam diximus, & quam dicit, etiam quoque rationem imbecillitatis. Oportet, inquit, vt tolerare queant, *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς* non superari. Infert *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς*. Quod est illud superari? eum prohibetur ab aeris vi iurculus erescere: neque resistere potest. Accipit hic *ἡ αἰὴ πρὸς τῆς αἰὸς* pro quouis iurculo, non solum siculpeo.

Επι το εἶναι ἰσχυροῦ. Admittit Democriti sententiam: meazum retitudinem facere. Non tamen id satis effectus opus habet facultate duplici, tum quæ intus operari queat: hæc est ἐντοπιότης, tum quæ possit sequi quævis situm ab externis impressionibus tueri. Hoc est quod dicitur ἐπιτοπιότης. ἀλλ' ἴσως ἐστὶν ἰσχυρὰς. Alius dixisset ἀλλὰ ἐστὶν ἰσχυρὰς. Nihil ἴσως mecum confert, nisi vis addit. Est igitur aduerſariæ altera pars, altera tacita. Quamquam est rectitudo, tamen absque facultate nihil ad rem.

Legο ἐπιτοπιότης ἐστὶν ἰσχυρὰ, non ἐπιτοπιότης. Et illa, altero duorum modorum aut enim descendens est ἀλλὰ ἐπιτοπιότης, & legendum ἐστὶν ἐπιτοπιότης. non enim plantæ ζῆται sunt: at ἀλλὰ est nota distributionis sub genere aliquo aut legendum ζῆται. Quia ζῆται sunt plantæ. Et alimentum atque cremen- tum competit non animali, neque plantæ, nisi sub genere viuenti.

Theodoros ἐπιτοπιότης, prægenitum est posuit antecedens pro consequenti. Existit enim, quia genitum est. Et iam supra dicebat ἰσχυρὰς. ἀλλὰ ἐπιτοπιότης. Agi perlationem facillimè. Equidem extra Græcum codicem non intellexerem. ἀλλὰ ἐπιτοπιότης ἐστὶν ἰσχυρὰς. Hinc lena huius accessio est. Cuius huius? Huiusne naturæ sicca, dicit, amaræ igneæ? At accessio est eius, quod huic aduenit. ἐπιτοπιότης, autem est eius quod præexistit. ἐπιτοπιότης ἰσχυρὰς id est, cui fit ἀδύνατον adueniantis alimentum. ἰσχυρὰς, forensis, fatalis Theodori lapsus. Nulla enim loca serena sunt, nisi ubi non pluit, & opponit his mox ἀρχὴς. At frigidum non aduerſarietur sereno. Cùm ἰσχυρὰ sic erraret & hic & in Historiis, ac semel ibi sit animaduertit, hic quoque pro exteris omnibus factis est. ἰσχυρὰς, minores. Haud malè plus tamen in Græca voce est Quippe naturam explicat quæ minus apta sit ad erescendum. ἀρχὴς ἐπιτοπιότης. Aer occurrens. Appellens, accidens, ad verbum. ἐπιτοπιότης ἀλλὰ ἐπιτοπιότης. Quia, sicuti dicebamus, animal non est de genere plantæ, displicuit Theodoro vox illa ἐπιτοπιότης, quemadmodum & nobis. Cæterùm si acutiùs consideremus, non sit aufertur: refertur enim ad ἀρχὴς, hunc ad modum. Cùm in aliis animalibus, tum in homine. Ideirco est geminata copula, & additum ἰσχυρὰς. ἐπιτοπιότης ἀλλὰ ἐπιτοπιότης. Theodoros ἐπιτοπιότης. Vm resistendi inuariat temporis. ἀλλὰ ἴσως ἐστὶν ἰσχυρὰς. Theodoros totum omisit. Satis est supra declaratum.

C A P V T IX.

Καὶ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὰν ἰσχυρὰν ἐπιτοπιότης, καὶ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὰν ἰσχυρὰν ἐπιτοπιότης. De ἀρχὴς ἐπιτοπιότης. De ἰσχυρὰς ἀνομιαν πλάντων.

ΠΑΝΤΑ ἀρχὴς. Rediit ad generationis comparationem, atque ait de semine quæ prodest arboribus, degenerare. Non quidē omnes. Non sanè agrestes. Earum

nanque naturam imo in gradu esse, & vix posse peius habere. Acrc & locus (cum iuce) tum carnis bonitatem comparari. Omnino verò annuorum tenuiorum commendationem aut reiectionem ex agrī natura provenire. ἐπιτοπιότης, quod al. ἀρχὴς ἐπιτοπιότης. Contrarium est τὸ ἐπιτοπιότης. ἰσχυρὰς ἐπιτοπιότης. Astraxit hanc deterioris naturæ cupiditatem ambitu mitiorum arborum. Nam agrestes nullam habent ἀρχὴς ἐπιτοπιότης. Quia infra earum ignobilitatem nullus est gradus. Pro exemplo huius mutationis in pecus, enumerat Punicam, Vitam, Ficum, Amygdalum. Punicam suo semine provenire non est præter admiracionem, si quis ipsius seminis animaduertat constitutionem. Oportet igitur intra ligneum illud etiam medullam esse. Non enim ipsum arbitror pro medulla accipiendum. Amygdalas autem omnes nostras de semine habemus excellenti magnitudine, Japote optimo. ἐπιτοπιότης ἀρχὴς ἐπιτοπιότης ἀλλὰ. Duos explicat modos huiusce vitæ conditionis. Vnus est, totum mutari genus. Hoc non declarat hic, quæ in Historiis docuerat de Fici semine non Ficum, sed Caprificum generari. Quod si ita est, alterum tum eucrite necesse est ut cultu posse miserecere Caprificum, aut non esse verum quod ipse toties affirmat, semen plantis à Natura datum ad speciei propagationem. Hoc negabamus in Visconos, ut suo loco patet: hic manifestum est, si mutatur tota species. Non enim est generatio vniuoca. Dixit autem ἀρχὴς ἐπιτοπιότης, quia etiam aliquando non mutantur tota sed afficitur aut modus quidam speciei. Vltimi quod in secundo Historiarum scribitur, eum alba Ficus in nigram, & de contrario mutatur. Alter modus vitæ conditionis est, quem designat ille verborum ἰσχυρὰς ἐπιτοπιότης. Quod sanè hie non intelligeremus, nisi esset antea in Historiis explicatum. Nam quæ comprehendere posset animo, quemadmodum at bor in pappos solueretur? De fructu intelligi, sic enim in secundo, ad ἴσως ἰσχυρὰς ἐπιτοπιότης, ἀλλὰ ἰσχυρὰς ἐπιτοπιότης ἰσχυρὰς ἐπιτοπιότης. τὸν ἄνεμον ἰσχυρὰς ἀρχὴς ἐπιτοπιότης. Satis leuis ratio: propter imbecillitatem seminum. Sic omnia solentur dubia. Nam quomodo brem perfecti arbores, atque quædam operosiores in semine veniunt optimè? ommitto Cupressum, agrestem dicit quis. At Persicum? At Pinus? Quod si ficulni seminis cauescit exiguitatem: at Morus æquè fert exiguum, & tamen non aliter nobis prodit. Itaque necesse illi fuerit explicariùs edere causam huiusce imbecillitatis. Dicit ergo, ἀρχὴς ἐπιτοπιότης ἰσχυρὰς ἐπιτοπιότης. vinci ac tanquam suffocari iuveni affusionem. Quomodo? ἀρχὴς ἐπιτοπιότης. Causa est copia, quæ non possit à Natura reduci ad fructuum perfectionem. Igitur sic intelligit, de semine sobolem imbecillam præcreari, quæ pensum solvere nequeas. Et sanè hac in probatione proportio quædam est à natura constituta. Nam Ficus sua specie non facile coquit ibi. Quæ circa non esse mirum si quæ de semine provenit, minus etiam valeat conficere. ἐπιτοπιότης ἀρχὴς ἐπιτοπιότης. Explicatio est illius ἰσχυρὰς ἐπιτοπιότης. Nam partim ad floribus usque editionem perue-

...

nam: partim conformant etiam fructum, sed non perficiunt. Idcirco perinde est ac si non ferrent. Ratio est in utilitate finis. Nam si fructus ob eum, & edendo, in fructus non sunt, non erunt fructus: igitur *καρπία*. At fructus figuram præ se ferunt. Igitur non *καρπία*. Propterea dixit *σπέρμα*. Appellat autem *σπέρμα* humoris affusionem, & *πύρρον* significat continuas subitones. Vbi que vitur hac voce in simili proposito, & *σπέρμα*. Respondent autem inter *καρπία*, *πύρρον*, & *αλλήλων*. Et expressio est *πύρρον*, cum dicit *πύρρον*. Et *πύρρον* est *πύρρον*, valeat illud *καρπία*. Is igitur est ordo. Semen, umbecillus, *καρπία*. A quo *πύρρον* est *σπέρμα*. Quomodo *σπέρμα* *αλλήλων*. Quid inderit *αλλήλων* *σπέρμα* *πύρρον*. Vnde sequitur *καρπία*. Igitur *καρπία* *πύρρον* *αλλήλων* *πύρρον*. Sic ito apparet historiam, simul ostendit quo vitio degenerent Amygdali. Amygdali & Iuglandis commendatio est etiam ad corticis teneritudinem. Itaque Tarentinæ celebrabantur nucleæ: & eiuſmodi, aut eadem eognomine Perlicæ. Satum Amygdalum efficit a boreem, ex qua dura producuntur Amygdala, dicit hic. Et rei consuleret Thafios inoculatione. Vbi enim adultæ fuerint, oculos nobiliorum eis imponere. *σπέρμα* *πύρρον*, accreturrit. *πύρρον* *πύρρον*. Sic artes propagantur præceptorum atque operû similitudine. Quod in Amygdalis firâ Thafios, in aliis quoque hoc exemplo idem fieri posse. *πύρρον* *πύρρον*. Suprà docuit quæ icmina essent valida. Nûc ea dicit posse perferre incommoda, atque ex iis arbores prognatas non degenerare. Tria dæ exempla, Palmæ, Pinus, Piccæ. *καρπία*, *σπέρμα*, *πύρρον*. Strobiliferam intelligit. An alia Pinus sit? An Pinastrum excludat? Non potest. Quia Pinastrum nõ quod degenerare. Etiam de Macedonia Pini speciei sterilem agnoscit in tertio Historiarum. *σπέρμα* *πύρρον* autem *πύρρον* nullam pingit in Historiis: nec Plinium de ea quoquam meminì. Pediculariam interpretor. *σπέρμα* *πύρρον* *πύρρον*. Rectè procedit, eum minus nota reducit ad magis nota. Posita de nutibus historia, refert ad eas agrestium naturam. Idem, inquit, de agrestibus commendum. Apponit autem sententiam. Quanquam, inquit, fortasse non habent transitum ad deteriora. Sicut Athleticus habitus apud Hippocretatem non habet transitum ad meliõra. quod ille dicebat, *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον*: est enim *πύρρον*. Imitatus est præceptorem, qui Naturæ prolepsiones *σπέρμα* vocat, vt alibi declarauimus. *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον*. Sic in Ethicis duo statuit extrema Philosophus, alterum suprà virtutes omnes, quem habitum voeat heroicum: alterum infra omne vitium, quam dicit *αλλήλων*, feritas. Vt virtutum subiectum sit homo. Suprà hominẽ illud heroicum. Vt vitium subiectum sit homo. Et tra hominem feritas. sic in arboribus feritas quidem efficit infra eam nihil esse, *αλλήλων* *πύρρον*. Postquam de sua cuiusque natura dixit in specie, nunc ostendit quod innumeris est penè locis reperitur, acris folique beneficio conseruari. Conseruari verò vel omnino, vel ad certum vsque tem

pus. Neque verò solum conseruari, sed etiam meliores fieri. Hoc per se satis patet. Nam si vel celo vel loco alieno a bor quæpiam viturande ad eognatioris translata conditione, melius habeturam quis intet? Cum verò duo sunt in fructibus, substantia que futura sit eisbus, & iapor qui cum mædet, atque etiam tenui appenibilem faciat utilitatem: viturque potuit hie. pro substantia *καρπία*, pro senci qualitate *αλλήλων*. Et dixit *σπέρμα* *αλλήλων*, non quod vnum sit alterius causa, sicut in sexto dicit, odores & iapores munio scie iequi multa nanque carnota sunt tristissimo iuoco, et parum suauis: vt Pepones iniquo loco facti: multa sunt mala carne, iuoco (suauis: vt que mania iuggimus, eorum pulpâ expuramus. Sæpè id fit in Pyns ac Malis. Sed ita voluit *σπέρμα* *αλλήλων*, *σπέρμα* non semper. *αλλήλων* *πύρρον*. Optime. Nanque infra dicit aerem etiam alere. *καρπία* *πύρρον* *πύρρον*. Quare non dixit aerem & locum sed aerem, & omnino loca? Quia locus quoque in aere est. Quia terræ quoque locus non solum præter internas qualitates, sed etiam propter celum talis est. Igitur eum dixerò locum, viturque capiam. Ideo dixit *αλλήλων*. Id est sine acri adfectione. *πύρρον* *πύρρον*. Quomam hoc differunt mites? An hoc verum est? Et excellentiores esse mutes agrestibus, quia solo celo que viturur commodiore? Non videtur. Vix vilius moralis ingenium id eligat loci ad plantas suas terræ mandandas, quod fit æquè conducibile, atque is locus in quo (spontè hoc nasci dicitur) Naturæ consilio prodit stirps. An voluit dicere arte multa corrigi que arboribus incommodiore? Exemplum ponit huiusque melioris habitus comparatum, tum de loco, tum de specie. In Ægypto, inquit, & Calicia præstabiles esse ferre Punicæ. Hic ex quo ponitur secundo horum librorum addit etiam differentiam, eum dicitur *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον*: *καρπία* *πύρρον*, *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον*. Hic igitur non ponit *αλλήλων* sed tamen ponit ipsum illud, propter quod *αλλήλων* est. ait enim, *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον* hoc in Ægypto. Postea *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον*. Vt in Calicia præter suauitatem, etiam sint sine ligno, de vicienda acinorum specie. *καρπία* *πύρρον*. In secundo Historiarum, vbi etiam pieraque eorum que hic reperit, veluti de Amygdali duntaxat, & alia. *σπέρμα* *πύρρον* *πύρρον*, vbi cum Dario confluit Alexander. *αλλήλων* *πύρρον* *πύρρον*. Sic suprà *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον*. *καρπία* *πύρρον*. Altera capitis pars de frugibus & oleaceis, que annuo proueniunt sattu. Hæc quoque pro loco eorum conditionibus, sicut & arbores mutari. Non per eognosci verò tam commodes, propterea quod minus diu in terra stent. Igitur minus affici posse. Quare eum eodem tollantur anno, vix hæere possunt vestigia mutationis. Ceterum tertio demum anno planè deprehenditur quantum in iis aut laudari aut desiderari possit. Moderatè capientium est *πύρρον* *πύρρον* *πύρρον*. Non enim, statim a sattu intelligendum: sed statim a collectis fructibus, qui sanè colliguntur *σπέρμα* *πύρρον* *πύρρον*.

B
C
D

τῶν ζῴων. Animalibus idem euenit, alio licet modo, quia alio quoque modo feruntur. Nanque fruges tertio mutant anno, quia tertio feruntur anno. Animalia in nepotibus mutant, tamen si multis pōst annis: quod, vt frugibus tertius ille fatuus, est annuus: ita iatus tertius animalibus, tamen si non annuus necessariō. Nanque ne ipsa quidem ἐπιτῆμα ab auioribus numero, sed à fatiorum ordine censentur. Sunt enim semina quaedam, vt in Historiis dictum est, quae seruantur, vt venula terrae mandantur. Sic enim magis proficiunt. Τετῆρῶν ἰσχυρῶν ἐπιτῆμα. Philosophus in Historiis, ex Aethiopia nata alba femina, ex albo marito peperit Aethiopem. Ecce similitudine tertiae prolis autam speciem representatam. Vbi & res notanda & verba. Nam haec historia nihil hīc facit. Semina enim non redduntur tertio iatu similia primis: sed contrā, cūm videantur nihil mutata primō, mox non multum, tertio manifestō mutata videntur. Hæc est res animaduertenda: nunc verba videamus. Τετῆρῶν ἰσχυρῶν, actiuum est. Animalia tertio ordine generantia. Quae igitur in quarto fetu mutatio. Quia tertio quae feruntur anno, quartum fructum edunt. Si igitur ita est, quomodo est ἐπιτῆμα ἰσχυρῶν? Non enim si in quarto fetu mutatio est, in tertio generante est ἐπιτῆμα ἰσχυρῶν, id est egressio è similitudine. Οὐ μὲν ἴσχυρῶν ἰσχυρῶν. Quoniam, inquit, præcedat omnem moram expectatiōis, quantum apparet in ipso primo anno. Videtur enim iam aliquod vestigium mutatiōis. De momenti, quae sensu percipi nequeant, iatis in libris Physicorum, & in Problematis à nobis est sub Aristotele disputatum.

Legendum ἔστι τῶν ἰσχυρῶν, non ἔστι, peculiari Philosopho huic loquendi more. Ἀλλήλῃ. Lego ἀλλήλῃ, sicut in locis supradictis. Scribe ἔστι ἀσχυρῶν ἰσχυρῶν, non autem, vt legitur, inutile. Et τῶν ἰσχυρῶν τῶν, non autem ἐπιτῆμα ἰσχυρῶν, nisi quis argueretur de carne succulentis comite.

Theodoros, qui ἰσχυρῶν ἀσχυρῶν γένεσις, & quem admodum infocunda copia alimentis redduntur malè, non enim comparat infocundis, sed ascribit earum censui. P cōne sterilia. Quodammodo. Est enim τῶν ἰσχυρῶν, nota qua moderatur illi voci ἀσχυρῶν. Non enim verum est esse ἀσχυρῶν, quae χρῆσις ferant. Οὐ δὲ ἀσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν, Theodoros, digetere. Sanè & ad coctionem hoc vtuntur Latini. At enimvero aliud est διδόναι, id est distributio siue digestio. Vt Aeneas digerit ceruos in naues. Aliud est à verbo Plautino, digero. Ita etiam in resolutione coctionum est digestio, quia dissipatio. Sapore vetus verbum. Quare Graeci ἀσχυρῶν eodem filo. Διὰ τὸ μὴ λεπτῶν, quia visibus caret. malè causam posuit pro effectu, neque ex fide interpretis. Et sanè hæc distinguenda, vt in Plethora. Quaedam enim ἐστὶν διδόναι: quaedam κατὰ γένεσις. Sic hīc, semen suas habet vires, non autem his caret. Sed est imbecilli-

tas non ἀσχυρῶν, ἀλλὰ χερῶν: sic enim dicit ἄλλο τὸ ἀλλόθεν. Sic enim doctè omnia pensanda. Sibi satis habet virium, ut non ad copiam. Itaque vires non desintrafio immatura est, non propter faul tatis detractionem, sed quia obiectum est maius pensum, quàm vt exhaurire queat. Ἐκ μὲν ἀσχυρῶν ἰσχυρῶν. Ex mollibus præduræ. Dura nimis vox. Quid atinet excessum addere sententis Philosophorum compositionum κατὰ ἀσχυρῶν? Ἀσχυρῶν, ferocitas. Vitinam ne tam læpe detegeret trita verba viri optimus: commodiore ego vteremur. Nam ferocia est habitus animi, quo ex professo aduertamur consiliis & officis ciuilibus. Feritas hīc est ἀσχυρῶν. Feræ quorū sunt animantes, feroces non sunt? ἀσχυρῶν ferocis est, & ἀσχυρῶν effertatus: vt Aristodemus vir omnium fortissimus. ἀσχυρῶν hīc agrestitas, quae opponitur mari atque obiequiosæ naturæ. Est hoc vitium in homine quidam quasi stupor finster ad ciuilia munera, & rectam rationem. Ferocia verò temeraria propensio ad excessum. καὶ δὲ μίχεται. Alia autem statuto tempore. Nequaquam eis statum illius tempus est, aut præfimum: sed simpliciter dicas aliquandiu. Οὐ γὰρ οὐκ ἐστὶν ἀσχυρῶν. Parum id temporis est. Omisit vocem necessariam, ἐστὶν γὰρ. Est enim mutatiōis autor terra. Nisi diu sit in terra, non diu patietur à terra. Actionum enim impressiones in temporis tractu sunt. Non ergo mutabitur à terra aequè atque ea quae diu hæserit terræ: id quod de arboribus dicebatur. Ἀλλ' ἰσχυρῶν γὰρ πᾶσι. Non nihil indicii faciunt. Præbent specimen quoddam inchoatæ mutatiōis. Ostendunt rudimenta futuræ mutatiōis.

CAPVT X.

De ratione copie delectæ animarū germinatiōnem esse quæ sit animarū generatiōnem. Non esse τῶν ἀσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν temporibus germinatiōnem. Non esse τῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν, in aliis imbecillitatem. Necessariam & multitudine ad id plurimum conferre. Quodam contentis suis temperibus germinare. Alia causa alioque endis. Germinandi celebritatem non magis habere, nisi præiatis, nisi quilibetibus statumendū, sed contentis Naturæ quodam. Animalium germinatiōnem maiori ex parte finocidū & herbicidū, arboribus maiori. Quo tempore supersessent aliq̄.

De generatiōne, deque eius modis atque causis dixit: tum de ea quæ fieret simpliciter, tum de ea quæ fieret in aliis, cuiusmodi erat per insinuatōem. Nūc restat vt de ea quæretur quæ sit in aliis, sed alio modo. Eiusmodi est germinatio. Est enim generatio noua. Quæ cum à natura fiat, insinuatō ab arte: insinuatō germinatiōnem decuit anteponi. Quinetiam cūm plantæ quædam non nisi in aliis prouentiant, vt Lichen, quam vocant Pulmonaria, Muscus, Polypodium, Dryopteris, Hippuris quædā, Epithymum, Viscum, & siqua sunt alia: in hæc quoque hanc ipsam de germinatiōne tractatiōnem anteferrī oportuit. Simul autem definit aliquo modo germinatiōnem similes causam dari quæ de ea scribat hīc. Οὐκ ἔστιν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν. Sa-
d.

nē est proles parentis: ergo noua generatio. Appellat autem iecundam, quia prima est spiritus. Ita vt centesimo etiam anno germinatio sit secunda. Vt magis ad naturam quam ad tempus *πάλαιον* respiciat, vt fit *ἀδελφότητι γήινου*. Hæc accipienda æquanimitate quadam. Non enim eodem modo gignitur Æ planta fructus quo gignitur frons. Non quo frons gignitur, genita sit Æ semine stipes ipse. Nam temen tota planta est in potentia. Non fit, nisi expressio & explicatio. Ea planta frons oritur, vt pars Æ toto. Fructus à planta sit, vt ab animali fœtus. Non enim plantæ pars est, sed planta tota in potentia. *ὡχ' αὖτα γόνιμα σπέρη*. Post naturæ descriptionem digerit differentias. Non omnibus idem germandi tempus. Quippe ne omnibus quidem latitudinis atque prouentus tempus idem. Quæ iecundum annis iugmenta, quas *ἄνοι* Græci vocant, aliud aliis. Ideo dixit: *περὶ ἀπόλων, ἐν ἀλλοῖς ἀλλοῖς ἔχεται*: ἀλλος σπέρ' ἀλλος. Id ad cō, vt quibusdam commodiora sint tempora, quæ contrariis prædita sunt qualitatibus. Ad id ut intelligit totam latitudinem. Sed hyems in contrariis. Quia non in excessibus. Nilul enim oritur æstu, aut hyeme læuente. Sed hyems intelligit totam latitudinem. Sunt enim flores hyemales, & autumnales, & æstiuæ. Hæc sic interpretatus sum *ὡσπερ*. At non est sic accipiendum. Non enim *ὡσπερ* hæc significat temporis qualitate contrariam plantæ qualitatibus: sed tempora inter se contraria. Ad cō namque aliud aliis esse tempus, vt quedam germinent per æstatem, quedam per hyemem. Hoc tamen verum non est. Nilul enim hyeme germinat, stante quidem: sed abeunte, vt Mandragora. *ἰσχυρὸν δὲ καὶ ἄσπερον οἶον*. Postquam dixit de verâ germinatione, dicit nunc de proportionali. Fructus enim simili modo prodat, quo & oculi, & frondes, & rami. Idecirco fructus nomen iuprâ vocabat germinationem. Sane fructuum diuētia tempora perficiendorum, nō producendorum. At perfectio non est generatio. Itaque illud *ἰσχυρὸν* minus exactè accipiendum. Et *ἄσπερον οἶον*, differt mulrum temporibus, vt si Ceraua ipsecès & Oleam, aut Zizapha, aut Meipila, aut Glandem. At quod ait, *ἄσπερον οἶον*, non vique adeo latis atque distantes habet temporum differentias. *ἔς τὸ οὐδ' ἀπὸ τῶν πῶν*. Reddat cautum. Pro temporum plantarumque conuenientia fieri, vt rum germinent plantæ, cūm fuerint naçæ sibi similia tempora. Idecirco dicit *σύμμετρον τῶν κερῶν*. Hæc *π' ἀνάμεικτον* non significat ἀνάμεικτον, sed mixta relatione inter tempus & plantam. *τὸ οὐδ' ἀπὸ τῶν πῶν* non designat mistorum proportionem atque responsū in ærasi, sed respectum terminorum, in quibus est fundata Cræcis relatio. *Τῶν τε καὶ τῶν βλαστῶν*. Quia duo dixit βλαστῶν & ἄσπερον οἶον, de vtroque item dicit. Vbi diligentia nostra peripicua est. Ille namque dicebat ἄσπερον οἶον

A *hæc* similitudinem: non aliquid mouebamus de perfectione potius, quam de generatione. Quod hæc faciliè patet etiam ab Autore ipso probari. Aut enim τὸ πάλαιον ἐστὶν ἀσπερον. ὡσπερ δὲ δὲ καὶ τῶν κατ' ἔτος. Quamquam hoc, inquit, estatum vniuersale fatistacere videtur quæstion: non totum tamen et huiusce rei iudicium committendum est: sic ipeccidim de singulis inquirendum. Singula hæc τὸ κατ' ἔτος, ipsecès intelliguntur: alibi indiuidua. hæc statuntur contraria, τὸ οὐδ' ἀπὸ τῶν πῶν: hæc contraria τὸ κατ' ἔτος. Ræc è dixi, *ἀσπερον*. Est enim partito ambus generici in ipsecès. Et modestè suo more, *ὡσπερ* dicit. *Ἐν τῶν γ' ἀπὸ τῶν πῶν*. Iam distingere incipit, & tanè per contrarias differentias. Nam quibusdam esse tempus germinationis propter robur, alius ob imbecillitatem. Hoc sæpè numero alibi quoque proficitur. Nam quæ validæ plantæ sunt, in his facultas generandi mouet iecum ad frondium, florum, fructuum conformationem. Quæ sunt imbecillæ, earum vis non mouet, sed mouetur ab ære ambiente. Robustæ igitur ita mouent, vt iuuentur accessione officii ab ære foris: aut etiam quæ sunt robustiora, vincant externa incommoda: Debiles contra non mouent, nisi moueantur. Aëus quidem conformationis earum est: at is aëus opus habet extrimo autore atque euocatore: alioqui propior potentia est. *ὡσπερ καὶ πάλαιον οἶον*. Duo ponit, materiam scilicet alimentum copiam, & formam scilicet robustam potestatem. **C** Exemplum dat Amygdali & Punicæ. Et addit, *ἐν τῶν τε ἀσπερον ἄσπερον*. Nam & in historis & in his libris temper ait, agricolis mitibus antecellere firmitate. *Ἐν τῶν δὲ ἀδελφῶν*. Quedam verò ob debilitatem, vt herbaecæ, & annuo latu proorientia. *καὶ γ' ἐν τῶν πῶν*. Explicat euentum: ab illa imbecillitate, quia florent pleraque hyeme. Tum ponit τὸ κατ' ἔτος, vt erat pollicitus, Anemones exemplo. Quo loco maxime videre vellem quid ex his mihi incitendum sit. Nam si euocatur ære, hyeme qui possint euocari? Non nego axioma. At vero verum esse, moueri debiles plantas ad functiones ab externa vi. At à calore id fieri aō. Veluti si quis dicat, Violam marian primis quibusque teporibus e-rumpere. **D** *ἄσπερον οἶον τῶν πῶν καὶ ἄσπερον οἶον*. Hoc debent articulis Græci, vt multa queant mira breuitate non dicendo dicere. *καὶ τῶν πῶν τῶν πῶν τῶν πῶν καὶ τῶν πῶν τῶν πῶν*. Quæ tempora inter hyberna queant consumerari. *καὶ τῶν πῶν τῶν πῶν*. Quoniam numerant herbaecæ: quæ teret abquibus inter arbores, non propter robur Malus anteuertat. Fortasse non, inquit. Hæc enim τὸ καὶ τῶν πῶν non tam statuit, quam dari petere videtur pro confesso atque sensu cognito. Quæ igitur causa? Quære tu. Nam ille te inuoluit nebula communi, quam non discutit. *ἀλλ' ἄλλου αἰτίου*. *ἰσχυρὸν δ' ἀσπερον οἶον*. Conclusio causæ explicans. Tempus uterunque genus germinat: tum validum, tum debale. Validum

dum suam protrudit succi copiam. Imbecillum proocatur ad protrudendum. Non omnino potuit $\alpha\lambda\delta\iota\sigma$. Quia opus habent ea copia qua partem alantur, partem vnanur ad germinationem. Cautum tamen non alio modo probat. non enim $\alpha\lambda\delta\iota\sigma$ $\alpha\epsilon\mu\alpha\delta\iota\sigma$, sed $\alpha\lambda\delta\iota\sigma$. Copia namque truditur. $\alpha\epsilon\mu\alpha\delta\iota\sigma$ verbo composito, sicut $\alpha\epsilon\mu\alpha\delta\iota\sigma$. Respondet enim illi. Vnus sum hinc hoc verbo trudo, non temere. Est enim trudi, terra edi. Non ignorant omnium doctissimus Poeta cum dixit, Truditur de sicco radice oleagina ligno. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma\ \delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$. Non potuit magis explicare imbecillitatem. Nam & addidit $\alpha\lambda\delta\iota\sigma$, & dixit $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Quod a parvis mouetur: necesse est etiam minus esse. Sed de Malorum germinatione nihilne afferetur causae? Non est verum esse imbecillam? In Malo namque succus multus. An etiam est multus spiritus? Quippe & odoratum ipsum est pomum, & valde statuoium. Itaque ad ignem positum dirumpitur & sibilat. Notabis loquutionem similitudinem. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma\ \delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$, supra: hinc $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma\ \delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$. $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma\ \delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$. Alias aliuscausis humiditatem ac teneritudinem, quae videntur esse vna causa: duae tamen sunt. Nam $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ est in succo, $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ est in corpore. Itaque si sit humida planta, & materiam habet & materiam facilitatem. Si sit tenera, non est compacta. Igitur apta ad transmissionem in ipso tractu, ad receptionem in extremis, ubi sit germinatio. Ideo mox dicit $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$, $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ $\delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$. Vtrumque tangit: siccum, non habere succi copiam: densum, non habere commodos meatus. Duo notanda. Vnum $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Non equè habere transmissionem, quia non omnino earent meatibus: sed meatus non sunt similes. Alterum, quia dicit $\alpha\lambda\delta\iota\sigma$. Non enim est siccum, vt vulgo dicitur, quod humore caret, sed humoris copia. Notabimus praepositionem in verbo $\alpha\epsilon\mu\alpha\delta\iota\sigma$, & in verbo $\alpha\epsilon\mu\alpha\delta\iota\sigma$. In $\alpha\epsilon\mu\alpha\delta\iota\sigma$ locum solum designat: vt qui succus intus haeret, proferatur. In $\alpha\epsilon\mu\alpha\delta\iota\sigma$ significat tempus anticipatorius, & motum quasi violentum, quia praevient alias. Et omnino declarat motum antecedentem $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Propellat enim vt germinet. Nec praeterendum cognominis loquutionis, $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma\ \Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$: sicut $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ $\delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$. Hic $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ non significat naturam, sed generationem: quia $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ dicuntur $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ $\delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$. Nunc rationem reddit earum quae germinant contrariis temperatibus. Ex Cibi sententia fieri caloris & frigoris temperationem, vt calida in frigidis, in calidis frigida germinent. Hanc sententiam vt non improbat: sic etiam adiungit quod ipse vocat $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Duas ergo conuicias addendas putat, $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma\ \delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$, exiguitatem & imbecillitatem. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ hinc est $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Ac ne iis quidem contentus, ait $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Sic semper caute atque prudenter loquitur. An vero paruitas causa sit quare pa-

rum valeant? Ita sanè quaedam, veluti oleracea nonnulla. Quorum exempla ponit ex Portulaca & Cucumi. Non enim prode ante annuos tempores, quos ipse declarat felici verberate illo $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Dicit aliquis, non esse mirandum frigidam naque sunt & humida. At de Ocymo, quod in eadem causa est, quid sentendum? Id enim est siccum & calidum. Quid igitur expectat calores? In Ocymo siccitatis comes est duritia. Ea potest germinationem retardare. Idcirco addidit $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma\ \delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$. Quasi etiam in aliis sit. Quod ita verum est etiam in multis, vt contrarium non est fallium in aliquibus eorundem speciebus. Lactuca namque post primos imbres à Canicula durat, nisi maximo vtrur gelu, etiam totas hyemes penè ad ipsum Solstitium. Et tamen frigida humidique est: neque inde capret obiectiones. Vtitur enim vtroque tempore feliciter. Sic alia multa. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Quid aliud queamus comminisci? Nam et suspensae dubitationes auferunt officii gratiam, quod in docendo praestat. An est peculiaris aliqua natura, vt in Ocymo ipsum enim non tam est debile ad germinationem, quàm fisticulosum: itaque eget aliquo adiumento, quo consistat sub calore communi calor peculiaris. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Hoc offendit, ea multum pati. Nam si lanuarius, quod tempus fit, aut etiam, quod nonnunquam, diebus Halcyonis erumpunt quaedam intempestiue, importunam temeritatem luunt primo quoque legitimo frigorum reditu potius quam superueniunt. Itaque, inquit, $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Quae quidem germinationem diuturnitatem sibi sit vindicatura. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Quasi dicat, si pertuacitatis resistent quin intercant: ac eorum constitutio minus perfecta est. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. repetit: Cautiam esse imbecillitatem, quae sit in quibusdam cum exiguitate conuicta. Quis, inquit, etiam in maioribus nihil felicior. Nam Cucurbita, cum & in largitudinem insignem producatur: ad eam tamen raris frequentata scandat arbores, atque etiam quasdam vel superet, vel opacare queat: ea tamen tam valida tot progressibus non potest sibi adesse tales calores. Hinc nos de Cucurbita diximus habemus quoad nos. Nam Philosophus hinc adiungit quae negotium faciunt. Opus, inquit, habet etiam eo vigore qui requiritur ab autumno. Hoc nobis sanè incomperum est. Et tamen sic ait, $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$, producere. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ $\delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$, quasi non satis habeat inuitamenta veris, foris & statis: sed $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Hoc sanè tum nouum est, tum inauditum huic nostro caelo. Maio enim aequè etiam Aprilis temperationem habemus ad Popinas. Nisi velit hinc inelligi sicut illam $\mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$. Sed tamen ante Solstitium siccæ sunt, nedum maturae: quaeque superstites primo quoque Pemonum vestigio. $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ $\delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$. Residè de alitudine nec ex tera spe ètes. hoc de stipite. Auget, $\Upsilon\pi\alpha\iota\ \mu\epsilon\lambda\epsilon\tau\epsilon\sigma$ $\delta\epsilon\ \lambda\iota\gamma\iota\sigma\tau\alpha$. Quasi sit crassities supplementi effusio hinc in ramos. Vicari sanè videtur rami crassitudinis dicit.

quoniam sparguntur ad latera: At latitudo hæc est. Nota verbum *ἰμβέριον* sæpe nanque vitur pro imbecillo, quasi factio obnoxium. hoc enim *ἰμβέριον* significat. Marcidum, putridum, fragile interpretantur. Heraclitus vitur tanquam epithetorum humanarum? Fens apud Lucianum. *Ἀνθρώπων* autem quid sit, apud hunc vnum concietiam potius potius quam inuenire. Vtem Icanfillem volunt intelligi: ergo Lambuscum. *Ἐμβέριον* autem enim de Olea infra: & in quarto.

Καὶ τὸ ἰμβέριον. Attribuit huic classis generatim alia quædam, vt *ἰμβέριον*. Quæ non est mirum imbecilla esse, quando continentur sub priorè ambitu *ἰμβέριον*. Etiam *ἰμβέριον* dixerat. De aculeatis autem Cinara non differt sub Autumnum. Nam ante calores aliquando perfecta est. Hoc acceptum feratur cultus. Nam Scolymus, qui idem est agrestis, differt. *ἰμβέριον* verò cum multa sint, astringenda hæc scilicet germinandi conditio certis speciebus. Nam Rapum *καλαμίσκος* est: at hyme tota optimum: & semen edit primo quoque tempore. Cepe verò sub autumnum. Naresis hic apponit huius exemplum rei, & aculeatarum Scorpionum. Sanè Scorpionides non perfert semen, nisi ipsas vitimas arationes. Tiphon etiam Plinius sicutum florem dicit: qui sit, non dicit. An verò hic spina est Regia, & que hoc eodem cognomine sentur Babylone? Nam illa eadem qua facta est in arbore, die prodit. Mira ergo vis. Vndenam igitur tanta germinandi cunctatio? Atque hæc ita clausit atque constrinxit imbecillitatis necessitatibus. At aculeata quomodo imbecilla? An robusta est materia, & succus contumax, facultas oppetita? At Bulbacea valentissima sunt. Habent humorem lentum, genitalibus conditionibus vndique muniamur. An est is succus nimius? *Ἐμβέριον* autem *ἰμβέριον*. Adhuc porro promouet terminos huius nature. Nam quædam etiam bruma. Sanè multi sunt flores brumales. Quid igitur? Hæc si sunt robusta, quare non *ἰμβέριον*? Sin sunt imbecilla, quare non obruntur e contrariis? An quemadmodum in animalibus, quædam humidis ita gaudent, vt exempla moriantur: alia si bibant, intereunt: vt in Libya diximus de quibusdam: nonnulla vigeant æstibus: quædam melius habeant hyme: sic & de plantis statuemus. Atque hæc de vita & bono habitu, quod *ἰμβέριον* vocat Philoſophus. Quid de generatione? Nikilo secus. Homo semper. Etiam de Lepore idem produnt. De Columbis domesticis non est dubium. Singulis mensibus nouos creat, atque educat foetus. Maxima pars Vere. Multa æstate. Halcyonæ plena bruma. Sunt et animalibus que ter pariant, vt Mulus, vnde Græcis nomen: sunt et plantis item, vt Lenticulus, etiam Ciceronis carmine celebrata fecundatione. Sic igitur dicendum, ignorance nostra huius rei scientiam comparandam. Lutet nos elementorum mixtio:

A multo etiam magis latent formarum notiones. Ad duo tamen capita cautam reducendam. Quippe aut excessus remissionem, aut temperatam contentum. Non quibus cogatur aut circumferatur forma: sed que sint forme instrumenta ad functiones & fines naturales. Itaque frigidiora sub æstu. Quæ si differant ad autumnum vique, id viuicent, propterea quòd diuturniore opera egeant ad summam rei contentiam. An verò est & tertia ratio earum stirpium que nimio calore resoluntur? Iis ergo calor modici frigoris superuentu non solum temperatur, sed etiam intus cohibebat roboratur. Hoc est quod Hesiodus dicebat, *Ἀεὶ* state mulieres in venere proniores: mares solutiones ac minus valentes. Contra verò tempore contrario. Hæc cum tantus vir animaduerteret, factis: ma se se expeduit ratione. At enim, *Ἐπιτομή*. Vtrum hæc igitur serotina, an potius tempore dicenda erunt? Nam si aliarum ortum ipsetis, scia dixeris. Sin pluuia sine que post Cancrum eueniam, tempore. Quippe sicuti verna germinatio pro tempore dicitur, quoniam præuenit æstus & autumnales. Pari iure & ratione, tempore fuerit autumnalis germinatio, quæ brumæ tempus atque etiam futurum ver æuertat. Ratio videretur Sophistica, nisi fundata esset in eo quòd annus circularis est: neque initium habet neque finem. Ideo dixit, *ἰμβέριον* est *ἰμβέριον*. Appellat enim primas aquas perinde atque inuenit anni. Tum remouet calidam obiectiõnem cum dicit, *ἰμβέριον* est *ἰμβέριον*. Nihil, inquit, refert, huius temporis an verum, dicas esse aquas primas. Nam Vere sunt imbres primi ad consequentia tempora: quamobrem non & autumnales, ad ea que sequuntur vocabimus antecessores? Quid? Imò verò *ἰμβέριον*. Nam tamen si sit annus scilicet in seipsum replicans ac retereget: tamen eius ambitionis sunt dissimiles partes. Neque enim par est & æqualis ad opus Naturæ signiferi vel deus, vel elatus tractus. Et à generationis maxima parte iudicandum. Itaque perfectus frigus, anni finis iudicandus. Erunt igitur *ἰμβέριον*. *Ἀλλὰ* *ἰμβέριον* est *ἰμβέριον*. Postquam nos inuastat argumentorum iatio, statuit quid sentiendum. Neque à magnitudine neque à paritate causarum conditiones accipienda sunt neque caliditate, frigiditate, siccatate: sed à temperaturis, quibus inter plantam & anni conueniat temperatam. Ita semper turbulentis disquisitionibus decidit eum veritate. Profecò Arabes, quos isti magistelli, quibus oculi dolent, insolenter incitantur, commodis tribus versucis, atque etiam dulcibus docent. *Ἐπιτομή* est *ἰμβέριον*. Hoc vocabulo etiam alibi sæpe vitur. *ἰμβέριον* enim ætera vocat. Sic, quæ dura fuerit hyme quibusdam: quæ fuerit alius æstas aperta propter differentia principia: cuadet ea nonnullis mollior propter contentiõnem Naturæ. *ἰμβέριον* est *ἰμβέριον*.

ἀνευρε. Quare non prius germinant? Quia videntur omnia manere propria perfectione. Hoc etiam quisvis dicat ē plebe minorum Philoſophorum. Nihil prius moliri Naturam, quam conducibile fuerit tempus, locus, aliq̄ omnes conditiones ad perfectionem. Hoc non querimus: neque est eius cauta quod querimus. Querimus illud. Quare tempus aduertitum generationi, scilicet frigidum, aptum sit quibusdam ad generationem. Τὰ δὲ ἐκλασθένε. Corruptus codex est: neque quicquam libet diuinare. Nam si ἐκλασθένε de ramis tantum intelligatur, falsum est quod subinfert: Autumno germinare frutices & herbaea. Sane omnes plantæ Vere germinant. Quod autem sic intellexit, patet ex sequentibus: cum dicit, ἡμὶ δὲ ἀνδρῶν γὰρ οὐδὲν, οὐδὲν πρὸ τῶν ἰσχυρῶν. Si negat arborem Colosso nullam germinare, nisi quatenus ἰσχυρῶν, id est iterum præter primam germinationem germinat: concedit, Frutices Autumno ἐκλασθένε, non ἰσχυρῶν. Hoc autem ridiculum est. Quod si de floribus atque fructibus intelligamus, querendum est qui fructus ex Cremis atque fruticibus crumpat nobis post Auturum. Et fortasse queretur frustra.

Theodorus ἀνευρεῖν, πρὸς φλοῖον. Matura re florum editionem. Φορηλασίαν, feruentes dies. malè. Affinitas enim ad Ocyum solum. Itaque dixit hoc. At de Portulaca quoque ac Cucumere sentit idem. Itaque non potuit interpretari τὸ θυμαρὶ hic, feruens. Cucumeres enim habemus etiam ante æstus. Cæterum maior lapsus est in eo quod ἰσχυρῶν, Cucumrem æque interpretatus est. Puto calumiam lapsum. Nam hoc sætu Cucurbitam significari nemo est è truiso, quin sciat. Et Cucumis non accidit istam perfectionem quam æquiparat Anadendradī. Hanc Theodorus arbutivum putat Vitem: nos Labruscam. De re nanque loquitur naturali, non a arte. Ἐπίλειπεν, fragilis: potius languida. Non enim sarmenta illa fragilia, sed magis lenta.

διῆμι ἀνευρεῖν, protergare eupri: imò necesse ei est. Decet ei totum tempus illud ad perfectionem. Hoc est verbum διῆμι, sua vera significatione. Ἐπίλειπεν γὰρ ἄνευ. Sententiæ, quæ mihi non placeret, falsitate perspicuis verbis aperiorem fecit Theodorus: Arbor nulla penitus autumnum desiderat. Imò verò Punicæ, Glans, Olca, Zizipha, Sorba, Corna, Mespilæ, Ceratia. Et ipsa vitis haud multum abest.

CAPIT XLI.

Pudicium capite perpetuis suis feris & germinare & subsistere. Quare quodam suo anno succidit

Σ δ' ἰσχυρῶν, καὶ ἐξ ὀλίγου. De celeritate aut tarditate generationis dixit, secundum meatus, secundum densitatem & raritatem, secundum tenacitatem & duri-

tiam, secundum exiguitatem & magnitudinem, secundum temperationem qua plantis cum tempore consentiet, secundum genera, vt olera cœca, ἰσχυρὰ: nunc adiungit etiam alius generis considerationem. Quippe quare perpetuis foliæ plantæ feris tum germinant, tum fructificent. Cautiam dat, densitatem & siccitatem. Ac præterea suo fluxionem. Ergo à materia, à materie motu, à motu commoditate. A materia, cum sine siccitate, sibi retinet diutius quo habent opus ad ætendum. Itaque ex causæ sunt attributa, tum usque tota specie sunt sterilia, quia sibi absumunt: tum is que luxuria fortuita factæ sunt steriles, quod τρυφεροῦ τοιοῦτο dicitur est. Omnem enim succum quem fructus dependere debent, auferunt in germina. Hæc à materia. A materie motu, cum dicit paulatim affluere, non autem collectum pleno impetu confluisse. A motus commoditate: cum dicit ἀνευρεῖν. Per angustias enim minus facile transmittitur. Et sanè vicidior τὸ ἀφάλας succus, vt minus habetis fit ad motum. Duas coniunxit voces, ἰσχυρῶν καὶ ἐξ ὀλίγου, non ea necessitate que statuitur in primo posteriori, & in primo priori: ἵ, ἐπὶ παντὶ Ἰσοπέλας Ἰσοπέλας ἄνευρε ἄνευρε, sed simplici oratione. Quasi dicat, in toto ambitu generis τὸ ἀφάλας, vniuersalem naturam contemplantium, non autem habendo rationem vnius aut alterius: si qua sunt que sese aliter habeant. Ὁ δὲ ἐκλασθένε καὶ ἐξ ὀλίγου πρὸς. Vtrunque designat, quia alterutrum in multis est. Morus citò frondet, serò fructum edit. Amygdalus prius edit fructus vestigia quam frondum. Καὶ δὲ τὸ ἀνευρεῖν. Addit & tertiam causam. Perpetuò in frondes absumi aliquid alimenti. Est igitur hæc auersio atque interceptio. Dixit ἀνευρεῖν, quia dicitur ἀνευρεῖν, & ἀνευρεῖν. Ὁ δὲ γίνεται δὲ ἀνευρεῖν. τὸ δὲ hic, est οὐδὲν. Cùm perpetuò diducatur aliorum succus, non potest succi collectio fieri. Ἄνευρε ἄνευρε. Vt cogatur deinde erumpere. ἵμῶν est impetus: ἀνευρεῖν, ab us sedibus in quibus succus concludit. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἰσχυρῶν. Commodè consideranda vox ἀνευρε. Nam etiam in quibus sit collectio, impetus ille fit à constituto Naturæ tempore. Καταπνεῖ τὸ κατῆναι, mouetur quod opus est. Portionem illam succi fructibus de bitam, quasi ex officio ἀνευρεῖν scitissima voce appellauit. Σαῖονος γὰρ. Ratio quare dixit ἰσχυρῶν, non autem ἐξ ὀλίγου. Quia sunt ex perpetuis foliis quedam, que temperatue germinant atque fructificant: ceteri rara. Ederam & Rhamnum adducit pro exemplo. Cùm ergo Rhamnus hic non amittat frondes, satis patet quos in scopulis impergerit herbari no- stri: qui præter Galenum & Dioscoridem nihil canere didicerunt. Non dixit plantam moueri ἀνευρεῖν ἀνευρεῖν: sed ipsam κατῆναι moueri, vt figura commendaret orationem. Ἢ δ' ἀνευρε. Sicut assertor obiectionem, sic obiector rationem ἀνευρεῖν hic appellat hanc naturam peculiarè que nõ

e continetur illo ambitu maiore. Sic & alibi sæpe. Quid fit Ido:ismus alibi de claratum est. Attingat autem causas superioribus contrarias, raritatem & humiditatem. Hoc non erat satis adiunxit etiam motus autorem *ἰσορροπίας*. Sed more suo pulserit omnia. Nam aut aliquam ex his, aut omnes accipiendas. Ad quod si intendamus, necesse, inquit, erit primo locum dignoscere, quæ calida, quæ frigida sint. Tum ex iis eligere quæ scilicet pro causa gerere queant. *ἴσος δὲ ἰσορροπία*. Altera capitis pars de iis quæ toto germinant anno. Sūt, inquit, quæ toto anno tum germinant, tum florent, tum fructifera: sicut Malus Persica, quam Medicam diximus alibi. Hoc in genere magna excipitur dubitatio: quæ aut excludit omnes causas superiores tanquam falsas: aut si veræ sint, non solæ sufficient: sed ad eas aliz sint excogitandæ. Obiectio est. Suprà dicebas, à plantis expectari conueniens tempus optimè. Idcirco quædam autumno, quædam vere excitantur: aliz alio tempore. At quæ totum annum in opere est: quomodo per vnâ temperaturam bis potest contrariis conuenire? Alia dubitatio. Cùm vna sit arbor: qua ratione dissimiles inter se fructus edat? Ad primam tantum respondet. Simile esse naturam superferentibus animalibus. At hoc non explet. Non enim mulieris superfectiones à temporum natura pendunt. At à temporum natura pendunt arborum fetationes. Ideo mox porro queret. Ad locum dubitationem nihil. At multis plantis euenit, vt diuersa gerant folia, Scabiosa, Querculus minori, Agrimoniz, Ricino, Serpentina, Scaphylogriz. Item fetusus. Nam Corylus & nuculâ edat, & racemos squammarum coagmentatos. Quercus uerò plurimos, glandem, gallam, cachryn, alia. Priorem autem quæ stionem sic soluemus. Optimè temperatam plantam tum omnibus excessibus resistere, tum omnibus temperaturis conuenire. Etiam secunda quæstio præbet materiam soluendæ primæ. Nam si verum est, diuersos edere subinde fitus Malum Medicam: non erit mirum conumpta certos in fructus priore materia: quasi secundariam manum ex alia noua nouos fructus alius idem in Natura scenam dare. Possit uero diuersos edere fructus eiusdem rationis est, ac si quis querat eundem in fructus partes non sint eadem. Causa est succi diuersitas, & potestas multiplex. Est enim anima substantia simplex & vna: potest tamen multiplex & multa. Ita que perfectior anima etiam contrariorum moruum autor est. Quæmodum ergo potestas est generandi corticem, frondes, ramos, flores, fructus, modullas, tegmina, pulpas, semina: sic varias fructuum formas edere posse non est absurdum. Flores etiam duarum specierum gerit Caryophyllata. Sic & Cucurbita, quoidam steriles, quoidam fecundos. Sic Spinachia & Cannabe, semina edunt figura non dissimilia, facultate dissimilia. Nam ex ali-

A quibus exiit mas, ex aliis eiusdem plantæ femina. Sed & Maiz Idemque duas gerit florum facies. Hinc igitur habemus & exempla & causas. An uero verum fit quod hic ait, Medicam Malum diuersos fructus? Sic enim scribit, *οὐδ' αὐτὴ αὐτῆς ἰσορροπίας τὸ γένος, καὶ ἰσορροπία*. Nam nobis hec Arantium, neque Castrium, neque Limonium dissimiles fructus edidit in eadem arbore. In diuersis uero speciebus quid mirum? *πῶς δὲ ἐν αὐτῆς γένος οὐδ' ἰσορροπίας ἀξιοῦν*. Id est non aduertatur opinionem hominum, quia variz sunt species differentis separatæ. Ideo dixit *ἀξιοῦν*. addit *ἐν ἰσορροπία*. Ratio & sensus mirum sibi subicitur uterque. At in quarto Historiarum hic idem autor, ubi & Persicam vocat & Medicam, nihil de fructuum varietate, sed de floribus tantum diuersæ naturæ. Quidam enim fecundat quidam steriles. Fortasse uiderat, aut ab eo qui uidisset audivit hoc, quod esset peris stionem, non autem per conata principia. *τὴν αὐτὴν οὐδ' αὐτῆς*. Nota loquutionem. Non enim affectus est similis animalibus superferentibus: sed superfectionis animalium. Verbum autem hic *πλάσμα*, negotium facessit. Si quis ita sit ausus interpretari, vt decat, Primam fetationem esse rectam, sicuti dicimus in cognationibus: superfectionem esse lateralem, qua in affinis cellularibus fiat: non repugno. Acumen non improbem: coactum scilicet atque extortum non probem. *τὴν αὐτὴν οὐδ' αὐτῆς*. Similitudo est in successione: differentia in eo quod in animalibus est manifestum: in plantis non. Manifestus quidem effectus in utriusque: causa latet in plantis, quia sexus sunt confusi, quemadmodum diceptauimus in libris iis qui falsò audentur Aristoteli. *τὴν αὐτὴν οὐδ' αὐτῆς*, quia palam coitus uideatur: *τὴν αὐτὴν οὐδ' αὐτῆς*, quia sensu non percipitur, ratioeinatione deprehendenda. Dicit enim ratio, fetum alium super alium nouum nouo semine constitui. *τὰ αὐτῆς οὐχ' ἄλλα λαμβάνονται*. Explicat causæ perspicuitatem in animalibus. Nō enim, inquit, simul concipiunt, neque simul edunt: quia non totum semen excipiunt extrinsecus intrò ad fetationem, & ad superfectionem, sed particularitè. At plantæ, quando paratum in se conceptum simul habet: quare non habent præsto ad fetationem? Dicit *ἀλλ' οὐκ*, quia maris semen aut est totum principium generationis, aut potior pars. *τὴν αὐτὴν οὐδ' αὐτῆς*, foris, à maribus. Init enim mas hodie: post dies aliquot uel idem, uel alius. *οὐδ' αὐτῆς οὐδ' αὐτῆς οὐδ' αὐτῆς*, quia multæ sunt in quibusdam matricibus receptacula. Itaque non impedit altera alteram conceptionem. Dicit *οὐκ*, propterea quòd non in omnibus matricibus tot sunt finis quot fetusus. Satis patet in Piscibus. In quibus eòdem sint *ἰσορροπία*: tamen infinitos in se continent penè fetusus. Et in muliere septeni fuere. Quamquam hæc ratione fortasse plantæ non sint animalibus dissimiles.

Non

Non enim in eundem locum factus materiam concipiunt. Et laxior est earum in hoc natura. Matris enim latissimè fuit. Commodius ergo res conficitur. *Οὐδ' ἕνα κίημα*. Idèd non simul edunt Lepores, quia non simul concipere. Quæ namque simul concipere, simul edunt. Hoc est, quod dicitur: *ἡ μὲν ἕνα ἐκ τῶν ἄλλων*. Et addit *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Haud faciliè, inquit, explicari potest: quam obrem in his non fit simul editio: si quid fieri simul videtur conceptio. Non enim quæquam principi foris nanciscèdam est. De hoc aliquid diximus dicamus item. Non simul edere: **B** quia ne cæteræ quidem arbores semper edat. Est igitur opus apparatus materia. Ergo si tota non est parata: nō edetur tota. Paratur autem tempore, ubi facultas viger: fit opus in opere. Itaq; etiã biferas arbores habemus. Quòd si maximè valēs est vis, arque ita vt vel incommoda superare, vel cum iis inire queat aliqui societatem: tanè ex perpetuant substitutione frequenti generationem. Hæc est nostra sententia. Ipse aliter cognoscit. *Αὐτὸς γὰρ*. Quod & alibi dicitur: attribuit huiusmodi mutationem operæ radicum, aut ramorum mutationi. In prima germinatione partem tantum materię suscipi in ramos ab radicè transmissam. Eam coqui tum: quod reliquum sit, nondum excipi à ramis nondum coqui. Id postea fieri. Idèd dicitur: *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. vt partem indicaret. Hæc est igitur vna ex causis, quam ex præceptore eundè Peripatetici vocant: *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἀντοχήν*. Alteram autem quam edunt, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια* hic se scire negat: ait enim *πρὸς τὴν ἐλάσσεια* in *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἀντοχήν*. Idem namque videtur esse: & turpe est Peripatetico nugari. De teritur ergo rarius vir nos humiliores ab huius et iuste disquisitione: qui sibi non faciliè parere illius rationem proficeretur. hoc enim est, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Videtur tamen eadem esse causã, quæ in aliis fructificationibus. Omnis fructus habet suum finem, vel propter se tantum, vel etiam propter aliũ. Propter se, vt propagetur generatio: propter aliũ, vt ad vsum animalium, vel in cibos, vel ob medicamenta. Idem Medicæ Mali superflæ rationi fines non quatenus superflæ ratio est: sed quatenus fertatio. Superflæ ratio verò, quia est dilatio: non aliũ habet finem, quàm opus ipsũ. Quod quia non potest viuo impetu excludere, pluribus exequitur aggressionibus. Cunctatur enim, ac se sustinet. Quod & alibi nō semel dicebamus: interim dum vacant arbores: à numeribus, meditari quod expedire sint ad opeta futura. *Ἐπιμύνη δὲ ἀντοχήν*. Exemplum appendit vitis, quam vocat intanam: propterea quòd non in suo tempore parit. Molitur autem futuram tractu temporis: propterea quòd reliquias feruar fuscit: quæ euocentur ad vsum mollioris temperis. Itaque quod cessauit, facit ac reponit. Restat autem ad opus inuitrata mollior tempore. Sæpius hæc vitæ vt vocat aeternam, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*.

A *καθὼς ἔστιν ἡ ἀλλοίωσις*. Quod est omni bus cõmune, vt mollitia temporis acuat: vt id esse huic cessantia peculiari adiuncto, non est mirum. Infrã quodque dicitur: *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, cui oppositũ quæ mouetur *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Quia frigus & rigor affines. Rigidũ durum est. Nota verbum, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, quomodo coheret cum illis: *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Situnt primæ, non superueniunt. Laxè tanè. Sed *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια* significat fieri quod non erat. Quæ icquuntur verba de Malo, de omnibus porius accipiuntur. *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Si de vulgari Malo intelligit: quid? Nonne summo omnũ genere decuit pronunciari: si redit ad Malum Persicam: tunc dicit, reliquias illis non propterea incoctas esse, quia seorsum coquuntur. Cæterum quid infert *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Quomodo est *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, partiri fertus: si est Medicæ Malo naturalitè, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια* Præterim ab vna collectioe ac iheatur. Sic vitis iniuria facit. Id in ea quidem absurdum. At in Malo Medicæ non est absurdum: propterea quòd habet multa momenta ab ipsis principiis ad generationem. *Αὐτὸς γὰρ ἀντοχήν*. Ita tanè: sed tam malè digestæ, itã pericæ exculsæ: vt post solutiones plus dubitandum relinquatur.

Scrībendum, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια* non *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Et *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, non autem *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Multis aliis locis puto eodẽm deprauiatum.

C *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Theodoros, ad summũ, vt in vniuersũ exponam. Rectissimè vt summam dicam, quæ de vniuersũ genere sentio. *Κιθουλλία*, perpetua fronde cõduntur, *καυκασία*. Non enim frondibus edificantur arbores. *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, quoad hæc. In commentario satis *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, vultumus: malè. Non enim à voluntate nostra pendet. Puramus, opinamur. *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Fertus, qui præpostero cõcipiuntur. Non potuit peius. Præpostero est quod alienum locum occupat in ordine: quod anteverit, cùm sequi debet. At superflæ ratio sequitur ordine suo: quia post, cõceptus factus est: p̄ se, fit fertus. *Ὁδὸς ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Theodoros omisit, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*: tanè incommodè. Animalia namque concipiunt ex aliis. Sic maris definitio, qui generat in alio. Plætæ in seipsis. Est igitur formalis differentia solutionis. *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Interpretatus est *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, non ubique verius. Sanè locis perobscurus est. Nusquam significat *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Quomodo nũquam sint radices, nescio. Theodori autem oratio nō sustinet Latinitatem. Vbiq; versus, nemo vnquam dixit. Motum significat versus & versusque: itaque aut quòd, aut vnde: sunt enim termini: aut quã: scilicet in tractu. Idèd dicitur, vndiq; versus: quoquo versus, quæque versus. *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*. Non procul argumento fortassis concepsisse existimaueris, quomodo est, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*, procul argumento? Non omne argumentum pro ratione est: sunt & non pauca rationi contraria. *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια* verò dixit, concepsisse, quia sequitur illud, *ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐλάσσεια*.

Ἐπιπέφυκται, residua: ex mobili fixum fecit reliquias. Quomodo verò *μαλακίας* Fraxinum vertitur, non potest vel querere vel queri. Legit enim *μαλακίας* quā miterē, locū vident. Quid enim Fraxinus hiet?

CAPVT XII.

Capitū XII. argumentum. Quia multe in se habet arbor principia, multiplex quoque potest esse generare: si enim diuersimode quia diuersa principia. Et *μαλακίας* quæ germinat quæ arbor in arbore sicut arbor in terra. Arboribus euenire commenda quædam, quibusdam propter naturam suam, quibusdam propter loci beneficium. Aliud esse arboribus, aliud *μαλακίας*, aliud *βίον*. Sic ut in diuersis arboribus diuersa sunt fructificandi tempora: sic in eadem arbore nihil refert.

M O d e δὲ τὸν αὐτῶν, Tametsi videtur conatus causas reddere propositiarum questionū: tamen qua perplexē simul, & leuiter attingit: de integro prouinciam appellat: Quare arbor vna plures fundere fetus anno toto possit in ipse floris inchoatos, affectos, perfectos. Prima ratio multa inesse principia. Rationis explicatio *μαλακίας* ἔστι. Multa habet principia ad opera: quia multa habent principia iuxta cōstitutionis, multa præsidia, multa instrumenta. At enim hæc rationis confirmatio est admodum tenuis. Radicum multiplex diffusio communis est omnibus penē plantis. Quin multæ profundiores, fusiores, plures habent radicem partē: neque tamen habent naturam superferatationis. Omnes à terra suggunt: augentur imbribus: fouentur aëris clementia: firmantur sole. *Παλαὶ ἀρχαί*. An sunt acidentalialia principia hæc? Nam hoc ab eo queri potest, qui intelligit vnius rei vnum tantū esse principium? Hæc subtilissimè dicendum est. Inictrum vniuersum esse principium primariū, formam ipsam. Eam regere materiam, atque in eam agere. Quæ si est vniuersum in qualitatibus: si est vniuersum in motu: si est in ea mediocritate, quæ vnico impetu moueri, vno opere continuato eonfici possit: vnicum fiet opus vnico tractū. Si materia sit multa, si diuersiformis, & forma ipsa valens sit tunc cōficienda erunt multa principia: vnum primariū, sed multiplex: quia materia multiplex. Hunc ad modum ea declaranda fuerit: non ut *αὐτῶν*. Nāque hæc superficialia iudicatione grādes libros explere possimus. Sic porro deducendum. Si diuersæ materiæ partes, ergo multæ. Diuersitas enim causa multitudinis est. Igitur æqualia non possunt esse. Fident enim vnum. Quia æqualitas in substantia est identitas. Si non sunt æqualia, sunt ergo aliis alia præstantiora. Hæc igitur agent primò: illa pōst. Quare quæ germina, qui fructus ab his pendunt, eorum quoque naturam consequentur. Non simul igitur erumpēt, sed ordine quopiam, quo & eorum causæ dispositæ sunt. Ideo dixit *ἂν ἀρχῆ τῆ ἐκείνῃ* quæritur, primi fructus magis necessarii. Scilicet et quo quisque fuerit propior causam validiorem, potior erit vi ac tem

A pore. Materiz autem diuersitas omnino tam peripuea est, vt penē se offendet in Quercum, si sicut Glandem, Gallam, Cachryn, alia. Propterea dixit, *ἂν ἀρχῆ τῆ ἐκείνῃ*. In prouincia Narbonensi eisdem arboris Arancia nonnulla acida, quædam dulcia gustauimus eodem tempore: quibus nihil decrat ad perfectionem. Hoc quoque materiæ indicat diuersitatē: quæ æqualiter eoque potuerit. Ad *ἂν ἀρχῆ τῆ ἐκείνῃ*. Quænam hæc conclusio, à genere ad speciem? Argumentationis lectus hæc est. Multa habet principia. Ie circo *μαλακίας* viuitud est, quemadmodum constitutionis, in viuendi quoque principia multa habet. Sequitur: iccirco *μαλακίας* est. Recte. at nō hoc querimus. Omnibus enim arboribus commune est vt germinandi habeant potestātē. Illud querimus: quæ sic germinat. *Ἐκ τῆ ἀρχῆ δὲ τῆς*. Nunc deducit: à principijs nis euenire fructus neque similes inter se, neque æquales, neque eodē *μαλακίας* præstutione. Quæritates expeditur diximus de acidis & dulcibus: de figura non constat. An omnia e complexu essentiam substantiam? Nam iuprà dixit *ἂν ἀρχῆ τῆ ἐκείνῃ*. De quantitate non est dubium. Hoc euenit in omnibus penē arboribus: vt pro alimentu occasione, sibi quisque pareat magnitudinem. De tēporibus tota questio est. Hoc expediendum. Habent tamen singula causæ vestigium ad ipsū motum. Nam si non sunt æquales: non eandem exigunt motionem. Si non sunt similes, non habent eundem calorem elementarē, qui est instrumentum formæ ad motum, & generationem. Quod si addamus etiam *ἂν ἀρχῆ τῆ ἐκείνῃ* ait, multas habere causas: iam verò satis patet, oportere formalem intrinsece diuersitatem. Erit igitur arbor vna, non vna. Nam quod acbat iuprà, sicut & ibi docebamus, *ἂν ἀρχῆ τῆ ἐκείνῃ*. Si intelligit sub vno genere ipsecirco fructus esse diuersos: hoc omnibus omnium generum ipsecibus commune est: Alioqui non essent species diuersæ. Sin in eadem specie negat esse similes fructus: doceat vbi gētum sit arbor illa Medica, quæ tota Græcia (solum enim) nulla visitur. *ἂν ἀρχῆ τῆ ἐκείνῃ*. Pro materiæ modo, cuiusque affluxione atque motu, fructuum magnitudinem atque editionem variari. *Ἐκ τῆ ἀρχῆ δὲ τῆς*. Non potuit acutiū. Nam si arbores locorum distantia separata: aliter atque afficiuntur ad germinandum: quare non & in eadem arbore alibi atque alibi sibi rami? Sunt enim in arbore rami: quemadmodum arbores in terra. Sic etiam iuprà dicebat de insitionibus. Surculum esse in matrice arbore: sicut in terra arborem. *Μὲν ἀρχῆ τῆ ἐκείνῃ*. A proportionē temporis quod intercedit inter conceptum & factum, facit demonstrationem. Itaque maior propositio talis est. Fetus conceptum sequitur. Minor. Non idem tempus e conceptu onis, quia non est æqualiter parata materia: non est æqualiter promotā facultas: ergo non erit idem tēpus fertationis. Sanè hoc apparct in Gallinis. Nō enim possent omnia oua perficere. Successione consuluit natura commodatū. *Μὲν ἀρχῆ τῆ ἐκείνῃ*. Non

Non negat æqualem, eandemque esse potestatem semper ipsi arbori, & *ομοειδός* respectu ad materiam. Non enim potest vniuersam simul complere: sicuti potest Morus. Ea post multa atque, vt aiunt, sapientem cunctationem tanto impetu propellit materiam: vt & vna nocte floribus tota sit eoperata, quæ pridie vesperi nullum habuisset: & auditus sit erumpentium flosulorum strepitus. Hoc enim etiam affirmare ausi sunt. Sed & Natura simplicis semper eontona est. Namque *αἰθρα* leuissimè fructificabant: quia paulatim fieret *εὐρησία*. Sic hinc *τὴν ἀειχρῶτα*, sustinent dilanationem, atque operæ repositionem: propterea quòd *ἔσθ' ἡμῖν ἄλλ' ἢ ἡδύτης* sit *εὐρησία*. Et *ἔσθ' ἡδύτης*. Adiungit principium externum. Cum partes arboris non æquè proficere Solibus. non æquè in omnes partes euocabitur materia. Que ergo aliofritum spectabunt: ex seriùs exsurgent iuceos ad fructificationem. Itaque in agricultura libris vires vengit ad septentriones, palmites ad Solem. Valet hoc additamentum principii huius externi: quia subsunt interna principia naturalia. Nam in aliis arboribus hoc nihil est. Non enim fit propterea, vt aliis alii fructus antevertant. *Ὁσπερ γὰρ ἔλεος*. Sicuti supra quæ parabat plantis totis ramos singulos: sic hic plantarum totarum situm cum situ partium singularum. Nam si locis tepidis priùs germinant quàm gelidis: quæ pars arboris apremum spectabit cælum: ea sustinebit maturioris prærogatiuam generationis. *Ἐπιπέσει δὲ τῆς φύσεως*. Rectè simè, sicuti dicebamus, ait aeris elemētia cōferre: quia iam subsit natura talis. Nō enim cōferre aliis: quia nequeunt recipere beneficium. Appellauit autem hanc naturam *αἰθρα*, non quia sit multis communis: est enim Medice Mali, & fortasse paucarū præterea: sed quia pendet adhuc in fide naturæ potestatis, nec reducit ad actum, nisi aëtis vi. *Ὁ λῆρος ἄριστος*. Vbi sint interna principia hęc: vbi aeris applicationes eo principiorum conuentu tantùm operæ expediri, vt paucis diebus germinatio absoluitur. Fit enim quod requirebat) par *ἰσχύος* operi. Apponit deinde à loeo exemplum de Ægypto. Et subdit contrariis in locis, scilicet frigidis, diutius trahi germinationem. *Τὸ γὰρ ἄλλο ἐσθραία γένεσις ἐστὶν ἀειχρῶτα*. Vbi enim sit materia vberior, & agens efficax, parum temporis intermiti par est ad ipsam exequendam germinationem. Hęc ob id adducta sunt, vt intelligeremus arboris partes ei parti aeris affines, qui aer tepidior sit, lure vti naturæ ad germinationis commoditates. Appellat *ἀειχρῶτα*, intermissionem interuallum. *Τετραπὸς ἀειχρῶτα*, materia largior: & fidus tum omnes, tum administrat calor naturalis aer *ἀειχρῶτα*. Epitheti commodæ atque conuenientis temperationis. *Ἐπιπέσει γὰρ πᾶσι φυλλοφόροις*. Tantum valere loci fitū ob cæli genium, satis probasse videri potest: none etiam subtestis historiari. Ficus & vitis stupente natura amittunt folia: quibusdam locis non amittunt: propterea quòd in locis humis apra ad alimentum commatunæ: et propitius ad focendum. Idem est hic *ἀειχρῶτα*, quod modò *ἀειχρῶτα*.

- A** Qui namque succus vber est, is satis est. Est autem *ἀειχρῶτα*, actus. Semper enim solo subest iuceus, qui sufficitur in eoumptum locum. Vni autem locis neque summittitur à solo, neque trahitur à calore plantæ, neque iuuatur à solis vi. Hoc est quod dicebat: alius retineri sola etiam inuitis locorum difficultatibus, vt in Pansu: alius locorum beneficio. Illud à forma & temperatura: hoc à loci elementia. Ideò dixit, *περὶ τῆς αἰθρῆς αἰθραίας*. Retentio foliorum multis est generibus communis, at non eandem ob eandem: quibusdā enim per se, vt quibusdā à forma & temperamento: aliis per accidens, vt quæ *ἐπιπέσει* locorum bonitate, aeris obsequio. *Διτρυφῶν δὲ τῶν φυλλοφόρων* Alterius naturæ eoumunicatio elegantissima. Nam, inquit, *εὐ* arbores quæ folia non amittunt, & tamē fructus superinducunt, similem habere videtur proportionem. Seruant enim aliquid in præsentia, scilicet ad alendum: aliquid etiam seruant in futurum, quippe ad fructum. Ita demonstrat analogiā cum Malo Medice. Nobis verò illud quoque addendum esse videtur. Arbores, quibus cadunt folia, pleræque quæ nōne prius frondes edunt, postea verò fructus? Tandem vti tot tantūque rationibus auferatur miraculo superferationis in Medice: (Præsertim cum, sicuti dicebamus, apertissima talis est in Gallinis idea: eæ namque etiam nullo sumpto à mari semine multis diebus multos edunt diuersis conceptibus informatos foetus) leuireo dixit perpetui folii causas duas: alteram, *ἔσθ' ἡδύτης* quæ alteram *ἔσθ' ἰσχύος*: vtramque *ἔσθ' ἡδύτης* τῆς *τετραπῆς*, propter alimentum sufficientiam: vt verbo verbum reddam.
- C** Tertio, inquit, loeo ponenda est *τὴν ἀειχρῶτα*. Est tamen secūdo loco, si naturam consideres. Quæ verò seorsum statuat, dicit: *τῶν τῶν ἀειχρῶτων*. Non sanè orone, neque quatenus *ἀειχρῶτα*: sed tamen ipsam arbor hæc, qua de agitur, est & *ἀειχρῶτα*, & *ἀειχρῶτα*: Malus Medice testificet. *Ἄλλ' ἄριστος*. Prosequitur inchoatam distinctionem. Quia perpetui folii solū id agunt, vt seruent quod habent: quæ verò perpetuo fecundæ sunt fructu, eæ huic ipsi quod nactæ sunt, addunt infuper aliud. Hoc est, quod dicebat, *αἰθραίας*. Quid autem sit illud, *ἰσχύος*, haud facillè docere flexus vocis potest. Senius tamen elarus, atque si dixisset *ἰσχύος*: sic enim etiam dixit, *τὴν ἀειχρῶτα* & fortasse sic scribendū est. Huic etiam porro adstruit vltimam differētiā, eum dicit *ἔσθ' ἡδύτης* quæ eoummodum etiam *τὴν ἀειχρῶτα* erat talis, *ἔσθ' ἡδύτης* quæ *ἰσχύος*. Intelligitur hic *ἡδύτης* in genere subalterno, non autem in specie vltima. *Ἐπιπέσει δὲ ἡδύτης ἰσχύος*. Duo facit primū est tunc quomobrem fit *ἡδύτης* illis: quia in aliis superferminationo est tantū. Est autem idea quardā superferationis. Igitur eadem natura, non tota, non specie: sed analogia. Simul igitur cauim explicat, quare non apponendum sit miraeulo, Araneii superferatio. Quando superferminatio imago est quardam superferationis: vtraque enim est generatio: at superferminatio fit in omnibus

post Caniculam. Quamobrem ab eius exortu dē
 deficere qui nouum inchoat annum. Idque at-
 tribuit Zoroastro : qui primum tonitruum cum
 esse iudicat, quā post exortum Canis excutere-
 tur. Sic etiam Diophanes arbitratur esse, cum vi-
 uerit de anni temporibus prælagia constitue-
 rit ex Lunæ domicilij, in quibus illa esset exor-
 tē Sirio. Et huc videtur adiecit eos oculos Theo-
 phrastus, eum suprà dicebat audeat: quæ post
 Caniculam fructificarent arborum earum fructus
 essentē tempore suo, an serocini. Et enim eo tem-
 pore nisi quāpiam esset arbitratu, annum in ita
 sua capere: profectō impudens fuisse videretur il-
 la dubitatio. Quamquam non caret aliqua ratio-
 ne. Videtur enim post illius exortum vniuersus
 annus in senu esse: quæque paucis diebus non solū
 eonsummatus, sed etiam consumptus sit. Et à
 nobilissima planta (Triticum dico) non erit ple-
 beium argumentum. Ea namque nascitur haud
 multis ita post diebus: absoluitur haud multis an-
 tē. Dixit autem, *πρὸ τῆς ἡμέρας ἰσχυρῆς ἑστίν*. Vt & num-
 erum statuat, & ordinem non naturæ sed cogi-
 tionis nostræ. *Ἔπερ ἀπὸ τῆς ἡμέρας*. Quia dixerat
ἐν ἅλλω μίχρῃ πρὸς: declarat in eis varietatem. Non
 enim illum finem quem de signat *τὸ μίχρῃ*, esse sta-
 tum omnibus. Nam quædam, sua habent sidera,
 quasi iurarum duces germinationum: Vitis nul-
 lum habet tēpus præfixitum. *Κμα πρὸς ἄρον*, non
 dixit, quibus: non enim idem tempus omnibus, si-
 cuti necque florum, necque fructuum. *Κμα πρὸς ἡ
 ἄρον*. vitis autem indefinitē. *Ὅ γ' πρὸς μίχρῃ πρὸς*.
 Quod igitur non plend, sed præcisē dedit hūc
 natura, *μίχρῃ πρὸς*: hoc non mutiē, sed integrum
 dedit *πρὸς ἀπελάσαν*: de quibus sermo est, & pro-
 pter quæ tot diximus. Hoc enim est: *ἡ ἄρον*. Quia
μίχρῃ, præcedebat tempora. *ἡ ἄρον* tollit præcisi-
 onem per totum tēporis ambitum. Quid est, quod
 dedit? Abundare succo: formæ robur, formæ ca-
 lorem administrum aeris obsequium, soli præfixi-
 tum. Itaque dixit, *πρὸς ἡμερῶν τῆς ἡμέρας πρὸς*. Vt
 non sit *μίχρῃ πρὸς* in tēpore, sed *ἡ ἄρον*: vt non sit,
μίχρῃ πρὸς in opere, cuiusmodi est *ἡ ἀπελάσαν*, vt
 præter germina præterea tenēt nihil: sed *ἡ ἄρον*, id
 est totam naturā, cuius totū est, non solum frons
 & ramus, sed etiam flos & fructus. Duo namque
 verba ponit, *ἡ ἀπελάσαν ἡ ἡμερῶν τῆς ἡμέρας*. vt
 videri sit rudimentum in flore, cuius imperfectionem suprà
 designabat hoc verbo, *ἡ ἀπελάσαν*: τὸ γὰρ ἡμερῶν
 tem, sit perficere, *ὅστις γ' γινώσκῃς ἡ ἀπελάσαν*. Con-
 cludit: Cū hæc sint principia substantialia: non
 est absurdum, tales quoque effectiōnes euenire.
 Quæ sunt effectiōnes illæ: vt in eadē arbore quæ-
 dam perfecta sint, quædam inter florum momen-
 ta, quædam in ipsis rudimentis inchoationis, quæ-
 dam adhuc hæere in vestigijs principiorum. hoc
 est, quod ait, *ἡ ἀπελάσαν*. Quo verbo sæpius vtitur
 in hūc libris. Nondum extare, sed esse in Naturæ
 meditatione, atque cūctatione. Vbi notabis ver-
 bum *ἡ ἀπελάσαν*, de fructu. *Ἔπερ ἂν ἡ πρὸς ἀπελάσαν*.
 Quod suprà dicebamus: Si nulla in planta simul
 omnia sunt: quid erit absurdū, aliqua in plāta nou

A omnes fructus simul fieri? *Διὰ τὴν τῆς πρὸς ἀπελάσαν*.
 Sed inter vnam germinationem, & aliam inchoa-
 tum est aliquid temporis. Verba sunt corrupta,
 sensus est: alia mox consequuntur. *Ἄλλ' ἄλλο
 μίχρῃ ἡμερῶν*. Postquam vitis esse sic expeditis:
 reiectis obiectionibus, querendum esse statuit,
 quænam sit horum temperatio, quæ constitutio.
 Porusset etiam querere: vtrum quod valide sine
 eæ arbore, superferret: an quoddam inualide. Nam
 quoddam valde: operis multitudo. Quoddam inualid-
 da: operis dilatio atque partitio. Hanc ad quæ-
 sitionem ita respondendum est. Esse valentissi-
 mas: tum perpetuorum argumēto foliorum, tum
 tantæ operæ, quam in fructu ponit: in inuano-
 ne. Manus tamen valere, quoad succi eorum vni-
 uerriam: posse tamen ea & conuicere operum successe-
 sione. Quatuor dicit: *πρὸς, πρὸς, πρὸς, πρὸς*.
 Temperamentū est qualitarum discordiarum econ-
 cordia. Constitutio est substantialiarum, quæ sunt
 subiecta qualitarum, compositio sub certa forma:
 ita dicta *πρὸς πρὸς*, quia ante generatiōē, id est mo-
 mentum illud quod introducitur forma, res est id
 quod est, multi sunt motus. Forma verò introdu-
 cta sit quies, qui & status appellatur. *πρὸς* intelligit
 iam factā e raliū iam factam *πρὸς πρὸς*, quæ-
 rit ex quibus eæ factæ sunt. Partes enim sunt, quæ
 sunt totius materiales in materia, formales in for-
 ma material. Hæc splendida sanē ea magnifica vi-
 bi proposuit, rem æquē ignotā statuit pro seque-
 stra ad huiusce rei iudicium. Aut cum eadem hæc
 in eis esse, quæ sint in perpetuis: nisi quoddam
 fortior est natura. Addendam enim etiam alteram
 quæ sitionem: Vnde nascit sit tantum virium, vt
 queant ad eodē copiosius conuere virtutum. Quod
 si in perpetuis foliorum caulibus æquē eæci sumus:
 nihilo perpicaciores in ipsis erimus. Calorē mo-
 dū quædam afferunt, & succi copiam: vtrinque vo-
 trique conuenientem. Sanē ostende mihi tandem,
 quid sit illud (quædam). Non enim idē Oleæ, Cy-
 pressō, Taxo, Illici, Lauro. Et propior est Iuglandis
 odor Lauri odori, atque etiam sapor, si solum
 tentes, quàm Oleæ: propior Pino Larici, quàm I-
 lici: Illici tamen folia manent, & Oleæ: Iuglandis
 abeunt, & Larici. Quid aliud est dicere, lentor &
 calor quædam: quàm, lentor & calor, quem equi-
 dem nescio. Iuuat tamen ita potius nescire quàm
 quo modo vulgus nescit. *Ἔστιν ἡ ἀπελάσαν*. Simile
 dicit, sed *ἡ ἀπελάσαν*, id est operosius. Declarat
 quo modo. *ἡ ἀπελάσαν*. Oportet huic cognitiōni,
 quam profitemur *πρὸς πρὸς ἀπελάσαν*, addere & illā
 qua intelligamus in ipsis perfectam cōditionē: eam
 ad eodē quæ etiam prodire possit, atque apparare ge-
 nerationem. Non satis liquet, cū dicit, *πρὸς ἡ
 ἀπελάσαν*, ad quod referat illud *πρὸς ἡ ἀπελάσαν*.
 Intelliges
 ἄλλω. At hæc non iam breuitas est. *Ἔπερ ἂν ἡ
 ἀπελάσαν*. Atque hic etiam *ἡ ἀπελάσαν* æquē accipit ad
 fructum, atque acceptat ad germina. Dicit autē
 hæc nõ necessariō: vt probaret, superfectionem
 esse nouam generatiōē. At quis dubitat? & mo-
 dus loquendi alienus. Nulla enim est generatiōnis
 generatiō. Quomodo igitur *ἡ ἀπελάσαν ἡ ἀπελάσαν*.
 Nam

B
 C
 D

Nam sanè ἐξ ἑστῆς τῆς αἰσῆς ἐστὶν ἡ ἀποδοτικὴ δύναμις. Ἐκ τούτου αἰσῆς ἐστὶν ἡ ἀποδοτικὴ δύναμις. Exemplo alterius speciei confirmat à matere contumacia pendere coctionis dilationem. Siquidem Lunapruni non eodem tempore perficit omnè fructum. Διότι τὸ πρῶτον, τὸ πρῶτον significat instum coctionis: ita vt eo tractu multa moria fiat propter materiam difficultatem. Atque hic quidem finem facit huic disquisitioni caustarum. Mihi verò non, vt aiebat, videtur potius quaerendum quare non cadant folia, quam quamobrem cadant. Arbitradum enim fortasse est: primum naturæ legibus constitutum, ne cadant folia: sicuti ne cadant rami. Namque idorum operum semper intendit conservacionem. Si fecus accidat: vitium videtur esse in materia: in qua fit ab aduerariis corruptio. Itaque potius quaerendum, quare cadant. Quia frigore consumitur iuuccus, qui in pectolis est: ergo hic minor. Corruptur, ergo sic ineptus. Supplicamenta cohibentur, atque repercuntur, ergo rollitur reparatio. Coarctatur meatus, ergo prolietur comunicatus. Cadunt igitur destituta folia, & corrupta. In quibus igitur succus frigori quæ resistere, non eadum eadem seruat tenorem perpetuitatis.

Λεγεῖται, τ' ἴσ' ἄ τ' ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ'. Et ἔσθ' non ἴσθ'.

Et ἀναπῆς, αὐτὸ ἀναπῆς, ἀναπῆς ἀναπῆς.

Theodoros subiecit illa omnia, ἀναπῆς τὴν πῆξιν, ἔσθ' τὴν ἴσθ' ἀλλὰ τὴν ἀναπῆς τὴν ἴσθ'.

Contrà, omnia illa verba in isto capitis addidit de suo: Pro fidelitate, quæ in his rebus suppetat.

Παλλὰξ ἔσθ' ἔσθ', per multis sui corporis partibus viuunt. Non τὴν παλλὰξ ἔσθ' non est παλλὰξ, neque bene dicat, multis corporis partibus viuere plātam, quæ omnibus viuat, sed significat τὸ ἴδιον ἴδιον, vitæ principia. Partes autem non sunt principia generationis. At hic agit de principis. Sic addidit & illa: Non paucioribus obtinet magna audacia. Non enim verum est: partibus totidem fructum ferre, quot viuunt. Ira videmus Theodori eum cinnos hoc ventò disturbat. Et ἴδιον, Natura, interpretatus est, laxè nimis. Nam neque ex sile interpretis, quam debet: neque ex officio paraphraste, quod sæpe proficitur. Natura enim plus est, quam ἴδιον. At paraphrastes astringit laxè addidit cōfusa: explicat connexa: reducit ad species genericas. Ἐξ ἴδιον, fatali errore, credero, pro tepido. Cùm tamen complural loca serena, sint aspera: nubilosa mollia, & ad generationem aptissima.

Tum addidit de suo, placida. Πραξ ἔσθ' ἔσθ'. Hæc enim tum germinet, tum fructu præuenire notantur. ἔσθ' ἔσθ' in verbo, more suo, addito tempore maturè germinare. Præueniunt, quæ anticipant tempus à Natura præstaturum. Σαλαξ, similitudo, rectè illis. Asperum, rigidum. Τὰ δὲ μίλλ' ἔσθ' parturiant. Non potius melius. Σύραξ, coagmentatio. Vox Ciceronis Concretio. Παλλὰξ ἔσθ' ἔσθ'. Præterquam quòd aliam rationem desideret. Non expressit, nisi quòd operosius. Quia plus operæ ἔσθ' ἔσθ', quam ἀναπῆς ἔσθ'. Πῆξιν, incoquere: pessime. Incoquit pullum in aqua co-

quus. Succum coquit arbor ad fructum.

CAPVT XIII.

Capitulum XIII. argumentum. An planta partes superiores atque inferiores æqualiter crecant. An inferiores, maiora & hyeme superiores, vere & æstate. Naturam & artem in rebus constitucionum fundamētum. Principales rationes partes alii præferit: verum sanè magis inuenimus. Primum est quòd generat: simul omnibus omnia alimīstrā. Ceterum dicitur, plures in se præ se ferri accretiones omni tempore.

B O T E P A ἔσθ' ἀναπῆς, ἔσθ' ἔσθ'. Primo loco diximus de generatione, secundo de germinatione, quæ sit secunda quedam generatio. Sanè partu est, vt illa iustus. Nunc noua tractatio de augmento: o. Est enim augmentum non quidem generatio, ceterum nõ sine generatione: quæ admodum alibi dictum est. Neque generatio sit fine quantitate, neque incrementum sine generatione. Generatur enim quantitas noua cum substantia noua. Quomam verò de erementò iatis dictum est in secundo de generatione & corruptione: hic peculiari instituto querit per comparationem: vtrum, partes inferiores plus hyeme, atque autumnum crecant, quam superiores: contra, superiores plūs vere, & æstate. An per omne tempus æqualiter vtroque fiat accretio. Vel talis si non æqualiter, at æquali proportione. Dico, non æqualiter: quia non est verum, radices tam grandes fieri, quam iustina: sed æquali propensione moliri. Naturam v: rursusque etementa, quod in se est, quantum ipsis futurum sit iatis. ἔσθ' ἀναπῆς ἔσθ' ἔσθ'. Vtriusque voluit cōpicere. Ceterum non videretur potuisse coniungere. Non enim ἔσθ' ἔσθ' sub terra fit. ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ', con: rariū est hoc illi, ἀναπῆς, simūle, an distiunctis temporibus. Καὶ ἔσθ' ἔσθ' τὸ ἔσθ'. Cupressus verò etiam mēte Octobri ita germinat, vt nouellæ eo tempore plurimum sustolantur. Τὸ πρῶτον ἔσθ' ἔσθ'. Ratio huius opiniois. Nam si primo quoque tempore prodiitibus radix: ratio est, vt eonequanti tempore superiorum partium erementa compenentur: hoc est quòd dicebat, ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ'. In principio ipsius generationis esse accretionum vires. Verbum ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ' quomodo cōmūctum est cum illis: ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ'. Nemo dicat, vlla in re, quæ sit prima, vlam esse consequentionem. Non hoc intendit: sed in prima generatione esse hæc consequentiones: vt infernæ partes primūm deinde superne sua capiant incrementa. Πεῦ τὸ ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ'. Quia radix fit administra cibicibio fiant accretiones: cibi administrā primo quoque momento augmentationis constitui necesse esse. Hæc fuit ratio, quæ in animū induxerit Hippocrate: existimare, leecoris generationē priorem esse cordis generatione. Ceterum ridiculè alii velint, quòd nondum viuat. Viuit autem eorde animal sine vlla controuersia. Quin ab eodem cor statū membram primarium: iatis ostendimus in exotericis.

καταλαβούσιν. τι ἄν significat vires & tempora, ut in Historiis sæpe videtur Græci. ἡμάς γάρ. Cibus inducitur. Porro torem facit radicem. φασί-
 ζῶσι δὲ. Probat, radicem primū generari argu-
 mento autumnalium sationum. Ac duo quidem
 proba vnum, emittit radicem: alterum, plus emit-
 tit radicis quā germinationis. Sed quod prius e-
 rat, posterius posuit, illis verbis: τὸ γὰρ ἰσχυρὸν ἡμάς
 ἴσως. nisi radix subleuet: putreherent. Satis patet
 in radicis. Quod autem posterius erat, priore lo-
 co posuit, illis verbis: τὸ γὰρ ἰσχυρὸν, ἢ ἐλαστικὸν δὲ,
 ἢ ἡμὲν ἄλλοτερον τὸ ἀέριον. Si ergo radicabitur, & non
 germinabit, nisi paulullum: subitus sic augmentū.
 Loquendi verò modus, aut corruptus est aut ob-
 scureus. Quod enim sit ἐλαστικὸν ἢ ἐσχυρὸν, intelli-
 gor quid sit αἰετὸν ἐσχυρὸν, ἢ ἰσχυρὸν. Ἀλλὰ δὲ
 ἴσως. Etiam à communi sententia. Nam si comen-
 dantur autumnales iā sones, quòd firmiores futu-
 ræ sint plantæ robustioribus ætatis radicibus: ian-
 eo tempore, putant: ἢ plus accessionis radicibus
 fieri. Δὲ ἴσως ἢ ἴσως ἰσχυρῶν. quia dixerat radices
 ἢ ἰσχυρῶν hæc addit. Quomodo sunt principia? Non
 sanè simpliciter, sed instrumentaria, sicut os aut
 ventriculus in animali. vtrunque enim agere radi-
 cem ex Philo sopho doctum in exoteriis. Idèd
 non dixit ἀέριον, aut ἴσως ἴσως, sed δὲ ἴσως. ἢ ἰσχυρῶν
 ἢ ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν. Adhuc ostendit radices autum-
 no cōpleri: quia sint autumnales sationes firmio-
 res. Nam è contrario, quæ minus operæ posuerūt
 in radicibus & consuetudinis: ut ἴσως impetum ce-
 perunt ad superiorum partium incrementa: ea ita
 sunt imbecilla, ut etiam priusuram generandi fa-
 cilitate. καὶ ἰσχυρῶν. Et explicatio illius imbecilli-
 tatis: ἢ ἰσχυρῶν non dum plena radice. Et τὸ
 ἰσχυρῶν, verbum odiosum præ posteræ præcipitatio-
 nis: τὸ ἴσως, retractionem significat operæ ab
 radice ad germinationes. Et habet aliqd con-
 gnationis cum αἰετῶν, ut superæa designare queat.
 Κατὰ τὸν δὲ ἢ ἀέριον αἰετῶν. Exemplum festinationis.
 Namque in hortis pensilibus non possunt de-
 mitti magnæ radices: Iraque minus sunt fructuosæ.
 Πραγμὰ δὲ τὸ ἰσχυρῶν. Etiam communi ratione
 corroborat hæc sententiam. Videntur Autum-
 no radicibus impendi: quādoquidem aeris frige-
 re deorum repercutitur succus. Que verò sub-
 tus sunt, terra cooperta atque oblecta eo calore,
 qui de superiore loco depluit includitur in imo-
 tum quasi ad manum habentia alimentum, facillè
 perfuruntur. Est ergο, τὸ ἰσχυρῶν, munita aduersus
 aerem, qui suo frigore superius, quòd essent aper-
 tæ, iniuniam faciebat. Est, ἰσχυρῶν ἐλαστικὸν ἢ ἰσχυρῶν
 δὲ ἴσως. Comitum habent accretionis autorem,
 calorem ipsum. Eo namque stantur pari sorte
 conclusi. Hoc denotant, ἢ ἴσως, & τὸ ἰσχυρῶν. Est præ-
 terea ἰσχυρῶν, quæ non quælibet, sed τὸ ἰσχυρῶν.
 Et augmentur, & ei incrementum subinde
 conclusio. Quam verò vocat ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν, ad-
 dedò nota est aliunde: nihil ut impræsentia sit ob-
 tundendum. Circumstat calorem frigus, atque
 obfider. Circoreo est ἰσχυρῶν, quia contrarium ἰσχυρῶν, qui a
 cōhibens: αἰετῶν, quia robur: Non enim demoue-

atur. Πραγμὰ γάρ, verba aurea, cūm coniunxit aug-
 mentum cum generatione. Neutrū enim sine
 altero sit. αἰετῶν γὰρ, potius, αἰετῶν ἰσχυρῶν concludat
 æ superioribus. Tum hæc conclusio sit maior
 propositio in vltima demonstratione. Vbi quæ
 omnia parata sunt, sine vilo impedimento ad aug-
 mentum, & generationem: ibi erit augmentum &
 generatio. Ad radicem sunt hæc omnia tempore
 autum. Ergo eo tempore erit et potissimum ra-
 dix. Σχολια δὲ. A frugibus argumentum. Fru-
 mentum hyeme aspera, plus agit radicem. Hoc
 dixit ab agricolis ἀετῶν αἰετῶν vocari. Quia Can-
 eri retrorillum eundem aequè, atque procedunt.
 Ratio est in æquali proportione flexionum tra-
 ctum, ad attractionis & pulsionis vires. Idèd e-
 missa semel radice succus videtur deberi totus
 partibus superioribus. At hyemali seruita cūm
 retrundatur atque etiam retruditur deorsum ad ra-
 dicem: tam reciprocatione veteres agricolæ Græ-
 ci Caneritium appellauerunt. τὸ ἰσχυρῶν, ad ver-
 bum, stypatus. Δὲ ἰσχυρῶν ἢ ἰσχυρῶν, formam & ma-
 teriam. Ταὐτὰ γὰρ αἰετῶν ἰσχυρῶν. Hæc item prima
 capitis pars cum propositione quætionis, & ra-
 tionibus: pro ea scilicet opinione, quæ non simul
 vtraque foueri partes supemas infernā quæ ien-
 tiat: sed inferiores prius. Hinc altera capitis pars,
 dōcta ad modum, si qua aliam qua Naturam ad v-
 tranque moueri partem docet. Ad peripicuita-
 tem autem, ea figura (quæ appellatur transitus) quæ
 est apud præceptorem plurima: apud Xenophō-
 tem in alenctū Cyri etiam odiosa) vitur. Hæc in-
 quit, sunt, quibus aliquis tenere posset, et ceterum
 non simul omnibus distribuis partibus, sed quibus
 dam prius. Idèd dixit ἰσχυρῶν. Τὸ δὲ ἰσχυρῶν: non
 solum augmentū, sed etiam omnes augmētū et con-
 ditiones. Τὸ δὲ ἰσχυρῶν. Apparatus contra radice-
 nis. Modus loquendi vltimate Theophrasto, pro-
 pterea, & τὸ altera ex parte. Vulgò namque dici-
 mus, τὸ ἰσχυρῶν. His quidem rationibus suade-
 anturibus verò dissuadeatur. Sic hinc τὸ ἰσχυρῶν
 ἢ Id est τὸ ἰσχυρῶν, τὸ ἰσχυρῶν. Modestia Philo sophi,
 ἢ ἰσχυρῶν. Sic prætoros Romanis, in sententiis: videri
 vim fecisse. Repetito verò verbis lepidè est. Ἐ-
 τὸ γὰρ τὸ ἰσχυρῶν. Respondet ad primum argumen-
 tum, et oncedendo quod statuunt, non tō: tamen,
 Anteuertit quidem germinibus radix: at id tēpo-
 ris peripicillum est: quæmadmodum paruo momen-
 to ceteras partes antecedit cor. Nota locutione,
 ἢ ἰσχυρῶν. Et ἰσχυρῶν ἢ ἰσχυρῶν. Et ἰσχυρῶν ἢ ἰσχυρῶν.
 plenitudo Quia tractus ille qui intereffi inter ter-
 minum vnde sit motus, & quòd sit, plenus est ea
 mensura, quæ dicitur tempus. Dixit ἢ τὸ ἰσχυρῶν
 ἢ ἰσχυρῶν, id est cordis munus, & arterie, quibus
 vis vitalis deducitur ad partes omnes. Ἐτὸ ἰσχυρῶν
 ἢ ἰσχυρῶν. Quia potuisset aliquis ab artibus iudicio
 sumpto similitudinis, opinari Naturæ ætationis
 tractum fieri, sicut nostræ sunt, omninò tollit: hoc
 de medio. Negat enim Naturam facere ἰσχυρῶν,
 particularitatem. Ἀλλὰ ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἰσχυρῶν. Vt
 bo insigni visus est ad designanda principia. Est et-
 nim verbum fundamentorum ἢ τὸ ἰσχυρῶν, ἢ ἰσχυρῶν.

lacinioquit, omnia simul fundamenta. Ratio est: quia non abunde conquiri, sed ad manum habet apparatus omnia. Ideo subiungit: *αὐτὰρ ὁ ἵππος τῆσδε ἀφ' ἧσδε*. Lactis igitur fundamētus omnium, perficitur non simul, sed alius alia priora. Vnde vulgus patet tunc ea quoque prius inchoata. Pulcherrima ratio. Ceterum non solius prioris opinio. Namque ut concedant illi hoc, iaci principiorū fundamēta simul: quod reliquum dicitur, pro telē arripiant: perfici alius alia prius. At nobis hoc propōsitū est: constituta planta vitę partes prius perhibeantur. Augmentum enim perfectio est. *Εἰ δὲ ἔσθ' ἄρα τῆσδε*. Quia de augmento virgenus, concedit, in prima generatione antecedere partes partibus: quaiam, quibusdā. At in cremētō non itē. Exemplū petit ab animalibus: quorum magnitudo tota simul, atque continenti alimēto augetur. Hic lōphiā est. Nam perfectio animalī, & quę simul omnia membra sunt, quę quę capitalium sunt. At nondum perfectis, sed crescentibus, non equalis iisdem partibus fit a cessio. Paret hoc in iumentis & homine, contraria proportione. Infantes enim, ut præceptoris utar verbis, *τὸ ἐν ὄντι τῆσδε*. Crescunt sanē deorfum. Contrā, iumenta negant à poplite deorfum crescere. Quinetiam id nos, quī equitium habemus, facili observauimus longo vīu (studiosissimi namque huiusce pecoris sumus.) Posteriora prius crescere, præsertim in genere Mulino. Quia supra dixit, *ἢ τὸ μέγιστον*. *ἢ τὸ μικρότερον* dicit hic de natura, *ἢ τὸ σιγήμα*, in eandē sententiam. Et duo iunxit, *τῆσδε* *τῆσδε* *τῆσδε* aluntur, & proficiunt. Hoc enim est accretio, *ἢ τὸ ἰδιον*. Ideo dixit, *ἢ τὸ πῶν ἢ τὸ ἴδιον*. Est ergo *ἢ τὸ ἰδιον* abique intermissione: quod supra vocabatur *ἢ τὸ ἰδιον*. *Εἰ τὸ ἴδιον ἔστι τὸ ἴδιον*. Sententia pulcherrima verbis mutatis. Absurdum, inquit, est: vim altricē immorari in aliqua parte magis quā in alia. Ratio. Quia diuina quędam potestas est, *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*. Scilicet totum in toto est, & præstō tum sibi, tum partibus, quibus operam suam distribuat. Igitur si dat materiā: hoc enim est *ἢ τὸ ἰδιον*: si partitur efficiaciam operę ad efficiendum, ut succus fiat cibus: si fingit atque conformat iam factum a primum ad figuram & formam suscipiendā: ita tetigit & partes & partium diaplasin: non solūm magnū quiddam est: sed enim consubstantiā virtutis potestas est. Quamobrem si est *ἢ τὸ ἰδιον*, est plūquam *ἢ τὸ ἰδιον*. Et si est in partes distributa, & ad est materia: non differet, quin agat. Axioma est receptum, materia parata, agens validum, apertē admodum. Hinc omnino elici aetionem. Opus autem hic est a cessio corporis, quod cremētum dicitur. Dixit, *ἢ τὸ ἰδιον*. Quia non simul & quę omnia crescant, sed *ἢ τὸ ἰδιον* quęquē iure, *ἢ τὸ ἰδιον*. quia dixit omnes partes, addit, totum. Propterea quōd partes augetur, ut totum augetur. Totum enim est finis conuentus partium. Et quanquam aliquid totius nihil aliud esse dicitur, quam ipse partes: tamen totum naturale omnino est aliud quiddam præter

A partes. De aliis in quinto & septimo metaphysice sententia diximus. *Ἐπὺν ἢ τὸ ἰδιον* dicitur ut buniadesse, nec agere, sed otari. *Ἐ* *ἢ τὸ ἰδιον*, quippe quōd. *ἢ τὸ ἰδιον*. Consultē, primum potuit postremum, postremo loco (scilicet in medio) quod primum est. Nam primum dat materiā, deinde efficiaciam, tum *ἢ τὸ ἰδιον*. *ἢ τὸ ἰδιον*. Omnino putādam libros hos esse corruptissimos. Non enim tam tumultuosa quępiam vim esse vnaquam oratione. Sentus est. Si non videntur ignobiliora frustrari suis aetionibus: quāto minus nobiliora? Nobilissima est vis altricē incorporea, immaterialis. Minus nobilia corporata hæc, exempli gratia, ut ipse statuit, *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*. Quōd ignis efficax sit ad agendum, nec nocet. De statu non est dubitandum Philotopho, qui decimum legentē Historiarum de animalibus, qui librum Hippocratis. Non est querendum machinatus, non multus, non nauis. Igitur si *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον* est vis actiua, *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*. Non enim potest nisi diuino quępiam *ἢ τὸ ἰδιον*. *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*. Quisquam obiecit. Si tam clara, tam prompta vis est: at cur intermissi videntur opus eius, puta hycinis tempore? Hoc quoque mox castigabit. At interea respondet. Esto, vim hanc non perpetuo agere, sed moueri temporibus. Ergo ubi temporibus mouetur, per totum moueri. Totum enim indiget eius ope. *Ἐ* *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*. Magna verborum vis. Si enim essent plures autores generationis, alius alio prior aut posterior esse posset. At vnus esse generans ergo vnus modus. Non vt dicebat Empedocles, qui partiebatur effectiores generationis ita, vt radicis confirmationem teris mādaret: ramos attribueret. *Ἐ* *ἢ τὸ ἰδιον*, separatis quasi iurisdictionibus. Haud, inquit, ita est. Sed vna materia, vnus efficiens generationis. Quomodo vna materia? An eadem materia radicis & ramorum? Sanē ex eadē alter atque aliter ab vno eodemque artifice variis facultatibus prædito elaborata. Quomodo *ἢ τὸ ἰδιον* generationis? Nōne est efficiens: nōne est forma? Duo quōdē autores *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*. Nam forma, quatenus per totā infusa materiā, facit esse hoc quod est (*ἢ τὸ ἰδιον* appellatur & *ἢ τὸ ἰδιον*). Quatenus afficit, mouet, disponit, constituit, exprimit materiā sibi pro apto domicilio, *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*. Nā quōd terrā dat radicā: esto pro materia, quā maiori è parte est. Sic dices de ramis atque de *Ἐ* *ἢ τὸ ἰδιον*. *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*. Verba nō sanē eōmoda ad intelligendū: tamen ita tatagamus. Si inquit, id voluit Empedocles, plus vt haberet radicis terrę, ramus verō minus (hoc enim est *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*) si hęc accepit separationē propter habitudinē partium, & habitudines conueniēs alimentū: si inquit, ita sentit *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον* *ἢ τὸ ἰδιον*. Non est separanda opera magna negotio in multa magnaque temporis memēra. Paruum erit negotium ad huius rei constitutionem. Quōd si propterea dispersitū est: vt radicis locus imus sit, quem admōdū terrę: ramo summus, velut *Ἐ* *ἢ τὸ ἰδιον*

Tunc adiones diuersis quidem temporibus eueniunt, nec sine magnis expedientur interuallis. Alias enim terra mouetur aliis. *Æther*. Appellauit autem *χαίρες* radice & ramosquas quasi in regiones diuisit in Empedocles. Hæc sunt uerus autoris sensus, non parum sæpe his in libris à nobis tradidit, iustis quidem difficultatibus sed iocundas quando uis tam odorata reipse obliuiscitur. *Ἡ' δὲ τῶν ἐν ψύχει*. Nunc alio respondit argumento. Id erat tale. Hyeme par est radices crescere, non ramos: propterea quoddam ramosum cremeta frigore prohibentur. Crementum enim per diffusionem, frigus cogit & coarctat. Verum cum, inquit, ita agi cum frigore: at non est uerum, propterea parturitur opus. Sed accidit id, quemadmodum etiam cum haud suo tempore interuenit hyems. Tunc enim tametsi tempus germinationis est, tamen germinationis cohibetur. Nihilominus tamen fecius radix quoque fratur demulsi caloris comoditate. Dixit, *ἡ τῶν ἰσχυρῶν ἡ τῶν ἰσχυρῶν*, non facit naturalè partitionè, sed accidentalem. Non est igitur tanquam pro lege accipiendum. *Καὶ τῶν ἰσχυρῶν* si. Sed quemadmodum etiam adultis contingit radicibus. Si igitur ruscus iam adultus non creuit. At ne rami quidem tum crescunt. Exempli gratia in arbore iam perfecta. Si igitur neque in radice sit opus quia iam factum est, adulta namque est: neque in ramis, quia importunè temporis frigus superuenit cohibentur: non videtur esse naturalis illa operis partitionis. Nota loquutionem, *καὶ τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν*, subintelligitur, *ἰσχυρῶν*. *καὶ τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν*, postquam debitum appetuerit germinationis tempus. Sicut supra, *καὶ τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν*, retulerit, ad uerbum. Alibi quoque: utitur Hyemem non intelligit hanc *ὕλην*, id est suum menses, sed aduentum alicuius. *τὸ δὲ τῶν ἰσχυρῶν ἐν καλοῖς*. Quia dicebant hyeme radices crescere, ramos æstate: ostendit, æstate neque ramos crescere, si hyems obstitit: neque radices non crescere, si hyems propter temporis statum. Sed & eas crescere adhibeo calore per *ὕλην ἰσχυρῶν*: & ramos non crescere. Hoc autem est per accidens. Ita, inquit, accidere quoque, ut hyeme creuantur radices: rami non creuantur: non propter statum naturæ operis diuisiōnem, sed quia frigore intensus calor id agat, quod fors ageret, si per temperatum liceret. Hæc ratio ualde saluta est, & confirmat sententiā. Si enim tepidè sint hyemes, aut non intermittitur, aut repetitur germinatio. Quale igitur accidit in tempestuuo hyemis in creuiturale & uera, legitima, statim hyeme. Ita concludit alteram quæstionis partem ueram, & falsam secundum quid altera totam falsam simpliciter. Falsam secundum quid erit illa Radices hyeme crescunt, rami non. Verum, inquit, est: sed per accidens, non autem lege consilijue naturæ. Non enim sit hoc, quælibet naturæ opus modo huc, modo illuc partiatur. Altera pars falsa ponitur est illa: Rami æstate crescunt, non radix. Quia nihil hie prohibet. Quare plena manu fundet opes Naturæ suas. *Ὅτι τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν*. Cùm igitur vigorem suum sic seruauerint, ut im-

petum capere queant ad *ἰσχυρῶν*, erumpent: amoto scilicet aeris impedimento, citabunt, promouebuntque vires suas ad germinandum. *Ἐπιπνοῦ*, effusio, ad uerbum. erupio. Est ergo cessatio ab impedimento: non autem operis partitio. Natura enim in se habet *ἰσχυρῶν*. *Ἐπιπνοῦ τῶν ἰσχυρῶν*. Argumentum simile prioris, sed contrarium. Nam usuprà, hyems erat in tempestuuo superuenit incommoda. Nunc contra: Hyems si commodior etiam suo tempore, utrinque creuitur plantæ & etiam & deorum. Dixit *Ἐπιπνοῦ τῶν ἰσχυρῶν* est tepida. At abusus est uerbo, *ἰσχυρῶν*. *Ἐπιπνοῦ* namque est *ἰσχυρῶν* sibi queque, cum suo tempore uenit, suis regnare qualitatibus. *Ἐπιπνοῦ* est hyems sibi, si est aspera. His itaque destruit illam sententiā. Hyeme nec crescere superiora. Quod si & superiora hyeme: ut hie ostendimus & inferiora, sicuti supra dicebamus, æstate creuit: tamen non est Naturæ diuicium per uices opus. Quippe si non euenit id, per accidens est. Si esset per se, nunquid germinaret. Quin sequentibus uerbis ualidiorè efficit assertionem.

Ἐπιπνοῦ τῶν ἰσχυρῶν. Si quibus, inquit, locis clementior aer est: per pauca illi remittet de utroque opere Natura, germinandi scilicet, & radificandi. *Ἐπιπνοῦ τῶν ἰσχυρῶν*, ut supra *Ἐπιπνοῦ τῶν ἰσχυρῶν*, & infra *Ἐπιπνοῦ τῶν ἰσχυρῶν*. Sed *Ἐπιπνοῦ* erat causa, *Ἐπιπνοῦ τῶν ἰσχυρῶν*, potestates ab ea concretionis proficiscētes. Concludit *Ἐπιπνοῦ τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν*. Etiam hie more suo omisit quid uerborum. Nam que sunt illa *ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν* sunt *ἰσχυρῶν* & *ἰσχυρῶν*. An sunt *ἰσχυρῶν* Partim fecit. Ita æc forbēnda sunt.

Ἐπιπνοῦ τῶν ἰσχυρῶν. Vehementius agit. Dixit, hyeme ramos quoque, æstate radices tamen crescere: tamen hyeme utriusque partis cessare creationem necessariò, si Solis calore sit. Nā fieri, patet ex eeli statibus. Igitur si Sol ob rationis obliquitatē nō fouet radices: neq̄ nō crecēt. *τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν*, hyeme radices cohiberi. At & supra, & alibi temper canit *ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν*. Itaque non est opus Solis calor deorum adigatur frigore, in *ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν*. Agricoliarum axioma te fuit sententiā suā. Radices non plus demittit, quàm quātum Solis calor descēdit. Nisi si locorū latitudo porrò inueniētur. ubi tria potest, *ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν*. Duo tamen sūt necessaria, ut sit & per se peruius, & per accidēs. Id est ut meatus habeat suape natura: & nihil acciderit, quo meatus sit obstructus. Cæterum cum possit *ἰσχυρῶν*, quare apposuit, *ἰσχυρῶν*? Quia multi agri solidi sunt, qui tamen hiant. Is sunt hiantis *ἰσχυρῶν*, non tamē *ἰσχυρῶν*. Quocirca gradioribus radicibus locus est: fibræ retunduntur ioli soliditate. Propius uero consideranda sententiā illa est. Radices non profundius sese protogare, quàm quòd Solis perueniat radius: nisi locus sit rarus & laxus. Quod si radices prolixitas atq; augmentū Sole perficitur, quā laxus locus ac uacuus est, si Solis radius nō adicitur: quomodo eum in locò immittent se radices? Si locus peruius nō est, quid agit Sol? Di cēdit radice à forma formalisq; calore prouenire: si sit loci comoditas. Sin loci soliditas expugnāda sit: nō posse ab radicis matricia, quæ etiā nō est

gio primo

gio primo est conformationis: quare solis vi distincti atque aperti. Atque ita intelligemus. Solis adiumento evadere radicebus proluxi: autorem tamē esse calorem naturalem. Alioquin radices omnium plantarum eodem loco atque promitterentur: atque enim de maturo omnibus solis vis. *Μή γὰρ τούτων συμβαίνει.* Videamus quid velat, deinde quorūsum. Nisi inquit ita contingeret: ut requiri posset quō obrem non augerentur radices hyeme. Quæstionis ratio. Adeſt alimentum: cōq. masus, quōd à frigore introsum retruſum ſit. Igitur capiunt viſu, quod præſto eſt. Iſdem dixit *λαμβάνουσαν.* Hæc eſt ſententia. At vnde deducit? Aut enim, *τί οὐ μὴ συμβαίνει.* Quod eſt illud, *τί οὐ μὴ*? Nam dixerat, potius eſſe contentancum, radiceſ item in ramis hyeme cohiberi: At hoc ſi non evenerat, non cohibebuntur ergo. Alentur igitur. Quid ergo quæret, quod eſt? *Τάχα γὰρ ἴσμεν αὐτῶν.* Aut, hoc alit de omnibus aliis partibus atque poſſe quæri: propterea quod omne vivens alitur. Reliquit nobis illud: ſed ſemper vivit vivens, dum vivit, nulla facta interna ſiſione: itaque ſemper letur. Ratio utramque in quam reſolvuntur hæc omnia, ſiſta eſt. In vivente ſæper aliquid humidi capitur à calore: ſive ille ſit naturalis, vt vulgō putat: ſive, quod maſult Galeſius, ab elementari. Quapropter aliquid ſubinde reponendum. Hæc ſic. Quæ tunc poſtea? Non in quam obrem deſicxit oratione in à propoſito, cōſiſtiſſet que nutritionem cum incremento? *Τὰ δ' ἴσμεν ἡμεῖς.* Plus deſatigamur in diſponendis argumētis, colligendisque ſententiis, quam faceremus in ſoluenda quæſtione. Iam enim hinc negat, quæ quā auget. Rationis fundamētum eſt ex libris primæ Philoſophie. Iam enim declaravi eſt, quod eſt in potentia, non habere aditionis vim. Probat igitur non augeti quia iam nouellæ, quim vetule plantæ omnes in ipſa ſunt in incrementi appetitione. Hoc eſt, *ἀντί ταύτης, καὶ ἐκαστῆς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τοῦ ἴσου ἐπιπέτου* capiunt ad incrementum. Non igitur augetur, ſi mouentur ad augmentum. Ita ſonant illa, *καὶ ἴσμεν γὰρ αὐτοῦ ἴσι, ἢ αὐτοῦ ἴσου.* Is enim eſt ordo in animalibus, ſin quō deprehendimus quod ad plūras attinet. *Διὰ τὴν αἰσθησὶν, καὶ διὰ τὴν ψυχῆν, καὶ διὰ τὴν αἰσθησὶν, καὶ διὰ τὴν ψυχῆν.* Ex quibus aliquot ſit *ἡμεῖς* multis, *ἡμεῖς* vnde promanant *αὐτοῦ ἴσου καὶ μὴ ἴσι* ἴσι δὲ *ἡμεῖς*. Eſt enim vis quædam in anima, puta, ad liſteam. Inde ex obicōto, affectus. Tum appetitus. Poſt hæc inclinatio. At ea motus animi atque etiam corporis aliquando ad agendum. Quem conſequitur actio. **D** Poſtremō ſit opus: ſed duplex, aut enim dum ſit, eſt: aut poſtquæ factum eſt. Ex quibus ſans patet: quod *ἡμεῖς* plantæ, nondum augeti. Quemadmodum quoad *ἡμεῖς* nondum giſcent. *Εἰ μὴ ἴσι καὶ αὐτοῦ ἴσου.* Vides planē ſubſtantiam dūceptionem: quōd vitium eſt huic maxime peculiare, vt perplexiſſimè doceat. Iam dixit non moueri, quia ſint in ipſa motus aggreſſione: nunc inuoluit, atque ait: niſi quis dicat, tunc augeti molē ipſam: ꝑc ſtea que vis effundatur in ramos, quos *ἡμεῖς ἡμεῖς* explicet germinādo. Hunc ſermonem lepōtē itæpe videmus in hiſce libris: cūm tempus anni elemens ti-

tere dicit. *Τότε γὰρ ἴσι.* Quemadmodum fatigatis patet, germinatio generatio eſt: & ſuprà, dicebat ſecundam eſſe generacionem. Si ergo materia eoque ſeruata eſt: fruatur a ſentem incrementō. Hoc eſt quod dicebat *αὐτοῦ ἴσου καὶ αὐτοῦ ἴσου.* Cæterum hæc ſententia toccbit, prius inferiora creſcere. Sed tempoꝛ tuebatur clypeo prioris quippe & ita dicebat *ἡμεῖς ἡμεῖς*. & nūc *ἡμεῖς ἡμεῖς*: vt nō Naturæ lege fit accreto dūperiat: ſed Naturæ lex partiatur per accēdēs àtperiōibus quorū mutatione cōmutentur etiā incrementa. Quia dixit generacionē eſſe germinationem magis poſcit eius principia in ramis. Quare etiā incrementa principia obſtuncie putādā eſt: Ac quemadmodum ab anni tempore eiuſdem atque generandum, ab eadem iubabuntur ad creſcendum. **B** Duo dicit, *αὐτοῦ ἴσου καὶ αὐτοῦ ἴσου* ut principium ſit internum: ſic uero dicebat modò, *αὐτοῦ ἴσου καὶ αὐτοῦ ἴσου* ut aduementum autem ab aere. Si igitur eſt illud vbiq. principia: vbi que opus fiet, non autem per vices. Cūm vnde coninget, vt aer vel ſupra terrā, vel ſub terra partes moueat, earū ſumq. facultates: eorūm principia quoque illa vires incedent ſuas. Id ad eō vt etiam cūm ramū à bificiū nullā emicent radicem, tamien germina fundere ſoleant. Eſt igitur in eis neceſſario principia germinanda. Eſt præter ea neceſſarium intelligere: non neceſſario radiceſ prius conſtitui primoribus inere mētus, ſed tenuis exiguū quō duntaxat momento ad plūtes farcimentis: ſicuti luprà dicebamus. Hoc eſt quod dicebat *ἡμεῖς ἡμεῖς*. Cuius rei dar exemplū exſarmentum, & aliis *ἡμεῖς ἡμεῖς* in dōloſiſſimo. In dōloſiſſimo farcimentum imponuntur: vt ſcilicet aliq. in regione in aptentur. *Καὶ ἡμεῖς, quia mox, καὶ ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς*

C *καὶ ἡμεῖς* antcipās, germinant autē, quā radiceſ egerint. Sic mox, *ἡμεῖς*, quod reſpondet illis, *ἡμεῖς ἡμεῖς*. Sursum amandatus futucus eſt, nulla ſubius adā radice. Semper autem manet in priore propoſito: temporis qualitatibus moueri: idē dixit, *ἡμεῖς ἡμεῖς*. **D** *ἡμεῖς ἡμεῖς*. Dicit autem non mirum ſarmentū in dōloſiſſimo germinare, nulla ſubiora radice. Sane nūllum ſub eō ſolum, cuius ope fouentur. Quis, inquit, etiā depaſi ſarmenta prius germinare videmus, quā m radiceſ emittent. **E** Hoc vno ſuſtituit omnem controuerſiam. Sed & explicat rationē: vt principia viſe neceſſaria ſint in ramis: in radice, non itē. Sine radice namque tum viuunt, tum etiā agunt. Quid ergo radiciſ opus eſt? R. ꝑd dicitur *ἡμεῖς ἡμεῖς* in dōloſiſſimo. ſectum appellat hinc omne opus aditamētū. Vt non ſolum fruētus, ſed etiam alias germinatiōnes neque ſolum has, ſed etiam iſpſum incrementum. De incremento namque hinc agitur: quæ que dicuntur, omnia ad iſpſum referēda ſunt. ſic uero dixit, *ἡμεῖς ἡμεῖς* quæ reſpondet *ἡμεῖς ἡμεῖς*. Ecce non ad *ἡμεῖς* tantum, vel ad germinationem, aut etiam ecrementum, ſed ad vitam iſpſam quoque. Siquidem ſi deſit alimentum, exareſcunt. Dixit autē *ἡμεῖς ἡμεῖς* *ἡμεῖς* ſignificat inchoatum modō opus. Sicuti viſitad

dicimus, id est *αρχή* sic tantillum quidem. Id est ne
 imiti quidē prima monētia *ἡ ἀρχὴ*, quia nō
 procedit opus ad perfectionem. Dicit, *αρχὴ ἐστὶν
 ἀνώγειον*. Quia *αρχὴ* sit idem reale & formale
 cum anima: id enim est anima, & anima gene-
 ratrix, penitus: *ἀνωγειον* autem sit, idem tanē teo, sed
 ratione aliud: ut homo, & ridere aptum. Est igitur
ἀνωγειον facultas consequens substantiam:
 quemadmodum de eorum conlequens est hone-
 stas. Δὲ ἐν τῷ ἰσχυρῷ καὶ οὐκ ἰσχυρῷ. Ex communi
 sententia declarat innatas pote states quasi in the-
 sauris servatas, quæ postea iete dent in opus. Nam
 vulgō quidam solent dicere: dum fructus vigent
 in arbore: tamen novellus ibi tum florere. Hæc,
 inquit, oratio satis declarat se intelligere de facultate
 nam tum flores nulli videntur. Sic de fure est
 in vulgato proverbio. Furem dum vnum furtum
 facit, aliud novum moliri animo. Et gulones bo-
 lum in gula vnum habent, vnum in faucibus, vnum
 in ore, in manu vnum, in oculis vnum, vnum etiam
 in animo, qui adhuc est in culina. Sanē igitur
 si de potestatis bus loqui videntur, non de cor-
 poribus. Non dum enim extant: nisi *ἔστω* sunt
 in arbore. *ἔστω* ἢ οὐδ' ἔστω. Concludit, hinc
 ad modum alternis operis creescere partes a bo-
 rum, sicut exentis, non autem Nature legibus,
 quibus opera illa per vices partibus modō his,
 modō illis attribuantur.

Legō, *σπερμιμύθους πύκνωσις*, non *σπερμιμύ-
 θος*. Et *ἄλλὰ τῶν αὐτῶν τῶν ὁμοίων*, non *ἄλλο*. Et *ἄλλο
 ἐστὶν τῶν μύθων*. Et *ἴσως δὲ, ἢ ἄρ' ὁμοίως ἀφ' αὐτῶν*. Et
ἄνωγειον ἐστὶν ζῶον, non autem ζῶον. Non enim ζῶον
 completitur plantam. Et *ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν*, non
 autem *ἰσχυρῶν*. Etiam dum alii fructus insunt.
 Non enim novi antecedunt. At, sic antecederent.

Et *ἴσως, ἢ ἀνωγειον*, non autem *ἄλλο*. Et, *σπερ-
 μιμύθους*, non autem *σπερμιμύθους*. Vbi verbum *σπερμιμύ-
 θους*, servat tōri clausula. Et in principio capitis
 legendum *ἴσως ἐστὶν ζῶον*, non autem *ἄλλο*.

Ἀνώγειον, Theodorus autē: non malē. Tamēn in cretē Philosophi accuratē loquentis statuere
 differentiam inter actionem & erementum: id quod alibi de clarauimus. Augetur quadratū
 addito Gnomone: haud tamen crecit. Sola erecēt viuentia. Verbi origo fuit in anima-
 libus, *κινῆσι*. Aolentes, quos nos sequimur, *κινῆσι*. *Τῶν ἰσχυρῶν*, quæ in terra conduntur.
 Simplicius, quæ terra conduntur. Quæ sub terra sunt. *Τῶν ἰσχυρῶν*, sub sidus. Miror, Theodorum, qui vbiq; paraphrasten agat, hic sub sidus,
 non sub cane interpretatum. Nam per excellētiā Sirius intelligitur. Alii addunt *ἄνωγειον*.
 Autor librorum de plantis falsō Aristoteli attributis lepidā compositionē *ἀνωγειον*. Veterum quibusdam *ἀνωγειον*. Sic & suprà cūm de institio-
 nibus ageret, *ἄνωγειον, ἢ ἄρ' ὁμοίως ἀφ' αὐτῶν*. *Πλάσματα*, consūpata, perstridāque. Constridā
 potius. De segete loquitur at frigidibus rebus, Vestes sube ostendit, quæ non exta, sed facta sunt,
 confici dicuntur *ἢ ἄνωγειον*. Perstringere aliud

A est stringere. Græcum *σπινδύλον*, idem quod dē-
 tergere: ut rimos dētergere. Quoniam stringi-
 bus de tergo dēmbant in balneo torridi, quæ inde
 stringentia dētia sunt. At *ἄνωγειον* est condensatē;
 perstringere est rarefacere. *ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον*
ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον. Nescio quare sic verterit.
 Vel siquid extrinsecus agit. Omitit illa omnia.

ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον, *ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον*
ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον, *ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον*. Quod, vel tempore cūmibus dēbito nun-
 quam proculdubidē euenit, cūm frigus reuertēnt.
 Malē addidit negationem. A tenim Theophras-
 tus, impediti etiam perfrictas radices frigidioris
 superuentu. Et *ἄνωγειον*, retulerit potius quā
 reuertēnt. *ἢ ἄνωγειον*, expeditus. Malē, peruius.

B Expeditus est, quod in fine potuit, *ἄνωγειον*. Vac-
 uitas enim est, vbi nullum impediementum. Sic pesti-
 mē, *ἢ ἄνωγειον*, mollem. Quid aqua mollior? Quid ea
 densius? Quid si de vltus transmissioe captio-
 sūa arguatur accipiat vitū. Id hæc ratione mol-
 le simul & durum erit. Sic Vitum molle est,
 densissimum est. *ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον*, sic ad ger-
 minandum compellunt, non est *ἢ ἄνωγειον* idē
 quod *ἢ ἄνωγειον*. Neque *ἢ ἄνωγειον* est germinatio. Ad
 inerementum sese exeitant. *ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον*.
 Quoad principium illud vitale possit intelligi.
 Commodō explicauit. Non ad vltiorem pro-
 uentum, ied quasi dēsignatis modō vltisigis prin-
 cipii vitalis. *ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον*, primis nouum se-
 motis, rectissimē.

CAPUT XIII.

Capitulum XIII. argumentum. An hyems propina-
 tes sui arbores, vterque paruos. Non esse arborum facinus à
 temporaliū. Inuicem affinis arbores duntaxat repleri ad fac-
 torum. Calorem & humiditatem principis esse generatiua. Inter
 Fere arbores paruos. Quæ arborum ergo quomodo arborum, quæ
 autem frigiditas & sicca. Quomodo non sit frigiditas & sicca
 arborum. Quæ sit humiditas et temperata. Inuicem autem arbores esse
 vltis succulentiores. In hibernis posteriores fructus mactare esse
 quæm priores. In proclivibus autem arborum suam rora interueni,
 Africa loca multum conferre.

D **R**ITRHEIE A' d' ar. Quia
 suprà quærebatur, an hyems ono-
 fa sit ab opere germinandi, quoniam
 in alendis radicibus plus in-
 cubat. Iterum quærit, An videantur
 arbores in eiusmodi orio hyberno tum
 concipere, tum factum gerere ad germinationem.
 Bipartitō tractat caput hoc. Primum
 ponit quæstionem, & quærendi rationem, cūm
 dicit, *ἢ ἄνωγειον ἢ ἄνωγειον*. Non enim solum
 oportet sapientem dubitare & quærare: sed id
 facere opportunē. Deinde secūdo loco soluet
 quæstionem. Quærit igitur, hyemis tempo-
 re cūm nihil operis sensu percipimus ab arbo-
 re proficiēti: utrum concipiant tunc, atque
 factus

fuetus fabricandi incant rationem, appara: umque instruane: an omnino nihil agant, priuatæ scilicet iuceo, & expugna: & contrarias cais qualitatibus. Ac primùm quidem quaestiois membrũ munix exemplo annualium, eum ait: ἐπὶ τῷ ἀειδίῳ ἐστὶ ζῶντων δυνάμεως. Quæmadmodũ ita sunt animalibus concipiendi gignendique tempora: ita sint & arboribus. Maxime verd animalium parti attributum est verum tempus ad generationem. Quo tempore natura penum tuam plena manu referat: vt ellet vnde alerentur. Nouellis enim herbis & matres habent pabulum ad lac; & mox ipsi fuetus ad alimentum. Sic μοῖα, καὶ ἀδύνη ἐν δέσσειν ἰα: ἡ Ἐλεφάντης ἐν τῷ ἀποπυρρίαις, ἀπὸ τῶν ἰαυδαίων πάλαι. Celsiãne igitur at germinando: quia non cessant ab apparatu germinationis: an celi ar dias ob causas primũ, quia careant alimento: tum, quia protubescant ad frigore opus iuum prodece? Cũ igitur celsiãno sit priuatior: priuatiornes duas pro huicce priuationis causis affert: priuationem materiæ, τερπύνης; & priuationem instrumenti, quo forma vitur, quippe caloris naturalis, quem vinei dicit at frigore. Ἐπὶ ἐστὶς ἀδύνησι. Iam oppugnat eam partem qua vclit attribueret temporibus conceptionem ac germinationem. Tempora hic intelligit Ver. Assignat enim pro cal sat, mporis qualitates, vt teporim & molliẽm, non autem temporis (vt ita dicant) fãtionis: quasi hoc sibi assumat Ver. Hoc autem si quis propis ipectet, nõ videtur sacce ad quaestioem. Quærimus enim de causa celsiãtionis in hyeme. In iocis autem in quibus non est hyems, non est celsiãtio: ergo nõ est locus quaestiois. Preterea tamenq; tepor perpetuus quibũdam locis perpetuo fauet germinationi: iam nõ propterea tollitur, quin seruetur collectus hyeme succus, qui postea teporibus euocetur. Ἐπὶ μὲν ὅτι καὶ πύτυος. Quòd si, inquit, omnino tempore non dicitur germinatio, sed temporis qualitas bene temporis quidem partibus debebitur. Is est sensus. Potes & sic. Quòd si dicas, tempus hoc omnino requirere atque agere: at non hoc saltem determinatum tempus. Ἐπὶ γὰρ, saltem. Quod tamen ponebatur in quaestioe: cũm dicebat, ζῶντων δυνάμεως. Ἄς ἔλεγε ἂν ἡμε βλαστῶν. Non committitur at natura, vt temporis diuisionibus agatur res. Vult dicere ad id quod quaerebat. Querebat, esse ne uicior, ἀνιδύνη. Si est defectus, non est conceptus: sed totum simul erumpit, nullo prius apparatu instructo. Et dixit ἂν, quia simul fiat motus vtique, scilicet conceptionis & germinationis. Et dixit, πάλαι: quia quotannis fit. Hoc ad secundum quaestiois partem. Ad primam illud, ἂν ὅτι τῷ ἔργῳ ἂν ὀπύτυος. Quòd si est conceptus & uicior, ne tum quidem partus dicitur temporis parti cupiam. Quamobrem neutra ratione sibi sumere debet id Ver. Hæ sunt salẽbre, quæ etiam bono vino stomachum facere possint. Ἐπὶ δὲ ἐπὶ πύτυος. Quòd sibi aer obsecundatur: continua:

Ari partum æquum est. Non ergo tempus determinatum est: si consuetum est in omnibus temporibus partibus, quarum acis elementaria sit comes. Hoc significat verbum καὶ αὐτῶν. Quod potuit flexu dubitatio ἀλλοιωτῶν: quia procedit per hypothesim. Est tamen in Æthiopia sub Ægypto Abissinorum regio, quæ dicitur Angot. In ea roto anno serunt ac metunt. Cũm igitur non Ver, sed Verus qualitates agant: non temere dictum est eum ab aliis, tum ab Empedocle: arbores perpetuosulas frui verna tempore toto anno. Hoc est quod dicebat, οὐκ ἔλεγε πὲρ ἐργῶν ὄντων ἐπὶ πύτυος. Item, οὐκ ἔλεγε πὲρ ἐπὶ ἰαυδαίων. Aut enim impeditur, πὲρ αὐτὸν ὄντων ἰαυδαίων. Vigere toto anno vberitate fructuum, hoc est ἀφιδύνησι καὶ πύτυος, καὶ ἔργῳ: tanquam si Ver præcis habentur, cuius com medis fructentur. Βάλλουσιν autem est vberere, & pullulare. Dixit, ἰαυδαίων, quibus ius fructuum est rarum. Ketulit ergo totus anni elementaria ad verni temporis proportioem. Idcirco dixit, ἰαυδαίων καὶ ἐπὶ ἰαυδαίων. Ἐπὶ δὲ ἂν ὄπυτι. Transiit ad aliam dubitationem, quæ neque facit ad ea quæ proposita sunt, neque digna est tanto Philoõpho. Quærit enim si calor umbellior sit, quasi debilitatus humore nimio: an propterea tum deterioris coquantur fructus. Nam & culina, in ampliore lebetæ, aqua multa, igni tenuis, terribus, minus, peius carnes coqui, non ignorant. Quòd si hanc excitatione volebat quaestioem, inferiore loco mouenda fuit, posteaquam de temporibus fructificandi fuerit disputatum. Tunc enim de operis excellentia dicere opportunum erit. Itaque dixit, ὀπύτυος καὶ πύτυος ἀνιδύνησι δυνάμει. Hinc aggreditur solutionem. Ἐπὶ δὲ τῷ πύτυος ἀνιδύνησι. Summa est. Tempora in seipsis habere futuram, tum in totis arboribus, tum in partibus earum. Quia supra dicebat, raram esse paruum in trunco arborum: sicuti tota arbor in terra est. Non tamen dixit quæ tempora. Non dubitamus quin tempore fretæ sint, tempore pariantur quærimus an diuerso. Non de momentis loquimur: Necessè enim est, motum antecedere germinationem. Sed ἔργῳ quaerimus, id est distinetas anni partes at partibus: puta hyemem at Verem. Verem pariant: ergo videantur hyeme concipere. Dixit, τῷ πύτυος ἀνιδύνησι. De temporis circumspectu qui nunc est in quaestioe. Τα δὲ ἔργῳ πύτυος: quia supra quoque dicebat, ἀνιδύνησι: & ἰαυδαίων. Exhausta igitur sunt tum germinatione, tum fructificatione per æstatem. Itaque in altera reuersione hyemem rursus compleri necessè est. Dixit, ἀπὸ τῆς ἀνιδύνης. πὲρ ἂν ὄπυτι, vicillim: vt pro absumpto succo tantundem reponatur. Et dixit, πάλαι: sicut & supra, βλαστῶν πάλαι. Hoc enim est anni ἀνιδύνησι: quemadmodum dicebat diuinus Poeta: atque in se sua per vestigia voluitur annus. Ἐπὶ δὲ ἐπὶ πύτυος ἀνιδύνησι. Postquam intus aliquanto tempore coactus

humor est à circumfusio frigore hyemali: exit in germen ac fructum. Eodem autem modo dixit, *ἡ ἀνατολή τῆς γῆς*, quo supra *ἡ δύσις τῆς γῆς*. *ἡ γῆς* namque hic non simpliciter designat tempus, sed *ἡ γῆς*. Itaque *ἡ γῆς* est, quod suo fit tempore. Sic *ἡ δύσις* est, quod decet, conueniens, atque oportunitum. Nota locutionem. Tempora habere *ἡ γῆς*, aliquo modo, *ἡ γῆς*. Et addit: tum in totis arboribus, tum in arborū partibus. Hic habere nō est *ἡ γῆς*, vt in loco, aut iubeō, sed vt in potestate. Nam arbores habēt in se conceptū: siue materiam ipseōtis, siue facultatē concipiendi. Dixit autē esse in totis arboribus, vt bāeret sententiā superiorem: que neq; radicis, necq; superis partibus se paratā vt per vices designat administrationē succi. Et dixit esse in partibus: propterea quod tamētī tota in arbore, singulūq; partibus, nihilominus tota anima est, omnēq; facultatē tamē cōconomia Naturæ aliud ad officii rami, alias ad functionē Naturæ destinata est. *ἡ γῆς* *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*. Quoniam à temporibus pendere incipit generatōnis, didicit hanc sententiam multis in partes. Esse autē cōsentaneam rationi: non vno iatu mandari terræ omnia: atque iecire non eodē omnia nasci tēpore: hoc, est à toto: à partibus, illud: non idē tēpus omnibus ad germinationes. Causas expēctabamus ex promissio nullas dat. Et sunt sita in temperaturarum varietatibus: quarum abā conueniat temporis habitudinē: que madmodum & supra dētum est, & amplius dicitur. *ἡ γῆς*. Si tempus regit tempora sunt varia: variaz germinationes, sicut & sationes: Quoniam sunt ea tempora, credo. Tria statuit atque ea mox comparabit difficillima disquisitione. Nam vt autumnus, Canis exortus, tria sunt tempora germinandi. At hęc cū inter se contraria esse videantur: quibus Naturæ legibus, si hūrū vniū apertū sit: aptū erit etiam contrarium. Vbi animadū. rēndū, quā ratione tribus propōsiti potuerit inter ea statuerē contrarietatem. Vnum enim vni contrariū est, ex definitione contrariorum. Sunt enim quæ sub eodem genere plurimum distant. Facilis est responsio. Ex vulgi opinione vti cōtrariū est autumnus: calido & humido, frigidus & siccus. Canis autem exortus vtrique contrarius: Vt sic siccitate, autumnus caliditate. Illa sunt cōtraria simpliciter: bāe, vt loquuntur, secundum quod. Non est hic de Galeni sententiā disputādū: qui Vt ait temperatū. De hoc suo loco. Iccireo dixit *ἡ γῆς*, quia non eratē sunt hęc tria inter se contraria. Et iam augere potes significatū *ἡ γῆς*, id est qualitātibus. Quia tempus, quā tēpus, nullū nullū cōtrarium. Nihil enim contrarium quantitatē. *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*. Excludit obiectionem de quarto tempore. Solstitū, inquit, si quis adnumeret: ut per exiguum est. Et non dixit, *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*: sed *ἡ γῆς*. Quia non statent, tanquam ita sitē accipit eum conditione. Tū *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*. Aggreditur cōparationem. Nō esse mirandū de vna fecunditate. Est enim tempus vitalibus maximē p̄gendum qualitātibus. *ἡ γῆς*. Sed addit: *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*. Vt non

A solum ad fouendam vitam sit idonea tempestas, sed etiam ad generationem. *ἡ γῆς*, generatū. Et subdit causas acceptas à libris vniuersalibus, humiditatem & calorem. Probat autem hęc in libro de affectibus mistorum, & de generatione rerum animatarum. Quia calor sit accensus & administrat animæ: humor sit eius pabulum. Tū *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*. *ἡ γῆς* autem contraria Peristaltica in intentione superiorem, non solum de contrarietate, sed etiam de modo, eum dixit *ἡ γῆς*, sicuti supra *ἡ γῆς*. Quia non est æstus, simpliciter contraria, sed per siccitatem tantum. In calore autem, per gradus: Est enim *ἡ γῆς*. At *ἡ γῆς* medietate vitale est: *ἡ γῆς* autem excessus. Sic Aristoteles, *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*. Excessus autem non solum excelsus contrarius, sed etiam medio. Hęc à qualitanibus, & gradibus qualitatum. A functionibus & sine. Quippe calidum generat, vniūcat, auget: feruidum vniū, destruit. Tū *ἡ γῆς*. Autumnus autem non *ἡ γῆς*, aut *ἡ γῆς* contrarium, sed plenē frigidus eum sic cūque. Iccireo dixit, *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*, testet sicut æstus, sed etiam *ἡ γῆς*: quod è diametrum ad iuriam calori, qui in vterc *ἡ γῆς*. *ἡ γῆς*. Ratio est ex libris vniuersalibus. Nempe quod mutatur, partim est in termino à quo, & partim in termino ad quem. Sic ab æstate seca, vnde discōdūt, ab hyeme frigida, ad quā se applicat, autumnus, siccus & frigidus existimatur. Atque hęc quidem in mutationibus alterationis. Nam in substantiali trāsmutatione non est motus, nec partitio vlla. Hunc declarat trāditū vniū illis, *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*. sit à siccō frigidus occupatione appetentis bycmia. *ἡ γῆς*. Maior est hęc syllogismus propōsitio. Contraria est frigiditas generationi: autumnus est frigidus. Sequitur conclusio. Sanē *ἡ γῆς* est actio materialis: itaque siccitas est contraria. Priusio namque materiz est. Et est rerum viuientium. Ergo frigus obfistit. Quin nihil ei esse ad agendum loci aut iuris in natura, præterquam ad caloris excessus temperationem, alibi disputatum est. *ἡ γῆς*. Nunc explicat quomodo non sit *ἡ γῆς*: sed tam miserē ac frigidē: vt ipsius autumnī frigus augeatur. Statuit enim quod probare oportebat. Ait, non esse contraria tempora ad ipsas germinationes. Audio, video rem ipsam. D Autumnus germinat. Ratio cōmunitis reuocat nos ad non credendum, quod sic nū perecipimus. Contrarium putamus. Negas. Die quomodo. Non sunt, inquit, *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*. Quid? Nōne actio à facultate: facultas à temperamento? Igitur si frigidus: frige faciet. Si siccus: deerit materia. Quoniam ergo *ἡ γῆς* *ἡ γῆς*. Si est similitudo in qualitatibus, & qualitates sunt contrariæ: quoniam erit inter contraria similitudo? subdit: necesse esse sub Cane & autūno subesse qualitates, quales in Vere: propterea quod de Vere nemo dubitat. Et porō qualitates sunt, humor & calor: quare necesse

neceſſe eſt, vt oſtendat in quoque temporibus, quæ ſicciffima exiſtantur, inſelle etiam humiditate. Hoc vt faciat, ita inſtituit. *Εν ἀμφοῖν δὲ τῶν ἠμερῶν.* In vtriuſque temporibus, tam ſub Sirio, quam poſt Arcturum flare Notos nubibus obductum celum in pluuia ſolui. Sub arborum libris ſuccum citri, atque erumpere ad germinationem. Rectè ſane pro re, id eſt pro germinatione: ad argumentum vni nihil. Non enim verum eſt quod accipiebatur ad ſolutionem. Qualitatibus contraria eſſe tempora: poteſtatibus non contraria, ſed ſimilia. Non enim docet, quomodo non dependet à temperatura facultas. Vt hoc verbo potuit. Per ſe elle conaria, per accidens ſimilia. Propterea quòd ſub Sirio magnis æſtibus multum accendat exhalationes, quæ conerit in nubes. Poſt Arcturum ſiccitas æſtibus incipiat à qualitatibus ſubeuntis hyemis expugnari: cuius hyemis non ſola frigiditas ſit, ſed etiam humiditas. Quæ humiditas ſuperueniens magnis caloribus facile queat eſſe cauſa germinationis. Sic tamen erat animus doctiorum iactandiſcendum. Nam quod attinet ad æſtum vim, cuius imperium ſit in cædas exhalationes, duplici patet hiſtorià priuata, vna communi. Communis à vniuerſalis eſt, quòd imbres largiores æſtate ſumma, & autumno veniunt cum impetu: propterea quòd multum trahitur vnicò hauſtu ab Sole. Particulares hiſtoriæ ſunt ab Æthiopiis, altera ſub Ægypto, altera Occidentali. In Abiſſinis, qui Nilum inter & Erythræum incolunt, nulli flouii. Nilus ea loca reſtagatione non rigat. Exceſſa nanque ſunt ille ibi humilis & ruens. Cæterum tantis imbris reſtrepentis perfunduntur, vt diluio propior ſit cæſtus cuiuſmodi. In occidente verò ad Oceanû promontorium eſt altiffimum, in cuius vertice ſemper nebula nulla vnquam ab eo ſupercilio abſiunt fulgetra. Idcirco *ὄμβρος* quæ præſcis vocabatur, id eſſe docti putant. Ab ea ſeritate Luſitani, Serram Lezanam non inſunt. Sed ad rem. Nemo non videt, non eſſe hinc caput abſciendum. Continuatur enim oratio in cauſæ redditione. *Καὶ ἔτι ἴσως ἰσχυρῶς.* Quasi dicat, vt agnoſcam aerem ipſum ſub Cunicula inflammatum: tamen humoris ſatis euenit ab aere propter Auſtrinos ſtatus, & imbres à nubibus. Quæ non ſunt fruſtra. Quin arbores ipſæ tantum concipiunt humoris, vt ſuccus maniſte ſub cortice comæare videatur. Ideo dixit *ῥομφαία* & *ἄγριος ὄνος*. Et tunc certè humiditas, quæ quanta vernæ humiditatis ſpecies queat repræſentari. *Ὁμοῖος* Eſt cauſa, Auſtræ. Eſt materia, *ἰσχυρῶς*. Eſt igitur motus ad æſtum. Hunc autem ſucci motum *ἠλεῖν*, ſibi *ἠλεῖν* alijs *ἠλεῖν* vocat. *Καὶ τὸν τῶν ἠλεῖν* Naturam appellat *ἠλεῖν*, & huic tempeſtati naturalis ſit is euentus. *ἔτι ὁμοῖος ἠλεῖν*. Quomodo ſunt igitur hæ fluxiones? Altera ex his cauſa. Aut quia ſuccus agitatur ſcilicet calore. Citatur enim calor attenuando & attrahendo. Verbum aurigarum & equiſoni cùm carpiunt iter ac promouent. Aut quia eſt *ἠλεῖν*. Intus igitur ob-

A ſeſſus ſuccus ſeruet. Quomodo *ἠλεῖν*? Nonne calor euocat? Nemo vnquam dixit calore quequam ita obſideri, vt intus cuberetur. Dicendum, humidum à ſecco fugere. Idcirco ardo parieti aſperio aqua guttueſcit ac pendet, non diffluit. Et oleum ſi tubula aſſundatur, atque in eius medio carbo accenſus impunatur, diſſugit quoque uerſus oleum. Ita necius à ſecco aere coæctetur in planta. Hoc quoad leuitatem concinnatiſimus. Idcirco cùm hæ cauſa eſſet in controuerſia, ſubdit *ἠλεῖν*. Sic & Ptoleæus diſſert ſæpè tum hiſtoriarum, tum cauſarum diſquiſitiones. *Πάλιν ἠλεῖν* & *ἠλεῖν* Exemplo ſamiliari notiore facit ſententiam. Nihil enim nobis notius, quam notet *ἠλεῖν*. Autumno igitur corpora noſtra fieri humidiora. Nam & aluos citari, & febres accidere. Quibus de cauſis in tranſcruſſi etiam aperitur ratio, quare ſit peſtilens autumnus vulgè dictus, à medicis verò morboſus. Sub æſtu nanque facile putrefieri cum humorum qui nimis ſit. *Ὁμοῖος ἠλεῖν* & *ἠλεῖν*. Emerſiones aquarum, non quæ ſeruantur (nullo enim tempore aquarum venæ magis abſconduntur, quocirca tum putri maxime inſtituuntur) ſed intelligit, cùm antea ſiccum fuerit carſi, diſſerere. Quasi latuerint aquæ in Naturæ ſinu. *Καὶ ἔτι ἠλεῖν* & *ἠλεῖν*. Et alix mutationes, addit etiam multæ. Quæ mutationes aliæ? Nam ſane quòd mutatur, omne in conerarium aliquo modo mutatur. Quippe omnis mutatio eſt in contradiſtorio. Fit enim quòd non erat, & deſinit eſſe quòd erat. Vt arbor igitur inter eas & non eas. Ergo ſi æſtate ſiccum tempus eſt & calidum, atque id mutatur: ceſſe eſt in non tale mutari. At iam diſſum eſt, mutari in humidum: quæ nam igitur alia mutationum accèſſio fieri queat? *Ἀλλὰ δὲ τῶν ἠλεῖν*. Harum mutationum cauſam non hic deſcribamus: ſed iam deſcriptam in libris Meteoron, inde petendam. Ibi enim reſoluuntur hæ cauſæ omnes in vapores & exhalationes. *Ὁμοῖος ἠλεῖν*. Concluſio. Non ſine ratione factum intelligit eundem germinationem quam *ἠλεῖν* vocat, euenire: cùm in plantis humor eſt conceptum non retundit aer incommoſus. Eſt, inquam, concluſio: que erit maior propoſitio alterius ſyllogiſmi. Cuius minor eſt: Autumno & ſub Sirio fieri hoc. Alia concluſio ſequitur. *ἠλεῖν* eſt *ἠλεῖν* & *ἠλεῖν* ſuis temporibus *ἠλεῖν*. Sicut ſupra *ἠλεῖν* de aere. (Eſt enim *ἠλεῖν* non autem interna cauſa.) Sic de hyeme, *ἠλεῖν* & *ἠλεῖν*. Hinc iam incipit verè ſoluere, ſolutiſ principis. Negat enim *ἠλεῖν* illam, Autumnum eſſe frigidum & ſiccum. Quid igitur ſupra concedebat eſſe contraria tempora qualitatibus, poteſtatibus non eſſe contraria? Autumnum verò calidum ſtatuere, valde abhorret an à communi hominum opinione, an à ratione? Etiam Virgilius Autumni canit æſtum. Sane ſi æſtas calida & ſiccus hyems frigida & humida: quæ interſunt interna tempora, utranque naturam participare dect. Non poteſt autumnus

esse calidus & siccus: esset enim æstus. Non potest
 frigidus & humidus: esset enim hyems. Necesse igitur
 est ut sit aut calidus & humidus, aut frigidus & siccus.
 Quod si ceteri calidus & humidus, iam non differet a vere: nisi quantum caliditatem
 ipse habeat per unam maiorem, in extremo humiditatem
 vberiores, illam æstat, hanc æthin hyems. Contra ver
 aut humidus incipiens hyerno ad æstivum inclinet calorem in sine.
 Quæ sententia potius est admittenda ad disceptationem,
 quam pro iudicari, & repudianda. *Κυμα δὲ ἐστὶν ἄφρον.*
 De altera quoque tempore dicitur dicitur est. *Αὐτὸν ἴσθι*
 Aut igitur, quemadmodum temporis vis, id est natura
 temperamento, vere sit mistus calor & humoris ad generationem:
 sic sub Capsula per accidens. Ideo dicitur *ἐστὶν ἄφρον*. hinc dicitur sub Cane. *Θυμὸν*
αὐτοῦ ἐστὶν χυμὸν: quia subest in natura temporis. *Τὸ γὰρ ἐστὶν ἰσθὶν*
ἰσθὶν supercunct extrinsecus humor: *ἐστὶν τὸν αὐτοῦ ἐστὶν ἰσθὶν*, quia demittitur aer exhalationibus,
 & cogitur in nubibus: *ἀφρον*, quia humore refrigeratur.
 Ideo bene dicebat fieri *μυθόν*. Non ex calore & humore, non enim mistus hæc: sed ex calore
 & superveniente frigore, quod secū affert humor. Ipse iam
 dicebat *ἐστὶν ἰσθὶν*: non quia vivum: alia materiam dicantur: sed
 quod in humore in se frigus. Aqua enim per se frigida.
Εὐδὲν δὲ ἐστὶν ἰσθὶν. Quoniam & ille & alibi humorem aut
 matricem esse generationis, ostendat id duobus exemplis: sterilius
 felicit & novellarum. Rectè verò coniunxit hæc naturas duas.
 Virque enim studium penè vnum, scilicet iustus, non
 protergandæ speciei. Nam quæ sterilia sunt sibi
 vivunt omnino: Quæ novella, sibi nunc
 vivunt, sibi cresunt. Ideo dixi penè. Non enim penitus æqua
 fors virisque. *Τὰ δὲ ἐστὶν ἰσθὶν*. Non est probatio, sed
 explicatio. Quæ enim esset hæc probatio, Steriles
 humidiores, quia fecundæ sicciores? Sed ita sit
 hile ut in dialiecticis cæcitate nonibus. Negamus enim
 aliquod effectum aliquando, & addimus: quia
 eius contradietorium verum est. Sic hoc loco, eū
 dixit, Fecundæ verò sicciores: causam illico adiunxit.
 Quia humorem absumunt in fructus. Quæ res
 non perinde eandemanda est. Adverciarius enim
 dicat, fecundas & sibi humidus esse, & ad fructus
 Steriles vix habere sibi: idcirco fructibus nihil.
 Sanè periculosa est ducrarum specierum comparatio.
 Quod si in eadem specie proponatur quæ
 sterilis, quæ fecunda: ibi sine controversia multa
 decidatur. Velut de Cupressu. Omnino enim
 confiteri Cupressi longe sunt succulentiores.
Τὰ δὲ ἐστὶν ἰσθὶν. Cum duo coniungebat
τὸν ἰσθὶν, *τὸν ἰσθὶν*: hinc *ἐστὶν*, duo item designabit
 & naturam speciei in sterilibus, & naturam
 ætatis in novellis. In quibus id adeo verum est,
 ut Amygdali: nouæ etiam totam hyemem frō
 decet retineant. Hoc enim sepe vidimus in nostris.
 Quare propter iure subdit, *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*,
τὸν ἰσθὶν. *Πάλιν δὲ ἐστὶν ἰσθὶν*. Tria
 proponit, ætatem, speciem, locum: *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*,
τὸν ἰσθὶν. Omnium reddenda ratio est. Etatis ac

A speciei reddenda ratio loci. Dixit *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*,
τὸν ἰσθὶν. ita ille, *τὸν ἰσθὶν*. Addit autem
 aeris benehivum, *τὸν ἰσθὶν*. etiam iucis in
 acre ignavo. Coniunxit autem humiditatem
 cum frigiditate: quia omnino hinc humorem
 requirit. Omnino vero ut virget argumentum. Nam
 etiam si autumnum frigidus dicitur, casus: modo id
 quod postulat, ut etiam sit humidus: ita men
 coninet esse generalis: quandoquidem in similibus
 locis autumno arbores evadunt proceræ,
 succulentæ, pulchri. *Τὸν ἰσθὶν* attribuit *τὸν ἰσθὶν*,
τὸν ἰσθὶν. Ut cretatis, & crescendo non exhauriantur:
 sed simul cum excellentia adhuc tantum obtineant
 iucis, ut deinceps etiam habitus videntur. *Αδύναμι*
 autem etiam pulchritudinem nequis oppressum calorem
 potest naturalem: unde sunt defectus. *Πάλιν δὲ ἐστὶν ἰσθὶν*. Etiam
 aliam addit causam, quare autumno sunt nova
 germinatio. Quia, in que, multi sunt in bres æstivus.
 Quocirca superveniente autumno repetitur germinatio.
 Ceterum imbecilla admodum ratio est. Nam qui
 mbrs per æstatem cadunt, per æstatem quoque
 absumunt. Hoc quotidie videmus aridissima tellure
 illico. Itaque non potuit inferre illa *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*. Tum autem
 causamodi est aer ille alter, qui autumno supervenit
 enim, *τὸν ἰσθὶν*. An intelligit humido per fructum
 humidum autumnales accessio: m fieri? Dixit autem
τὸν ἰσθὶν, *τὸν ἰσθὶν*. sicut alibi, *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*,
τὸν ἰσθὶν. intellige *τὸν ἰσθὶν*. Latine, magnam partem. *Id*
 est, *τὸν ἰσθὶν* quia multa mbrs in germinatio. *Id*
 est, *τὸν ἰσθὶν* *τὸν ἰσθὶν*. Probat etiam alia certa natura,
 humidiorum locorum commoditates ad germinandum.
 Et enim Biferæ arbores que appellatur, talibus
 fieri locis esse. Quas inter, Mala commemorat
 & Pyra. Excurre autem hanc fecunditatem
 tum aeris benehivum, tum quod priores fructus
 præ maturè decerpantur. Quamobrem quantum
 iucis succellurum fuerat, tantum illis abiat, sicut
 subit ad novorum fructuum cōparationem. Dixit
 autem *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*, quæ non verè sunt biferæ:
 quod mox ostendit. Non enim perfectus esse
 fructus posteriorum. Et dixit *τὸν ἰσθὶν*, quia pauca
 sunt tales. *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*. nec dicere
 anni tempore: sicut supra *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*. *Id*
 significat imprecisionem. *τὸν ἰσθὶν* designat
 intervalium inter priores fructus & fructus futuri,
 inter que tempora intere dit tempus fructuum
 posteriorum. Intereidit, interveniente Dixit *τὸν ἰσθὶν*,
τὸν ἰσθὶν. Quia non semper evenit. *τὸν ἰσθὶν*,
τὸν ἰσθὶν. Non quales sunt prioribus fructus
 posteriorum. Sed priores excellentiores. Hoc enim
 & ille & alibi sæpe significat *τὸν ἰσθὶν*.
 Ideo dixit *τὸν ἰσθὶν*. Quamquam eiusdem parentis
 fructus posteriorum videri queat esse doberè
 perfectiores, quoniam plus temporis impensum
 est tamen præstant in sequentibus. Etiam sic
 concimes *τὸν ἰσθὶν*. Tametsi videtur si stare
 Natura in his prioribus tamen sunt perfectiores.
 Hoc est quod dicebat *τὸν ἰσθὶν*, *τὸν ἰσθὶν*. Ecce
 Naturæ proparationem. Celeriter enim de integro
 reple-

B

C

D

plurimum conferte germinatione: non quidem omnibus ut semper germinet, sed quibusdam. Quod si hoc beneficium euenit ut quibusdam sit perpetuum: quanto minus abest à ratione, ut item quibusdam contingere possit autumnino, ut continere possit respecta fertilizatione? Vitis est iudem vocabulis, quibus aliàs, *μικρὰ καὶ*, quantum ad te potest *ἀρχὴ δ'*, quantum ad materiam *ἀκατέστου*, quantum ad virtutem. Ideo dixi *σώματα*. Τὰ δ' ἴκτανται πάντων. Semper in huic libri proficere, maiores plantas maioribus egere momentis ad germinationem: minores facilius mutari. Ita quod accedit quibusdam arboribus, tanto facilius coronari quibusdam. Atque hæc sunt tanè quæ inuebat modò cum diceret *ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν*. Neque loci aut cæli obliuiscitur. Aut enim, cum nacta sint loca Solibus exposita, et à frigus iniuria tecta, *ἀκατέστου*, *ἀπ' αὐτῶν* autem, quod et alibi *ἀλλὰ*. *ἀνατιλήξω*. Explicat illa *ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν*, cernantes historia, et Viole. Quibus non solum iteratam illam attribuit germinationem, sed etiam continuatam. Hoc enim est *ἀκατέστου*. *Θυγατέρας δ' ἔπειτα, ἀκατέστου*. Ut ostendat ea esse interna speciei fundamenta naturalia, quæ locorum benignitate iuuentur: neque cultus respuant adiumentum. Quam ab arte etiam sicut accellionem. *Ὅτι τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν ἀκατέστου*. Probat locorum præsidium multum profici. Alibi namque prouenire arbores aliquas: alibi non prouenire: cæli scilicet clementia tuta, quam vbi desiderent, non extare: Et adiungit naturam vltiorem, nempe si fit, ut exulum alienum patiantur: at steriles sunt. Hoc de Palmis iatus in Historus. De Malo Medica nobis comperit. Oculura ratio non nullarum: ut de Edera, quam in Asia scriptum est non viuere. Vnde iactatum historiarum in sacris Libris, in quibus Edera legitur ad Niuium. *καὶ στυγία δ' ἐστὶν ἀκατέστου*. Ut non solum flores hic, non alibi: verum etiam fructibus flores odantur: at in apricis prius, & ipse coronariæ prius.

Lego δὲ ζῆλον ἀλόγου ἴχθυος, non ἀκατέστου. Et *ἐπιπλά, ἐν μετ' ἀρα τῶν*. Et *ἐπιπλά ἔστιν ἐμπύου*. Non *ἐπιπλά*. Et *δὲ καὶ ἐν τῷ χυμῷ*, non *ἐν τῷ*. Et *χρῆσιμὸν ἔχει*, non *ἀπ' αὐτῶν*. Quasi fatali culpa. Super ter emendauimus *ἀπ' αὐτῶν*, deleuimus *χρῆσιμὸν*. Et *ἀκατέστου*, non *ἀκατέστου*: sic *ἀκατέστου*. Et *ἀκατέστου* in *ἀκατέστου*, non *ἀκατέστου*. libentius tamen scribo *ἀκατέστου*: quod idem est quod *ἀκατέστου*, ad manus. Hoc enim significat *ζῆλον*. Sive sit *ἀκατέστου*, uel *ζῆλον*, uel *ἀκατέστου*. Verbum erit agricolarum. Quod enim ad aratrum est, ad manus est.

Theodorus *ἐν τῷ χυμῷ* *ἀπ' αὐτῶν*, prægrantes perdurant. Verbum additum *ἀκατέστου*. *ὁ ἀπ' ἀκατέστου*, aer obliques scitissimè. Non expressit τὸ *ἀκατέστου* Empedocles. *ἐν ταύτῃ ἀποθεύσονται*, ex ipsa restitutione. Fortasse scripsit, restituitur: etiam metessi non assequitur. *ζῆλον ἀκατέστου*, viuacissimum. Viuacitas si absolutum: *ζῆλον ἀκατέστου*, transituum. In viuaci actio manet vitæ: in vitibus ita manet, ut in alium transeat. Est enim viuere faciens, *ζῆλον ἀκατέστου*, idè quod *ζῆλον ἀκατέστου*. Illud vocat neutrum, vulgus Grammaticorum, hoc actiuum. De his in libro de causis lin

A *gus Latine*. *ἀκατέστου ἀπ' αὐτῶν*, igitur temeritas quedam Naturæ in us ipsis apparet. Malè admodum. Videntur hæc ab eodere à ratione. Neque *ἀκατέστου*, nubes consistunt. Continetur potius aut consistuntur. *ἀκατέστου ἀκατέστου*, dispersatur. *ἐν τῷ*, quæ iuuenescunt. Castigauimus aliàs hæc loquendi ambiguitatem. Iuuenescerebat *ἀκατέστου* recoqueretur: & Iolas in prociuita. At Neoptolemus dum erat iuuenis, non iuuenescerebat. Nouellas vocant agricolæ, & diuinus *Ποτα*: & ipse mox, nouus, minus signato vocabulo. *ἀκατέστου* *ἐν τῷ ἀκατέστου*, *ἐν τῷ ἀκατέστου*. Theodorus non expressit. Cum calidus aer æstus sua natura deprecèdat umbres fortuitos. Loquatur enim de Autumnis calore, qui superuenit in huius æstus, alius ab æstus calore. *Παρομοιωμένη ἐστὶν τῷ ἀκατέστου*. Cum tempus esse longius protahat, nondum loquatur de hæc productione, sed infra cum dicit *ἀκατέστου* *ἐν τῷ ἀκατέστου*. Sed hæc de interuentu caloris autumnalis inter æstatem & hyemem futuram. Nam τὸ *ἐν τῷ ἀκατέστου* interpretati supra, magna ex parte, Quod sicut magis probatur lententia Theodorij assentant. *καὶ ἀκατέστου*: quod etiam fructus celerem prouenit dixeris. Aut est mutua oratio, aut eodem mancus. Sic verba quæ nobis negotium successerant, *καὶ χυμῷ τῷ ἀκατέστου* *ἀπ' αὐτῶν* *ἀκατέστου* *ἀκατέστου*, ita cõcinnauit. Qua de causa fructus eadem alio perfectiõs iam vili præstat: fructus concipit parturiteque. *ἀκατέστου* *ἀκατέστου*. Sed nullatenus augere possunt. Non expressit autoris tententiam, sed ad antecedentem aut consequentem. Ostendere tantum, est aut non posse augere, aut ab eo pendere. *τὸ μὲν γὰρ ἀκατέστου*. Quæ suapte natura facile affici possunt. Fortasse aliquid desit: nihil enim exprimit.

CAPVT XV.

X P. capiti argumentum. Quædam animalia sic in breui quæpi possunt vitam in sua ad consummationem. Quæ si in ea in tempore sanctorum deserere prouident fructibus aut in summitti. Quædam enim non fructibus. Quædam enim ab aliis. In opere prout in fructibus inuenerunt.

D *O' ἂν ἴμ' ἔξ' ἀπ' αὐτῶν* *ἀκατέστου*. Propositis quæ similibus & tublatis, declarat affectum arborum pendentem ex us que dicta sunt. Narrauit biferas esse. Earum condiciones explicauit: de fructibus disputauit. Nunc duo instituit. Primum ostendit vitæ redintegratione ad repetendam fertilizationem: & assertit ab animalibus similitudinem. Deinde ait, quibusdam locis etiam si non sint arbores natura sua bifera: at opere humano fieri tales. Quippe detractis fructibus alios subnasci. Hoc in prima parte. Quæ omnia spectant ad operum ordinem in Natura. In secunda parte non multum ab his diuerſa erouquit. Comparat enim florum, fructuum, germinationum tempora: & causas deseriendi quare in

ter se differant. Τὸν ἄρα ἴσθως, quæ supra vocabatur ἀγροπύων. Οὐμυρὰ τὴν τεύχην. Et similitudine qua iteratior est quædam, non ἀπὸ πλενα. Siquidem arbores in se concipiunt; bestiarum accipiunt. Pecudes tantum notat: cum tamē exempla communia sine aliis multis. Ἐν τῷ ἄλλο κριθῶν, ὡς ἐν τῷ ἄλλο, quæ commodè fecerant, & feliciter pepererit. Ἐν τῷ ἄλλο, quæ semē idoneum habent vt rursus concipiant. Περὶ τῶν ἰσθῶν. Dixit autem in præterito ἴσθως, ἵνα ὁμοίως, vt declarat lege naturæ fieri. Sic alibi ostendimus: sic dicimus: ἵνα ἴσθῶν. Quod natura tale est. Ἐν τῷ ἄλλο ἴσθῶν. Modò tempus non obliuatur. Cooperant canni tempestate. simul eum ipsâ temporis efficacia. Verbo hoc etiam infra vitur. Quinetiam cum in eo esset, vt mox restat, eo usus est. Rogatus enim ἀπὸ τῶν ἀγροπύων, post pauca verba, quæ sapientissima, hæc addidit, ἀλλ' ἴσθῶν ἀπὸ τῶν ἰσθῶν βουλῶν ἵνα τὸ πῶντος. Nihil nisi reliquū factum est, quod necesse faciat ad capiendum consilium de rebus meis amplius ordinandis. Καὶ τὸ ἴσθῶν. Altera pars comparationis. Eodem modo prioribus de tempore fructibus arborē de integro pronuntiat. Τὸν ἄρα γενεῖται. Maluit ἐπερὶ δέξιους, quàm ἀπὸ τῶν δέξιους. Idem tamen est. Nam ἄρα etiam significat, ab. Vt non solum in Etymologio ex vetustissimis Grammaticis, sed etiam ex Aristotele in Topicis, sed que eum quarto casu. ἀπὸ τῶν ἰσθῶν. Vt tantum operis conficiatur: opus est non solum apca regione, verum etiam cultura studio, còque non mediocriter, sed ἄλλοις: neque ad vnos tantum fructus, puta postiores, vt ferantur & perferantur, sed vt fructus. Nempe vt tam mature procedant priores, vt satis sit temporis posterioribus tum ad succedendum, tum ad explendum perfectionem. Ideo dixit ἀπὸ τῶν. Καὶ ἰσθῶν. Addit & acris fauorem. ἴσθῶν ἰσθῶν ἰσθῶν ἰσθῶν. Quod sanè æquum est, vt & tractus temporis tantum sit, quantum requiritur ad opus: & ἰσθῶν illæ conditiones, quas complectitur illa voce ἰσθῶν. Iisdem verbis vitur quibus supra, ἰσθῶν ἰσθῶν ἰσθῶν ἰσθῶν ἰσθῶν. Διὰ τῶν. Dat causam quare iis opus sit. Quia nisi hæc adfint, non eueniunt succedi fructus, tamen si decedunt flores, aut immaturi fructus amouentur. Ratio est, quis de suo cursu detorta est natura, & in alienum coniecta tempus. Tamen id oblatum est, ubi gelauerunt Vites florentes, omphacæ ob habuimus tempore quo vindemiar solent institui. Aliusmodi euentus est in Rosâ. Rosâm bruma si velis habere, aut sanè haud multo antè plantam ipsam, dum in eo est vt erumpant flores, amoue loco atque in alium transfer, modò non in commodum. Sanè post æstivum sæpe habuimus. Cultum autem intelligit maximè stercoreationem: ea nanque accitit arbor ad foetum: item munitiones à flantibus gelidioribus, rum nigationes. Etiam Africanæ præceptum quo foecundiores fiant, adiumento erit. Porosicam & Thyrsallum contusas trunco aduoluit. Et fino columbino fouet. Nam quæ

A attribuitur Zoroastri, qua ratione steriles fructus vt ferantur; puerilia sunt & nugat oria. ἵνα ἴσθῶν τὸν ἄρα τὸν ἰσθῶν ἴσθῶν. Vult dari tempus ad concipiendum, vt generent. propterea quòd priore factu substracta sit materia necessaria est altera. Τὸν ἰσθῶν ἰσθῶν. Nota vim participii deligant enim præteritum tempus: quod prætextebat. Ἄρα ἰσθῶν. De materia diastretiam de forma nunc. Tardari vim generandi: quæ leniat in commodò vulneris. Decepto nanque fructu, aperitur arboris latus. Est autem arbor quæ generat, non arboris anima. Idcirco lesione affertur mora. Ideo dixit ἰσθῶν ἰσθῶν. Quasi mutari principium generandi, id est vim efficientem, quæ est in ipso individuo per formam ἰσθῶν, quod aliis καλῶν ἰσθῶν. Ἄρα ἰσθῶν ἰσθῶν. Sensus patet. Itaque ea lesione fieri vt ne ferant: quippe alieno superueniente tempore: quod indicat per verbum ἰσθῶν & ἰσθῶν. Notam & aliam vocat tempestatem, ἵνα solum aliam. Verba illa ἵνα ἰσθῶν, inter se trahunt. Aut tollenda sunt, aut delenda altera negatio. Οὐκ ἵσθῶν ἰσθῶν, non possunt facere vt germinet. ἀπὸ τῶν, ex eo tempore. Familiaris loquutio historicis Grecis. Τὸν ἄρα τὸν ἰσθῶν. Claudat hæc capitis primam partem alterâ instituit sic. Quæ admodum fructum fructus subit: ita & fructus germinationem. Flores autem & germinationem inter se ἀλλὰ ἰσθῶν, id est, ἵνα seruantur ordinis legem. In Pruno & Amygdalo flos ante eedit: in aliis multis sequitur germinationem. Cuius rei causa sanè fuit assignanda. Nam quæ ratio huc affertur de fructuum sera productione, proba est pro fructibus. Operosiores enim sunt quam frondes. Ad facit contra flores istiusmodi. Frondes enim minus operosæ. Neque à tenuitate diuersi argumentum. Non enim omnes tenues anticipant. Rosâ etiam tenuior est: & Persici flos multum habet partium tenuissimarum. Quocirca non parum ciet alium. Hæc à forma & qualitatibus. Sed neque à fine. Non enim quia fructus Amygdali habet os durū, & pulpam nucamenti, propterea maturandus fuit apparatus in flore. Hoc enim etiam in Iuglande. Quin in Persico celerius erat expediendum. Siquidem pulpa putaminis, quæ vesicenda futura esset, etiam diuini fuerat elaboranda. Quare inscientiæ confessio vitabit culpam, quam præstare non debet. In sapientis nanque humana, caligo pro Sole est. Ἄρα ἰσθῶν ἰσθῶν καρῶν. Non flores, inquit, omnes pro ratione germinationis. Non etiam multum inter se ea temporis: penè vt ita dicam, eadem hora. Hoc enim in Iuglande. Quod autem serius accedat fructibus maturitas, id est quia frondium & germinum rudior est materia. Corpulentior est, & defæcata minus: Fructibus autem purior. Excocta igitur magis, eum in cæteris partibus, eum in succis ipsis. Itaque ad plus operæ plus temporis. Ἐν τῷ ἰσθῶν. Sed & alia ratio est. Nam illa est opera exquisita: at est præterea multiplex. Frondes enim penè vniformes: Florum partes non admodum inter se distant, si eum fructum partibus comparantur: succo, me-

dulla, membrana, carne, putamine, corio, testa. I-
deo non solum multæ sunt differentiz, verum etiam,
vt ipse notat, *μαζάλα*. Vnde quicquid distat ab olle
succus, *ζυμώθεις*, vt in gurgatis & oil. bus. *ζυμώθεις*,
vt in putaminibus, *φύλαξ*, vt coria *αμύγδα*, vt luglan-
dis iuccus, aut Oleæ. *Δι' οὗ* *αμύγδαλον*. Non
est ergo mirum si flores & frondes penè simul
prodeant: fructus postea longo tempore perficiã-
tur. Nam cum frus sit inchoans fructus, in cuius
rudimentis ille conseruetur, ad tâtas, quæ in Amy-
gdalo sunt, discretitates assequendas, opus fuit de
eius floribus inuoluamẽtore. *Δι' οὗ* *αμύγδα-
λον*: *ζυμώθεις*. Difficile namque, & ob id ierò lĩ-
gnosa pars ab aliis iecerni atque ettingi potest.

Durum verbum hęc *ἀσπερί*, vt iecretum expri-
meret difficultatem. Seruiss igitur hoc fitat foris
natura facilior atque expeditior, & idcirco paratio-
r. Propterea dicitur *πὸ δ' ἀσπιδίου*. Florem au-
tem primo quoque tempore extrudit. Quippe
res est impetif. eta: nimirum fructus ipsius rudi-
mentum. Ideo dicitur *ἀπὸ τῆς τῶν ὄρων λυχνίας ἀ-
πείρας*. Non quidem de floribus atulit causam, sed
de frondibus, quas dicebat *ἀσπερί*. Itaque si qui
flores operosiores sunt, quemadmodum qui sunt
corpulentis, quales cytini Puniceæ malis, ierũs ex-
eunt propiores enim sunt Nature sua is prætexti-
bus, quos in fructuum diuersiformibus partibus
causiabatur. *Ὑπερβαλλόντως ἀπείρας*. Qui fru-
ctus excedunt alij alios multiplices partium diuer-
sitate: nis natura ordinis modum admetta est. hoc
erat, *συμμίχουσιν ἕκαστὸν τῶν ἑξ ἑκάστης*. Conuenientiam
inter se habent inter se inquam, *συμμιχθῆναι* ordi-
nem ipsium produendi. Non enim est in ipsis
symmetria simpliciter, id est in eorum constituti-
one, si quidem *ὕπερβαλλόντως*. Nota loquutionem,
μὲν τὸ ἀσπερί *πᾶν ἑξ ἑκάστης*. Duobus modis id fit. Vt
τὸ μὲν, sic nota coniunctionis, velut in Rosa. Est e-
nim flos coniunctus cum crasso pediculo, qui pos-
tea fit caput. Lili flos est copulatus cum thyrulo
medio, qui postea connumeratur ad semen con-
tendendum alio modo *τὸ μὲν* nota est missionis, vt
in Cytino. Non enim Puniceæ flos alius est à Cy-
tinosed ipse Cytinus est. Ideo dicebat, *ἡ δὲ ἀπεί-
ρας τὸ ἀσπιδίου*.

B

Lego, *τὸ δὲ ἀσπερί*, non autem *ἀπὸ ἀσπερί*.
Et *ἀσπερί* *ἀμύγδαλον*. Delco enim si. Et, vt dicebamus
in Commentariis, dicitur *μὲν ἕξ ἑκάστης*.

Theodorus *ἀσπερί* *πᾶν ἑξ ἑκάστης* modò tem-
pus suppetat tempore. Non solum enim tradit, sed
& elementa modis temporis requiritur. Omisit vtro-
que *τὸ ἀμύγδαλον*. *ἵκανον τὸν τῶν ἑκάστης*. Quantum par-
tibus satis sit: *ἀσπερί* tamen non est partus. *ἀπὸ ἑκά-
στης*, & cætera, quæ nobis negotium facefse-
bant, ita concinnat Theodorus, vt nunquam, nisi
affo denuò effectò principio germem emetgere
possit. Quod quidem prærens tempus nequit effi-
cere. *Κατὰ μέτρον ἡλικίας αἰῶνος*. Theodorus nõ
admodum expresse. Arboris enim magna ex
parte eodem tempore germina sua edunt. Inuol-
uit illa, *τὸ ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης*. Haud ita magnum tempo-
ris intervallum interponunt inter forum a e ger-

minum explicationem. Propinque enim sunt *ἀπεί-
ρας τῶν ἑκάστης*. *ἀσπερί* iestitit floribus. *τὸ ἀσ-
περί* tam declarat antecessiorem, quam iuecti-
fionem in propinquitate. *Ἐκαστὸν ἑξ ἑκάστης*, agilita.
Obiæura vox ad præntem significationem. Mi-
norum memento egeant. *Συμμιχθῆναι τῶν ἑκά-
στης ἀμύγδαλον*, crassiore, calliosioreque. *Ὑπερβαλλόντως*,
quis dicat callum? Non semel is in libris abutur
calli voce ad interpretandum. *Ἐπερβαλλόντως*
ἀμύγδαλον. Theodorus omisit *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης*, icrius
se ostendunt. Fiuat, eueniunt. Nam *ἀσπερί* *πᾶν ἑκά-
στης* *ἀμύγδαλον* *suprà* ponitur non ad maturitatem, sed
ad ipsam tantum primam ostentationem. Sic in
sequenti capite *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*
ἀπὸ τῆς τῶν ἑκάστης τῶν ἑκάστης. Vt flos Puniceæ
neutiquam exprefiat in oratione operosa
mentem Philosophide qua nos fatiis.

C A P U T X V I.

XVI. capiti argumentum. In eadem cibus quare materia
germinem. Quia ubi non tenent à calore nascendi: & quia
non ubi non tenent à frigore factus non est germinationem. Quia
minus huiusmodi habent. Et tunc non opera. Calorem germinationem
fructus. *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*. *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης*
ἀμύγδαλον *suprà* ponitur non ad maturitatem, sed
ad ipsam tantum primam ostentationem.

ἀπὸ τῆς τῶν ἑκάστης τῶν ἑκάστης. Partes
eiusdem generis, diuerz geniturz
comparat in toto: quippe in bi-
feris fœtus duorum temporum.
Deinde comparat partes diuersi
generis: scilicet flores, fructus, germina, ad eadem
rationem. Nunc tota cum tota comparat ad eun-
dem finem, nempe ad germinationem & fructifi-
cationem. *τὸ ἀσπερί*. Actius & passius signifi-
catione capitur. De agro inculto, vt diximus in Hi-
storis, passius: in quo nullum fit opus. *τὸ ἀσπερί* *πᾶν ἑκά-
στης* *ἀμύγδαλον*. *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*.
Pruat hęc aduentionem. Et enim *ἀσπερί*: vnde non solum
æger. Hęc in arboribus non accipitur aduentionem
gunt enim, si sunt *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*.
declarant sequentia verba, *μὲν τὸ ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης*
ἀμύγδαλον. *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*.
ἀσπερί *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*. Si non putantur, non passiuatur,
non ablaqueantur, non exhalat foras calor, sed in-
tus cohibetur. At is est aut germinationem *μὲν τὸ
ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*. Ita frequens est ei vt
fius verbi, *ἀσπερί*. *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*. Modos exco-
quitur cultura: xim non putantur, *μὲν τὸ ἀσπερί* *πᾶν ἑκά-
στης* *ἀμύγδαλον*. Itaque dicitur *ἀσπερί*, quia dicitur *μὲν τὸ ἀσπερί* *πᾶν ἑκά-
στης* *ἀμύγδαλον*: quod incommodum est in imo. *ἀσπερί* *πᾶν ἑκά-
στης* *ἀμύγδαλον*. Modi *τὸ ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*. Si amputentur, si confringantur,
si stringantur, si pampentur. Nam hęc quoque,
sicut & *suprà*, *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*. *ἀσπερί* *πᾶν ἑκά-
στης* *ἀμύγδαλον*. *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*. Nam qui fructus addit,
si nunc primitiõs germinant. Si non demitur fru-
ctus, maturè germinant. Nullus enim fructus an-
tecedit germinationem: nisi fructus pro germina-
tione accipiat. Quamquam non acquiescit ani-
mus. Nam ne de germine quidam accipi potest.
Quo enim modo deperum iam sit germem in non-
dum editum est: Itaque lego *ἀσπερί* *πᾶν ἑκάστης* *ἀμύγδαλον*. De-
trahuntur enim pusilli quidam *ἀσπερί*, qui sunt mu-
tules.

eiles. λέγει. Αφαιρέθητι γάρ. Ex ea apertione, duo sequuntur que incommodent. Vnum est, *πύσις*. Necessè enim est in solutioe continui a-nnantes pati. Quod enim vnum erat, aliquo modo fit non vnum. Fit ergo etiam aliquo modo non ens. Nun enim est id totum quod erat, eo modo quo erat. Hoc autem est maximum vitium in Natura. Naturæ namque munus nullum aliud est, præter quàm esse. Esse verò, & esse ali-quid, & esse bonum, & esse vsum, & esse totum, idem est reip[s]a. Hoc dico, quia intani quædam non attigerunt veritatem, eùm negant solutio-nem e continui dolori esse. Hoc in nobilibus e-xercitationibus diseissum est. Alterum incom-modum est, *ψυψύχη*. Refrigerantur enim, propterea quòd, vti dicebamus, exhalat calor naturalis. Quocirca id quod calor reliquum est, contrahit se, hoc est quod dicebat, *αὐτὸ ἐπι-γυνομένη*. At contraxio & effusio sunt con-traria. Germinatio verò effusio quædam est. *τὴν πύσιν* igitur facit *ὄνησις*: sicut esse intracitas, efficit *τὴν πύσιν*. Sic *τ. ἐξ* oppoñitur *τὴν ψυψύχη* ei calor, quem contineri dicebat in incultis. *Τὸν δὲ καλλὸν διδάσκει*. Etiam aliam adiungit ra-tionem *τὴν ἀερίαν*. Nam in agris sibus re-manent incoluere ramulesculi pusilli, quos cultu-ra iubet auferri: eos *ἀερίον* ob exiguitatem dice-bamus in verbo, *καρφορῶν ἀερίον*. Is ramuli pro-pter parvitatē facili patiuntur ab aere mutatio-nes. Hæc sententia & supra dicta est de imbecillis, & alibi non semel dicitur. *Διὰ δὲ τὸν*, scilicet succus qui in pusillis est fructuosus. Et *ἰσι-βέν* penitus verbis vitur, quibus aliàs. *Διὰ τὸν αὐτὸν τῆς ἕρως ἰσιβέν*. Obiequuntur tem-poribus eiusmodi, quæ sunt euocantia genita-lem sue cum ad germinationem. Nisi legas, *τὸν*. Est enim codex hęc corruptissimus. *Καὶ ἐν τῷ ἐπιπέδῳ*. Non opus fuit hac copulatio-ne, *ἰσι*. Tantò minus illa assertione, *ἰσιβέν*. Re-percitur enim quod iam dictum est. dixerat *μηκροκύβητος*: dicit, *ἀλλοίωτος*. Dixerat, *μηκροκύβητος*: dicit, *αὐτοδίωτος*. Dixerat, *καλλὸν* di-cit, *ἐπιπέδον*. Ibi, *μηκρό*: hęc *μηκρό*. Illic *δι-δάσκει*: hęc, *παρρησιάζεται ἐπιπέδον*. Nun-cum dispertiretur succus, nisi calor ageret genita-lis. *ἰσιβέν* igitur. Vbiq; proficitur hoc, mi-nusculas plantas & minusculas plantarum partes facili moueri. Itaque addidit *ἰσιβέν*, vt non solum facili moueantur, sed etiam citò. Designat autem idem *τὸ ἰσιβέν* hęc, quod in proposito *τὸ ἰσιβέν*. *Ὅτι ἐπιπέδον ἰσιβέν*. Exemplum capit à Pyris. Pyrus agrestis eùm fit eiusmodi stipa-tus particulis, id edit specimen maturæ germina-tionis. Hoc est quod dicebat, *ἰσιβέν τῆς αὐτῆς ἰσιβέν*. Que causæ? Illic conditiones, *τὴν μηκρό, διὰ τὸν αὐτὸν ἰσιβέν, καὶ τὸν μηκρό τῆς ἀρχῆς*. Facile mutari partes eius: quia pusillas multas ha-beat, quas nullo negotio sibi fingat aer. *Ἐπὶ δὲ τῷ ἐπιπέδῳ*. Postremum argumentum. Sic ergo colligimus, Quomobrem & ex mitibus cæ

que non eolantur arbores, & agrestes, præueniunt germinatione sua cultas aut mites? Nam incultæ mites præueniunt cultas, & agrestes præueniunt mites etiam non cultas. Primam quæ non laborant ex vulnere. Deinde quæ non refrigerantur, resoluto aut abeunte calore genitali: itaque non retrahuntur. Tertiò loco, quæ in incultis & agrestibus ramulesculi sunt incolumes, in quibus pro-pter exiguitatem & facili cientes principia genita-lia ab aere ambiente, & facili tum mouent materiam suam. Postremò, quia sunt siciores. V-bi minus humoris, minus operæ: Cuius ergo transigitur. *Καλλὸν γὰρ ἐστίν*. Comparatio Naturæ. Vt quanto cedit arbor culta afficiæ celeritate germandi atque fructificandi arbori, que intacta est: tanto illam vincat fructus specie, & copiarum collatione. Hoc enim est *ἰσιβέν τῆς*. Nam videmus postea fructu frequen-tiores esse agrestes, sed operæ (successione tales: im-petium verò impetum e conferri succi, non partiti factus. Nec ratio deest. Nam cultus cunctatio suffinet fructificationem. Vti deinde ipsa vbi se collegit, expeditam sui habet rationem, atque id-circo ex promptam operam. Agrestis autem dum festinant, haud perinde habent in suo pensu, materie apparatus. Exigui rami præoccupant, tum alia subeunt lentiora. In ipsis cultis retentus succus id facit quod & in aquis fit: que obice quopiam coercitæ fuerunt intus, quoad impetu erumpant magno. Et alia ratio, in Agrestium festinatione tempestas etiamnum acerbiuscula: cuius sidem cæli mutatione variari necesse est. In mitibus atque cultis dilatum opus ad momenta temporis vegetiora fauorem habet aerem sibi, atque etiam eoadmisiuillum. *Αὐτὸ δὲ τῆς*. Altera sequitur capitis pars. Sic formanda est in Lyceo dubitatio per syllogismum. Omne robu-stum & validius & promptius mouet, ac celerius motum perficit. Agrestes robustiores: ergo promptius ac celerius germinant. Rectè est. Iam hoc est e constitutum. Altera pars conclusionis: ergo melius absoluit & conbeit id quod mouit. Hoc in se verum est, si cætera sunt paria. Cæterum pensu iniqua magnitudine impeditur operis per-fectio. Itaque non absoluitur maturitas fructus agrestium. Itaque maior vera erit cum addi-tione illa: nimirum cum exceptione impedimen-ti. Videamus igitur impedimenta. Vnum est *τὸ ἐπιπέδον τῆς ἀρχῆς*. At sunt robuste agrestes. Vi-deamus roboris præfessionem. *Ἰσιβέν τῆς ἀρχῆς ἰσιβέν τῆς ἀρχῆς*. Non cori robur tanto su perat ex cællu robur arborum maturum: quanto maior materię copia superat materiam mitiori. Itaque vt est abundantia succi supra modis: ita ef-fic oportuit excellentiã roboris supra robur quod habet. Itaque fateamur eieures esse agrestibus va-lentiores: sed non quantum fit ad succi immanem exuberantiam expediendum. *Διὰ τὸν αὐτὸν ἰσιβέν*. Argumento legum agriculturalum confirmat senten-tiam. Viridioris magis ros demere de fructibus

eos, qui nimii videantur. Hæc est vna causa. E' t'is' ð. Altera, qua densiores sunt & sicciore, & sibiipsis alimentum vindicantia. Hoc est, τὴν ἰσοπέπτον ἔλαιον τῶν ὄξεων. Sic solatur questio tacta. Nam si materie multitudinem aut esse causam eruditatis: multum in us inesse iucei necesse est. Quoniam agitur modo sunt sicciore? Quia, inquit, iuceum sibi absumunt ad compactam densitatem. Itaque ne eo quidem iuceo multo succulentæ sunt, quia intus suffarctæ. Hanc equidem causam vnicam puto: non superiorem. Succum ipsum esse indomitum & eontumacè. Itaque non mutari. Illam verò superiorem minus probari posse perlustrat ratio proportionis. Nā si multitudo fructuum agræstis Pyri, aut Mali, aut Labruæ, cū fructum pauitate mitium conferratur, quis non videt quantum deest in numero mitium, tantum in magnitudine reponi atque dependi? H' ð' τ'is' ð. Alimentum, inquit, & maturatio fructuum sit ἐπιπλέον τῶν ὄξεων, cum expeditur iuceus ad transformationem. ἐπιπλέον προσφέρει. H' ð' ἰσοπέπτον ἔλαιον τῶν ὄξεων. Quam distractam (in sua nanque commoda vertit auida mater) non faciliè percipere fructus potest. Ἀλλὰ ἂν τὸ τὸ ἴσον τῶν ὄξεων, ἐπὶ τριμύτης. Moderatur maiorem syllogismū propositionem sic, Quæ sunt robusta, multum mouent omnia: at non omnia, multum alunt. Et adiungit exemplum de animalibus. Nam alius ac certus quidam modosest roboris ad ferendum fructum, alia ad ascendum atque perficendum. Hoc est quod dicebat, ἴσους. & καὶ ἰσοπέπτον. & ἴσους. & ἰσοπέπτον. Ne tamen intelligas id verum esse in se, sed in modo rei. Eadem nanque vis est animæ generatricis atque informatricis: quæ administrat sibi habet nutritivam facultatem. At nutritiva facultas eadem reipia est cum gignitrice. Non enim potest alere aut augere, sine viuoca partis appositione. Hoc autem est generatio. Quippe succo à terra hausto, apparatus, transmutato, imponit formam Pyri Pyrus arbor, eavi quam in se obtinet ab anima. Ideo est ἴσους, non ἄλλο. Et ἰσοπέπτον, separata opere atque actione, non substantia. Et ἴσους in substantia, ἰσοπέπτον in officio. Μαρτυρεῖ. Non est ratio, quomodo sit alia vis: sed quare densitas obstat. Oportet meatu esse tum commodos, quod sit raritate: tum liberos, quod designatur per ἄλλοθεν. Ac præterea materiam adesse, quod & supra dicebamus. Hoc dixit, ὄξους. Cæteram, ut inuectam, si parata fuit via qua subiret succus ad fructus conformationem, atque eum quidem frequentissimam: quomodo postea factum est vt transitus intercluderetur? Ἄλλοθεν τὸν ἰσοπέπτον. De obesif intelligit. Sic etiam Gallinæ pinguis sterilescent. Ὅτι τὸ ἰσοπέπτον. In omnibus sibi similibus est Natura. Itaque, quod & supra dicebat, auferunt agrigolæ fructus superfluos: atque ita efficiunt vt qui reliqui facti sint, perficiantur. Non ipsi qui-

A dem suppeditant alimentum, sed amotis interceptibus, autores sunt perceptiois. ἐπιπλέον, ἐπὶ ἴσους. Ats facit, vt & superuenientia tollantur omnia, & vt arbores sunt tum rariore, tum spirituosiores. Nam cultus laxat, admittens aeris teporem & ferocis. Laxat enim calor. Et attenuat idem succum, atque rodigit ad naturam spiritibus propiorem. Ac præterea conficit, vt liberis committit spiritus intus. Hoc est ἰσοπέπτον, qua voce ad has commoditates vitium in iuce libris sanè crebrò. Περιτρίβει οὖν. Concludit. Et vitur verbo quo est supra. Vt ostentent fructum modò, non etiam abiouant. Ἐπίπλεον, non solum ἐπιπλέον significat, sed etiam emolumentum. ἄλλοθεν, dicit motum & partitionem. ἰσοπέπτον. vnde ἐπιπλέον & ἀποπέπτον, respectu, re creatio corporum defectuorum. ἠρησάντων. Sic intelligit perfectam fortificationem, non autem inchoatam istam. ἂν ἀποπέπτον. Hic non est inuicunda dubitatio. Non enim vt commode factus alatur, necesse est materis corpus esse rarum aut laxum. Scilicet neutiquam à toto corpore amandatur factus succus, sed à ventriculo, iee ore, venis: quarum tubos factis est expectatos esse. Cætero corpore nihil refert commpa- fit, an soluitore femina. Nam quod accessit posset de alimentis defraudatione, non est necesse. Permultæ nanque mulieres dum gerunt vterum, corpore sunt habitiore.

C Lego, ἰσους, καὶ τὴν ἰσοπέπτον. ἄλλοθεν. Ἐπεριτρίβει οὖν τὸν ἰσοπέπτον, non περιτρίβει. Et, ἐπιπλέον τῶν ὄξεων, non ἐπιπλέον τῶν ὄξεων. Et, ἐπιπλέον ἴσους, non ἐπιπλέον. Et, περιτρίβει κατέργει ἴσους, non μετρίβει. Et, περιτρίβει κατέργει ἴσους, non περιτρίβει. Et, περιτρίβει κατέργει ἴσους, non περιτρίβει. Et, περιτρίβει κατέργει ἴσους, non περιτρίβει. Et, περιτρίβει κατέργει ἴσους, non περιτρίβει.

Theodorus, μὲν οὐκ ἐπιπλέον τῶν ὄξεων. Cùm non fodantur. Non fodiantur arbores, sed terra. Καὶ τὸ ἐπιπλέον ἀποπέπτον, coneraliter in exiguum: de calore intelligendum. Non enim habet arbor motionem. Quanquam sic in sensibus in Commentario: tamen fortasse ad tempus accommodari queat. Vt sit aliquantisper. Sic enim præteribitur τὸ ἴσον ἐπὶ τῶν ὄξεων. Hoc magis mihi probatur. Ἐπὶ τῶν ὄξεων, in Pyro syluestri. ἐπιπλέον τῶν ὄξεων. Intelligitur enim factus, quando hic de agrestibus loquitur. Ἐπεπιπλέον, ἐπὶ κατὰ μέτρον περιτρίβει οὖν τὸν ἰσοπέπτον. Cùm enim plunibus minutioribus que internodiis distindatur. Internodia sūt spatia inter nodos arundinum & stipularū. At vultus non sunt internodia, sed pusiillæ portioeule arboris. Quin vnde extat, non est nodus, sed sinus & ala. Τὸ δ' ἐπιπλέον, ἀπεπέπτον, quod minus est, motu facilius extat Nihil hic agit verbum, extat, nisi ἀπεπέπτον. Extare est, ἀπέργιστον, aut ἀπέργιστον, aut ἀπέργιστον. Περιτρίβει ὁ ἰσοπέπτον Citior neglectarum. Paraphrasis non incommoda: si non dixisset, neglectas. Negligere est omittere, iudicio & electioe. Negligimus enim quod nolimus

nolumus curare. At hoc non est necesse in meclutis. *Αὐτὸ δὲ πῶς οὐκ ἐπιπέσει.* Totum hoc omisit: & solo verbo abioluit, quæ res. *Ὁμοίωσιν τῆ ἰσχύος,* tus prævalent viribus. rectissime. Sicuti præponderare, præpollere. *Συμπίπτει,* abunde trahitur. Inò aliorum. *Τετραμύθητος,* altiora. Tamen si ab alendo, alium legitimum apud Ciceronem, tamen circumstantia ea verba, quibus ab excelis dantur, ergo possis significacione. Hoc autè flexu comparatio, nemo intelligat. *Κατὰ φύσιν,* fructu largè laturum sit. Inuoniam fecit Theophrasto cum largitate illa. Et de perfectio: hinc intelligit, non de vberitate. Contra nã nanque sibi diceret. Nam largè fructificant agrestes. At huc verbis agrestes submouet.

C A P V T X V I I .

Argumentum capituli X. P. II. Perfectionem duorum esse rem, partemque nuclei: & sine duplici, sicuti ad plantarum generacionem, & ad eorum propriam nutritionem. Partemque & nuclei naturam quodammodo esse aduersam inter se: & esse omnium plantarum finis communem. In plantis alienationem tripartitam distributionem: in stirpium ac nominum partem, in nucleum. Quod vni duali sine accesserit, vel quibus vel quibus dicitur. Aliam alia finem partem, radice, folio, fructu.

Hic dicitur dicitur, quæ quibus plantis inest maturis aut ieribus, idque in fructuum natura: nunc declarat, quæ partes: partium fructuum sibi vindicent coctionem. Duas agnoscit partes, *τὴν ἑρπύδα,* *καὶ τὴν σπυρίδιον:* miro sane abusu vocis huicæ posterioris. Nam si Pruni pulpam designat, hoc nomine: *ἡ ἑρπύδα* inest erit. Ergo *τὴν σπυρίδιον* non erit *ἡ ἑρπύδα,* neque *ἡ ἑρπύδα* quicquam. At in omnibus non est eadem proportio. Nam si *ἡ ἑρπύδα* erit senentantum, aut ipsius seminis medulla: tum quod citrà eunque fuerit, erit *σπυρίδιον.* Quomodo non rectè fiet, quæ sequitur distinctio. Aut enim, *τὴν δὲ δὴν γίνεσθαι,* *ἢ καὶ τὴν χυλὴν ἀμύδατον ὅμοιον τῆν ἡμετέραν φῶν.* Intelligitur eiusulentum esse *τὴν σπυρίδιον.* Quare si definitum conuertitur, vt loquuntur, cum definito: idem continget esse *καὶ ἑρπύδα,* *ἢ σπυρίδιον* in Iuglande, Amygdalo, aliis: et idem simul non esse. Nam quod inest est, eadendo est quod foris, non est. Ita non omne *σπυρίδιον* propter nos. At ipse id hinc proficetur. Neque illud negligendum quod ait, *τὴν εἶναι τὴν σπυρίδιον.* Non enim minus est, *ἢ τὴν ἑρπύδα.* Siue ille sit non tam esulentum, quàm ad propagationem speciei, vt in Olea, Gigarto: siue sit ad vsum hominis. Quocirca etiã vtriusque partis naturam atque augmentum comparabit. Et vni est *τὴν σπυρίδιον,* *ἢ τὴν σπυρίδιον.* Rectè dicit, *καὶ τὴν χυλὴν:* quia supra etiã *καὶ τὴν σπυρίδιον.* Et signatissime, *ἀμύδατον ὅμοιον ἡμετέραν φῶν.* Id est proportione respondentem naturæ nostræ. Nutrimtum enim tam conuenit quæ

A nutritæ, vt sit res ipsa nutrita in potentia. *ἢ τὴν σπυρίδιον.* Cùm dixit in pericarpio esse *τὴν σπυρίδιον:* nunc fluctuat & ait, oportere cum etiam *τὴν ἑρπύδα* attribuere. Sed & male eloquitur quod rectè proponit. Inquit enim, *ἡ ἑρπύδα, ἢ τὴν σπυρίδιον.* Non enim in ea partitione docet quid sit *τὴν σπυρίδιον,* cuius non igitur *ἢ τὴν σπυρίδιον,* *ἢ τὴν σπυρίδιον.* Quare corruptum eodẽm puto, & legendum *ἢ τὴν σπυρίδιον.* Coctionis diuisionem faciendam: quoniam altera fit fructus interioris, alia pulpæ exterioris. Hoc est aliquid formale. Etiam dat fines. Ait enim *κατὰ φύσιν σπυρίδιον,* scilicet indiuidui: *καὶ τὴν σπυρίδιον,* ad perpetuacionem nimirum speciei. Species enim fit incorruptibilis propter inuicemcessionem indiuiduorum. Accepit *ἢ τὴν σπυρίδιον* (sicut in Timotheo Plato) *ἢ τὴν σπυρίδιον.* *Ὁμοίωσιν.* Vna res est *κατὰ φύσιν σπυρίδιον:* sed ratione differunt. Cùm intelligitur ad futuram plantam facionis vni, *σπυρίδιον* dicitur: Cùm refertur ad nostram commoda, vocatur *κατὰ φύσιν.* sic Triticum est vtrunque. Idcirco ait, propter plantæ propagationem semen esse. Demonstrationis figura sic statuitur. Quodecunque propter aliud est, propter illud fit, quando fit. Semina propter plantam sunt: propter ergo plantam fiunt. Resoluitur *ἡ σπυρίδιον* ad illud primum. Quod fit, fit vt fit. Et hoc modo fit, vt illo modo fit. Generatio nanque est propter substantiam, & substantiam. *ἡ κατὰ φύσιν σπυρίδιον.* Comparatio inter partes diuisionis, *ἢ τὴν σπυρίδιον,* *ἢ τὴν σπυρίδιον,* quoad coctionem. Et offendit contraria esse, tum quomodo sunt contraria. Nam secundam finem non sunt conuaria, sed diuersa: quando alterum propter hominem, alterum ad propagationem. Item forma communis specifica non sunt contraria. Nempe totius eiusdem partes sunt. Sed sunt contraria qualitatis bus, constitutione, quantitate, situ partium. Constitutione, quia crassa aut tenuis. Qualitatis bus, humida, sicca. Quantitatis bus, parua, magna. Situ partium, deorsum, sursum. Quod non est idem cum constructione. Quippe crassum aut tenue, est affectus partium in toto: densum & rarum, est affectus totius in partibus. Hæc solis metaphisicis nota sunt. Ergo cùm *σπυρίδιον* est magnum, fructus est paruus. Alteram partem contrarietatis subiecit. Cùm *σπυρίδιον* est humidius: Quid? an fructus sicciore? Sanè in quibusdam, vt in Persico, Pruno: pulpa humidissima, nucleus sicciore. In aliis alia ratio, vt in Iuglande. Partium situs patet. Quia Iuglandis acerbæ densissimum putamen intus rarissima medulla. Vbi maturum, medulla firmitior, non tamen putamine compactior. Hæc fuit causa, vt in comparatione cùm duo staterit ex priore parte, *σπυρίδιον ὕδατον,* *ἢ ἄλλο:* ex altera non responderet nisi *ἢ τὴν σπυρίδιον,* *ἢ τὴν σπυρίδιον.* Contra, in sequenti collatione addidit sic, *καὶ ἡμῶν μίσητος ἄμ:* ecce de magnitudine sola. Oppositè plura, *καὶ τὴν σπυρίδιον ἡμῶν:* satis erat. addidit, *καὶ ἡμῶν μίσητος,* *καὶ ἡμῶν μίσητος.* Sanè de magnitudine ferè verum est. Pruna optima esse minimo: item Cerasa. Dedurita verò non est verum semper. Nam quibusdam Prunis 09

maximum, pulpa minor, sed iuuiffima: vt sunt ea que alicuius imitantur, atque inde nomen apud Gallos inuenere. Ne vero compares τὸ σκαλὲ περι τοὺς κέντρας, cum nuclei medulla. Nunquam enim sit vt sit durior. Sed seipfa durior est, quam cum medulla, minor. Περὶ τῆς αἰσθητικῆς. Arte opus fuit, quæ prohiberet huius incrementum, scilicet τὴν κερῶδιν. Nota solutorem intentionem. Non enim huius artis est castigare exrescentem ossis magnitudinem, sed auertere pulpam. Is primus & vnus finis, quem ille postea coniequitur. propterea quod quantum accedat pulpæ, tantum decedat medullæ. Τὸ δὲ τὸν αἰσθητικόν, scilicet καὶ τὸν κέντραν. Nempe transfuso succo ad αἰσθητικόν. Κεντρὸν γάρ. Vtilitas ab arte. Τὴν αἰσθητικὴν. pertinet, ad fossionem, stercorisationem, rigationem, qui sunt affectus terræ: cuius vox est in hoc partitipio cum opere coniuncta. αἰσθητικόν, pertinet ad ipsam arborem, que putatur, stringitur, ablaqueatur. Quæ proportio est cultæ ad incultam, ea est mibis ad feram arborem. Ideo in hac analogia principem statuit locum illis, ἡμεῖς αἰσθητικόν. Μὴ δὲ τὸν αἰσθητικόν. Explicatio superiorum. est enim idem hic, καὶ τὸν κέντραν. ἡμεῖς αἰσθητικόν τὴν καλλίαν. Scilicet supra declarabatur, quemadmodum laxiores sit bene arboris cultu: per quartum meatus factos commodiores tunc modis largior commearat. Eam vero humiditatem moderari ab ipso calore naturali, ne excedat in vitium luxuriæ: quod opere fuerit castigare, sic uti postea docebimus. Itaque dixit τὴν αἰσθητικὴν τὴν ἡμεῖς αἰσθητικὴν ἡμεῖς αἰσθητικὴν, quod supra dicebat ἡμεῖς αἰσθητικὴν τὴν καλλίαν. Vnus enim est ex natura. Αἰσθητικὸν οὖν τὸν κέντραν. Colligat, & dicit διῳρίαν: quia in his libris differentias vocat διῳρίαν. rectè illi mē. Semper enim partium species per contraria. At definitio contrariorum que longissimè distant. Duo igitur verba contraria ad idem significandum comparata sunt, ἡμεῖς αἰσθητικόν. Διῳρίαν, αἰσθητικόν. Non est verus motus rationalis ab irrationali in re ipsa, sed in intellectu: qui hac de causa vocantur διῳρίαν. Res autem ipsa consistunt. Multa possent hic ab inepris dici, sed sunt in loco tractata in quinto, septimo, & duodecimo supra naturalis Philoiphæ. Εἰδὲ ἡμεῖς αἰσθητικὸν τὸν κέντραν. Quasi veniam petit moderatiorne sua, non enim negat se contra leges communes loquendi viurpasse vocem ἡμεῖς αἰσθητικόν. Τὰ δὲ ἀπὸ τῶν αἰσθητικῶν. His ita constitutis, alteram partem capitis expedit, proposita & soluta questione. Quæ sitio est hæc, An robustissima sit fecundissima. Ratio loci, scilicet quæ obrem hoc hic quæ situr est: quia supra tetigerat agrestium naturam, quas valentissimas dicebat. Ratio dubitandi est, Quod robustissimæ naturæ actiones robustissimæ. Opus maximū in arbore est generatio. Probat. Est enim perfectio, & finis & arbor. m & animalium. Neque prius sementi gera sunt, quam perfecta sint. Simul verò cum atatis inclinatione tum de perfectione dematur, tū detetur sit facultas generandi, hoc est in primo loco. Tū soluit, negatque verū esse. Propterea

quodd, sicuti supra dicebatur, dispersitque vires, tenuiores sunt. Igitur cum tam tenuis, quæ bene habitudinis in plâta sit eade materia, scilicet ille, vtio is distractus fuerit, altera pars minus habebit. Ita habebimus expeditâ quæ robustius eius cõmēdiore locus erat coniunctus cum sine capitis superioris. Videmus singula. Αἰσθητικὸν οὖν αἰσθητικόν. Simul dubitant: simul dubitationis atulerit: at onē ex cõmuni axioma. Id tale est, unde ducatur explicatissimus syllogismus. Quod fortiora continet: cõtinere debet videtur etiam minus forte. at semē fortissimū. Hęc cum dixit, nō expedita iterā partē, scilicet quod sit minus forte. Dicimus, esse plâta τὸν κέντραν. Sic qua plâta potest plurimum fundere seminis, ea potest sibi quoque benefacere: quod est longe minoris operæ. Solo nanque additamento fit nutritio. At incen tota planta est in potentia. Quam obrē magna fabrica istæ, quæ operatissimo solum alterā plâta sibi similē generare: sed etiam plurimas. Plurima nanque fundit semina. Itaque nutrimentum est confusum in principijs, non autē, vt in semine, collectū totū. Videmus ergo questionem non pendere ex proxima tractatione, sed ex superiore disceptatione. Ita quod sēpe sumus obstati, cõfusa non rariõ capita, haud facile tam apud hunc, quā etiam apud Præceptorum separari potest. Καστὸν γὰρ τὸν κέντραν. Non totū omnium sementi ferarum, vt nos astringimus, sed etiā, vt ipse frustra supra contēdit, ob omnium omnino. Negabat enim vilam esse arborē quæ fructū nō ferret: neque aliter vipsi propagari specie. Est probatio quare semē sit ἡμεῖς αἰσθητικόν. Quia est vitium opus plâta. Probat & hoc. Εἰ τὸν κέντραν τὸν κέντραν τὸν κέντραν hinc omnium sit, simile sibi procreare. Hic tū situr tum probationū, neque resoluit potest. At probandum quoque illud est, omnē animatū, sibi similem appetere progenerare. Hoc probatur non hic, sed in libris vniuersalibus de animalū generatione. Ibi enim Philoiphos a Conditorē datus, vt induuctum opere prouogaretur species imagine quadā a te notari propter sive cessionē: non solum cõnstitet aliorum cõfistētia. Nā cõfistētia est cū materia. At in materia contrarietates: in contrarietatis pugna: in pugna victoria: ergo interitus. Sed omnino illud acutiū iudicandū est. Nā quæ rebatur, an bene habita & robusta possit producere fructū ad perfectionē. Id nō hic probatur, sed contrariū. Est enī propositio hęc, An quæ semē possunt gignere, possint etiam esse bona habitudine. Ita vides quā sēpe iactemur. Αἰσθητικὸν οὖν τὸν κέντραν. Alia probatio perfectionis in semine, à similitudine. Nam in animalibus quoque simul incipit & corporis perfectio, & seminis constitutio: ac simul vtrunque definit. Est ergo perfectionis opus quiddam. Εἰδὲ αἰσθητικόν, verbum siue quens, indicans exitum è robore, quasi sit ἡμεῖς αἰσθητικὸν τὸν κέντραν. Nota loquutionem. Generatio amittit potestatem. Τὸ ἡμεῖς αἰσθητικόν. Animal sanē amittit generandi potestatem. Declaratur ergo duplex τὸν κέντραν. Nam & semē est τὸν κέντραν: & semē est ἡμεῖς αἰσθητικόν

B ut in semine, collectū totū. Videmus ergo questionem non pendere ex proxima tractatione, sed ex superiore disceptatione. Ita quod sēpe sumus obstati, cõfusa non rariõ capita, haud facile tam apud hunc, quā etiam apud Præceptorum separari potest. Καστὸν γὰρ τὸν κέντραν. Non totū omnium sementi ferarum, vt nos astringimus, sed etiā, vt ipse frustra supra contēdit, ob omnium omnino. Negabat enim vilam esse arborē quæ fructū nō ferret: neque aliter vipsi propagari specie. Est probatio quare semē sit ἡμεῖς αἰσθητικόν. Quia est vitium opus plâta. Probat & hoc. Εἰ τὸν κέντραν τὸν κέντραν hinc omnium sit, simile sibi procreare. Hic tū situr tum probationū, neque resoluit potest. At probandum quoque illud est, omnē animatū, sibi similem appetere progenerare. Hoc probatur non hic, sed in libris vniuersalibus de animalū generatione. Ibi enim Philoiphos a Conditorē datus, vt induuctum opere prouogaretur species imagine quadā a te notari propter sive cessionē: non solum cõnstitet aliorum cõfistētia. Nā cõfistētia est cū materia. At in materia contrarietates: in contrarietatis pugna: in pugna victoria: ergo interitus. Sed omnino illud acutiū iudicandū est. Nā quæ rebatur, an bene habita & robusta possit producere fructū ad perfectionē. Id nō hic probatur, sed contrariū. Est enī propositio hęc, An quæ semē possunt gignere, possint etiam esse bona habitudine. Ita vides quā sēpe iactemur. Αἰσθητικὸν οὖν τὸν κέντραν. Alia probatio perfectionis in semine, à similitudine. Nam in animalibus quoque simul incipit & corporis perfectio, & seminis constitutio: ac simul vtrunque definit. Est ergo perfectionis opus quiddam. Εἰδὲ αἰσθητικόν, verbum siue quens, indicans exitum è robore, quasi sit ἡμεῖς αἰσθητικὸν τὸν κέντραν. Nota loquutionem. Generatio amittit potestatem. Τὸ ἡμεῖς αἰσθητικόν. Animal sanē amittit generandi potestatem. Declaratur ergo duplex τὸν κέντραν. Nam & semē est τὸν κέντραν: & semē est ἡμεῖς αἰσθητικόν

εν τῷ πλοῦτος. Ve ille finis sit ad aliud est enim ad generacionem, & finis est alterius: est enim generantis. Δὲ τὴν ἀλλοίωσιν, ἢ ἀποβλάστησιν. Posterior est prioris ἀποβλάστησιν. Quorum ætas illa ἀποβλάστησιν, declinans. Οὐκ ἀλόγος ἔστι. Hæc est altera portunculæ huius secundæ partis. Est autem assuetudinæ questio. Docet enim questionis originem. Sapientis enim interest non solum dubitare, hoc enim etiam vulgus facit: sed etiam docere, quomobrem dubitet. Itaque iure iudicabitur: iure asserti effata illa super quibus edificabatur syllogismus. Quomobrem verbis pendet eandem rem persequitur & sententias. Nam ille dicebat, ἀπὸ τῶν ἀποβλάστησιν ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν: hic dicit, ἡ τῶν ῥιζῶν τῶν ἀποβλάστησιν. Ille dicebat, ἡ ῥιζὴν ἰσχυροῦς ἔστι τῶν ἀλλοίων ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν: hic ait, καὶ ἡ ῥιζὴν ἰσχυροῦς ἀποβλάστησιν. Deinde subdit, ut hæc fateamur: ita negemus illud, τὸ ἰσχυροῦς τῶν ἀποβλάστησιν. Imò verò, inquit, e contra videntur: scilicet, μὴ ἔστι. Ratio. ἰσχυροῦς ἀποβλάστησιν τῶν ῥιζῶν. Altriuscuius alteriorum derivata parte alimentis. Postquam dixit τῶν ῥιζῶν, addidit καὶ ἀποβλάστησιν. Vt igitur in animalibus, sic & in plantis, deterius alterutrum fieri aucto altero. Ratio. ἰσχυροῦς τῶν ἀποβλάστησιν καὶ ἰσχυροῦς. Non posse utroque uerius sufficere. Hoc autem esse confessum omnibus & in omnibus. Ratio est in eorum axiomatica. Pars non potest toti sufficere. Hoc etiam pendet ab illo priore. Pars est minor toto. Hoc quasi natum est nobiscum in ipsis primordiis animæ. Patet ex electione. Proposito namque pomo dimidiato etiam cuius infanti, utraque partem capiebat. ἢ τὴν ἑξ ἑσθῆν ἰσχυροῦς. Id est ῥιζῶν, ἀλλοίων. ἀποβλάστησιν καὶ ἰσχυροῦς: quia dixit ἀλλοίων ἰσχυροῦς. Quis autem sit ἰσχυροῦς, is declarat statim. Τὴν ἀποβλάστησιν ἀποβλάστησιν. Non enim est vniuoca feminis natura in plantis & in animalibus. Sed in animalibus potior atque plenior, in plantis proxima. Οὐκ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν. Verumis horum sese promouebit, antecurret alteri. Ἐν δὲ τῶν ῥιζῶν. Quia duas assignauit partes in quas fierent succorum distributiones, subalibus hoc exequitur: & addit tertiam: sed suo more satis perplexè, ne dicam, confusè. Vt tam multis locis abutatur liberalis animi patientia. Τῶν ῥιζῶν ἰσχυροῦς ἢ ἀποβλάστησιν. τῶν, quia certi & suis cuique. Dic quibus. Πῶς ἂν τῶν ῥιζῶν, καὶ τῶν ἀλλοίων. Hæc pro vno accipiantur. ἀποβλάστησιν enim ita ἀποβλάστησιν est, vt sit ἀποβλάστησιν ἰσχυροῦς. καὶ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν καὶ ἀποβλάστησιν. Estne hæc secunda pars tota sola, an secunda simul & tertia? Nam sicuti καὶ, est inter ἀποβλάστησιν & ἀλλοίων, sic hic inter τῶν ῥιζῶν & ἀποβλάστησιν. Quare non ex phrasi quæ turbulenta est, sed iis quæ supradicta sunt, propositam partem sententiam. Vindicari succum ab arbore ob proprium alimentum: vindicari à pulpa vindicari à fructu. Isunt illi tres μέλητα. Quorum partiuocum prima fructui aduersatur. Namque vbi est arbor succulenta, fructus pauciores.

A Duo postremi inter se aduersantur, vti supra dicebamus. Luxuriante nucleo pulpa masculinior est. Vbiore pulpa nuclea intus frigidior. Οὐκ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν, ἔστι ἀλλοίων τῶν ῥιζῶν. ἢ ἰσχυροῦς, ἢ ἰσχυροῦς totum, de arboris nimis bona habitudo, & deque germis luxuria intelligitur. Δὲ τῶν ῥιζῶν ἰσχυροῦς. Hæc omnia iam supra dicta, temerè hinc repetuntur. ἢ ἰσχυροῦς καὶ ἰσχυροῦς. Mutuo responsio damni ac cessionis. Itaque paria faciunt. Consentit rationi, subtrahi fructibus succum, quem sibi præcipiat arbor. Reddè respondet inter se verba, ἢ ἀλλοίων, ἢ ἰσχυροῦς. Quod non abest à ratione, ratam sibi habet naturæ partem in hoc ipso. Verba quæ sequuntur, omnino corrupta sunt, τὸ δ' ἰσχυροῦς καὶ τῶν ῥιζῶν, καὶ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν, ἢ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν, ἢ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν, ἢ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν. Non tamen eluci potest. Syluestres arbores tum sibi consulere (sunt enim robustissimæ) tum etiam parare succum fructui, in quem tamen plus impendant quam in pulpam. Nam tamen etiam in iis pulpa quantitas sit maior ossibus: tamen sic cum minibus comparatur, admodum leuiora. Et potius scribendum τὸ δ' ἰσχυροῦς, quam τὸ ῥιζῶν. Non enim probat: sed adiungit diuersa. Quin non grauabitur ita legere, benignè ferent. Τὰ δ' ἰσχυροῦς καὶ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν ἰσχυροῦς, ἢ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν, ἢ ἰσχυροῦς τῶν ῥιζῶν. Ita sibi ducere succum, vt etiam fructui impertiant: sed utroque auertant à pericarpio. Non prætereundum quod præteribamus, ἰσχυροῦς esse etiam scriptum. Idem est. Τὰ ῥιζῶν δ' ἰσχυροῦς. Obiecerit aliquis sic. Quomodo studere quis utriusque elemulento agrestis arbor: suo, inquam, & fructus, scilicet in succi penuria? Siccæ namque dicebantur supra. Sanè sæpe in hisce libris hæc inuenies, ab eadem habitudine deduci contraria. Suprà erant arbores siccæ: parum proficiebat fructus. Hic sunt siccæ: fructibus sufficere queunt. Respondet: masculas esse agrestes: efforminari cultu mites. Itaque robur tolli, quominus utriusque satifaciant. Paulo vrbanius ingenium, cui verba nihil nisi verba sunt, dicit: tantò minus fertificare! Femellas enim fecundiores. Cæterum hinc iocis non est locus. Dicendum acutius & prudentius. Agrestes fructuum pulpæ edere pusillas: à mibus hoc exigi potissimum. Itaque multum exauriri, quia multum requiratur. Agrestium pulpam miseram, relinquere parenti, vt suis damnis sit beator. Nam iste masculinitates picture sunt. Vtbro autem hoc, ἢ ἀποβλάστησιν, etiam aliàs vtitur his in libris. Τὸ μὴ ἰσχυροῦς, plus peruenire: sic vt Cicero dicit, perueniat ad numeros, perueniat ad sua, id est esse consequatur. Sic hinc, attingere magnitudinem. Τῶν ῥιζῶν. Quia hæc efformatio plantarum ab arte, longè est à puritate Philosophar, & dura est metaphora: quod ab eo damnari scribit Cicero: idcirco appellat similitudinem: & ait τῶν ῥιζῶν ἰσχυροῦς.

B
C
D

phor. Si intelligas de metaphora: aut si accipias de huius rei ratione, quasi de re abdita iudicet, atque in alium reuertat locum. Id quod eum alibi facit, tum mox eum ait, *αλλ' οὐ λήσας*. Ratio autem est, multum sibi valere agrestes, multum fructibus: quia nihil demitur putatione: & suo sibi loco natæ, atque educatæ non sunt iniquitate, sed ciues proprii soli *αὐτῶν δ' οὐκ ἐστὶν οὐκ ἰσχυρῶν*: quorum solo necesse est etiam cælum ipsum conspiciat. Tei habent prerogativa tuæ originis, conseruationis, actionum. At quomodo efformat cultura? Quia facit humidos atque molliores, accito iuceo scilicet. Ideo addidit *ἐπὶ αἰτέρας*. *Τῶν δὲ συνήθων*. Extrema capitis parte comparat inter se maturationes, tum fructuum, tum pulparum, quæ dixerat repetendo: quæ nos tanto minus repetimus. *Ἐν ἁπλῆσι δὲ δ' οὐδὴν τὴν πελαγίαν*. A sine comparat: ob visum nostrum, ob generationem. Nunc ab ea quæ pertinet ad formam. Quia fructum dixerat esse rem perfectam, in vitro est perfectio maior? Intelligit fructum & pulpam. Id est, cui plus operæ ponitur à Natura? *ἀλλ' οὐ*, inquit, *λήσας*. Alia ratio. Tanto impensis abs te exigenda, qui de causis in scriptis libros tuos. Nemo non videt adiectum quiddam esse pulpam. Semen autem habere in principia vitalia. Quippe actu inesse animam, alibi diximus. Nisi enim actu esset, non ageret. At agit. Conformat enim sibi materiam in qua est. Quam ad fabricam an egeat ipsi rebus materialibus tanquam in instrumentis, alibi dictum est. Et puto non egere. Itaque puerilia sunt argumenta illa: nihil agit in seipsum, & eiusmodi, de quibus suo loco. Ipse tamen mauius in partibus, quæ nostris visis sunt ad vscendum, esse nobiliorem concoctionem. *Κυριώτερον*, potior. Non meminerat, etiam feminibus ac medullis ipsis vscinos. Et quod magis est, non solum alere, sed etiam esse vius magno ad medicandum: vt in Cerasis ac Persicis, nihil præstantius ad calculum. Neque omitterent quod dicebamus, In pulpa esse maturati onem in medulla, tum similem, tum eam quæ debetur animæ plantæ. Itaque tollitur illud argumentum. Pulpa est ad hominis alimentum ergo est homo in potentia. Respondeo. Remotissima illa potentia est: & habet opus substantiæ mutatione: ad quem vius quæ possit referri medulla. At medullæ non mutat substantia, vt arbor ex ea fiat, sed explicatur atque exprimitur solum: & vt loquuntur, aduatur. Fit igitur aliud per accidens. *Ἐπὶ οὐτῶν*. Etiam corrupta hæc. Senius tamen est. In Oleribus vicem hanc gerit folia & radices. Quorum plantarum forma nullo visui nobis ad alimoniam: puta Brassicæ, Betæ, aliorum. Quare si verum est, potiorcem esse pulparum concoctionem, quam medullarum: verum erit & hoc in oleraceis folia, quæ ad eundem visum comparantur, esse coctiora feminibus.

Lego, *ἐν*, non *ἐν*. Causa dicta est in Commentario. Et *πλάσσει*, non *πλάσσει*. Quia dixit *ἰσχυρῶν*, non *ἰσχυρῶν*. Et, *ἐπὶ αἰτέρας* *ἐπὶ αἰτέρας*.

A non autem *ἐν αἰτέρας*. Corrige, *μικροκρῆστους*. Quemadmodum legenda sunt illa, *τὴν ἀγροειδῆ*, dictum est.

Theodorus, *ἐπὶ αἰτέρας*, vertit feminum, non fructuum. Quippe nobis τὴν ἀγροειδῆ fructus est. *ἀγροειδῆ*, perpetuitatem, retinuit. *ἀγροειδῆ*, τῆς, inapore deterior. Maluit inapore, quam succum. Non valde laborandum. De hoc fusi in sexto. *Μικροκρῆστους*, solers adiuuentam agriculturam Theodorus. Ergo *μικροκρῆστους* accipit passiuè. *Ἐπὶ αἰτέρας* τῶν μὴ εἰσδουμένων τῶν λήσας. Siquidem & minus solum illud concoquendi genus addidisse conueniat. Quod genus concoquendi non est solum? Omnis concoctio solet esse concoctio. Non de re loquitur hic Philosophus, sed de vocabuli abusu. Testatur enim sibi dari velle vitium vocis *αἰτέρας*, ad hunc locum: vbi potius conueniat *αἰτέρας*. Nam *αἰτέρας*, hic præter morem. Ideo dixit *μὴ εἰσδουμένων*, *ἐπὶ αἰτέρας*, exuperat. Sanè id significat. Sed hic est, constare: vt supra declarabamus. *Θάπτει* *ἐλασπίστους*. Altera conuorsio est. Candidissime Defector. *Ἐπὶ αἰτέρας* τῶν μὴ εἰσδουμένων, si plus quod inest sit. Durusculè. *Ἐπὶ αἰτέρας* *πυκνῶν*, *ἐπὶ αἰτέρας*. Quoniam masculinæ quodammodo sint. Hoc addidit de suo: quia mox *ἰσχυρῶν* *αἰτέρας*. *Ἐπὶ αἰτέρας* *ἐπὶ αἰτέρας* *αἰτέρας* *αἰτέρας*, quibus ad passum nonnunquam vtitur. Sanè vtitur olerum quorundam feminibus, vt feniculo, aniso, coriandro: cæterum non ad alimentum, sed condamanti gratia: sinapi verò ad cibammara.

CAPVT XVIII.

XVIII. Capitis argumentum. Proponitur dubitatio. Ad solutorem proponitur mutatio. Propter singularem. Vnde iuxta hoc caput. Capitis iuxta hoc. Vnde magis ex parte à Natura, cuius est agrestis sine cultu. Ex vero altera natura, conseruata, cuius est agrestis sine cultu. Nam tam semper vtuntur agrestis. Non autem eandem esse naturam. Alia cultum agrestis, alia agrestis.

D "ΣΤΙ δὲ τὴν ἐπὶ αἰτέρας. Dicit hic proponit quæstiones, quæ etiam pericquatur. Altera tanè hanc eouenit loco. Quærit enim proximi quod quærebat: an agrestes arbores propter frigiditatem concoquere fructum nequeant. Altera ad hoc loco aliena est. Quippe deuit eam tractari per imitia totius huius operis. Ea est. Iucundine sit plantarum naturæ ratio ex agrestibus, an quæ cultu exerceantur. Quarum dubitationis. Propterea quòd cultu mutari videtur. At quæramus naturæ principia. Cultu videtur aliquid addi propriæ naturæ, quod naturæ non fit. Id præteritum intellectu nostro naturam obtegere primorem. Si enim idipsum quod additur, naturæ aliquid esset, artem ipsam præuenisset. Hoc mox: nunc primam aggrediamur. Primum argumentum. Agrestes non posse concoquere fructus:

ctum quia fructus frigidi. Probatio. Conflare namque materia terreſtri, quippe admodum lignea. Et addit amplius, *ὅτι τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Quod tamen non admittimus. Est enim fructus agrestium, unum per se naturale. Et omnes partes quibus constat, sunt naturales. Nisi quis tueatur licet ea materia, quæ cultu eucitur tanquam excrementum, factum est aliquid in os fructibus agrestibus naturale. Hoc autem potest consistere hæc explicatione defensionis, accuratius erit dūceptum. Sanè testa nucleum munimentum est, & officialis pars. Itaque nullo modo concedemus esse conditam ex materia excrementita: sed electum ex elementis id quod faceret ad ossis lignive naturam. Et similitudo ipsa quam petit ex animalibus, *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*, flammam ipsam sententiā. Non solum enim ossa sunt animalium consuetudo cōficta certa ex materia, sicut ar in Timæo Plato, sed etiam vngulæ ipsæ, ac porro cotinua. Sunt enim vngulæ ingressionis, & cornua defensionis instrumenta. Quin pilis ipsi non penitus excrementa sunt. Iccirco è contrario natura insinuat in iis atque in arboribus. Hyeme namque cadunt frondes: at animalia notis defensionibus, prolixioribus vestiuntur pilis. Quod sit argumento, comparatos esse ad corporis præfidium. *ὡς τὸ κρῖνον*. Partim concedit, partim negat, partim omittit. Concedit ossa esse dura, terreſtria, lignosa. Omitit an sint excremento sita ortu. Negat medullam interiorcm terreſtrem esse. Cuius gratia eum maturitas elaboretur: neque ea sit terreſtris, atque iccirco neque frigida: non sequitur quod proponat frigidus esse fructus. Præterea, quod ipse non dicit, etiam initium fructus hæc ratione frigidus futuros. *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Concedit etiam è terra medullam esse: verum è terra purissima. Opponitur hoc illi, *ὅτι τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Vbi nō suprà præterenda sunt hæc. Nam quod è terra impura constat, videtur necessario ei quippiam admixtum alieni. Non erit aqua in tam duro corpore. Ergo alia elementa. Non igitur adeo frigidum erit os atque ipsa medulla, si medulla è terra purissima est. Terra enim purissima frigida est. Ita videmus crassa admodum Minerva loqui aliquando viros amplissimos. Imò verò, quoad terra natura constans pati potest, medullæ minimi inesse terræ arbitror: atque non patum aeris. Ipnis quantum satis sit pro instrumento viuificandi: quibus omnibus terræ præponderet. In osleo operimento propemodum terra totum est, quod est: aliorum elementorum quàm minimum. *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*, pro capto naturæ illius. Igitur non intelligit, *ὅτι τὸ κρῖνον τῆς γῆς*, meram, sed elaboratam. Nam neque terra in melle pura est: & sicubi locorum terra pura est, ea ineptio est ad semen constituendū, quàm quæ in ipso semine cum aliis mista est, atque idem non pura. *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Vides, quod tam sæpe conuenimur, saltuosam dispersionem. Hæc est altera pars aduersaria quæ stionis. Air enim cōtrā videri: siquidem calidæ naturæ interest feminā generare, *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Hæc crī maior

A propositio: Minorilla, retorques quod intendebatur. Agrestes, sicut a multa generant. Sequitur conclusio, contraria hypoheli superioris. Et at autem hæc. Agrestes arbores frigidæ esse. ex qua deducebat: propter frigiditatem eas non maturare semen. Ideo, *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Quare ita habebatur ex his calidioribus. Sæpe utitur hæc aliam ad conueniens, & quod suis locis ostendimus. *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Curiosus refutit ad opinionem frigiditatis. Nam eum aliquo modo agrestes matibus ostenduntur: dum hæc mites, calidas ostendit: & mites fructum maturat, agrestes non maturent, agrestes frigidæ videbuntur. Itaque etiam utriusque dat exemplum: sed eodem genere commoni. Fictiueque mites dicitur facili agrestis succum non cogere, aut non potest. Quo ex argumento videtur cōtrā quàm suprà dicebat: agrestes esse maiores: mites effeminatas. Omnino animaduertendum est suprà dictum argumentum de testa & nucleis ubi dicitur, *ὅτι τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Tunc enim negat in semine frigiditatem. Nam pericarpium agrestium non maturatur. Quid tum postea? Hoc fit à fecitate: eum ei parti imprimi humiditas requiritur. At maturatur semē. Si enim non maturaretur: satum non proueniret. at proeent. Etiam non tam necessarium, quàm arguta factum argumenti deducendum est. Agrestium pericarpium agrestibus parari animantibus. Itaque homo, si velit illud sibi vsui esse, danum sciat sibi è instrumentum instrumentorum manum ipsam, & eius rediorem animam: quibus illam sibi palam edomitam efficit idoneam ad alimētum. Cui propositum erit natura, ut res esset: tatem autem dederit, ut rei usus esset. *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Quasi nunc primūm aggregatur alteram questionis partem, aut cōtrā perferendi de caliditate. Sed iam confidit, eum dicebat: *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Nam agrestes maxime *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Ponit argumentum. In locis frigidioribus agrestes perdurare. Idque propter caloris firmitatem. Hęc ratio nulla est. Quippe etiam in calidissimis perdurat. Et quæ in Scythia, & quæ in Ethiopia: atque utrobique grandissimæ. Ideo reuicet hanc disceptionem ad alium locum, multos de causis. Non enim temerè iudicandum, quæ frigidæ, quæ calidæ. Non facile capi coniectura, aut argumentis euincere posse. Ad hæc, huiusmodi constantia quæ fit causa querendum. An frigus calidæ conueniens, an resistens. Tum istius solis qualitatibus tam commodeatem persequitur: etiam subdit alia causa priuatim cum iis conuenit. *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*. Nunc omnino extra hæc scenam aliam agit personam. Querendum propterea de ea maturatone, quæ distinguenda est. Quandam enim esse *ὡς τὸ κρῖνον τῆς γῆς*, scilicet in semine ad progenerationem: quandam respectu ad nos. Hæc esse duplicem: unam, de qua suprà, ad cibum: aliam ad medicamenta. Sanè nimis sæpe exercet nos. Nam hæc partim præter propositum, quod nunc est ad manum: partim repetita. Et suprà decuit hæc omnia vno in loco f. iiii.

poni. Ταύτην ἀεὶ ἴσταν. vnum saporem pro multis posuit. Nam medicamenta non solum acria, sed & dulcia, vt Caliamaram, vt Aloeacida, vt Tamarindiastringentia, vt Myrobalani. Ἔστι δὲ ἴσταν ἴσταν. Ne videatur leuia coniectura: a se tpe operæ pretium à publica commendatione. Recepta, antiqui sunt artium consensus ad vsum nostrum. Iccitero verò hæc attingisse videtur, quoniam in sequentibus libris soli manari vni attribuit dulcedinem. Quare acria non omnibus, ea summam esse adepta perfectione, necesse est. Diuideda igitur coctio & in dulcibus & in alios sapores. Ἄλλοι δὲ ἴσταν ἴσταν. ἄλλοι τὴν τοιαύτην comparata. Nam aliter frigidum est ἴσταν sibi, aliter frigidum nobis. Frigore suo vitali fructus Mādragoræ pomum. Hycocyanis semen: at nobis aliter ab eis euenit. Ταύτην ἴσταν ἴσταν ἴσταν. Sæpenumero, sicuti dicebamus, vitur hæc voce ἴσταν, quoribus ea tractat que absistit ab Idea communi. Et hæc parte soluitur quæstionem. Non calore, non frigore fieri seminis in agrestibus coctionem, sed propria natura quadā. Quæ natura est hæc? An ea, de qua Galenus & cum secuti medici verba faciunt? Nequaquam. Nullo enim modo hæc agnoscuntur præci Peripaterici. Id adeò videtur apud Aristotelem: qui ad aperta causarum principia reduct omne quæsitum. Aphrodisiensis verò etiam insaniuit: dum ad elementorum fornacem recoquit animā nostram. Tantum abest, vt occulti quicquam comminiscatur. Contrā quidam desipere gratis maluerūt, & ad Dæmonum potestates abdita reuocare. Quos miror, quam obrem non & ipsam plumbi in aurum transmutationem Dæmoni potius cuiusdam Chrysochoo, quàm Augurelli pulueri attribuerūt. Quænam igitur hæc ἴσταν? Conuenientia loci propter conueniens ibi alimentum. Propterea dixit, ἴσταν ἴσταν ἴσταν. Et quia locorum differenzia duæ: cultorum & inculturis: iccirco errorumque apposuit exemplum ad conuenientiam. Nam quedam plantæ non nisi cultis proueniunt: vt Mala quedam pumila: nõquam enim agrestia sunt. Alæ culta fugiunt: vt Silphium. Addit etiā Capparium. At culta hæc optimos fructillos fert, & longè minus noxiis agrestibus. Inculta illa loea appellat ἀγρὰ, supra. Hæc cultus priuationes, ἀγρὰ. καὶ ἴσταν ἴσταν. Hoc additamento historix, soluitur quæstionem. Agrestes suis fueri natalibus. Frui vix principis, quibus sunt constitutz ad ea munera obeunda quæ eis sunt à natura data. Itaque non esse mirum, si alia siccum, alia que runt vdem solum: & quod iam quæsitum est supra, etiam frigidum: quod & ibi & hic vocat χαλεπότης. Facile conuenit quæ naturæ cum animalium natura. Sunt enim quedam, quæ ad eum cultus egent, vix vt curæ satis impendi queat. Cuiusmodi catelli sunt isti Melitænes olim, sic Lugdunensis. Tam sunt ii delicatū, & ἴσταν, vt propter eos homo factus esse videatur. Contrā, quot nunquam manifestum? Omitto Reguli fabulam: acie hincundines & crabrones. Ἐξ ἴσταν ἴσταν.

A Sequitur altera capitis pars cum altera quæstione, quam supra explicabamus ἴσταν ἴσταν. Quomodo ex hoc nascitur quæstio hæc? Quia cum dicimus alias abicere, atque etiam repudiare culturam omnem: alias eoli velle vel maxime, quæri potest ex vtra natura potiusmodi commodis, propius, accuratius, compendiosius cognoscere vniuersam plantarum naturam: ex iis, quæ cultum aspernantur: an ex iis quæ cultum flagitant. Hanc quæstionem supra dicebamus, esse alieno loco: hic assentimur Philosopho, qui ait à superiore deduci. Quænam igitur erit constanter? Hæc erit. Non nati hæc ex illis: ab ingenio curioso posse deduci. Sanè hæc in operis totius initio statuenda esse videbatur. Qui enim de plantarum causis esset scripserit, quare non id primùm quæsitur, vnde suscipere possent, eam cognoscendi rationem? Quod ne ipse quidem ignorauit: sed quasi veniam peteret, ait: καὶ ἴσταν ἴσταν. Si est communis & vniuersalis, communi loco rerum vniuersalium ponenda fuerat. Is autem locus est in aditu ac vestibulo translationis. Πρώτη. Hæc est forma quæstionis. Vides quot modis vitur. ἴσταν ἴσταν ἴσταν. Duo dicit, ἴσταν ἴσταν: & ἴσταν ἴσταν. Sic enim absoluitur demonstratio, vt de subiecto agatur, & de conditionibus, & affectibus subiecti. Vt sit ἴσταν, species ipsa: ἴσταν ἴσταν, quas appellant circumstantias: vt qualitates, quantitates, partium situs, propensio ad cultum, aut auersa natura. Propterea dixit, καὶ ἴσταν ἴσταν. ἴσταν ἴσταν ἴσταν. Vbi apud Metaphysicos non parua est disputatio: in eodem prædicamento sit subiectum & eius affectus, an in diuersis: exempli gratia, homo, & caput ducipinz. Sic enim ἴσταν ἴσταν, ἴσταν ἴσταν effectus ἴσταν penitus. Cæterum vt vt alibi disputari sit à nobis: hæc omnino dicimus eandem esse rem, sed diuersa esse ratione. Sicut ens & vnum non sunt diuersa, neque esse possunt, nisi secundam mōtā naturæ: quia omnino entitas est eausi vniuersa contrā quàm Platonicis putarunt. Sed quia disceptatio ardua est, neque capitur tam angusto ambitu plantariæ cognitionis: addidit popularum sententiam, καὶ ἴσταν ἴσταν. Vt quod ad naturam spectat, sit naturæ pars. Intelligendum est laxè de parte. Nam conditio & affectus D speciei non est pars speciei: quia neque integrans, neque essentialis, neque subiectiuum. Hæc hinc coacti digestimus, non ostentatione, sed necessitate. Nam qui hæc aliter vel ego intelligerem mihi, vel alios docerem, ad eundem inuenirebam. καὶ ἴσταν ἴσταν ἴσταν ἴσταν. Cùm ἴσταν sit ἴσταν ἴσταν ἴσταν sit ἴσταν ἴσταν video causam, quare hæc per copulam ἴσταν addita sit. ἴσταν ἴσταν. Aggreditur quæstionis translationem, pro agrestibus. Obscure admodum narrat: sed explicemus. Iam hypothesis est illa: non pliarum naturam inuestigare. In vtris igitur erit natura: an iis & ab iis instituta inuestigatio. Sed natura est in agrestibus. Sequitur conclusio. Probat in agrestibus esse naturam. Quia natura in ic condi-

net principia substancialia, quibus planta fit planta. At agrestes sunt plantæ: habet igitur à principijs vt sine. Sic amplectitur causam agrestium simili: simul excludit cultus, eòdè dicitur *τὸ δὲ τῶν ἀλλοτρῶν τῶν ἐκ τῆς χηλῆς ἰσχυρῶς ἐκτρέφει*. Quod verò ab arte profectitur, accessio est foris adueniens ab alio principio. Non ergo natura. Quia natura est principium internum motus & quietis. At naturam querimus hie. Ideò dixit *ἀλλοτρίαν*. Si est alio modo principium arte alio modo consideranda ea que ab arte fiunt. Si igitur est *ἀλλοτρία*, non est vnum per se id quod ab arte fit, & id quod à natura. Ideò dicebat Præceptor, artem esse de his, que essent *ἐκ τῆς χηλῆς*. Naturæ verò *τὸ αὐτὸ ἐκ τῶν ἰσχυρῶν*, nisi impediatur. *Οὐδ' ἂν τὴν ἔσται*. Est in libris *γνώσις*, quomodo fructus accipiant quam velis figuram. Et animalium tenellorum membra diriguntur pro libidine auctoris. Hoc exemplum clarum, sanè suisque ipse ad probationem. Nam si animalia ita distorta aut correpta contemplerur, fallemus nos. Non enim accidentia illa vel poni poterant in definitione, vel ei apponi, vel ab ea deduci, vt probentur de subiecto. Quamobrem scientia, vt vno verbo abfoluatur, ex naturæ principijs, non ex artificialibus accessionibus expeditur. *Πλάσθηται, vt in caellis, quibus natus deprimatur. In tolluntur sanctheris, quibus crura distenduntur. Περὶ μελέτων ἐκτρέφει*. Catellos enim alunt in capillis & ollis, ne scie pandiculando crescant. *Καὶ τὸ λατὸν ἄνθρωπος ἐκτρέφει*. Hoc non memini villo fieri in animali, nisi à pectore, præsertim Germanis. Quamquam ex Viruio quoque præcis in more fuisse legitimus.

H' *αὐτὸ ἀπὸ τοῦ εἶναι πρὸς ἑαυτὸν*. Vide, quàm misere distinguat partes disputationis. Hæc enim est altera quæstionis pars, qua argumentatur, cognitionem que habetur ex cultis & arte, esse potiorē ea que sumebatur ex agrestibus. Fundamentum argumentationis est axioma tritum apud Præceptorem. Naturam semper, quod optimum est, appetere atque intendere. At optimum est in cultis. Quod enim deerat in priore natura, est arte abfolutum. Perfectio igitur ab arte. Quæ perfectio non cognoscitur, nisi ab arte accessisset. Itaque & hoc primam statuendum: & illud secundo loco. Qui cognoscit cultum, cognoscit etiam incultam. Tertiò: non esse præter naturam artem ipsam: sed tanquam alteram naturam: itaque apponi non rem extraneam, sed naturalem, que deerat prius. Ita soluetur contrarium argumentum quo dicebatur non esse vnum per se, quod à natura esset, & quod accederet ab arte. Si enim cultus non esset quidam naturale, non admitteretur à natura. At non solum admittit ipsam naturam, verum etiam ab eo melior fit. Totius autem rei huius caput est: quòd plantæ sunt animantes immobiles: quapropter nequeunt eòmoda sua querere ac persequi, cum quibus sua commutent in eòmoda. Non possunt aquarum ire non sibi laxare stratum solum, quo suffocantur: non parare sibi tegetes, quibus foueantur: non recidere partes

A superuacuas, quibus intercipitur succi pars vtilis ad fructus augendos. atque hæc omnia requiruntur naturæ legibus. Quamobrem eadem natura, que propter hominē plantas ipsas fabricata est, homini dedit rationē, dedit manū, vnde & à tempore, locoque piens, & à plantis sibi suppeditaret expeditæ commoeditates. *Ἐπιτοὶ ἡμετέρας ἰδίων*.

Quia non est ita confessum, vt illa prima principia, quos nos appellat Philopodas, sit proxima notitia & confessione. Proferat dicit, *ἡμεῖς*, pro confessio. *Ταῦτα ἢ τὸ ἐκ τῆς ἀρετῆς*. Minor propositio. Arte fieri: vt natura summum illum perfectionis apicem in plantis adipiscatur. Conclusio sequitur. Naturæ perfectionem à cultu, qui arte constat, esse petendam. *Ἄξιον τὸ πρὸς τὴν γένεσιν τῆς φύσεως*. Quasi non extrinsecus sit principij, sed intus. Intus enim est τὸ πρὸς τὴν ἀρετὴν ad perfectionem. Itaque *ἀξιον*. Vni fit ex Natura quæ præexistit, bar, & natura quæ perfectit. *Ταῦτα*, hoc modo, hæc via & ratione. Sicuti *ἀρετὴ τὸ ἔσται*. *Ὅτι τὸ αὐτὸ ἀλλοτρίαν*. Quod deest, accipere per artem supplementum. Et ita ne perlat efficaciter in propositio, cum dicit *ἀλλοτρίαν*. Si enim defectus est in agrestibus non possumus ab ipsis explicari veram cognitionem. Itaque τὸ ἀλλοτρίαν λαμβάνει τὸ πρὸς τὴν ἀρετὴν. Explicatio artificij alimentum, si dicitur: si superstiti, ademptio. Simul *ἀξιον*. Vt & qualitate, & quantitate consulatur. *ἐκ τῆς ἀρετῆς*. amotio impedimentorum. Vt cum laxatur meatus, steret oratione & putatione. *Καὶ καθύστερον*, vt eum castigatur radix, que intercipit & prohibet subiectum. *Ἄξιον τῆς ἀρετῆς*. Non nego, inquit, hæc etiam præstari agrestibus à locis ipsis, in quibus supra statum: baritus auspicia nostræ considerationis: verum non omnia, sed quæ ἄσολο & ab aere præstari queunt. At culture ope fit, vt etiam multa alia procurentur. Hæc nos sic. At ipse negligenter. *Ἄξιον τῆς ἀρετῆς*. Cæterum non est verum, *τὸ αὐτὸ ἀλλοτρίαν ἡμετέρας*, nisi ab arte obiri à locis.

Ἄξιον, pro temporum partibus: *ἀλλοτρίαν*, pro affectibus aeris. non enim solum status considerandi sed etiam nebulæ, & alia *ἀλλοτρίαν* à solo *ἀλλοτρίαν*, tam ab aere, quàm multis locis *ἀλλοτρίαν* vult: quàm à terra, quod omnes intelligunt. *Μετακίνησις*, in qualitatibus, & modis. Sic hie accipit *ἀλλοτρίαν* mutationem *μετακίνησις*, etiam de loco. Nam tamen si apto solo nata sit agrestis arborum tan potest vicino halitu offendit, aut veno, aut rupis obiectu. Itaque quod à loco in quo sita erat, præstari potuit, datum est: vt procuretur, vt aleretur. Cæterum vt à vicinorum iniuria tuta esset: quod non potuit à loco, paratum est ab arte: aut reficatio signo, aut excisa rupe, aut ipsa translata. *Ἄξιον τῆς ἀρετῆς*. Vult ostendere, quod ab arte fit, exigi à natura. Efficit igitur naturale. Cum ergo queramus naturam, querendum esse in arte cultis: quoniam in his natura perfecta sit *Ἄξιον τῆς ἀρετῆς*, sic hie agrestes *ἀλλοτρίαν* requirunt, quæcumque desit: quia dicit *ἀλλοτρίαν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς*, flagitat. *ἀξιον*, id id quod habent, vt accedat quod desiderant. *ἀξιον τῆς ἀρετῆς*, quo deficiuntur. *Καὶ τὸ πρὸς*, scilicet que in artis

præsidio sua sunt, adiunt. *Περὶ δὲ γένεσιν* suscipiatur: non solum ut conuenientia, sed etiam ut necessaria. Quod enim perficit, non videtur facere accessionem: sed omnia facere, ut sit hoc quod esse debet. Quod enim non est perfectum, ne esse quidem videtur. Non enim totum est siquidem pars abesse, eaque præstantissima. Si igitur appetit, & postulat, & suscipit, *ὅτι ἐστὶν αὐτῷ οὐρανὸν*: profectiō potest, ut propria & conuenientia. *Τὸ δ' αὖτε λέγεται ἐν τῷ ἑκτοῦ*. Dicat quis: cur id exigit? Nonne est arbor iam? Non habet suam formam? Non satisfecit ius principis, cum constitit, cum viuunt ita sanè. Cæterum quia finis eius est, fructificare: habet ad quidem à forma: sed multa obfistunt. Querit igitur leuationem. *ἄρτι λέγεται*, scilicet *φύσιν*. Nam si mos hunc utroque agit lectio cogitationis varia iactatione. *Ἀλλὰ πῶς ἐστὶν ἄρτιν ἕρτησιν*. Quod ex his pendet. Quomodo pendet ab arte natura? Nonne ipsa *αὐτομάτῃ* Sane. Sed pedit, quoad opus: non enim potest expedire, nisi adiuta. *Ἀλλὰ πῶς*, tum quia defecta est, tum quia promoueri uult ad opus. *Καὶ ἐστὶν ἄρτιν ἕρτησιν τῶν ἀρχαί*. Hoc verum non est. Naturam in arte habere sua principia: sed artem in natura. Quomodo igitur *ἐστὶν ἄρτιν*? Secūdum proposuit um. Quis agens mouetur à fine. Statut ergo sua principia pro ratione finis. At finis est ab arte. *Ἐπὶ δὲ ἀρχαί*. Vult rusticus efficacius demonstrare artis emolumentum esse naturale. Nam si naturæ ipsius ista principia, quibus agricolæ arbores constituuntur, non possunt seruare tenorem atque constantiam suam, quin subinde ipsæ arbores à semine ortæ, sicut deterior: videtur non solum utilis ars ad commoditates, sed etiam necessaria ad speciei conseruationem. Hoc, ut libuit, dixit pro argumento. Nam & ipse negat alibi: quia videtur agricolæ esse in uitio naturæ censu: quasi, inquam, capite censæ. Non posse igitur in peius referri. Sicut apud Hippocleratem athleticæ habitudines in melius nequeunt promoueri. Et præterea falsum est. Necesse enim est post tot mundi reuolutions lapsum illum aliquando albeuicō constitisse. *Καταρτῶν* sanè rem absurdam: & cui locus non fit in natura: Id enim significat *ἀρτιν*. Ided dixit, *αὐτῶν αὐτῶν φύσιν*. Præter naturam videtur esse, ut fiant sicut deterior: quādo in semine arbor est. Verum quia fit in ambitu Naturæ, non est à Naturæ legibus amouedū: ided *ἀρτιν*. Nihil enim fit in natura non natura. *Ὁμοίωσιν δὲ φύσιν*. Degenerare, absistere, exgredi è generis orbe. Verbi huius *ἕρτησιν*, in exoteriis, vis & uisus satis declarata sunt. Cæterum magno opere quod illud *ἀρτιν* fuerit, si dicitur. Non enim verum est ut ex Pruni sicut, aliud exeat genus. *Ἀλλὰ ἐστὶν ἕρτησιν ὁμοίωσιν*. Obsidet quare sit præter naturam: quia contrarium est secundum naturam. Contrarium autem est, sibi simile gignere: quod dixit nouo loquendi modo, *ἀρτιν ἕρτησιν*, ex se gignere: non dicitur *ἕρτησιν*, sed *ἐστὶν ἕρτησιν*. Quasi *ἑστὶν ἕρτησιν* sit, transferre genus. Notabis autem in commodum degenerationis. cum dixit *φύσιν*, gradum tantum significat. cum dixit *ἕρτησιν*, & *ἕρτησιν*, etiam (substā-

tiam. De illa uero loquutione quid dicemus? Accutius aliquid ex cogitantia: circō huc distulimus: ne morosis et sic morosi uideremur. Quare dixit, *ἄρτιν ἕρτησιν*? Quia planta non gignat sibi suam lem plantam, sed gignit semem. *Ἐστὶν ἕρτησιν* autem planta sit. Itaque *αὐτομάτῃ τὴν φύσιν ἕρτησιν, ἄρτιν ἕρτησιν*. *ἕρτησιν δὲ ἐστὶν ἕρτησιν*. Corollarium appellat nos frigidiparates: cum post deductam conclusionem alia deducimus ex illa, tanquam ex constituta maiore propositione. Sic ex his, quæ diximus, infert, Satis consistere, non esse tradandas rationes dueriarum maturationum nisi prius nature & ipsæ arborum pro fusis duer sitibus explorentur. Nam cum arbores quatuor cultum respondent ita ut per ipsam etiam fiant deteriores, ut Cerasus: alix cultura gaudet, sinèquæ ea nequeat proficere, ut Pyrus: de earum fructuum maturatione ratio nulla inueni potest, nisi natura illa prius cognoscatur. *ἕρτησιν δὲ γένεσιν*. Sæpe utriusque coniungit. ut *ἕρτησιν* sit opera quæcumque illas impedit *αὐτῶν* lateri solum: ueluti aratio, fossio, Satis patet falsum esse Theodorum illo epilogos, *αὐτῶν ἕρτησιν ἕρτησιν*: ut hinc abiecerit cultum reipsum. Continuat enim coepta superioris tractationis, ad eam uique partem, in qua eam deponit ac reuincit diuceptationem de maturatione, ubi: *ἕρτησιν ἕρτησιν, ἕρτησιν ἕρτησιν, ἕρτησιν ἕρτησιν*. Hæc enim omnia interpolata, simul recensenda fuere. Quod autem ita sit, patet ex eo quod hic iudicium dat de controuersia. Neque semper à mitibus, neque semper ab agricolis hauriendas rationes: sed ab alterutris interdum, aliquando etiam ab utriusque. Quod ut melius confirmet, apponit exempla ab animalibus, que non egent explanatione. *ἕρτησιν ἕρτησιν*. Reddit rationem quare modò ex his, modò ex illis, modò ex utriusque suscipienda sunt iudicia naturæ. Quia, inquit, sua cuique natura quædam est *ἀρτιν*, peculiaris ad ea omnia que spectant ad earum scientiam. Nam in suis cognoscimus, quod sunt, quid sunt, quando sunt, quare modo sunt, ubi sunt, quando sunt, quare sunt. Ita habemus, materiam, formam, finem, constitutione, que sanè ipse seicunè recensentiam: & multa omittit, & quedam bis dicit, & non ordiue digerit. Prius posuit *ἕρτησιν* quam *ἕρτησιν*. Et in primis nature momentis præsto est incrementum. Itaque postquæ constitutæ sunt, seruantur. Et omisit ipsam *ἕρτησιν*. Et idem est *ἕρτησιν* & *ἕρτησιν*, *ἕρτησιν* in ipso subiecto. Nisi dicas durare, quæ seruantur. Quod uero legitur *ἕρτησιν*, non est ferendum. Quia modò enim corruptus est codex. Quid enim habebant frontides, quarum præsidio diu uiuant arbores: quarum ope creascit: que sint causæ germinationis, cum ipse sit germina: que sint principia fructificandi. Nemo ita insanat. *ἕρτησιν* repetendum est, quoad uera uox reperiat. *ἕρτησιν* *ἕρτησιν*. Fecisse videtur sibi diuisione steriliam & fructificantiam: si quis hæc nunc hile attendat uerba. Quod tamen non est. Sed ita euenit huic magno viro: ut discerptim scribat. At hinc etiam in fructificæ partitida natura: cuius altera pars ad

spontè

spontè nascētes, altera ad culturam refertur. A
 E' *μείλιον*, intelligi: eorum quæ pendet ex præcep-
 tis & obiter utunc. *Κετορμασία*, operam quæ pē-
 det ex eura. Atque hie, dicit, absolutam esse parti-
 tionem.

Lego, *ἢ διὰ τὴν ἀρίστην*, non autem *εἰ*. Et, *ἢ
 πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἐξ ἄλλου*, non *ἢ πρὶν*. Et, *ἢ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*, aspiratè, non *ἢ τῆς*. Et, *ἢ πρὶν ἢ
 ἐξ αὐτῆς*, *ἢ τῆς* ἢ *ἐξ αὐτῆς*, cum
 diphthongo spuria, non *ἢ τῆς*. Et, *ἢ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*. Et, *ἢ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, non, *ἢ
 αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*.
 Et, omninò tolli iubeo *φύλλα*, atque aliquid
 reponi ex feliciori iudicio.

Theodorus caput hoc, si quod aliud, trans-
 tulit elegantissimè. Vt clat illud: *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*, nec explodenda illa ratio est. Dicit alius, fer-
 tur etiam eiusmodi sententia. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*. Theodorus *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*, quæcunq; modum
 & in animalibus ossa. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*. Theodorus superfluous barbarum (vt hoc lo-
 co) verbum de suo addidit, compiler. Oppila-
 re, est ossificare, obiecta pila. Compiler est, ea
 que exspulerim, vnum in locum conuocare. Sed
 hæc in originibus. *Πύρρον*, contrahit. Nescio
 an rectè.

Potesse enim, vt breuiore loco casus quàm
 lac, ex quo est confectus, capiatur. Non tamen ex-
 primit vim verbi, *πύρρον*. Compingit nostrum,
 est ex ea ipsa Græca origine. *Αἰσθησις*, negle-
 ctus, minus apè. Cellationes, vacationes. Alterum
 Ciceronis, alterum Cæsaris, ad hanc signifi-
 cationem. Quod verò addit, seuitates, quod sibi
 velis, equidem nescio. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*. Communi quædam, ac generali ces-
 pitans ambiguitate. Quid fit, acspirare, sanè me
 fugit. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, lasciuè admodum, quæ
 cultu hominum exeat, & adoleseant. Sic *φύλλον
 ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, addidit, motus & quietis. At
 hie nõ curat quietem natura hæc particularis, sed
 motum temper: primum generationis, secundum
 augmenti, tertium, fructificationis. Contrà, om-
 misit *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*. *ἢ πρὶν ἢ
 ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*. Quo perfectissimum creatur officium.
 Imò quo addatur natura perfectio. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ
 αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*. Theodorus legit *πύρρον*; pinguedinem,
 pessimè. Sed vt supra dicebat de qualitate. In Æ-
 gypto & Cilicia punica Mala fieri dulcia, vini sa-
 poris. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, rerum
 impediendum exterminationem. Omisit, *ἢ πρὶν ἢ
 ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, rerum ex-
 temarum tantummodo ratione, opitulantur. Pas-
 sive, pro, iuuantur. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*,
ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου, non rectè, disponit. Imò transponit. *ἢ πρὶν ἢ
 ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, coniundior, ac commodior. *ἢ πρὶν ἢ
 ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, cultura & solertia. Neutiquam
 expresse. Et mox, *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, culturam diligentiam
 potius. Mirum, Theodorum variationis studio-
 sissimum atque etiam anxiom, quomodo non idè
 repetat, vbi aliud reponendum erat, idem non suo
 loco posuisse.

Argumentum capituli XIX. Materiam raris
 uersalis. Deinde per generalia per species, veluti de
 Cere. Que probatur maturationem. De arbore mala. A. C.
 230. De vitiis latissimalis.

BEPIT' ἢ τ' *πύρρον*. Abductus à ma-
 turationis coniectione per que-
 stiones, sed rursus redit. Ac primò
 causis assignat vniuersales, *ἢ πρὶν ἢ
 ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, à sive: natura & cortice.
 Deinde per generalia: *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*. Tum per species: vt de Moro, Vite, Ficu. Hinc igitur
 auspicandū caput nouum questionibus absoluitur.
 Repetit enim intermissam materiam. Iecirco di-
 cit, *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*. Ergo si hoc est residuum, hinc
 nouum caput abicendū. Primum igitur *ἢ πρὶν ἢ
 ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, vniuersalis scilicet ratione. Non quidem
 à species, vt in Pinitu Non à genere, vt à frumentis
 ceteris, sed ab vniuersali existimatione, qualis est hęc
 Quibus fructus humidus; nodos, aut tenes am-
 bitus, eas plantas tempèstie maturare. Nam sicci-
 tas magis indonata est. Et enim si maturitas, eoi-
 dō est: & eodiu est actio caloris ad æquandos
 siccos, factibus & tenuis pariter humidum, quàm
 siccum. Quia humidum reducit ad æquabilem
 siccitatem: sicca non admutat coctionem, nisi
 adueniens humoris adiumento. sicceant enim
 magis. Non igitur adipiscatur illam æquilibrati-
 onem. Altera conditio, *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*: cui fructus nudus.
 Sanè agens propior, neq; eius actio aretur obi-
 ce, atq; distinctur. Nudum intelligamus commo-
 da interpretatione. Quippe non medulla detecta,
 sed sine vagina, siliqua, poramine, eorio, eortice,
 testa, atque eiusmodi: rariis omnibus munditatis. Sic
 accepit, sanè suo arbitratu vt que tegitur cute,
 nuda diceret. Hinc naturæ siue nuditati affinis illa
 est, quæ operitur tenui tegumento. Exempla dat
 vitis & Ficus: postilludum verò Mori. Huius e-
 nim cuticule tenuitas facillimè transmittit Solis
 impressiones. Iecirco dicit, *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ
 ἀπὸ ἄλλου*. Imponit, imprimi. Et *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, rariis
 calor satis est. Sed notanda verba sunt *ἢ πρὶν ἢ ἐξ
 αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*. Sanè. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, altera ut. Quid? Fruētis.
 Quid igitur est in recto *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*. Fortasse legē-
 dum in quarto casu, *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*. Non enim *ἢ πρὶν ἢ
 ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου* eget calore. Hæc tamen verba sunt. At etiam res qua-
 rendæ. Quare dixit, *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*? Quid sibi vult
 anticipatio illa, *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*? Rectissimè. Non enim
 calor maturat, sed forma, cuius instrumentū calor
 est. Cùm dixit *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, vt & citò fiat &
 paucis egetat, subdit. *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*. A-
 liam causam in Moro agnoscit velocis maturationis.
 Quia scilicet calor intus multus multum
 valet. Est autem multus, quia non citò seise expe-
 dit. Collectus igitur diu quasi phalange facta in-
 petam facit tam expromptum, vt cùm ipsum edit
 tandem fructum, (edit enim scdò) sonitum facere
 credatur. Est igitur *ἢ πρὶν ἢ ἐξ αὐτῆς ἢ ἀπὸ ἄλλου*, quia diu ressi-

C
D

tansarque iccirco non paulatim, sed à *ἄνω* in *ἄνω*. *Καὶ τὰ ἄνω ἔστιν ἰσχυρὸν ἐν ἄνω*. Non tantè dilatio facit eum cumulum: sed in dilatione fit ab ipsa natura. *ἔστιν*, qualis ferocinitas. *Ἐν ἄνω ἔστιν ἰσχυρὸν*. vt natura in eo similis sibi sit. Ac quemadmodum et onferim germinat, confertim quoque maturet. Idem enim succi procurus. Neque solum à *ἄνω*: ἀλλὰ ἔστιν ἰσχυρὸν ἰσχυρὰ, magna vi inferūt seise. Possunt enim lentè moueri, tametsi simul eunēt succi partes. At vt trunque fit: vt & simul & cum impetu. *ἰσχυρὸν*, robustum: metaphora sumpta ab ætatis vigore iuuenilis. *Παρομοιωθῆναι*. Ratio par, atq; in hyberna segete, quàm du cohibuerit frigus. Celerrimos enim postea facit progressus ad incrementa. *Ἀποβῆναι*, repositi, inquit ipse. Remissi, emissi, scilicet *ἔσθλ*. Postquam euocata sunt ille segetes tepore, mirifice capiunt incrementa. *Ἐν τῷ αὐτῷ ἔστιν ἰσχυρὸν*. Adè vt non ita multo ab iis, quibus se cundior annus fuit, præuocantur. Hic iam claudicat similitudo. Nam expediti in Moro deebat ante alias arbores maturationem: in frugibus *ἰσχυρὸν*.

Ἐν μὲν ἄνω. Vult enim cætera esse paria. Vt si tempus cõferas cum tempore, & cum loco locum: tempus persuadeat, eandem suppleri naturam ab impetu virium collectarum, quæ præstabatur caloris beneficio. *Ἐν τῷ αὐτῷ* τῷ αὐτῷ. Lam hæc aperit oculos nobis, vt videamus an fideliter sibi ipse consistit. Non sanè viderit. Ait enim hæc, serò eoque reuera particulatim. Et addit causam, à succi tenuitate. *Ἀπὸ τῷ ἰσχυρῷ*. Quoniam tenuitas quædam acra, quædam etiam ignea est, addidit aqueam esse. Potuit etiam addere copiam: quam pro causa serioris cõtionis sibi statuit. Ergo supra cùm tractaret locum hunc de maturatione, & loqueretur de tenuitate operimenti, adè vt etiam nudum Mori fructum diceret, non intelligebat Morum admittere Solis vim ad cõtionem: & intus collectis calor viribus ad eam vti. Sed planè aliud agebat, & eum *ἰσχυρὸν* dicere deberet, abiit diuersus, & dixit *ἰσχυρὸν*. Nam cuiusmodi rationem tradat cuiusquam festinæ fructificationis, sumptam à cutis tenuitate, & illa quam præterit, nuditate fructus: qui fructus nondum cætat. Quomodo in hunc fructum nudū aget Sol? præoperè educat ipsum? *Ἐν μὲν αὐτῷ* *ἰσχυρὸν*. Continuat de Moro narrationem.

Quo fit, vt maxime mirandum sit, quam obrem Theodorus hæc absciderit caput. Perstat etiam in sententia prauissima, cùm ait: Mori fructificationem esse *ἰσχυρὸν*. Tum Menestoris subdit longè magis scitam opinionem. Quamquam non tota probanda est. Nam Mori germinatio se ramaturatio cita. Hæc vera: illa videndum an vera sint. Seræ causam germinationis ait esse loci frigiditatem. Sanè in Sicilia, Cypro, Syria, Babylonie o agro non sunt loca frigida: vbi Mori plurimè ac pulcherrimè. Maturationem verò celerem propter imbecillitatem esse, non statim est assentiendum Nam quare non statuebat potius imbecillitatem pro causa tarditatis? Cõtionis autem velo-

A citatem humoris obsequio: qui facilè patiatur à Sole: quòd eundem non appellari debilitatem. Debile namque illud est, quod non esse habile ad aliquod munus obcurdum: at quod paratum est ad accipiendum beneficium, vnde potest proficisci: id non debile, sed fidei obsequio esse at betrādum est. Tantum enim habet virium, quantum requiritur ad opus. *Ἐν τῷ αὐτῷ*. Comparat cum Moro Vitem ac Ficum: quæ lenius coquant. Causa repetitur ex proposito, cuius crassitudo. Huic addit humoris abundantiam. Nam humorem supra volebat conferre ad maturitatem, recedat e opiam hinc impedire. Tertia est ab humoris crassitie. Ita nos acut Philoosophus. Morus supra diu resistit ab opere cõtionis ob succi tenuitatem: nunc Vitis ob succi crassitatem. Acut, inquam, ad expediendum cõtionis definiti onem.

B Non enim est, vt putant, humoris incrassatio: sed æquatio: vt tam tenuis quàm crassus deducatur ad mediocritatem. Extrema enim & inter se aduersantur, & repugnant medio. Vbi verbi notabis audaciam. *Καὶ τὸ αὐτῷ* enim hinc posuit pro cute. Puto dictum *ἰσχυρὸν* τῷ αὐτῷ, omne tegumentum olim significasse: vnde & καλοῦσθαι, mapalia. *Παρομοιωθῆναι*, non temerè positum est. Obducuntur circum circa operimento crassiore. Carter o qui si aditus aliqua ex parte fit, è calor admittitur, vnde maturescant. Id quod in terra Græcia Ficus euenit à Culicibus caprifici. Et Glans qua parte aperta est à cuppula dulcior est, quia maturior. *Καὶ τὸ μὲν αὐτῷ*. Adiungit etiam duas alias differentias:

C in Fico magnitudinè: in Vua confertam frequentiam. Quin apponit & aliam Fico. Quia, inquit, properat totus succus et onferim ad maturitatem, non quit in vniuersum Fici corpus disperiri. *Ἐν τῷ αὐτῷ*. Duo assignat, *ἰσχυρὸν* & declarat eū à *ἄνω* modum. Possunt esse numerosi acini, vt in Lauro, bacca: at non crunt cõferæ, sed raræ. Possunt esse confertæ, vt in vmbellis fructicum, Anethi Feniculi, at non eohærent. Itaque modum addidit huiuscè stipitæ frequentæ, cùm dixit non distare intervallis *ἰσχυρὸν*. Habes apud Platonem ex Timeo, *ἰσχυρὸν*, intercaepdo. Deliquis, ad verbum. Item addit alias rationes. Frondibus obtegè, neque liberiore celo frui, *ἰσχυρὸν* *ἰσχυρὸν*. Quod hinc facit, *ἰσχυρὸν*? An non solum frondium vmbra, sed etiam sui ipsius designat occupationem? *Ἐν τῷ αὐτῷ*, non qualiter acini insolantur. Premunt enim se murd, atque obtegūt. Postremò, quod & alibi sæpe dicit, vehementer humidam plantam dicit. Quod verò addit, *ἰσχυρὸν* esse, id est aquarum appetentem: si arboris naturâ specètes, verum est. At vniu melius siccoribus locis, & glareosis. Quemadmodum cecinit diuinus Poeta: de naque apertos Bacchus amat et colles. Lenissima vinera sunt in æstuaris Medulorum, & Vitisorum. Vinum dilutius. Quod verò in eorundem ortu sabuletis, elegantissimum atque generosissimum. Palustre tamen vinum Florentinus ad valetudinem commendat, à quam magno pre salute. Minus sanè tentat caput, oculos, neruos,

iccur.

iecur. *Καὶ οὕτως τὸ τὸ γλαυκὰ βροδύτης ποτὶ
καύσιναι.* Sanè facit ad Vitis historiam, & cau-
sas terræ maturacionis vuarum. Dulcis enim fru-
ctus est. Vt fiat dulcis, multæ eget interpolatio-
nis quod & alibi videbimus in huic libris. Cæte-
rum τὸ γλ, hic minus commode positum est. Cau-
sa enim est in intentione non in verbis. Hypothesis
scilicet est, vnam esse dilectam. Vt sit noua ratio
tardatationem autem causæ reddidit. *Εἰ δὲ δὲ
δὲ π.* Causa externa. Tardari etiam magis si
addatur opera, puracionis scilicet aut pampnatio-
nis. Hoc enim appellat *ἀφαιρῶν.* *Περὶ
τῆς ἀφαιρῆτος γλαυκῆς.* Quia fructuum fines duos sta-
tuebat: vnum in nobis, ex pulpa vnum in propa-
gatione, ex semine. Pro semine non colitur, sed
pro vñ nostro. *Εἴ τι ἄλλως, ἵκτις βροδύτης.*

Αὐτῆς μὲν οὐδὲ πύου. Hæc enim ἡ τὸ πύου cau-
sas produxit ad effectum maturacionum. Duceps
subtilius agendum ceniet. Huius retracta-
tionis causam proponit. Quia, inquit, quod dixi-
mus, nequit vniuersis conuenire generibus. Pro-
pterea quod multæ sunt & Vitis & Ficus species:
quæ non eadē citò conficiuntur & quædam succos,
& fructus suos. Quamobrem subtiliore tracta-
tione sunt exequendæ causæ vniuersales. Ita viden-
mus hæc quoque superiotibus continuanda. Eadem
namque materia est. *Αὐτῆς τὸ ἀφαιρῶν ἔξ
ἵκτις.* Interpretaciones sunt τὸ ἀφαιρῶν, ἢ τὸ ἵκτις.

Οὐ μὲν ἐπὶ δόλου τῆς δόλου. Non est affectus
generis, id est arboris, quæ à arbor est. Sanè quis
dubitaret Videtur enim verba hæc acutus iudicis
inpetoria. Nam si τὸ ἀφαιρῶν effectus arboris affectus
essent arbores omnes ἀφαιρῶν. Itaque τῆς δόλου
ἵκτις hic intelligendum est, τῆς ἵκτις πύου. Harum
arborum in genere: scilicet Vitis, Ficus & Malū,
vt infra mox addet. Sed est affectus specierum
quarundam: quæ certis distant differentis.

Εἴ τι ἄλλως πύου τῆς ἀφαιρῶν. Quia effica-
ciam addit distantie. Hic duo quæ ponit, ἀφαιρῶν,
ἢ πύου, respondent illis ἀφαιρῶν ἢ ἵκτις.

Διὸ δὲ ἵκτις τῆς ἐπὶ δόλου ἀφαιρῶν ἀφαιρῶν. Conclu-
dit necesse sitatem retractationis, sed suo more cum
modestia, ἵκτις. Non est tamen ferendus. Nam si
ἀφαιρῶν ἢ ἵκτις, non est affectus generis: quomodo
rursum nos implicat generi? Implicat iam, cum
profiteretur se ἐπὶ δόλου dicendum. At iam dixit. Suprà
dicebat, τῆς γλαυκῆς, ἀφαιρῶν ἵκτις καὶ ἵκτις ἀφαιρῶν.
Hic dixit, ἀφαιρῶν, γλαυκῆς, ἀφαιρῶν ἵκτις ἀφαιρῶν.
Addidit tantum, ἀφαιρῶν. Suprà dicebat de
Vite, τῆς γλαυκῆς τῆς ἀφαιρῶν ἵκτις καὶ ἵκτις ἀφαιρῶν. Suprà
ἵκτις ἀφαιρῶν ἵκτις ἀφαιρῶν: hic ἢ ἀφαιρῶν τῆς γλαυκῆς ἀφαιρῶν.
Quamobrem non videbatur esse locus repeti-
tionis. *Πρῶτον τὸ μὲν.* Incipit disceptationem.
Tempore siuè fructificare quæ (vt supra dicebat)
neque p̄zhumida, neque, vt nunc addit, frigida.
Tum quæ nuda, aut tenuibus amicta mem-
branulis. Vbi τὸ δ, non potest distinguere, sed
debet explicare: γλαυκῆς, id est ἀφαιρῶν ἵκτις ἀφαιρῶν.
Quoniam ἀφαιρῶν γλαυκῆς, nulla sunt. Nil
vniuersum non amictur aliquo munimento. Sic
confusæ sunt hic causæ: interna, ἵκτις, exterior,

ἀφαιρῶν interiores furis adiungit, γλαυκῆς. Quam
succos non crassi, sed liquidiores. Sic enim
interpretandum hic ἵκτις, non aquas. Sunt enim
aquet procul à coctione. *Οὐ γλαυκῆς
N.* Sans patet quod inferi. Si ἵκτις ἀφαιρῶν sunt
in ferendo fructum contraria τὸ ἀφαιρῶν ἵκτις, etiam
eorum causæ constitutionum. Eas tamen
narrare libuit, demptis negacionibus. Vicaria
quædam substituit. Nam dicebat μὴ ἀφαιρῶν
τῆς γλαυκῆς: hic, ἀφαιρῶν τῆς γλαυκῆς. Et opposuit il-
lis, ἀφαιρῶν ἵκτις, hic ἀφαιρῶν ἵκτις. Vt
membranz opponat putamen: & tenuis ligno-
sum. Vides hic ἀφαιρῶν abhorreere ab viu ho-
minum: in quem semper supra referebat. Nota
loquutionem, ἀφαιρῶν ἵκτις. Sunt lignæ,
qua parte putamen habent. *καὶ ἵκτις.*

B Duo extrema. Nam supra volebat τῆς ἀφαιρῶν
naturam esse humidam: hic excessum addit,
ἀφαιρῶν: & ei excessus contrarium excessum,
ἵκτις. P̄positio ἵκτις sæpe deteriorum facit si-
gnificatum: vt κατὰ χυμῶν, κατὰ δόλου, ἀφαιρῶν.
Nam ἀφαιρῶν erant lignæ. Fructus alioqui
siccū. Tum quorum tamen opemta non erant
lignæ, tamen erant sicca: vt coriacea, velut
in Castanea. Respondent superioribus, ἀφαιρῶν
ἵκτις, ἀφαιρῶν. *καὶ ἵκτις πύου.* Quæ
tegumenta etiam si multa sunt, tanto ferius dis-
feret fructificatio. Castanea coris duobus
confecta est, anque etiam spinis, quasi quiupiam
Naturæ thesaurus. *Εἴ τι δὲ ἴσῃ γλαυκῆς.*

C Suprà facilitatem statuebat in succo liquidiore: nunc
difficultatem in lento ac viscido. rectissimè. Nam
tales succi argri coquantur. Patet in Iuglande &
Olea. Quin oleum & aqua si in cacabo limul co-
quantur: aqua soluetur prius quam oleum. Et-
iam hic iudicem penè verbus, & loquendi legi-
bus vult. Suprà, ἀφαιρῶν τῆς γλαυκῆς ἵκτις
hic, γλαυκῆς ἀφαιρῶν τῆς γλαυκῆς ἵκτις. Attribuit si-
gnatè coctioni quod succorum est, τὸ ἵκτις,
τὸ ἵκτις. *καὶ ἵκτις πύου τῆς γλαυκῆς ἀφαιρῶν
ἵκτις δὲ ἵκτις.* Semper, quod etiam P̄ceptor
solet, postquam explicauit numerum quem-
piam rerum, quas tractat, addit ἀφαιρῶν.
Τῆ ἵκτις, ἀφαιρῶν πύου. Sic hoc loco, præter
siccam aut p̄zhumidam, aut viscidam materiam,
innuit alias quoque esse, quæ incommo-
dent huic temperantia. Talem qualitatem dixit
ἀφαιρῶν: siue quod reuera sit proxima,
& affinis, vt sunt inter τῆς ἀφαιρῶν, sed omni-
nò ἀφαιρῶν τῆς γλαυκῆς. Nam & in sequentibus
libris videbimus: vbi parum sit succi, auar-
nam matrem, ac potius egentem sibi vindica-
re. Quamobrem sterilitas est, aut à luxuria:
cum fundit opes suas arbor eis τὸ μὴ λατῶν.

D Quamobrem non videbatur esse locus repeti-
tionis. *Πρῶτον τὸ μὲν.* Incipit disceptationem.
Tempore siuè fructificare quæ (vt supra dicebat)
neque p̄zhumida, neque, vt nunc addit, frigida.
Tum quæ nuda, aut tenuibus amicta mem-
branulis. Vbi τὸ δ, non potest distinguere, sed
debet explicare: γλαυκῆς, id est ἀφαιρῶν ἵκτις ἀφαιρῶν.
Quoniam ἀφαιρῶν γλαυκῆς, nulla sunt. Nil
vniuersum non amictur aliquo munimento. Sic
confusæ sunt hic causæ: interna, ἵκτις, exterior,

Itaque fructum nullum meditatur: aut eam ab egestate. Tarditas autem fit discificandi semestritatis (vt ita dicam) quaedam est.

Pro succo sanè nimis v̄sitate, cæterum non vulgari Philothopia. Nempe obiectum visile, odorabile, gustabile, in potestate tantum est: neque agens, nisi ad actum prius reducat. Color enim est color actus, & adu apertus natus ad videndum. Non tamen actus visibilis, nisi in actu ponatur à luce. Sed de his suo loco. Nota: quia dixit ἄνθραξ, & addidit πικρὸν: vt & salis fit, & non multa, vel potius non iatis.

Hæc omnia prohibent. An paucitas & siccitas prohibeant? Popularis est oratio, non exquisita. Prohibet, quod amouet: aut cohibet facultatem. Siccitas non prohibet: sed potius non admittit.

Tertia pars hæc capituli est, in qua deducit nos ad historiam, quam persequitur generatim: eamque ait conuenire cum his præceptis vniuersalibus. Ita hinc τὸ ἄνθραξ non in diuidua designat, sed genera. Statim namque procedit per αἰθρα, quod est genus multas complectens species. Αἰθρα σφαιρική, ratio, siue maius oratio (quam diximus) assentitur, & cetera est rebus ipsis. Ἐπισημασμένη id significat, quod ἄνθραξ aut ἄνθραξ, scilicet res que in natura sunt. Quasi dicat: ex subiecta generum contemplatione comperimus esse verum, quod in vniuersa natura diximus. Sic sequitur Præceptoris vestigia: quæ dicitur omniem dicitur in ἄνθραξ περιεχόμενα ἄνθραξ. Sic ipse est horum generum cognitione cõfusa illam superiore communē omnibus propositionem. Τὸν δὲ ἀνθράκων. Incipit distribuere enumerationem. Que non amittunt folia, eorum summum hoc ipso ambitu a genosicis generis: sicut ait sero fructum edere. ἀνθραξ. Quia non sine periculo conformantur in natura platarum propositiones vniuersales. Est enim, vt diximus, in Historiis, πικρὸν. Πικρὸν δὲ ἐπισημασμένη. Ratio similis superiori vniuersali. Dicebat τὸ ἄνθραξ ἄνθραξ. Item τὸ πικρὸν ἄνθραξ. Fructus igitur ἄνθραξ ἄνθραξ eam sint duri, & vel toti lignos, vel ligno tenuis, minus posse tempore coqui videntur. Inde ponit species, Pinū, Piceam, Cupressum. Adhuc alias species à duritia, à pinguedine, & lentore, vt Cedri. Διὰ τὸ ἐπισημασμένη. Hæc posuit ἄνθραξ τὸ ἄνθραξ. Tametsi magni non sunt, atque ita materie copia non contumaces tamen sunt ἀνθραξ ἄνθραξ, operosi, propter materie densitatem, haud facile elaborantur. Et dixit, τὸ ἄνθραξ. Sita substantia: vt sint, vt existant. Magnitudine quidem exigui: essentia verò operosi. Αἰθρα δὲ. Addit etiam incommo- dum: sicuti supra, incommo- dum erat, ἄνθραξ ἄνθραξ. Hic propter densitatem non licet loco subire. Fit ergo mora in motu: & fit mora in quiete. Multæ namque partes requiruntur ad densum corpus. Itaque duo dixit, primum ἄνθραξ. Non est integrum succo sese inferre in partes: propterea quòd vacuitas perexigua est. Secundum ἄνθραξ ἄνθραξ constitutio. Vbi enim fluxit, sistitur. Suprà dicebat, ἄνθραξ incommo- δῶν, imprimat: nunc

id quod cõstat ex illa impressione. est idem quod ἀνθραξ. Sed τὸ ἄνθραξ designat motum præcedentem: αἰθρα, motus illius firmitatē. Τὸν δὲ ἀνθράκων. Altera pars ditionis. Que arboris folia amittunt: eas adhue distinguunt in duo genera. Aut enim sicut præhūmida, & frigida, vel etia terrestres, vt Pyrus syluestris, & Glans: earum fructus sero prouenit: quippe humiditas nomia, frigiditas, terrestritas resistunt operi scõtionis. aut sunt calidæ & raræ: hæc non solum maturæ germinant, sed etiam tempore fructificanti: modo temperationem que m̄p̄ia obtineant tum inter partes mutua, tum aeri conuenientem. Τὸν δὲ ἀνθράκων, scilicet abundantia. Hæc designabat ut per præposinonem in voce illa, ἄνθραξ, sicuti supra dicitur. Et quod dicebat ἀνθραξ ἄνθραξ, sicuti hic

δὲ ἀνθράκων. Ὅσα δὲ ἀνθράκων. In quibus est cum illo humido ἀνθραξ, sed ita vt fiat ἀνθραξ quædam, quam mox etiam vocat ἄνθραξ. Ideo dixit esse additamorem caloris huic humido, cum dixit, ἀνθραξ ἄνθραξ. Sed vult etiam raritatem adesse: quoniam supra cõtrariam statuebat densitatem. Vbi vides consutat generentiam. Cùm enim dixit, ἀνθραξ, rectè vult addi ἀνθραξ. Sed cùm etiam simul recensuit τὸ ἄνθραξ, eua conuinit τὸ ἄνθραξ quomodo addi vult iis calorem? succedet enim magis. Quamobrem vtraque illa confudit in illis vocibus, ἀνθραξ ἄνθραξ. ἀνθραξ ἄνθραξ, quæ dicendum erat. Et τὸν ἄνθραξ non magis, sed ἄνθραξ admiscendum cum ipso calore. Aduertendus filus orationis. Ὅσα δὲ ἀνθραξ. Non est, quo modo temperentur. addit, ἄνθραξ ἀνθραξ. Copula fungitur vice explanationis, non copulationis. Est enim ista ipsa crasis τὸ ἄνθραξ ἀνθραξ. Συμμετρίως ἄνθραξ. Suprà enim negabat à calore, vel ab alia qualitate fieri succunditatem, aut explicari vim generationis.

Πικρὸν τὸ ἀνθραξ. Semper aerem statuit ἄνθραξ ἀνθραξ ἄνθραξ. Quia erat quod exciperetur, & quod obiceretur iis quæ dicuntur: occurrit scita admodum cautione. Ita demum constitutiones hæc accipiendas: si nihil impediat. Tum de clarabit impedimenta. Sed videndum est quid sit ἀνθραξ. Aut enim ἀνθραξ ἄνθραξ. Et, fortasse vacat.

Ὅσα δὲ ἐπισημασμένη. Nihil hac in re ἀνθραξ, id est certum prononciari potest. ἀνθραξ ἄνθραξ, inferre: neque pro sera, neque pro tempore maturatione, neque de omnibus omnino, neque de maiori parte. hoc est ἀνθραξ; ἀνθραξ ἄνθραξ. Obstruunt inter se τὸ ἄνθραξ ἄνθραξ: contraria namque sunt, omnia & maior pars: alterum enim alterius ineludat contraditionem: quia maior pars excludit aliquam partem: omne includit omnes. Idem est, maior pars, & non omnes. Tamen sic statimamus reducere omnia ad maiorem partem. Non est igitur integrum ita absolutum dare iudicium: quia quedam sunt aduersaria. Hic quoque codex minus satis facit: ἀνθραξ ἄνθραξ. ἄνθραξ ἄνθραξ. id hinc erit, siquidem. ἄνθραξ, non

quod, sed res quæpiam. Est enim in Taxo. Senilactis enim ponit exemplum, quoddam, quod maturacionem differt fructus, tamen habet temporositatem conditionem; quippe curis tenuitatem: id quod hęc nudatatem vocat. Quid sit illud i-
ταξιου non explicat: nisi velit, vt in Vite faciebatur, agnosceret acinorum frequentiam: enim, *ἡ ἀλλὰ κττὴ βουτυράδν*. Et fortasse Taxum, sicut & nos aliquando cecimus, quingdam tardauit: nam mos colligit in Rubo quoque tarditatem à frigiditate. Videndum tamen est, quod à Priscus proderum est: quemadmodum eius fructu cisu proueniunt ardentis fibres.

Tà δὲ αἰετὶ τῆ δὲ ἴσῃ. Etiam gradus facit in his. Nam Taxus tamen maturat sero, tamen eodem tempore percoquit, at non Rubus. Rubus enim præterquam quod tardam nauat operam maturacionem, etiam illam operam non explet: sed ponit in morâ ipsam. *Κατὰ μέρος* enim perficit: id est particulatim.

Tà δὲ γρηγορῆ ἢ ἀβύλου. Nihil hæc commodiora. Quæ nuda sunt, sine operimento non esse *ἰσῆ*, non sufficere. Ad quid? An est, non posse resistere? Quare? *Ἐπιλαμψανθῆσιν τῆ ὄσῃ*, temporî superuenienti. At nunc agit de serpens. Quid igitur attinet repetere? An vult intelligere: nudatatem prohibere, ne sero germinet? Ita implicat anfractus. Texit, retextit, repetit, inoleat. Inoleat enim de siccitate. Ergo concinnetus, vt possumus.

In Rubo est siccitas: quippe astrictio multa manifestat. In Rubo est nuditas fructibus. In Rubo est frigiditas. Ex frigiditate fit tarditas fructificationis, simul & ex siccitate. Quia nudus esse, maturatur ab acre calido: quia siccus non expedit totam maturacionem. Aut etiam addamus, Rubi fructus, quia nudus, paritur à calore: quia siccus, flagitat humore, qui præstat sero anni tempore. Itaque fructus ab utroque tempore perficitur: atque idè lenta & longa est maturatio.

Idèd dixit, *ἡ κούβη δὲ τῆς*: itaque non potest expedire. Quare differt sub tempus quod *ἰσῆ* est. Hoc erat quod dicebat, *ὁ δὲ Κλαυδὸ ἀμφότεροι μετῆξι τῆ ὄσῃ*, vtriusque tempestatis particeps: atque idèd *ἡ κούβη* significat egressionem ab ætate: *ἡ δὲ* designat motus tractum. *Ἄλλ' ὄσῃ τῆς πῆσῃ*. Hęc aduersarius responderet illis: *ὁ δὲ τῆ ὄσῃ τῆς κούβης*. Quamquam nihil exquisitè asserere licet: tamen hæc causas, quod licet

(hoc enim est, *ὁ τῆ πῆσῃ*) admitendas censeo.

Ἐπὶ τῆ ἰσῆ. Vniuersæ nostris barbaris, quos isti Græculi contemnunt: puta, Albertus, aut Aboali, aut Duns, ita institissent. Dilatio, aut festinatio fructificandi, aut est propter occultam causam in specie, sicut est de medicamentorum potestate: aut ex manifesta. Occulta quod hic narrat de Ægyptia arbore, quæ censefimo quoque anno fructum ferat. Manifesta est, aut à materia interna, aut à qualitatibus ipsius, aut à conditionibus, quas vocant circun-

stantias, aut ab externis, sique duobus: nempe à solo, & ab acre. Acris conditiones, vel ex inclinationibus Cæli communes, vel ex situ peculiaribus, vel ex anni tempestatibus. A materia cuiusque situ partium, vt crassa, densa. Item copia, multa à qualitatibus calida, humida à conditionibus, vetula, nouella à solo, pinguis, arida à cæli incrementis, ad aquilonem, ardurum, ab anni partibus, vere, æstate. Tum hæc omnia dixerit: & exemplis firmaret: adisceret obiectiōnis. Profectò Abityrus ille Medice non tam meretricium fuit cõquirendus. Nunc eam aut, nouellas ob humoris naturam non posse maturè expedire cõditionem: atque etiam quia multo egent alimento. Itaque sibi succum parant. Et ipsà decibat sermen non esse, nisi perficit ætatis.

Rubus autem iuuenularum nondum perfectæ. *Ὁ δὲ ἄσῃ τῆς ἰσῆ*, *ἡ δὲ ἰσῆ* non tanquæ ætatis sunt, vt *ἡ ἰσῆ*, vel non. Quia nouellæ sunt, non nouellæ, non sunt. Hęc *ἰσῆ* ætatem dicit qualemcunque. Aduerte loquutionem, *ἡ τῆ ἰσῆ*, *ἡ τῆ ἰσῆ*. Sensus aperius, fortasse non absque mendo. *Τὰ δὲ ἰσῆ*. Idem euentus, causa contraria. Nouellas obrucbat materia: vetulas deficit. Itaque opus habent multo tractu temporis ad conuasiandam minutam suppellestem.

Πρὸς τῆ ἰσῆ. Hic *ἰσῆ* pro meliore ætatis parte. Sed angit codex, *ἡ τῆ ἰσῆ*. Quæ exacta sunt ætate, ita longè fructificans à tempore stato alius: vt ipse sunt longè ab ætate mchore. Subdit deinde exemplum à boris Ægyptiæ cuiusdam, quæ censefimo quoque anno fructum ferat.

Fidei constantia penes auctores sit: Sane si arborem specie fructiferam, ætate effectam habeat nostrum quispiam in viridariis, haud sanè sextum expectet annum parturientem illam, nedum vt eius inguuiam sustineat ad censefimum vique. Igitur prudens Philosophus deleuit maculam mendacii verbo illo, *ἡ δὲ ἰσῆ*. Quia non satisfaciebat exemplo Siculo: subdit aliud verum & confesum de Sycomoro, quod accommodat ad priorem historiam huius partem, id est ad nouellas. Ex namque impediuntur succi copia, & quia ad suum incrementum requirunt alimoniam plurimum. Sycomoro non ab ætate, sed à specie atque temperamento natura par.

Ei namque attribuitur *ἡ δὲ ἰσῆ*. Quapropter non nisi oleo delibatos fructus percoquit. Calefit enim à Sole Oleum: tum calefacit: estque Solis quasi vehiculum, quem tanquam in hospitium introducat. Hęc vna cura: altera similibus subsidii, alterius rationis, qualis & Ficus in Græcia. Ficos ibi culices aperiant: quo substat Sol. Sycomori fructum vnguis ferreis leabunt Ægypti: quo præstetur idem.

Ὁ δὲ ἰσῆ τῆ ἰσῆ. Argumentum à maiori. Si copia succi nimia, facit sterilitatem: quanto facilis fructuum dilacionem? Est enim sterilitatis imago quasi quedam hæc, dum cessat fructum ferre,

quo debet tempore. At igitur ea de causa fieri steriles aliquas. Est igitur in his ἀκαρισταῖς in illis ἡφιστοῖσι.

καὶ δὲ δὲ ἰσὶν. In Historiis dicitur est de Vitibus hirciantibus, hic enim voce ὄρχηρος. Quia capraz fuerant explentur nec explet: unde probebum est, hircos mulgere. Sic etiam de Amygdalis & dicitur est, & dicitur: tum de aliis quæ pertusionibus, & adactis elavis castigantur: cuiusmodi est Olea, in cuius radices Oleastris cuneus infigitur. *Τὸ ὄρχηρος* pertusis: καὶ ἀρχηρος, vulniferis. Apertis enim sunt, quod nimis est. Clavi autem impurgantur: vt dicitur labore ea perpetuo vulnere auara nimis radix. Si enim clauis non inseclet: vulnus obduccretur in cicatricem. Quamobrem rursum ad ingenium redire tyranna radix incommodo liberata. Ideo dixit, *ὄρχηρος ὡν ὄρχηρος*, exakta humiditate, quæ fructum non ferebant, ferent: quæ ferebant, meliorem atque pulchriorem ferent.

Τὸ δ' ἄμυγδαλῆς. Ostendit quibus artibus meliores etiam sunt fructus. Exeio, inquit, ramo effluet humor superfluus: vnde ex amara fiet dulcis. Hoc est & καλὸν & καλῶν, vt alibi vtitur *κακαδῆρ. καλέ.* Amaritudinis enim vis videtur impuritatem asferre succo. Ideo dixit, purificari fluxione. Hoc quasi pro causa statuit. Sed aliter erucida est. Non enim est qualitas admista succo, quæ detrahatur: sed vt in vna huiusmodi sectione, quæ relinquitur sanguinis, regitur à natura. Amaror igitur in Amygdalo est ex incoctione. Quod satis manifestum est ex fructibus qui antequam matureciant, amari sunt, vt Glandes, Cucumeres. *κακὰ δὲ καὶ ἀμυγδ.* Liberat fidem suam, cum explicat exemplis illa verba, *περὶ ὄρχηρος καὶ κακαρχηρος.* Declarat enim quænam sunt arbores aliæ præter Vitem. Non mirum verò de Ficu, si de his radicibus partibus melior fiat. Non parum in natura plantarum exercuimus nos. Etiam Ficus radicem timari volumus. Hoc possumus proficere: nullam omnium arborum tam crassas, tam implicatas, tam confertas mittere radices: si ex eam cætera magnitudine comparentur. Quæ sequuntur reliqua, peripicua sunt: nec indigent interpretatione. Dixit, *καὶ πάλιν* pro ramo. Nam *καὶ πάλιν* non naturæ vocabulum est, sed officii ab arte. Sic Demosthenes in oratione contra Midiam. Demosthenis nomen, esse priuati: *καὶ ὄρχηρος*, non esse priuati nomen aut Demosthenis: *καὶ ciuitatis.*

Alibi monimus, in libris Græcis inscitia scriptorum sæpe in pronomine reciprocò omissi aspiracionem: sic hoc capite bis. Itaque lego, *καὶ ἴσως καὶ αὐτὸν καλῶν.* Et, *καὶ ἐν αὐτῷ, καὶ καὶ ἐν αὐτῷ.* Et, *ἀπὸ αὐτῶν.* non, *ἀπὸ αὐτῶν.* Et, *καὶ αὐτῶν* *ἢ ἵσως*, vt legitur: non vt corrigunt, *ἵσως.* Et *καὶ αὐτῶν καὶ αὐτῶν*, non vt *καὶ αὐτῶν.* Nam neque sensus conuenit. & si dicitur significatio celeritatis: tamen non e-

A rit verum. Dulcis namque seridus coquantur. Et, *ἀπὸ αὐτῶν* ἢ αὐτῶν, non *αὐτῶν*, non enim est verbum ἵσως. Et, *καὶ αὐτῶν* *ἢ καὶ αὐτῶν*, non *αὐτῶν*, non ἵσως. Et *καὶ ἵσως*, non ἵσως. Et *καὶ αὐτῶν* *ἢ καὶ αὐτῶν*, non *αὐτῶν*, non ἵσως. Videntur enim librarius malo quodam fatu dixisse iactamentum: vt alterum pro altero falsò supponant. Et *καὶ ἵσως καὶ αὐτῶν*, vt depraueant. Subinfert enim exemplum nouellarum, quæ sunt ἡφιστοῖσι. Et *καὶ αὐτῶν*, non *αὐτῶν*. Descriptum est etiam ἡφιστοῖσι: *καὶ αὐτῶν*, ἢ *καὶ αὐτῶν*. haud magna refert. Et *καὶ αὐτῶν*, non *καὶ αὐτῶν*. Metasim facit, & hic & alibi surreptis elementorum affinitate.

Theodoros, *ὄρχηρος ἢ ὄρχηρος ἡφιστοῖσι*, quantumcumque Soltepefecit. Non ex Interpretis fide. *Περὶ ἀμυγδ.*, immutari possit. Et subinfert præpositionem *καὶ*: & malè generis verbum positum pro specie. Enimverò quod quasi ex Cicérone recentiores audent, non est fecundum. Vertunt enim *καὶ αὐτῶν* immutacionem, ne barbari, si alteracionem dixerint, videantur. At barbari, vocem vitare barbariam sententiarum, mera Latinitas esse mihi videtur. Aliud enim est *καὶ αὐτῶν*, aliud *καὶ αὐτῶν*. Hoc illius genus est. Itaque cum dixerò, immutatum: iam Philosophus bonus ambiget: in substantiã, an qualitate, an quantitate, an foco debeat intelligi. Sed hoc excois missos facimus: qui cum sunt verborum sustodiosissimi aucupatores: sicuti castigentur: de verbis nos litigare calumniantur. At vetera si nocent suo iure vt: *καὶ αὐτῶν* inueherent. Dum nos castigare volunt, æquo animo sustineant castigaciones. *καὶ αὐτῶν*. Vniuersa excurret solita. Inuadens proprie. Nam quid excurret? *καὶ αὐτῶν* *ἢ αὐτῶν* *καὶ αὐτῶν* *καὶ αὐτῶν*. Fructum consistit atque pœroquit. Non expressit, *καὶ αὐτῶν* *ἢ αὐτῶν*. Communem cum Sole operam ponit. Quia dixit, *καὶ αὐτῶν*. Idem sicut ac si dicit *καὶ αὐτῶν*. Sic *καὶ αὐτῶν*, perinde ac *καὶ αὐτῶν*.

καὶ αὐτῶν, collecsum maximum facit. addidit superlatiuum de suo. Et collecsum maluit quam colleccionem. Collecsum Cicero, *καὶ ἵσως* *ἢ καὶ ἵσως*. Et efficacius est *καὶ ἵσως*, quam *καὶ ἵσως*. Significat enim absolutam effusionem. *καὶ αὐτῶν*, *καὶ αὐτῶν*, germina congesta: pessimè. Non enim germina sunt cumulara: hoc enim est congestum: sed distanna. *καὶ αὐτῶν* tamen, quia simul eodem tempore, et si tamen aliud, non coherentia. *καὶ ἵσως* *καὶ ἵσως*: vt & sonitum facient: faciant potius. De arboris natura loquitur, quæ sibi præfens est. *καὶ αὐτῶν* *καὶ αὐτῶν* *καὶ αὐτῶν*. Quæ hyems diu retinetur. Quæ hyemes cohibuerunt. *καὶ αὐτῶν* *καὶ αὐτῶν*. Vt non multo seridus posteriora perfici possint. vt non ita multum præueniantur. *καὶ αὐτῶν* *καὶ αὐτῶν*, summatim. minus apertè. simul. *καὶ αὐτῶν* *καὶ αὐτῶν* *καὶ αὐτῶν*

καὶ ἀκατέστη. Corrige ubi est scriptum amittenda, omittenda. Τὰ καλάφα, putamina, fideliter. Nemo tamen dixerit Latine Fici eorum, putamina: tanto minus sacini. Hic desistendum fuerat quod alibi facit sine causa. Ἀ-
 δραστεῖον πῦρ. Summatim, ut supra. Πῦρ hęc significat ἡλιον, aut ἄρ ἰσῆον. Eodem penę tempore eorum edens fructum. Hoc enim est ἀδρῆον, τὸ πῦρ ἄνω. quasi sub oculos subsiciatur, καὶ τὸ ἀδρῆον. Theodorus maluit, quodammodo ἀντί-
 εἶναι, umbra opacant. Fortasse scriptum reliquit, opacantur. Ἐπὶ μάλα, longę am-
 plius scintillationes apparent. Maturatio est, non festinatio. Adhuc magis citantur ad maturandum. Πρώτος, præcoquam. Πρæcoquam est id
 quod antequam, non visitata lege temporum. At
 ἀδρῆον sibi naturale est: id est à sua specie habet, ut
 tempori fructum edat. Πρæcoquam ingenia apud
 Quintilianum. Apud Horatium, præcanum,
 ante ætatem scilicet. Πάλλαι δὲ ἡσθηταὶ
 καὶ ἀμυῖλαι, ἔξ ἀμυῖν. Minus bene Theodorus.

Vites enim, & Fici permixtis inter se discrimi-
 nibus distant. Non enim Vitis & Fici mutus
 differentias: sed utriusque species differentes in-
 telligit. Γῆρας ἀκατέστη. Fortasse dignus est.
 καὶ ἀκατέστη ἀκατέστη. Παιστερας scriptum,
 minus commode. Septem nunquam contingit
 id quod sepit. Neque septem totum ambit.
 καὶ διπλῶν ἕρπον ἄνω, ἔξ ἀμυῖν ἕρπον. Addi-
 dit, sedque pingue. At facta est, τῶν ἀμυῖν, ἰσῆον,
 Larici. An recte sit interpretatus: alibi dixi-
 mus. Nusquam enim tota Græcia Larix.

Γαλακτοῦ πῦρ ἕρπον, Gislentes. Quan-
 quam verba similia sunt: tamen significatus est
 diversissimus. Sed γαλακτοῦ est origo nostri ver-
 bi, quod significat appetere. Signatissimę apud
 doctissimum Poetam, Turri violentia gliscit:
 quia cretiscabat, & præceps incitabatur. Ἡ
 τῶν ἕρπον, omisit Theodorus. Fortasse ἕρπον repon-
 endum. Μικρὸν ἰσῆον. Parum alimenti in-
 flui potest. Scio fluxum habere ideam partici-
 pii. Verbum ipsum passivę poni, nunquam me-
 mini. Ἡ ἰσῆον ἄνω. Totus accessus passivę
 agitur, Non Latina dicendi ratio. Et ἰσῆον
 non est accessus, sed quod alibi ἰσῆον. Occupa-
 tio, continuatio. Κίερα, media tempe-
 rie constant: pessimę. Non enim sunt ἰσῆον.

καὶ τῶν ἀμυῖν. Satis calidę! Paraphrasis
 μετὰ, soluta. Vox ambigua, & Philosopho fugi-
 endi. Συνουσιῶν, Admissionis ratione per-
 congrua. Nihil ad punctum, Quorum concreto
 temperatione quadam, quæ in ipsis medioeris est,
 respondet naturę aeris ambiens. Sic dixisset
 fortasse Ciceronianus. Ὁ ἀπὸ τῶν ἕρπον.
 Theodorus omisit. Omisit & illud, κατέστη. Non
 potest promitti, ut ratum futurum sit huic natu-
 rę, quod de ea pronuntiabitur. Οὐτὶ ἀμυῖν
 ἕρπον, ἔξ ἀμυῖν, necne maturus, neque se-
 rocinosus fructus, pessimę. Maturus nihil aliud di-
 cit, quam percoctum calore naturali. At id tam
 in serotino quàm in ipso tempore inuenitur.

A Non est eadem in hoc licentiã significandi, quę
 in adverbio est, cum dicimus: aliquid maturę si-
 eri. Nam etiã imperfecta quędam, maturę sunt:
 at ipsa non matura. Docet hoc origo vocis. A
 diei siquidem tempore ducta est: necp̄: à mande-
 ei quod sit Maruna dea. At in ipso matutino spatio
 rosa maturę exit, quę tamen inchoata est, nec
 dum matura. Cæterum quod toties et conque-
 sumus, multi Grammaticę, pauci Latine loquuntur.
 Confudit ergo Latinis quidem Theodorus
 τὸ ἀδρῆον, ἔξ τῶν ἀμυῖν. Ἐπὶ τῶν ἀμυῖν ἕρπον
 ἕρπον. Diurnis se tueri, atque protelare possit.
 Visus amburum. κατὰ τῶν ἕρπον ἕρπον.
 Theodorus omisit. καὶ ἀκατέστη ἕρπον ἕρπον.
 Theodorus addidit ad explicationem utriusque
 ætatis: scđ, maturę ve. Τῶν ἀμυῖν ἕρπον. Theo-
 dorus, Veteres autem cessant. Paraphrasis. Sic
 addit, effectas. Μῆλον ἕρπον, narratur, mutile:
 ἀνεπτεροῦ ἕρπον, ἔξ ἀμυῖν ἕρπον. Perforata casti-
 gantur. Confudit in vovum quę distinxit Philoso-
 phus. Nam & perforatur, ut Amygdalus: & ἕρπον
 τῶν ἀμυῖν, ut Ficus quę est ἀμυῖν.

CAPVT XX.

XX Capituli argumentum. Comparatur inter se arbor,
 vna, et fructuosa, quoad sibi natura. Causa reddendi fructu-
 rum latio solo frigore lætior: arborum fructus minus commu-
 debiles.

C N ἡ αὐτὴ ἡ πῦρ ἕρπον. Tametsi hæc
 postea exactius (nam mox tractat
 causas quas omisit supra, cum dice-
 cebat: Vitis species plures: neque
 omnes eodem tempore fructum
 perficere) tamen hæc cum eo queramus causam
 affectus, qui pertinet ad productionem & mazu-
 rationem. In erit perfecta demonstratio, atque
 ex demonstratione perfecta scientia. Est autem
 affectus is quoad solum. Huius analogiam tracta-
 tionis designat illis verbis: ἡ τῶν ἀμυῖν ἕρπον
 Non verę genus idem. Quippe à formis, & illę
 totius internis affectibus ducebatur causas: humo-
 re, siccitate, densitate, eiusmodi. Ea sanđ sunt effici-
 entia primaria, aut secundaria. At solum, ac ca-
 lum, sunt eterna. Igitur analogia & concauit. Id
 adco, ut ager, propter qualitates sit & concauit effici-
 ens: propter alimentum, sit materialis. Iccircò
 dixit, πῦρ. Quia non idem penitus causę genus,
 Τὸ μῆλον, ἔξ ἀμυῖν ἕρπον, ἀμυῖν ἕρπον. Quę
 est optima terra simpliciter, non esse optimam
 ἕρπον. Non reddit rationem: reddamus nos. Op-
 timo debetur optimum. Frumenta sunt optima
 simpliciter, omni bus aliis fructibus anteferenda,
 Iccircò lætissima fecundissimaque terra debetur
 eis. Fecunditas enim est finis terrę ad alendum.
 Sic frumenti finis nobiliori lege vita est, quàm
 Glans, aut Rapum, aut Castanea. Ἡ τῶν ἀμυῖν ἕρπον
 γῆ. Sunt explicationes ἔξ ἀμυῖν: ut pinguis sit,
 sed non lenta, sed soluta, ita ut alto sulo feri pos-
 sit. Si enim tenuis pulpa est, cui subsist totus

g. iii.

aut rubricæ, aut argillæ crassa, non est *βελβύριον*.
 Αλλ' εἰ τῶν ἀντιθέτων, secundarum: sicuti secundarius panis. Sic Plautus, secundo in precipio. Et visitatē docimus in prima cōmendatione. Quia omnia entia suam quicquid obstat ordinem. In XII. diuinæ Philothopie declaratum est, nullas duas substantias esse vnius perficitionis. Eissent enim vna, non diæ. Quia æqualitas in substantia est identitas. Εἰς μὲν γὰρ τῆς γῆς ἄβυθον. Incipit reddere rationem, quare à meliori terra deterior fiat arboris conditio. Propterea quòd radix multum nascita, multum trahit Multum nascitur: & quia multum inest, & quia licet multum occupare propter obiectionem soli, & probitatem. Probitas autem est tum in succi copia, tum in facilitate. At exuberans terra minus altit: minus ergo altitur arbor minus ergo corporis, & minus succi. Prohibet ergo concōctio. Continuum terra minus admittit. Radices ergo non tot ex locis surgunt: nempe non ita distantur. Εἰς ἄβυθόν ἵκναι ῥίζας. Duæ causæ. Multum terræ contingit radix, ipsa grandis, multis ex partibus attrahere quæ. Prima hæc: τῆς γῆς ἄβυθόν. Altera, τῆς γῆς ἀντιθέτων, ἀστυν, terra vberè & opulenta ad alendum. Πάλιν τῆς ἀντιθέτων. Hoc ergo vitiat succus: quia modum excedit. Itaque fit insuavis, insipidus, minus aptus ad nutriendum: aquæ scilicet propior, ac segnior elaboratus. Εἰς ἀντιθέτων, vberum signatissimum ob præpositionem. τὸ μὲν namque significat τὸ ὑπὸ τῆς γῆς, ut posteaquam quod factus est traxerit: quod nimium est, porro præterea trahant. Εἰς δὲ τῆς ἀντιθέτων. Contraria significatio, non vocibus, ἀντιθέτων, tenue solum, & profundum solum non restat, sed vñs fecit ut essent contraria. Nam subuleta, sunt βελβύριον. Sed ita tenuit consuetudo, ut βελβύριον designaret hie, vber. Itaque persistat in hac contrarietate, nam supra erat, τῆς γῆς ἄβυθον: hie μὲν βελβύριον. Figura à nobis alibi animaduersa. Cùm dixit, ἀστυν εἶπ, apposuit contrarium cum ipsa negatione. Sic Homerus ἴσχυος οὔτι ἀστυν. Etiam Aristoteles ea vñs est, & appellatur ἀστυνatio. Tarnetsi hoc loco alterum quasi alterius causa est. Ut quia fit exuberans, non admittat profundum solum. Contrarium illud sanè, τὸ ὑπὸ τῆς γῆς ἀντιθέτων. Si non est profunda, non erunt profundæ radices, sed superficialiæ. Sic hie τῆς ἀντιθέτων, minus alimentum, contrarium illi ἄβυθον εἶπ. Non sanè minus quàm decet, sed minus quàm ὑπὸ τῆς γῆς illam. Ideò subdit ἀστυν. Quærat hie aliquis, ἀστυν, terram tenuem, oportere esse faciliorem: faciliorem quæ in eam radicem aditum atque diffusionem. Ita verum esset, si succosam agnosceremus. At rationem intelligit. Quid igitur quærat radix, etiam si agatur in profundum? Aut quibus conatibus, si ipsa est imbecilla? Itaque in exuberata minor est radix: à minore minus quæritur.

Εἰς τὸ δὲ ἰσχυρότερον. Argumentum à minori. Si m̄ subulectis & saxetis, quantum sit factis ad vitam præfidis, & opum ad fructificandum

A capere possunt, quanto commodius in ἀστυν ἵκναι: ἀστυν, frabile. Quia aliter interpretantur, à nobis alibi castigati sunt. Frabile, cuius non consumaciter coherere partes. At coherere humoris beneficio. Vbi ille non fuerit: coherensio desuerit. Καὶ τὸ ἰσχυρότερον, & βελβύριον. Modum explicat, quo sibi iocum trahant in tabulombus ἀβυθόν. Facile namque diducitur ac cedit solum tale: βελβύριον, in rupibus. Scilicet per anfractus atque taxorum commensuras rimantur sibi viam: cùm obiectu lapidum desceant, quærat quæ transtant. Εἰς δὲ τῆς ἀστυν. Addit commoditatem ab humo infelici. Maior propositio. Radix amat refrigerari. Οὔτι ἰσχυρὸν τὸ ἴσχυρον. Minor. Saxa refrigerant. Patet conclusio. ἰσχυρὸν non vacat propositio. Insuper hoc quæritur. Id est, præter id, quod est, posse radices promouere, suggere, ali vultum etiam refrigerari. Οὔτι ἰσχυρὸν. Explicatio alterius membri comparationis. Aut frumenta in agro officioso multum radicem agere posse, cæque in profundum.

Συλλεγμένη δὲ πλὴν. Quia dicit ἁπλοῦς, dicit ἁπλῶς. Contrahit plures radices. Quare? ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς γῆς ἴσχυρον τὸ ἰσχυρότερον. Non tamen explicauit causam differentias. Quare nocet τὸ ἰσχυρότερον arboribus, at frumenta iuuat? Propterea quòd frumenti spes siccus: patet ex culmo, & stipula: Fructus numerosis: spes breuis: semen penè nudum. Ergo quantum trahit, tantum quit excoquere. Frumenti commensatio est in copia. Semen p̄ sillum cied perferitur. Celerter namque elatescit: quia succiosula natura. Tot non minus ei debetur humoris multum: tot rationibus maturare potest. At non apud Indos Mexicos. Tanta enim subest humiditas, ut luxuria marcescat. ἴσχυρον δὲ τὸ ἰσχυρότερον. Contrarium parti superiori, eòdem diebat ἁπλοῦς. Etnaturæ arborum, quæ in macro solo factis trahebant. Cùm igitur frumentum in læto solo multas agat radices, in macro crescit, quia multas agere non potest: & multis eget alioqui. Καὶ τὸ ἰσχυρότερον δὲ ἴσχυρον. Ratio quare exicentur. Quia exuruntur. Exuruntur, quia non teguntur humo. superficialiæ namque sunt. Quòd si imbres interuenerint, (id enim significat præpositio m̄ verbo, ἰσχυρότερον) necantur, putrescunt enim. Ideò dixit, τὸ ἰσχυρότερον τῆς ἀστυν εἶπ. Siquid non interit penitus, at illud deterius est. Sic è contrario respondet in arboribus incommensatum: Quarum fructus humoris nimio corrumpuntur aut vitiantur. Id quod simile est huic frumenti vitio, quoties imbribus occupatur id quod est in macro solo. Hoc sibi vult illud, ἰσχυρὸν. Quasi dicat, ἰσχυρότερον. Εἰς τῆς ἀστυν τῆς ἀστυν. Verbum hoc iam est examinatum, & res ipsa supra. Vix enim veritas hoc patiuntur v̄ imbribus genera mutantur. Qualitates quidem alie sunt species & ide a manet.

Legο, καὶ τῆς γῆς ἀβυθόν τῆς ἀβυθόν, non autem à τῆς ἀβυθόν. Et, ὅτι τὸ ἰσχυρότερον, deleta negatione. Et, ἰσχυρότερον.

ἐξ ἑαυτῶν οὐδ' ἄλλως, vt emendarunt.

Theodoros, τὴν ἀρίστην, ἢ τὴν βέλτερον, pingue, altum, laxumque solum. malè. Nam neque altum, et plerumque cadūtur: et τὴν ἀρίστην, non expressit ad quam referretur ἄνωγος. Itaque sententiam ipsam, repetita voce, fecit & suauem & effusiuam Philotophus. τὴν μὲν τὴν ἀρίστην ἢ τὴν βέλτερον. Altum iolum cum dicimus: altum solum an dicitur, obierunt: tum est et autonibus. τὴν ἄνωγος, quod de deterius constat: & familiaris huic vitæ ἄνωγος, verbo addit: neque exprimit secundam in bonitate. Nam deterius est comparatum improbitatis ἄνωγος est ordo bonitatis. Nā infra μὲν δεξιῶν dicit. Ἀπὸ τῶν, gracilius tamen, etiam ἄνωγος Herodotus. Πραγματεῖ, duabus ambitu vocibus, arenacis sibi solū que. καθ' ἑαυτῶν, τὴν ἀρίστην, τὴν βέλτερον, τὴν ἀρίστην. Nutitur: & in dissecta tellure radices nimirum suas demittunt. Vi sibi viam faciunt, qua radices demittant. Ἐν τῇ ἀνωγος. Solo frugali. Vt ut origine pro deducto. Nam à frugum bonitate frugalis vita. Haud tamen idem significatum. Frugi vir, vitilis in parsimonia temperata. At ἀνωγος, vber & larga & liberalis: denique signatissimè dapsilis, quæ dapes summisistret. Ὁμοίως ἄνωγος, ἢ τὴν ἀρίστην, ἢ τὴν βέλτερον, cum verò imbres accesserint: deterius præ alimento nimio erodendum est. Omissit necessaria verba duo, τὴν ἀρίστην, ἢ τὴν βέλτερον. Et præteritum articulum & Aliud enim est τὴν ἀρίστην, ἢ τὴν βέλτερον. Significat enim multum esse in eolum. Et aliud τὴν ἀρίστην, ἢ τὴν βέλτερον. Significat enim magnam partem eius quod non interit, esse deterius. Tamen effugit putrefactionem: tamen non vitant vitiationem. Ingratus proventus, quia mutis.

CAPPT XXI.

XXI. capituli argumentum. Quæ videntur eiusdem generis, non eodem tamen tempore fructum generi ad maturitatem videri. Nam esse generis eiusdem proximo, sed summo, et spatio distinet. Quare non esse motum si ad fructificationem diuersa quæque nature sint.

ΤΟΝ ΟΝ ἄνωγος τὴν ἀρίστην ἢ τὴν βέλτερον. Quod supra dixerat, Vitem Ficamque diuersas vtranque species habere, fructificationisque tempore differentes: eius rei proposita quaestione exatis inquiri. Quomobrem rectius fecisset Philotophus, si hæc statim superioribus continuasset, antequam compararet agri naturas aptas ad fruges & ad arbores. Et rectius fecisset Theodoros, si hinc nouum caput secussset. Constat autem quaestio in natura similitudine. Namque animalia (Canem excepiit) nulla sua tempora variant, variis alioqui speciebus. At variant Vites & Fici, sicut supra dicebamus: quibus addit etiam Malos & Pyros. Quinetiam in Prunis & Abellinis animaduerti potest. Er in fructibus olitoris Pepones quoque & Cucurbitæ patiuntur idem. Canibus autem non omnibus idem tem

A pus veterum gerendi: diuerso nanque Laconice, quemadmodum diximus in Historiam. Vbi castigabamus Hippocraticis simplicitatem, qui matrices vnguibz iustatas, eucere fetus aiebat. Non enim itatus client partus, si propter eam molestiā sese potius exoneraret, quam parentem legibus Conditoris. Nam quid rerum omnium que à nobis viquam agnoscuntur, aperit ea inguinis ossa; per quorum daductum hiatum fetus egreditur. Sed de his in libris de se mane genitali. Quare igitur inter animalia sola Canis species variat: inter plantas tot sunt diuersitates? Quia plures distant inter se plantæ differentius, quam animalia. Quare à certis formis certis affectus: à diuersis diuersi. At ipse, vt penè semper, fluctuat in solutione. Ac primū quidem ait, fortasse ne in plantis quidem reperiri diuersitatem hæc. Sed eas quæ serò maturent, serò conciperi, serò flores edere. Nam hunc ad modum animalia quoque mutare tempora conceptionum. Et sanè in lumentorum genere eque alie Vere, alie concipiunt Autumno. Itaque duodecimo post mense pariunt, licet non eodem. Ita etiam fit in peccore alio. Hæc responso multam præ se fert rationem. Tamen haud ita est. Nam & Vicia, & Ficus, & Pruni, omnes iisdem floribus explicant penè momentis. Lōgè tamen alis interuallis pariunt. Quæ enim alia flores ea que Iulio mense hæbit vvas esculentas: & ea, quæ viz Septembri extremo, quam Buanstem vocant. Itaque responso eum minus placeat, sic conuulit ad aliam, quam videbimus. καὶ τὴν ἀνωγος. Quæ nos addidimus ad exemplum. Sanè in Malorum genere Nanzæ quedam sunt, quæ ipsò vere fructum ferunt. Et inter Pyros, quæ Mosabatias ab odore dicimus. Quinetiam in hoc suburbano, vbi nos hæc nunc scribimus, species quedam est, cuius fructus non à floribus partem incipit maturefcere, sed à pediculo, contra quæ fit in alis. Ἄλλὰ τὴν ἀνωγος τὴν ἀρίστην. Respondet inter se temporum æqualitate. ἰσὶ χρόνῳ, satis erat addidit præ positionem ad comparandum. ἢ τὴν ἀνωγος nanque significat, iusta. Quia que iusta ponuntur, admittunt iudicium comparationis, τὴν ἀνωγος, ἢ τὴν ἀρίστην. Quia quod concipiunt, edunt: quod edunt, educant. τὴν ἀνωγος. Comparat, qui est inter prima rudimenta & perfectionem, quo potuit modo. Aliut enim tunc & cresecit. Cæterum animal extra veterum est: fructus etiam tum quasi in vtero plantæ. Sanè animalia edita iam perfecta sunt: neque fit eis accessio, nisi quantitas ac firmidudinis. At fructibus totus deest adus, quoad vsui sint, vel edendo, vel ferendo. τὴν ἀνωγος. ἡ ἄνωγος est quasi materia τὴν ἀνωγος quasi forma. τὴν ἀνωγος collationis, vt dicebamus vnde & τὴν ἀνωγος. Hinc nostrum, par, pariter, comparo. Ἄλλὰ τὴν ἀνωγος τὴν ἀρίστην. Non eadem ad concipiendum stata tempora. καὶ τὴν ἀνωγος. Quia pariunt in Autumno sine Capellæ Medulorum ac Vibis eorum: alibi etiam ad Aprilis initia. sunt etiam quæ Iunio mense. Sed quid in alis im moramur? Homo satis exemplorum dabit. Totū g.iii.

nanque parit anno, quia toto item concepit. Vt
 non solum à locis, sed ab habitudine, atque etiam
 interdum euentu fortuito. *Καὶ μὴ μόνον ἐξ ἑσπε-
 ρου δὲ ἔσπει.* Hoc iam dixit præceptor in Histo-
 riis, *ὅτι τὸν ἀνατολῆν, ἢ τὸν ἀνατολῆν.* Quoniam
 fouetur tectis commoditate & vultu liberaliore.
 Multum enim facit magistrorum cura: munimen-
 tum ab iniuria temporum securitas de quaerendo
 cibo. *Quæ* conditiones locorum cælique vitare
 queunt incommoda, & beneficiis emendare. *Καὶ
 ἡ ἀρετὴ ἐστὶν ἀνάγκη.* Pro rata dependent. Pro-
 portione respondent. Scribis percoquunt, quia fe-
 ritus conceperunt. *Ἄρα* enim hæc accepit fructuum
 inchoationes: alibi pro foliis tantum. *Ὁ δὲ μὲν,
 ἀλλὰ ἴσθι ὅτι τὸν μὲν ἴσθι.* Altera capitis pars cum
 accurate diuisione. Detur, inquit, ut ita sit: at
 non sunt eiuſdem generis, sed *ἡ ἑκαστὴ ἐστὶν ἑκα-
 στὴ γέννησις τὸ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ.* Statim igitur destruit hypo-
 thesim. Sumebat enim esse *ἁπλοῦς*. Negat igitur
 esse generis eiuſdem, proximi scilicet. Nam sanè
 laxè nimis hæc accipit *ἁπλοῦς*. Sunt enim *ἁπλοῦ-
 μα*, quæ ne in genere qualem conueniunt superio-
 res, sed in genere corporis tantum aut sensibilibus. At
 quarum planta e commune genus est: ea nullo mo-
 do esse queat *ἁπλοῦμα*. Sunt omnino *ἁπλοῦς*, *ἁπ-
 λὸν ἁπλοῦς*. Probat earum diſtinctionem in formis ipſis.
 Mites, syluestres, steriles, secundæ, pauces feræ. At-
 que id quædam non pro tempore aut loco, sed to-
 ta natura semper & vbique. Atqui responsio hæc
 neutiquam tollit quæſtionem. Omnes assentiuntur,
 esse species diuersas. At *ἁπλοῦς* nemo sanus
 negat, syluestres & rutes. Neque Malos quas ha-
 bemus nos tertio quoque anno ferentes distra-
 het ab earum genere, sub quo censentur eæ, quæ
 eiuſdem figuræ, magnitudinis, coloris, succis, saporis
 fructum ferant. Neque Auareas (sic enim
 Valcones agrestes vocat) à mitibus separabit spe-
 cie, quas post cultum ferre docent fructus elegan-
 tiores. *Ἐστὶν ἄλλο.* Mira vox, si non sit mendis
ἄλλο. Est vnum rectum, ad quod alia referuntur
 omnia, tam in animalibus quam in plantis: atque
 vt nos addimus, etiam in metallis & lapidibus: de-
 nique in omnibus mixtis. Sic enim dicebat diui-
 nus Præceptor, Rectum esse normam etiam obli-
 qui. Hic Theophrastus aut esse rectum Naturæ, id
 est *ἁπλοῦς*, legem sanè, vt rum plantæ tum animalia
 sint non iisdem præscripta pariendi legibus: *ἀλλὰ
 αἰσθητὸν ἀεὶ ἐπινοεῖται:* sed alia sint fecunda, quædam
 sterilia, nonnulla media. *Ἐστὶν ἄλλο.* *Ἐστὶν ἄλλο.*
 Sanè hoc suprâ disceptabat, vtrum horum
 esset *ἄλλο*, ad quod alterum referretur ob her-
 barie rei contemplationem. *Πάλιν ἄλλο.* Sanè
 hoc est *ἄλλο* in plantis, sicut *ἁπλοῦς* aut *ἁπλοῦς*
 quodpiam in homine ciuili: quippe eum largius
 suum faciunt officium. *Τὰ δὲ ἀλλοῦ ἁπλοῦς.* A-
 cutius qui interpretabitur dicet, hoc non iam *ἁπ-
 λὸν ἄλλο*. Quia disſungit *ἄλλο*, & ostendit egredi hæc
 ab officio illo recto ad obliquum: de quo sub re-
 cti ratione iudicium facimus: ac tanto impendius
 super illo, *ἄλλο* *ἄλλο* *ἄλλο*. Quia *ἄλλο* *ἁπλοῦς*
 est *ἁπλοῦς* aliquo modo. *Τὰ δὲ ἁπλοῦς ἁπλοῦς.* O-

stendit in Caprifico modum sterilitatis. Nam
 quòd fructum fert, neque marurat: ne fert quidè.
 Non enim fructus est, qui perfectus non est: quia
 fit, & quod sit, nondum est. *Ἐστὶν ἄλλο.* Præ-
 stat quod proposuit, aliud esse genus ac diuerium
 à Fico, quæ percoquit fructum nequit. Nota
 loquutionem, *ἄλλο ἁπλοῦς, ἁπλοῦς ἁπλοῦς.* Quæ per-
 tinent ad naturam Caprifici, alius sunt generis.
Ὁ δὲ ἀπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς. Si non potest non habet prin-
 cipia naturalia: differt ergo substantia. Vt defecit
 sit in specie, non sola contumacia in materia. *ἁπ-
 λὸν* est eius finis. Ideo subdit, *ἄλλο ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπ-
 λὸν ἁπλοῦς,* neque assequi perfectionem. Est enim ex-
 positio *ἄλλο ἁπλοῦς.* Hoc igitur *ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς* *ἁπλοῦς*
 ne sit Ficus, nisi æquiuocè. Hoc enim dice-
 bat, *ἄλλο ἁπλοῦς* veritatem *ἁπλοῦς ἁπλοῦς.* Nunc ad-
 dit & inter mites differencias, quarum diuersa ge-
 nera facit, eum dicit *ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς.* Vites
 cognomento mitæ, de quibus & in Historia, &
 dudum suprâ, mitera cœquationem omnia edendi
 germina, florem, fructum, percoctionem expedi-
 re neciunt. Defit eis illud *ἁπλοῦς.* Conſuetu
 stant hæc ipse. Nam eum primo loco rectè sta-
 tuisset *ἁπλοῦς*, non rectè statim *ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς*
 subderet. Nemo enim necitit fructu præire, *ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς*
 subſequi: formatur in racemum flos: tum pos-
 tremò *ἁπλοῦς* affectari. Quam quare separauerit
 ab eo quod postea dicit *ἁπλοῦς*, non equidem
 scio. In fructu namque idem est *ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς*.
 Et modò ipse dicebat idem: sed tuamur dignita-
 tem amplissimi viri optumè de nobis merari, vt
ἁπλοῦς sit tractus maturationis, *ἁπλοῦς ἁπλοῦς*. Nota
 verbum *ἁπλοῦς ἁπλοῦς*, racemantur. Quia ergo pec-
 ciliare habent naturas, pro diuersis stantendæ
 sunt. *Τὰ δὲ ἁπλοῦς.* Si cti propria natura, non
 est eum alius communitis: Si habent *ἁπλοῦς ἁπλοῦς*, non
 sunt vnum, sed aliud. Si sunt *ἁπλοῦς* talia, non habet
 communem naturam. Nimirum igitur *ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς*
ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς. Erunt igitur specie dif-
 ferentes. Conclusio demonstrata à definitione.
 Species sunt quæ sub eodem generis differunt
 inter se essentiali natura. Ab hac definitione du-
 citur illa conclusio. Ecce non soluit quæſtionem.
 Non enim sunt *ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς*. At in equis &
 canibus *ἁπλοῦς ἁπλοῦς ἁπλοῦς*, tamè stata ferunt tem-
 pora gerendo vterum. Nemo enim sanus dicat e-
 iusdem esse species Cantherium, & equum Hispanicum
 & Belgicum. Item catellum Melitæum, &
 Sagacem, & Leporarium cysiorum, & Angli-
 cum, quem Dogam vocant. Itaque vt sub Equi-
 no genere illa continentur diuersa species, quibus
 tamen eadem pariter præstata dies est à Na-
 tura: sic in Vitis esse decuit, quæ Iulio mense
 fructum ferunt ciculentum: quæ sub eodè cælo
 vix ad Calendas Octobres percoquant. *Ὁ δὲ
 ἁπλοῦς ἁπλοῦς.* Repetit de Medice Malo narrationem,
 quæ nõ videtur quequam facere ad hunc locum.
 Queritur enim hic illud vnum, An arborū qua-
 rundam species quia differunt substantia, differre
 debeant tractu temporis fructum ferendo: quan-
 doquidem in animalibus, quorum insigniores o-

portet

portet esse differentias, non sitidem. Anmaduer-
tes hle quoque confusidit acque ordinem peruet
tise. Primum dixit *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*, tum
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου, mutata verba: nō enim par-
tes sunt functiones, sed à partibus, aut tota. At
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου, effectio est. *Ἐπὶ τοῦ ἀλλοτρίου*
δὲ τῆς, si semper in hac actione persistat. Alterum
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου, aut *ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου* enim sonant. Si e-
nim mutaretur, non à specie præstaret, sed ab euen-
tibus mutaretur. Addit autem satis leuia, non ni-
hil esse inter hæc similitudinis scilicet inter Medi-
cæ propriam vim, & aerem vbi est mollis atque
officiosa. Illo differre, quòd aer sit omnibus cō-
munis: Medicæ vni facultas interna peculiaris.
Vult inuere, qualis sit aeris potentia externa. qua
fit, vt etiam alieno tempore germinet quedam
talem esse intimam ac propriam Medicæ: quasi
que sibi fit satis aer internus prætidis principio-
rum.

Lego, *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*, æquali tractu temporis, non
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου. *Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου*, τὸ μὴ τὸ αὐτοῦ ἀλλοτρίου,
non autem *ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου*. *Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου*, non *μαρτυροῦν*.

Theodoros, *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*. Quidam eorū
que generis societatem habent. Videor mi-
hi meminisse, sic quòque loquutum esse Cicero-
nem. Credo quia genera secantur à speciebus. A
secando enim focus. Cuique enim sua portio est.
Vnde communita iuris tribus titulis, pro focio, fa-
milia herciscundæ, communi diuidendo. Græca
vox non ita exatit. Similitudinem enim generis
dicit, *τὸ ἴδιον οὐκ*, non autem participationem. At
analogia potius habent similitudinem, quam *ἴδιον*
integram. Sed de his in quinto supranaturalis Phi-
losophiæ. *τὰ μὴ ὁμοῖα, τὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου*. Alia mar-
tialis ferotina consistere Imò producere. *ἐπιτοξο-
νία* intempertina serpe, atque etiam ridicula in-
terdum. *αὐτοῦ ἀλλοτρίου* Pomi. Quis esset Pomum, quod à
nuce differret, contra veterem Grammaticorum
opinionem, diximus alibi. Neque ibi assentimur
Varroni: sed Pomum dictum arbitramur: quia e-
tiam sitim tollerent eorum plurima, simul vt esset
cibo & potui. Tenuit vsus, vt, quemadmodum
Caulium appellatio deflueret à generis signifi-
catione, ad Brassicam priuatim designandam: ita
Pomum pro Malo caperetur. Tamen Plinius in
quintodecimo genere neotrop iam quoque arbo-
rem appellauit, vbi Poma putanda esse docet sic-
cut & Vites. *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου* rectè expre-
sit, pari tempore. *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*, & alunt cum pe-
pererunt. Educant. *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*, por-
tionem absolutam Exhauriunt tantundem. Ex-
pleant quantum debetur temporis. *Ὅτι μὴ ἀπὸ τοῦ
αὐτοῦ ἀλλοτρίου* τὸ πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, cæterum in quibus id desit.
Imò verd in quibus ita est. Que tales sunt, vt alio
temporis spatio fructum gerant. *Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου*
ἐπιτοξονία γὰρ ἴδιον οὐκ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου. Quæstio ista quasi per
quiuocationem exultat. Qua lætitia quæstio hæc
afficiatur, quicquid me necesse fateor. Hoc tamen
vetbo vtrius etiam alibi immodie. Theodo-
rus omisit τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου: & illa omnia *καὶ τὸ αὐτοῦ ἀλλοτρίου*, καὶ
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου.

A *δὲ τῆς*. Diversi generis iure existimentur. Hæc
omnino & læta & nos fecerat Theodoros, eam
pro specie genus posuit. Hoc enim hle dicepra-
tur, generis eiusdem esse, non eiusdem esse specie
καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀλλοτρίου. Theodoros legit, *καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ
αὐτοῦ ἀλλοτρίου*. Aliis tamen, atque aliis partibus. An nemo
nescit florem ac frondem huiusmodi indidem trumpe-
re. *Μὴ τὸ πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*, plenitudo. *Νῆς μὴ τὸ
αὐτοῦ ἀλλοτρίου* ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου. Acce placido, modico que consilato
tempore. Sane *καὶ τὸ αὐτοῦ ἀλλοτρίου* atque etiam constat.

C A P V T XXII.

Argumentum capituli XXII. *ἀπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου* terminis plu-
ra maturationis species perscriptionem. Tamen conuoluitur ac
mutio formari etiam ipse in arboribus.

B *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*. Re-
dit ad maturitatis tractationem,
quam caplet comparatione *τὴν
ἐπιτοξονία*, *τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*. Totum caput
plenum est ac deductum. Quoniā
pulpa aliud est à fructu, necesse est vt eius perfo-
ctio certo tempore præfiniatur. Sin vltra tempus
id progressa fuerit, vt iatur ab imbribus & frigo-
ribus. *χρησιμὸς ἐπὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*. De-
prehensio gelu aut aquis. Anmaduertere mutatos
numeros ac genera. *ἐπιτοξονία*, *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*.
τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου. Quædam tempus eorū
esse finem. At etiam fructui certum tempus
finis est. Vult dicere *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*, paruum aut modicum.

C Fructus autem non esse hunc temporis breuitati
obnoxios: sed sine detrimento vltra tale tempus
progressi posse, atque etiam durare. Ideo dixit *πρὸς τὴν
ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου* *μὴ τὸ*, scilicet eam abstractam perscri-
ptionem. Et reddidit rationem. *Συμπεριλαμβάνει
τὸ πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*. Libant se hecymis iniuriis
propterea quòd aut simul eam pericarpis coram-
ruptis, ipsi nondum corrupti dilabuntur: aut si nō
procidunt ambientia operimenta, ipsi existunt: at
que ita sese terre vbi mandauerint conseruantur,
vt exeat arbor. Exemplum primi petes ex multis,
Pruno Persico, Armeniæ. His enim cum peri-
carpio *καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου* nucleus Exemplum secundi pō-
nit ipse. Nam ex Strobilo qui non cadit Pino, &
ex Cono, qui non cadit Cupresso, exiliunt semina
atque seipsa proferunt. Atque hle etiam vides *τὸ
ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*, quòd vim nostram æquiuocè accipit.

D Nam tamen hle dicit, *πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου* *καὶ τὸ
ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*, tamen exemplum ponit Cupressi: cuius nullo
pacto Conus vel nobis vel etiam bestis vili vsus
est edendo. Et concinna est oratio diligenti ob-
seruatori diabus in præpositionibus aliquo mo-
do contrariis. *καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*, similit
cum pericarpis collabuntur fructus: *καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ
ἀλλοτρίου* Aut non expectant vt eadæ pericarpium, sed
sed ipsi anticipant egressionem, vt ne ab ære vi-
niscerentur Præxiliunt. Sic mos, *καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου* *καὶ τὸ
ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου* τὸ πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου, *καὶ τὸ
ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου* *καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου* *καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*. Antec-
uertitur suo casu Conorum casum. *τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου*
καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου. Vt ex Pino vnde fit pice Mirandum cur ad;

dederit hanc differentiam, qua circumferberet
huic affectum quasi Picofo Pino peculiarem, cū
tamen vniuersi generi *πικροφάνου* attribuit, &
cum illa ampliusdum nota, *πικροφάνου*
καταστάσεως, *καταστάσεως*. Suprà erat nota tem-
poris, quòd pizuenus bant Corolum eatum: hle
en nota loci, id est Coni, vnde exiunt. Neque
non considerandum quare saltem potius dixit,
quam eatum, illorum egressionem atque prola-
tionem. Et auamuduc tendus vñs vocis huius
πικροφάνου. Inegram enim significat Nuem: at hle
pro semine tantum. Sanè intellexit de Pini fructu,
qui nuculæ specis est: non de Cupressino, qui est
palaccus. Eum itaque vocatit *πικροφάνου* *επι*
πικροφάνου, membrana eum & exile. tomentaceum. At
Pini fructum, *πικροφάνου*. Vnde etiam *πικροφάνου* dicere
poterit *πικροφάνου*, *πικροφάνου*, imbecillum. *Ομο*
πικροφάνου *επι* *πικροφάνου*. Hic quoque ostendit æquiuoca-
tionem *πικροφάνου*: eum omnino figura & facie
simile sit in Amygdalo, & Iuglande, & Persico, &
Pruno: vñs verò diuersum. Hic tamen sub eadem
tractatione statuit & Iuglandem & Palmulani,
atque vtriusque pulpam extimam vocat *πικροφάνου*.
At quomodo probet *πικροφάνου* *πικροφάνου* *πικροφάνου*
πικροφάνου hoc enim instituit in principio capitis hu-
ius, vt ostenderet, quia diuersa essent, diuerso tem-
pore perfici: probabat autem illis verbis, *πικροφάνου*
πικροφάνου *πικροφάνου*. At hle Iuglandis putamen est,
& est *πικροφάνου*, neque est ad cibum nostrum: quin
contrà potius semen ipsum, id est interior medul-
la. Sed sequitur quod occupamus. De pericar-
piis dixit: de fructibus nunc simul & pericarpis.
Pericarpia igitur quedam dilabuntur, quæcunq;
scilicet carnosia sunt siue esculenta, vt Pruno: siue
non esculenta, vt Iuglandi. Quedam non dilabuntur,
sed præsidio sunt semini quod continent:
qualia sunt vel lignea, vt Glandi: vel coriacea, vt
Castaneæ: vel membrana multiplex, vt Malum.
præter enim primam cutem nitidam, altera subest
tenuior: et simul eodem testâ folliculo, vt in Py-
ro: hæc omnia diutius operimentorum beneficio
seruari. Hæc est rei summa: sed quam infeliciter
digesta, partim vñs est æquiuocatione peri-
carpii: partim videbimus examinando singula.
Nam dixit amisso pericarpio carnosio, seruari per
se ipsos fructus: quibus autem pericarpium sit li-
gnosum, a pericarpio conseruari. Quis non videt
tam Persici modicæ, quam modicæ Iuglandis esse
lignum munimentum quo seruentur: vtrique
autem pulpam ceptum extimum potest fieri atque
decidere? Non igitur Iuglandis fructus *πικροφάνου*
seruatur, sed ambrosius ligni tuitione: nihil fecit
quam medulla Persici. Præterea quæ ad conser-
uationem hæc facit coetus ille atque societas sem-
inum in Pyri, Cidoniuve folliculo? Non enim
alterum alterius vel fide munitur, vel societate fir-
matur, vel præsidio stipatur aduersus temporum
molestias. Quamobrem ambrosiose simul ac fru-
stra positum est *πικροφάνου*, & *πικροφάνου*
Neque differt, hoc membrum ab illis quæ coria-
ceo amictu conseruntur. Acutiora sanè iudicia

A nunquam satis conserri possint dehumidæ viri
securitate. *Τὸ πικροφάνου*, dilabente acini pulpæ
sicut & os relinquatur in Palmula putrefacta pul-
pa. *Τὸ πικροφάνου* *πικροφάνου*. Diximus alibi ma-
ximam seminum partem duplici cute obduci, ac
fortasse omnia, si eorum tenuitates oculi vis con-
sequi pullet. *Αλλὰ ἄλλοι πικροφάνου*. Quis
eohæret ita vt se tangant, hoc est illud *πικροφάνου*. *Κα-
ταστάσεως πικροφάνου*. Hæc postrema intellige in Pyris &
& Malis, maioribus atque erassioribus circumfer-
bæ pericarpis, quibus diutius durent. Non igitur vñs
tantum vilis pericarpiorum pro cibo nostrorum
sit etiam ad seminum præsidium data est pulpa Py-
ris. Quamobrem sic designanda erat series harū
formarum atque finum. Fructum omnem qua
non statim terræ mandat atque perficendus est,
sed quorundam interest expectare tempus ratio-
nis (hoc dicimus respectu ad glandem, quæ paucis
diebus postquam decidit, produetur in suam arbo-
rem): certis muniti tegumentis. Et autem, si sub-
stantiani consideret, Silicæ, lignæ, coriacea, mem-
branacea, cutanea, vt in Olea, Glande, Castanea,
folliculis Malorum uetris, Tritico. Si in omni
duplex, multiplicata. Duplex est Cucurbitæ: mul-
tiplex Amygdalo. Si iterum, non eadem omnibus
proportio. Nam durus Castaneæ eorum exte-
rius: contrà multica: mollius Iuglandi. Si locum, pu-
tamen extimum quibusdam totis circumfundit-
tur, vt Iuglandi: alius non totum, vt Glandi & A-
bellinæ. Si vñs, longè contraria natura quorum-
dam. Nam pulpa iola esculenta, medulla non velut
in Olea & Ziziphus, multo minus in Palmula. A-
lius contrà, vt Amygdalo: quorundam vtrunque,
vt in Pepomibus: alius quibus neutrum, vt in Lauro.
Τὸ πικροφάνου *πικροφάνου*. Partim colligit, partim repe-
rit. Colligit ita fructus seruari ad rationem: repetit
suum item pericarpis attributum tempus, quan-
diu esse possint vñs. Cui sententiæ adiungit simi-
litudinem succorum. Succus enim ætatem suam
esse, vltra quam seruari vitentur. Id vitium appel-
latum hle, tum alibi *πικροφάνου*, aquei cere. Sci-
bet ex vino sit vana, quones vetustate aut aliquo
incommodo exhalat vigor ille igneus. Incom-
dum intelligo, veluti eam dolia nō sunt obturata,
aut quòd minus sunt plena. Nam quod scriptum
est in libris *πικροφάνου* tertio ex præceptis Quanti-
liorum, falsum est hle apud nos. Iubent non com-
pleri ad summum os dolianæ, inquant, vinum sus-
focetur. Oportet enim liberius spirare. In Vaseo-
nia si ita fiat, accidunt vina. Nam quod ait suffoca-
ri, ridiculum est. Et semper aliquod abicit, nec id ti-
meamus. Hæc igitur de lucis expressis, quorum
similitudinem applicet ad fructus. Quòd si quis
non de exemplo sue cose, sed de eo qui etiam in
fructibus est, accipere malit non est laudandum.
Tūc erit sensus, Vitiani fructus, qua succi eorum
soluuntur atque marcescunt. Prior sententia plus
conuenit rei. Quamquam ea quæ sequuntur, magis
fauent sententiæ posteriori. De Oleæ nanque
iucco scribit. Cuius tractationis summa est, vt que
sub Arcturum oleum gigni in Olea: post id tem-
poris,

poris, pulpam potius. Præterea si pluviosus annus sit, deterius esse oleum, & sæcis habere plurimum. Quare postremo loco statuit, caloris opus esse oleum. *Τὸν ἄλλοις πλούσιον.* Longè alia conditio quorundam, veluti olei. Non enim quo ditius in arbore olea est (hoc enim erat *χρῆσιμον*) sit liquor oleaceus enim erat *ἀργυροσπιδιον*: imo contrariè sit corpulentior. *ἰδὲ παρῖοντι*, neque vberiores sunt succi: *ἰδὲ ἄπὸ πύθου ἕλκετ*. Sic inquit, certum tempus transmissent, iam non amplius augentur. Sicut olea, postquam ad Arcturum perue-

nit, *ἰδὲ ἄπὸ τῆς ἕλκετ τὸ γινώσκον πλούσιον ἄλλ' ἢ πῶς ἀνέστηται*. Ergo denicitur, non fluda sit olea, ut fiebant alii vel fructus vel succi. *Καὶ ἕως δὲ πάλιν*. Quin contraria natura etiam, atque magis admirabilis. Nam oleum liquor est: videtur ergo magis ab affini iuari posse. Cognatissima verò liquoribus ita videtur esse aqua, ut etiam sit eorum mater. Quamobrem imbribus augeri oportere oleum videtur. At contrarium evenit.

Πῶς ἴδεται. Notanda loquitur. Si vulgò dicimus, facit frigus. Sic hle facit imbres, scilicet imbrium autor. Eodem modo quo dicimus, pluit. *Ἀμύγδαλα κριβάνον*. E phlegmatico est cuiusmodi detrimenti. Fit deterius, quia feculentum fit. *Λιμοσίνος*, sanè ab aqua, tanquam materiam male laboratam à materia inelaborata. Addit, *παρῖον*, propterea quòd in omni oleo fixa est. Ratio est in cruditate. Non enim cuiusvis potest humor à calore, ut arefacit. Hæc enim est olei natura. Itaque densitas terrea fit, quam Amureum nominamus: materia quidem natura, & que ideo fundam petat.

Παλλὰ κριβάνον ἰδὲ ἀμύγδαλον. Anger Amutæ causam. Scilicet istis ipsius imbribus non solum premitur opera caloris naturalis, sed etiam putrescit fructus. Tum verò ne vulgò quidem mirum, si deterius oleum fit. *Πικρὸν ἢ πίνονον*. Dicit aliquis, cur ergo cum in eo esse olea, ut oleū sit abfolvum, quòdque postea succedit temporis id omne pulpæ, non succo transmittatur: cur, inquam, non asferunt illico ad prela fructum, sed expectant quoad maturæ? Dux causæ *ἕρμῆς* maior, & *ἀπαρῆς* difficilior. Id est, plus operæ ponitur in faciendo (hoc enim verbum peculiare huic rei: vnde & factores) scilicet et rudior materia premitur ægrius. Et minus commodè decerpitur. Non enim facillè fructus abscedit, neque carpentem sequitur. Fructus nondum maturus hæret tenacius. Sequitur ex hoc alia calamitas: pericis enim decussa olea nò cadit, quin secum auferat aliquid de ramulis. Ideo dicit *λιμοσίνου*. *Ῥαβδὸν ἰδὲ ἕρμῆς*, virgis percussa. *αὐτῆς γὰρ ἄσπιδος*. Demonstratio à posteriori. Demonstrat enim causam, i. calorem *ἰκκινον* in olei, per effectum: scilicet per pluvias. Medium terminus demonstrationis est, *λιμοσίνου*, sic. Oleum est pingue. Pingue est opus caloris. Ergo caloris opus oleum est. Propterea dicit *λιμοσίνου τὸ χυμὸν*. Quia succus est etiam à pluvia, sed non pinguitudo. Ob id appellat succum *οὐκ ἀπὸ ἕρμῆς*. Quia liquor est subiecta materia, pinguedo est qualitas in eo subiecta. Ei qualitati at-

tribuit conditionem, que est *ἕρμῆς*. Quoniam consistit inter humiditatem aliam aqueam ab imbribus, & vltiorem deiccationem. Est igitur lentior ille modus calefactus ultra aquam, citra siccitatem. Id quod aperè mos docet cum ait, Post imbres si serenitas subiequantur, castigari humores illius copiam, atque r. duci intra certos fines temperationis. Et dicit *ἄπὸ τῆς ὑπερμετρίας*, non autè *ἰδὲ τῆς ὑπερμετρίας* quæ est relatio quædam habitudinis inter subiectum, & ea quæ sunt in subiecto. *Ἐστὶ ἄλλωσιον*. Quòd si modum excedat illum, non propterea maior olei copia. Quare? Quia est *ἄλλωσιον ἕρμῆτος*. Aliena à forma & à fine, scilicet ab olei & natura & viis. *Καὶ ἰδὲ ἕρμῆτος*, non genuina, sed accessoria atque alienitia.

Πεῖρε σπινθήματα χυμῶν ad quantitatem superfluum. Rectè respondit omnia, *ἰδὲ δυνεῖ, τὸ ἴδιον*, nota est exuberantia: *ἰδὲ ἕρμῆτος, τὸ σπινθῆ*. *Χυμῶν* hle posuit, sicuti Plato *χυμῶν*, pro materia. Vnde *χυμῶν*, capere. Nihil capacius materia prima. Idcirco *σπινθῆς* rectè vocavit idem Plato. Ad materiam recurrent. *Ἐστὶ ἄπὸ πύθου ἕλκετ*. Modus causæ. Vim succi trabens ad carnis substantiam confurmandam. Id est auertens materiam ab insturto olei, ad carnis facultatem. *ἄπὸ ἄπὸ τῆς ἕλκετ σπινθῆ*. Dicit *ἄπὸ ἕλκετ*, quia succi vis tendit ad oleū, à quo distrahitur ad carnem. Succus autem est *ἄπὸ ἕρμῆτος* aut oleum aut caro. *Ἐφῶν*, vim significat abstrahentis à fine in quem intendit. *σπινθῆς* *χυμῶν* τὸν ἄλλωσιον ἕλκετ. *Ἐστὶ ἄπὸ τῆς ἕλκετ*. Nequis à tempore id fieri putaret, ostendit etiam alio euenire tempore, dum adinst eadem aeris conditiones. Ac tempora quidem duo contraria cum designat, in quibus atque ad contingat: efficacissimè excludit omnes temporis obiectiones. Tutus omnino vt id vitium ab humore oblatum declaret, ambie vtrunque genus aquarum, quæque de celo fluunt, quæque negationibus deuenit. Itaque dicit *ἰδὲ δυνεῖ, πλῆθος*, & *μεῖωσις*, riuus. Tū dicit esse *ἕλκετ*, *ἰδὲ πρὸς ἕλκετ*: & detrimentum, à *πύθου ἕλκετ*. Soluunt oleum, quia reddunt aqueum, ergo o deterius. Respondet enim illi incommo, *ἰδὲ ἕρμῆτος* de quo supra. Postremò dat causam, *ἰδὲ τὸ πύθου ἕλκετ*. Verba illa molesta sunt, *ἰδὲ τῆς ἕλκετ ἕλκετ*. Dum in eo sunt, vt crescant. Id est, dum naturali cursu capiunt incrementum. Quo modo igitur hyemalium imbrum iniuriam sentiant? Non enim tunc sunt in cremo. Dicendum, hyeme pluvia deterius oleum futurum: nisi, vt subinfert *ἕρμῆς*, subiequitur fuerint postea sicciores tempestates. Arigationibus autem pati similibus fieri, quo crescent tempore. Ita sunt distribuendæ partes. Quod autem diximus *σπινθῆς* soluitur ita interpretandum si ita legamus. Sini vt vulgò legitur *σπινθῆτος*, perdunt. *Ἐστὶ ἄπὸ τῆς ἕλκετ*, ἢ *σπινθῆτος ἕλκετ*, per serenitates castigato humore, seruatur oleum. Respondet illi, *ἰδὲ πύθου ἕλκετ*, *ἰδὲ πύθου ἕλκετ*. Et vberior est obliuitas. Implet magis. Largius fluit, quàm si non exceperat pluuie fuerint sereni tempestatibus. Sic igitur sereno subiecto tempore, & emendatur vi-

ἰδὲ ἕρμῆτος, non genuina, sed accessoria atque alienitia.

Πεῖρε σπινθήματα χυμῶν ad quantitatem superfluum. Rectè respondit omnia, *ἰδὲ δυνεῖ, τὸ ἴδιον*, nota est exuberantia: *ἰδὲ ἕρμῆτος, τὸ σπινθῆ*. *Χυμῶν* hle posuit, sicuti Plato *χυμῶν*, pro materia. Vnde *χυμῶν*, capere. Nihil capacius materia prima. Idcirco *σπινθῆς* rectè vocavit idem Plato. Ad materiam recurrent. *Ἐστὶ ἄπὸ πύθου ἕλκετ*. Modus causæ. Vim succi trabens ad carnis substantiam confurmandam. Id est auertens materiam ab insturto olei, ad carnis facultatem. *ἄπὸ ἄπὸ τῆς ἕλκετ σπινθῆ*. Dicit *ἄπὸ ἕλκετ*, quia succi vis tendit ad oleū, à quo distrahitur ad carnem. Succus autem est *ἄπὸ ἕρμῆτος* aut oleum aut caro. *Ἐφῶν*, vim significat abstrahentis à fine in quem intendit. *σπινθῆς* *χυμῶν* τὸν ἄλλωσιον ἕλκετ. *Ἐστὶ ἄπὸ τῆς ἕλκετ*. Nequis à tempore id fieri putaret, ostendit etiam alio euenire tempore, dum adinst eadem aeris conditiones. Ac tempora quidem duo contraria cum designat, in quibus atque ad contingat: efficacissimè excludit omnes temporis obiectiones. Tutus omnino vt id vitium ab humore oblatum declaret, ambie vtrunque genus aquarum, quæque de celo fluunt, quæque negationibus deuenit. Itaque dicit *ἰδὲ δυνεῖ, πλῆθος*, & *μεῖωσις*, riuus. Tū dicit esse *ἕλκετ*, *ἰδὲ πρὸς ἕλκετ*: & detrimentum, à *πύθου ἕλκετ*. Soluunt oleum, quia reddunt aqueum, ergo o deterius. Respondet enim illi incommo, *ἰδὲ ἕρμῆτος* de quo supra. Postremò dat causam, *ἰδὲ τὸ πύθου ἕλκετ*. Verba illa molesta sunt, *ἰδὲ τῆς ἕλκετ ἕλκετ*. Dum in eo sunt, vt crescant. Id est, dum naturali cursu capiunt incrementum. Quo modo igitur hyemalium imbrum iniuriam sentiant? Non enim tunc sunt in cremo. Dicendum, hyeme pluvia deterius oleum futurum: nisi, vt subinfert *ἕρμῆς*, subiequitur fuerint postea sicciores tempestates. Arigationibus autem pati similibus fieri, quo crescent tempore. Ita sunt distribuendæ partes. Quod autem diximus *σπινθῆς* soluitur ita interpretandum si ita legamus. Sini vt vulgò legitur *σπινθῆτος*, perdunt. *Ἐστὶ ἄπὸ τῆς ἕλκετ*, ἢ *σπινθῆτος ἕλκετ*, per serenitates castigato humore, seruatur oleum. Respondet illi, *ἰδὲ πύθου ἕλκετ*, *ἰδὲ πύθου ἕλκετ*. Et vberior est obliuitas. Implet magis. Largius fluit, quàm si non exceperat pluuie fuerint sereni tempestatibus. Sic igitur sereno subiecto tempore, & emendatur vi-

tium, & suppletur detrimento. *ΟΨΨ*. Pont probatorem ex histona, quæ peripicua per se est.

Η Ψ. η ζυριση καλλιστη. Largiore veritas fuit nobis quam si serena tempora non tubuissent, vt dictebamus etiam quam alius annis, quibus hyemes non fuissent pluuiz. Ideo dixit elegantissimè, *η ζυριση καλλιστη*. Duplicata fluxit quantitas. *Τα μὲν οὖν πνευμα*. Epilogus damidiatas. Nam cum de coctione tam fructus quam pulpæ dixerint, nunc de altero tantum colligat, scilicet *ταυριση καλλιστη*. Atque etiam *ταυριση καλλιστη*. Et frustra addidit, ex supradictis cognosci à nobis posse insitatas maturaciones à Natura non fieri causa. Non enim docuit nos nostri causa hæc fieri, sed fieri tantum.

Lego, η ζυριση καλλιστη, non autem *ταυριση καλλιστη*. Et, *ταυριση καλλιστη*, non *ταυριση καλλιστη*. Et, *ταυριση καλλιστη*, non *ταυριση καλλιστη*. Et, *ταυριση καλλιστη*, non autem *ταυριση καλλιστη*. Et, *ταυριση καλλιστη*, addita collectiua consumtionone.

Theodorus, *η ζυριση καλλιστη*. Cum pulpa diuersa per se consistat. Nilul minus. Non enim vllum *ταυριση καλλιστη* per se consistere, docet reclaro ambitus, qui designatur per notam, *η ζυριση*. Sed *η ζυριση καλλιστη* præcipitem erit orationem doctissimi viri. *Καρυβυτες*, nucetum. Ingeniosa vox, nec aspernanda, vt in proposito. *Πυριση*, vinaceum. rectè. Plinius communi natura, aligum. Barbari nostri, Arillum. Galli, Pepin. Quo nomine omne semen nunc, olim omne paruum significabant.

Sic nunc Pempere satum agrum, vnde adultas arbores transierant. Plantaria Latini, Græci libri *γυριση καλλιστη*. A Gigarti villaræ Ligures Taurina tenuem suppellectilem etiam nunc transposita liera Gigarte nominant. *Συμμεριση καλλιστη*. Nemo Pyri in folliculo que sunt semina, vinetia dicat. Et de, non est *η ζυριση*. *Απιδου* hic est tangere, non vincire. Cohærentia, contigua. Illa omnia addidit, vigore tertè indomito permanent, salidè simul atque ambitiose. At illa prætermissa, *η ζυριση καλλιστη*. Et tanè modum esse necesse est. Quis enim in sanguine nucamento nucleus? Quærenda vox audacioribus, que huic substituatur: aut delenda omnia: & tanè itatis exemplum est. *Ανυχαριση καλλιστη*, maderint. Nequit vllus iuucus maderere. Vapeicant. Maxime patet in melle *υχαριση καλλιστη*. *Ταυριση καλλιστη*, vidè *η ζυριση καλλιστη*.

Nonnullis quodam tempore post copialargior datur, vt olius post Arcturum. Pessimè omisit negationes. Nam post Arcturum non augetur oleum, sed caro. Quippe non amplius elaborat calor, sed materiam adlunt imbres. *Αμυρση καλλιστη*. Oleum amurca deterius redditur. Male exprèssit, *αλλιστη*. Quo sublato sentetia tota corruit. Item *ταυριση καλλιστη*. Amuræ plus nasciscitur.

υχαριση καλλιστη, confectio. Factio. Factores proprie oleari. *Πενη καλλιστη καλλιστη*. Deficit. Miserè interpretatus est. Depenat ad recrementa.

Απιδου, impellens. Negligente admodum. Nos satis in Commentario. *Η ζυριση καλλιστη*. Olei profuuium longè melius extat. Insuauis o-

ratio ac peregrina. Fluxit oleum copiosius. *Επιση καλλιστη καλλιστη*. Tantum enim ex dimidiatis portionibus fluxerat. imò fluxit. De viu tēporis huius, satis in libris de causis lingue Latine dictum est à nobis.

CAPVT XXIII.

XXIII. capiti argumentum. Prima capitis pars, *Quoniam* dicitur *quodam fructu ferax et amara, et sic et mouetur* et *itaque à nouis Palma sed ex præcedenti anni tractamentis. Secunda pars, De prima noua Palma.*

DE P E I *η ζυριση καλλιστη*. Postquam ostendit causas productionum fructuum, & maturacionum secundum tempora: nunc vult declarare fructificationum differentias secundum partes. Habet autem caput hoc partes duas. In prima declarat generatum differentias duarum specierum. Arbores quidam ex ramis ferre præcedentis anni: nonnullas ex his, qui eodem sunt anno recens generati. Secunda pars priuatam Palmæ naturam tractat, quæ neque ex his neque ex illis ferat. Atque horum omnium assignat causas. *Ταυριση καλλιστη*, non *η ζυριση καλλιστη*. Alibi designauimus consuetudinem in *τη καλλιστη* elementorum in huic duabus vocibus. In tartum quoque coniunctione ad denotandum diem affinem vtrique mensi decedenti atque subeunte, concinnatas alia est. Nominabant enim etiam diem Græci *η ζυριση καλλιστη*, postremam & nouam. Elegantia verò in eo est: Quod si ponas *η ζυριση*, postremum erit: si apponas *η ζυριση*, non iam erit postremum, sed ipsum non erit postremum. *η ζυριση* enim erit antecedens. Sed ad rem. *Διακριση καλλιστη*. Hanc operis differentiam prouenire ex nature differentia quæ sit in temperamento. Ideo dixit *η ζυριση*. Id est ad ipsa iustantiaz primordia. Iam declarauimus alibi quare differentia appellet *διακριση καλλιστη*. Sic hic *διακριση καλλιστη*. Sicut supra *η ζυριση καλλιστη*. Quo post motum multarum alterationum ad generationem sit status *η ζυριση καλλιστη*. Idcirco dicitur *η ζυριση καλλιστη*. Sicuti post motum mentis in disquisitionibus causarum, sit status in cognitione, qui dicitur Græcè propterea *η ζυριση καλλιστη*. Est enim *η ζυριση καλλιστη*, Latine scientia. Est enim *η ζυριση καλλιστη*. Ratio verò illa, qua distans, rectè dicitur *διακριση καλλιστη* propterea quod *η ζυριση καλλιστη* est ad generationem. Quæ nam igitur sunt illæ, quibus distans, concretiones, explicat nunc. *Επιση καλλιστη*, *επιση καλλιστη*. Sane admodum inter se consuetæ nature, aut saltem quæ duritie: sunt autores. Possent esse sicca, & tamen rara. Voluit etiam densa esse, eamque fixitatem in subiecto crasso, cuiusmodi ignea sunt. Hæc enim condones prohibent subire humorem: quippe densitas non habet spatia, quibus sit & omneabilis, & humoris haud multum in se. Quibus duabus de causis non satis materiam suppediatat ad nouitatem, sed in ipsis vultus residet. Alioquin è contario quispian suspicaretur. Quippe quibus natura sicca & densa sit, in us non prouenire debere è partibus siccosioribus, quales sunt

vetu-

vetulæ: sed ex tenerioribus, quales sunt anniculæ. Sanè hæc obiectio euidenriorem habet rationem. Rationis superioris fundamentum est in humoris ignavia propter paucitatem & viarum præclusionem. Quocirca nequeat porro promouere sese ad nouella germinata rediret in vetustibus suis. Propterea dicit, *μηδὲ ἐπὶ βραχέως ὄντων τῶν ἐπιφύων*. Parua est affluxio, vt in corpore sicciore breuis, vt in corpore denso. Signatissima vox *ἐπεχέουσα* ad ostendendum quod intendit. Quia excurtus humoris non est in nouella germina, sed breuis curtus retentus in vetustis. Parum igitur humoris, nec procedens. *Ἄμα δὲ ἔβλαστη ἀδύνη*. Alia causâ. Germen nouellum, vt è paupere penus, minus bonæ habitudinis. Ea imbecillitas ipsi sibi satis habet, si sufficiens medum vt in fructibus suis opellas effundere medietur. *Ὡς γὰρ τὰ μετρώμενα*. Sanè si dabile est, nequit fructu ferre. Sed quod addit, *μηδὲ τὴν ἐπιφύων*, non intelligo quod sum. Neque, inquit, cohibere. Quid cohibeat? Affluxionem? nequaquam. Non enim affluit admodum. Quare nihil superfluum impetus. Quodnam ergo tenderet? E xirine tenet ex germine ita vt opus habeat coertione? Porcius intelligam sibi retinere alimentum, quàm non cohibere. *Ὅτι δὲ ἡ ἐπιφύων, μὴ δὲ*. Altera cõditio contraria, quia crâti illa sicca & dæa. Tertiû contrariû δὲ τὸ ἄλοῦ δὲ τῶν ἄλλων. Quasi dicere velit, esse polpe quâ ligno propiora: nam illa erant *ἐυλόγητα*. *Ταῦτα γὰρ ἴσθι ἀλλοτρίων τῶν ἐπιφύων, ἀλλὰ*. Est multa materia, & est impetus ob quantitatē, & est ἀδύνη, id est vnuerit simul motus, non vt supra *ἀεχέουσα*. Non numeratim, sed cõfærtim. Ex continuis igitur affluxione fit succulosis productionum & germinis primûm, & porro fructus. Notabis *ὀρθότατος*. *πυκνὸν ἰσχυρὸν*. Alius dixisset *πυκνὸν*: & fortasse sic scribendum est. *Ὁ μὲν δὲ ἀλλὰ*. Apponit exceptionem priori parti huiusmodi diuisionis. Quæ ex vetulis ferant, ex nihilominus educere germinilla quædam nouella, atque ex eis fructum. *ἢ ἐπὶ ἰσχυροτέρῃ*: deest omnino articulus. *βλάστησιν ἢ μολῆς*. Extra vetulum ramû prodit tenellus quidam, è quo fructus. Non enim ex vetulo illo *ἀδύνη*, id est statim sine medio. Cui cum appoat epithetum *ἐυλόγητα*, videtur etiam causam addere. Nam lignicam naturam ad hanc productionem ineptam agnoscebat. Siccitas igitur si est incommoda, nouella erunt commodiora. Sic igitur longè euclatius dicetemus. Ex nouellis omnino prodire semper fructum, sed in arboribus humidioribus *ἐπιφύων*, id est statim: in sicioribus alter nouellum enim germen ex vetulo prodire. *Ὁ μὲν γὰρ ἰσχυρὸν*, non enim ex ligneo succus aptus. *Ἄγὰρ μὲν τὸ ἐπιφύων*. Causæ addit, si secus eueniat, id non euenire secundum rationem. *Ἰδύνη δὲ Ν*. Altera capitis pars, in qua tertiam omnino in Palma naturam explicat. Idcirco superlatiuo flexu dixit *ἰσχυρότερῃ*. *Καὶ αὖτε πάλιν, ἢ αὖτε ἄνω τὸ ἐυλόγητα*. Respectu igitur ad vtranque naturam illam. Quare non dixit, *αὖτε ἰσχυρότερῃ*? Quia sine flagitio potest abesse à natura humidarum, ipsa lignosa: at non sine ad-

miratione, quæ sicca sit à siccarum conditione deiciere potuit. Quæ fuit causâ vt ita loqueretur, *αὖτε αὖτε*. Quasi diceret, *αὖτε τὸ ἐπιφύων ἰσχυρότερῃ*. Non à nouellis, non à vetulis, sed à rudimentis quibusdam prius inchoatis. *ἰσχυρότερῃ*. Turgent enim diu prius quàm edantur. *ἢ αὖτε τὸ ἐπιφύων ἀεχέουσα*. Sic etiam turgent in ipsici tenuina antequam proferrantur. *ἰσχυρότερῃ*, verbum frequens in hac significatione fructuum inchoatorum. *Ἐὰ δὲ ἐπὶ ἰσχυροτέρῃ*. Explicatio similitudinis. Illi eo simul cum fructu prodit oculus. *ἰσχυρὸν* vocat alios ramulos. Appellat *ἰσχυρότερῃ*. Sic agricola Latini in Vite virgam. *ἰσχυρότερῃ ἄσπερ*. Huius rei causam arboris assignat siccatem. Quasi non queat humorem producere lenitatem, vt iamulum fructus consequatur. Suprà humidiores codè poterant anno germen simul & fructu fundere, propter materiam tum copiam, tum facilitatem: nunc putauerit aliquid humidum Palmam, quæ simul vtrunque efficiat. Id non ita est. Tum quia priore anno instaurum non porat aboluere, tum quia germinis exiguitas haud multum operæ requirit. Semper modicissimè loquitur. *ἀπὸ ἐπιφύων* pro causâ afferre possit. Sed addat sententiam planè dignam tantis exercitationibus, *αὖτε τὸ ἄλοῦ μετρώμενα*. Semper viri magna in bonis literis autoritate tenent: nullum ex Aristotelis familia vllum effectum vtriusque ad eam causam quæ attribuitur toti speciei, sed qualitatibus manifestis. Ille itaque patet aliter profiteri Theophrastum. Vt iam hinc quoque silentium imponatur Alexandri delictus, qui formas ex elementorum educit principia. Hic enim penitus distinguit à qualitatibus. *Ἐπιφύων γὰρ ἰσχυρότερῃ*. Aliam necit à sine causam præter hanc formalem. Quia fructus egent munitamento quopiam ad conseruationem, & eòdem editi sunt, & cum exeat: aliarum arborum fructibus hoc præsidium à frondibus comparatur, vt supra videbamus: in Palma verò quoniam non est secundum frondem fructus, nec esse fuit in ipso sinu eò formari atque consistere. *Ἐπὶ ἰσχυροτέρῃ*, cum post editionem foris conseruerit. *ἢ αὖτε ἰσχυρότερῃ*, cum ex ipsis apparent primulantes cum exare incipiunt. *Ἐπὶ ἰσχυροτέρῃ*, in ipso tuberculo, tanquam *σπυρίδι*. *Συμμετρώμενα*, conficere. *Ὅτι αὖτε ἰσχυρότερῃ*, vt non tener, sed validiusculus prodeat in aerem. *ἀπὸ ἀδύνης*, scilicet ab arborē, quia dicebat etiam supra, *πυκνὸν ἰσχυρὸν*. *Καὶ μετρώμενα γὰρ*. Formatio nanque non aduenit, nisi iam compositis misionibus atque abolutis. *Ἐπιφύων ἰσχυροτέρῃ*. Idcirco intus primûm cum virgula simul conceptus atque inchoatus, postea editus est. Quia tuitonnis egebat, in cognato atque sibi necessario quasi gremio conceptus est. *ἰσχυρότερῃ*, respondet illis *ἰσχυροτέρῃ* *ἰσχυρότερῃ*. Non in aerem continuo prodit, quia non est cognatus aer, sed inter suos auspicia prima tulit originis, quibus propter naturæ coniunctionem naturali societate potius, quàm fortuito federe foueretur. Ideo & *ἰσχυρότερῃ* sunt vicinæ partes, h.

& dicitur, etiam conuenientes. Festiue dixit, ἡ-
 ται τὴν φύσιν, ἀπὸ τοῦ, τὴ φύσιν. Sicuti dicitur
 scripturam pro scripto: operam pro opere. Et
 quoniam reduebat ad picarum similitudinem,
 modeste, vt solet, addit ἡμετε. & inuestigandam
 censet causam. *Εἰς ἡμετε.* Si fructificatio
 hæc similes est picarum fructificationi: quoniam
 hæc picarum editio communis est multis: com-
 mune quoque cum illis multis Palmæ fructus
 causam obtinebit. Quod si soli Palmæ contigit,
 priuata causa exquirenda erit. Ita in biuio ambi-
 gue decernit, ac desinit nos hiantes. Quod quod
 ne ibi quidem, vbi de picarum hæc educatione scri-
 bit, vllam causam dat? An peculiarem fetus hu-
 iusmodi formationem dicitur? Cundationis
 autem causam (anno enim sequenti explicat in-
 stituta rudimenta) eadem fore, quæ & in edu-
 catione arboris ipsius à semine, posteaquam terræ
 mandatum est. Serò enim editur: tardè crescit,
 tardissime fertificat. Opera ergo tota est. Quæ-
 obrem neque virgum illam primo anno produ-
 cere quit, & infrequenti collectam du materiam
 simul etiam efformat in fructum. *Παντα ἴ-
 σι ἔσται,* scilicet ἡ ἀποβλήσις, qua in voce verbum a-
 lio modo est, atque eum dicebat ἡ ἀποβλήσις. In
 hoc abicere: in illo eicere. *Τὴν αἴσιν κα-
 τὰ τὴν.* Si multe sunt plantæ similes hæc ipsa ἡ ἀποβλή-
 σις, in comuni multitudine cõmuni causa que-
 rendæ est. *Μὴν ἡ δὲ ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν ἀποβλή-
 σις, ἀπὸ τῆ φύσιν.*

Lego, τὴν φύσιν ἡ δὲ ἡδὲ γὰρ, non autem τὴν φύσιν.
 Theodorus, ἡ δὲ ἡδὲ γὰρ ex anniculis, more
 suo. Non tamen id vox hæc significat, sed vt in
 chordis, ἡδὲ γὰρ. Et aliter in re ipsa est. Non enim
 anniculi sunt tam Persico è quibus prodit fru-
 ctus, sed vetustiores atque etiam magis Moro.
 Dicendum ex ramis is qui postremi proderant.
Εἰδὸς ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν. Omisit ἡδὲ γὰρ, non sine cul-
 pa, vñ declaratum est. *Μακρὸς ἡ δὲ ἡδὲ γὰρ.*
 Parcè influunt. Modicè, nec diu afflunt
 humor. *Εἰς τὴν φύσιν,* plenè benehabet, succu-
 lentæ. *Ἀπὸ τοῦ δὲ ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν.* Theodorus o-
 misit. Idiotismus Græcus. ἡ ἀποβλήσις, ἡ ἀποβλή-
 σις, ἡ ἀποβλήσις τῆ φύσιν. ἡ ἀποβλήσις τῆ φύσιν.
 cum ex annotinis fructificanc. Non
 per aduerbium, sed per relatiuum. Quæ, non au-
 tem eum. De genere nanque illo agit. *Συγ-
 γονὸς τῆ δὲ ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν.* Quamobrem in v-
 tero parentis, natura partum seruatur. Miris mo-
 dis & ambiciosa & aliena sententia Philosophi
 oratio hæc. Neque partus est ἡδὲ γὰρ, sed fetus.
 Partus autem τῆ φύσιν. *Μὴν ἡ δὲ ἡδὲ γὰρ.* Theo-
 dorus addidit frondibus Palmæ euenire. Non est
 affectus frondium, sed fructus.

APENIATTO' O'OPA. Suprà
 ostendebat quibus è partibus tur-
 etum ferant: nunc quibus tempo-
 ribus. Itaque eum sit alius affectus,
 aliud nos fecimus caput. Item su-
 præ docebat quibus anni partibus, quæ propter
 ea ἡδὲ γὰρ vocabat & ἡδὲ γὰρ vult ipsi ab annis
 integris declarate fructificationis officium, cuius-
 que vicissitudines. Tertio quoque anno quidam
 ferre. Alternationis causam reddit. In extremo ca-
 pitis multum attribuit locis ipsi admodum necitari-
 sententia: nequis aie nberet calis vitas aut be-
 nignitas vel noxas vel incõmoda: hæc uñ quæ
 legum, quæ hæc ferre Philoſophus, euerſiones. *ἡ-
 δὲ γὰρ τῆ φύσιν.* Quia prætereunt annum otiosas, qua-
 si dicas præter rãmiferas. Sicut ἡδὲ γὰρ ἡδὲ γὰρ
 ferentia ἡδὲ γὰρ, quod annu dicitur. sic Demosthe-
 nes ex legibus Atheniensium *ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν.* Illud
 ἡδὲ γὰρ hoc ἡδὲ γὰρ. Et dicere poterat ἡδὲ γὰρ ἡδὲ γὰρ
 ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν, quia sumit tanquam concessum,
 ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν, non autem probatum. *ἡδὲ γὰρ
 ἡδὲ γὰρ, τῆ φύσιν ἡδὲ γὰρ, ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν.* An sunt hæc
 due causæ? Nequaquam. Ferre enim ex vetulis
 non potest esse causa: habet enim causam priorè,
 scilicet duritiem ex siccitate. Vt fit & humoris
 paucitas, & recipientis inobedientia. *ἡδὲ γὰρ
 ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν ἡδὲ γὰρ.* Duo hæc fieri oportet. Vnum est,
 colligere alimentum: alterum est transmutare. In
 corpore siccò non multum conuulsi potest.
 Quare tradit temporis opus est. Transmutatio
 verò duplex requiritur. Prima est materia elemē-
 tariæ in succum arboris. Hæc est præsens materia
 materis futuræ. Quippe fructus ex ea conficiend-
 us. Itaque acutissimè dicitur ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν. Quia fru-
 ctuum generationem antecedit iucei generatio.
 Perinde igitur valet τῆ φύσιν ἡδὲ γὰρ atque ἡδὲ γὰρ ἡδὲ γὰρ
 ἡδὲ γὰρ. Sic ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν. Quia colligendū in est ad
 fructum: sed præ colligendū est ad hanc ipsam col-
 lectionem. Simpliciter vt gignatur fructus, o-
 portet succum prægigni. *ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν ἡδὲ γὰρ
 τῆ φύσιν.* Sic supra, ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν
 τῆ φύσιν. Ideo dicit ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν
 ἡδὲ γὰρ. ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν. Comparatio.
 Nequeunt hæc simul præ stare, sicuti præstant
 eæ quæ minus significatæ sunt & succulentiores. Nā
 eæ icione vix fibris sunt satis. *ἡδὲ γὰρ ἡδὲ γὰρ
 τῆ φύσιν.* Non eæ quæ vtrobique. Nam in priorè voce
 significat moderationè & detractionè: opponitur
 enim illi ἡδὲ γὰρ. In secūda significat adiectionè ἡ
 τῆ φύσιν. Nō enī ἡδὲ γὰρ dicas benè lignata, vt bene
 manè, bene pot' modè mediocriter lignosa. Omnia
 enim ai boni materia ligna. Sed in quibusdā eæ
 dit modum hæc duritia. *Μακρὸς δὲ ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν.* Af-
 fert exemplum ab Olea. Cui præter internam
 hanc naturam, addit etiam causam fortuitæ. Perti-
 cis enim eum decutiatur Olius, necesse esse ipsam
 malè haberi. Quamquam hæc ratio iatis imbecil-
 la videtur, ex aliis arboribus quæ id ipsum patiuntur,
 quæ inter est & Quercus & Iuglans. Quin
 putata Vitis succundi ἡδὲ γὰρ τῆ φύσιν. More
 suo verbum supprelsit. Manifestè verò in Olea
 depre-

CA P V T XXVI.

Argumentum capituli XXVIII. Quare arboris quædam sunt
 quædam, sed aliter, quædam.

deprehenſis: quia proprius reſpicitur in ea vel iac-
tura vel proventus. Olea ſane uſ affectibus agno-
ſcitur occurrat. Concluſio eſt ex propoſitis. Omne
tale, ſcilicet *ἔχει τὸν ἄριστον, ἔχει δὲ ἄριστον*, eſt *κατὰ τὸ φέρειν*.
R' *ἔχει τὸν ἄριστον*. Conſtat autem concluſio ex Hi-
ſtoria, tertio quoque anno melius ferre. Habem⁹
nos huiusmodi ſuburbanas Malos. *Ἐπιπέφυ-
ται, ἔχει τὸν ἄριστον*. Vt ex imbecillitate propria talis
ſit, atque etiam quia ſit obnoxia maxime inſu-
rius omnibus in *κατὰ τὸν φέρειν* ſatis declaratur. Πί-
πτει τὸ ἀκρίβειον ἐν τῷ τῷ ἰσχυρῶς, ἢ δὲ ἄριστον τῷ
κατὰ τὸ ἄριστον ἔχει. Idco *κατὰ τὸν φέρειν* quod non
facit luglans, non ſolum per tectis appetita, ſed etiā
ſatis excuſſa. *ἔχει τὸν ἄριστον*. Hæc *κατὰ τὸν φέρειν*
caelis terminibus. Alibi declarauimus hoc eſſe o-
leæ nomen namque peculiare, ſicut alſud alibi præter
tium in Vitiſ. Didymus etiam Sarmætum quod
ſed ſedit ad arbutum, *ἔχει τὸν ἄριστον* ſerbit ſuo tem-
pore appellatur. *ἔχει τὸν ἄριστον*. Probat iſ ver-
berationibus ita affici, vt fructum diſſerat. Nam
qui, inquit, non percutiendo, ſed ſuccuſſi legunt
eadem em oleamz am borē vnde legerunt, aut
non intermittere, quin quotannis ferat. *ἔχει τὸν ἄριστον*.
Hic puto addendam copulam aut diſiun-
ctionem, *ἔχει τὸν ἄριστον ἢ ἀποκρίνεται*, id eſt caduam: *ἢ
ἀποκρίνεται*, aut conucentes. Nota tamen quod adie-
cit in fine, *κατὰ τὸν φέρειν*. Non ſimpliciter ferre quotan-
tis, ſicut aliæ quæ ſunt *ἔχει τὸν ἄριστον*: ſed *κατὰ τὸν φέρειν*, ma-
gis quàm quæ *ἔχει τὸν ἄριστον*. Aliu qui non à ſiccitate
quam præterebat, *κατὰ τὸν φέρειν* agnoſceret, ſed ab
hæc pericurarum iniuria & mutilatione. *ἔχει τὸν ἄριστον*.
Hæc *ἔχει τὸν ἄριστον*. Altera capitis pars, in qua, vt alibi ſe-
pè, multum regionibus attribuit. Ab iſ enim cuius-
que naturæ fieri acceſſionem. Itaque eas quæ
ſua ſpecie quotannis edunt fructus ſoli viti, qui-
cum minus eis conueniat, diſſerant ac reponant
alternis. Alias vberius quotannis ferre, quæ ferri
minus commodis locis. Quemadmodum eſſe et-
iam regiones quaidam, quarū beneficiæ eæ quæ
alioqui ſuo in genere alibi frondes amittant, non
amittero. Huic ſoli prærogatiuæ etiam adſungit
caeli fauorem. Nam etiam paulo alieniore loco ſi
tempeſtas anni fuerit clementior, parabilior item
tunc ſit fructificatio. Hoc tot locis eſt diſtum, re-
petitum, vt iam ſit præterendum. *ἔχει τὸν ἄριστον*.
Quia tractat *ἔχει τὸν ἄριστον* & aſſert exemplum
ἔχει τὸν ἄριστον, quæ ſunt valde diſtantes differentiæ.
Imò verò *ἔχει τὸν ἄριστον*. Quæ Hiſtoria valde fa-
ciebat ad explicationem ſecunditatis illius, cuius
cauſas quærebatur in Malo Medica. Locum vnum
nominat, Altheam. Videtur eſſe regio. De ea
mihi meminime legiſſe. Non enim de agro Sici-
lo, qui cognomini vbi adacet, intelligeret: ſatis ex
eo conſtat, quòd tota Sicilia nihil tale videtur. A-
lio loco diximus, in Angor prouincia Trogody-
tarum, qui nunc A biſſini dicitur, aruum eſſe per-
petuò paratum arationis, ſementi, ꝛc ſi. *ἔχει τὸν ἄριστον*.
Tantum valet alternatio illa in arborum natu-
ræ: vt iſ etiam locis in quibus arbores toto an-
no ſemper aliquid fructuum ferunt, tamen tertio

A quoque anno minus ferant. *ἔχει τὸν ἄριστον*, mutatio
vel copæ vel bonitatis. Ita leuiter perſtingit hu-
ius intermiſſionis rationem, cum alitius diſquiri
poſſit, quia id fiat lege. Nam ſi idem à terra iucuoſ
aut propomodum, eadem arbor: quam obrem nõ
eadem opera? An quæ facultates in materia ſunt,
ſatigantur? Quam obrem egent intermiſſionem ad
ſpirituum inſtaurationem. Facultas quidem ea-
dem neque deſiſſatur quod eſt ſubſtantiale (non
enim poſſet reparari) ſed eius inſtrumenta ſunt
vel minora vel deteriora. Itaque etiam opus.
Nam quod ait Auenrois formas, quæ in materia
ſunt, ætationum frequentia ſatiſſecre: non eſſe ve-
rum, docuimus in Exoteriſis. Nunquam enim
forma terræ motum incriminaret deſenſionis,
etiam ſi interuallum locorum à quo & ad quem
ſit motus, eſſet inſinatum. Sed ſinitus eſt motus re-
ctus, quia ſpacia ſunt finita. Mutus autem caeli cir-
cularis, inſinitus: quia ſpaciū inſinitum. Quia
ſuprà ſumebat exempla ſimilitudinum ab anima-
libus: & nos dicebamus habere Malos *κατὰ τὸν φέρειν*:
dicamus & hoc. Ad hanc villam, vbi hæc
ſcribimus, in gregibus noſtris eſt Scrofa, quæ
tertio quoque anno terdenos partiſequentibus
interuallis tertio quoque, binotantum. *ἔχει τὸν ἄριστον*.
Offendit analogiam caeli cum ſolo.
Sicuti ſolum efficitur *κατὰ τὸν φέρειν*: ſic ce-
lum concinnat naturam earum quæ à vetulis pro-
ducunt. Si enim benignior annus fuerit, tanta
earum imbecillitas, quæ ſerunt *κατὰ τὸν φέρειν* emen-
datur ita, vt etiam intermiſſionis tempore fructū
ferant. Ita ſic ſimilè duo genera hæc ſimul conſu-
lit. Suprà in perpetuò ferentibus tertio quoque
anno mutationem in deterius dicebat: hic earum
quæ tertio quoque ferunt, mutationem in melius.
Sic ergo plus poſſit temporum qualitas, vt præu-
uum corrugat, quàm locus, vt bonum perpetuet.
Non eſt præterendum ſententia Viri, *ἔχει τὸν ἄριστον*
à *ἔχει τὸν ἄριστον*, prout Deus tempa ſtatuerit.
Vt Deum etiam quotidianorum operum agno-
ſcat efficitorem. Tantum abeſt vt Ariſtotelia fa-
milia neget, Deū eſſe totius efficienſe cauſam. Sed
nos ex incõparabilis Præceptoris ſententia ſuſſis
& acutiſ in Exoteriſis exercitatiõibus. Tã *ἔχει τὸν ἄριστον*
ἔχει τὸν ἄριστον. Non ſolū *ἔχει τὸν ἄριστον*, ſed etiam
ἔχει τὸν ἄριστον, & fructus, & occaſiones, & circunſtã-
tias. *ἔχει τὸν ἄριστον* in *ἔχει τὸν ἄριστον*. Reducitur ad earum
naturã, quæ ex nouellis fructificat. Quæ ſententiã
innuit id quod explicarum non eſt, ſcilicet quale
tempore eſſe conuenit. Quale? Sanè cuiusmo-
di conſert ad emolliendum *ἔχει τὸν ἄριστον*, & hu-
medandum *ἔχει τὸν ἄριστον*. *ἔχει τὸν ἄριστον*.
Verbum hoc & ſuprà & infrã, ad hunc e-
undem vſum. Quasi dixit operæ, & admini-
ſter acr. Aer, inquam, non *ἔχει τὸν ἄριστον*, id eſt motus il-
lius meſura. Nullus enim autor eſt actiõnis.
Idcirco addit *ἔχει τὸν ἄριστον* à *ἔχει τὸν ἄριστον*. Sunt enim aeris
qualitates quæ mutant, non motus. Quorum
principia ſunt in aſtantiæ: in motu, inquam, non à
motu.

Lego, ἡ ἐξ ἡμετέρας ἡμετέρας. Non enim est analogia. Et, ἡ ἐξ ἡμετέρας ἡμετέρας, non autem ἡ ἐξ ἡμετέρας. Non enim à temporibus consequuntur beneficium quotannis fructus, nisi ἡ ἐξ ἡμετέρας φέρει, sed iuxta naturam status temporibus. Sic mox comparat atque ait, ἡ ἐξ ἡμετέρας, Dei celsique beneficio à fructificare, ἡ ἐξ ἡμετέρας ἡμετέρας.

Theodorus, ἡ ἐξ ἡμετέρας, prædixit. Affectum profubstantia. ἡ ἐξ ἡμετέρας τὸ ἡμετέρας. Expressit τὸ ἡμετέρας, prius prius colligatur genere utque. Et præterit τὸ ἡμετέρας. ἡ ἐξ ἡμετέρας, probè materiatur. ἡ ἐξ ἡμετέρας, altz. Vtrunque minus benè. Nam ædes & naues benè probè materiatur dicimus, cum ex firma sunt constructæ materia, & quanta opus est. At hæc aliter, ut ex premissis in Commentario. Et ἡ ἐξ ἡμετέρας non designat hęc proccritatem, sed habitudinem ex temperamento. Vtrum verò altum, id est ἡ ἐξ ἡμετέρας, quod ab imo distat, sit transfumptum ab arborum animaliumve magnitudine, quam ex alimento sint consecuta: an quia Græcæ cum ἀλλοίωσι elationem significat originibus iatis declaratum est. ἡ ἐξ ἡμετέρας, decussa perticiis. Parallela est in soleo. Non enim decutitur arbor, sed fructus. ἡ ἐξ ἡμετέρας, spontè decedentes. Sanè sonat ita Græcè. Tamen res aliter monet. Colligitur quæ cædere, non quæ cadunt aut eadebant. Cadere aut eadiu. Sic enim veteres agricolæ. ἡ ἐξ ἡμετέρας, Propius ad fructificandum annuatim oleas accedere. Elegans versio, suavis & com moda. Non tamen explet. Nam quod propè est, in eo non est cui est propinquum. Et olea quotannis fert. Si fructus nō videt iuxta aufferat, plus fert. ἡ ἐξ ἡμετέρας. Theodorus omisit ἡ.

C A P U T XXV.

Capitulum XXV. argumens. Arborum altera luxurians fructu felices aut gravitas altera minus fructuosa esse. Eius natura causam esse rationem imbecillam suorum uelut.

Y M B A I' N E I ἡ ἐξ ἡμετέρας ἡμετέρας. Germina fructusque supra comparat inter se tempore generationis: nunc eō parat quoad materiam & quantitatē. Vbi germina luxurians, fructus esse minus beres. Largiore fructus proventu minus frequentari germinationem. Haud omnes tamen esse tales. Nam Ficus & Vitem albam cum maxime ramis & frondibus luxuriant, tunc esse fecundissimas. Causas assignat, illis robur, his imbecillitatem. ἡ ἐξ ἡμετέρας, In aduerbis est affirmatio, & responsus excessus. ἡ ἐξ ἡμετέρας, excessus à medio. In verbis autem est contrarietas per aduerbia, ἡ ἐξ ἡμετέρας, ἡ ἐξ ἡμετέρας. Quæ aliis mox vocibus designabit. ἡ ἐξ ἡμετέρας, ἡ ἐξ ἡμετέρας. Alius diuisisset, ἡ ἐξ ἡμετέρας, ἡ ἐξ ἡμετέρας, ἡ ἐξ ἡμετέρας. τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας, augere naturam suam: hinc verbo iunctum ἀκαρπότης, minus: propterea quod auget diminutionem quæ est in

A verbo. Hoc non est narium, sed illud: Cum ἀκαρπότης auferat totum fructum, τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας non fertur partem tantum.

Cum ἀκαρπότης ἡ ἐξ ἡμετέρας, pergere, peruadere, vtrunque perficere. τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας, nota est motus interioris ac tubonosis. Natura enim, vti supra dicebamus, internum principium est. Si non potest, ergo debilis. ἡ ἐξ ἡμετέρας dicitur Præceptor. Mox dicit illas alas esse debiles, quæ in ἡ ἐξ ἡμετέρας.

Καταπληκτικὸν. Et debilis est, quia vtrunque nequit exple, & in alteritrum incumbit atque transfertur materia. ἡ ἐξ ἡμετέρας. Diueria ab hæc idea communi multis, Ficus & Vitis alba species: quoniam ἡ ἐξ ἡμετέρας ἡ ἐξ ἡμετέρας. ἡ ἐξ ἡμετέρας, ἡ ἐξ ἡμετέρας. Non vult decere, caltenus orationis veritatem ab alio minus dēdere veritatem: qui loquendi modus diuino Præceptor peculiarius est: sed sic. Si verum est quod auget, non propterea non verum est quod minus dicimus de aliis in genere. Præuata enim in his natura ἡ ἐξ ἡμετέρας. Ratio à conientano. Abiūm in sic germina fructuum materiam. Huius rei duas assignat causas: vnam, ἡ ἐξ ἡμετέρας, soli facultates alterū, ἡ ἐξ ἡμετέρας, arborum robur. Nam quæ τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας licet terra ἀφ' ἡμετέρας, vbertas largit: τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας, in ἡ ἐξ ἡμετέρας, valent attrahere. Et subdit exemplum Amygdali ac Punicæ, de quarum auiditate attrahendi ac frondificandi luxuria cum loquatur alibi, viurpat vti bium admodum efficit. aut enim ἡ ἐξ ἡμετέρας.

Quippe quæ ob fructum laxa sunt, fructus faciunt inuariat. Largè igitur suppeditatur, largè attrahitur, largè abiūm in frondes, intercipitur pars debita fructibus. ἡ ἐξ ἡμετέρας, alibi declaratiuimus vocem hæc à Philoſopho omnium rerum facultatibus accommodari. ἡ ἐξ ἡμετέρας. Hoc quoque vocabulum valdè commune est. Ita vt & in malam & in bonam partem accipiat. Abſolute positum, graue ac moleſtum significat cum adiecto quopiam ad id refertur. ἡ ἐξ ἡμετέρας, apud Demosthenem, & ἡ ἐξ ἡμετέρας, qua etiam Quintilianus. Eius autem origo docet hæc. Ductum enim est ἡ ἐξ ἡμετέρας, τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας, τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας. Quod opus est vt sit Multum enim caput vti bium hoc vnde legitimus ἀκαρπότης τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας. Sic etiā est in alia voce non minus amplè, ἡ ἐξ ἡμετέρας. Sed hæc ex originibus. ἡ ἐξ ἡμετέρας. Contra, quatuor natura imbecilla est, ex non luxuriat germinis frequentia. ἡ ἐξ ἡμετέρας, ἡ ἐξ ἡμετέρας. Sicut ἡ ἐξ ἡμετέρας habet τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας, contrarium duobus extremis ἡ ἐξ ἡμετέρας & ἡ ἐξ ἡμετέρας. Cuiusnam verò est ἡ ἐξ ἡμετέρας? ἡ ἐξ ἡμετέρας, ἡ ἐξ ἡμετέρας. An bonum apta ad ferendum fructum & idonea, mediocrem obtinere debet facultatem. Itaque τὸ ἡ ἐξ ἡμετέρας, quod his arboribus attribuitur, non est imbecillitatis nota, sed mediocritatis. Alioquin esset non solum ἀκαρπότης, sed etiam ἀκαρπότης. Verum autor iste populari vtrorū oratione, non exquisita. Non est igitur in ramis luxuria, sed pro modo fructum. ἡ ἐξ ἡμετέρας, ἡ ἐξ ἡμετέρας. Ecce quam in partem accipiat hæc sunt ἡ ἐξ ἡμετέρας. Nam de iisdem supra dicebat, sim

D

μὴ ἀλλοτρίων, σιμὸν δὲ ἐρρηθῆναι. Non possent autem duo hanc ab imbecillitate proficisci. Quoadmodum & mox abutitur hac voce ἀγαθὸν εὐμ δὴν dicit, ἄν μὲν ἴστω ἕως ἀγαθὸν. Nemo enim temperatè loquens dicat in mala terra fieri eadem in arbore ἡδὲ ἀλλοτρίων, καὶ ἀλλοτρίων. Ideo addidit ἴστω. Et sane eὐμ dixerit καὶ ἄλλοτρίων, videtur attribuere arboris naturæ: cui etiam si contingat esse in optima terra, tamen non nisi τὸ ἴστω ἐρρηθῆναι sibi. ἄλλοτρίων τὸ ἴστω ἐρρηθῆναι. Nescio quibus arretinulis, arenosis fortasse. At Cyprium & Siciliam, & lausam maiorem qui notas habeat, et harū meritis attribuit insulis nomen horreorum: tantum abest, ut agnoscat atque obiciat infelix, aut ingratum solum.

Lego, ut scriptum est, ἰστω ἐρρηθῆναι τὸ ἴστω, quia albam nominatim. Germani ex Theodori paraphrasi mutantur in vocem explicatam, & posuerunt pro τὸ ἴστω τὸ ἴστω. Hoc erit glossæ matris loco. Tamen monendi potius gratia acceptum velim, quàm castigandi.

Theodorus, σιμὸν δὲ ἐρρηθῆναι ἀλλοτρίων. Astrinxit hoc a poteleina ad Oleas tantum. Addidit enim ἀλλοτρίων, Oleas. Ego putō, atque etiam scio, id arboribus, quæ nobis hoc sunt, præter Vitam ac Ficum, omnibus convenire. Sic addidit (necessè) sibi ἐρρηθῆναι. Et ἰστω τὸ ἴστω, καὶ τὸ ἴστω ἐρρηθῆναι ἀλλοτρίων. Quod si verum sit, supradditum quoque verum esse necesse est.

Hic etiam addidit (necessè) & superfluo & falso. Non enim hoc ab illo pendet, aut ab hoc illud. Alterum enim esse quit verum, altero falsior & è contrario. Quin eὐμ contrariæ sint nature: non potest vtrūlibet alterum necessitas imponi consequendi. Ἄλλοτρίων, fructum detrahere. Nequaquam: sed futuri fructus materia: Subtrahere, dixerit acutiūs.

Σιμὸν δὲ ἐρρηθῆναι ἀλλοτρίων. Sed modicè apteque ad fructificandum his germina procedunt. Non potuit peius. Sed germinum fructuumque modus inter se convenit. Hoc enim est ἴστω. Ut sit relatio mensuræ illius ad hunc.

H τὸ ἴστω: Vitis præcipuè candida. Non præcipuè, sed penitus ac præcisiè. Non enim Vites alis. Ἄλλοτρίων τὸ ἴστω ἐρρηθῆναι. Hic quoque temerè addidit, viginem.

C A P V T X X V I.

Argumentum XXVI. capituli. Quare fructus posterior, quod est cum ante sit maturatus concrescit, vtriusque materiam distinctè esse demonstrans. Nunciam semen vitiq; fructus. Causas à quibuslibet et accidens in quibusdam sensibus respiciendum ad eas rationes.

Nunciam ἰστω ἐρρηθῆναι. Postquam discipant de tempore generationis, comparando fructum simul & germinans in fructuum partibus idem facit. Quare merito caput notum à superioribus abscindendum. Fructuum

A partes duas agnoscebat supra: alteram ἰστω ἐρρηθῆναι vocabat, alteram ἀλλοτρίων. Quas partes inter se comparabat dupliciter, maturationse scilicet ac fine, id est vīu. Nunc verò comparat quoad tractum temporis in quo fiunt. Quomobrem illis hæc commodius essent adiuncta. Conferent enim generationum celeritatem. Aut ergo τὸ ἴστω prius movi naturam. Ratio. Quia tempore fructus ad propagationem pulsa extrema ad vīum nostrum. At ille nobis finis est. Causa igitur ἴστω τὸ ἴστω. Altera causa, ἴστω ἀλλοτρίων. Pulpa enim, & testa, & corium est propter semen. Supra namque dicebamus esse ἰστω ἐρρηθῆναι ἀλλοτρίων. Hæc est minor propositio syllogismi. Maior. Quodcumque propter aliud est, prius esse tempore necesse est, quàm id cuius gratia est. Antimodertendū illud, hæcæ duas rationes non cuius fructū convenire. Non enim prior ratio convenit Iuglandi, aut Amygdalo, aut alii aliis, prout quæque cuique accommodari potest. Hæc autem ἰστω ἐρρηθῆναι. Notandum ἄλλοτρίων hæc particula. Καρπὸν, ἴστω ἀλλοτρίων. Alterum nomen est substantivè καρπὸν, alterum finis ἀλλοτρίων. Quoniam τὸ ἴστω ἐρρηθῆναι non est à substantia, sed ab eventu. ἴστω. Vnde etiam nostrum carpere transpositis sanè vocis partibus, ἴστω ἀλλοτρίων. ἀλλοτρίων.

Tὸ ἴστω ἰστω. Duae deinde causas assignantur à materia. Quia, inquit, magna seminum pars ligneo tegitur operimento. At hæc necessitas serius perhibet, etiam supra dictum est. Altera est ratio finalis, ἀλλοτρίων τὸ ἴστω, de quo etiam supra dixisse rectè dicit. ἄλλοτρίων ἰστω ἀλλοτρίων. ἴστω ἰστω. Duxit ἰστω ἰστω. Duplex sensus elici potest ab homine ingenioso. Primus de pericarpio. Eius naturam in eo constitutam ut antecedere debeat: ἴστω ἰστω, scilicet omnium eorum quæ propter aliud sunt. Alter sensus pro ipso semine. Eius generationem meditant naturam in alterius principiis, scilicet pericarpio ἰστω ergo ἴστω ἀλλοτρίων ἰστω ἰστω ἰστω ἰστω. id est in eo quod existit nempè in principio. Etenim dum condit Natura pericarpium, id fabricat ut semen faciat. Quod igitur seminis sit rudimentū ipsum pericarpium, probat ab acinis Vuarum, in quibus semen inens nullum: quales inter alios sic videmus. hoc est quod dicebat, ἴστω ἰστω ἰστω ἰστω ἀλλοτρίων ἀλλοτρίων. Sic enim videtur inchoasse natura totum id quod ex pericarpio constat & semine. Verò verò tantū ipsius operis fecisse, scilicet ceter pericarpium, non autè absoluisse operā integrā in ipso semine, sed substituisse. Ideo explicavit sic, ἴστω ἰστω ἰστω ἰστω ἰστω ἰστω ἰστω. Quo ex loco satis patet ita stupere Philosophū, propter generationem ac propagationem semē instituit propter semē, pericarpium. Ita vīu propter hominis comoda posterior sit, quā cōditio pro generationis. Dicit aliqui ad ii acinuli perfecti non fuit quare nil mī

rum si semper non habent. Occurrit, *Ταυαίτι δ' ἰδίω ἕστειν*, *μαζαίω*. Dulces ergo perinde sunt atque maiores. Itaque nihil eis deest quoad ipsos, nisi hinc perfectio, id est interius semen. Cæterum maioris origo dubitatio. Nam si acinulorum & iucis & carotiam perfecta sunt, (sunt enim, si etiam maiorum dulcedinem ex convenienti eoditione sunt consequta) videtur ergo natura satis & laborasse & confectisse. Non enim semen porro meditatatum esse, quæ operam operam exhaustire poterit in ipsa maturatione. Ad hoc respondet, *ἡ ἰδίω δ' ἄστ*. Haud tam id esse naturæ opus, id est calor internus plantæ naturalis, quàm solis & aeris, quæ natura eodictum ac tanquam propositum succum pericarpium percoquere poterint, *ὡς ἔργον*, inquit, scilicet facile factu propter corporis raritatem: iudicio dixit *συνεῖδη*, ut *ἡ ἰδίω* non solum iungat simul aeris ac Solis vim, sed etiam horum facultatem cum ipsa Natura. Semen verò, quia sit interius, & substantiæ densioris atque durioris, tametsi principia sui habeat in aëri principis, sicut & pericarpium; tamen non potuit accipere Solis aut aeris beneficium. Sed solius naturæ videtur opus, quæ cum fuerit ad id minus valida, neque Solis aerisque subsidio adiuta fuit, nequirit quod occiperet explere. Vbi & illud animaduertendum. Sunt enim in Pruno pulpa tenera, quam non durauit Sol. Est testa interior, sanè durita insignis: quis hanc durauit, quæ plus ab sit ab aërebus eius duritiei, quàm agnoscit in Gigarto? Sic de Palmula dices: de Oliua nihil minus. At supra dicebat pericarpia teneriora, propterea quòd essent lignosiora. At ad ea tum intendit natura, tum adiungit ministerium suum solis & aeris. Tria verò potuit principia, Solem, aerem, tempus. Cæterùm vnum tantum est, Sol scilicet. Is enim & aerem afficit, & *ἔργον* dicit. Non ergo sunt separatae causæ, sed explanationes. Dicit *ἰδίω* esse opus Naturæ *ἡ ἰδίω*, quia etiam *ἡ ἰδίω* *ἰδίω*. Pericarpium proprium cum aliis: semen magis proprium per se. *Περὶ ἰδίω* *ἡ*. Quia pericarpium est non præcipuus naturæ finis, semen est præcipuus: semen propter generationem; pericarpium propter nos. Ideo dicit, semen quædam nihil ad nos, quædam parum. Vt Gigarta nullo visui, Persicorum nucleis non nisi ad medicamentum. Verùm duplici ratione visum. eleuat: partim à tota specie, ut Ziziphorum & Olearum: partim à tempore. Ideo dicit *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*, & mox *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*. Nondum tamen in mentem venit, an semen vltimū sit aliquando esculentum, quod idem non sit semper. Quare *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω* ad maturitatis eleuatatem retulissim: sed tunc quid sibi vellent illa verba, *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*, quædem ignorabam. Næ enim penitus ab opere Naturæ disjungere licet: Quòd si voluit deere, non durare ad visum cibi: at plus durat ad visum cibi. Tunc quædam, quædam à rationem. Non malè tamen comparat hanc duritatem pulpæ cum ipsius nucleis: minus sanè durat. Ad quæ

A *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*. Ratio qua ostendit semen nihil aut parum ad nos pertinere. Quia nucleos, inquit, abiacimus, si qui sunt, ut Prunorum: aut etiam arte facimus, ut ne sint: quemadmodum in Vuis, quæ hinc *ἡ ἰδίω* vocat, vulgò dicitur Corinthiaca. Eæ sanè perpusillos habent acinos: at in Indiis naufragionibus etiam grandissimas esse apud Orientales abique lignis internis. Sic etiam fit & curatur in Punis. Quæ in idem in libris scilicet ibidè Granata quæ vocantur Mala, non solum sine intimo illo callo esse, verum etiam carere is ligneis carnibus in quibus infident grana: sed præcænuibus admodum heretici dissepimentis. *ἡ ἰδίω*. Altera capitis pars. Neutrum, inquit, natura negligit. Neque ex superioribus verbis arbitrat, *ἡ ἰδίω* esse *ἡ ἰδίω*, eum dixit *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*. Et quantum cuique satis, impendere, *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*: id est, quod cuique conueniat. *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*. Quod faciebat in comparatione *ἡ ἰδίω*, *ἡ ἰδίω*, *ἡ ἰδίω*, facit hinc inter partes ipsas eadem proportionem. Si excedat alterutrum illam *ἡ ἰδίω*, alteri tantumdem subtrahat deesse, quantum in illud abierit. Et quia copia est à materia, deficius à deficiu: declarat quemadmodum exuberet alteri, alteri deficit. Nam si alterum siccitate posscat, melius habebit in siccis locis atque temporibus. Quod humidum requirit, ab humida tempestate letus eritque habitus. Vtroque verò vitari *ἡ ἰδίω*, quæ utrique debeat. Si erat in olæa partibus. Sicciorè autem plus olei, humidiorè plus pulpæ. Cæteri hanc sine disquisitione supinè transiendum est. Nam si vel à tempore, vel à loco, vel à vtroque sit humoris copia, tum ea Pruni Persicive pulpæ sit crassior: non puto eius beneficii parte nucleum ipsum defraudatum. Alteram ergo tantum huius sententiæ partem veram esse cenico: quippe siccitate, gigarta frequentiora sunt in Vuis. An verò etiam sanè crassiora, peripiciendum est. Et sanè videtur ratio par. Ex materie nanque multitudine multitudo gigartorum. Quare non item & magnitudo? Causa verò cur gigartorum sit copia siccis temporibus, ea videtur esse, quia crassior succus ab anni squallore minus aptus est ad pulpam. An verò similem afferret rationem pro altera sententiæ parte? Quippe argumento simili videtur item ad Gigarta iustantiam materia si fior atque liquidior, ex qua fit accessio ad pulpam ex humidioris aeris constitutione: neque potest sit satis calor coquere ad duritiam visque illam. Sic habes excessum questionem. *ἡ ἰδίω*, scilicet pulpam. *ἡ ἰδίω*, scilicet lignorum. *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*, corrigendo luxuriam: sicuti suppeditando materiã, eum deficiit quippe rigatione aut stercoreatione. *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*. Quia in siccitate materie priuatio in defecitate cohibetur succus, quominus disperatur, & alitè, *ἡ ἰδίω* *ἡ ἰδίω*. Non necessaria additio: *ἡ ἰδίω* nanque priuatio est. Hæc immediatè est causa,

Causa, quare minor sit vel pulpa vel lignum: quia paruitas est defectus dimensionis: eius causa prior est defectus materiae, quae est siccitas. Et notabis *ἀερίων ἰσχυρῶν ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἰσχυρῶν*. Quia humiditatem ac siccitatem non minuit: ac praeterea mentionem fecit *ἐν ἀερίων*: nempe distribuit virtutes tam *ἐν ἀερίων* quam *ἐν ὕδατι* quod esset conueniens: repetit toties tam diu etiam estatum illud, triplicem comprehendens causam duobus modis: nempe aëris qualitatibus, quas naturas vocat, & exteras duobus efficienciis, aëre scilicet ac loco. Hæc igitur tria facere ad *ἐν ἀερίων* perfectionem addo etiam, inquit ad ipsam generationem totius plantæ autem verò & ad germinationem. Sanè rectè. Hæc enim tria nihil aliud sunt quam generatio. Sed eòdè dixit *ἐν ἀερίων*, partem sententiæ pro tota posuit. Etenim *ἡλετὶν δὲ ὕδατι* esse causam dicit, cum ait *ἀερίων*, pro causis afferenda. At *δὲ ὕδατι* est tam ad fructum quam ad pericarpium: quorum neutrum idem exigit. Præterea eòdè aliis qualitatibus hinc recensuit *ψυχρότητι*. At frigiditas non est causa *ψυχρότητος*. Itaque intellexit *ἐν ἀερίων* *ἐν ὕδατι* *ἐν ἀερίων*. *Καὶ τὰς ἑτέρας ἐν ὕδατι φέρονται*.

Quia natura est principium motus eius in quo est. Declarat autem naturas, humiditatem & siccitatem, aliisque qualitates quæ sunt formativæ, id est naturæ instrumenta exteriora. Ideò dixit, *ταύτην δὲ φέρονται*, non autem *φύσιν*. Natura enim est formativæ accidentis verò sicut à natura, id est à forma. Id adeo, ut plerique Philosophi putarint, æquivoce dicitur ens de substantia & accidente. Quasi accidens non sit ens, sed entis. Sic humiditas non sit natura, sed naturæ. Hæc subtiliora non sunt hinc implicanda. *Τέτυν δὲ τὴν ἑτέραν*. Autor, qui sibi sumpsisset provinciam explicandi causas, rectè è modis eas venandi docet *ita*. Aut igitur, harum causarum aliquas sensu posse percipi: intelligit densitatem & humiditatem, atque alia talia. Quasdam verò sola ratione deprehendi posse intelligit calorem, & frigus. Non enim calidissimæ plantæ, succidissimæ. Hoc mox deinceps disputabimus. Cæterùm de humidis quoque similibus excitari potest controversia. Non enim humidissimæ, succidissimæ: neque plus fert Spinachia feminis quam Myrrhis, aut Daucus & affines sicut naturæ. Namque humor materia est, calor instrumentum formæ. Ideò dixit, *ἐν ὕδατι φέρονται*, dubitatur, unde oritur contradiçtio: iccirco adunxit *δὲ ἀερίων*, & cietur controversia. *Αὐτῶν δὲ*.

Historia est quam diebat de euentibus fructus, ac pericarpium, de quo mutuis respectibus in natura. Causæ erant, internæ qualitates: externæ, à loco, aëre. Cognoscendas esse causas in præceptis est, ac præsentim proposito. Modus cognoscendarum duplex: à sensu, à ratione. A sensu facilis per certas qualitates à ratione, quomodo: Nunc ergo methodum declarat, atque ex euntibus excipiendas atque admittebas cognoscens. Hæc sunt vestigia diuini Præceptoris, in quibus semper insillit optimas Philosophus. Duci nos ad vniuers-

A salia per sensum perceptis notionibus. Iccirco ab accidentibus capiendæ esse primordia considerandi. Hæc axiomata statim in totius opere nis intro statuenda fuerit. *Ἐπεὶ τὰς ἀερίων, ἢ ὕδατι ὅπως τὰς δὲ ὕδατι*. Is enim ordo vestigandi effectus, in qualitas, substantia, exempli gratia, vltimo, vltimè facultas: ex qualitate ad esse essentia ipsa ipsius qualitas, tertiò loco, qualitas id est calor, quarto, caloribus definitum. Nota verborum ordinem, *ἀερίων* prius, *ὕδατι* posteriori. Iudicium tamen est posterioris contemplatione. Est enim iudicium resera cognitio: siue cognitio cognitionis. Cæterùm & Theophrastum & Aristotelem ita loqui concessit, alibi declaratum est. Modus enim est, *ἐν ἀερίων*.

Lego, *δὲ ἀερίων*, non *ἐν ἀερίων*. Et *δὲ ὕδατι*, non autem *ἐν ὕδατι*. Et *τὴν ἑτέραν*, non autem *ἐν ὕδατι*. Theodoros, *ἐν ἀερίων*, in præconditio aliquo, & quasi in èdè fundamento. Nun placet. Non enim est fundamentum ipsorum fructuum, ipsum pericarpium sed munitur. Fundamentum autem est vtriusque communitæ, materia, super qua fundatur vtriusque sua cuiusque forma. Sed est apparatus quidam operis futur: cuius finem dicit esse semen Theophrastus. *Ἀερίων* causa passiva excitationis. *Χαυρότητι*, percoçta ac dulcescere possit. More suo postremum hoc addidit: nequæ expressit *ἐν ἀερίων*. Et tamen erat necessarium. Sunt enim multa *ἀερίων*, Sol, aer, solum. *Ἐν ὕδατι* *ἐν ἀερίων*, aliam minimo viui scilicet. Non dicit hoc Philosophus, nisi secundum tempus. Omnia namque sunt cæculta non minimo vniuersi: sed non ita diu. *Ἀερίων* *ἐν ἀερίων*, dubitantur, atque in cæcra obloquutione versantur. Neque Latine, & ambitioie. Nam quod est obloquutio? Nempe iurgium aut cõnuicium. Nec de eam, hæc dubitantur. Cõmmoditas, in eam trouersia sunt. Quod si non negarim, dici posse, hoc dubitatur: at nego dicendum, qualitates dubitantur.

CAPVT XXVII.

Capitulum XXVII. argumentum. Calor accendit pro causa quare rebus. Feruoris in plantis, loci ad conferendum eorum naturam qualitates plantarum: temperata germinatione, atque fructificatione, sibi uero perpetua.

M I' A sed non autem hinc. Suprà dixerat de calore ac frigore inquirendum. Deinde inuestigandam ac declarandam quæ calida sunt, quæ frigida. Quamobrem antequam exeat è præsentim tractatione, præstat quod recipit de natura calidorum. De frigidis non dicit: propterea quod ex his contraria patebit natura. Quatuor caloribus capita facit, non quidem æqualia, vel æquali natura respondentia. Hæc autem omnia, aut ex opinione communi, aut ex Me-

nestoris sententia: que postea perpendet particulatum. Primum caput est de calore in plantis, qui fit auctor fertilitatis: idque ex opinione communi, λέγεται. Esse verò cautum tum in plantis tum in animalium vitraque natura, tam que animal, quam que ovum parunt. Hoc aut verum sit postea videbimus: sicut & secundum caput, in quo calorem attribuit locis ad frigiditatem plantarum conseruationem: quasi fiat hunc ad modum temperatio. In animalium conseruationibus hæc fuit Empedoclis sententia. Et nam picium naturam profectus est igneam: atque iccirco detruam in aquas ob temperandum. Hanc opinionem Meneftorem quoque secutum esse. Verum, vti videbimus aliquot patitur difficultates. Tertia caloris elasticæ statuit vim fructificandæ: quarta foliorum attribuit perpetuitatem. *Εἰς τὴν ἐπιπέμω ἀνάγνωσις.* Nota loquutionem. Causa referens ad fertilitatem: scilicet ducens cognationem nostram. Nam vulgò aliter loquimur. Dicimus enim ad causam referri fertilitatem. *ἰσχυρὰ δὲ τῶν γῆρας.* *ἄρμα δὲ ἄρχεται* in præcedente sententia intelligebat internum (vt supra docuerat) nōc alteram causam dicit externam à qualitate regionis, scilicet pro e zeli segmentis, aut inclinationibus. Nam neque terra, quâ terra est, neque locus, quò locus est: sed quatenus sub aliqua celi parte continetur. Iudicatur ergo terra calida, in qua frigidæ plantæ: frigida verò, in qua calidæ. Vt argumentum *ἄνευ ἀέρος* qualitatis in natura plantarum sumatur à contraria regionis temperatura. *Ὅτι οὐδὲ ἄδωρ.* Argumentum ab inueriali naturæ instituto. Fieri namque hunc ad modum generationem. Sanè contrariorum & conuersus & occurus, & pugna, & victoria, & consensu tandem. *Ἐὶ δὲ τὸ*, id est à primordiis ipsius generationis. Quare si est interuorum talis ratio: erit etiam circumstantium: qualis est locus. Lex enim eadem conseruandæ & conseruandæ. Est enim, quod & alibi diximus, conseruatio quasi generationis perpetuatio quedam. *Ὅτι εὐνοῦν ἀφ' οὗ ἐπιπέμω φθασίμωσιν.* Argumentum à contrario. Si ex similibus euenit corruptio: ex contrariis consequetur conseruatio. Ac nequis demiretur, à simili fieri dissimilitudinem, (corruptio namque dissimilitudo est in substantia) vt diluat hoc paradoxon addit causam, *ἄρμα τὸ ὑπερβαλλόν.* Id quod Præceptor non semel dicit, *πῶς ἴσται οὐρ*. Summa rationis, *ἀπερὸς τῶν γῆρας*. Ex consuetu fieri concordiam. Est enim belli finis, pax. *Τὰ δὲ ὑπερβαλλόν.* Empedoclis opinio, de qua supra. *Ἰπερβαλλόν*, respondet illi, *ὑπερβαλλόν*, communis vtrobique præpositione. Sed vis verbi negligenda non est. Non enim τὸ ὑπερβαλλόν, augere τὸ βολόν, supra nâque calori ignis nullus calor est, sed significat excessum caloris præpositio: altera vocis pars est excessus illius ratio: scilicet ignis. *Ἰσχυρὰ δὲ τῶν γῆρας*, sequutus est Empedoclem Meneftor. P regnans verbum sequutus est, & cum eo fuit in ea sententia. Id valet illa præpositio, *ἰσχυρὰ*.

Ἐπιπέμωσιν γῆρας Meneftoris

A exempla ad sententiam corroborandam, per enumerationem. Recenit luncum odoratum & Callamum, non hunc nostrum Acorum id est Atræ indigenis, aut Bostuorce, aut Zeli Tartarici, quod sonat herbam Scythicam: sed verum Callasii, qui est arundo, & vocatur ab Arabibus Callas alferri, à Persis Callas alderira. Probario sententiæ, *ἄρμα ἰσχυρὰ τῶν γῆρας*. Quòd in aquis tum est, nam Ciprus oriantur, onfati quòd sint calidæ plantæ, vis ipsa docet, qua frigoribus ita resistunt vt ne gelantur. Auget probatioem lationibus exemplis etiam extra aquas. Nempe frigidis locis provenire pinus, abietes, cedros, unipectos, edera, cuius tanta fit efficacia, si calore in specibus, vt etiam nives eruciat hyme: non enim durat super ea illas. Etiam ad iugit argumentum alterum ederae caliditatis, flexuositate. Eius esse causam medullæ calorem: ac propterea contorqueri. Hoc in pilis robustis patet, & pelibus vnde & Ethiopum capilli. *Τοῖσιν δ' αἰσθησάμενοι*. Tertium caloris officium est, maturem germinationem ac fructificationem. Sanè supra itepe dixit, calorem *αἰσθῆναι*. Et Aristoteles in libro de meteorum affectibus dicebat, Igni vt Naturam, & tanquam materia, & tanquam instrumento. Et in primo de generatione, attribuerit antiqui additionem omnem igni.

B *Καὶ ὁ ἴσται οὐρ*. Quia calor non agit, nisi in subiecto: & spiritus in animalibus (his enim designatur actio ab anima) sanguinis sunt puriores partes: in plantis non sanguinis, sed eius loco succi sunt particule tenuiores: iccirco non calorem, sed calidum succum dicit, *αἰσθῆναι δὲ αἰσθῆναι τὸν δὲ πῶρτον*. Crassiusque tamen. Materia namque succus ipse est, in qua calor agit, vt eam maturet. Non est ergo succus ipse agens, sed patiens, quippe materia, parica maturationem. Icirco dicebat alibi succus dote esse.

C *Τετάρτη δὲ*. Quartum caloris opus est, efficere vt plantis ne cadant folia. Etenim propter calorem Meneftor in planta frondes seruare putat. *Quæ amittunt plantæ folia*, id ea pati caloris inopia. *Περὶ σπέρματος*. Quinta capitis pars, in qua caloris indicium in pñis exquirunt ex eo quòd earum lignum facillimè comprehendit ignem. Quid super hac re sentire Galenus videtur, suo loco dictum est. dicit, *αἰσθησάμενοι*, scilicet

D Meneftor. Præter quatuor exquisitiones adiungit & hæc, *Τὰ πῶρτα ἄνευ δὲ ἀλλοτρῶν δαιμονίων*. Exple ædum aduerbia. Non *αἰσθησάμενοι*, sed *αἰσθησάμενοι*, *λαὸν ἰσθῆναι*, luculentè in fermentis ignis acceditur. Non *ἀνευ*, sed *ἀνευ*, felicissimè. *Τὰ πῶρτα* materia intelligit ad ignes excipiendo, sicut est silicibus ex utantur, succ, quem admodum dicebat in Historiis, quæ atru concipiunt ignes. *Ἄνευ*, egregiè. *Ἰσχυρὰ δὲ τῶν γῆρας* vocat Præceptor multis in locis. *Καὶ ἄρμα ἰσχυρὰ τῶν γῆρας* *ἰσχυρὰ τῶν γῆρας* *ἰσχυρὰ τῶν γῆρας*. Satis patet hęc esse codicem meadofium. Omnino delendum ne vt sit conclusio, *ἰσχυρὰ τῶν γῆρας*. Vt pro certo habendum sit, quæ celestis concipiunt ignem, eas esse ignea. Hoc sanè est quod vulgò dicitur à

Philoto.

Philosophus symbolum. *Ὅτιν ἐν πυρὶ.* Nota loquutione in secundo casu: quod tolet in isto ex igni, ex auro, & iuro. Quia etiam vulgò dicitur ignem dominari: qualis sunt in ignis potestate.

Legō, τὸ αὐτὸ διὰ τὴν αἰτίαν τῆς ἀφροσύνης, τὸ αὐτὸ διὰ τὴν ἀφροσύνην. Non autem vt legitur. Nam quomodo essent in contrariis ἄντι ἰσχυροί? Et iam esset ἄλλοις contrā Menestoris sententiam: & ἄλλοις ἄντι ἰσχυροί. Et ἄλλοις ἄντι ἰσχυροί, non autem ἄλλοις ἰσχυροί, sicuti supra dicitur, non ἄλλοις. Hoc tamen modo his in libris saepe scriptum esse, etiam alibi monuimus.

Theodorus, ἰσχυροὶν ἀποτρεπε. Plus sentit Græca vox ἰσχυροὶν dicit infra. Non enim torpor omnis à gelu. Quin torpet manus aliquando spiritibus inuis suffocatis: quos scilicet brachiū ligatur: aut eam parua olim pila luseramus. Turgida tamen erat, & sanguinis affluxu tum rubescida, nam feruens. Is modus ambrosiè interpretandi non parat diuerticulum in quibus acquiescamus, sed errationes. Quid eum prohibuit simplicissimi dicere: non gelaucant. Ἰσχυροὶν γὰρ, scilicet, cetera. Theodorus malè super his. Esset enim omnium affectus ille, soluendi niues. At non est. Videmus enim Panem maxime grauari niuium incesu. Hanc autem sententiam esse vanam, satis patet ex recepta de Tilia calore opinione, & ex aspectu quotidianis. Sub Septentrioibus enim Tilia frequentissima. Ea verò tantum abest vt dissoluat niues, vt etiam onere dirumpatur.

Ὅτιν ἐν πυρὶ. Theodorus emolliuit eam, quam supra narrabamus difficultatem. Abstulit enim ab explicatione illius verbi, ἰσχυροί: & sententiam eir eundidit. Ἐπιπυροῦσθαι. exardescere. Non. Aliud est, ignem concipere: aliud ardere: hoc enim, ἰσχυροί.

CAPVT XXVIII.

Primi capitis argumentum. Exempla animalium non esse ab aliis: plantis fructuosis. Calore multo fieri & generationem, & augmentationem esse citiorem. Aquaticis non tantis calida. Natura que generat in vno loco in alium contrarium non transferri. Seminaque sunt si aduersari. Calorem in fructibus citius fieri, non de iure in calore. Rari calida expleantur citius à semine.

XEI ἄνθρωπος. Discutit ea que sunt à Menestore cõstituta. Summa propositio sita est in aureis illis verbis. Ταῦτα μὲν ἐν ἀμφοτέροις, ἀνεστὶν ἰσχυροί. Non deo ἰσχυροί. Quasi sint aliqua ex parte vera: qua vera non sunt, sint à veris segreganda. Nempe nonnulla calida, sunt secunda: quedam non item. Hæc est prima questio. Secunda hæc. Quedam calida in frigidis, quedam in calidis. Ad primam sic. τὸ ἄνθρωπος ἰσχυροί. Statim in materia, qua de agitur, redarguit. Arbore, inquit, ex qua pro seminis habetur, sunt secundores. At femina frigidior in animalibus: ergo per proportionem etiam in plantis. Iecirco dixit, ἐν ἀμφοτέροις ἀνθρώποις ἰσχυροί.

mai iuanitur. Vt eadem natura conueniat per gradum quòdam: non autem penitus quouisocum fuerint nomen sit. Hoc à seculo argumentum alterum: quod icquitur, à genere. *Ἐν τῷ τῷ ζῷοι.* Animalia cuiusque generis calidiora, non item esse secundiora. Inductio per τὸ μὴ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν, carnuora & gulosa. Hæc enim calidiora: nempe plus coquant: Ideo plus appetunt. Sola ferunda calida, & his. Ac eamque quidem hic vult calidam. Multas tamen pariter obiectiões. *Ἀλλ' οὐκ ἔστι ἰσχυροὶν τῷ ἰσχυροῦσθαι, ἀλλὰ τῷ ἰσχυροῦσθαι.* Sententia obtusissima, & vnus ex iis locis, in quibus de Theophrasti candore coqueri soleo. Torquet enim me cruciatq; simplicissimi hominem ingenii, penè sarpitū quam docet. Tamen elucidum est. Videtur hæc cõtententia pariter aduersari, que calorem facit autem fertilitatis. Aut enim hic, in speciebus animalium, que sub vno genere continentur, eas species quo inter se sunt similes, esse secundiores. Quod autem eius similitudinis particeps sine, cautam esse calorem: cuius vi fiat, vt membrorum articulationes sint expressiores. Hanc sententiam sumi posse ex aiium generibus. Nempe in idea summa columbacea multæ sunt species inter se quam simillimæ: Pahlumbus maior, minor, rupscola, turricola, ðomesticus, turtur. Habes perplexissimam sententiam simul, & que habeat contradiccionem. Non enim tam latus est eius ambitus, quin excludat quamplurima genera: neque solum in quadrupedibus, verum etiam in aibus ipsi. Nam Bouis genus summum, sub se multas habet species, bouem hunc vulgarem nostrum, bouem Lituanicū, quem Vrum vocant, *Bosfalam* nostratrem, quem falsò putant vrum, bouem Africanum qui nunquam nostratis vituli non excedit magnitudinem, bouem Æthiopiæ iubatam, bouē Indium vnicornem, & alias fortasse formas: addunt enim etiam tricornes boues. natura tamen hæc neque diu, neque multum fecunda. Septem enim annos vix explet fertz. Geminis tam rarò pariunt: vt portento propius esse videatur. In aiium verò genere, quid insecudius rapacibus? Equidem Aquilæ, Accipitræ, Vulturæ, Ostrifragi sub vno sumo genere colligo. Sub iis species longè simillimas, minus aptas tamen ad sobolem multiplicandam. Accipiamus Coruorum genus. Sub eo coruus, cornix, monedula triplex, & fortasse pica quoque. Nichil iis minus fecundum. Corui fabulosa viuacitas. Nemo illum expetit ad mensas. Raritas insignis. An vult dicere similitudinem inter mare ac feminā? At gallinæ gallique facies dissimiles: & fecundissima natura tamen. Ceterum omnino plus faciesit negotii, quam parat vtilitatis. Quare ad alia. *ἰσχυροί,* non simpliciter *αἰσθη,* perficere atque explere augmentum. *Ἄλλὰ ἐν τῷ ζῷοι.* Si quale denominatur à domini o qualitaris: prima propositio falsa est, que statuit calida fecunda: si ponit calidum in excessu. Namque in omni generatione tam animalium quam fructuum: itemque ad ipsam maturationem, non calorem, vt

C

odoratum an sit calidum. Eodem modo de densitate ac raritate. Iccireo dicitur, *ἡ γὰρ ἡμετέρα τῶν τοῦ κρύου ἐστὶν ἡμετέρα* Id. verò esse in Pinu propter pinguedinē. A ratiocinatione omnia. Quia pingue acreum. Item potest. Hæc affinis signa.

Ὅτι τῶν ἐπιπέδων ἐστὶν ἡμετέρα ἐπιπέδων. Hoc etiam maiore opera indiget intellectu. Sane calore obtundi ferri aciem par est. cuiusque rei quotidie facimus periculum. Frigus enim denat. calor laxat.

An verò solo calore vis hebetetur illa? Videmus profectò etiam Citrionū fuceo nihilominus obtundis: quod esse frigidissimum satis constat. Non est causa frigiditatis: sed lentor illius iucei: quo fit aciei minus lubrica subito. & notabis festuam loquutionem. Acres gladii core fit, deducto corpore crasso ad lineam tenuitatem. Duritia est à natura ferri. Non pauca ipsi ab aquis: vt etià Poeta dixerit, Salone gelani ferrum. Theophrastus non dicit, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, sed *τῶν βαρῶν*: tunc turam remittere, id est vim, quam ex tinctura natum est. *ἡ γὰρ ἡμετέρα δὲ βαρῶν ἐστὶν ἡμετέρα* Id. Cum & tadum & gustum consulendos censet ad calorem depre hendendum, sic fluè rament dixit, *ἡ γὰρ ἡμετέρα* Hoc enim oculorum est. Sic, audire vocem vna sim militis, apud Comicum. *Θυμῶν τὸν ἡμετέρα*, non solum *ἡμετέρα*, sed etiam *ἡμετέρα*. Quia recipitur ipsecies. Hoc enim est sentire.

Καὶ πῶς ἡμετέρα ἐστὶν ἡμετέρα. Hoc percipitur ratione. Quòd faciliè, quòd rectè conuequatur: resistentiam non habere à frigiditate. Item *τὸ ἐπιπέδον ἡμετέρα τὸ ἐπιπέδον*, que liquefaciunt ac solunt corpus, que que putrefaciunt iccirco dixit, *ἡ γὰρ ἡμετέρα ἡμετέρα*. Quo loco non suprà agendum est. Videmus enim hie ab inferiore arthice superioriẽm sibi sumere argumenta: quippe à medio naturali: idque in re dubia.

Ὁμοειδὴτα ἐστὶν ἡμετέρα, sententiam distribuunt. An vna hoc verbo citat, vt *ἡ γὰρ ἡμετέρα* indicare transitum à sensu ad ratiocinationem? An non est ita: quia iam ipsè se sistit in sensu, eum ait, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Sed *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, erit à re ipsa speciei transmissio in sensum ipsum.

Ἠ γὰρ ἡμετέρα τῶν. Postrema capitis pars, in qua, quem instituendum iubebat, periclitatur *ἡμετέρα*. Esse igitur in calidis calidæ: se verò etiam in frigidis. Modestissime verò loquutus est, ac fortasse nimis. Dixit, *ἡμετέρα ἐστὶν ἡμετέρα*. Postea corripit, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Imò verò *ἡμετέρα*, in calidæ: in frigidis *ἡμετέρα*. Quia igitur in vtriusque inueniuntur: addit, *ἡ γὰρ ἡμετέρα τῶν* *ἡμετέρα ἡμετέρα*. Quæ causa est, vt de ns perquiramus, tanquam de rebus subconternis generibus. *Ἠ γὰρ ἡμετέρα τῶν ἡμετέρα*. Quod palmè videtur, concedere cogitur: etiam à frigidis locis calidæ plantæ suppediari alimētum. Sed dixit, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*: quoniam si frigidis penis alerentur, essent vtrique frigidæ. Omnino verò non contentenda est Menelæois sententia. Si enim calidæ plantæ, quæ nascuntur a quosis locis, in sicca loca transferantur, interibunt. Egè igitur *ἡ γὰρ ἡμετέρα* ἡμετέρα, id est frigidæ alimō-

A nis, non qua frigida est, sed quatenus est in humido. Nec verbi contentenda est confidèntio. *ἡμετέρα ἡμετέρα*, inquit. Quali accessiora fit natura illa frigiditatis: primaria verò calida: quia frigidam illam sibi parat planta calidam. *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, quia dixit *ἡμετέρα*, neque explicauit: & requiri posse videti tâtas difficultates differt ad aliam operam. Quantum verò præteriti inflatum cipi: quoniam: fugit ad humanarum ignebrarum alylism in quod si quis animi aciem intectidamus: non sanè pudcat virum verè sapientem sese fateri nescire: sed potestestati quando se quicquam verè scire professus est. Adducit ergo, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Iam verò: ac præterea *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Atque obiecta hæc offa nobis, quam deourare non potuir, putauit se euasille.

B *Lego, ἡ γὰρ ἡμετέρα ἐστὶν ἡμετέρα*. Et *ἡ γὰρ ἡμετέρα* *ἡμετέρα*. Et *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, vt suprâ. Et *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, quid hie fit, nescio. Et *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, facilis ad ignescendum. Et *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, non *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Et *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, non *ἡ γὰρ ἡμετέρα*.

Theodorus, quæ *ἡμετέρα*, non cognatione nominis, adderet, solius. Nam etiam vnuoca communem habent nominis rationem. Sed nec Greci quidem satis rectè putarunt, *ἡ γὰρ ἡμετέρα* sola nomina, rerum et eludere rationem. Et sanè valet idem *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, quod *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Et *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Theodorus aut ex aliò eodice, aut arbitrato suo aliter legit. Nos quoque ita legimus, *ἡ γὰρ ἡμετέρα τῶν ἡμετέρα*, *ἡ γὰρ ἡμετέρα* *ἡμετέρα*. Non enim constaret sententia contradictiois. Vult enim saluum ostendere, plantas fertiles esse calidiores. *ἡ γὰρ ἡμετέρα ἡμετέρα* *ἡμετέρα*. Theodorus addidit, immodicè, sanè immodicè. Non enim in naturis formatum quiequam immodicum. Sed *ἡ γὰρ ἡμετέρα* *ἡμετέρα*. Neque eum mouere debuit, *ἡ γὰρ ἡμετέρα* *ἡμετέρα*. Familiaris enim est cum ipò, omni b^o Atticis, vt *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*.

C Si non scripsit coarture, errata, dearticulare. arguere autè *ἡ γὰρ ἡμετέρα* artus, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Quòd autem malè addiderit aduerbum, immodicè, satis hie patet: vbi dicit immodicum calorem exiccare, non autem augere. *ἡ γὰρ ἡμετέρα τῶν*, suo loco Mihi tamen plus videtur *ἡμετέρα*, quàm sibi. Suis est cuiusque locus, vbi est: *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, non semper est. Est enim *ἡμετέρα*, idoneus. *ἡ γὰρ ἡμετέρα* *ἡμετέρα*.

D Theodorus addidit, magis extenuari. *ἡ γὰρ ἡμετέρα* putredane immuni, putredinis. *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, perfacilis igni accedit. Is verbis nimius sepe ac frigidus, nec ferendus. Nam quòd accedit Pinus? *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, aciem hebetant. Rectè ex necessitate, confiteor, vt dicebamus, pro antecedente. Tingo Grecè est, *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. Mirè, vbi candens ferru aquæ extingvimus, nihilo minus tingvimus. Itaq; si pateretur vñs, *ἡ γὰρ ἡμετέρα* hie illa extinctio. *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, hebetat, remittit. *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, cocturæ, confectionis in plurali: quia est in vetriculo, in venis, in membris.

ἡ γὰρ ἡμετέρα. Possent perdurare. Verò bñ tamè hoc sepe, cum aliquo nomine, polleo viribus, gratia: cum infinitiuo, Grecè fit. *ἡ γὰρ ἡμετέρα* *ἡμετέρα*. *ἡ γὰρ ἡμετέρα*, abigua vox suprâ, torpere. equè malè. *ἡ γὰρ ἡμετέρα*. **IN LIB. PRIMVM.**

I V L I I C A E S A R I S

SCALIGERI IN SECVN-

DVM DE CAUSIS PLANTARVM

THEOPHRASTI, COMMENTARIJ.

PROEMII ARGVMENTVM.

In plantis nature et arti duas, vnam simpliciter, alteram ab arte. Naturam nihil arte influere. Artem naturae operari.

A si acutius iudicemus, rō autē, minus conuenit.

Quod enim generatur, nondum est. Quosam ergo modo est, aut rō autē, si nondum est? Est autem caput hoc *αρχαίως*, eorum ex genere, quae semetētem faciunt futurae melius in toto libro maxime Philosophi familiaria, quos nihil arcescere decet superfluis. *Ουκ μὴ ἀρτὴν ἐπινοῦν.* Quasi non sit argumentum separatum, sed diligentia ut ei rō ἀρχαίως ἴσθαι. Mihi tamen commodius facturus fuisse videatur, si non dispergeret. Quare non fecit igitur? Quia mos est Peripateticorum, ut rō *ἴσθαι* narrare prius, quae deinceps ἀκρίτως διέξω. *Ἐ μὴ μόνον.* Similiter. Nō simili modo, mutile: sed simili instituto ad reddendas causas. *Διὰ τὴν ἀρχαίως ἴσθαι.* Mihi tamen scilicet. Et respondet inter se voces *ἀρχαίως ἴσθαι*, vnde nostrum *seco*. *Κατὰ τὴν ἀρχαίως ἴσθαι* *ἴσθαι*. *Τὸ ἴσθαι*, tam comprehendit fructus qui annuo prouentu generantur in arboribus non emorientibus, quam plātas alias duorum generum: quaeque intermortuae renascuntur ab radice, quaeque seipias radice propagant: sedque duobus modis: vel agnata, vt bulbae quaedam: vel prorogata, vnde alij stipites nascuntur, vt gramē: aut cacumine, vt rubus: aut nodis, vt perunca: aut semine, vt magna pars. Quae Naturae digestio longē est exactior: à nobis explicata, quā à Theophrasto. *Κατὰ τὴν ἀρχαίως ἴσθαι*. Altera pars ab arteque Naturae imitatione naturas iuuat, vel corrigendō, vel demendo, vel addendo. Corrigimus Vitem tidica. Demimus luxuriam, potatione. Addimus fimo succum.

EPI 3 rō *ἴσθαι*. In praecedenti libro disquirebat, vnde sumenda essent argumenta & investigationis, & cognitionis naturae platarum in idine quae sponte proueniunt, an in us que ab arte. Hoc erat fundamentum methodi totius. Nunc generatim haec duo vult exequi, tam quae principium suum à sola nanciscuntur Natura, quam quae artis opera naturae aliquid addunt ad eam perfectionem: quae illis tametū extrinsecus aduenit, tanquam peregrina: tamen aliena non est, sed habet proportionem & affinitatem futurae vnionis: ita vt eum principio Naturae coniungi possit artis supplementum. De vtraque igitur agit hoc libro: de natura prius, vt potē priore. De arte post. Totius igitur libri Synopsis haec esto: vt huius viri fidem atque sedulitatem cum in eruditione, tum in prudentia quae in ordinationibus consistit, intelligatur. In prima parte docet, quibus rebus naturalibus plātae bene habeant. Quae illis conferant aut incommodent. Hoc quoad ipsas. Inde ad earum officia: quippe fructificandi. Postea tum in ipar habitudines, quā earum officia quibus de causis mutantur, sicut ad fecunditatem ac sterilitatem. Deinceps de natura feminum, ac de fructuū mutationibus. In secunda parte quae ab arte fiunt mutationes. Ab his regreditur ad naturas, & agit de accidentibus: nempe de odorom causis. Tum de specierum mutatione. Inde quam ob causam in aliis quaedam inuascuntur: in terra saepe, non. Hinc de mutuis inter plantas officiis aut noxiis. Postremo de mutatione foliorum. Atque haec, vt quicquid occurreret, explicabuntur: nunc proemii aggrediamur. Quae naturae soli debent sua principia, haec & supra, & hic *ἀρχαίως* rō vocat, vltimo quidē verbo, sed recepto praeter rationem. Nam & hic & alibi, & Praeceptor *ἴσθαι*, *ἴσθαι* *ἴσθαι*. Quid igitur in naturae opere procedentibus plātis rō *ἴσθαι* inscerere ausi sumus? Praeterea

B *Κατὰ τὴν ἀρχαίως ἴσθαι* *ἴσθαι*. *Τὸ ἴσθαι*, tam comprehendit fructus qui annuo prouentu generantur in arboribus non emorientibus, quam plātas alias duorum generum: quaeque intermortuae renascuntur ab radice, quaeque seipias radice propagant: sedque duobus modis: vel agnata, vt bulbae quaedam: vel prorogata, vnde alij stipites nascuntur, vt gramē: aut cacumine, vt rubus: aut nodis, vt perunca: aut semine, vt magna pars. Quae Naturae digestio longē est exactior: à nobis explicata, quā à Theophrasto. *Κατὰ τὴν ἀρχαίως ἴσθαι*. Altera pars ab arteque Naturae imitatione naturas iuuat, vel corrigendō, vel demendo, vel addendo. Corrigimus Vitem tidica. Demimus luxuriam, potatione. Addimus fimo succum.

C Correctio autem duplex, aut plantar, aut circumstantiū. Plantar, si cui de vite dicebamus. Circumstantia sunt, tellus, aer, aqua. Tellus, vt matris: aqua, vt alimentum: aer, vt vtrunque, namque & fouet, & alit. Terram corrigimus, pura fodiendo. Eius instituo finis duplex: vnus, vt leuior ac rarior fiat, quo (exempli gratia) prorumpens Cinara commodius exeat: alter, quō stipes latius ad olefcat, & iustior capiat crassitudinis incrementum. Imitatur autem ars Naturam ipsa propagatione. Quippe vt rubus defixo cacumine seipē propagauit: ita vitis brachium demittit vniore. Item alia ratione

Naturam

Naturam imitatur: ut infitione. Quia Viseum videtur incertum Quercui. Quam legem etiam in casu mutata est. Natam enim vidimus in Sali- ce Nucem. In stipitis enim vitiosi medullam potest factam importauerat iuglandem Pica. *Δύο γὰρ ἀμύη.* Dux partes totius considerationis, Natura & ars. Hæc est vniuersæ summæ partitio.

Παρομοίωσι δὲ ἴσχυος ἢ τοῦ ἴδ. Apparatum hunc omnem operam deputat, quæ præcedit opus tale, vt per ipsum dicatur: planta est. *Ὁ λόγος δὲ ἀμύητος ἢ ἀμύητος.* Hæc est illius consilii ratio, *ἀμύητος τὸ ἴσχυος.* Quia non vna ratio. Simul enim tractanda est, et vtriusque vna esset ratio.

Ὅτις φησὶ. Quomodo ἴδ: Non significat similitudinem accidentalem. Est enim naturalibus substantialia esse naturalia. Sed ἴδ significat hęc substantialia differentiam. Sic enim dicitur, *ἀμύητος π.* *Ὁ δὲ ἴσχυος ἴδ.* Tractatus alterius partis pertinet ad ratiocinationem & intellectionem. Propterea quod habet ars suæ substantiæ principia ab intellectu, obiectum autem a re. Notiones enim sunt artium principia ad agendum.

Ὅτις γὰρ ἰσχυος ἴσχυος. Non huc rationem reddidit quare tractatio illa sit naturalis, neque quam obrem distinetur sint eæ duæ tractationes: sed consilii sui, qui instituerit causæ & inuestigare & reddere. Quæ sit Natura nihil temere molitur, nihil expedit: quemadmodum istæ sunt causæ, à quibus & in quas intendit illa, videndum est.

Ἦν δὲ ἴσχυος ἴσχυος. Similia sunt ergo. Si consilium Natura facit: & consilium Naturam iuuat ars. Omne autem simile, est alio modo diuersum: alioquin essent vnum. Vtriusque igitur assignandæ causæ, & quidem eorsum. *Ἐ πὶ δὲ ἀμύητος πὶ τῆς ἴσχυος.* Prius de Natura dicendum: qua prior. Sic Præceptor vbiq; *ἀμύητος πὶ ἀμύητος πὶ ἀμύητος.* Dubitabit aliquis. Cùm à notionibus sit procedendum, quare non incipit ab iis quæ sunt arte constituta? Hæc enim notiora nobis. Quippe nos artium principia sumus. Dicendum: in agricultura omnem artem pendere penitus à Natura: neque infitionem cognosci, nisi prius insita & inferenda agnoscantur, scilicet ab arte facte. Nam qui spectat, prius nouit consuetum genus insitorum, quàm partes insitas, aut modum insitionis. At hęc artifex hæc tractat, non spectator: qui non potest desumere surculum nisi à Natura.

Theodorus, *ἰσχυος ἴδ.* atque ex toto plantarum. Atque omnino. Hic *πὶ δὲ ἀμύητος* excludit partitionem & genus designat. Est enim cōsuetum quodammodo simplicius, quia paucioribus circumferitur differentiis. Species autem istius modo aliter simpliciore, quatenus arctioris sit ambitus. Talis est inter ea proportio, quatenus alia atque alia ratione alterum alterius est vel totum vel pars. Genus enim est ad species totum prædicabile: & tamen est speciei pars in definitione. Verùm de his supraloco. *Γνωμοίαι δὲ ἀμύητος.* Quæ agricultura parit & auget. Id est, ponit operam, vt generentur & augeantur. Non c-

nim generat aut parit agricultura, sicut stauaria quæ facit formam in marmore. At agricultura non facit, neque formam, neque figuram, neque accidentia cætera in Truncis: sed Natura: solus ea sunt officia. Ars, vt dicebamus, autem et impedimeta. Veluti eam terræ mandat semina, quæ remouet horrei solum, quo impediuntur quæ solum tangere: arui superficiem leuat, quæ impedit quomodus subeant. Addit etiam quæ desunt conditiones, quas circumstantias nominant. *Μίση,* Theodorus transfudit genera. Cicero partitiones generum in species. *Ὅτις φησὶ.* velut naturalis. Imò verò verè naturale, sicut supra ostendebamus.

CAPITULUM II.

Argumentum capituli secundi. Omnis planta inuente hyemæ pluma & boreali quæritur vero multo magis in eis calidè à frigore, & alacritate dimittit de bonore.

METISTON *ἐπι τῶν.* Enumerata cautis efficacissimas atque cōmumdistimas ad generationem. Quoties, inquit, hyemæ *ἡγίης* est, id est suis mensibus. *Ἐὐχρηστέον*, diximus, oportet tunc: non nimis longa, nimis breuis, alieno anni tractu. Hæc prima conditio. Altera, *ἡ ἀλ.* Pulchras vocat hyemes, vt mox declarata, commodas imbrum vberitate borealium, & niuium copia. Omnino verò ispirantibus Aquilumibus hyemes candidiores sunt atque apertiores. Etiam si pluit, hilariores eæ pluuies sunt. *Χεῖμα δὲ ἡγίης*, hybernæ ad verbum. Hybernis affici qualitatibus. Infra de floribus *χρημαζέχων*, qui ab hyeme patiuntur incommoda. Nauis in temporibus dicitur *χρημαζέχων*, cùm aestationem patiuntur, etiam in ætate propterea quod eiusmodi difficultates hyemæ peculiare sunt. *Βλαβήσις ἢ ἀλ.* Idem quod modò dicebat, *ἀλ.* Et apertissimus est connectus orationis. *Ἄμύητος πὶ ἀμύητος πὶ ἀμύητος πὶ ἀμύητος.* Apponit minorē syllogismi propositionem per explicationem *πὶ ἀλλοιῶν πὶ χημῶν*, tribus conditionibus. Eæ sunt, *πλουσιότης, βίβριος, χημῶν*. addit ἴδ. vt colligat in vnum, quòd sit frigus absque gelu, *ἡγίης ἴδ.* Itcirco vult aquas & nives, non autem torrida hyemem. Quamquam hæc verò est segetum mater. P. riuus enim satis suppeditatur alimenti: sicco gelu reficitur mirrorum ad radices tota vis herbarum male bestioque necantur. Vult itaque non abesse gelu pernitens, sed suauē esse. Nequit enim hyberna pluuia borealis, esse sine gelu. *ἄμύητος πὶ ἀμύητος.* Duo possunt, pluuiam & boream. Duorū ergo causam dare oportet. Itcirco dixit, reponendum arboribus tantundem quantum subtrahendum est. Subtrahendum est autem à fructificatione. Igitur hæc est ratio *πὶ ἀμύητος πὶ ἀμύητος.* Imbres affluentes esse conuenit: vt exhaustæ fortibus arbores de integro replantentur. Et moderata est postulatō. Cùm enim scilicet exinauerint in ipsos fructus, saltem sibi alimentū reponi debere. Hæc est ratio quæ fit *πὶ ἀμύητος πὶ ἀμύητος.* Sequitur quòd ob borealē esse oportet.

Non satis est accipere succum: iustitiam enim, quae etiam cunctis opus est. Et hic peruersus ordo. Cohibetur enim prius quam coquatur. Cohibentur autem ut arctiore loco melius coquatur: neque laxaris partibus tempore superueniente protinus euocetur intempestiue. Id quod fit Noto flante. Igitur educti flores in hac regione, cui Vulturum vel bernus frequenter excitat tepores, Cori ueni aut Aquilonis, quorum utriusque ut per spirat hac anni tempestat, ut per cetero miserè aut utitur ipsi, aut affertio pediculo decutiuntur. Vtrunque igitur & detentio, & coctio frigore sine detentio per se, coctio per accidens, coereio calore intus per *ἀρτηρίων* quod & supra dicebamus. *Τροπή δὲ τοῦ ἀλλοτῆος ἐστὶν ἀλλοτῆος ἀλλοτῆος.* Maior & minor propositio simul in vna consuntur. Ita habentur hinc *ἀλλοτῆος*, quod erat *μαλὸν ἐκ ἀλλοτῆος*. *Ἰδὲ ἕτερον ἄλλοτῆος* minor propositio alterius syllogismi. Oportet cohiberi succum, ut coquatur & aliar: Hic est maior. Sub ea sumitur altera. Hyeme cohibetur. Conclufio igitur hinc causa est coctiois & alimenti. *ἰσχυρὸν*, grauet, premat. Quia terrae densat superficiem. Translatio à pon deribus, quae premuntur, arae calor deorsum traditur ad interna. *Καὶ μὴ ἀλλοτῆος ἀλλοτῆος ἀλλοτῆος*. Ne excurrat. Id est, ne euocetur vel alimentum, vel calor naturalis. Si enim non comprimatur, exhalabit. *Ἰδὲ δὲ μοχλὸς δὲ ἐκ ἀλλοτῆος ἀλλοτῆος ἀλλοτῆος*. Haec motus principum inter se: *ἀλλοτῆος*, cunctis in. *Τὰ δὲ ἄλλα*. Adhuc ostendit *ἐκ ἀλλοτῆος ἀλλοτῆος ἀλλοτῆος* finale ac materiam necessitatem: ubi dicitur, *ἀφ' ἧσιν τὸ εἶναι*, non modico alimento, sed laigo: ergo etiam *ἀφ' ἧσιν* materiam posuit. Imbres igitur. Simul rationem reddit *τὸ ἀφ' ἧσιν*: duobus uerbis, primum est *ἀφ' ἧσιν*. Quod enim didicit, ut scita atque appulsa uoce utar, oportet multum esse, alterum uerbum, *ἢ τὸ ἄλλοτῆος*. Si tota requirit arbor: magnae molis magna debetur quantitas ad supplementum. *ἢ τὸ ἄλλοτῆος*. Ratio, quare cohiberi oportet. Quia tamen si multus deman tatur humor: tamè si non retinetur, non erit multus. Tum si distributione opus est, necesse est diu cōtineri, quod ipse declarat per *ἀφ' ἧσιν ἄλλοτῆος*. Id est quātum sanis. Quae necessitas etiam à duobus operibus declaratur: unum est in participio *ἀφ' ἧσιν*. Coctio namque est motus motus fit in tempore. Et coctio est alieuius & aliquāti cunctio neque sola alteratio, sed etiam transubstantiatio. Partes enim arboris non aluntur aqua, sed ex eo quod fuit aqua & alia elementa simul. Est igitur alieuius, id est humoris erudi, & aliquāti, id est ut dixit torius, multi. Eget igitur & transmutatio multis alterationibus antecessibus & alterano multo tempore propter eruditatem: & copia requirit multam pognam. Deinde est aliud participium *ἀφ' ἧσιν*. In quo etiam ueteris officium designat. Non enim est sola *ἀφ' ἧσιν* ad alendum plantam: sed & *ἀφ' ἧσιν* ad ferendum fructus. *Τὰ δὲ ἄλλα*. Hoc aduerbium celeritatis aduerbatu commoditari *τὸ ἔχειν ἀφ' ἧσιν*. Quia ex si mollitia praueuit statuti temporis illius *ἀφ' ἧσιν*, & succum

A euocat ingermina. Tempore enim laxat. Quam obrem nos in hyeme diximus uentis elementiam. *Δὲ τὸ ἔχειν ἀφ' ἧσιν*. Nunc declarat borealium imbraum uoluitatem. Quia si spirant Austris, mollis fit aer: minor propositio syllogismi, maior illa iam dicta fuit: aeris mollitia euocat. *Καὶ ἀλλοτῆος ἄλλοτῆος*. Duæ causae commoditatis & nobis. Prima, quia iuxta sicuti rores Cyrenatici, qui praestant in nubibus, propterea quod dicitur partiam iubebit. Pluuiae uero diluunt, aut quibus detegunt atque auerunt: aut solum densant in quibus modum. At nis, postquam in eis haerendo fuerit: dicitur manet *ἀφ' ἧσιν*, si in partem loci in ipsi. Itaque etiam eroda terra dicitur inerta. Omnis autem aer principium euasipium pingui uisus est. Nix uero ita gelat tellurem, ut non compiler, sed pondus dissipet. Super nubibus enim solum non solum spatium uisus, sed solum in nubibus. Hoc est quod supra dicebat, *ἀφ' ἧσιν ἀφ' ἧσιν*. Illa uerba en nis significat. *Δὲ τὸ ἔχειν*. At non pluuia: abicit enim. At materiam quae uisus ad alimentum. *Καὶ τὸ ἔχειν*. Ergo dissipatum pensum non premit aut suffocet calorem naturalem, sed ita uocat: ad operam ponendam ob coctionem. *ἢ τὸ ἄλλοτῆος*, non confectum, ut pluuia: cuius partes scipias stupantes, & nequunt inter se cedere. *ἢ τὸ ἄλλοτῆος*, uero, sicut solum est eius casu, tanquam tralco. Tamen quod dicitur *ἀφ' ἧσιν*, melius *ἀφ' ἧσιν*, aut *ἢ τὸ ἔχειν*, *ἀφ' ἧσιν*. *ἢ τὸ ἄλλοτῆος*, *ἀφ' ἧσιν*. Prius tamen deprehendit quam includat. Quod tot locis monuimus, transposuit more suo. Et tanè prioris partem propositio nes apte fit *ἢ τὸ ἔχειν*, notat obidionem illam *ἔχειν*, locum inferioris. Sic prior praeposito posterioris *ἢ τὸ ἔχειν* in inclusione. At *ἢ τὸ ἔχειν*, quod praeteritio obidionem praecedentem à nibe. *ἢ τὸ ἔχειν*. Ut talis hinc apta fit, & ad partem in arboribus, & ad totius in genera tarorum generationem. Iuuitur autem icmuna, propterea quod dicitur cohibita

B Deinde cum soluitur & marectit, sensum subit. Adderet: nibeum simi uicem gerere. Omnino enim ex nibe fit aliquid lutoium. Ad haec ita censico, Nibeum multum concepti aeris continet: tota namque spuma est. Omnis autem aer principium euasipium pingui uisus est. Nix uero ita gelat tellurem, ut non compiler, sed pondus dissipet. Super nubibus enim solum non solum spatium uisus, sed solum in nubibus. Hoc est quod supra dicebat, *ἀφ' ἧσιν ἀφ' ἧσιν*. Illa uerba en nis significat. *Δὲ τὸ ἔχειν*. At non pluuia: abicit enim. At materiam quae uisus ad alimentum. *Καὶ τὸ ἔχειν*. Ergo dissipatum pensum non premit aut suffocet calorem naturalem, sed ita uocat: ad operam ponendam ob coctionem. *ἢ τὸ ἄλλοτῆος*, non confectum, ut pluuia: cuius partes scipias stupantes, & nequunt inter se cedere. *ἢ τὸ ἄλλοτῆος*, uero, sicut solum est eius casu, tanquam tralco. Tamen quod dicitur *ἀφ' ἧσιν*, melius *ἀφ' ἧσιν*, aut *ἢ τὸ ἔχειν*, *ἀφ' ἧσιν*. *ἢ τὸ ἄλλοτῆος*, *ἀφ' ἧσιν*. Prius tamen deprehendit quam includat. Quod tot locis monuimus, transposuit more suo. Et tanè prioris partem propositio nes apte fit *ἢ τὸ ἔχειν*, notat obidionem illam *ἔχειν*, locum inferioris. Sic prior praeposito posterioris *ἢ τὸ ἔχειν* in inclusione. At *ἢ τὸ ἔχειν*, quod praeteritio obidionem praecedentem à nibe. *ἢ τὸ ἔχειν*. Ut talis hinc apta fit, & ad partem in arboribus, & ad totius in genera tarorum generationem. Iuuitur autem icmuna, propterea quod dicitur cohibita

D fouentur com modius intimo calores qui, ut supra loquebatur, *ἀφ' ἧσιν*. Itaque hic dicit *ἢ τὸ ἔχειν*, in merofioribus fibris in *ἢ τὸ ἔχειν*. Quasi radix in fibras scidatur. Sic enim scriptum est, *ἢ τὸ ἔχειν*. Non tamè utriusque coeuenit. Quippe *ἢ τὸ ἔχειν* passiuum est *ἢ τὸ ἔχειν* aduicem dicitur igitur *ἢ τὸ ἔχειν*, neque *ἢ τὸ ἔχειν* scriptum: tum quia genens eadem ex casuatio, tum quia non frequens uisus *ἢ τὸ ἔχειν* potius. Itaque *ἢ τὸ ἔχειν*, *ἢ τὸ ἔχειν*, *ἢ τὸ ἔχειν* cum propter denationem in seipsum collectus calor corroboretur ita ut radices agat profundiores atque validiores. Duo postea, *ἢ τὸ ἔχειν*, spationem atque subationem. Sic enim iubaati quales, qui non filis texti sunt, sed pilis confecti, quales pilci, & quos *ἢ τὸ ἔχειν* uocant.

Altera

Altera vox est, ἡ τριπλή. Quia fit ex densatione compressio. Igitur, sicuti dicebamus, non reuicit ἄλλοι, sed vehementer gelu concretionem.

Καμὲ τῶν μίαν δὲ τῶν ἄλλων. Vbi primum celi parte laxata est, erumpit ac repentina capit incrementa. Τεχέριος ἔστι ἀφίαιος ἀπὸ δέσσης. Redditiones, cum ipsis redditionibus. Et redit, & quod detinuerat in radice, reddit ad cremenā superiorem. Idque tum multitudine celeriter. Posuit ἡμῖν ἕως pro tempore: quod & nos: voluenda dies en actulit. Ne putes igitur te fraudatum tempore: estὸ compeniat. Τεχέριος. Ne putetis opus ea dilatione imperfectū: ἀφίαιος. Optimum verò ministrationis officium magnum in celeritate. Καλὰ τὰ ῥήματα ἡμῶν. Quia frigus communes fecerat vtilitates & arboribus, & iatis distribuit certas differentias. Sententia summa est. Pluuia plus arbores, frigore plus iuariata. A stus plus esse viles vterque: at senumbus quàm arboribus vtiliores. Itaque vetus quoque verbum fuit: Ἐστια pluuia, puluere byberno grandia farrā Camille metes. Idē dixit, ἀφίαιος τῶν ἔτι τῶν δευτέρων ἢ τῶν μᾶλλον. plus scilicet quàm arbores.

Ratio. Quia radix eorum minus profunda ex profundo nequit haurire. At soli superficies æstu facile siccat. Arbores autem tum de maffioribus radicibus ἔστι longinquioribus, profundioribusque, ac propterea manus exvitis locis alimentum sibi parare queunt: tum sibi semper intus habent succi multū. Itaque non alimentū & humore, sed potius calore opus habent, qui eis optulatur ad coquendos iam partos, iam seruatos iuecos, & quos conficit ad alimonia, & quos vertat ad germinationes. Hoc est quod aiebat, ἔτι τε τῶν πᾶσι μᾶλλον ἢ σπυρρίων τῶν δίδυμων. Duo autem ponit in satis, ἡμῖν ἔτι ἡμῖν. Plus humoris poscunt, quia plus siccantur: sed minutas pluuia: dat rationem ἡμῖν δίδυμων. Larijores enim bres, & sub strahunt glebam, atque iocireo thesaurum alimenti: & sternunt ipsa. Quamobrem facile putrescunt. Idē dixit, ἔτι τῶν πᾶσι δίδυμων: vt ostendat satis operæ poni posse etiam à minutionibus illis orationibus. Itaque omnes orationis partes inter se conueniunt. Sicut & illæ: in satis δίδυμων. in arboribus ἔτι ἡμῖν. Dixit autem ἀφίαιος τῶν ἔτι ἡμῖν. P rior præpositio materiam additam: nuntum declarat: altera temporis successione, atque aded accessionem ipsam. Pluuia, disse retas, non confertas sed crebras. Cui respondet illud in arboribus, δίδυμων. Quia calore inaniantur satis, ἡμῖν que-runt: arbores quia δίδυμων, non querunt. Σπυρρίων ἢ τὰ βλαστῶν ἔτι ἡμῖν. Quia dixit arbores non humoris egeret, sed calore, adiungit argumentum. Haud prius germinare quàm ver aduenit: cuius scilicet tepor σπυρρίων: vt anni calor interno calori ferat luppetias, per se imbecillo ad illam concoctionem.

In vtroque casu, recto & quarto legi potest ἡμῖν τῶν ἡμῖν, de niue: & σπυρρίων τῶν ἡμῖν, de terra: que calorem cohibet. Corrige plebecum mendium ἐπὶ πᾶσι μᾶλλον. Et σπυρρίων, pro φρίων. Et δευτέρων

A pro ἡμῖν. Illud autem non vulgare, ponit pro ἡμῖν δίδυμων ἔτι ἡμῖν.

Theodorus, ἡμῖν ἡμῖν ἡμῖν, summum omnibus arboribus acie et bonum. Etiam Latine sic ἡμῖν ἡμῖν ἡμῖν, tempus, utrumque. Καλὰ ἔτι, commodis. Græcè tamen hie pulchrum significat: & vulgus ita vitur. ἔτι ἡμῖν ἡμῖν ἡμῖν. Theodorus addidit: frigus vehementius, diutius, que aduenit. Duo errata. Non exprestit ἡμῖν ἡμῖν. Et omnino appoſuit quod auri contraderceret. Ait enim Theophrastus ἡμῖν ἡμῖν ἡμῖν, quam sententiam tanti fecit vt adderet alieuerationis ἡμῖν ἡμῖν. Si vult ergo frigora sine gelu: quid addito fuit opus, vehemencia esse oportere atque diuturna frigora? Nec prætereundum quod item per se adueniat. Si enim opus habet ἡμῖν ἡμῖν ἡμῖν, vt scribit Philosophus: non opportunum est aduerbium, diutius vt ad iungatur Theodorus. ἡμῖν ἡμῖν ἡμῖν influxu cœruens vnicō dilabitur, delabitur potius. Nam dilabi dicimus, quoties dispersum: vt dilapsi equites, qua talis cuque sese ostenderit. Neque negligenda vocem Latinarum cum Græcis collatio. Nostrum ruo, Græcum est integrum ἡμῖν. id per, influxum interpretatus est Theodorus. Et quod erat, ἀφίαιος ἡμῖν ἡμῖν est ἡμῖν, verut per cœruens. Τεχέριος τῶν ἔτι ἀφίαιος τῶν ἡμῖν. Celeriter atque vruerā erumpunt. Non erumpunt semina, sed effundunt: ἀφίαιος ἡμῖν.

Τεχέριος ἔτι ἡμῖν. Mox siccarim & que maderere. Non est ἡμῖν ἡμῖν. Mox enim ordinē confignificat: quippe est aduerbium consequentis, & relatiuum. Quare in secundo comitate recte fortasse at in priore, nequaquam.

Τεχέριος ἔτι ἡμῖν. Mox siccarim & que maderere. Non est ἡμῖν ἡμῖν. Mox enim ordinē confignificat: quippe est aduerbium consequentis, & relatiuum. Quare in secundo comitate recte fortasse at in priore, nequaquam.

CAPVT III.

Tertio capitis argumentum. Rufus de imbrium excois probat vtilitate. P rior tempore perditio anno, vti in Aegypto, a quodam illam confert. Vbi intermittit, vbi est frigus interueniens. Germinationem esse quasi quendam generationem. Omnes generationes exere multum tempore, vti in Aegypto facile pias geruntur producantur.

T I ἡμῖν ἡμῖν. Fortasse non erat hinc scindendum materia: vna enim tantum materiam est. Rufus namque probat, ab imbris pluuia multas cucnere commoditates: quod Aquilone spirante, non Austro. Iecireo dixit ἡμῖν ἡμῖν. Quasi fit additum nouum prioribus argumentum. ἡμῖν ἡμῖν ἡμῖν. Hoc fuisse falsum. Non enim omnia pluuio tempore diuturno melius habent. Non enim frigus, non olera pleraque. Idē addidit, ἡμῖν ἡμῖν. Quoniam maior pars. Nam sanè arbores etiam quædam non illam amant imbrum vberitatem. Non enim Mali, non Oleæ, vt a libi dictum est.

ἡμῖν ἡμῖν ἡμῖν. Castigat sententia ἡμῖν ἡμῖν. Non omnis ἡμῖν ἡμῖν, quippe non australis, sed borealistanium. Australibus enim δίδυμων ἡμῖν.

id est humore nimio marcescunt aut fathiscunt. *ἡ ἀδυναμία*. huc Hippocrates aphorismus. Austerius est graues. *ἰχθυός τε ἡ ἰσθητικὴ ἀλλοίωσις*. ut et sibi melius valeant: hoc est *ἰχθυός*: & sint officiosiores ad opus concoctionis, hoc est, *ἰσθητικὴ*, scilicet fructus. & dixit *ἀλλοίωσις*, quia etiam sub austro marurant, sed sub borea plus. *Ἄτι τῆς μίγξης*. Ratio roboris. Quia terra saturata est. Argumentum *ἀτι τῆς ἀδυναμίας*. Quia, inquam, terra est tanquam penu plenum. Ideo dixit eam *ἀδυναμίας*. Potest ergo multum suppeditare. Hoc ab efficiente illud a recipiente. *Ἄτι τῆς συνίστησις*. vox haud facilis ad Latinitatem recipiendam. Significat tamen firmitatem. Constata, inquit ipse. id est non cruceta, aut famelica, sed quasi in suo aere. *καὶ ἐκπυλῶσθαι εὐλαίᾳ θέρμῃ*. Quia non exhalat calor, & concepto intus calore. *καὶ ἐκπυλῶσθαι* à quò? à frigore sanè repercutiente. Sic frigus & cohibet intus calorem, & corroborat atque compacta facit. Hoc erat, *συνίστησις*. *Ὁ σπυρ γάρ, particula* ὅ hoc continuat iuxta praestat vium. Non enim ab aere asseruitur clementia deducere simul potest arborum felicem habitum, & à frigoris beneficio firmari arbores. Esto tamen hunc ad modum opportuna sententia hęc: quasi occurrat obiectioni. Dicat enim quispiam. Quomodo frigoribus assignas arborum firmitatem & coctionem? Nam sanè in Ægypto, ubi frigus nullum, ibi lætissimæ arbores, atque fertilissimæ. Respondet. Ibi aciem quidem esse calidam, sed clementer. Hoc enim est, *συνίστησις*, suaui. præterea dicit, *ἀτι*. Quare non sit contrarium ubi existit. hoc est illud, *ἀποπυλῶσθαι*. Nihil, inquit obuidet in Ægypto: propterea quod est æqualitas. Itaque semper est *ἰσθητικὴ*. Duo fauent igitur: scilicet aer duabus conditionibus: quia non est asper quia est apertus ad alendum. Sic & alibi habemus, *ἰσθητικὴ*, quasi dicas alium. Fauet etiam solum. Nempe *ἀπὸ θέρμης* τὸν αὐτὸν: non autem vicissitudinaria, ita ut oportet eam cohiberi, si vobis postea suppeditari, quantum sit satis. Et sanè si Februarii frigora non superuenirent: rectè succederet etiam nostratibus. Tum deinde dicit alteram dubitationem. Querret aliquis: an boreale frigus illud sit arboribus naturale. Respondet ad hanc sententiam. Non esse, nisi per accidens. Hęc autem sententia est, quæ & supra non semel. *Περὶ τῆς συνίστησις*, ut hæc et ita fiat. Id quod hæc ita facit, aut in omnibus, aut in quibusdam, opus habet fortassis alio temperamento. Ut non sit calor elementaris solus, calor scilicet is qui vulgè sentitur sed alius ortus temperatus. Idcirco dixit, *σπυρ*: ut ad formam, etique instrumentum dirigere nos. Et addidit *ἰσθητικὴ*: quia non est hic locus disputationis huius, sed in eo libro qui tractat viuacitatem viuacitatem generationem: quem librum tam animalibus quam plantis oportet esse communem. *Ἐστὶν δὲ ἄτι*. Contra hæc apud nos, atque in Ægypto: quia hic temperatum vices non solum variæ, sed etiam aduersæ. Quamobrem oportet statos esse circuitus ac terminos

germinationum, & quæ certis qualitatibus legibus accommodatas. Propterea dixit, *σπυρ* & *ἰσθητικὴ* præueniunt: præcurrebant. Hyēs designat tempus antierpationis in quo fit exeritio illa, siue egressio. *ἢ ἢ*, notat naturam quæ eis debetur, & ex qua egrediuntur. Nam si debet hyēs esse gelida, ut cohibeat succum erumpens in folia & flores, & sit tepida, euocatus ille ioccus atque in germina conformatus, noui frigoris superuenit corrumpitur. Non enim interpestius tepor ille alieno incubans tepori potest perpetuari. Ideo dixit, *ἰσθητικὴ*. Id est suo tempore. Et verò signatio vius est eum dixit, *ἰσθητικὴ*. Anticipatio namque omnis celeritatis nota est. Curius autem est erum motus celer. *ἀτι ἰσθητικὴ*, ob alimentum copiam, siue à solo intelligas, siue ab aere. Aer namque austrinus implet. Itaque *ἰσθητικὴ* aciem dicit *ἰσθητικὴ*. *καὶ ἄτι τῆς ἀδυναμίας*, & aeris indulgentiam quæ laxat. *Ἄτι δὲ hic ἄτι τῆς*. Laxat enim tepor. Hoc est ei contrarium, quod supra de contrario, scilicet frigore, dicebat. *ἰσθητικὴ* & *σπυρ*. Tanquam sibi debitum tempus à festina germinatione preoccupatum vindicantia frigora superueniunt. *Ἐστὶν δὲ ἄτι τῆς συνίστησις*. Quia rei naturam demonstrat ex vii Philosophorum sieloquentium, ut Laurus erat. Quod etiam iam factum est in Natura naturale videtur esse. Hoc alibi tubulidus disputatum est. *καὶ ἰσθητικὴ* visit, de frigore. Sic & Virgilius. & sanè duentium vium caloris ac frigoris effectus idem in germibus, floribus, fructibus: Flacciditas primum exhausto succo aut corrupto, deinde ariditas, tum casus, postremò color ater. *Ὁ σπυρ γάρ ἢ ἢ ἰσθητικὴ*. Explicatio est commodi & incommodi. Cur à frigore noceret? Propterea quod eget aere molli. At cur eget? Quia nondum firmi factus, nondum solidi. *Ὁ ἰσθητικὴ ἰσθητικὴ*. Seræ hyemes incommodæ: tenella namque germina populantur. *Ἐστὶν δὲ ἄτι τῆς συνίστησις* Acris eget clementis & lenis ad educationem. Figura attributio, quæ est soboles tractationis. *Ἐστὶν δὲ ἄτι τῆς συνίστησις* enim est affectio rei animalis, & *ἰσθητικὴ* *ἰσθητικὴ*: id quod hic de aere.

καὶ ἰσθητικὴ ἰσθητικὴ. Dux sunt causæ, quibus maxime nocet arboribus principibus lætis. Vna est materialis. Imperfecta materia nequit sic tueri. Itaque alieno eget præsidio, quod sic est in aeris benignitate. Propterea dixit, *ἰσθητικὴ*. Altera causa est penè formalis. Quia germinatio prima videtur esse quasi compendium totius futuri prouentus: cuius feliciter aut interitus in aeris benignitate aut scititia repræsentatur. Sed illud vrbamifimè. *Ἐστὶν δὲ ἄτι τῆς συνίστησις*. Quod imbecillum est, indiget quasi nutritionis. Nutricis eget sedulitate. Perlat in metaphora *ἰσθητικὴ*.

καὶ ἰσθητικὴ. Maior propositio. Omnis mutatio, & omnis generatio opus habet præsidio ad progressus faciendos: facile namque impeditur.

Minor

Minor: Germinatio, & florifcentia sunt mutationes, & aliquo modo generationes. Hoc enim supra sanè substantia noua est. Hæc autem est definitio generationis. Tunc enim generatur arbor, cum semen generatur. Quia semen est idem numero cum arbore, quæ ex ipso creatur, quasi potentia & actus ut in Triangularibus declaratum est. E' αἰετὶ ἑστὶ ἀλλήλου φθῶν. Conuenit hoc cum Fernonibus. Dicebat enim, τὸ τῶν ἑδαικούτων, ἡ δὲ ὕλη ἐστὶν ἡ ἀρβύρα, ἡ δὲ ἰσχυρὸς ἡ ἀρβύρα, ἡ δὲ ἰσχυρὸς ἡ ἀρβύρα, ἡ δὲ ἰσχυρὸς ἡ ἀρβύρα.

Etia ab eodē ἀπὸ τῆς φύσεως conuertitur enim vel in muræ, vel foliorū, vel stirpis allusione. Sic enim aboletur, ubi confluit. ἀπὸ τῆς φύσεως. Hoc non est malum ab alijs distinctum, sed consequens. Habet autē multas præterea causas alias à superioribus. Igitur totum illud colligit vno verbo, quom dicit, τὸ ἀλλοτῆρος, quod alij, ἀλλοτῆρος. Αἰμαζῶν. Denique tot affectū distinctibus, quot afferunt hyemales tēpestates. Dicit autem, ἡ δὲ ἰσχυρὸς ἡ ἀρβύρα, more iuro, nequid prætereiret. At quæ est aliaud præter ἄλλοτῆρος ἡ ἀρβύρα, cuius sit generatio? Sanè haud parū negotium est, intelligere. Nam fructum sub flore comprehendit. De cortice, aut medullæ augmento icōsillē, nimis leue est. An τὸ φλοιὸν ἡ ἰσχυρὸς, quæ neque rami sunt, neque folia, neque flores, neque fructus? Eiusmodi sunt Galles in Salvia & Quercu, & Cachryes, & Agaricum, atque alia talia. E' ἡ κριτὴ ἐστὶν ἐκ τῆς ἰσχυρῆς ἀρβύρας ἀρβύρα ἀρβύρα.

Argumentum à potiori. Non est dubium, quod & alibi diximus, agrestia nutibus esse robustiora. Hæc, inquit, sentunt noxas illas. Quipe parturientes sicut frigidiore vento deprehendantur, aut calidiore, preunt. Αρβύρα ἡ ἀρβύρα, felix vox rectem designans germinationem. Et quia placidiore aurtæ, quæ inera frigus illud subsistunt, non ita nocent: addit ἀρβύρα, vi fit valde frigidus aut calidus ventus, vnde perulgarum illud, ἀρβύρα ἡ ἀρβύρα. Et est in Apborumis Hippocratis. Αρβύρα ἡ ἀρβύρα ἐστὶν ἀρβύρα ἡ ἀρβύρα. Nota ἀρβύρα ἀρβύρα, ut vulgò loquuntur: vt nos emendatumus, transitium. quomodo est vius iape Virgilius. Quod penè semper in composito, diruo, etuo, subruo. Infrâ verò posuit absolutè more vulgariori. Cartera plana sunt.

Lego ἀρβύρα, non ἀρβύρα. Sic etiam ἡ ἀρβύρα, nam ἡ ἀρβύρα, numero singulari, qui non euenit feminino flexui plurali. Apud Pindarum super hoc videndum, an corruptus sit eodē. Et ἀρβύρα ἡ ἀρβύρα, non autem ἀρβύρα.

Ἄρβύρα τῆς ἀρβύρας, ut pote quæ sibi consent. Theodorus omisit, ἀρβύρα τῆς ἀρβύρας ἡ ἀρβύρα. Si quidem farura tum terra est. Compacta, dixitrim Eiusmodi: sicut infrâ, ἡ ἀρβύρα ἡ ἀρβύρα, ἐπὶ τῆς ἀρβύρας ἡ ἀρβύρα, ἐπὶ τῆς ἀρβύρας ἡ ἀρβύρα, solids non laxis. Sic Linius de Gallis, corpora calore fluxa. Νῆος ἀρβύρας, nihil retorquet. ἀρβύρα, vnde ἀρβύρας medicorum: repetere vulgò dicitur, retundere, ad verbum. ἀρβύρα τῆς ἀρβύρας, ἀρβύρα.

A li clementia. Non explet, sed aer alumnus aer generalis aliud signabat, simile tamen. Πῦρ δὲ τὸ πῦρ δὲ τὸ πῦρ, ἡ τὸ πῦρ. Ad rem tamen, quæ omnia hæc, aut aliqua ex his faciat, ad rem, ad est ad naturam. Τὸ πῦρ ἡ τὸ πῦρ, alia conditione. Non exprimit conditionis, vxi temperamentum. Est loci, est calit, est operæ, est ipsius temperamenti conditio. Itaque expresse oportuit.

E' ἡ ἀρβύρα ἡ ἀρβύρα, non tempestiue, optimè, vt apud comicos toties, in tempore aduenis. E' ἡ ἀρβύρα ἡ ἀρβύρα, quo ad uelut possit. rectè. Τὸ πῦρ ἡ τῆς ἀρβύρας. Tutelam, & quasi officium nutricis, rectè, nutricationis egeat. Αἰμαζῶν, perciduntur, verbum simstrum. eeduntur aut abiscinduntur. tunduntur potius, vt supra ἀρβύρα.

Tὸ ἄλλοτῆρος ἡ ἀρβύρα, reclusimè. Αἰμαζῶν ἡ ἀρβύρα, ἡ ἀρβύρα ἡ ἀρβύρα. Verque paruis labefacit atque interimit, addidit partus. Labefacere, ad vnguem est, labi facere, ἀρβύρα. vnde labe propne, cum terra sic fidet. In viam tamen est significatus conuersionis, quæ lapsonem antecedit, vt, labat arietē crebro lanua, nisi ibi quoque casum iam ipsum inteligas. Addit enī, & cursio procumbunt cardine postes.

CAPVT IIII.

Quæritur capituli argumentum. Quæ sit tempestiue pluuia & quare ad fructum productionem atque perfectionem.

ΠΟΜΕΝΟΝ ἡ ἀρβύρα τῆς ἀρβύρας. Pluuia quædam substantia est, ex qua fit plantis alimentum: eius autem qualitates efficiunt plantarum affectiones. Quipe naturalis humiditas, & caliditas interior, & extrinsecus adueniens, vel harum vtrauis, vel aliarum quæpiam, causæ sunt commodorum vel incommodorum quæ plantis eueniunt. Propterea deducit hæc à quantitate Philosophus: hoc est enim ἡ ἀρβύρα. Item à qualitate: nempe ab Aquilonum & Austrorum temperatione. Nunc alias adducit conditiones ad familia: quippe à tempore, quod duobus modis consideratur: aut pto ratione temporum anni: veluti cum vernas, aut æstiuas pluuias dicimus: aut respectu ad plantas: videlicet si ante germinationem, aut post, aut eum ca simul conigerit. De prima iam supra: de altera nunc, tribus capitibus. Primo capite supradictas repetit ab anni tempore, eas esse optimas. Proxima bonitate eas, quæ ante germinationem, tertia utilitate, postquam de floruerint. Hæc est prima capitis pars. In secunda repetit id quod secundo tractauit capite.

E' ἡ ἀρβύρα, conseqens. Etenim pluuiarum consideratio, quatenus antecedunt aut sequuntur germinationem, appendix est considerationis illius, quæ perpendit hybernarum aut aliarum i. iii.

utilitatē. Ratio, quia germinatio est actio. omnis actio in tempore. hyems, v. t. p. stas, temporis partes. *Ποτὸν ἔστιν ἡ γέννησις τῶν κερμάτων.* tempestiva aequas vocat πὲρ ἡμέρας, non ab horis, id est anni temporibus: (hoc enim iam supra) sed opportunas quatenus obtinent commodē plantarum affertiones sic ἡ γέννησις virgo dicitur, non ab anni partibus, sed ab ætatis opportunitate. Sic apud Virgilium, iam matura viro & apud Horatium, tempestiva viro. Ibi verò signatissime, ἡ γέννησις τῶν κερμάτων, quia κερμάτων ἕνεκα εἶ. *Ἄνετος δὲ τὸ σπέρμα τῶν κερμάτων.* Nunc τὰ κέρματα, id est apta commodis. Cicero tempestivum. *Ὀὐτὸν γὰρ ἀνετηνέμε.* Ratio, quare τὸ σπέρμα βλεπέται. quia copiosior, & melior materia, ratiois ratio. *Ἐπιπλοῦνται τὸν σπέρμα τῶν κερμάτων.* Et sicca summa vox. non solum τερμῶν, sed etiam κερμῶν. Forma namque inus agit dicit aliquis. Ergo forma extrinsecus affertur iam formatæ rei, ac per se consistenti. Dicendum: non affecti novam formam, quia totum hanc materiam super quam extendat se forma interior quod extrinsecum appellatur. Cr. mentum enim alibi diximus non esse generacionem: hanc tamen fieri sine generacione. Fit enim accessio materię, cuius forma corrupta post nullas alterationes, introducitur forma corporis, quod ali de bet. Atque inde fit vniū naturalis, id est vniū sub vna forma. Nam prius fit vniū mathematica quantarum duarum, quarum extrema ex contiguis duobus fit vniū continuum. *Ἐπιπλοῦνται τὸν σπέρμα τῶν κερμάτων.* significat complementum expletionis. *Ἄνετος γὰρ, non penitus,* ita vt tota præterit germinatione, sed ἡ κερμάτων dicitur apud Praxceptorem ἀνετος vt ἡ σπέρματα, & Cypelli. *Τὸν σπέρμα τῶν κερμάτων, ἔστι τὸ σπέρμα τῶν κερμάτων.* Hanc temere Theodorus verba hæc vel abiecit, vel dissimulavit. Nam quomodo essent ἀνετος ἡ κερμάτων, si partem haberent, partem coquerent? non enim coquitur quod non est. *Τεῖτα δὲ μὲν τῶν κερμάτων.* Tertius vtiūm pluarum ordo: scilicet postquam flores lapsi sunt. In illis enim esse vtilitatem ad materiam & formam generacionis. In his enim iam spectat Natura ἡ κερμάτων, intelligit fructū ipsū. Vt iam suppeditata, iam preparata materię, iam facie idoneæ ad formę insceptionem, forma inducatur non tan- dem ab ipsi aquis, sed à facultate formatrice. Et quia forma est perfectio, dixit τὸν σπέρμα τῶν κερμάτων. Ita exprimit Peripateticam formę appellationem ἡ κερμάτων enim vocant. *Τὸ κέρμα τῶν κερμάτων.* Quoniam statim à subsente fructū pellitur flos atque aboletur: potest intelligere quicquam, tūm primum illico prodesse pluias. Non statim, inquit: ἀλλὰ ἔπειτα ὁ κερμάτων. Cūm fructus paulo robustior est. Sic & Virgilium, - frons tenera imprudensque laborum. Et idem hoc supra iam profectus sumus. *ὁ κέρμα.* Hæc duas partes. Si non accesserit pluias: cadunt humoris inopia. Si accesserit non consummaro fructū: aut cadunt humoris obfructū: aut si non cadunt, marcore corrumpuntur. Hoc est, *ἡ κερμάτων, humore nimio soluta. Dux condi-*

tionis depravacionis: *κέρμα*, quoad vsum: *ἀνετος*, quā, ut durare queant. Idque bifariam: aut in arbore ad perficiendum, aut decepti ad seruandum ob vium. *Τὸν δὲ κέρμα, ἀνετος* sunt ad fructus fluxus necessarę, quibus macronia suppeditetur: vt etiā si fit materia, & aliorum dargatur: fiat casus fructuum. Id quod in olea contingit, vbi noua superuenit ramorum germinatio. Tunc enim cadit oleua defraudata succo, qui abeat in germina. Huc est quod dicebat *ἀνετος τερμῶν ἡ κέρμα τῶν κερμάτων.* Est autem hæc *Ὀλεα ἡ κέρμα.* *Ἄνετος, transitio.* Intempestiue, inquit, ex pluiis: at ille pessimæ, quæ florecentibus ingruunt. *Ἄνετος, nota* vocis mutacionem ex compositione. *ἀνετος*, non dicitur ἡ κέρμα, *ἀνετος, ἔστι κερμάτων.* Simplicis dicitur, *ἀνετος.* Nam sanè quod iterum est, re- cius dicitur *ἀνετος*: propterea quod præterierit occasione. Quod antequam, ex viu potius ita dicitur, quā ex verbiu etiam. Nostrium præter, melius accommodatur: quia in eo inest, præ, quod antecurrit, nisi manus acutiūs, de contrario. Quæ serò veniunt, ex non amissile occasione, quam reliquerit, fed contrā potius ipsam non esse assequuta. *Ποτὸν κέρμα τῶν κερμάτων.* Si verum est, quas incommode fructibus, qui nondum corborati sunt: quanto magis floribus! dedo dicebat, *ποτὸν γὰρ ἀνετος* minor est propositio syllogisim. *Τὰ κέρμα τῶν κερμάτων,* enumerat incommodorum species. Percutit, inquit, aut labuntur, vel rubigine, vel marcescentia. At que non cadunt, degenerant præter pauca. *καὶ τὸν κέρμα τῶν κερμάτων* ita lego abique nota negacionis. Hoc manus euenire in fructibus. causam ponit ambiguam. Aut, inquit, propter occultam vim, aut propter manifestam licentiam, qua resistant illi nimis humiditati. Tria statuit genera in enumeratione, *σπέρμα τῶν κερμάτων* & sub eo, *σπέρμα τῶν κερμάτων, ἔστι τὸ κέρμα, ἔστι κέρμα.* *Ἐπιπλοῦνται τῶν κερμάτων.* Duo tubicæa roboris illius, que resistunt caui: tota planta, & priusium pediculi. Hoc enim est *σπέρμα τῶν κερμάτων*, qua hærent. His caulis ita designatis, non sunt otiosa verba illa, *ἔστι κέρμα τῶν κερμάτων.* namque agrestia sicciora & robustiora, *ἀνετος* verò esse validiora multè persudant demonstrationes, & nomini ipsius pars, *ἀνετος.* Quod enim scipio autore facit, *ἀνετος τῶν κερμάτων* est. Locus præterea & celum, in quo & sub quo potuit nouas formę prolatio in materia comparari: poterit etiam fouere iam consuetam. *Ἐπιπλοῦνται τῶν κερμάτων.* validiorum exempla. *Ὀτὸν κέρμα τῶν κερμάτων.* vt Liliū conuallium, Hemerocales, Nareissus, Hyacinthus. *Ἄνετος κέρμα τῶν κερμάτων ἔστι κέρμα.* Ratio, quare sicet non pariantur ab illis imbribus. Quia, inquit, facile abistuntur humidum. Superfluum illum humorem depalcatur sibi illorum arida natura. *Ἐπιπλοῦνται τῶν κερμάτων τῶν κερμάτων, ἀνετος.* Iucundissima oratio: cuiusmodi sumus olim vbi in epirapho patris mei viri fortissimi. Vidium ab eo toties fatum superauit. Propositio in præuaret. Sicuti

cuti Latine dicimus, præponderat. Τι κερταῖα, est aqua valida. ἐπιπροσθηῖ, iam; siccitas superans superantem. ideo remanet ἰσότης. Hæc sic ad excrecanda iudicia. plantis atque apertius, τὸ κερταῖον, siccitas tuo robore, post pugnam ἐπιπροσθηῖ, vincit atque non patitur. ἂν τὸ δὲ ἐστὶν ἕξ ἑνὸς ἕξου.

Demonstrationis partes hunc ad modum ordinabuntur. Tempus pluvie ob incrementa sunt eæ quæ sequuntur fructuum inchoationem, & perfectionem antecedunt. Igitur quæ plantæ sero maturant fructus suos, in tam amplo intervallo licet eis expectare pluviam: atque iss etiā si seræ sunt, frui. quæ significavit illis verbis, τὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ πῦρος ἐστὶν ἡ ἀπὸ τοῦ πῦρος. Sanè conuenit, vt ne sint seris fructibus seræ pluviae: par enim naturæ ratio: par ergo causis effectus atque etiam eventus. Α-

B *πλῆθος ἰσότητος*. Quia non est omnibus eadem *συνέσεια*, id est præstitutum tempus vnum perfectionis, vt simul colligat sub vnam præceptionem disticta genera, dicit: in summa esse vitales pluvias ante cuiusque perfectionem. Notanda loquutio *ἰσότητος*. *ἰσότης*. Δὲ ἐστὶν ἡ ἰσότης ἁπλοῦς ἐκείνη.

Conclusio est demonstrationis, cuius propositio maior erat illa: Sub floris perfectionem tempus sunt pluviae: non omnibus idem tempus perfectionis: non igitur omnibus eadem pluviarum ratio tempus sita. Ὁ ἄριστος ἐστὶν ἡ χεῖρα ἁπλοῦς τὸ δὲ ἐστὶν ἡ ἰσότης.

Comparatio superioris capitis cum hoc, id est germinationis cum fructificatione, & temporum cum temporibus. Omnis hiems confert ad germinationem: at non omnibus pluvia eodem tempore ad fructificationem. Cætera plana sunt, vbi ponit inter ea quæ temperius promouent, triemes fruges. Απλοῦς δὲ αὐτῶν τὸ βίβρωσι βίβρωσι.

Repetit hæc parte capitis, quæ priorè dixerat capite. *Τὸ δὲ ἀπὸ λαοῦσιν τῶν πλῆθος*. Vnus eorum diuturnior. Rationem adiungit & antecedentis causæ, & coniunctæ, & ante has præcedentis. Coniuncta causa est ἡ εὐνοῦς ἡ ἰσότης. Fructuum firmitas ex soliditate. Huius causa antecedens est in arbore. Qualis enim arbor, talis fructus: ideo dixit, *ἡ ἰσότης αὐτῶν ἐστὶν ἡ ἰσότης*. Ita sanè habent huius consistendi atque perdurandi facultatis causam in principis matris, id est in arbore. Procatactica verò causa est in illa voce *ἡ ἰσότης*. Frigus enim densat. Quæ propositio est in hæc humana caligine vitia: nec habet vitiorum in quâ resoluatur. Nemi enim comperit esse, quâ ob causam quouè modo frigus densat, calor laxat. Est igitur ἡ ἰσότης, opus: τὸ δὲ ἰσότης, opifex. Item boreas opifex, frigus opera, firmitas in arbore opus, atque etiam in fructu. Vnde sit ἡ ἰσότης.

Αρμενί τὸ σκεπτικόν. Aelia vtilitas Non solum non addit quo marcescât: id quod Austriua facit pluvia *διὰ γυμνασίου*. Sed etiā aufert superfluum. quippe frigus cogit, cogendo exprimit. Inde lachrymæ & coryzæ nobis. Atque ideo exprimens siccit, ἐπιπροσθηῖ. ἡ ἰσότης ἁπλοῦς ἐστὶν ἡ ἰσότης. Hoc vbi causas tractat rubiginis, apertius declarat: ex humoris inessu situra contrahi ac marcescere. Ea nanque rubigo

A est. ἡ διήρησιν ἀνιδιοσόνων verbum, in fides, incubans. Ὀὐδ' ἔστι ἀλλοῦ ἐπιπροσθηῖ ἡ ἰσότης, neque permittit ab humore nimio solis pensum fatigari. Si enim plus satis humoris in fideat, id quod à Sole concoqui oportet, non concoquitur. Computretur ergo. Δὲ ἐστὶν τὸ ἐπιπροσθηῖ ἡ ἰσότης.

Conclusio. Non solum antecedentes status iuuat, quia materiam suppeditat: verum etiam posteriores, si sint boreales: propterea quod demunt de difficultate concoctionis ex eâ matris portione. Δὲ τὸ ἐπιπροσθηῖ ἐστὶν ἡ ἰσότης.

In hæc extrema capitis parte persequitur analogiam. Qualis proportio borealis frigus ad austrum teporem, talis nocturnæ pluvie ad diurnam: reddit rationem, ἡ πῦρ αὐτῶν maior, ἡ χεῖρα scilicet: quia non illud abumitur à Sole quæ noctu cadit aqua. *Καὶ ἡ ἰσότης ἐστὶν ἡ ἰσότης*.

B Vbi non est negligenter intelligendum. Primum non declarauit quid quantumque inesset in diurna pluvia periculi. Deinde non est equalitatis ius in partibus comparatis. Nam si boreæ status plus iuuat, quia detergunt magis: & Sol detergit: sub Sole quæ sicut pluvie conduci biliores esse videntur. Dicendum, non in eo esse vim comparationis, sed in tepore: vt Solis tepor austrinae mollitiæ similis sit: similiter igitur agat. Quare non differet quod sequitur, à priorè commate huius periodi. Idem enim esse ἀπὸ λαοῦσιν, & καὶ ἀπὸ λαοῦσιν τὸ πῦρ ἁπλοῦς ἐστὶν ἡ ἰσότης.

C Tamen aliquid excogitandum est, quo diurnarum imbrium colliganur in commoditates aut pericula. Et sanè videntur nihil sic currir, nisi rubigo. Sol enim incidens vitæ atque corrumpit humorem, quem discutere nequit. quam nocturnas pluvias in sequentiæ Borum adhaerescens superueniens Sol siccabit de perinde verat in fuliginosum lentorem illum, qui à calore dicitur Rubigo.

Lego, sicut in moneta, absque negatione, καὶ τὸ δὲ ἐστὶν ἡ ἰσότης. Et ἡ χεῖρα ἐστὶν ἡ ἰσότης, non ἀπὸ λαοῦ.

Theodoros, ἀδελφῶν ἡ ἰσότης, ἡ ἰσότης ἐστὶν ἡ ἰσότης. Pleniùs & latius germinatione agit. Hoc verbo sæpe vitæ ad hanc formam, perigrina sanè phrasia. Aliud enim est agere aliud facere. Sicut & Gregorius dicit, ἡ ἰσότης ἐστὶν ἡ ἰσότης.

D Et ἀδελφῶν non est plenum. Nam compleri potest generatio etiam particulatim, vt in Secale & aliis, quemadmodum in priore quoque libro declaratum est. At ἀδελφῶν dicit totum simul germinare, quantum debet, non autem differri spatium aut intervalli. Id quod & materis copiam & facilitatem (quippe sicca est contumaciore) & viniū facultatem vegetiorem indicat. *Ἐκπλοῦσιν τῶν μὴ μὴ*.

Cùm plene omnia suas formas receperint: mihi videtur minus esse vilitatē loquuti hæc, plene recipio. Cicero vitæ explendi verbo ita vt hic sit accommodatissimum. τὰ μὴ ἄλλα ἐστὶν ἐπιπροσθηῖ, cæteri quidem fructus. Qui cæteri: Non ita est, sed τὰ μὴ ἄλλα ἐστὶν ἐπιπροσθηῖ. Et Latine dicimus, alid: hic ἀπὸ τοῦ ἁπλοῦσιν. Partim delabi: quæ non delabitur: tamen ad eum corrumpi, vt speciem amittant. Alio flexu orationis dicitur idem, ἡ ἰσότης.

το χ' ἰσοζυγίου, ἀλλὰ ἐξ ἰσότητος, ut tunc sit pro-
 prius incommodatum. *Ἰσο δὲ ἔστιν ἐξ ἰσοζυγίου
 ὁμοῦ ἀποκαλλεῖται.* Omisit vim præpositionis illius
 ἰσο, non opportuna negligentia. Cuiusmodi verò
 sit illa loquutio, obviæ germinibus intererunt: e-
 quidem nescio. Sic dicit (vti dicimus) interire fa-
 me. Sic nemo dicat, caibo interire. Sic regnum
 eùm affectuist M. Manlius, at que eam ob rem in-
 terfectus est nemo dicat, regno interuisse. *Αὐ-
 ροῦ μὲν οὐκ ἔστιν: χυμῶν δὲ ἐξ ἰσοζυγίου ὁμοῦ
 τῆς ἀποκαλλεῖται.* igitur intempestivi umbres sunt pesti-
 mi, atque et toto importuni. Omisit ἰσοζυγίου, &
 vnam tantùm fecit orationem, quæ duæ sunt. Est
 enim epilogus superiorum more Græco, cum
 transitu ad sequentia. Igitur ἰσοζυγίου, qui sequun-
 tur illico florum casum, pessimi sunt, quia intem-
 pestivi. Sequitur altera sententiæ pars. Illi verò
 qui florescentibus ingruunt, longè pessimi. Ma-
 luit integrum inopportuni, quàm vitatum impor-
 tuni. *Τὰ δ' ἰσοζυγίου.* Quæ autem resistere
 poterunt, non pote melius aut plenius. Nam ἰσο-
 ζυγίου significat & manere & sustinere: quorum v-
 trunque explicuit verbo vno. *καὶ ἔστιν ἰσοζυ-
 γίου.* Sic etiam cum ipsâ negatione legitur Theo-
 dorus: Quod in fructu genere animaduertere
 licet. Imò verò minus id euenit fructibus & eor-
 o nariis, quia minus humida. itaque mox, *περὶ δὲ
 ἀποκαλλεῖται.* *Αὐτὸ τὸ ἰσοζυγίου*, propter soliditatem.
 Tamen solida non sunt, sed vacua & arundinacea
 omnia legumina, non sicut & cæterorum stipulæ ce-
 realium. *Περὶ φρούτων, retinaculum.* Pediculos
 intelligo calyculorum retinaculum, officinorox est:
ἀποκαλλεῖται, nature. *Ἐπιμελεῖται δὲ ἴστω τὸ ἐπιμελεῖται
 ἐπιμελεῖται.* Theodorus aliter legit, *ἐπιμελεῖται δὲ ἴστω τὸ
 ἐπιμελεῖται ἐπιμελεῖται.* Facilior oratio nostra est
 acutior. *Τὰ ἐπιμελεῖται τῶν φρούτων.* Faciunt vt
 plantæ amplius humore sibi oblato potantur.
 Non expletur Græca Latini. Quoties quisp-
 iam nanciscimur, eo sinè potimur. Potimur e-
 nim eo quod est in potestate nostra. at *ἐπιμελεῖται*
 plus est. quippe vius aut fructus. Multa nobis e-
 ueniunt, quibus frui non possimur. Ita etiam diu-
 næ pluuiæ plantis contingunt. At eis non fruun-
 tur plantæ, quoniam subtrahitur à Sole multum.
 Ita que *ἐπιμελεῖται χυμῶν ἴστω.* *ἐπιμελεῖται ἴστω.* Deni-
 que sic statuendum est vsu Latinitatis: vt qui frui-
 tur, potatur: qui potatur, non continuò fruatur.
 Cæterùm, quod toties testati sumus, pauci parè
 loquuntur. *Ὅτι δ' ἴστω ἴστω ἐπιμελεῖται ἴστω ἐπιμελεῖται
 ἴστω,* neque æstu Solis afficere sinunt. Nullus est
 in hisce verbis sensus. Neque quod apparandum
 est concoctioni, à Sole vastari. Vastum enim est
 vacuum. Suggests Sol euacuat. Ea est lætio que
 Græco verbo significatur *ἐπιμελεῖται*, detergunt. o-
 ptimè. Absumit ad verbum.

A **Q**uoniam pluuiarum eunmodi,
 aut incommodam naturam dedu-
 xit à ventorum substantia & qua-
 litatibus vt analyticam expedit ra-
 tionem, tractat etiam ventorum ipsorum ex natu-
 ris vilitates. Et quia ventus, tametsi non est aer
 motus tantùm (vt in meteoris de claratum est) sed
 aut sola exhalatio, aut ab exhalatione pulsus aeri
 tamen quia id est in aere, quod aqua huminis in
 terra: ita recipit ab aere qualitates, sicut à terris
 quas transmittit fluuius. Igitur *Auster* est sic-
 ciss, humidus est nobis propter mare, quod trās-
 meatur: vnde ab hauriendo Latini nomen. Item
B *Vulturini* eadem consideratio. Nam tametsi causâ
 non ab simili calidus est & *Italix* & *Provinciæ*:
 tamen hic in *Valconsa* frigidus est interdum: sa-
 nè quoties *Aruerni* montes niuis tecti sunt. Si
 nanque inter illius exortum, atque hanc interfa-
 cent regionem. Hæc est causâ propter quam de
 aeris hic scribit qualitatibus. Hæc est prima capi-
 tis pars. In altera disputat de locorum differentis:
 in quibus etiam petit argumentum ab animalibus.
 In tertia parte considerat locorum conuen-
 nientes cum plantis conditiones. *Τὸ ἰσοζυ-
 γίου δὲ τῆς.* Eadem ratio ventorum. Nam si pluuiæ
 Aquilonæ sunt meliores Australibus: tanè ipsi item
 Aquilonæ Austeris erunt meliores. Ab effectu no-
 to ac probato ad causæ cognitionem. *καὶ τὸ
 ἰσοζυγίου.* Ventorum differentis substantiales ab ex-
 halationū substantia sumuntur, & qualitates prop-
 riæ à qualitatibus propriis. Accidentia verò
 locorum natura debentur. Locorum natura du-
 plex, aut à quibus, aut per que. Prior ratio magis
 vniuersalis inuit per ois dimensions. Ita dis-
 tinguuntur in Aquilonem, Austrum, Fauonium,
 Subsolanum primò, mox in alios per interstitia.
 Ab Oriente nanque, Occidente, Ἰσθμῶ aut Polo-
 rum tractibus flant. Hoc ideo sic distinguo, pro-
 pterea quòd *Auster* nō stat ab *Antarctico* nobis,
 sed ab *Æthiopia* aut *Libyæ* montibus, qui à *Me-
 dies* *Atlantis* promontorio ad *Mareoticas* penè pa-
 ludes pertinens, separat à *Libyæ* desertis oras *Af-
 ricæ* maritimas. Hic est modus vniuersalis. Pri-
 uariam verò ventis adsumunt varias qualitates lo-
 ca (sicut dicebamus) per que transeunt. Prioris
D autem modi etiam ratio particularis est à prius
 locis. Quidam enim spirant à terra, quidam à ma-
 ri. Hos igitur hic comparat inter se. Eos qui à ma-
 ri veniunt esse frigidiores, quàm qui à terra. Quæ
 tamen sententiâ si simpliciter accipiat, haud sem-
 per ruxa est. In *Italator*, *Provincia*, *Bethicæ*,
 quin vniuersâ *Græcæ*, *Austris*, *Africis*, *Euris* lon-
 gè frigidiores sunt ii qui à terra surgunt. In *Italia*
 ab *Alpibus* *Noricis*, *Carnis*, *Illyricis*, *Galliciis*,
Apennino. In *Provincia* ab *Aruerni* montibus,
Cemenis, *Pyrenæis*, *Allobrogibus*. In *Græcia* ab
Oeta *Hæmo*, *Rhodope*, *Olympo*. *καὶ τὸ ἴ-
 στω δὲ τῆς ἴστω.* Quoniam qui venti vel se-
 quuntur Solem, vel antecedunt, ἢ *Solis* naturam
 videntur participare. Orientales autem cum *Sp-*
 ic.

C A P V T V.

*Quædam capitis argumentum. Qui venti eunmodi sunt, et
 quare. In a non omnibus eadem. Australis borealis solentia. Et
 ea quædam quædam esse, quædam eunmodi flantibus veris.*

le. Subtilitas hæc digessimus alibi nos Frigidiores cum sunt ab Oriente nocturni, ab Occidente ca-
 lidiores, quia Solis impressio recentior est. *κα-
 δάλου τὸ ψυχρῶν.* Maior syllogismi propolito, si-
 mulis superior. Frigida omnia conferre. Cæterum
 qua frigus (vt dicitur in aëre alibi) non facit
 ad opera natura per se non potuit hoc axioma
 verum esse in omnibus speciebus, locis, temporibus,
 etatibus germinum aut florum. Idcirco subdit,
 quibus castiget audaciam nostre vniuersalis il-
 lius, *καὶ δ' αὖτε.* Prima moderatio est cum dicit, *αἱ
 εὐραὶ.* Altera, cum expræhat iustis sic, *ὡς μὲν ἀπὸ
 αὐτῆς.* Frigida iuuant flatus, modò ne sint etiam
 num tenella germina. Felix compositio *Γραικί-
 σιαι, ἰσθμῶν, ῥιζοῦ, ἀπὸ τῶν ἀπὸ βλαστῶν.* Hæc est excep-
 tio atque præcipitio illius *αἰθέρου.* Sequitur ra-
 tio. *Τὴν δ' αὖτε.* Hoc etiam supra diceba-
 tur. Multa enim hoc in capite repetuntur, que pri-
 dem dicta fuerunt. *Βλαστὴν δ' ἐν τῷ ζυμώσει.*
 Quia dixit τὸ ἐν τῷ ζυμώσει, declarat, que. Sunt eni-
 m tres, Africa, Fauonius, Corus. Ex his eligit
 temperatorem. Nam & supra & infra laudauit
αἰθέρου. Non solum autem ex Occidentalibus
 Zephyrum potissimum commendat ipse: verum
 etiam nos (si Græcis credamus) antepone re non
 dubitabimus. Genitales enim semper Zephyros
 cantant. Itaque eius vel comitem, vel sobolem, vel
 coniugem attribucere Chloridem, quam & Zep-
 phyrinida vocant. Verne enim iucunditatis auto-
 rem faciunt ac patrem. *Καὶ αἱ τρυφῆ.* Aliam
 apponit non à vento, sed à tempore conditionem.
 Solstitiales hic ventos designat, figuratè quidem.
αἱ τρυφῆ ἀπὸ τοῦ τῶν τρυφῶν, siue τρυφῶν τῶν ἡμερῶν.
 Sicut *ἰσθμῶν ἀπὸ τοῦ ἰσθμοῦ,* Africa terra, pro Afria. Et
 apud Hippocratem, *τὸ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ τῶν τρυφῶν.* Sic Ver
 sanum dicimus, id est Veris qualitates sanitatem
 facere. *Καὶ ἀπὸ τοῦ αἰθέρου.* Nunc à καὶ ἀπὸ τοῦ
 per gradus. *αἰθέρου,* ventus: validius, τὸ μὲν αἰθέρου
 vnde nostrum aura, flatus elementior. Hanc dicit
 vilem: vehementem illum abicit. Dicitur *αἰθέρου,
 αἰθέρου τὸ αὐτὸ τῶν τρυφῶν.* Spiritus fluens. *αἰθέρου* autem est
 emissio, veluti è carceribus quadrigæ cum im-
 petu. Auræ non apposuit epithetum significatus
 enim placidæ fluxionis illius est vtilissimus. Vē-
 tis autem apposuit, quibus declararentur incōmo-
 da. Sanè *καὶ ἀπὸ τοῦ αἰθέρου.* Durum dixit ventum
 optima translatione. Definit enim durum, quod
 non cedit ergo retundit. Addit & aliam maleficij
 potentiam, *αἰθέρου.* Duo significat vox hæc. ve-
 hementiam & perpetuationem, id est pertinacem
 contentionem. hoc enim designat *αἰθέρου.* Et
 conuenit huic duritia. Sic enim intenta chorda
 duritiem acquirit. Vbi est iucunda sanè discepta-
 tio. Nam duritia videtur esse propter partium
 propinquitatem, vt lapis densior durior. Quò nā
 igitur modo duritia succedit partium discessioni
 atque laxationi? Tympani enim membrana tenta
 laxior: quippe diductis partibus, necpe longior
 sit ac laxior, & durior tamen. Primum dicendum,
 non omnia densa dura esse. Non enim aquam.
 Deinde, non omnia dura densa. Densior est ceræ

quàm pumex. Tum acutius videndum partium la-
 xitatem in corio non esse vel causam, vel funda-
 mentum duricie. Neque veram ibi esse duritiem,
 sed quia per distentionem chorda tam rara facta
 est, vt porro nequea rarior effici neque distendi,
 nisi rumpatur: nec rumpatur, non cedit tacitū: à
 violento verd impulso rumpatur. *Τὴ μὲν γὰρ
 τρυφῆ.* Vohit dicere *αἰθέρου.* De aëris loquitur. A-
 lunt auræ, quia scilicet induunt ærem: aut æter
 multis locis & τρυφῆ dicitur. *Θεῖον δ' αἰθέρου.*
 Quia dixit *καὶ ἀπὸ τοῦ αἰθέρου.* Sanè durum compilat ac sti-
 pat. *Καὶ καλοὶ τῶν αἰθέρων.* Accretio enim
 est additio sub flantibus quantæ per omnes dimen-
 siones. Oportet ergo extrema promoveri. Quod
 igitur cogit & cohibet, prohibet terminorum
 promotionem. & quod supat, angustat meatus.
 Non igitur subire cogit alimentum. At eremen-
 tum sine alimento nullum. Est enim atrax austru-
 cis administra. *Ἰσθμῶν δ' αἰθέρου.* Ne quis putet
 hæc, que dixit, esse talia simpliciter: ea reducit at-
 que refert ad regionum rationes. Absentiam alia
 conferre. *καὶ τῶν δ' αἰθέρων τῶν ζυμώσεων.* Non solum
 secundum regionem, sed etiam secundum situm.
 Regionis conditio est, aut à celo: veluti cum
 dicimus Austrinam, Aquiloniam: aut à modo ter-
 rarum, vt sicca, vda, montana, campestris: aut à si-
 tu, vt in valle, ad elium, sub monte. Ita laudanissi-
 mi illi Fauonii hic in Vasconia perniciosissimi: à
 Pyrenicis enim spirant. Etiam situm status in
 propinquitate aut longinquitate. Nam qui Ausitri
 sunt hic perniciosissimi, Francie pro saluberrimis ha-
 bentur. Hanc ad rationem in locis Septentriona-
 libus Austrinum esse situm potest. Ita totus Africa
 tractus Aquilonem spectat. ergo viridis ea plaga
 tota non sentit familiares illius calidifluatitates.
Οὐ μὲν ἀλλ' ἴσθηται αἱ ἀπὸ τῶν αἰθέρων. Proue cruce
 mutationes qualitatū: item fuerint regionum fa-
 cultates ad plantarum fructus, *αἰθέρων αἰθέρων,* permu-
 tationes. Declarat quomodo. Velut, inquit, hyeme
 calidiora loca, frigidiora caloribus tempera-
 buntur. Nam si fuerint, vt de sua patria fisti dicit
 Heciodus, pernicies sequitur excessum. Intelligamus
 diuersa loca, non eadem hyme calida, & estate
 frigida. Nulla nanque ratio fieri potest ad
 apertis locis, sed sub terrancis tantum, ob *αἰθέρων
 αἰθέρων.* *Εὐλαγῶν δ' αἰθέρου.* Est conclusio. Ideo dixit
αἰθέρου. Iam patet, inquit, non omnibus omnia
 prodesse vel obesse. Quia (sicut dicebamus) Aus-
 trer quibusdam perniciosiss, alios iuuat. Apellit enim
 à regionibus in quibus estitur, exhalationes
 ad nos illis serenens, nobis nubibus: quemadmodū
 Et sic nostri cum spirant, nobis non solum tem-
 perant æstus, sed etiam serenum faciunt annum
 Ethiopiae vltimæ inducit nubes, quibus niues
 colliquescunt & soluantur ad incrementa Nilī. Sic
 Notus, Hæturie pestilens, infamiss: nostros No-
 ricos oblectat ac reficit. *Εἰσθηται,* noxiis at-
 que infestis. *Καὶ αἱ ζυμώσεις,* aliis condicibilis;
 aliis detestabilis. Ceter enim Vasconie, grandine,
 fulmina, typhones. *Καὶ αἱ δ' αἰθέρου.* Quia frigida di-
 cebat secundum se meliora: moderatis est, & vo-

C

D

luit esse portus auras, quam ventos. Postea dicit & calidi frigidis locis. Nunc opportunitatem à té pore, non vniuersali veris aut hyemis, sed germinati. omni ratione. Quod eam supra iam dixerat, non oportuit hic repetitum. Suprà dicebat, *ἀπὸ τῆς γῆς ἀραια*: hic *ἀπὸ τῆς γῆς ἀραια*. Neque iotium quia ad germinationem, neque quia calida neque quia frigida, sed quia *λατῶ*. Hoc valde est *ὠφέλιμα*, quam vbi que merito reuicit. Naturæ enim decépedita est sym metria. *Ἄρα δὲ τὸ ἐπιπέδον ἐστὶν ἰσοπέδον ἰδ.* - à τῶν τῶν. Declarat à sic & modo flatuum. *Ἄρῃς* enim vox habet in se τὸ *ἄρα* τὸ *ἰσο*. Vult aperta esse loca, sed modicis flatibus quibus *σπυρραὶ ἐν δάπτῃ* contraria spirabilem esse decere aerem, qui locum ambit, siue manus perflabilem.

Εἰ τὸ δὲ ἄρα ὡς ἡ ἀρῆς ἰσοπέδον. Vt neque à ventis penitus exclusus, neque ventorum inunus obnoxius. Vbi manifestò *ἀρῆς ἰσοπέδον* aliud, aliud *ἄρῃς*. Vt τὸ *ἄρα* non sit in copulatiue *ἄρα ἰσοπέδον* sed commodi' as. *Σχολῆς ἐν δάπτῃ ἰσοπέδον.* Quoniam dicebat aliis alia conferre: videbatur hoc esse controuersum, a que dicebat, siquid de vno pronunciarer. Tamen inquit, illud consilium est de aere, oportere ipsum esse medio et temperatura. Talem enim aptum esse aeternum vel fructuum, vel germinationis. Hoc significat *εὐδαιμονία ἐν ἀρῃς*. Quid autem hic agat vox illa *ἰσοπέδον*, haud equidè scio. Notabis maiorem propositionè syll' *ἄρα* in. E est *ἄρα* *ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον*. Ex ipsa nominis vi penè est prædicatio de icipio, quâ Duns probat: Autr' ostendit ridiculè irridere. Ostendimus enim albi nos esse ex Aristotelis sententia in primo Top' corum. Animaguetes etiam τὸ *ἄρα* *ἰσοπέδον* esse aduè positum. *Οἱ δὲ ἀρῆς ἰσοπέδον*, si legas *ἀρῆς ἰσοπέδον*, vt & alibi; hæc nota *ἄρα*, non distinguit ea que dicuntur hic, ab iis que dicebantur *ἀρῆς ἰσοπέδον*. Sed ab iis que pridè *ἀρῆς ἰσοπέδον*. Concludit loca, & obicit montium à ventis diuisa suffocare fructus. Duo igitur extrema fuerint, τὸ *ἀρῆς ἰσοπέδον* & τὸ *ἀρῆς ἰσοπέδον*. Quorum mediâ sit τὸ *ἄρα ἰσοπέδον* à legendum *ἀρῆς ἰσοπέδον*. Vox est apud Sophoclem: & eos significat, qui alterorum claudicant: cuius contrarium *ἰσοπέδον*. Quæ loca in alterutrum excessum inclinant caliditatis aut frigiditatis: & sanè sic videtur sensisse Philosophus.

At enim *ἰσοπέδον*. Deinde dat vtriusque exemplum in ipsa exceptione. Excipit enim peculiarem vtranque naturam, quæque caloris gaudeat excessu, quæque requirat frigora. Illiusmodi Palmam esse huius Abietem. *Χαλιβάς δὲ τὸ πῦρ ἐστὶν ἰσοπέδον*. *ἄρα τὸ ἰσοπέδον* prouenire tum Buxu, tum Tiliam. Sic interpretor, *ἰσοπέδον*, non autem simpliciter calidis. Hæc enim regio ad calorem proprius accedit, quàm ad frigus: in ipsa tamen est Buxus satis frequens aliquot locis. Tilia verò vique adè frigidis gaudet: vt ingentes sint in Nortwegia & Laponia syluz. Hæc autè natura extremitatis orbem ipsum complet per gradus suos, vt quædam extremis melius habeant, alia mediis. Sic Aristoteles d' occur, aliquos feruos nasci veros, neque aliam fortunam æquo animo pati posse: l-

A ta nonnulla plantæ in frigidis. Exemplum familiarè vel ipsi in plantis probis atque vtiuis. Diximus alibi de Tilio & Hordeo, illum putare lætos iulcos: hunc frigidum solum. *ὁμοίως ἰσοπέδον*. Prouerbum iumptum à Præceptore.

Ἐπιπέδον τὸ ἄρα ἰσοπέδον. Probabit ne caliditasibus flaturæ arboris. Aliquis dicat, quid sit istæ ipse ài boris calidæ? Non, inquit, similitudè vtendum illo principi, cuius simile iuuatur: sed tamen dum ab excessu. Additur enim ignis igitur. Ac quanquam excessu gaudent quædam, tamen excessum hunc oportet præcipitioe quadam intra certum naturæ modum coluberi. Ideo dixit *ἄρα ἰσοπέδον*. Non solum frigida calidi, frigidis calida temperari, ita vt ne excedat certam mediocritatem: verum etiam similibus similia de figurato modo foueri. Intellige similia per totam denominationis latitudinem. Verbi gratia, calida caliditas. Calida igitur non quibuslibet caliditas iuuatur, sed ad certos gradus. Alioqui sententia leuis esset admodum, si similia agnoscere mus secundum eundem gradum. Itaque iudicet. *ἄρα ἰσοπέδον* *ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον*: non quia sint diuisibiles qualitate, sed qualitate gradu. Addit & illa non heri semper in contrariis temperatiōem. Videlicet quia non potest eis conuenire ad quæ sit mediocritatis illius constitutionem. Propter subdit, *ἄρα ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον*. Quibus vti bis omnino Mens, florist tollit se n. etiam: Non enim in calidis frigidis, in frigidis calida flatur à natura, vt cõstat illa moderato: sed omnino iudicet in planta naturalem concretione, quæ conueniat cum loco, siue sic sit aqua, siue aer, siue vtranque. *Ἐπιπέδον τὸ ἄρα ἰσοπέδον*. Aia capitis pars *ἰσοπέδον*: similitudinem nanque petit ab animalibus. Propterea quòd quædam quibusdam locis non sunt, aut quia nec conuenit aer, aut quia pabulum minus aptum. Sic, inquit, & in planetis.

Τὸ δὲ ἄρα ἰσοπέδον *ἄρα ἰσοπέδον*. Is locus est iam secundus, vidi Peripateticos intelligamus & agnoscere & statuere occultas qualitates. Nam & priorè libro, capite vicefimo quarto, *ἄρα ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον*. sic & hic, *ἄρα ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον*. *ἄρα ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον*. Ratione magis vniuersalis demonstrat certis quibusque generibus & statuta loca. Nemo, inquit, in magna illa summo rum fastigiorum differentia querat, quam ob causam aquis aquatilis, terris terrestris sunt à natura data. Sed solum querimus, quæ sunt calida magis aut minus. *ἄρα ἰσοπέδον*. Quia non penitus abfissimus ab omni caulorum cuiusmodi questione. Hoc dicit, nequis ab eo nunc cogat occultas illarum, quas subiectæ, causas. Quasi deat, Sapientia multa licet ignorare.

Τὸ δὲ ἄρα ἰσοπέδον. Omisissis iis, que neque vt sine culpa aut frustratione vestigari, Controuersiantur, inquit, in qualitatebus quibusdam. *καὶ ἄρα ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον* *ἄρα ἰσοπέδον*. Cætera, quorum t cause non reducunt in humana caligine, ea tum cognoicimus nobis, in d' doerimus alios per *ἄρα ἰσοπέδον*. Ponuntur, inquit, & conceduntur interest non

D

non autem de eis disceptatur, quippe *μὴ εὐχόμενοι* id est *οὐ φρον.* Quae scilicet sibi natura tenuiuit, non concessit nobis. *καὶ οὐ γὰρ δόξαι, ἀλλὰ αὐτῶν τῶν ἐστίν.*

Prose litigat adhuc. Quae sunt vniuersalia magis, ea necesse est artificii vix figare. Probat, quia in omni scientia particularium cognitio pædet ab vniuersaliu notioibus. Hoc est quod aiebat, *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν φρονεῖ.* Quod ita dicit, quod dicit, eum ita fit vt ad eod vniuersalium causarum rationes aut differantibus aut omitamus: non erit fraudi hartum quodq; minorum aliquis ignorare. Atque ita festiue persoluit de bitum egistate, quem admodum n quib; vulgo dicatur facere bonorum cessionem. Tum denum denent ad proposiram excusationem.

Τὸ πρῶτον ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν. Dis-
ficultas eō nos penetrare prohibet, vide sunt emendat caute. Scilicet vniuersalia longe à bilant à sensibus, in quibus est omne omnium artium atque scientiarum fundamentum. In particulāribus ergo versandum erit nobis: è quibus sensum indagare perceptis echemur ad ideas principiorū. Propterea dicebat, *ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἐστίν.*

Ἡ δὲ αἰτία ἐστὶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν. Ratio methodi. Principiorum aggressionibus atque constitutionibus & disputandum & procedendum ad conclusiones: harū enim habitus sunt scientiarum principia noomi si à sensibus suggeruntur: id quod diuinus quoq; P receptor ducti bar in Resolutionis. Probat *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Circa singularia manifestissimi sunt affectus. At affectus omnis habet causas à differentiis essentialibus. *καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἐστίν.*

Quia cæteris nature partibus si affectus sunt manifesti: in plantis inuicentur manifestissimi. Sent enim animalibus plantæ simpliciore Manus igitur latent euentus. Metalla verò ceteri sunt plantis minus composita: minus tamen natura sua sunt nota homini. Et enim plantæ quodammodo nobis sunt familiares. Dixit autem *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* scilicet ad veranque partem disceptationis. Præcedentem quaestio assertionem. Præter ergo primas qualitates, eū pauca scilicet plantis offerant indicia ad earum naturas cognoscendas: plura verò in animalibus: minus erit in plantis discernendum. *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Alio capitis pars, qua redit ad propositum post ebasin illam, quam sōge commodius docuit in principio libri vniuersæ methodo præponi: vbi sese excusaret, quantum hęc facit. Redit autem ad locorum considerationem. Quod inquit attinet ad locorum rationem, maxima diuisio est: quia maxima inter agrestes ac mites differentia. Declarat oratione.

Ἄλλο γὰρ τὸ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἐστίν. Vera verò tandem huiusmodi locorum mollittem quaerunt: Quippe duo simul ponit, mitia & syluā strua. Sanè mutua oratio. De mitibus vt intelligamus naturæ affinitas persuetat. Molliores enim mites.

Ὁμοιωτάτα τῶν ἰσχυρῶν. Hęc sententia non cohæret iis verborum notis, quibus est adiuncta superiori *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Non enim aduerſarij priori sententiæ, sed eam consequitur. Nam si molliora loca requi-

A runt mites arboresciant, si molliora loca sunt tempore modico humida modice, non poicent mites arbores vel calida loca vel frigida. Quamobrem non ad id referendum vt *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν*: sed ad causam, sic. Cæterum non propter solam crasim, totānem vniuersalitatem sibi quærent mites arbores loca mollia, sed subsistent alie causæ. Quæ vna illa est inter cæteras in iis arboribus, quarum radices minus profundæ sunt: Oleæ exemplo. Vnum enim facile tum ab æstu tum à frigore. Ideo nec in Germania, neque in Æthiopia sunt Oleæ. In bæcilhatem verò intelligit à raritate aut paruitate, vt supra dixit. Crasim intelligit aut contrariam aut similitudinem, sed in excessu. *καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Tam est noxæ parata superficialia radia, vt neque calore queat resistere neque deficiat. Quæ duo præsidia pro roboris causis attribuebantur supra naturæ plantarum. *Ἐστὶν ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Quamquam oleæ exemplum applicabimus nos vtriusque locis tum calidis, tum frigidis tamen Philosophus de solis frigidis intelligit. Itaque dixit in iis non posse durare oleas, propterea quod radices gelantur. Itaque de calidis istam. *Ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.*

C Pyrus syluestris in calidis malè habet, vt in Ægypto. Vbi etiam mites Pyri & Mali, nisi holo melius. Nulla itaque syluestris in Pyrum genere: mites autem rara. Vt loci natura penitus reiciere videatur: non nihil est orqueat consentionis. *μὴ δὲ ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν.* Vbi videmus tres lezionis species, ablationem syluestrum, salinarum vel raritatem, vel deurationem. Signata vix *μὴ δὲ ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν.* Quod laborem deiraudant, elusit, frustra esse fecit. *Τὸ πρῶτον ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Quoniam cupiam videretur hæc de causis fortasse non esse calidæ: rationes inuestigari iubet. *Τὰ μὲν μὴ εὐχόμενοι.* Augēt historiam in genere duobus modis. Scilicet vt quædam proeniant, sed nihil ferant fructuum: quædam ne germinant quidem. Exemplum Persæ in Rhodo insula: quæ quasi ignara peregrinæ calis ac tanquam stupida, diu nihil ferat: tandem affueta discat opus facere, sed exiguum. *καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Mutua oratio. Vbi dicitur Ad Ægyptum referendum. Cætera plana. *Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν.* Quasi dicat ærem ob frigus inhospitalem. *Ὁ δὲ ἡ γῆ.* Tres modi. Vnus, *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Sic dicebamus supra esse priuationem.

D Alter, *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Germinatione tenuis. Aërio diminuta. Tertia est persicæ, cum ait, *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* *Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν.* Quia dicebat quibusdā rectè procedere ad fructificationem vsque, daf causam. Euenire hanc perfectionem propter loci conuenientiam ita vt & arbor ipsa, natura sua fructifera sit: & locus ipse fauax affectu simili. Hęc *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν* non est ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν, sed ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν. Natura persicæ, huic scilicet. Itaque *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν* hęc est in latitudine *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν*: non absolute, sed relative. Quoniam supra ita dicebat, amare quoddam *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν*, vt nihil fecius constaret symmetria quædam. Excessus igitur ille est *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν*. Quem admodum Mandragora, & Hyocyamus, & Diptas, & Seps sunt sibi *ἡ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν*: sunt enim sibi sana.

Δὲ ἄνω γὰρ τῆς ἀέρας. Deducit Ficus historiā A
 in Ægypto, & causam quare non bonæ sūt ibi,
 non vili vīu: hoc enim est χυμῶν. Quia nimis æ-
 stiuos ær est. Vn̄ ergo, non coquit. Vīto fit
 bumore consumpto: codio, non consumpto, sed
 modificato. Dicit alibi: At Ægyptum solum
 feracissimum. Facor, inquit, in bumo ἄτερρας:
 codionem nego. Id est bumorem multum inesse
 affertur: modum caloris, non. Hoc est quod di-
 cebat, ἄνερα τὴν γῆν. Humor qualem esse oportet
 ἄνερα. Quasi dicit, ἄνερα δ. Ceterum haud re-
 spondet. Nam si est in Ægypto calor multus, hu-
 mor multus: esse oportet codionem multam. Ne-
 que verum est, Ægyptio solo subesse vīginem:
 sed succum à Nilo inuehi. Itaque segetes breui
 spatio letissimæ: arbores non omnes. Ficus autem
 minus commodè provenit ibi propter æstum.
 Calores enim amat: squallorem non amat. Atque
 hoc quidem vt legitur: ita etiam Nili inundatio-
 ne. Deterrima namque est Ficus locis palustribus
 ac depressis, velut in agro Ferrarienti. In Illyrio,
 Piceno, Brutis, optime, quoadmodum & ab
 insulis Ionii maris & Ægei. Vt cleuaret fidem
 obiectionis ἄνε τῆς ἄτερρας, addidit eius operam
 mutillam, quippe solum bumectationem, ἄνερα τὴν
 γῆν. Δὲ ἴσ' ἐν γῆν. Hæc verba potius o-
 stendunt cōtrarium τῆς ἄνερα, & ipsam ad e-
 vītionem, quam à τῆς γῆς. Quia ἀνερα sive γῆν
 ne, non est in exiguitate fructuum, vbi est ἄτερρας,
 & τὸ ἄνερα, sed iusta magnitudo, vērūm succo
 terroco aut aquoco, & indomito. Igitur in Ægypto
 Ficus si parua sunt, adustiois indicium est. Hu-
 iusce rei argumentum nobis est familiare. Qui-
 bus annis tempestas vda nimis: fructus grandes,
 insipidi, siera vitulitate. Vbi iqualibus annus est, fru-
 ctus pusilli, densi, crasso succo, exuētī. At Ficuum
 succus propter pinguinadnem persicilè aduritur.
 Τὸ ἄνερα τὸ δὲ ψυχρῶν. Quia de calidis & frigi-
 dis proposuit: de calidis exemplum dedit: de frigi-
 dis subdit. Contrā in frigidis cuenire. Quo modo:
 Eximit frigus humiditatem. Intelligamus esse
 contrarium τῆς ἄνερα. At idem tamen euentus v-
 trobique: paruas scilicet fructuum. Et causa ni-
 hilominus eadem, ratio diuersa. Tam eximit
 humorem frigus, quā calor: sed laxando cal-
 or, attenuando, resolucendo: frigus exprimendo
 quod inest: cogendo ac densando quod coqui de-
 bet admisso calore extimo: cogendo meatus ar-
 boris, ac prohibecodo, ne sūbeat alimentum. Τὸ
 δὲ ἄνερα. Id est partem eximit quod relinquitur,
 nequit ad bonam frugem perducere. Dixit
 ἄνερα τὸ δὲ ψ. Quia certa est cuiusque maturatio.
 Qui gradus in vna erit imperfecta maturatio, in
 Sorbo Mespilōve perfecta fuerit. ἄνερα τὸ
 τῆς βλαστῆς. Nunc omnino demonstrat locorum
 variam potestatem ad fructuum generationem.
 Oleas frigidioribus locis minus habere carnis,
 plus olei: quasi caro sit oleum incoctum, oleum
 caro cocta. Quod & alibi docet, pluuīs tempo-
 ribus carnosiores, siccis oleosiores. Notabis vo-
 cetm ἀπὸ λαν.

Lego, ἄνερα δ' ἀνερα. Et, ἄνερα, non
 ἀνερα. Quamquam alibi ἀνερα appellauit.
 Et, τῆς γῆς, in aliam vocem mutandum videtur. Et,
 χυμῶν, non χυμῶν. Nisi sit figura, Attributo.
 Quasi dicat, morotum se præbere Buxum. Et,
 τὸ δὲ ἀνερα τὸ ἀνερα, τὸ δὲ ἄνερα. Et, ἄνερα τὸ
 ἀνερα, non ἀνερα. Et, ἄνερα τὸ ἀνερα. Et, ἄνερα τὸ
 ἀνερα, non ἀνερα.
 Theodorus, ἐν τῆς σολιταῖος, scilicet ven-
 ti. Ille solstitia, ex vii, non ex ratione vocabuli.
 ἀνερα τῆς ἀνερα, contentis. Πολλὰ μὲν ἴσταν.
 Στραπῆ, simpliciter. Infarcit. ἄλλὰ δὲ ἄλλὰ
 τῆς γῆς. Alii abis taxa occurrit. Quid sibi velit
 hlc illud verbum, nescio. Et infra reperit & hu-
 iusmodi verborum additionibus a bustur Latinus
 autibus. Ἐπιπνε, status compositem. Flatibus
 eommodis ventilatum. Ἄνερα τὸ ἀνερα.
 Malè omisit τὸ ἄνερα. Oportet ponere tamen: quia
 non est ἄνερα, sed proprus ventus obnoxius. Ἀ-
 νερα τῆς γῆς. Incrementi laudem nullam assequi potest.
 Sanè ambituosam, ne dicam ridiculam ἀνερα τῆς
 γῆς. ἄνερα δὲ ἀνερα, cæli habitus, rectè. Π-
 ολλὰ μὲν ἴσταν, qui in alterutram excesserint
 partem. Inclinauerint. Τὸ ἄνερα, non designat
 vtrunque simul, vt in voce ἀνερα, sed alterutram
 ambitus extremitatem. Ἐ' ἄνερα hlc prunum
 legit Theodorus malè. Est enim in Syria & Afri-
 ca, & Cypro optima ac pulcherrima. ἄνερα τὸ
 ἀνερα τὸ ἀνερα. Theodorus hlc omisit siccitatem,
 rectè similè. Ἐ' ἄνερα τὸ ἀνερα τῆς γῆς.
 Contrarium quoque copulandorum modus statuitur. Non commodè
 videtur dici, plantæ et acrem copulari. Neque
 Græcam sententiam fideliter plenève expressit.
 Est etiam in contrario natura natura cuiusdam
 proportio mediocritatis. Τὰ δὲ ἀνερα τῆς
 γῆς τῆς ἀνερα δὲ ἀνερα. Alia pati acris qualitates
 possunt. Non rectè ἄνερα, pan. Admittere, susci-
 pere. ἄνερα, quod iuuat patitur, quod aduritur.
 Et δὲ ἀνερα, qualitate, laxè admodum. Ἐ-
 νερα τῆς γῆς, diuertir. non bene. Aliud ἄνερα, vt canis
 à ligno, aliud contrarium, vt calido frigidum. Οὐ
 ἀνερα τῆς γῆς. Theodorus legit affirmatiuè, ex plo-
 sa particula negatiua: tanquam nature concessa ra-
 tione. Quasi concesserit ita Natura. Verous mo-
 do constare sententia potest. Non querendas cau-
 sas, quia natura sic voluerit. Non querendas, quia
 sibi abscedit natura, neque concesserit. Hoc est
 Asylum philosophorum. Ibi suum habent trape-
 zitamæcius ephemeris sære rationes soluit ex il-
 lo collybo, nescio. Τὰ ἀνερα, perpetua. Iam
 hlc excessit temere nimis interpretis fidem. Ne-
 mo negat species æternas esse in Philosophia. Cæ-
 terum si dicas ἀνερα Græcè, vel perpetua Latinè,
 haud continuò intelligas τὸ ἀνερα. Multa namq̄
 sunt æterna, que non sunt species. Vt alia omittā,
 vel Deum assertas, vel materiam primam. Præterea
 non est concessum omnibus, species esse substan-
 tias reales communicatas individuīs. Hoc negat
 Themistius, Auenrois, Thomas. Sed aiunt esse no-
 tiones modò in intellectibus humanis, conceptas
 ex

Rubicam sub cetracea comprehendit. *Ρ. ζωνή* A propter lentorem siue quoddam marcescant arbores in pinguiac putrefacta. Omnis enim putrefactio per insana pinguis est. Quod de tegetibus tunc terra pinguis non adunetur? Duplex explicatio datur. Primum propterea quod frugum omnium stipula rarior abiq; medulla, iubarida natura. Deinde quia radices minus profundè castigantur itaq; succus in superficie de qua suggunt. Quod autè frugum generis licetius sit, iatis ex eo patet, quod terram exhaurit. Idcirco nouales cessant. Nominat autem terram illam non à specie, sed ab officio *πρωτοβλαστα*, qua scilicet fullones vtuntur. Quasi dicas lotrice. Et de signat coloris nota *χρῆσις* *πρωτοβλαστα*. Minus alba quam sit perior illa, qua commendabatur. *Αδύνη δὲ δένδρον, ἢ ἄδύνη κικαροβλάστα*. Nunc optimum designat Nā si requirit semper *πρὸς ἀμύγδαλον ἢ πρὸς ἄρτυρον*. Et si *ἀμύγδαλον* habet latitudinem quandam, vi dicebamus. Ergo *πρὸς ἀμύγδαλον* erit optimum & vtilissimum solum. Ceterum hoc est *ἀμύγδαλον*. De ergo qui cognoscem. Et iensisibus enim deducere bas notiones. Idcirco dicit *πρωτοβλαστα*. Rara solutraq; vt Virgilius, resoluat quiterga: & putris Zephyro se gleba resoluat. Agnoscitur in aratione, cum vtrinque marceat vnde glebæ ac soluantur: & ad occasionem, cum disperguntur. *Ἰδὲ φλογά*. Hinc amouet vitia. Est enim contraria *τῆ ἀδύνη κικαροβλάστα*. Addit deinde alia signa, vt barbari nostri loquuntur, positiua bunianis. *Ἰσορροπία* vt. Vliginosa proprio succo, vt ille dixit: & cum vult ex se ipsa remittit. Latam Latini docunt, quemadmodum id quod talem facit latamen. *καὶ δὲ δένδρον*. Pergit designare. Vxor hæc etiam supra. Hæc est contraria illi argilla tenaci ac densa. Quocirca & cedit radices, & soles transmittit: & traduce imbres medio erit ad ascendum. Ob hæc dicit *ἀδύνη*. Tis *δ* non tam signat facilitatem transmitti que in sabuletis maxima est, quam mediocritatem atque commoditatem. *Ὀστὴ δὲ δένδρον* Probat à signo talè esse oportere. Ars optimi quodque conatur. Paret. Quia supplementa mittit aut dat naturæ. Ars quæ raris rarefaciend. Rarefactio ergo confert. Non nominat artem, sed describit tribus vocibus. Prima est *πρὸς ἀμύγδαλον*. Cum volumus feras plantas cicurare, inter cætera officia illis præstanda, solum ipsiū fossionibus apertum curamus. Hæc cicuratio quomodo fit? Declarat duabus vocibus, *πρωτοβλαστα*, opera, puta fossione, & ablaqueatione: *ἀμύγδαλον*, ster corationes. Videbimus enim in sequentibus flere orandi vtilitates. Nā & auges calorem, & aucti sonet, & terram coquit ac laxat, & materiam adiungit. *Ἄλλα δὲ ἀμύγδαλον*. Hæc est altera capsarum. Suprà duo salubria componebat, pinguis ac tenuis: quas applicabat vel iementi, vel plantationi. De pingui itemque dixit, nunc de maera: cuius modos ipsæ comparat. *Ὀστὴ πρὸς ἀμύγδαλον*. Addit suis dictis autoritatem ex sententiis sapientum. Dnas statuit, vnam oleis aptam, quam *οὐλοβλάστα* vocat: alteram vitibus. *Σπῆλαι*, *πρὸς τὸν μύλαρον δὲ δένδρον*. Spongiosam vult oleis debere propterea quoddam oleæ debetur humiditas & flauis

propter lentorem siue quoddam marcescant arbores in pinguiac putrefacta. Omnis enim putrefactio per insana pinguis est. Quod de tegetibus tunc terra pinguis non adunetur? Duplex explicatio datur. Primum propterea quod frugum omnium stipula rarior abiq; medulla, iubarida natura. Deinde quia radices minus profundè castigantur itaq; succus in superficie de qua suggunt. Quod autè frugum generis licetius sit, iatis ex eo patet, quod terram exhaurit. Idcirco nouales cessant. Nominat autem terram illam non à specie, sed ab officio *πρωτοβλαστα*, qua scilicet fullones vtuntur. Quasi dicas lotrice. Et de signat coloris nota *χρῆσις* *πρωτοβλαστα*. Minus alba quam sit perior illa, qua commendabatur. *Αδύνη δὲ δένδρον, ἢ ἄδύνη κικαροβλάστα*. Nunc optimum designat Nā si requirit semper *πρὸς ἀμύγδαλον ἢ πρὸς ἄρτυρον*. Et si *ἀμύγδαλον* habet latitudinem quandam, vi dicebamus. Ergo *πρὸς ἀμύγδαλον* erit optimum & vtilissimum solum. Ceterum hoc est *ἀμύγδαλον*. De ergo qui cognoscem. Et iensisibus enim deducere bas notiones. Idcirco dicit *πρωτοβλαστα*. Rara solutraq; vt Virgilius, resoluat quiterga: & putris Zephyro se gleba resoluat. Agnoscitur in aratione, cum vtrinque marceat vnde glebæ ac soluantur: & ad occasionem, cum disperguntur. *Ἰδὲ φλογά*. Hinc amouet vitia. Est enim contraria *τῆ ἀδύνη κικαροβλάστα*. Addit deinde alia signa, vt barbari nostri loquuntur, positiua bunianis. *Ἰσορροπία* vt. Vliginosa proprio succo, vt ille dixit: & cum vult ex se ipsa remittit. Latam Latini docunt, quemadmodum id quod talem facit latamen. *καὶ δὲ δένδρον*. Pergit designare. Vxor hæc etiam supra. Hæc est contraria illi argilla tenaci ac densa. Quocirca & cedit radices, & soles transmittit: & traduce imbres medio erit ad ascendum. Ob hæc dicit *ἀδύνη*. Tis *δ* non tam signat facilitatem transmitti que in sabuletis maxima est, quam mediocritatem atque commoditatem. *Ὀστὴ δὲ δένδρον* Probat à signo talè esse oportere. Ars optimi quodque conatur. Paret. Quia supplementa mittit aut dat naturæ. Ars quæ raris rarefaciend. Rarefactio ergo confert. Non nominat artem, sed describit tribus vocibus. Prima est *πρὸς ἀμύγδαλον*. Cum volumus feras plantas cicurare, inter cætera officia illis præstanda, solum ipsiū fossionibus apertum curamus. Hæc cicuratio quomodo fit? Declarat duabus vocibus, *πρωτοβλαστα*, opera, puta fossione, & ablaqueatione: *ἀμύγδαλον*, ster corationes. Videbimus enim in sequentibus flere orandi vtilitates. Nā & auges calorem, & aucti sonet, & terram coquit ac laxat, & materiam adiungit. *Ἄλλα δὲ ἀμύγδαλον*. Hæc est altera capsarum. Suprà duo salubria componebat, pinguis ac tenuis: quas applicabat vel iementi, vel plantationi. De pingui itemque dixit, nunc de maera: cuius modos ipsæ comparat. *Ὀστὴ πρὸς ἀμύγδαλον*. Addit suis dictis autoritatem ex sententiis sapientum. Dnas statuit, vnam oleis aptam, quam *οὐλοβλάστα* vocat: alteram vitibus. *Σπῆλαι*, *πρὸς τὸν μύλαρον δὲ δένδρον*. Spongiosam vult oleis debere propterea quoddam oleæ debetur humiditas & flauis

At in caavernosa terra multum est vaporis, & habet spiramenta. Atque hac ratione consistit syllogismus. Adjungit autem huic utilitati alteram utilitatem, quippe si sit albicans. Et tamen affinitas est talis loci atque olei. Est enim oleum aqua terra cum aere plurimum. At supra ad eum demonstrebamus aerem esse *αἰὲρ τῆς γῆς* & *μὲν οὖν αἰὲρ τῆς γῆς*. Si ergo aerem oleum est, atque idem co-densificat, non autem concrevit it ut aqua gelat: & ex caavernosa terra conceptus status exire potest ad oleam: ad oleam status illius pertinere potest utilitas. *ἢ δὲ ἀναμύρια ἐστὶν ἔλαιον*. Ad Vites.

Omnino in sabulosis ex excellentissima vna: sicut in glareis Vibiscorum. At prata qua ratione commendat ad vineta, non satis liquet. Prata namque laetissimum amant solum. Hoc autem Vibibus inimicum. Vini quidem plusculum tenerum est & aquosum, sed sit vapore, cito accedit, marcescit, sicut contrahit. Ipse tamen *ἴσθι δὲ εἶναι* vult: quamquam Vitis multo aegrotat alimento. Hoc etiam infra proficitur. Sic & in libris Geopomas Constantini Florentinus, palustris vini laudes recedit multas. *ἔλαιον, ἰκίλιος* arena mista terrae, non autem mera. Deinde apponit eas conditiones, quas vobeneficio coire possint pluviae cum succo nativo. Igitur esse solum tenue, raris, levis, nec sine humore, *ἴσθι δὲ εἶναι* est intra fe aquosius *ἴσθι*. quasi *ἴσθι δὲ περ*. Quia rara quaedam non continuo leuia sunt, ut rosacea: itaque tenuium partium, ut terrae quaedam inaequales in colibus nostris. Idcirco tria coniungit, *μακρὰ, ἰσχυρὰ, ἁέρη*. *Τὸ ἐπιπέδον δὲ οὐκ ἐπιπέδον* *ἔστιν ἐν αὐτῇ*. Idcirco aqua nativa non compacta solum, quia raram est, & admittit recreationem ex humoris pergrinatio accessione.

Τετάρτη πάλαι ἔμελλεν δὲ ἴσθι. Ergo depoliet sibi terram *ἢ δὲ ἴσθι*. Vitis, quia laxior terra quit humorē transmittit. Sequitur probatio, *ἰσχυρὰ, μακρὰ, ἁέρη*, *μακρὰ, ἁέρη*. Si est calida, sicut si rara, et solum hūle tunc cum habet partes alimentum admittentes. Si humida natura sua, humoris multum requirit. Si feracissima, oportet multum quærat, quia multum impoluit. Addere potes & id: Calida reficienda est frigore temperato: quoniam ei calori calor additur foris ne fiat (vni supra cave batur) *ἰσχυρὰ, ἁέρη, ἁέρη*. Quo ex loco non vulgari excutias considerationē.

In exoterics castigauimus illius tementariē, quae Solē volebat esse adū calidum sicut ignē, non autē effectū tantū. Et recessores scholastici de serico arguabantur, non esse temperatum, sed frigidū, propterea quod Ser vermiculus illius opifex esset frigidus. Iam videmus ex piscibus esitatis ardeolarū cretremata viqs adēo calida esse, ut arbores exurant. In praesenti verū exprolo quis nescit Vitis folia pro frigidis haberi? Earum clauiculas ac femitates tundimus ad intinēdus ob aciditatem. Hu jus tamen plāz opus, id est vinum, adēo calidum est, ut spiritus in cendat. Sed de his alibi. *Τὰ γὰρ ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*. Cū quatuor potuerit, calidam, raram, humidam, secundam hoc postremum agnoscat tanquam superiorum opus in natura, & conclusionē in syllogismo. Quia ma-

teria est ab humore, *αἰὲρ* a calore, facilitas à raritate. Non enim impeditur transitus vel materiam vel facultatis. *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*, Mirabilis sententia. Vnum solum esse apium *ἢ δὲ ἴσθι*, propter prædictas causas. Dicit aliquis, quomodo non putrescēt? Quia, inquit, humida radice est. Minor propositio syllogismi. At humidæ radices non putrescunt. Maior propositio: quæ non est sine disceptatione. Videmus enim hic apud nos in aere, quæ sunt humidorum, ficulī patit putrescētionē. Est enim humor a prior ad patēdum. Sic pisces ac fructus humidiores celestibus cōputrescunt. Dicendum ad auctoris tuitionē, sicetiores radices autēdas esse humoresque cū eorum nequeat, quia non sit naturalis, putrescere. Sed iatis nō enī satisfact.

Posuit autē disturnitatis causas optimas tres in cōditionibus naturalis facultatis, *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*. Trahunt, ut alantur, cū sitat, ut ne putrescant reddunt quod accēperunt, & partibus ad altitudinem, & potestibus ad fertilitatem. Retulit autem humidis humidē non contrarietate, nec verē resistēt, sed potius affinitate naturæ, vnum sit humor internus cum humore externo: id quod etiam sit in Alni ligno, quod sub aquam est incoartabile, quā in aqua ipse. *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*. Tertia pars capitū, quæ redit ad officium, atque vsum partitionum. Quo in loco miror à Theodoro nouum abieci in caput. Est enim eadem penitus materia Nimis pinguis negabat curpiam esse vtilem. Postea pinguis simpliciter dicebat esse arboribus inutilem. Nunc istam ipsam non multas esse viti demonstrat. Sed quod dicebat *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη* nunc dicit *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*. Est in superiore sententia. Videtur, inquit, pinguis excicare plus satis, *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*. Est enim aduerbium satis, nota mediocritatem, impletum ab agricolis post sementem satiam: perinde atque si diceret, satis frugibus non putresca la torandum. Sed hæc in originibus. *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*.

Utrum prius est arborare an afflicari? Quia dixit *ἢ δὲ ἴσθι*, quibus sit pinguis inutilis declarat quibus sit vtilis. *ἢ δὲ ἴσθι*, quæ excita & strigosa *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*. Eius contrarium dixit Horatius, *ἢ δὲ ἴσθι*. Triflis Latinē. Addit exemplū ab olenibus & sumentis *ἢ δὲ ἴσθι*, verbum Aristotelicum, sicut *ἢ δὲ ἴσθι*. Maiorē propositionem postponit minori, minorē conclusiui. Conclusio. Pinguis solo egent fruges & olea. Minor: Fruges & olea *ἢ δὲ ἴσθι*, humoris indiga & auida Maior. Quod cūq; humoris est indigum, auidum est alimētū pinguioris. *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*. Et perstat in sententia. Vt non solum sit humidū, sed etiā pingue. Tem quia spirituosum est, vti monebamus: rūm quia minus abluuntur. Exemplum ex oleo petendum, quod cū aqua feruet in le bete. Aqua soluitur in vapores: oleum non abrit: quia tamentis aliquid tenuiorum partium abscēdit, tamen quæ sunt crassiores, arctuantur calore, atq; luberunt in abūmptarum locum. Quare olei moles remanet. *ἢ δὲ ἴσθι* *αὐτῆς πῶτον ἐστὶν ἁέρη*. Hac parte confirmat extemplo, quod sentie in natura plantarum.

Hominum exemplo, inquam, qui sunt *βαλμημαχου*. *Χαιρον μελιν τι ον*. Hoc scilicet alimento pinguis. Et quia multi tempore noxarum rerum appetentes sunt, apponit emolumentum. Et ex eo summas capere vitulatas. Quippe in *ιδιαι* progredi solas facere. *Ποις εχρηστος ε ιχθυς*. Ad bonum habitum, qui est primo loco. Non enim erit *εχρηστος*, nisi sit sanitas. Alino loco est *ιδιαι* athletica. Ad idem sane cum sanitate apud medicum, ut vult Galenus. Vltior est *ιχθυς*, robor ipsum. Cutis sane tenuiorum est receptaculum exhalationum, quarum proportio est pro natura totius sanguinis. Notata *χαιρον*, ut ostendat esse naturae desiderium hoc est appetentiam ad id, ut etiam gaudeant. *Ποις εχρηστος ε ιχθυς*. *Τερεβινθου μελιν, εχρηστος*. multum esse oportet alimentum, quia multo egent. Defectus emendatur supplemento. Pingue verò eas ob causas quas dicebam. Hic intellige finem, reductionem malè temperati corporis ad modum naturalem non autem naturalem appetentiã ad conservationem. *Τοις δ' οφθαλμοις*. A sic cibus bis non iuvari, quia eorum temperamtu non sit extremo propius. Et reddit rationem. *Οφθαλμοις μὲν ἀπολαύσει*. Propterea quoddam fructus non sequatur usum. Neque solum non iuvari, sed etiam adduci in discrimen ægotandi. Euenire nanque inde *τις δ' οφθαλμοις*, de qua supra. Fiet enim *λιποστροφία*, sicuti dicebat *Πυθιοι*. *Αλλ' οτι και μελιν τι ον*. Tum alios tum eos quibus ventriculus tentari solet. Sanè legimus ethicos fieri quosdam à ventriculi siccitate. Quoddam *κωλυει* inferiorem accipit sicut *καλομας*, non vulgata significatione, sed quemadmodum intellexit Atclepiades, quibus dixit ne stertis quidem demitti. An addere liceat dyctenicos? Acui nanque humores siccitate notum est: vnde fieri possit erosio intestinorum aut valorum appetio. *Οφθαλμοις δ'*. Hæc est *απολαύσει* *τερεβινθου*, aut *τις οφθαλμοις*. Poni deinde discrimen in hac similitudine. Quia exiit plantæ temperales sunt: humana corpora non temper. *Αλλ' οτι και καλομας*. Sed posteaquam restituntur mediocritati, *μεταβαίνει εις τις τεταραχθεις και αποστροφας*. Transcunt in habitum hilariorem atque puriorem. In verbo est metaphora sumpta à messibus. Fruges enim cum feruntur in arcam aut horreum *ακατωμας* dicuntur. Habes in aphorismo verbum, pro reductione ad pristinum statum. Et est inter hoc verbum & aliud, scilicet *ακατωμας*, proportio. Retiimi nanque dicuntur corpora que recitantur, posteaquã morbis defuncta sunt. Aliæ duæ voces sumptæ sunt ab usu balnearum & *κατωμας*. Etenim ad *κατωμας* balneo utebantur, & fritione. Hoc est *τεταραχθεις*, scilicet *εχρηστος*. *και αποστροφας*, si est per, et, à qua pedor ac nidior abest. si est per, æquabilem nec mordicantem. *Και εχρηστος*, vellere, mordicare, vtrc, Virgilius & Terentius: vnde *εχρηστος* scalpere. *Τερεβινθου*, instrumentum quo calcus raditur in micæ.

Lego *ακατωμας*, non autem *α*. Et addo *βαλμημαχου*.

Αποστροφας δ'. Et in tertio calu *ακατωμας* *και αποστροφας*, scilicet *τερεβινθου*. Et *ακατωμας* *δε ποδων* *ακατωμας*. Et *ακατωμας* *τερεβινθου*, non autem *ακατωμας*. Quia non iuveni quod significat *ακατωμας*, aliam in substituendam ratus, *ακατωμας* iatis habui in præsentia, quoad aliud aliud melius comminiscatur.

Theodorus *και αποστροφας*, *εχρηστος* *εχρηστος* *εχρηστος*. Rei vtriusque tum cæsi, tum soli occasio gemen feliciter educit. Omissis *ακατωμας* non recte. & addidit occasione pessimè. Non enim aer ac terra occasio est, sic causa. Occasio sanè est causæ conditio, ut tempus, & locus, & absentia, & præsentia. At terræ calique qualitates effectus sunt primariæ & veræ causæ. Causa Troiam belli fuit raptus Helenæ. Occasio fuit Hectoris mora, Scæq; portæ ruina: nox, topor lætæ cingatia. Occasionis vox tatis indicat re ipsam: si enim quasi ob causam aut ob calum quædam odium in libro de causis vniuersalibus à nobis summa diligentè declaratum est. *Τα εχρηστος χερστων*. Arborum pars ima. Nequaquã sed terra, non arbor. *Τα δ' ακατωμας*, id est aer, non autem arbor pars. Loquitur enim de solo & aere: quod patet tum ex propositis, tum ex his que subdit *ακατωμας* *εχρηστος*. *Η καρπια*, roscolum. non sed *ακατωμας* *εχρηστος*, quasi dicas figulinum. *Ριζων* Radices modum excedunt. non. Non enim in tabulo radices gradusque inque in adufo. Sed *ιουκταντων*: radices agunt. *Και μη ιδωσι τον δειδωσι*. Theodorus non fatetur abire decere magnitudinem, sed ambrosio addidit amplissimam. Item omisit illa *ακατωμας* *εχρηστος*.

Εν δ' οφθαλμοις *ακατωμας* *εχρηστος* *εχρηστος* *εχρηστος* *εχρηστος*. Theodorus *ακατωμας* *εχρηστος*, *ακατωμας* interpretatus est comoda illa explicatione, tam ad germinadum quam ad fructificandum. Sed illud *ακατωμας*, sedit ambrosio oratione sic: vtrpote robustiores, quã vt oblata copia vinci possint. Hic non est copia, sed *ακατωμας*. Quod rectè transfuit modicè. At in re modica non est copia. Nèpe copia est copiosa. At modicè est quasi modus. *Ποις μελιν*. Ad abstergendum maculas. Terram lotricem dixeris, aut abstertricem: vt M. Tullius expultricè. Terra fullonia. *Και μη ψυχρηστος* frigore torpeat. Addido sumbriata. *Η μη μελιν*, in imagine: sic rectè & obicure, *κατωμας*, agitationes, neque rectè & obicure, præteritum redundans sapè paraphrasticè. Sic dicet aliquis, quod intèdit aris præstare us operis que ad cicurationem pertinent: cuiusmodi stercoratio est, &c. *Ακατωμας* argillacè. Non sanè significat id vox hæc, sed scopum interdum, interdum specum. Non est dubium quin ita voluerit Philosophus. Vult enim in *ακατωμας* multa, multè præstari *ακατωμας*: quorũ vtrumque in cautio: multa terra continetur. Talis in Prouincia, Thuscia, Piceno argilla nulla. *ακατωμας* vapore est interpretatus communi vso. De hoc & exhalatione nos alibi. *Και αποστροφας* *εχρηστος*, que siccificant. Fatalis Theodori lapsus & recentiorũ, abui verbis alterationem significantiibus pro his que habitũ significant. *Εν τεταραχθεις*.

Solum

Solum idoneum reddatur. Imò est. Nam redditur arte tale, quod non erat. Hic non artem curat, sed naturam. Idcirco *αἰσθησιμὰ μακίλεια, τριφύλα, ἰακίνα, Ἀνιδόν, ἰσθύνον, ἄζαρον, Πλάγιος, εἰς ἄγειν, Ἀριστοτέλες* vnde & nostrum, ficum. Ἄλλοι μὲν, μακίλεις, ἰευμώτικες. iam dixi me nondum cominisse vocem hanc apud quempiam scriptore: ac nescire an sit *ἀλλοιῶν* exopendium. Id est famelicos qui ex fame puper exire. Nam inde *ἀλλοιῶν* designat maclentium: quales hoc anno videntur penè infinitos. *Ἐπι τριφύλλῳ δὲ ἰακίνα*. Corpus resectatum ad plicam incolmè què habitū transeat. *τριφύλλῳ, ἀνιδόν, ἄζαρον*, putum, præpurgatum ab infestis acrimonias.

ΚΑΡΥΤ. ΚΙΙΙ.

Scipius cupit argumentum. Rursus redduntur scripturam differentiam quæ in terris invenitur, vel ad similitudinem, vel ad consuetudinem.

I A Θ Ο Ρ Α Π Ἄλλοι δὲ τῶν ἕξ, ἕξ ἑστὶν ἄζαρον. Presequitur etiam nunc terrarum differentias: quas si species attribuit aliis aliis. Vbi duas vna amaduerfionibus obnoxius est. Primum, quia multa repetit: deinde, quia miacet ea quæ ad artem pertinent: quam tamen scoriorum proficitur libris sequentibus. Dicendum, non nunc docere artis modum, sed terrarum naturam: quasi iactat fundamenta futuræ electionis ad semences & consitiones. Quod verò repetit, necessarîo facit, cum inuicibus exequitur soli discrimina. Est autem caput hoc totidū ac deductū, nulli què dissectum portionibus. Hinc autè auspicat sumus, atque diluimus mōtis iure nobis: quia mos est Peripateticorum, positas materias exactius deinceps dicere. *Διαφέρει δὲ τῶν ἑστῶν, ἕξ ἑστὶν ἄζαρον*. Simul enim utrunque, quatenus inter se conueniunt, colligendum. Nam si essent in terris differentiar, in arboribus non essent: vnum tantum terræ genus eligeretur. Cæterum quia sunt in arboribus quoque differentiar, varianda erit electio atque attributio. Atque hanc ad modū separatur caput hoc à capite superiore: quia suprà posuit terrarum differentias: nunc arborum adiungit varietatem, quas illis applicari conueniat. Videmus igitur hoc in natura Vitium. Quædam enim motus melius prouocant, alie campestribus. Comparabis autem hanc compendiarium excursionè eū diligentia librorū, in quibus hęc præcepta referentur: Constatini dico, & Columellæ atque aliorum. Non enim sumus ii qui omnia congerunt, vt nihil non sensu videantur. Nihil à nobis Latinorū Græcorūmq; autorum prætermisum est: omnes sunt in amplissima bibliotheca: omnes in electis, ac fortasse etiam memoria. Ceteri essent interpretis officio fungimur, non cōfētatoris. Sed ad rem. Ita verò cerus iedes cuique sunt à natura attribuit, vt ex paruis momentis maxime fiant in ipsis ideis inclinationes. *μικροῖς ἑστὶν ἄλλοι δὲ, motus duximus: motus enim & mutatio communia ha-*

berit principia appellationum: ἡ μῶν: vnde μῶν νοστῆς & olenibus, quos Latium est sequitur: quod alii μῶν & μῶν. Primum autem, est exarimus inclinatio in trutina. Tὰ μῶν ἑστῶν. Dedu cit ad partitiones hoc generale dicitū. Solidas ac densas minus vdis locis commendari: earum naoque naturam minus trahere. Hoc est cōtentionis ratione. Nam sanè solidum plurius consistat partibus, quæ idem si sit rarum. Dicendum, minus resoluū solidæ corpora. Idcirco vbi aliquando consistit, non egere supplemento. Rara autem cōtēper hinc readmissum atque receptum iuecū multum resoluū multum ergo resopere. Tὰ δ' ἀραιά. Quorum concretio illis contraria, eas loca priorum locis esse decet contraria. Arborum verò constitutiones contrariæ hæc. Raris densæ: solidas humidæ. Ita facta est anithesis figura in figura, quæ dicitur *χρησμοῖ*. vt primo reddatur quantumque eundem terminum. *Τῶν δὲ ἰσθύνον*. Ex hoc quasi patet ij m bolo fieri, vt eoque quantum satis sit, pabuli admixstretur. *Τὸ δὲ αἰσθησιμὸν ἰσθύνον*. Quis pro vnuerfali natura arborum solus Vnus attulit exemplū: exemplo absoluto de omnibus concludi debet, cum moderatio tamen *ἰσθύνον*. *Ἀιδιωνῶν δὲ τῶν ἑστῶν*. Sententiā quam suprà discretat in executione illa, non posse nos omnium causarum cōsequitur rationē, sed sensibus æquequicidū in periculatione quæ sit circa singularia, repetit hęc *ἰσθύνον* est in Ethicorum libris habitus animi: quo præditos Latini, præfici, caros appellabant. Hunc hic attribuit exactiori sensui sedulitati. Itaque sensuum humilitatē, quæ poterat desperata esse, adoniam vocabulo nō contemnendo. Et bonum suum facit causam à diffeultate, quæ de signauit illis vocibus *τῶν ἀριστῶν, & τῶν ἀριστῶν ἰσθύνον*. Colligamus sic. Non est absistendum à disquisitione ac disceptatione. Nō sunt nisi duo canes Philolophis ad venationem causarum, sensus & ratio. Ratio non quæ nos perducere: à sensibus igitur suppetnas. *ἂν ἀριστῶν, quod tā subtiliter percipit* est vt non tgeat ampliatione. *ἂν ἀριστῶν*. Itaque Latini dicunt exactum. Quod nō est amplius repetendū. *ἂν ἀριστῶν τῶν ἑστῶν ἰσθύνον*. Siquidem non solum terræ qualitatum atque substantiarum oportet habere rationē, verū etiam situm, quoad Solis radios excipientis differentias. Occidentias, Meridias, *μεσημεριῶν* simpliciter voce dixit. *ἂν ἀριστῶν ἰσθύνον*. Propterea quod alii quoque motus sunt inter hos. Adiugete nō quæ sunt vernæ, autifalnas, a fluxu, hęc vni inclinaciones. *ἂν ἀριστῶν ἰσθύνον*. Sic & Virgilius. Demique apertos Bacchus amat colles. *Ὅμοιοι δὲ ἰσθύνον*. Quia facilis dignoferunt situm morum generum differentiar, velut Vitis, Quercus, Palma: cui quis conueniat locus. Quis suprà docuit in genere viticeo nitas esse species differentes. *Ὅμοιοι δὲ ἰσθύνον*. Declarat artis exemplum. Ex multis enim experientis sit vna memoria: ex multis memorias vna propositio vnuerfalis, quæ est principia in scientia. Vnitores, inquit, si conuallem fuerint nacti, in qua viticam stant, non cania latera atque probant, sed vnicam.

alibimv c clium. *αἰγυβία*, couallis. *ἄργυρος*, ccepea- culum. *ὄξυς δ' ἄκαθ' ἰστίον*. Quia in omni re varia sunt momenta ad multas controversias: idcirco reducit cognominis iactationē quasi in portum mediocritatis. Nam & supra leuem eūm laudabat, nō propterea laudat, quod est leuissimū, admittebat. Quae terrae, inquit, erunt mediæ inter densum ac rarum, siccum & humidum, leue & graueque erunt æquales, vt imalūmīs conueniant non autem sub crassa terræ habeant tofum, iuribricam, tabulum: quæ ratione scriptum est à Pœta, *τῆμεν ἄλλ' ἐστὶν ἄρα*: & vulgò *βεδύουσι* dicitur: eæ erunt optimæ. Quod si, vt facimus Iureconsulti, amplificare velis sententiam, *τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω*, dilatabis etiam ad acrem & ad terram. Vt non solum terræ substantiam, quod hic facit, consideremus, sed etiam situm ipsium. Atque hoc sanè non necessarium, sed *διὰ σπουδαίως γένηται*. Nec tamen ab re. Mox enim dicit. *quæ τῆμεν ἴστίον τὸ ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Non ergo parum refert, si cum aere conueniat in mediocritate. *Περί τῆς ἄλλ' ἄρα γένηται*. Si cum aliis terris comparatur, videtur hæc similior aeri, quàm illæ. Omnino sententia hæc eget explicatione. Quippe aer est rarissimus, leuissimus, solutiss, fusill, pinguis, & pinguitudinis principium in mistis: ad hæc, si vera est humidi definitio, humidissimus. Ex his colligi possunt ea in quibus huic mediocri terrarum habitudini eū aere conuenire possit in quibus non possit. Vt potius ea de qua tractatio mox sequitur, propius ad aeris naturam accedere videatur. Ait ergo eam quæ non erit mediocri, nec cessario declinare. Quæ igitur in alterum extremorum declinat, in proxima esse commendatione. Et sanè propterea quòd haud facillè cognoscitur hæc mediocritas: neque crebra est, & fortasse nusquam: idcirco explicuit diuersionem hanc prudentissimò ad celebritate. Si hæc ad manus non sit, *ἀλλ' ἄνω καὶ κάτω τῆσιν ἂν ἀπὸ τῆς γῆς ἴστίον ἴστίον*. Quæ abscedet ab hoc medio, si accesserit ad laxam, leuem, vdam inter bonas recensenda erit. *ἴστίον*, quæ vere humus, vt alibi docebamus *ἰσμελίον*, vduum: vnde humus, & vis, & vudum: quorum origo *ἴστος*, *ἴστος* ad verbum, mador. Quæ vox Latina etiam Græcos parentes habet. *ἴστος* τὸ *τελεσιών*. Sæc rationes propositionis minoris in syllogismo. Maior est hæc: Quæ terra in se continet alimentum & facultatem ad suppeditandum, ea est optima. Continet autem alimentum *ἴστος*. Propensio est ad illius transmissionem, ea quæ est *ἴστος*. Idem quod *ἴστος* propter meatus. Cuius habitus constituitur ad leuitate: non enim cogitur aut compingitur. Subeunt ergo radices, ac facillè prolantur. At eæ sunt alim onis penora aut promi. Notabis autem admirabilem opinionem. *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Vt optimum non sit in medio, sed aliter. Sic & nostra æqualitas à vero medio recedit ad calidum & humidum: quia non est sanitas medium concretionis simpliciter, sed relatum ad vitam & officia quæ aut ei debentur,

aut ab ea debentur ad beatitudinem. *καὶ τὸ δὲ τῆς ἄλλ' ἄρα γῆς*. Nunc perpendit naturam harum conuagationes. Si vna quæpiam natura fuerit pro arboribus, quoties eiusmodi multæ conuenerint, tanto magis arboribus consulerit. Exempli gratia: si laxitas queritur, & cum lassitate conueniēt fuerit leuitas & siccitas, fiet accessio ad bonitatem; modò sit *βεδύουσι*. Arboribus enim radeum frequenta aut profunditate requiritur. Hæc autem frugibus inepta est. Rationem supra diximus: hic etiam repetit. Summa est in radicum profunditate. Laxa transmittit hybernos imbres in profundum: quo ex loco sibi habitare quæant arbores, fruges nequeant obadiquam situm superficium. *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Quia hæc de qua diximus, terra propter has conditiones est inutilis legibus, vtilis arboribus: si qua est alia differentia, ea vterit inutilis alicui, sic vtilis erit alii. Hoc est quod, inquit, *τὸ γὰρ ἀριστόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ ἴστίον τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Quia plantarum genera declinant à medio puncto ad ambitum vitæ, non per vnam lineam, sed per diuersas diametros: sic & terrarum habitudines. Quocirca *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται* mutationis ipsorum temperamentorum ad hæc erit temper alicui propter conuenientiam.

ὄξυς δὲ ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται. Eleganter sentire illos etiam qui aliam dirigunt temperaturam ad vtilitatem, scilicet calidam & humidam. Quare dixerit *ὄξυς δὲ ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Quasi frigidè laudet hanc sententiam, sanè me lætet. Est enim omnium optima. Vbi vidēs à nobis (quod supra dicebamus) acutè dictum: *τὸ ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται* à terra. Nam terra calida nulla est, nisi ab aere. Sanè quibus subterranis calores, eæ omnes steriles, quippe à sulfure, nitro, alumine, bitumine. Non enim ignis ille aptus ad generatorem. *ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Ratio præstante. Cùm duo requirantur, si adsit vtrunque, perfectam esse naturam. Sunt autem duo illa, materia & agens. Ideo explicat, *τελεσιών τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. *ἴστος* est *τελεσιών*, *τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται* est effectus. *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Testis ratio bonitatis, *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Non solum materiam suscipit ea terra, quam statim conuertat in alimentum: sed etiam leuat ac repositam habet pro futuro supplemento, quam dependat. Resoluit enim in exhalationes, quas efficit ex prius admisis imbribus atque summimit vbi superiora sunt exhausta calore cæli. *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Nunc partitur calidam simpliciter, atque adiungit differētiam humidam aut sicci. Has deinde tum frugibus partitur tum arboribus. Plana sunt, ac sæpius inculcata. *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Pars, inquit, huic illa quoque sententia, quæ pinguem vult, non compatiātur *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Quasi dicat *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*, id quod supra quoque detrahebat de bonitate: & hic addit, quasi exponēdo. Nisi *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται* capias, quasi quæ frigore facillè cōctescat. Nā pinguis non crustatur frigore, sed ipsifatur, vt oleū *ἴστος τῆσιν ἄνω καὶ ἔξωτις ἄλλ' ἄρα γένηται*. Nō potest supra dulcè esse oportere ad cōmendationē, nunc

tam en

tamen perinde ac vitium amouet contrariū. Nam si pingui obiciebat deficiētiā maleficium, quāto magis taliter? Ἀλλὰ ποτὶ τίς ἐστὶν ἄδυστος. Atque etiam si heri pote, etiam frabilis esto. Tum inde rursusque tertio τὸ ἐπιπέδον ἐστὶν ἄδυστος. Vt hinc mediū terminū syllogismi tor demonstrationum.

Μολύβδου. alia nota bonitatis à colore. Tò μίλαν hinc pullum accipias, non artem: atra namque nimis vda, pulla tarta. Ὅτι δὲ τὰ τὰ ἐστὶν ἄδυστος, vulgaris natura. Dux namque plantis potissimum causæ sunt omnium morborum, nāvis minus imbres, æstus aeris. Que terra sese tucbitur ab vtroque, eam pro re valentem esse censet. Verūm hæc Leophanis causā à sensu tracta est. Da tu mihi, Philotopie, causam à πάλω πάλω. Dicendum, quia calor coquit imbres: humore domat æstus. Nempe illis in verbis non est ratio resolvens, ἀλλὰ τὸ ἐστὶν ἄδυστος ἐστὶν ἄδυστος. Nulla enim terra non exepulum est vt tuusque. Notabis vocem ἄδυστος, hospita. Cetera plantarum in eplogo.

Ἀρετὴν γὰρ. Virtus nime loci, regionis: insignitūis atque arētis, quāvis γὰρ. Quia regio multas alia alias proprietates. ἄδυστος, otheii nomen à capiendo. Vnde materiam sic appellauit Plato, propterea quòd est ἐπιπέδον. Ἀρετὴν autem esse vim: & inanimis quoque rebus: a tribu tum à me dicis, tum à Philotopis, iam dictum est à nobis, & in originibus, & in familiaribus exercitationibus, deducta à Chaldæorum & Syrorū vsu, quorum linguam Cadmus in Græciam importauit. Piores namque duæ syllabæ nō solum Leonem, sed etiam omnem designāt ferociam: vnde etiam illorum ἀρετ.

Logo, πάλω quòd ἐστὶν ἄδυστος. Et expōsitiō N. ἀρετὴν πάλω τὸν. Sulpicar hie alia quoque menda est, quemadmodum creberrima sunt toto opere.

Theodoros. μολύβδου ἄδυστος. Quāquam crigua diuersitas sit, potius sic intelligam. Si confirmatur arbor aliter, atque eius exigua natura: tamen multum affert nō ostenti ad naturæ deprauationem. Tunc ἀδυστος significabit aduenturiam mutationem, non autem naturā cōm diuersitatem. Καθ' ἑαυτὴν τὸν γὰρ. Pro vtrarumque arborum natura. Puto scriptum reliquisse: pro vtrarumque terrarum. Σουλπιαν. Nunc notionem, nunc diuidicationem interpretatur. Sensu consulto opus est. Καθ' ἑαυτὴν τὸν. contrarium confutionem. Noua audaeta, aliud est ἀδυστος, nunquam in ordine naturali res constituta, sed in via tādum ad constitutionem: vbi post elementorum conuentionem fit actio mutua: aliud ἀρετ, que temperatura est ordinaria in opera atque opere Naturæ. Latine concretio iisdem vocum iumentis: vt alibi diximus. Ἦ δὲ πάλω, ἐστὶν βλαστὰ ἐστὶν ἄδυστος. Spissum, ponderosum, sitiens, consequens pro antecedente. Sanè quia sicum, sitit βλαστὰ. Si solum alrum sit. itas ambiguit. Namque in colle solum sabulosum nihilominus alrum est, nec βλαστὰ tamen. Tò δὲ

A ἀδυστος. Theodoros addidit illa omnia, quod alius incommodum foret. Οὐκ ἐστὶν ἄδυστος. Non imperiè diuidant. Verbum addidit, & videtur ἄδυστος legisse. Μολύβδου, non rigidum, à rigore iciliet ac frigore. Puto intellexisse eorum macem ac concretam glebam, cuius partes hanc faciem separentur. Sicuti ferrū scoriaς μολύβδου, non tamen solida. ἄδυστος. capax, receptaculum. Περί τὸν γὰρ, conuenter singulis, non vulgaris loquendi ratio: quæ tamen vitur Cleero.

CAPVT VIII.

Ὅτι τὸν ἄδυστος ἄδυστος. Ἀγαθὸν ἄδυστος ἄδυστος. ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος. Ex ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος. ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος. ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος. ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος.

Α' Σ' Α' ἄδυστος ἄδυστος. Iam diximus aqua esse tanquam lac in plantis: terram pro matrice, quoad aqua iciliet, quæ intrā se continet. Suprà dixit de castibus aquis: nunc de iis quas vocat ἄδυστος. Quam vocem æqui boni consules: sunt enim ἄδυστος ἐστὶν ἄδυστος. Sed respexit ad rigationes, et cæcis, alucis, canales, qui sunt ἐστὶν. Earum differentie multæ: à qualitanibus peregrinis. Ipsas idem ipsas insipidas. Aliæ sūt acide, vt in Aruernis, nec sine vini. (vt sibi ridiculè persuadet amētēs incol) imitatio. ne. Id aluminis vena præstat, argumento est denarium stupor impressus ab alumine. Aliæ salis sūt, amaræ aliz. Itē à primis qualitanibus, calidæ, frigidæ: calidarum differentie multæ. Quamobrem in quibusdam vis inest genitalis: in quibus iciliet mediocri tempore cum dulcedine. Quoerit piscos in aquis calidis ad Iuliam Carnicam: quemadmodum contrā in gelidissimis puteis Florentinis pisciculi, quos ἄδυστος vocant. De his igitur omnibus hie agendum. Καὶ τὸ πάλω τὸν μολύβδου βλαστὰ. Haud paruam habent portunculam ad alendum. Quarum ostia atque facultates haud exiguum sibi partem viuificant ad plantarum incrementa. Θερμὸν, ἄδυστος, ἄδυστος. calidæ scilicet valde. Nam infra quædam calidæ non sūt in præ: cuius vitii hæc insimulat. Ferrus namque vtrū ac delent calorem naturalem, qui in mediocri temperie constitutus vtriusque habet extrema pro contrariis. Nitrolæ autem & aluminosæ propter siccitatem. Ἐστὶν ἄλλω τὸν τὸν γὰρ. Putei bituminis, chalybis, ætis, sulfuris. Ἀ τερμ, piscis que extant. ἄδυστος, plantarū que ab aliis dulcibus generantur. Sanè conuenit, vt in se habeat vitæ principia id quod habet in se vitæ proportionem. Est autem vitæ proportio, nutrimentum. Potestatem quidem membrum est viuens, in quod futurum est, vt transformetur, & cum eo quod præterit sit, sicut vnum ἄδυστος ἄδυστος. Si non ex ædè loquamur, sed in summa, hoc est hie ἄδυστος. Πὶ ἄδυστος ἄδυστος ἄδυστος. Declarat exceptionem. Quia sunt quedam quarundam priuatiæ naturæ plantarū.

tributa. Conferre quidem tum arboribus quibusdam, tum olenibus, sed olenibus minus, quia minus sunt arboribus robusta. Vbi comparanda sunt genera in eo similia, scilicet quæ iuuentur salis. Alioqui olera quaedam quibusdam arboribus plus accipiunt à salis beneficii. Obiectatur iis Brassica, Pyrus offenditur. *Τάχα ὅτι πρὸς ἄρτιον ἀπορίσσει.* Namque supra à salis minus ali deebat, & detribis nunc: tantum abesse ab hoc maleficio, ut etiam afferant emolumentum. Idem dicitur de aliis: si tota natura consideretur.

Εἶπε δὲ οὐδὲν. Argumentum ab abstracto ad concretum. Si sal iuuat: ergo & salia. Idem dicitur: *ἡ ἀρτιότης ὅτι ἰσχυρὸν χυλόν.* At quomodo similibus & aliis, si est idem iuuent? *Οὐ μὲν ἀλλὰ.* Non erat opus aduerbium. Idem est in eodem sensu, iudem verbis. Olera iuuant salis. *Βρασίον ὅτι ἰσχυρὸν.* Non igitur fit *ἰσχυρὸν ἰσχυρῶς* ἢ, sed à forma: quia talis quaedam sua ratione, quam sequitur finis *ἰσχυρὸν* est. Quod addit de nitro: id est propter proportionem salis ad nitri. *Γεννῶνται ἀλλὰ γλυκύτητα.* Sapor princeps affectus est cibi quod conducat cum Natura, ut mandandi labori comes esset voluptas. Is igitur si salūgine adipiscitur in olera commendationem plenissimum ad olus facit salūgine. Est secundo loco quod queritur in cibis, frugalitas atque concitudo: propter duos fines. Vltimus quidem ac verus est, facilitas transmutationis quæ fit ægritudine in duro. Medius finis ac propinquior, est eomodatas ore conficiendum, tum quia est apparatus ad illum vltiorē finem, tum quia gustum citius atque prolixius sapor afficit, in partes minus oles soluto atque liquefacto cibo.

Horum vtrunque salis beneficio eoparatur: dulcor quidem propterea quod ægritudine, ut ita loquar, illa domitur calore salis, quemadmodum & solis vis, cum fructus maturatur. Teneritudo autem, quia sal penetrando consumit humidum lentorem, quo fit partium cohesio pertinax. *Ιεταρκο δὲ ἡ δὴ ὅτι ὅτι ἰσχυρὸν.* Coëta si dulcescit ac tenerescit: igitur idem fiet à proportione coctionis. Itaque salis vis, quia salis vis coëctrix: calida enim est. *Καὶ ἰσχυρὸν ἀλλοκρίτων.* Rationem reddit, quæ subtilius est consideranda. Amaritudinem, quæ in Brassica est, referant à salūgine meatibus, ægrigi. Quod hic considerare debemus, est. Amarum & salūm sapores esse affines. At expulsio fit à conerario. Deinde, expulsio nem esse actionem valentioris. Ac amaritudo salūgine potentior est. Dicendum non expelli à salūgine, sed à calore naturali eoque & aperiente meatus, cui fit sal pro ministro atque instrumento. Atque ita soluitur vtraque obiectio. *Τὸ πῦρ σιλίκετ ἡ ἀρτιότης.* salūgine subiens *ἰσχυρὸν* educit. Abit igitur ipse quoque, alio qui non fieret *ἰσχυρὸν*: abit porro eiusdem opera calor. *Αἰσθητικὸν*, quia rarefacit calor. iccirco dicitur, subiens. Vnde fit teneritudo, diffusis partibus.

Τὸ δὲ πικρὸν ἀρτιον, ὅτι ἰσχυρὸν. Omnium Philosophorum sententia hæc: amarum neque a lere, neque succum facere naturalem. Ita, quod

A dicebamus, vides. Saporis iucunditatem necessitudinem habere cum alendi facultatibus. *ἢ χυλόν* sit *ἰσχυρὸν* ἢ *ἰσχυρὸν*. *Τὰ δὲ ἀλλοκρίτων.* Cæteras plantas fieri deteriores: propterea quod salūgine ab eis non educat extrañcum succum, sed vti et aut absumat peculiarem. Vbi notabis vocem, *ἀλλοκρίτων*. Quasi verò amantudo illa sit Brassicæ peregrina & extranea. Non est ita, sed *ἀλλοκρίτων*. Verum respicit ad commodiora: ut sit, *ἀλλοκρίτων* sapor. *Ἄλλο δὲ ἰσχυρὸν ἰσχυρῶς.* Analogum ponit Coronopodis & alii. Coronopoda prope Cichoreacea satam, eorum mitigat amaritudinem, sua scilicet ætymonia. Vbi vides omnino Coronopoda Theophrasti esse non frum Cornucervi, siue Heibam stellam. Est enim sapore acri atque Enucis affini. Dicit aliquis cur prope Allium satam, non eius diluit vim? Respondet, *ἰσχυρὸν ἰσχυρῶς ἢ χυλόν.* Similis namque augetur simile, non tollitur. *Καὶ ὅτι ἰσχυρὸν.* Ostendit subinsonis modum. Quia maculas eluor, euocat quo sunt imbuti panem. Id quod facit sapor subiens atque sic committens, deinde exiens: sic & luxuriam. Sic Zaphera vitæ tum purgat. *Εἰ ἡ ἰσχυρὸν* coloramenta. Quia macula omnis alius coloris est, atque id quod maculat. *Εἰ δὲ ἀλλοκρίτων.* Androsithenes scripturæ relictas in Tylo Erythraei maris insula rigationes plus confert quam pluuialis aquas. At rigationes esse salis ibi, satis constat. *Ἄλλο δὲ ἰσχυρὸν.* Corrupta hæc sunt verba, sicut & alibi pleraque. sententia hæc. Si post pluuia, inducit nitros: id consuetudinis esse tribuendum, quasi neget esse naturalem: sed ex consuetudine corrigere ibi, quod alibi deprauat.

Cæterum huic iudicio meus animus nequit acquiescere. Si enim non ferret naturam non in ferret consuetudo. Nam fuit aliqua sanè rigatio prima omnium. ea quare non obuiat? Nam ibi obuiasset: nunquam fuissent adducti Olytiores vt secundam inducerent. Cur ergo confert? propterea quod conuenit vitæ tractus cum principis. Ita dico, illis plantarum speciebus non aduersari saltem. Propterea illis in locis si potuerit prima vitæ rudimenta pari fuit saltè naturæ solum illud posse etiam similia vitæ supplementa tollere atque in sua commoda vertere, id est ad allimoniam, accretionem, durationem. *Εἰ ἡ ἰσχυρὸν*, scilicet *ἀλλοκρίτων* ἢ. *Συμπεριεῖται δὲ.* Quia videbatur iniuita lententia eodere veritati, scilicet consuetudine Naturam superatam: addit naturam ibi infrequenter esse, id est pluuia: iccirco artis officia libenter atque etiam utiliter admittit, id est rigationes, ob agrum siticulosum. Quare factum vt non solum ab arboribus sed etiam fruges sibi eam operam depoposcerint. Nec sanè non mirandum est, si etiam iegeres rigantur ibi. *Ἄλλο δὲ ἰσχυρὸν ἰσχυρῶς.* Quippe cum celo eabdo qui habeant rationes, aquarū vitæ perfacilem: ea indulgentia & commoditate sibi comparant, & quasi ieritire cogunt rempessates. Ita, quod & alibi diximus, in Angot provincia Troglodytarum, quæ sub eadem est verticis altitudine, toto anno sentitur, *Τὸ πῦρ ἰσχυρὸν*

D

Nomen. Quia minus accurate redditur cause sunt. A
 Quomodo cum robur pro causa designat,
 quomobrem *improba* saluginem pariantur. Esse
 namque *Wintus* naturam valde friuolam: satis
 patet ex vite breuitate. Item quod in æstiuariis a-
 lantur arbores dulci, non salia. Nam Bascorum
 vina subialia sunt, propter venas subterraneas ab
 Oceano: ac sanè talia, quale canit lac diuinus Poo-
 ta: *Et salia oculum referant in lacte saporem.* Quo-
 circa vina illa quo magis potantur, minus exting-
 guunt sitim: & in Vibiulis vesicæ vitia crebra.

Lego *αυρηαι αυτης* in *αυρηαι*, cum aspiratio-
 ne, non *αυρηαι*. Et *αυρηαι αυτης* in *αυρηαι*. Et *αυρηαι*
αυτης in *αυρηαι* coniunctione.

Theodorus, *αυρηαι*, varia. Mitigauit licen-
 tiam Græcæ vocis. *αυρηαι*, varium quidem signi-
 ficat, verum in ipsa viuerritate. At marc neutri-
 quam generat *αυρηαι* *αυτης*: non enim *αυρηαι* *αυτης*
αυρηαι *αυτης*. *αυρηαι* *αυτης* *αυρηαι* *αυτης*.
 Quod nisi in mari viuere nequit. Adhuc hæc per
 paraphrasin. *αυρηαι* *αυτης* Soasincolas. sanè
 plusquam Poeticè. *αυρηαι* *αυτης*, aggera-
 tas, vox nimia Satis est, appositus sal, adiectus, affu-
 sus. Et addidit de suo: *αυρηαι* *αυτης*.
 Sic, ut si pruisquæ coaquatur, sale commacere-
 rit. Ita ergo *αυρηαι* *αυτης*, elicit futurum. at est præ-
 sent. *αυρηαι* *αυτης*. Inter coquendum sanè fit to-
 nerior: at nequam dulcor, sed falsior si sal ad-
 datur. Sed cõparauit Philosophus salis vim cum
 vi coctionis. *αυρηαι* *αυτης*. An
 amaritudo cum saporem, tum alimētum peruer-
 rit. Sæpe monuimus, hocce verisionum laxiores
 ambitus non hætere medullis sententiarum Phi-
 losophicæ orationis. Sic in his. *αυρηαι* *αυτης*, ne-
 gat penitus *αυρηαι* *αυτης*, non negat aut tollit, sed de-
 prauat. At Theodorus viraque verbum idem,
 peruerit. Simpliciter *αυρηαι* *αυτης*, neque *αυρηαι*
αυτης, & viciat saporem. *αυρηαι* *αυτης*, altior. Non ex-
 pressit crescēdis aptitudinem ac facilitatem, quam
 acquirit à sale. Tenacior fit & habilior ad crescē-
 dum. Id enim est *αυρηαι* *αυτης*, in ea voce. *αυρηαι* *αυτης*
αυρηαι. Sed exteris in rebus deterior. Attribuit hæc
 verba Braslicæ. at referenda sunt ad alias herbas.
 Braslicam melius habere à salugine, ceteras pe-
 ids. in quibus sit deterior: si & in specie habi-
 tior, & in sapore dulcor, & ad visum alimenti est
 tenior? *αυρηαι* *αυτης*. Vt in Selagine
 atque vniuerso genere Intuborum. Ita omnia
 est sententia qua comparatur in acerbis Coronopodis
 vicinia, cum salis vicinia in amaris. Coronopum
 Plineius eum duobus diuersis loeis ita pingat, vt vni
 non videatur consentire: ab vtraque longè diuersam
 facit Selaginem. Ceterum vt pleaque alia videtur
 ex appendicibus Dioscoridæ sublegisse Theodorus.
 E *αυρηαι* *αυτης*, maculas detergent.

Aliud est *αυρηαι* *αυτης*. Aliud *αυρηαι* *αυτης*.
 Vt etiam declaratur à Galeno. Detergentia a-
 mouent à simerficie, non habent euocand, facultatem.
 At in hæc cõparatio est, subitio, mistio,
 educio, quemadmodum dicebamus.

Nam capitis argumentum. Aquarum dulcium qualita-
 tes, viderentur, in se magis conferre frigolitas. Per se. Canones
 dulciores, & dulciores, aut dulciores, superius quibus profus, &
 quodlibet. Dulces ad Pyram quare non dant plantæ.

αυρηαι *αυτης*. Exclusis salis a-
 quis, & medicatis à communi ri-
 gationis vi, solit superius aque
 dulces: quæ propterea quod tum
 frigide, tum calide queant esse,
 sedq; vel sole, vel igni, vel Austro: que quibus sint
 vitiles, hic videbimus. Torum caput hoc iustissi-
 ma narratione iucundum ac perpicuum est, neq;
 diuulsum farragine discæptionum, neque
 in partitioes operosus, vt pleraque alia. Pri-
 mum agit de aquarum frigidarum, que pure sunt,
 commodis. Deinde cõbit à proposito, vt non am-
 plius de dulcibus agar, sed de his quibus ad amercu-
 tur saliz. Postremò de vicinis occultis aquarum
 que ad Pyram sunt, tametsi dulcium. *αυρηαι*
αυτης. Porabillum, ad est dulcium, ab effectum
 & vii quashtas expressa est. At, frigidus esse opri-
 mas. rano: Autores sunt e concotionis quæ co-
 gunt introitus calorem ad radices. Is secum i-
 pic cumularis, cumulatè ac plene operam nauat
 ad officia concotionis. Hoc fanè per antiperi-
 stasin, obicisso calore scilicet. Calidas autem euo-
 care ac dissipare, quippe aperiant. Hoc ergo rati-
 one partium. Deinde accedit ratio similitudi-
 nis: vt foras cretat ad calorem caloricus concoti-
 tionis atque necessitudinis supra faciebat men-
 tionem. Alibi dicebamus: solum Ocimum aquas
 insolatis lertari atque proficere. *αυρηαι* *αυτης*,
 alia causa. Excalcactas, exulciant radices egere
 refrigerationis. Ideò dixit: *αυρηαι* *αυτης* *αυρηαι* *αυτης*.
 Vt quod facit in animalibus vel spiratio, vel trã-
 spiratio, huius proportionem præ flet istiusmodi
 refrigeratio. *αυρηαι* *αυτης*. Sententiam con-
 firmat experimento. Hæc est vtilitas: omni-
 bus in partibus esculentis dulcedinem quæri, ve-
 luti radicibus, foliis, fructibus. Aut ergo dulcesco-
 re omnia hæc aquarum calorem rigatione.

αυρηαι *αυτης* tertia ratio à similitudine, procedit au-
 tem per probata. Nam supra commendabatur
 aquæ boreales & nocturnæ: ratio par in rigatio-
 nibus, que in plurius. Similis quoque proportio
 à ventis. Frigidis namque status probabantur. Dicit
 hic *αυρηαι* *αυτης*, sicut alibi *αυρηαι* *αυτης*. *αυρηαι* *αυτης*
 à *αυρηαι* *αυτης*. Non est hic illa pallogia, de qua
 diximus alibi ex Homero, Aristotele, hocipio au-
 tore, *αυρηαι* *αυτης* *αυρηαι* *αυτης* *αυρηαι* *αυτης*. Sed quia di-
 cit frigidus e onctre nequis suspicari possit. cal-
 darum parem, aut saltem similem afferre vtilita-
 tem, si dulces sine addidit, ita frigidus visio esse, vt
 calidæ non sint. *αυρηαι* *αυτης*. Eandem ab om-
 nibus præstari vtilitatem: quia sit omnibus ead-
 em natura, que est principium vtilitatis. Poterat
 dicere, *αυρηαι* *αυτης* maluit *αυρηαι* *αυτης*, neq; fugit dia-
 tum. *αυρηαι* *αυτης*. Rectè distindunt du-
 plici ratione. Nam & continentis partes laxant: &

c contentas attenuat. Ad dicit autem ἀνεργαίως, quia si ventos consideres, Meridionales cum calore imprimunt etiam humidum. Si aquas: quia humidae sunt actus, aperti sunt meatusibus. Itaque tunc fit contraria natura et, quam supra tones commendabat: ἡμισυβάτη τοῦ δὴ δὴ εἶ. Τῶν ἰσχυρῶν, ergo dicemus, ob molliorem laxa. καὶ ἐπιπέδου, imbecillū facit nativum calorē. Causa est in procedenti verbo, ἀνεργαίως, diciturque fit sibi, quod partes alienas. Dicitur in seipso cōpactio quidam infirmus. Ratio: Quia collectum est magis vnum. At vnitatis ratio est reciproca cum cōtante. At rarum est quodammodo multa, sibi ipsi denso comparatum. Est & alia ratio imbecillitatis, ἀνεργαίως. Humectatio maior quam par sit. Cūm Hippocrates natura designet, cōtinentia, cōtenta, ἡμισυβάτη: hæc tria tegunt. Cōtinentis, est arboris corpus. Cōtentum, τὸ ἐν αἰσῶν. Τὸ ἐπιπέδον, calor naturalis. Τὸ ἐπιπέδον δὲ τὸ ἐπιπέδον, possit aliquis occurrere. Quomodo frigidas & eligis & laudas, eūm aque natura frigidissima sit? Frigus autem calorem extinguit: quo fit ut non aliantur: fit enim alimenti transmutatio in calore. Quamobrem necesse est interitum sequi. Hoc est quod dicunt, ἰσχυρῶν οὐκ ἐστὶν ἀνεργαίως, ἀνεργαίως δὲ τὸ ἐπιπέδον, ἀνεργαίως δὲ τὸ ἐπιπέδον, ἀνεργαίως δὲ τὸ ἐπιπέδον. Quāquam illud ἴσχυρῶν, potius fuisse. Cōsequitur enim vitæ ablatio nutrimenti ablationem. Respondeat temperari aquę vim illam, illam quę excessum remitti adiunctione terrę, in qua sunt plantę & asfinitate aeris, quę ambiuntur. Nam in se sibi ab his non sunt subsidia: obfunt aquę frigidę. His enim videntur præter, nisi fimo asferantur. Ita insitit in vestigiis Præceptionis, cum in se cōpando De generatione aqua sola negat ali plantas. Duo enūmerat in commoda frigiditatis, ἡμισυβάτη ἐπιπέδον, ἡμισυβάτη. Οὐ μὴν παλλῶν. Inquit, excessus & inurilis & noxius. Si tamen cuius operę aliorum opera miscantur: illorum coniunctione tum ipse fiet tolerabilis, tum erit eius actio naturalis. ἡμισυβάτη ἀλλήλων. Intelligent aeris & terrę: quod mox explicat: Ταῦτα δὲ ἐστὶν ἡμισυβάτη ἐπιπέδον, ἡμισυβάτη. Οὐ μὴν παλλῶν, non multus apparet excessus, ἡμισυβάτη ἐπιπέδον, neque in multis. In ipsa quidem aquę natura est: at in subsecis corporibus, quibus opus est aqua, non extat. Οὐ μὴν παλλῶν. Offēdit, illius obsecutionis aliam solutionem variam esse. Est autem solutio per aliā obsecutionem, obiciat enim pisces quispam. si namque ita illo in excessu sunt, ut & tolerēt & viuāt. Aut ergo animantes illas habere sibi peccatares aquas: plantis autem esse alienas. Itaque pisces aquas ambiunt rotos atque confinerit: plantas verò non ab aquis, sed a terra & aere. Οὐ μὴν παλλῶν. Intelligit terrę calorem, non proprium, sed a sole impressum. Παλλῶν ἡμισυβάτη. Nisi aer, inquit, item sit frigidus. Hoc sequitur ex propositionis: non sanē temperaret, sed eonim ruaret excessum. Nam omnino dicitur aer talis a calore, id est inferecūditas: at sub eo terra ἡμισυβάτη. Consule huius vocis, ut sit ἡμισυβάτη & femineis sibi et redatis. Nam sub vria terrarum tra-

A ctus sylviarum frequentia densitate, arborum ipse, videri videndi. vnde & Græcoland nomen. Quos enim nos sylvas illi vocant, vnde. Ταῦτα ἡμισυβάτη. Diabasis ad aquarum comparationem, que sunt bibendo & que non sunt. Quę aquę sunt idoneę potui: eę si peregrinis qualitatibus vitentur, non alunt, puta si salis admiscetur. Volunt que latioribus aut ætius proximas, eas non solum non alere, sed etiam vitare, non vulgare loquendi more: vel ut etiam ledere, morbos afferre, καὶ αἰσθητικῶν ἀνεργαίως. Plus est ἀνεργαίως ἡμισυβάτη, quam ἡμισυβάτη. Quia non alit lapsus arbori vicinus, non tamen nocet: hæc salisago facit ἀνεργαίως, id est consumit. ἡμισυβάτη, ἡμισυβάτη, quia nutrimentum fit ἡμισυβάτη ἡμισυβάτη. Καὶ δὲ τὸ ἐπιπέδον, ἡμισυβάτη. Sal enim tunc, abefacit. ἡμισυβάτη. Tollit opinionem perpetui nutrimenti huiusmodi misto, τὸ ἐπιπέδον, id est non excedens, idem quod ἡμισυβάτη. Et simul cōpōnēditur τὸ ἐπιπέδον, ἡμισυβάτη, quia est quęitas qualitatis. Nō enim quantitas nocet, vel vulgus habet in procerbio, sed qualitas, & ea quidem certa. Hęc temperaturam at esse vitalem: quos expugnata fuerit, natura quępiam in aqua crudiore καὶ αἰσθητικῶν durum, ut in Brasica. Ita supra dicebat, ἀνεργαίως. Sic: hic, ἀνεργαίως, supra ἡμισυβάτη. Aquam verò que secum limum affert appellat δὲ αἰσθητικῶν. Sanē fontes ac fluvii qui surgunt ex terrenis, aut terrenos transmutantur alios, molliores velut aquas, ex saxis & rudioris, ex arenosis mediocri sapore iuendos. Cūm molliem durificola metaphora pinxit faceret. Simplex se tentia est aquę cōtūmāciam emolliri incedo limo: quem terrenum succum vocat. Et dixit, ἀνεργαίως, quę præpositione, in, super aquę crudiatem, καὶ, limum cum aqua, ἡμισυβάτη, in Dura fluvio Subalpino. Ad eò fortēda est aqua Duræ & Græcę, qui est in prætura Salutarum, ut non solum dicit præter, sed etiam generet. καὶ αἰσθητικῶν. Vt sit in pratis. Spario fimo deducunt rivus, quorum decurrit ceteris partibus communicatur limus. Ταῦτα δὲ ἀνεργαίως. Quia mollitudine opus habet, que est in turbida & fumosa. ἀνεργαίως ἐπιπέδον. Species alias declarat mistionem. Si nimis crassa est, non est communicabilis. Ideo tenuiores adiectione tum fluida fiet, ut diducatur: tum attenuabitur, ut subeat. Declarat autem vtrunque modum duobus exemplis. Vt per caliditate admiscat scatebris vitulens: & fluvialis crassitatem pluviis. Distinxit τὸ ἐπιπέδον ἀνεργαίως. Eadem aqua nisi est & fontis, vnde fit aqua. Sed icatebrā intellexit superiorē, rivum autem postquam profecit. Et sic τὸ ἐπιπέδον ἀνεργαίως. Quęvis harum, aut simulum mistionem apta est: que verò materia causaria est, id est que exigit mistionem, ea est inutilis. Ταῦτα δὲ ἀνεργαίως. Quod simpliciter asserat causam exaltationis, ut aluminium, & eiusmodi. Quia tales aquę penitus excludunt vitales mistionem. Οὐ μὴν παλλῶν. Hęc est postrema capitis pars. Non tam hæc que diximus, admittationem facere queant. Habent

enim causas manifestas, quam si qua est aqua potui habilis hominibus : quæ non tamen sit, ut ita dicã, plãtis potabilis. Sic quoque diuinus loquitur Poeta: *- potest violaria fentes. θαυμαστότατον*. Quia illud quoque admirabile, iãta ak re. Γαλιό 2, πειραμα. Duleedo, qualitas ad vitumpotabilis, vius ipe: est potabilis, quia dulcis: dulcis, vt potetur. Η' λανσ ατρεφον, δ' μα ταίσφρα. Aut penitus inutilis, aut deterior vtendo. Ταίσι ερεφον, educibile, quod perfectum afferat alimentum. E' 2' δ' ού ατρεφον.

Quas commentus causas priorem excludat. Idem modus & supra, & alibi, δ' αλλ' ούταρο. Eί δ' ην ατρεφον: quod alibi ατρεφον. An, inquit, aqua illa tam rara est, vt incepta sit ad concretionem. Hoc est illud αδωδω à raritate. Non, inquit, ea causa. Quippe rarissimus est, atque alit tamen. Idem sepe, tum supra, tum alibi, 2' ερεφον. Modeste loquitur, vt semper, ατρεφον. Η' δ' ην χαλιό πνα. Angustum laret sapor occultus quipiam? Ecce, quem admodum refert eognitionem nostram, quod & alibi facit, ad ocula quedam, quæ sensum queat fallere. In sapore, inquit, non est tangeret enim gustum. Noxa tamen eius deprehenditur experimẽto. Qui namque homines ea lauantur aqua, sunt scabiosi. Sanè verò mirum: si cutim adurit & linguam, faueeque non afficit. Profecto non iam θαυμαστότατον, sed θαυμαστότατον.

Et, quia latet, exit veritas. Ατρεφον. Aliud ab Elephantos iam vulgò scitur. Καί τ' ούρα. Plantas quoque aduri credendum. Ού 2' δ' π' γε ατρεφον. Exeludit tacitam opinionem. Cùm receptum sit, aquas dulces alii & manifestò ex sint dulces aquæ: orte pãrare aliquis, ab iis & ex iis nimium conficere nutrimentum, aded vt concoctrix virtus superetur, quæ obfusca virtute confugatur tabes. Hoc tollit. Nescio an probus sit illius vocis flexus, ατρεφον. Ατρεφον namque sunt ούρα. Corpora verò si sunt ατρεφον, noua vox est ατρεφον: nam ατρεφον dicimus: inquit & ατρεφον.

Lego ε, αλλαν θρα χαλιό. Et ίπ' η' 2' ερεφον, δ' η' ατρεφον. ατρεφον. Et ατρεφον αλλαν θρα, ατρεφον. Et επ' χαλιό 2' π' πηρα, non ατρεφον. Et ατρεφον, non ατρεφον.

Theodoros επ' οφειλτον, circumbò fistentiã. At idem est, circũm, & ob, obequitare, obambulare. Απ' οφειλτον significat aduerfariã naturæ obfisionem vel obfisionem.

Εμροσθον θαυματον in situ calor, minus plene. Omnis calor, qui intus est, ubi situs est: ergo in situs. At non omnis in situs, innatus. Expriemenda naturæ vox, que in eo verbo est, οφειλτον enim in 2' φειλτον. Τ' ατρεφον δ' η' π' ερεφον. Sed forsitan frigidi quoque excessus statui potest. Quod statuitur, hominis operata fit. At hic η' οφειλτον est. Αφαιρουν 2' π' ερεφον δ' οφειλτον, αφαιρουν 2' ερεφον αφαιρουν 2' ερεφον. Alimentum, virtutis caloris demas, sine quibus seruari vita non potest. Toties conuesti factus, à fimbriis deformari vestimenta Philosophiæ. Malim equidem in compositulam paulo oratioeom, & multo exprefsiorem veritatem. id primũ peruenire ordinem. Nam prius tollitur

A calor, qui est auctor alendi, quàm opus eius quod est alimentum. Deinde, quod ianuebamus in Cõmentario, hic est demonstrato à posteriori. Hoc enim concludere vult, quod tractat. Tractat autem alimenti rationes ab aquis: negat hæc aquas alere. Non potest probare ex eo quod deprehendatur, quid intra arborem agatur. Probat igitur ab euentu vltimo. Intererunt, inquit, ergo vitato calore, & subduco nutrimento. Theodoros autẽ quasi apud αλλανθον, non autem in Lyceo caulam agar, suo more loquitur: non respicit ad ducem suum. Hæ aliorumque tales forentes orationes plebeiarũ literarũ scõlatorum fatũr, & secundũque plausibilis exerceuntur at Philosophiæ merz sunt vel χαλιό, vel αλλαν. Αλλαν θρα χαλιό πνα αλλανθον.

Nisi alia quoque causa damnosa accedat. Nimis laxè, χαλιό, causa. Ταύτη η' ερεφον 2' ερεφον ατρεφον. Plantæ autem in terra, & in ære flant. Non satis facit verbum hoc additur. Non eodem modo flant in terra & in ære. In terra flant, ære ambulant. Παλιό επ' η' 2' δ' ατρεφον πνα 2' ατρεφον, 2' ατρεφον 2' π' η' ατρεφον. Theodoros legit, επ' η' εντ' terra sit αλλανθον, 2' ατρεφον, quod placet. ατρεφον, quod non ferat αλλανθον, quod si tulerit, ea nihil ferant. Ταύτη αφαιρουν χαλιό. Saporem, pefissimè est interpretatus. Sapor enim nõ est in aqua, nisi subfist succus. Iceicor mox dixit, alimentum. Ae à sapore alimentum nullum, sed à substantia, in qua sapor est. Eί μη τ' η' 2' αλλανθον ατρεφον. Theodoros omisit hæc omnia.

C A P V T X.

De cetero capiti argumentum. Plantas alia abis xodera locis. Quod inter Alburnos & Pinum cinnamomũ, quod inter inter Punicum, & Myrtum. Quod Oleu inter Tarentinũ, & quomodo.

ΟΤ' 2' ατρεφον. Quanquam de locorum affectibus, & à qualitatibus, & à situ, pro plantis, aut aduersus plantas disputatum est: de integro tamen retesunt eadem orationis tractu admodum suavi atque æquabili: vt hoc solo tollatur rẽdum repetitionis. Distribuit ergo locorum, platurũque: naturas, suam cuique: communes autem mutuasque coniungit.

Ταύτη δ' ατρεφον. Ne frustra in temere loquax repetere videatur, exactius procedit hunc ad modum. Non solum, inquit, eaz plãz, quæ minus vulgatz sunt, propria fibi que loca vindicant, sed etiam eaz que minori discrimine variis locorum affectibus acquiescere videntur, desiderant certa loca potius quàm alia quedam. Ita posuit ατρεφον, scilicet αφαιρουν 2' ερεφον, altera ex parte αφαιρουν. Distinxit albitum apud ipsum, tum apud Preceptorum, αφαιρουν, rarum: quod præter aut ordinem communem est, aut eognitionem nostram. Sicut impar numerus, si diuidatur, habet quod egrediarur ab æqualitate. Locorum autem differentias statuit ab internis qualitatibus, ερεφον, in 2' ερεφον, ab externis, χαλιό, αφαιρουν, αφαιρουν, αφαιρουν appellat

appellat frigida, ab hyemis natura. *απειρα*, appetit & expositum solis, ea loca dicuntur aprica. His cōtraria *υμβροτα*, umbrosa, opaca, quid hic agit *τι* *απειρα*? An vult dicere umbra duplicatam, & quasi reciprocā, quasi ex altera diametri parte radiorum. Nam sanē radius perpendicularis à subtētia reflexus equaliter utriusque reciprocus in seipsum duplicatur. A situ alia differētia *απειρα*, *β* *απειρα*. Nā etiā montana alia sunt aprica, alia opaca, alia vētis & frigidibus agitata, alia venis aeriis, sicut inter summa iuga vertices, alio qui altissimi, depressi. Sic & valles, apertæ, occluse à tergo, à frōte, ab latere. Ceterū mōtes maxima ex parte sicciiores, valles humidiores. *Οὐκ αὖ τὸ κρύον*. Quāquā certa requirit loca, tamē haud semper. *Οὐκ αὖ τὸ μέτρον αὐτῶν*. Quare non eadē loca sēper appetunt, quia non eadē causā. quin non vni causā semper. sic hæc consilia explicanda. Quia non eadē temper anni pars: non semper idē locus plantæ commodissimus. Non eadē temper anni cōstruio: causæ minuriore, sicut bres, vētis, nebule, siderū noue mutaciones, haud statæ, instabiles, incōstantes, incerte. *Καὶ αὖ τὸ τὸ σπυγανόν*. optima sēcticia. Natura cōparatū esse, vt cognata inter se cōiungat: at que iccirco arboribus cōueniat cum locis propter affines qualitates, quod appellatur *ὁμοειδία*, & subintratit cōueniētiæ huius tellerā illi, *τὸ εἶδος τὸ αὐτῶν* *αὐτῶν*. Quasi loci natura iēte propaget in plantæ naturā, quam educa: ē sicut suo, notabus diligētē locutionē. Præpositio *αὖ* cum quarto casu signifi cat interdiū exclusionē: v. *αὖ τὸ τὸ κρύον*, præter decori: nonnūquā designat principiū, & originē: quomodo videtur Aristoteles in topicis: & auro Etymologiæ ponens dicit, *αὖ τὸ τὸ κρύον*, quod alii *αὖ τὸ κρύον* sic hē *αὖ τὸ τὸ κρύον*. Nec deest ratio, quod enim deducitur ad aliū, separatur ab eo, & illud notandum. Videtur enim verbi hoc *αὖ*, *αὖ* esse, *αὖ τὸ κρύον*. Abus dixit *αὖ τὸ κρύον*, non autem *αὖ τὸ κρύον*. *Τὸ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς πῦρος*. Maior propositio, sic digitur demonstratio. Quod spontē nascitur, testatur communē cōueniētiām naturæ: in propriis locis est quod spontē nascitur: ergo propria loca sunt principia naturæ cōueniētiæ. *Ὁ αὖ τὸ τὸ κρύον αὖ τὸ κρύον*. Frequē tata senētia multorum reiteratione, quam primus edidit diuinus Præceptor. eadē esse principia nutrimenti & generatiōnis. Hæc est probatio maior. Quia natura est principium generatiōnis: nō p̄ principium omnis motus, at generatio cōfer tatur alimento. Hoc iam declaratū est, in ratiōnē non esse abiq̄ generatiōne. *Καὶ αὖ τὸ κρύον αὖ τὸ κρύον*. Id est eadē ratio, alimētis, generatiōnis, paratiōnis: scilicet quam quicque qualitatem sibi conducibilem nanciat. *Ζεῦ τὸ κρύον*. Probatio probatiōnis, aut explicatio, que fit in Epichezematē. Requirit enim ea quæ faciunt ad suū temperamētū. Ergo sicca sicca, humidis humida sunt à distribuēda. Nam si alimentum est tum denique cum vnum est, materię continua tiōne sub eadē forma: necesse est, eadē quoque obtinere qualitates. *Νεφερα*, signatissimum

A verbum. Fit enim accessio corporis ad corpus ex alimēto. Quia cibus est potestate corpus animalis: *απειρα* *απειρα* *απειρα*. *Εἰ τὸ κρύον* *απειρα* *απειρα*. Alie differētia à partibus & habitū. Habitus est, *απειρα* *απειρα* partes illas, *απειρα* *απειρα*. *Πολλὰ αὖ τὸ κρύον αὖ τὸ κρύον*. Multa etiā conuenire atque conspirare, quasi fiat illa Empiricorum *απειρα* *απειρα*: ac tantūdem multifoni vicissim expetatur à planta, quæ mistro sit in agro, in celo, in eorum accidentibus. *Εἰ τὸ κρύον*. Sic etiā in primo Historiarum differētiās statuit *απειρα* *απειρα*. Sanē hæc est maxima differētiā: vbi est minus materię peccandi, id est ex Naturæ legibus, & abus formæ modus. *Πῶς τὸ κρύον*. Videtur mutila aut superflua oratio itaque tota est omīssa à Theodoro. *Εἰ τὸ κρύον*.

B *μα*. repetita iēcticia. A similibus appeti similia: sibi dī similia non appetere: illud idē. *Τὸ μὲν αὖ τὸ κρύον*. Quasi pronomen *απειρα* ponit, ex influrto Præceptoris, *τὸ μὲν αὖ τὸ κρύον* in *απειρα*. Sanē poterat, *αὖ τὸ κρύον*. Declarat autē *αὖ τὸ κρύον* *απειρα* *απειρα* quentibus. *Ὅτι τὸ κρύον αὖ τὸ κρύον*, quociens non cōueniant inter earum naturas. Vbi, inquit, extiterit diuersitas. Verbum *αὖ* iam ter poiuit, & mox ponet, neque temere: habet enim suū *απειρα* *απειρα*, *απειρα* *απειρα*: vt vitæ causa sibi deponant loca debita. Adducit exemplū Abietis & Pini, in quibus est diuersitas. Namq̄ Abietem siccam dicit: igitur opaci gaudere: non enim vult amplius sic caris: contrā, Pinos humida querit aprica, amat enim in solari. Calda, inquit, utraque. Ceterū ad fides suæ leuatiō addit, *απειρα*, & *απειρα* *απειρα*: ad id pedes vitæ & modestus: omnia circumspicit, omnia tuta tenens, dī similia nostrū, qui arroganter cuncta profertur. Siquis aliter sentiat, ad id cecandescimus, vt ei maxime infensi atque etiam infestissimi. *Ζεῦ τὸ κρύον*. locus hic deprauatus est. Argumentum, inquit, iunctum cum ex Pini generatiōne, verba hæc nihil significāt. Quid enim prodar Pini generatiō Pini humiditatem? Sed neque Theodorū diligētia subuenire potest nobis, qui legit *απειρα*, non autē *απειρα* *απειρα*. Eset enim nō ganō repetita eadē res, sic potest. Argumentū est picis generatiō, simul autē humiditatis copia. Nā sanē *απειρα* *απειρα* *απειρα* est: vbi est animaduersiō: idū humiditatis hęc esse liquorē. Nā sanē pax ipsa, sicut resina liquor sanē est, sicca tamē est: resina quidem potestate, pax autem etiam adū. *Καὶ αὖ τὸ κρύον* *απειρα*. Asert pro indicio humiditatis, natalia pini: nempe aprici locis. Neq̄ necessarium signū est, neque necessaria causa, neque necessaria conclusio: quā sola soli exposita requirit: iccirco sit humiditatis: quia humida desideret loca illa. *Πῶς τὸ κρύον αὖ τὸ κρύον*. A fine probat caldi loci cōuenientiam, nempe meliorē vt fiat cōcōtio. In tertia scētione apud Aristotē scriptū est *απειρα* *απειρα* *απειρα*. Et omnib⁹ vbiq̄ receptū, appetitū defectū esse sobole. At hic excessū facit appetitū auro. Sanē appetitum creat contrariā ad temperatiōnē. vbi habes cōuenientiam ambitum amplorem: non etiā propter similitudinem præteritæ, sed

propter futuram æquabilitatem. *Αὐτὸ γὰρ ὑπερβολῶς.* continuat explicationem. Semper appetere tantum quantum opus sit propter exuberantiam: quia multum succi multum expetit cōtōnis: igitur à calore multo. Hoc tamen, si ad viciarium reuocet, fallacia est. Non enim appetunt humida refecationem. Dicendum, non propter suam substantiam & conseruationem, sed propter operis finem. *Ἐπιπέσει, ὑπερβάλλου.* Proportio nãque in significatis communis est, *ἡ δὲ ἅλλα, ἢ ἡ ἀίση.*

Καὶ ἄλλοι. ad alia diffundit hoc exemplum. Quemadmodum Abieti & Pino non fecit commune genus: vt iisdem locis gauderent: quare inuestigatæ sunt causæ in differentia: ita in aliis quodæ inuestigatæ. Quia mirum videretur cuiuspiam, non conuenire: cùm sensus penè iudicet eadẽm propter maximam figurarũ & conseruationis qualitatum affinitatem. *Quin* nocui id adẽd mirum sit: contrario designat ceterum contrarium. Nam si congeneres duæta loca sibi querunt, quanto propiore iure quæ sunt generis diuēt sit velut Edera quæ sit calida & sicca, atque aliæ plantæ quæ sunt humidiores. Etenim tum hæc, tum illa volunt vmbrosa loca. *Περὶ ὑψηλοῦ,* quæ aquarum gaudent halitu: & *ἀποδῶ,* quæ delectantur opacis: qualis ea que nomen inuenit inde, *Alsinæ*: nec minus Bero-nica. *Ἐπιπέσει ἰσχυρῶς.* puto hęc esse mendum di-storta enim oratio est. *Ἐπιπέσει δὲ ἰσχυρῶς.*

Ea-rum iciliçet, quæ aquarum aspergines, aut cæcas venas, aut vdos halitus requirunt: & earum quæ opacis gaudent, genera sunt affinitate naturæ con-iuncta. Cæterum haud facili est intelligere, quamobrem hæc appouerunt. Dicamus, simul of-tendere, tum similia, tum dissimilia eadẽ loca exi-gere. Dissimilia, vt Ederam & Alsinem. Ederam calidam, Alsinem frigidam: locis opacis lætas esse: Similia: vt Lenculam & Lechnem: ad aquas. Nota verò vocem perieulotam, *ὅτι πρὸ ἡμερῶν τὰ ἀντιζῆτα ἴσταν ὄντα,* idem quod *ὄντα.* Hoc autem saluum: sed *ἴσταν* tantum. *Ἐπιπέσει ἢ ἡ ἀίση.* Si quis inquit, singula intueatur: faciles ei seie atque aperte causas dabunt. *Ὀμοίωσι δὲ.* Affert dis-similium exemplum aliud in iisdem locis, sub co-affictus genere, quod appellat *φυλλοειδῶς.* In quibus opacatur fructus foliis: qualis Punica & Myr-tus. Testifolias vocare quis possit, differentias of-tendit, Punica rara & sicca: Myrtus densa & sicca. Vides communionem & diuersitatem. Sicuti supra, Pinus & Abies: vtraque calida, altera sicca, altera humida. Ita Myrtus & Punica, sicca vtra-que, rara hæc, densa illa. Argui dissimilia hæc eadẽm loca sibi dari petunt, nempe opaca. Ratio ve-na, fructus siccus, patet. *ὁμοίωσι δὲ* vtrique. Nimis igitur exicicaretur. *Ἐπιπέσει ἢ ἡ ἀίση:* quasi dicat, productus. Et addit, *περὶ δὲ, ἵσταν* eo ante-quam perfectetur maturando. Mirum verò, si Punica sicca humdum fructum fert: est oniam sic culentur. Dieendum: succo, quantum quantum sit, præponderare alia multa, nucleũ, membrana, pul-pam interiorẽ, coriũ. Quis succus ipse actũ hu-midus, potest esse siccus: sicut omnia acida. Quã-

obrem nimis incisiue concesserunt Elephatico medici recentiores, Punicum acidum, Arancum & Limonem. *Συμπληρωματικῶς.* vbi bratili fructus educatione. *Καὶ ἡ ἀίση ἵσταν ὄντα.* si me-diocriter illustretur. Lucem potius dixit quàm calorem: vt tangeret mediocritatem. *Ἄλλοι γὰρ ἰσχυρῶς ὑπερβολῶς.* Contra illud *ὑπερβολῶς.* ad inueniendum. Is nempe finis: propter quem depoi-catur eiusmodi locus. *Ἄλλοι γὰρ ἰσχυρῶς.* Ex artis præceptis, vt læpe aliã, parat probationem, Cre-brasfeni Punicas: vt mutua inuibratione opa-centur. *ὁμοίωσι δὲ ἰσχυρῶς,* cooperiant: obregant inter se mutua, vt ita dicam, combustionem. Nam Græci sic loquuntur, *συνεπιπέσει.* obiectũ mutuo: hoc enim est, *συνεπιπέσει ἰσχυρῶς.* *Καὶ δὲ ἐπιπέσει.* Ocurrat obiectiõni. Ea esse forte, vt seie mutuo defraudent. Non, inquit, est periculum non enim vel magna vel multa inueniunt radice.

Ὅτι ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς, non incommutat. Experi-mento id competunt esse: nam vbi rare seran-tur, minus esse fecundas. *Ἐπιπέσει γὰρ.* scilicet aliæ, non Punica aut Myrtus. Hæc hu-midiores effeiciaiores postulare siciles ad maturandũ.

Ἀλλοι γὰρ ἰσχυρῶς. Colligit & elaudat hæc tractatiõnem prudenti exceptione. Sic esse cogno-scenda loca in natura, & ab arte eligenda: ni-li quippiam sit impediendum, vt Oless in agro Ta-rentino. Notabis voces, *καλλίμας ἢ ἴσταν,* impedi-mentum, nota supra *ἴσταν*. *Ἐπιπέσει γὰρ ἰσχυρῶς.* Nota calum, *καλλίμας τῶν ἰσχυρῶν* dicitur alius. *Ἐπιπέσει γὰρ ἰσχυρῶς.* Non est controveria causa, sed sententiã manifesta: vtri-que verò leniũ, tacti, propter occursum ventu-rum: vitui propter frondium quietem, Aëris eri-go langos ille deprehenditur: quamquam etiam natiuis id percipiuntur: nunc aures adducam. I-taque dixit *ἰσχυρῶς,* vt hæc omnia comprehendere-t. *Ἀπὸ τῶν γὰρ πολλῶν,* non omnia. Itaq; in inui-tur, non tollitur pro uentus, quia non refrigeratũ aura: vruntur. Dicat aliquis, mirũ si nunquã quic-quã fiat. Fiat inquit, aliquãdo, sed marinus vērus, & lepidissimẽ attenuationis figura vñs est. *πυκνῶς ἢ.* Tale quoddã marinũ, quod non est supinẽ acci-piendũ. Si quodẽ Tarẽto Boreas marinus est: Au-ster autẽ *ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν.* Nisi intelligat Vulturũ, qui ab Ionio & Ægeio sese infert. Idẽd Syrochus vulgõ

D dicitur Eurus: propterea quodẽ Italiz spirat & Sy-riaz. *Ἐπιπέσει ἢ ἡ ἀίση.* Exhaleat nosã quæ a veno proficiscitur, ac præterea modũ. Radet enĩ mare: neque aufert aliquid ex balatiõni, quæ sãle suo flores ero-dit atque populatur. *ἰσχυρῶς ἢ ἡ ἀίση.* Oleo flores hęc vocantur *πυκνῶς.* *ὁμοίωσι δὲ.* Non ab similia nomenclaturã a simili materia. nebulã inferri atque inuadere sipe vñs quomodo mouetur ergo quia seper exhalat: aliquid subinde post primã exhalatiõnẽ. Itaq; eũm eius natura sit, nõ accellere, & nisi pellitur à iũbeunte, necesse est in lacus moueri: & sãne repellitur a aere superiore. Ergo etiam ratio motus est in ventis. *Ἄλλοι γὰρ ἰσχυρῶς.* Nunquã non regnari præstigia & impollicitate præterceteris verũ Dei cultum, Quis furore in ea persuasiõne: tudore

hirci cōbūsti acceri posse caliginem illam. *Αἴτιον αἰὲν ἐστίν.* Quomodo egredereetur à mari, atque intraderet. *Καὶ οὐδὲν ἀλλοίως.* prudenter stare voluit mendacii fidem penes auctores. Pecora Platonica, vbi dispersita sunt imperia Dæmonibus: sta vt ali præline tonitruis, alii caliginis, alii vētis, alii alius: sūt hostiū animabus placari eos.

K. Vei enim animabus illis, atque etiā fumo, nidore, fuligine passis: propterea quōd sint constituti ex simili materia. Quali verō si Dei ministri sunt Dæmones, (sunt enim) eorum impetus conueniens mortalium retardarent: ac non potius ira Dei, ab ipso statim Deo sit dēprecanda.

Τὸν αὐτὸν ὅν τρεῖσι. Repetit que suprā dicebat, *πῶς αὐτὸν χρῆσθαι, πῶς δὲ χρῆσθαι τοῖς αἰσθητοῖς.* Aetis temperati bonitate plantas ali etiam in terra non bona. *Καὶ οὐδὲν ἄλλο.* Suprà, capite sexto.

Συγγραμμάτων. Synonyma omnia, vel analogæ, *ἰδιαιτέρας, πρὸς τοὺς αἰσθητοὺς.*

Legō, ὅδ' τὸ ἀλλοίως, non autem ἕ. Πῶς τὸν πῶς. demit Theodorus. Legendūmne sit, *πῶς αὐτὸν χρῆσθαι, an πῶς αὐτὸν,* satis dictum est in Commentario.

Theodorus, *θεορῶς,* operatio habita. *θεορῶς* est, sicut *θεορῶς.* Hic præter leges communes ordinaras. *Κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν ἡ φύσις.* res excellentis ratione appetentia sequitur. Nihil penitus intellectūm. Simplicitatē & candidissimē excessus fecit appetentiam. *Ζῆλον, concupiscentiam, lasciuia.* Nam *ἐπιθυμία* longē abest à plantis in schola Peripatetica. *Φυλλώδης.* que nisi frondibus obiecta, possent seruari. Nimis anxie astrinxit Punicorum conseruationem frondibus Theodorus. Facit tanē frondium frequentia, ne nimium solis admittant: non tamen eorum salus inde pendet. Quippe non parum prominent frondibus pomaliis obnox non eoquentur: multum enim terræ obtinent, humoris non parum.

Σκαυτοφυμίαις, in vmbra coalēscens. non sed adolefcens. Coalēscit ea, que distincta prius, postea conueniunt: *σκαυτοφυμίαις.* Etenim *ἀνθη,* solem modicē sentiens. Redē dixit, sed non expressit. *Καὶ σκαυτοφυμίαις ἔχουσι τὸ ἄλλο.* Atque solis nimios ætus aufugere possint, lateuē. Non enim aufugiunt: neque, vt ait Cicero, flexu corporis declinant: sed præsidio mununtur. Hoc est *σκαυτοφυμίαις,* verbum militare, proiecto scuto. Nota loquutionem, *σκαυτοφυμίαις τὸ ἄλλο.* *ἀνθη,* *καὶ σκαυτοφυμίαις τὸ ἄλλο.* *Συγγραμμάτων,* commo-

di. At plus est, salutare.

C A P V T XI.

Περὶ τοῦ καπνοῦ ἀπορροῆς. Περὶ τοῦ καπνοῦ ἀπορροῆς. Quæ sub hyemem maturifera, & quare. Quædem multa æra qualitate, neque frigore, neque calore, nisi æra sub-

ἰ *ἴσως ἢ πῶς.* Toties maturitatis mētationem fecit suprā in principio libri, & capite quanto, & in vltimo capite libri prioris: vbi disputabat, quænam essent forecandiora, calidāne, an frigida. Impresertim vult dis-

cutere quæstionem: vtra sit efficiens causa, calor nē, an frigus, vt statuit quidam. Partes capituli hæc sunt. In prima dicit, vtro & quo modo. In secunda scribit, in quibus ea sit differentia. In postrema demonstrat, quædam ne calore quidem eoqui posse, nisi arte subueniunt fuerit. *Εἰ δὲ πῶς.* Vult dicere: si ea opinio, que frigore fieri dicit concoctionem, haud penitus explōdenda est: saltem, inquit, fiat distinctio, vt à calore sit opus id per se, à frigore per accidens. Nempe frigus non agat in iueum, sed calor introrūm coactus à frigore circumstante. Ideo sic expheuit. *Τὸ δὲ θεορῶν ἐστὶν ἡ φύσις, καὶ πῶς αὐτῶν.* Vna causa, tamen si non vno modo. *Ὅτι πῶς αὐτῶν,* sed per illam toties accertitiam *ἀπορροῆς.* Et mox, tamen hoc asserit, tamen modicē dicit, *καπνοφυμίαις.* *Ἐπιθυμία δὲ.* Altera capitis pars ostendit, in quibus id cōingar. Quæ scō frigiditate coequis, necessariō hinc impurulentu oecupantur: *σκαυτοφυμίαις, πῶς αὐτῶν.* *καπνοφυμίαις,* sicut locus. Capit enim & continet quodam modo, *καὶ πῶς* semper dicitur de minus valenti. *θεορῶν,* respondet illi circumuentioni, que est in verbo *ἀπορροῆς.* Et hic *πῶς* est *τὸ ἀπὸ.* Quomam scētotini fructus sunt, aut propter succi oecupiam, aut propter contumaciam: de vtriusque loquuntur & paritur causarū rationem. Quæ humidiores eæ requarunt hyemem vegetiorem: *ἀπορροῆς,* contentiorem. Rigidam dicit in sua lingua hoc in significatu vulgus Gallicum: & hyems conueniet: talem ait esse Vitem. Et sanē ad flumē Rhēnam hyeme maturatur vna. Et vuz genus quoddam non nisi tali tempore eoqui narrat Plinius. Quæ verō sicētiorem fructū ferūt, vt Myrtus: eæ miora volunt frigora: propterea quōd si contentiōs ingratū frigus, vtrā partē nimis. *Ἀπορροῆς τὸ ἀπὸ.* Non cogit introrūm clementer calorē, sed compingit & obstruit meatus. Apud nos hie vites eam in eo sunt, vt oecuar vna, vel modico frigore crudescit occupata. *Ἡ δὲ ἀπορροῆς.* Duo ponit principia maturationem conchētia: Primum *ἀπορροῆς,* quod non est separatum principium à calore. Est enim, ac si diceret, calorem medioerem. Alterum inquit: si hoc non possumus nancisci: at saltem oportet esse aerē humidiorē, rationem omittit. Est autem: quia humidus est subire: vt est in secundo De generatione. Non subit autem, nisi aut dissipet partium cohesionem, aut ipsūmet dissipet. A e quāquam humidus beneficio fit partium coharētia, atque adeo ipsa vniō: tamē id hāc interno humido. Nullum autem corpus viuens caret meatibus, qui ad cutem vique pertinent: in eos meatus scie induit extrinūm humidum: quare partes illæ tene resēunt, subuecti o aens vel tantillo calore, aut etiam coacto modicē introrūm calore naturali: tertio loco addit australem aerem. Sanē vtrūmque secum habet quod asserat: nam & humidus est, quod erat in secundo loco, & calidus quod erat in primo. *Ἐπιθυμία τὸ ἀπὸ.* Astruit hoc antecedenti sententiæ: ita esse oportere, nempe vel *ἀπορροῆς,* vel Austrum: quia ne illa quidem humida,

B

C

D

si sint humidiora, minus coquuntur frigore. Quare quod supra dicebat, intelligit compararam alteri frigori, cuius egent sicciora, non autem ad alios. Sed omnino aut fit vitium exiccatione, aut proprii succi priuatio, vt in Ficus. Nota loquutionem ad idem. Aer Austro subditus in quem scilicet vis Austro est. Austro dicitur. Eximit ab his naturas quasdam præhumidas, vt Arbutea poma: resistunt namque resiccationi. Nunc ex genere siccorum apponit alia, quæ ob terrestrem naturam sicut admodum rigida: quæ item opponat illis vitium, quibus vitium afferebatur. Tria sunt, atque icterico quædam, aspera, quæ in icterico vitium, resistunt. Ostendit autem esse terrestria, quia in id maturatur ad propria propriam humiditate: quippe sero fit æquabilis eorum caro ad succi representationem. His addit Mespala cum *Astræum*: sic enim vocant Vascones agrum mala. Quam vocem recipiendam *ceresio* ad supplem. in penuria nescit, sicuti ceterum & alia plurima. Maturari queunt omnia, sed non plenè, quem nobis deuoandū reliquit in illo magno fante boso, *lucinau*. Vt tenetudo illa non sit à terra, neque ab aere, neque à sole, neque ab arboris calore: non erit maturatio, si non sit à causa naturali. Si non est putrefactio, non erit à causa que fit præter naturam. At nihil hinc mediū. Ne perturbatum relinquitur auditore impossibile, aut, euenire ab aeris externo calore: & esse vera maturatio. Amplificat rationem. Desist, inquit, humor affluere tunc, qui prius ab arbore suppeditabatur. Quare potens est aer id perficere calore suo. Sic enim multis locis attribuit aeri id. Ac nequis miretur ab extraneo consensu, quod nequirit à naturali, scilicet dum essent in arbore: aut duo fuisse impedimenta, vnum ordinarium, affluentem perpetuo succum, alterum fortuitum. Fortasse, inquit, superuenit frigus. Hanc materiam etiam in questionibus tradit: vbi rationem venatur eorum seminum, que terræ mandata sero exant. Nunc cum in arbore non sunt, nulla cum fiat accessio: seruatus intus calor naturalis, aut iuuatur ab externo, aut obliuiscitur à frigore, quoad opus perficiat. Itaque in stramine maturitatem acquirunt. Mutatione hæc alteratio. Exemptæ à vitibus vix aliquot post dies dulcescunt magis, eonsumpta solis vi humiditate aquea. Ita sanè si in sole ponantur. Nam in vmbra si sint,

A acri opus illud acerbatur. quid si creta diluta in-
 crustentur? Hac enim arte dicitur esse seruatur
 incorruptissimæ. Tunc sanè calore internum
 autorem intelligemus. Tunc autem modis analogis hinc.
 Vnus est vt subtileter scidamus, si neque exman-
 te vite, neque non exmanatur. Id iam fit: cum in
 vite relicti torquentur pediculi. Hunc ad mo-
 dum haud penitus frustantur: tanquam
 pars maxima tollitur: quod relictum est, probè
 coquitur: hoc est in aqua. Alter medus est, cum
 super matrice tenentur. Funt enim palæ, quas
 Græci vocant: vt videtur in *Ægypto*. Moræ
 tamen loco sint non inepto, quippe calido, ni-
 si oleo perungantur. Attenuat Oleum, & aperit
 ac viam facit soli, calicis & calefacit. Hæc
 vulgata: illud acutius, fortasse etiam calorem au-
 get dicatione. Non enim tam aperit cutem, vt
 putarunt, quid deniat. Omne namque pingue
 viscidum. Et Oleo frigidius pitices compatiore. At
 in gymnasticis Oleum aperit arbitrari sunt, de-
 cepti frigidibus. hæc namque aperient. Quod
 de carnibus Oleo elizatus feniicit Auenrois, alio
 loco disputatum est. Scilicet non est Oleum quod
 aperit. Aperit enim non est Oleum quod
 aperit. Hic sit mendium, imperfectio, que fini nacta non
 est. Hic sit acutus, est sit acutus, abstulit & humoris
 & spiritus cruditatem. Ita hic spiritus facit metio-
 nem, quem admodum alibi sepe autorem operum
 animæ, vt generationis, nutritionis, accretionis,
 maturationis. Negat euenire bitam maturefecit reat nos negamus hanc nega-
 tionem. Quin maturefecit super matrice sua, atque
 etiam sicatur. Maturefecit plane satis patet: quod
 eius semibus satis nouelle veris procedunt.

B Ceraia, non alia multa recipiunt eiusmodi perfe-
 ctionem, sed malecunt. Trioceca verò Mespala
 vix tres horas exempta durant. Vltima capitis pars de us qui non so-
 lum in arbore non maturecunt, sed ex exempti
 quidem, neque est contrario: vt in *Ægypto*. Moræ
 tamen loco sint non inepto, quippe calido, ni-
 si oleo perungantur. Attenuat Oleum, & aperit
 ac viam facit soli, calicis & calefacit. Hæc
 vulgata: illud acutius, fortasse etiam calorem au-
 get dicatione. Non enim tam aperit cutem, vt
 putarunt, quid deniat. Omne namque pingue
 viscidum. Et Oleo frigidius pitices compatiore. At
 in gymnasticis Oleum aperit arbitrari sunt, de-
 cepti frigidibus. hæc namque aperient. Quod
 de carnibus Oleo elizatus feniicit Auenrois, alio
 loco disputatum est. Scilicet non est Oleum quod
 aperit. Aperit enim non est Oleum quod
 aperit. Hic sit mendium, imperfectio, que fini nacta non
 est. Hic sit acutus, est sit acutus, abstulit & humoris
 & spiritus cruditatem. Ita hic spiritus facit metio-
 nem, quem admodum alibi sepe autorem operum
 animæ, vt generationis, nutritionis, accretionis,
 maturationis. Negat euenire bitam maturefecit reat nos negamus hanc nega-
 tionem. Quin maturefecit super matrice sua, atque
 etiam sicatur. Maturefecit plane satis patet: quod
 eius semibus satis nouelle veris procedunt.

D Theodoros, non est nisi per euentum, per-
 simè. Eueniunt enim multa necessario. Diuidit
 euentus in necessarium, & contingens. Acci-
 dens, quod cadit præter causam. Non æquè percipi potest
 propter circumobstantiam. Quasi autem
 obundat cognitionem nostram. Haud ita est.
 Sed male addidit infinitum. Imò, hinc
 non similis actio eiusdem causæ. Quia calor i-
 dem non obliuiscit alter conficit coctionem,
 quam obliuiscit à frigore. Non, sed condensat, vt
 fit, de qua duritie importuna dicitur
 est in li-

K

est in libro de affectibus mistorum: cuius autem
rena facit frigus. Legit ergo Theodorus ἀμείψην,
nos ἀμείψην, ut circumferatur. Est autem σίσιος,
acies densa. Sic σίσιος, & nostrum stupare. Et i-
ter caleatum, σίσιος. Οὐ γὰρ τρεῖς, καὶ ἰσὺν
πρὸς ἀπ. Ausurus ac humidi spiritus. malè sub-
vertit ordinem. Tria namque ponit, ut diceba-
mus: ἡ ἀμείψην primò. Id si non possit: at duo re-
liqua. Alterum est, humidus aer quomodo cœ-
que: alterum est, humidus aer cum calore, qui sa-
nè præstat ab Austro. Τὸ γὰρ αὐτὸ τοῦ ἰσ-
σίου χυμῶν. Inspidos reddunt. non. Sed exemplo
peculari sue eo euadunt, ut dicebat. σίσιος, crudi-
tate compositi: qua voce Philosophus utitur in
tertio De partibus. Nimis audacter, ut sæpe co-
arctavit generaltem sententiam ad privatam spe-
ciem. Non enim omnis ἡ ἀμείψην inspιδum facit
fructum: nam & amari admodum quidam sunt.
Hoc in prunis & in pemonibus sæpe gustus no-
ster damnavit. Non enim verum est, quod medi-
corum isætat vulgus amarum semper à calore gi-
gni. Οὐ γὰρ τρεῖς, καὶ ἰσὺν, humorem saporem-
que suum. Sibi debitum à natura sue cum. Καὶ
τοῦτο ἴσως ἀμείψην ἴσως. Omnino quæ arboribus
decerpta. Est ergo inutilis code noster aut hæc
ille addidit non incommode. Καὶ αὐτὸ τοῦ ἰσ-
σίου καὶ σίσιος. Alium quempiam habitum natu-
ralem. malè addidit, naturalem. Omne quod est
in natura, naturale est: non tamen huic aut illi.
Hoc declaratum est in quarto De generatione a-
nimalium. Is igitur affectus si non est maturatio,
neque putrefactio, non potest à Theodoro duci
dicari, nisi ne naturalis, an non. Idem dicit ἰσὺν ἰσὺν,
quancunque, quamlibet eoque. Οὐ γὰρ ἰσὺν
τοῦ φρούτος exuperare non poterat. At non est fru-
ctus qui vincere debet aut excoquere, sed calor,
quem oportet esse succo potiore, ut cum dome-
te: & cuius facultas nequeat resistere succus
sua cruditate. Οὐ γὰρ ἰσὺν ἰσὺν. Nos supra di-
cebamus cœortis pediculis acquiri saporem dul-
ciorum: id quod sæpe factum est. Theodorus
longè aliter. Cùm viæ humorem haurire desic-
ciant: Quasi sit ἰσὺν ἰσὺν, cùm remeat introrsum cal-
or. Est igitur ἀμείψην. Non tamen quadrat nu-
merus is pluralis cum succo aut calore. Εἰς τὸ
ἀμείψην. Nonnulli è contrario maturitatem
accipiunt. Theodori verba id significant ali-
quos fructus maturationem cœcique alio modo atque
illi qui dempti ex arbore matureant, haud tam-
en ita est. Namque illi tum æris calore, tum suo
innato inrus concluso maturi fiunt: si verò scal-
prione & illu. At ii modi non sunt contrarii. At
Theophrasti τὸ ἀμείψην aliorum spectat. Quip-
pe illi super arbore nunquam: hi extra arborem
nunquam. Quod si Theodorus cuiuspiam videa-
tur rectè veris: huic forsitan non videatur plè-
nium ipsius Theophrasti τὸ ἀμείψην: nullam enim
esse contrarii rationem, sed diversitatem tantum.
ὡς τὸ ἰσὺν ἰσὺν. Incipiunt maturefcere alia
lecto. Græcè enim est. quod & alibi, nimium sue
cum excoqui non posse: neque placet: incipiunt

A maturefcere. maturefcunt enim. Ἀμείψην
ne, incommutabilia. Commutatur, quod datur,
accipiturve pro alia re accepta datave. Simplici-
ter ac plèné, mutantur, alia suscepta qualitate.

CAPVT XII.

Dualescunt copias arguuntur. Actores quibus in-
dis quales. Locorum beneficiis tantum arborum loca in eis, præ-
stantur.

B I N N. Locorum natu-
ras ac cœli supra declaravi, quæ ad
faceret pro germinatione, fructi-
ficatione, maturatione: nunc loci
differentias tractat, quatenus ad
habitudines arborum spectant: quæ sanè tractatio
alio loco posita est: statum enim post cogni-
tionem primæ generationis hoc exquirendum
fuit. Consequitur enim generationem habitus, &
principia existende: ut crassitudo, proceritas, recti-
tudo, densitas, rigiditas, & contraria. Itaque hoc
passim capite peractò redit ad affectus fructuum,
non sine in curæ exhibitione. Sic enim veteres
illi, ut suspicandi dederunt occasione, sumptam
materiam vbi semel deuduxerat, nunquàm præterea
recolebāt. At ergo duoprimum, arbores in locis
opacis, & à vèto cœli redas procurrere simul, &
proceras in expofitis vento ac soli, contrario ha-
bitu. Ἀμείψην, ἰσὺν ἰσὺν. Quia multa opaca,
quæ soles non sentiant, ventos sentiant. At cùm di-
xit, ἰσὺν ἰσὺν, ἀμείψην ἰσὺν: videtur pathologia in sensu.

Ei ἰσὺν, si τὸ ἰσὺν significat mediocritatem, ut alibi
di ximus, minus est quàm ἀμείψην. Τὸ ἰσὺν ἰσὺν
ἰσὺν. Idem euenire, si densitas cœli sit. Quod de
suprà de Pumca dicebat, cùm his habet aliquam
proportionem. Frequentes arbores alterà ab al-
tera opacari acutiùs in iudicis. Radices futuras af-
fentior, proceras, de gonsi sique radices his si-
stantur, quæ breui ignatio multum trahant. Με-
νείν ἰσὺν ἰσὺν. Nihil hie agit hæc postrema vox:
neque ad manus est, quàm huic similem in substantiâ,
salua verecundia. Qui reponere voluerit φερρὸν
ἀμείψην, audeat. Theodorus posuit, solutus. Hoc addi-
dit Theophrastus, cùm in priore mēbro non pos-
suerit. ἀμείψην. Tamen vbi rationem reddidit, inuie-
ti τὸ ἀμείψην, τὸ ἰσὺν ἰσὺν ἀμείψην ἀμείψην. Est igitur
solum densum. Namque multa sunt opaca loca, &
à ventis aucta, cademque rara & insubulsa. Si er-
go non est latè regnans & robusta radix, cœli ali-
mētū ab: bit in suprema. Hoc est quod dicebat, ἰσὺν
τὸ ἰσὺν. Quod contingit in raris locis: in quibus
vetroque verum distri buitur alimentum, & sursum
& deorsum. Καὶ τὸ ἰσὺν ἰσὺν. Misset causas vtri-
usque partis. Illa pertinebat ad mēbra cœli, hæc
ἀμείψην τὸ ἰσὺν ἰσὺν ἀμείψην: hæc ad aprica & vètoia
loca: qua trūcos exasperat, & in nodos cogit vè-
ti. Quares propterea quod euenit, ut in frigore,
quoties horrefcimus. In quæ qualitas excitatur in cute,
repulso intorsis & humido, & calore. huius enim
illud vehiculū. Subfidet ergo caro in ipsis pilorū
interruallis: pilorū rigor feruat in radicibus tenore
sua. Εἰς τὸ ἰσὺν ἰσὺν τὸ ἰσὺν ἰσὺν: quod & supra.

Δὲ τὴν ἰσότητα. Quæ in opacis faciunt ut sint: quod supra dicebat *επιτομήσι*. Condensant enim flatus, at nodus densitas est. *Ἐπίτομη δὲ* lis causis sublevis educuntur in altitudine stipites. Amplifica tu, *ἢ ἀρρηθρῶς* sic: siue abfunt, ut abfunt in illis vmbrosis locis siue aufertur fortè aut eon salid: cui operæ veteres etiam verbum exegerunt, interficare: quia Natura tam in vmbrosis quam in apricis generat. *Μισρὸς τὸ μαύρον*, sola longitudo. Quia prohibetur crementum profum dicitur. *Δὲ τὸ πῶ μὴ ἰσότης*. Confirmat simili narratione. Id, inquit, aded verum est, ut quæ arbores abint ab e caprice rectitudinis & proceritatis, si in cuiusmodi loca, opaca se ille et, atque avertia tum ventus tum solibus, vel transferantur, vel in eis eiantur natura, parem aut similem adpiseuntur pulehritudinem. Vbi notandum est: nō id omnibus arboribus euenire. Nam quæ præhumidæ sunt, in humidis sitè distorquetur, quia propter vbertatē alimenti nequeunt proceritatis excessum sustinere. Quod & alibi dicitur est. *Τὸ δὲ αὐτὸ δὲ δένδρον*, et eundem habitum nascuntur. Sic è e contrario: populus in vdis recta & alta, in aliis flexuosa & strigosa. *Καὶ ἔρχεται ἰσότητος*. Quin etiam penè equant Abietum vertices ipsa roboratantum abest, ut recta nequeant consistere. Sūt in Petroceanis nemora Quercuum proceritate visidatnon enim superiatur iactu scorpionis. *Καὶ δὲ φασί*. Prudenter vult hæc recipi secundum famæ fidem. *Ἄμυγ μὲν ὄ μόνον*. Assignat alios affectus non commodos neque vtilis. Raras tum hæc fieri, ac minus firmas. Hoc est contrarium habitui *ἄμυγ* in *πελοποννησίῳ* sanè ita est. Quercus è planis puleherrimæ: cæterum ex eis parata tigna fatibunt: solutiore namque materia sunt.

Theodoros, *ἀφ᾽ οὗ τὸ ἐπιτομή, ὃ δὲ μακρῶς*. Proceræ, læues atque excelsores, sicut idem ex prima & vltima voce. *Ἄφ᾽ οὗ*, quæ non sunt strabæ, sed rectæ. Inde namque intuitionis oblique deductio ad oculos. Alibi vox eadem significat, quæ in operæ non obtorquentur. Sanè columellam è iuglandis ligno habemus ad lectulum, quæ ita e contorsit, ut basis quadrata qua parte latera dirigebant, ea nunc prodeant cuspides angulorum: præbeatisque situs rhomboidem diametrum. *Ἡ τὴν οὖν ἐκείνη ἀδύναμις*. Incrementum enim profunditatis altitudinem vetat. *καὶ τὸ ἄλιν*. Altitudo profunditatis est, atque si dicatur, color albedinis. Et sanè incrementum vetat incrementum. *Δὲ τὸ ἐπίτομη*, retorsionis & consentientis causa. Nihil est in Græco exemplari, quod reddere queat retorsio hæc. *Ἐὶ τὸν αἰῶνα ἵσότητος*, eum hospitara locis huiuscemodi fuerint. Quin arbores quibus locis proeueniunt, ciues in iis sunt, non hospites: *ἐπιτομή*, inquam, non *ἐπιτομή* ἢ *ἐπιτομή*, ut ait Isocrates ad Philippum. Et priuatiu Quercus æcuiquam sunt hospites in opacis.

CAPVT XIII.

XIII. capituli argumentum. *Quæ fructus amittunt, & quomodo. De Ficis, & Prætoribus cæciliis super caprificatione,*

A Quæ fructum habent exoni & caprificati. *Terminus non amittunt fructu. Non quæm loca exere caprificatione. Cur hystera a iusticia sic.*

ΠΟΒΑΝΤΙΚΑ ὃ μάλιστ. Hinc caput à superioribus abscindendū: redit enim ab affectu fructuum, & maturacionis & eruditionis: quæ congeneres affectus sunt retentio-nis & amissionis. Aut enim amittunt, quia erudi neque possunt perficere & humore de stuantur: aut erudi sunt, quia amittunt: ut, præueniente maturi-tatem lapsū. Partitur hoc caput in quatuor. Primo loco duas reddit rationes, quare cadunt fru-ctus ante maturitatem. Secundo loco de caprificacione. Tertio quæstionem mouet circa culcees. Postremo vltimæ causas, ob quas non omnibus locis opus sit caprificacione. *Ἄφ᾽ οὗ μὲν ὄ μόνον*. Quia cadunt alius, vbi sunt maturi. Pauci diu seruatur in eolibus: in pruna viridia, ventriosa, producta in colli exilitatem cucumeris o botrii modo. Earum quæ in arbore passa fuerunt soles & frigora. sapor excellentissimus: in pingui suauis iucunda dulcedo. Duas, vti dicebamus, affert rati-ones: vnâ retentionem humidæ cuiusdam si-mul atque flatus, ut ficus. De flatu sequenti capite planius. *Συμβάλλει τὸ δένδρον τὸ ἐπιτομή*. Quia humorum multum calor diluunt eum dissoluere nequeat, agit, sed non peragit. Agitatio fit igitur parti-bus attenuatis, ac motis, nec discussis. Ratio altera. Debilitas appendiculorum, tam secundum se,

B Quæ fructum habent exoni & caprificati. *Terminus non amittunt fructu. Non quæm loca exere caprificacione. Cur hystera a iusticia sic.*

C Quæ fructum habent exoni & caprificati. *Terminus non amittunt fructu. Non quæm loca exere caprificacione. Cur hystera a iusticia sic.*

D Quæ fructum habent exoni & caprificati. *Terminus non amittunt fructu. Non quæm loca exere caprificacione. Cur hystera a iusticia sic.*

tio fuerit. Punica quoque hoc in numero est: quippe cuius Cytini faciliè dilabantur. Prima ratio. Debilis illorum appendix, *αεισιθυσ*, adhaesio naturalis ei loco vnde iunt exiti. *εισπυ* tanquet ac propterea *αεισιθυσ*. Altera sequitur ratio, cuius haec prior est fundamentum. Humore ex his si occupati faciliè labefiunt. *αεισιθυσ* *αεισιθυσ* *αεισιθυσ*.

αεισιθυσ *αεισιθυσ* *αεισιθυσ*, minuzte plouze roreique. *αεισιθυσ*, subeuntes propter exiguitatem. *αεισιθυσ* in sinum Cytini: qui sanè cauis est. *αεισιθυσ*. Humoris mollitia soluit retenticiis facultatis contententiam. Ob id infert, *αεισιθυσ*. Causa casta est, non efficiens, ita vt verbum grauitate possit accommodari: sed antecedens. Grauis enim est casus cauis. *αεισιθυσ*.

αεισιθυσ *αεισιθυσ*. Artis parata praesidia. Curant, vt ai beuicè ipse breues sint ac subduzant. *αεισιθυσ*, deducunt. Hoc faciunt praesensione ac permittendo vt fructucent. *αεισιθυσ*.

Non concedunt elationem in proceritatem. *αεισιθυσ* amandant. Hoc fit cessatione, si non attondent. Arborē creent enim. Quare id faciunt? Vt ex imbecillitate exitum ramorum nucent Cytini. Quo fit, vt os acrium à celo, non excipiat humores. Hoc est quod aiebat, *αεισιθυσ*.

αεισιθυσ *αεισιθυσ*. Par eorum consilium qui subent virgas pangi. Ob tenuitatem surrectos nequeunt sustinere Cytinos. Quid hic est? *αεισιθυσ*. Diueria ratione, atque alii. *αεισιθυσ*, stant in ipsis vitz rudimentis. *αεισιθυσ*, deorum nutent. *αεισιθυσ*.

Alia docet Historia lapsonis causam esse humiditatem. Pyris & Amygdalis humefactio austeris acre, atque nubilorum flores eadere, tum etiam primores fructus qui stant sint flores subiecuti. *αεισιθυσ*.

Nequis occurrat: fortasse aliunde humorem suppedatatum: *αεισιθυσ* scilicet, vt infra.

αεισιθυσ. Suprà quoque detestabatur cinimodi pluuiaz tanquam intempestiuas. *αεισιθυσ*. Epilogus duarum causarum, quarum altera est in priuatione, scilicet cohaesionis debilitate: altera in actione: grauitas ex magnitudine, *αεισιθυσ*. *αεισιθυσ*. Miror quo consilio Theodorus hinc abiderit caput nouum. Eiusdem affectustractatio est, quippe casus de quo reddenda ratio est in Palma & Ficu, quemadmodum in Cytino factum est. At ergo, quod Palmae, quod Ficiu inbantur fructus, eadē causā esse: aliam verò praeterea quae sita sit in principis speciei autem speciem obicura sanè voce minus exactitatis, *αεισιθυσ* vocat. Quippe species differentia constituitur, quae distat ab aliis speciebus. Et apud acutiora iudicia signata sanè vox est. Distant enim species per differentias potius, quàm differunt. Differre actiuū est, vt, nubila differt: & differo doloribus. Differentiae differunt actiuè species ipsas, id est distrahunt: quae vbi distat, distrahente sunt tum verò *αεισιθυσ*. Vt post motum ad generationem sit quies in substantia. Idcirco Plato alio flexu, passiuo scilicet *αεισιθυσ*, non *αεισιθυσ*. Est igitur haec sententia ac si dicat: Ita

A in causis conuenit cum superiori bus tam Ficiu quàm Palmae: peculiarē tamen habent praeterea causam, quae fundata est in natura speciei. Quippe cadunt & propter appendixem de bilatitate, & propter pondus ac magnitudinē & quia non matureunt natura sua. Quamobrem cadunt ante maturitatem. *αεισιθυσ*. Vt hanc iustitiam tollant, adserunt Caprificos. *αεισιθυσ*. Causam declarat quare emigrant culices. Nam si in Caprifici fructu nati sunt, indidem alimentum sibi parare posse par est. Id quod in primo politiorum Aristoteles: *αεισιθυσ*, *αεισιθυσ*, *αεισιθυσ*. Quia, inquit, intus humor nullus idoneus ad eorum cibum. Infra enim dicit *αεισιθυσ*, *αεισιθυσ*, *αεισιθυσ*. Notabis verbum *αεισιθυσ*. Nam mouebit infra quosdam super verbo hoc. *αεισιθυσ*. Eas ai bores siciferas appellat *αεισιθυσ*, usque scilicet interma forma, non autem à Caprificis arcesita. Quia nō solum appenditur Caprifici ramus cum Olynthis ramis ipsis Ficus, vt inde in hanc euolent atque ingrediantur: sed etiam *αεισιθυσ*, si non appendatur: quin è Caprificis euolant atque inuadūt hicos. *αεισιθυσ* *αεισιθυσ*. Hic non significat inuadit adcedere. Quia non ingenerantur, sed superueniunt. *αεισιθυσ*. In summo ficeti limite: vnde culices ad hicos secundo vento de ferri queant, conferunt Caprificos. Hic est *αεισιθυσ*. Malum tamen legere *αεισιθυσ*, vultus. A puppa vultus, ac Homero. *αεισιθυσ*.

B *αεισιθυσ* secundo vento dicitur *αεισιθυσ* & *αεισιθυσ*. *αεισιθυσ* *αεισιθυσ*, artis diligentiam. Quae Caprificus eas obierunt species quae fructibus ferendis conueniant cum Ficiu speciebus. *αεισιθυσ*, qui medio tempore fortificat. *αεισιθυσ* *αεισιθυσ*. Adaperta media Ficiu superfluum depascunt culices humiditatem. Hoc primum commo dum, vt subtrahat quod exuberat, à calore natiuo reliquum possit excoqui. Altera utilitas: iuuari calorem hunc ab aeterno calore, cui patere queat aditus per foramen illud. *αεισιθυσ*.

C *αεισιθυσ* Plurimum (sicut dicebamus) tribuit spiritui Theophrastus. Ne intus suffocetur, latiore spatio liberius vt exire possit: hoc naturae commento cautum est. Nisi citam velis peregrinari auris subeuntibus erudum sive cum domitari. Agitantur enim intus atque ex motu calor. De interno tamen spiritu sentire, sanè paret ex sequentibus. Evenit enim simul cum calore illo elaborato spiritum includi. *αεισιθυσ*. Elaboratum intelligit eum, qui animae concoctici facultati attributus est. Erat enim prius inutilis calor. Inclusionem autem dicitur obfistum, sed infirmum. Elizationis exemplo vitur. Fit enim status intus, qui cistatus partim per bullas exit, partim vitur fallit. Eo statu cum humore absumpro *αεισιθυσ*, scilicet fructus. Quia supra casus causam dicebat statum, *αεισιθυσ* *αεισιθυσ* *αεισιθυσ*. Duae proponit causas excutiendas, quare ingenerentur culices. & quare exeunt Exequitur priorem hūc verbis, *αεισιθυσ* generatur.

D *αεισιθυσ*. *αεισιθυσ*.

portionem in Ægypto Moro. Nempè similia-
 pertione, ne cadant, comparari. *Εἰσὶν αὖτε ἄλλοι
 ἄνθη, ἃ ἐπιπέτῃσι καὶ ἄλλοις ἄνθησι, ἃ ἐπιπέτῃσι
 ἄνθησι, ἃ ἐπιπέτῃσι καὶ ἄλλοις ἄνθησι.* Hæc est
 alia capitis pars, qua super hæc materia quæ strom-
 em expedit. Etiam malè separavit à toto huius
 tractationis corpore Theodoros, ut esset aliud se-
 iunctum caput. Nam peracta questione, redit ad
 idem quod hîc reliquit. Quæstio ista est in con-
 trariis. Culices aptere dicit. At contra videri.
 Occludi potius ab ipsi, atque eflici, ut committat
 oculos labra: quam obrem a cerei pluuas atque
 rores, quominus subeant: atque ita non cado-
 re. Cadere namque receptis illis humumibus uti
 supra dicebamus. Ideo dicit, *τὸν αἰτῆρα ἐν τῷ ἕδατι
 οὐκ ἔστιν. Παρεστὶν μὲν ἡ ἐπιπέτῃσι.* *Τῷ
 ἄνθι δὲ ἐπιπέτῃσι.* Suprà dicebamus, Punicorum
 Cytinos cadere, pluuia rotèye imbutos: atque ibi
 causa erat partium laxatio: hîc aliam reddit cau-
 sam, *ἡ δὲ ἐπιπέτῃσι.* Et scilicet o humore illa. Ca-
 lore igitur extraneo: quando proli betur *ἡ ἐπιπέτῃσι*:
 necesse est fieri putrefactionem. Omnino verò
 aquis insectibus labi. *Ἐπιπέτῃσι δὲ.* Alterum
 argumentum *τῷ ἐπιπέτῃσι.* Si non habeant quas
 applicant Caprificos: hoc est *μὴ ἔχοντες ἄλλο τι*: as-
 pergant arena, ut ne hiant. Sane conuenit hie
 cum us que supra dicebat de solo puluerulento.
 Ideo repetit, *ὅτι ἐπιπέτῃσι ἀπὸ τῶν ἄνθων.* Nota partici-
 pium à verbo puluerare. Hic verò *ἐπιπέτῃσι*,
 ptes vntur hic, non totum non veritus obtrac-
 tionem Theodori, qui fugitat hæc repetitiones:
 sed etiam viuis vitò affectatle *τῷ ἀφίπῃσι, ἐν τῷ
 ἀφίπῃσι.* Ea cum diuinus Preceptoribus con-
 ducit Histórias, Theodorum compulsi ad affecta-
 tam orationemquam tamen quidam barbari ore
 durissimo propterea vel Aristotelica phrasi scrip-
 sêrunt esse potiores. Hæc non semel obtestati
 sumus: propterea quòd tam flagitiosi iudicii non
 semel dare penas meriti sunt. *Τὰ δὲ ἄλλα.*
 Certum argumentum quod conclusione, non a-
 pertione fiat maturationi à serotinis si vctibus. Qui
 sunt tici Ficus, inquit, si non hiant: ideo non ca-
 dunt. *Μὰρ τὸν τῶν ἄνθων.* Scilicet post illum
ἄνθη in quo alii Ficus hiant ipsi non hiant. *Καὶ
 ἄλλοι τῶν ἄνθων.* Poffet aliquis obucere, at idem tan-
 dem etiam hîcent. Respondet, hoc fit cum iam
 valdi sunt: neque patiuntur tum propter hoc, tum
 quia fauet anni tempus, videlicet calore suo *μη-
 τὸ ἀλλοις:* quia mutata est temporis conditio ab
 humido ad calidum & sicum, quocirca non de-
 cidunt. *Τὸ μὲν αὖ αἰτῆρα.* Nunc ita soluit
 quæstionem, ut ostendat has sententias minus in-
 ter se pugnant. *ὡς δὲ ἐπιπέτῃσι,* respondet illis ad
 initia questionis: *αἰτῆρα ἐν τῷ ἕδατι.* Sed (ut so-
 let) semper iunxit hæc sententiam e colore viri ci-
 uilis atque temperati: *ἡ ἐπιπέτῃσι,* inquit, si tamen a respon-
 sione est exiccatio. Allentur, ab imbribus no-
 cerioris verò dixerit aduersarius, eò demum spe-
 ciant, ut exiccatione res peragatur. *Εἰ μὴ
 μεταβολὴ ἐστὶν αἰτῆρα.* Imbribus affectòs Ficus debi-
 litari ac decidere, statibus conceptis. Et attribuit

A motus, quod erat rei moræ. Flanibus oppleta ab-
 icctio est Ficus statibus oppleta abici. Con-
 fidit effictum cum ipia causa. Iactura enim non
 est statuta, sed à statu euenit. *Καὶ τῷ ἀφίπῃσι
 ἄνθησι ἀφίπῃσι ἄνθησι.* Concilia oratio, &
ἀφίπῃσι. *Ἐπιπέτῃσι.* Quæ videtur ad hie sta-
 re que strom non debetibus de exiccationis vti-
 litate: at ut ad apteros Ficos amittere homio-
 rem ac statibus superfluos: admittere præterea eò
 cōtines auras ac tepores idoneos: nos autem di-
 cimus occludi: patet hie e post culicum ingressum
 atque ex ea conclusio ne maturationem fieri. Hæc
 de causa Philotophus modestissime vitæque res
 cognoscit diuinatione: neque vitæque dat quod
 petit: sibi tantum retinet iudicium ac ius con-
 clusionis. Si contrariæ, inquit, non sunt sententia:
 satis patet in ficitate causam esse *ἡ ἐπιπέτῃσι ἄνθησι.*
ὡς δὲ ἐπιπέτῃσι: si sunt contrariæ, illa sententia
 que fouet apertione, intelligit inuis omnia trā-
 gi interni auctoris opera. Hoc est *ἡ ἐπιπέτῃσι*, illo mo-
 do. Foris autem esse aliquid no cements ad causam.
 hoc est *ἡ ἐπιπέτῃσι ἄνθησι.* Et siquid
 extrinsecus accedit causæ. Ita digessimus hæc so-
 lutionem: que cum est longè obsecurior ipia tota
 disceptatione: tum per illa *ἡ ἐπιπέτῃσι*,
 confudit ita partes, ut quous arbitrar suo distor-
 quere possit. *ὡς δὲ ἐπιπέτῃσι.* Sic, scilicet vti diceba-
 mus conuincendo fieri: ab externis omnia pro-
 uenire. Nempè causam à pluuia sepe inducentiat que
 ideo esse opus occlusionis quæ arecatur impedi-
 mento. *Τῷ ἄνθι δὲ ἐπιπέτῃσι.* Vt supra de Cytinis
 dicebat, qui sunt recti recepto humore vitiantur. *Τῷ
 ἀφίπῃσι.* Alias casus occultas adiungit causas, velu-
 ti morbos. Morbi tamen, inquit, communes om-
 nibus fructibus sunt, etiam is qui non cadunt.
 Dicit autem *ἄνθη*, quia morbus, qui est causa ut ca-
 dant Ficus, non potest esse communis iis fructi-
 bus qui non cadunt: alioquin non esset causa ca-
 sus ad æquata, sed contingens aut pro natura spe-
 cietum. *Τῷ ἄνθι δὲ ἐπιπέτῃσι.* In ipsa quæstione
 abue vitatur circa id quod supra reliquerat, quia
 videbatur absurdum, post apertionem occludi Fi-
 cianem id nunc intendat, ut causam reddat. *Α-
 ἰτῆρα καὶ τὸν αἰτῆρα.* Est necessitas ex proposito
 ac proficillo. Necessitas docti inuenit: est ne-
 cessitas conclusionis in demonstratione. Redden-
 da verò est causa, quia non est manifesta. Partes
 enim hæc sunt Philotophi. Ex officio necessitas er-
 go. Que est species *ἡ ἐπιπέτῃσι.* Cum tamen
 obiectæ quæstionis ipie nullam causam declara-
 uerit: nobis imposuit iugum huius necessitatis.
 Ratio igitur esse videtur, quòd Ficus contrahitur
 intus exiccata. *Τὰ μὲν τῷ ἀφίπῃσι ἄνθησι.* Ei com-
 modo affine declarat no cumentum Amittere su-
 præ dicebat *ἡ ἐπιπέτῃσι ἄνθησι.* Non mirum igitur
 eos effici deteriores. *Καὶ δὲ τῷ ἄνθι δὲ ἐπιπέτῃσι.*
 Hie posuit *ἡ ἐπιπέτῃσι* pro Ficu adolescente. *Μὴ
 ἀφίπῃσι ἄνθησι, ἐπιπέτῃσι.* Non igitur sunt deteriores
 quia sint de fructu succo à culicibus absumpti: sed
 quòd eo consumpto appetit tantumdem. Ideo
 dicit *ἡ ἐπιπέτῃσι ἄνθησι.* magis quàm antea. & plus

νῆρ, ἀλλ' ἴσμεν. In fine secundæ Historiarum nar-
rant abundè quæ repetit hic. Quia simile studium
in Palmis quod & Ficusbus: appellant opus illud
ἀναμύζωρ. Propterea quòd ἀναμύζωρ fructus est
Caprifici: ostendit autem similitudinem, & non
περίτρωμα. Quia Ficusbus culices immittuntur:
Palmis masculæ flos, pulvis, lanugo. Non sunt ead-
em ratione simile. Quid hæc in re sentendum sit
ex Herodoto ac Polluce, satis est à nobis dictum
in Historiis. Πένωσις ἐπιτρωμα. Tria dicit e-
molumenta. Ἐπιτρωμα, deficcanti quod & culices
Ζώνωσι, quod & in Ficusbus ficibus ἐπιτρωμα, quia
semper obtusatur ἀναμύζωρ. Calore laxant palmæ
partes, ut spiritus maturantes libentius commea-
re queant: quos ideo vocat Hippocrates ἀναμύζωρ.
Ita habemus finem eundem naturationis
autorem eundem calorem: instrumenta aut. ma ead-
em spiritus ejectionem, partim eadem pulverem: partim
alia, lanuginem, florem: modum eundem ἀναμύζωρ
modum non eundem, quandoquidem Fi-
cus pertunditur: Palmula non. Οὐκ ἴσμεν δὲ.

Cautam expressam quam proferretur, cum videret
deesse sibi: quod potius apponit cæmpium in
natura Picium: quod est in Historiis Præcepto-
ris. Ovis edata à femella icopusus ma apergit suo
femine: atque ita demum secunda sunt ac vita-
lia. Ἀλλὰ τίς ἰμύζωρ. Etiam proportio
inter Ficur & Palmam considerari potest ex ip-
sis appendicibus: quia vnus natura ad aliam re-
fertur. Quia de casu loquitur, hæc potuit addere:
nam propter maturacionis tractationem, videtur
hic frugere.

Lugo τὸ ἀμύζωρ πάλωσις. Et τὸ πάλωσις
non autem ἀμύζωρ ἀναμύζωρ. Et negat id
ἰσθὶ μὴ ἰσθὶ ἀμύζωρ. Et ἀναμύζωρ. Et πάλωσις,
non πάλωσις. Et ἰσθὶ πάλωσις τὸ πάλωσις. Et ἰσθὶ
πάλωσις. Et ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις, non πάλωσις:
vt fatali negligentia positum est penè in finibus locis
alterum pro altero. Et δὲ πάλωσις, non autem
ἀμύζωρ. Et ἰσθὶ πάλωσις non autem ἀμύζωρ πάλωσις.
Et ἰσθὶ πάλωσις, non autem ἀμύζωρ πάλωσις.

Theodorus ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις, interclusi hu-
moris. Non expressit verbi circunstantias quas
in Commentario declarabamus. Et omisi hic
ἀμύζωρ: contra illa addidit, vt nihil recidere valeat.
Πάλωσις ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις, status vche-
mentes insuadent, non sed potius ingenerantur.
Οὐκ ἴσμεν δὲ πάλωσις, nec in excelsum excurrere.
Ambitiosè Subire, exreferre. Philotopica simp-
licitate. Τὸ πάλωσις. Ad rationem. Non
reest: Nam tametsi Cicero dicit, fuit ad rationem
Reipublicæ gloriosum tamen aliam modè est. Saltem
pronomen addidisset, quod referretur: ab illa
coniunctione vt, sic ad eam rationem, vt. Καὶ μὴ
πάλωσις, etiam si non placet. Imò verò intelligit om-
nem modum cuiuscunque humectationis: plu-
uiæ, foris, scatebarur curio naturalis, & qui fit per
alveos, quem supra vocabat πάλωσις. Quare etiam
ἀμύζωρ supra dicebat. Ἐστὶ τὸ ἀμύζωρ πάλωσις,
in intervallis. Omissi ἀμύζωρ male & obscurè po-
suit intervalla. Non enim differentias quæpiam

A agoisat sub hoc nomine intervalla. Sunt enim
veta entia, non autem nova. Et facit suspicacionem
non intellectu quod id significat. Denique ar-
borum intervalla sunt loca vbi non sunt arbores:
at ἰσθὶ πάλωσις sunt, quibus arbores consistuntur.

Πάλωσις πάλωσις ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις. Theodorus
addidit, grandæ grossis. Σὺν ἀμύζωρ πάλωσις
ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις, ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις πάλωσις
πάλωσις. Theodorus aliter legit, aut arbitratiuo
ac mote concinnavit. Quid idem plerumque e-
ueniat in non Caprificus appendatur modò Capri-
ficus igit proxima sit, in qua culices ipsi fuerint
procreati. Nam tanè Graecus codex etiam Ficus
ipsis attribuit culices. Πάλωσις ἀμύζωρ, ma-
turus matura. Adverbium ἀμύζωρ matura dicitur
maturum non dicit τὸ ἀμύζωρ, id potius scilicet
maturum tam τὸ ἀμύζωρ maturum erit, quam τὸ
ἀμύζωρ. Addidit autem illa lateuè admodum. At-
que ita Caprifici adicitur iatus: neque ex Inter-
pretis hęc. Nec minore affectatione ista. Ἀναμύζωρ
τὸ πάλωσις: cum autem moriu crebro culices
ora Ficum aperuerint: ex Plinio potius, vt penè
imper, quim ex officio interpretis modè tan. Nā
quid hęc crebro? Quid morius? Vbi dentes forā
videt? Nam tanè probotoicis acuto mucrone per-
tundunt: tubi cautate iuggunt. Neque signatè
ἰσθὶ πάλωσις, absumunt. Nimis remota vox est. At
Philotopius ipse præscribit fides limates cum dicit
ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις, ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις. ἰσθὶ πάλωσις
ἰσθὶ πάλωσις, aditum auris præbet. Imò acri non auris,
Non enim voluit rescribere: sed ἀναμύζωρ πάλωσις
ἀμύζωρ πάλωσις. ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις. Nequaquam.
Nunquam hęc vt interpretis Fici. Sed vox hęc ex
potius ἀμύζωρ: quia status excurit, & vicissim
perstantur. ἰσθὶ πάλωσις τὸ πάλωσις πάλωσις. Consi-
cente, acriuè. Sic factus est sententia, quam si
passuè accipitur, vt nos faciebamus. Σὺν
πάλωσις πάλωσις, interieratur. At terar non habet
claudendi significationem, nisi in composito vno re-
fero. Καὶ ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις τὸ πάλωσις. Cigni ex
Caprificibus, & rursus eadem subire. Quomodo
putatur idem πάλωσις τὸ πάλωσις τὸ πάλωσις? Nam tanè
ἰσθὶ πάλωσις Caprificus est. At τὸ πάλωσις grossus est
Ficus immatura. Sed adverbium ἀμύζωρ deduxit ad
hoc ipsum. Non tamen recursum significat, sed
cōtrarietatem motuum in verbis ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις
πάλωσις. Non enim rursus olythum ingreditur,
vnde fames eos expulsi, & adiegit quærite colompa
opulentiorem. Haud tanè reducat ad iuvenis sedes
natura, quæ docuit eos sibi parere penum vberio-
rem. ἰσθὶ πάλωσις πάλωσις. Spontè Poma fi-
centur. Non spontè, sed ob venti naturam. Σὺν
πάλωσις πάλωσις τὸ πάλωσις. Modicè alere possit.
Vbi que τὸ πάλωσις πάλωσις, modicum interpretatur. M.
tamen Tullius minus esse modicam quàm
mediocrem, docet in Paradoxis. Ad vulgopinionem
mediocritas, ad eam nullamque meam modica. ἰσθὶ
πάλωσις πάλωσις. Prohibetur ipiricus, quomius
commere possit. Fit quædam proportio suffoca-
tionis. Καὶ τὸ πάλωσις πάλωσις. Calor sese colligens
atque resistens exspectat. Speciosa interpre-

B

C

D

ratio. Non tamen eo tempore scie colligit calor: quoniam copiose diffunditur, ad id ut circumueniat & resistat e contrario. Πλειόπρω, inisiant, applicant, alligant, aptent: ut Cicero loquitur. *Κουμίζου κατὰ τὴν φύσιν*, proventus comprimantur. Inuria fecit fecit autem simplicitati, nemerari aduerbia affectatione. *Ἄρως κατὰ τὴν φύσιν ἐστὶν ἄριος*. Illi ergo eogatur causam dicere huiusce ingressiois: propterea quod ingressio non potest esse causa & comprehensiois & coarctationis. Quocirca si dicunt fieri comprehensionem dicitur igitur, ut quid illi eulices ingrediuntur. Itaque onerat aduersarios ea uise dictione, non autem seipsum, ut uertit Theodorus sic: causam aliquam reddamus necesse est. Nā sanē nullam reddidit ipse. Ita putat eos, quam reddant habere nullam. Ingressio enim non est comprehensio, sed apertio. *Μάλλω ἰσχυρὸν τῷ Θεοδωρῷ* addidit ambitiose laetum. Neque exprēsit τὴν μάλλω, quod significat vires: neque τὴν ἰσχυρὸν, quod significat auiditatem. Humorem amphiorē uehementius trahunt, nisi manus auisidit. *Κατὰ φύσιν*, clamitant, indicant. *Διακρίσει*, referre. Imo, ex cellere. *Διακρίσει*, debilitare. Sanē sic uolgō sonat. Verum haud ita est in re. Nempe sepe Septemtrionalis flatus Ficus *σπυρμιόνη*: quod & supra dicebat. Non hīscunt ergo. Sed ita est accipiendum, ut supra sumus interpretari. *Τὴν δὲ σπυρμιόνην τὴν φύσιν κατὰ τὴν φύσιν*. Esse autem quæ caprificatio non egeant. deest, loca. Nam locorum natura sit id. Quæ si non exprimas, suspicari queam esse Ficus speciem quæ egeant & quæ non egeant. *Ἀγέλιον*, erraticis. Ita placuit antiquis syluestres plantas appellare: eūdem tamen ueribus sua obtineant domicilia, quam satiuæ. *Ἰσοκράτης* ist orationibus ad Philippum, & de pace, τὸν *φλασκυμβόν* mīhtes, etiam *ἐπιτὴν δένδρον* uocauit: talis sanē ratione, atque Latini erronei. *Ἐπιτὴν δένδρον τὸν γένος*. Eatenus finem natura descriperat. Præscriperat. *Ἐπιτὴν δένδρον τὸν γένος*. Spontē naturæ potest consistere. Imo, *ἐπιτὴν*. Sed Theodoro rursus nimis est hoc uerbo & aliis quibusdā.

Κατὰ φύσιν τὸν γένος τὸν γένος. Theodorus legit *κατὰ φύσιν* minus berē. Ait enim, uisū incognitum. At quis de fructu iudicet quem nunquam uidit *Κατὰ φύσιν τὸν γένος*. Caprificari illas quoque dari consueuerit. Hic etiam ostendit suam peregrinitatem. Fari, esse loqui: non autem appellare aut uocare. *Ἐπιτὴν δένδρον τὸν γένος*. Ut supra. *Ὁστέον*, vitale uirus aspergit. Nullum hic uirus. Semen genitale. *Ἐπιτὴν δένδρον τὸν γένος*, ex remotis genibus. Ex appendicibus & affinis generibus non autem remotis.

CAPIT. XIII.

XIII. Capiti arborum non. Dendrobium, robur, alimentum in quo esse uisū fertilitatis. Quod fructus debet ad hunc in corpore arborum.

Arboreum affectus supra recessit ab habitu. Postea fructuum affectus, scilicet casum autem inueniunt. Hæc crant indiduaorum. Nunc arborum per-

A sequitur affectus propter speciem, scilicet generationem. Sanē alieno loco. Sterilitas enim & fecunditas antecedit. Quippe necesse est prius fructum gigni, quam cadere. Generatio fructus est affectus arboris: casus est affectus fructuum. Generatio fructum statuit: casus est fructus generati. Generis diuisionem facit per differentias duas: quarum utranque binis nominat nominibus. Altera nomina sunt rem ipsam significantia: altera sunt metaphorica. *Dansio* est arboris agrestis. Diuisionis partes sunt, *sterilis*, *fructifera*. Hæc sunt nomina rem ipsam reddentia, *τὸν γένος τὸν γένος*. Nomina metaphorica: *fructifera* uocat feminas, *mares* steriles. Sterilitatis causam attribuit denititati: quia non transmittit. Item dicit esse uobur nimium, quo sibi trahendo consulat arbor ipsa. Non temere quæ bonæ sunt habitudinis, sibi solis uiuere uidentur: *στυγὴν Μελιτῶν* quæ quædam ingrederent *τὴν φλοῖνον*. Fructiferas præterea esse (superfluo quodam iureo naturali: cuiusmodi est in animalibus semen genitale. Hæc est sententia. Verba uero fortasse corrupta sunt. *Τὴν δὲ σπυρμιόνην*. Omnino uult sub eodem genere constitui, steriles & fecundas. Videtur autem hanc partitionem agrestibus tantum assignare. Quasi uerò nulla satiuæ sit steriles. Hoc autem falsissimum. Nam si uetum est, ut ex Timæo diximus alibi, *βίτιαι* uis omnes olim fuisse feras: neque à scriptis, nisi cultu differre: necesse est in satiuis æquè inueniri sterilitatem. Translatè nanque ex feris locis agrestes steriles, sicut natura sua steriles: steriles pergent esse porrò. Ita uisimus arborem Malum in prætura & conuictuarum sterilem. Sic in satru canna & spinachæ quedam semen ferunt, quedam non ferunt. Quoniam tam plantabilem, ac receptam sententiam Platonis, ambigua ut esset nobis Galenus ipse fecit. Negat enim Betam uisquam syluestrem à se cognitam: nisi inquit, fortasse quidpiam eam esse putet Lapathum. Carterum cum Lapathum à nobis multo studio, huius rei gratia cultum, nunquam inducit Betæ faciem aut saporem: etiamnum hæremus in illius sententia: non omnem plantam mitem fuisse prius agrestem. Neque concesserit Aristoteles, aut alius quis auctor ætæritatis Mundi. Apiones superioribus exemplis genera quædam Sabcum: item Populi quæ neque satæ, neque cultæ faciem mutauerunt. Ad hæc non solas agrestes partimur in masculas & femellas Quippe distinguunt etiam sic Perficæ, utranque fertilem. Quibus abscedit ab osse caro, sic mellam esse: cuius adhæret, masculam. Itē obrotunda cydonia è freminis, oblonga è maribus. Etiam in Peponibus agnoscent iæxum quidam. Præterea uerba non coherent. Sic enim scribendum fuit. *Ἄρως τὸν γένος τὸν γένος*, ἢ *ὄστέον τὸν γένος*, ἢ *ὄστέον τὸν γένος*, ἢ *ὄστέον τὸν γένος*, ἢ *ὄστέον τὸν γένος*. Ut & illud obiter uemus: priore loco posita sunt *ὄστέον* priore item *ὄστέον* ponenda esse: enim respondebit relata pars diuisionis. *Κουμίζου τὸν γένος*. Hoc & supra dixi: neque fuit hic repetendum. *Ἐπιτὴν δένδρον τὸν γένος*. Nequis miretur

retur in arboribus bonam habitudinem esse causam fertilitatis autem ratione: omnem succum in sua comoda conterere. Obiectio ratio est propterea quod fructus est superfluo succo. In bona habitudine succi plurimus. *Απορρημι* hæc est similitudo *Ἰσχυρῆς* arboris æque apud Galenum non autem ei quæ medicus insidiat. De ea in comm. ad Thrasybuli *Φυσικῆς ἀρετῆς ὄργανον* definitio seminis. Excrementis vitæ: vitæ potius quam exaciæ. Non enim ei competit excrementi ratio aut nobili sine: & ex eo nascitur femina vana. *Τροφῆς* in corpus convertit. Vnde & *Περὶ δασέως* est. & *Ἐπιτομῆς* in fructus generatione avertit. *ἄριστος* semper. Quia si intermitteret, ad fructum converteretur. *καταλλὰ κρεμύνη*. Non abiumpsa, sed intumpsa in corpus arboris. *ἢ ἢ φέρειν* Hæc eadem vti supra. *Μὴ λαοβίαται πὲρ ἀμύμων*. Hæc πὲρ ἀμύμων non simpliciter significat mediocritatem: sed quantum commetari debet utrique natura, ut ex demæto consistat & corpus & fructus. *Ὁμοιοῦσθαι*. In duo partitur naturam hæc vti *ἀμύμων*. Quædam, inquit, per intervalla cessant parere. Tales habemus nos quædam Malos. Tunc, inquit, cessant, eum in se convertunt alimentum. *Ὁμοιοῦσθαι*. At quibus natura statim ab ipsi principiis vegeta est, & ad hoc propriam in nulla fit intermissio. *ἔπιτομή*. Adverbum vice pronominis. *ἔπιτομή* quod ridiculè reprehendit Halicarnasæus in Thucydide: eum nullum non auctor vitæ hanc antimeris *ἀλυσ*, nota est tempore. Sine intermissione: hæc ita sonant verba: itaque legit Theodorus *ἔπιτομή*: itaque emendatum est in Germanica editione, cum in prioribus exemplaribus *ἀπορρημι* legeretur. *ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς* *ἢ ἢ ἀμύμων* Cuiusmodi *πῶς* τὸν *πῶς* loco potuit *ἢ ἢ ἀμύμων* penitus secundo, *ἢ ἀμύμων* tertio, et quæ generotum habens à speciei principii propensionem ad generandum. Tum statim subdit *πῶς* ita in mære ac negligenter. Ad hæc enim proxima iure consuetudinis referendum videretur non potest. Hæc enim hic *πῶς* sunt *ἀμύμων*. Refertur ergo ad priorum continuationem. *Ἐπιτομή* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Alibi dicit, *πὸ μὲν δὲ τῆς ἀρχῆς*. Ita hæc *ἢ ἢ ἀμύμων* coniungat cum acarpia. Magnas facit *πῶς* *ἢ ἢ ἀμύμων*: & magnas facit *ἢ ἢ ἀμύμων*. Ita parum & nihil affirmata sunt in naturæ ambitu. *καὶ πῶς* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Alius gradus. Ibi erat gradus consistentiæ: ut quæ tantæ essent, tales item esse: hæc est gradus motionis. Ceteræ quæ propensionis sunt ad incrementum, minores fructus ferant ad eas, aut infrequentiores, aut infrequentius. Id quod facit in se uindicat, *ἢ ἢ ἀμύμων*. Nota præteritum *ἢ ἢ ἀμύμων*, non autem *ἢ ἢ ἀμύμων*. Hoc enim tempore designatur à Grecis principia & habitus naturales. Sic dicimus, *πὸ τῆς ἀρχῆς*. Et Poeta, — *Λατῆς* erat: quod & Plinius vitæ parit. Quasi dicat, quæ naturæ impetu citantur ad incrementum. Sic & supra *φόνος* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Exemplum apponit Indicæ Ficæ quæ satis in Historiis, & à Plinio repetitur. *Μακροῦ* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Non ab eventu, neque aliquando, sed semper tantillum: & augeat *ἢ ἢ ἀμύμων*.

A *ἢ ἢ ἀμύμων*, magnitudine: *ἢ ἢ ἀμύμων*, numero. *καὶ ἢ ἢ ἀμύμων*. In frondibus abunt quæ sunt vitæ. Non mirum si *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*: quia *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*. *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Quibus de causis & radicis atque generatio *ἢ ἢ ἀμύμων*: quas iam demittunt genere designant: ut apud nos Rubus. Nisi manus *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*. *ἢ ἢ ἀμύμων*. *ἢ ἢ ἀμύμων*. *ἢ ἢ ἀμύμων*. Quæ *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων* alibi: Sic ut apud Præceptorum *ἢ ἢ ἀμύμων*. Nova vox non est mendum. *ἢ ἢ ἀμύμων*. Quæ est bonæ habitudinis, radicis edit aut contrâ, non frequentatur fructuum magnitudine, quia nutrimentum in hæc partitur. È sitigitur contrâ sic. Quæ debilis, ab impto videlicet in radicis nutrimento. Nam *ἢ ἢ ἀμύμων* nequeat: ut dicebat. *ἢ ἢ ἀμύμων*. In Historiis. *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Lego *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Nam quid est *ἢ ἢ ἀμύμων*? An quæ ab hoc evincit modò genus eundem fructus: Nam quædam multa generat, ut Quercus. At ictericia falsa ellet. Vide quid ipse narret in Historiis de Cerasi procreitate. Præterea nullam Ficum nostratam viderimus ad nostras Ficus accesseisse magnitudinem: tanto minus æquale Iuglandem aut Castaneam. Ad hæc, sic ita ellet: non quadrat huic loco. Non enim tractatio est *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*, sed *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Et magnas ab arboribus, aut nihil ferre fructuum, aut parum aut parvum. Deinde more suo ponit *ἢ ἢ ἀμύμων*, quæ *ἢ ἢ ἀμύμων* in Ficu & Vitæ. Ac tanè supra Vitis erat *ἢ ἢ ἀμύμων*, quod & passim constat, nec ambiguit de Ficu. De Vitis verò magnitudine haud dubitabit, quæ enim videt ad Vimos & Populos pariter. De Ficus insignima magnitudine apud nos minimè liquet. Arbitror tamen ita esse non enim prodesselet.

C *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Et *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*: nisi sit (ut monentibus) mendum. Et *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*, ut diximus.

Theodorus *ἢ ἢ ἀμύμων*. Omisit *ἢ ἢ ἀμύμων*, magna culpa. Duplex enim est excrementum, naturale, ut semen: non naturale, ut viti. *ἢ ἢ ἀμύμων*. Sæpe dubitamus, an hæc vox apud probatos aut res apta sit numero singulari ad quantitatem continuum designandam. In epistola quæ attribuitur Ovidio ad Pitonem tamen legitur sic: aut etiam pauco spolata milite vincis. *ἢ ἢ ἀμύμων*. A quibus foliis radicem demissarum Infelix paraphrasis. Ait enim in 4. lib. *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*. Videretur etiam in illis esse mendum: quod lotum fructum progeneret. Fortasse scriptum reliquit solum: ut & ipse videtur *ἢ ἢ ἀμύμων* legisse. Arguatur potuisset aliquis acutior *ἢ ἢ ἀμύμων* esse quæ singulares ferant fructus, non autem confertos: sententia secum pugnat. Vitis enim racematim fert. Singuli namque acini, singuli iunt fructus: ut in vmbellis cremorium sem. *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*, porrecta materia. Sarmecata, in pampinis porrecta.

C A P U T XV.

ἢ ἢ ἀμύμων arguuntur. In arboribus spiritum feci *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*. *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων* *ἢ ἢ ἀμύμων*.

brevisima. Item in animalibus quoque postquam collatis. De
libris huiusmodi, & raris corporum constitutiones causas esse
quas brevis. Item secundum partes idem pat. Procreantibus
causas cum incertis modis commo. Demeritis sententia ex a
matur.

Τ' Α Ο' Γ Α Σ ς β μ α ε ρ λ ο τ ο ρ ο ρ
Hic affectus indundus tractatur, vi
te sic licet tractus. Quia operam hic
potuit, propterea quoddam deducit vi
te breuitate ex nimia fortificatione.

Cum tamen mors sit vitium affectus: post omnem
aliam materiam fuerat hæc tractatio statuenda: at
que eò cauzã conferenda vel à concretionẽ, vel à
frequentiã fortuzã, vel à solõ, vel à calõ, vel à cultu
rum nimio, tum nimis paruo, tum vitiofo. Quinetiã
de morborum causis fuit prius scribendum, quã
de interitu. Est enim morbi & mortis idẽ etymõ,
móerõ fia. Partitur autem caput hoc in partes qua
tor. Prima deducit breuitatis vitæ causã à duo
bus: à fecunditate, vel à raritate concretionis: sed
illam manifestis verbis, hanc in illis implicatam.
Aut enim fecunditas esse vitæ breuis. Tamen si a
lio quã natura sua quæpiam debilis sit propter
nimiam humiditatẽ aut aliam causã: is vitæ affe
ctus aferendum esse vitæ breuitatẽ, quã fec
unditati. Adducit exemplum ab animalibus: simul
diffundit consideratõẽ ab arboribus ad fruges.
Alterã pars ostendit huius affectõis modũ: quia
particulatim moritur, non autẽ tota, sicut annuẽ
plantã: puta Triticũ. Tertiã enumerat causã pro
creatã: itas: quo loco multas cõparat inter se sp
cies. Quarta multis aliis affectõib⁹ aut assignat cau
sas, aut ab aliis assignatas reprobãt. Καὶ τὸ ἐργ
ξερὸν ἢ ὑγρὸν. Quia (sicut dicebamus) ἐργ
ξερὸν ἢ ὑγρὸν gradus est quali quoddã ἢ ξερὸν ἢ ὑ
γρὸν exactẽ non loquatur. Nam alibi demonstratũ est
inter habitum & priuatõẽ nullum esse mediũ.
Non enim est non entis cum ente aliqua propor
tio. Comparatur igitur priuatio cum habitu, ἡ ξερ
ον, ἡ ὑγρὸν. Deinde habitus ipsius gradus inter se,
ἐργξερὸν ἢ ὑγρὸν: sunt enim vitæque ἡ ξερὸν ἢ ὑ
γρὸν ἢ ὑγρὸν. Ut potiori sit cautã breuitatis vitæ
imbecillitas habitudinis, quã fecunditas. De
clarat autem imbecillitatem illã per humiditatẽ
nimiam, & mox per raritatem. Humiditatis aut
tem causã, locum: deo dixit ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν: propter iã
paratã materiam. Adest enim aqua: ἢ ὑγρὸν ἢ ὑ
γρὸν, propter materiam parabilem: quia locis vmbros
is sitã minis cœcantur. Addit autem ὑγρὸν ἢ ὑ
γρὸν, eommine affectũ utriusque. Nam præhumida
loca & opaca secum habent putredinis materiã.
At rãrã arbor concretionis non quidem mate
riã secum habet, sed paratã partes ad recipiendũ
quippe laxas & humoris appetentes. Hæc etiã
suprà dicebat̃: eiusmodi namque meatus ob
noxii sunt externis impressionibus. ἢ ὑγρὸν ἢ ὑ
γρὸν. Vid. hanc fecunditas abique robore non
esse posse nasque & sibi libere & fretui. Re
spondet itã quidem esse. Fecunditas: s; principia
felicitas: que iudicari queant longioris vitæ fun
damenta: euenire tamen vt diuturni penũ perpet
uatione exhaustz fatiscant. quare frequens par

tus multum auferit illius bonæ naturæ, quæ consti
tutz sunt ab ores fecundæ Naturæ & virtutis. Hic na
turæ vigorem intelligit: quippe vniuersalis naturæ
vim in catpece elucentem. Καὶ ἡ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν. Et
quod in ipsa natura primariũ est: sicut in anima
libus. Est enim genitale iementangulus pars ex fi
boratissima. Satis patet eius operosa natura ex fi
nis ipsius, ad quem iement ipsum apparatur contẽ
platione. Est enim arbor potestate. Quapropter
cum arbor vna multa iementa, multas arbo
res ferre dicitur. Ergo iente vnã multis in nullibus
repræsentanda, multum amittat iui necesse est. Ita
fuit explicanda pars hæc Philosopho, quã nodam
reliquit nobis. Τὰ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν. Quæ maximẽ
numerosos edunt fetus, & citò senectuz & inter
eunt. Hoc idẽ legitimus & in Historijs anima
lium, & in Problematis. De animalibus hæc se
ge
σε τὸ γρη. De arboribus ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν: Ita etiã
τὸ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν, cum ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν. Satis alterum erãt:
nisi ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν etiam esse voluit ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν. Καὶ ἡ
τὸ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν. Non erat admodum plena compara
tio generum diueriorum. Itaque congeneres etiã
conferunt. Idem quoque pat, vt Vites. Magnã admo
dum probationis efficacitã in tam propinqua na
tura, cuiusmodi species inter se sunt. Μὲλλος δὲ
ἢ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν. Alterã portuncula partis huius, ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν
reduci bantur ad ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν. Nunc addit τὸ
ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν τὸ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν: sicut ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν addit τὸ
ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν. Ergo si ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν etiam affert senectuz
tem, ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν etiam aliquã adunget mali. Quan
obrem tabem icquã & ariditatem, ἢ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν, a
riditate ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν: illud notat τὸ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν. ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν
igitur erant fecunda vulgõ. Super hæc
fuit ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν, postò τὸ ξερὸν ἢ ὑγρὸν: prter que etiam ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν
ἢ ὑγρὸν. Imbecillitas em, non iãne speciei:
(quia tota species talis est) sed à accessoribus, que
euenit propter excessum iuperfectionis. Καὶ ἡ
τὸ ξερὸν ἢ ὑγρὸν. Probẽ declarat suã tententiam validiss
mõ argumen'tõ. Nam fruges & olera postquam
fructum suum tulerunt, eorum operis atque vitæ
idem hnis est. At quod huiusmodi arboribus ite
pe contingit. Facetẽ dicit, arbores post fructifica
tionem quasi interire. Sed latere nos, quia non sit
vera mors, sed quies & otium ab labore. Idcirco
sõmum quoque plãtes attribuebat Anaxagoras.
D. Δὲ ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν. Hanc esse causã quare non ex
cedant annum. Καὶ ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν. τὸ ξερὸν ἢ ὑγρὸν, nota
est morus & migrationis e vitã. Suprà erãt ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν,
τὸ ξερὸν ἢ ὑγρὸν, quia stipula aut stipes cum radice ac semi
ne siccat, aut penẽ simul. Nam iãne vltimar in
terire par est, quia primã orã sitã: & quia pro
pitiũ sunt alimento: & quia longiũs abũnt ab
areficiente causã. Vbi non est inuocanda contem
platio. Radix enim, quia prima radicatur, ac pos
sitima interit, in hoc habet cordis proportio
nem: quia cibum primã vim, oris officium facit:
quia est in ea prima concoctio, ventriculi vices
gerit: que duo postrema sunt etiam à diuino
Præceptore attributa. E ἡ ξερὸν ἢ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν
τὸ ξερὸν ἢ ὑγρὸν. Fãrã omni natura: id est exhibita,
exhausta. ἢ ὑγρὸν ἢ ὑγρὸν. Quasi frugibus ob
imbecilli

imbecillitatem ac pauperté primo quoque iumpu-
 cella exhauiantur bonibus propter opulentiam,
 non totum simul, sed particulatum semper aliquid
 promatur è penu. Παισιονήν τ' εὐχέει, circum-
 uertat appetitè téporis inuatiōe. Tādè verbò quod
 latebat nos, palmam factum est aliquando. Θεωσι-
 νει, circumfistente. Verbum militare. Π' δὲ δ' τ' ἰ-
 γνητος. Quid siquid accidat ab aere præterea, si
 si aer in commodior sit: non solum iuperfanti-
 bus, sed etiam aliis que simpliciter numerosa
 fontia sunt insignè, acceleratur interitus. Πενί-
 λια. Egredicunt & pereunt. Hic enim motus mor-
 bum significat, vt & alibi. Πένις ἐν ἀνθρώπῳ τὸν ἐν
 hic à metaphorasumpta de veteribus: quod & cō-
 queritur Xáthias in Rans. Sic Poeta, *ditius pre-
 moribus*. Sic Atheniëtiūm ε' σμύθημα, Solonis diuino
 commentio. Sic *α' φαλας* velti galia barbari recitio-
 nes. Et verbum est in sanctissima Euangeli nar-
 ratione, *nitios*, onerare malebicus: malè habere, *Νε-
 σος δὲ γὰρ*. Duplici de causa fit imbecille, quod va-
 cuatur. Prima est quasi formalis: quia cū abeunte
 succo exhalat multum spirituum. Simul igitur etiā
 est materialis: vtraque interna. Si abie & materia
 & forma: eū id ipsum arboris nihil aliud præterea
 fit, nec esse fit imbecilliorum fieri. Altera est acci-
 dentalis: in situ partium, quia fit laxior: igitur op-
 portunior causis noxiis que ingruūt extrinsecus.
 Π' δὲ δὲ δ' τ' ἰ. Neque solum à valentioribus patitur,
 sed etiam à minus validis, ad eū facta sunt ne-
 quam. *εὐδωδὴν*, verbum actiuum, debilitat. τὴν ἀ-
 significat coram que scie interò inferat in vitalia.
 Δὴ τὴν. Corollarium, vt vocant. Id est sententia sen-
 tentiam consequens superiorem. Dicitur enim,
 que coluntur arbores, eēle nōs fenescere, quā
 que cultu vacant, & meliores, quā minus bonas:
 & omnino mites, quā agrestes. Culturū detrimen-
 tum est, non propter cultum sed quia cogimus eas
 multum operis facere: quia cultu sunt fecundæ:
 fecundæ minus viuunt. Par ergo lex *τὴν χερσῶν*,
 quas *βλάθῃ* dicitur quomam esse fecerunt. *καὶ τὸ ἔ-
 μος*. Amplificat sententiam: mites denique plus,
 agrestes minus. Nota duas voces, *εὐδωδὴν*, *ἰ-
 σος*. Videtur *ἰσος* esse. Non tamen est. Multæ sunt
 mites que non coluntur: vt que arbores natura
 sua mites ignauos habent colonos, quales sunt Va-
 siones nostras. Et contrā, quædā coluntur agrestes
 vt miteant, quod in hortis frequens fit, vt armo-
 rasias, iustibus, oleolym, asparagi. Non tamē hic,
 quibus in terris tum opere superat omnes nationes
 inertia & stiturdine, tum paritari si quam se-
 mel arborem terræ mandarunt, quasi cunctis offi-
 cis defuncti sunt, cetera factis permittunt. *καὶ τὴν
 πύχ' ἄς*. Respondet obiectione: non noceri à cultu
 sequitur cultus non interficit, sed id quod obsequi-
 tur cultum, id est fecunditas. Verum est quod ait,
εὐδωδὴν *καὶ ἰσος*. An vtrum est quod addit
εὐδωδὴν *ἰσος*. Namque purariones reddunt semper
 arbores fortiores: nepe redintegrant & iuuentam
 afferunt. Ergo vultur atque esse, cū immincns
 interitus vrbichiorum scabritia. si igitur state. tristi-
 tia, nuditate representat: si amputatis facit reno-

A uantur, ac quasi ad incunabulorum rudimenta re-
 ducuntur. *ἄτ' δ' ἀναπ'.* scilicet *εὐδωδὴν*. *τὸ
 δὲ μὲν ἐστὶν*. Longauius in robore: actus breuis à
 succi demptione: igitur à roboris diminutione. A
 cultu fecunditas, non robur. Vides duos tyloggi-
 smos. *τὸ γὰρ δὲ δ'.* Suprà densitat; sterilitatē attri-
 buebat: nunc hic robur e coniungit ac densitatem.
 Ergo etiam sterilitatem. At priore loco declara-
 bat, arte & cultu laxari densitatem. *Ὅτι ἐν τῷ δὲ
 μος*. Quod cult' officiat arborum vitæ probat ex
 gētis euentu ab experimēto in historia Thasio-
 rum. Vinceta ibi fuisse excellentissima vulgarum id
 est. Thasiū, inquit, cūm locant agrum per annos a-
 biquon non cauet vt quotiēns adhibeat cura cul-
 tū. P ostrem otātum anno, cūm agrū vltim rece-
 puri: cōuenit inter eos, vt ager reddatur bene cul-
 tus. Interea vrbō non solum negligunt, vt metū
 patiuntur deterius habere. Ad hunc locū pertinet
 quod conungit vitoribus Aurelianus: nulli in a-
 gro vina sunt excellentissima. Auit enim quollā vi-
 necā esse vetulā, sed frequenti propagine renouari.
 Videamus nūc Theophrasti verba. *αὐτὸ δὲ μὲν ἔστιν,
 mercede locantes. Ὅτι φερτοῦτος ἔσ' ἀλλὰ ἰσ'.*
 Non curāt quātum operis fiat annis ceterioribus.
 Non cauent in conuentionibus *αὐτὸ γὰρ δὲ μὲν* quia
 scriptum ipsum est *ἰσος*. *καὶ μὲν ἰσ'.* Malunt ma-
 re esse. Nota verbum, quod significat cōtentionem in
 cessatione. Scilicet et oloni ignauia malchicum est.
 Intelligentius tamen, non totius cultus abieci con-
 silij penitus: nisi enim putaret vinea, syluesticā atq;
 vt ludamus, labruceit. Sed pactūm inuie, pulue-
 rationē abla queat, nec accūmationē, *ἰσος*, *ἰσος*,
 nec, sere orationem, & siquid aliud. Sanè putata vi-
 nea si minus præterea colatur, etiā eēle totius vi-
 num reddit. Ratio. Telluris apertione completum
 solum diluit generositate. *τὸ δὲ μὲν ἔστιν ἰσος*, scilicet
ἰσος, quia dixit *ἰσος*. Pro vltimo patet
 tur anno. *Περὶ τῶν ἀνθ' ἰσος*. Quod fructus
 capere de beat. Ita colidum, vt quantū redire par-
 est, redat. *ἰσος*. Plana omnia. Suprà com-
 parabat animalibus: nunc ostendit prouacim spe-
 cies quiddam, gallinas scilicet. *ἰσος*.
 Verbum Præceptoris scimus in idoleum nullo vincto
 Latino possumus adumbrare. *εὐδωδὴν*. Quod
 sibi velit hæc, nescio, & nota est à Criticis appo-
 sita: & dissimulat Theodoros. Nos substituius
 ex Historia Præceptoris, *εὐδωδὴν*. *εὐδωδὴν*.
 Explicat amplius superiōra verba illa, *εὐδωδὴν*
εὐδωδὴν. Sic hic. *εὐδωδὴν* *εὐδωδὴν*. Quia
εὐδωδὴν, est *εὐδωδὴν*: hoc autem generibus. *Quæ-
 dam* sunt ad eū vigore deficta, vt simul & parum
 aut nihil fructus edant: simul qui sint breuis. Quas
 scilicet *εὐδωδὴν*. *Ὅτι ἐν τῷ δὲ μὲν*. Minus bonū,
 si *εὐδωδὴν* accipiat simpliciter: sed voluit eam
 dicere perfectionem, qua vitæ tractus paratur
 longior. *εὐδωδὴν*. Ne putemus fruges olera q' sola
 hoc dispendio contineri: addit etiā ex arboribus
 quiddā, vt Laurū: que simul min' sit fecunda simul
 sit vitis obnoxia propter laxitatem. Sanè Lauros ali-
 quot habemus, que nūquā bene persicū quod
 aut minus diu viuunt: minus frequentet scie fructi-

bus: etiam fortasse illa queat adducere causa: quod multos non solum stolones fundit: verum etiam pri-
 marios, eoque ingentes edit: foreque: stipites non
 paucos. Ita que etiam hic species eius alioquo stur-
 cic narrat. Vna, quam ipsa eic vivendam habemus
 hic ante oculos, cum hæc in agro pestilentiæ metu,
 scriberemus, neque ferrius est neque fecunda. Pio-
 res enim edat confertissimos, sed ex quibus nullus
 vsuquæ fructus caret. Ita que speciem hanc appellat
στυγία. Quia non sit verus stes, sed tacet in Quer-
 cicis, *ὄστρα*, *ὄστρα*: de quo in Historiis. *Πλάτῳ*
ἐκ τῆς ὄστρας. Hæc est alia capitis pars, quæ Theo-
 dorus inobolito distinxit novo capite à superioribus.
 Ostendit enim quædammodò non tota simul repen-
 te moratur abbor, sicut animalia, sed particulatim.
Ἐκ τῆς ὄστρας. Truncum esse primum qui putre-
 scat: is enim crassissima pars est. Quod hic facit
ὄστρα? Siquidem. Vitæ hæc redditio causæ? Quasi tã
 crassi corporis vitalis spiritus nequeat è tanta ma-
 teria teic citò expeditur atque exolvere. Atenim vo-
Κlò anima animalis est: quare non eget tẽporis
 ipse discessus: quædammodum ne accessio quædam
 in generatione. Fit enim in motum tẽci momentum
 notio est tẽporis indivisibilis. Quare tẽci dicitur
ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας, quod significat motum. Nã
 certè truncus, cum propè est, vt intereat: nequẽ
 incipit putrescere: non amplius trahit, *ἡ ἀσθενία*
 distat aliis. Hæc omnino hæc accipiẽda, si non sit
 vitioius codex. Nisi velat innuere, nisi rametĩ cõpã
 vt prius attulerit corporis molẽ, ita postea excrc-
 metum quoque attulit humoris alsem ad putrefac-
 tionẽ. *Παρεστῆκε ἡ ὄστρα*. Propterea quod arboris
 incritum, nequẽ quis suspicaretur repẽtum, vt in ani-
 malibus, docuit fieri particulatim: ostendit etiam
 quare vulgò repẽtus videtur. Quoniã latet nos
 intima illa putrefactio. Latet verò: quia nihilomi-
 nus ab radice stolones emittuntur. Quæ causa est
 vt etiam vivere videatur. *Ὅς ἴσως τῆς ὄστρας*. No-
 tioris exemplo naturæ minus nocum explicat eue-
 ntũ. Ramos, nemo est quin iat arceere. Sic & stu-
 pati cõtingere. Quidni? Idem modus cõcretionis
 sub eadẽ forma. Recitiamẽ verò cõparat. Qui-
 ppe subarcectibus etiã ramis iamuli plerunquẽ ab
 eorum lateribus eruunt, modò ne sit paulò vetu-
 stior stipes. *Ἄλλῃ δὲ ὄστρῳ*. Vulgaris discretia, de
 quæ nulli nota non sit. Cũ putrescit truncus, partẽ
 perire principã: cum inareicunt rami, dãnũ esse
 in appendicibus tantũ: *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*. *Ἄλλῃ*
ἔστιν ἡ ἀσθενία. His declarat, quare discretiã illa.
 Esse videtur arbor, quæ prius ob germina varietia,
 que indidẽ oriantur. *Παρεστῆκε δὲ ὄστρῳ*. In i. lib. Hi-
 sturiarum quaerunt, an eadẽ ellet arbor quæ prius,
 aliis partibus in defundari ablatarũve locum
 substituitis. *Ἄσθενία δὲ ὄστρας*. Hæc est tertia pars, in
 qua recitẽt causas interitus extraneas, quas *στυγία*
τῆς ὄστρας Medicĩ vocat: etus, vehemẽtes status alia
 enuomodiat id imbecillibus tantũ. Suprà dicebat
ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας. Hæc repetit hæc *ἡ ἀσθενία*
τῆς ὄστρας ad idẽ quod enã in sequẽtibz admittet
 pro causã, quare quardã maturiũs festinatẽ ger-
 minationes. Facile id est quæcumq; impressione
 afficiuntur imbecillia. Quod suprà dicebat, *ὄστρα*

A *ἡ ὄστρα τῆς ὄστρας*. Ceterũ eandẽ sententia sic alia fa-
 cic ostendit inueniam. Suprà dicebat, *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*
ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας accellerit *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*. nunc contra,
 si *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας* accellerit *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*. Itẽpã a Pu-
 nicæ & Malo verba. *Καὶ ἡ ἀσθενία*. Tanto magis in-
 certus præsto est, quoniã utraq; causa, & fortasse
 aliæ cõplures. Declarat quæ sint *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*. Ma-
 li vermicationibus vitiaur addidit *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας* ad fi-
 dẽ narrationis. Quin Malos nostras subarbanas
 vitũ unatum interfecit: vt agricolarum opinio
 est. Non tamẽ sicis pedibus hoc vadũ pertrahẽ-
 dum est. Nã si extraneas hæc tãtus incedit enume-
 rare: vermicationis ab hoc tẽci amouere neces-
 se est. Innascuntur enim vermicali, non foris scitẽ
 inferunt. Itaq; de paucior principia tua: vt ex quibus
 constat, ex us constare pergit. Igitur succidit
 eĩsumã quanquẽ abũmunt partẽ vnde sit interitus.
B Hoc innuẽbat illa vox metaphorica *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*.
Ἄλλῃ δὲ. Suprà dicitur, *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας* pati & cõ-
 fici. Nunc assignat analogiã. Punicas, tametĩ mites,
 agrestitates tamẽ quãdã præ ferre. Sequer-
 go ferarũ arborum rationẽ. Sic alia analogia de
 tarum, *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*. Quoniã dẽfiores non
 cleotia: itaq; & diutius nitores. Itẽ à gradibus nãquẽ
ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας accedunt ad *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*. At durius
 cleotia ad nucleotas. Cetera plana *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*
τῆς ὄστρας, *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*. Prõdũctẽ intelligendum,
 quippe iunt *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας* ad vitũ dũfiora enf. Quã
 nã ergo lege pi æuenit aliis fructificationis quia
 priores lib. etiã *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας* quẽdã ob imbecillitatẽ
 facile mouebatur à quouis tẽci momentõ. Idẽ co-
 iudicẽ ut signis infestẽ *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*. Au-
 dit, obedĩ. Sic dicitur. Suprà *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*, obicundatũ
 ad verbũ. *Ὅς ἴσως τῆς ὄστρας*. Quarta pars, in qua
 causas examinat alias. E si autẽ in hac Democriti
 tenetia in tẽtẽdã hyperbaton tanẽ magnum: cuius
 verba non cõuertẽt *Ὅς ἴσως τῆς ὄστρας*. *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*
ὄστρα τῆς ὄστρας dicit causam affert. Alibi ac-
 curare. Sic Oratores *ὄστρα τῆς ὄστρας*. Democritus ita
 cẽuit, flexuosarum arborum radices esse longio-
 res atque crassiores sibi enim plurimum tũ parare,
 tum retinere quo fructus: quoniã parumã scitẽ,
 ac minutim trãmstrant suũm stupũ. Quippe ta-
 lum stipes dũfior & cõpãctior. Recitãrũ meatus
 poricetores sine anfractũb, atque ideo breuiores.
 Sanẽ Mathematicis ea est reãz lineæ definitio:
 breuissima catẽtio. Quocircã faciãlis atque cõtũs
 ab radicebus mittitur alimẽti cõmeatur. Non ergo
 radices harũ tã bona constare habitudine, at-
 que illarum. Concluidit ex his. Cũm à radibus
 vitæ principia cõstituitur: in quibus ea principia
 fuerint robustiora, futura item arbores habi-
 tiores ac vitæ productioris. Huiusmodi existere
 flexuosas. Addit ex iisdem causis, *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*.
 Cõtũs edere fructũm quod in reãz materia cele-
 rĩus suppeditetur ac sũbeat. Quia cõmunitur hæc
 duo *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας* & *ἡ ἀσθενία τῆς ὄστρας*: vnã tantũ fa-
 cit causã. Ideo dixit, *ὄστρα τῆς ὄστρας*, quas
 iam diximus. *ὄστρα τῆς ὄστρας*. Hanc
 Democriti tenentia reũ: cõtũs dirũt statim cau-
 sam. Sed antequã obicunt quocquã, recitãz etiã
 nõ alias Democriti rationes, quare arbores reãz
 minus

minus diu vivunt. Ταίριζες ἀδένειες Radices esse imbecillas. Ἐξ ἧς ἀκροτήριον. Ex utriusque causis interitum sequi. Ceterum vbi nā sunt eae duae causae quas vtriusque vocat? Vna tātum numerata est ἀδένειη hīc. An perpetuo apud hunc auctor est aliquid diuinandum? Vt debilitas vna sit causa, meatum restitudo altera? An debilitas est causa duplex: prima, quod fit in principio ratione ad constitutionē altera, quod tueri se nequit ab incōmodis ob conseruationē. Sic enim tenet. Cōcun vētus as bore: tenent frigus & calor: frigorū vtriusque de partibus superioribus per reūctos meatus ad radices demissis eas corrūpit: quae cō sine in becille, rueri se non queant. Ἀδένειαι, meatus reūcti. Ὅτι: ἀδένειη πάλαι. Democriti ratio, quod radices & per se sint debiles, & offenduntur ἁπλοῦς. Quod huius arborū plerūque occupant ab imo interire. Quippe proximo nocumentis loco. Tū praefer notā trigoris & caloris: agitari spiritus ob exilitatē, nec per in rectum proceros, vētorum vi, atque preciprocis fluctuationū fluxibus motare radices. Ea cōcussione atque iactatione ἀκροτήριος ἔξ ἁπλοῦς. Eo talo frangi ac mutuari. Hoc enim est hīc ἀδένειος, quod alibi καλῶς ἔχει. Καὶ ἀκροτήριον. Mirū verū ἂν πάλαι ἔξ ἀδένειης. Equidem mendū suspicor. Nisi quis ad Democrito putet usurpatum. Vñ nanque sunt praeter admodum distat a oratione: in quod & ex Hippocrate videre licet.

Theodoros inuoluit simpliciter interpretatione, perire. Ἐξ ἡμῶν ἀπὸ ἀλλή. Incipit hīc contradicere. Non esse verū, longuarum arborū radices esse longas & crassas. In eiusmodi nulla vitā esse longam. Pōnit exemplū Ficus. Et iam Ficus cuiusque non trame, rā dicitur crassa eruit puerorum vnius, vt dimidiatū hominis equaret pectus. Ὅτι: ἡπίον ἢ μακροῦ ἢ ἄλλου, πρὸς ἡμῶν. Hoc plus a quo & odio est iam. Profectū Querū talis, & diuisimē vixit. Quod verū sequitur, verissimum est. Negat enim rectas esse vitae breuis. Ἐιδέναι ἔξ ἡμῶν, quod non est flexuosum. Directū ἔξ ἡμῶν, quod non est pronū aut nutans. Ille est affectus, seu maior differētia situs partū inter duo extrema. Hīc est idē affectus nō necessariū. Nā circulus sitas, ἢ dicitur erit, ἢ dicitur non erit. Sed est differētia situs totus: cuius extremū vñ est ἄλλο extremo in linea dimetiētē a mundi ambitu ad eisdē punctū mediū. Idcirco vtrunque coniungit. Nam Pinus in cliuo, quā per initia statas inclinant atque ruentes, ita consistit vt cathetos exiens ad verticis puncto dūcederet ab imo spirite. At est ἢ dicitur tamē quaedā quidē, sed non surret. Salix autē erit ἢ dicitur, quomā non iacebit: aut erit ἢ dicitur: qui ppe cuius media exiunt ab extremis. Est enim ἢ dicitur, ἢ dicitur ἢ dicitur. Ὅτι: ἀδένειος ἢ ἄλλου. Neq; ceteri auctō proficiunt, sed tardē surgunt: Abiete dicit, Palmā, Cupressumque omnium rectissimē sunt. Hoc est contra illud, πρὸς ἡμῶν ἢ ἄλλου. Neq; ceteri auctō proficiunt, sed tardē surgunt: Abiete dicit, Palmā, Cupressumque omnium rectissimē sunt. Hoc est contra illud, πρὸς ἡμῶν ἢ ἄλλου. Neq; ceteri auctō proficiunt, sed tardē surgunt: Abiete dicit, Palmā, Cupressumque omnium rectissimē sunt. Hoc est contra illud, πρὸς ἡμῶν ἢ ἄλλου.

Ergo Palma ἀδένειος ἔξ ἁπλοῦς. Falsū. Falsā igitur & maior propositio. Ὅτι: ἢ dicitur ἢ ἄλλου. Axioma: quo tollat aduersariū tenguertationem.

A Quorū causā vna, eorū affectus idē necessariū. Est enim probatio illius, πρὸς ἡμῶν ἢ ἄλλου: quae est cōtraria tā inducē cōclusionis. ΑΛΛΗΜΩΤΕΤΙ. Modus loquendi in causarū disquisitōibus. An inquit, nō ea causā est, sed illae quas dixi prius, nō ἀδένειος: quod auctum est ad natura fructificandā: hoc enim est πρὸς. vnde fundus. Ἐξ ἡμῶν, ἢ ἄλλου. ἢ ἄλλου. Sub his kētissimā in natura classē recēset eorū quae vtriusque beneficium sunt cōsequer, & sibi viuendi & posteritatis: vt & vitā suā robore & speciei propagat generatione. Earū tantō admirabilius natura quod in incēta sunt fecundiora. Enumerat Querū, Pyri, Amygdalū.

B Theodoros πρὸς ἡμῶν. Hoc etiā supra dicebat, vbi nō excedit i obur, scilicet ad vīrū adūm totum iuccē in alimētum: neq; excedit alimētū eopia. Auctus enim mediciotis est: igitur alimētum quodque mediciois. ἢ πρὸς ἡμῶν. Hinc fit, vt faciliē quod reliquum est, cōsequatur, idque ad fructus cōfessionē. Itā hinc quasi eausē diffidēs alimētū apponit. Harum nō nullas etiā fructum inremitit. Σουζέλλου, πρὸς ἡμῶν. Accedit ad hoc quod non perpetuatur quotannis fructificatio. Et quia manifestū fū fuerat mendacium, cūm diceret ἄλλου, correxit ἢ πρὸς: et apponit exemplū Pyri atque Amygdali, quae in floris ipse multū ostētat fructum, haud multum educit ἢ πρὸς ἡμῶν. Hoc est illud πρὸς ἡμῶν. ΑΛΛΗΛΟΓΙΑ non aequali proventus fructificat. Quin alicubi alternis (vt dicebamus) annis. Ἐξ ἡμῶν ἢ ἄλλου. At in florū primordius non est indēctū valdē facultatis, sed in perfectione. Ibi nanque ἄλλου est, id est difficultas in opere (multa metaphora) & ἀδένειος, cruditas atque resistentia: materiae nanque elaboratio est operosa, quae quare oportet. ἢ ἄλλου. Quispiam Morum obiciat. Diu vixit, fecundissima est, plurimum ostendit, multum perficit. Diluat obiectionem. Resse minimi momenti Mortum. Idco eius copia, si ad praestantiae libellum appendatur, inter ἄλλου ἢ πρὸς ἡμῶν recētiendam. Est enim fructus ἢ πρὸς ἡμῶν, laxus, leuis, pusillus, aequus. Si audeat, etiam incoctum dicat: cōnanque accedit illud ἢ πρὸς ἡμῶν.

D Duplex lectio circūferretur, πρὸς ἡμῶν ἢ ἄλλου ἢ πρὸς ἡμῶν, ἢ πρὸς ἡμῶν. Altera ἢ πρὸς ἡμῶν ἢ πρὸς ἡμῶν, ἢ πρὸς ἡμῶν. Haec posterior barbara sit, nisi legamus ἢ πρὸς ἡμῶν. Miror etiā cōm ἢ πρὸς ἡμῶν non aspiretur, quare apposita propositio aspiet ἢ πρὸς ἡμῶν. Lego (vt dicebam) ἢ πρὸς ἡμῶν ἢ πρὸς ἡμῶν, καὶ ἢ πρὸς ἡμῶν. Non autē ἢ πρὸς ἡμῶν. Quod autem est ἢ πρὸς ἡμῶν, Theodoros eucumini venit. At ferus articulus mutandus est. De eius cruditate pra pra nihil, sed de eueubritate, quam ibi vocat ἢ πρὸς ἡμῶν. Lego ἀπὸ πρὸς ἡμῶν ἢ πρὸς ἡμῶν. Et ἢ πρὸς ἡμῶν ἢ πρὸς ἡμῶν, tam scilicet ἢ πρὸς ἡμῶν, quā πρὸς ἡμῶν. Et πρὸς ἡμῶν, non πρὸς ἡμῶν: mutari, non vtri: nihil hoc ad rem. Deleo ἢ πρὸς ἡμῶν. Lego ἢ πρὸς ἡμῶν καὶ πρὸς ἡμῶν, ἢ πρὸς ἡμῶν. Et ἢ πρὸς ἡμῶν ἢ πρὸς ἡμῶν. Theodoros ἢ πρὸς ἡμῶν, πρὸς ἡμῶν πρὸς ἡμῶν ἢ πρὸς ἡμῶν.

Multa sunt *ἀνομήα*, quae prae quam putrescant, sunt proxima putredini. *Κυρίως* Potissimam partem. Videndum ubi Cicero viciis sit hac voce in nomine, extra vitium aduerbi. *Ὀλιγόχρονα*. Paucis fertiles sunt. Non Deus Latinitatis hoc intelligat. Idem est atque si dicam, *Πεχίους* paucis est vorax. *Ὁ πῶτο σίχην*. Non ita flaccescunt. Loquitur de arfectione. At flaccū & flaccidium aliud omnino est, quippe pendulum ob debilitatem. De scrofarum auribus suo loco.

Περίσπυρος τῆς ἄνοιης, cum tempus vernum extiterit. Imò verò cum quodcumque tempus anni adduxerit tempus mortis quod eas circumstet. Tum verò palam fit, eas esse passas in omni fructificatione quippiam detrimenti. Idem namque contingit quod in gutta quae lapidem pertundit de qua dictum est in octauo Physicorum, & in vndecima Sectione: & Themisius notat in septimo. In tempore autè vero vitium est Theodoros detrimentum apparere: quasi tunc non germinent, quemadmodum & aliae: sed exacto vere eū acrioribus explorator earum vigor calioribus, pallescere primū videmus, deinde flaccescere, postremò areheri. *Καίτοι*, affligitur. Ambiguum verbum. Affligi, est desici & sternatquod euenit arboribus cum vento aut lignatoris ruant opera. Ita loquitur Latinus. Neque affligam arborem Romanus alio capiat modo. Aliud est vulgum sequi, aliud puritatem ex visu & cytmo. *Ὁ μόνος τῷ ἄσπερσιν* *καὶ τῷ ἄλλῳ τῷ πάλαι σπέρματι*. Tò ἄσπ' est pluiquam τῷ πάλαι: hoc enim excedit ab illo. Idco nequis *σπέρνῃ τῷ ἄσπερσιν* astringeret, addidit communem esse noxam eiatu iis quae sunt *πάλαι σπέρματι*. Hæc Theodoros non expræsit. Non enim ex eius verbis intelligas. Ea sunt. Non solum quae ad hunc modum exuberauerint, sed etiam quae largè fructificauerint. Verbum enim exuberare non significat at superfortare, siue supra morem modumque fructificare. Quae loquitur de Thasii historia aut à me, aut à Theodoro non est intellecta. Verba sunt apponenda, vt de iis iudicaret. *Ἰδὲ τῷ ἀσπερσιν τῷ γιγρῆσι ἀπαιδουῶντι. ὁ σπέρνῃ τῷ σπέρνῃ ἀλλοτρίῳ, ἀλλὰ τῷ βύλοισι καλονογῆσι. ἄσπ' δὲ τῷ πάλαι σπέρματι ἀσπερσῆσσι σπέρνῃ τῷ ἄσπῃ ἐπιλάσῃ.*

Theodoros: quapropter Thasi cum agros mercede sibi conducunt, de cæteris quidem annis minime curant, imò defraudare conantur de vltimo verò diligentissimis literis norant: vt dominus agrum recipere debeat. Videmus apud Theophrastum consilium Thasiorum. Cultum nocete. Itaque Thasios negligere annos aliquot: vnum modò curare, scilicet vltimum. Cum autem cultus nõ officiat fructificationi, sed eam ita adiuret vt obstat arborum vite: non intererit conductoris negligere, sed locatoris. Conductor enim sibi plurius facere student: locatores ita de mō fructus annuos subire volunt, ne vineis nocentur. Fructus enim cum locatoribus communes habent, fundum verò soli sibi. Itaque aut fructus partuntur, aut precium accipiunt, atque ita cum conductoribus transigunt: vt tãquam boni patrefamili-

lias agri curam gerant, ne degeneret: cultum plus equò ne adhibeant oportum, quo sibi consulant ex prouentu: minus bene fiat arborum habitudini quoad vitam. Nam conductoris partim negligentiæ, ignauorè reddunt fundum: partim magna cura exhaurent arborum principia vitaha. Vltimum verò annum subent excoli, quo heni sint agrū accepturi: vt qua facie cultū tradiderint in locatorem, talis redhibeatur. Est igitur *ἀσπερσιν* locare, non autem conducere. Mercede quali ex familia elocare. Sic non *ρεῖδ' ἐσ' τῆς* defraudare. Sed patiantur d' omni aliquantum malè esse fundos: quia prospiciunt futuris. Hęc plurius agenda fuer: propterea quòd nos homines noui in republica li teraria facile obrutum doctorum opinione, quã sibi de Theodoris magnitudine merito fecere.

Ξυρροφῶντι. Literis diligentibus otiis. Ambitiosum aduerbium. Sed simplicis imbecauerit in ipsa syngrapha. Dicitur autem *συνγραφα*, quoniam ex vtriusque stipulatoris contentis consistit. Fortasse etiam veterè nomen suū subierat, atque etiam suo antequò obfignabat. Ita vocat Plautus in Aulularia. *Isocrates* in Trapezisco vocat *ζυρροφῶντι*, ad quod conficiendum viciis est eiusdem fori participio *συρροφῶντι*. *Πεῖσι τῷ ἄσπῃ ἐπιλάσῃ*. Theodoros ad agrū retulit: cum dominus recipere debeat. At *τῷ πάλαι* ut sit perceptio, non receptio *ἀσπῆσιν*. Ad fructus referre malum. *Βρυοφῶντι*, musci fertilitas. Alibi ostendimus *βρύον* pro vicario floris in Ficus, & Olca, & Quercu, aliud esse quàm muticum: neque cum musco quicquam habere commune. Neque reeè factum à Theodoro, vt imitaretur suorum popularium negligentiam, qui ambiguo verbo vii sunt: cum alioquo ferè iactent opulentiam. Muticus etiam in multis aliis inuenitur arboribus, modò cortex vetulus sit, atque locus opacis situm contraxerit. *Πατρὸς ἀσπῆσιν*, nepotes, vt alibi suo more, ambitiosè. Ruribus mox *σπέρνῃσιν*, regerminatio, non. Effet enim *ἀσπῆσιν*: sed adgerminatio, scilicet stolonium.

Σαλαῖ, tortilis corpore. Vox hæc Latina significat passiuam aptitudinem. Ad multæ sunt arbores flexuosa, quae neuisquam aptæ sunt ad obtorquendum. *Κότυδος ἄσπῃ*, subtus. Melius, ab imo ne radicem intelligas. Ea enim subtus est non autem ima stipitis pars. *Πεῖσι δὲ*, seruescere. Quia legitur *πυρρῶντι*, quasi ignescere. Incommodè sanè, ne dicam risiculè. *Τῶν μαλιστα*, arbores vite perennis. Perenne non significat vel longævum, vel dururum, sed idè quod perpetuum. Perpetuum est augurum vox, quotic volatus nõ intermitteretur: vt sit *σπέρνῃσιν*. Perenne quod toto anno minime desit. Vox Pastorū, qui ortenses et *σβῆλο* foscere cū viderent, per perpetuum beneficiū aquarū hoc nomine per vnicersum anni tractū traduxere. Perennis igitur est etiã riuulus hic noster, qui tamen breuissimus est, quia ne que voragine intercipitur, neque absumitur et *σβῆ*. *Εἰσὺν*, aptius augescere. Non Loquitur enim super Democriti verbis, qui dicebat celeri suppeditata exhiberi stipiti alimentū ab radice. *τῷ ἄσπῃ*, hic facilitatem ac celerita-

tem

tem, non magnitudinem significat. Καταμι-
των ἢ λαμπρ. edocui, dispensarique. Addidit hoc
postremum arbitrato iuo.

CAPVT XVI.

XVI ἑστίν ἀργυμέντον. Νάρτα σέμιον νάρταν.
Μίσητα ἑστίν ἡμετέριον ἑστίν. De leguminum natura.

ΠΛΑΝΤΑΡΟΝ ΓΕΝΕΡΑΤΟΝ. Plantarum gene-
rationum, concretionum, magni-
tudinum, qualitatium, fructificatio-
num causis declarauit: nunc prin-
cipia tradit alia, eorumque ratio-
nes. Quippe in communi ambitu naturam seminum,
additis exemplis in genericis & specicibus.

In extremo capite priuatum de fabæ imbecillitate.
Statuit autem narrationis vestigia onisq; suæ
principium in naturæ marabilioris cõtemp-
tatione. Quippe minima semina maximum posse debe-
re videbantur. Itaque rem se aliter habere ostendit.

Πρῶτον γὰρ δεικνύται ἐν πρώτῳ βιβλίῳ ἱστο-
ριῶν ἡ φύσις τῶν ἀνθράκων, ἡ φύσις τῶν ἄλλων
φυτῶν, ἡ φύσις τῶν ἄλλων. In secundo De partibus
ἀνθράκων, ἀνθράκων. Hic alius vñs huius vocis.
ἀνθράκων ἡ φύσις τῶν ἄλλων. Nota breuitatem
καὶ τὸ πρῶτον ἀνθράκων, ἀνθράκων.

Quia semen est plantæ principium in se
plantam continens, quippe materiam simul &
formam. Ergo cum singula sufficiant multis se-
minibus, aut vno è stipite, aut ex pluribus procrean-
dis: rectè dicitur semen ea omnia continere. Vnde
ἀνθράκων ἡ φύσις τῶν ἄλλων ἡ φύσις τῶν ἄλλων
ἐν βιβλίῳ τῶν ἀνθράκων. Nota breuitatem
καὶ τὸ πρῶτον ἀνθράκων, ἀνθράκων.

Arguementum à
minori per coniugationem. τὸ ἐλάττω πᾶσι
ἐστίν ἡ φύσις τῶν ἄλλων. Cautam adiungit:
quia suum finem facitè conſequuntur propter
exiguam. Hęc tamen ratio videtur valde leuis.
Ad celeritatem namque generationis facere for-
tasse possit ad multitudinē illam nihil valcat. Red-
denda ratio est: quomodo materia ex non materia,
quæritas ex non quæritate repræsentari queat.
Sanè latec nos, ac fatigabit potius sapientem ducendo,
quàm explebit auditorem ducendo.

Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῶν ἀνθράκων. Hęc est maior
propositio syllogismi. Quod facitè fit, sapie fieri posse.
Opus igitur exerceat in frequentiam. Tamen
meminerimus: suam cuique materiam, suam cui-
que formam individuam attribuendam. Ὅτι
ἡ φύσις τῶν ἄλλων. Quare propter facilitatem propiores
sunt effectiõnes, atque fines principis suis.

Α-
καταμιτων. Explicatio, quomodo sunt horum partes
inter se propiores. Quoniam non offusa in ramos
aut frondes, & visco in caule ita coherent
vt diffusi quant in multa semina. καὶ οὐκ
ἐστίν ἡ φύσις τῶν ἄλλων. frequens huic auctori sententia.
Paratiora esse ad opus imbecillita, non ex internis
aëtinis, sed ab externis patiendo. Sunt ergo non
solum propiores inter se intus, sed etiam propiores
motorem suum extraneum: qui partes eas e-

laborare potest, atque in seminibus discriminare,
imò vtrò in semina. Ἐπισημαίνω. Quoniam
propter illam facilitatem atque ubi temperationē
sunt propiores sui iuo. Cum inter ortus intra, &
finem qui est in maturatione, per breuis tradius
intercedat. Sunt ergo prope formam vitæ in ex-
guo gyro: iunc prope concauam, ac tum iculicet,
sunt prope finem. Tot aduixæ, tam præsentibus
atque paratis causis, facitè nihil unum opus & eape
diuine & perſiciunt. Ἐπὶ τῷ πρῶτῳ βιβλίῳ. Idēd
sunt hæc semina foecundiora, quàm si vñtus arborum
legumina, quàm frumentacea. Ex parte Ciccer
anctinum. non enim est τὸ πρῶτον ἡ φύσις τῶν ἄλλων.
Peruertit more iuo, quid milles animad-
uertit potest, ordinem. Prior est ἀνθράκων ἡ φύσις τῶν ἄλλων
adoleſcentia, quàm perfectio τῶν ἄλλων. Ἐπὶ δὲ
ἐν βιβλίῳ. Due iam cauz: seminis exiguitas & sim-
plicitas calami ramis vacua: tertiam adiungit. Cau-
les, inquit, cum sint robusti, rari, non lignosi, & ab
vna radice plures, sunt quali ramales, ἀνθράκων.
ergo suum cuique opus. Ita viri maximum, ac ma-
ximè veritate ingenium acut nos. Suprà namque
plurimum ferit, quia ἀνθράκων: hæc plurimum ferre,
quia ἀνθράκων. Nam sanè videtur idem, cuius sin-
gularis ramotus, & multi caules sine ramis. Quid
affere vtilitatis calami simplicitas ramis carens, si
rami sunt ipsi caules. Nisi dicas suprà ἀνθράκων, pri-
uationem frondium inuere non ramorum. Frondes
autem multum auferunt materiam, multum o-
peræ, que si vñtus deberetur. at stipites quantum
auferunt, tantum dependent in fructu: propter le-
uitem enim facti sunt, idēd mox fuleit hæc inten-
tionem. Πρῶτον δὲ τῷ πρῶτῳ βιβλίῳ, ἡ φύσις τῶν ἄλλων
ἐν βιβλίῳ τῶν ἀνθράκων. Ita diuisi ab radice, vt à
stipite ἀνθράκων. Sed raris, quàm rari, vtiliores,
quo sunt radice propiores. Neque per stipitem,
quali per lequetrum, sed per profusum hauriunt ab ra-
dice. Ἰχθυὸς ἡ φύσις τῶν ἄλλων. quasi dicat, ἡ φύσις
ἰχθυὸς ἡ φύσις τῶν ἄλλων ἐν βιβλίῳ. Ab hac enim
natura, diuina iulicet ac desitiate amouet semper
tum germinationem tum fructificationem. Firmi
ergo aduersus iniurias, rari ad comæctus trans-
mulsionem. Καταμιτων ἡ φύσις τῶν ἄλλων. Aliud
commodum, per sublationem incommodi, quo
afficiuntur ferulacea & bulbacea. Non enim ab-
iurari ei succum à radice, que sit grandior, atque
ideo avara, succi cupida ac tenax. Vbi que op-
ponit plantæ vtilitati radicem nimis bonam ha-
bitudinem. Sanè vbi dispensator diues est: heras
damno hoc augetur. Μίσητα ἑστίν ἡ φύσις τῶν ἄλλων
ἡ φύσις τῶν ἄλλων. Quis putarit se persuadere posse. Item radice
amplitudinem haud sanè inuenias in anetho, aniso,
thapsia. Ἀλλ' ἡ φύσις τῶν ἄλλων ἡ φύσις τῶν ἄλλων. Quasi sum-
mam fidem radicem hæc narretque paria faciant:
cum expensio acceptum æquet. Τὸ δὲ ἡ φύσις τῶν ἄλλων
tractus alimenti per poros. Μίσητα ἡ φύσις τῶν ἄλλων
ἡ φύσις τῶν ἄλλων. Duo designauit incommoda, vnum ex-
prellē, crassiuem, alterum per contrarium, multi-
tudinē radicem. Est enim proportio quantita-
tum continue ac discretæ in crasso & numeroso.
Explicat autē portè, μίσητα ἡ φύσις τῶν ἄλλων ἡ φύσις τῶν ἄλλων.

Εδουκτ νυνε exceptionem. Namque alia quæ radice inopi fulcitebantur, opulenta crāt in fructificatione at quibus vāda radix, vt Milio, quare fructus adeo numerosi, vt ab eo Latini mille dixerunt? Quia radix, inquit, tamctū robusta est, non tamen tibi vniue omnium: enī robur suū: quippe stipites fundat admodum validos. Α' σ' ἄχρηστ' ἰσχυρὸν: quinetiam πάλαι δὲ: ergo πάλαι ἔστιν. Vbi vides quasi Trua ludum in hac ratione. Vbi nim excurrat reddens pro causa fecunditatis tum paruitatem, tum simplicitatem radicū: in Maltaris radicis obiectione crassitiam excipit & robur, quæ sint coniuncta liberalitate, non ergo crassitia est, sed tenacitas: neque fecunditatis imbecillitas. Namque in cupressorum genere cūm idem sit radicis modus, nihilominus altera species fert fructum: altera non fert. Α' σ' ἔπειτα ἀπὸ μέρους ἔργον, pulcherrimum argumentum. Si à paruo principio multi esse caules potuere: æque constantium, ac fortasse magis ab iisdem multis multum esse fructum. Id quod & in frumētaceis euenire videmus: ἔπειτα ἔστιν: cūm ab vna radice plures exeunt calami. Hoc dixit: quia non semper sic. Ταυτὶ δ' ἔστιν. Quod de Milio dictum est, de Oleribus itē profiteretur. Simul πάλαι ἄσχυρα, simul ἰσχυρὰ: quippe aut ab radice vna multos edunt stipites, aut ab vno stipite multos ramos. Quo in loco quantum roboris agnoscit in hęc radicibus, tantum de sua sententia detraxit opus est. Hic πάλαι ἔστιν, quod supra πάλαι ἔστιν. Α' σ' ἔπειτα ἔστιν ἀπὸ μέρους. Hoc etiā dixit in Histories: arborescere olera: vnde mixta vox, ἄσχυρα ἔστιν. Διὰ τὴν ἰσχυρίαν, partito caule diffunduntur in ramos ad arboris speciem. τὸ δὲ, significat diffusionem τῶν ἔργων: quia non sunt veræ arbores, sed imago tantūm. Vereor tamen ne nimis auidā illa sit vox, ἀσχυρα. Nam Portulaca ἀσχυρὸν ἔστι: melissa, eruce omnes, cornicis perfoliæ mulxæ. Ἐπὶ πάλαι πάλαι, explicatio τῶν πάλαι ἔστιν. Et eius quod dicebat: ἀπὸ ἰσχυρὸν ἔργων, ἔστι πάλαι ἔστι, & ἐπὶ πάλαι. Item πάλαι ἔστι πάλαι, πάλαι ἔστι ἔστι. Non autem mirandum esse si fit frequens fructus, cūm sit πάλαι ἔστι: scilicet ex primario stipite, & ex aliis, aut ex ramis: vt & multis locis multa locata. Ἐπὶ πάλαι ἔστι ἔστι, aliam concusam. In acre clementi proficere: qui eo tempore contingat, quo leguminum res agitur. esse enim ἔστι. Quare proœctio iam anno in calores, egressi foueri. Euocat igitur mite celum ad futuram calorem plantarū simul cum materia quam conformet. Α' ἔστι, nihil quicquam hybernum spirat. Nescio quid sibi velit hic ἔστι: Theodoros quoque inuoluit in sententia. Σαυτὶ δ'. Natura tam interior quā exterior conspirant atque consentiunt ad idem opus. Ἐπὶ τὸ αἶον. Calore cietur materia sursum: neq; quicquam disturbat aut impedit distractione. ἀλλὰ, quā primo anni tempore magis excrefcunt. Οὐκ ἔστι. Non retrahit: vt radix hyeme, quæ sibi retinet, quod retinetur frigore: quan quam verba hæc non coherent. Οὐκ ἔστι

A' ἔστι. Nam neque in frigidibus retrahit radix sed repellitur à contrariis deorūm atque introrsum. Neque frigus quicquam dixerit vniquam ἔστι. καὶ ἔστι πάλαι ἔστι. Alia causa: quod in tenui terra feruntur. Si ita legatur. Causa est, quod soli densitas non obest succi transmissio, cubibendo. Et sanè maxce regiones, vt Bigeronum, annonæ inopiani Milio iustinent. Faba tamen & cicoris genera pingui aruo leniora iurgūt, & largiūs reddunt. Ο' ἔστι. diuersa fabæ natura propter imbecillitatē. Itaque nec niultum, vt nihilum, ferre fructum: & ante byemem ferit vt frigidum cobi bita superuentu, reuocet scilicet ad radicem firmitatem consequendā: à quibus postea creditū repetat. Re èt igitur nos hæc cum superioribus coniungenda curauimus. Nam supra, legumcūm robur narratur: at faba legitur. Conuenit igitur huius rei rationes atque euentu continuo subterre. Πάλαι ἔστι, scilicet agricolis. Nota loquutionem: πάλαι ἔστι πάλαι ἔστι: præuenit, anteuertit hyemes. Non enim anticipant hyemes: sed capiunt tempus quod byemes antecedit. Ἐπὶ πάλαι ἔστι. Reddit causam mutata voce in eundem sensum. Ἐπὶ πάλαι. Vox Theophrasto frequens. supra quoque videmus. Obnoxiūm imperionibus: à cera ductum, quæ non sit ἀπὸ πάλαι ἔστι resistens. Ἐπὶ πάλαι, rebus: ἔστι πάλαι, temporibus obnoxia. Calor obest, frigus, rubigo vel maxime alia: Α' τὸ ἔστι. Si præmaturè floreat: cir cumuentam multis incommodis, non procedere ad fructus perficiendum. H' ἔστι ἔστι imbecillitatem esse sensui manifestam. raram esse admodum. Σαυτὶ tota admodum, radix, calamus, theca. Vnde id considerandum: tam rara ac soluta concretionē operosū esse naturæ, fructum aded solidum conficere. Μαθόν. Enumerat vel signa vel causas imbecillitatis. non solum esse raram sed etiam inanem. Vt raram fit partium construentium: vacuum sit abscentia sueti interioris, qui in raris aliquibus continetur. καὶ πάλαι ἔστι. Vt non solum concretionem ac substantiam habeat parum robustam, verum etiam principia: scilicet radicem. Ἐπὶ τὸ αἶον. ratio fit perua maleficio. Et hle est proportio que dam cum siccis, de quibus supra dicebat, plus pati à peregrinis humiditatibus, ac propterea putre fieri. Τὸ μὲν πάλαι ἔστι. Ecce epilogum: qui nobis ostendit manifestò, hæc fabarum translationem esse partem totius operæ, quam ponit in causis ἔστι πάλαι ἔστι. Διὰ τὸ αἶον, iude potest putacionis. Purum enim est idem, quod purum, concise, quasi puratum. καὶ πάλαι, effectiones, quo fit ἔστι. Τὸ μὲν πάλαι ἔστι. Duo fines putacionis: vnus, vt auferatur impedimentum plī gratia, quæ opacantur, vt tollantur quæ succo officunt: velut cūm mortuas partes impuramus: & cūm iuglandum nouellam terræ mandamus, radicem mediā, quæ recta est, ab incindimus. Ea si relinquatur deorūm rapta, quod ascendet oportuit. καὶ τὸ αἶον. Vna dicit, & nobis explor-

bis explorata. Nuces Abellinas infecundas fieri, si excisus stolumbus, sit vt arboris induant naturam.

Lego ἀκρίμωνος ἀκρίμων, non ἀκρίμων. Et ἄριστος ἐστὶ τὸ εὖ ἀκρίμων αὐτὸ εἶναι. Et ἐστὶν ἰσὺς ἰσῶν.

Theodorus, τὸ ὄν ἰσῶν-στῆσι, aliter intellexit quam nos. vel vt et priori iustatur. id est ne tam longè cauti petatur. Τὰ πρῶτα ἐκ ἀκαρίμωνος. Theodorus legit ἀκρίμωνος. Quod facilius, inquit, augetur: minus bene. Nam quemodo ratio hęc propior sit quam superior, quæ tamen est eadem vbi dicitur τὸ ἐπὶ δὲ αὐτῶν ἰσῶν τῶν αὐτῶν. Sed ἀκαρίμωνος: quia non luxurians frōdibus. Ὁ ἀκρίμωνος. Argumentū temporū quoque breue pericidō. pessima loquutio. Ἀκρίμωνος. crassiantur. eorū caput. Non enim vñ tantum nascuntur dimensionē, crassitudinem vt nouē, non inepet dicam, corpora eunt. Καὶ τὸ κατὰ ἰσῶν. Theodorus omisit. sunt tamen necessaria. Eorū loco posuit illa: nec deorū laterum. Soloxophanes in aduerbio motus quietem notans. Vnde et tamen apud Varronem meminisse: quem tamen non sequar. Idem ac si dicam flo versus partem inferiorē. at, vertere, omnium motum designat. Quis enim ita me rogeridum hęc scribis, quortum te des? Ὁ πρῶτον, vñbus omnibus enixē. propensē.

Ὁ λέγουσιν ἡμῶν. Vbi suos emiserint caules. Imō, diductis in ramos caulibus. Sic enim comparatur ab borca species. Καὶ πρὸς ἀρσῶν ἢ ἰσῶν. nec radices euocant. Nunquam vlla in planta radices euocant. auocant. Συναρτῆσι δὲ: non expresse adiuer. cooperetur, verbum ex verbo. Illa verō omnia omisit, ἐπεὶ ἄρσῶν ἢ ἰσῶν καὶ τῶν πρῶτον ἰσῶν. Ἐστὶ ἄρσῶν, etiam si mature proccerit. Non expresse verbum Theophrasto peculiarare. In plantis enim, quæ floribus fructuum specem profiterentur, nec pericisunt. φαινησὶ vbiq; dixit aperire, de signare. Verbum Atheniensibus odiosum: vnde etiam φαινησὶ in eo significatione apud Hecratem. Καὶ ὄν. euasido: male, fortassis, euasido scripsit. Neutrū tamen probè satis hic: Ἐὐδιδῶσιν, transfigi facillē potest. Memini apud Poetam, transdigat eos. At hic nemo intelligat hinc. Non enim agitur faba trans fabam.

CAPVT XVII.

XVII. caput argumentum. Mutatur fructus pro alio. si ratione alio. Et alii vegetibus sunt colorum sunt facti sunt et animalia. Ratio sunt motus.

Ubi dicitur ad. Fructuum impræsentia sequitur affectus, quoad mutationem. Atque hęc sanē materia cum superioribus connectōda fuit: nunc interrupta est tractatio. Fructus mutat pro regionū mutatione. id fieri propter alimentum. Mutare verō tuū colorem tam succem: quemadmodum & animalia. Duplex autem est mutatio: vna in deterius, quæ est & leuis &

A facilis, & cetera. Altera in melius, quæ est ratio atque, vt hic vult, admiratione digna. De hac scribet in secunda capitis huius parte. Tota hæc discussio est super nono capite primi libri, non line exploratione repetitio. Quamobrem nobis nouum caput fuit à superioribus abicindendum, propter nouam penitus materiam. Αἰσθησῶν. Regionē intellige per duas causas, quas ipse declarat, αἰσθησῶν & αἰσθησῶν. αἰσθησῶν intelligit acrem & terrā per qualitates. Ἐκ τῶν αἰσθησῶν, intelligit hęc eadem propter materiam. Aliam tamen adiunctam oportet: cuius vires ad colorum mutationem in animalibus experietas habes apud Plinium, Ouidium, Virgilium: vnde & Xanthi flumi cognomen: nam Scamandro ei nomen fuerat. Ἰσῶν δὲ τῶν αἰσθησῶν. Alimētum plurimum valere ad acquirendam similitudinem: & hic dicit ipse, & habes apud Gellium. Simul enim eum lacte mores hauriri: est apud Aristotelem ratio. Quia sanguis sit vitium animalis nutrimentum. Ἦν τῶν δὲ αἰσθησῶν. Atqui non est in semella similitudo, sed eausē similitudinis, in idē icilicet: in fortibus autem est similitudo. Nam quantum relatio sit æ qualitates, tamen fundamentum est in matre. Itaque materialiter factus similitudo posterior est matris similitudine, licet formaliter simul sit. Ideo refertur potius ad matrem factus, quam mater ad forum. Sed hæc maiora sunt quam huius tractationis ambitu capi queant. φαινησὶ δὲ. Offendit affectum huius mutationis esse etiam animalibus communem. Sed verba quedam negotium facessunt. Τὰ πρῶτον ἐστὶ τὸ ἰσῶν. Dicere voluit, τὸ ἰσῶν ἄλλα φαινησῶν, quasi dicat ἰσῶν τὸ ἄλλα φαινησῶν. Haud multum mirabile in minoribus: que tenuioribus: facilius enim pati possunt. Quin maiores quoque æ robustiores, quæ videbantur posse resistere velut arbores.

καὶ τῶν πρῶτον ἰσῶν magis animalia, quam plantæ mutantur. Propterea quod plantæ non nisi semel mutantur videntur in ipsa quædam generatione: puta cum ex alba Myrto nigra sit. Animalia verò quoridie, mutatis sanē regionibus colores mutant. Sic Aristoteles ait, animalia mutare colores ab a quis præter eorum. Alii diximus, vbi omnia fiunt candida. Hinc Theophrastus intencit, cum dicit animalia magis mutari, quo magis alienantur, facit quod animalium substantiæ mutantur plurimū, plantarum pauciorum. Neque solum in generatione: vbi minimo quoque momento principia queunt alterari: etiam in vite tractu. Mutantur vñsim Fruticum & Lolium: item Brassica & Rapum: Allaria & Apium hortensium vite tractu Silymbrium in Mentam. At animalium exordia multorum ex vermibus. Præterea historiam habes de Erucis. In vite verò ipsa quot mutentur, recitebis ex Aristotele. Ἐστὶν ἰσῶν τῶν αἰσθησῶν. τὸ ἰσῶν τῶν αἰσθησῶν de signat finem alterationis: τὸ ἰσῶν designat τὸ ἰσῶν. Dixit autem τὸ ἰσῶν, vt alibi faciem: non autem τὸ ἰσῶν φαινησῶν, sed τὸ ἰσῶν. Ἐστὶ δὲ τῶν αἰσθησῶν. In fructibus haud æquē constat: quia non mutant motu suo plantæ loca sicuti pot:

dices. tamen non quod ipsa animalia mutet loca semper, sed quod ipsi etiam non mutantibus loca ipsa mutantur. Per hyemem enim Alpini lepores sunt candidi, sicuti dicebamus. Quin etiam extra haec omnes causas, Monedularum genus quoddam pennas cãdidas aliquot induunt hyeme, non à nubibus, quam causam esse candoris putant in leponibus, sed quãdam nobis ignota natura. Per dices quoque candidas cãtatumus in isdem Allobrogum Alpibus: nequis putet eas non esse per dices, sed Lagopodas. Vtrumque enim auem simul habere contigit.

Τῶν μὲν τῶν ἄλλων. Aliquo modo plus mutat animalia: quia & in substantia plura: & in pluribus, voce, pilo, penna. quinetiam ab ætate potuit. Frondes enim in fine anni pallescunt quibusdam ante casum: alius rubescunt. Contra buxo pallidiores novellæ, sicut & Smyrino, animalia in senectã cana fiunt. Mulum excellentissimum habui glaucum, qui mecum & cõuenit, & senectutem canscic prodidit: & candidus enim totus euasit, amisso fusco: item equarum pulli arrioris prodeunt in lucem. Vnum inter ceteros habemus, qui primi ortus nigredinem cum mulleo colore cõmutauit.

Ὁ δὲ μὲν ἄλλοι ἐν ἄρτι ὄντι. Tamen minus apparet in fructibus: tamen apparet, in eolorum, magnitudine, succo: adde tu etiam carnis vel firmitatem, vel solutilem cohesionem ac friabilitatem. Augebis historiam in his quoque ab ætate. Nam quãdam mutant cum viridi pallidum addit etiam ruborem, quia insolantur. Quãdam nunquam mutant, ut pruna quãdam viridissima, grandis sima, succo ignauissima. Vçut quãdam nullo eoloris accessu produunt maturitatem: quãdam accipiunt heluam, unde & nomen: alia nigrum. ubi primum accipiunt mutare, Latini præci dixerunt, variare. Quo verbo Valcones etiam nunt vtuntur, exempla quarta litera.

Ἐξ ἡμῶν τῶν μὲν. Exequitur hæc tria. mutat color Myrto. *Χαλκίς δὲ.* etiam succus. *Τὸ δὲ οὐ μὲν ἔχει.* Quoniam de colore minus patet, nisi tota planta transferatur, sanè etiam in lana. Ex Paponum albis seminibus ruffi oriuntur.

Ἐν τῷ ἀέρι. Cum sit affectus sit & plantis communis & animalibus: causam quoque communẽ inquirendam esse esse verò alimẽtum. Nam, inquit, huus quoque affectionis affectio illa communis est.

A Tertio demum anno mutariz: interea fieri apparatus quendam. Hoc etiã in priorẽ libro dictũ est.

Τετραπύρρον. tertia fortora. *Ἀπορία γὰρ.* axioma. Omnia enim ex quibusvis momentis variantur. Sanè eis noua omnia, peregriua, aliena: quãdam verò etiam inimica.

Ἡ ἀπορία γὰρ γινώσκου. paulatim. vox frequens huic, Aristoteli, Hippocrati. *Μεθυστικὴ,* quòd alibi *ἄσθησις* Prus alterantur, deinde quasi demigrant de natura sua.

B *Τὰ δὲ ἄρτι ὄντι ἄλλοι δὲ πῶς* hęc videtur esse mutilus codex. Namque, uti dicebamus, eum duplex sit mutatio, in melius & in peius: non dixit has mutationes esse in peius: & tamen nunc dicit *ἀρτέμειον*, in arboribus: mutat in melius. Quia eum plantantur, sunt imbecillæ: tanto magis eum se-

minio proueniunt. postea fiunt robustæ. *Ἀπορία γὰρ δὲ.* Sequitur altera pars super hoc: quãdo mutatione fiunt arbores meliores. *Ἀπορία γὰρ,* quòd sibi nullum inuenire queat in natura locum, extra nature classes, quare etiam *ἀπορία γὰρ.* Addeò vt faciat admirationem: quoties meliorem acquirit arbor habitudinem.

Μεθυστικὴ δὲ. Repetit quæ narrabat in capite nono prius libri de Ciliciæ Punica. *Καὶ τῶν ἄλλων.* Detiores multas fieri: quod ad species pertinet: *ἐν τῶν μὲν γὰρ,* quoad loca. Vt nullus sit locus qui mutare non queat.

Ἀρτέμειον δὲ ἀπορία γὰρ. ratio admirabilis tantis. Quoniam & pauca sunt species, & locus nullus, quæ, quæve detrimentum non ostendat nobis à mutationibus. Quocirca miramur: si cui, sicuti, quando contrã eueniat.

Ἐν τῷ μὲν. Vt sit in arboribus, ita fit in seminibus, vt aliquando fiant meliora. *Ἡ γὰρ ἄρτι ὄντι.* Cum haud multum distat idipsum quod melius est. Nam si esset pessimum, non posset accedere tanto intervallo ad bonum, & quasi transire.

Ἡ γὰρ ἄρτι ὄντι. Quærat aliquis, quando fit hæc mutatio? Ita fit, inquit: quoties non manet idem penitus quod erat, & quomodo erat. *Ἐν τῷ ἀπορία γὰρ.* Si quidem quod inde generatur, non desinat esse idẽ.

Παραπύρρον γὰρ. Non abique negotio est, qui vel Theophrastum vel Aristotelem interpreta- tur. Quod sibi volunt verba hæc? an quia dicebat paulatim omnia immutari? Mutationem verò esse vel in melius vel in peius: nunc dicit ad vtrumque euentum, semper aliquid austeri nature præstitit: vt tantumde m contrarij reponatur.

Καὶ ἴσιν ὄντι. Animalium mutationes explicat. Ex nigris candida: ex asperis mollia. De lana intelligit: vt ex pilo fiat lana, sicut è contrario. Genus ouillum ex prouincia Narbonensì hoc adductum amutia lanæ tenuitatem ac molliorem. hoc fit propter pabulum. Item propter mutata admiscari conuagationem. Nam si pecora Valconico detur veruex Prouincialis: trienniũ totum oves erunt lana comendabiliori. Tertio modo mutat artonsiem aut aulsiem. Namque in Bythinia caprinum genus non ostendit, sed vellunt, ad pannos eos cõ- hecidos, quos *Cannellatos* vulgus vocat Gallicum. Sic consueuille olim Opicos nostros, autò Varro est. Tonẽ namque lanæ succedit crassior.

Τὸν παραπύρρον. Ex his, inquit, causis que sunt manifestæ, aqua potissimum mutationis huius autor esse videtur.

Τὸν δὲ ἄρτι ὄντι. Quia aqua, non vt aqua, sed vt cibum: non simplex elementum, sed mixta, vt toties dictũ est. *Καὶ ἰστέμειον.* Vnde maris ac colas ruffescere narrat idem, in libro de eoloribus et oleum & salẽ.

Ἀπόρία γὰρ. Eiusdem necessitatis causas in animalibus & in plagis, appellauit necessitates. *Τὰ δὲ ἄρτι ὄντι.* Fortassis ab sensu harum rerum petendum iudicium. mira oratio. *Μεθυστικὴ,* potiusquam ab vniuersalibus, & ratione. *Ἐν τῷ ἀπορία γὰρ.* Imò verò, inquit, ad solo sēsia. Nimis admodum vilem facit *ἄσθησις.* Sunt in eadem regione Elephanti albi, in qua homines nigri: micetum tamen Elephanti natura commu-

rus nigre.

nis nigredinem sibi depoicat. Ita que sunt in Africa nigerrimi Elephanti, ubi homines minus nigri. Sunt in Mazouia vtili albi, vulpes nigerrimæ.

Χρόσιος τοιους regionis: τῶν peculiaris ἐστὶ τῶν γῆς. Unde differentia chorographiæ & topographiæ.

Λέγο τὰς γῆς ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν, non autem τῶν ὄντων. Non enim alimenta sunt similia, aut dissimilia, sed formæ propriæ alimenta.

Theodotus, ἐπιπέτῳ τῶν ἀβιρῶν ἀβιρῶν. Sequitur vocis vtilitatem significatum in malâ partem, securus de sen. citta. Non enim, quod hic narratur, absurdum est ita ut auditu afferat molestiâ: quod divinus Pœta verbis illis innuobat. *νεκ δέ τῶν φακίς*: quid enim abundantius est in as bore, quæ sit melior?

Ἐ μάλιστα ἀπὸ τῶν ἀβιρῶν, ἢ τῶν ὄντων ἢ τῶν ἰσχυρῶν. Cum & agros & loca expertus, studio commentandi peragrandoque fuerit, non recte *χρόσιος* agros. Ager enim potius *τῶν ἐστὶ τῶν ἀβιρῶν*. Ager Romanus Latine regionis locus est. Deinde non in studio peragrando, sed quavis alia de causa, siue dedita opera, ut cognoscat quid iustitiant Philotophi: siue mercaturæ gratia, ut Lusitanis: errore actus, ut Vlysses: nihil refert: modò ab indigenis, quod rerum ibi sit, audiat hoc est, *τῶν ἰσχυρῶν*: vte que que ei fuerit narratum.

CAPVT XVIII.

ΧΡΥΣΤΟΣ ἀπὸ τῶν ἀργυρίων. Opera quoque fieri mutationem in plantis. In duplices additis ablati. In radicibus multam esse principis aut mutatis. Infirmos non valeri. Sub hoc genere mutatio quoque fit aliud utrumque additum participium.

ΜΟΙΟΝ γὰρ τῶν ὄντων. Mutatio aut sit à natura, ut supra de ciarâ si est, aut ab arte. Artis huius vnus, corroboratio ad fructum, Opus duplex: aliquando enim de bili: aut plantæ vel concretio vel corpus, ut commodius agatur ad finem illum: aliquando corroboratur. Debitatur aut ablatione aut depravatione. Ablatione, ut cum putamus: abicindimus in radice Iuglandis penem. Depravamus, ut cum adigunt claus, aut ficum leatibus. Corroboramus, cum adaquamus, aut stercomamus, aut radices apponimus. Hæc hic narrat satis, ut solet, consue. In secunda parte capitis ostendit, insinones hoc genere non contineri. Non enim esse humumodi mutationem, sed quali omnium sunt principis, quæ actus sunt talia. Opere autem sunt inter se longè diuerse naturæ. Namque putatio est causâ procatartica, nihil habens substantiæ in prædicamento actionis. Stercoratio, cum hoc ipso habet secum substantiæ prædicamentum. Sed est in potentia tamen, non actus, arboris materia, siue & aqua in rigationibus. In infanso est habens actum principia duo, quæ arte coniunguntur, & miscentur species, contra Peripateticorum vulgata placita. Licet ergo sit sub genere motus, scilicet in opera: non tamen est similis in re.

Ἐ μάλιστα ἀπὸ τῶν γενετικῶν, generica mutatio, cicuratio, alia interior cum sunt melio-

A res ipsæ mites. Velut: cum Punice grana dulcorata, aut molliore in ius ligno aut bullo: quemadmodum & vitæ. Hæc igitur mutationes: aut de modis. *Ἐ τῶν γλυκύων, ad aquosum dulcorat Punicas, & molliciat. Ratio, διὰ τῶν γῶν ἰσχυρῶν:* respicit *γλυκύων*, quia acubitas in sicco, *ἢ ἄλλῃ τῶν ἐπιπέτῳ*, mollitudo namque ab humido. Aiper iapor cum sit terreus, non est mirum humore dilui. Ita etiam duratereciscunt aqua.

Ti *ἰσχυρῶν*, vniversalis propositio. Natura defectibus requirit supplementum. Non dunt, quales, aut quare, aut quando in aipero ac duro sit *ἰσχυρῶν*. Sanè quibus in speciebus accitit sibi forma dulcedanem: in ius temper intendat Natura dulced. Quodeunque citia finem illum fuerit, manuum erit, explebitur ergo cultu. Idcò dixit, *ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν*, scilicet *τῶν γλυκύων, ἢ τῶν ἰσχυρῶν*. Vt compleatur intervallum, quod est antea antia iaporis inchoati & perfecti finem. *Ἐ γὰρ τῶν γῶν.* Non sola opera duo: scilicet ablatio & additio, sed & alteratio que fit cum dulcoratio. Non enim mutatur quantitas sed qualitas. Hoc autem et dimidio verum in dulcoratione: et dimidio filium, in emolliore: non enim humisum aque emolliit, nisi per ius admissioem. Adipiscetur ergo qualitatem per quantitatem, nempe per additionem.

Aperitur autem *γῶν*, quod est hoc *ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν* radicis, & eius quod supra radice est. *Ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν* *ἢ τῶν ἰσχυρῶν*. Plus millicis iam dixitque etiam mox dicit, *ἢ τῶν ἰσχυρῶν*. Alter modus à stercoreatione. Qui nihil præfentis ad conficiendas eas rationes ad comoda dulcedinis. Et quæ etiam balnei strigimena idem facere dicitur est albi, ac præterea, ut subdit, aque tum copia tum frigiditas: per superlatiuum agnouit in stercoreatione officu huius excellentiam. Vt sit *ἰσχυρῶν ἢ τῶν ἰσχυρῶν*, etiam alia sententiâ platur, *ἢ τῶν ἰσχυρῶν ἢ τῶν ἰσχυρῶν*. Vt quantum studa atque opera ponatur in ceteris Punice partibus, penitent: præter iuuatur, si radix quoque modo euret. Sequitur ratio. *Ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἢ τῶν ἰσχυρῶν* *ἢ τῶν ἰσχυρῶν*, axioma est. A principis pendere omnia. Et iam radicem statuit pro principio. *Ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν ἢ τῶν ἰσχυρῶν*. Probat in principis esse totius motum.

D Namque semina quemadmodum affecta stercorales quoque plantas futuras. Itaq; cucumerum semina lacte, aut meliorato præmacerari, quò siant fructus dulciores. *Ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν*. Radices eorum suscipiunt alimentum, neque simi calore. Cætera omnia præter Peripateticam dignitatem loqua culisma sunt. *Ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν*. Tanquam à loco: non autem tanquam ab amandibus. Non enim est virtus mittens in radicibus, ut quidam stultè somniant, sed trahens ab illis in superis. Intelligendum autem vitæ principium, postquam genitæ sunt. Nam aliquo in semine sunt principia duo, materia & forma, tum in septimo metaphyisicæ, tum in xx. sectione, Problematæ decimo. Idcò namque dicitur ibi, radicibus esse semina. Idcò namque dicitur ibi, radicibus esse semina. *Ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν*, alii modi: ut *γῶν ἢ τῶν ἰσχυρῶν*: vnguibz empi

ferreis aperiant, vt maturicant. κλάειν ἔστι ἀρσενίαν, maribus scilicet cūm torquetur pediculus. nam καλαίαι aliud est. Oporet autem κλάειν habere analogam αἰεὶ Ἔρατον, quæ est fructus ficus, non arboris. An hoc verum non est, sed significat strictionem de hoc infra videbimus.

Κλάειν ἔστι ἀρσενίαν, mutilationes Amygdalorum. Si intelligat adactum clauum, est ponus πῖον vitiatio. clauo enim admittur nihil. Ἡ ἀρσενία aperitur enim vt fluat humor. Ἡ ἀρσενία τῶν περὶ ἅλας, διερῆσι significat diuidere: διερῆσι, distrahere. An ergo scribendum est διερῆσι τῶν περὶ ἅλας? Notabis mutans partes orationis. Dixit ἀρσενία deinde, διερῆσι. ἵκνησι fuerat dicendum. Τὰς ἑξ ἑκάστης ἀρσενίας, altera capitis pars de infitione. καδαί πῶ ἀρσενίαν ἵκνησι. Quia iurculus infusus est aliud principium ab arbore, quod arbor ipsa nō quæ superare. Est enim quod & supra dicebat, hoc arbor iureulo, quod arbori terita. Ἡ ἵκνησι τῶν περὶ ἅλας. Minus mirum à iurculo mutari opus arboris: quia patet vtriuſq; principia. ἀὰ πῶ ἅλας. Quare Pumica facile mutetur, ait esse caulam raritatem atque imbecillitatē. Ταῦτα ἑξ ἑκάστης τῶν, ἰβδὲ ἰστίσιμα toties hoc verbo vitur. Αἰεὶ τῶν περὶ ἅλας, actis imperium sequitur. Obsequium omnino ea in voce est.

Legō ἀρσενίαν διὰ τῆς ἀρσενίας, non autem ἀρσενίαν. Et διερῆσι τῶν περὶ ἅλας: vt diximus in Commentario. Et ἵκνησι τῶν περὶ ἅλας. Theodorus, ἀρσενίαν ἑξ ἀρσενίαν ἵκνησι. legit affirmatiuē. Duobus tantūm modis facta, ablatione & additione: quod & Hippocrates. in quo luit Cicero ad Atticum. Appius ἑξ ἀρσενίαν, Provinciam curauit sanguinem misit, & placet iudicium Theodori. Πνευματικῶν ἀβλαβειν. restituit. Εἰς τὸ καπνῶν, in residuo, malum in residuum. Αἰεὶ τῶν περὶ ἅλας, mollitio. pu- to scriptum fuisse, mollitio. Nimia tamen hęc vox: non enim operatio res est. Αἰεὶ τῶν περὶ ἅλας, elementa: minus bene. Suat enim elementa totius in toto: neque sunt causæ, nisi constitutionis. At principium aliud est, nempe causā vnde fit motus. Αἰεὶ τῶν περὶ ἅλας, in finis autem ἀρσενίαν: quia petit, propter se fieri. Qui aliter loquuntur: minus accurate student veritati. Αἰεὶ τῶν περὶ ἅλας, ἀρσενίαν. Ecce principium vnde fit motus, & verè principium radix apud Latinos, quippe prima capit. Theodorus opinè transitulit sic transmittitur dispensaturque. Traditur vnicō verbo, trans datur, διὰ τῆς ἀρσενίας. Στάλας ἀρσενίας, discissis ficis. Igitur legit, ἀρσενίαν: vt supra καὶ τῶν ἀρσενίας. Vtrum admittatur parum refert, tamen videtur esse ἑξ ἀρσενίας ἀρσενίαν, non esse laborandum. κλάειν, amputatio. Rem sequutus est, non verbum Theophrasti. Non enim manu sine ferro putantur vites: sed stringuntur ἀρσενίαν, diminutio, non explet mutilatio, expressiō.

CAPUT XIX.

XIX. capitis argumentum. Invidus arbore effertur a quo detinetur ferr. Item si mutilauerit. Quodam mutilauerit

A feri molliores. De Amygdali mutationibus causa. Canthara vitiu nactus nisi mutilauerit non proficit. De Pyro Phocensis. Decretu solus Olera plus proficere.

Quoniam deinceps contrarium periclitatur arborum naturam, carum scilicet, quæ deteriores sunt: placuit caput hinc abicendi, nec multo. I ametti tractat tum hoc, tum quæ mutatio- ne meliores euadant: vt Phocensis Pyrus & iace- mus vitis, quæ Cantharos appellatur. Hæc in prima capitis parte. In altera posteriore de Oleri- bus. Decreta namque magis proficere. Igitur sic per initia partiendum. Plantas alias in melius, alias in peius mutari. Quæ in peius aut natura sua, vt Amygdalus, cui sunt infirma prisci- pua: vt ex dulci, hat amara, aut vniuersali natura: quoniam compactiorum, & luxuriam brachiorum, aut iniuria, vt quæ mutilantur. Quæ in melius: aut ex caulis, quas supra dicebamus: aut ex mutilatione, vt Pyrus Phocensis. Nunc particulatim caput ipsum executiamus. Ἡ ἀρσενία, nomine Latino fixo nō quæ exprimit. Inculcum deimus, mobili, vt inculcus ager. Sed vt Cato dixit, infinitio modo, bene colere: ita nos hęc, non colere, mutila oratio. Deest enim id totum, quod dicitur. Cauendum à voce illa, μῆν. Namque Cornus cultu deterius habet inter arbores. In aliis generibus, Iris, Foenū græcum, Crocum. Iccircō statim subdidi, ἵκνησι. Hoc correxit audaciam illius vniuersitatis.

Αἰεὶ τῶν περὶ ἅλας, effertur: scilicet et quoque quæ mixta sunt. τῶν περὶ ἅλας, in hac compositione, natu- ram designat, à qua digredijuntur: & verbum notio est nature, in quam abeunt. Ἡ ἵκνησι τῶν περὶ ἅλας, ἵκνησι τῶν περὶ ἅλας. Sic uti supra multas causas recitabat, quibus fierent meliores: sic nunc, quibus peiores fiant. Hæc est altera causā priuariua quidem, vt ἀρσενία: sed ἀρσενία erat externa: hæc est interna, propter aliquod non naturale impedimentum. Πνεύματι, quadam deprauatione: quam deprauationem notæ sunt à primordis generationis cæpli gratia, si cūm exis, fatum offenderit à quo distorsuatur. Si tempe- stas humore nimio, nimiove æstus in eummodaue- rit. Ex alia eiusmodi exemplum ponit Amygdali, quæ est dulci femine orta fructus feret amarus. Cō- iunxit duas voces ad idem vniuersum modo significan- dum: τῶν περὶ ἅλας, καπνῶν. Ἡ ἀρσενία, Mutari quidem, sed mutād o latere nos fati supra docuit, cūm de maxima loquebatur mutatione, quippe de interitu. hęc adque insidit. In quibusdā esse apertam mutationem: puta in Amygdalo: maxi- ma enim distantia est inter amarum ac dulcem sa- pore. In aliis tamen non adeo manifestè depre- hendi. Esse tamen gradus quosdā, puta iniuuat- atis, vt in vite. καπνῶν τῶν περὶ ἅλας. Tameñ non ap- pareat noxa: tamen tanta est, vt ex occulta iniuatio- ne intereat tandem, vt vites. Et quia dictum est, nihil repente penitus mutari: necesse est ante in- teritū præcessisse alterationē. Ideo dixit ἀρσενίαν post

post

post morborum invasionem, & inter morbos. *τὸ ἐπιπέπυτον φυτόν* plantæ vitis *ἐπιπέπυτον*, ut flumen Rheni. *Τὸ δὲ ἐπιπέπυτον* quæ interest, murta fuisse, par est. *Τὸ δὲ ἐπιπέπυτον* argumentum à potiori. Videbatur Amygdalus immunis esse debere propter robur, neque est. Quare magis obnoxia vitis, quæ minus firma: rara namque est & nimis rigida.

ta *ἐπιπέπυτον*. Oportet breviter de Amygdali mutatione quodammodo faciet: talis illa intermissione intertextit conserarâ naturâ quidam benefici esse accipere ex iniuria. Equèdè arbitror, in plâis naturam, sicut & in brutis & in homine. Exemplum petiit à Chiis, qui hoc de Pyro profiteantur, quam Phocidia vocent. *Τὸ ἐπιπέπυτον*

Solutis obiectionem: eum iniquum ac *ἐπιπέπυτον* videretur: tam robustam arborem (de Amygdalo) pati mutationem solum faciet: Non est arbor eadem quæ patitur, & quæ robusta est. Robusta enim est, post adauctos elauos illos, & *ἐπιπέπυτον*. Vegetatur enim intus detracta superfluitate, quasi que cuncti sit. Hoc est quod dicebat, *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*. Solutio igitur in eo est: speciei sua robustam esse. Individua quædam per accidens imbecilla, *ἐπιπέπυτον* namque laborare plethora. Quæ sententia ut est acuta & nobilis: ita videtur superioribus aduersari.

Suprà namque dicebat, imbecilliores esse succendiores: euocari namque fortum ab acre, tum ab ipsius intrinsecus laxari & amandari. Robustas autem sibi totum & retinere & impendere. Ac tanè si forendæ citius increunt: videtur minus secundæ robustiores esse & proficiat *ἐπιπέπυτον*. Non enim succus ille alienus est atque excrementosus, sed maximè naturalis.

ἐπιπέπυτον *ἐπιπέπυτον*. alius causæ indicatione. ætatem imbecillam id pati. *ἐπιπέπυτον*, dum est in vitæ primordiis.

ἐπιπέπυτον *ἐπιπέπυτον*. præsertim si de semine prodierit. Sanè haud aliter prouenit, quod equidem sciam, multos vidi: non paucas habeo: quæ stolones emittit, nondum mahu comperta est. Sin fruticat: esto hæc causâ, quam obrem dixerit ea verba. vbi accuratius interpretabere illud, *ἐπιπέπυτον*. non distinguere individua, sed ætates. Sic Poeta, *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον* differt enim à seipso maturius & vepernius.

ἐπιπέπυτον *ἐπιπέπυτον*. simul ostendit & morbos & remedia. *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*. maior syllogismi propositio. illa erat minor: Amygdalus est semine producit. conclusio est in ipsa tractatione, Amygdalum fieri deteriorem. Est tamen axiomâ illud admodum periculosum: Fortasse non est verum: quæcumque planta de semine prodcat, abduci in naturam deteriorem. Præsertim sub eo aduerbio *ἐπιπέπυτον*, nam quæ est hæc aduersatio? Si ita esset: iam deficerent omnes plantæ quæ sâtu proueniunt. Similis error eorum qui scripserūt, Læzanam vnicum in vita parere. Quod si velut *ἐπιπέπυτον* ad arbores astingere solas: id quoque falsum est. Prunos enim habemus de semine ortas, generosissima ferentes, tum coloris nitore,

A tum magnitudine, tum siveo. Ut Persicos taceam: quas ferè necesse est ex seminis habere tantu. vix enimaliter producent. *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*. Causam dedit vniuersalem: ortum è semine. occasionem indicabat ætatis teneritudinem. nunc habus occasionis causam dicit. Aut enim, naturam, dum est in motu, facilius pati, quam vbi constituta est. in motu autem est, dum adolefcit. Aut si maus amplificare sententiam: in semine quoque ipso iniuriâ accipere. Tum omnino intelliges tractum illum antegredientem plantæ è semine mutato semine conformationem. *ἐπιπέπυτον* hle appellat vigorem, qui est in facultate. Itaque dixit in tempore interminato *ἐπιπέπυτον*: quia sit adhuc in motu. Etenim si esset *ἐπιπέπυτον*, iam motus esset absolutus. *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*. Perstat in priori sententia: *ἐπιπέπυτον* fuit, quasi alia. exponit quomodo. alia nempe viribus *ἐπιπέπυτον*.

B *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*. In motu facilius omnia pati, exemplo eorum que coquantur. Quæ quidem, si importunè moueant, prohibentur, quo minus percoquantur. Sic & semen, & quod è semine, tanè proximum principis in vtrubulo mutationis. *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*. Quia tempus est non solum opportunum in culinis, sed etiam necessarium, mouendi ac percoquendi quæ exantur. Quippe ne hæreat cacabi parietibus atque adurantur. In Præiana vero, ne cogatur in grummo, perpetua pend veratione opus habet: ac potissimum arbara. *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*. An hle quoque diuinatione opus est? sed ea duplici. Primò, quid sibi velat hæc verba, cum tam dura metaphora deinde quid faciant ad hunc locum. Aut terram difficilem esse, nisi sit madefacta à *ἐπιπέπυτον*. Sanè humor subit ac rarefacit: tollit ergo difficultatem. at quam è *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*, quominus mordcatur. Estne igitur quasi morsus, apertio quæ fit à producentibus de semine plantis? Hoc ita cõuenietur, sed quid ad rem? Vultne dicere: etiam agricole facti negligentia, ut difficiles sint parturitiones illæ, id est egressiones de seminis, nisi adiudetur aliqua irroratione? an legendum est, *ἐπιπέπυτον*? Theodorus autem a liosiorum accipit: & terra quoque eadem de causâ agrè madescit. esset igitur scriptum *ἐπιπέπυτον*. Et supprimenda quæ sequitur vox, à *ἐπιπέπυτον*.

Tum autem quàm mihi hle causam narret, nescio. *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*. Hoc idem cum ipse alibi sæpe, tum Præceptor: maxima esse in principis momenta perfektionis. dixit *ἐπιπέπυτον*. quæ principiorum moles & rigua, vis magna. Quod solum si sit, magnitudo, inquam: neque tenorem seruet facultatis, sed aut ipsa interdum, aut extrinsecus interpellentur: non pertinet ad finem. Eius vigoris perpetuum cursum, & constantiam ad perficiendum designauit illa voce, *ἐπιπέπυτον*: contentum. vnde dicimus De contentione temeriter. Hanc *ἐπιπέπυτον* firmam constantionem si seruare possit Amygdali semen: possit vitique etiam reddere ex se plantam, qualis ea fuit, à qua ipsium datum est. *ἐπιπέπυτον*, vique & vique: ut *ἐπιπέπυτον* a. i.

ta *ἐπιπέπυτον* *ἐπιπέπυτον*. maior syllogismi propositio. illa erat minor: Amygdalus est semine producit. conclusio est in ipsa tractatione, Amygdalum fieri deteriorem. Est tamen axiomâ illud admodum periculosum: Fortasse non est verum: quæcumque planta de semine prodcat, abduci in naturam deteriorem. Præsertim sub eo aduerbio *ἐπιπέπυτον*, nam quæ est hæc aduersatio? Si ita esset: iam deficerent omnes plantæ quæ sâtu proueniunt. Similis error eorum qui scripserūt, Læzanam vnicum in vita parere. Quod si velut *ἐπιπέπυτον* ad arbores astingere solas: id quoque falsum est. Prunos enim habemus de semine ortas, generosissima ferentes, tum coloris nitore,

diuina, & spiritus.

E in prima N. Nunc demum vertitur ad explicandam rationem, quare in Amygdalo manifestior mutatio deprehendatur. Quia in disceptatione huiusmodi procedit sic ait. Aliarum fructus arborum vbi maturus est, neque amarus est neque acidus sed dulcis. nam si non est dulcis, non est maturus. At sumptus in hac propositione: esse maturum. Præterea non videtur habuisse nota cætera, quæ in summa etiam maturitate nihilo minus acidulantur. Nec confugiat ad eam pertinaciam: non perfici. Quippe etiam plantæ quædam acidæ sunt natura sua: quas nunquam perfici, non nisi amens dicret. Nam qui non perficitur sine, si semen ferunt: qualia sunt Acidularum genera tria: & ipsum Trifolium acetosum, quod appellat Calabri *Isidolum*. radiculis barbari corrumpere in *allehois*. Agrorum verò & Amarenæ, etiam eum in eo sunt, vt præ maturitate decidant, aut eam communt cum subcunte putredine, sunt etiamnum acidæ. *Tauri*

N. Quo consilio hæc de Amygdalo audet ab illis aliis separare? Namque videtur eodem modo dici posse de Amygdalo: eum amarum est, nondum esse percoctum. Dicendum: In vna & aliis si fructus sit acidus, non esse maturum, sed fore, vt fit simul & dulcis. In Amygdalo autem cum est amarus, nunquam porro futurum vt dulcescat. cetero omnino deperuatum esse naturam. *Tæxæ dicitur in vna*, tangit quod supra monuimus. In aliis quoque similem esse deperuacionem, sed non æqualem. Non enim amaritudinem præ se ferre, quæ sanè procul esse maxime à dulcedine. Deprehendi tamen posse neficio quid, quod abiecerit à dulcedine. Deprehendi verò, neque semper, neque ab omnibus, neque in omnibus, propterea quod sint saporum alii in aliis sub eodem genere gradus. Dixit *melis*: quia iam asserbat aliarum fructus omnes esse dulces. Ceterum post hoc verba restat adhuc questio: quæ sit causa, qua tanta fiat in Amygdali fructu mutatio, vt ab vno extremo transit in alterum, sine vilius medijs saporis indicatione. Quippe Amygdalum immaturum, amarum non est, sed acidum: atque eius saporis gratia manditur etiam cum toto putamine ab ipsis mulierculis: quarum ingenium vt in aliis præpositum, ita in hoc gustu vacans. *Amelocum tunc immaturum.*

Lmò neutiquam latet nos, neque in vino, neque in vna. *A vna dicitur*, optimum verbum ac plenissimum. *Amelocum*, constituit in vera natura à m, restitutas in integrum ex natura vitiaza. *Amelocum*. Iam manifestum est, *aliam* esse mutilacionem. *Amelocum* esse ablationem. Mutilatas iam corrigebat hæc ipsa expurgatione. nunc *aliam* dicit prohibere germinationem. Quare succum qui germinationis debebatur, quem transfusum per totum arborem cum eo commisceri, qui fructus destinabatur. Igitur hanc copiam, eum à calore nequeat ad maturitatem superari, efficiere necessariò fructum deteriore. Quocirca vulnerari atque aperiri: & *melis* *aliam* dicitur, de

quibus scribebat modò si superaddatur *Amelocum*, accedet mutilatio mutilationi. An non intelligit *Amelocum*, vt in vitibus amputatione, sed effluuionem illam que per plagam fit. Erat itaque *aliam* mutilatio partium, ex qua fiet succi copia in aliis partibus. *Amelocum* autem succi demptio. Ratio verò succi illius ausus arbori aliorum deriuus propter mutilacionem, est etiam apud medicos: vbi numeratur causæ fluxionis sanguinis. Interdum ab quo membro mutilato sanguinem erumpere. *Plamocum* *Amelocum*. Vides penè præcipitem breuitatē. Ait, quia multus succus, crudus: quia crudus, amarus. Non tamen, vt supra dicebamus, Amygdali non viciatæ fructus, ante maturitatem amarus est. Quare verò non euenit idem luglandi? Nuclei namque medulla etiam antequam maturet, prædulcis.

B Eodem ætatis tempore in Castanea non est tam amaritudo quam in fructu. *Amelocum tunc immaturum*, alia vtilitas præter *Amelocum*. Vt non solum succus effluat, sed etiam spiritus qui in us suffocatur liberis commear, laxatis partibus. Sic etiam in caprificacionis bus. Dixit hæc *Amelocum*, quod alibi *Amelocum*. *Kai Amelocum*, turbauit ordinem. Prior enim est euacuatio quam respiratio. *Amelocum* *Amelocum*, quem admodum, cum adiguntur eunci. Aliquando eunci vocat, aliis paxillos, nonnunquam clauos. *Amelocum* *Amelocum*, impingantur. ceterum haud similis ratio est. Namque Amygdal^{is} *Amelocum*, ad aperta per vulnus, leuabitur parte succi nimia quæ obruat calorem naturæ. At si euncius adigatur: nihilo melius aperta erit pars illa, nam quatum Cuneus duxerit partium arboris, tantum se toto occupabit atque obturabit. *Kai Amelocum* *Amelocum*, intelligit *Amelocum*: amutatio, vt solet, genere. Dicebat enim *Amelocum* *Amelocum*, scilicet à *Amelocum* *Amelocum*, ut *Amelocum* *Amelocum* ipso Amygdalo, si succum ipse dicitur dimittatur. Illud verò acutissimè dictum: *Amelocum* *Amelocum*. Quia exempto succo debiliò est, quoad ipsūmatur est vlior ad opus. Quæmadmodum sapientiores sunt, qui sibi patiuntur adun, quod nimis sapientie: & religiosiores qui remittunt de superstitione.

Amelocum *Amelocum*, quasi reuincit, redintegrale. *Amelocum* *Amelocum*, simul ostendit esse vera quæ de Amygdalo dixit: simul de Pyro Phocide repetit: simul de vite Cantharo, de qua in Historiis. Nisi truncatæ, putreficeri potius quam perfici racemū. *D* Quare videtur ex humiditate: pectico nâque cuius illa mater est, monet nos euenire, de Pyro autem illa etiam hoc amplius sentit. Egere quidem amputatione: verum non ad fructum ferendum, sed ad corporis conseruationem. Argumento esse: quod si non poterit, succidulissima sit. Putatur ergo, quo sibi constat, neque tum ramorum luxuria, tum fructuum copia, simul cum succo vna exhauriantur. Vbi omnino excitandi sumus. nam que toe ferat fructus, sapientie natura succulentissima fuerit. Tum ea cum puratur: cuius tanti succi cruditerania non redundat ad eius succi perniciem quem intendebat ad fructum natura. Id quod vitium asserbat

ferbat ex mitione fructibus Amygdali. De vite quoque idem querendum est.

Τετραπύραμα κωνίου. Eius natura est vt, si non munitur à iunio, procedat in exilium proceritatem, simplici stipite ac gracili. *Εἰ δὲ μὴ.* Sin autem non ea ponatur opera, vt non amputetur, caulis stolonibus arboriscis. Suo arbitrarij coniungit *τὴν ἀφροδισιατικὴν τὴν διὰ τὸ εὐδαιμον.* Cùm aliubi de Corylio & Pumice, *αὶ ἀφροδισιατικὴν* prohibeat *τὴν δὲ διὰ τὸ εὐδαιμον:* tunc enim *τὴν διὰ τὸ εὐδαιμον.* Nota duplici negationem. *Εἰ δὲ μὴ μὴ ἐπιτελεσθῆναι.* Si non putatur, simplici stipite surgit, còque tenui. Si nò nò amputetur, in multis sese effundit stolonibus & còiq; robustos, vt arboris proportionem ex firmitate assequantur. hoc est *διὰ τὸ εὐδαιμον.* *τὴν δὲ ἀφροδισιατικὴν* dixit, *βλαστῶν ἀφροδισιατικῶν.* Addit nunc, etiam fortale ad fructificationem. Vt putatio non solùm arboris asserat & speciem & robur, sed etiam fructuantem. *σφραγισμένη,* verbum signatum. Coniungat cum illa vilitate hanc quoque. *Γενεσις γὰρ.* Ratio. ex robore maturationis opus longè melius. Maior syllogismi ptopositionis: sic ut de alio dicebat, quæ ad vtrunque præiò essent, tum sui robur tum futurum.

Τὸν λαχνοειδῆν. Altera capitis pars, qua ostendit Oleacea di. ceptione proficere. Exempla quæ ponit, procedit. At de Radicula nobis aliter occidit. Meus colonus ad iuculi commendationem, quæ acrimonia quadam comparatur, hyberna folia detrahit Rhaphano. Eam radicem postea eùm ad obsonium attulisset, tam fuit lignea quàm caulibus arboris. An nò propter illam deceptionem, quasi retentus succus infarctione compactus obduralisset, sed quia vetula esset, ac nimis diu sub terra seruata, ea duritia fuerit affecta? *Τὴν ἀκαλίαν.* Duas causas de quibus & supra: nam tenentis peruium facit erumpentibus foliis: & succi materiam inesse oportet. Hæc est quidem causa proxima: huius autem causam mox cùm reddet, dispiciemus. *Εὐχλωρότης.* Is est effectus tenentis, & finis propter quem expectantur Olera. *Παρουσίτη γὰρ.* Causa media inter *ὀρχυλλίαν* & *Παρουσίτην.* vt sit ordo talis. bonus succus expetit: is paratur ademptione acrimoniæ. Aufertur insuauitas illa per bonam habitudinem: quippe humoris copia diluitur. Vnde etiam alius finis ad cibum quæritur comparatur, teneritudo. Quæ sequitur bonam habitudinem propter mollitatem partam ex humiditate: sicuti insuauitas diluta succi tristitia. *καὶ οὐκ ἐστὶν τὸ ἐπιτελεσθῆναι.* Pro eo quod est, *ἴσθι ἵππὸν ἀεὶ ἀλλὰ.*

Τὸ μὴ πύρον, scilicet *ἀκαλίαν* *τὴν διὰ τὸ εὐδαιμον.* quod tamen non est verum. *ἀπὸ τῆς διὰ τὸ εὐδαιμον* verum est. A teneritudine tolli acrimoniam aut siccitatem, verum non est, sed consequitur teneritas ablata duritia. *Τὸ ἐπιτελεσθῆναι,* virus qualecunque intelligit: id est succulentum, quod in comodat. *Ἀπὸ τῆς διὰ τὸ εὐδαιμον.* Analysis vique ad primam causam. At quomodo ducera sunt, bonamque acquirunt habitudinem? De rationes. vna ab radicis potestate. Validior enim facta plus attrahit

alimenti, vnde superioribus suppeditetur. Altera ab euicidit concocti nec facultate. Quasi non solum manium, sed etiam præcoctum parat foliis attritum. Itaque feliciter ab radicibus inchoatũ opus expediunt folia cõmodiõs atque abioluunt. *καὶ οὐκ ἐστὶν τὸ ἐπιτελεσθῆναι.* addit & tertiam vnitatem. Ferè decerpitur maximum quoque foliis ac terræ proximum. ergo demitur quod impedit. Impedit autem quia multũ intercepit, quo manus feratur sursum, quam obrem siccitas consequitur. Addendũ etiã aliquid est. Si grandiora semper folia decerpantur, necesse est semper ad teneriora peruenire. teneriora sanè sunt superiora. Nam verò quid tãdẽ si decerpentur semper superiora atq; ad eadẽ cacumen ipsi: Haud eundẽ euentũ sanè futurũ, sperandũ est. *ἢ τὸ ἀπὸ τῆς διὰ τὸ εὐδαιμον.* alia causa. P primam quamque germinationem, quòd sit principis propior, propter debilitatem, minus esse elaboratam. Aucta atare ius facultatum validius atq; paratius ad opus. Quæ semina non statim est admittenda. Namq; si in succi copia, atq; priuatione terrestris materis sita: est tũ suauitas tum teneritudo: in prima quaque germinatione potissimum vtriusque & causa & effectus deprehenditur. Icirco etiam senectus affert amaritudinem Laqueos. Et Intuba nouella minus amara, quàm adulta.

Lego cum copia *ἐπιτελεσθῆναι* *τὴν διὰ τὸ εὐδαιμον.* Et *παρουσίτην*, *τὴν διὰ τὸ εὐδαιμον.*
Theodorus, *ἀκαλίαν*, negligens, non signat. Negligimus ea que postumus facere, aut accipere, aut parare, aut eiusmodi. At multi agri sunt *ἀκαλίαν*, qui non sunt neglecti: vel qui vniuersus colonis, vel nouales ipse cùm cessant. Omnis neglectus incultus: ac non è contrario. *Ἀκαλίαν* immittescent non potuit peius errantur. *ἢ τὸ ἐπιτελεσθῆναι* *τὴν διὰ τὸ εὐδαιμον.* Et terra eadem quoque de causa ægrè madescit. Neque vlla antecessit causæ mentio: neque vlla causa qua madescere nequeat. *Οὐκ ἐστὶν ἀπὸ τῆς διὰ τὸ εὐδαιμον.* Quod enim inter initia agitur summum. Nò ipse si reuocauit intelligat hæc verba. *Ὅθεν οὐκ ἐστὶν τὸ ἐπιτελεσθῆναι* *τὴν διὰ τὸ εὐδαιμον.* Neque alius cui cæteris fructus, dum perficitur, amarus est. Imò est multiorum dum perficitur. sed perfectus, non est. *Τελειώθη* hic est, qui est finem adeptus suum. Contradiceret etiam sibi: dicit enim: *ἀλλὰ ἐπιτελεσθῆναι*, *ἀλλὰ ἐπιτελεσθῆναι.* Si igitur non est coctus vbi nondum est dicitur: nõ erit item dulcis dum coquitur, sed iam percoctus. *Εἰς τὸν πύρον* *τὴν διὰ τὸ εὐδαιμον*, quamquam late perficitur que consistant Non est aduer fatiua, sed dulcedo in iis qui iam maturi sunt, & feliciter educati. *Εὐεργισίαν*, quasi dicat, generosus. *ἀπὸ τῆς διὰ τὸ εὐδαιμον*, vt pote ante leuata. Optimus sensus in Latinis verbis: sed nescio an ex Græcis erui poterit. *ὁ ἀπὸ τῆς διὰ τὸ εὐδαιμον.* Hanc naturam veluti restitibilem diximus. Theophrastus aduerbit temperatione mitigauit *τὸν ἀκαλίαν* significat. Theodorus debuit mitigari verbi sui sonum. Cùm ille dixit, *καὶ οὐκ ἐστὶν τὸ ἐπιτελεσθῆναι*.

Μερίανθη, simplex . flupite singulari. Πάρελασιονον. legitur in παλαιστονισ. Et tamen conuenit cum eo quod sequitur, ἀνιδέου. Οὐπὴ δὲ humoris lactuosi. Neque Latinus uocis flexus est neque lac in lacteus ut auferatur uila operanda. Tum quia perdetur: non ex decerpatione lac amittit tū quia quando lacte eicit dulcis est, lacte defecit amaricior. Est enim eius succus proprius lac, quo tenetur est. Vbi lac defuit, ad id lacte eicit ut citam spinas induat. Sed ἀνιδέου in com muni significato, iuceoolum . *καὶ τὸ πῶτον*

incoquant. minus recte. incoquantur carnes in aquis, at hic aqua coquitur . Neque idem est, carnes in aqua, & aquam in planta. Non enim coquitur planta: ut aqua coquitur, atque in ea carnes.

δὲ γῆρας, pergens. Nullus in uerbo Græco tractus designatur, sed ortus tantum a principio. prodens, simplicifimè.

CAPVT XX.

XX. capituli argumentum. A terra & arte planta uero cuncti arborum à fructu, non ab herede, sed à medicis.

INSTATIS & qd' nōs herede.

Quia proutū caput à præcedēte separauimus (quod prius de mutatione in meliorem naturam, hoc proximum de mutatione in deteriorem disputabar) coacti sumus hoc quoque ab utroque sciungere: propterea quod communem tractat mutationem tam in melius quā in peius, quoad odorem tangit. Sic citam iure consuetū, postquam de urbanis scrutati bus, de que rusticis scripsit separatim tertio loco legis, natiū atque statuit cōmunes. Ego tamen, si mihi materia hæc describenda proponatur, ista omnia simul congesta, sic digrerem, quemadmodum supra dicebā.

Primo loco statuatur diuisio mutationū, in melius, in peius. Postea modi à natura, ab arte. Tertio modorum species iam dicēt. Quarto in quibus: Amygdalo, Vite, Pyro illa, Oleribus. Quinto circa que: generationem, consistentiam, germinationem, fructificationem: atque has adiungrem accidentia, colorem, odorem, saporem, magnitudinem. Prisci tamen illi uiri domi forsique magni nonnisi methodos quidem docuerunt nos, nobisque earum curam iniecerunt: ipsi plerunque nullam aut perexiguā habuerunt. Credo dum commentarentur, ut quicque sese suggereret, apprehendisse atque reposuisse, non recoluisse. sed ad rem.

Tertium N. scilicet circa odores mutatio. Editis causis mutationum in saporibus, facile subnectetur quæ videantur odorū interesse. Hoc manifestus in sexto: ubi accuratissime utranque naturam ab nidem profectam principis magna necessitudine coniunctam esse declarat. Aut autem hic mutationem fieri tam in bonum quā in malū. Veluti uina quod ipsa ex uicinia uarios nanciscuntur & odores & saporēs. Sic hermas uitem appellat ipse. Duo statuit principia mutationis huius, terram & aerem, utranque naturale: non

A à quibus qualitate, sed à siccitate: non à quibus siccitate, sed à necidore. Multa tamen est cunctis rebus hæc. Sicquidem & ab cœnere & ab arte patatur & odor & sapore de sapore iuprā, cum do cebar iemina multo aut lacte meteteri. De odore euenit, cum aliqua oleus herba in uincis est. Quod contigit hic, si Mercurialis insit: Rambergam uocant. olet enim uinum. Sic olet, quæ quod a pposueris, etiam Laurum. Icciro dicit, *ωὐρα ἴστωμα*. sponētē à terra & aere. *ἀνιδέου*. Hoc non est uel à terra uel ab aere: sed ut ostendat à siccitate. Quoniam iustiflora, tamen si non omnia in terra siccata sunt: tamen ius congeneribus mitibus comparata, sunt sicciora. De Rosa uidentur: & de agri Cyrenaci floribus, & Historis. Sanē dicit Aristoteles, quarum Rosa rum sit asperior umbilicus, eas esse odoratiores. sanē horriditas à siccitate. *τῶρα δὲ οὐ μόνον*.

Quia dixerat *ὡς ἰσὶ μόνον*. non sequi tamen omnia sicciora. Ratio: quia in quibusdam odor fit acrisculus. Quomobrem non sacrificat contextibus uis orationis. Negat omnia esse *ἀπὸ ἰσῆος*, agrifica. Quare *ἴστωμα* γάρ. An uerō tollit odorem in rebus odoratus ab acrimonia Nam bonum odorem fortasse asseritur esse in natura mitiori. At odorem simpliciter, si sit in quopiam genere florum, futurum esse maiore in siccioribus. Quanquam nec id quidem fortasse uerum est. Moscho enim, uel odoratius uel siccius nihil. Neque Cinnamomum medioeriter temperatum: & diuinum quid spirat. Qui uulgaris Nardi detestantur odorem, digni sunt, quorum q̄ factū subsiciatur: nolo ineptare. *ἢ μόνον*, scilicet terra: & *ἀπὸ ἰσῆος*, aer. Sed de his suo loco: ad est in sexto.

Lego herede, non herede. Thcodorus, *ὡς ἰσὶ μόνον*. Tota ferē parte siccata. sanē equidem nescio quid sit tota parte siccata. Sed *ὡς ἰσὶ μόνον*, est sicut alibi, *ὡς ἰσὶ μόνον*. ferē. *Ἄστωμα*, solidā. sicuti diuicis, insipida, tamen, ob idum, ad malum potius odorem *ἀπὸ ἰσῆος*, ad utranque.

CAPVT XXI.

XXI. capituli argumentum. Mutationes in substantiis uel species quales in aliis mutantur species.

INSTATIS & qd' nōs herede. Hoc est primum mēbrū, quod primo loco supponi debuit diuisioni mutationis. Quædam tota specie mutantur in congeneres. Nō in seipsas alius, ut festiuè loquitur, personatæ conditionibus Ita qd' dicit *ἰσῆος*. Cæterum, quod & supra displicebat nobis, cum posterit *ὡς ἰσὶ μόνον*, addit *ὡς ἰσὶ μόνον*. *τῶρα δὲ οὐ μόνον*. Albarum expopulatus ad uerbum. potius *ἰσῆος*, *ἰσῆος*, induisse Populi naturā. Albarum uocāt in Italia quiddā albam Populum. *τῶρα δὲ οὐ μόνον*, scilicet *ὡς ἰσὶ μόνον*. *καὶ ἴστωμα*, non solum foliis, sed tota facie, ramorum, trunci. *καὶ ἰσὶ μόνον*. Super quo toe uapris litigant quidam recensionum. Tamen uerō uidimus nos hanc Sisyμβri in Mentam mutationē. *Μῆστωμα*. Nisi multo cultu in officio continetur, exit

tur, exit & cancellis sue speciei. Hoc est quod respondet superiori voci, *αγρωγία*. *Τὸ πῦρ*.

Trinitum loliaceo *ἄνω γὰρ αὐτῶν*. Dubitat hic, an vera sit. Repetet tamen huius oblitus loci totā hanc narrationem: & verum dicit. Impræsentia manit eam dicere corruptionē quā mutatiōnem. Quasi verò non omnis corruptio sit mutatiōnem omnis mutatio, corruptio. Nam tametsi mutatio in melius non videatur vulgò corruptio: est tamē corruptio enim quod erat, nec amplius est: sic etiam corrumpitur priuatio superinducto habitu. Cæterum hic intelligi vult: non mutari speciem sed corrumpi materiam atque accidētia. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio. *Ἐστὶ ἀλλοίωσις*. Oratio

non exprimit sententiā. Nam si vera est mutatio, erit mutatio. Non ergo sequetur esse *πῦρ*, sed vult id dicere, *πῦρ ἀλλοίωσις*. Si verum est eius fabricam aliam eundem. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, causæ corruptionis: cui tamen non acquiescimus. Nam quòd in Rapum bratica mutetur: isto sanè causā hęc. Quod alba Populus in nigram alba Myrtus in nigram: in sicciora hęc mutari videntur, at de Populo verum non est, non enim est nigra siccior, de Myrto non est negare. Item cūm Lollium sit & Trineo, transit in naturam longè sicciorē. Quod si intelligit, principia depruari humiditate, querendum quomodo ab humiditate fiat planta siccior ex minus sicca planta. *Ἀλλοίωσις ἔστι ἀρχὴ*. Cūm principium egressum fuerit & sua potestate, & cauetur aliud à se. Intelligit autem duo principia: in femine, ad generationem, vt Lollium ex Trineo: in adultis autem, à radice.

Ἡ δ' αἰὲρ φιλύωσις, respondet nostræ obiectiōni. Quomodo in nimia humiditate Lollium, quod satis constat esse siccum? Amat, inquit, humorem. *Ἡ γὰρ ἀλλοίωσις*. Quia fortasse ad populi, verebatur, non sibi satis esse hanc *φιλύωσις*: idēd causam assuit aliam: condensationem. Omnino igitur excludere videtur speciei substantialem mutatiōnem. *Ὁμοίωσις ἀλλοίωσις*. Huius causæ causam. Crassitiam hanc euenire propter senectū. *Ἐστὶ δ' ἄνω γὰρ*. Crescere senescentes, non accretione vera, sed tunc erui cui, quod est in laxitate, repletionibus. Corticem sanè crasse sicce aliud est quod addit. Hoc enim non est *πῦρ*.

Aliud namque est crassum, aliud dētum. Densā est membrana, & ipse liber interior. Crassi cortices exteriores suberis, densā nequaquam. Si cortex er go *παχύτερος*, non solum in profundum augetur, sed etiam in omnes dimensiones. Tanto manifestius triplicis accretionis facies in ramis, quos ait fieri maiores & plures. Tamen cūm dicit per initia, *τῶν ἀρχῶν*, non potest suam tueri inficiationem: quippe accidentia sunt à formis. Si sunt eadem cum nigræ accidentibus: eadem quoque forma fuerit. Quid autem veretur, ne quid sequatur absurdū, si species in speciem mutetur? ea namque eorum affinitas esse queat talis, qualis in iis animalibus que in alia transeunt: de quibus Aristoteles, inter que chrysalis. Quia verò durior atque compactior est in Populi generibus,

A quā in animalibus materia, lentius ac ferius mutantur.

C A P V T X X I I.

XXII. *Ἐστὶν ἄνω γὰρ αὐτῶν*. Quomodo sit huius natura non est. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio.

ἄνω γὰρ αὐτῶν, mutatio. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio. De totius mutatione supra: deque eo, quod est pars inæterna, cuiusmodi iucuscusasi quasi pars, vel partis aliquid, vt odor. Nunc de partibus æternis, qualia sunt folia. Capitis pars prima contracta hęc eam ius causis. Altera negat esse specierum vtam mutatiōnem: sed videri totum mutatas. Cæterum accidentia sola mutari, vt colores & figuras. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, transfiguratio que est species *τῶν πῦρ*.

ἄνω γὰρ αὐτῶν, mutatio. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio. In aliis quoque plantis inuenitur, præter Populum. De ea namque dicebat, *τῶν φάλλων*. Declarat, quænam sint alia, Crotone & Sufymbrum. Quia Ricini folia prius orbiculata, deinde in angulos sinuantur. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, angulantur. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, angulantur. Non est otiosum hoc verbum, quandoquidem in omni generatione primum confusa est moles: deinde procedit opus ad articulationem. Sic in omni femine, tum plantarum, tum animalium. Sic in animalibus, que de putredine procedunt inchoatas enim multas vidimus in fimeto. Rabunculas, necno est quin bipedes caudatas obseruari primū, deinde quadrupedes, in posteriora crura bifurcata cauda. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, polcherriam rationem, simplicitas facillior. Sic vnum priuquam multa est sanè multitudine *ἄνω γὰρ αὐτῶν*. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, Quia est in paruo gyro multa comprehendens, debile principium est. Subicit maiorem syllogismi propositionem illam: quod est debile, prius expedit quod facillius est. Non mutatur figura, sed multiplicatur, vbi ex vno folio vni angulo distunduntur ore in multos angulos. At si orbicularum (scin datur que sinuetur ad mucrones, tunc sanè fit mutatio. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, duo facit. Dubitat an vlla fiat mutatio: & negat aliam fieri quā in odore.

ἄνω γὰρ αὐτῶν, mutatio. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, mutatio. Nos tamen, vt dicebamus, in hortis nostris vidimus, folium minus, minus nitidum, accipere latuginem, alio esse sapore, odore alio. Quemadmodum verò de hoc sentiat conferes hęc cum iis que dicebat in libro quinto, capite octauo. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, quia si obcurans odoris nitorem. Audax metaphora. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, quia fit de nitido rufus. nota v orem fixam, *ἄνω γὰρ αὐτῶν*. Itaque in Italia quidam Mentam gentilem vocant, id est nobilem. *ἄνω γὰρ αὐτῶν*, intellige *ἄνω γὰρ αὐτῶν*. Sed abiens in similitudinem Calaminthæ. Hoc delirare fecit otiosa natura sua ingenia, sed propter ambitionem negotiosissimam. Garrum enim de Calamento nescio quid. At e-

nimverd Sisybrium siquid accedat ad calamen
 ti similitudinem, multo longius abeat à sua specie
 quam si hæreat Mentæ. Quasi si dixerim: Non
 debet esse totius quodcum. H' *μεταβολή*.
 Vult ostendere ex acritate accidentium vulgus
 falsum esse: Philolophum non debere falli: non
 mutum inter se distare terminos extremos illi ū
 mutationem. Ideo dixit: *ὅτι μῖλλον γὰρ ἂν ᾖ ἰσχυροί*
ταῖς. tres voces valde efficaciæ. Non est *ὁμοίως*, vt
 sit transitus, sed cohercio in propinquo. Non est,
γὰρ ἂν: quia non est substantiæ, sed accidentium.
 Non est, *μῖλλον*: quoniam non est tractus vterior
 ad extrema. H' *ἰσχυροί*. cultus. *quod μῖλλον*
ᾖ ἰσχυροί. continet intra fines species. *ὅτι μῖλλον*
ᾖ: que integram quidem & incorruptam. *ἰσχυροί*
ταῖς. Pulcherrimum argumentum: quod non
 trahat in Mentæ: sed suam ipsam sibi retineat spe-
 ciciem, tametsi sub alio h' dicitur: quippe sub agresti.
 Nam syluestre inquit, Sisybrium tali est odore
 præditum, quasi & Mentæ. Efficitur igitur amisso
 cultu: quemadmodum & alia multa. Est igitur
 quod *ἀποκρίσθη* proverbii Græco, *ὡς δὲ ἀ-*
κρίσθη. Aliud argumentum validissi-
 mum. Partes primaræ non mutantur: non ergo
 mutatur substantia. Quippe Sisybrii radix
 mutatur substantia. Mentæ profunda. Vtriusque radix
 multis appendicibus serpens, pauionibus tamen
 Sisybrii. Ergo *ὅτι ᾖ ἰσχυροί* tantum. Id est appa-
 reat tantummodos: non autem subesse veram
 mutationem. Græcè dixerim: *ὅτι ᾖ ἰσχυροί*
ταῖς. Addat *ὅτι ᾖ ἰσχυροί*, horum que nunc prætedun-
 tur: vt sibi referret opportunam in aliis assensio-
 nem vt Lolio, Brassicæ. *Καὶ ἂν ᾖ*. Conclusio
 quo, qua reducit totam disceptationem ad mite &
 ferum, sublata de substantiis mutatis opinione.

Ὁμοίωσις ἂν ᾖ ἰσχυροί. Maxima magni viri
 prudentia simul & subtilitas. Cùm aduersus commu-
 nem opinionem disputauit subtilissimè: pro vtra-
 que parte stat. Non esse absurdum: siue reuera
 mutantur, siue mutari videantur. Loca enim tem-
 pestatæque, suprâ dicebamus habere principio-
 rum proportionem. Horum igitur mutatio subie-
 cta quoque afficit mutatione. Respondent in-
 ter se profectò qualitates vtriusque tam æquæ
 quàm passivæ. *Ἐὶ ἴσχυροί ᾖ ἰσχυροί*. Si con-
 tingit id in animalibus: minus mirum sit in naturæ
 elementis inferioribus. *Καὶ ἂν ᾖ*. Tanto ma-
 gis: Si, vt aiunt, quotannis mutantur. *Ἐὶ ἰσχυ-*
ροί parum erat. Transilinitum penè in vniuersa na-
 tura est: vt aliis alio tempore coloribus res immu-
 tentur. Quippe etiam in Lunæ videtur hoc, tum
 ordinario lumine, tum in defectibus. quanquam
 id à medio, non in corpore. Addit ergo *ἰσχυροί*.
 Hoc sane maius est: si figura mutetur, quemadmo-
 dū in Chrysalide & Erucæ, & Vermiculis. ex qui-
 bus concitantur animalia. Cæteram ne ibi quidē
 sistat, sed adiungit *ὅτι ᾖ ἰσχυροί* vt tñ verè mutata spe-
 cies esse videatur. Nam animalia quædā simillima
 concretio verò ac mores ad eò dissimiles: vt simi-
 litudō illa falsū redarguit. hoc in piscib' videmus.
 Nihil similius Capitone, quàm Mugilū faciē spe-

tes: nihil diffimilius, si cætera. Cuculus & Accipi-
 ter dempro rostro vna modò videntur aus ef-
 fic. Eorum naturæ tam coheret, quàm Placenti-
 ni & Genentis. *Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί*. acceptum
 ex Historis Præceptiois. *Καὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί*
ταῖς. Si quod operosius est: animal dico, & paruo
 temporis spatio: nēpe annuo: & frequentius. nempe
 quotannis. mutare quit: magis consentaneum
 multis post annis, sed que semel tantum in natura
 simpliciore, cuiusmodi planta est, euenire. Multi
 namque interea fieri possunt apparatus in materia
 ad formam suscipiendam. *Ὁμοίωσις ἂν ᾖ ἰσχυροί* quod
 est in plantis. *Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί*. inuertit oratio-
 nem. Dixisset alius simpliciter: non est mirandum.
 Ipse sic: potius mirandum, si in plantis item non
 accideret. Ratio. *Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί*. Quia minus habet
 ordinis, minus operis elaborati naturæ præfatum.
 Vult dicere: non tam in plâs laborare naturam,
 quin ordo nequeat aliquando obturbari. Itaque
 confusam quoque *ἀποκρίσθη* *ταῖς*. Nihil ordini
 magis aduersari quàm confusio. huic tamē haud
 assentior. Naturæ namque providentiam constare
 æquè sibi in minimæ cuiusque rei momenti
 atque in celo ipso. Ad difficilissimum mutari plan-
 tam posse: quo est materia cōsumatur. Nam sim-
 plicitas etiã potiùs aduersi hanc sententiã est,
 quàm pro ea faciat. Q. uippe que sunt composi-
 tiora: cæc plura habet contraria: pluraque recipere
 ac pati possunt momenta lux peruersionis. *Τὰς*
ἂν ᾖ ἰσχυροί. Rapitur in sententiam nostræ obie-
 ctionis in contrariã partem. Validiorem esse plan-
 tarum concretione, quàm auum, argumento esse
 colorū retentione: semper enim viret. autem in aliis
 colorū species semper mutantur. Plantes non in ali-
 is sed in aliis tantum gradus eiusdē species. Cete-
 rum quod addit *ἂν ᾖ ἰσχυροί* & falsum est, &
 superioribus contradicti. mutat enim figuram &
 odores. Præterea florū colores omnino mutantur:
 vt Os leonis, Martia, Cætarū violæ: eundem enī
 candidi, ad contingit etiã Violæ maritimali. *Καὶ*
ἂν ᾖ ἰσχυροί vt ostendat esse *ἀποκρίσθη*. Pauca mu-
 tari, nempe colorem: & in paucis. *Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί*
ταῖς. Negat omnino hic speciem mutari:
 sed mutantones sicut solis in accidentibus, *ἰσχυροί*
ταῖς. Hæc est conclusio post eam confu-
 sam iactationem. Auro enim is, meritis est de
 nobis, vt speremus ab eo doceri posse. Cæterum
 nobis plus esse laborandum ad sententiarum percep-
 tionem, quam ipse scribēdo sumpsit operæ.
 Omnino verò indigimus, quem in scripturis so-
 stris vilo modo iudicemus. Ergo quod hic pro su-
 premo statuit iudicio, debuit per inia disputatio-
 nis declarare. argumenta adiungere ad explicatio-
 nem. que contra essent, cæ opinione vulgi, nouis
 delere rationibus. *Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί* tantū
 optimum axioma. Simplex omnium natiuum
 natura. formam intelligit indiuisibilem. Quare non
 posse alterari. vt paulatim degeneret, quoad mo-
 tetur in aliam. *Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί*.
 Sanè rem attenuat vni, quàm leuiter confide-
 ranti videatur. Quippe nequiquam veras partes
 mutari

B *Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί*. Quia minus habet ordinis, minus operis elaborati naturæ præfatum. Vult dicere: non tam in plâs laborare naturam, quin ordo nequeat aliquando obturbari. Itaque confusam quoque ἀποκρίσθη ταῖς. Nihil ordini magis aduersari quàm confusio. huic tamē haud assentior. Naturæ namque providentiam constare æquè sibi in minimæ cuiusque rei momenti atque in celo ipso. Ad difficilissimum mutari plantam posse: quo est materia cōsumatur. Nam simplicitas etiã potiùs aduersi hanc sententiã est, quàm pro ea faciat. Q. uippe que sunt composi-
 tiora: cæc plura habet contraria: pluraque recipere ac pati possunt momenta lux peruersionis. Τὰς ἂν ᾖ ἰσχυροί. Rapitur in sententiam nostræ obiectio-
 nis in contrariã partem. Validiorem esse plan-
 tarum concretione, quàm auum, argumento esse colorū retentione: semper enim viret. autem in aliis colorū species semper mutantur. Plantes non in ali-
 is sed in aliis tantum gradus eiusdē species. Cete-
 rum quod addit ἂν ᾖ ἰσχυροί & falsum est, & superioribus contradicti. mutat enim figuram &
 odores. Præterea florū colores omnino mutantur:
 vt Os leonis, Martia, Cætarū violæ: eundem enī
 candidi, ad contingit etiã Violæ maritimali. Καὶ
 ἂν ᾖ ἰσχυροί vt ostendat esse ἀποκρίσθη. Pauca mu-
 tari, nempe colorem: & in paucis. Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί
 ταῖς. Negat omnino hic speciem mutari:
 sed mutantones sicut solis in accidentibus, ἰσχυροί
 ταῖς. Hæc est conclusio post eam confu-
 sam iactationem. Auro enim is, meritis est de
 nobis, vt speremus ab eo doceri posse. Cæterum
 nobis plus esse laborandum ad sententiarum percep-
 tionem, quam ipse scribēdo sumpsit operæ.
 Omnino verò indigimus, quem in scripturis so-
 stris vilo modo iudicemus. Ergo quod hic pro su-
 premo statuit iudicio, debuit per inia disputatio-
 nis declarare. argumenta adiungere ad explicatio-
 nem. que contra essent, cæ opinione vulgi, nouis
 delere rationibus. Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί tantū
 optimum axioma. Simplex omnium natiuum
 natura. formam intelligit indiuisibilem. Quare non
 posse alterari. vt paulatim degeneret, quoad mo-
 tetur in aliam. Ἐὶ ἂν ᾖ ἰσχυροί.
 Sanè rem attenuat vni, quàm leuiter confide-
 ranti videatur. Quippe nequiquam veras partes
 mutari

partes mutari eas que aut non sint partes: non enim fructus plantæ partes sunt: nihilo tamen magis quam am fructus matris. Folia vero fortasse non sunt partes, sed quasi fructus. Quod si sunt partes, at non magni momenti: quandoquidem in maxima parte etiam abiciuntur. In quibusdam plantis ne sunt quidem. *Δι' ἑνός.* Quia qualitates externæ interiores parent, tanquam partes totæ sunt autem ceteræ in ære: unde causam ducebat *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*: item in locis, ad evitandam quæ vitari potest: loca erunt eligenda pro plantarum natura. Nanque communem regionis ærem interpolare nequimus: locorum vitia quædam possumus. Vt ne degeneret Triticum in Lolium propter aridam humiditatem, elichibus auertemus imbrem. Hæc hinc non tradit præcepta: sed his dat præceptionum occasiones, cum aut locum sibi quandoque velle commodum. Alioqui propter vdem solum *τὸ ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου* sicut *ἐπὶ ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Prunum amicis noster habet prope puteum: cuius fructus tam grandis missus est ab eo mihi, ut cuiusvis æquetur cui magnitudinem. *Οὐκ ἔστιν ἄλλο δὲ ἰδιόειδός.* Ab indicis intelligi locorum convenientiam. Inde repetit quæ supra de locis dicebat. *Ἀρτὸν δὲ ἄ.* Duplex vtilitas à loco. Obicitur tamen admodum declarat. Prima vtilitas *τῆς ἐπιπέδου ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*, quod nature legibus cuique competit. Altera, *τῆς ἐπιπέδου ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Quid? Nonne est & hæc quærit? Vult dicere, duplex commodum: aut *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*: velum cum decimus terram bonam. Intelligimus nature bonæ, in natura communi pinguem, profundo sileo, lætam, & cuiusmodi: aut *ἐπιπέδου*. Ideo dixit *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Quia pubescens, botryi, artemisii tenuissimæ, crethemi, alius illa bona, non bona est. Sic Hordeum *ἐπιπέδου*. Intelligit *ἐπιπέδου* ad valetudinem, *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου* ad generationem. *Ἐπιπέδου ἐπιπέδου ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Sterilitas Amygdalorum effectus est. Causa *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Nimius succus. Huius causæ solum *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Quia etiam sabulum profundo inciditur sileo, addidit pingue. *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*, nactæ occasione faciendi mirum. Nequam factæ. Is est habitus inter causam, *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*, & effectum, *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Iniuria tamen hæc: dum aburrat fructibus & operæ & operæ, *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Insuper factas ex opibus aliud agere. *Καὶ δὲ ἄλλο* *ἄπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Non solum non Amygdalis conuenire, sed ne arborum quidem ferè vlli.

Λέγο τῆς ἐπιπέδου ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου.

Theodoros *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*, in angulum se colligunt. Imò in angulos se diffundunt. Etenim quasi digitantur. *Ἄδωνος δὲ ἰ' ἐπιπέδου*. Theodoros addidit illa, rem difficilem peragere nequit. *Καὶ δὲ ἄλλο* *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Mutationem imaginariam. Videri posset vera mutatio in imagine. Melius expressisset, vti dicebamus Sed putari tantum. *Καὶ δὲ ἄλλο* *ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Ex ipsa loca immutantur. Passiue accipit falsò. Quippe plantæ morantur. *Ἄπὸ τῆς ἐπιπέδου*. Theodoros addidit negationem. Non minus conditam miramque distinctam. Atqui contrà effect, atque sentit. Si æquè ordinata, quare vel mirabitur vel non mirabitur? Itaque Theodo-

rus subdit consiliam sententiam.

CAPIVIT XXIII

XXIII. caput argumentum, et vñem *ἐπιπέδου ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου* aliis in plantis nasci. Quare satis æquum in terris quæ præbet ex illis plantis, dicitur: inuenitur in casu, nisi quod ipsorum natura est hæc: quædammodum quibusdam animalibus quæ nascuntur in illis nascuntur. Ita quodam animalibus sine quibusdam vitiis non possunt.

ATMARTOTATON Δ'

ἰσ δὲ ἐπιπέδου. In prima capitis parte mo- uet questionem, quam multis ex- agit argumentis. Si quædam plan- tæ in aliis oriuntur plantis: quare non & ex terra? Nanque arbor ex qua Vitiem oritur, æreæ vitiem gerit. Tanto magis ferre de- buit vera mater, ipsa terra (scilicet). Est enim ana- logia, sicuti dicebamus. At in omni proportionem generis est quiddam primarium, ad quod referuntur cætera. Quare videtur principalis natura terre ad hoc, & principiorum quæ lignum ad plan- tarum generationem. Quare non igitur præ- stabit item terra sicut lignum? Hæc est quæ stonis summa, & quæ rendi ratio. Cui tamen disquisitio- ni non erat is locus, sed ante hanc tractationem quam instituerat de mutationibus: vbi quæ loca essent commoda cuiusque stature hæc. In lequenti parte respondet à similitudine. Quemadmodum animalia quædam, vti pediculi & ricini. Quæ non nisi in aliis viuere conantur animalibus: sicut & plantæ hæc. In se verò & alia quæ sine aliis viuere nequeant, vt pinna: de qua Cicero ex Aristotele: quæ in vitæ iocitatem cancellus inuit. Vt sit hæc bet de cancellis, qui intra vel pinna, vel aliarum conchari in testas domesticis sibi parant: de Mel- litaris catellis satis patet: abique hominis cura ne- tiquam eis vitam constare posse. Quo loco illud animaduertendum, Historiam de pinna ad rem hanc nihil facere, sed ad eas plantas quæ aliis ad- uoluntur, vt Anadendras & alie, quas *ἐπιπέδου ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου* nos appellamus. Item hæc dicitur illa similitudo *ἐπιπέδου ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου*, si pro catella accipia- tur. Quæritur enim potèr etiam huius quoque causa. Nanque pediculi progignuntur ex putrefac- tione sanguine. At Vitiem tamen in se vult prodire. Ita- que illi non nisi in aliis, quia ex illorum materie ad Vitiem non ex illorum materie, sed ex propria, & quidem propriam adu secum afferente for- matitate nonque iemen est. De Vitiæ generatione satis multa diximus in exotericis: vbi non sentimus de semine deiecto ab auiculis oriri, sed sicuti ex Thymo Epithymum. Extremo autem quo- comedunt aues acinos. Seminis ramis etiam surre- ctis qui busdam oritur. Quomodo totas hęc vitiæ perdurat, neque tantis tempe statibus proliatur? Non enim statim nascitur. Non est verisimile. Si- cut nec illud. Hiicere durissimum corticem: qui agere id fecerit vel adactò ferreo stilo. Quomo- do eoit? Vbi sunt radices? Alie sunt rationes, quæ inde potest qui vult. Ratio verò quare non pro-

ueniat in terris fatum est quia granum in eo est, si-
cuti papilla in homine & cane. Sunt enim que-
dam in quibusdam inchoata modo que sub aliis
formis perficiuntur. Ita sunt gradus in natura.
Quidam fructus sunt & esui & generationi a-
pta, ut fœniculum: neque habent præsertim quic-
quam. Nonnulli habet quod esui, ut pulpas: quod
generationi, ut semina. Exemplum Pyn. Sunt qui
edendo tantum sunt, ut Vuz & Puncia *αμύρισμα*.
Erunt igitur etiam qui neque in cibum recipien-
tur, neque ad generationem fuerint vitales, ut Vi-
scū. Ita lusus natura per classes, ut coherent, quasi
dixerim annellatim. Sic habemus etiam florem
sine fructu in Iesemino: fructum abique flore in
Fuciflorem seminis ex plenis officium, de quorum
genere satis à Theophrasto. Quare qui fines om-
nes sub omnibus querit formas in natura, parū
naturę consultus videatur. Non igitur è terra
prodit, quia non habet principia genitralia. Galla
quoque fructus est, quis amens negauerit? Sereni-
hil promouet. Iam ad rem. Videmus quemad-
modum artem ac docilem faciat auditorem.
Tria posuit, *δυσχερότητα*. Ratio admirationis,
ἀσυντομία. Tum *αἰσθησιμότητα*, incredibile. Quia multa
absurda creduntur: ut quibus nequisimus Mahomet
delirius vœcordes Sarraçenos infatuauit addi-
dit hoc, fidem excedere: quod semine proueniat in
terra non item. Nam eæ quoque plantę que nati-
cuntur in muris terram, terricum ve quid natę
sunt, quod habeant pro matrice. *Τῆς γὰρ
ὑπέρας*. Viscum *ἴσος* Græcis nomen est commune:
byzhear ab Arcadibus, steldem ab Euboicis ap-
pellari. Vnam esse naturam: diuersas habitudines,
quatenus oritur indueris. Ideo duxit *δυσωρί* videri
non esse. Hyphear & steldem, in Abete ac Pi-
nuixiam etiam in Quercu. Multo igitur plura ge-
nera faciunda. Nanque & in Cassanea nascitur, &
in Malo, Pyro, Pumo, Sorbo, aliis. Quod si di-
stinguatur ex opinione gentium, esse assensione
Philosophorum: quis Philosophos paulo acutus
atque in natura exercitatus, non videt neurquam
è semine prodire, sed è vituificis illarum arborum
vaporibus concreari? Nam semen quodecunque
qualicumque terrę danum, si prodit in plantam, ser-
uat speciem. Præterea in infansibus, arbor sub-
iecta non mutat surculum. Quod quale indideris,
cuiusmodi fructum fert. *Ἐπὶ αὐτῶν τῶν μω-
ραῖν*. Alia ratio propior, quia diuersas species esse ui
dicuntur. Nam hoc in vna arboris oriti parte, a-
liud in altera, non possumus intelligere, nisi for-
mę sint diuersę. *Παροχέου*. Nequis putet à
locis eas constari differentias: ait vbi que obserua-
tum *αὐτῶν χιόνων*, pro *αὐτῶν χιόνων*. Consignificat tamen
P opulus unde fiat obseruatio. Neque satis
habuit cum diceret, *αὐτῶν τῶν ἄσπερτων*, addidit
αὐτῶν. *Ἐπὶ τῶν γὰρ τῶν μωραῖν*. Quid
ble facit illud *αὐτῶν*? An reddit formarum diuersi-
tatis rationem: ex eo quod non sit absurdum, cui-
dam Viscō non decidere folium mali decidere. Sic
enim è diuersis Visci species. Quin & aliud ar-
gumentum diuersitatis. Quoddam fructum ge-

rit, aliud sterile est. Item apud nos Baccę vides
aut pallidę: in Syria rubrę: vbi etiam Oleas in
quibus nascitur, intericere creditur. *Αἰὲν ἄ-
σπυρα*. Quibus ab arboribus alimentum perpetuò
suppeductur, perpetuum frondem agere: que ar-
bores amittunt folia: in is ipsium quoque tentare
dispendum. Nos in nostris Malis hymetis se uita
spoliatis, vides ne vnum quidem amittere folium.
Ratio est tenacitas viscus succi, que suo len-
tore subupta sufficit. Quęs admodum animalibus
que sine cibo latent hyme. Sic etiam ipsis in ar-
boribus perpetuos folios intelligendum. Non enim
retinet frondes Laurus byeme, propterea quod
tum ad eas attrahat alimentum: sed satis habet suo
tum calore, tum lentore seruare succum in pedi-
culis, quomodo aboleatur. Sicut ergo Laurus in
terra, sic in Malo Viscum. *Ἄλλῃ τὴν μὲν*. Si-
ue, inquit, omne Viscum vbi que, quacunque
ex arbore prodet, vnus sit species siue diuersitatis
nihil impedit præsentem quęstionem. Nempe om-
nino Viscum in arbore nullum in terra. *χρησιμὸς*,
quoniam humilis planta est, humilitatis notam po-
sunt in terrę significatione. *Ἄλλῃ τῆ*. Auget
causam admirationis, robur. Mirum, eam plātam
que & rigiditate ligni, & succi vel copia, vel len-
titudine & fecunditate insigni sui roboris dat si-
gnificationem, non etiam in terra prodire posse.
Plinius ait, non nisi auium ventriculis domitum
semen, esse genitale. Atque ex earum alio plus in
terram deicitur, quā in ramos: neque tamen
proficit. *Ἐἰ δὲ ἀσπυρα*. Quod addit, non
est ad quęstionem solutionem, sed ad Historię cre-
mentum, in qua similis Viscō natura videtur. Ait
ad Babylonem ipsam esse. In ea spina feri femine
quoddam sub canicula. Ex eo semine protinus
eadem die prodire plantam. Breuiter ea capere
incrementa, totam vt ipsam circumuectat. *Ἐ-
πὶ τῆ*. Altera Historia de Cadyta, quam appella-
tur berbulam. Si hæc est Cicutica nostra. (Nam
priores isti nimis vœcordes fuere in figuram si-
lentio.) Hoc plus fecimus: non solum aduolui plā-
tis, sed etiam leorium in pratis macris per se pro-
dare. Neque solum è radicibus haurire, qui tum a-
larur, tum viuat: iverum etiam exemplum è suis se-
dibus atque visis aduolutam, eò vique & cretice
vt equi maximi caudam superet proximitate. *Τῶν
μωραῖν αὐτῶν*. Si verum est de Syrico semine &
de Cadyta: minus erit mirandum in Viscō, plus in
eo semine. *Ἀμύρισμα γὰρ*. Hortum enim v-
trunque tum semen, tum Cadytas, quantum auget
numerus talis nature, tantum admittit obrecta-
tionis. Quin, inquit, acutissimè in ambiguo fue-
rit: Minusne mirandum sit, propterea quod in plu-
ribus inuenturam magis, ob id ipsum, quod tam
extra ceteras plantarum leges natura posita, in
pluribus inuenitur. Nam quod est frequens, non
est nouum. Ibi non relinquuntur admirationi locus.
Quod item præter communem rationem est, & re-
citat admirationem, si in pluribus esse quicent.
Hoc est quod dicitur *ἐπὶ μωραῖν ἴσος*. *Ἐπὶ τῶν γὰρ*.
Conuersa, inquit, natura vulgaris est. Videlicet
que

que in terra nascuntur in arboribus quoque nascitur Ederam. Hoc negat esse à terra. Ego verò à terra. Nam ubi sunt maiores incommo- ditates, & minores occasiones generationis: ibi maior creditur abitabilitas. At in terra germana sunt principia generationis ipsa humore ac succo ple- nis, solutius peruenit ad bore nihil horum. Ipsa sibi habent principia sua: sibi insurgunt: sibi retinenti corticis contumacia. Atque inde sanè pende- bat superioris efficacia argumenti. Quod ex arbore prodit, meliore iure posse ac debere de terra, nempe propter hæc rationes. Edera verò nascitur in arboribus vetustis: quarum cortices ita luan- tur, ut intus contineant aliquid terre: unde & Mûsicus, & Polypodium, & Lichen orni quoque conue- riunt. At Vitis, aut Cucurbita, aut Epithymo, de quo mirum hinc sileri nihil horum. *Αλλὰ τὸ ὑπερβαρὺν. Nulla est aduerlatiua in significato, sed in sensu. Ut dicat, non solum non est à terra, verum etiam passim inuenitur. Sic etiam excusant peccata Comici. Volgo fit. Feccrunt alii complures.*

*Ἐπεὶ δὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Commouit virum accuratum certis cornibus hærens Edera. Quod etiam cō seminum detulit? Nihil tamen attulit cau- sas: sed elapsus nos sub cūstro reliquit. Sanè videtur in eruptione cornuum affricatum Ederæ certum abrupisse nonnihil cum radice, quæ aliqua in partem molliorem sic induerit. Ita habes vix è terra, sed amplificationem multis exemplis: quibus addit ea quoque quæ pro offensis accepta fuerint vcluti Laurus, in Platano, & in Querco. Sic vita est in siliis Iuglans, in quam potius iam intus silet pica Nucem, itaque dixit duo, *ἐκ τῆς γῆς*. Nihil enim refert vbi terra sit, terræ inue quiddam, quemadmodum in cerui cornibus. De quo iam me suo modeste & caute, *ἐκ τῆς γῆς*. *Αλλὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς. Nunc iam tertium incusat, præter rationem videri: quod à plantis præstat, à terra non præstari. Περὶ τῆς γῆς. Hæc est summa iudicii, in quod resoluta caute distinctionem. Conu- nire inter ea ab ipsi vique vitæ primordus. Hoc est quod air, *ἐκ τῆς γῆς*, sicut & animalia, de quibus iā dixit. Sed & rursus repetit vique ad falsum, mirandum esse quoddè terra ite non proveniat, præsertim cum & semen gerat, & ex eo semine oria- tur. Hoc accipit per hypothefim: quod à nobis su præ negabatur. Itaq; hic etiam repetitur quod erat per initia disceptationis. *Ἐπεὶ δὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Et ἵδὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Tollit sententiam nostram. Ex arborum vitali excremento, quasi è feminis proportionis oriri Viscum, sicut & Gallam. Hoc dicimus nos. Ille negat: & accipit pro probatione quod ipsum eget probatione. Aut enim è ic mine nasci. At negamus nos. Si enim è semine nasci posset, terra quoque de semine nasceretur. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας, è differentia, id est ex arborum substantia, qua differt ab aliis arboribus quæ non ferunt. *Ἐστῆρας τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Quasi verò in palmis &*****

A Primum Labruscæ vnam dedimus turdo in die- bus nihil præter ipsa excrementa. Deinde etiam Vitis bæccas dedimus: idem. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας ἰμῶν. Non faciat & olus edicis suis, ut hycæales temperatæ abstineant à iure suo deli- cendi ex raris, complus, agriatis, iemen illius, quod necesse habet seruari: ubi ipsum vique verè, ut confusmetur. Nam per hycem qui possit interea sedeat in ramo, junum olæ uiteret. Secus dilapsione, de que gelu: tum sibi fundat corticem valentissimum, quod vix acutissima subula facere queat. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Græcis penè omnibus alluso in sono vocum istarum pla- cuit & artusit, *μῦθος ἑστῆρας. Multum est admirabile & in multis. Ceterum de Viscio tantum paruum apud me ciet admirationem, quàm cornibus cæ prolo vel camelopardali. Est enim verissima cornuum imago ac proportio. Allusionem autem illam etiam assecutæ uerunt in alijs. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας ἰμῶν. ἰμῶν ἑστῆρας ἰμῶν ἑστῆρας ἑστῆρας, apud Pla- tonem, Hippocratem, Aristotelem, Aristidem. *Ἐστῆρας ἑστῆρας. Ex methodo legibus reducit ad certam cognitionem rum incertam per exempla certa. Nam de insticne nemo vel dubitat vel admira- tur. Huius esse air hanc simplicem generationem. Quare verò non admiramur, grandem arborum magnis radicibus non posse è dōrantalis infiti tur culi mutare naturam: ite ad ea vincit atque cobi- beri ad aliud non solum generandum. Ut & hinc intelligat, non esse radicem principium, nisi mini- strationis. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας. Ostendit commo ditatem generationis Vici. Quia iam elaboratam in arbore alimentum sibi trahat. Sed dicit *ἐκ τῆς γῆς, propterea quodd necesse est potèd interponi: ad Vici nutritionem. Non enim eadem concre- tio. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας. Vitas, inquit, planta Viscum est & valida: idcirco multum sibi depo- sicit cibi. Quamobrem siqua in arbore oritur, quæ minus commeatu habeat suppedatæ eide bi- lesanè est. Hoc est quod dicitur, *ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας, sicut & *ἑστῆρας. Ostendit esse plantam validam per naturæ reciproationem. Ut quod multi eget alimenti: ipsum quoque sit aliis multum alimentum. Quamobrem post mes- sium, inquit, agricolæ boues Vici frondibus sus- tinentant. Nota verbum *ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας, Et ἵδὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας à fructus habitudine: quam ta- men non explicat: sed *ἐκ τῆς γῆς, quasi rem à partem: propterea quodd solidus est & tenaci succo. *Αλλὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας. Tollit obiectionem. Quid ergo non è terra oritur? Quid igitur non à seipso: *ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας ἑστῆρας Toties buus monimus figurè. Ite enim e- legans pallogia per contrarij negationem. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας Non hic vultipontè, sed non in alio. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας. Maic r propositio syllogismi. Valida queunt cogere terram in suas leges. Cogere de- boit Viscum terram, ut pareret sibi. Videtur ta- men contrà, semina à terra pari que immotari. Itaque alia tosta, alia macerata citius proveniunt. Alioquin illa humore nimio, hæc nimia siccitate facultatibus resistunt terræ. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας*****************

B *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας. Commouit virum accuratum certis cornibus hærens Edera. Quod etiam cō seminum detulit? Nihil tamen attulit cau- sas: sed elapsus nos sub cūstro reliquit. Sanè videtur in eruptione cornuum affricatum Ederæ certum abrupisse nonnihil cum radice, quæ aliqua in partem molliorem sic induerit. Ita habes vix è terra, sed amplificationem multis exemplis: quibus addit ea quoque quæ pro offensis accepta fuerint vcluti Laurus, in Platano, & in Querco. Sic vita est in siliis Iuglans, in quam potius iam intus silet pica Nucem, itaque dixit duo, *ἐκ τῆς γῆς*. Nihil enim refert vbi terra sit, terræ inue quiddam, quemadmodum in cerui cornibus. De quo iam me suo modeste & caute, *ἐκ τῆς γῆς*. *Αλλὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς. Nunc iam tertium incusat, præter rationem videri: quod à plantis præstat, à terra non præstari. Περὶ τῆς γῆς. Hæc est summa iudicii, in quod resoluta caute distinctionem. Conu- nire inter ea ab ipsi vique vitæ primordus. Hoc est quod air, *ἐκ τῆς γῆς*, sicut & animalia, de quibus iā dixit. Sed & rursus repetit vique ad falsum, mirandum esse quoddè terra ite non proveniat, præsertim cum & semen gerat, & ex eo semine oria- tur. Hoc accipit per hypothefim: quod à nobis su præ negabatur. Itaq; hic etiam repetitur quod erat per initia disceptationis. *Ἐπεὶ δὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Et ἵδὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Tollit sententiam nostram. Ex arborum vitali excremento, quasi è feminis proportionis oriri Viscum, sicut & Gallam. Hoc dicimus nos. Ille negat: & accipit pro probatione quod ipsum eget probatione. Aut enim è ic mine nasci. At negamus nos. Si enim è semine nasci posset, terra quoque de semine nasceretur. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας, è differentia, id est ex arborum substantia, qua differt ab aliis arboribus quæ non ferunt. *Ἐστῆρας τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Quasi verò in palmis &*****

C *Ἐπεὶ δὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Commouit virum accuratum certis cornibus hærens Edera. Quod etiam cō seminum detulit? Nihil tamen attulit cau- sas: sed elapsus nos sub cūstro reliquit. Sanè videtur in eruptione cornuum affricatum Ederæ certum abrupisse nonnihil cum radice, quæ aliqua in partem molliorem sic induerit. Ita habes vix è terra, sed amplificationem multis exemplis: quibus addit ea quoque quæ pro offensis accepta fuerint vcluti Laurus, in Platano, & in Querco. Sic vita est in siliis Iuglans, in quam potius iam intus silet pica Nucem, itaque dixit duo, *ἐκ τῆς γῆς*. Nihil enim refert vbi terra sit, terræ inue quiddam, quemadmodum in cerui cornibus. De quo iam me suo modeste & caute, *ἐκ τῆς γῆς*. *Αλλὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς. Nunc iam tertium incusat, præter rationem videri: quod à plantis præstat, à terra non præstari. Περὶ τῆς γῆς. Hæc est summa iudicii, in quod resoluta caute distinctionem. Conu- nire inter ea ab ipsi vique vitæ primordus. Hoc est quod air, *ἐκ τῆς γῆς*, sicut & animalia, de quibus iā dixit. Sed & rursus repetit vique ad falsum, mirandum esse quoddè terra ite non proveniat, præsertim cum & semen gerat, & ex eo semine oria- tur. Hoc accipit per hypothefim: quod à nobis su præ negabatur. Itaq; hic etiam repetitur quod erat per initia disceptationis. *Ἐπεὶ δὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Et ἵδὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Tollit sententiam nostram. Ex arborum vitali excremento, quasi è feminis proportionis oriri Viscum, sicut & Gallam. Hoc dicimus nos. Ille negat: & accipit pro probatione quod ipsum eget probatione. Aut enim è ic mine nasci. At negamus nos. Si enim è semine nasci posset, terra quoque de semine nasceretur. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας, è differentia, id est ex arborum substantia, qua differt ab aliis arboribus quæ non ferunt. *Ἐστῆρας τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Quasi verò in palmis &*****

D *Ἐπεὶ δὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Commouit virum accuratum certis cornibus hærens Edera. Quod etiam cō seminum detulit? Nihil tamen attulit cau- sas: sed elapsus nos sub cūstro reliquit. Sanè videtur in eruptione cornuum affricatum Ederæ certum abrupisse nonnihil cum radice, quæ aliqua in partem molliorem sic induerit. Ita habes vix è terra, sed amplificationem multis exemplis: quibus addit ea quoque quæ pro offensis accepta fuerint vcluti Laurus, in Platano, & in Querco. Sic vita est in siliis Iuglans, in quam potius iam intus silet pica Nucem, itaque dixit duo, *ἐκ τῆς γῆς*. Nihil enim refert vbi terra sit, terræ inue quiddam, quemadmodum in cerui cornibus. De quo iam me suo modeste & caute, *ἐκ τῆς γῆς*. *Αλλὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς. Nunc iam tertium incusat, præter rationem videri: quod à plantis præstat, à terra non præstari. Περὶ τῆς γῆς. Hæc est summa iudicii, in quod resoluta caute distinctionem. Conu- nire inter ea ab ipsi vique vitæ primordus. Hoc est quod air, *ἐκ τῆς γῆς*, sicut & animalia, de quibus iā dixit. Sed & rursus repetit vique ad falsum, mirandum esse quoddè terra ite non proveniat, præsertim cum & semen gerat, & ex eo semine oria- tur. Hoc accipit per hypothefim: quod à nobis su præ negabatur. Itaq; hic etiam repetitur quod erat per initia disceptationis. *Ἐπεὶ δὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Et ἵδὲ τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Tollit sententiam nostram. Ex arborum vitali excremento, quasi è feminis proportionis oriri Viscum, sicut & Gallam. Hoc dicimus nos. Ille negat: & accipit pro probatione quod ipsum eget probatione. Aut enim è ic mine nasci. At negamus nos. Si enim è semine nasci posset, terra quoque de semine nasceretur. *Ἐκ τῆς γῆς ἑστῆρας, è differentia, id est ex arborum substantia, qua differt ab aliis arboribus quæ non ferunt. *Ἐστῆρας τὸν οὐδὲν ἐξ ἑστῆρας. Quasi verò in palmis &*****

Ad hoc. Addocit exemplum Lupini, quia sic validus. Quare non adduxit milium iolis, aut lachrymam Iob, quorum utrunque saxum est: Ibi uiam iuuenisset sententiam sibi ipsi adocriantem. Quare nanque valida iunt, resistunt. Et ad hoc. Alia obiectio. Frigidum dicit aliquis semen. Nō tollet, inquit, ad generationem, sed differet. Et ad hoc. Id aded fieri potest, ut quædam etiā anno sequenti demum enascantur, sicut Beta. De iis in sequentibus. Quia. Remotio subuenit obiectio. At putruerit. Et quæ longè, inquit, est ab eo periculo atque ipsa Beta. Postquam vltro citroque multa iactata argumenta, ad ostendendum non esse acquirendum. Tantum enim abesse, ut soluantur quæstiones, ut etiamnum magis implicent. Et contrarium. Quali quæstio sit nodus quidam. Tunc significat portæ magis. Hæc est altera capitis pars, in qua soluere conatur quæstionem, quam magis implicatam dicebat. Hinc incipit capiendum esse videt nos dicit natura, id est ex rei ipsius conditione. Has plantas esse cunctas, ut in aliis rariis sint de quibus & iolis & solæ enascantur. Quod & animalibus euenit quibusdam: hæc nihil noui. Iam omnia dicta sunt. Neque vlla est præter eam quam iam supra posui.

Quia Pinnatum adduxit exemplum, in quibus conati degunt cancelli, dat differentiam, Vici notum esse nobis modum generationis cancellorum non esse. Nam in Mytilis & Chamis etiam inuenimus. Reuicit principium per accidens. Quod autem, inquit, ad auum fiat operæ contingit. Non enim esse necessarium. Ergo si semen ipsum è Bacis extractum super arboribus seratur, nasciturum Viscum fati cogitur. Plinius tamen (vti dicebamus) in ventriculis auium nasci faciliatatem (scilicet) ad generationem. Neque sane procul abest ab eo quod ipse Theophrastus de illis vidit seminibus, quæ annum integrum sub terra manent incorrupta, quoad procedant in sequenti. Hoc si dicemus si ad Viscum referamus. Cæterum aliter sentit ipse. Non enim de Viscio intelligit, sed de iis quæ in aliis oriuntur è seminibus auum opera importatis. Sanè verò est per accidens, neque digna generatio que cum illa comparatur. Omnino quod hæc agit, nescio. Nudatum granum quod in medio succi est, vocat, quod propter suam frigiditatem concoqui nequirit, cum excrementis exit, atque ab ipso stercore nonnihil immutatur, simul cum ipsa arbore. Vult ostendere quod quærebamus, quemadmodum queat cortex huius granum que recipere. Id fieri stercoreis vi. Hoc est quod videtur, ut si stercoreis succi immutetur, ut si in se. Inuertit, ut sepe monuimus. Prius enim nascitur quam germinat. Repetit indicia roboris, non suo loco. Non enim hæc. Quia multum trahat alimenti: & sua non minus natura. Sanè an-

tequam trahat, tale est ut queat trahere: ergo validum: item ut appetat tanquam sibi necessarium: ergo principia valida. Nam cum stercore que puritas? sicut augures locum pium ab arboribus metati ab aliis non erat purus. In Abiete & Pino validissimum. At Quercus longè validior & Sorbus. Et Quercutum Druside pebebat ad populi stoliditatem. Nos item ad Comitales. Hæc enim iam soluere incipiet. Naturam compariate multarum rerum societatem, ad motua beneficia tum generationis tum conseruationis. Etiam hæc peruertit, ut si dicitur, prior enim est generatio. Tamen ita resoluitur videtur orationem. Non solum ad conseruationem, sed etiam, quod plus est, ad generationem. Mira diffusio: ut dedita opera natura fecerit illam Turdi & Abietis coniunctionem, quod Abies ex Turdi excrementis acciperet semen, vnde Vici ferret plantam. Ne referamus necesse est ad Turdum, sed ad naturam. Est enim rariocula sententia. Hæc sibi contradicere videtur. Ait enim non esse dicendum, non generatum in Viscum, sed in se, scilicet in se. Hæc sibi inuenit opera. At quomodo semen ab arbore suscipiatur, quod non suscipiebatur nisi vis stercoreis alterata? Quis ergo illuc stercore illud transferat caldum, nisi auis? Imò videtur esse necessaria esse cause, aut deuorans, concoquens sive cum emittens semen cum stercore. Exempla dicit è natura fieri, & hinc Historiæ & inter se dissimilia. Neque dicendum, inquit, Pinas interituras fame, si abest cancellus. Fortasse non est verum quod Pina plicibus vesicatur. Nō ergo necessarius cancellus. At si vesicatur, necessarius vti que. Quis enim mouebit ipsam præteritis atque paratæ præter? Hoc iam disci dat. Nanque Apes tum è parentibus oriuntur (detur hoc aut alius modus è melle) tum è vitulo putrefacto. Non igitur vnus modus. Ad vicus in Vici generatione. Sanè hæc accedit ad Vici generationem propter ouorum depositionem in nido alieno: in cæteris nihil respondet. Quia omnia oua in aliquo nido reponuntur: at non omnia femina in vlla arbore, sed solum Vici semen. Repetit. Sed aduersarij hæc vacat. Aiebat enim, ut si dicitur, non est in se. Ergo dici potest etiam sine his. Hæc autem dicit. Etiam ad generationes excogitata mutua tum inter plantas, tum inter animalia præsidia. Sunt ergo necessaria, si faciunt ad generationem. Ut à plantis ad plantas, ab animalibus ad animalia perueniant beneficia: sic etiam ab animalibus ad plantas. Sanè rectè. Sic etiam à plantis, Aranei, Limaces, Erlicæ, Culices, Cossialia, ad vitæ commodam peruenire. significat transmutationis tractum ad vltimum visque momentum formæ suscipiendæ in generatione. Non tanquam materia, neque tanquam forma

B

C

D

forma, neque tanquam agentibus aut dantibus for-
 matis, sed tanquam mouentibus principia & con-
 iungentibus. Denique Viscum iterum Turdus, si-
 cut homo Triticum. *Αἰτιοῦν τῆς αἰτίας*, addit mo-
 de esse ἢ παύσιον. Aut hanc aut talem. *Εἰς τὴν
 ἰσχυροτέραν*. Nunc perpendit illam partem de
 femine ac spina Babylonica. Ibi, inquit, non est
συνεχόμενος, sicut in Turdo. Ratio. *συνεχόμενος ἢ ἰσχυ-
 ρότερος*. Vbi maiorem in modum aduertendum est. De
 quo sermo est hic! De Viti generatione. Fime
 per se, an per accidens? Per se. Nam tamen si Tur-
 dus per accidens edere fert semen: tamen de femine in
 arbore fit per se generatio. Quoniam de femine in ven-
 triculo nudato, ac fortasse alterato nec sine sterco-
 re. Hoc est per accidens in Turdo, sed non per
 accidens a natura. Natura namque consulto con-
 iungit hæc. Ita in Babylonica spina. Accidit ipse
 atque etiam semini, vt hominis opera tractatur.
 At nō accidit feminis generationi, vt in spina profi-
 ciat. Neque mutat generationis modum homo,
 siue consulto serat, siue temere. Nam quod ait, ita
 tum illos eligerationis tempus: quid tum pos-
 tea? Quod n arte faciunt, Turdus natura facit.

Ὁμοίως ἔργον. Sub Cansula turget illa spina. Ita-
 que est quasi femina: semen quasi masculus: agru-
 cola semen dans. Ideo dixit τὴν ἀνωκοίτην: quia reci-
 pit. *Ἐπιμαρτῆσιν αὐτῆς ἀνωκοίτην*. Turgendi ra-
 tio cum fuerit generalis dicitur: sicut sibi suum com-
 parat. Itaque duo dixit *ἰσχυρῶς*, quod feminis genita-
 lis motum notet: *ἀνωκοίτην*, aptabile. Affectus huma-
 ditatis. Et tamen sicca non aperitur. Sub Cansula
 verò calidis locis, quales sunt campi Babylonicis,
 esse plantam humidam apparatam ad obsecratio-
 nem propter humiditatem, magis mirum erit Phi-
 losopho, quam plantam in planta nati. Itaque
 eodæm addit *ἰσχυρῶς*. Et respondet verbis lu-
 perioribus *ἢ ἡλικίᾳ*, supra *ἀνωκοίτην*. Accuratus
 amor sic instituit. Plantæ quatuor modis in aliis
 nascuntur plantis, diuixit rationibus: natura
 aut arte. Arte sunt infusions multis modis, vt pos-
 tea videbitur. Natura, vt Viscum, semen de spina
 Babylonica iuglans in salice. Deinde post huius
 explicationem, adiungeret accidentia, tum causas
 exquireret.

Λέγο ἅλα ἢ ἀσπυρίον. Et *ἀσπυρίον* ἢ *ἀσπυρίον*
ἢ ἰσχυρῶς. Et *ἰσχυρῶς* ἢ *ἰσχυρῶς*, non *ἰσχυρῶς*. Et *ἰσχυρῶς*
ἢ ἰσχυρῶς, *ἰσχυρῶς* ἢ *ἰσχυρῶς* ἢ *ἰσχυρῶς*: vt emen-
 darent viri docti. Et *ἀσπυρίον* τὴν αἰσθητικὴν, non
ἀσπυρίον. Et *ἰσχυρῶς*, non *ἰσχυρῶς*. Et *ἰσχυρῶς*
ἢ ἰσχυρῶς, non *ἰσχυρῶς*. Et *ἰσχυρῶς*, non *ἰσχυρῶς*.
 In codicibus Historiarum scripsum est, *ἀσπυρίον*
ἢ ἰσχυρῶς.

Theodorus *δὲ αὐτοῦ τὸν αἰσθητικὸν, ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*
ἢ ἰσχυρῶς. Mirandum autem, atque ab-
 surdum omnium apparat. Omisit *ἰσχυρῶς* &
 tamen infra item est *ἰσχυρῶς*. Et *ἰσχυρῶς* dixit
 omnium: non benedicti omni ex parte. Vt nihil sit
 quod eximi queat a miraculo. *Ἐμὲ δὲ ἰσχυρῶς*
 detestissimè. Insuper quod non est vnum cum sede:
 vt semen, antequam germinet immutatum atque
 impactum. Etiam aues insident arboribus s. In ar-

boribus situm viuat. Hoc verò etiam alibi vi-
 tur. *Δὲ αὐτῶν*, abunde non sed satis. Abunde est,
 quod plus satis. Itaque vulgò dicitur, satis abunde-
 deque. *Ἐπιμαρτῆσιν αὐτῶν*. Satum super
 spina. *Ἐπιμαρτῆσιν αὐτῶν ἢ ἰσχυρῶς*.
 Alias enim motus antitur. Ad id, vt rede heri
 solita. Deinde confudit eola. Alias vehementer
 miratur multitudinis causa. Nam Theophrastus
 sic, *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*.
 Subterfugit τὸ ἀνωκοίτην, que nostros expruciatu-
 mus. *Συλλήψεις αὐτῶν ἐπιμαρτῆσιν αὐτῶν* in arbore si-
 tum, non rede, ut m. Aliud est. Significat enim
 partium dispositionem. Seruam & amotum. *ἰσχυρῶς*,
 frequens vox de fructu qui nondelabitur.

Ἐπὶ τῶν, nota est lecti vbi manent. Immanens.
Ὁμοίως ἢ, proximum quoddam. Dicitur voluit
 quiddam. Hoc enim, *ἰσχυρῶς* significat. Quoddam,
 reiatum imper est, aut distributum in particu-
 lare. *Ἐπιμαρτῆσιν αὐτῶν*, paratus. Quasi confu-
 ditum. *Ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*. At quod
 cuiusmodi alimentum desideret, amebicille. Toties
 in cunabus, orationis stotulos spernunt inep-
 ros esse ad corollas Philosphie. Omne Viscum
 imper & vbi que multum desiderat alimenti. Et s-
 cum semper validum: at non semper eget: non enim
 in arboribus benchabitis texplet enim desi-
 derium. In aliis non caplet, vbi dicitur. Itaque Cato
 scire apud Ciceroem, non desiderat: vites adole-
 scentes: quibus tamen carebat. *ἀνωκοίτην*, indi-
 gem de fructu. Quod eo caret. Ego sum *ἀνωκοίτην*
 roboris raturis non tamen de fructu. *ἀνωκοίτην*
ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς, que valent terram
 diuingeret, que abscondere. Legit ergo *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*
ἢ ἰσχυρῶς. Sanè minus operosa interpretatio, quam
 nostra. Notabis ergo *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*. *ἰσχυρῶς*
ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς, normam naturalem m fecerunt. Nem-
 o normam sequitur, sed dirigit, aut alia ad eam
 dirigit. *ἰσχυρῶς*, conchis, malè. Speciem posi-
 tam oportuit. Dele negatiuum (neque in ceteris),
 & pone atque. *ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*.

A pasto. Sanè id quoque significat *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*
 sed non hlc. Allatione poris dixerim. Non cum
 Laurus in Platano cecidit a femine, quo pasta
 fuerat Pricafid ex eo quod attulerat: cuius hlc ex-
 ceptum ponit. *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*, obruit terra.

ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς. Imò reponit in cauis arborum. *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*
 detrahit ablato. *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*.
 Theodorus non repetit ad hanc partem illa, *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*.
 Sed propria vitur negatione. Non tamen
 cohereret sententia. *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*. Hec
 omisit Theodorus. *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*, ἢ ἰσχυρῶς
ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς
 ἢ ἰσχυρῶς. Sed quemadmodum perire aut seruari mi-
 tua opera eunt tam in generando, quam in viu-
 uendo. At quomodo perit animal vel in generan-
 do vel in viuendo. Si edixerim quemadmodum
 murus opera vel corrumpuntur vel conseruantur,
 tum ob generationem, tum vitæ causa. *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*.
 Fortuita illa & euenticia ratio. Si legem-
 dum, non autem fori vita. *ἰσχυρῶς ἢ ἰσχυρῶς*, inu-
 mescere. Aliud est turgere Medicis & Philoso-

phis, aliud tumere. Turget quod vrgetur ad motum: vt materia ferens in morbis at que effluens. Tumet abiceffus iape, neque turget cum materia pereofa efit: aut cum factus efit tofus. Turget in fene fermen post aliu & piperis vsumiat nihil tumet. Arbor que factum meditatur non vbique, non femper tumet. Tumor efit *ἰσχυρὸς*, Græca origines *ἰσχυρὸς*. *Ἐπιφύει*. Theodoros videtur emendatiffè *ἰσχυρὸς*. Agilem, inquit, ad gerendum. Malum, idonea ad faciendum & coalescendum. Hoc enim præstat humiditas, vt fiat coherfio. *Ἐπιφύει*.

CAPVT XXIII.

XXIII capiti argumentum. In plantis esse officia motus narrantur & quædam eductio. Item quædam incommoda. Malis plures esse necesse, quoniam inuicem.

T I *ἰσχυρὸς* *ἰσχυρὸς*. Hæc tractatio pendet à superiore. Ex his que dixit, vniuersalem deducit propositionem. Amicitias inter plantas esse, sicut & inter animas: vnde commodata consequuntur, ac vicissim inimicitias. Itaque in duo scindit caput hoc. In prima parte mutua ponit beneficia: in secunda offensas: & innot exemplis. *Ἐπιφύει*. Vltro citroque præstatur officium, ad salutem & ad generationem.

Καὶ ἐὰν ἴδῃ. Quæ sequuntur, sicut & ex superioribus. Poniat autem modos tres vtilitatum. Vnus est, à materia nutrimenti. Quippe arbores que frondes non amittunt, earum iuuantur vicinis quibus folia cadunt. Etenim illæ *ἀσπράλλαι* sunt auidæ cibi, ob perpetuum foliorum retentionem: & harum frondes humi strætæ putrescunt, ac sibi vicem præstant. Sic & Iridem videmus ex foliorum vetustiorum putrefactione sibi nouum parare solum. *Περὶ ἰσχυρῶν*. Et ad earum præstatam constitutionem, & ad communem cum sobole vtilitatem. Is modus est in agrestibus. Nam que hic sunt *ἀσπράλλαι*, non comparantur arte & cultu nostratibus in videriis ob fructus. Edendo enim non sunt, Ilex, Laurus, Myrtus. Arancia & Citros in caplis sita, nequeunt illis frui commoditatibus. Alter modus est inter mites arbores, & huic longè aduerfus. Seri arbores in vicinis, vt vitibus subtrahatur succus ne luxurient in frondes & pampinos. Quæ ratio subtrahendi quod exuberat, iam toties decantata est. *Ἐπιφύει*. Serunt vel femine, vel talea, vel vitiaridice. Idem opus ad olera, vel hanc eandem ob causam, vel ad fugandas pestes animalium quorundam. Serunt enim Eruum aduerfus papilionas, quos *ἰσχυρὸς* vocat. *Ἐπιφύει* *ἰσχυρὸς*. Neque id temerè faciunt, sed quia fuerit obstruatum inter agrestia sequi hoc præsidium: ars naturam imitata est. Tertius modus earum est que ad miculis egent, vt vitis & legumina quædam. *Περὶ ἰσχυρῶν*. Vnde in Historiis *ἀλλοτρίων*.

Περὶ ἰσχυρῶν. Persequitur scilicet adhesionem ad micula, tam maioræ vt Edera, Vitis: quam mi-

A nora vt Serpyllum & Conuoluolus. Sic enim apollo lasionem, ex Plinij libro vigesimoprimum. Also sicu verba eadem *ἰσχυρὸς* *ἰσχυρὸς*, scilicet *ἰσχυρὸς* *ἰσχυρὸς*. *Μὴ ἰσχυρὸς* *ἰσχυρὸς*. Si defuit pedamenta citra illam magnitudinem quam acquisissent, consistunt, atque humi reunt. Talis omnino Smilax topiarius. Si addantur cancelli, formicata tenoriola penitus umburatur. Si non habet cui aditatur, pusillus quasi scœcicit. *Πλάτῃ*. Quibusdâ specibus respicit natura: quibus si caret, cui sese queant applicare dedit, vt iustam etiam sitit, atque per eam ad consistendum facultatem nanciscerentur. Arborefcunt igitur, vt alibi efit edera & Vitis species quædam. *Ἐπιφύει* *ἰσχυρὸς*.

B Causa finalis, cur quarant radices: quia non client satis vel pampinis vel fructus ferendo. Et dixit *ἰσχυρὸς* *ἰσχυρὸς* *ἰσχυρὸς* Magna larcina raro corpori, ac minime sibi constant, sed que qualis directionis. *Ἐπιφύει*. Aut potius ferre non possent, aut non commodè. At natura semper quod optimum est. *Ἐπιφύει* *ἰσχυρὸς*. Participium futurum *ἰσχυρὸς*. Cui admittatur. *Ἐπιφύει* *ἰσχυρὸς*. Formas cauta in materia apta ad præsidia sua, quasi manuiculas dedit *ἰσχυρὸς*. Ita dicta capillamenta que te aduolunt palis, vnde & nomen. Cetero clauiculas vocat. *Ἐπιφύει* *ἰσχυρὸς*. Vt fiat apprehensio & vinctio: sed *ἰσχυρὸς* statim enim opus habet. *Ἐπιφύει* *ἰσχυρὸς* *ἰσχυρὸς*. Quemadmodum radicles Edera. Notabis vocem. *Ἐπιφύει* *ἰσχυρὸς*.

C Hinc incipit secunda pars declarans nocentem: non quidem separatam partem, sed à priorè deducta & confusa. Quædam que applicantur obijunt: & pro bona malam gratiam reponunt: strangulant enim, vt Orobanche: aut exuggunt, vt Edera: aut opacant, vt Smilax & Cucurbita. Vitis etiam clauiculis addo ramos quos capit, stringit: vt quantum capit, crassefcere prohibeat.

D *Ἐπιφύει* *ἰσχυρὸς*. Quia leuis & gracilia. *Καὶ ἰσχυρὸς* *ἰσχυρὸς*. Lesiones expicit, *ἰσχυρὸς* *ἰσχυρὸς*. *Μυγία* oratio. Prohibent quid? Frui natura sua, Sole namque fraudatæ, fraudantur etiam crescendi facultate. Hoc erat opacatio. Alterum *ἰσχυρὸς* Quia si strangulant: item prohibent erementum. Tertium incommodum est in exemplo Ederæ, que sibi haurit illarum quibus hæret succum. Hoc erat *ἰσχυρὸς*. Quin tribus hæc modis omnibus nocet. Nam & complexu strangulat, & occupando inumbrat, & suggendo siccat. Suggit autem multum à forma, quia plurimas habet radices: à sine, quia multo eget alimento: eget autem, quia folio perpetuo. Demique tota concretionem valida est: multum igitur sibi depolcit, vt Athlete.

Ἐπιφύει. Tum vtrò maxime desiccet ac necet, eam ad summam euasit arborum *Ἐπιφύει*. Cùm autem toto huius orationis tractu de Edera loquamur sola, ad quam omnia verba dirigantur, Verbum illud *ἰσχυρὸς* vtro referatur? Ad Ederam ne, an ad arborem? Nam sanè sententia dicit ipsam ad arborem. Hæc prima negligentia animad-

animaduvertenda est. Sed maior culpa, cum assignat causam nullam. Nam valde dubitandum est, an debuerit excusari prius. nempe ab imis partibus interceptus succus videbatur non posse ad superiora subire. Dicimus, non totum succum exhauriri, sed partem attrahi à partibus suis æliberis, quæ cuiusmodi peste non infestentur. Eas postea cum occuparitur, totum esse in illius potestate.

Επιπροσθηται οτι ορισθησιν. Est ratio perfectæ pernicii, quia trahit omnibus ex partibus. Quare? Propterea quod convertitur ad opus fructificandi, πρὸς τὸ φῶς. Cur non antè? Hoc quoque dicendum erat. Quomodo intendebat in crementum. Vbi non amplius est et ceteris locis: æquavit enim arborem: consiluit fortæ. Qui succus abibat in corpus, reuocatur ad lobolem. Οὐ χαλεπὸν. Similem naturæ noxam in aliis quoque vestigare posse. Περὶ τὸ φῶς, inuestigationis facilitate. Multo enim plures esse, quam vitilates. Sic supra hęc τρεῖς, quia κενήτα. Sic & hęc. Multitudo enim communitas quædam est. Et incommoda citius atque aperta quæ eom moda sentiuntur. Επὶ τῶν τοῖς ἑρμαῖς. Ad eod multæ sunt iniuriæ: vt etiam odores officiant. Res sanè mirabilis, & facino propior: tam leues vapores qui odoris fundamenta sunt, tantum valere. Deinde ponit exempla multa, quæ sunt in prelati, & in sympathiarum tractationibus ventilata potius quam exuata. Plantarum verd alia inter se odia etiam libro tertio, capite quindodecimo.

Επιπροσθηται οτι ορισθησιν. Ita summum eius aperitur flagellum, vt penè retrò fluctat. Haud tamen veram affert causam, ἀλλὰ δευτέραν τῆς ἑρμῆς, propter odoris ærimoniam. Quippe si cepe aut allium iuxta adieris: non abhorret. Est ergo ἀλλὰ πῶς τῶν δευτέρας, non autem τῶν δευτέρας ἀπὸ αὐτῶν. Efficit enim ἀλλὰ πῶς τῶν δευτέρας: at non est. Οὐ φεγγαῖος γὰρ ἡ ἑρμῆς. Fe suauè. non quod attribuit odoratum: quia daret etiam ἐπιθυμία simul eum Anaxagora, Empedocle, Pythagora: sed dixit odoris ἀπὸ αὐτῶν.

Δὲ πῶς τῶν δευτέρας ἡ ἑρμῆς. Argumentum à coniunctis. Vt si Vitis succus faciliè incipiat odore: etiam ipsa Vitis. potens est trahere vinum. Κατακομῆτος γὰρ ὁ οἶνος. Addit conditiones ad facilitatem. nam cum suapte natura tale sit, si in vase paruo ac tenui situm fuerit: tanto facilius inficitur odore alieno. Causam dat duplicem. ἀλλὰ τῶν δευτέρας, et τὸ γυμνόν. Paucitas omnis imbecilla est. Item nuditas. Nam paruitas habet interna principia pauca. Nuditas exposita est: non habet ἀεὶ ἀσπίδα. Κατακομῆτος est cadus hęcilis, paruos, tenuis. Fuscilia rara sunt omnia, nisi plumbo, aut martia cocta ineruffentur. Itaque liquores combibunt: non mirum si aerem admittunt. At quare vinum tam facile odoribus afficitur? quia valde vaporosum est. Itaque in vaseula positum, nisi obauerent ea, statim vapora. Idcirco multæ eius cum abeunt partes: subeunt in illa rum loca multæ aeris: qui qualibus oneratus fuerit o-

A doribus, tales inuehet. Hanc aut veriosem, ab optimo viro hoc addidit causam oportuit. Quid de Vite? Quia nulla ipsa cum sit odore prædita, omnes potest recipere. Hęc est vna causa à priuatione. Alia à concretionis modo. rana enim est. Tertia ab actione. quia multas frondes, multos pampinos, multum fundat fructum: necesse est eam multum quoque trahere. Quamobrem illi idem euenit quod & vino.

Λεγοῦσιν οτι ορισθησιν, non autem ορισθησιν. Et ἐπιπροσθηται, non autem ἐπιπροσθηται. Et ἐπιπροσθηται, non autem ἐπιπροσθηται.

Theodorus οτι ορισθησιν: ad partem secundum. Mirum si arborebus vt moderate dicat patere, cum aluntur. Mirum si secundum dicat: B cat copiam alimenti. Κατακομῆτος. Materiam dicere maluit quam iumenta, ridiculè. Non enim sunt materia ad ignem, sed postquam parata sunt.

Απὸ αὐτῶν, apprehendere, cupularique. quæ obuia sunt, caprare. ἀπὸ. Κατακομῆτος, perstringendo. Melius suffocando, ad verbum. καὶ τὸ γυμνόν, ἢ ἑρμῆς. Edera verd infixa etiam rapit. Si iuceum infusum dixit, male dixit. San legit ἐπιπροσθηται, aliter procedit. Sic supra à ἑρμῆς. Εὐδὲν ἀπὸ αὐτῶν. Quod protinus in germinatione liqueat. Profecto in primo aditu Latine lectio nis putauit, quippam liquendum fieri. Ita mihi distorquent animum ambigua hæc. Δὲ τὸ γυμνόν. Neque crasse obuium sit. Nusquam inrellerim. Et quia ob vasis tenuitatem perie nudum vinum est.

CAPVT XXV.

XXV. caput septimum. Cur frondes quibusdam vestitis innotescant. Quare frons quibusdam leues et consistens, aut. Quomobrem ea 2. hęcilia leues et ab omni, et 2. hęcilia fuscilia. Quare ob infusum malum non frons, non sola innotescant ad idem.

Σ Α Ν Ν Α Σ. Restabant foliorum affectus: qui supra inter mutationes consiludis relati essent. Inuenerunt sanè: mittantur ergo in predicamento Situs: velut illa in aliis predicamentis. Diuidatur caput hoc in partes duas. In prima continetur historia triumfoliaru, florum, totius plantæ. In secunda causas reddit. In extremo partis huius appendicem apponit pulchram. In fine totius capitis pro tota libri traditione concludit. Κατὰ γένος τῶν. Quare non dixit ἑρμῆς πῶς? Et sanè sunt genera diuersa, Olea, Vlmus, Tilia: quia genus est horum vinum ἀπὸ αὐτῶν, quia ignotum: cuius proprius affectus in foliis. Oleam verd genus esse satis patet ex speciebus, quæ ab autonibus agriculturæ connumerantur. Ηὐδὲ πῶς τῶν δευτέρας. Vult dicere, affectum hunc τῶν φυλλοφθόρας esse in speciebus sub vno genere: patet in speciebus omnibus Olearum. Hoc non est mirum. Proxima nanque forma est. Item esse in generibus diuersis: vt Vlmus, Tilia, Olea. Ceterum (sicuti dicebamus) omnis affectus à forma quæpiam. Ergo iis affectus communis, in ipsis vnam habebit sui causam.

D

essentialem omnibus communem. Bipes homo est, Ieo quadrupes, musca sexipes, scolopendra multiplex: hæc sunt genera valde diuersa. Genus tamē habet commune, & essentiam communem, à qua fluit & communis affectus is qui est, gressilis. Igitur sunt *πύλας* quæ per differentias propinqua: sed sunt *ἐν τῷ αἵματι* in ea tubstantia à qua fluit gressilitas. Hæc de foliis: illa de floribus. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.*

Tertium exemplum de Loto Euphratz: cuius non solum flus aperitur interdu, noctu clauditur: sed etiam stipex exerit modò se, modò se operit aquis conquiniscens. *Ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.*

Quædam sunt etiam, quasi solem abeuntem prosequatur. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.* Positis historicis, & absolutâ narratione, in hæc secunda capituli huius parte causâ aggreditur. Ac de foliorum inuersione primùm. Vertuntur, inquit, eo tempore: quia eo tempore solent folia cadere. Pati igitur. At inuersione passio est, & quasi calus. Acutum exexogitationem. Cateribz hypochus falsa est. Non enim Solsitio nudantur arboribus frondibus. *Πύλας π.*

B Quia inuersione quasi quidam casus est. Quæ igitur non cadunt, quasi cadere. At res aliter se habet. Nam quemadmodum in Regulo auicula cum in veruculo igni apponitur, tamen nemo vertat, tamen per se conuertitur: ita fit & in his. Regulus ubi ea pars quæ igni obuersa fuit, assata est, altera quæ non est assata, quia est grauior descendit: atque is ita conuertitur. In frondibus idem alia ratione. Nanque exuda in parte superiore attrahunt ab inferiore: atque ita inferior inanita leuior fit. Præterea sicut in membranis & coriis, quæcunque fuerint concallescida, distorquentur, erispanantur, sinuantur. Eundem ad modum frondes ex subuertuntur. Etenim quodcunque aresecit, intorquetur, vt capillus: aliis alibi consumptis, aut alioqui mutatis à calore partibus, aliquando æqualiter, aliis inæqualiter. *Ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.*

Castigat *ἄλλοις* quæstiones. Aiebat enim quibusdam tantum: nunc ait omnibus euenire, tamen non quæ: idcirco non deprehendi. In his autem cognoscitur propterea quod earum frondium colores inæ summæ quæ partis manifestò differant, potissimum Tiliæ: inferiora nanque admodum exalbida esse. Et assignat coloris huius causam *ἰδωτῶν*. Id quod accuratius est considerandum. Aqua enim est nigredinis causa in nubibus: item in terra, & charta, & tela. Est hoc etiam scriptum in 48 sectione, problem. Sic enim oleum in sole albescere. Et in 22. problemate quarto. Videmus etiam saccharum candidissimum aqua solutum nigrescere.

A Quare igitur quibus plantis tota folia viridia sunt, horum partem inferiorē minus haberi viridem? Quia superior insolata trahit sursum ad se humidum quod erat in inferioribus. Idcirco pleniores supernè sunt fròdes, & nitidi ores, & habitiores, atque etiam succulentiores, contra quàm hæc dicat. Dixi, tota folia viridia. Nanque Cyetamino rubra sunt: bifloræ cæcia. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.* Huius affectus expertes esse arbores

A perpetuis folias, quia caret ea causa quæ in illis erit illius inuersionis. Aiebat enim, quia cadere debent, vt alia, nec cadent: casus simile quiddam pati. Quare in quibus non cadunt, ne simile quiddam casus pati. esse enim robusti genus hoc. Itaque accipit in maiore propositione syllogismi *ἵππῶν τοῦ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν*. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.* Responso ad alteram quæstionis partē, de floribus. Hanc respõsionem faciliore dicit. Qui flores frigit sunt & imbecillino ætumo claudi frigore: soli tempore fuerunt atque aperiri, & euocantis calorem naturæ, atque à cetero ad am bitum effundentes. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.*

B Contrahuntur: laxantur: in ætumo gelu. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.* Nunc ad Loti elationem ac depressionē, & contractionē, & expansionē. Causam assignat in becillitatem ac frigiditatē. Vtrunque a quaticarum sanè interst. Cæterum verba nimis laxa ad causam *ἵππῶν τοῦ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν*. Sanè debile facillè mutatur: sic modò dicebat, *ἵππῶν τοῦ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν*. Quia frigus cogit. Contrahitur in sicu hiat, sole tactu contrahitur: quia minus interiores amittunt humiditatem: contrahuntur: laxantur: in ætumo gelu. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.*

C Nunc ad Loti elationem ac depressionē, & contractionē, & expansionē. Causam assignat in becillitatem ac frigiditatē. Vtrunque a quaticarum sanè interst. Cæterum verba nimis laxa ad causam *ἵππῶν τοῦ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν*. Sanè debile facillè mutatur: sic modò dicebat, *ἵππῶν τοῦ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν*. Quia frigus cogit. Contrahitur in sicu hiat, sole tactu contrahitur: quia minus interiores amittunt humiditatem: contrahuntur: laxantur: in ætumo gelu. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.*

D Tæxatè sentire aquatilis (hoc enim est *ἵππῶν τοῦ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν*), vt acutè videre) exaetè igitur ea sentire, non caret ratione: præsertim locis feruidis, *ἵππῶν τοῦ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν* est præsertim ubi agens præqualidum est. Pars hæc est causæ ab agente: quæ deuit completere per applicationē. Sanè non omnia locis calidis eam percipiunt affectionē. Supplemento id est aqua. Quia facillè patitur aqua ab igni: ergo & aq. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.* Argumentum à minori potestate ad maiorem. Aliis in locis quæ minus talia sunt, scilicet minus calida: res minus humidæ similitudine afficiuntur, autore sole & sj denibus. Non tamen loca designat: neque explicat similitudinem: sed tæxatè dixit *ἵππῶν τοῦ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν*, celerissimi processus. Celeriter proficiunt: ubi calor minus. Sanè. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.*

E Quia plantarum profectus: puta in Asia, res frumentaria expeditissima est: at is progessus nature est æqualis, sibi similis: at in Euphrates Loto inæqualis, & tamen stata. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.* Dicat aliquis, esto: refugiat Lotus noctis tedia. At cum in profundum ita se abdit, vt ne manu quædam contingi queat: quomodo sentit solem in imo? Aqua, inquit, natura ad eū obnoxia: vt non solum quæ supra terram sunt aquæ, sed etiam quæ sunt subtus, multas patiantur mutationes. De his videbis Phinium in secundo Et Philosophum in sectione vigesima quarta, problema secundò. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.* Et post meridie in puteis fieri aquas tepidiusculas. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.* Quin à quibusdam syderibus, tū mare, tū etiam terram ipsam immutari. *Ἐν τῷ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν.* Auger Historiam aliis exemplis tota

tota narratio simplex, neque indiget interpreta-
tione. *Ἐπιπέδιον*, quæ sunt imbecilliora.
Ἐπίπεδος, inclinatur & flos Soliequi, & Malus fo-
lium ad solem, *Ἐπίπεδος*, quæ educit humidum. Hæc
Ἐπίπεδος vicitate voce. Suprà minus vicitatis *Ἐπίπεδος*,
Ἐπίπεδος. *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*. Minor proposito. Con-
clutio *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*. *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*. Haud
facile commodes his verbis: non enim mendo ca-
rere videntur. *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*. Modus Philofo-
phi, quam vbiq; icatissimus semper scintilla pro-
hæctur. Nequis putet eum iactare causarum exactâ
professionem. Itaque tacite monet, quàm pauca,
quàm miicrè, quàm nihil, quàm min^o, quàm nihil
iciamus. *Ἐπίπεδος* tantum est & *Ἐπίπεδος*. *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*
fiat *Ἐπίπεδος*, scientia verò nulla. Dat deinde luculen-
tissimis verbis præcepta, quibus simili ratione ac
via cætera per nos indagare possimus. Præceptū
summum: nihil temerè, sed cōsideratè. Præcepto-
rū capitæ: consideratio propriæ cuiusque substan-
tiæ, vniualiterum, locorum naturas tertium, cō-
munes ex his affectus quatuor? Non solum constan-
tes, vt fertilitatem, fecunditatem: sed etiam *Ἐπίπεδος*
Ἐπίπεδος: quas mutationes suscipiunt affectus in
aliis & aliis generibus: quartum, quid cuique pro-
prium: ex hoc enim exactior scientia, quàm ex cō-
muniibus. Quintum, quid cuique conveniat. Nā-
que illa ex natura considerantur: hoc ab euentu,
vel per naturam, vt tonitrua tuberibus, imbres lo-
liæ: vel per artem de quibus libro sequenti. Hoc
volebat, *Ἐπίπεδος*. Sextum, in eundem rationem
similitudinum. Vt si degenerat in lolium tritici se-
mè propter imbre: tan propter humiditatem de-
generat alba Populus in nigram. Septimum, cog-
noscere quæ sunt eongeneres plântæ. Tunc enim

A quod de cognita pronunciatum fuerit, de oblata
videbitur idem posse pronunciarî. Hoc imprimis
esse obicruendum: propterea quòd non differant
aliqua, quæ differre videantur. Dixit *Ἐπίπεδος*: quia per
senium accipiuntur notæ similitudinis & dissimi-
litudinis. Itaque figura aut colore differunt, vt
myrti species & intuborum: at facultates erunt
eædem. Rariores tamen sunt cæ quæ differre vi-
dentur, nec differunt: plures illæ quæ è contrario.
Capit Portulacæ sylvestrem & Peplonitem A-
nagalidem & Morium gallicæ: tum Vermicula-
rem & Telephionem: alteras vrere, alteras te-
frigerare. Hæc ita digestis vir accuratissimus: nec
quæcui, sed adiunxit etiam duos modos vestiga-
tionis, *Ἐπίπεδος* sic licet per rationem, & *Ἐπίπεδος*, quæ
fit per sentium. Quas duas duces conseruit ex A-
ristotele sumptas, ad oñtissimus Galenus. Et vius est
verbo diligentiam significat: *Ἐπίπεδος* aggredi.
Cui *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*. *Ἐπίπεδος* est ad album li-
brum: cuius per initia statim reddet rationem.

B Lego *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*, non autem *Ἐπίπεδος*. Et
Ἐπίπεδος, non *Ἐπίπεδος*. Vt *Ἐπίπεδος*.

Theodorus *Ἐπίπεδος* aquina. Sanè vniuersa a-
qua non lauetit huius vocis absonam fœditatem.

C *Ἐπίπεδος*, coactio. Cocante, *Ἐπίπεδος*, & extra
ambiguitatem significati. *Ἐπίπεδος*, laxante. re-
mittente. Non enim est *Ἐπίπεδος*. *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*,
immeritè, peiusmè: sed quibuscunq; qualiter-
cunq; sunt aquas & in aqua. *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*
Ἐπίπεδος, trāsmitti celeriter. Non intelligo quid, quòd,
vide, quid transmitatur. Sed hæc potuit *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*.
Ἐπίπεδος. Quod si minus placet, minus enim nobis
quoque: ad dicat impressiones, quasi *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*
sole & sideribus.

IULIA CAESARIS SCA LIGERI IN TERTIVM DE plantis Theophrasti, Commentarij.

CAPVT I.

*Primo capituli argumentum. Plantarum natura principio
esse in agrestibus: factam cōsequi ab arte. Plantas quasdam non a-
nare caliam, non eandem cōspicere velut artem, vel naturam,
vel perfectiorem: quoniam arte quoque diuersa quæri. Arte
quodam fieri deceptio. A legumibus agricola locum, & artem eius
natura esse.*

DEPI *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος* *Ἐπίπεδος*. Dupli-
cem plantarum esse naturam, etiã
suprà vidimus, agrestem & mitem.
Quamobrem qui de plantis scri-
pturus sit, ei de vtraque habendam

D curam. Cùm igitur suprà de agrestium eausis per-
actum sit, impresentia de mibus agendum: hanc
enim illa natura priorè demonstrauimus. Stantit
autem agræ ois principia & fundameta, tâquã su
perior artifex. Naturalis enim Philofofus ex se
parit cæteras omnes sciẽtias quæ vestiantur in mate-
ria, vt medico, musico, astrologo, etiam fabris om-
nibus, & nauig, & ipsi eoquo dat, quæ ipsi additis
certis præscriptiõibus exerceat. Antè verò quã
se se applicet ad harũ præceptiõũ explicatiõẽ so-
stendat optimo quidè cõsilio, quid & possit, & de-
o. ii.

beat facere. Repetita igitur ea sententia, quam per vniuersæ tractationis initia statim positam oportuit: plantas esse pauim agrestes, parum mites: mites esse factas per artus accessionem: iure doctrinæ ac methodi coactus esse declarare: An esse agrestes omnes aptæ ad recipiendum hoc artis beneficium. Nam cum deat, naturam esse principium in agrestibus: artem esse finem, ut miscantur: necessarium fuit indicare an omnes plantæ finis huius appetentes sint. Omne enim castius finis appetens est. At igitur, non omnes vel opus habere, vel appetere finem hunc: sed quaedam à natura quemadmodum habent principium, ita quoque nactas esse finem. Primum igitur statim cum proxiolo quo introducit futuram contemplationem, miscet hoc effatum, . Non omnes plantas admittere cultum. Super hoc mouebit dubitationem, quam & soluet. Post hæc ostendit culturæ opus atque vtilitatem quibusdam, aliis damnatum, ut eorum fiat electio in quibus opus sit opera nostra. Porremò affert exempla multa huius exceptionis quibus intelligamus, quæ abhorreant à cultu: quæque sibi deponant manus hominum. Hæc ita cum instruat toto libro, partitur in duas omnia tractationes. In prima de arborum cultu. In secunda de aruis & legetibus. Inter utranque naturam, per huius inusta consistat olitoribus. In utraque autem & terras eligit, & tempora designat, & operarum modos explicat, & morborum causas narrat. Pictissimus autem commentationibus præcepta statuit, quibus vitæ curentur. Nunc hoc agamus. *Αὐτῆς ἐπιπέσει ἐν δυνάμει*. Quia quedam scientiæ super vno tantum subiecto multas versant considerationes: tantum cum in morali querimus quid homini, ut sibi: quid, ut aliis conueniens sit. In astronomia motum, quantitate, vim cæli. At in plantarum contemplatione non solum duplex est disceptatio: quia sunt affectus in vno subiecto, puta nascendi & generandi: sed etiam propterea quod sunt duo generales affectus, syluestrium scilicet ac mitium. Sua igitur utrique tractatio distribuenda. Prioris partis contemplatio prioribus libris absoluta est. Reliquum est, ut hanc posteriorem exequamur. Ecce introducum operis necessitatem. *Αὐτῆς ἐπιπέσει, geminas disceptationes. Quare? quia ἐν δυνάμει, in duobus. Ἡ δὲ ἐπιπέσει.* Naturæ principium in iis quæ suo statu nascuntur absque vlla externa ope. Quippe natura est eius principium, in quo est, ars verò extrinsecum. *Ἐν τῆς ἐπιπέσει.* Voce hac in hoc significato etiam supra vtrius. Rursum coniungit *ἐπιπέσει, ingenium: ἐπὶ ἀγορεύσει, & operam, industriam.* Hæc enim nisi iudicio dirigatur, fortuita est incertaque, & interdum temeraria. Ars absque opera, est nauis sine mariæ ac vento, alioquin & aramæntis, & magistro, & ministris instruita. Cæterum ut quid? *Τὴν ἀγορεύσει.* Natura scipsum docet, sibi administrat, non eget ad opera sua præsidio. Ita que dixit *ἐπιπέσει* in iis quæ à seipsis, non ab alieno pendunt ministerio.

Τὴν ἀγορεύσει. Quod verò explicatur intellectus agitatione, id ab arte proficitur. Vbi pulcherrima est in schola veritatis contemplatio. Nam que ars quæ est in homine, paratur ab intellectu, atque ad eum stabilitur. Quoniam igitur modo intel lectus opera ab arte quæ est ars habitus cõparatur per vniuersales propositiones, quæ conuersionem ex seipsis peperere. Propositiones hæc cõstant sunt ex multis memoriis: vnaqueque memoria ex multis experientis experientia ex multis actionibus. Carbores fecit sæpe ex Abiete, Salice, Quercu, lupero, Chymista, vt eorum vi aurum ex euteret è plumbo. Expertus est Quermus vultuos, Salignos imbecilles, Abiegnos penè nullos, Luniperinos penè immortales. Ex his hæsit in memoria semel atque iterum, ac sepius propositio hæc, Luniperini carbones optimi. Ita parata est ars. Ita habitus vbi semel est constitutus, elicit est deinde quotidianas adactiones, quæ non sunt eiusdem speciei cum illis quæ sic bene in experiendo: fortuitæ nanque erant illæ. Sed hæc sunt à ratione conformatæ ac directæ. Has designatur illa voce *ἀγορεύσει*: quam idem valere voluit quod & modò positam *ἐπιπέσει*. Hæc si quis inerat plantas quasi alieno loco disceptata conuenitur transmittat. Non enim possumus in ambulatoris Aristotelici repræ humi cum plebeis, ac trivialibus, atque otiosis, atque aliud agentibus. Neque enim hæc scribitur Grammaticis, sed veris Philosophis. Dixit igitur *ἀγορεύσει*, apparatus ad finem, id est ad opus. Propterea quod agricolam tuum locum, tuum tempus eligi, tum parat instrumenta. *Τὴν ἀγορεύσει ἐπιπέσει.* Dicendum, inquit, de hoc apparatus. Offendit propositum. Sic diuinus Præceptor in adiutoriorum librorum, Dicendum nobis est quid hæc ad huius sumus. *Πρῶτον ἐπιπέσει.* Introducti capitis huius materiam. Ut intelligamus quæ artis sint priuarum: & quæ ipsam respiciant, aut non egeant, aut etiam deteriora fiant. *Καὶ τὴν ἀγορεύσει.* Horum exempla ponet postea. *Ὁ δὲ ἄλλος γινώσκων.* Metaphora ab hospitibus & beneficiis. Idcirco dicitur à Philosopho accidens *ἐπιπέσει*: quia eius quasi hospitiū substatia est: cuius in græm conuiescat. *Τὴν ἀγορεύσει.* Pulchram sententiam: vt spontè nascens sine tanquam in principio, & sub principio, quibus si accedat ars, finem suum consequatur. Ideo dixit *ἐπιπέσει*. Transcunt, quia tractus est & interualum inter feritatem, & eicurem habitum: quod interstitium supra dicebat *ἀγορεύσει*. *Ἀγορεύσει.* Idem quod *ἀγορεύσει*. Et efficacior vox quæ inelodit in se *ἐπιπέσει*, eo prescriptum loco vbi in altera voce est *ἀγορεύσει*. Sed nota loquutionem, *ἐπιπέσει ἀγορεύσει*. Ex numero & classe spontè nascentium *ἐπιπέσει ἀγορεύσει* *ἐπιπέσει*. Dixit *ἐπιπέσει*, quia non est ars finis vltimus, sed medius, & quasi inductor ad vltimum finem, id est ad fructificationem. *Ἄλλος δὲ ἄλλος.* Ponit obliationem non videri venifile, quicquam in natura spernere oblatum sibi beneficium. Si ars perficit potest ne quippiam reperiri quod artem auerteret, id

id est perfectionem suam? Nam sanè omne quod est, appetit bonum. Est enim affectus secundus entis: *ἐπιθυμία*. Quare omne ens id appetit. *Ἐπιθυμῶν ἀγαθόν*. Hoc est quod ait, *ἀνθρώποις*. Si autem beneficio planta fera nascitur idoneum sibi locum, tam dico solum quam aerem: uterque idem locus est: non melius ei sit, sibi *ἑαυτῷ*, & speciei prorogationi *ἐπιλαβὴν ἰσχυρῆς*, atque etiam vitu hominum. Opimam obiectiōnem, sed quam nulla queat ipse responsione tollere, propter verba que addit, *χρηστὴν ἰσχυρῆς*. Si enim locus, id est ager & eorum convenient; puto industria meliores futuras. Industria intelligitur, quæ illi conveniat plantæ, non autem omnia capita culturæ. Quomobrem etiam cornum & iridem, si ponantur idoneis locis: ea positio artis est: non enim ibi natura non est dubitandum quin redè habeant. Intelligere voluit integrum cultum? *Ὅτι ἄνθρωποι*. Respondet, Non est absurdum. Quare? *ἵνα ἂν ἀλλοτρίων*: quia non est à natura alienum: iteque contenta esse forte terra, neque appetere mutationem. Sanè entia per gradus quosdam inter se affinia sunt, à materia prima usque primam intelligentiam: quemadmodum in duodecimo Metaphysicæ declaratum est. Itaque inter eas plantas que in saxis Occani Germanici nascuntur penè saxeæ, & ipsum Triticum, aut si maius Quercum Palmamve, medietate sunt multæ ita inter se diversæ, ut tamen habeant ab infelici illa natura ad meliorem perfectionem gradus quosdam coniunctionis. Earum verò elasticis eiusmodi, ut quosdam ferè primùm, deinde cultu miscuit: aliæ sunt illis rudibus propiores, rusticitate atque feracitate indomitæ. Ac sanè a quæque plantæ satis sumo pro exemplo nobis. Quo enim cultu fiat melior, vel alga, vel prassum, vel lenicola, vel salgamazum? *Ἄρχὴ δὲ λέγουσιν*. Adde monstrandum quod id non sit absurdum: inde inquit, initium sumendum est. Non esse omnibus naturam vnam: id est neque vnam formam: neque vnam materiam, *ἓν ἓν*, tamen formam dicit hęc. Facile concludetur inde non omnibus eundem finem: atque hinc non eosdem vires, non eosdem affectus. Propterea sequitur instituta conclusio: Alias plantas aliter perfici. Quasdam sua natura nasci ad perfectionem: quasdam foris querere, quia non habeant intus. Ideo dixit, *ἵνα ἂν ἴδωμεν τὴν φύσιν, καὶ δυνάμειν ἑαυτῶν*. Prius enim eo quod fructus, quam adificatur perfectionem, vel ad generandum, vel ad vitum nostrum, eumque duplicem, vel ob cibum, vel propter medicinam. *Ἄλλ' ἰσχυρῶς*. Sed cuiusque hæc ita sunt, prout ipsum natura destinavit ad aliquid, vel per se ipsum, vel per saporem, vel per odorem. Ob id dixit, *χρηστὴν καὶ ἰσχυρῆς καὶ τῷ ἀνθρώπῳ*: figura figuris, quantitatibus, coloribus etiam formis, ut alibi declaratum est. Quidam enim fructus solidiores alii inaniore. Etiam apud Indos sunt fructus cum aqua intus, ut nux magna. Alii cum aliis fructibus item, ut Camolanga. Sed saporem & odorem possunt, quia eis ipso-

rum similitudinem sumitur indicium maturitatis: ex quantitate perparum, ex figura minimum: non tamen penitus nihil. In Peponibus enim ab eadem dicitur incipit à pomo pediculus. Ex eiusmodi hinc plena maturitas cognoscitur. Color autem in plerisque nuntatur, non in omnibus in nobilissima saltem plantis, Triticum scilicet, plus est indicationis à colore, quam à cæteris. *Ἐπιθυμῶν ἄνθρωποι*. Rediit ad agriculturam, & ait ab ea parari plantis foeci multum, multumque etiam qualitas: intelligit dulcedinem. Hæc enim duo quaruntur ad usum, & copia & bonitas. *Τὰς ἀγαθὰς*. Duo significat simul hęc, vitilitatem & alimentum, *οὐκ ἔστιν ἐπιθυμητὸν*. Ideo supra dicebat, *ἵνα ἂν ἴδωμεν*. *καταρτίζονται γὰρ*. Laborata terra multiplicat beneficium suum, sed quoque duobus iam quæsitus modis, augendo quantitatem & qualitatem: & interpolando suum, ut fit *ἵσχυρος καὶ ἰσχυρῶς*. Quod esse pecebatur supra in voce illa *ισχυρῶς*. Mutat autem, quia soles atque imbres quos elaborat, ut superdicit, admittit: *ἵνα ἂν ἴδωμεν*. Hac narratione ostendit duo simul: & quibusdam prodesse que iis egent, & aliis obesse que non egent. Hæc posteriora que sunt, declarat. *ἵνα ἂν ἴδωμεν*, *καταρτίζονται γὰρ*. Quæ sicca esse volunt, & acris, & amara. Denique omnia medicata à cultu, tanquam à re contraria abhorrent. *Ἐπιθυμῶν ἄνθρωποι*. Verbum ad molitrem designandam hinc aurori vitæ tantum: quod & supra vidimus. *ἵνα ἂν ἴδωμεν*. Non solum facultates *καταρτίζονται* intelligit, sed etiam omnes illas qualitates. Sæpe sic vitæ: quæ forma non agit nisi per illas. Vbi notabis vrbaneitatem. Simul dicit *ἵνα ἂν ἴδωμεν*, esse minantur: simul dicit *ἵνα ἂν ἴδωμεν*, *καταρτίζονται* potius igitur. Accipiendum verbum, ut diximus: amittunt vegetum istum vigorem. Melius dicitur *καταρτίζονται*. *καὶ ἰσχυρῶς*. Fructus sunt diluiores. Necne humore addito: rectè est. At quomodo *καταρτίζονται*, ut dicebat, *καταρτίζονται τὸν χυμὸν ἑαυτῶν*? In his que sicca esse volunt, vel acris, vel amara, nihil ab arte oportet tentari. *ἵνα ἂν ἴδωμεν*. In his enim facultatibus sicca est vitilitas nostra. Quare non sunt immutandæ. Propterea quod ab his esperimus *τὸ κατὰ φύσιν*: quod sanè cultu vitaretur. Exempla opportuna ponit ab synthisi & centuriæ. *καὶ ἰσχυρῶς*. Distribuit facultates in subiectis radicem, caulem, fructum, ramos. Aliorum exempla fecerat. De ramis habes Carpesi festucas, & Caryophyllorum; & Xylobalami, & Xylocasie. Deinde apponit alia que nota sunt ac certa: nisi quod ait de Laphago, quod recenset inter acris. Nostrium haud tale. Tamen ne tam facile damnandum vel Acon, vel Libarius. Nam sanè quod in hortis pro Raudo ostentant, Bulbapathum est, radice sed modum medicata. Frangigenæ virginis Deo dicatæ, quo nomine illud appellant, haud multum abhorrent à vero. Vocant etenim *Ἐπιθυμῶν ἄνθρωποι*. *ἵνα ἂν ἴδωμεν*. Siphidium non nascitur inter mites. At nunc ne vquam quidem.

De Cyrenaico loquor . . . Aretaeus de Silphio loquens, agnoscit in eo hanc graveolentiam, quae in Asia est. Quomodo igitur defecerat iam sua- vespirans illud alterum? quod etiam in obsonio- rum condimenta utebatur? Aut etiam Cappariam fieri deterioriorem ad medicamentum intellige: nam ad culinas sicut longè sitiatiorum. *Ε'νε δ'.* Hoc magis. Cùm supra dulcedinem esse diceret fru- ctuum perfissionem: hic in Corno damnat cam, quae ex cultu capae. Neque succi modò fieri de- teriores sed materiam ipsam quoque. Sanè que- ritur ad iacula. Itaque non mirum, si damnetur ob hoc cultura. Ceterum fructus eius si vescendo est: quare factus dulcior minus cõmendetur, nescio. Notabis loquutione, *τις γανυότατος αὐτῆς λαμβά- νει*. Potius *αὐτῆς* aspirat. *Καθ' ἑσπερίην*. Quia sicca & frigida minus dulces. *πλευρά* quia hu- mefacta. Humidi namque est subire & implere.

Τῆ δ' ἰσ. Sorbum partim accipere beneficium dulcedinis, partim iniuriam odoris amissione.

Ἀρεταίου δ' ἔλεως. Vox hæc respondet illi *ἀ- δυνεί*, in corno. Debilem facit. *Ο' δ' ὀφθαλμ.*

Lupino attribuit verba duo satis scita ad eius im- portunam luxuriam designandam. *Τ' ἁμῶν ὀφθαλμ.* insaniat luxuria calorumum. *Ἐξ ἑσπερίων.* Quod & supra de Amygdalis. Contemnit agricolæ vo- ta, atque in eius studium illudit. *Τ' ἁμῶν.*

Ubertate insaniat ad materis procreationem: si- cut dicimus hippomanes. *Ταὶ τῶν ἰσπῆ- ὀν.* Ars dum studet, ut plantam efficiat meliorem, contrarium experitur cœnium. Est *ἰσπῆ ὀν* de speci & fructificationi. bonam habitudinem dat, ut plantæ: malam, ut parenti. *Ἐὰ δ' ἴτε ἰσπῆ.*

Pulcherrima sententia, quæ respondet illis superio- ribus, *ἰσπῆ ὀν* *σπῆ δ' ἰσπῆ*, *χολῆς*, *καὶ ἑσπερίων*, *καὶ ἑσπερίων*, *καὶ ἑσπερίων*. Ita de suo penu prompsit natura & dis- pensavit. Est enim optimus œconomus: notum habet quid cuique conveniat. Quoniam eadem est quæ dat, quæ quæ fecit ipsa, tum cui tum quod dat. Itaque statim ab initio quæ sunt *ἰσπῆ ὀν*, pos- sident ea suo sibi fato demensuram suam, quantum satis. Hoc est illud *σῆμα γῆς*. Hæc quoad suc- cum. Addit *καὶ ἀπὸ χυμῶν*. Ad eadem principia conservanda. Quippe inter illa & locum bellè convenit. Ideo dixit *ἴσπῆ ὀν*, *ἰσπῆ ὀν*, *ἰσπῆ ὀν*. Repetit inde sententiam de aere & loco, toties inculcatam. Namque ex his & commodum *ἰσπῆ ὀν*, & incommodum *ἰσπῆ ὀν*. Robur acquirunt sibi vnde luxuriant, neque fructum ferant.

Ταῦτα δ' ἰσπῆ ὀν. Hæc sunt quæ obfunt agre- ribus, quæcunque mitigari nolunt. Ideo dixit *ἰσπῆ ὀν*: inania eorum natura principis aduer- saria: *ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν*. Mollitici causa ab aere simili scilicet molli. Vclim tamen scire, quo- modo sit aer mollior in vrbaniis apertis, quam in campis. *Καὶ γῆρας*. Item à terra quæ illis a- liena est. Suprà tamen etiam in non aliena agno- scebat detrimentum. Alienum intelligit, vel nimium, vel nimis parum, vel dulcius, vel aliud quid quod in summa non conveniat. *ὄν ἰσπῆ ὀν*. exitus, egre sso à natura sua. Dixit *ἴσπῆ ὀν*: quia non

mutatur species. Suprà eõm dicebat de bono plantarum statu, utebatur illo verbo *ἰσπῆ ὀν* & *ἰσπῆ ὀν*, pro firmitate: nunc in hac mala condi- tione indunt verbum p̄visionis. *Αἰ δ' ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν*, in quarta decima sectione, probate primò. Habemus & passim apud Medicos, & in libris Ethicorum, & in secundo De partibus animalia crassis sangui- nis *ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν*: Id est immodica & amen- tia ad iras. *Ε'πικρατῆρι*. Tot testimonis ac- cedit & illud: etiam ab his quæ cultum & quaerunt & admittunt, & patiuntur, medioeritatem velle quendam. Fugere namque *τὸ ἀκαθάρτῃ ὄφθαλμῷ*, *καὶ ἰσπῆ ὀν*. Ut ostendat quod toties mon- stris, *ἰσπῆ ὀν* naturam esse. In qua tamen sit latitudo quædam, atque in ea gradus ut in sanitate. Vt aliqua sedulam industriam boni consulant, & ea prohibant: nonnulla offendantur ea diligentiæ quædam medioeriter coli velint. *Τῶν δ' ἰσπῆ ὀν*. Hæc verba pro aliis locis memo- ria tenenda sunt. Latrat enim nos causæ multe.

Lego ἴσπῆ ὀν, non autem *ἰσπῆ ὀν*. Et *ἰσπῆ ὀν*, non autem *ἰσπῆ ὀν*. Et *ἰσπῆ ὀν*, non autem *ἰσπῆ ὀν*. Et *ἰσπῆ ὀν*, non autem *ἰσπῆ ὀν*. Et *ἰσπῆ ὀν*, non in: neque, ut emenda- runt, *ἰσπῆ ὀν*.

Theodorus pessimè translulit hoc initium: *ἰσπῆ ὀν* *καὶ ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν*, *καὶ ἰσπῆ ὀν*. Satio plantarum bifariam agitur, ac dupli- ci omnino genere consummatur. *Ἐξ ἑσπερίων* illud: auxilian retulimus. Et illa, indaganti ratio ve- nerit. Fortasse scriptura reliquit Ratio p̄stiarum.

Ἐκ τῶν ἰσπῆ ὀν, cum summassa materia. Summissum est quod aut ipsummet elatum fuit, aut esse potuit: omnino motum significat. Mi- nores frutices neutiquam scit ex alio summissos fecere. *ὄν ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν*. Non solum genus sed etiam modus. *Τὸ σπῆ ὀν*, neque ex se genus significat, sed qualitatem: quæ hic substantiam aut essentiam dicit, sed qualita- tem: loquitur enim de saporibus. Denique *τὸ σπῆ ὀν* quoque in genere est. Quod autem temere sic evagetur extra fidem interpretationis: mani- festum est ex verbis, quæ mox his respondent.

Κατὰ τὸν ἰσπῆ ὀν. *Κατὰ τὸν ἰσπῆ ὀν*, agnatus. Saltem dixisset subactus. *ἴσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν*. Theodorus *ἰσπῆ ὀν*: Ergo cultus quibusdam commodè adhiberi: quibusdam minime possit. *ἴσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν*. Omitit Theodorus. *ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν*. Theodorus addit Cuminum. *ἰσπῆ ὀν* *ἰσπῆ ὀν*, vires succi deficient. Vulgatam sequutus lectionem. Nos *ἰσπῆ ὀν* legitimus Nam sanè conerà est, ac proficitur. Addit enim succum cultus, vnde fit odor dulcior, & fructus dulcior. *Τ' ἁμῶν*, syluicentis. Quod indicaret insaniæ illius attributionem. Salte addidisset immodicè. Quam quæ sylus hic satis superq; immodica. *Κατὰ τὸν ἰσπῆ ὀν*.

terre molitio, quis intelligat? E' non natu-
re dimotio, quia in natura est, quod de motu esse
mente dicimus. *Kari Tlu paricano, omisit*
Theodorus. At erant necessaria: significatur e-
um modum inter extrema.

CAPUT II.

*II. capit. arguuntur. Colus terram parat ab arborum
commodis, arboris ad aere commodis significanda. Id est ea que
ex arte sunt facimus arbori temperari. Contra dicitur in ar-
bori sunt quia non ad omnia respiciunt arbori.*

Hinc ostendere incipit
agriculturar vititates. Caput hoc
partitur in partes duas. In prima
rationem inuicem communium operum
agricolarum. In secunda docet
quem admodum præcepta ex rerum natura sumē-
da, tradenda, exequenda sunt. At ergo: Cū duo
sint principia ad generationem, & vitam, & offi-
cia (puta fructificationem) plantarum: videlicet
succus & eius temperatura, tam in modo quā in
qualitatibus: & materia sit à terra maxima ex
parte temperatio qualitatū sit ab aere maxima ex
parte ad vtrumque inēdit agricultura, sed diuersa
via, & sine. Nam que terram accommo dat arbori-
bus, fodiendo, stercoreando, rigando: aerem ne-
que arboribus accommodat. Quod ergo po-
test, accommodat arbori aeri. Nam eligat ian-
ones: & munit obuius. *H' dicitur in.* Cor-
ruptus sanē cōtēctus hic verborum: sensus tamen
liquidissimus: quem tāquam succum expressissimum
ex inondatis racemis. *Dicitur in.* Videlicet
aer & terra vnde & aluntur plantæ & conseruantur.
Dirit in plurali, *terre in dicitur in:* quia multi
sunt gradus in vtroque. *Terre in.* Atrescit à
terra auxilia multis apparatusibus. Illud, quod minus
hic opportuno loco: nisi fortasse quod verborum
desideretur, sicut in sequētibz. fortasse deest, *ad-
ditur.* Alioqui sequitur, *in,* otiosum atque inu-
tile. *Terre in dicitur in.* Non est in agricolæ pote-
state aerem mutare, sicuti ne medici quidem, nisi
portunculam in cubiculo conelufam, idque au-
ferre admodum. *Terre in.* Mutare malas qualitates in
eas que conueniant arbori. Quod superest, loca
eligit ab aere noxio nata: vt ab Austro æstiuo, aut
ab hyberno Aquilone, quippe secundum planta-
rum naturam. Item obuias aut eligit, vt locus mō-
tem: aut stantū, vt macris herbulis. Arancis
laurea: aut silice sternit hybernas areolas hor-
torumque vmbraacula teris floribus æstiuis. Hoc
est quod ait, *ad dicitur in: in dicitur in.* Sed eligit
terraz situm pro arboribus, habens respectum ad
mutationes, & anni flatu tempora: id est & ad mu-
tationes que ex anni flatu temporibus inuadunt,
& ad alias que ex natura regionis. Nam Canticula,
Aræurus, Succula, pro anni portionibus agūt:
vt Aufer in Prouincia, & Vulturinus ferē perpetua
Canticula est: tanto magis in Scandinia & Cypro.
Corus autem est Orion, & Capella huic regioni
in qua hæc scribebamus. Triginta sunt anni, eam

Ame huc fors raptiuitrix triginta dies exacti sunt pu-
ri perpetua serenitate: quoniam aut nebulæ, aut calig-
o, aut nubes, aut imbræ, aut futurum humoris im-
penderet apparatus. *Terre in dicitur in.* Vt per-
fice aquam pastæ fuerint arbores, clementia iusta
capellere queat. Etiam hic modum dicit, *terre in dicitur in*
in dicitur in, at eibus antecedit acrotationem. Hoc
verbo, *in dicitur in,* & altero, *in dicitur in,* frequen-
ter vtus ad hanc sententiam. *Terre in dicitur in.*
Sanē recte: vt & benefaciat aer: & malefaciat
multis contrariis affectibus. *Terre in dicitur in.*
cauto opus est: Obseruare tempora, castionum,
putationum, frondari onem, abluquanti onem, pa-
stionum: ne sinister aer angustia oniderit im-
portunus. *Terre in.* Vt in fylis cardua: quo poi-
lie melius & citius resingit. *Terre in dicitur in.*

B purgationes, putationes. Aluis in modum est atque
superior: vbi *ad dicitur in* Amygdalorum: inociu-
cuatio per huiusmodi vulneris. *Terre in dicitur in.* Stri-
giones, cūm agnatos inferre ramulos stringi-
mus. Meic Mao tollit gerantista que infra le-
gitimos pampinos erumpunt. *Terre in dicitur in.* Steri-
corationes. *Terre in dicitur in.* Noluit vt verbo *ad-
ditur in.* quoniam hoc significat tantum habere. At
maræ, ligones, bipalæ, struila suum queque of-
ficium facit. Etiam Batillorum operi hinc nomine
obprehensam innuit. *Terre in dicitur in.* Que sic
permuta sunt: ad dicitur in, & à quā plurimis & quā plu-
rimis libris hoc negotiū curatum sit. *Terre in dicitur in.*
ad dicitur in. Altera pars agriculturæ arum dicitur ten-
tia, pratum In aruis igitur, aliis aliam debent ar-
tationem. Quippe lato solo sileus profundius in eo
qui subest totus, non item. Detectus enim totus
exceptis solibus conelufus vrit. Propere dicitur
dicitur in, & que sequitur. Quia perceptionum
diligentia nihil esse potest plenius: nam quedam
terre omnem deponunt operam ad summū que-
dam non exacte omnem. Icarco dixit in. Tum
aurem in quibus sit aliquid, id aut est diuersum ef-
fentia, vt fodere & stercoreare aut quāntate, vt hic
plus, hic minus aut qualitate, vt columbino aspa-
ragis, stillo Punicæ, pratis equino, arais ouilio.
hoc est, *ad dicitur in.* quia hic, *terre in dicitur in.*
Et *terre in dicitur in:* vt de sulco dicebamus. Vbi planū
arum, & parum pendet sulci in directum, modum
enim à porca in fossas aquam. Vbi in cliuo est:
sulci per obliquum, aut è transverso, ne deterga-
tur gleba, sed retineatur alicubi, quod fecit suber-
bit. *Terre in dicitur in.* Quod laniissimè manifestum
est in sationibus: sic & de fossione: vt admittantur
pluue ad radices. In macra vinea statim circū-
fodimus à vendemiis, vt edē lapsæ frondis pro-
fimo sint. In pinguis etiam tertium partium
Augusto mense: quo tollantur herbe: tum vt la-
xato solo, quod nimium est, exhalet: vt sic admi-
sus exuggat propiore impellione. In gelu nun-
quam, ne terra gelida spiritibus aggregata colorē
extinguat naturalem. *Terre in dicitur in.* Modum
explicat per instrumenta. Attondent enim ac de-
trahunt variis instrumentis, *ad dicitur in.* *terre in dicitur in.*
quorum materia, quibus applicanda sunt instru-

mentra illa, Oleam, Malum, Pyrum. Anchoræ illæ, ex ipsa voce quæ fuerint facie, colligi potest oportet autem non esse ferreas: quando quidem seorsum dixit, *αὐχέναι*. Hæc in historia Balthami aliud quam ferrum ad edecendum Opopalium. Itē vadebis apud Plinium superstitioes Druidarum.

Ὁμοίως ἄλλοις ἐπιπέτοις, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς. An, vulneratis incommodari propter tenuitatem ramulorum. Hoc etiam canit diuinus Poeta: *ἄνθρωπος τενεὶα ἰσχυρὰ δὲ φασὶν ἰσχυρὰ*. Quibus postremis verbis etiam hæc expressit: *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Ego verò satis scio acuta falcula trunco affertur, quàm hebeti, quoniam discerpitur, non cæditur. quanto magis manibus sit enim distractio. Tanto etiam eodem odium quod aridum est, fæcabitur, quàm rumpeatur. Quid igitur sit illa anchora, quam sepeauerit à nomenclaturæ *αὐχέναι*. Τὰ τῶν ἀνακτενέρα: quæ sic appellatur ab affectu. Sunt enim apæ pabulis, *αὐχέναι τῶν ἀνακτενέρα*. Quæ voce etiam stringendi tempus innuitur simul, quippe dum tenera sūt.

Ὁμοίως ἄλλοις ἐπιπέτοις, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς. Hæc est pars partis superioris, scilicet quæ ad arbores spectabat. Quæ vites, inquit, antequam puritatem temperatorem: *αὐχέναι τῶν ἀνακτενέρα* à tempore diuisio. alia à modo: *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Quoniam quædam si humiliores cubibantur, serius fructu asiccat, itaque etiam maturant. Quamobrem à frigidioribus occupantur. Hæc de causa dixit: *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. id est ad fructum respicientes. Eius enim causa vitem serimus, alimus, fingimus, castigamus. *Ὁμοίως ἄλλοις ἐπιπέτοις, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς.* pars hæc accuratissimi consilii plena est: Vbi etiam dogmaticè hætesim Hippocratis approbatur. *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ* à singulari, vbi supra dicebamus; euentus animaduersiones ad iugum rationis sub cuius signis militandum est bono Philosopho. Qui verò sine ratione, secutus consuetudines atque euentus, operatur: Fortasse, inquit, is rectè ager: nescit tamen, se rectè agere. Hoc dicit: quia scimus, cum scimus causam quam obrem agimus. Hoc ei simile est, quod est in Ethicis: Quod iustus fuerit, ager puer, aut etiam infans, vel fortuito, vel temere: at non ager iustus, quia non dicitur à recta ratione. Qui hæret consuetudini, neque alia mensura metitur opus suum, quàm ea sententia, Hoc ita fieri solet: causa nota non est. His verba ostendit: suos libros, quasi leges quædam, esse agricolis necessarios.

Quod si quis dicat: Complexus agricolas hæc omnia ignorare, quibus tamen optime procedat: huic respondendum: huiusmodi homines artem sibi *ἰσχυρὰ* in animis suis excitasse atque constituisse: neque causas, vt est eorum capus, ignorare. Propterea dicebat: *αὐχέναι τῶν ἀνακτενέρα*.

Ὁμοίως ἄλλοις ἐπιπέτοις, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς. *Ὁμοίως ἄλλοις ἐπιπέτοις, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς.* notam habens causam. *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ* *αὐχέναι τῶν ἀνακτενέρα*. fortasse, fortuito, non consultò, quemadmodum, inquit, sit in medicina. Quid si hoc tempore extirpisset Theophrastus? Videret enim impurissimum ac nequissimum omnium impudentissimorum, à tritricibus, vbi piosæ Pharmaco-pozio medicamenta, in vrbem satis illustrem nihil præter audaciam importasse. Quam vt oportuit à Magistratibus castigatam, ab eorum in-

A cubis fota est atque etiam aucta. Quam infaniam qui sustulisse de buerant, stabilitam voluerit. Ita nunc suffragis atque factioibus creatur vna hora medici, quos igni seclerum suorum penas dare æquum fuit. *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Namque Empiricus frigidum applicabit calcæcto, etiam si neruus detectus sit. In nerui punctura basilicum apponet. Canis rabidi murum præcipitabit ad eam solidationem. Quoniam in simulibus affectibus, dissimilibus locis, aut causis rectè fuisse ferit.

ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ. Quod in planta prauum erat, aut in agro corrigat. *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ* *αὐχέναι τῶν ἀνακτενέρα*. Hæc vt *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*, non designat indudum, vt alibi sepe sed singulas species. Diuisit enim *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Dixit enim, tam in subiecto, vt arboribus, vineis, quàm in opera, *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*, quàm instrumentis, & modò, *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Τὰ τῶν ἀνακτενέρα *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Quod toties elamat Galenus, atque etiam facit cõiciat: quod docet dauinus Præceptor in secundo Posteriorum, & in primo Diuina Philosophiæ. *Ὁμοίως ἄλλοις ἐπιπέτοις, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς.* Hæc est secunda pars quæ catharg autoris vtilitatem. Duo eam sint in omni arte atque scientia. Singularium notiones ab experimento & animaduersione: & vniuersalium comprehensiones ex illorum collectione facta per intellectum diuisiam de illis quid sentiret, declarauit: de iis autè qui vniuersalibus tantum adharrescunt, atque vni student contemplationi, neque procedunt ad particularia, sed ibi pendent, nunc agit.

ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ. Ac quietus dedit soli contemplationi, contemptis singulariù designationibus: quem ad modum faciunt medici metho dicæ: Hi, inquit, in solas rationes, solasque causas intendunt. *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Ided dicebat Aristoteles, Mathematicum non duci enim aliquo, sed solum *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Imò verò spectatorem vocat non aditorem: quia caret fine, bono scilicet: Non tamen omni bono, vt quidam putant, & ibi redarguit Philosophus, sed bono prædicto. Omnis enim scientia bonum habet pro fine. Bonum autem est ipsa etiam contemplatio: vt est in X. Ethicorū. Atque in proœmio de Anima, bona *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ* vocat scientias. *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Nunc explicat inane satagendum multorum: qui in contradictionibus vt tam consunt, vt sophista: neque in communem quicquam conuertit societatem: quæ tamen sola solus hominis est. Quicquid enim agimus, & spectare debet vt vna simus, vna viciamus, atque etiam vnum in charitate. Hoc sanè homo est *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Τὰ τῶν ἀνακτενέρα. Quod in omni sit contradictione atque disceptione: vt omnino tollatur aduerfariorum tota sententia: aut aliquid saltem pars. quæ propter dixit, *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ* *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Tametsi omnibus artibus e omnunc est, vt præceptiones controuersæ sint: tamen in agricultura illud est peculiare. *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Περὶ τῶν ἀνακτενέρα. Explicat quid si illud *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. Quidam enim respicientes ad regionem tantum, dispartunt nihil fecios de omnibus quæ agenda sunt, *ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ*. *Ὁμοίως ἄλλοις ἐπιπέτοις, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς, ἡ δὲ τὴν αὐτῆς.*

At enim-

At enim uerò cum aliquando eueniat aliter: non possumus ex illis vniuersalibus iudicare, utrum sit melius atque eligibilis. *Αἰσθησιώνων*, tam eo modo quo prædicant, quam contrario. Omnino codex hic mutilus. Itaque sic addit Theodorus: quasi pro flatu aeris culturae opus pronuntiat. *Ὅτι τὸ πρῶτον*. Ostendit, non ad solam regionem spectandum esse, sed ad finem in quem intendit natura. Natura autem non à sola regione, sed ab aliis item multis mouetur ad finem. docet id exemplo melfis: quæ et cætera comprehendamus. An igitur: Oportet esse talia officina nostra in agricultura, qualia possint respondere temporibus. Verbi gratia, in frugibus ferendis eam ponere operam, quæ sub æstate de finet earum maturitatem. Is enim illorum finis: id tempus huius finis caput. Et fortasse codex corruptus est. *Ὁμοίως δὲ ἀλλοῖσιν*, addit aliam præscriptionem: Neque regionis, sed neque anni constitutionibus nimum tribuendum: sed componenda omnia cum arborum natura *ἐπιπέσει*, quoad qualitates: *ἄλλοις γὰρ*, quoad motum.

Καὶ ἀπὸ τῶν ἐν φερόσιν. Mirum, quoties iam τὸ φερόσιν, posuit pro cæteris omnibus plantis quæ non sunt arbores. Non enim audeat ponere pro genere, & postponere illi voci, *ἀπὸ φερόσιν*. Hæc igitur dicit, ut iam adulescere eurentur. Tum *ἔτι ἀπὸ ἀπὸ τῶν ἐν φερόσιν*, de seme nibus. *Ὁ δὲ πάλαιον*. Siquidem horum natura sæpe deprauatur, & aberrat à seipsa: in quam deerrationem abigitur sæpenumero à temporum importunitate. *Καὶ τὸ αἰσθησιώνων*. Tres ponit conditiones: primam in his quæ exprognantur ab æris iniuriæ eundem earum quæ sunt inueniunt, nec defatigantur: *ἀπὸ αἰσθησιώνων*, tertiam earum quæ repugnant *ἀπὸ αἰσθησιώνων*: ut non solum sustineant, sed etiam superent ac vincant contraria qualitate: nec ab æstu cale fiant, ut Olea quæ serò maturar: & Vitis illa quam gelu coquit. Tò δὲ hic est *ἀπὸ τῶν κηρύκεων* quæ si dicat: tametsi non omnia exprognantur ab æris sinistra temperie. *Καὶ δὲ ἀπὸ τῶν ἀπὸ φερόσιν*. Id quod etiam nature hominum videatur euenire: quorum aliqui resoluuntur à medicamentis: quidam obediunt, nec leduntur: alii ne mouentur quidem. Notum habuimus ciuem qui in capitalium drachmam catapotiorum scammonæ semidrachma nihil emoluit fuit. *Ὅτι τὸ αἰσθησιώνων ἀπὸ φερόσιν*. Hæc sunt, inquit, causæ quæ eicnt inter Autores in artibus dissidia. *Ὁμοίως ἀλλὰ*, dicit aliquis: Estne tona hæc contemporario controuersatio non est. Omnes enim conueniunt in quibusdam quæ cõfessa sunt ac recepta pro liquidis: neque in his dubitat quisquam. *Ἐ δὲ ἀπὸ τῶν ἀπὸ φερόσιν*, quibus de seipsa res fidem fecere. Ea partim sunt vniuersalia, *ἀπὸ φερόσιν*, partim *ἀπὸ φερόσιν*, quæ id est *ἐπὶ τῶν*. Quia singularia nihil aliud sunt quam species diuise ac seclæ. Est enim *ἐπὶ τῶν*, id est quod *ἀπὸ φερόσιν*, unde nostrum *secere à uide*. At quomodo facta sunt separata: quibus inam differentias? *Γενεσις δὲ γαίης*. Ut utrunque colligatur, & plantæ natura, & ipsa regio. *Ὁμοίως δὲ* Declarat quæ sint, de quibus conueniat inter eos. Ita facit auditorem, & docilem, & attentum tanto magis, cum

A dicit: *αἰσθησιώνων*. Alibi etiam auditor ad rem haud difficilem explicari ad causas ipsas uisus. Hæc autem tota pars sumo totius opera commodotes proœmii uices præstitit.

Lego *ἀπὸ φερόσιν*, & τὸ αἰσθησιώνων, & φερόσιν, & ἀπὸ φερόσιν. Et τὸ αἰσθησιώνων ἀπὸ φερόσιν, ἀπὸ φερόσιν: sua sustinet positæ. sed in libris Græcisticis scriptorum, is error frequentissimus.

Theodorus, *ἐπεὶ*, uicissitudines temporum, quia dixit *ἐπιπέσει*. *Τυφίς*, decacommunationes. Etiam lignationes in sylua cædua, ut lætius resurgat. *Ἀγροίον τῶν*. Quibusdam aduocis: an mucronis sinuata euasit leuorem facit esauram? *Ἐλλοίως γὰρ* laborem uicibus, sanè iudicium nostrum *ἐπὶ*. Cæcium uisum priuato sibi separatum *ἀπὸ τῶν ἀπὸ φερόσιν* vindicauit significati, hic *ἐπὶ* uulnus. Lego apud Theodorum, An maturum non aucte immaturum? *Ἐπεὶ τὸ φερόσιν*

B *ἔτι ἀπὸ φερόσιν*, in breui longuè paluite amputandas. Lego an non auctem in. Quod si ita scriptum reliquit: sanè peregrinum loquuntur. *Σαυίς*, spectatio durissimè melius per uerbum, Consideratio. Nō enim sunt linguæ Larine diuisæ, per tam *ἀπὸ φερόσιν* numismata simplicissima. Huc igitur spectat agricultura. *Τὸ δὲ ἐπὶ τῶν ἀπὸ φερόσιν*, & *ἀπὸ φερόσιν*. Sed disputatio quæ reru expulcet causas, de singulis agatur, necesse est. Omitto barbaram loquutionem: agatur disputatio: quod uerbu fecit Proxum in suis interpretationibus: sensus non conuenit Græcæ sententiæ. Non enim *ἀπὸ φερόσιν* hic est disputatio, sed ratio, neque causas explicat, sed habet. ratio nãque in se causam continet. Neque disputatio fit de singulis, sed in genere completur causæ singulorum. *Κατὰ τὸν ἴσον*

C *ἴσον*, fieri forsitan potest. Omnino negligenter præterit efficacia uerbi, qualem supra itas expli cuimus. Tò δὲ *ἀπὸ φερόσιν*, per seclusus, qui ut atque rem tenet. Opus ipsius dixit Philolophus perfectum: quod ab opera recta finalis, & à recta ratione proficisceretur. Theodorus ad hominem transferre maluit, qui præstare possit. *Περὶ δὲ γαίης ἐπιπέσει τῶν ἀπὸ φερόσιν*. Commoda tractus, quem aliqui colunt, in vniuersum sæpenumero capiuntur. Nemo hinc intelligat Philolophi sententiam. Non enim de agricolis loquitur hic, sed de agriculturæ artificibus: qui nullum modum capiunt in libris suis, quin hic etiam obtretationem, reprehendit enim Theophrastus ipsos. *Κατὰ τὸν ἴσον δὲ ἀπὸ φερόσιν*. Orbis uniuersi conditione circuitionemque orbis uarietis conditio non una est. Neque in opere agriculturæ committi quicquam erroris potest, si referatur ad uinner si partes. Nulquam enim non inuenias aliquid quod cooperat, si hoc hic noer. Si mense Iulio seuerim Triticum in Vasconia: non erit reprehensionis locus apud Theodorum, qui uniuersi conditionem narrat. Est enim mensis Iulio in aduersis terris hyems. Hoc exempli gratia posuimus, ita hæc simbrez paludamentum deturparum. *Κατὰ τὸν ἴσον* auctem hic intelligit temporis conditionem ex qualitatibus, & *ἀπὸ φερόσιν* recursum. *Κα-*

de arboribus in quibusdam sunt inveniunt. Scilicet afficitur, ut patrum depraveat Pharmacis, quod est unum extremum; partium sustineat, que est media natura; partium refragetur, quod est alterum extremum. At longe alter Theodoros, arte medendi se tuen atque defendere solet. que similitudo? Namque agricultura est medicina plantarum; & medicina est agricultura hominum. *T. de arboribus in quibusdam sunt inveniunt.* Quam explicare difficile non potest; licet ratione intelligat *res arborum.*

A det ac calet: tertium adurgendum est. Quando nam fit: ut maderet, ac calear? Duabus anni temporibus inter se similibus, Ver & Autumnus. Non enim inter se differre qualitatibus ac temperantia, ut litigat Galenos, sed ordine solo qualitatum. Nam relique duae partes anni, ut ita dicam, factiose sunt: una enim ex quatuor qualitatibus dominantur, non sine alterius societate. Ut hiems praegelida sit atque humida: aestas calida & sicca: utraque in excessu utriusque sunt ergo per se partes. At Ver & Autumnus, non incho per se partes, sed illarum partium partes: & earum extrema simul & media. Autumni siccitas est declinantis aestatis extremum, simul cum ea caliditate, qua plurimi fructus maturantur: sicus partem priorem spectes. Finis autem ex contrariis, in Vere ordo

CAPVT III.

111. capiti argumentum. Deponenda tam feminam quam plantam bono, cum terra citius ad conceptionem atque fructum: citius veri cum maderet & calet diuina: Vera, an Autumnus aptior sit ad hoc.

A T. de arboribus. Incipit, quod pollicebatur, ostendere cognitionis atque perceptionis facilitatem: Summa, inquit, re non terere terram, nisi ad id est in uitantem. Cum enim citatur ad motum ministerii, quod facit ad parturitionem: tum ei dandum negotium vel seminum, vel consouionum. Hoc est verbum illud, *de arboribus*, toties dictum. Id ut planus faciat: affert ab animalibus similitudinem. Frustra enim coitus est & inanis, nisi in matricem eo tempore immittatur, quo turgescit matrix, nec temere potuit participium, *de arboribus*. Sanè dicitur Plato, matricem esse, tanquam animal alterum: nec id tacuit Aretzus. *Quod Aretzus* minor propositio syllogismi, ut concludat esse dandum quando turgescit. Declarat illam turgescientiam duabus qualitatibus, madore & calore. Huius enim est materia corporis futuri, quem fetum appellatur. Calor autem est, aut elementaris ad supplementum naturalis, aut celestis ad animantis rationem, quam toties vocat *de arboribus* Galeus. Quin alia quoque requiruntur: videtur amotio impedimentorum, ne quid ei incommoda, puta aeris cuius maxima sunt momenta vel ad noxas, vel ad vititates. Propterea subdit, *de arboribus* *de arboribus*. Plus innuit, *de arboribus*, quam *de arboribus*: nempe qualitates tum indite primæ, cum peregrinæ accessoriae ab exhalationibus & astris. *Tertio de arboribus*. Vnam terræ post conditionem consequentem aeris illam mediocrem comparationem. Ea est facile potest, & findi & circumfundi, atque amplecti semel. Poeta: *puisres glebe res solutæ, terra*: ac in ipsâ propterea æqualiter agere solum dicat ac que solutem: quodammodo enim liquefecit sicca, vbi ad pulueris exiguitates adiunguntur. Itaque idem in pulcherrimo poemato, quod Moretum inscribit: *Foramibusque liquatur Emundata ceras*. Inde alias alias conditiones hanc ipsam consequentes. *de arboribus* *de arboribus*. Hoc ipso efficit in semine facilitatem, qua possit in plantam prodire: tum in planta potestatem ad accretionem. *de arboribus*, aetnue: ut alibi passiuè de plantis. *Tertio de arboribus*. Primum est, eodem turgescit, eadem cum ma-

B alius ac præterea siccitas minor: quia multum est reliquiarum ab hyeme in humore. Itaque ex hyemis atque aestatis um accessio, tum decessio fit Ver & Autumnus. Idcirco Theophrastus simul hæc tempora comparat. quod & alibi facit. Neque alia re differre: nisi quod Ver accipitur ad calore, qui iuuat ferendo: Autumnum sequitur frigus, quod afferat non eodem modo eadem vititates. Nam neque vitæ generationem, neque impedit augmentum, sed differt ita, ut tarditate illa futurum ex acquisito robore crementum repræsentet. Dixit *de arboribus*: quia nonnullos etiam sub Cane, dicebat alibi operari. Et *de arboribus* melius *de arboribus* saltem quoad arbores. Nam multarum plantarum semences hinc fiunt. *de arboribus*.

C Statim ante ipsam comparationem potuit argumentum ad concludendum: ut ab ea sit prærogatiua. Communiter verè ipso, non tamen apud nos: Solas luglandes Februarii pamburis, ceteros omnes arbores Nouëbri ac Decembri, duabus de causis. Prima est, quod arbor vacua est ab omni & opere & impetu. Itaque tota natura in se collecta *de arboribus* inuitus, que collectio perpetuat vi frigidis circumfatis. Altera est, quod sub terra tum calor est, non cuocatus ab extero calore. Is calor radicem fouet: cum ea frigidus inieci nature legibus. Tum radix sibi tota viuit, nihil euocante ad scipsum stipitem. Vites hæc vidi ad vindemias, ad mensē vsque lulium ponieatra tamen gelu, miratus admodum, qua ipse foliata fermenta pangerentur. *de arboribus*.

D Hæc *de arboribus*. Tunc est madens & calens a sole. Verè maderet, ab hyeme facta humoris impressione: Autumnus, appetente illa eadem hyeme de calore idem *de arboribus*. Sol calefacendo agit, ut sit, quasi forma: humor, quasi materia. Sanè solis calor alius ab igni: animat enim, aut animas sua conscriuit similitudine. Dicebat: *de arboribus* *de arboribus* *de arboribus* *de arboribus* *de arboribus*. Idem addit: *de arboribus* *de arboribus*. Is affectus mollitiei sæpe in hisce libris adducitur ad genitalis aeris commendationem. *de arboribus* *de arboribus*. nihil rore mollius & est causa quare sit *de arboribus*: alie enim ros. Quod & diuina Poeta: *tantum ros nocte respicitur*. Ratio: quia humor est, materia est: quia tenuis, subit: tum attractus a sole percussus est, & aliquid sibi comparauit ad generationem: apparant enim

enim formæ vehit secum . quamobrem animalia quoque ex eo progignuntur . *ὅτι τὸ ἀνίπνω* . Tribus causis quas afferebat , humore , calore , aeris temperatione mediocri . Nulla humiditas mediocrior , quàm roris est : siquidem inter aerem & aquam exemplum eius virium ex agro Cyrenatico : ubi præstat aquæ vicem vtriusque , tum terrestri , tum pluvialis : itaque facit ac feliciter ex- eunt sata atque etiam gerantur . Hic non inuertitur : si solet : prior enim est *ἡ ἐπιπέδη* quàm *ἡ ἐλασία* .

Ἐπεὶ δὲ τὸ ἀνίπνω . Etiam Autumnum habere tale temperamentum : quamobrem ei quoque supra germinationis vim attribuebamus . *Ὅτι ἂν ἰπνωτὸν τὸ* . hæc est comparatio temporis vtriusque : Præstantiorcm Vere Autumnum : quia plus tum caleat tellus . *Ἐξ ὧν τὸ ἐλάσιον* . Non tamen verum est , si legas . *ἰπὸν δὲ γῆν* . Extante calore supra terram , melius radicari : imò sub terra & supra terram frigore : itaque vini docti emendantur , *ἰπὸν δὲ γῆν* : atque ita legit Theodorus . Neque constare orationis si legeres *δὲ γῆν* , id est calore , non attem *δυσπῆλον* , calida . *Διὸ ἂν ἀνίσταται* . Valida oportet esse principia , vnde fit ducenda generatio atque etiam vita . *ἀνὰ τὸ ζῆν* , vt non solum gi- gnantur , sed etiam viuunt . Quippe ex imbecillis quoque principijs , fieri potest generatio : at vita produci non nisi ex validis . *Ἐὰν* nunc intelligitur non adus animæ in corpus , sed tractus illius . Con- clusio iam dicta est : calore opus esse . Altera con- clusio : felicem esse germinationem . *ἄριστον τῆς ἐλε- γάτης* . Vere comite : imò Vere duce . Neque solum *ἐλάσιον* , quo designatur Autumni temperies , sed etiam *ἐπιπέδη* , quod indicat in ista ipsa tempe- rie vini .

Ἐπιπέδη ar. expressa ratio *καὶ ἰπὸν δὲ γῆν* , quoniam terra prægnans est . Lam alibi dictum est : in terra esse omnium seminum potestatem : Dixit , *καὶ ἐπιπέδη* ar. quasi processerit ad aliam futu- ram , priore sarcina fortandi exonerata . *Τὸ ἂν ἰπνω* . Postea quæpi descripsit Autumni commoditates : ex eorundem sententia demonstrat veræ sationis intempestiuitatem . Vere terram ex hy- bernæ frigoris reliquis etiamnum rigere : neque aptas esse ad germinationis officium radices . Iccir- eo præcipiunt , Autumno potius arbores ferri : mo- do arborum natura ferat . Quasdam enim non fer- re : Pyrum enumerat , & Malum . at nos has etiam . Addit *τὰ ἄλλα* : quia tenuia superuenienti frigori sint obnoxia . *ἔξ ἁλλῶν* . quoniam lignosorum na- tura ferè abest à facilitate germinandi . At hic que- rit que *βλαστῆς* queant . Ita sibi constat hæc sen- tentia , tum concordat cum superiore : non ad anni solum tempora , verùm ad plantarum quoque na- turam spectare oportere . *καὶ δὲ ἐλάσιον* . De- clarat quamobrem à lignosioribus abstinendum , quia est in earum siccitate imbecillitas aduersus hyemes . *Ἐπὶ τὸ μὴ μὲνίσθη* . Alia ratio , Au- tumnum prægnantem esse : satis poeticè temporis attribuit , quod plantarum est . Ea tempestate ple- na sunt omnia interno succo : nihil enim prodit . Suprà tamen dicebatur : *καὶ ἐλάσιον* Autumnalem esse pulcherrimam . dicendum , de arboribus que

A perfectæ sunt : at que panguntur , succo esse rurgi- das : itaque verè parere . Prægnantem igitur dixit Autumnum : Vere igitur posse parere : at Vere pa- ctas nuper conceperet : quia pactæ nuper . Parere igitur *παρά* . Metaphora sumpta ab animalibus , quæ fetus præmaturè edunt , atque iccirco ca- eos . Ita *παρά τὸ βλαστῆσαι* : quibus fructus nul- lus . *Τὸ δὲ γῆν ἀνίπνω* . *Ἐπιπέδη* . V- triusque ergo eum fit idem pariendi præstitutum tempus : in alteris fieri potest apparatus ad perfe- ctionem propter tēporis tractum : et sunt Autum- nales : in alteris breue temporis intervallum : his excludit angustij futura m pleniorcm . *Ἐπι- πέδη* qui diu gestatit vterum . ad Vere vsq; vterum intulevit . Cui parisi diuiculus imminet . Verbi prægnantium seminarum . *Ἐπιπέδη* *τὸ πῶν* . ostendit , se recitasse , de quibus sit iudicaturus quòd mox faciet capite sequenti .

Lego *καὶ ἂν ἰπνω* non *τὸ ἀνίπνω* : pudendo scripserim et roteo , tum supra non semel , tum infra . Et *δὲ γῆν ἰπὸν δὲ γῆν* sic & mox . *καὶ ἂν ἰπνω* . Et *τὸ μὴ μὲνίσθη* .

Theodorus , ubi scripserim *ἐπιπέδη* , *ἔπι- πέδη* : omisit *ἰπνω* . cum tamen hic de viroque agatur . Quippe Autumno felicius & seruius , & pangimus arbores . Et mox *ἀνὰ τὴν ἐπιπέδη* . & male *τὸ μὴ ἐπιπέδη* vulgum vocat . Est enim vulva pellis illa imā sceminis , nec aliud quom volum : vnde & scorta dicta . at intērius vas , matrix . *Βε- λητίον* , libenter . Fortasse minus implet illum si- gnificatum : designat enim hic appetitum , a mul- ta libent , dum fruor , quo nunquam appetit . Et semper matrix affricationes , ac nullan ones suse- pit libenter : non tamen semper vult , aut expetit . *Ἐπιπέδη* . Latum apertum ad educanda sata . *Ἐπιπέδη* . confusione : pe ssumè . Fabarum , & Milij multorum cōfusio est . At *καὶ ἰπνω* , qualiterum in materijs sese vniuntibus . *Ἐπιπέδη* . Non- dum Hyemis algore esse decussum , ambiciose & peregrinè . *Ἐπιπέδη* ad pariendum propensa . sub ipsas parturitiones . partui proxima . Valco- nes , imminete partui dicunt .

C A P V T IIII .

D IIII . capitis argumentum . *Pernas antequam Autum- nibus cōditiones . Non idem tempus esse omnibus commodas re- gionibus .*

T *ἰπὸν δὲ ἄλλα* . Dat sicut iudicium : atque anteposit Veris cōditione Autumni cōditionibus . Seriatim vnde disponit rationes que plane sunt . Hæc est prima capitis pars , fundata penitus super temporis habitudinē . altera subtilius atq; exactius agit . non ad Vere aut Autū- num omnibus respiciendū . Alter in Æthiopia & India propter æstiuos imbres , atque in Ægypto propter Nilum . Alter in Lacōnica , propter situm regionis : palustris enim . Alter vbi tēperatus aer . aliter , vbi & clem & fluosum . ita Sapientissimus sitem

13. Suprà tamen dicebatur : *καὶ ἐλάσιον* Autumnalem esse pulcherrimam . dicendum , de arboribus que

suffulit. *Και τὸν αὐτὸν*. Opponit superiori sententia de Autumno eobitutum, ita destruit argumentum experientia. Tum addit rationem: vitium explicando veris commoditates & noxas Autumni. *Ἡ τῆς χειμῶνος*. Sicut aduerfarij non omnia iubebant Autumno fieri: non enim exilia, non lignosa. *Και τῆς ἐπιχειμῶνος*. Non feruntur succisid, ea que propter succos. *Αὐτῆς τῆς ἰσχυρίας*. Nullum illi præstantius habent argumentum quàm quod ostendit: Autumno latas præsto esse Vere: vt quod tum conceperint, nunc edant. Idem, inquit, nihil fecerit in us que Vere panguntur. Namque fœtæ nihilominus eæ sunt quàm illæ que Autumno ferrebantur. Idco dixit *αὐτῆς τῆς ἰσχυρίας*. iam idem impetus æquè intus est. Quod si quis dicat: tardari propter hanc recentem mutationem: addit, acris tum conditioes esse omnes genitales. Ab us tantum iuuari, quàm officiat: a translatione. Quantum propter hanc differatur: tantum ob acris præstantiam accelerari. Propterea dixit, *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. tempus genitale. quomodo idies calidi ac longi: quid tum postea? Nam his item cunctis nostræ illæ Autumnales commodas potiuntur. Quare par est, eas plus tanto proficere, quo diutius iam affluerint loco ipsi: quasi iam in colonia conscriptæ ciuicissæ etiamnum videntur potius inquilinæ. Itaque omnino arborum Autumnalis satio magis apud nos laudatur: quæ Vere deponat, inuenias neminem. *Ἡ δὲ τῆς χειμῶνος*. fortasse, magna enim pars interit sub Cane. *Και τῆς ἐπιχειμῶνος* etiam sic, quemadmodum scilicet Autumno. Nō est verum, tam firmam perducere ad æstatem. Illud enim pro maximo fundamento statuebant opinionis iux: Vere nihil segnius radicari: idq; duplici de causa. Hoc enim denotat illa verba: *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. quæ prima causa: *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. propter platariorum propensionem, que iam affectant germinationem. Hoc enim dixit hie *ἵνα ἡ ἰσχυρία*, quod tum albi tum mox *ἵνα ἡ ἰσχυρία*, in expresse alterius causæ, que est *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. Addit & ab aere tertiamque ita persistit in priore diuisione, à terra & aere. *Ὅτι τῆς ἐπιχειμῶνος*. Docet, acris vim etiam subter terram opus facere: idque ex radicis natura: quādo aut non plus demittatur, quàm quantum subire solis queant radii, aut minus bona sit, si sit porrectior. Hoc addidit, quia radius si pro luce accipiat: falsità est sententia, si pro calore: nihil vevior. radices enim erimus admodum frigidis. *Ὅτι τῆς ἐπιχειμῶνος*. Quemadmodum supra, post Autumnis assertionem Veris narrabat incommoda: sic hoc loco, post aduersitas pro Vere rationes, conuertit censuram ad Autumnis examinationem. Que feruntur arbores Autumno, iis Hyemis superuenit plurimum incommodari: itaque interit: quod Oleis visus est. Deglubi namque frigore: item hui, quippe cuius corticem faciat crassiflorem. Hoc verò arboribus perniciosum: strangulantur enim. Hoc sanè Cerafo contingit. aliud detrimentum. *αὐτῆς τῆς ἐπιχειμῶνος*. succus qui in corde est, secerescit. Ac nequis hoc reiciat

A propter duas arbores, addit: & alias multas. *Αὐτῆς τῆς ἐπιχειμῶνος*. acutari obsecutionem. Fortasse quispiam exumat arbores que Hyemē ferre nequeant quemadmodum supra eximebantur que pati non poterant æstatem, Pyrum, & gratia & lignota. ita hie, *αὐτῆς τῆς ἐπιχειμῶνος*, id est præteribat ac terminum statuat ita vt de us dicat, que hybernas impulsionem tolerare voleant: eas melius Autumno statui. Quo fit, vt cum vtroque tempore probè deponantur: si melius habeat Autumno, melior sit autumnalis satio. Quocirca dixit, *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. De us loqui que iuscipere queant vt ræque lationem. *Ἐπὶ τῆς ἐπιχειμῶνος*. Sunt, inquit, alia præter hæc argumenta. *Τὸ ἐπιχειμῶνος τῆς ἐπιχειμῶνος*. hoc repeti: quia dicebat *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. *Και τῆς ἐπιχειμῶνος*. hoc etiam repetitur huc ab ipso statim vt subulo disputationis, sed petissem dixit, *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. nam neque verè, neque constanter. supra modestus, *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. *ἀλλὰ τῆς ἐπιχειμῶνος*. conclusio naturam ipsam dicat: potiorē esse veram arboris sationem. Quam conclusionem firmat eo robore: si ex legibus nature est: vt quod tēpus est propter magis ad arborum robur, id eligatur ad earum sationem: Vt eligatur: quia fit idoneum magis. Minor proposito iam probata est. maiorē probat à simili, & à minoris inquit: quod tempus maxime videtur arboribus incommodum, id eligunt alicubi ad sationem: propterea quod illis in locis tum rectè valeant arbores (hoc autem sub Canicula fieri quibusdam regionibus) tanto magis commendari debet tempus illud quod vbi que locorum pereommodum est. Hoc autem Vere esse, & pro consilio habetur, & supra declaratum est. vbi videmus appertā fallaciam in syllogismo. Argumētatur enim ab affectu arborum que iam sunt stabilitæ, ad affectum earum quibus inchoatur tum demum constructio. Similitudo autem tēporis canicularis & vernæ, est à minori ad maius (vt dicebamus). Namque sub Cane que fit satio, certorū tantū locorū est: Veris autē commoditates longè magis communes. Est etiam, sicut inuēbamus, equalis: quippe in germinando. Namque Vere *Και τῆς ἐπιχειμῶνος* arbores: sub Cane *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. Aded igitur *ἵνα ἡ ἰσχυρία*, benevalent: vt etiam opus faciant. Imò verno operi, id est germinationi superaddunt opus, id est ad germinationem. *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. Cùm tamen transfrendenda esset opera illa in Veri ipsi: tamen in tempe statis illius agricolæ rationem inuenit, malunt tum serere. propterea quod in æstatu tunc est, que fit *ἵνα ἡ ἰσχυρία*. *Ὅτι τῆς ἐπιχειμῶνος*. Alius conditio regionis, vbi frequentes imbres æstiuæ: vt in Æthiopia: aut aliusmodi aqua, vt in Ægypto Nilus: ibi quoque conditioes aeris sequendæ sunt. Non enim Vere aut alia satione anni, sed aut ante aquas illas, aut statim post, sationes faciendæ. In hæc desiliat: dum vult offendere Veri eligendum ad arborum sationem propter temperiem. Quia similis temperies aliquibus locis alio vigeat anni tempore: quod tempus ibi præferatur verno tempore. Ita Ver à nobis anteferendum. *ἵνα ἡ ἰσχυρία*.

ΜΙΛΩ. His ita constitutus elicit hanc sententiam. Fortasse meliore consilio fieri secundum temporum naturam rationes accommodatur; que tempora Veris vium præsertim temperatas quoad peculiaris, alius locis esse, ubi mediocriter acris fit habitudo. Vere feratur ibi, ubi verò salus rigue rigationes *ἀριστα*, aut aque pluuie aut palustres: æstate sub canicula fiat aque id velut in agro Laconico. In æstiva regione Autumnio ponantur. *Χυμωσίνης γαίῃ*. Huius solius extreme lægis rationem reddidit: aliarum non item, quia plantæ sunt. Paratur enim acris ac locorum respectibus temperatio. Consulendum autem omnino bonæ radicem habitudini, pro carum namque robore futuram germinationem. Omnia plana sunt ac tones declarata. *ἡλικωμωσίνης*, radicatio.

Lego et *ἴσῃ* *ἐν* *ἐστὶν* non autem *ἀίεσι*, ut toties miserè nimis erratum est.

Theodoros, *ἀριστα* fructuum: quoniam ob suæ cui expentur. Cæterum omnino aut mendolus eodem aut ambrosio verba. Nemo enim dixerit: satio succorum neque fructuum. *Τὸ δὲ γὰρ ἴσῃ γῆν*, humi tungorē sanè verò: tungor in ipsa voce. *Τὸ δὲ γὰρ ἴσῃ*, que exaltantur, simplicissimè, que subitas terram. Multa enim exaltantur, que non tegit terra. Trivialis Cæozela. *Εἰ τῇ ἰσῃ ἀριστα*, intestinū, haud rectè. Omnis succus sub cortice quacunque in parte, intestinus est: ac non omnis est in corde. Sic enim medulla ex animalium analogia dicitur in Historiis. *Πορὸν*. Quod visus deiecit, incinilis atque inconcinna est ingenii ad abutium reuocata. Si vetustati plus placitum est cogit quàm cogitatio visus retinuerit, mutet peregrinus? *Ἀρελῆ*, *ἄν*, exelodet. sanè ad verbum, exterminare. *ἰσῃ δὲ διὰ* diluta fluxa terre ac lotose.

C A P V T V.

V. capitis argumentum. Apparandus arboribus bene, que feride sunt scrobibus: que sui ratione et terra, itaque scrobibus et radicibus acris et suis arboribus passiva admittent. Non vniuersalis scrobis esse debet: quod quidem ne radices quidem admittant temporibus, quoniam scrobibus ferit melius.

ΠΕΙ ἰ ἰσῃ *ἀριστα*. Postquam rationis tempus elegit ex terra & acre, pro legibus illis, *τῷ ἴσῃ γῆν* ἢ *τῷ μαλακῷ γῆν*; atque ex eo quod esse tellus debeat & vda, & calida, & rarum modum dat quo rara fiat: ut madore illo perfruat.

Raram verò esse oportere, duabus de causis: tum vt erumpentibus cedat radicibus: tum vt admitat & humore & acrem. Iecireo modum, inquam, dar, vt talis fiat. Fit autem scrobibus effusus diu anti, quam arbores adigatur eo, vt & calore & frigore subigatur. Vtroque enim committitur ac friabilis fit eo quod, rarefit, auertitur à naturali cruditate. Denique fit idonea ad principia genitalia, si beùte postea porredine hoc igitur caput agit vnum. Nam in hæc quod adiungit, Austrinis temporum conditionibus, quàm Borealis visibilis ferit: id alieno fit loco. Suprà enim statuendum fuit in extremo capitis præcedentis: Sequitur enim rationem temporis vniuersalem. Interæ verò portuionulæ traditionis huius bñ

A sunt, faciendus scrobes, faciendus diu ante, quo tempore faciendus, quantæ, quibus legibus ibi depectis arboribus sit humus aggerenda. *Εἰ μὲν ἰσῃ ἄριστα*, ex hypothesi deducit, quod sequitur.

Hypothesis est: iunctam esse debere terram, & pernam radicibus, appellat hypothesim, que non est. Probat enim suprâ scilicet propter alimentum ac succum genitalem, & nunc rarius: *ἴσῃ δὲ γῆν* *ἀριστα*, ἢ *ἴσῃ γῆν*, vt radices omnibus acquisitis ad bonam habitudinem dimensionibus robur consequantur. In corpore namque tereti bñ dicitur dimensiones tres sunt. Latitudo namque à profunditate non differt re, sed ratione. Ergo si perina terra est: beedat sub eum radicebus porreditis, & in ambitus latera creiescibus. Subiungit tanquam in vacuum: effluicet & producet ob materiā. *ἴσῃ γῆν* enim, fuit igitur ex his omnibus *ἴσῃ γῆν*. Hoc vt fiat, oportet scrobes multo ante fore: *ἴσῃ γῆν* *ἀριστα*, *ἴσῃ γῆν*, visitatis: multo ante.

B *Μαλλον* *N*. Imò etiam pro quibusdā antepare, vt & soles & hyemes patiuntur. P præceptum latè patens in agricultura. Castiganda enim est terre natura feritas: ad bonam frugem appareat. Sic Poeta: *his quæ solem, his frigora sentit*. Duobus ergo contrariis expugnata suæ obliuiscitur cruditas propterea dicitur, *ἴσῃ γῆν* *ἀριστα*. Alteram nominauit in verbo *ἴσῃ γῆν*, Hyemem: alteram in verbo *ἴσῃ γῆν*, Æstatē. Quocirca que Autumnio destinabuntur, antecedenti Autumnio parabuntur scrobes: vt & succentem sentiant Hyemem, & Æstatē subsequenter. Hæc est illa anticipatio quæ innuebat illis verbis *τῷ ἀριστα*. *Κυμωσίνης γῆν*, scilicet frigus & calor effluicunt quod quereremur *Μαλλον* *ἀριστα* solum, diffusus partibus. Idem re est: sed hiatus maiores in *τῷ ἀριστα*, ἢ *ἴσῃ γῆν*. Frigus id conficit, humidum abluendo, quo fit partium cohesio: calor resoluendo. Præterea in Hyeme est aliquid etiam præter frigus, fit enim ob humorem putrefactio. Æstas verò ad eandem putrefactionem affert calorem peregrinum. Itaque terra è scrobibus educta putrefeit: que postea in eis reiecta circum pædas arbores multas afferat vitæ. *Εἰ μὲν ἴσῃ γῆν*, porta iuncta capitis, præceptum de scrobibus vniuersale est, nunc quando sint faciendus. Incipiendum à solstitio, & ante arcturum: sub arcturum vique, tempus est. *Τῷ γῆν*, obicitur is locus est, scilicet esse videtur: terram tunc vacare ab omni officio. Id enim innuunt verba illa, *ἴσῃ γῆν* *ἀριστα*, at verbū *ἴσῃ γῆν* obtulit. Itaque Theodoros legere videtur *ἴσῃ γῆν* id tamè minus procedit. Nō enim eohæret cum illis. Fortale serpiunt reliquit, *ἴσῃ γῆν*.

C Affici terram que est extra scrobes: qui ppe solui. Affici eam que est in fundo, & in lateribus intra scrobes: que sanè non *ἴσῃ γῆν*. *Quoniam N*. Scrobes instituntur propter rationem, ergo etiam rationis tempus designandum. Itaque Autumnio post occasum Vergiliarum, vtea humore capiant alimentum post imbres videlicet. Nemp omnia hæc ad alimentum, & ce petit, *ἴσῃ γῆν*. Est enim totius instituti fundamentum. *Καὶ*

πὺρ γέφυρα. alia pars artis. haud illicio serobes com-
plent. ratio cōsiliū. Satius enim videbatur. Ne, in-
quirit, emittantur fibræ in superiori loca, atque ita
ab imo desistantur. Et si in Africa breui-
tas, quam & supra vidimus. Sic in Nubibus Ari-
stophanis. τὸ πῦρ ἐπὶ τοῖς πύρρῳ τοῖς ἀσπυρ-
ρῶς, κ' αὖτ' ἀπὸ τῆς γῆς: εἴδ' ἰσείηται, εἴτ' ἐκείλην
ἀσπυρρῶς. sic hic. εἰ δὲ μὴ μὴ πρὸς ἀσπυρρῶς. Si com-
pleant: tum succus ab ima radice, ad stipitem, qui
est in summa serobe terra oportet, subibit euoca-
tus beneficio solis & aeris. Sol enim educet calo-
rem: at fouebit humiditatem. Quod non fit, si arbo-
ris ea pars ibi nuda sit: deest enim matrix, ipsa ter-
ra scilicet. Subtus ergo firmius radice stabilitur
arbor, cuncto retento iuero. Qui locus imprimis
aduerſatur ei sententia, quæ verum fouebat ar-
borum sationem. Tanto enim magis auocatur eo
tempore ab radice succus, neque solum ad summa
serobis labra, sed in totum vique et corpus arboris.

13

Οἷον M. Alia cautio circa quantitatis mo-
dum, pro modo scilicet radicum. Oleis ergo, sicu-
bus, & aliis quibus radices minus profundæ, mi-
nus item profundæ serobes. Βολιβήνα. Hæc ver-
ba desunt, quorum sensus in hac comestura for-
tasse. Depositis arboribus aggestam calcare ter-
ram: ne eò ad summum radices erumpat. hoc est,
οὐχὲ τῶν φησὶν. Dant igitur operam, vt ex ea com-
pressione et obideatur subtus vis, quæ radices agit.
quapropter lego πῦρ ἰσείηται, & ἐπὶ πῦρ ἰσείηται. Οἷ-
ον M. Alia præceptio de accessionibus. Lapidēs enim
supponunt, quibus hyemales aque receptæ
retenzque temporibus sicis refundi queant, at-
que attrahi aduersus squalores tempestatum: re-
creantur ergo refrigeratione quasi de peno. Re-
petit autem e contra leges quantæ breuiloquentiæ
verba illa, εἰς ἄνω θέρων ἀσπυρρῶς. Iam enim di-
xerat, ἄνω ἀσπυρρῶς. Non erat ramen causâ
cur diceret: πῦρ ἰσείηται ἐπὶ τῶν ἀσπυρρῶς. Οἷ
δὲ κλαμαπίδα, alia materia: finis idem. Sarmenta
subiici: quò fiat inæqualitas humi, atque in ea si-
nus in quibus aqua refuset. Item eadem ratione
scilicet, neque sine aqua. Transmeat enim humiditas
atque exurgit: item euaporat, vnde tellus ex-
cipiat exhalationes. Aut adigunt paxillum, quem
deinde eximant, vt caetera facta sit a que futuræ
lacuna. Νάλον δὲ πῦρ præcepti explicatio. Opus
esse cautione: vt & imbræ applicare sese queant:
& subire sol, & sese acri induere, hoc iam mil-
lies dictū est. Εἰ δὲ M. Hæc est pars capitis al-
tera, quam supra die ebamus sua sede fraudatam.
In extremo namque superioris capitis collocatâ
oportuit, sub iis sicut que de tempestatu satione
diebantur: summa hæc est: Aquilonibus sationibus
terram compingi atque exuggi. Hoc iam est con-
tra eas conditiones quas supra requirebat ad satio-
nes: quippe vt esset laxa, & maderet, & caleret.
Sub Austro esse νεχυράτης, sub Aquilone πύρρῳ-
δου sub illo ἰσείηται, sub hoc ἰσείηται. Præterea noti
beneficio plantam quoque ipsam sese esse humi-
diorem. Concludit Austro flante melius pangi.
Τὰ χεῖρα μὲν. Ratio superior ab efficiente

A est, & à priori demonstratio: nunc ab euentu & à
posteriori. Non solum radices comprehendere
eclerent, verum etiam germinationem maturitas
expedit: quare quia conuenit inter ea. ἰσείηται ar-
bor in ἰσείηται terram: fauente aere: sub Austro
namque μάλιστ' quod tantopere polcebamus.

Δὲ πῦρ ἰσείηται prior libro hoc idem. Vbi
cum superius conueniunt inferiora: rectè omnia
euenire. Itaque terra & aer conueniunt, neque re-
pugnat planta. Τὸ εἰς ἰσείηται. Plena scientia
est, non solum ex assertionem veri, sed etiam ex falsi
explosione, vt est in primo Posteriori. Idèd Bo-
ream nunc excludit ab hisce beneficiis. Vtque
ab eo fieri iniuriam, & arbori, quia riget: & ter-
ræ, quia compingatur. Ergo neque arborem dis-
sili ad radicem emissionem: neque terram laxari
ad earum admissionem.

B Lego, ἰσείηται εἰς χεῖρα, non πῦρ εἰς χεῖρα,
nò χεῖρα. Theod. legit: εἰς χεῖρα non δι' ἰσείηται: sicut
infra, νεχυράτης, fortasse ἰσείηται. Et εἰς ἰσείηται
nò ἰσείηται, ἀλλ' ἰσείηται πῦρ. Lego, nò videt esse cor-
ruptū locū. Theodorus legit, πῦρ χεῖρα, demper nega-
tione. Et ἰσείηται ἀπὸ ἰσείηται μάλιστ', Et πῦρ ἰσείηται
ἰσείηται. Et ἀπὸ πῦρ ἰσείηται, non ἀπὸ πῦρ ἰσείηται.

Theodorus, ἀλλ' ἰσείηται χεῖρα δὲ. Solt̄ niuēque
bibant: inoletur & rigore agitur. χεῖρα, ἰσείηται
satis: non intellexerim laxa. Βολιβήνα πῦρ ἰσείηται
ἀπὸ πῦρ ἰσείηται οὐχὲ τῶν φησὶν. Theodorus hæc omni-
sist omnia prudēt̄. Et fortasse nos haud bene sub
stitimus, ἀπὸ πῦρ ἰσείηται, sed, vt circūferetur. Quasi
sese agrie olæ eò parant se aduersus naturā, que sur-
sū nitatur. Instruēt̄ hoc consilio aduersus naturā,
atq; hoc plus placet. Τὰ πῦρ ἰσείηται obtinēt̄ est. ob-
seruādū porius. Εἰς εἰς νεχυράτης. modicè dictū sit
nunquā intellexissem πῦρ εἰς ἀσπυρρῶς, Auftrinis
tabulat, quasi, τὰ χεῖρα: neutiquam ex fide inter-
pretis. Τὸ εἰς πῦρ ἰσείηται ἰσείηται ἰσείηται planta humi-
diōr sicciōr vt sep̄a. Pessimè addidit, sicciōr: de
Auftrino sato solum hic loquitur.

C CAPVT VI. 1
PI. capitis argumentum. Α' capitis aduersus arboris etiam se
ma solent radices, aut rami ad sationem. 2. quoniam eorū in sato
sib quæ fuerit aut quæ transierint. 3. quibus ex partibus talia
semita aut rami. 4. a propertis partibus sationem insidiantur, et
quoniam eorū. 5. quibus de satione.

A' A' quæ dicitur. Terrā eligi, atque
à tēpore occasione. Terrā serobi-
bus parant. Nunc quod serarum, e-
ligendū, electio duplex, aut totius
aut partis. Quæ species cui solo
mandanda sit, satis in præcedenti libro, que par
nunc dicitur. Pangitur autem, quemadmodum
etiam in primo dictum est, aut talem, aut ramum,
aut stolo. Est enim stolo, quasi pars, quippe ab
radice. Ramus autem duobus modis: vel vt vt est,
sine radice: vel prius in terram flexus humo que
obrutus, vnde & radiceretur. Μαχίνα, Græci dicitur
sine enim quasi stolo: quod per se ipsam
facit sius Indica. de his dicitur in prima capitis
parte. Deinde de sitionum de quantitate infolios-
nis. Primum ergo dicit, ab arboribus atque ve-
getar

12

D

picbamus pro principio. Dixit, *ἀπὸ τοῦ*, ab initio quem ad vltim vocat iuxta adverbium hoc.

Et *ἀπὸ τοῦ*. Sicut accipiunt ramos radice-
ros: delinunt eos qui ad stupida sunt partes in-
feriores. Ratio: quia robustiores. rationis ratio
analyticaque procedentes. Alia: quia princi-
pio proprie. ob id dicitur *ἀπὸ τοῦ*. Qua voce &
supra & infra quoque vitur. Item verbo, *ἰσχυ-
ρῶς*: quod in altero vitur. hic quod in te vitam
habet. *Πάλιν ἄνω πάλιν*. Excipit plantas humi-
diores: cuiusmodi vitis, ficus, in quibus tamen pot-
ius fieri debere videbatur. Quippe humidiorum
partes minus humidæ temperationes. at minus
humidi rami inferiores. Rectè quidem pro-
cederet hoc, si æquæ & humidæ arbores & mi-
nus humidæ germinarent. at non ita est. Nempe
humidiores melius à summo germinant. Ratio-
nem quam non ponit, ponamus nos. quia minus
terrestres. Tenuior ergo succus iure suo petit
superiora. Propterea dicitur: *ὅτι ἄνω πάλιν
ἰσχυρῶς τὸ ἕνω ἄνω*. Alia verò non itè, *ἰσχυρῶς τὸ ἕνω*.

At si est sicca cauta, propter quam vel non ger-
minant, vel minus commodè: nonne sicca arbor
minus erunt in iunio sicca? Quare inde ite-
ritudem petendi rami, vt in humidis. Cur autem
ἀπὸ τοῦ ἄνω, ad est tenuitas cutis, cauta sit quòd
minus germinant, etiam atque etiam queren-
dum est. Videtur enim ratio contraria: erumpunt
enim faciliùs germina. an ita dicendum? A grùs
tucri sese posse ab externis incommodis. *τὰ
δὲ ἕνω τὸ ἕνω*. Atqui rami sunt radicibus pro-
pioribus sunt elaborati magis. *ἀπὸ τοῦ ἄνω*: hanc
inuria: sunt enim a fines principis. *ἕνω ἕνω
ἕνω*. recta & opportuna similitudo. Nam propa-
gines quoque sunt radicibus propinquiores. Ita
quasi gradus statuit. *ἕνω ἕνω* aliud præ-
ceptum. Cùm duo sint modi vias deponendi,
vnus rectas, alter flexas: hic ait, vt etiam per me-
iorem recessu. Habentur etiam priuati alii modi,
nam quidam sicidunt, quodam torquent. Oleum
tales nostri non ad pendendum sed pro-
mas statuunt, notabimus loquendi modum. *Βί-
πλο ἕνω ἕνω ἕνω*: pura est oratio, addita est
illa pictura, *ἕνω ἕνω*. *ἕνω ἕνω ἕνω*.
Nulla subiecta parte, quia qui sicidunt, partem sup-
ponunt: hoc fit in ramiis non radiceis. Huius o-
peræ consilium, vt radix proficiat ac fibrescat. A-
lioqui si flexus deponatur: radix non solum non
emittit radicales sed etiam arecit ipsa. Pru-
denter ergo subdit: *ἀπὸ τοῦ ἄνω τὸ ἕνω*. Stultum
est priores amittere radices vt queramus nouas.
Et quare priores arefciunt: quam causam non di-
cit ipse, dicamus nos. Quia qua parte flexio est
ea parte fiunt partes rariore: vnde prodeant no-
uæ radices. Quare eo abeunt succo, defraudat-
ur pristina radix: quam signato verbo dicit, *ἕ-
νω ἕνω*. Namque præpositio significat, & radicis
suum subitus, & naturæ *ἀπὸ τοῦ ἄνω* quandam.

ὁδὸς ἕνω. Aliud præceptum de modo quan-
titaris tum deponit, tum extantis. Rectè fieri, si
haud multum extet, propterea quòd lenta capit

A inerementa. ratio rationis. *ὁδὸς ἕνω ἕνω*
τὸ ἕνω ἕνω ἕνω. Quoties opus ipsum sit inter à
necessitatem. Quam id quod succum ministrat,
nauis sit quam id cui ministratur. at hoc est con-
tra quam hic statuitur. Etenim si plus est vltimum
atque operæ ad alimentum, quam impetus ipsius
succo: rectè cum planta agitur. Quòd si plus est
supra terram quam tubter, quòd hic dicitur: ut
plus est quod alitur quam quòd alit, quòd est con-
tra hanc sententiam. Non esset enim *ἀπὸ τοῦ ἄνω*: si
non esset *ἕνω ἕνω τὸ ἕνω ἕνω*. *ἕνω ἕνω ἕνω*.
τὸ ἕνω ἕνω. Quare legendum est vt legit Theodoros:
ἕνω ἕνω. Quòd laborat stillet media: hæc est
pars supra terram: maues est *ἕνω τὸ ἕνω ἕνω*, id est
parte subterranea, quæ alitur, dura tamen oratio
est. Laborat enim pars ima tum pro se tum pro
superiore. Neque dubium est quin vtraque sit, *ἕνω
τὸ ἕνω ἕνω*. *ἕνω ἕνω*, illa sunt *ἀπὸ τοῦ ἄνω*. At alia
etiam peius euenit: arefciunt enim, vt ficus & alie
quæ raræ sunt habitudinis. *ἕνω ἕνω*. Præter
hoc quòd melius prouenit, planta etiam melius
germinat, & vberius vno eodemque impetu, non
languido opere per successionem. hoc est *ἕνω ἕνω ἕνω*.

ἕνω ἕνω ἕνω. *ἕνω ἕνω ἕνω*. Quare legendum est vt legit Theodoros:
ἕνω ἕνω. Quòd laborat stillet media: hæc est
pars supra terram: maues est *ἕνω τὸ ἕνω ἕνω*, id est
parte subterranea, quæ alitur, dura tamen oratio
est. Laborat enim pars ima tum pro se tum pro
superiore. Neque dubium est quin vtraque sit, *ἕνω
τὸ ἕνω ἕνω*. *ἕνω ἕνω*, illa sunt *ἀπὸ τοῦ ἄνω*. At alia
etiam peius euenit: arefciunt enim, vt ficus & alie
quæ raræ sunt habitudinis. *ἕνω ἕνω*. Præter
hoc quòd melius prouenit, planta etiam melius
germinat, & vberius vno eodemque impetu, non
languido opere per successionem. hoc est *ἕνω ἕνω ἕνω*.

C *ἕνω ἕνω ἕνω*. Quare legendum est vt legit Theodoros:
ἕνω ἕνω. Quòd laborat stillet media: hæc est
pars supra terram: maues est *ἕνω τὸ ἕνω ἕνω*, id est
parte subterranea, quæ alitur, dura tamen oratio
est. Laborat enim pars ima tum pro se tum pro
superiore. Neque dubium est quin vtraque sit, *ἕνω
τὸ ἕνω ἕνω*. *ἕνω ἕνω*, illa sunt *ἀπὸ τοῦ ἄνω*. At alia
etiam peius euenit: arefciunt enim, vt ficus & alie
quæ raræ sunt habitudinis. *ἕνω ἕνω*. Præter
hoc quòd melius prouenit, planta etiam melius
germinat, & vberius vno eodemque impetu, non
languido opere per successionem. hoc est *ἕνω ἕνω ἕνω*.

D *ἕνω ἕνω ἕνω*. Quare legendum est vt legit Theodoros:
ἕνω ἕνω. Quòd laborat stillet media: hæc est
pars supra terram: maues est *ἕνω τὸ ἕνω ἕνω*, id est
parte subterranea, quæ alitur, dura tamen oratio
est. Laborat enim pars ima tum pro se tum pro
superiore. Neque dubium est quin vtraque sit, *ἕνω
τὸ ἕνω ἕνω*. *ἕνω ἕνω*, illa sunt *ἀπὸ τοῦ ἄνω*. At alia
etiam peius euenit: arefciunt enim, vt ficus & alie
quæ raræ sunt habitudinis. *ἕνω ἕνω*. Præter
hoc quòd melius prouenit, planta etiam melius
germinat, & vberius vno eodemque impetu, non
languido opere per successionem. hoc est *ἕνω ἕνω ἕνω*.

voce illa, *σπυροειδής*, videndum quid substitui debeat: aut quid apponi, si non delectatur. Et *ἰσχυρὸς ζήτησις*, non *ἰσχυρὸς*. *Τὸ σπυρὸν*, legit Theodorus, non *σπυρὸν*. *Λέγο* γάρ τινος *μυρῶν*, *ἀπὸ τῆς ἀσπυροειδῆς*. Et *ἰσχυρὸς τὸ ῥῆμα*, non autem *ῥῆμα*, quāquam neque *ῥῆμα* placeat. Non enim idem *ῥῆμα* ē *πυρῶν*, Galeno.

Theodorus, *σπυροειδῆς*, semina. Est tamen aliud quā *σπυρὸν*, quod necesse est etiam Latine intelligi. *Λευκὸν*, nitidissima. aliud est leuor, aliud nitor. est enim leuoris affectus nitor. *Ἰσχυρὸς*, conualescunt. optimē. *Τυρλάς ἕρως*, cæcis & cyanidis. ambitio sic fit & illud, *σπυροειδῆς*, in columizate orbatum. *Ἐστὶ δὲ ζῶσι*, & quamquam sanos habeant nodos. Longē diuersius aut ipse abiit, aut diuersa est abductus lectio.

Ὅσον μὲν δ' ἴσχυρὸς πᾶσι τῶν. Præterea quæ nodo crebro sponte naturæ suæ consistunt. Aut illa verba desere eodem. Theodori: aut hæc affuerit, aut his illa est interpretatur. Fortasse ita legit: *πᾶσι τῶν μὲν δ' ἴσχυρὸς πᾶσι τῶν*: quæ suo more *σπυροειδῆς* expresserit. *Ὅτι δὲ σπυροειδῆς τὴν θαλάμην*. Alii thaleam ramis abiciunt. Aliud est et ramis thaleam petere, eamque integram cæsam, in quadrantes distingendam: aliud, *σπυροειδῆς*, ramos tondere, cum etiam nodum frondentes petantur.

Ἐξ ὧν τῆς λευκότητος, leuitas rectitudinēque. melius quā Theophrastus, non est affectus leuitatis rectitudinē. Nullum affectum alteri accedere, sed vtrumque eidem subiecto, satis alibi diximus ex Aristotele, in quarto diuina scientiæ: sed male Theodorus addidit, *seminis*.

Ἐστὶ δὲ ἴσχυρὸς. Atticis semz. sic enim loquebantur. *ἀσπυροειδῆς*. Theodorus lasciuat, ut apud parentes ipse abiecit. Placant hæc nouis interpretibus nostris: qui acceptam sententiam verē vertunt sæpe. at apud Philosophos aliter est loquendum. Sanè ramus nequitiam soboles arboris est, sed pars. Quis dicat, vnguem esse digitum sobolem? tanto minus brachium. Non enim sibi facit arbor, nihilo sanè magis quā spirem: sed naturæ conditrix in arbore. fructus autem soboles est, non pars. *Σπυροειδῆς*, abiecit Theodorus. item omisit illa. *Ἰσχυρὸς δὲ ζήτησις* alioquin non otiosa.

Ἐστὶ δὲ ζῶσι. aliqua parte subtracta. oportet ipsum, substrata, scripsisse.

Ἀσπυροειδῆς τὸ σπυροειδῆς. Summarim magis pabulum deducitur. imò summittitur. Et nemo intelliget, summatim quod confertim fertur.

Ἐστὶ δὲ ἰσχυρὸς σπυρὸς. hæc *σπυροειδῆς* est, qualis & superā. & apud Poetas: *νεκρὰ μιν ἰσχυρὸς* berbam. *Ἀσπυροειδῆς τῶν τομῶν*, plagas allearas contingunt. In codicibus nostris illud participium non est: neque quod sibi vellet, scio. *Ἀσπυρὸς*, intendatur, occupet.

Ἰσχυρὸς. Stercorario cum sit opus cōmune, & arboribus, & aruis, & pratensalim in locum disterrā fuerat diuicariatio hæc atque ita partitō. vtilitas necessaria. Electio cum attributione, quod cuique optimum. Modus stercoreandi: quod prædictis capite facit. quantitas, tēpus. Si condidisset artem hanc Theophrastus: ferremus in conditas interdum, atque etiam fluctuantes vestigationes. Id quod viu venit omnibus penē studiosis, qui primi iaciunt artis cuiuscūpiam fundamenta: vt fecit diuinus vir in Topica, & in transnaturali Philosophia. At multos habuit Theophrastus autores, qui ei hanc ad operam præluxere sua diligentia: quorum præceptiones non sine iactura veniit, vel minus commode confudit, vel inordinatas, vt acceperat, effudit: veluti partem hanc. Nam mox de soli electione scribet penē omnia quæ supra dicebat, repetens. Quare ab hæc materia nouum caput abiciendum ibi, quemadmodum videmus. interea hoc agamus. Hanc tractationem duplex partitur propositum. In primo loco declarat stercoreis finis duos propter quos petatur. Calefactionem & rarefactionem soli. In secunda statuit quomodo sit vtdum.

Ὅτι δὲ ἰσχυρὸς, hoc etiam supra dictum est. Optime dixit *quæritur*. Quippe ex iis quæ supra dicta sunt. *Ἐστὶ δὲ ἰσχυρὸς*. Quo fit vt rectē germinent arbores, id expetitur ab agricola. maior proposito syllogismi. Petitur autem vt fit *ἰσχυρὸς* terra. hoc etiam supra. Vt ne torpeat, crudæ sit: sed si apta non est, apta fiat ad generationem, futūmque vel seminis propter arborum, vel arboris propter fructum. Deinde hæc fit maior alterius syllogismi, & minor illa: finis vtrumque præstat. Conclusio manifesta sequitur in practica demonstratione. *Ἐστὶ δὲ ἰσχυρὸς*. Vtilitas manifesta: vtendi modus non item, quo circa dixit, *Ἐστὶ δὲ ἰσχυρὸς*. Hoc etiam plus est, non solum verbis *ἀσπυροειδῆς*, controuersantur: sed etiam vtendi rationibus inter se aduersantur.

Ἐστὶ δὲ ἰσχυρὸς. Alii *ἰσχυρὸς* autem *ἰσχυρὸς*. Alii *ἰσχυρὸς* autem *ἰσχυρὸς*. Alii *ἰσχυρὸς* autem *ἰσχυρὸς*. Effusa terra in eius locum firmum induit, super quem reponunt exemptam illam. Eorum consilium eō tēdit: vt neque a sole disspentur partes genitales simi rapæ atque subducantur in vapores. Id quod fit, si supra terram sit. neque dilantur imbribus atque abeat. sed exceptis illis admiscetur subiecto solo. Pars autem exhalans fouet item terram superiacentem. *Ἀπὸ μίσης τῆς σπυροειδῆς*. Appellat primam terram inferiorem, quam obduxit simo. *Ἐστὶ δὲ ἰσχυρὸς* autem *ἰσχυρὸς*. Comprehensam a sole & imbribus. alioqui potius, *ἰσχυρὸς* autem *ἰσχυρὸς* subtus. *Ἀπὸ μίσης* quia finis suapte natura vaporosus est. Ignea nāq; natura intus: iude & fumus

Ἐστὶ δὲ ἰσχυρὸς. Alii *ἰσχυρὸς* autem *ἰσχυρὸς*. Alii *ἰσχυρὸς* autem *ἰσχυρὸς*. Effusa terra in eius locum firmum induit, super quem reponunt exemptam illam. Eorum consilium eō tēdit: vt neque a sole disspentur partes genitales simi rapæ atque subducantur in vapores. Id quod fit, si supra terram sit. neque dilantur imbribus atque abeat. sed exceptis illis admiscetur subiecto solo. Pars autem exhalans fouet item terram superiacentem. *Ἀπὸ μίσης τῆς σπυροειδῆς*. Appellat primam terram inferiorem, quam obduxit simo. *Ἐστὶ δὲ ἰσχυρὸς* autem *ἰσχυρὸς*. Comprehensam a sole & imbribus. alioqui potius, *ἰσχυρὸς* autem *ἰσχυρὸς* subtus. *Ἀπὸ μίσης* quia finis suapte natura vaporosus est. Ignea nāq; natura intus: iude & fumus

CAPVT VII.

PLI. τῶν ἰσχυρῶν ὀργάνων. τῶν ἰσχυρῶν ὀργάνων. τῶν ἰσχυρῶν ὀργάνων.

perpetuus. *Ο παύσις*. Sicut in calce fixatque penitus eadem ratione penetrat enim in finum aqua per laxa illius spatia: vnde partes exurgunt calidiores. *Βία πωρ* *Π τὸ χαλόν*. imò *πὸ ἐπιπύρ*.

Αἴθρη Ν. Quod si spargatur in superficiei & à sole exurgit neque descendit: sed à sole d'isul, ab aqua clat. *Πύρην Ν*. nunc aliud preceptum à qualitate. Haud mordaci calore præditum esse oportere finum. Postquã dicit, *δὲ μάλας*, addit, *χρῆσθ*. Fortem, quicum terra nequeat con cordare: & consequi, & dare mediocritatem caloriz ad generationem. qualis est suillus: de quo infra. exacerillet nos semper querimus *βίαιον*.

Αλλὰ κόβριον. non pondere leuicm, sed efficacia. Quinctiam pondere: minus enim terretis talis finus. Ergo rarior: proinde etiã minus mordax. quia declaratũ est alibi in materia densa plures esse partes. *Δὲ τὸ μάλας*. electio. à iumentis petendum. Super hoc exempla petes, at que præceptiones ab agricolis Latinis. Hoc loco (nolo cuius nominare:), totas expletet paginas illorum accitis atque agglutis Commentariis. Illud hic fatissad prata de iumentis peti. Herbas enim secum ferre multas, elaboratũ eorum que ruminant. eũm ad arua & bortũs. arbores hic putant simo fieri deteriores. Quin publicis monumentis scriptum atque cautum est, nequis vineas stercoret. Sanẽ scimus ex eũm odi vineis vinum e opiofium, ceterũm marcescere. *Κὲ δὲ βίαιον Ν*. Duas incommodas qualitates duarum effectiõnum perniciõsarũ adõnes. acrem aut nimis calefacere. Fortem autem etiam exicare. *μόδιε* dixit pro pro *τῆς ἐπιπύρ* exicare: vrit enim.

Theodorus *δὲ ἀκρῆς* fitilitas nimis diffundit significatum. *Εὐμαίον Ν*, *τὸ ἄνθη τὸ δὲ ἰα*. *Ἐπὶ τῆς ἄνθης*. siccescere: nec imbre partes illas posse attingere. Non de imbre loquitur, sed de simo qui nequeat aquẽ impulsũ ductũve pertingere ad partes illas *ἄνθη* scilicet *τῆς ἄνθης*. Pluriã non de ferre secum finũ in totũm, sed eluere. Quo circa finum quoque ita feruamus vt ne abeat excauata humo. *Ακρῆς*, ruminantium. Pe ssi me non enim habet caudam villosam bõs aut capra, sed iumenta. *λίπην* enim significat iubam, & erisãm, & summum quoque. *ἀκρῆς* a. acerbum. nihil minus. Acerbum enim finum minus vtere certũ est, & metaphora dura. sed neque conuenit vox *ἀκρῆς* enim acerbum: *ἀκρῆς* acere, etiam puen sciunt.

CAPVT VIII.

Π III. capiti argumentum. Ad terrarum conditiones oportet spectare agricolam: et quid cuique conueniat, pro eius natura conseruare.

Π Η Ν, *οὐκ ἔστι γῆ ἄνθη*. hæc quoque superius. Nunc tamen minutum exequitur atque excutit omnia, omnibus ex terrẽ qualitatibus atque conditionibus. Itaque particulam perculenda sunt hæc præcepta. Primum

Axioma. *ἡ ἀνθη τὸ δὲ μάλας*. scilicet: quia hæc est *ἡ ἀνθη*: nihil dist opus. *Ὁμοίαν* incipit à solo uel uoluo. Oportere in talibus serobes impleri aqua triduo antequã hĩ pãssantur. *οὐκ ἔστι*, amẽ diem tertium. *καὶ ἡ ἀνθη*. Et eũm serobes æquã tatura fuerit, indere. *Μάλας ἡ γῆ*. Pãssior terra sit ad accipiendum radices subeuntes. *Ἐπὶ τῆς ἀνθῆς* *ἡ γῆ* *ἡ ἀνθη*. sicuti *δὲ ἡ γῆ*, *ἡ ἀνθη*. *Ἐπὶ τῆς ἀνθῆς* *ἡ γῆ*. Aliar duar agrĩ conditiones: salitas & arena. in ista lapide in circumponit ad stipitiẽ depositi rami: tum terram aggerere. *Ὁμοίαν ἡ ἀνθη* *ἡ γῆ*. vt discolorant aqua saluginem. quãsi percoletur. Arceatur item, quia lapis est inter plantam mediũ ac terram: sicuti culmen intẽr thẽ & cælum *ἡ ἀνθη* scilicet ab ipsã planta saluginem amoueant, quam sanẽ plantam *ἡ ἀνθη*. *Ζῆλον ἡ ἀνθη*.

Ν. Arenã in eadem ratione adiuuẽnti arque affundunt: melius enim percolatur quãsi lapis. Sic enim maris aqua dulcescit ad fontes. Oportet autem arenam dulcem esse: quam festiuẽ dixit *ἡ ἀνθη*. *ἡ ἀνθη*. Aquẽ epithetum transtulit ad rem sanẽ *ἡ ἀνθη* *ἡ ἀνθη*. *ἡ ἀνθη*. Similis materia, idem officium, finis idem: ac per gradus quidem facta, arena. media inter hæc natura, calculi.

Ἀνθη τὸ γῆ. duæ utilitates. Nam & discolorant salilaginem occupata intercapedine, & ex serpis adiuungunt qualitates, quibus illa salis dometur feritas. quia sunt dulces calculi & arena. Sanẽ vereor perpulsulum afferri momenti ad salitatis emendationem ob qualitates, ac fortasse nihil.

Ἐπὶ τῆς ἀνθῆς. Contrã, si solum fit aquosum & scate brõium *ἡ ἀνθη*. Duplicei fõsa ex periri, altera transferta vel obliqua, vt in eam exerpianur aquæ: altera ad eam directã, quã exoneretur ambiens locõ plantam locũ, atque in illam deriuetur. Has autem lapidibus terrẽ admixtis compleat, triplicẽ consilio. Primum est: a pertas non sinunt, ne externæ noxẽ pũant & arbori offendant. Secundum: complent lapidibus, vt sint laxosã iparia, quibus tranfmitat. tertium: terram admittent: ne per laxos hiatus illos idẽm patianur. Subiẽs enim tum sol, tum gelũ multum afferrent detrimenti. *Ὁμοίαν ἡ ἀνθη* *ἡ ἀνθη*. Tam profundẽ, vt eũm circa arboreẽm fodiat, ne offendant marra. *Ἐπὶ τῆς ἀνθῆς*. Quia terra inter lapides meatus densius obturata: adiuungit arenam, *ἡ ἀνθη*, & puluinos terrẽ *ἡ ἀνθη*, sicut *ἡ ἀνθη*.

Κατα τῆς ἀνθῆς. Ostendit utilitatem follarum, satis perspicuẽ neque indagẽ interpretatiõnis. Vna excipit: vna ducit: terra & sabulum præter id quod dicitur bãmõs, emicant.

Δὲ τῆς ἀνθῆς. Quõd si fors obrulerit, vt lapides insint tibi: non erunt eximendi. Par arque similibus ratio superioribus, eũm diebat: stultẽ amitti radices veteres, vt parentur nouar. si lapides quæruntur ob certas utilitates, cur inuicẽ abiciantur? *Ἐκ τῆς ἀνθῆς*. eligendis: non arẽõ significatio, vcluti eũm dieimũs eligere milites: sed simpliciter: extrã legẽdi. *Ἐπὶ τῆς ἀνθῆς* *ἡ ἀνθη*. Si natura venit suppetias: stolidẽ contentantur. *Ἐπὶ τῆς ἀνθῆς* *ἡ ἀνθη*. nature pietatẽ, quãsi dicat: nulla tam infelix terra, quã sepe cõstituerit

nient natura: quin interdū nō admiscuerit aliquid boni in qualicumque aliquid: quō natura sese monstret esse matrem.

Ei dicitur. Ergo quācumque lapidis nātū fuerit speciem, in iuce eum terra illam. Quatuor ponit. Quatuor lapides grandiores: *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί* minorum: *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί* tetram in unum: nō oportere *ἰσχυροί*, dispergere, id est auferre sed simul omnia confundere: hoc enim fecerit est aduersus profunditas aquas illas. *Ὁὐκ ἔστιν ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Maxime terra nequa, quae *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί* beat, quae laborem frustretur.

At glare tres prae sunt utilitates. Refrigeratione permulctat radices: aquam excipit: radicebus locum sibi appetentibus expeditam viam facit. *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Etiam lapis *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Sic enim hīc ac cipitūm. Recipit ac retinet aliquandiu, non autem refundat, ut lapis.

Continua plantae ac compactis partibus: quod fit ut ne aqua transmutatur, sed resistit. *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Omnino negat de tenui solo lapides eximendos: quippe calores aestuos temperare simul, & hiberna frigora. De refrigeratione dubitandum non est. De tepescatione quid dicendum? Calorem subterraneus in venis esse per hyemem. Eum esse vegetiorem in materia solidiore.

Quod autem tenui, ne de tenui quidem terra. Hoc dicit quia videbatur de macro solo macredino tolli oportere: sana autem talia.

Toties inculcatum, vel vique ad fastidium, repetit praeceptum. Quid cuique terrae conueniat, consulendum, sedque cum efficacissima aestiotione. *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Non simpliciter, sed est in montana, aut campo, valle, iugo, salua, sicca, vliginosa: sed in ipsis agrorum prius partibus quae sunt inter se dissimiles. Quippe in campis exilis nonnullis: in montibus vber glebae. In eodem campo alia atque alia qualitas. Quam obrem agricolae nostri tradunt illos, Vitas vocant: quia sunt quasi tzeniatum tum scparatae, tum diffuse diffuse. Proinde dixit *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*, non solum superficiei, sed etiam natura & viti.

Idcirco in eodem praedico est, vbi vineam malis, vbi pratum, vbi segetem, eamque non vniuimodi, sed ad legumina, triticum, siliquigenam, secale, hordeum. Ideo dixit *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Postquam tetramerum notanda praecipit discrimina: quid cuique competat, respiciendum: iam tandem quod interest propositi, quae sit arboribus deligenda, statuit: sedque ex communi Auctoris consensu. Quae, inquit, *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί* est, id est quam sibi deposcent arbores, tanquam peculiarem: ea est quae maximum habet momentum & sui firmitatem & ad opus faciendum. Duo namque sunt quibus potissimum constat natura viuendum, vita & opus. Proinde, propter opem. Scilicet ad suscipiendas arbores, & ad suppeditandum vires quibus fecundae sint. *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*, comprehensionem

& stabilitatem. Cui solo conueniant arbores, et ibi stare si licet: auspacia prima vitae, & postea facultates ad praeflandas functiones eius, quatuor.

Quam obseruationem atque prudentiam per omnia genera deducendas censit. Ponit aliquos exempla. Faciunt aliud solum, aliud alius atque arborum amare. Et addit *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Vt non solum duos genera diuersa deponant sibi sedes: verum etiam quae species vapant sub eodem genere, varias quoque postulant terras, nempe alibi multas vitium species non ratum sunt Malorum, Pyrorum, Ficum. Quod tamen generatim pertinet. Ad exemplum autem, Ficum licet melius prouenire: quia nimio abundet ioco. De hac conuenientia per similitudinem aut per contrarietatem ob temperationem, satis libro superiore.

Loca humida humorem addendo Ficium, humor abundantia, facile parat putrefactionem. Aut, quod reliquum est, non putreficunt. Ficus, at non bene maturatur.

Loca humida humorem addendo Ficium, humor abundantia, facile parat putrefactionem. Aut, quod reliquum est, non putreficunt. Ficus, at non bene maturatur. Et ecce sub eodem genere proximo species arborum, quem admodum nonidem solum expeant. Namque Laeonica Ficus, & Ficus est & postulat acquisitiones. *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. De Vitibus natura similis. Ratio variatōnis: idem modus & siquis alia proportione. Supra vobis: *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Si horum vtrunque fit per illam diuersitatem: diuersitas illa similis erit in officio & fine. Est autem similis, quia densa Vitis & solidum, solidum loco, nempe montano minus appetit: minus ergo trahit: sicut igitur habet. Vitis rara & humida, plus appetit, plus trahit: sicut igitur habet. Hoc erat quod dicebat, *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Licet densis, minus exigentibus, *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*, scilicet raris, *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Vtrique autem pro se cuique *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*.

Vbi animaduertendum (quod iam prius monuimus) Auctorem hunc arbitrari non deducit adductamve eandem causam contrarius accommodare. Nolebat Ficum in humido propterea quod esset humidum: vult Vitem in humida, quia humida. Conueniat tamen haec vbi viuuenit. Sicut & de Vite infra: dicit enim esse *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*. Alibi diximus, voco hanc nihil aliud quam Glandem prima viuantione significasse. postea diffusam ad alios fructus.

Quidam negant eam quae *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί* dicitur, haec appellatione contineri. Ceterum ex obseruationibus & colligendum & statuendum. Hic pro arboribus positum videtur. Plana sunt nec indigent interpretatione: *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί*, quod montibus adiacet: sub radices, sub cliuo.

Recte dictum est, artem esse naturae imitationem. Quare si sub montium radicibus sponte nate atque botes feliciter proueniant: querenda nobis quoque tales sunt loci monstrante natura. Sapit ex ipsa natura multae artes, arduumve partes prodire: velut ex vmbra pueri: arces atris & deper autium volatu velat ex piscium pinnis remi: ex cauda gubernacula.

Sicut agri partes priuatis praescriptionibus, & quasi normis considerabat: sic nunc *ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί, ἰσχυροί* quoque differentias p. iiii.

examinat. Sanè quot montium materiz, quot eq-
 li ratione situs, quot vicinarum reipectus, tot alius
 atque alius leges bent. Nam quod ad iungit τὸ ἰσ-
 ριμίας, & differètia non est ἴση ἰσομετρῶν, quatenus
 ἰσομετρῶν sunt, sed quatenus sunt terræ. Terræ nique
 differèntia, τὸ ἰσομετρῶν, τὸ ἰσομετρῶν, & aliz
 tales. Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν ἰσομετρῶν. Quia sit vnum
 nomen habens relationem ad montium radices,
 τὸ ἰσομετρῶν: nequid putet vna tantum differèntia e-
 jus naturæ arbitrium continere. Quia dicebatur, vi-
 deri vnam tabulam, pro eo quod minus maiusve
 depressæ aut elatz elicit. Ἀποφανταί. Hoc supra
 quoque & dixit ipse, & refutauimus nos. Nul-
 lus enim locus inceptus Vitisbus, quam palustris.

Ἐστὶ γὰρ τὸ ἰσομετρῶν. Sanè hic τὸ ἰσομετρῶν, nequaquã
 illam notat bonitatem quæ aruo ad segetes desti-
 nat. Ficus enim Prouinciales, Picenæ, Illyricæ,
 Zacynthiæ in minus bona terra, optimat. Et mox
 eam distribuit Vitisbus μελακροτέρῃν τερρῶν, quo-
 modo iam τὸ ἰσομετρῶν dabit εὐχρηστῶν. Et quomodo
 τὸ ἰσομετρῶν terram postulant? Ficus humida est
 tum supra eam alibi: quomodo sibi siccam depo-
 scit? Itaque Theodorus non legit ἰσομετρῶν, inter-
 pretatur enim solidum, sitiens. Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν. Res-
 soluit summam ad hoc: eligendam raram, locum,
 vnam. Ratio à potestate ad finem, ἠδ' ἰσομετρῶν ἰσο-
 μετρῶν. Quia ἰσομετρῶν, ex materia alimentum: ex a-
 limento augmentum. Præterea causas alias habet
 augmentum, amotionem impedimentorum, scilicet
 et densitas. Est enim μετὰ τὸ ἰσομετρῶν. Quare, quod
 supra volebat, ἰσομετρῶν. Cedit ad latera: quia μετὰ,
 cedit ad superiorem: quia ἰσομετρῶν. Neque arctat igitur,
 neque premit.

Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν. Mularum simi-
 les excipit arbores: quæ si liberaliter tractentur,
 illiberaliter tractant: velut Amygdalus: de cuius
 effreni luxuria verbum illud vsitatum, ἰσομετρῶν.
 Et quia dixi ἰσομετρῶν, contrariam huic naturam di-
 cit ἰσομετρῶν. Humot ei subrahendus, tum ele-
 ctione terræ tenui, tum situ. In apricis enim casti-
 gatur vbertas illa. Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν. Contrariam
 Euboicæ nucis naturam in opaco. Ὅτι μετὰ
 ἰσομετρῶν. Quod alibi μετὰ ἰσομετρῶν, ἰσομετρῶν. Haud parum re-
 ferre, quem ad ventum vergant loca. Hoc & in
 Historiis & supra iatis. Hic iterum in communi.
 ἰσομετρῶν: toties dictum. Ratio. Quia talibus locis
 pabula meliora bestiis, succus arboribus prestan-
 tor à terra summittitur. Non autem τὸ ἰσομετρῶν,
 supra dicebat ἰσομετρῶν, veterum violentiæ ob-
 noxia. Ut τὸ ἰσομετρῶν, quemadmodum alibi dicebamus,
 significet temperationem. In ventosis autem mi-
 nutes arbores affluantur: neque affurgunt, sed hu-
 militatem complent brachiorum frequentia Ipse
 verò etiam in frutices ait degenerare, ἰσομετρῶν ἰσο-
 μετρῶν. Propter collisiones defraudantur ius-
 tæ specie procentitatis. ἰσομετρῶν. Fortasse dicit mu-
 tilas, Latine ad verbum, truncas. Vnde multi cau-
 les, id est brachia. Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν. Non solum hæc
 est pars narrationis, sed etiam veluti probatio
 quedam superiorum. Nam si agrestes quas ibi na-
 tura sponte produxit atque collocavit, nequeunt
 fructum perficere: quid fiet delicatioribus & ad-

uenis? Quis inter etiam Euboicam agnoscat: cu-
 ius opus non excedit florem, in quo fructus ipem
 indicatam modo fallat. Τὸ ἰσομετρῶν. Quatuor
 ergo ponit gradus in nominibus, duos
 in τὸ ἰσομετρῶν, ἰσομετρῶν, ἰσομετρῶν, ἰσομε-
 τῶν. Ut ἰσομετρῶν sit obiectum ventis: ἰσομετρῶν
 vntus transitum. Clauduit caput odulæ, ob frequen-
 tem inebulationem, sententia.

Lego ἰσομετρῶν τὸ ἰσομετρῶν, non autem ἰσομετρῶν. Ἐστὶ
 ἰσομετρῶν, dele φωνὴ de agro nanque loquitur.
 Et ἰσομετρῶν φωνὴ παρὰ τὸ ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν
 ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν, non ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν,
 non ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν, non ἰσομετρῶν. Et ἰσομε-
 τῶν, non ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν, non ἰσομετρῶν. Et ἰσο-
 μετρῶν, non ἰσομετρῶν.

Theodorus ἰσομετρῶν, nudius tertius. Hoc
 errant multi, vt confundant quæ vus separauit.
 Vnum est aduerbium, hodie, quod præteritum lo-
 quenti designat diem. Dies qui præcessit hodie
 enim, hesternus dicitur: cuius nota est aduer-
 bium heri. Alter ab hodierno, qui antecessit heri
 hesternum, denotatur per hanc vocem nudius tertius.
 Dies sequatur hodiernum, non inuenit
 crastinus: & significatur per aduerbium eras. Ille
 qui post hunc accedit, appellabitur postdiem, sed
 aduerbio perendie. Hi dies iussè nominibus sem-
 per diringunt loquens orationem, aut ad ipsum
 aut ad alium. Hodie feci, heri feci, Et semper
 ab ipso pendit ita vt cætera omnia dicatur, ἰσο-
 nisi vbi possumus de eere hodie. Itaque eum de
 tempore alieno loquitur, nunquam dicimus eras
 aut heri, quia dicere non licet hodie. Sed vbi vsur-
 pamus aut intelligimus aduerbium tunc dies præ-
 cedens non est hesternus, sed pridianus, neque se-
 quens est crastinus, sed dicimus postdiem. Quare
 eum agricolæ non facere iubentur à Theophras-
 to sc robes, tertio antequam scriberet dic, sed ter-
 tio antequam arbores immitterent non potuit di-
 cere nudius tertius. Denique præceptum est de o-
 pere futuro: tanto minus eo potuit vti. Hæc doct^r
 quispiam stomachabitur: et non hæc feruimus,
 sed Theodoros qui si reuincat, vt erat animo can-
 didissimo, plane proficiatur me hæc in parte gra-
 tiam apud se inuisse. Τὸ ἰσομετρῶν τὸ ἰσομε-
 τῶν. Stolonem plantæ. Quid si non sit stolo, sed
 ramus aut planta perfecta, quæ transferatur? Sanè
 ἰσομετρῶν stipes. Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν, faucibus torrentis.
 Imò verò aluco. Neque refert à faucibus sum-
 mōve, mediōve petas. Ὅτι ἰσομετρῶν, cretæ. pessimè.
 Eredum est, cuius summum imò imminet,
 aut ad perpendicularium, aut non multo fecus.

Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν. Theodorus omisit. Μετὰ ἰσο-
 μετρῶν, vitium. Imò vitiosum. Et dixit Theodorus ter-
 ream, pro terra Τετράγωνο, lapis rotundus ac
 minutus ἰσομετρῶν, τὸ ἰσομετρῶν. Glarea.
 Τὸ ἰσομετρῶν ἰσομετρῶν, transmittit. Accipit & trans-
 mittit. Ὅτι ἰσομετρῶν, nullo infernus. Duris-
 culè. Nulli cedit præcepto præstantia & utilitate.
 Ἀτμομετρῶν, disperses & incomptæ. Ambrosiè
 admodum. Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν, humefactus, non benè.

Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν. Non autem τὸ ἰσομετρῶν,
 supra dicebat ἰσομετρῶν, veterum violentiæ ob-
 noxia. Ut τὸ ἰσομετρῶν, quemadmodum alibi dicebamus,
 significet temperationem. In ventosis autem mi-
 nutes arbores affluantur: neque affurgunt, sed hu-
 militatem complent brachiorum frequentia Ipse
 verò etiam in frutices ait degenerare, ἰσομετρῶν ἰσο-
 μετρῶν. Propter collisiones defraudantur ius-
 tæ specie procentitatis. ἰσομετρῶν. Fortasse dicit mu-
 tilas, Latine ad verbum, truncas. Vnde multi cau-
 les, id est brachia. Ἐστὶ γὰρ ἰσομετρῶν. Non solum hæc
 est pars narrationis, sed etiam veluti probatio
 quedam superiorum. Nam si agrestes quas ibi na-
 tura sponte produxit atque collocavit, nequeunt
 fructum perficere: quid fiet delicatioribus & ad-

uenis? Quis inter etiam Euboicam agnoscat: cu-
 ius opus non excedit florem, in quo fructus ipem
 indicatam modo fallat. Τὸ ἰσομετρῶν. Quatuor
 ergo ponit gradus in nominibus, duos
 in τὸ ἰσομετρῶν, ἰσομετρῶν, ἰσομετρῶν, ἰσομε-
 τῶν. Ut ἰσομετρῶν sit obiectum ventis: ἰσομετρῶν
 vntus transitum. Clauduit caput odulæ, ob frequen-
 tem inebulationem, sententia.

Lego ἰσομετρῶν τὸ ἰσομετρῶν, non autem ἰσομετρῶν. Ἐστὶ
 ἰσομετρῶν, dele φωνὴ de agro nanque loquitur.
 Et ἰσομετρῶν φωνὴ παρὰ τὸ ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν
 ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν, non ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν,
 non ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν, non ἰσομετρῶν. Et ἰσο-
 μετρῶν, non ἰσομετρῶν. Et ἰσομετρῶν, non ἰσομετρῶν. Et ἰσο-
 μετρῶν, non ἰσομετρῶν.

viā denotat proprium affectum, non aliunde inherentem. Εὐσπινθιτης placida. Promouit spiritum ad venti significationem: quia diem ventum spirare duritūculē. Περσῶν δὲ αἰθέριον, inquitur, non rectē. Neque rectē verbum persequitur. Καὶ δὲ ἀειδατοριζ. Nos mutulis interpretati sumus. Truncat ē: vt nihil aliud quām caudices videantur.

CAPVT IX.

¶ *Mai capitis argumentum. Præ arborem natura, parum statim de immutabile: vt quæ amari opaca, creberrime, quæ insulatas, rotas.*

B A Σ δὲ ἡ μαιέριον ē. Haec enī delectantur arborum habitudines, quæ terri quāitates recipiunt: vt io-
 lium eiuſmodi eligetur. Ele-
 ctus locus quomodo parandus ad
 latuit m. Altere ai borum secundūm sicut rationē & modum mutuos declarat respectus. De interuallis ergo loquitur. μαιέριον, hic non parium in toto, sed totorium inter se sicut longinquum intelligit. Is est, in iūmma, viciniae modus, cuius-
 eunque arboris, in quacunque terra. Ergo in hoc opere non tam locorum quætere naturam, quām ipsarum arborum tum concretiones, tum sicutus. Vt quæ solem requirunt, aperiores sicut mutuis distantiis quæ vmbri gaudent, mutua opacatione illas conēqueuntur. Ita quibus radices longiores, maioribus interuallis disponantur. Plus enim capius loci. Quæ breviores habent, eas vicinia non fatigat. Satis enim suppediat alimentum modis limitibus. ὄλιγα αἶμα. Quorūm fructus sicciore atque nucleosi. vt Puniceæ & Myrti, repetit hic esse opacitatis amarrices. Alia ratio in Lauro, sicut idē m. Raritas texturæ, ariditas, radicum breuitas. ὅτι ὄλιγῶν ἐστὶν. Rationem reddit prioris naturæ, quare gaudeat vmbrosi Punicea. Quia fructus si plusculum solis excepiat, tantundem accipiat iniuriz: quantum caloris excessus.

Στρυγὸν δὲ, noxæ modus. Asperum fieri Marium verd euisiam vmbri qucat: si fiat acerbitas à sole. Sit enim calorem habuerit pro causā. Quod Galeni sensentiz aduersatur: & in publici naturæ monumentis manifestum est. Quippe in nestrati equito mioris fructus fieri beneficio solis in Septentrione verd cerassa esse ac idē sicut, quia solis opere careans diei dūmā materia sicciore, non esse ea tiori tradabilem succum: sed terreum illud etiam nūm magis fieri terreum. A calore igitur non sit acerbitas, sed à terre streitate, quam calor facie: illam autem sequitur acerbitas tanquam accidens. Alia verd elastis (Laurus & eiusmodi rara) propter imbecillitatem præsidio orus habent aduersus æstium & gelu. αὐραὶ δὲ. Hoc ē supra.

Ὅτι αὐραὶ γὰρ. Tacite respondet obicitioeni. At radicūm propinquitas mutuis offensis inestita erit. Complexus enim sit concurrentium mutuos. Quare succus sit & minor & deterior. Responso. Non sit, inquit, πρῶτον: quippe radices haud

A multum promouent. Est πρῶτον, plexus. Sic enim eistam dieunt. Sic mox ὄλιγα. ἢ ἄλλο ἄλλο, vox scilicet. ἄλλοι πρῶτον ἀνορθο. Πιζερον. Omnis arbores disponi magnis interuallis. Ne strates tracentūm pedum, quāsi iūstis interuallis, statuant. Subdit inecommoda crebriritas. Complexus radicūm atque complicatio. Ipsūm inecommodum ἀνορθο. Causā, ἢ ἄλλο ἄλλο, vna altera ἢ πρῶτον ἢ ἄλλο. Vbi quoque multum tribuit innatio calorū: suffocari ergo mutua strangulatione. Modis spiritum intercludi. Quare à sicut excedi, ἀνορθο. Hoc erat præceptum ex quo iam eductudine, enām illorum appolitus rationibus. Nunc iam castigabit eum ambitum huius legis, quāsi nimis vniuersalem: quia dicit ἄλλο. At ergo. Ὅτι ἄλλο ἄλλο, ἢ ἄλλο. Vera, inquit, profiterentur, modo abis illud vniuersale, ἢ πρῶτον. Hic est quod vobis bat, ἀνορθο, sicut ex supra terpitia diligentia, vbi de freccioribus & aliis loquibatur. ἄλλο δὲ. Altera capitis pars, in qua etiam locorum habendam monit rationem, quia supra dicebat, ἄλλο ἄλλο, ἢ ἄλλο. Non ad, de ergo aliquid. Antefert: bat enim eam spectationem, quæ pertinet ad arborū naturam eiq; veraretur circa locorum considerationem. Loca quomodo sicut consideranda, hic hic agit. ἀνορθο, intercedentes, spatia. ἢ ἄλλο ἄλλο, in montanis propinquiores. Et quia videbatur lo ei ratio repugnare: repugnat verd si ad alimentum minorum copiam tepiesias: apponit cauiam quæ respondet superioribus. Supra dicebat, ἢ ἄλλο ἄλλο. ἢ ἄλλο ἄλλο, ἢ ἄλλο ἄλλο, ἢ ἄλλο ἄλλο. Sicut radices breuitas admittit viciniam: & in montanis radices breuiores: sicut illa conelusa. Adde præterea quod item edicitat eum superioribus. In Punicea vntabant vmbros mutua viciniam eomis: item hic ait montanis arboribus esse ramos minus futos.

Theodoros ἢ ἄλλο ἄλλο, breuis stirpis. Am-
 bitio hie illudet ignaris Græcūm literarum. At Philosopho cauendum ab ancipiti voce, tanquam à scopulo. Stirpis primo significatio sicut significauit. Etiam nunc vtuntur Thueci. Græca est origo πρῶτον. Vius postea deto sit etiam ab radice, vt est apud Poetam & Ciceronem. Cūm ergo dicit breuis stirpis: neclias vtro vergat: sicut significauit an hic significat. Malim vnginti verbis Græcum vnum vt bum capere, quām Græci vnius imitatione opus habere dūm vt velorum explicacione. αὐραὶ δὲ, præcētum. Proximum significat Obicitio. Ὅτι ἄλλο ἄλλο, ἢ ἄλλο ἄλλο, nullus mutuos radicūm decurrit. Neutiquam exprimit illam complicationem. Adde etiam peius. Nullus implexas rixatūm improbus inhi stat. Sane rixatūm oratio. Nullæ radecūm mutuis complicationibus inter se molestē sunt. Σὺν πρῶτον serpent inter se. Non expe sicut. ἄλλο, non de decet. Imo opus est, longē maius quām ἄλλο.

CAPVT X.

¶ *Decimi capitis argumentum. Non ex arborem in dūm firmā.*

ita pervenire ut consuecant neque potare quod sibi vident.

ΠΑΝ ΑΦΟΡΕΙ. Elegit sedes arboribus. Commodiores eis fecit. Statuendum ad os docuit. Habemus itaque iam stantem arborem, cui deinceps sit consulendum. Videndum ergo quibus praevidis firmanda sit: quoadmodum videmus quibus opibus instituebatur apparatus leaque de curatura nunc agit. Primum de potationum de aliis. Operam partitur ab aetate arborum. A novellis abstinendum, quoad consuecant: atque ibi tum reddemus rationes, neque in sequenti capite. Constituis verò, purgationis curam adhibendam. Id quo fiat modo, praesenti capite expeditur, non quidem minutis praecceptis (id enim agricolae est) sed generalibus, quae accipiat agricola postea ad exequendum.

Hic explicatis sequenti capite declarabitur commodum tempus ad hanc operam. ΕΥΧΛΑΕΤΕ. Cum primum dabit specimen suae ἀρτιήλου καὶ ζῶν. Nam constitutum esse ac vivere, argumento est opus ipsum germinandi. Α φῶντες τὸν γῆ. Nihil ἔτι αὐτοῦ tangere. Namque τὸ ἔπι κορυφίζονται. Vbi est obiectio. Dicit enim ἄρτι ἔπι ἄβλῳ. Videtur ergo futurum ut radices etiam sint fortiores, si adimantur flagella in quae succum absumunt. Respondendum, nondum confirmatis principis, nihil ferro tentandum. Radix autem principum est, qua si ferantur putationem: tamen aliud detrimentum haud leve patiuntur. Ex crescent enim in enormem exilitatem. ἄρτι, frequentia samentorum. Vnde ἄρτι, fructum: à fragore qui auditur ea constitutione flagellorum. Sic enim Latina quoque vox haec à fragore. Εἰς ὄψιν. Nisi scriptum sit ἰσχυρὸν arguendum est. Erit enim verbum hoc illi simile verbo ἰσχυρόν, quo sepe vitur: cum terram arborem, terram prehen dit arbor: quae vicissitudo est declarata per praepositionem cum dicimus ad hunc eundem vium, ἀρτι ἰσχυρόν. Igitur vbi valde fuerint ramos potare superiores, pulcherrimis relictis ac maxime idoneis, ἰσχυρόν. τὸ σπαράττω. Aliàs dixisset ἰσχυρόν. Κατὰ τὸ τὸ ἄρτι. Hoc enim genus putationis, quo superflua tantum potantur, quae vtilia sunt relinquuntur, necessarium est in arboribus. Οὐχ ἔπι. Non quemadmodum in soli superficie. Intelligit foenum, medicam, hortensia, ut acetosam, spinachiam, ἰσχυρὸν. Felix vox. ἄρτι τὸν γῆ, terra tenuis. Latine etiam dicimus et quare solis: vnde et quimedium: quia non iam extat superficies. Dixit τὸ ἰσχυρὸν, ἀρτι τὸ τὸ ἄρτι. ἰσχυρόν. contingit. Voluit dicere εἰς τὸ. Α ἰσχυρὸν γῆ. Nunc rationem reddat quomobrem non sint novellae tentandae ferro. Omnia causa, quare plantae aliae ferantur ad terrae visque superficie in arboribus quaedam relinquuntur. Haec est ratio. Quia ab illis fructus petitur è frondibus, quae melius reparantur novarum successione in arboribus expectatur è ramis fructus. Rami ergo relinquendi. Ita que si prius quam radix firmitatem sit

A adepta, ferro laccantur: ἀβλῳ τὸν γῆ. potius legentur. Quorum ipse illud ἰσχυρόν? An est comparatio operae cum cessatione. id est plus legentur, quam si relinquuntur. An noxae cum vtilitate? Id est plus laeduntur, quam iuvantur. An detrimenti cum imbecillitate? id est quae sunt ἀβλῳ, ἰσχυρὸν ἰσχυρὸν. τὸ ἰσχυρὸν potest haec omnia significare. In prima tertia significabit, potius. in secunda, plus an tertia, magis ac porro. Εἰς Α ἰσχυρὸν γῆ. At radice perfectionem adepta et secuta de offensione, neque ipse legetur stripes, de acceptum alimentum ramis distribuit, qui relictus fuerit. Et si bitatis erit et iustitiae quantum debetur ramis. Η ἰσχυρὸν γῆ. Quali distinxerit species quasdam: ut prima sit ἀβλῳ τὸν γῆ, secunda ἰσχυρὸν: nunc adducit tertiam, quam ipse vocat ἀρτι ἰσχυρὸν, reductionem: alii φωνῆς τὸν γῆ ἰσχυρὸν est (plationum dicit ipse) institutionem. Eam quid sit, quasi definit. γῆ μακρὸν ἐπὶ ἄρτι, figuratio & formatio arborumque continetur duobus contrariis, altitudine & humilitate. Haec sunt habituum vocabula: tamen qua procedunt ad opera, malim deere sublatione & depressione significat enim actionem. Attollimus maiore attentionis cura, puta Cupressum. Buxum deprimimus ad opera topiaria. Καὶ φάκην. Quoniam quae cohibentur ad humilitatem, dilatantur. Proinde crassos parietes videmus, animalium species, naues, menias. Α ἰσχυρὸν τὸν γῆ. Nemo non videt verbum hoc esse alieno loco. ἀρτι ἰσχυρὸν quadrat imprimis. Ceterum vocis sonus tam ab illo diversus dissiuadet quicquam temere in novissimum. Vult dicere, coerecni agricolae cura eas arbores, quae exultant in proccritate: propterea quòd remittunt de facilitate fructificandi. Sicut & praelonga hominum corpora, quibus non respondet crassitudinis proportio, sunt vitium infelicioium. Misera sunt principia: misere consistit succus ab imbecilla facultate: quae si pro se explenda non potuit, minus poterit pro alius. Παλῶν. Excipit eas quae omnino suapte natura tales sunt: ut Cupressus, Palma, Pinus. Sunt enim naturae quaedam tum humilium, tum excelsum. Nam & supra dicebamus, Abellinam arborem ceterum amittere fecunditatem. Αὐτὸν ἰσχυρὸν. Quali fatigato alimento itineris prolixitate, atque interea intercepto ab iis partibus, quae sanè sunt numerose ad vium suum. Α ἰσχυρὸν τὸν γῆ. Amotio artis erroris, qui erat educendi in altum, apponit modum contrariae vtilitatis, in ramorum frequentia & germinum. Ut ἰσχυρὸν, maiores istollexerit ramos, ἰσχυρὸν, minores appendices ἰσχυρὸν γῆ. Tres ostendit vtilitates in arbore minus procreta. Prima est, firmitas, ἀβλῳ τὸν γῆ. Secunda, ἰσχυρὸν. Dicit enim ἰσχυρὸν τὸν γῆ. Et commodus quoad arborem: non enim periculis laccatur, & minore periculo quoad herum: non enim scissione opus est. Tertia, ἰσχυρὸν. Aut enim ἰσχυρὸν τὸν γῆ: periculis cilius columur. Quipe non magis facilis opus est ad purgationes. Tum si per ramos scanditur, rami sunt iis valentiores quam in proccera:

B

D

procreta: tum quia succus in eos vberius paritur, tum quia terrę propior. Vberior succus, neque in imo retentus, qui in sublime abisset: terrę propinquitatem plurimum facere ad alimenti copiam: etiam supra dicebamus. Ergo & facilius ascenditur, & tutius infidetur. *Διὸ φρασεύσθησαν.* Ex

propositis conclusio ad artis opus. Itaque & putandæ, vt sint depreciosiores: & prohibendum quod prohibet opportunè germinare. Ideo o stringuntur Vites omnes, & arboros nouellæ menie Maior quia incompestat germinationes & protempore præueniunt enim fructum) & pro loco interceptiunt enim succum.) Serotinae uero de causis ad soboles anni futuri relinquuntur. Atque is cultus ab eo uocatur *αὐτὸν ἄνω*: quia flûa quasi creat arboribus. Sæpe supra *αὐτὸν ἄνω* & *εὐδύνατον*. Neque differre ab ea opera que perfectè impenditur arboribus, sicut eodem hinc in adolescentibus, vt perficiantur in adultis, ne deficientur. Proinde & succus eius domitur, vt toties dictum est, & intra mediocritatis certos cancellos cohibetur: & vis augetur in arctiorem & oacta gyrum. Sic sniupsius stipatrix fit. *Ὁ μὲν γὰρ εὐδύνατον*. Atque ita introducit materiam putationis arborum perfectarum.

Και ἐστὶν ἄνω αὐτὸν. Cùm omnium arborum inter sit putatio, potissimum ea Vitis opus habet. Vt hic *αὐτὸν ἄνω*, sicut *ἀνωτὸν*. Maxime nanque pertinet ad Vitem. Sed dixit maxime communem, se illicet omnibus uinitribus. Neminem enim esse qui non utatur ea. Cuius rei causam dat: quæ si inquit, ad hoc virgine natura. Quippe tam fecunda est in fructu, tam exuberans in germinatione: vt satis appareat admodum eius quod videtur superfluum manifestò. Idcirco dicitur *αὐτὸν ἄνω*. Sicut quod in v'suet omnium, id est maxime commune.

Ἀνωτὸν ἄνω αὐτὸν. Id est operam ponunt hanc in Vineis. Sic *αὐτὸν ἄνω* in ista ratione quàm vulgari. Nanque opus fit in Vite, in terra, in planta. At cùm dicimus *αὐτὸν ἄνω*, non fit opus in manu, sed à manu. Cùm dicimus *αὐτὸν ἄνω*, non in se facit opus colonus, neque seipso, sed ipse. Sic *αὐτὸν ἄνω*, ab ipso. Etiam *αὐτὸν ἄνω* aliter. Non enim fit *αὐτὸν ἄνω*, sed videtur, aut tentatur, aut facultas sola designatur. Duo dixit, *ἀνωτὸν ἄνω* & *αὐτὸν ἄνω*. Quorum prius non significat bonitatem & æquabilitatem: vt *αὐτὸν ἄνω*, sed facultatem sicut *ἀνωτὸν* apud Præceptorem. Si enim quodcumque edit bonum esset, non de meretur amputatione. Nihil bonum quod finem impedit. Omne quidem ens bonum est *αὐτὸν ἄνω*: non autem omne *αὐτὸν ἄνω*. Propterea addidit *αὐτὸν ἄνω*.

Quia multa facili germinant, at non multum: nõ egent ergo putatione. Vitis ergo quia & multum & facili germinat, & opus habet putatione, neque spem admittit regerminandi. *Τὸ αὐτὸν ἄνω*. Videbatur hæc de Vitis putatione præcepta cùm illis communia subicienda. Minime, inquit, hæc. De ea nanque exactior cognitio iam est apud Autores, sive que tangat illius germinationem (hoc enim putatio intendit) sive que speciet ad alia: puta frondationem, ablaqueationem, pastinationem,

A stercorationem, puluerationem: quarum summa cum sit operosa, peculiari tractatu esse fuerit exequenda. Differemus igitur post præteritum de arboribus disceptationem. Excitat autem lætiorem ad attentionem: cùm ipsum in spem erigit disciplinæ non vulgaris. Posthæc tunc enunciatam diligentiam verbo illo *ἀνωτὸν ἄνω*. *Νῶν δ' αὖτὸν ἄνω αὐτὸν*. Nunc autem quod accipit, prolequitur. Vbi non minus captat animum audit oris, cùm ait operæ precium esse doceri, quomodo queunt arbores ipse *αὐτὸν ἄνω*. *Ὁ μὲν γὰρ εὐδύνατον*. Quod exprimebat Poeta diuinis versibus, *in tenui labor: at tenuis non gloria*. Perstat in viue vocis: nam & supra *αὐτὸν ἄνω* appellabat. Componere aut bores, atque statuere in conditionibus que ad vium nostrum requiruntur. Modus constitutionis. Colligere earum vires in vnum, ne effusæ delectantur aut depræuentur, aut minus ferant. Id fieri tollendo partes, que incommodat officis naturalibus: hoc est *αὐτὸν ἄνω*, infelicitate nata, & ad maleficium impediunt enim: *ἀνωτὸν ἄνω*. At is est finis, fructificatio: finis, natura finem impediens, præter naturam. Ideo *αὐτὸν ἄνω* ut nata, vt *αὐτὸν ἄνω* nature. Sunt enim quædam non naturalia in natura: tametsi omnia sunt naturalia in natura. In illis finis impeditur à materia: & formæ minus ad finem depræuatur. Ideo mox item

ἀνωτὸν ἄνω αὐτὸν. Quia non sunt non naturalia secundum formam & materiam, sed sunt non naturalia secundum finem. Non sunt ergo non naturalia simpliciter: quippe sunt in natura & à natura: sed non sunt naturalia ad hanc naturam in qua sunt. Quæ obnascuntur sarmenta ante fructum, importuna sunt: que post fructum, non defraudant fructum iam præteritum: & vtilia sunt ad futurum aliquid, vel quod fit fructus, vel quod fit propagatio, vel alium ad vium, agnens, cotribes, pes, crates. Quæ siquid superflua se cum habent, recidunt. Quod eorum est reliquum, ad fructum aptum fit.

Ἐμὴν δ' ἄνω αὐτὸν. Non solum non sola hæc impediunt, videlicet *αὐτὸν ἄνω*, sed etiam *αὐτὸν ἄνω*, id est aride partes que finis appenit sunt. De iis enim etiam mox. *Μετὰ τὸν ἄνω* Optimum verbum. Auertere naturam à germinatione, & eam transferre in stipitem: vnde, quod opus fit, postea proficiantur. *Ἐμὴν δ' ἄνω*. Sicut metaphora. Videtur alimenti quædam quasi desideratio. Rectissime *αὐτὸν ἄνω*. Quia est alueus venarum, vt in riuus: & riuus sanguinis habemus apud Sophoclem. Proinde quemadmodum obstructo vno alueo, aque restant ad alium: sic abfisso ramo succus remanebit: ibi is qui prodire ceperat, aliofsum disperget. Ita *αὐτὸν ἄνω*, non à germine ablarum quod in germine est, sed quod in eo futurum erat. Non est proprie translatio, sed auersio, *ἀνωτὸν ἄνω*.

Ὁ μὲν γὰρ εὐδύνατον. Quod quævis quis deduxerit aut reduxerit. *Ἐμὴν δ' ἄνω*. Perstat in metaphora. *Τῶν δ' ἄνω*, inquit, id est luxus iste, atque exuberantia euenit: quia patet eius omnes optima sunt habitudine. Ideo quotannis de integro germinat. *Τὸ αὐτὸν ἄνω*

D

ορεται βλαστη, defignat tempus additum anno praeterito. Τι im denotat materiam additam germinationis.

Επιδημιον. Adhuc confirmat. In meliorem visum reduci succum, superfluis sublimis, hoc argumento. Si quis superiores amputet partes: abibit in radices alimentum: unde crescant. Ατι εν ορεται τι εδω. Quamobrem partes ipsae tum coofundentur, sanē verbō. Nam si alimentum superioribus accessurum erat, nec accessit ad eedem in radicem. Itaque quod erat in caeuem inpendendum, de ipsiqum cft in radicem. Hoc est quod appellat εν ορεται. Dixit χυμους, εν ορεται εν ορεται, quia continent succos: χυμους. Quapropter materiam vocauit Plato χυμους quia eadem εν ορεται. Και τι εδω εν ορεται. Tandem itaque defraudata superiora, pumila remanent ac deficta.

Ορεται τι εδω. Dicit aliquis, si non subit hodie alimentum propter vulnus, aut cras: at tandem subibit. Itaque non erunt εν ορεται, nisi nunc. Respondet. Fiet iam natura quaedam quae radicibus solis cofulatur, superiora non curet. Ideo dixit χυμους εν ορεται, diuturna consuetudine. Ητι εν ορεται εν ορεται. Comparatio Vitis cum ceteris. Reliquas non egeret quotannis putatione: Vitem egeret εδω εν ορεται. Respondet illis superiori bus, εν ορεται και εν ορεται εν ορεται: & illis, εν ορεται εν ορεται εν ορεται. Τα εδω εν ορεται. Arbores aliae non item: sed quaedam alternis: nonnullae quarto quoque anno. Ορεται εν ορεται. Nullam aegrem nequae Vitis facilitatem ad cresendum. Vbi que dicit, humidissimam ac fecundissimam. Ητι εν ορεται εν ορεται. Probat εν ορεται, id est reciproco epicheiremate alterum per alterum. Eget Vitis putatione: quia facile crescit: aliarum nulla tam crescit: nam si cresceret, egeret putatione. Ατι εν ορεται εν ορεται εν ορεται. Signatissima verba. τι εν ορεται, est effectus, res quae superat opus. τι εν ορεται, est causa. Humor enim multus multae operis materia est. Ατι εν ορεται εν ορεται. Hicce verbis videbatur supercedere potuisse. Non enim Vitis excusatur à nouamento cum putatur: quia nocetur arboribus putatione. Nam si arbores laborant cum putantur, etiam Vitem cum putatur, laborare par est. Ergo si quotannis ne laboret arbor, quotannis non putatur: item ne quotannis laboret Vitis, quotannis non erit putanda. Dicendum, non propter hanc comparationem addita verba illa, sed ad praecipitationem quid in putatione seruandum sit, cognoscatur. Igitur loco vocis illius εδω, dicit εν ορεται. Quoniam amputatae laborant arbores de vulnere: idcirco statim sterentur aduiscendum. Και τι εδω εν ορεται. Alium cultum, pura rigationem. Ορεται εν ορεται εν ορεται. Ut maleficio medeantur alimentis instauratione. Ut reponatur aliquid eius loco quod ablatum est εν ορεται εν ορεται. Medicorum vox: cum defuncta morbis corpora instaurentur atque redintegrantur ei bo. Ceterum alius rhythmus hie orationis. Non enim ex visitata dicendi ratione εν ορεται εν ορεται εν ορεται εν ορεται εν ορεται, sed εν ορεται εν ορεται εν ορεται εν ορεται εν ορεται. Non redintegrat maleficio, sed post damnatum alimento recreatur. Ατι εν ορεται εν ορεται. Quare parcius utendum pu-

rationibus quibus virentes: aut alioqui vixit partes auferuntur: idque certis anni temporibus. Nā quae partes aridae sunt in arboribus, et perpetuis quocidiansve operis demenda sunt. Quia us ablatis non laeduntur: non enim sunt amplius superiores partes naturales, sed εν ορεται εν ορεται tantum. Ramus enim semiaridus, & ex altera semelle viridis non est vnum physicum, sed solis dimensionibus vnum, quin ne materia quidem eadem. Quocirca doctissima tanquam appendices, non tanquam partes, tum hie, tum supra vocauit εν ορεται εν ορεται: haerentia & impedienda nutritionem. Assuenda erat causa quae impediatur. Sanē haud iugguntur illae aliae εν ορεται εν ορεται εν ορεται non enim viuunt. Non interceptiunt aut obstruunt, quia in extremis sunt.

B Quid igitur? Prohibent inteream, ventilationem liberiorem spiritus innati: cuius rationem haberi oportere toties diximus. Prohibent autem illam transpirationem: quoniam iam obiectis membris qui eo pertinent. Ετι εν ορεται εν ορεται εν ορεται. Post necessitatem atque utilitatem putationis declaratam, quae est actio agricolae, declarat passionem quae fit in materia. Igitur enumerat partes eas quae sunt auferendae: quarum aliquas iam dicitas repetit, quasi per epilogum: aliquas iam dicitas addit ad doctrinae perfectionem. τι εν ορεται εν ορεται. Ex quibus neque officii, neque specie fructus repraesentatur. Τα εν ορεται εν ορεται εν ορεται εν ορεται εν ορεται. Quas supra nominabat εν ορεται εν ορεται. Tertio loco, εν ορεται εν ορεται εν ορεται. quae icie importuno situ immiscuerint legitimae germinationis. Hoc enim significat hie εν ορεται, quod τι εν ορεται. Hoc dicitur ex Varrone & Columella, in Vinctis: vbi etiam pampinis ab officio aut maleficio nomina imbeduntur, focanci, fructuarii, & eiusmodi. Et addit rationem quae suadeat hie tollenda, εν ορεται εν ορεται. Quia oportet germina foras erumpere: opere est, occipata ab inutilibus loca quasi euertere. Quarto loco, εν ορεται εν ορεται. Quae conferta sunt. Non enim significat densitatem partium in corporibus, sed totorum frequentiam. Sicut Horatius dixit, vulgus densum humeris. Quod explicat statim illis, εν ορεται εν ορεται εν ορεται. Quae inter se alii aliae imponunt: imminet manus inuicem εν ορεται εν ορεται, verbum militare, aggredi, facere impressionē. Quarto loco, εν ορεται εν ορεται εν ορεται. Quae ex mediis erumpunt, Non enim legitimo è loco prodeunt. Quippe non è stupite, sicut illae haecenus memoratae, sed ab ramorum lateribus. Sunt ille partes totius: sunt hae partes partium, quae non permittunt alimentū ad rami partes vteriores peruenire. Itaque et ipse miserē sunt, & iis quae portō sunt, miseris creant: & auferunt ab inferioribus succugendo, quantum esset à primariis restitum, si non produl sent ipse. Πεντε εν ορεται. Ratio vniuersalis. Omnes enim ex tum solem, tum spiritum auferunt. Spiritum sanē exhaustum internum, & externas prohibent ventilationes, quas supra necessarias esse dicebamus: unde & supra, & infra, & nunc & nunc celebramus illam. Nec minus auertunt solem. Nominauit autem spiritum, non succum, quia suc-

181

182

C

D

ci pars est excellentissima spiritus. Itaq; *ἀριστα*. Pro
 sole verò, *ἄριστα* sic et alibi. Notabis verò
 bñ actus *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*. Et adverbium *ἀριστα*.
 Non pro eo quod est *ἀριστα* sed di-
 stinguenda à *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*.
ἀριστα *ἀριστα*. Et ut agneolarum docet *ἀριστα*.
 Alii et debere. Plana sunt omnia. *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*.
 ponentes. Sic & Aristoteles: & antequam statua
 fiat, *ἀριστα* dicit.

Lego *ἀριστα*, non *ἀριστα*. Et *ἀριστα*,
 non *ἀριστα*. Et *ἀριστα* *ἀριστα* sed in quod, i-
 gnoro. Et *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*. Et *ἀριστα* *ἀριστα*
ἀριστα, non *ἀριστα*. Et *ἀριστα*, non *ἀριστα*.

Theodorus *ἀριστα* tenent. Verbum agrico-
 licae Graecis familiaris, Latine auribus ferendū pro
 materia. *ἀριστα*. Theodorus non exprellit.
 Relevari tantū dicit. Et *ἀριστα*. Cum
 radices virisq; aperit. Ambrosio neque planē
 neque planē: nisi scriptum reliquerit cepit.

ἀριστα, educatio. R. educatio ponit.

ἀριστα *ἀριστα*, plantarum eruditio. Plantationū
 Graeca vox. *ἀριστα*, competenda. Ita sub-
 stituit aliud. *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*, quae apta sunt
 excelsa consistere. Minus capressis Graecae oratio-
 nis efficaciam. Quae arbores & natura sua proce-
 sū, & ut ita fiat, quod ab arte cingit. Qua-
 si etiam nobis vel inuitis vel aliud agentibus ipse
 sese erigat in procentariē. Id quod viuunt nobis.
 Nouella Cupressis forte quadā cacumen amittit:
 eius in locum proximus ramus ita sese spontē
 substituit, ut cacumen ipsum semper fuisse videa-
 tur. *ἀριστα*, ramis liceant. Durissima trās-
 latio. Laiciur ita fere Theodorus: ut & mox de ger-
 minibus, excurrunt. *ἀριστα*, publicum, vulgariū.
 Aliud enim est publicū, id est palū in ore populū:
 aliud vulgō, id est abs quouis fit. *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*
ἀριστα. Scitē species condidisse. Non potuit pe-
 ius. Vnus solus artifex condit species, Deus. Ata-
 gricola accepta ē naturę elassis' indidua foueri:
 & quia sunt materialia, materiam quoad opus est
 & licet, corrigit. *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα* & quae-
 dam remota. Hic ex verbis quis elici queat sen-
 sus, sanē me latet. Quid enim hic sit remotū? Appen-
 dentia. Satis in Commentario. Quid alibi si-
 gnosificat, ibi videbitur. *ἀριστα*, reuocare. Sen-
 sus optimus ad pristinum statum, ex quo dūcesse-
 re atque abiere *ἀριστα*. *ἀριστα* *ἀριστα*.

Theodorus addidit tantū. *ἀριστα* *ἀριστα*, solerti-
 nis ē constant peccijmē. Quae nanque hic solertia in
 quibus arte factum est nihil. Et aliud est constare
 aliud *ἀριστα*. Quia naturalis eis habitudo: est o-
 peribus, nihil opus habent arte. *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*
ἀριστα, ut loca radicibus impleantur ac perhorreant.
 Verbum hoc postremum hie fuit. Verbum autē
 semper impleantur, nō habet hic locum. Fortasse ve-
 rō scriptum reliquit *ἀριστα*. Et *ἀριστα*, non si-
 gnificabit partes, uti dicebam, ied radicū loca to-
 ta complicationum anfractibus occupari. Atque
 ita omnino sentiendum videtur. *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*,
 quadricornis pōst. Satis cum periculo peregrinita
 tis. Quarto quoque anno. *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*.

ἀριστα *ἀριστα* *ἀριστα*. Theodo-
 rus longē aliter atque nos. Siquid tamen eiusmodi
 sit, tantundem desiderat. Recidere partem eius bu-
 midū, superuacuum est. Imō est operis precium an-
 ferre, quod est praeter opus naturae *ἀριστα*, super-
 fluum ipsius humiditatis. Atque hoc est quod de-
 siderat praehumidæ Vites: neque item desidera-
 rent arbores aliz, si essent neque humidæ. *ἀριστα*
ἀριστα. Hoc & supra castigauimus.

CAPVT XI.

XI. capitulum argumens. Primum post Pleiades, &
 quatuordecim dies. Mōdo in oleo amobus, neque in-
 strumens eodem.

H ΠΙ Ε' Α' *ἀριστα*. Primo loco
 demonstrat necessariam puta-
 tionis utilitatem. Postea docuit
 communi ratione, quae auferenda.
 Nunc demonstrabit quando fue-
 rit tempus huius. Hoc facit prima parte capituli.

In secūda longē aliam ab hac tractat discipatio-
 nem. Quippe modum indicat, videlicet quantum
 cuique autrendum. In tertia docet, quibus instru-
 mentis. Itaque tria sunt in hoc vno capite capita,
 in vnum hunc gyrum propter breuitatem conie-
 cta. Prima pars tres naturas narrat: vnam commu-
 niorem: quibus assignat putationis tempus sub
 Autumno. Vnam earum quae serō fructificant. Iis
 pro rata tempus ab illo differendum iubet. Vnam
 C Ficus peculiarem: cui Verum tempus designat:
 atque horum omnium causā adiungit. Ac primū,
 quae post Pleiades. Quia tum arbor valentissi-
 ma: fructus enim edidit. Videatur tamē cuiuspiam
 minus valida, tantis exhausta succis, tot operibus
 defuncta, germinandi, fructificandi. Huius ita est.
 Prius enim laborauit ad suum munus perficiendū.
 Nunc cura illa deposita seipsa frui tur. Ita quae
 validum esse par est. Tum ergo putandum: quia
 putationis (vbi supra dicebamus) grauis molestia
 est. Quocirca eo est exercēda tempore, cum fer-
 re potest leuius. Ordinatur hunc ad modum cau-
 se. Arbor debilis. Putatio molesta. Molesta pro-
 pter plagam. Solutio continui naturae naturam.
 Debilis non sunt porro amplius debilitanda. Ex
 hūc postea concludemus contrarium per cōtra-
 ria, ad putationis tempus eligendum. *ἀριστα*
ἀριστα. Ergo excelsa & imbecilliora, non. Tum
 quia iam non eget amplius ad opus succo: succus
 subtrahi potest, tum quia ortio & sibi soli cae-
 de. Idcirco dicit *ἀριστα* *ἀριστα* *ἀριστα*. Quae nihil
 habet praeterca quod agat. Non enim praeter tu-
 lit alium in alio flore fructum. Tā *ἀριστα* *ἀριστα*
ἀριστα. Quis statuit antonionis praetercepta postquam
 fructum deposuerint, quōdā verō post Pleiades ma-
 turant fructū, ut Zizipha, Olea, ad eā normā diri-
 guntur, ut leūis fructibus tōdeat. Praeterca di-
 xit *ἀριστα*. *ἀριστα* *ἀριστα*. Non est tam pri-
 prius Ficus, quā Vitis, quoque sit cōmune:
 magnam enim partē Februarii putamus Vincas
 hic. Sola, inquit, Ficus putatur ante germinationē.

in Græcia fortasse. Hæc deinde causâs sunt. Prima est, quod à vulnere facilis atque celerius con- ualescit. *ἰατρίον*. V ulnus facile coit in cicatricem. *ἄνθη* ἐν τῇ αἰδήσει. Hic verbum hoc importunum est. Operare. *ἴκω* differre oportet, sed accepit *ἀνθη* ἐν τῇ αἰδήσει. Adhuc cau- sam huiusmodi obseruationis. Quia si non coaliscat extrema & obducantur, putretat arbor induente sese humore in hautes meatus. Idcirco Ficus cũ rara sit concretionis atque imbecillâ, multa pate- retur per autumnum. Quare non dicit per hyemem? Quia preuenit autumnum maleficis: propior enim recentem plagam occupat. *ἡμετέριον*. Cau- sa quare non coaliscat vulnus. Quia sicca tempe- stas illa: plaga hiatus non impletur, nisi succo sup- peditato. At deest succus. Cùm à raritate duceret hoc argumentum, meminisse oportebat eum Vi- tis quæ multo est quàm Ficus rarior. Id quod tum ponderè, tum inspectioe, tum ipfissè carbonibus deprehendes. Visuco carbone nihil vietum magis. Hoc igitur malum ab siccitate: aliud ab humore: putreticit enim si imbres frequentantur autumna. Itaque vndi quæ parata pernicis. Ideo *ἰατρίον* ἐν αἰδήσει dicitur. Imò *ἰατρίον* ἐν τῇ αἰδήσει. Addit deinde etiâ quod quærebamus, hyemis superuen- tum. *τῇ αἰδήσει*. Dixit hoc proprium Ficus propter temp' putationis, an propter hæc lesio- nes? utrumque. Putatur enim tunc, vt videntur hæc noxæ illud hic etiam videndum. Cùm alibi Ficus dixerit humidissimum: quomodo non satis ex se habeat interni succi ad vulneris consolidationem, etiam si aer nihil apponat de suo. An raritas admit- tit ætatuco temporis affectum? An(quemadmodum innuebamus) hæc causa non est: esset enim etiam in Vitequin Vitis quæ tum putatur, amittit hyem- is vi nonnulli ex summo flagro. Quamobrem minus recidunt. Atque adco vt vnam ex oculis, ita vocant turgentem gemmâ, tanquam pro perditio relinquant. *ὄξιν δ' αἰ*. Altera capitis pars de mo- do. Non eadem quantitas in omnibus recitit par- tis sanæ præceptum populare. Habitu ribus enim plus demendum: si quidem totius operis summa est ad castigandam nimis bonam habitudinem *Παύ- σῃς* *ἢ* *μάλιστ'*. Quæ plus egent, plus ferant operæ. *ἄνθη δὲ ἀλυσάντων πολλὴν γρηγορίαν*. Mo- rosa pharasis. Intelligitur enim *ἄλυσάντων* πολλὰ. Lu- xuria Myrtil, Oleæ, Puniez, ferro compefcentia: atque adco vt quanto pauciora relinquuntur illis, tanto illa dabūt plura. Quare? Quia sunt *αὐτοβλά- νη*: natura sua frequentantur, si pata germinatione. Adhæc facit exarescent: quare amputanda. Exarescere autem propter gracilitatem *αὐτοβλά- νη*. Ergo recitit crassescunt, nepe retento succo. Suprà etiam *εὐλάδα* vocabat. *ὑπερπλάθει*, oba- rescencia. *ἢ* *ὑπερ*, obiter. *ἄνθη δὲ γρηγορίαν* sunt fruticosissimæ. At nequeunt simul esse & crasse & fruticosæ. Dixit *αὐτοβλάνη*: si quis intoveatur. Nâ cet- tō arborea est eis natura, non autem fruticis. Facies tamen fruticis est. At quare gracilitas obare- scunt? Propterea quod parum habent succi. *χρὶ* *ἀδ' ὄξιν*. Tertium huiusmodi caput, de in-

strumentis. Malum & Pyrum enumerat, quibus aut ferro leuissimè, aut manu detrahenda supserbus. Ratio. Siccitas & corticis tenuitas. Eo lazio facit paritum; neque facit paritum cicatricis, quoniam sicca. Cæterum oratio turbulenta. *Χρὶ δ' ἐν ὑπερπλάθει*. *ἄνθη δὲ ἀλυσάντων*. Quid *χρὶ*? Subinfert, *αἰδ' ὄξιν* *αὐτοβλάνη* *πολλήν*. Vt sit *χρὶ ἀλυσάντων ἀδ' ὄξιν* *αὐτοβλάνη*. Hoc præceptum etiam supra. Ideo dicit *αἰδ' ὄξιν*. Anticimus, *αἰδ' ὄξιν* *αὐτοβλάνη* *πολλήν* *αὐτοβλάνη*. Id est *αἰδ' ὄξιν* *αὐτοβλάνη* *πολλήν* *αὐτοβλάνη*. *αἰδ' ὄξιν* *αὐτοβλάνη* *πολλήν* *αὐτοβλάνη*. *αἰδ' ὄξιν* *αὐτοβλάνη* *πολλήν* *αὐτοβλάνη*. Comparatio. Si radix patitur legere rasta, quanto magis ramus cæsus? Tres ponit cæsus. *χρὶ δ' ἐν ὑπερπλάθει*. Is gradus primus noxæ. *πολλὴν* plus est. *αὐτοβλάνη*, vitium malorum. Verbum deest *αἰδ' ὄξιν* *αὐτοβλάνη*, scilicet *αὐτοβλάνη*. *Εἰς τὴν δὲ ἀλυσάντων*, quæ ferre nequeunt putationem. Scilicet aut sim- pliciter natura sua, aut in tempore: idque duobus modis, vel ætatis, vel nouellæ: vel anni, vt de Ficu dicebat: aut non tantum, vt simpliciores: aut non sic, vt Pyrus falcata hebetiore.

Lego *ἢ* *αὐτοβλάνη* *αὐτοβλάνη*. Scilicet sunt ro- bustiora. *Εἰς τὴν δὲ ἀλυσάντων*, non tantum. *Εἰς τὴν δὲ ἀλυσάντων*, non *αὐτοβλάνη*. *αὐτοβλάνη*, non *αὐτοβλάνη*. *αὐτοβλάνη*, non *αὐτοβλάνη*. *αὐτοβλάνη*, non *αὐτοβλάνη*. Theodorus *ἀλυσάντων*, suscepit. Osten- denter in flore scilicet. Sæpe sic loquitur. Osten- tare prouentum arbores flore tenuis. *εὐλαϊ- σάντων*. Coagmentari consolidari facit possit. Prius verbum ambiguum. Nanque si dicas aliquid coagmentari, cum alio intellexeris. Hic Fi- cus partes vulneris diffusas coaliscere. Manus ex verbi huius ratione. Agmen enim plurimum est de vulneris labiis non dixerim. *τῇ γρηγορίαν* *αὐτοβλάνη*. Turbinibus frigoribusque languetique quæ moritur. Omitit *ἢ* *αὐτοβλάνη*: & addidit tur- binibus. Hybernus iniuriis male habebat ac penitus in- terit. *ἢ* *αὐτοβλάνη* *αὐτοβλάνη*, plagis infirmicent- tur. An ita scripturn reliquerit, necio: cæterum vt credam, fatalis eius facit audacia.

CA P P T XII.

XII. capitis argumentum. Appendix de latissimis radicibus ferri profundiores. Aufertur ad, quæ ferrius pro sub- stantia sunt arboræ.

RIZOTOMIA. Expedita vniuersa putandi ratione, in subie- ctis, temporibus, modis, instrumē- tis; reliquum est vt videamus an alii quoque partibus debeatur. Et sanè debet, tum è superioriibus patet (vt dicebamus) radicū luxuria, atq; auiditate arborū defrau- daria: tū fiet impræsentia manifestū huius de causis. Curandum vt descendat radix. Offenerit autē eius incrementum aliarum radicū agnatione. Quod studium Vitibus impenditur potissimum. Item si quæ fibres sicce sunt, eodem modo impeditur quo in ramis illa *αὐτοβλάνη*. Quamobrem vitæque auferendæ Est igitur caput hoc superioris tra- ctationis pars, nec differt nisi subiecto. *Μηδὲ τὴν δὲ ὄξιν*. Postquā patet sunt atque stabilis. Nesci- bat

Κ bar quod de suglande dicebamus. Antequam deponatur, eam que inter alias ab latere sparsa scie decemittit radix, abicendenda est. Alioqui in proceritatem luxurians arbor, neque admodum transiatur: sed brachiorum materia penè tota in eam abit. Excitate igitur lapidem supponunt, ne reuimant vires, sed dilatarent. Ergo hoc consilio contrà faciunt quàm hic præcipitur illis verbis, *ὅτι ἐπιβέβητος ἀβίηται* ut in profundum vigeantur. Imp. Illatur, dicit ipse. At à quo? Scilicet enim agunt ad est animæ vii materiam producit. *Καὶ ἡ ἄνω καὶ*

Κ *κάτω*. Et plus capunt incrementi: quam. ut scilicet satis, non quantum supra dantebat ut *ἄνω ἐλάττω*. *Μέλιον δ' ἐν ἰσότητι*. Præsertim quibus superficialiarié. Intellige non ex natura, sed ex deprauatione, aut luxuria, aut alio quo euentu retortas sursum. Nam quemadmodum supra vetabatur, arbores eas que iuape natura sublimis eueherentur, inuitas coluberi in coactam breuitatem: sic Puno & Cupressio, vel alius, quarum radices natura sicut tum pauca tum profundas minus: nequaquam eas abicendendas esse partes que ferantur ad superficiali. *Ὅτι ἡ φύσις ἐβέβητος*. Hæcenus de nouellis. Nunc præceptum explicat in alia ætate. Cùm fuerint adultæ, auferendas eas que temere effundantur, idque quotannis eam faciendam abluqueationem. Id quod in Vibibus sanè fit. Vbi memineris, eam prudentiam quam nos addecimus de his que natura sua superficialiarias habent radices, ab eo esse prætermittam. *Ὅτι ἐν αὐτῷ*. Quod supra dicebat, repetit, augèturque duabus conditionibus: nempe quòd fiant plures & fortiores: que duo momenta maxima sunt ad robur arboris, modò ne damnatum supra modum illum excedant. Suprà in nouellis curabatur vt fierent profundiores: hæc, vt iam factæ tales adiungant illi quantitati tum robur tum frequentiam. Quare mox dicit in extremo capitis, *τὸ δὲ δὲ μὲν ἐπιβέβητος, ὅτι ἐν αὐτῷ, ἐπιβέβητος*.

ὅτι ἐν αὐτῷ. Hæc minutè intermunt, nihilo sanè minus quàm si porcelli multi matrem exhauriant. Quamquàm ne ipse quidem sibi satis consulant: idcirco dicit *αὐτῷ δὲ τὸ δὲ μὲν ἐπιβέβητος*. Posuit *ἐπιβέβητος* quòd *ἐπιβέβητος*. Nam *ἐπιβέβητος*, est qui de suo aut alieno dat alteri. Sic Latine: vti que nemo sibi exhibet, *ἐπιβέβητος* melius: quasi alia ab aliis vindicet. Vetus proverbium, macros esse sturnos, qua turmatim agitant.

Πῶς. Larduntur à quavis intemperie: propterea quòd obex terræ debilis est, propter tenuitatem: vnde crusta sunt. Etiam imbribus deteria gleba sæpe deteguntur. Tum autem miserè degunt: quoniam stipes ipse quoque tribalitæntesque quorum potest. *Ἀραγε*. *Ἄ* Alia ratio eodem fine. Etiam aridas eximendum: sicut supra quoque arida illa à *περὶ τὴν ἄνω*. Itaque vtiur eodem verbo alia præpositione, *περὶ τὴν ἄνω*. Duae notæ. Primum, ariditate sua, vtiur illi quoque rami supra officunt: prohibent enim & crescere & transpirare. *Καὶ*

A *ἀλλ' οὐ*, quia vermiculos creant: vnde magna fiat arboribus iniuria. *Τὰ δ' ἀλλ' οὐ*. Quia non sunt mouenda principia. Illis enim labetatis, labes etiam ipsi afferunt corpori vniuerso. Sic illis tentatus differtur opus. Sic rotas hycmales vbi volumus habere: inchoatis in rotario mucronibus, auulsum plantam in alium transferimus locum: vbi postea confirmata radice scitus perficitur flos. *Ὅτι δὲ ἡ φύσις*. Quoniam de stipe ac brachiis tollebantur *τὸ ἐπιβέβητος*, vt hic radicula: & *τὸ δὲ μὲν ἐπιβέβητος*, vt hic *αὐτῷ* radicula: quem posse videbatur, aut radicem principalem brachia, fibraque alix putandæ essent, quemadmodum sarmente in vite etiam legitima auferebamus. At hic non esse faciendum.

B Non enim finis idem aut necessitas. Rationem huius consilii duplicem iniiri posse. Primum, si radices egent castigatione: consueque postsumus id sola soluisse, vt detegantur, vnde minus habeant commodè, aut adactis cuneis clausiue. Altera ratio à nouemento, cùm sint principia nolunt mutari: namque fit inde maxima in arbore mutatio. Haud par in ramis ratio. Non sunt principia aut caule, sed partes aliunde pendentes. Aliud damnatum *τὸ ἐπιβέβητος*, sed addidit *τὸ ἐπιβέβητος*. Propterea quòd si velis eas putare, necesse est vitos consideres, quòd tibi notè sint partes quas auferas. At hoc est *τὸ ἐπιβέβητος* eas detegere. Nempe alioqui pastinationibus alioquantum aperiri constat. Tertium periculum, *ὅτι ἐπιβέβητος, ὅτι ἐπιβέβητος*. Haud liquet vnde potissimum auferas: quia minus distinctæ partes ille quam superiores. *Ἄρα*. Obscuriusculus locus.

C Sic autem declarabitur. Rami quidam amputantur, quòd inde nihil recitè futurum sit: relinquuntur illi fructuarii qui suæ bonæ frugis dant significationem. Est igitur in eis differentia. At in radicis partibus non est ea differentia. Quippe non est querenda pars quam recidas: cùm alia aliam nō antecellat vtilitate. Quamobrem vbi sustuleris inutiles, de quibus supra dictum est: reliquas permittit vnde cunque prodierint. Imò verò *περὶ τὸ ἐπιβέβητος* præstet relinquere intactas et omnibus partibus. *Μὴ* *ἡ φύσις*. Atticimus. Modò valida sit, suum officium facit vnde vnde proueniat. Ita quod monebat, monet: inuitiles illas atque aliis incommodantes auferendas.

D *Ἐπιβέβητος*. Haud satis constat. Notabis phrasin, *τὸ δὲ μὲν ἐπιβέβητος, περὶ τὸ ἐπιβέβητος*. Deest infinitiuis, *περὶ τὸ ἐπιβέβητος*. *Τὸ δὲ δὲ μὲν ἐπιβέβητος*. Hoc & supra dicebat, *ὅτι ἐν αὐτῷ ἄλλοις, ἐν ἡ γυμνασίου γυμνασίου*: nunc crassitudine ac longitudine perpendit vtilitatem. *Ἄ* *ἢ* *τὸ ἐπιβέβητος*. Finis huius operæ. In hac radicem recisione census laborandum esse, dum apparatus ad germinationem simul ac bonam habitudinem conferre posse videatur. Ita semper intendit duo: alterum pro arboris vita, *ἀναρῶν*: alterum pro officio, *ἀναρῶν* quæ vocena complectitur vtrumque, & communem frondum ac brachiorum; & priuam fructuum ipsorum productionem.

Mim. Quod Terentius tantum. Operæ præfatio. Neque plus neque minus agendum, quam quantum utriusque possit conluli.

Legō *αὐτῶν δὲ τῶν ἀδάμων, σίβι: ἀσπαράτῃ.* Et *οὐδὲν αὐτῶν, non mē dicitur.*

Theodorus *ἰμῶν δὲ τῶν.* Prima parte terræ nature solent. Ambitiosiorē, ne dicam putidē: siue species aduerbii *ἰμῶν δὲ τῶν* interpretationem: siue vocis illius prima, abulsonem. *Ἐ μῶν δὲ τῶν,* vocant. pessimē, abuloto significatio. Semper enim additur, quid. Veto te vti hoc verbo sic.

Ἄσπαράτῃ δὲ τῶν ἀδάμων τῶν ἰμῶν δὲ τῶν. Theodorus legit sine aspiratione, & refert ad arbores. Cæterum neque arborum mentio fit vbi: neque pronomen hoc longius potest reponi, quam illud *ἀσπαράτῃ.*

Quippe *αὐτῶν*, proximum significat: *αὐτῶν*, remoti. At radices radiculis propriores, magis procul arbores.

Γυμνάσιον, dispoliari. Intellexit ergo oradietulis. Nobis plus placuit, detegi terra. Piacet tamen optimi viri iudicium hlenon tamen vbi omisit *παύσθαι.*

CAPVT XIII.

XIII. capituli argumentum. *Adaptationem vultu, vtilitate, consuetudine, et a proprie, non, incommensura.*

HEPH *ἄσπαράτῃ.* Nemo non iudicaret nouum caput hinc auspicandum. Repeturus autem neque ipse non fatetur, aquarum vtilitates atque diuersitates. Sunt cælestes, sunt aspersiles, sunt ductiles, & harum imitandi rores, vt in agro Cyrenaco & Roico. Sunt & priuatiim Ægypto flagnantes. Quæ verò administrantur, cæ respiciunt vtilitates vel temporis, vel loci, vel naturæ plantarum. Imprimis verò consuetudinis esse habendam rationem. Esse enim iam naturam: quemadmodum supra dicebamus. Proinde nec intermittere, si sunt solitæ rigari: nec rigari, si non sunt solitæ. Vtrosis modo vtrobiusque minus rectè fieri.

Πῶς δὲ ἄσπαράτῃ. De rigatione & aquis, scilicet aaliis. Quia solus operæ est rigatio. Ater aliis item aquis proficiscitur vtilitas. Quamquam hinc de pluuuis nihil. Hoc enim libro de arte tantum: de aliis supra factis, vbi naturam tractabat ipsam. Attingit modò pluuuis: quia cum defunt suppletur rigationibus. *Ἐ γὰρ αὐτῶν.* Quia non omnia. Quæ igitur ibi omilla sunt, hic digerentur.

Ὅμοιοι δὲ τῶν. Ponit quasi species. A loco, cælestis, terrestris: à tempore, hyberna, æstiuâ. partibus temporis, diurna, nocturna. Ab opere *ἄσπαράτῃ, ἔργον δὲ τῶν.* Quocumque modo affluxerint, aut ab arte aut à natura in alucis *ἄσπαράτῃ* vocat.

Ὁμοιοι δὲ τῶν. Caute oportet hanc parē interpretari. Nā quid simile est nodi & diei? Atq; harum differentias factis supra demonstrauit. *ἔργον δὲ τῶν α,* per canales ab arte sola. *ἄσπαράτῃ,* præter naturalē fluxum, multis modis manibus, ramis madefactis, cribro, varenōve, clepsýdra, fundo pertuso. Ocymū perpetuò quæ-

A admodum rigaretur, etiā ex cogitatione est. Scutellam a que plenā iuxta ponunt, ab ea pannū ex aqua altero capite intestam vbi Ocymū est, deducunt. Ita perpetuò quod fuggit refundit. *Τὸ δὲ δῆλον.* Dixit, quid: aqua. Quomodo? *ἄσπαράτῃ.* Nūc quādo. Quando verò tandē? Sanē cū humore opus habent. Igitur ficicisteporus. Sanē est Hippocratis (sententia, quasi natura loquens. Vbi quid laborat in opia, cōpisa subueniendā. Addit & amphiorē causam ad fructuum educationē. Et dixit *ἄσπαράτῃ:* quod aliis *ἄσπαράτῃ.* *Ὅμοιοι δὲ τῶν.* Confirmatio potius quām causā separata. Est enim maior syllogismi propositio, sic. Cū multū exhauret succi, multum reponendum. Tum quia dixit *ἄσπαράτῃ:* vult id ostendere verborum efficaciam: *ἄσπαράτῃ.*

Nā iactura est vel cūm multum amittimus, vel cū preciosum, vel cūm maxime opus habemus. B

Autem tunc maxime principalis ac nobilis succus propter imminētes fructus. Non enim est plebeius damni, vt in foliis, sed de meliore nota. Malim igitur sic scriptū fuisse, *ἄσπαράτῃ:* est enim eadē sententia non disiungenda. *Ἐ γὰρ αὐτῶν.* Quod & supra celebrabatur axioma de consuetudine: validā esse rē, ego verò etiam violentum censeo: vim enim affert naturæ læpenūmero. Quapropter idē (quod & supra) *ἄσπαράτῃ:* Ergo vt & in rebus naturalibus, neque non rigandū si consueuerit, neque rigandū si non conueuerit. Hoc dicit, nequis æstatem cauetur pro lege immutabili.

ἄσπαράτῃ. Quæ arbores ficicisteporus locis, nihil aliud querunt quām quod opus habent necessarium rectè. Sic enim & hic & supra est idē *ἄσπαράτῃ.* At verò quid hic agit *ἄσπαράτῃ?* Quod hoc infert ad consuetudinem? An vult dicere, prouocatum esse colonum à natura, ad rigandū primo quoque tempore: tum ab eo tempore ad frequēti rigationem: postremò ab ea consuetudine ad certam deliberationem non desistendū? *Καὶ γὰρ αὐτῶν.* Etiam locus si perobscurus. Fortasse verò sic illustrabitur. *Ἐ γὰρ αὐτῶν.* Quæ sunt in locis ficicisteporus, quia egent succo, potest re sibi humore ex rigatione: quemadmodum quæ sunt in locis haud ita quidē natura ficicisteporus, sed ob æstatem squallores, vti dicebat. In tam verò necessariis opibus inesse damni, quia fructus fiant deteriores. Et addit similitudinē. Tā fieri deteriores, quān quæ non consueuerint rigari, si rigentur. Vbi omnino eundem docet eueniēti & in natura & in consuetudine: quippe succi degenerationem. Quæ igitur rigantur quæ in ficicisteporus, si non solum sequitur nullum emolumentum, sed etiam consequitur damnum? Propter fructus enim habentur. Respondendum non hic iudicare ex rigari loca: sed ostendat solum naturæ desiderium, quod è siccitate proficiscitur: quòd si leuare velis rigationibus, vt ferat: obis ei quem ferat fructu vi. Hūc ad modū, quod & infinitis penē locis iudicatis sumus. Notabis similit faciem orationis, *ἄσπαράτῃ.* *Καὶ γὰρ αὐτῶν.* Quispiam dixerit, vti quæ cōsules, quandoque rigabimus, vt subueniantur aduersus ariditatem: quādoq; omitemus, ne officiantur fructibus. Hoc monet, si occiperis, perseuerandum

h

dam. Alioquin adire te periculum maledictionis. *Επιτιμία τῆς γῆς.* Sententia satis clara ex obscuris verbis. Admā robur iācō. Quare? Quia subtrahitur alimentum. Item ubi sustulerit, nihil substruere hoc est *ἔτι τῆς γῆς ἐπιτιμία.* At quo modo? Quia non amplius rigat. Id est cum icemel intermeruerit, iterum omittit, fertis cessat. Quamobrem *ἀποστρέφει πάλιν ἄρματα γῆς*: plus peccat utroque: id est & eo qui nunquam rigatur: fructus enim tametii pauciores ac minores, tamen habet meliores: & eo qui semper rigat: quoniam etsi deteriores, ad enim tum plures tum maiores capit. Ita si legas *ἀποστρέφει*. sūn maus *ἀποστρέφει* ut, ut aliis emendatibus putabamus. Dicam, utroque modo plus peccare: & cum rigare occiperim, & cum destiterim. Cetera plana sunt: eodē & corruptissimum. Sic diuincius. Rigandum non esse, quia fructus deteriores. Si occiperis, non omittendum. Inter utrunque si quis agat, plus capiat emolumenti. Illud ita fiet, si non multum rigentur. Nempe si modicè exerceatur: neque sicut deteriores, & sicut plures iūdō & meliores. *πάλιν*, ad quantitatem *πάλιν ἄλλω*, ad qualitatem. *Πάλιν ἄρματα γῆς*, quae multum haurit aquae. Ac si dicat *ἔτι τῆς γῆς*.

Theodorus in *ἰσθμῶ* fluente. *ἔχει τὸ δὲ ἕλμα*, deducta. Quasi aqua vlla perpetuo curſu quietam riget. *Αὐο*, nullam aquam nisi deductam rigare. Solum alui riuorum fluentes habent aquae abique deductioe. *ἀποστρέφει*, inopiam, malè. Non enim id verbum significat: neque *ἄστας* inopis est aquarum, sed inreliquens. *Οἱ δὲ ἐπιτιμῶντες τῆς γῆς ἐπιτιμῶντες ἄρματα γῆς*, *ἔχουσιν τὴν γῆν ὑπερῆραν*. Sunt tamen qui per id tempus auferendum potissimum ceſſant. Ita contra penitus sententia. Nam si interpungas post *ἄρματα*, ut quae sequuntur, accipiantur pro causā quare opus sit rigatione: & supplicas *ἄρματα ἄρματα*: tunc admittes *ἄστας* rigationem. Si non interpungas, neque rigandum, & *ἄστας*, *ἄρματα ἄρματα*. Quare si alio tempore rigaueris, illo cesses. Tūc tolles participium *ἄρματα*. Pro hac sententia duo faciunt: primū, ipsa distinctiua quae aduersariuae obtinet vim: *ἄρματα*, quasi contra superiorem sententiam de *ἄστας* rigatione. Alterum, quod fuisse ad hoc, est ipsa sententia, eūm ait fructus rigatis arboribus fieri deteriores. Itaque auferunt quo tempore in eo sunt, ut perequantur. Et fortasse tunc legendum sit *ἔχει τὸ δὲ ἕλμα*. Non enim est *ἔχει* in ablatione, sed in partibus. Si huiusce consilii causam subiecisset Theophrastus: non iācētur hoc sūo dubitationis. hanc ergo leſionem qui foueat, nec tollat *ἄρματα*: notabit phrasin *ἄρματα ἄρματα*: quomodo Latine dicimus, in aream transcurſo opus est. Vulgata & rudis *ἄρματα ἄρματα ἄρματα*. *ἔχει τὸ δὲ ἕλμα*. Melius quam ipse Theophrastus: non enim perpetuo, sed frequenter. Sed intelligendum *ἄρματα* de ipsis visibus, ne vices intermittantur. Theodorus omisit illa omnia, *ἀποστρέφει πάλιν ἄρματα γῆς*. Et illa omnia, *ἔτι τῆς γῆς*, *ἔτι τῆς γῆς*.

Α πάλιν ἄλλω: vizans eam foueam, atque in eam nos relinquens.

CAPVT XIII.

XIII. *ἔπι τῆς γῆς ἄρματα γῆς.* A patinibus stercoream. Quomodo eorum terra, quae eorum corpore arborum.

EPI. *ἄρματα γῆς.* Super dicitur, post putationem stercoream: ut tunc tantum reponatur, quantum fuerit ablatum. Nunc post putandi leges stercoreationis in rationem. Ac statim in veritibus ipso tempore assignat ei. In progressu deinde modum explicat. **T**um electionem materiam pro arborum natura. In secunda capitis parte latius persequitur. In extremo etiam ad omne agricolae tum officium, tum opus diffundit hanc praecceptionem. Quam partem in consulta inopportuna ab hac diceretur: cum vna tantum materia sit. *Μετὰ τὴν ἔπι τῆς γῆς*. Tempus est post putationem, in eodem tempore stercoreationis: si etiam statim post licet. Sanè si non laedit etiamnum recentibus agras vulneribus, minus laedit eas iam ab eo in eodem modo vacuas. Ideo dicitur, *ἔπι τῆς γῆς ἔπι τῆς γῆς*. Verbo assertio visus est *ἔπι τῆς γῆς*. Notabit *ἔπι*: quia diuerſa tempora sunt in praecceptis superioribus. Dicuntur tunc Vere, aliis Hyeme. *ἔπι τῆς γῆς*. Non tamen continuandam stercoreationem ab ipsa statim absoluta putatione ad vitrum vique tempus quo etiamnum adhibetur: vteret enim: sed eo toto somel intervallo. *Τὸ ἔπι τῆς γῆς*. Dicitur aliquis, continuam stercoreationem minimè nocere, argumento esse aruum. Respondet: Non esse probam similitudinem. Quippe in aruolazē ipargitur. Quocirca citò aboleatur, in agro consilio non idem sit: subit enim radices, atque in us aliquandiu perſtat. Non enim potest in fructus illico distribui. Hoc voluit illa verba, *ἔπι τῆς γῆς*. Sic *ἔπι τῆς γῆς* super, quod poterat inducere diuersas formas. Non tamen loquitur vbiuam gentium stercoreatio continuetur in aruismam postquam sate sunt fruges, nihil letaminis adhibetur. Anè verò quàm iterantur, si stercoretur aruum, tantò diutius fructu fini vis: quod non habet quo subeat. Retinetur enim totus. Quòd si dicat, aruo tenui sit consili de bere: *ἔπι τῆς γῆς* enim vocat: item dicit ille, si arbores sint *ἔπι τῆς γῆς*: ubi nanque felicius fructificat, tanto magis stercoreandum: quia dicitur alibi, tum supra, tum in lequētibz, leges radices esse paruas & superficia: rias: arboris radices grandiores etiā è longinquo alimentū querere. Igitur alimento maiore cis opus esse. Quapropter aliā causā querenda est. Semper enim trahunt ab radicibus superiorarum radices er go est semper apponendū quod iugant. Dicendū, quod & supra inuebam⁹. aruum donari simo, ut rareſcat, ut caleſcat, ut fiat spirituosum: quibus beneficis fruar leges postea. At borem lignosam, q. iii.

ae propterea sicciorem, semel accepto fimo, ditari succo, quem suo admisceat nativo: non egerit porro alio, quia exuritur. Ideo rectè subdicitur: *Διπλάσιον. Et* quae sequuntur de frugibus. *Επιπυρρην*. Nunc penitus diluit obiectiōnem.

Ne aruum quidem fimo affatam frequentandum, nisi pluviarum copia diluatur. *Αὐτὸ τοῖς ἱσχυραῖς*. Quare pluviositas temperatibus et ebriorem stercoreationem vitiosorem, & eandem ob causam in tenuibus terris, & fructuos locis, atque temporibus parcius agendum. *Αὐτὸ τῶν τε*.

Per analogiam transit ad fimi qualitates. Virtus enim hoc argumento: Si multum fimi nocet, quia vrit, propter multas partes igneas in quantitate: acrior ignis vret propter eiuusmodi partes in qualitate. Quippe idem Autor diuerso modo. Idcirco aërem finum inuoluit arboribus. *Καὶ τῆς ἀφύρας*. Occurrit obiectiōni. Abiurandum fortasse videatur hae ratione. Valentissimū quodque plurimum fert. Arbores valentissimum genus inter plantas. Cur ergo minus eis aptum valdum stercoreus? Respondet, *εἰ τῶν σπορῶν ἢ τῶν αἰσθητῶν*.

Quia vrit licetiora. Arborū natura sicciōr. Quocirca ne oleribus quidem adhibet abique humore. *ἀλλὰ κ' ἂν δ' ἰσχυρὰς χρῆσασθαι*. Paratur eis succus simulari fimo, simulab aqua. Aded vt ne illis quidē acrimonia conducibilis sit. *Καὶ ἄλλως*. Atque etiam quia multum querunt humidū, eūm aqua miscēt illis. *εἰ μὴ τῶν ἰσχυρῶν*. Multum humoris ab oleribus appeti: si quidem egent opera quotidiana: quia sint humidā: id est quia volunt esse humidā.

Quae igitur humidā sunt, si vritur fimo: quanto magis arbores quae sunt sicciōres? *Φυλλορραγία γάρ*. Volunt enim foliorum vium præbere, nō fructuum. Quid hīc cautē de signat *τὸ γάρ*? Materiae subministratae frequentia, & copia videbatur esse obnoxia cruditati. Hoc agit, folia non egere tam elaborato succo, quam egent fructus. *Ὁ μὲν δ' ἄλλῃ*. Temperat rigorem sententiae superioris, quae aërem finum ab arboribus exeludebat. Non omnis, inquit, excludendus vritur enim agrice oleae etiam præstare volunt fructum molliorem. Exemplo Punice: cui admittit acinorum lignum. *Καὶ μὴ τῶν ἄλλῶν*. Vt exemplo Amygdali, quae fimi acrimonia fit ex amara dulcis. *Γρηγορίου*. Idem quod supra *δ' ἐπιπυρρην*. Efficitur & facultas a qualitate. *Τὸ βῆροσιν ψάλλῃ*, quia factus est de Quercubus cineribus: accerrimi namque sunt. *Καὶ ἄλλως*. Quod alibi diximus, vrina alpercenti, letissimū euasibile Critantho.

Nota verba similia, *ἡ δ' ἄλλῃ*. *Ὁ τῶν ἰσχυρῶν*. Nunc tempus dat, eum iunt nouelle. Sic enim mox, *ἡ δ' ἄλλῃ* *εἰ τῶν ἰσχυρῶν* *μακρὰ ἀφύρας*. M. quoque Cato lotium iuillum apponi iubet Punice. Notabis loquutionem *εἰ τῶν ἰσχυρῶν*, ἢ *εἰ τῶν ἰσχυρῶν* *μακρὰ ἀφύρας*. *Εἰ τῶν ἰσχυρῶν*. Quia nouellas arbores ita curandas monebat. Tempestiuitatis huius reddidit rationem. Principiorum motus atque affectus plurimum afferit momenti consequentibus mutationibus. Hoc toties dictum est, ac dicitur: vt videatur intercalare. Indiciū sumit à Cucumerum

femines quod ad futuram dulcedinem laetæ maceretur. de hoc Iemanū apparatu etiam supra. Quam casidè ob causam Foemuli femini inuolunt Ficus pulpe. *Κομμορὶ δ' ἄφύρας*. Aspergit hæc extra propositum simul atque extra decoctū. Quod Cucumeri sic vt dulciscat opè laetis aut meliorati: id non esse ex viu aliorū olerum. Et a nanque iuuar potius acribus. Fortasse non sit verum de Laetia, Portulaca, Acidula. *Η' ἄφύρας*. Hoc iam quōties? Radicem esse plantarum principium, atque se se gerere pro causa efficit. Dicit enim, *ἡ δ' ἄφύρας* *μακρὰ τῶν ἰσχυρῶν*. Similes sibi partes efficit eas quae supra se iunt. Legi aliquando *τῶν ἰσχυρῶν*, Si enim est principium, partes ab illa iunt. Hoc non esse verum, patet ex insitionibus. In ipsis enim radicis mutatur opus à superioribus. Quare non est principium, sed ministrat. Nec forma est in radice sola: neque tanquam in principio, sed tanquam in accento aut promo. Hoc autem hie dicit necessitati: quia stercoreatio est affectus terre propter fructum per arborem, arboris per radicem. *Τὸ δ' ἄφύρας*. Statuit ex prædictis ratione in agricultura. Fimi rationē inuendū ex ratione eiusque naturae: non sine quantitate & conditione: minus ex acriore: ex minus acri plus. Hæc est pars à superioribus separata, aure modi. Modum hie appello (sicut & supra) menturā *Μαλακασίης*. Metaphorice de vi, non de situ partū. *Αὐτὸ εἰς τῶν ἰσχυρῶν*. Hac repetit in stercoreatione præcepta, quæ de soli dicebat ratione, alii alii eperere. Nun ergo rectè caput abscedere. Certe vt procederet caudæ similitudine, videndū est. At enim, non vt aqua quæ cōfert omnibus, sic & stercoreus idem. Falsā namque est hypothesis. Quis neciat haud eandem aquam omnibus competere? Quibusdam affunditur calida, vt Oeymo insolata: aliis subfalsā, vt Ciceri, Brasicæ: alius cum vtrique acrimonia, vt Crithmoraliis putealis, vt hortu: etenim tametsi cum plura sint arcolae, tamen imbuit eas aquis de puteo petitis Toloiates: propterea quod pinguis est ac penè putris. Sed voluit intelligere, non tot tantæque esse in aquis differentias. Sanè verò differunt aquae solis accidentibus: a quæ vna modò species est. At stercorea species differunt, quia & animalia quorum sunt excrementa. Succus enim in ventreulo aliam accipit formam ab ea quæ erat in cibo. Quare etiam partes eius. Fimus ergo alius alii conueniet plantæ: neque solum secundum species, quod faciliè persuaderi potest: sed etiam per ætatem differentias. Mutantur enim temporibus arborum conerctiones, sicut & aliarum animalium. *Τὸ δ' ἄφύρας*. Maior propositio syllogismi. Debilem plantam leuissimum sibi finum postulare. Non egerit hæc probatione. Est enim in superiore sententia probatum hoc: proportionem esse debere inter causam & effectum, inter agens & patiens. Minor propositio illa: nouellæ iunt de biliores. Sequuntur duæ conclusiones: prima est, leuissimū finum nouellis apponendum altera, à iunctis per dōdise est enim leuissimus. *Τὸ δ' ἄφύρας*. Hæc est capitis postrema

etiam

etiam

etiam

etiam

strenua pars multa capiens vnicō præcepto. Con- siderandum pro fructibus in omni cultu, quantum & quale sit necesse, siue putatio, siue toisio, siue stercoꝛatio. Declarat in stercoꝛatione modum per dieteram quantitatem. Vites quarto quoque anno stercoꝛari, aut etiam sætis: lædæ enim, si frequentiùs.

Ὅτι ὁ θάνατος τῆς αἰῆς ἴσχυιται, quia dixit, ὁ θάνατος. Aut quatuor annos interponunt, aut etiam plures: pauciores non id est eia quãtam si stercoꝛentur, nimis crebrò sit. Itaque sensus est contrarius vñi vulgato vocis busis, ἰλασθῆναι. Quippe si plures intermittant annos, minus annorum impendunt, pauciores tunc sunt anni. At ipse voluit intelligere: tempus ἰλασθῆναι, ipsim tractum in ipsa diæteri significatione. Ὅτι ἴσχυιται, dicit aliquas. At hanc frequentiùs stercoꝛandi vineas vtilitatem consequensur fortasse mitigato simo. Mitescet autem admistis aquis, occurrit. Nihil, inquit, in aquis præsidio: sed nihil osè eius videntur. Et iam dictum est ab eohumidiora loca magis facere pro vineis. Quòd si in agro sicco sint, simili obnoxias esse: periculo, nisi iuventur & fons & squallores imbrium beneficio, qui sint illi regionis peculiare. Sanè in Vaconia parte, quæ nunc Chialosa dicitur, vbi vina sunt generosissima, nihil præter salsulum. Cæterum pluuvis frequentiam ealium tum ob Pyrenæos montes, tum ob Oceani crebras exhalationes. Nota breuitatem: ἡ δὲ αἰὼν τῆς ἀειρέτης: repetenda namque negatio est: alioqui malè habet sententia. αἰὼν τῆς ἀειρέτης.

Lego ἀλλ' ἀρακαίτηται, non ἀρακαίτηται. Et ἰδὲ μὲ ἰσχυιται ἡ ἀειρέτης, cum negatione. Et ἀρακαίτηται, non ἀρακαίτηται. Et ἰδὲ τῆς αἰῆς περὶ τὸ γλυκύτητα. sic & Caro. Videbis etiam vtrum sit è re magis: τὸ ἴσχυιται: ἀν τὸ ἴσχυιται.

Theodorus ἀλλὰ ἡ δὲ ἀειρέτης τῆς ἀειρέτης. Singulis statim pro sua purgatione, omisit ἀλλὰ ἡ δὲ, nimis securè. Nisi scriptum reliquerit, post suam cuiusque purgationem. Item omisit, ἰδὲ τῆς ἀειρέτης, id est, quocumque tempore, modò sequatur. Quandoquidem etiam statim post fieri iam dictum est. Τὰ δὲ τῆς ἀειρέτης. Hæc quoque omisit Theodorus, mutilus enim eodex.

Ἐν τῷ δὲ ἄ. scilicet in arboribus. Theodorus maluit in arbutto, sanè quid esset arbutum nō intellexit. Non enim significat locum arboribus consinum: sed arbores in aciem dispositas, ad vires sustinendas, ut Calliodorus Iureconsultus in titulo de termino moto, frutuosas. ex arbore vna arbutum facere. καὶ τὸ δὲ ἀειρέτης τῆς ἀειρέτης τῆς ἀειρέτης. Nec vistora caloris posse exeurere, non bene expressit. Ὅτι ἰδὲ τῆς ἀειρέτης, αἰὼν τῆς ἀειρέτης. Theodorus omisit hæc omnia, quæ tamen ad rem facere docuimus supra. Πάλιν ἄλλοτε δὲ ἀλλὰ τῆς ἀειρέτης, calor multiplicato minus bene. Multiplicatur enim calor etiam eum inenditur semel. hic autem superuentum dicit.

Τὸ μὲ ἰσχυιται τῆς ἀειρέτης. hic mutilus eodex. Suppleuit Theodorus illis: eduenire quod validissimum est. καὶ ἀλλοτε, succatio, morte suo. Tamen aliud

est hoc, atque cum succos exprimitis. Ἐν τῷ δὲ ἀειρέτης, ipurectias pellunt. ἰσχυιται, ἰσχυιται. In hac regione etiam pannorum frustilla sutores in vineas dispergunt: hanc verò veruocum cornua. Τὸ ἰδὲ τῆς ἀειρέτης. Quod in principio inquit, non solum inquit, enata inquit. Indur enim arte quod non in se nata. ἰσχυιται τῆς ἀειρέτης, ἰσχυιται τῆς ἀειρέτης. Ἄρακαίτηται, disponere. Non disponere locum tantum respiciat, sed inbuere & attribue- re, etiam finem disponere, est partium, non quantitatum. Τῆς ἀειρέτης, amputatio, purgatio. Suprà, ἀειρέτης, semper pro putatione vel manu vel ferro. Τῆς ἀειρέτης, eum recidit vetus aut aridum, quòd inueniant. Neque enim ἰσχυιται est nouellarum tantum, ut supra debet: sed etiam vetularum, ut redit de deinceps constituitur.

B Sic Iuglandes reciduntur, ut nihil præter stipitem relinquatur. Est etiam ad fructum præcipiendum, ut in Salice & Populo, proutur brachia ad futuram vinearum, & circulos, ea est τῆς ἀειρέτης, in iis fructus. ἀειρέτης, autem, eum rami illi germiuillis spoliantur, quòd ericant. Interdum etiam minora hæc in fructu sunt: puta ad ligandum, aut ad scèpes aut cistas. Ἄρα τῆς ἀειρέτης, quadriennio post, post quid? nihil enim dictum est, an postquam depactæ fuerint: quin statim stercoꝛantur. Si dicit, quarto post illi annos post hunc, quando? Latine atque vtilitè, nemo est, qui nesciat: quarto quoque anno, hoc & supra & alibi.

CAPIV T LV.

C Χρ. capitis argumentum. Ἐστὶν ἡ τῆς ἀειρέτης τῆς ἀειρέτης, præterquam Certum. deterrere namque sunt præterquam certum.

K Α Π Α Ν Η δὲ αἰῆς. Nunc post stercoꝛatione agit de fossione quæ fit arboribus adultis. Nam vbi do- paxit sunt aut panguntur: ea non dicitur fossice tametsi fossic sunt & scrobes, sed γῆρας. Fossio autem est terræ inuersio atque commotio, ita vt vnde tollas, tantumdem reponas. Fittque quasi noua terra quæ vetus erat: interpollatur enim, primum ligone eum dis- sipatur, scilicet leuior. tum iubit arc atque edo- mat. Simul imbres panitur, qui bus putrefcat, aut saltem fiat τῆρας: quod tantopere quærebatur.

D Reficitur etiam quæ nimis vda est: quoniam & deducitur aqua, & absumitur sole. Has & alias vtilitates iucunda simul ac pura narratione reciet, haud sine magna instituti huius commendatione: eum dicit, τῆρας, tametsi in capitis sine τῆρας eximit. Εἰ μὲ ἰσχυιται prima vtilitas tollit im- pedimenta ipsa fossio, declarat quæ τῆς ἀειρέτης τῆς ἀειρέτης τῆς ἀειρέτης. Quia denudato solo in eruiatque, nequit subire alimentum. καὶ ἀλλοτε τῆς ἀειρέτης. Secunda vtilitas, terra vt madeat efficit. Κο- ρυθῆρας, tertia, maiora epeluit & ipsa radix, & stipes ipse spatia. Εἰ ἴσχυιται τῆς ἀειρέτης. Non erat opus copulatiua illa. ἴσχυιται: non enim est vtilitas separata, imò est causa ἰσχυιται efficiet, idè dixit τῆς ἀειρέτης

τινὸς δι' αὐτῆς, τινὸς: quia est aeri sua humiditas alia ab aqua: sicut alia maris & formine humiditas intangunt. *καὶ ὑψηλῆς*, quata vtilitas: si quidem ex habitent alimentum. Alius sic dixisset: ὁ ἀέρας τῆς ἀέρας ἢ ἰσοπέδη, ἢ περιττῆς ἐρῶδης, ἢ ἰσῶν. Vbi que ambientem aërem facti τῆς ἀέρας plantarum: tanto magis nūcra dicitur, subire atq; admisceri. *ὄσις ἢ ἀρχὴ ἰσοπέδου.* Ex his vtilitatibus, que sunt *διενεῖ* quaedam, deducit conclusionem, aridam terram fodiendam: vt acie, qui ei admiscetur, pinguis fiat. sanè acra pinguis. Hanc terram leuem nominant *Valcones* Vloeniam, quasi crebriù voluendam.

καὶ μακράλλαν. crebriù subigere, ob frigiditatem: vt aere perficiatur. *Ζευφίρον δὲ* aliam deducit conclusionem contrario subiecto. Conducere etiam palustribus & aquosis, marum bumectare namque dicebatur. Responso est in contrario effectu. exieat enim, notabis suaustissimam orationem. *δύναμις δὲ ἰσοπέδου τῆς ἰσοπέδου.*

Τερπὸν δὲ πολέων. Plus euenit alimenti sicce ob bumectationem. Plus in palustribus, ob humoris emendationem. itæpe dictum est: copiam suffocare. Idèd dicitur: *πολλοὺς*, propter inopem: *καλῶν*, propter luxuriantem. *Τερπὸν δὲ πολέων.* duo iumentata: & robur arboris, & bonitas fructus.

Bonitas bnius explicatio: *πυρροῖς ἰσῶσιν* ergo pulpa maior, quod & supra dicebatur. Huius vtilitatis proportio: cortices coriãque ac testæ que sunt extrema mumenta, maiora & tenuiora, fragiliora: vt Amygdalo & Iuglandi: atque in his iaccat *τῆς ἰσῶν μίξις*, quare que *ἀέρος ἀρχὴν* bumectiora sunt: que sunt habitoria. Hoc autem contrariù est signosis partibus tam internis quam externis: & facit ad pulpam. *ἀντὶ τούτου.* Eadem ratio tangit vtraque similis proportionem. Suprà id effuse: quod pulpa demitur addi lignis, & è conuerso.

Πυρρὸν δὲ. Colligit fructuum conditionem, saporum, magnitudinem, suauitatem maiorem hæc opera conculat. Tamen *μῶν δὲ ἁλλαν ἀερόπυρρον*: aliam quoque nihilofocius adhibendam curam, puta seret orationem, purificationem. *Τερπὸν πολλοῦ.* causa magnitudinis, materiar copia. Boni autem succi atque suauitatis causa, *τῆς ἀρχῆς γέννησιν* *μάλλον, id est, πολλοῦ.* *Ἔσθ' ἐν τῷ ἀέρι.* exceptio ἀποβήτων, cultu Cornum aggregere ac degenerare. Ratio, plus acquiri alimēti, quam quantum ei opus sit. *Ἦ ἂν πλοῦς ἀρχῶν.* causa cur deterior fiat, quia minus coquit. Neque buic soli, sed aliis quoque contingere, vtriusque eandem ob rationem, Corno ob cultum, nimis humoris: alibi à terra ipsa etiam sine cultu: si à terra proficiat: idem quod à cultu, id est humor nimius, quod fit, si præpinguis terra fit. *Πᾶντα πύρρον.* conclusit. τὸ ἂν, ἰσπερνificat perfectionem ab initio ad finem, τὸ οὐτ, quia dicebat, *μῶν δὲ ἁλλαν ἀερόπυρρον*.

In summa eius vtilitas est, quod aufert τὸ ἀερόπυρρον, que succum interceptiunt. Lude in verbis, *ἰσῶν, ἀερόπυρρον*, tollentia tollit: τὸ ἀερόπυρρον, nota est assidētis, quasi insidiatoris. Ita conclusit eodem verbo eademque sententia, à quibus exceperat.

Lego τὸ ἀερόπυρρον, non autè τὸ ἀερόπυρρον.

A Theodorus, *καὶ φησὶ ἐξ ὑψηλοῦ*, suspensiore. *Κερπερῶν.* cùm terra agitur, imò aer ipse. *Ἰσοπέδη*, vaporatum quendam humorem, madorem. *Ἰσοπέδη, ἰσοπέδη, ἰσοπέδη.* melius. *Ἐστὶν, ἢ ἀλλοῖς, ἢ ἄλλοις ἀερόπυρρον.* asseuerat hæc lectio. Theodorus eximit τὸ οὐ, vii verba narrantur. At non esse dubitandum de eo quod totius dictum est, arbores vberiore succo degenerare.

CAPVT XVI.

XϕΙ ἰσῶν ἀρχῶν ἀρχῶν. *Ἰσοπέδη ἀρχῶν ἀρχῶν ἀρχῶν.* *Ἰσοπέδη ἀρχῶν ἀρχῶν ἀρχῶν.* *Ἰσοπέδη ἀρχῶν ἀρχῶν ἀρχῶν.* *Ἰσοπέδη ἀρχῶν ἀρχῶν ἀρχῶν.*

B Π Ε Ι ὁ τὸ ἀερόπυρρον. Deducit viciniam trætationem ex illis postremis verbis, *ἰσῶν τῆς ἰσοπέδου.* *ἰσοπέδη.* suauitatis, quia tollit ea que interceptiunt alimentum. Quoniam, inquit, hæc quoque causa est, quomobrem vicine arbores mutuò se ledant, & valētor minus validam magis ledat. Igitur eum illud imò sic buius trætationis continuatio cum superiore, tanta est cognatio atque conuexio: vt nisi diuerſa penitus eſſet materia: vnicò fuerit contextu procedendum. Oſtēdit igitur viciniam obesse. Deinde partitur per varios gradus. Summa totius dāiditur in hanc sententiam & in contrariam, que dicitur enim etiā iuuat. In fine capitis cauetur dat, quāsi buie rei contrariam. Si vicinia ledit, cur que simul & onſite ſunt, earū altera ſi intēreat: altera tantūm a beſt vt melius habeat: vt ipsa quoque moriatur? At lætiorē eſſe opus oportet: cum loci regnū ei soli ceſſerit, hæc omnia diſcutiuntur ibi. *ἂν τὸ ἢ τὸ ἀερόπυρρον.* *ἂν τὸ ἢ τὸ ἀερόπυρρον.* Fibrillæ, que de ſtipite ſtatim ad iolū ſuperficiem eſſunduntur, ſuccum intēreatipiunt. Quocirca ſoiſione, & abluqueatione tollebantur. Sic, inquit, etiā que prope abas ſeruntur, eis adimunt alimentum: ſue ſerantur ſemine, ſue ramo, ſue ralea. Hoc minus ſa iſeacat: quia que ſemine adferuntur, plus affluere poſſe videntur ad amicitiam, & conuētus communiōnem. Tamen enim dixit *ἀερόπυρρον*, minus tūto pro obiteri poſſeſt: non enim verum eſt: & non eſſe verum ipſe poſtea dicit. *πολλοῦ, conſultū.* *Τὸ ἂν ἢ ἰσοπέδου* Quzdam adeo nocent: vt etiam interi marie: niſi ſiqua vice medicamentis adhibeantur. Veluti Hordeum, eum in vico ſeritur: quo de humore nimio demat. *ἢ φρῶδου μίξις.* pro medicamento. Sic vſitatum: etiam *λεγῶν δὲ τῆς ἀρχῆς, & μίξις.* Eſt autem hæc *φρῶδου μίξις* non enim ægro tāt vites: ſed vt melius eis ſit, cautio eſt, remedium eſt, vt ſuprà, *μῶν.* *καὶ οὐ τῆς ἰσοπέδου.* Hoc repetit, quod ex priore libro dicebat: Orobi preſidio totam eſſe ab Erucis Braſſicam. *Περὶ τῆς ἰσοπέδου,* ſuprà dicebat: hic autem, *καὶ οὐ τῆς ἰσοπέδου.* cuius verbi non tantis hie habeo explicatam rationem. *καὶ οὐ τῆς ἰσοπέδου.* altera exceptio.

D Eſſe inter quādam leges certas occultæ neceſſitudinis: vt Olez & Myrti, Androſione autore tanquam

tanquam coniugium radicum fieri: fieri namque mutas amplexationes: & myrteas virgas inter Oleæ ramos subire, ac tanquam veritatis habes similem in animalibus proportiorem. Non enim convenit feli & canis: pistrato & turturi convenit.

Ter ti o p r i o, quasi prædictum esse Oleis ramos illos: quibus à solis violentia caveatur opacatione. *Τὸ δὲ αἴτιον ἐστὶ τῆς ἀντιπύρας.* Neque à sole carpatur succus, neque teneatur ventis, iude sequi duo commoda primum, ut Olea teneri sit exusta namque vel sole vel vento, duriora. Sole apud Æthiopes, vèto in Botnia siccantur atque duriantur pisces qui feruntur. alterum, dulcedo acquiritur. Nam tamen si saporis à sole coequentes aqueas ac terreas partes elaborantur: tamen id opus est mediocri calore. Propterea vèro quòd Olea multum terræ habet, facile discoquitur arque vitrit. Id quod etiam est in Horatiano versu: *Oleam vè non mordere aëtas.* Temperatur autem autumnalis æstus violentia Myrteas vmbra culis. *Ἄλλα δὲ αἴτια.* Verba efficacissima ad ostendendum priuatis huius necessitudinis leges. Iubet enim Androtion. quoad Oleam ab euiusvis alius arboris vicinia abstinentum. *Ἐὐρύθε δὲ.* Etiam Pinum innoxiam dicit, atque omnibus quidem: sed que causa manifesta. Cedere namque de iure suo, quod ad succum pertinet. Cùm enim sit radice singulari, non multum circa sese suggit. patitur ergo Myrtos propè saras bene habere. Item eadem radix, quod sit profunda, ex profundo sibi hauriat, non defraudat succo superficialis adstrarum arborum radices. Ita quasi in cœcaulis hæ agitant: illæ de ima cœca deprorunt sibi. vides duplicem naturam exceptionis Illa erant vniuersalia magis, *ἢ ὅτι ἐστὶν ἡμεῖς: ἢ ὅτι ἐστὶν ἡμεῖς: ἢ ὅτι ἐστὶν ἡμεῖς.* magis particularia. *μυρτὸς δὲ, καὶ ἡ ἀντιπύρα.* Erat controuersia que hodie quoque agit ac agricolarum opiniones. Verum magis officiat vmbra, non radix. hoc dicitur Pinus exemplo. Cùm Pino vmbra tanta sit, ut nocte queat, nec noceat: ne ab aliis quidem propter vmbra sequitur nocuumtum, sed ab radice. *Ὅτι πάλιν, plus incommo-
dant radices quàm vmbra. Nunquam tamen
inueni ualere cum tertio casu, τὰς ἑκάστας, sed τὴν
ἐκάστην. Sanè τὸ ἄλλο ἐστὶν ἄλλο, καὶ τὸ ἄλλο ἄλλο, ἢ
τὰς ἑκάστας. Nescio an sit corruptus codex, nam
sanè legebat ἑκάστας.* De vmbra tamen eum loqui non est dubium ex illis que statim. *καὶ τὸ
ἑκάστας.* *καὶ ἡμεῖς τὴν.* Sic etiam loquitur Latinè ad hæc. & absque causa: *ἢ ὅτι ἐστὶν ἡμεῖς: ἢ ὅτι ἐστὶν ἡμεῖς: ἢ ὅτι ἐστὶν ἡμεῖς.* Quæ nõ eodem tempore germinationem fructumve inchoant. Sanè ex natura tertium: quemadmodum cùm deducuntur aque ad rigationes. Si eadem hora viciis duo conentant: oriuntur rixæ. Si hodie sibi succum parat arbor ad fructum: cras autem vicinam petet: non erit causa distractionis: parat igitur offensæ est. *καὶ ἡ ἀντιπύρα.* Quoniam diuersa sunt tempora germinationum: diuersa itè esse in quibus fructus perficiuntur, par est. **V**bi

A manifestò τὸ ἐστὶν ἡμεῖς hic intelligit, non solum fructum germinationem, vt alibi, productione, sed etiam fructuum inchoationem *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, vt ibi ad significandum variationem, & huius & Vixceptio: si frequens simum. in eo enim est vis τὸ ἄλλο. Alternantibus per vices temporibus ac mutuo cedebibus. Et sicut dixit, *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*: qua fieri nequit, vt nihil penitus auferatur.

καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς. Nunc è contrario recenset inimicitias aliquarum. Causas autem statuit ex hoc ipso principio, subtrahi alimentum. Proinde modesta esse Ficum & Oleæ Viti: qua sint voraces ac iocci bi bane. hoc primum à radice. alterum, qua multum occupent vmbra sua. Vitis enim humilis illa: immetit atque late operiunt. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.* Eodè ordine, mitiore gradu, Amygdalos.

B Valida enim etiam supra agnoscitur. at validè multo altur, vt artheia. Et sanè pinus supra erat *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*: multum igitur ex profundo hauribat: quippe ad eam motem sustinendam, qua in ea visitur. At non officiebat: quod ex profundis eorantem habere simpliciatem. idè *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* adiungit Amygdalo. expressa vce supra dabat. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* innocensium. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.*

contrariam huic opinionem. quòdam in viciis Amygdalum ponere consilium. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, innocensissima. rationes consilii tres. Modico leuque egeret nutrimento non esse ferotinum: non multum opacare. Sanè complectitur omnes conditiones. nãque non aufert vicinæ succi: non concurrunt tempora fructificationis. non defraudat cõsione, que sit solis vi. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, parua, quod parua est, leue est, item aqua, quod non videtur asserere viti nocuumtum: quia neclius excoquitur reliquum. *Ὅτι μὲν.* Tollit hanc sententiam explanatione causarum. Duas videtur ita concedere, vt earum alteram contemnat. *Ὅτι τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, quasi dicat, de vmbra nihil dicendum fuit. Alteram non tantum valere, vt possit sese opponere terræ malefici. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.* Neque distat fructus ad eò diftere nocuumtum, ac representat radix potentia sua. Notabis loquutionem, *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, quid vbi nam verbum? non enim repetetur, *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*. Præterea *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* est viti: *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* Amygdali. dicendum igitur: *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, excusit damnum. Non potest ferotina sua fructificatione Vitis euitare damna tantum quantum præsto est à radice auditate. Simplicissimè si Amygdalus serò pareret, non tam nocivam fructificatione quam nocet radice. Ergo quia fructum anticipat, non tollit radicis noxam. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, quod è supra dixit, multitudinem radicem & profixitatem eò demum tendere: vt mutuas fiat cõplexus, atque inse pro alimentò controuersa. Ratio hec quare plus accipiat à radicibus incommodi. *Ἄλλα δὲ καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.* Pro Amygdalo Punicæ subiicit, & Malumatque libris loco statuitas, propter veras innocens conditiones. *Ὅτι ἡ ἀντιπύρα*, incipit ab eo quod potissimum spectari iubet. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*. Vèrè non, vt supra, falsò de Amygdalo. Nos enim valida sunt arbores, sed dimbecille.

C *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, multum igitur ex profundo hauribat: quippe ad eam motem sustinendam, qua in ea visitur. At non officiebat: quod ex profundis eorantem habere simpliciatem. idè *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* adiungit Amygdalo. expressa vce supra dabat. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* innocensium. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.*

contrariam huic opinionem. quòdam in viciis Amygdalum ponere consilium. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, innocensissima. rationes consilii tres. Modico leuque egeret nutrimento non esse ferotinum: non multum opacare. Sanè complectitur omnes conditiones. nãque non aufert vicinæ succi: non concurrunt tempora fructificationis. non defraudat cõsione, que sit solis vi. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, parua, quod parua est, leue est, item aqua, quod non videtur asserere viti nocuumtum: quia neclius excoquitur reliquum. *Ὅτι μὲν.* Tollit hanc sententiam explanatione causarum. Duas videtur ita concedere, vt earum alteram contemnat. *Ὅτι τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, quasi dicat, de vmbra nihil dicendum fuit. Alteram non tantum valere, vt possit sese opponere terræ malefici. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.* Neque distat fructus ad eò diftere nocuumtum, ac representat radix potentia sua. Notabis loquutionem, *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, quid vbi nam verbum? non enim repetetur, *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*. Præterea *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* est viti: *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* Amygdali. dicendum igitur: *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, excusit damnum. Non potest ferotina sua fructificatione Vitis euitare damna tantum quantum præsto est à radice auditate. Simplicissimè si Amygdalus serò pareret, non tam nocivam fructificatione quam nocet radice. Ergo quia fructum anticipat, non tollit radicis noxam. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, quod è supra dixit, multitudinem radicem & profixitatem eò demum tendere: vt mutuas fiat cõplexus, atque inse pro alimentò controuersa. Ratio hec quare plus accipiat à radicibus incommodi. *Ἄλλα δὲ καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.* Pro Amygdalo Punicæ subiicit, & Malumatque libris loco statuitas, propter veras innocens conditiones. *Ὅτι ἡ ἀντιπύρα*, incipit ab eo quod potissimum spectari iubet. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*. Vèrè non, vt supra, falsò de Amygdalo. Nos enim valida sunt arbores, sed dimbecille.

D *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, multum igitur ex profundo hauribat: quippe ad eam motem sustinendam, qua in ea visitur. At non officiebat: quod ex profundis eorantem habere simpliciatem. idè *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* adiungit Amygdalo. expressa vce supra dabat. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* innocensium. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.*

contrariam huic opinionem. quòdam in viciis Amygdalum ponere consilium. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, innocensissima. rationes consilii tres. Modico leuque egeret nutrimento non esse ferotinum: non multum opacare. Sanè complectitur omnes conditiones. nãque non aufert vicinæ succi: non concurrunt tempora fructificationis. non defraudat cõsione, que sit solis vi. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, parua, quod parua est, leue est, item aqua, quod non videtur asserere viti nocuumtum: quia neclius excoquitur reliquum. *Ὅτι μὲν.* Tollit hanc sententiam explanatione causarum. Duas videtur ita concedere, vt earum alteram contemnat. *Ὅτι τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, quasi dicat, de vmbra nihil dicendum fuit. Alteram non tantum valere, vt possit sese opponere terræ malefici. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.* Neque distat fructus ad eò diftere nocuumtum, ac representat radix potentia sua. Notabis loquutionem, *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, quid vbi nam verbum? non enim repetetur, *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*. Præterea *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* est viti: *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς* Amygdali. dicendum igitur: *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, excusit damnum. Non potest ferotina sua fructificatione Vitis euitare damna tantum quantum præsto est à radice auditate. Simplicissimè si Amygdalus serò pareret, non tam nocivam fructificatione quam nocet radice. Ergo quia fructum anticipat, non tollit radicis noxam. *καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*, quod è supra dixit, multitudinem radicem & profixitatem eò demum tendere: vt mutuas fiat cõplexus, atque inse pro alimentò controuersa. Ratio hec quare plus accipiat à radicibus incommodi. *Ἄλλα δὲ καὶ τὸ ἐστὶν ἡμεῖς.* Pro Amygdalo Punicæ subiicit, & Malumatque libris loco statuitas, propter veras innocens conditiones. *Ὅτι ἡ ἀντιπύρα*, incipit ab eo quod potissimum spectari iubet. *τὸ ἐστὶν ἡμεῖς*. Vèrè non, vt supra, falsò de Amygdalo. Nos enim valida sunt arbores, sed dimbecille.

signum: *πυρρὸν ἐπιπέπτον*. Si ita accepisset, recte haberet: scilicet pro argumento imbecillæ naturæ vitæ breuitas. At non ibi fuit orationem: quin addat, *ὅτι μὴ πάλιν γένηται ἡ αὐτὴ εὐχὴ*. id est. Non enim de hac agitur arbore, sed de specie quæ non interit. Nam si non nocet natura sua: ubi hæc interierit, alia substituetur, sed est hoc quoque interpolandum. Quia minus frondeant vetula, non promouent radices: minus trahunt. *Ἄνωθεν δ' ἀπορῶν*. Alia natura noxia, omnium scilicet, quæ eunquæ stoloibus luxuriant: eas maxime nocere. Multas enim opus habere nutriceibus multos alumnos, nocere est *τὴν ἀπορῶν*, quæ est à natura. vides analogiam. Agit enim hic, *μεγέθυνται*, quæ est ab arte. *καὶ τὸν σκεῦμα*. Hæc est postrema capitis pars: in qua causam reddit admirabilis historie. Si subtrahatur à vicina succus: ergo mortua vicina, plus remanere succi videatur. plus vige bit igitur. At contrà siis uenit, quæ *μεγέθυνται* vocat, scilicet simul iuxta cõnstituta sunt: quod Latine accidit vobis notabilissimè, & mirè.

Καὶ μὴ σκεῦμα. Cùm simul enata esset & Ficus & Anadendras, emortua Ficui, interit autem *ἀναδένδρον*. *Μυρτῶν ἐπιπέπτον*. Prudentissima verba. magnam esse factam mutationem. Sanè magna: si ex arbore singulari, facta est arbor gemella. Vt non amplius sint *μεγέθυνται*, sed quasi *ἀπορῶν*, imo verò arbor vna. *ἀπὸ τῆς γένου*. Non quòd à tẽpore quæquæ factū sit: nulla enim est actio quantitatis: tantò minus temporis, quod est quantitatis affecta & mensura. sed quia simul nutritæ. Vt quoniam altera alterius conuentione tulerit de siderum ferre non possit. acutiùs tamen disceptant alia causâ uideatur. Anadendras siue

Labrusca est, siue quod alio vitis genus: eius omninò natura est ascendere. Subtrahat fulcra, cuius præsidio vivebat, interisse mirum non est. *Εἰ δὲ τὸν ἕρπον*. Non ita euenturum fuisse, si dum essent iuuenula, id accidisset. *Lego πέρτερον, non πέρτερον*. Et *ἐκαστὸν* non *ἐκαστῶν*. Et *ἐπὶ τῆς ἑστῆς*, non *ἐπὶ τῆς αἰθῆρας*. Et *ἀπορῶν* non *ἀπορῶν* passiuo secundo, non *ἀπορῶν*. Rursus *ἀπορῶν* δ' ἀπορῶν, non ἀπορῶν.

Theodorus *ἰσχυρῶς*, interserunt: rectè è, si locum spectes: si tempus, superferunt. *Περὶ τῆς μὴ ἐπιπέπτον*, ut à Ericis defenderentur. à culicibus portus, si superiorem sequamur lectiõnem. *ὅτι τῆς ἀπορῶν*: à papilionibus non autè *ὅτι τῆς ἀπορῶν*. Quoniam res aliter se habet: non enim Papilionibus, sed Ericis infestatur Brassica: hæc tamen hic desunt in codice. Legendum autem, defendantur: non, defendentur: aut, sociantur: non, sociant. *ὅτι δὲ τῆς ἀπορῶν*, per brachia Oleæ prorpere atque dispergi. Nihil infelicis uerbo illo, prorpere: in Myrtili uirgibus quæ sur rectæ sunt. *Ἄλλ' ἴσχυρον*, sed minorem, legit ergo *ἰσχυρῶς*, malè. Non enim fructus, qui obiectu quopiam obteguntur aduersus vim solis, minores sunt, sed maiores atque succulentiores. Itaque legitimus, uti scriptum est: *ἄλλ' ἰσχυρῶν*, sed minus dulcem quàm is fructus qui insolatur. Aque

numque plus habere Oleam in minore cõditione, suo loco dictum est. *καὶ αὐτῶν ἀπορῶν*. Nec quicquam prohibet radix, quo manus hæc augetur. Paraphrasis hic est, non interpretatio: sic illa quoque addit: ad portionem societatem: id negant. *τὴν ἰσχυρῶν* feracitas, aliud est, feracem esse aliud ferre, simpliciter. Etiam *μυρτῶν*, *ὅτι ἰσχυρῶν* ferit: feracia non sunt. E dit quis etiam abstinentissimus: at Terentianus Phormio scriptum edacem vocat. *Ἄνωθεν ἀπορῶν*. Theodorus exprimit sic illud pronomen. Vitis bus accidit: sic & addit de sua laetitia: *μαρῆται*. *Μακρόν* *ἰσχυρῶν* *δὲ* *ἰσχυρῶν*. Tempus longinquum quasi naturam vnam ex ambobus confunderat. Agnoscis hic, quod & multis alijs locis peregrinatus: multum dixisset: cõflueraat. non enim confundit vnam ex duabus, sed in vnam duas.

CAPVT XVII.

XVII. caput argumentum. Pergenda vinea si eligenda loca. Drossi Vitis danda vitæ, et sic composita. In modum vitæque drossi.

EPI *ἰσχυρῶν*. Quæ securum de Vitis promiserat dicturum, nunc præstat nitidissima oratione: cuiusmodi si semper vñs esset: nostro huc labio nobis fuisse superiendum incipit ergo deintegro ab electione ioli. Nam supra distinxit agri naturas, quæ ipsi, quæ frugibus deberetur. Nunc quoniam carum multe sunt species: specibus item ipsi non idem terræ modus est constituendus: ut validior densis, mollior laxis tribuatur. Laxas esse quorum modus la in nouellis pampinis multa, soliditas circumflat exigua: densas, quibus medullæ minus, ligni plus. A sole faciliùs exhauriri laxas, ob meatuum raritatem. contrà, solidiores feridas exuggi. in eis ob meatuum angustias, pertinaciùs ac diutius cohiberi succum. Hoc totum esse tam in albis quàm in nigris: maiore tamen ex parte nigras esse solidiores. *Ὅτι μὴ κενὸν*. Quæ supra cum aliarum arborum cultu non sunt explicata. Attentum facit auditorè nouæ historie professione, nouaque diligentia. *Ἄνωθεν ἰσχυρῶν*. Eadem cura: non autem *ἰσχυρῶν*, ut supra fecit, *καὶ ἰσχυρῶν*. Hic etiam *ἰσχυρῶν*.

D *ἰσχυρῶν*. *Ἐπὶ τῆς γένου*. Nullum nequæ suauis toto hoc tractu orationis. Quia duæ species: id quod in historiis, atque his in libris sæpe dictum est: quia terrarum variz cõcretionibus quæ natura ha officia similitudine conciliantur: videndum cui quæque generi conueniat aptare. *τὴν τῆς ἀπορῶν*, quia *τῆς ἀπορῶν* in se quare *τῆς ἀπορῶν*. Differunt autem vites non solum superficuriis (ut ita dicam) accidensibus, ut albo, nigro, viridi, heluoloso, purpureo, pallido. longo, rotundo, paruo, magno, denso, raro, crasso, camoso, lignigero, apyrenoso, acido: sed etiam formis: à quibus certe manat qualitates quædam modum, e.lore frigore mæture forte. At terræ non fortis, ut aliqui volunt. scd

sed fortuitis affectibus, sicut & aquæ. *Καὶ γὰρ* *ἐπιμ.* ostendit consiliū sui rationem. Si quæ sunt inter se conuenientia, inter se commensuris bene habebunt. Ratio est apud metaphysicum, quia omne quod est vnum est similia verò sunt quasi vnum. Est enim manifesta in ipsis *ἡ ὑπόστασις αὐτῶν.* Quare eum à subtilitatibus manent accidentia: in subtilitatibus quoque erant aliqua principia eorum. Sic *ἀέρας* Vitæ, sunt *ἀέρας* terræ, & è conuersione. *ἀέρας*, proba, & præstō ad humanos vsus. Sin contra: contra *ἀέρας.* *Τὸ δὲ ἄξιον.* Declarat quid sit hinc accipiendum, secundum naturæ leges, nempe similitudinem rûe similitudinem hanc appingit in solida terra solidam Vitæ: siue in firma firmam. *ὁ ἀρχαῖος.* quoniam densa Vitæ haud multo succo indiget. hoc an verum sit supra disputatum est. Quod enim pluribus constat partibus, plures eget alimentis ad eas conseruandas, at densum tale est. *Καὶ τὸ ἀδύνατον* in suo genere scilicet. Nam tametsi laxior & mollior alba est albarum tamen etiam multæ sunt species.

Εἰς τὴν ἰσχυρίαν. Suprà bis, & mos *ἡ ἀμμορῖος.* Vitibus aptam dicit: propterea quòd Vitæ toto genere laxa est. Ergo tanto magis species laxa in laxo genere. Ceterum vox hæc *ἰσχυρία*, non negligenter accipienda est. non enim pluuio solo dici placet. Quippe non eouenit iis quæ scribitur infra: ubi dicitur, eas Vites quæ vdo feruntur solo, non admittere imbreces ipsi resistere, atque iidem penè verbis *ἀρχαῖος ἡ τὴν ἰσχυρίαν.* haud igitur *ἰσχυρία* petit solum. Et in præteriti solo bene constituitur, *ὅτι τὸ ἐπιπνεῖσθαι ὅσον τὸ ἀπνεῖσθαι.* *Καὶ ἄλλοι τὸ ἰσχυρία.* hæc eius verba sunt. Non igitur quæ aqua in ea terra est, *ἰσχυρία* est: non ergo terra *ἰσχυρία*. *ἀδύνατος.* docet, quemadmodum dignoscantur. In palmisibus nouellis deprehendi: quia in vetulis flos minus est. In animalibus verò siccitas aded dominatur, ut quæ ossa menti suapte natura gemina cohaeret, senecta ætate in vnum coacta mutata media echartagine, quæ in affinium ossium abierint concretionem.

Ὅτι δὲ ἰσχυρία. probat, quod per *διον* afferbat. *Εἰς τὴν* genere neutro, quod vtrumque diuersum comprehendat. cui medullæ multum: & meatus ampli. Nempè medulla in Vite laxissima pars & rarissima. *Ἰσχυρία*, quoad situm partiū. Angusti namque sunt, quorum parietes propiores. *ἀδύνατος.* quoad tota pauci meatus: quia parietes crassissimi. Nam in raris et orporibus quibusdam, quanto angustiores, tanto plures. sicut in sagittarum fauce. quot sunt tenuiores, eo plures. *ἀδύνατος.* Conclusio syllogismi: cuius propositio erat: densa minus eget alimentis. Probatio: quia dēsis meatus angusti. huius item probatio, per angustias parum subire quit. tum autem porò huius, quia locus est æqualis locato. Hic sistitur *ἀδύνατος* in sciētia superiore vniuersali ex quarto Pby sicorum. Ceterum nihil est hoc: vti iam dictum est. namque plus est solidi: ergo plus altius. Idèd subdit aliam rationem nihilo validiorem. Pendet enim ab hæc: quòd diu se fruare queant succum at-

que eo frui. Atqui hoc simile sit homini, qui multas eget nummis, paucos habeat, eòque sibi relineat. Quis dubitat quin corpus athleticum plurimum sibi requirat cibum? Quis item dubitat, quin ex loco quem *ἀρχαῖος* statuit, parum queat attrahere Vitæ? Quamobrem aliam rationem excogitandam censeo: quæ si minus probatur à sapientibus: vt non erit probo me præterisse id in quo frustra fortasse laborauerit tantus Philosophus: ita conatus, atque tentamenta non ingrata erunt studiosis, in quorum gratiam hæc multis laboribus elucubravi. Igitur fortassis ita dicendum est: in solo macro, tantum sibi e comparare potest. extorquet igitur ab avaro solo. Item porò (quæ ratio validissima est) non resoluitur ab æstate, dicit aliquis: hæc est posterior Theophrasti ratio, nequaquam. Aut enim, eam Vitæ seruare posse succum suum vique sub æstatem, at si ipsa in æstate seruato opus est. Namque ante æstatem, Verio beneficio se ruat etiam laxiores Vites. *Ὅτι δὲ ἰσχυρία ἰσχυρία ἔσται.* At æstate exigit sol, non autem ante. *Εἰς τὴν ἰσχυρία.* At diuè posuit verbum hoc, quod & apud Oratores notauimus in familiaribus exercitacionibus, nam vitandus ponitur absolutè. *ὅτι ἔσται πᾶσι* sufficunt radices quantum satis, ad fructum, parum resoluitur: parum egent: parum trahant: diu sufficere satis habent. cætera sunt liquidissima. *Τὸ δὲ ἰσχυρία.* Contra, in terra bumida pro laxa Vitæ omnia ex sententia. Quamquam multo eget alimentis, quia multum resoluitur: tamen quia multum à terra reponi potest: multum proficere potest ad fructum tum magnitudinem tum excellentiam. Hoc autem falsum est. Namque ex vda Vineæ neque sapore vegeta, neque ad conseruationem firma sunt vineæ, neque trans mate vehi possunt, quæ corrumpantur. Neque de Græcis caloribus quispam composit hæc controuersiam: quando in Calabris quoque ac Siculis eolisibus longè sunt generosiora. Hic verò apud Vascones, non nisi in Sabuletis atque Glareis. Notabis autè distortam aut corruptam orationem, *ὅτι μὴ ἂν ἀρκούντων ἡμῶν ἀδύνατος ἔσται.* alius dixisset, *ἔσται γὰρ ὅτι ἄλλοι.*

Τοῦτο ἄλλοι. Quoniã multus humor subest: multus à sole trahitur: necesse est multum opus fieri. Quocirea & ipsæ in cimento magnos faciunt progressus sibi: & ad fructus consciscendos plurimum nanciscuntur facultatis suo hie sibi, quibus hæc consunt. *Ἄδύνατος τὸν ἰσχυρία*, largum nutrimentum: & τὸ ἄδύνατος, ad sole intelligamus comparari, vt quidam ἰσχυρία. *ἰσχυρία τὸν.* quid amplius? *Ἄδύνατος* idèd sic illa τὸν ἄδύνατος, & illa ἔσται ἰσχυρία. *ἀδύνατος τὸν.* Ex genere posito in maiore propositione syllogismi, cõcludit de specie, sic *ἰσχυρία* est *ἰσχυρία* ἡ ἀμμορῖος ἰσχυρία. Sequitur electio: quæ aucti super latius: *ἰσχυρία*. Deinde potentie huius enumerat condiciones: *ἡ ἰσχυρία τὸν ἰσχυρία*. Ex licitate facilitas ex humiditate opulencia: *ὅτι μὴ τὸν ἰσχυρία*, vini generositas: cui nihil magis aduersarij quam terræ pinguedo. *Ἄδύνατος ἰσχυρία.* Suis aucti

estenta, quas domet in vsum suum, non admittit pluuias percipinas: quoniam copia vina sunt deteriora: ita & habet, quod alia petunt, & non accipiunt detrimentum, quod capunt ille ex his, quas expectant: ad est pluuias. Et sane quia dixerat *αἰθήρα*, & leuis terra dibula est: necessario *τὸ ἔρως* addidit. alibi monuit esse *ὑπόθερον* & *ἔρως*. Illud significare posse terram etiam aridam, cui modò iusit humor: nisi in altero notam esse humoris interni cum ipsa terre massa misti. Quod autem non admittat cœlestes aquas, propterea quod habeat suas: neque mirum est: non enim inducitur vel habitus, vel materia, vel quantitas, nisi in priuationem: & conuenit eum eo quod de Alno diximus suo loco. Non putrescere sub aquis: ob aquas proprias, quas in se habet, neque alias admittit. Notabis rectum cum infinitiuo modo, omnibus Atticis familiari loquendi more: *αἰθῆρα τὸ αἰθῆρα* vix aliter loquitur Aristoteles. notabis etiam *αἰθῆρα*, absolute. Illud magis notandum, atque ad topicas disceptationes in memoria habendum: *αἰθῆρα* enim: Cœlestibus aquis non aperi terrestris aquas. Ad ingenia cœcœrenda proponi potest in scholis pro effato: positiones aut conclusiones vocant. *Ἐὰς αἰθῆρα*. Claudat caput plautibili sententia. si extrema extremis: media mediis.

Theodoros, *αἰθῆρα*, exuperat. vbi que sic. *αἰθῆρα*. facile solum. *Ἐπὶ τῷ αἰθῆρα*. Theodoros addidit: certi vi sui humoris.

CAPVT XVIII.

XVIII. capiti argumentum. Plantas que terra sua mandanda, melius ac frigida per regime. Robustas & crassas, aque etiam siccitas: siccitas plouaria, solo rida. Temporibus suis accommodata: pro agrorum ratione.

EPI *τὸ αἰθῆρα*. Inconsultò factum videtur, cum Vinearum tractatio interruptit superiorem arborum communem considerationem. ad eam enim partè redit, que ad iolu pertinet electionem: sed que duobus modis: vnde etiam bipartitum caput est. In prior loco demonstrat, que plantaria cui terre sint committenda, ac mox quanta: nempe alibi crassiora, minus alibi. In secunda parte dirigit eandem plantarum rationem ad tempora, secundum eorum naturam. *Ἐπὶ τῷ αἰθῆρα*. hic laxè admodum accipit *αἰθῆρα*. Sumenda esse de frigida regione: qua sint ibi crassiora. Crassiora igitur eligenda: erit in maiore propositione syllogismi. ratio electionis. Plus resistunt putrefactionis, si in vdo serantur solo: & in macro nihilo scicuis provenire queant: qua robustissima: tum autem multum continet humoris. Alioqui si debilia deponantur in terram vdam, non ferunt, sed putrescunt. Quæ est causa, vt agricolæ quodam hanc sequuntur proportionem, viuiradices iubeant in terram virginiosam statui: quia quod virgini illis præstabat: crassitas: idcipium ex habebunt planta-

ria radices. addit amplas leges: *αἰθῆρα*. Propterea quod alia petunt: putrescant, vel antequam radices emittant, vel emittat radices ipsæ. *Τὰ αἰθῆρα*, ratio, quare frigidus è locis petenda. Quia terre vdis crassi tam peculiariter sunt ad sciendum. *καὶ αἰθῆρα*. qua quod *αἰθῆρα* dudum dicebat, modò dicit *αἰθῆρα*.

Ἐπὶ τῷ αἰθῆρα. In macro, neque crassa, neque nimis esilia, de exilibus tanè bene. Periclitatur enim ne priùs quàm germinet, ardeat: ac de alteris, quidè *τὸ αἰθῆρα* *τὸ αἰθῆρα*. non possunt putrescere, at hoc querimus, ne putrescant. Et in equalidâ, ac frigida nihil putrescit: neque crassius neq; nõ crassius. *Παρολλὰ ἔστιν αἰθῆρα*. quod de solo dicebat: sic dicit de rēpore. Suprà de regione frigida, vnde peteretur de humida, vbi pangeretur: nãc de temporibus vtriusq; qualitates simul, & conerantur. Ergo si in frigida ac humida scres: facito ante verum æquinoctium: iubeunt enim calor & siccitas. Sin in sicca & calida: pòst solstitium: imminet enim pluuiæ: quare plus proficiunt. Intellige priorem operam, paulo ante quinoctium: secundam, multo post solstitium. non enim pluuiæ sub Cane. *Τὸ αἰθῆρα*, aliarum rationes ad hanc normam insultus. Nota loquutionem: participium pro imperatiuo: quia ponitur pro infinitiuo, & infinitiuus pro imperatiuo, *αἰθῆρα* *αἰθῆρα*.

Lego *τὸ αἰθῆρα*, non è *αἰθῆρα*. Et *αἰθῆρα*, non *αἰθῆρα*.

CAPVT XIX.

XIX. capiti argumentum. Scrobibus præstitibus mandanda. Ratio siccitatem circa plantas & siccitatem. Qui sicut plantis sit infirmis.

PH *τὸ αἰθῆρα*. Quæ de scrobibus constituta sunt, repetit: & addit alia quedam, sanè haud sine ordinis flagitio. Tum nonnulla de follis circa arbores faciendis, & quare. Post hæc quemadmodum à vêtis auctoris statucnda sit ca plantarum facies, vnde prodeunt germina. *αἰθῆρα*, opus faciendum *αἰθῆρα*, pro loci ratione: si humida, si sicca terra sit. Hæc tamen suprà dicenda fuere, neque huc apponere, que intercipient præceptiones amputationis & incisionis: quas mox ab his repetitas deicit cum superioribus cõtinuari. In terra humida fieri vetat magnas scrobes: vctat & profundas: ne multas collectis aquis planta putrescat. Quæ est ratio, vt ne faciendas quidem scrobes censuerit: aliquid: sed adactis modò paxillis aratum parare demittenda plantæ. manca tamen oratio hic. *αἰθῆρα* *αἰθῆρα*. Deest enim tale quid: *αἰθῆρα* *αἰθῆρα*. sic conferimus hic vinceta, ferreis palis ad aperta terra. *Μὴ αἰθῆρα* *αἰθῆρα* *αἰθῆρα* *αἰθῆρα*. d. fossione abstinentium. Ratio, vt excicetur plurimum sole terra. tamen suprà dicebat, humidus solus rescicari fossione. Et plus sicca bit solis plus tanget: plus tanget,

si plus

si pl^a apertietur atq; inuertetur. Nunc autē si nō fo-
diatur: cū sola superficie res soli est. *Και οὗτως αὐτὸς μα-
ρτύροισι.* Hoc quoque supra dixit: & maiores scrobes
faciēdas tum depōsita virga, rursus que fuerit ex-
hausta, ingerenda. *Εἰς γὰρ τὸ αὐτὸς.* Quare et
quammaximē subacta, quam commodissimē ter-
ram exēpat. *αὐτὸς τὸ αὐτὸς.* confecta ad verbū com-
minuta. *Εἰς γὰρ αὐτὸς.* Si non fiat id: tunc profun-
dissimas fossas atq; boribus circūducere: ne aestu a-
rescat arb. or. fossae namque exēptas ac seruatis a-
quis afflus arcebunt. *Τὸ αὐτὸς τὸ αὐτὸς.*

Idem oportuit, quod consequeretur. Non enim
declarat hoc quae sequitur: tententia, toties contra-
dictorum Peripateticum repetita, sicca etiam humi-
dam, siccam humectandam. Diceret alia instituta
praeter fossiones, quibus hoc fieret. Nam supra
subdebat arenam, & saburra, & lapides item de-
ducebat aquas fossis. Hæc vniuo tractu profite ri
debat, non distrahere. *Και οὗτως αὐτὸς.* Ipse dicit
hoc ad eam partem quae humectat. Vere fodien-
dū, vt plurimum adigatur ipsiritus, ab aere (sicut
fiat, vt dicebat, *ἵσχυροισι.*) Toties cōmendat hoc tam
decanantur *αὐτὸς*, toties ab aere *τὸ αὐτὸς.* *Αὐτο-
βλαστῶν δὲ.* Altera capituli pars peculiari præcepto
circa montana loca, & obiecta ventis: & prin-
cipium quo tempore faciendæ. *Τὰς ἐπιπέδων ἐπι-
πέδων.* Haud satis liquet quid sibi velint verba hæc.
Neque sensus, neque casus is tertius subiicitur ante-
cedenti orationi. *Και τὸ φέρει.* Et plantam eum ad
modū struere, ne germina prodeat aduersa vētis.

Mirum, si loca fuerint Austriis exposita, quib⁹ ar-
tibus in Boræā pampinos auertant. Omniud cūm
ligant, arcum pampinos sic flectunt, vt sole totus il-
lustretur. Idem ita capiendū: si regio ventos habeat
infestios, puta Cir cūm: danda opera, ne aduersus
eum germinum facies, dum tenella est, dirigatur.
Non pauca tamen egent interpolatione: si cum
sole conuenire debent. Neque satis constat, quid
sit *ἐπιπέδων ἐπιπέδων*, nullum enim iam situm designat.
Mā δὲ ἵσχυροισι, vnum ex duobus incommo-
dis. Aut vt frangantur: aut vt deueniora facta præ-
cipua, præter modū exerceant inflexa (sicut, Hoc
facere ad importunū incrementū propter pōdus,
intelligendū est: trahit enim deorsum. *Τὸ αὐτὸς*
in astringit hoc præceptū ad Vitis priuatim. Dein-
de se de integro comparat ad alia, si qua sunt: illa
voce *ἐπιπέδων*. Hoc dicit, quia per capituli initia in-
tra *αὐτὸς* ἐπιπέδων.

Lego *αὐτὸς ἵσχυροισι*, non *αὐτὸς ἵσχυροισι*. Et *αὐτὸς γὰρ* ἵσχυροισι,
non *αὐτὸς γὰρ*. Et *ἐπιπέδων ἐπιπέδων*, non *ἐπιπέδων*.

Theod. *ἐπιπέδων ἐπιπέδων* ac cumulato. *Τὸ αὐτὸς*
ἐπιπέδων ἐπιπέδων, pro moribus afflatū. *Τὸ αὐτὸς ἐπιπέδων*, dela-
pā, inclinata. Sane *ἐπιπέδων* quid hęc agat animad-
uertendum est: non enim dicit *ἐπιπέδων*: vt sit de-
lapā, *αὐτὸς ἐπιπέδων ἐπιπέδων*. Vinceta Theodot⁹ inter-
pretatur, non recidē: de omnibus enim plantis in-
telligit.

CAPVT XX.

XX. capituli argumentum. Quomodo et quando, et qui-
bus locis, et quas ab causis. Quid in Pisticis obseruandum aut
relinquantur.

A X γ γ γ γ γ. Redit ad id quod reli-
querat de amputatione: quæ expē-
dationē multis viciat modis, quod
quantū, quandoq; in quibus, quare.

Ac primum cōmū ad omnes le-
ge: quod & supra dicebatur multam relinqueret
plurimum auferre, idē dixit *αὐτὸς* *εὐρημα*, figuratē
atq; tribus incisioni breuitate. Nō enim breuis
est incisio: sed incitum breue sit, quoties propius
truncū aut resurē fecatur. Nam siquis angustari
vt litē contrario potius est incisio breuior, quō lon-
gior est ab stupra: quia ramus tenuior. *Και οὗτως αὐτὸς*

ἵσχυροισι. Dicit hoc de adolecētibus plantis: vt ra-
dicentur atqueaugeantur. *Αὐτὸς γὰρ γ γ γ γ γ.* mutalis est
codex, aut *αὐτὸς* breuitas odiosa. Nā si est præ-
ceptum vniuersale: quorūm *γ γ γ γ γ* *αὐτὸς* nulla
namque mēto terræ igitur. Sed uicinus talis esse
debetur: tanto magis in solo macro: vnde tenuis
copia suppeditari potest. *Και οὗτως αὐτὸς*, leges mō-
tantis ac frigidis, statim tub ipsam germinationē.

Quippe ne inuente quidem Verēmetu superue-
nientis frigoris. *Ν ἄ δὲ τὰς ἐπιπέδων*. Aut quæ sta-
tistemporisbus infestatur gelu: propter vim sile-
ris et paru dominantis. vt sit *ἐπιπέδων*, quem ad mo-
dum in Vaiconia. Ab octauo Calendas ad vique
nonas Maias maxime sunt Vites obnoxie frigori-
bus, adeo vt etiam geleantur. Vidēdum: quomodo
eueniat hoc cū eo quod supra dicebat: putatio-
nes omniū, præter quā Ficus, post Pleiadē facien-
das: nunc sub ipsam differri germinationē. *Εὐρημα*,
obnoxii sile: cuius, sic etiā *ἐπιπέδων*. *ἐπιπέδων*
est in libris agricolārū: *αὐτὸς*, apud aurorē libri

C De plantis, qui salū ad abutatur Aristotele. sic &
Lanui, sideratū. Theod. hæc nobis reliquit reli-
quias sue securitatis. *Και οὗτως αὐτὸς*. Quando vcrū
est, tēpe situm esse omnibus putationē sub ipsam
tēpus germinandi: verū est quod supra dicebat:
oportere post Pleiadē putare. ita varias ponit fen-
ticias. *Οὐτως αὐτὸς*, causa qua mouetur: vt plā-
ta iuceo plena incitetur ad putationē. Hoc enim
est, *αὐτὸς* *ἐπιπέδων ἐπιπέδων*, mutila verba. Nō enim
erendum ipsam plantam, quasi prægnantē, exo-
nerari velle per incisionem: propensā enim est ad
erumpendū in fructū, non autem ad implorandū
opē, vt sibi ferro subueniatur. *Και οὗτως αὐτὸς*. Inde
siaturū est vt amplissimē cōmodissimēque germinet
hæc enim de causa putantur, inquit, atq; bores
non autē propter fructū. Conciniada hæc quoq;
sententia est: non enī vera videtur. Quicquid enim
ponitur opere propter fructū ponitur. Non enim
petitur a Vite solū, vt in Olerib⁹, sed viciis tamē
diffugiūt vernā putationē fieri germinationis cau-
sa: A vniuersalē verō propter fructū. Quā distictio-
nem haud facillē a me percipi, fateor ingenue. V-
trāq; enim vtriūsq; causa reor infirma: tū vt re-
nouetur Vitis: tū vt vberiorē ferat fructū aut meli-
orē. *Και οὗτως αὐτὸς*. Eam ob causam post Pleiadē
statim fieri iubēt: quia tunc at bores magis vigēt.

D toties vltus est ea voce *αὐτὸς*, in se collectus.
Και οὗτως αὐτὸς *αὐτὸς*, sibi vtiere qd
succum retinere. Propterea tūto quēstū amputari:
quia partes inuales auferantur de principali succo
r. i.

nihil amittit. non ergo debilitantur. Καὶ ἔργου-
 δὲ eo tempore cortices ab eorum non scinduntur:
 quia pręgnantes non sunt, ut Vere. Videtur ergo
 dicere, non tunc putatio: non propter germinationem
 non enim tunc sunt: germinatur: sed propter fru-
 ctum. Quasi seruetur utrus in succo, qui coquatur
 ad fructum. non tamē hæc explent ingenii accura-
 tum. Nāque & tunc licet non ciantur ad germi-
 nandum, pro germine primū sit, si generationis
 ordinem species, deinde pro fructu: & Vere, licet
 in ox germinatur: sunt, pro fructu primū, si finis
 ratio inearit, deinde pro germinatione sit opus il-
 lud. Μεβ' αλου. Duo tempora notat, in quibus tur-
 gere videntur arbores ad germanandū: vñ Ver-
 nā, quod designat illis verbis, ἐξ ἔργου πρῶτα: aliud
 sub Cane, quod describit illis μεβ' αλου ἔργου: utro-
 que arbores ad germanandū sese cōparare: primo
 ad primam germinationisquam ελασσον vocat: in
 secundo ad secundam: quam dicebat ἐπιλάσσον.
 Κιμῶντες ἀπόροι πίνου. Si putentur, & ἀκρῆ-
 ρι, ἢ ἐξ ἔργου, nunquam ereditibile, rūpi Vitem si
 putetur post solstitium: potius, si non putetur iam
 enim minus humoris habet ac sibi seruat. Καὶ
 ἔργου Tunc, quia non habet exuberantem succum,
 laborat arbor, si codatur. sentit ergo damnus:
 quia non habet præ sibi supplementum. Et gem-
 men exit ab extremis ramis ad cęsuram: quia
 iam facta est ab radice fluxus, quantum fieri oport-
 uit: & in illo extremo tantum est relictum succi,
 ex quanto potest illa noua fieri germinatio. Id eod-
 dixit, ἀπὸ ἡμετέρας: præterfluxide: per omnes eas
 partes seilicet quæ ab radice tendunt ad summum
 illud. Τίμωτος Η. Hæcitem de quantitate &
 de tempore: nunc applicat aliam temporis ratio-
 nem locis. incipit ἀπὸ τῶν ἔργου. Signata vox de a-
 gro inculto, & ab aperto vacuo. Sunt enim
 modi tres: ἔργου, γῆρας, ἀπόροι ἢ ἔργου, propriè quæ
 vacat post cultum. Eandem tamen ἔργου nom-
 inic sæpe audias: sicut & ἔργου pro quoeunque
 terra quæ in mari non est. Quin pro terra simplici-
 ter apud Philosophum in meteoris: ἡ δὲ ἀλλοτῆ
 ἔργου τοῦ ἔργου ἀλλοτῆς. Declarat autem quid
 sit ἔργου, ἀλλοτῆς τὸ ἀργῶτον τῶν ἀποροῦ. sic et-
 iam Sophocles vius est. In ciuitum solo otioso
 electus lata proficere. Atque tertio statim anno
 pati: in: ut putationes. At in terra enla exhausta
 lentius progressos faciunt suos: parcius enim sup-
 pedatur. Τὴν δ' ἀμυγδαλῶν. Primum in Vite
 certam describit atōtionem. ubi confundit præ-
 ceptam. nam hęc est, τὸ πῶν ἢ τὸ πῶν. Non solum
 putandam, sed etiam amputandam, paribus seili-
 cet brachiis, quasi in orbem radiatim. hoc est
 quod ait, ἔργου, quia de se nequit ipsa statuere agen-
 da: igitur. αλου, brachia notat. ἀπὸ τῶν πῶν ἔργου
 quam omnibus longitudinem. hoc non seruat.
 Sed vnum longius productum in orbem curuū:
 alterū breuissimū relinquitur Vascōnes, Latini
 surunculum vocant. ita enim cedunt altriuscūs
 ad soles perfuendos. In solo secundo ac Vite
 generosa, etiam tertium curant, inter illa duo me-
 dium. Πῶν ἔργου: licentiōri metaphora: va-

A forum enim. Hippocrates in secundo De ratione
 victus in morbis acutis, πῶν ἔργου, funditus: ab
 origine vique causatum. Τὴν δ' ἀμυγδα-
 λῶν, non ad speciem sed ad iudicium Vitis faciem
 referendam. Nemp̄ baid pulcherrimos quosque
 palmates, sed eos potissimum qui videntur apertos
 ἔργου ἔργου: quæ artem atque operam
 commodè sequantur, & tanquam audiente vni-
 uersorem, quia dixit ἔργου, dicit ἔργου. Quis sunt ἢ
 rami, patescēt Varrone & Columella, etiam ceteris
 nominibus designatos. Ἀπὸ τῶν ἔργου, minis-
 tuius præceptum: satis enim, si vnius modò relin-
 quatur oculus. ἔργου ἔργου. Ad corpus in-
 plius arboris, ex quo futura sit arbor ipsa.

B E ἀμυγδαλῶν, amphissimum præceptum.
 Siquis dubitet ubi aut in quo ponit operam: sal-
 tem ob eam causam, quod succi impetus ad pal-
 mates nondum sit delatus: tunc aufertendos esse o-
 culos eorum pampinorum, quæ relictæ sunt inae-
 riores, inquam, ut succus ad exteriores constra-
 tur.

C Oὗ δὲ τὸ ἔργου ἀμυγδαλῶν. Imò verò
 δὲ τὸ ἔργου ἀμυγδαλῶν ἢ ἔργου. ἔργου
 ἔργου ἔργου. Vitem findat alimentum. Sate
 iam tementum, quod simplex est, ἔργου, furcacur
 alterius agnatione atque productione. ἔργου
 ἔργου. Rationem reddidit illius ablationis: nempe vt
 ad alios currat alimentum: nunc huius cuius i-
 tem affert modum. Quia non iam amplius ad ab-
 blatorum loca fluxit, sed ad viuentes palmatis gem-
 mas. Ratio est in sequenti participio, τὸ ἔργου,
 quia illæ suscipiunt. imò verò si exactè loqu-
 mur, etiam trahunt. ἀμυγδαλῶν. Hac ratio-
 ne deduces Vitem, quorūm liberæ sit ἔργου
 ἔργου. Atque hæc videtur in generosis Vitisibus,
 & læto solo. at in macro aliter. In his enim non di-
 stinguuntur, vt in illis: sed idem est τὸ ἔργου ἢ
 ἔργου ἔργου ἔργου. Quare nunquam aufe-
 res pulcherrimum sed relinques, quoniam cum si
 aufertur, non erit Vitis, vnde alterum reponat. Pro-
 inde quò illa duxerit, sequendum: non autem du-
 cendum, vt in superiore. dicit autem ad speciosis-
 simum. Is ergo relinquendus, & sequenda ἔργου
 Vitis, inclinatio, propensio, impetus. ἔργου.

D Non est in hoc mutanda ratio putationis, quæ ad
 ventorum pertinet rationem. id eod dixit, τὸ ἔργου.
 Hæc tamen nihil dicit, sed capitibus superioribus
 vt longè sit repetendum.

Lego ἔργου ἀπὸ τῶν ἔργου, non ἔργου. Et ἔργου ἔργου:
 ἔργου non ἔργου. Et ἔργου ἔργου, non ἔργου.

Theodor. πῶν ἔργου. breui relido palmite.
 Opimè expressit sententiā: non opimè dixit, pal-
 mite. In Vite nāq; sola palmes: vt in Olea tenues.
 at hęc est ἀπὸ τῶν ἔργου. Κιμῶντες ἔργου ἔργου.
 Theodor. vt de capret, addidit: magna ex parte.

Πῶν ἔργου ἀμυγδαλῶν ἔργου ἔργου. aliter legit Theod.
 vt plura plena humoris protinus exicetur & sate
 non conuenit. ἀπὸ τῶν ἔργου ἔργου ἔργου, qui ppe
 cum nuper e coli, experit. imò cum ante bac nūquā
 sit cultus. Καὶ ἀμυγδαλῶν & alacre femina educida
 eoplexū sit, neutriquā respondēt Græcis. Κιμῶντες
 ἀπὸ τῶν ἔργου ἔργου, subtus circū sua cura Mitigauit a-
 ἔργου.

esperam fundi metaphisicè Latinis. nam puto Gregos olim sic consueisse.

Ὁ μιλίος, ἔλαιος, κροβάκις que non est leuis villa Vitis corticè omnes tristi atque inæquali. Quod ergo cœteræ expoliari si quida est, eum putatur non enim deglubi vult. Sed vult æqualis palmites radiatum cædi atque disponi, quasi vasis anas: vt & hunc aucupetur fundi appellatorem illam. *Διὸ φησὶν, κροβάκιος, vt in superioribus, ἀρχαῖς. Τὸ πρὸς ἄλλοις, ἀποκρίσσει δεῦρ, σείνδερ, μισέλλαν* Vitem vult ridere. *Τὴν ἄλλοις, ἀλλοιὰ ἄλλοις ἄλλοις* vnde nostrum. In libro De mistorum affectibus differunt *ἢ ἄλλοις ἢ ἢ τριῶν*. Vt variaret ambrosiè, more suo, simpliciter mitatus satis incommodè. Itaque Præceptor definit: scilicet quod plus finditur quàm quantum à findente finditur. Est affectus neruorum ac venarum in lignis: quoties latera mutua separatione abicodunt.

CAPVT XXI.

XXI. *Ἐπιπέρι ἀργυροπαιῶν. Πρῶτα ἰσχυρὰ ἐπιπέρι ἀργυροπαιῶν. Ἐπιπέρι ἀργυροπαιῶν. Ἐπιπέρι ἀργυροπαιῶν. Ἐπιπέρι ἀργυροπαιῶν. Ἐπιπέρι ἀργυροπαιῶν.*

Ἐπιπέρι ἀργυροπαιῶν. Post vitium expeditam rationem, nunc adules quod præstatum sit demonstrat. Hæc tamen discreta sunt à superioribus: quippe que ad aliarum arborum spectant cultum, interposuit nunc igitur applicanda. Tres ponit opiniones: vnam eorum qui secundum tempora putationes institui iubent: alteram eorum qui genera dispersunt regionibus: tertiam eorum qui potius ad vitium respiciunt naturam: ac post summum ex medullarum habitudine metiuntur & numerum & magnitudinem palmitum: antelucet quot quantive sint relinquenda. Hæc antequam ita digerat, duo statuit præcepta. vnum quod censet maximum, nempe ipsam putationem: alteram huic proximum, stringere. Primum arbitrato suo *ἔλαιον* vocat: secundum *κροβάκιος*. Nusquam tamen (quod equidem meminimus) videtur apud alium legisse autorem, pro cætura, *κροβάκιος*: sed flexuram aut fracturam: vnde etiam *κροβάκιος*. fortasse legendum *κροβάκιος*, id est ramorum amputationi. Vnde & nostra *clades*, metaphora sumpta à tempestantibus, agricolarum visusit & calamitas. apud Hesiychium tamen, *κροβάκιος*, falcula vinitoris. Sic *ἀμπελοποιῶν* etiam suis primordius atque elementis designet qualescumque opus vinitoris ad vineam. hie astringitur ad solam putationem. credo, quia sit principalis opera. Tria hinc pollicetur emolumenta: feliciorum germinationem: vberiores fructus: vitam diuturniorem. Duorum priorum rationes iam sunt supra multis in locis enumeratæ. Subtracto superfluo, quod reliquum est, aptius ac fidelius dispensari. Ad vnum opus inuentam Vitis facultatem non habere quod distrahatur. Si palmes vnus aut alter relinquatur: in eos primas quas

A que transfundi vitæ. Quod verò tertio loco dicebatur, de vite prerogatione dicit quoniam retractis in interna, atque ibi seruatis iucet thesauris, planta renouatur, coguntur enim quasi sub lignis vitæ principia, que prius laxa atque sua languieiebant. *Πῶς οὖν ἐπιπέριον*. etiam supra hie eisdem verbis vnus est. Alterum præceptum, vt huic simile, ua proxima eorum modulatione: *ἐπιπέριον*. Quod tamem apponitur, quoniam rationem proxime prerogatiue: id sine commune habet cum putatione. Aut enim: *ἐπιπέριον* de *ἀλλοιῶν* nam hie oportet dignoscere tollenda à relinquendis, vt loquitur Horatius. At enim verò eadem cura etiam in putatione, atque etiam eò maior, quò plus momenti est in flagellis quam in pampinis istis qui stringuntur. Quomobrem vt huic loco etiam consiliatur, addendum et censemus alteram copulam, sic *ἐπιπέριον*. necessaria putatio: proasma vtilitas pampinationi. quippe in hac æquè curandum, quomodum & in putatione: vt quòd tolli, quòd relinqui debeatur, tollatur & relinquatur. Ita accesserit ad *ἐπιπέριον* illam, in qua caput erat operæ studere, nequid vtile auferretur: aut quòd incommoedare, pro vtili haberetur. Hoc diximus: cui videretur hæc pars artis et contentenda. Tales enim ramuli subtrahuntur alicubi: quorum successione Vitis ipsa renouari poterit, vetulis recisa. *Καὶ ἀργυροπαιῶν* scilicet futuros anno sequenti. Non enim cuius ramus fructuarii sunt: non solum ad præzentes, quasi si solum palmites legitimi sine. *Καὶ ἀργυροπαιῶν*

C hoc est quod dicebat, *ἀργυροπαιῶν*. Semper ad duo respicitur arboris & vitæ, & opusopus, *ἀργυροπαιῶν*. Hippocrates in secundo De ratione vitiis in morbis acutis: *ἀργυροπαιῶν* *ἀργυροπαιῶν*. *ἐπιπέριον* *ἐπιπέριον*. Ibi Galenus *ἐπιπέριον* *ἐπιπέριον* vocat *ἐπιπέριον*, *ἐπιπέριον* *ἐπιπέριον*, hie *ἐπιπέριον* significat in *ἐπιπέριον* est enim, quia *ἐπιπέριον* *ἐπιπέριον* *ἐπιπέριον*. alie functiones, putastinare, ablaqueare. itaque is labor lacertosis et committitur dixit *ἐπιπέριον*, quasi per contemptum: vt apud Poetam: *numis iam vulgata*. Iam adverbium et communicat cognitionem atque facultatem multis ex tractu temporis. Quare etiam *ἐπιπέριον* quia non sunt contoueria: in que egent nisi vulgari manu.

Πῶς οὖν ἐπιπέριον. Ne ex hæc, quam pollicetur, facilitate prodret verus contempus, atque temeritas, adiungit sententiæ leuiteratem. Omnia nihilominus circumspicienda, solertique rerum estimatione perspicienda: id adeò, vt etiam inuentis atque visitatis hec addere, mutare, modum ad habere: denique & inquirere, & iudicare, & exquiri: vulgò legitur, *ἐπιπέριον* noua inuestigare. fortasse *ἐπιπέριον* legendum, *ἐπιπέριον*: vt & quod sit tempestiuū, & cuiusmodi, quando & quo modo. *Ἐπιπέριον* *ἐπιπέριον*. V idem hanc prudentiam in quæstione differentiarum: eas ait esse in operibus quidem, sed secundum tempora. Quis eni putet opus Hyeme faciendū, quod sit æstate? Iecireo cecinit Hesiodus *ἐπιπέριον* *ἐπιπέριον*, vt vtrumque vtrique sit ac commodum.

quo hunc ad modum etiam vitur Præceptor in Historiis. Ratio: quia exigua medulla. Denique quantum accedit ligno, tantum decedere medullæ: & contrariò. Atque eandem proportionem in fructu à medulla, in Palmite à ligno expectandum.

Διαιτησις δὲ hoc ex spâ Vitæ faciliè percipit. Nam quæ germina producit ex Palmite nouellus, ea fructum non ferre, propter medullæ paucitatem. Hoc etiam supra dicebat, ὅτι τῆς ἴσης ματρικὸς tenuiorum. Vites item provecitas nouellis multis fecundiores, eadem causâ & proportione.

Καὶ τῶν γὰρ, huc contradicit. Non esse verum quod hæc in re sūt opinati: verum est quod vulgò fertur: exempta medulla de Palmite, nihil secus vitis fieri sine vineæ: tamen. Quare à medulla non tam caro acini quam nucleus ille prouenit. Verba tamen corrupta videntur, nam illa, τῶν γὰρ τῆς γερμῆς, hunc habent sensum. Hoc autem recipi videntur tale, quæ vitæ ipsi existimant: neque veritatis est. vt verbum verbo consignetur. vt ἴσθις τῆς γερμῆς, ἢ τῆς ἰσθίου. ex eo ipso quod natura fit atque contingit.

Πάλιν δὲ ἐξυ. vult conuincere quæ eunt ouerâ videntur. Nisi quis, inquit, putet non totam aximi medullam, vt vineacum tollatur. Nam si tota eximeretur, fortasse nullus proouocet fructus. Miri: tantum vitum non fecisse periculum: qui de hac re scripturus esset. Nobis satis compertum est: in viridario quas Vites habemus aggartas, medulla non carere, eas ex Taurinis huc curauimus: exigui sunt acini: Corinthiacas vocant. In libris Indicarum quas nauigationi scriptum est, Orientalibus locis grandissimas acinis peculiare esse sine ligno. Hoc anno, qui fuit humidissimus, ex Vineâ nostra Anthoimia, inhumiditum vulgus motcharam vocat, etâ hesternâ caena exhibuimus vicitæ magnitudinis tum racemos tum acinos in eis, nullo intus grano. Cùm anno præcedenti qui fuit ætiosissimus, nec sine Comete & Perculis, terna etiam gigarta contineret, eaque tum maxima tum durissima. Propterea quòd igitur nihil esset hanc in natura periculatus: amplius dum more suo censet iudicium. τῶν γὰρ τῆς ἰσθίου. Εἰ δ' ἄλλοι, Amouet importunæ sententiæ impedimenta. Nò refert, inquit, ad præsentem quaestionem an fructus copia proueniat beneficio medullarum.

Ὁμοίως δὲ παλαιότερον. Aliud præceptum de iis quæ luxuriant Palmitem frequentia: fructus verò sunt inopes. Harum summos Palmites permittere longiores qui verò sunt inferiùs, breuiiores. Nam quæ iis ex inferioribus augebitur Vitis: superioribus edetur fructus. hoc autem vitum que semper à nobis quaerit. Ita sanè continget, vt anno sequenti recidantur omnia superiora holce aduocæ Palmites inferioribus. Resicem vocant agricolæ Romani: sic enim Vitis renouatur. Ὁμοίως δὲ. Hoc est secunda pars principalis capitis huius, in qua quod secundò statuetur loco, nunc et sequitur, nempe βλαστῶν. Μαίεσθαι Valcones dicunt: propterea quòd menic Maio potissi-

A mùm sit. Πάλιν δὲ τῶν γὰρ τῆς ἰσθίου sanè stolidos admonet. Quis enim memis composit abueat præcites vultates? Nemo sanè iustulerit pampinum, in quo iam est fructus. circumcietur tamen has opes arte quadam. Ne tanta frequentia rea sit crudelitate: castigandos esse summos illos pampinos. Castigationis modus, ἰσθίου τῆς ἰσθίου: quæ ἰσθίου τῆς ἰσθίου. Hic ἰσθίου non significat icalpere, sed vngibus mutilare. Hoc fir, vt ad fructum hæreat alimentum inferiùs, neque tendat prorum ad cacumen. Hic ἰσθίου Palmitem significat fructiferum. Sic habes apud Latinos multa nomina: ramos, brachium, etiam aliis communia. Vitis peculiare, fermentum, malleolum, flagellum, surculum, virgam, pampinum, pampinariam virgam, malleolum decium, flagellam, (sumptis à figura diuersa diuersis appellacionibus.

B Ὁμοίως δὲ τῶν γὰρ τῆς ἰσθίου, declarat quod sit illud ἰσθίου: nempe abicindere. Ἦ τῆς ἰσθίου. Qui iuecus supererit: super est enim, eadem retinetur extra sectionem illam. Καταλαβόντες. Comprehenus in Palmite, qui relinquatur, augetur vitam.

Lego τῆς ἰσθίου τῆς ἰσθίου. Et fortasse ἰσθίου: non ἰσθίου. Et τῆς ἰσθίου τῆς ἰσθίου, non τῆς ἰσθίου. Et τῆς ἰσθίου τῆς ἰσθίου, non autem τῆς ἰσθίου. Non enim verum est, nouella germina parum habere medullæ. Et contrarium supra legimus: & res ita se habet: & ratio dicitur. Verula namque omnia siciora. Item ea quæ sequuntur, ita legenda sunt. τῆς ἰσθίου τῆς ἰσθίου, non autem ἰσθίου τῆς ἰσθίου. Et ἰσθίου τῆς ἰσθίου, non τῆς ἰσθίου τῆς ἰσθίου.

C Theodorus, ἐλάσσει, falcatio. nusquam minus id significatur. Omnino tamen Columella expressit Græcam vocem ad vnguem. Ad quam mentionem eam increuit cacumina, infringenda sunt. Quod rursum in sequenti capite proprio verbo designauit. Cùm ad vnum pampinum iam redegeris, & ipse accesserit pedalem in girulinem, de cacuminare consuet. Quare verò maluerit falcationem quam putationem, equidem nescio. βλαστῶν δὲ de cacuminario non potuit peius. Ἐλάσσει, non cacumen, sed germen significat. Et altera vocis pars satis docet, quid sit Latine: legere potius quam frangere aut ficare.

D Pampinatio est nouellorum ablatio pampinorum. Πάμπινος δὲ ἰσθίου δὲ ἰσθίου, ἢ τῆς ἰσθίου τῆς ἰσθίου. Theodorus sanè admodum sic expedit ex hac turba eius verba sunt. Nil tamen tam facile est, vt non sit cum solertiâ, & verba sententiam non experimenti alius dixerit: Nil tam facile quin artis aliquid requirat. tum sequitur. Omnes quippe Vitis cultura ingenium, modum atque rationem exposcet. Vbi vides Theodorum sententiæ autorem, non interpretem: Theophrastum neque autorem, neque interpretem. Ὁμοίως δὲ τῆς ἰσθίου τῆς ἰσθίου, natura humidæ fuit, pgiiores dicit Græc. Διαιτησις, qualitates aliud est quàm qualitas, multum aut exiguum habere me-

dallam. Est affectus *ἐν τῷ ἴσχυρῶς ἐν τοῦ πῶτος*. *Α*-
ἰαδὶς ἴσχυρῶς τῷ ἴσχυρῶς. fructu valcat temper. non est affe-
 quitus. *Α* ἰαδὶς hic completam significat natu-
 ram, tum ipsius Vitis, vt sit speciosa & beneualens,
 tum ab ipsa Vite, vt ferat. *ἀναμῆς*. iohidus.
 malē. nulla Vitis iohida. Valdidus. Theodorus
 quoque legit, *τὴν δὲ ἰαδὶν ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς* τῶ: non autem
 ἴσχυρῶς. Omnia tamen saluum est, vetulas Vites
 esse nouellis succedentes, & medullam in vetu-
 latis maiorem. Quod tamen accuratius perpenden-
 dum est. nempe saluissimum est, *ἰαδὶς ἴσχυρῶς*
ἐκ τῆς γῆρας πῶτος. quam obrem hle ἴσχυρῶς accipere
 oportet annicula. Et *τὴν ἰαδὶν*, non vetulas sim-
 pliciter. hoc enim *ἐκ* saluum, vetulas plus ferre:
 sed iam procreatas ad statam ætatem. *Α* *ἰο*
τῆς μάτῶς ἴσχυρῶς τῶς ἰομάς. cum carne & vinacum
 medulla progere. peissimē. Non enim dicebant
 illi, carnem à medulla gigni, sed granum. alioqui
 non exermiscent medullam, vnde sterilis fietet Vitis.
 Sed ita explicandum: illos argumentatos esse à
 vi matris, & carnis generatione, quæ exempta
 matrice vinacis vacua prodiret. est enim sententia
 recitata. *Καὶ τῶν δὲ τῶ γῆρας ἴσχυρῶς*, *ἴσχυρῶς*
οὐδὲ ἀναμῆς ἐστὶν ἴσχυρῶς. paucis elisit Theodorus.
 sed hoc manus verum apparet. *Κατὰ*
τὴν πῶ. publicam. imò priuatam cuique. publicum
 solum populum designat. *Εἰσὶν ἴσχυρῶς ἀμῆς* uti-
 lari.

CAPVT XXII.

XXII. *capitulum argumentum. Diversa putandi tempora,
 pro temporibus ferre fructu. Narrantur circumdā aquæ rariū.
 modo quæ rariū autem aduocantur sequuntur putandū.*

PAN δὲ τῆς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς. Suprà
 de putatione, pro loco, genere, tem-
 pore: nunc de tempore pro puta-
 none. Eligit autem non Ver, vt
 Ver, aut Autumnū vt Autumnū,
 sed seram, celeremē naturam fructificāda. Ex qua
 deinde ad calcem vique capitis deducit tam Ver-
 nē quam Autumnalis putationis tum damna tum
 comendationem. Rursus ponit duas sententias.
 Quosdam respicere ad loca solationū nullos ad gene-
 nera. Genera verò distinguant per affectus citæ
 vel seræ fructificationis. *Ε* *ἰσχυρῶς*. Ver-
 bum vitatum & ipsū & Præceptorū, primo diuine
 sciētias *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἐν ἴσχυρῶς τῶν ἴσχυρῶς*. Sic &
 Lannē tangere materiā & attingere: etiam leuius
 verbum quādam tractāre à trahendo, quod est tamen
 vilitatis simum. *Κατὰ τὴν δὲ*. Incipit
 narratio præceptorum à regione. In sicca & calida
τῶς ἴσχυρῶς putare statim quādam frondes amittunt.
 vt *τῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς τῶς ἴσχυρῶς*. In frigida & hu-
 mida paulo ante germinationē. dat vt quaque cau-
 sam illis verbis *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*. Quæ in sicco sunt solo,
 si statim à frondum casu putentur, seruant intus
 succum suum modico gyro leuium. Quo sine vt
 ipse meliores eusant. & succus sit *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*,
 miro verbo diuuior ad viuus. Quæ verò in fri-

gida putātur ante germinationem, humoris aequi
 multum deponunt, quo non egent: qui que subter-
 rus esset, at qui succi cōtūsio in cōmodaturus. Itaq;
 melius percōctus sit *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*: mihi obnoxius
 corruptioni, & suauior, eodem vocabulo, quo &
 superior. *Τῆ δὲ ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*. In media regione,
 id est in diocriter temperata: id est explicatū *ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς τῶς ἴσχυρῶς. Id est inter *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς & *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς* *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς, *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*, *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς. *Εἰσὶν ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*. Nonnulli quō-
 malum putare, scilicet statim post catum folio-
 rum *ἴσχυρῶς*, quacunque in terra sit. Quod alibi di-
 cet, *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*, omnino, sine discrimine. multas ra-
 tiones. prima, *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*. Fit robu-
 stior palme, qua recessus succum vitæ in erassi-
 tudinem, qui in longum fuerat abiturus. secunda
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς. Metaphoricè dicitur oculus
 in Vitæ sic & eius vitium, quociens obtunduntur
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς. Duo namque patiuntur à frigore: aut
 cadunt aut obtunduntur. Sic Columella egræ, cum
 oculos deeurimus. luscii illi dicuntur. Poeta
 vetus, Democritus oculos dixit luseficatos, apud
 Gellium. Tertia, ex conditiōne: ex iura ipsas sic-
 cari, si tepor sequatur. Hoc enim poterat obici,
 quod & suprà videbamus: malè afflicti frigus sū-
 peruētū vulnus. Id, inquit, neq; ferat neq; neces-
 sariō. Plagæ namque *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*, si *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
 aut. Sive id serenitatem significat, vt *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
 Theodorus, & non ferat bene: siue teporem.
 Quare non distillat succus effluens, sed intus ro-
 rentus fouet oculos. Proinde si non parētur *ἴσχυρῶς*,
 id est ante Hyemē, Hyeme deciduntur oculi mul-
 ti. quia sufficere acquir succus. Quod si Vere pu-
 tentur, sicut lacryma: vnde oculi humore defec-
 ti hebetent. Proponamus singula seorsum *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
 id est post vindemias. Oculi non vira buntur:
 quia serenitate colubetur intus succus: quippe
 siccat vulnus Hyeme multi oculi pereunt gela.
 plaga vi excicata rumpitur. Vere si putentur, sicut
 lacryma, itaque desistuntur oculi succo, & hebe-
 tescunt eo claudendū. Cum tria sint tēpora: ante
 Hyemē, Hyeme, post Hyemē: sola putatio Autu-
 nalis caret in omnibus quæ narrauimus: & habet
 illud cōmodum in Palmis crassitudine. Optime
 opposuit *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς* & *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς, *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς.

B *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*. Metaphoricè dicitur oculus
 in Vitæ sic & eius vitium, quociens obtunduntur
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς. Duo namque patiuntur à frigore: aut
 cadunt aut obtunduntur. Sic Columella egræ, cum
 oculos deeurimus. luscii illi dicuntur. Poeta
 vetus, Democritus oculos dixit luseficatos, apud
 Gellium. Tertia, ex conditiōne: ex iura ipsas sic-
 cari, si tepor sequatur. Hoc enim poterat obici,
 quod & suprà videbamus: malè afflicti frigus sū-
 peruētū vulnus. Id, inquit, neq; ferat neq; neces-
 sariō. Plagæ namque *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*, si *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
 aut. Sive id serenitatem significat, vt *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
 Theodorus, & non ferat bene: siue teporem.
 Quare non distillat succus effluens, sed intus ro-
 rentus fouet oculos. Proinde si non parētur *ἴσχυρῶς*,
 id est ante Hyemē, Hyeme deciduntur oculi mul-
 ti. quia sufficere acquir succus. Quod si Vere pu-
 tentur, sicut lacryma: vnde oculi humore defec-
 ti hebetent. Proponamus singula seorsum *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
 id est post vindemias. Oculi non vira buntur:
 quia serenitate colubetur intus succus: quippe
 siccat vulnus Hyeme multi oculi pereunt gela.
 plaga vi excicata rumpitur. Vere si putentur, sicut
 lacryma, itaque desistuntur oculi succo, & hebe-
 tescunt eo claudendū. Cum tria sint tēpora: ante
 Hyemē, Hyeme, post Hyemē: sola putatio Autu-
 nalis caret in omnibus quæ narrauimus: & habet
 illud cōmodum in Palmis crassitudine. Optime
 opposuit *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς* & *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς, *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς.

D *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*. Metaphoricè dicitur oculus
 in Vitæ sic & eius vitium, quociens obtunduntur
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς. Duo namque patiuntur à frigore: aut
 cadunt aut obtunduntur. Sic Columella egræ, cum
 oculos deeurimus. luscii illi dicuntur. Poeta
 vetus, Democritus oculos dixit luseficatos, apud
 Gellium. Tertia, ex conditiōne: ex iura ipsas sic-
 cari, si tepor sequatur. Hoc enim poterat obici,
 quod & suprà videbamus: malè afflicti frigus sū-
 peruētū vulnus. Id, inquit, neq; ferat neq; neces-
 sariō. Plagæ namque *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*, si *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
 aut. Sive id serenitatem significat, vt *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
 Theodorus, & non ferat bene: siue teporem.
 Quare non distillat succus effluens, sed intus ro-
 rentus fouet oculos. Proinde si non parētur *ἴσχυρῶς*,
 id est ante Hyemē, Hyeme deciduntur oculi mul-
 ti. quia sufficere acquir succus. Quod si Vere pu-
 tentur, sicut lacryma: vnde oculi humore defec-
 ti hebetent. Proponamus singula seorsum *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
 id est post vindemias. Oculi non vira buntur:
 quia serenitate colubetur intus succus: quippe
 siccat vulnus Hyeme multi oculi pereunt gela.
 plaga vi excicata rumpitur. Vere si putentur, sicut
 lacryma, itaque desistuntur oculi succo, & hebe-
 tescunt eo claudendū. Cum tria sint tēpora: ante
 Hyemē, Hyeme, post Hyemē: sola putatio Autu-
 nalis caret in omnibus quæ narrauimus: & habet
 illud cōmodum in Palmis crassitudine. Optime
 opposuit *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς* & *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς, *ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς*
ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς ἴσχυρῶς.

dent terris hinc tantum fata. *Μαρι δὲ τῶν.*

Primo loco putare: secundo stringere: tertio fodere: quarto iterare pampinationem. Nos etiam pascinum iteramus: etiam tertio in solo pingui.

Ὁ τῆς ἐξ ἁπλῆς, καί. Nota loquutionem ἐν βλαστῶν βλαστῶν. *Χυμώδης γάρ.* Ante forem rursus stringende. *φύλον* quid sit, nescio: neque *φύλον* audeo subfutare. Efflet enim quasi cinctus pendens.

Τὸ δὲ ἴσον ἡμῶν. Præceptum generale. Omnino vitruque opus faciendum, neque differendum. *ἀμῶν.* In ipsa prima expeditione: quia tum cietur ad augmentum. Itaque iuvanda etne delineatur aut distrabatur ad alia. Ideo dixit *ἀρχῆς τῶν γυθίων.* Incipit esse parens fructuum sequentis anni. *ἐξ ἁπλῆς*, quod alibi *ἐξ ἁπλῆς*. *Ἐ δὲ οὐδὲ ἐξ ἁπλῆς μὲν παρῆθ.* Si pascinatio non negligatur, rectè provenit fructus. Non negligetur, si primordia rectè curentur. Primordia sunt in germinum potestate. Quare germina ditanda sunt, demptis viſratoribus qui subtrahunt succum: id quod fit pampinatione. Item succum suppeditando, id quod fit fodiendo. *βλαστῶν δὲ.* Altera capitis pars, in qua docet quatenus germinet: ut sciamus quando, quatenusve iuvandum: vsque ad exortum Canicæ germinat: postea cessat. Si non cessat, tanto minus fert fructuum. Hoc est quod dicebat, *μὴν τῆς μέλλουσα κελῶν ἐν κίματα γένηθαι.* Dat causam cessationis. Propterea quod si in calore germen quod tencilum est, duratur. Sane duntia est accretioni ad modum inopea. Sic etiam in primo libro declarabatur. *καί τῶν*, pasciud: *σὺν τῶν.* *Πεπεωμένον δὲ.* Opimus contextus orationis. Tunc omisso eo negotio conuertit natura suum studium ad fructificationem. Sicut enim succum vnde dicebatur germinatio, eumque dirigit ad fructus creationem. *φύλον γὰρ σφαιροειδὲς πᾶν ἵσχυρῶν τῶν βλαστῶν.* Vitis habet naturam, id est in natura comparatur. Sistere humorem. Non sicut si conuertit ad fructum: nisi in itinere germinationis: non sine momento Philosophicæ cognitionis. Non enim potest alium motum institueret a priore, nisi quales interit. Hoc probatum est in libris vniuersalibus. Inter duos motus inter esse quietem necessariò. *Τῶν βλαστῶν* pro futuro. Quem consueuerat in germen conformare. Sed minus accuratè dixit *φύλον* ἢ *ἐξ ἁπλῆς*, non enim tum nascitur fructus, sed augetur atque perficitur, iam inde multò ante natus. Nisi capiat *φύλον*, largo significato, pro quocumque nature opere. Quasi dicat *αὐτῆς τῶν φύλων ἐξ ἁπλῆς*. *Ὁ τῆς δὲ πάλαιος.* Alia capitis, imò partis huius pars, ubi scribit de inæquali germinatione. Diutius enim germinatio procedit in opacis. Probè pendet ex his causis quæ dicta sunt: aiebat enim cessare eum solitudinè. Ideo hic *αὐτῶν τῶν ἁπλῶν*. Vincitur solis vitæ: quia non adigitur in opaca. Opaca namque sunt in secundis radiis. Ergo differtur eius opus, scilicet induratio. Quapropter etiam cessatio germinandi. *καί τῶν δὲ.* Addit alias species *τῶν βλαστῶν*. Sua quoque habere eas tempora: de quibus nullum dicit præceptum, quia non ignota esse

dicat *ἁπλῆς*. Indicia scilicet futipria ad eas dare Viten. Hæc prima ratio. Altera, quia de eis temporibus nihil est, ut in putationibus, apud Auctores controuersum: οὐδὲ γὰρ ἔστιν. Notumia sola prodidit herami *φύλον*: *φύλον* ἢ *φύλον*. *ἁπλῶν* quid sit, haud facile dici potest. Quando nullquam extat in libro *γυθίων*. Fortale est brachiorum diductio: eum palis adiective distribuitur. Hoc enim est *φύλον* ἁπλῶν, diuini care. Simplicior opera per pedamentum: operosius per iuga & tra duces. Hoc si ita significatur, non est iam *ἁπλῶν*, ut proficitur. Quibusdam sane locis ante pascinatum primum. Vites alligant: alii post, ut in Vaicoena. *ἀμῶν* autem est decacuminatio, alia quæ ad putatione. Quia putatur iumentum ante quam germinet, *ἀμῶν* pampinus iam vitens frande, iam grandis, iam cum fructu: quo restat ad fructus augmentum succus: ubi dempta ei fuerit ipsa, in quæ se se infuset. Dicit autem alligatiois usus: opus facile cognoscitur: quippe cum palmites flexibiles sunt: & antequam gemmæ protrudantur: iam enim flexis brachium non excutuntur. *Απὸ ἀμῶν*, est quoties secatur veteranus truncus ad malloca vsque, qui anno præcedenti hanc ob causam relictus fuerat. Eum malloco pampinarum vocabant, antequam secaretur truncus: sed etiam truncos, resecem. Quamquam & locus ipse sic dicitur ita quoque dicebatur. *Ἐστω* autem pampinatus furculus ea virga in quæ sunt reliquæ futuræ renouationis. Fit enim sequenti anno princeps palmes.

Legebamus *βουτύλον*: quoad aliquis me fecior emendatio: natus estlet. *Ἐτὸ ἀμῶν*, non *ἀμῶν*. *Ἐτὸ ἐξ ἁπλῆς* ἢ *αὐτῶν*, non autem *αὐτῶν*. Theodorus perlat in errore. *βλαστῶν*, decacuminatio. *Απὸ* ex cacumine leguntur superflue futuræ: neque solum abiciduntur cacumen. *Ἐτὸ ἀμῶν*, furculus tempestiue recipiunt. Peregrina loquutio, furculus recipiunt. *Ἐτὸ ἐξ ἁπλῆς* non est furculus, sed fossio, siue pascinum quod fit marnis aut ligontibus. Aliud est fodere, aliud farrere. *Quod φύλον* mutabatur in *βουτύλον*, Theodorus, pendula racemi. Voco magis noua, quam ea quæ expungebatur. *Ἐτὸ ἀμῶν*, tempestiue, malè. Aliud enim sunt *αὐτῶν*, aliud *ἀμῶν*. Tempestiuitas est operis in principio, ut fossio: in medio, ut pampinatio: in fine, ut *φύλον*: cum aperimus Vitis brachia ad solem, quo fructus maturescat. hoc enim etiam addimus superioribus. *Απὸ ἀμῶν*, est cum Vitis viget maxime. In ipsiis momentis ac tenore vigoris. *Τὸ ἀμῶν ἁπλῶν* ἢ *βλαστῶν*, summa pars germinum. Quæ pars germinis etiamnum tenella prodit, Omisit *τὸ ἀμῶν*. *Ἄλλοι κρετῶν*, solem tolerant, imò resistunt: superant. Manus enim tanguitur à sole.

CAPVT XXIII.

XXIII capitis argumentum. Pampinationem hanc rectè autem præcepti inuentionem ab curis fructuum, quoad uocantur relictant.

refertur. Cucumeres quoque pulvere testae commixto subere.

H N A' *ἄγνωστον*. Incognita nobis est hæc *ἴσχυρα* hodie. Videtur veteres pulverem excitare con-
 siliis, quo obdueretur vva. Id quo consilio adductis in animum induerint, patebit in extremo capitis huius. Cum igitur fiat hoc aliquo instrumētis, post fossionem statim præcepta videbantur ordinanda. Maluit tamen sequi rei naturam: ut tam serò doceret, quam serum opus hoc sit. Dixerunt ordinem satis perplexæ narrationis: *Τὸ μὲν ἔργον τῆς ἀμειλίχης ἐστὶν ἡ ἀποθήκη αὐτῆς ἐν τῷ βλαστῶντι ἄρχεται ἐν τῷ ἔδαφιν, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ.* Hæc est quorundam sententia, non permittere pulverationem. Cæterum hanc sententiam eum impugnet, nescio quo consilio sit proposita: nisi absolute neque in hoc dixerit, quem admodum fieri solet. Ut si soli Commentariorum, non illius librum scripsisse videatur. Sequitur sententiæ ratio: *καὶ ἄγνωστον*. Qui namque pulverant, eos prohibere maturationem. Quomodo? *ἄγνωστον τῆς ἴσχυρος*. Sanè in præterita voce *ἄγνωστον*. Nam quomodo distrahunt? Nam si pulvis attrahit eum quem facuum suo calore, à sole tanè calefactus, non auertit. Sin est frigidus quia terre vva, non *ἄγνωστον* ἀλλὰ *καὶ ἄγνωστον*. Vbi rursus vides distorsissimam orationem. Nam cui perfusus accommodat verbum istud: *καὶ ἄγνωστον*? *ἀπὸ μὲν τῆς γῆς*. Aliis eorundem præceptum ad eundem finem. Rerum non esse purgandam herbis vineam. Ratio incommodi erat *ἄγνωστον*. Quis vtiquam vidit talem auersionem? Nōne terra nuda magis concaluit? Non enim tegitur herbis. Nōne herbarum auulsione fit rarior? subit ergo sol magis.

Salem dicentes, sicut nimium suppeditari quantum futurum fuerat herbis alimentum. At hoc non est *ἄγνωστον* sed *ἄγνωστον*. *Ὀὐκ ἔστιν*. Impugnat duobus argumentis. Vnum est ab eueru. Sic etiam Medicis vnam habent indicationem, à iuuantibus & nocentibus. Vtilitatem igitur obicit. Et enim pulveratione commodius maturescere. Alterum argumentum à consuetudine. Haud sanè contemnendum. Non enim potest eare ratione, quod ab omnibus aut à pluribus certa sit in artibus præscriptio. Itaque dicit *τὸ ἔργον* *ἄγνωστον*. In aliis fructibus. Cucumeres enim sub pulvere aluntur. *ἄγνωστον*: hoc opere pulverationis. Vel reducās ad caudam periodis, in qua est *τὸ ἄγνωστον*. In qua voce est & res & motus. Pulveris citatio, *ἄγνωστον*. Neque solum augentur hoc enim non erat probandum: sed maturatione, quam tamen id incrementum ab fructu accessionem, dicent illi impediri posse: verumtamen tenerescunt. Is autem est affectus maturationis. *ἀπὸ δὲ μεγάρης*. Megarenensis, quibus ex eo studio multa experientia. *Ἐπιπέλας* pecularis obiectio. Pulvis sic ut est: quomodo igitur alet? Respondet: Causa non in ficitare sistenda est: sed à pluribus exigenda. Primum. Tertio motus comblicatur aeris quod supra quoque dicebamus Ab aere madorab vdo alimentum. Est igitur non à pul-

A vere quo obdueritur, sed à terra subere mota. Itaque *ἢ ἀλλοίωτος*, tum qualitatibus tum substantiis. Alterum. Racem ab ipso locum trahere aduersus solem. Tertium. Est. detur pulverem illum sic cari. Execraco ita simplicis ἀλλοίωτος, non valida: & statim *ἄγνωστον*: itaque non penitus excruciat, sed catenus ut racemos excitet, tanquam modicella sit affectus, plusculum trahere ab radice. Alter igitur & grandescens, alia materia. Hæc est causa media: quia proxima causa attractio est. Hæc sunt eius rationes. Prior tamen non placet. Nemo namque pulveris beneficio quicquam fecit vdim. Altera nititur supernaturalis caloris augmento. Lorica namque illa ipsam intus concludit fouet. Tum si multo pulvere obruantur (sic enim loquitur, *ἄγνωστον* *ἐν τῷ ἔργῳ*) omnino defendit solis æstus: atque id agit quod in Carduus Scotym terra, quodque in Intuba. Hyeme nãque terra operiente vnde albefcant, dulcescant, tenerescant. *ἢ ἄγνωστον*. Soluta obiectio, ostendit naturæ fundamentum ex ratione. Hæc autem hæc quoque superioribus dicebat enim *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*. Nunc dicit, *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*. Ergo non mirum si liberi ab hoc incommodo Cucumeres contraria fruuntur utilitate, nempe tencitudine. Quis propter etiam *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*. Nos trates tamen tum Cucumeres, tum Pepones quo sunt acriore sole insolati, sed sunt lapidiores. Mollior autem in vtriusque damnatur: commendatur firmitas que non à cruditate, sed à coctione proficitur. *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*. Operculum vti supra *ἄγνωστον*. *καὶ ἄγνωστον* *ἄγνωστον*. Sanè hæc est validissima ratio, & quam nouitæpî excogitaueramus. Madente ea terra vel rore, vel alio quo aeris affectu, & madentibus foliis, ipsi quoque grandescere: hoc est *ἄγνωστον*: proinde & tenerescere. Perperidens quantum distet in racemo pulvis, à Cucumere terra penitus sepulto.

B

C

D

Lego *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*, non autem *ἄγνωστον*. Theodoros *ἄγνωστον*, nigrescere. Plinius & alii, variare: rectè. Nanque non omnis Vitis maturescendo nigrescit: sunt enim quædam purpureæ, alie heluole. *Μεγάρης* damnarî *ἄγνωστον*. *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*, ratio in pluribus. Ex pluribus. Nanque præpositio in, ambiguum fecerit orationem: ut etiam videtur esse posse in pluribus subiectis ipse casus. Itaque *ἢ ἀλλοίωτος*, ostendit plures esse causas. Non autem vnam in pluribus. *ἢ ἄγνωστον* *ἄγνωστον*, vaporum tunc cuiusdam aeris. Videretur aer exisse atque exhalasse post diductam terram, quæ prius obstrueta aut stipata fuisset. Haud ita est. Sed (vti supra dicebat) *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*. Theodori tamen interpretationi fauet quod loquitur, *ἄγνωστον* *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*. Non sanè probatur mihi nisi terram obduxerit et si perpetuis imbribus conculcatam. *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*, *ἄγνωστον* *ἄγνωστον*, regmine & aqua quod sitis sit, patiantur. Quasi legerit *ἄγνωστον*. Non tamen ita est. Sed madentibus vtriusque, scilicet terra & foliis ipsos nō dixit

madefceret aut aqua potius sed *λεπτοίς γίνεται* 20 A
cx madote cretete.

CAPVT XXIII.

XXIII. caput argumentum. Prescriu Palma no-
ua salm exigit. Causa. Quia radice executionem aque ex
se refrigerationem querit.

A N T O N A. Rectè puluerati-
oni subdit salis asperisionem. Sed
illud erat aliis commune hoc est
Palme peculiare. Quia inquit
vult stipes & fructus calorem, ra-
dix refrigerationem. Vbi valde querendum quo-
modo refrigeret sal. Hoc dixit, quoniam huic re-
stereorationem ineptam arbitrat. Hæc causam
adducit priuatam: cui adiungit aliam quæ est om-
nium controuersiarum confugium: occultam
naturarum euenientiam. Ad quas antequam
accedat hanc posteriorem aspergit per inrita dis-
putationis, nõ sine magna efficacia rationis. Aut
enim, quem admodum plantæ aut animalia quedã
terram habent pro matrice, ita nonnullæ gaudent
aquis: ita erunt etiam plantæ quæ dulcibus, alia
quæ salis, rectius amè. Apertius in piscibus argu-
mentum: quorum aliqui versantur in aquis dulci-
bus, alii salis colunt. Qui igitur queret, quare
salis oblectetur Palma: queret etiam quam obre
alga salis proueniat. *Γήλοτον*. Quia sola ex
arboribus, non sanè ex plantis: nam & Crithmon
appetit, & alia, vt suo loco dictum est. *Και τάλ
διστον* ar. Distinguit hic *τάλ διστον* a *τάλ
τριπυ διστον*, cultum tantum dicit, id est ope-
ram qua oblectendæ naturæ plantarum *λεπτοίς*,
cùm aliquid facimus quo auertatur noxia, aut vitia
tollantur. Et tamen *διστον* tam est *αφροδι-
ακιδ*, quàm *αφροδιτι*. Quin accuratioris ita exi-
stimaruat: vocem) Syta m esse, prima syllaba δ, i
adiecit ita *τάλδ*, nanque est Syris medicina. Hoc vt
placet, ita placet etiã nõ h, neutiquã otiosum esse:
sed in eo mysterio diuinitatem quampiam indi-
care: quasi sit *διστον* ita: vt idem sit quod est mè-
uino nomine Raphael. *Πείν δελειών*. Mira
utilitas. Nam suprà quod opus erat conuicibile
germinationi aut fructificationi, alterutri officie-
bat. Nunc saltem dicit vtriue conferre. *Πείν
ιστρών πείν δελειών*. Accuratissimè. Quædam
enim vt remedia tollunt vitia: quemadmodum si-
mus sulcus a corem Punice. Quædam præsidio
sunt: præueniunt enim, vt in eis Ficusbus appositus,
arceat vermiculationem. Illa est *αφροδιτις*, hæc *ου-
λακτις*. Erat quasi obiectio aduersus il lud *ιδι-
ωτων*. Non videti tam proprium Palme, quin etiã
Ficus sibi tantandem vindicaret. Apponi sanè ci-
neres. E cineribus autem sal educi, satis diximus
in Mcteoris. Hoc inquit, non tam cultus est quàm
medicina: quippe ne vermiculis infestentur.

Τὸ πείν. Tanto minus erit *ιδιωτων*. Est e-
nim frutex. Itaque illud *δελειών*, denotabit o-
mne tale genus in toto plantarum ambitu. Infra
etiam eommoda tradabit salarum adquisitioni

in oleibus. Nota medium terminum *φειν*, repeti-
tum *φειν* enim, vt fiat syllogismus. Quod siccum
est, exsiccatur: cinis siccus. Sequitur conelutio. Alius
syllogismus. Quod exsiccatur, prohibet vermicula-
tionem & putrefactionem. Ex hac maiori deducit
ees. *Πείν δελειών*. Beditar ad propositum,
& assignat causam satis popularem, datur in Pal-
mæ, quia salis gaudet Palma. Nihil, inquit, robust
sine adhibetur aut muria. Vtunque enim in *ιδι-
ω* esse. Quæ sequuntur, sunt repetita. *Οτι μη
δὲ φειν*. Resoluit ad huc, & huius item causam
querit, quare salis gaudeat locis Palma. Respon-
debitur vniuersali ratione, loca certa certis desti-
nata. *Απὸ τοῦ αἰσθητοῦ ἐπιποιοῦται ἡ ἀπο-
πριμα ratio*. Maximus est ambitus terrestrium &
aquatium, tam animalium quàm plantarum, Quis
id querat, cum ea sint vel terrestria vel aquatilia.
Nota idem *ἀποπριμα ἐπιποιοῦται*. *Και ἰσὺ δὲ*,
Primæ & maximæ differentie terrestrium & a-
quatium. Sunt autem terrestrium differentie
vulgares, campi, colles, vales, & buleta, & alia. Item
aquatium, mare, fluvius, lacus, palus, stagnum,
fons. *Τὸ φειν*. Conuenientia in modo con-
cretionum. *αἰσθητοῦ*, non significat hie medium
temperamentum: sed *τι οὐκ*, commune vtriq;
idem. Est igitur *μικροῦ τῶν ὑψηλοῦ* Palme, prox-
imum *μικροῦ τῶν ὑψηλοῦ* ἀλῶν. *Οὐ μὲν
ἀλλ' ὅτι*. Quia ratio erat admodum laxa, querit
exaltis eut salis gaudeat Palma. Affert ergo
(quod suprà dicebamus) exsiccationem. Hæc est
ab effectu per formam. A fine verò, quia voluit
Palme radices refrigerari. Refrigerantur autem
exsiccatione. Marum in sistendum fuerat iudeisum
in priore qualitate dicitur in exsiccatione. Velle
nanque non tam refrigerari quàm resicari. Non
negamus plurima siccatione tolli radice calor
humidum ipsum. Caterum id nunquam fit absq;
perniciæ temperamenti. Sic enim hæc sic refriger-
rantur. Iuuenes autem qui sunt infantibus sicco-
res, non propterea minus calidi. Quin sic refrige-
randa fuit radix illa, dicitur aliquid ex
frigidis in ipsa natura, quæ res nullum habeant co-
matem calorem, sicuti fal. Quare putamus nos fa-
le castigari succum, vel quantitate immo-
dicum, vel qualitate incoctum. Sic ordinat *ἡ δὲ
πύνη* *εσπίν*, ἀλλὰ *εσπίν* ἄπλοῦ ἐν ἀμφοῖν, ἢ *ῥῆ
αἰνῶν* ἢ *δελειών* *πύνη*. Tum declarat illud *ἐν ἀμφοῖν*,
Terram sal afflicta, & radices. Terram sal leuem fa-
cit ac distat *ουλακιδ*. Radices verò facit *αφρο-
διτις*. Craffiores ita quomodo nempe sal exodit,
ae densat atque premit. Quia *ἀφροδιτις*. Plus
trahunt: sunt enim bibule. Quam causam non
dat ipse, sed alias duas. *πύνη* ἢ *εσπίν* *αἰνῶν*: quia fal
aperiat. *ἐπιποιοῦται ἡ ἀποπριμα*, quia refrigeret. Sanè sal
exedit humorem, atque ita eximit ex meatibus.
Refrigerat autem quo diximus modo. Cautè di-
xit *πείν* ἢ *εσπίν*, non autem omnes: tabescerent o-
mnia. Etiam suprà Vites rariore opus habere ma-
iore nutrimento. Vt hæc ratio refrigerationis cõ-
cilietur, summa sic fiat uenlaerit. Tabescere ni-
mio humore feruido radices, nisi resicocetur hu-
mor

mor ille. *Ομοειδής*. Cum videretur aut eundem aut proximum præ stare viani posse stercoreari quando in comunum estet omnibus ad omnia vitum excludit similitudinem. Sanè hinc nemo puet refrigerare: tamen quod sal facit, aspie quoque præ stare potest, ut *περ κρυφόν εχ χρονον*. *Τοις δὲ ψιλλοις*. Neicio quomodo refrigerationem statuit esse medelam siccitatis. Aut enim radices appetere *κατὰ τὴν φύσιν τῶν εὐκλειστῶν*. In taque aliis, et interpretandum. *Ut ὄψις* non sit nota cause mouentis, sed medæ per siccitatem.

Ομοειδής, ὁμοειδής. Confirmatio ex iudicio populi. Babylonis experientia compertum est, salè iuuari Palmam non solum. Astruit experimen to rationem illam communem, *ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις*. quam plurimis locis facit multarum esse locorum aliter triciem. *ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις*. Olfendit proprietatis huius fundamentum ex his differentiis, quib⁹ ab aliis arboribus diuersa est. Fundamentum, inquam, cognationis nostræ in natura, non naturæ ad cognitionem. Non enim diuersitas est causa proprietatis, sed proprietates diuersitatis. Differentia namque hoc nomen sibi nata est, quia differt genus, id est distrahitur, et supra d. cebamus. Nō significat igitur diuersitatem quæ est relatio, nisi prius constituat speciem, quæ est res absoluta. Cùm igitur propriam ligni speciem propriam ra diem habeat, ea proprietate differt ab aliis: quare etiam cultu. Vbi tamen argumentum videas imbecillitatem. Quid? Lactuca nōne priuatim sibi spiritus naturam vindicat & radices? Aliam penitus Vitis: Viti in omnia Brassica etiam est. Hic tamen æquè omnibus idem cultus à stercoreatione.

ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις. Eadem causâ repetitur. *Suprà τὸ ἐπιπέδον*. *κατὰ τὴν φύσιν τῶν εὐκλειστῶν*. Salis vi na comparatur, ut plus capiam quam quantū abiq̃e co caperent alimentū. Tamē, inquam, capiam, ut & sibi satis habeam, & quantū exigitur ad fructum nihilōcūq̃e quantū suppedare. *Lego ὡς ἄνω, duobus locis, non ἄλλω*. Et ὡς ἄνω ἄλλω. Et ὡς ἄνω ἄλλω. non ὡς ἄνω. Et ἡμῶν ἄλλω. Et ἡμῶν ἄλλω. non ὡς ἄνω. Et ἡμῶν ἄλλω. Et ἡμῶν ἄλλω. non ὡς ἄνω. Et ἡμῶν ἄλλω. Et ἡμῶν ἄλλω. non ὡς ἄνω.

Theodorus *ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις*, accumbantur. Odiosa vox ambitione sua. Non fit salis cumulus, sed aspergitur modò. *Ἄνω, ἄνω*. non. Salitigo est qualitas: ἄνω est sal aqua diluunt. Itaque ludit operam modò cūm dicit, vbi ἄνω non sit, opera salis subuenit. *Ἄνω ἄνω*. Legebamus nos exponēta vece *ἄνω ἄνω*. Theodorus legit *ἄνω ἄνω* remorsē. Sūhē mor det sal Sed durior est metaphora. Ut *suprà τὸ ἐπιπέδον*, sic hie.

CAPVT XXX.

XXX. capiti argumentum. Radices eodem fieri vult. dicit. *ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἕως ἕως*. Radices esse plantarū primum dicitur omnia. si nona fuerit inuenta. *Salis a qualitates etiam videri potest.*

A **Ἄνω ἄνω** *ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις*. Superioribus vtilibus que talis beneficio Palmæ comparatur, additam oportuit eam que in extremo statuit huius capiti. Salis exeri atque educti de Palma asperitatem. At hæc disceptis, interpositis his que ad vniuersalem omnium attinent cultum. Commodius ergo totum caput superius, quod est vni Palmæ peculiariter, post hoc transferretur hoc autem præ cōm ceteris stercoreationis tractatione statuet. Aut enim tūm acrimonia radices fieri valdiore: ferax arborose mitecere: Myrtos & Punicas acini lignum amittere. Quorum partim supra meminuit, partim cum superiore opere stercoreationis (vbi dicebamus) coniungenda erant. Mutationem verò hæc euenire mutato principio quod in ipsa est radice. Calidis quoque aquis aliquas euadere meliores. Hoc quoque eis adiuentium oportuit, quod et aquis supra dicebatur. De Myrto ponit exemplum fortuitum. Quæ dam enim Myrto secundum balneis neglecta, ab his aquis ita affecta fuit, ut non ampl⁹ viliam in acino fieri et nucleum. Quo ex caliditate sita in his quarum fructus eo carent ligno. Tum redit ad saliginem, a seque salas ad antiquos etiam oleibus adhiberi. Quo tanē debuit esse componere legibus communia, quas salis figebat veri Palmæ quasi peculiares. *Novi ἄνω*. Hoc & supra dicit, cultu fieri omnes plantas, omnes plantarum partes vegetiores: *ἀλωπευκῶν* valdiore. Ad id et ex feris hinc euenire. Hoc iam malbes *Ἄνω ἄνω*. non emota modicum cultura: intellexit hie, sed ceteris operas præter stercoreationem: laxè admodum. *Ἄνω ἄνω* *ἄνω*. Non contemnenda consideratio vocis huius *ἄνω*. Nam si non omnes sylvæ sicut cultu mitecunt: necessariò euenietur ad, mites & syluestris differentias essentielles esse contra quam tum ipse tum Plato tenuerunt, ceteri omnes ad assensum sunt. Quodam etiam loco ex Galeno dicebamus, plantis aliquas esse mites, & hominis opere tantum nunquam spontè nati. Sic enim negabat Galenus ab se viliam vquam esse agrestem reperitam Betam. Nisi Laphatum, inquit, agrestis Beta non sit agrestis Beta nulla est. At enim uero non hie eam querimus partitionē, quæ est in similes species. Eximpli gratia: Brassica maris & Brassica effulenta sunt sub eodem genere per quandam similitudinem. Non enim sola differunt feritate, sed specificis formis: sic Laphatus & Beta. Nullo cultu altera in alteram transibit: ac Cinara syluestris & Asparagus & Pyrus, & Malus & syluis in hortos, aut virgaria educit cultu mitecunt. Quare omnino huius rei disceptatio multa eget accuratè disquisitione. *Ἄνω ἄνω*. Scilicet præter alia & cum aliis. Hoc significat *ἄνω ἄνω ἄνω ἄνω ἄνω ἄνω*. Quæ verò sequuntur, penè omnia repetita. *Ἄνω ἄνω*. Sanè tenuissimas quodam partes habet tum finis, tum lorum. in quibus illa est acrimonia. Subeunt igitur ac secum trahunt à terra succum, Idcirco etiam

B *ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις*. Confirmatio ex iudicio populi. Babylonis experientia compertum est, salè iuuari Palmam non solum. Astruit experimen to rationem illam communem, *ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις*. quam plurimis locis facit multarum esse locorum aliter triciem. *ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις*. Olfendit proprietatis huius fundamentum ex his differentiis, quib⁹ ab aliis arboribus diuersa est. Fundamentum, inquam, cognationis nostræ in natura, non naturæ ad cognitionem. Non enim diuersitas est causa proprietatis, sed proprietates diuersitatis. Differentia namque hoc nomen sibi nata est, quia differt genus, id est distrahitur, et supra d. cebamus. Nō significat igitur diuersitatem quæ est relatio, nisi prius constituat speciem, quæ est res absoluta. Cùm igitur propriam ligni speciem propriam ra diem habeat, ea proprietate differt ab aliis: quare etiam cultu. Vbi tamen argumentum videas imbecillitatem. Quid? Lactuca nōne priuatim sibi spiritus naturam vindicat & radices? Aliam penitus Vitis: Viti in omnia Brassica etiam est. Hic tamen æquè omnibus idem cultus à stercoreatione.

C *ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις*. Eadem causâ repetitur. *Suprà τὸ ἐπιπέδον*. *κατὰ τὴν φύσιν τῶν εὐκλειστῶν*. Salis vi na comparatur, ut plus capiam quam quantū abiq̃e co caperent alimentū. Tamē, inquam, capiam, ut & sibi satis habeam, & quantū exigitur ad fructum nihilōcūq̃e quantū suppedare. *Lego ὡς ἄνω, duobus locis, non ἄλλω*. Et ὡς ἄνω ἄλλω. Et ὡς ἄνω ἄλλω. non ὡς ἄνω. Et ἡμῶν ἄλλω. Et ἡμῶν ἄλλω. non ὡς ἄνω. Et ἡμῶν ἄλλω. Et ἡμῶν ἄλλω. non ὡς ἄνω. Et ἡμῶν ἄλλω. Et ἡμῶν ἄλλω. non ὡς ἄνω.

D *ὡς ἐστὶν ἐν ἡμέτεροις*, accumbantur. Odiosa vox ambitione sua. Non fit salis cumulus, sed aspergitur modò. *Ἄνω, ἄνω*. non. Salitigo est qualitas: ἄνω est sal aqua diluunt. Itaque ludit operam modò cūm dicit, vbi ἄνω non sit, opera salis subuenit. *Ἄνω ἄνω*. Legebamus nos exponēta vece *ἄνω ἄνω*. Theodorus legit *ἄνω ἄνω* remorsē. Sūhē mor det sal Sed durior est metaphora. Ut *suprà τὸ ἐπιπέδον*, sic hie.

hic lego *Νεραν τῆς ἀριστερῆς*. Coarctat enim, ut si subeat vrina, partes quæ subit, apertæ sint. Πάλω ἀρχῆς ἰσχυρῆς. Minus Myrtus, quia hęciores. Ideo subdit, *αὐτῆς δ' ὕψος ἐστὶν ἀριστερῆς τῆς ἀριστερῆς*. Non egent alie arbores quæ iunt humidiores & carnosiores, adaperire illa. Ecce nostram ἀνωθεν. Sequitur tamen *ἀριστερῆς*, in vulgatis exemplaribus. Theodorus legit *ἀριστερῆς*, morius, ut supra. Cui loco an possimus ponere *ἐξ ὧν*, pro dilatatione videndum est. Ὅλας δ' αἰματωμένα. Hoc in principio præceptorum pons decuit, quibus commendatur cultus. Et iam dicta sunt hæc præraque omnia. Μὴτε κάλλουσι τὸ πῶλον. Hoc supra de *καλὴ μύρτι* dicitur. ἢ τερψή. Vt non solum commoda fiat terra tanquam matrix, sed etiam necessaria tanquam pars. Humori nanque admista fit alimentum. Et radix quoque mutatur: sicut ibidem de salis efficacia dicebat. Αὐτῆς γάρ. Præcepti materia est letamen. Finis, bonitas fructus. Locus, ad radice. Modus & ratio formalis, mutatio. Modus operæ, tertio quoque anno: tot enim facultatem illam sufficere, etiam in Punica.

Μὴτε βλάδ' ἀριστερῆς. Causa mutationis in fructibus, mutatio radieis. Mutationis modus, per certam qualitatis impressionem: *ὡς ἂν πικρῆ*. Effectio ab radice in fructu, coctio. Summa rei, *καὶ τὸ ἕρπον ἐστὶν ἀριστερῆς ἀριστερῆς τῆς ἀριστερῆς*. Mutatio principii, quam sequatur totius reliquæ naturæ mutatio. Hoc dictum vique ad fastidium iam. Sanè quia principii est totius compendium. Notabis *αὐτῆς πικρῆς* ἢ. Sanè debuit *ἰσχυρῆς*: fit enim arte quod natura non erat. Sed ita dixit, quia dii sunt tales, nondum adaperæ sunt agendi facultate, sed postquam factæ sunt. Ἐν ὧν ὅτι. Operæ ususmodi frequentatio. Si accuratius id expediatur & diutius fore ut illa mutatio non iam in triennium sufficiat, sed fiat naturalis. Ἐν ὧν κ. Ad mutationem duo iusserat, opus & operis modus, id est stercoreationem, & *καλὴ μύρτι*. Hic exemplum apponit pro utroque. Historia perspicua est. In Myrto mutatio per balnei strigmenta & sordes. *ὡς ἂν καλὴ μύρτι*: quia diuturna illa aspersione talis facta est: adeo ut in naturam transierit. Ex ea nanque species eas fuisse postea Athenis. hoc fortunatum fuit. Sed ars tota in Malo verba, quæ calidis rigatur. Huius artis originem non docet, sed ne causam quidem. Ratio est in arbuscula: huius imbecillitate, quæ foveri vult in eis. Ἐξ ὧν τὸ πικρῆς. Semper modeste proficitur. Non enim in tam abditis rebus arrogat sibi demonstrationes.

Ἐν δ' ἀνωθεν. Hæc est illa pars quam superioribus annotâ debere dicebamus: in qua aliis quoque plantis aquæ salis communicaretur vîus, quæ soli Palmæ designabatur. Τῶν. Non omnibus, sed Runc & Brasice, ut alibi dictum est. Etiam microquod & supra. Calidam verò etiam Ocymo iam diximus. Αὐτῆς γάρ ἢ ἰσχυρῆς. Non tam ἢ ἕρπον ὡς ἂν, quam ἢ τερψή ὡς ἂν. Quia & plantæ illud proprium ac conveniens, & his hoc. Αὐτῆς γάρ πικρῆς. Ex his esse alimentum, non est mirum: dulcedinem esse, est mirum. Aufertur autē

ab ipsis ἢ ὡς ἂν, innata amaritudo; quod & supra de Brasica. Sic asperitas à Palma, *φωφύριον*. Pro utraque autem dulcedo subit.

Lego ἢ τὸν μύρτιον, non τὴν μύρτιον. Et *ἢ ὡς ἂν πικρῆς*, non *ἢ ὡς ἂν*. Et τὸν καλὸν χέρον. Deleo τὸν. Non enim est tempus vel iam dictum, vel designatum. Et *ἢ τὸν* sive *ἀριστερῆς*, non *ἀριστερῆς*.

Πικρῆ δ' ἢ ἢ ὡς ἂν ἰσχυρῆς. Theodorus omisit ἢ. Siquis malit retinere, dicit, sal efficere radices valdiores, quemadmodum & alius labor qui colendas agris impenditur. Ac sanè placet. Mos est huic Philoſopho vsurpare huiuscemodi continuationes per *ἀριστερῆς*. *ἀριστερῆς ἢ ἢ ὡς ἂν*. Remorderi, & sic infarci minimè cupiunt. Non est dubium quin *ἢ ὡς ἂν* interpretatus hic sit, uti supra, mortuum. Ergo *ἀριστερῆς*, quomodo significabit infarcitionem? Apud Galenum millicis, ablatio obstructiois. Athenus (quod & huic loco de sale conuenit) scribit, veteres esitare solitos Oliuas, quas *ἀριστερῆς* vocarent, *ὡς ἂν ἀριστερῆς*. An coniunxit Theodorus aduerbium minimè, eū infarciri, & diutius in verbo cupiunt. Quod si vult, vides in ordine perturbato vocum & ambitionem & peregrinitatem. Καὶ ἢ τὸν καλὸν χέρον ἢ ἀριστερῆς. Theodorus addidit τὸν. Et in frequentibus omisit τὸν. Ἐν ὧν καλὸν χέρον: si diutius veniat. Durum est, alimentum diutius venire suppetere potius. Τῶν ὡς ἂν, aqua feruenti. maxime. Quis nescit aqua feruenti omnia torredi, quæ torredi queunt? Feruor ignis est in summo: calor non in summo temper. Vocis ratio suet, *ὡς ἂν ἢ ὡς ἂν*. Hoc ex viis. Nanque vocis huius feruor, origo lenis à *Γρακο φασκον*.

Ἐν ὧν ἢ ὡς ἂν ἰσχυρῆς, genus Athenis esse temporis, per simè in plusquam perfectio. Cuius temporis vim atque vîum in oratione satis declarauimus in libri de causis lingue Latine.

CAPVT XXVI

XXVI. capituli argumentum. Causam quare non retinetur formella Palma fructum, nisi de multis palmis alioquin esse debuit.

D O' ἢ μὴ ἰσχυρῆς. Quia de pulueratione diserebat, & de Palmæ proprietate quoad sal: hinc assert aliam naturam peculiarem. de qua iam læpe. Non retineri à formella fructum, nisi pulueratum. Non tamen adiungit causam hęc, nisi impotentiam, & (ut loquitur barbarum vulgus) insufficientiam. *μὴ αὐτῆς ὅτι τὸ πικρῆς*. Hoc tamen non esse soli Palmæ peculiare, sed habere id eam cum Ficuum comine, cui fit opus *ἰσχυρῆς*. Hęc toties dicitur, ut iam fit podoris modus. Ἐν ὧν ἢ ὡς ἂν, induxerit. Modus vsitatus Aristoteli. Vranus augumentandi lege, quæ dicitur *ἰσχυρῆς* ἢ. Inducitur enim simile Ficus ad simile plantæ. Πάλω ἢ ὡς ἂν. Non potest ex hac inductione atque collectione duarū trîumque plantarum, constitui generis cuiuscumque cogni-

tio, sed in *ἡλικίᾳ*, si *ἡλικίᾳ* non potest. Ideo tenuissimè dicitur *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Hic enim prohibet se tractare plantarum proprietates aliquas, non autem quæ in genere sunt communes. Quod si quis contendat, ad genus referri oportere, etiam verò oportet, (siquidem est etiam in duobus solis natura quæpiã communis) hoc ipsum, quod est commune tum Palmæ tum Fici, propter se sic statui. Extra naturæ ordinem videri hæcæ plantæ puluerationem, nec cum Fico comparandam. In Ficu namque causã manifesta est: quando à culcibus aperitur. At quid agat in Palma puluis? Adduci potest quod supra de pulueratione dicebatur nescio quid. At quantum patrare queant maris flores appositus? Sanè verò *ἡλικίᾳ*, ut hic videtur, ut alibi *ἡλικίᾳ*. Nota à *ἡλικίᾳ* de duobus. Dicamus nos aliquid in ore nostro. Similitudinem proportionis habet hæc floris appetitio, cum picium natura: quorum mares à femella eductis ouis, inspergunt semen suum. Ut & hinc intelligamus quantis rationibus, præter eas quas alibi recensimus adduci potuit Aristoteles, ut e deret de maris semine (solos spiritus absque alia materia perficere generationem in semine femellæ.

ἡλικίᾳ *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Hicce verbis aperte videtur voluisse cum hac materia finem facere capit. Proinde contrã quàm ceteri fecere, hunc alius auspicandum: quem admodum & hoc abscedimus à superioribus, quod alio profusius atque illa edict argumento.

Theodorus frigidè admodum *ἡλικίᾳ* aliquis potissimò dicit. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Theodorus addidit illa omnia. In his pauca generibus, quod nulla Palma ratio dari possit.

C A P U T XXVII.

XXVII. *ἡλικίᾳ* argumentum. *ἡλικίᾳ* naturam in se prædicantem, quid inchoans fructificationem nihil operi faciam, in oculis variis fructibus augetur.

Hic *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Natus occasione in Palmæ proprietate, proprietatem aliam porro narrat Amygdali: eum tamen multa multis communia communiuerit. Vnico igitur tractatu sic aggredi debuit naturam hanc. Sic enim instituit. Atque hæc quidem *ἡλικίᾳ*, *ἡλικίᾳ*, & alia talia, omnibus aut multis communia.

Quibusdam tamen natura peculiaris, ut Palmæ, Fico, Punice, Myrtos: Palmæ verò præter ceteras. Tum illa dispositus: præter quæ de Amygdalo (que hic cognoscitur) subdividit. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Quantum est in aliis alieni à communione maioris partis, id totum habet causã manifestas. Vnam tamen instituit de Amygdalo narrationem: de qua etiam supra, sed hic exactius, namque supra, illud modò: cauendum ne cultu nimio ex oribus luxuria, ex luxuria feret in Amygdalo effrenis natura. Hic autem priuatim notat, potissimò in eo tempore abstinentium, quo fructum ceperit (ut ipse loquitur alibi) ostentare. Tum recet opera, *ἡλικίᾳ*, *ἡλικίᾳ*, *ἡλικίᾳ*, & addit *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Nota

A verbum *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, tollunt. Tollitur id quod iam est. At illi non tam auferunt, istas operas, *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, quàm non ponunt. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, significat excidium roboris. Omne tale est præter naturam: ut mox explicabitur, in *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Sed quod ibi dicitur de siccis partibus auferendis: quia sicca sunt aliena à natura, & omne alienum noxiuum: sic hic omne *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Arduum est præter naturam simpliciter: excelsus roboris est quidem res naturalis: sed *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, ut de plethora dicunt Medici, non est ita naturæ naturalis. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, urbanissimè.

Repræsentantur enim fructus in floribus. Proinde cum flores amittit, fructus amittit. Cultus igitur adhibendus *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, non autem *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Quamobrem ne tunc quidem adhibendus cum potest *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Sic Columella flores Vites ipondere dicit, ut hic *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*.

ἡλικίᾳ *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Sanè hoc arduo in nimis lætum solum novellæ Amygdali translatæ perire. Soli verò bonitas aut naturalis, præteratur arte. Si noluit natura sua bonam, nolent etiam arte factam bonam. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Prus præceptum doceat vitare vitium sterilitatis hoc secundum docet emendare. Nota hic verbum. Si degenerauerit à propensione fructificandi. Simplex non inuenitur, *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, compositum, *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Sicut & nomina *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, quasi abijuræ fructuum. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Lepida loquutio, quasi carnis sicca: sic ut supra *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Sic nunc *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Quasi etiam Hyems sit mutilatior.

ἡλικίᾳ *ἡλικίᾳ*. Altera capituli huius pars, de his que egent castigatione. Sunt enim quædam quibus cortex sciendus aut auferendus. In his quid augendum esset docuit natura. Corticem enim abijcunt sponte sua. Enumerat Vitem, Cedrum, Tiliam. Cerafo simidius, ut et ascleiac. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Non abiciens, absolutè, sed transitivè: absistere faciens: visitata vox Medicis in abiectionibus.

ἡλικίᾳ *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, quasi abiciens. Quoniam perueritate sua erat alienus cortex arboris strangulans, atque officio alienus: fecit etiam ut recipia esset alienus. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Similitudo ab esse sua. Arida nocent: tollenda igitur. Ergo etiam que non sunt arida, si nocent. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Quasi videantur multæ arborum species suam quanque sibi obtinere proprietatem, que una traditione comprehendendæ sunt, reducit totam narrationem ad talis visum, vnde diuenterat: videtur hæc omnia ad illius sententiam assensionem congesisse. Tumultuarium tamè hæc diligentiam sit pernamduertimus.

Lego *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Non enim clauis ad *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* est, sed *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*. Si & radicem nudatio.

Theodorus *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ* *ἡλικίᾳ*, radicem resollas, *ἡλικίᾳ*. Non enim radices mouet, sed terram, ut radices detegantur. Nam quare addiderit resollatas, equidem nescio: que nunquam

13

ante fuerint spoliatae. Libro tertio apud Columellam, radices refollas legerat. Ceterum ex vetule fuerant Vincae: quas idcirco etiam igni comburi iubet. Sanè scētatus ille vir, alioqui maximus, plus satis hocce floculos. *Φλου φλοιου γυμνός.* Quibus cortex spontè detrahatur, ridiculè. Veluti siquis ducat, spontè spoliari & latronibus. Aduerbium illud è cerebro Theodorici, non è codice. *Κίλησιν*, hile Iuniperum interpretatus est. Aliud tamen. *Αφουαδής*, disgreget, absdet.

CAPUT XXXVII.

XXXVII. capituli argumentum. Fruticum aliquo olerum cultu, non ab eorum natura, non ab usum institutum. Fruticium expurgationem habere purgationis proprietatem.

Hic est A. *Αμυγδαλιών*. Absoluto arborum cultu docet que propius fruticibus insitenda sunt. Cùm enim duo sint capita primaria plantarum que coluntur, arbores & fruges: media natura quædam fruticium & olerum est. Fruticium facies, arborum sunt imitamenta quædam: olerum lationes penitus accedunt ad naturam frugum. Quare post arbores, ante fruges sunt consideranda. Partitur autem in duas classes, nempe ad utilitatem olera: ad decorem coronarios frutices. Ceterum species ipsæ admodum confusæ sunt. Has autem contempletur omnes sub vna formali ratione (sic enim loquimur apud doctos) que ipsa cultura est. Eius leges multæ, quemadmodum & supra *δι τριών κλάσεων, τριών αὐτῶν ὁμοιοτήτων*. Hanc distinguat modis duobus. Quædam expurgatio fit, auferendo partes superfluas aut noxias: quædam fit auferendo totas plantas, nempe que iusta oriuntur. Earum genera duo: vnum cùm sunt diuersarum specierum, vt in hortis Gramen, Tribulus, Corula, Brassica: aliæ sunt congeneres, veluti cùm densè nimium sunt: ex quibus cxiuntur infeliciores, generosi habitus aut commodiore ortas loco relinquimus. Est reipè, at non eodem fine, eadem cum purgatione attonsiō ad vsum quotidianum: veluti Betam, Blistum, Brassicam. Est tamen æquiuocè purgatio: differt enim forma, id est ratione naturæ. Purgationis enim definitio est, noxiarum ablatio. Aris attonsiōibus ad cibum, non solum bona sunt que auferuntur, sed etiam optima interdum: quemadmodum vbi Cynas abscindimus ad cibos delicatiorum. Videmus particularim. *Εχρησθησάντων*. Quia vltus est diabasi cùm dicat, *ὅτι ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*: similem esse dicit aliarum plantarum cultum. Sed animaduertendum, eam recenset culture species, quare distinxerit illa. *ὅτι ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Ita intelligendum. *ὅτι ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*, est rigatio: *ὅτι ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*, est adaptatio deductæ aque: mouetur enim rursus terra, vt aqua penetret ac miscèatur, neque condensetur superficies. Notabis verborum

A sicus. *εὐφρασιακῶν*, reitè. Nempe que sunt ad vnum *ἢ εὐφρασιακῶν*. At alio modo *εὐφρασιακῶν*, & *λεχνοκῶν*. Nèpe idem denominatiuum & primarium. Sic etiam *πῶς σίας*, *πὸ σπῆδος* vocat.

Tà *ἢ ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Partitur culturae modum: vt quædam opera communia faciat omnibus, quædam priuatum assignet quibusdam. Nam *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον* non omnibus conuenit, sed is tantum vel omnino vel potissimum, que ramosa sunt aut lignosa, vt Thymum, Scrypyllum. Etiam Silybium adiungit his. De Scrypylo intelligit, qui tollitur in stipitem, non qui reperit. *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Roietis verò magis etiamnum peculiaris alia purgatio. Non enim solum putat, sed etiam exurunt, vt succi copia reducat ad certum exurunt. Alioqui florificandi opus conuertunt ad fructificationem. *ἐπιώδης*, vox composita, sicut *ἐπιώδης*. *ἐπιώδης*, materiam que floribus debebat, transfert ad stipitem ramorumque luxuriam. Quod de Vinibus, *καὶ ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. *Καὶ ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Notabis affectus. Vnus erat in Scrypylo, *αἰσθησι*: duo in Roëtiis, *ἀραιώσας*, *ἐπιώδης*. Vnus in Brassica & Ruta, *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*: atque alter communis cum Scrypylo, *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*, idem quod *αἰσθησι*. *Πολυβλαστῶν*. Diducuntur in germina. At autem ex hac attonsiōne, quam *αἰσθησι* vocat, quæ est fructuum commoda: fructus frequentiam, hoc est *καταβλαστῶν*: quia est in foliis fructus: magnitudinem, *μυρία*: pulchritudinem, *καταβλαστῶν* commendationem, *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Cause manifestæ. Frequenter enim germinationibus, quemadmodum euenit in riuis: quorum plenas fluxiones si impediatur, ex vno aluoduo fecerit, quærentibus aqua exitum. Ita multato fastigio rami, ab lateribus geminatur. Quare cætera facili sequuntur: vt fit pulchrior facies & magis coctæ, quæ tenerior. Vnum occurrit, non videri folia maiora futura, diducto succo. Dicendum, mutilatione illa coercitos in breui spiritus plus prestare posse. *ὅτι ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*, in oleribus propter saporem: *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*, in coronariis propter odorem: tollitur *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*: quod est in Brassica & Ruta: vt supra quoque dictum est. Et sequitur ratio, *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Est enim insuauitas affectus odorum & saporum, cuius fundamentum est medicorum temperationis.

B *Καὶ τὸ ἄρτι Νόστιμον*, laxè admodum. Melius, *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Non enim qualitas est relatio, *τὸ ἄρτι Νόστιμον*, est harmonia partium: ex qua fit insuauitas in quibus dicitur *καταβλαστῶν* in corpore: pulchritudo in figura. *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Differt ablatio que fit in oleribus, ab ea que fit in cibus, cum purgantur: est enim attonsiō. *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*, *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*, minus accurate. Dicitur oportuit, *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*, non autem *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Nam quomodo faciat, vt attonsiō non fit ablatio?

C *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Alius modus expurgationis: quocies extirpantur eæ que propè state offuscant. Noent autem vel occultis proprietatibus vel manifestis. De plantarum mutua vel conuenientia vel hostilitate satis dictū Mamiflæ

D *ἡ δὲ ἄρτι Νόστιμον*. Alius modus expurgationis: quocies extirpantur eæ que propè state offuscant. Noent autem vel occultis proprietatibus vel manifestis. De plantarum mutua vel conuenientia vel hostilitate satis dictū Mamiflæ

tabat etiam pinguem multū stercoreari; quia simili addito fiet: quod alibi dicitur est *ωρ* in *ωρ*. Macra plus addebat: quia fūsum & macrum solum e contraria sunt. *Διὰ τὴν ἀρίστην*. Terræ virtutem etiam Cato dicit. *ὁ ἁλιωτὴς δὲ*. Sicur graui leuam admiscebat: vt modus fietet in temperamento, sic proportione quadam albe rubrae. Vbi intelligendum albam aliam à creta. Si enim cretam coniungit eum rubrica, duas pessimas commiscet. *Β. ἁλιωτὴς* mox. Rubrica pluuio tempore glutinosa est, siccio laxa duritia. Cretacea penitus sterilis est. *Ὅτι ὁ μὴ ὀρ*. Ditas dat multo uis cautis. Non solum mutis beneficius utriusque affertur, quantum deest supplementi: sed etiam vim addi quādam, tametsi minus excellentis terræ fiat mistio. Ideo dicitur *τὸ χεῖρον ἔχει*, qualite inique. Id quod nō est leuiter prætercundum. Nam quod tuboris addet forti terræ non fortis admista terra? An inbeeidum ualido vires affert iūa conuisione? Hoc disputatum est ab Aristotele in Problematibus quæ non extant. Estat tamen huius rei iudicium in secundo de generatione animalium. Vbi queratur, quomodo ex deterioribus cōstiat tertium fortius. Quoniam ex aris & calsiere commistione conflatu æs Cyprium, fortius utroque. Ratio in terrarum mistione sic meanda est. Pluribus contrariis forte uel resistat ea quæ ex duersis mista est. Tinetur ab æstate pinguis tenuem, ab Hyeme tenuis humidam. Exemplum uitalitatis à qualicumque mistione. *ὡς τὴν ἀμυγδαλίαν*. Veluti si effete admiscetur aliam, recentabitur. Qui locus non est supersne prætercundus. Dixit *ἰνὴ*. Si alteri mucietis. Quam uerò tandem uisum istam alteram? Vultne vegetam, an item essetam, quemadmodum de illa est? Nam si utraque est opere diurno defatigata atque exusta: ualendum unde succum sibi comparare queant. Sin hæc altera benehabita est: non addet huic delafata illa quicquam, sed accipiet potius ab ipsa. Itaque non mirum ferreturium: non quia *ωρ* nouam ex se formam induerit, sed quod in alia nacta sit. Vt ista altera sit huic inopi uice lætaminis. *Καὶ ἡ γῆ ἁλιωτὴ*. Argilla, inquit, & alia sterilis, si alii admisceatur, iuuat fertilitatem. *Πῶς ἴσμεν*. Intellege, non cuius admistum id efficere, sed certe contrariæ. *ἁλιωτὴ*, à sterilitate nomen inuenit sibi. *ἁλιωτὴ*, ignauum. *ὁ ἁλιωτὴς ὁ ἁλιωτὴς*. Reddat uinieralem rationem. Esse alii aliam sibi uice. Tametsi sibi naturam non gerit tenuis: tamen officio finus est pingui, ac melior finus quā finis ipse. Nam finus addit succo, qui per se latus est, succum, qui futurus est plus satis: tenuis castigat priorem succum, non quantum in eo est, sed quantum futurum est temporis ac cessione. *Διὰ τὴν ἴσμεν*. Megarensium consuetudine ostendit pendum huic deiectionis. Est autem hoc. Non impet queri uel temperationem, uel impugnationem à mistione: sed aliquando solum renouationem. Ita que Megarenses non alicui terra terram commiscunt, sed eadem è

A profundo petita. Sanè quid aliud agunt rationes, quā iuuenere, vt terra una que succum retinet in summo sit, pro ea que amittit in fruge fructum? *Ἦ ὁ τὸ ἁλιωτὴς*. Consilii ratio. Est locus ille intimus, quati gremium in quodaqua retedit, neque ab sole exsiccata, neque in fruges exhausta. Superficias enim radices habent fruges. Verba illa *ὡς ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*, respondent illis *ωρ* & *ωρ*. *Διὰ τὴν ἀρίστην τὴν ἀρίστην*. Ad uerbum, reieciunt. Niti quis legat *ὡς ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς* τὸ ἁλιωτὴς τὸ ἁλιωτὴς τὸ ἁλιωτὴς. *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. Tertia pars. Semuanda præceptum commune tam sicæ quā humidæ. Ante imbres in sicca serere, vt imbrum iuuetur supuentu: humidam uerò, vt imbres ita p̄ueniant. Nota uocem *ἁλιωτὴς*, quam supra *ἁλιωτὴς*. *Ἐὰν δὲ ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. Vultur hoc præceptum contrarium superioris. *ὡς ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*, hic *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. *Ὅτι ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. Quod ante phiusas seruit, iubet rarum ieri: quod post, apillum. Quoniam hoc radiceo multum, illud non multum. Quod mature seruit, si ipsum seruit, non radiceatur, quia terra sicior. Quod serò seruit, quia terra madet, frequens serendum, suppetit enim humor. Fit ergo quæ crebret seruit, non *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*; multispula: vt infra dicit. Caterum hic quoque accuratius dupiciendum. Etenim tam *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*, quā *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*, *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. Alioquin aut utriusque rarum, aut utriusque ipsum sereret. Et sanè serotinum item raritas dicerent, vt plus radiceatur. Dicendum, non ita esse. Sed eam uisus sit finis. pro uentus ueritas: quæ mature lata est sicior, ea magis radicea, ob id et calamo sicijes. Serotina hanc ita radiceari quit. Igitur sit multispula. Sursum enim miere succum, vt in sequenti capite dicit. Ergo maximè querendum, quare quod mature serunt, rarum seruit; si stipula singulari exitum est. Hic enim tam amittitur, quam uenit accedat ex spicuarum frequentia: quæ non nisi crebriitate seminii comparatur in serotini iatione. Nota *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. Hic enim *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*, de optima radice, non autem de radice simpliciter, ut uox innuit. *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. Vniuersali præceptum. Hæc omnia certo liberanda modo. Hoc & in arborum cura decebat: quādam multum requirere studium, vt Vites: alias methodi. Esse etiam quon solum non desiderant; uerumtamen ab omni abhorreat opera, ut Cornus. Sic de aruis. Non ubi ait oportunam esse illam sedulitatem, *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*, accortetur diligentiā. *Quin ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. Errabit, si quis non eret, faciet. Quemadmodum mihi laudationes probo, fortiter facta de trimento fuisse: Sic nocet quibusdā terris *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. Quod ei uisum, vt noceat quæ, Corintha ab it in Siciliam. Hæc narratione finis innotat temerariam animi securitatem ex ære sine prudētia eum dicit, *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*, *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς*. Non enim oportet abunde aites asferre, quæ locis impotent: sed leges *ἁλιωτὴς ἁλιωτὴς* atque pers locis, quas cum arte

12

13

14

B

C

D

arte conferamus. Rationes enim fouentur experimentis. Simul ostendit artis infelicem exitum ex falso iudicio. Ε' κλοδοξία τις. Quod supra fieri uetabat, πάλιν δὲ οὐκ ἐπιτελεῖται.

E' ζῆλον ὁ ἀνατολῆς. Existit ueteris notitia. Id exerat genuinum speciem. Mutatum est. Ignoratum est ita, ut indigent cum uiderent ipsum, non agnoscerent. Vt ille apud Varro nem cum guttulat malos pisces, atque exuisset, addidit, Dupercium, nisi puicem putabam. Hoc ita interpolauimus, si non sit mendum. Οὐκ ἔστιν ὁ ἀνατολῆς. Anusio munimento quo sese tegebant a sole fruges, exaruerunt. Non tamen lapides temere probandi. E quibusdam exempti aruis meliorem fundum relinquunt hie apud nos. Sic & in Syria nocuum est, detectio saxo: καὶ τὸ βῆμα τὸ ἰσχυρὸν. Causa ἀνατολῆς ἔστιν. Καὶ μάλιστα.

Nota est, sicut apud Poetas, *Audiatas*: ex *sema* fuit. *Αἰσ ἀνατολῆς*. Rursum relinuit ad aranom uilitates. Venon temere dixerit *Caro*. Bene arare. Vbi que in omni cultu uult terram *ἀδιδίον*, quam hie dicit *μεδία*, commensibilem. Fit autem crebra aratione: ad uerbum poroiam. Ed fit, ut radices & seie pellant & crassescant: & ad eas humor delabatur: & detur adstus ad eorum, quibz acre, cui semper assignat *ἀνατολῆς*, proficiscitur. Hze quidem alibi: hie autem simplicem assignat causam: *ἀνατολῆς τῆς γῆς*, mitigato solo. *Σελήνη, παρὰ τῆς*. Duo cum ponatur quasi diuersa, & *παρὰ τῆς* sit herbarum exemptio, quod uoce corrupti uelula, sed penè eadem *Ligures Taurini* dicunt exherbare: *Laniæ* autem *arrare*: *Valesones*, *sarculari*. Quare *παρὰ τῆς* erit, inter exherbandum aggressio terræ ad segetem, qua parte minus regitur: aut occasio: quod magis placet. *Η' δὲ ἐπισημαία*. Declinat finem. Perpicua sunt etiam ex Poeta, *his qua solum bis frigora sentit*.

Νῆρ. Verbum artis. Quod supra *ἐπισημαία* πρὸς. Suprà etiam dicebat *sema*, ane, aut post imbres arandam. At id operis erat ad proximam sementem. Nunc dicit, in eumbendum & sub frigore & sub calore. Quin addidit *παρὰ τῆς*: mota, uersata, subacta. *ισορῆ*: ut sit peruia. *κενὸν*: ut ne opprimat semen. *καὶ τῆς*: libera ab obfisione plantarum, à quibus & abiueretur alimentum, & sol impediretur. *Καὶ ἀπὸ τῆς*. Ad eò iubent *Assare* peragere: ut etiam *Legumina* mature fiant, quò mature colligant. Quibus collectis, per *Assare* labore queant. *Εἰς τῆς* *ἰσχυρῆς* *ἰσχυρῆς* *ἰσχυρῆς*. Ita tres habes uoces minus uisitas *τῆς*, *τῆς*, *τῆς*: *ἰσχυρῆς*.

Αἰσ δὲ τῆς. Nunc de Hyeme: quz quia est aut sicca aut humida: & humida, aut ex pluuia, aut ex niue, aut ex pruina: de omnibus dicendum fuit. De duobus tantum tamen ipse. Nives commendari: pruinas uerere. Noxæ modus à pruina *ἀδιδίον*, excidre. *Μεσὺ τῆς γῆς*: patefacere terram. Quod obest imprimis segetum radicebus: tum quia penetrat frigus, tum quia calor exhalat. De niuium uilitate alibi

A Denant enim solum: & fit ἀνατολῆς: augentur radices: impingunt solum: lutum enim ex ea fit: & est in ipsa non parum acis ac spiritus, qui postea tonefactus multo est adimento. Unde (quod & aliis dictum est) in aiuiibus nascuntur uermes. In Samaria tum niuibz gramina latissima: quæ sibi carpunt Hyeme sumenta disiecto uinguis libi. *Καὶ τῆς*. Enam secundam instituit arationem uernam, ad herbas extirpandas, quæ interea subortæ sicut. *μεταβάλλουσι*. Mutant, uertunt: sicuti supra *ἀνατολῆς*.

Εἰτε δὲ τῆς, terra est ista. Quarta eum in eo sunt, uti serant. Nos quater aramus: quanto sulo ferimus. Quod hie dicit *ἰσχυρῆς*. *Αἰσ* *ἰσχυρῆς*. Magis laudant fossionem: quia plus *καταρίζουσι*, aratro autem minus: quod uocat ipse *ἐπισημαία*, omittit aliud agere, Latine est *ἐπισημαία*. Cum agentes præter id quod agendum est, agimus. Iam hoc docti dixerunt, esse minus quam nihil agere. *Θεωρεῖτε*. Quemadmodum ad opus præstant aratro ligones: ita ligoni Thestalicum instrumentum quod uocat *μίζαν*. Dicitio hæc communi uisū significat, ut ait *Heiuechius*, fructum qui prope est frondem. Apud Theophrastum uerò, peciolium. Ipsum hie describit ab effectu. *ἰσχυρῆς τῆς* *παρὰ τῆς*. Quomodo *παρὰ τῆς* *κατὰ τῆς* est igitur brachio longiore: & *κατὰ τῆς* *κατὰ τῆς* est ergo latius.

Κατὰ τῆς. Incitat nos ad opus hoc hifce modis: quibus promittit agnoscere securitatem. *ὁ δὲ τῆς* *κατὰ τῆς*. Siquis de hæc diligentia per ignauam remisit, *καταλείπει*: si quod semel non spontè fecerint, coguntur tempore facere: *ἐπισημαία*, *βραχίονος*. Quod supra dicebat *ἐπισημαία*, *παρὰ τῆς*. *ἰσχυρῆς* & euellere. Propterea quòd herbarum radices non sunt per inia reuulsi, neque ea principia que occulto insunt seminio, debilitati, sepius emota, atque eueria terra eiusque partibus disiectis: sed in ipsis partibus solidis adhuc fora ad futuram plantam. *Προσέτι δὲ*. Anticipat herba segetum: tum quia ualidior, tum quia præterat. Nam quòd radices suberant, uegetior est imminet itaque segeti future. Nec mirum est imminet enim si ante uertit herbis seges, nec tantum item herbz. Ratio eadem. Quæ namque quòd suboriuntur herbz, non habebant radices *μεταρρίζουσι*.

Quare imbecilliores pereunt. *Κατὰ τῆς* *ἰσχυρῆς*. Aspirantibus metaphora. Plantæ uerò tamen non habent *ἀνατολῆς*, tamen habent *ἰσχυρῆς*. Proinde semper uult Autor iste *ἰσχυρῆς*. *Παλλὰς* *παρὰ τῆς*. Hoc est propter quod supra dicebat *μεταρρίζουσι*: morante semente sicilicet.

Lego enim *μεταρρίζουσι*, non autem *μεταρρίζουσι*. Hoc enim contrarium significat. Et *ἐπισημαία*, non *ἐπισημαία*. Et *ἀνατολῆς* *παρὰ τῆς*, non *ἀνατολῆς* *παρὰ τῆς*. Et *ἀνατολῆς* *παρὰ τῆς*, deleta copula. Non enim & *Assare* & Hyeme colendam leuem. Et *παρὰ τῆς* *παρὰ τῆς*, non *παρὰ τῆς*. Et *ἀνατολῆς* *παρὰ τῆς*, non *ἀνατολῆς* *παρὰ τῆς*. Et *ἀνατολῆς* *παρὰ τῆς*, non *ἀνατολῆς* *παρὰ τῆς*. Et *ἀνατολῆς* *παρὰ τῆς*, non *ἀνατολῆς* *παρὰ τῆς*.

Theodorus *ἄριστος*. Quali arborum A curæ obiectum. Nemo quid sibi velit, intelligat. An sit quod arborum curam impodat. Apud Philoſophos alio modo accipiunt obiectū: à quo facti species ob ſentium aut intellectū: quod item *ἀριστοτέλης* vocat Aristoteles. Dicuntur opposita for malter quod vnum alterum esse nequeat: & sanè genus eundem dividitur in species, ea partito fit per negationem. Τὰ ἴσα φησὶν ἄριστος, culturam segetum. Non declinat φησὶν. Καταρτιστὸν ἀγροτάτοιο. Saltem dixit, subactio. Sed mox etiam peius: ἀριστὸν ἐστὶν ἄριστον ἀγροτάτοιο. Et etiam sunt alia opera: quippe ἄριστος, ἄριστος μὲν, multis vocabulis. Καὶ δὲ τὸ τῶν ἀριστοτέλει βέλτερον ἀριστοτέλει. Tum quod stercus plus alimentum multat, quam ex eo quæ possit. Omnis eodem corruptus est. Itaque ut à nobis fieri potuit interpolatus est. Nam etiam illud animadvertendum, quomodo ἀριστὸν ἐστὶν ἀριστὸν. Terra enim per simum, non simus capit alimentum. ἀριστὸν autem herboſum significat. Sic & capite penultimo ἀριστὸν, & in sequenti ἀριστὸν, non ἀριστὸν. Vox Pastorum, non contempa Latinis viturpatione: qua torum lectum dicunt: cum tamen herbarum proprium sit. Εἰς δὲ τὸ ἐπὶ τῆς ἄριστος τὸ ἀριστὸν. Valde pictum reddidit hoc nobis Theodorus. Quin & in tractatione

foli non desunt, quæ iudicium agricoltæ prudentis desiderant. Et addat (vel relinquendum) non enim est in codicibus. Neque rectè dixit in tractatione soli queri hoc, quod fit ante tractationem. Ideo Philosophus dixit ἐπὶ τῆς ἄριστος, quod attingit ad opus rusticum terræ colendæ.

Εἰ τὸ μὲν. Addidit, fertili. At τὸ ἀριστὸν μὲν dicebatur. Τὸ τὸ πᾶσι μεγαρέσι, Megarenſes ita miscere consueverunt. Aduerbum ita, pessimè helenon enim cum ad modum miscabant Megarenſes: sed aliè effosam invertebant.

Εἰ τὸ ἀριστὸν, exarefecbat. Non hoc significat. Sensus tamen consuluit. Τὸ δὲ ἐπὶ ἀριστὸν. Cùm propter inclinationem cæli obnoxia sit æstus ardoribus. Ita interpretatur ἀριστὸν, apertudinem illam. Theodorus illam tantum, quæ tum semel euenit, tangit in ecommoditate versione sua. Eius verba sunt. Cùm solis intratu ad e percaluerit, ut propè vreretur. Omisit ergo illa tota, ἡ δὲ τὸ δὲ ἐπὶ ἀριστὸν ἀριστὸν, & illa, ἡ δὲ ἀριστὸν. quæ sunt maxime necessaria. Nanquè si esset vghinosa, rectè iuuccississet. Et illud, τὸ πᾶσι μεγαρέσι, vertit, propè vreretur. Imò regio quæ per se vitur propter situm, factum est aratione illa, ut etiam plus vreretur. Vitur enim sole tantam: detectis autem faxis, atque ex repercussione duplicatis radius, porro adusta fuit. Καὶ μεγαρέσι. Coniunctionis huius elegantiam, quam in Commentario notabamus, euerit Theodorus sic. Vnde fit ut pusillus aratus vnanus Syri. Tamen ex eius verbis apponere nequeas aduerbum illud vnde: non enim ex eo tuto dicere Syri minoribus aratus vti. Non enim dixit illa ἡ δὲ ἀριστὸν, & cætera.

Πᾶσι μὲν, runcatio. Nequaquam, sed auulſio. Runcatio nanque est ex illo eo instrumento quod runca dicitur. Dumorum tantum est. Vnde Galli sentes ac senticæ, runcas etiamnum vocant. Μᾶλλον, extenuare, malè. Aliud est ἀριστὸν. μᾶλλον, peruiam frigoribus sacere. Vrit enim humidum pruina, quò sit partium coherſio. Πᾶσι μὲν, intacta relinquere. beluſimè. Prætere. Præter opus facere. Vt præter propter vitam viuere. Hoc est omnia facere, præterquam ob vitam. Verbum rotundissimum. Μᾶλλον. Generosissimè vir ingenuè, modestissimè sic. Quod credo id esse, quod pastinum vocant Itali. Ligonem potius ab itorū quoniam Valescones vocant oblongo rostro, ac valdissimò. Marra breuior & latior. Pastinum bifurcatum erat, ac bidens: quo in glareis viuuntur ad Vincas Vibicis. Pastinum tale fuisse satis liquet ex alio, quàm ex aperiendo terram vru. A pangendo nomen inuenit. Scrobe nanque facta demissum malleoli crassius caput obſidebant auriculis pastini, quoad terra obruſſit: ut æqualiter operiretur vndique. Hoc habes ex tertio Columellæ.

CAPUT XXIX.

XXIX. Capiti argumentum. Terrarum obſtines ad ſerendum & legumina. Triticum cum Hordeo comparat. Differentiarum summa in summo, sole aere. De Hyeme conuincit.

A A' ἀριστὸν. Quemadmodum arboribus pangendis & serendis vitibus ager eligebatur: ita segetibus aruum. Arui ergo differentia statuit qualitatibus. Et aspergit alicud è celo cum dieit, ἐπὶ τῆς ἀριστὸν: quod versus capitis sine paulò fusiſus expleat: vbi rei summam statui dicit solo, se minus vit, aere. Deinde aliquid de Hymis vitilitate ac repore. Postea refert ab hac materia ad serendi modum, magna licentia rediens ad sementem, quam modò reliquerat in capite superiore. Interea verò prosequitur terrarum species, ac partitur Triticò, Hordeo, Trimestribus, Leguminibus: atque in iis omnibus multas nominat species ignotas nobis. Εἰ κῆν τὸ ἀριστὸν μᾶλλον. Etiam supra iube bat solum rare fieri. Et quod aliud est quod commendat in simo? Oportet omnino terram esse (vt loquitur Columella) suspensam. ἀριστὸν μᾶλλον. Ideo ex vetusta lege agricoluarum, Hybetno latissima puluere farræ, apud diuinum Poetam. Neque contradicit huic τὸ ἄριστος occasionis, quod erat oecæcatio quædam: quia in oecacione etiam magis aperitur terra. Granū autè operitur hoc enim est. oculatur Πελεσσονίαν. Exponit hoc generis τὸ ἀριστὸν, κατὰ. Et addit ἀλλὰ, puta tiphæ, quæ fecale nostrum est, farris. Τὰ τὸ δὲ ἀριστὸν. Ratio est. Alia nanque plus humoris desiderare. Etiam magis nigra quàm candida. De frugum coloribus octauo libro Historiarum. Εἰ δὲ

D A' ἀριστὸν. Quemadmodum arboribus pangendis & serendis vitibus ager eligebatur: ita segetibus aruum. Arui ergo differentia statuit qualitatibus. Et aspergit alicud è celo cum dieit, ἐπὶ τῆς ἀριστὸν: quod versus capitis sine paulò fusiſus expleat: vbi rei summam statui dicit solo, se minus vit, aere. Deinde aliquid de Hymis vitilitate ac repore. Postea refert ab hac materia ad serendi modum, magna licentia rediens ad sementem, quam modò reliquerat in capite superiore. Interea verò prosequitur terrarum species, ac partitur Triticò, Hordeo, Trimestribus, Leguminibus: atque in iis omnibus multas nominat species ignotas nobis. Εἰ κῆν τὸ ἀριστὸν μᾶλλον. Etiam supra iube bat solum rare fieri. Et quod aliud est quod commendat in simo? Oportet omnino terram esse (vt loquitur Columella) suspensam. ἀριστὸν μᾶλλον. Ideo ex vetusta lege agricoluarum, Hybetno latissima puluere farræ, apud diuinum Poetam. Neque contradicit huic τὸ ἄριστος occasionis, quod erat oecæcatio quædam: quia in oecacione etiam magis aperitur terra. Granū autè operitur hoc enim est. oculatur Πελεσσονίαν. Exponit hoc generis τὸ ἀριστὸν, κατὰ. Et addit ἀλλὰ, puta tiphæ, quæ fecale nostrum est, farris. Τὰ τὸ δὲ ἀριστὸν. Ratio est. Alia nanque plus humoris desiderare. Etiam magis nigra quàm candida. De frugum coloribus octauo libro Historiarum. Εἰ δὲ

A *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἢ ἢ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Quis hæc intelligat? quænam icterna sicca sunt, si intelligit arida? aut quæ non sicca, si omnia contueamur? Triticum verò nudum album vidi. Nigrum genus frugis in Aruernis, candida medulla. *ἡ ἀρσενία, quod fit haud facile intellectu.* Nisi velit dicere zalsa vocat etiam frigidis, & minus idoneis ad aruorum vitas vitæ, pronocere. Sata namque redeunt in tipica. Et vox hæc rediunt, ad hoc significandum, simul cum verbo ipso ad agricultoribus Latinis vituratur. *Ὅτι δὲ ἀρσενία, ut adolescant & crassescant; antequàm aquarum vim capiant.* Nam si præsquam conulescant, aquas excipiunt, necantur. Ita que augentur aut tibi autem alba plus quàm nigra? sunt albanis ignis ad incrementa propensiora, si eis obiectu detur sic etiam minus ferunt malam tractationem. *Ὅτι δὲ ἀρσενία.* Hinc alia capias pars, quæ generaliter statuit præcepta pro generibus frugum, aut speciebus generis: Triticum, Hordeum, species, quæ mox narrabit. Plutarchus quoque hæc tradidit materiam. In tenui solo melius Hordeum procreat; propterea quòd multum nequeat excoquere alimentum. In macra non potest ali Triticum, quia multo eget succo, illud æquo plus habet hoc minus. *Nota, autem ἡ ἀρσενία, quidnam sit, non est generis feminini.* Si dicat: *αὶ ἡ ἀρσενία, valde laxa est sententia.* Non enim terra opus habet pabulo, sed planta in terra. *Ὅτι δὲ ἀρσενία, nunc species et requiritur, plana omnia.* *Ἐὶ δὲ ἡ ἀρσενία.* Illis conferre bar ager propter qualitatè convenientiam, quis leuibus, crassis, pinguis, nunc ab ære. Quæ species tunicarum multiplex minime tot septa est, etiam frigora tolerabit: ut Thracium Triticum. Fortasse hoc illud est, quod tristi facie præditum scribit Galenus, Bryza nomine. Còtrà Canchrydiæ (alio species hæc) in humidis: quæ sit rara ac soluta sic et initio capitis, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, multa enim eget alimonia: nempe ἀρσενία ἡ ἀρσενία.*

B *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Alia pars, in qua legitimibus speciebus assignat arui conditiones. *Ὅτι δὲ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, mira vox non vna de causa.* Primum quia de duobus non iudicat, superlatiuum. Deinde quia pronomen partiuum non potest gradum suscipere, sicuti neque numerus duo non possunt aliud esse quàm duo. Sic alterum vel alterum, nequit aliud esse quàm hoc quod est præcipua natura. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, aprica, quæ placidum sentit solem mox ἀρσενία, intelligit sicciora.* *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, iustitia, & cui non subest fabulum, quia sunt alibi vix superficies, subius maieculæ sunt.* hæc aut ferre *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ut ἡ ἀρσενία.* Id fit propterea quòd quarunt subfidium in egestate. Tamen hoc videtur contrarium & superioribus: ubi sunt tunc mandabat macræ & rationi. Si enim sunt ἀρσενία ἡ ἀρσενία, parum exigunt, paruo contenta. Itaque videndum an scribi de beat *ἡ ἀρσενία, non autem ἀρσενία, nam quæ esset hæc negatio? Igitur in ea terra fuerit præsidium ab homore luti, ne sicca illa exarescant.* Et ab arena subiecta sicca euenit conuenientia siccitatis. *Ὅτι δὲ ἀρσενία.* Fœcundius Hordeo Triticum in

A agro non stercoreato. Hoc quia rationi repugnare videtur: quòd Triticum in pinguis, Hordeum in non pinguis, melius: apponit causam, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, calidè potest: Hordeum eget alimo.* Itaque Triticum sibi ipse simum esse. Quòd loculentissimum declarat: verbis *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Tum dat insidiam aliud roboris, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, non dat huius causæ causam.* Mature ieritur, ut diutius in terra sit: propterea quòd diuturnior opus habet còfirmatione hoc habet cum feribus proportione. Fœtus semel, quia sunt imperfectiores ex debilioribus præcipuis feribus mouentur in vitro. A quæ tamen exigunt sibi tempus in vitro atque maris. Postea verò quim in lucem luti editæ celestis capellunt incrementa: quia finem habent propinquior cum propter imperfectionem, id est minus operatam perfectionem. Hæc tempora cum his similibus si comparetur, manifeste nature leges apparebunt. Tum potèd aliud roboris signum: *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.*

B *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ostendit operosa principia.* *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, succus in terram non stercoreata crudior est.* quæ plus resistit Hordeo, quia de bile còficitur autem à Tricini vi, quia validius. Ideò dixit, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, non stercoreata felicit.* *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, non absistit, non suspensum opèd non hæret.* *Ὅτι δὲ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, Quamobrem etiam si non stercoretur, nihilominus fert. ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, quia simus implet.* Vox apta ad *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, nota, ἡ ἀρσενία.* Non enim verum est æquè ferre: quamobrem *ἡ ἀρσενία, fortasse legendum est: tamen fert.* *Ὅτι δὲ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Quomodo *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, multa sententia, & multis egeat interpolacionibus.* Non enim verbis utendum, sed nominibus, hunc ad modum, *Ὅτι δὲ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Sic quòd Tricini naturam, quia valida est, terra tamen non stercoreata, tamen pro stercoreata est, atque iccirco leuit. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Omnia reducitur ad tres conditiones: loci naturam, seminis vim, æris temperiem. Ex his enim, quas supra instruit præceptiones, omnes variari. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, extra materiam propositam est hoc.* Debit enim illis apponi, quæ de nubus in antecedenti capite ponebantur. ubi dicebat, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* hoc sæpe dictum est, regreditur retrorsum succum, quem relegit radix, vnde magis conualescat. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, oportet Hymeniasperitates excipi Vere tepido.* Tunc enim celeri momento magnos facit segetes progressibus præsertim si fauerit bonitas æris. Ita perstat in priore sententia: quæ iubebat aerem præstari debere. Itaque etiam verbis illis vtebatur. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Quare validæ radicis, & *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, segetis illud attribueda.* *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, demonstrat illud ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Ut non sit temperatum sin pliciter, sed respondens operi futuro id est Vere laxate atque educere. Quæritur id necessarius est tepor, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, non serenitas, ut semper infelicissimè Theodorus.* Veritas enim

C *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Quomodo *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, multa sententia, & multis egeat interpolacionibus.* Non enim verbis utendum, sed nominibus, hunc ad modum, *Ὅτι δὲ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Sic quòd Tricini naturam, quia valida est, terra tamen non stercoreata, tamen pro stercoreata est, atque iccirco leuit. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Omnia reducitur ad tres conditiones: loci naturam, seminis vim, æris temperiem. Ex his enim, quas supra instruit præceptiones, omnes variari. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, extra materiam propositam est hoc.* Debit enim illis apponi, quæ de nubus in antecedenti capite ponebantur. ubi dicebat, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* hoc sæpe dictum est, regreditur retrorsum succum, quem relegit radix, vnde magis conualescat. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, oportet Hymeniasperitates excipi Vere tepido.* Tunc enim celeri momento magnos facit segetes progressibus præsertim si fauerit bonitas æris. Ita perstat in priore sententia: quæ iubebat aerem præstari debere. Itaque etiam verbis illis vtebatur. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Quare validæ radicis, & *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, segetis illud attribueda.* *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, demonstrat illud ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Ut non sit temperatum sin pliciter, sed respondens operi futuro id est Vere laxate atque educere. Quæritur id necessarius est tepor, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, non serenitas, ut semper infelicissimè Theodorus.* Veritas enim

D *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Quomodo *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, multa sententia, & multis egeat interpolacionibus.* Non enim verbis utendum, sed nominibus, hunc ad modum, *Ὅτι δὲ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Sic quòd Tricini naturam, quia valida est, terra tamen non stercoreata, tamen pro stercoreata est, atque iccirco leuit. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Omnia reducitur ad tres conditiones: loci naturam, seminis vim, æris temperiem. Ex his enim, quas supra instruit præceptiones, omnes variari. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, extra materiam propositam est hoc.* Debit enim illis apponi, quæ de nubus in antecedenti capite ponebantur. ubi dicebat, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* hoc sæpe dictum est, regreditur retrorsum succum, quem relegit radix, vnde magis conualescat. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, oportet Hymeniasperitates excipi Vere tepido.* Tunc enim celeri momento magnos facit segetes progressibus præsertim si fauerit bonitas æris. Ita perstat in priore sententia: quæ iubebat aerem præstari debere. Itaque etiam verbis illis vtebatur. *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Quare validæ radicis, & *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, segetis illud attribueda.* *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, demonstrat illud ἀρσενία ἡ ἀρσενία.* Ut non sit temperatum sin pliciter, sed respondens operi futuro id est Vere laxate atque educere. Quæritur id necessarius est tepor, *ἡ ἀρσενία ἡ ἀρσενία, non serenitas, ut semper infelicissimè Theodorus.* Veritas enim

ferentia borealis est, praeferunt in Græcia, nec minus in Vaiconia. Παισιον λεγεται, heribolam: vt supra & infra capite pensulum.

Καὶ ἀπὸ τῆς ἱερῆς λέξεως ἡμεῖς οὕτως λεγομένης τοῦτο.

Τὰ δὲ σπέρματα. Νόε de alicubi segetū à satis omnibus: id quod decuit alibi statuamē capite priorē, vbi dicebat: τὸ σπέρμα μαλιν, τὸ δὲ σπέρμα σπυρί. Quæ rara feruntur, ea duabus de causis valdè radicantur. Primum quia plus adest iucci paucioribus. deinde quia spatium laxius nactæ sunt radices. harum vnicam tantum ponit ipse. Quæ verò densè sata sunt fruges, earum impetus ab angustis inferioris loci repulsi ad partes superiores, quam nequiuit in radicum hbris, in stipula excrecet multitudine frequentiam. Nos ergo supra quærebamus, si hæc ipicarum crebritas non hinc ex semini densitate parari potest: quamobrem etiam cum maturè ferunt, non etiam densum ferunt. Αἰσχροῦτος scilicet ab radice. nam radix ἀσχροῦτος. Caput hoc, vt pleraque alia, valde corruptum. Lego ἄ τὸ τὸ ἀσπες, non autem τὰς. Et ibi: τὰ ἀσπρὰ ἐξ οὐρανόθεν μάλιστ', αὐτὰ τὰς ἀσπρὰς, legendum, aut φησι, non σπυρί, sicuti mox identidem. Et μάλιστ' φησι ἂν λέγειν, non autem ἄ λέγειν. Et ἄ τὸ τὸ ἀσπρὰ, expuncto articulo, σπυρί. Et ἀσπρὰτος, non ἀσπρῶτος. Et ἱερὸν δὲ ἰδίαν, non ἱερῶτον ἰδίαν. Et ἀσπρῶτος, non ἀσπρῶτος.

Theodorus omisit τὰ ἀσπρὰς τὰς. Παλιότης, reuertentia. Postquam Hyme absumpta est herba in superficie: an reuertentia legendum? Πλὴ τῆς ἀσπρῆς. Theodorus legit ἀσπρῆς, antequam imbres desinant, malè: quia feruntur Autumnio sereno. Vult enim ea grandæscere: nam minuta dum sunt, ob imbecillitatem commutentur imbribus obruta. Σπυρίματιον, callosius, malè, corpulentius. Αἰσχροῦτος. Theodorus omisit. Et τὸ σπέρμα τῆς, omisit τὸ σπέρμα τῆς. Αἰσχροῦτος ἡμεῖς, crescant, imò det incrementum, scilicet Ver. & omnino mutila est lectio Theodori. In tertio ab hoc capite ait: Hycem dare in Vere segeti σπέρμα τῆς. Αἰσχροῦτος. Theodorus legit ἀσπρῶτος, spicam prius effundens.

CAPYT XXX.

XXX. cæpit argumentum. Rubigo in quibusdam, quibus quædam d'errant causa, et stercorosa, et calidior, in Malis, Olivis, Pistis.

PH' N ἐπὶ τὸ ἀσπρῶ. Postquam narrauit quemadmodum miri posset ratio commodorum atque vitulatum à locis, temporibus, seminum electione, ex conuenientiarum animaduersione: nonne contra docere vult quæ sunt in commoda, tum ab agritudinibus, tum à pestibus, quibus & fata & arbores infestantur: cuiusmodi veraces, eruce, pes. Quo-

rum euentum causis & materiales & efficientes designabat, simul subiecta, quibus contingunt, Malos, Olcas, Vites. Imprimis de rubigine agit, deque eius causis & locis. Cæterum ordine præpostero tum apponit definitionem. Postremo loco dicit, quo potissimum reperire. Incipit autem ab eo quod in omni demonstratione primum est, τὸ τὸ ἀσπρῶ, simul, quia est accidens τῆς τῆς. Hoc enim ex Præceptore tenent Peripatetici: accidens nullam habere quiditatem, nisi substantiam subiectam & ab ea, totum id quod fuit. Deinde, quomodo & à quo: atque etiam in quibus non sit, & quare. καὶ δὲ τὸ τὸ ἀσπρῶ Longè accuratius ita distulit: καὶ δὲ τὸ τὸ ἀσπρῶ ἀσπρῶτος, καὶ τὸ ἀσπρῶ ἀσπρῶτος ἐπὶ τῶν ἀσπρῶτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀσπρῶ, ἢ τὸ ἀσπρῶτος τῆς τῆς. Incipit autem à rubigine, atque in ea item definit: quia morbus alibi iustius tractat. Et omnino consistit: namque ab huius refiliet ad sanones, temereque repetet, vt videbimus. Et τὸ τὸ ἀσπρῶ. Quibus locis tubigine vastentur fruges: sicut mox, vbi sine immunēs. Causa notata loca depressiua: in summa quæ non sicut ἀσπρῶ. Ratio: quia rubigo putrefactio quædam est: cum exceperit in spicam ros, aut pluuia non decurrit, sed folijs superuenit ex calcidētis putrefactio. simile de Cytinis supra, quomobrem quatuor euenit rationibus vt ne contingat rubigo. Prima est, cum spica natura: non enim excipitur humor. Pars prudentia in putationibus atque omnibus cæsums: vt plaga prona sit: iubenteque Vitis cæsum flagellum natare, vt effluat liquor, neque distillet in gemmas lacryma, secunda cum vento decurrit, tertia, cum sequitur nox: reficitur enim prius quam solis ferucat calore. Quarta, cum multum eminet à folijs spica stipula porrecta: à spica namque tum longè humor abest, qui in folijs detinetur: itaque non communicat. Proinde vult esse ἐπιπρῶ, acclinata: ἢ καὶ ἂν δὲ, non surrectam. Figura tonis annotata, pullogia per contrariū negationem, idem est, καὶ ἂν δὲ & ἐπιπρῶ. Etiam tertio repetit, quoniam addis conjunctionibus, ἀσπρῶ, aut enim, ἀσπρῶ τῆς τῆς τῆς ἀσπρῶ τῆς. Diceret alius ἐπὶ τὸ τὸ ἀσπρῶ τῆς, vt esset reddito causæ: quomobrem conferat curatio. Et τὸ τὸ ἀσπρῶ proprie est vbi nos conueniamus ad sedendum: Latine, Conquiniscere. Ὑμ-

Declarat, quod vulgo non est ignotum: longiores stipulas spica granatas incuruiscere. ipse spicz attribuit, non stipulæ. Longissimæ tamen spicz surrectæ manent ipse: stipula vbi illis fessitur. Οὐδὲ ἀσπρῶ. Redè laros, non crasios dixit: si duos tantum habent ordines granorum. Καὶ δὲ οὐχὶ ἀσπρῶ τῆς, signatum verbum, alè suspensio est, à folijs distans. Cætera perspicua sunt. Αἰσπρῶ, quod supra ἀσπρῶ τῆς. Et τὸ τὸ ἀσπρῶ. Etiam completum spicam, si nox subte quarta fuerit, rubigine non tentari, quoniam prius exiecit humor, quam sole tangantur. Prinde lego cum negatione, καὶ ἂν δὲ ἢ τῆς ἀσπρῶ τῆς. Si enim sequitur statim dies: sol efficit putredinem, si nox ἢ τῆς ἀσπρῶ τῆς, sol non ἢ τῆς ἀσπρῶ τῆς.

in *planta*. A *θεσις* actiua vos pro passiva. vt Latini, lauat. sic Caro de re rustica, incauerit: absoluit. *Τὸ πρὸς δὲ σπέρμα*: scilicet *σπέρμα*. *Καὶ μήλα*. Nou coniungit haec duas causas, ventum & nodus superuenientis: sed alterutram satis esse statuit. Idem dixit *μέλα*. *ἄτον* si nox inperuenit. *Ἡ δὲ ἡμέρα*. Formae syllogismum à definitione: quia dixit, *ἡμέρα ἡμέρας ἴσως*. ergo *ἡμέρας ἡμετέρας*, quia *ἡμέρας* est *ἴσως*.

Μέλα δὲ ἡμετέρας. Nunc quando fiat potissimum: nempe plenilunus. Cuius rei causam tollit: quod Luna plena, caloris auctor est. Hoc etiam dixit Aristoteles, & nos experimur, & ratio persuadet. regredit enim cum lumine maior calor multum. Itaque iustitius noctes aestiuas sub plenilunio: propterea quod diurnis aestibus à sole nocturnus calor à Luna continetur. An vero Luna ipsa tum calefiat alibi discutium est. *Δὲ δὲ τῶν ἀπὸ τοῦ αἵματος*. Conclusio manifestissima ex propositis. Luna putret acit: adducit enim calorem alimentum, atque ex haec alia illa: rubigo fit à Luna. *Τὸ δὲ μέλα τῆς τρυφῆς*. laxa loquor. Non enim noctis calor est, sed in nocte per Lunam. *Ἐπιμαρτυρεῖται*. vox vsitata de imbecillis. *Καὶ ἴσως ζῆλον*. Albus equos etiam Virgilius anouet à centu probatorum. Idem vulgo dicitur, *ἄλυν*, album: Graeca origine *στάλξ*, imbecillum, & ad verbum, victum.

Νεφελῶν πρὸς. Haec est alia capitis pars quae debuit accedere: vsusualis enim est. Morborum causas duas: materiales & procreantes. Materiam motus esse, alimentum vitata conuenientia. Hic enim intelligit *σπυρματώδης* tum quantitatis tum qualitatis. Est enim aut definitio aut antecedens definitio sanitatis, quod verius est. Ex symmetria namque habitus qualitas, qui dicitur sanus, causae procreantis sunt extraneae omnes. aërem hic auctorem facit. Aëris autem conditiones dat vulgares in ipsis stantibus, quos Graeci *αἰθέραι* vocant: *καὶ τὸν αἰθέραι*. eo tempore quo requiritur illa symmetria. *Τὸν γὰρ*. euenta, consequentia.

Μετὰ δὲ. Si pluvius temporibus interuenirent dies calidi. qualitates duae iam dicitur ad praesertionem. *Τὸ δὲ ἡμέρας*. Primitiuae Ciceri, deterata pluvius salitigne, edulcato succo, eructa ingenerari: quia salitrix impedit putrefactionem. *Παρρησιδὸς γὰρ*. quod melius est, semper incendit natura. Quapropter idoneam naturam materiam visum in inducit calorem.

Πεὶ τὸν σίψον. Cum hic loquatur de generatione, *σίψον* intelligitur apparatus materiae ad formae receptionem super quae parascae tan topere deliravit Alexander. Hac voce ad eundem significatum vtitur etiam Aristoteles vbi loquitur de apum generatione. *Μετὰ δὲ*.

Quia non quouis mistio facit ad *ζωοποιεῖται*: sed *πρὸς*, certo modo. sic & *μοῖα*, *ζωοποιεῖται*. vt quod *πρὸς* est in missione, idem fit in ipso mysticis sine, quae est generatio. *Ζωοποιεῖται* uero haeret adhuc suis principiis de putredine, *ζωο-*

ποιεῖται de *πρὸς*. Aut hic calorem accipit pro forma quae dicitur a quouocque calor virtus: aut pro formae instrumento. sic enim in libro de affectibus iustitiam. Igu natura vitat & pro materia & tanquam instrumentum. Itaque ignis quoque aliquo modo facit anulum. *Ζωοποιεῖται*. calor cum humido: hoc vult *πρὸς*.

Ἡ δὲ ἡμέρα, non sunt otiosa verba haec. Non enim eilet inter morbos virtus conuenientia, nisi ostenderetur nocumentum quod ab eo prohibetur. Itaque etio etiam morbus, non virtus. *Πρὸς γὰρ*. indudet & ortus, & alimentum, recte. Alimenti enim est idem specie cum eo quod alitur: imò idem numero quod est in potentia, cum eo quod futurum est actu. Pars

radicis ante generatione vermis, erat vermis potestate. Itaque generatio partium vermis, (hoc enim est nutritio) etiam erit ea alius cognatis partibus radicis. Haec sententia est apud Praeceptorum in secundo De generatione, & secundo De partibus: vbi de corde loquitur. *Ἡ δὲ ἡμέρα ἡμέρας τρυφῆς, ἡμέρας τρυφῆς ἡμέρας τρυφῆς*. Vnde suum axioma, vt omnia praeterata, mutatus est Galenus: alia vaia iuccis, ad quos contentus instituta sunt à natura. Et primo Politicorum: us animantes alii, ex quibus hunc. *πρὸς τὸ δὲ ζῆλον*, *τρυφῆς τὸ λυσιτελεῖται*. Quae fuit causa vt Latini putarent seie cymon elementa ex cogitare potuisse: quali quod eilet idem axiam alimentum. Hic igitur est ex humore generatio. Alterius vero dicebat, *πρὸς ἡμέρας τρυφῆς*. Videndum igitur quemadmodum ex hac exicatione vermis

procreari. Inuenimus enim fieri per accidens: nam ex humore fit, tanquam è materia, ex sicco nequit fieri: non enim è succo *σίψον*. Dicit igitur *σπέρμα*, scilicet *σπέρμα*, in legitimibus: intellige, *ζῆλον*. Quomodo? *πρὸς ἡμέρας τρυφῆς τὸ λυσιτελεῖται*: quod diffundi nequit humor ob aestem & aequalorem. Tunc inclusit humor ille vermis, fit materia. At non est inquisitio lovis, qui fiat vt nequeat humor diffusus propter calorem circumstantem: & quomodo contineatur humor conclusus intus à calore. Nōne calor euocat, nempe incatus ipsos diduendo ac laxando partes? Et sine partes exteriores resiccatas ab internis haurite par est. dicendum à sicco quidem: humorem appeti: humorem autem illum refugere tanquam aduersatum. Sic pendentes arido parietis videmus guttas: sic genus lacrymas. Itaque causam obfisionis esse *τὸν σίψον*, id est siccitatem, non autem calorem.

Haec cita, vt potius: non enim satisfaciunt. An calor nimis corruptum naturalem: atque ita fit patredo? nam sine hunc ad modum morbois est Aethiopia. Quam ob causam Troglozyez, qui sunt sub Aegypto in maximis aestibus etiam pipere vtuntur, ad defecationem. salis enim vicem praestat. Adcò verò preciosum est: vt quem vicem nobis praestant nium, eundem apud illos pipere. Reliqua verò Aethiopia salem aut magna vi permutat. *Ἐπιμαρτυρεῖται*. Haud facile

πρὸς quidem: humorem appeti: humorem autem illum refugere tanquam aduersatum. Sic pendentes arido parietis videmus guttas: sic genus lacrymas. Itaque causam obfisionis esse *τὸν σίψον*, id est siccitatem, non autem calorem.

Haec cita, vt potius: non enim satisfaciunt. An calor nimis corruptum naturalem: atque ita fit patredo? nam sine hunc ad modum morbois est Aethiopia. Quam ob causam Troglozyez, qui sunt sub Aegypto in maximis aestibus etiam pipere vtuntur, ad defecationem. salis enim vicem praestat. Adcò verò preciosum est: vt quem vicem nobis praestant nium, eundem apud illos pipere. Reliqua verò Aethiopia salem aut magna vi permutat. *Ἐπιμαρτυρεῖται*. Haud facile

est hinc inuenire verbi huius rectum. namque *εργος*, est verbum. & *διεμαρτε* *ζωοντι* τὸ *εργος*. Dicendum igitur *εἰ ἰδα ἔωπε δεμαρτε ζωοντι*. Non τὸ *εργος* τὸ *εργεταλαιμαρον* *καὶ* τὸ *δεμαρ*, *εἰ ζωοντι*, *εἰ* *ἀλλ* *εργου*.

Τὸ δ' ἕως. Diffundit causam eandem ad alia quoque. Ego persto in superiore sententia. non posse fieri quin calore educatur. Quod si eod confusiat: auiaram naturam modicum succum illum nolle amittere: tanto magis vrgebimus sic: Si retinere potest, etiam regere poterit. non ergo putrefect. An verò natura in vernium generatione, qui intra corpus humanum, atque ad eius sanè perniciem conereantur, melius conùlat quàm si non crearetur: alibi disputatum est.

Ὁμοιὰ δ' ἔργων. Quia dicebat succum intus contineri, quia sit exiguus: vnde progignatur vermis: addit, eùm verò dapsile est alimentum, seic diffundit & confert ad superiora. Itaque vincit, eùm est multum, non vincitur, vt exiguum illud vinebatur. ridiculé. Non enim matena scipiam vel mouet, vel regit. Si naturalis internus calor exiguum nequit succum ab exterioris & stus iniuria defendere, tanto minus, si multum habeat, in quo ponat operam. quare quod dicebamus, dicendum est. Resistere magnis & stus multum humidis parum autem corrumpi.

ἰμῖν δ' ἔργε τὸ αἶμα. Hic manifestè τὸ *ἰμ* coniungitur cum *εργε*, ad significandum ascensionem. quia qualemcunque in partem eat humor eius motus nota erit *ἰμ* ad finem. *Παρομοιωσις*. similis noxa: auro diuersus in Vitis. *Ἰσως* decuntur vermiculti, quos puto vocatos à Catone conuoluolos. frigent hinc Grammatici. *Ὁμοιωσις Ν*. Quatuor igitur habemus animalium genera. Vnum nomine communi, *αἰώλας*, vermem, in quibusdam leguminibus & frugum radicibus. vnum in Cactere, *εργε* *πτε*, erucas. vnum in Vitis, *ἰμ*, conuoluolum. vnum in Oleis, *εργε*. Cuius nominis ne vestigia quidem visquam inueni: vt mirum sit, à Plinio præteritum. Tamen Plinius in decimo septimo, Vites atque Oleas Erucis insectari scribat: non tamen ausim hic corruptè legi, *εργε*, & legendum *εργε*. Quia rem nouam atque aliam à superioribus assignat Oleæ, quasi peculiarem. Idem in eodem libro, araneum nominat Oleis inimicum. Ceterùm Vitis quoque communem facit hostem.

Ἀχυλας, insipidus, quia nulla se tueturaliqua nobili qualitate. Sed est ea quasi priuatio expòsita omnibus inuisis. idèd dixit *εἰ* *παιδρα*.

Λεγομένη τὸ ἱερὸν ἔργον, τὸ δὲ καὶ *παιδρα*, τὸ ἱερὸν ἔργον. Et *ἄλλ' ἄλλο μὲ δίδω*. Et *εἰ εἰ μὲ εἰ* *εργε*.

Theodorus, *ὁμοιὰ δ' ἔργων*, priusquam existerent. Imò verò postquam *καὶ* *εργε* *μυκτικῶν* excicatum fuerit.

Μετὰ τὴν πτε. Theodorus *εἰ* *πτε*, ratione debita. *Ἐπιπέδ*. succus sicci affluxio. *Ὁμοιωσις*. congenerem minus bene. non enim est ciuidem

A generis vermis & vitis. Neque verum est, simul esse genita duo hæc, si pfectes tempora. Sed locum tantum denotat, & deducam ex analogia principis generationem. Mirum, Theodorum non esse ausum *ἰμ*, conuoluolum putare.

CAPVT XXXI.

XXXI. *capiti argumentum*. *Relicta temporis ad semen inueniam. Hinc faciam melius sero. Seruatum semen esse breuiss.*

ΠΕΙΡΕΙΝ *δὲ* *καὶ* *δεν*. A lino, sicut dicebamus, loco reperit serendi tempora. Duas ponat tententias controuertias. Vna nubes ante pluuas quàm nos seruamus, ante Vergiliarum ocalum. Alii maline, post pluuas: eùm accident, vt Clademus. Deinde ponit tententam confectam, *εἰς* *εργε* *πτε*. Aliam item adducit, certam & receptam: in luto non esse posse odium semen: dissolutum enim atq: lactescere al luto. Item ne in feminadentem quidem: quoniam facillè putrefiat. Tum disputat de brumali ratione ex Cladem sententia. Postremò repetit de Hyemis vituitate: quod iam ter dictum est. *Ἐἰ* *μὲ* *παιδρα*. Decet, *εργε* *πτε*, ad *εργε* *πτε*. Quod si uoluerit, Heciodus addidit. Alii cum silarum ocali: qui subicqu conuenerint imbres, quibus aluntur.

Ἄνεως *δ' ἰσως* suam interponit. Quo anni tempore terra cicatur ad conceptionem ei temina, esse mandanda: modò caueamus, *μὲ* *εργε*, etiam damnat, *εἰς* *εργε* *πτε*, quod teneudum est femificum item est: hoc *εργε* *πτε*, seminis solatum: vt *δεν*, *εργε* *πτε*, alibi. *Ἀμφίγυρος*, ambiguum auium ad opus, sicut Herophali corpus, *εἰς* *εργε*. Et vinum quo vitur nos, non sine luto in Scaxonte vinum est, nec est (quod puto) *εργε* *πτε*, neutrumque, ratio autem ambiguitatis est. Videtur altera ex parte commendari: quia pollicetur humor alimentum, calor fomentum. Contrà, humiditas materiam putrefactionis: calor causam efficiensem. Luto si tellus *εργε* *πτε*, *εργε* *πτε*, *εργε* *πτε*, resoluti in postem lacteam. Sic dicimus ortum semen, dum formatur, lactescere ante quam solidetur.

καὶ *ἰμ* *εργε* *πτε*, *εργε* *πτε*. Postquam maderit, si sicetur. oblinat, id est sit glutinosum. hoc verbo etiam mox utetur *τὸ* *εργε* *πτε*. Ostendit quare putrefaciæ, quia neque calor neque humor. satis est ad opens perfectionem. Calor quidem mouet, scilicet auspicator apparatus generationis: *ἄλλ' ἔν* *εργε* *πτε*: sed non satis valet. Media illa ignauia est, sicut in Solonis legibus: que in ciuilibus disensionibus eos, damnabat ciues qui non alternècuss sterilitem in factione.

καὶ *εργε* *πτε*. Quare pessimam omnium sationum esse hanc, etiam perferam quàm eam que fit in luto, quoniam in luto non eù mouens calor, de quamullam reddit rationem, sed de sicca tantum.

tantum. at causa in sicca manifestor. non enim corrumpitur inueni.

Τὴν δὲ τῆς γῆς. Alia Chidemi opinio aduerfus brumalem rationem. Videtur igitur hæc quoque recepta quondam. Sed ille faceret dicebat, esse finilem malecarpis lanis. Quia neque porrectam ἀτρίδα trahere, neque quam habet donare potest, calore, qui est vtriusque motus auctor, destituta. καὶ ἰσχυρὸν ἔστιν. non est idoneis viribus ad succi concretionem, quæ æ femine fit planta. Totum enim penitus dissoluitur. non tamè explicat Chidemi comparationem. Lanæ quæ non sunt bene carptæ, nequeunt tinctorum admittere. Terra quæ rota vda est, non potest teie explicare ac cedere femini. *Ἀτρίδα* hic intelligit tenuiorem succum, qualis exhalatio est. Et alioquin omnis plura sunt exhalatio. Vcl intelligit tenuiores partes, quæ ab ima terra exhalant ad radices. *Ἀλλὰ τὴν δὲ ψι.* Haud penitus damnandum brumam ad rationes. sunt enim quædam fruges serotinat.

Συμφέρει δ. Oportet autem tunc cæli fauorem ariolarum detrahere imbres ac frigora. nam & supra dicebat, frigore semina retorrida fieri. Itaque *ἄδω* hic & tepidum significat: quod à nobis sæpe, & serenum quod à Theodoro semper. Et sanè reporem magis exigit cum *αἰθέρῃ* ἢ *ἑλκυσθῆναι*. Quin quæ postea superuenerint frigora, oportet esse *μυτεκ*. Scilicet tenella adhuc fegetes neque dum satis altè radicata. *Ἰ*dedo dixit, non solùm *ἰπὶ χερσίνων*, sed etiam *κρητίζουμένων*, confirmans ac stabilis. *Τὴν ἰσχυρὴν*. Ratio, quam supra toties de hyberni frigoris ambientis vtilitate. *ισχυρὴν*, quasi conculcata. Est tamen affectus iuperficiæ, non seminum. *ἰσχυρὴν*. Quippe *ἰσχυρὴν* quæ *πὸ τοῦ κρύου τῆς ἰσχυρῆς*. *ἰσχυρὴν* τῆς *ἰσχυρῆς*, fructuosiora. nota præpositionem. Nota enim est principii in ipso semine: quasi plantæ compendium totius, fructum in se te continet potestate. *Τὰ δὲ ἄδω ἀνετρίχοντα*. Signatis vocibus vtiur. *Ἐ*ἄδω, statim quàm primulàm radices egerint. Et *ἀνετρίχοντα*, festinationem significat incrementi: & est quasi *ἄνω τρίχοντα*. Quibus verbis hoc idem supra designauit, *τὴ δ' ἄδω οἷς τὴ ἄνω τρίχοντα*. ac fortasse hic quoque ita scriptum fuit.

καὶ ἄνω τῆς ἄνω. Quæ admodum præcipitatur incrementum, ac præmaturè eruperunt, ita etiam ante tempus fructum concipiunt. Cæterum exili radice cum sint, non habent vnde suppedietur ad perficiendum. Cùm sint gracili stipula, non habent quæ deducant alimentum. In stipula quoque tenuis atque exiguus calor parum attrahit. Hoc est quod dicebat *ἀνετρίχοντα* *ἑψυσα* & quasi eiecã. metaphora ab abortiuis. *Τὴ δὲ ἄνω*. *ἄνω*. omne intempertum præter naturam. sanè *ἄνω* est naturæ pars. *ἄνω* ergo *ἄνω* *ἄνω*. sic *ἄνω* *ἄνω*, *ἄνω*, *ἄνω*. *ἄνω* *ἄνω* *ἄνω*. Vt cohærent effusionem illam, aut fecant aut carpunt. Hic quoque locus, mo-

re nostro, diandus est. Tribus de causis tondemus legetes & duobus modis. Quippe aut secamus talceat pecus carpat, curamus. Cautem autem hæ, vel quia leges luxuriant propter vberitatem campi: vel quia teporibus excita, priusquam firmiter radiceur, prodi: vel ob eudum. In Liguriis Taurnis anno ab hunc ceterer quadragesimo eum post idus Aprilis ge; ndine calcfacta regio præsentem faciem tegetis simul cum futuræ spe amissit: toraque ea pars, in quam inebueiat, in fetu, atque etiam euulata tota ea die saceret: itenex quidam nobis præsentibus ad eues, Vnus, inquit, quique vestisum me sequatur, quodque me videri facere, faciat. Tum arrepta scemaria falce in agrum suum tendit. Idem aggregli omnes alio, quantum exiabat rehquiarum, recuere. eo anno quadruplatu prouentus est. Hoc idem scriptum hic oportuit ad posteritatem: propterea quod æ euentis præcepta sæpe inftituntur. Vbi etiam (quod nobis compertum est) animaduertendum: Festinant legetem in macro solo, cui iubeft tofus: si tepidæ sint Hyemes: concalefit enim à subiecta crusta radix. *Ἄνω δὲ δὲ χῶν*. Quarto nunc hoc repetit. conferre niues, quod in fermentatur ager. *Ἄνω δὲ δὲ χῶν* *ἄνω*. causam supra diximus.

Lego ἄνω, non *ἰσχυρὸν*. Et *ἄνω ἄνω*, id est ante ortum Verghilium: si non non placet, quod in commentario dicebamus. Et *ἄνω* *ἄνω* *ἄνω*, non autem *ἄνω*. Et *ἄνω* *ἄνω*, non *ἄνω*.

Theodorus, *ἄνω*, irrofida. pessimè. *ἄνω*, non significat rorem. Et in ortu Verghilium cadit ros ac fit pruina: nec propterea satio deprauatur. Sed ita siccam volunt: vt ne pluuiola quidem madida fit. *ἄνω*. Verius Latina voce mutare, Latina sicie interpolauit. *amphicergon*. miror, non ex cogitate opus ansera. *ἄνω*, oblitus, obstruistuc. non obstruit, sed diluit: neque possit accommodare ei, quod item mox ait, *ἄνω* *ἄνω*. Itaque ibi id omisit. *ἄνω* *ἄνω*. solstitius. Duplex error. vnus cùm brumam sic vocat: alter cùm solstitium implicat cum bruma. nam de bruma hic agere manifestum quum ait, terram madidam.

ἄνω, dilaniatis, pessimè. carpere verbum ei opificio figurat. *ἄνω* *ἄνω*.

ἄνω, dies placidos. Opimè: vtrunque enim completur, & quod imbribus liberum fit, & quod vacet frugore. *ἄνω* *ἄνω*. frigora mediocra. minuta ad verbum. *ἄνω* *ἄνω* *ἄνω*. gracilia, imbecilliaque perficiuntur. non vnus hic notandum. Nego, apud bonum Philosophopum verbum hoc Perficitur, habere debere tempus præsentem. perfectio namque indiuisibilis. Deinde dico, non posse simul stare perfectiõnem & imperfectiõnem. at *ἄνω* *ἄνω*, sunt imperfectiõnes. Tum addo: non exprimi

Græcam sententiam, sed deprauari. Hæc enim Latina hoc significant; esse quædam gratia & imbecilla, sed postea pernici.

CAPVT XXXII.

XXXII. capiti argumentum. *Alisum & frigus. aliam facere ad processionem frugum. Terrarum situm plus afferre nocentis, quam ipsi aru qualitates. Et quibus eligenda semina.*

Hic τὸ ἀνεπίδητον αἰα ἀπαιρῖ. P est expedita præcepta, quæ ad fruges pertinent, quæ tres declarant electiones, scilicet terræ, aeris: nunc inuenit quæstionem hanc. Quæ nat vt & frigida loca, & calida, sint fertilissima. Sanè est in Philosophia permagna occasio dubitandi, qua ratione duabus contrariis causis eueniat effectus idem. Hoc ergo pertinet ad terrarum electionem. De seminum electione dicet in extrema capitis parte. De aeris electione, querat aliquis an heni queat, nam potius exoptari, quam eligi videtur aer. Eligitur sanè: quandoquidem alio atque alio tempore vel ferimus vel aliud quid facimus. de hac electione satis suprâ. Alia est aeris electio, videlicet propter situm regionis: non enim eadem eique parti cæli efficacia. de hac ager hle.

Ἡ δὲ τὸ ἀνεπίδητον, haud est obscura quæstio. Sanè omnibus notum: in Septentrionalibus insignem fertilitatem, non minorem in Africa & Ægypto. Alibi diximus: in Angot Æthiopiæ provincia toto anno vertente feri ac meti. Hæc igitur vt cognitu facilis: ita in promptu statuunt dubitationem ad causam inquirendam. At non in promptu statuunt causæ cognitionem. Nota loquutionem huic vñtatam. Ἡ ἑσθητοῦ ἀνεπίδητον. Quamobrem, cum videamus à frigore subus terram calorem cohiberi: non ab re esse videmus, vt frigida loca sint fertiliora.

Ἐπεὶ δὲ τὸ ἀλλαν. vulgè dicunt exteris paribus. Si par, inquit, cultus adhibeatur, & calor & frigus multum faciunt. Sed refert huius compendium solutionis ad ea quæ superius dicta sunt. Ea erant: calorem per se agere: frigus per accidens: quia corroboret calorem. Non tamen exhauriunt hæc dubitationem: sed potèd querendum, quia potèd dubitatur, equidem sic dicam. In locis mediis, vbi & multi calor & multi frigoris sunt vicissitudines, fouebit radices Hyems intercluso calore tepor, qui est in confinio frigoris abscondentis & superuenientis æstatis, euocabit ex adultis radicibus & succulentis egregiam stipulam: calor accedens spicam formabit: æstus eandem coquet. At in Ponto, vbi æstus nullus, calor minimus ac breuissimus, vnde vbertas illa? an ita soluendum? fruges haud egere multo calore, eas præsertim quæ proueniunt frigidis. Non enim Triticum, sed Secale, sed Hordeum, sed Bryza.

A itaque posse perfici. Ad hæc in Ponto & Sarmatia æstuosos esse quotidam dies, non ignoramus propterea quòd ager ille vdius imprimis, atque ob id facillè effluet. Nihil feruidius luxosis locis, vbi sole tacta sunt. hæc de frigidis. In Africa & Ægypto alia ratio, quam feruoris. Non enim in Arabia prouentus par. Solum in Africa iubeat vdius, qua aruum est. Sola namque ora maritima fertilis, cætera vasta est: vnde & Barbaria dicitur: quia bar eorum lingua desertum significat. In Ægypto Nili beneficium populare, quocirca paucis diebus perficitur leges. Quòd si diuturni temporis egeret, vt nostra: non vtique toleraret subiectos frigiditates. Angot, tamen in eam non inuehit limus Nilus, æstus imbribus, istæque validissimis recreatur. Hyeme tepores fauent, quales nobis in equinoctiis.

B Ἡ δὲ τὸ ἀλλαν. Alia pars quæ aerem considerat sanè repetitis animaduersionibus. Aer, inquit, & tempus afferunt aquarum opportunitates & ventorum: vnde prouertium narum sit: Ἦνε φῆσιν, ἡ ἀερίων. Allusio concinnior Latine: annum ferre, non aruum. Hoc etiam in octauo Historiarum, iisdem penè verbis, περιεργασίαν αἰθέρος. Expuncta quæ ibi legebatur, negatione: sicut & hle. Ne cum Eraimo audeamus incipere, qui in ἀλλαν, suo deprauat arbitratur. dixit ἡνε φῆσιν. quia vim facit Hyems calori, quem coeret subter terram.

Ἦνε δὲ τὸ δῖον. hoc cum acre componit, satis redè. Situs enim est affluens terræ non vt terra est, sed vt sic, sub hoc eolo. Παλλὰν γῆ. Ostendat præpoderatæ situm: quia terræ tenues, alicubi feraces sunt. Causa est non in concretionem, sed ab euentis externa. Non nimis saepe complurunt: tempus infolantur: mediocriter perflantur.

Ἦνε δὲ τὸ ἀνεπίδητον. Quæsiuerit aliquis vniuersalem terrarum electionem. Ea, inquit, optima soli ratio quæ multum paritur Hyemis. tale est in Gallia circumpadana. Si enim non sunt Australis obnoxie regiones, fructus præcipitatur: & herbidam facit segetem ac rubiginosam. Tertio ἀνεπίδητον: bis suprâ: hle Atticæ communis generis. Nota loquutionem: ἡ ἀραδὴ χῆρος χειμῶνος δῖον παλλαν. δῖον, non sanè hle, eget, bona regio non eget, imò fruatur. ita explicandum.

D δῖον τὸ ἀραδὴ χῆρος ἡ παλλαν χειμῶνος δῖον παλλαν. etiam notabis pluralem numerum, παλλαν. Non enim ad eundem sententem multis opus habet, vt ita coactus dicam, Hyemibus. sed in singulari, multa Hyeme. non qualem suprâ, ἀσπῆν, vocabat. γαλήνην. terræ sunt, quæ & ferunt & perficiunt. Non quales est in quibus semina dicebat suprâ, ἀνεπίδητον.

Ἦνε δὲ τὸ ἀνεπίδητον. Iam obtundi scilicet conqueratur accuratus lector terdno tot repetitionum. nam quoties hoc dictum est? Ἀν ἀνεπίδητον. Respondent hæc superioribus, quom dicebat: ἄρα τὸ ἀλλαν τὸ ἀνεπίδητον. Oportet bene verlatam esse terram: vt rarefactionis beneficium accipiat ab Hyeme

ab hyeme. dixit autem *οὐκ ἐστὶν ῥαγίδος*. quia supra dicebat: præcipuum excursionem efficere gracilia. *Διὰ πέντην*. Cùm hyeme calor atque iuventus in radice diu fuerit colubatus, primis quibusque teporibus crumpit. Conueniunt hæc quoque cum superionibus. *τῆς ἡμετέρας*, & porro, *τῶν ἡμετέρας*. *ἂν ἔσθ' ἄλλοι*. Tam celestiter tanta capiunt incrementa, ut videantur excedere computationis rationem. Hoc enim est,

ῥα ἔσθ' ἄλλοι οὐκ ἀλλήλων ἔσθ' ἂν πῶς ἀλλήλων. præter modicum videntur aucta, si quis recipiat quantum prævertebantur ab his quæ tepidis extiterant locis. *Ἀλλὰ ἕξ ἀετήριον*. Iam verò antecedere illas, sicut & alias tardiores. hoc est, *ἡμετέρας* ἕξ τῶν ἀλλήλων τε. *Ἐξ ἡμετέρας* Rationem reddit eleticitatis. vehemens sit impetus collectionis, propter diu collecti iucentiam, qui scriptum capere non possit. *Τὰ ἕξ ἀετήριον*. Tertia pars de seminis electione. hoc etiam quærebatur de arboribus: utrum præfaret, deponendis virgibus sumere de melioribus, an deterioribus. *Ὁ πῶς μεταίτια*. nequa fiat in melius mutatio. solumdem consilium præter votum optimi cuiusque. Sed ira sciendum: ne hæc mutatio in peius, si de meliore capiatur, id est Theodoros adducit illa, *ἰσθ' ἂν ἴδωμεν*. Sicut etiam omisit, *ἢ ἔσθ' ἡμετέρας*. Nam sanè inepta ratio. non enim fieri potest, quin semen in agro de deteriore deterius habeatur: quæ ex eo sicum trahat principia depravationis, quæ alterius arbori bonitate nequeant emendari, quoniam igitur tota hæc sententia futilis, alteram subdit.

Ἐξ τῶν ἀγροτέρων. Quæ sint in bono prognata solo. Quia & si sunt postea mandata minus bono, suam tamen præstantiam tuentur bonitatem, vel totum biennium. Satis sanè efficaciter in sententia ad tollendam infirmitatem de generatione. *Ἀμφοτέρων*. Tam ut arbor ad iugem, quam in agro cateto ad arbores. dixit autem *ἂν ἔσθ' ἂν ἀλλοις*. quomodo etiam loquitur Aristoteles.

Lego, ἕξ τῶν πῶν. non autem *ἕξ τῶν ῥαγίδων*. *Ὁ ἀετήριον* autem. Quisdam addunt *ἀετ*, utroque modo visitatum est: *ἂν ἔσθ' ἄλλοι οὐκ ἀλλήλων* per intelligitur aer.

Theodoros, *ἕξ τῶν ἀπὸ ἐπιπέδων ἡμετέρας*. Ex quo illud quoque palam fit, quod in quæstione veritatis. Minus bene, non enim norum est id de quo dubitatur, imò valde controuertum, sed ipsa dubitatio. Ut causæ dubitationis sint manifestissimæ: res de qua dubitamus, obscura. Sic Græcè non ineleganter: *τὸ ἕξ ἂν ἔσθ' ἂν ἀλλοις*, τὸ δ' ἂν ἔσθ' ἂν ἀπὸ ἐπιπέδων ἡμετέρας. *Περὶ τῶν ἄλλων*, supra cetera. non: sed ad cetera: ad ita scilicet calidi, frigidique ratio temporis. cum cæteris. *Ἀπὸ πῶν*, ἕξ ῥα ἄλλοι, graciles, vitari que. vitarios apud Latinos, vitarium, esse ab euentu, aut extrema vi, τὸ autem à natura: à natura verò vitiosum. *Ἀσχηματιστὸν ἔσθ' ἂν ἀλλοις*. Vitis magna ex parte fecificat, non potuit peius. *ῥα ἔσθ' ἂν ἡμετέρας*. Pro sua estimatione ridiculè, quid enim existimant fruges? *Ὁ πῶς ἕξ τῶν ἀλλήλων τε*. Sicut & arbores detruncatæ, nihil ad rem, &

addidit de suo, arbores. *Ἐξ ἔσθ' ἡμετέρας*. Semina capi similia, non proficid semina. Nam cui similia? imò ex terris similibus est terra, in qua feruente in his facturus. Et omisit, ut dicebanus, *ἕξ τῶν ἡμετέρας*, & *ἢ ἂν ἴδωμεν*.

CAVSIT XXXIII.

XXXIII. *Capitulum septimum. Conuenire debere tam temporibus similibus: seu quæque tempore prouenerit ad eorum, fructum feruere de cura & abstinere.*

PH ἕξ τῶν πῶν ἕξ ἀετ. Ad fastidium hæc repetita penè omnia, priuatim veiò ἔσθ' ἀετῶν fieri debere rationes us locus, quæ tepida sunt: serotinum, frigidum obus.

Alioquin hæc præuenire tempus iuuen: illa præuenari præpostero utriusque incommodum. hanc plana sunt omnia. *Ἐξ τῶν πῶν ἕξ ἀετῶν*. Aeris inconflantiam vocat inæqualitatem: itatiffimè quidem in plurali numero, varietas enim est in multitudine. Propriè verò dicitur ἀετῶν ἕξ ἀετῶν diuersitas eisdem temporis partium variatorem. At ille accipit *ἀετῶν τῶν ἀετῶν*, ἕξ ἀετῶν τῶν ἀετῶν est in gradibus partium ἔσθ' ἡμετέρας. Verbi gratia, Veris dies, si alius tepidus, alius gelidus fuerit, utque conuenit Metaphora iustum est à superficie corporum. At locus frigidus non est ἀετῶν ἕξ ἀετῶν ad calidum, sed ἀετῶν ἕξ ἀετῶν. Nemo dicat, contraria esse ἀετῶν ἕξ ἀετῶν, at ille contraria ἀετῶν, ἀετῶν ἕξ ἀετῶν ἕξ ἀετῶν. *Τὰ ἕξ τῶν πῶν ἕξ ἀετῶν*. Sci licet τὸ ἕξ ἀετῶν præueniunt contra naturam suam. Corruptantur ergo, quia *ῥα ἡμετέρας* partur fructus. Nam serotinum Triticum requirit æstus, ergo nebulis vernis corrumpunt flores: & itæpe rubiginescit, ut Setale. Ipse non exhebit nosam τῶν ἀετῶν ἕξ ἀετῶν, sed iustum nauat, ἀετῶν ἕξ ἀετῶν. *Ἐξ ἀετῶν* quid hic agat, viderendum est. Imò ἀετῶν ἕξ ἀετῶν ἕξ ἀετῶν si verò ἀετῶν ἀετῶν triuicis sit, serotinus frigidus: differtur enim contra eorum nam etiam fructus ad æstus: et quæque partur. *ἕξ ἀετῶν ἕξ ἀετῶν* Fructus tempus respondet tempore conceptionis. serò concipiunt: serò ergo fructificat.

Ἐξ ἡμετέρας. Ex serpio in priuata natura Fabarum, & Hordei. horum utrunque, tiam post, tum ante Hyemem feritur. *ἕξ τῶν πῶν* Marturè ferunt fabam, ne vitatur æstus. Item alia de causa, quia dum floret, amat aerem pluuium. Quare si serò feratur, serò floreat: ergo post vernas pluuias. Item alia ratio. cœnuit enim est quod Petro: si geletur scapus, pro vno illo plures succedunt.

Ἐξ ἀετῶν. Ratio vititatis. raram esse Fabam, talia dicebat supra, esse *ἡμετέρας*. in ipsum ergo sese aqua induat. *ἕξ ἀετῶν*. *ἕξ ἀετῶν*. Quam diu floret, quoad de floreat. *ἕξ τῶν πῶν ἕξ ἀετῶν* ἀετῶν ἀετῶν. Rubiginis scilicet. *ἕξ τῶν πῶν ἕξ ἀετῶν*. Hoc & supra, videm verbi, quibus addit, *σφαλλίζονται* & mox remedium *ἕξ ἀετῶν ἕξ ἀετῶν* ἕξ ἀετῶν non tamen penitus ab ea nona liberat vini, sed τῶν. addit causam. Quia vinum habeat ærimoniam, ea scilicet fouetur illa saligo: ne tam facild diluatur umbribus. Sal non additur, quia nimis exiccaretur. *ἕξ ἀετῶν ἕξ ἀετῶν*.

Caent à vino erucz. ita hoc iudicio non tam conicratur à vino lallita, quàm abiguntur erucz. Τὸ γὰρ ἄλλο. Nactus hic ab alterato Cactens femine occasionem, excurret in ea quæ iam toties danti, de principiorum mutatione, quam totæ postea lequuntur plantæ. Axioma. αἴα γὰρ ἴσχυρὶς quæle principium, alia quæ à principio. Εἰ δ' ἴσχυρὶς. Maius argumentum. Nam si solis alimentis mutantur plantæ, quæ alimenta loqui de ecut principiorum rationem, quanto magis ipsis mutatis principis? ὁμοίως ἔσονται. Et numerat mutationes, & formarum, & eorum quæ pendent à formis, scilicet & plantarum & fructuum.

Ὁὐκ ἄνευ. Ordinem quandam statuit. Vt primum radix mutetur, deinde stipes, postremò fructus procedit per manifesta. Nanq; de his omnibus itæ iam. Ἀποδεικνύει δὲ. Legem ponit rei quæ non pertinet ad opus rusticum, de quo hic agit, sed ad solam cognitionem. Non expedit, inquit, postquam deslorat, paulatim prodere, neque soles experiri, sed optatâ frigora. Ad dicit etiam, ἰσχυρὸς, respiciens etiam alias à Græcia regionis. ἔσονται δὲ ἴσχυρὸς de fructu dicit. mirum verò non est, à sole suggested à nubibus nō peruri

A mirum sanè. sed de rubigine tantùm intellesit.

Ἀποδεικνύει. Quæ supra αἴα. repetita omnia.

Lego ματεβαλλαι τε ἄλλαι: aut defendendum, ἴσχυρὸς. non ἰσχυρὸς. nebulæ nanque rubiginem creant. Nili nubes intelligat pendente, non imas hærentes. Et ἴσχυρὸς ἰσχυρὸς, non autem ἴσχυρὸς.

Theodoros ἰσχυρὸς δὲ, refloreat. floris continet emissionem. ἄλλαι δὲ ἄλλαι supra, Vites abique flore, alia compositione. hic est ματεβα. Σὺν καὶ ἴσχυρὸς. Tabescit desideratur. Ζωοποιεῖται. Fertificatur. imò verò animal creat. Nam cum fructum edit, fertificatur, ut supra. De μίτητι. Acerbitatem. non hic solū, neque primum errat: ut acerbum cum acri confundat. licet, ἀγροῦς, feroces. At aliud ἄγροῦς, aliud ἀγροῦς, apud Aristotelem. & ferox aliud quàm ferum. ferox ous in Scythia, quæ nullis errat custodita pastoribus: at ea neutiquam ferox. ferox Alexander in Clyti cæde, intra oppida moenia ferus nunquam. καὶ τὸ ματεβα ἰσχυρὸς. Theodoros longè aliter, neque hic implicatus hæret. sed illud minus fideliter ἰσχυρὸς ἰσχυρὸς, feruet faciens. Ἀποδεικνύει, inflatiles. infeliciter ambiguo verbo vicius est.

B

GRATIAS TIBI DOMINE IESV.

IVLII CAESARIS SCALIGERI IN QVARTVM DE CAUSIS PLANTARVM Theophrasti, Commentarij.

CAPVT I.

S. Capiti argumentum. Quod non quædam arbori feruntur sine degenere, quæ feruntur quædam, non degenere, quæ tamquam illi indolentibus videtur. quæ arbori cum sine volubilitate feruntur, tamen non fructus sine quibus quæ annis facti reuocant. feruntur habere in se principia non solum ad hunc, sed etiam non per hunc. uti generi fructus numerat, arboribus quæ annis annis degenere.

ΠΕΙΘΑ ἰσχυρὸς αἰσχυρὸς. Antequàm præcens caput aggredior: operæ precium facturus videor, si more meo, totam quasi in tabella expictam libri huius faciem spectandam statim. Comparabitur enim iudicium nostrum, cum antiquorum sedulitate. Igitur post duplicem cognitionem: vnam simplicè ipsius naturæ plantarum: alteram, quæ cum arte coniungebatur: nunc expedit super his, quæ narrasti, quæque ex ea narratione iam planè cognita sunt, quæstiones ali-

quot: cæterùm tam confusè, ut vestigiati similiores, quàm docentes videatur. Primum nanque agit de seminum degeneratione, quam materiam millibus aliquot versibus interpositis iterum versabit. Quemadmodum rursus de rubigine, ac de temporibus sationum. de quæ leguminum floribus, & quibus iuuètur fruges. Interea pergit porro ad longè diuersum argumentum, nempe de seminum duratione: de qua tamen, atque eorum conseruatione rursus hoc eodem libro. Nam sanè hoc priore loco importunè introducti: diceret enim institutam de generatione tractationem: ad quam mox redit. Posthæc addit ad plantarum fructificationes, quarum finem paritur, tum ad ipsam generationis propagationem, tum ad vsum nostrum. Is sanè affectus cum sit fructuum, non autem plantarum: tamen illico subdit plantarum affectus, de specie-

rum

rum mutationibus: quem tamen coherere oportet cum ipsa degeneracione, de qua bis hic. *Æ*-quæ turbulenti itam, cum fructuum tractat vium ob animalia: postquam adiungit rationes, quibus illæ florent, quæ natura cum sit & florum propria, & frugibus peculiaris: tamen subicit vniuersalem assuetum, nempe feturam: cãtque in maximè vniuersali ambitu, nempe omnium plantarum. In fine verò capitis, quod superiore agnabat libro, querit quamobrem pulilla semina multifera sint. Nunc particulatim prosequamur.

Επι το 3ον. Cum multis modis proueniant plantæ: in eo modo qui omnium maximè communis est: est autem is à semine, sicuti supra declaratum est. Dubitat quibus uter validiore genere semina sint imbecilliora: ex debilibus, fortiora. Robustiores esse arbores, quam eas plantas, quæ annua proueniunt opera ab his tamen annuis prognata. Semina validiora esse, quam quæ profertur arbores. probatio. Celerius enascuntur hæc annua: sterius arbores: facta vitrorumque sub eodem tempore inuenc. vegetiora videtur ergo, ad hæc ælætia similia dubitatio. Quare tardius arbores maturant fructus suos: atque contra decuit: maius enim vis. Tertia ad idem, diutius sub terra morantur arborum semina: celerius enascuntur annua. hæc est prima pars capitis huius hæc continens ducepciones. In secunda, ut soluat eas, statuet principium quoddam, à quo deducet multa notata digna. Videamus partem hanc. *Κατα το 2ον.* Hoc etiam permissa totius operis dicebatur.

Η 1η εστι ερημικη, η 2η 3η. Primum 2, significat hic, saltem aut, quippe. est enim ad hunc modum diffusivus: aut omnia, aut quæ lenem habent. Sunt enim sterilia quædam. dixit *ερημικη*, à *ερημια*: non quemadmodum supra, cum distinguebatur, & assignabatur *ερημικη*, sed hæc *ερημικη*.

Δια το 3ον. Prima questio. Quare non respondent matris robori semina vigore patris debiliora namque est vegetioribus: ut arborum seminibus annuorum. *Αμφοτερον 3ον.* Modum hunc loquendi per aduerbium etiam supra vidimus. In vtrâque tam patet hoc quod dicimus: ut neutiquam sit controuersum. *Και η 2η η 3η εστι διαιρετικη.* Potest hæc esse quarta questio præter superiores, hoc secundo loco posita. Ut sit etiam querendum: quomodo ab imbecillioribus proueniunt robustiora: nempe arbor est semine. Puta à picea, Cupressi sive semine: aut quod longè magis exiguum, Fici, tam grandis moles. Verum non est questio hæc à superiore separata, sed eadem reciproca. Si arbor valida, semen debile: ut à valido de bile, ita à debili validum. *Τη 2η εστι διαιρετικη.* Hæc est probatio *3η*. *Διαιρετικη* posuit enim hæc debilia, illa valida ex seminibus. Ostendit ergo signa. annua lata non mutantur, sed sibi similes fructus ferunt. arborum semina mutantur, & ferunt deteriora. Alia probatio: arborum semina tardè formantur in stirpem: annuigenarum semina citò producunt. hæc illæ, non tamen

A absque nostra dubitatione. Nam & prior probatio falsa: & secunda non simpliciter vera. Nam tamen Vitis è grano proueniens infelicer sit, quam quæ Malloleo: non tamen omnibus euenit arboribus. principio non vili syluestrium. Ac cepe Glandem, Pinum, Piceam, Laricem, Allicem, alias. nec minus valent è matribus multæ. Nam Persicus, & Pugnus ex otibus optima: neque vni glandes alia veniunt nobis ratione. Quæ omnes arbores partim magnitudine, partim fructu sunt insignes. Altera ex parte longè magis annua mutantur. multo namque maior in eo mutatio est, quod amittit speciem, quam in eo quod amittit in specie gradum. Mutantur enim accidensia sola: at Vitis deterior enata è lato semine speciem non perdidit, sed accidentium ea collegit. At frumeta & aliorum formas amittit validius, atque alius essentiaibus differentias præcipuas specierum diuersas. Secunda verò probatio non continuè vera est. Si enim consideres substantiam, ad est corporaturæ constitutionem: proportio duabus constat rationibus. Prima est. multi fructus arborum vel duro, vel alioqui consummati regimento sepe inueniuntur antequam hinc, atque medullam summittat, multa ei opus est mora, multa interpolatione. quare non erit debilitatis, sed roboris argumentum. Altera eubussonis ratio est hæc: arbor est longè operis otior. iudicatur hoc magnitudine, duritia, crassitudine. hæc et quoque tangenter inhiat.

Κατα το 2ον. Alia questio. validiores cum sint arbores, lentius tamen opus suum perficiunt. quippe lenius coquantur fructus.

Επι 2. Probatio roboris à munimentis, quorum differentias superioribus explicauit tractationibus. Nunc eas triplices repetit. sed partim cõfusus exemplis inuoluntur, partim non conueniunt. Nam coriacea simul ac lignea componat tegmina: quorum exempli ducit in Olea, & Purno, primo loco, quæ proposita erant in secundo: *Ελαιον*. Tum miscet vtrumque, *η 2η εστι 3η*: à *η 2η εστι 3η*, in Pyro, vbi est conium in Vite, vbi est lignum in Malo, vbi est item corium. Neque facit ad rem quod subdit: *η 2η αυτη*, & c. Adde, inquit, quoddam istorum quædam etiam pulpa obtulcuntur. at tanè cum illa pulpa non feruntur. Itaque non propterea fit ut terius prodeant. Sed illi conueniunt intentione, quæ dicit scribis eod. Plurimum enim putari, quod essendum sit. itaque illud sit, non iterum hæc loco: si est ratio, quare lenius coquantur. Aut non iterum intentione, si referret ad tardam edulscionem postquam lata sunt. *η 3η εστι 3η*: altera intentione demonstratur pars. annua robustum semen habere, duobus modis: aut enim nuda, aut non multum amittatam præterea præteruenit esse amittit illam. Idcõ dixit: *η 3η εστι 3η* nuda non sunt. At: *η 3η εστι 3η* *αυτη* hæc est minor syllogismi propositio. Maior illa, non fuisse naturam iohetam ut fouerit munimentis: propterea quod satis interni roboris indidisset. Constat autem hæc in axioma illo semper naturam imbecillioribus adhabere præterita, quæ

borez totum sibi haurire succum, qui fructibus debeat. exemplum apponit animalium, quæ magis pingua, minus succunda. hoc supra quoque dictum est. Nota loquutionem serui variatorum, neutro, scilicet, *ἴσθι*. tum *ἴσθι ἰαννίς*; aut corruptè, aut malè: vel *ἰαννίς ἴσθις*, vel *ἰαννίς ἰσθίς*.

Tot *ἴσθι* *ἴσθι* *ἰαννίς*. Conclusio, qua partem hanc absoluit, negando hypothesis illorum qui putabant, robur esse seminis causam citate generationis. *ἄνθ' ἰσθίονος*. Quæ sunt inbecilla, fecundiora. *καὶ ἰσθίονος*.

Tangit nostram objectionem, sed frigidè admodum diluit. Responso in contemptu sua est. ait enim, *ἀλλὰ τὸν πῶν ἰσθίονος ἴσθι ἰαννίς*. nescio quom leuantem in his vel deprehendit, aut quam aliena iudicat à proposito. quandoquidem tam hæc sunt femina, quam illa: tam est cupressi, planta vna ab vno semine, quam tritici planta vna. *τὸ δὲ πῶν ἰσθίονος*. Nunc causam reddit,

quæ arborum lata femina degenerent. quia vitatur, cum diutius oportet ea sub terra detineri.

At hic duo animaduertenda. primum, non esse verum, *ἰσθίονος* *ἴσθι*. non enim species mutatur, sed bonitas & pulchritudo. alterum, quod staphylagria in hortis nostris, in aruo milium annum integrum sub terra manentem abique vlla mutatione: post id tempus exire. De huius moræ causa in sequentibus ipse multa dicit. vbi videmus in similibus duos usus euectus. Nanque palma ex offe iatro prouenit optima & pulcherrima: olea nequaquam. at harum femina insignem habet asinitatem. & prunorum seminibus habemus prunos nobilissimas. proinde alia est excogitanda causa. Saxis liquet, ipsam cuique speciei certas esse differentias: ad eam vt & humidæ non nisi in terra, veluti Medica, & Porulica: & sicæ in locis humidis, vt Tropa aquatica, & Hydrochelidii, & Periscaria. Ad hæc, dicebat ipse, peculiaris quadam natura visum in arboribus tantam sedem sibi vindicare. Ita semen aliud alio perfectius: quoniam tota species alia specie perfectior, vt Palmula, id semen satum seruat eadem generi: vt parentis elegantiam in sobole repræsentet. Aliud perfectius alia ratione: quoniam scilicet totius plantæ nobilitas in illud transfusa est. Videtur hoc in tritico: cuius neque radix, neque stipula nullum sui specimen edunt ad videndum. Quamobrem è contrario etiam aduerſa ratione fuerit imperfectum: quia scilicet in pericarpium transfusa sit plantæ vis, tale docemus esse Gargarum, & Pyri, Malique femina. *τὸ δὲ πῶν*. Quæ terræ sunt, scilicet facultates plus posse, quam semen ipsum, vult igitur femini cum terra non euenire. quid? nullane terra inueniri poterit, quæ non sit aduerſaria? sanè potest. Veluti si mitis Pyri semen sibi seratur, vbi sylvæstris Pyrus orta erit. terra illa propitia est ad eam toti generi vt spon tæ de suo effuderit, abique vilo seminis adiumento. *καὶ ἴσθι ἰαννίς*. Alia causa, arborum molem sibi deponere, sibi que attrahere succum qui fructui omnino debeatur. At hoc ni-

hil est. est enim in iis item quæ serculo seruntur, moles eadem, ac fortasse maior, sed ratio, quam supra diximus. cui addi potest, operosior em esse arboris conformationem, quam vt de potentia (seminis ad actum reducatur. In quibusdam tamen, vt diximus, constat ratio comprehendi perfectioris. *τὸ δὲ πῶν*. Suprà dicebat de quantitate: *ἴσθι* *ἴσθι*: nunc de tempore, *ἴσθι* *ἴσθι* *ἴσθι*. Nota *ἴσθι* non solum *ἴσθι*, sed etiam sunt. est enim nature *ἴσθι* *ἴσθι*. Nota loquutione, *ἴσθι*. satis erat *ἴσθι* *ἴσθι*. sic alibi diximus ex Plauto: aliquot viginti dies.

Itaque, inquit, tam paruo tempore non multum eis licet attrahere alimenti. sanè ridiculam rationem. Non enim trahunt arbores vna die, quod illa dies sit milleſima: sed quotidie quantum fert eorum captus, eadem proportione *ἴσθι* *ἴσθι*. nouella, vt nouella arbor: vetula, vt vetula. itaque non proce dit illud quod ait *ἴσθι* *ἴσθι* *ἴσθι*: illud quod addit: *ἴσθι* *ἴσθι* *ἴσθι*. non duo manent, non mutantur: sicut qui per flammam transiit in mare. Suprà quoque dicebat, manere ad tertiam vique lationem. vbi non eorum hoc hæc cum iustitia quaesitio. Non enim querimus quare in diuersas translata terras degeneret: hoc enim pulſta querendum: sed cur in eadem terra, in qua ortum est oleæ semen, satum non exeat in arborem, quæ sui simile ferat semen. hoc excusso illud postea quæremus. Ea quoque femina, quæ in terra natali non degenerat: puta triticum Thracicum in Thracia, quare degenerat translatum. Pest quam fecundum quæſitionem, tertia exoritur: Quare etiam in meliorem terram translatum deterior fiat. Nota *ἴσθι* *ἴσθι* *ἴσθι*. *ἴσθι* *ἴσθι* *ἴσθι*. Ostendit proportionem. quod continuato tempore contingit arboribus, id euenit annuis iteratò. Nota *ἴσθι* *ἴσθι* *ἴσθι*. non enim vetula sunt femina, quæ nata sunt anno tertio: sed trahunt intellexit ab initio primæ lationis, ad illam tertiam. *ἴσθι* *ἴσθι*.

differentia, super qua debuit querere. arbores sunt semper deterioris vsusque aliquando etiam meliores. Huius rei causa est, cultus magis, minusve accuratus, prospecterum differentia (vt supra dicebatur) & solium, & annus. Deinde repetit, quod rotius dictum est: triticum *ἴσθι* *ἴσθι* *ἴσθι*. *ἴσθι* *ἴσθι* *ἴσθι*. Mirum, triticum degenerare, cum sit validius. Addit rationem, quam dabat supra in arborum cacocarpia: nimis ali copioſe. Hoc & alibi: temporibus vsusque triticum ahire in lolium ab nimium succum. Ergo succulentius esse lolium videbitur: at non est. Imò verò tum calidus, tum siccius: quia de causa tenet etiam caput. & omnino lolium refert proportionem quasi tritici sylvæstris. Quare non tam est mirum, triticum delabi in naturam infectoris, quam è contrario omnia restitui quandoque in pristinam tritici naturam. Etiam illud cõsiderandum. non enim videtur lolio triticum validius, sed è contrario, sic ex coneectione, tum ex communi

vnum crassum, & multa tenuia. Illud autem idem, vnum in ieiunio: supra *ἀμαρῆς* in nucibus abellina tamen minus toglande pinguis, plus toglande durat: qua est omnium sicutissima nucum, & quasi fœrea natura. Ceterum de glande quod i minime eum penè omnium fructuum durat: sanè verò minime omnium, que tegitur cortice, neque biforem habet eum, neque pertusum, neque admodum ab aëre vitiatum duraverit, adeò tamen celeriter vitiatum, ut etiam Castaneæ, etiam Malis ipsi antevertat. Quin addatur huic rei miraculè hic in Valeoia non alio remedio curari posse, quin corruptatur, nisi aqua medietur, ut contra sit, quàm quod pro corruptionis causâ proponeretur, cum dicebat *ὕδατος*. *Ἦ τῆς ἀσπίδος.*

Tertia causâ quam nos in Persici nucleo designamus, ipse in cicere acrimonia, in lupino a amaritudine, ciceri supra saluginem. Omnino habet cicer aliquid, quòdque vnum eiat, quòdque abstergat, quin cicer ipsum nigrum adeò resistere dicit corruptioni, ut tamen eum crotium, tamen proveniat, si leatur. *Ἦ τῆς ἀσπίδος, ἰδίου.*

Ὁ δ' ἀμαρῆς. Nunc frumenta cœa comparat. Duae causæ, quaræ plus hordeo, plus leguminibus daret, prima est, calor, altera, præsidium mularum runcarum: quorum vtrunque salium est. Lupini enim sunt longè calidiores, etiam ipsum cicer: neque in his dubitandum, minus verò de tumens: sum plicæ, nanque cuticula tegitur, eâque tenuissimâ hordeum duplicè legumina verò etiam corio, còque & lentio, & crasso, sed quia humidus hordeis, & laxiore ebberetione, offensè proprius est. Quod autem addit de leguminibus: rara esse: ne id quidem verum est, patet id ex fabarum lætore: densissima enim est: tum in pistrino, quippe farina eius densior, neque solutius, ut trinet. Quæ admodum ne illud quidem admittendum, dulciorum quendam inesse leguminibus, qui non inist tritico. Nò enim in lente, que plurimum astringens in cicere vilo, quod & subialium fatetur ipse, & omnibus consensum est vnum eiere oculta acrimonia, quam ipse quoque supra inavebat: non in lupinis, qui sunt amariissimi soli phacoli dulces suavitium tamen minus quam cœtera corruptuntur. *Ἦ τῆς ἀσπίδος.* Nò significat hic inedi, sed pertandi.

Ἦ τῆς ἀσπίδος. Quod alibi tones hie quoque regionis beneficis ac maleficis multa fructibus debent, adducit historiâ de agro Apolloniæ & Cyzecenon quibus fabæ durent diutius. Causas non apponit: sed potius excusat, quod hie hæc tractant: atque occasionem factum comparationis seminum: in causâ investigationem, prudens fecit, cum eum non intrusionem enim inuestigari facilis est, nam li Cyzicea faba propter cœli frigiditatem incorruptior est, quemadmodum triticum in Avernus: ad Apolloniæ ea causâ est inuisilis, regio nanque calidissima, & Epiroticus tractus totus pinguis, sicut: ut de pabulis est apud Aristotelem in histerius.

Legomena, non *ἀμαρῆς*. Nam & in primo lib. etiam corruptè legebat, *ἀμαρῆς*.

A Theodorus *ἀμαρῆς* perire, hoc alibi pro doro castigamus. *Ἦ τῆς ἀσπίδος, ἰδίου.* Omnis *ἀμαρῆς* & tamen oportet. *Ἦ τῆς ἀσπίδος, ἰδίου.* sanè id hoc significat. Ceterum cum petianæ omnes turgendo dant: hoc est *ἀμαρῆς*, pinter: capiti dū fuit ab ambiguo verbo, perambulatur, apertus.

C. A. P. T. III.

III. capiti argemmon, & acemiter causa, quare quædam ceteris quædam ferit ex non sua, semper ferit, simul quare ipsa perit rancore generationis ceteris sic ferit, ut perit, ad quæ perit invidiosum.

B Nunc *ἀμαρῆς* *ἀμαρῆς*. Quod quæ ferat in duobus generibus, arborum & frugum: quarum nunc in ortibus, quibuscumque materiam quonque, coniungit coronarum, quemadmodum supra etiam in cœta bat simi phryganica, & coronaria: sunt enim generis eiusdem omnia hæc: neque differunt, nisi vilo, nam quod verò tandem corona est, ut loquiam tractari eius materia mereatur? Quærit ergo, cur quædam cito, ferit alia lata prodeat, aut nonne causam esse fœcitatem: talia est coronaria, inflexe de fructibus, nanque arbores etiam coronas dabant, cotinus, que reus, pinus, laurus, edera, tilia, vitis ipsa, quin ex Agno apud Anacreontem, hæc oest prima capitis pars. Altera causam docet duplicem, quare semina reponantur, que pars cum superioribus necesse est vbi quærebat, que, quatenus, quemadmodum durarent. Tertio loco, redit ad causâ generationis & ortus: in cuius rei explicatone claudit caput. *Ἦ τῆς ἀσπίδος, ἰδίου.*

Ex hoc corrupto loco sentus is cheicitur, quædam non degenerare, talia nò reperire, scilicet fecum simikem parèti, hæc posterior portuicula, de fide ratur hie. *Τὰ εὖ ἀλλὰ.* De brassica dicit, *ἀμαρῆς ἰδίου*. verore, hic esse mendum, non enim verum est, non mutari, mutatur enim in rapum, id quod & feripsum est alibi, & comperit in nobis etiam dixere quidam, in sinapi degere, hæc, si locis asperis leatur. Hoc ergo fuerit eorum exemplum, que mutantur, non autem primæ partibus huius, que dicitur *ἀμαρῆς ἰδίου*. Nota verbum, *ἰδίου* dicitur: acceptam à parente reponit, quod autem intellexerat, Brassicam mutat, liquebit ex illis. Supra dicebat, *τὸ ἰδίου* pro mutare, bores mutare. Brassica est *ἰδίου*, excusat igitur, cum subdit: *ἀμαρῆς*. est enim Brassica *ἀμαρῆς*. Itaque: sic fortasse legendo est, *τὸ ἰδίου* *ἀμαρῆς ἰδίου*. *ἰδίου* dicitur, *ἰδίου* dicitur, tum que sequuntur, hanc fortasse manus corrupta sunt. *Τὰ εὖ ἀλλὰ.* Deest & verbum, & præpositio. *Ἦ τῆς ἀσπίδος, ἰδίου.* quomodo differunt. *Ἦ τῆς ἀσπίδος, ἰδίου.*

D Non est ista status ad præcedendum dicit, quod Græci *ἀμαρῆς* *ἀμαρῆς*, ut frumentacis. *Τὰ εὖ ἀλλὰ.* ostendit dicitur ferat, plana sunt omnia. *ἀμαρῆς ἰδίου*. Hic est terre fruges philosophi, qui ab elementis omnia deducunt.

habēt, in quæ vires intendant suas. Nam quæ tan dem ocymis, porriue natura communis cum cucumere, ad celeritatem generatiouis. tam diuersa qualitatibus, tam alium ad nascendum facilitate. De coriandri tarditate quid dicemus? an sicci tate sit in ocymis grano haud minor. Quodd si cae fias deducat (vt facit) à debilitate: nonne ocymum robustius Porro? victum nanque porri: ocymis lignosum, & in Abissinis arborea penè speciei. Sed in coriandro caulantur siccitatem: quoniã seminis pellicula ligni referat duritiã. At ipsium apium? at beta? non sanè lignea. Hęc nõ negariam, siccitatem differre nascẽdi tempus. itaque macerata omnia cicidus produunt. Hoc sibiipsis comparata: at in speciebus cœlestibus non respondet ratio. Nam si quædam non sibi constare semper, & tamen sibi semper sunt eadem: non erit caua ab elementis. *Αγρια λιν.* Sanè in Beta inæqualitas, si modò mensẽ tantũ ponit, aliã annũ integrum. Nam quodd addit *συνι̃τ̃ι̃ τ̃ι̃ π̃ι̃ε̃ρ̃ι̃ μ̃ε̃τ̃ι̃ π̃ι̃ε̃ρ̃ι̃ τ̃ι̃ β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*, id est, contumaciam quãdã: sanè nihil ad Beta: que non sibi constat. Quid igitur? inquiet aliquis, si negas à qualitatibus: quoniam semper crasis eadem sit: at quõnam modo à forma? siquidem forma quoque semper eadem? respondeo. Forma sanè semper eadem: sed forma hæc, ea demum est, vt hanc de se det inæqualitatem. Metaphora in voce. *απειρημένη*, hic enim est affectus ciborum ab igni. nunc facit affectum à calore naturali. Non mã: coctio nanque dicitur hæc quoque, posset quispiam non indodẽ Beta hanc inæqualitatem ad calis statum referre: quippe alia atque alia luna satum semen id, puta cum in Leone, cum in Virgine, crescente, plena, decrecente, Martem respiciẽte aut Saturnum: in signo fixo, mobili: sic: ascẽdente item boe, vel illo. ad quod sic nos: Primum, non fixiã tantam diuersitatem: deinde, aliis quoque omnibus fore id vt etiam erit: at non euenit. Nota loquutionem à *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃ μ̃ε̃τ̃ι̃*. subdit enim: *συνι̃τ̃ι̃ τ̃ι̃ β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*. Aut deest verbum in superiore parte orationis. aut in posteriore? consuetudo abusat.

Tã *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*. Hic quoque sine verbo villo sic passim imponit personæ. Quis enim causas supra cognoscebat tarditatis à qualitatibus, nunc confusas, licet contrarias producit sub alia facie, nempe tam frigida: & humida, quã sicca, vocat æstius. sub quo titulo profertur nobis celeritatem procedendi. & duos simul affectus componit: vnus est, *αγ̃ρ̃ο̃ς*: id quod tractatur in proposito: alter *υ̃γ̃ρ̃ο̃ς* *τ̃ι̃ β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*: scilicet æstatis nascuntur. quia tolerare nequeit hyemem & tamen alterum calidum est, ac siccum, ocymum: alterum frigidum, & humidum, cucumis. Adde tu etiam portulacam: eũ tamen æstatem haud ferat lactuca, hyeme vigeat. *Θυμαρίον* A. Mirum inquit, de sbrotano, id cũ sit calidum, neque æstus vult sed teporẽ: quoniam imbecillum vitur: neque pari potest hyemes, quoniam qualitas est contraria. Hoc monet nos: ne quis coniungeret ipsum cum iis calidis, quæ pro-

pter similitudinem requirant æstatem, vt ocymum: neque cum frigidis, quæ propter contrariam qualitatem suauit æstate, vt cucumis. Vbi manifestũ impugnatur, cauta deducta à qualitatibus clementorum. Non tamen declarat quæ sit illa imbecillitas ab rotone. tamen si foliorum cõcretiones percipiãntur, inuocetur Ocymum omnium flaccidissimam. Tã *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*, euãctus tot obiectiõibus reflectit cursum ad incensum moderationem non esse calorem cautam germinationis. ratiocinatur autem sic: Omne acre calidum, non omne acre germinat. sequitur conclusio. Exempla sunt, à porro, & saturnia, & aliis.

Δ̃ι̃ *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*. Format calidi vires ad hoc humiditatis societate: neque tamen cuiuscumque humiditatis, sed cuiusdam. ita frenum imponit currentibus animis nostris ad diuisionem. Nam latet porrum satius humoris intus habet, nec minas Getulam, quod est carpe genus æstic. cũ iam igitur priorem incensum, quæ calori vim illam attribuebat, circumscripterit humiditatis deinde hanc astraxerit ad modum cœcum: ore erit iterum, atque ait *μ̃ε̃τ̃ι̃ τ̃ι̃ β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*. Iaso sanè iudicio: Si quodcumque curd germinat, *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃* arbitrat: non enim possum intelligere quãnam sit *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃* *αγ̃ρ̃ο̃ς* *τ̃ι̃ β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*, *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*, quãnam sit huius eucrasie latitudo, si Lactucam simul complectitur & Ocymum. ita per alia multa discurrens. *Ο̃λι̃ος* H. Aut esse coronarias siccissimas: sanè iusto. at cũ addit *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*, *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃* non est ferendum. Lactuca princeps est oleum. Respice deinceps ad alia. sanè prouocat ab hac sententia, cucumis, anguria, pepo, cucurbita, portulaca, beta, atriplex, bistorta, iprachia, cuiusque cognate species alie lapathorũ acetosorum: borrago quoque si non est humida, at ne sicca quidem. citam Ocymum in ab eo dicitur humidum. Δ̃ι̃ *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*. De corona

riis tantũ hoc etiam alibi dicit. Maximum verò attrahendi vim proficitur, si ne importare quidem in edes audeant aquam, sub quibus teãis infensas habeant coronarias: ita vt aduerbium illud *αγ̃ρ̃ο̃ς*, religiofam admodum fecerit sententiam. hoc vulgatum erat eius temporibus. Infensabant enim coronis Græci, ad eũ vt muliercule quædã ex eo ministerio solo ad viuendum quæsum facerent. H̃ *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*. Altera Capitis pars, alieno loco. scruari semina duabus de causis, tum ad ferendum, tum ad vitum hominis. Vtitur autem variis modis, aut pro cibo, vt lactucis: aut pro edimentis, vt sinapi. Ergo vel simpliciter, vel interpolitatis: nempe et quibus succos exprimimus.

Χ̃ι̃ε̃ρ̃ι̃ος H. Ad quadriennium vsque constare vim ob generandum. Vtiorẽm gratẽ ad id iunilim, ad alia vitem: velut, inquit, frumentum ad vitum hominis. Ergo si vitra quadriennium producit vitum sui triticum, diutius durat quã aliorum fructus qui teguntur testa lignata: contra quã supra dicebat ipse. Tã *β̃ι̃ε̃ρ̃ι̃*. Duplex sententia. prima, vt vitum cuique speciei tempus attribuat. altera, vt cuique secundum ætatis tractum facultas sit ad generandum vel

porior,vel deterior. α $\mu\eta\rho$ ξ $\tau\acute{\omega}\nu$ $\zeta\acute{\omega}\nu$. Quia
 ne animalia quidē toto tēpore vitæ succūda sunt.
 Cæterūm obicūra verba sūnt, $\alpha\epsilon\tau\epsilon\rho\tau\iota$ ι $\mu\epsilon\lambda\epsilon\mu\iota$ Φ
 $\mu\epsilon\rho$ $\mu\epsilon\iota\sigma$. quid $\alpha\epsilon\tau\epsilon\rho\tau\iota$; quid $\mu\epsilon\iota\sigma$ α $\mu\epsilon\lambda\epsilon\mu\iota$, præ-
 tetūm aoristū icnitus. Animalia defectū esse
 generandi facultate, quæ fuerat in ipsorum vitæ
 primordiis, $\tau\epsilon\lambda\iota\sigma\tau\epsilon\iota$, $\mathcal{N}\epsilon\mu\epsilon\mu$. de hinc intelligit.
 Nam de principio non enūciat. hōmā enim iē-
 mens a pta tūc ad iēmētē ob generatōem: at
 animalia per iūta vitæ iūcepta, quōicūca non est
 bona comparatō. Non enim planis iēmēn cum
 animalī e cōferendū, sēd planta eōm animalī
 planis iēmēn eōm animalī iēmēn. $\kappa\alpha\iota$ $\gamma\acute{\omega}$ $\iota\epsilon$ $\tau\acute{\omega}$
 $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Scilicet iēmēnibus principium est ad gene-
 randūm vique ad certūm tēpūm quod reliquūm
 est, ad cibū vīvū, quāsi quādam appetū est: hoc
 etiā infra dicit. Duos esse fructū sines hōsce,
 præstare autē prius posteriori. Ideo naturā,
 quæ accommodat ad alēndū, ait esse appendi-
 cē illius, quæ instituitur ad generatōem. id
 quod rāmen verūm non est. Omnia nāque pro-
 pter hōmēn factā esse dīspūamūm in eōterici-
 cis. & magnūm præceptor dicit, nos esse quōdamō
 do finē. quāmobrem appellat etiā $\mu\epsilon\lambda\epsilon\mu\iota$
 $\mu\epsilon\mu$. α $\mu\eta\rho$ $\alpha\pi\tau\epsilon$ $\alpha\iota$ $\mu\epsilon\iota\sigma\tau\epsilon$ $\delta\iota\omega$. Ve principium
 hoc generandi in iēmēn, sicut quāsi sines, ut $\mu\epsilon\iota\sigma$
 hīc sit $\tau\epsilon\lambda\epsilon\sigma$. Nam quod Theodorus legi $\alpha\mu\epsilon\tau$
 $\mu\epsilon\mu$, neque enūciat oratōem, neque iēmēnæ rē-
 spondet. Nam si $\tau\iota$ $\iota\epsilon$ $\tau\acute{\omega}\nu$ $\mu\epsilon\tau$, designat iēmēn
 quōnam modō cōhæret oratio sic τ in iēmēn-
 bus est principium, quod potius quāsi iēmēn
 statueret. Sententiæ quoque obstruēt eūm dicit,
 $\alpha\iota$: quāsi Non enim est iēmēn, quāsi iēmēn. quod
 si quis Theodori fautor (quo in numero nos
 quoque nōmē nostrūm volumus prōstiteri) ma-
 lit $\tau\iota$ $\iota\epsilon$ $\tau\acute{\omega}\nu$ $\mu\epsilon\tau$ ad animalia tēferre: is etiā ptius ha-
 beat negotiū: eūm sequentiā verba præcedēn-
 bus aptare nequiverit. Quid enim elicit in ani-
 malibus illud, $\tau\iota$ \mathcal{N} $\alpha\mu\epsilon\tau$, $\alpha\iota$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ ξ $\delta\iota\omega$ $\mu\epsilon\tau$? An
 dixerimus hōmēn, postquā defierat genera-
 re, mensis infertū debet id quod de captivis mu-
 liberibus facient Canabali. Nota $\delta\iota\omega$. ut iēmēn
 in ætate priore habent formæ utilitatē, quā
 $\alpha\mu\epsilon\tau$ appellat, in reliqua nil nisi materiam.

Tū δ $\alpha\mu\epsilon\tau$. Tamēti duplēm sūi præstat vīvū,
 tamen habet nōmēn à potiore hoc. $\delta\alpha\iota$ ξ $\zeta\acute{\omega}$.
 Ex vīvū eōmūm loquēdi declarat bipartitas
 hæcæ facultates: ut dum vīvū, sicut aptū genera-
 tōem, rēctū sūm. Est enim iēmēn plantæ eōm pen-
 diūm, potentia (ut loquuntur) plantæ, quæ futura
 est. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, scilicet \mathcal{N} $\alpha\mu\epsilon\tau$. \mathcal{N} $\alpha\mu\epsilon\tau$
 $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Quia loquitur de okenibus, addit: etiā
 illis euenire. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$
 pro eo, quod alibi, $\alpha\mu\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$
 $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Opimē comparat oua. est enim plantæ iēmēn-
 bus oium simillimū: quia in se habet v-
 trunq; principium generatōem, materiam &
 formā. Abolita formā, quæ erat proprie vel
 pullūm, vel pūcēn, vel alia cuiusmodi: reliqua est
 ad eibūm materia. \mathcal{N} $\alpha\mu\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$
 comparat ætates duas, genitalem & sterilem: nūne ge-

nitatis partes inter se confert. novella minus esse
 apta procretionibus. Vbi in reddenda causa duo
 bus vitur momenti orationis, non sine insigni
 etheacia sententia. primum est in verbo $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$
 $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$: quo etiam supra vtebatur, eūm de ai bonū
 robore loqueretur, firma, stabili, constanti.
 Alterum est in illis: $\alpha\mu\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Ipta ita si-
 bi sunt profectio mīrica verba. Quāsi iūven-
 eula illa sint sub ferula nūmē humiditas, quōm
 vocat hie alienam, ad generatōem iēlicet, non
 autē ad constitutōem. Eam redūcit ad mō-
 dum naturalem, partim elaborandū: hoc est,
 quod ai $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$: partim segregandū ab ea quæ
 vitilis est: hoc est, $\alpha\mu\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. viturque sit à ca-
 lore naturali. Ipse etiam in sequentibus addit ac-
 tis beneficium: & alio loco, terræ. Aut enim,
 quōdam sata non statim prodire, quæ nondūm
 supra terram ex eōda sūt: in sūm terræ pēctici.

\mathcal{N} $\alpha\mu\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Post id tēpūm, non iam exha-
 lare alienū, sed vitos partes illius, quāsi supra
 dicebat vitam. itaque prius sentētere, mox ta be-
 cere. \mathcal{N} $\alpha\mu\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, non tēctetur $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\tau\iota$ $\alpha\lambda\lambda\alpha$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$
 sōd intelligit, $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, dixit, $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, quōd hīc
 agit $\tau\iota$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$; non itētm, sēd rēctiorū, quāsi na-
 tura curat $\delta\iota\omega$. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Primo
 loco dixit de iēmēn potestate atque aptitudine.
 Secundo, de generatōe actū. Nūne tertio, de
 pōgressū. Illa erat sū $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ prima: hæc est $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$
 $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Hanc expediti cōd ab iis feminibus, quæ
 sata ac vegeta iervatur ætate, quāsi sicut à pē-
 fectus pēctiō. Scapus enim est plantæ pēctiō
 quæ dān: in si minibus $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ pēctiō iōtēn
 quōdam. Ergo ab hæc illa, dicit autē $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, tra-
 ctūm pēctiōem: sicut a tētm eius, fructūm, $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$
 $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$.

\mathcal{N} $\alpha\mu\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. tres ætates agnoscit, novellō-
 rum, vetulorum, $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Hanc esse optimam,
 vetulorum proximam, ratio. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$
 quia de hæc ea multas ethalationibus, & vitēno
 eōctōne. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, Scilicet quām novellis.
 De puritate constat, in novellis enim dicit hīc
 $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, sicut & supra, de quāntitate, ebrū
 dicit, $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, quōd sentēndū: intelligit puram
 ipsam esse vberiorē: non autē totūm tōi eō-
 paratū. sēd notandū ac curatūm id. Supra dice-
 bat principium generatōem esse in si minibus
 eōnstare vtrō ad certūm vique tēpūm. Post id
 quōd iūpēcti, non esse nisi materiam ad alēn-
 tum. At hie in novellis idētm, $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ non di-
 cendū: in femine sēmp inesse materiam, siue
 ipsum vitēn sū, siue cadaver, siue vitus, siue
 novellūm. Itaque non propterea in eo non agnoscat
 etiā formā, quāmobrem dicit, $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Vtrun-
 que obtinet & principium illud, & materiam, sēd
 plus materię. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, ex potestate generatū
 di, & superfluo illo humido, alieno ab illa pote-
 stare. ideo appellavit ipsā, $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$, id est sūe-
 eōctā. $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$. Ad eōdam nūmā hanc
 habitudinē, ut plus de hæc vetulis in eaulūm
 pēctiōne, quā vel illis ipsi $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau$ propterea
 quōd minus habeant succū. Sicut etiā de
 arboribus dicebat: quā eam ob causā etiā

steriles aliquas. **Πασι δ' ἴσ'** addit etiam a-
 horum contrariam sententiam. Quemadmodum
 toties dixit, imbecilliora citius aut facilius moueri:
 sic hic **ὅτι ἡ ἀκαταρσία**, ex aliorum sententia
 quam deducit ab olerum natura. Tum isti causæ
 quam affert ab imbecillitate, adiungit aliam. ἡ
 ἀκαταρσία: minus igitur habent, quod elaborent.
 Et respondet illi: tam vetula, quam media
 nouellis esse potiora, propter consumptam su-
 perfluum humiditatem. Vis autem contradiçtionis
 in eo est, quod ÷ vetulis prodeat citius caulibus
 propterea quod sint imbecilliora, quam mediæ
 ætatis semina, quæ omnibus rationibus iuste æ-
 teris tam nouellis quam vetulis robustiora. Sunt
 siquidem **ἐπιπέποιτα**, ἢ **ἀντι αἰψή**, noua autem
 sunt **ἡ αἰψή**, ἀλλὰ τὴν ἀλλοτρίαν ἕρπον. vetula verò
 ἕρπον αἰψή, ἀλλὰ ἕρποντα ἰσχυρά, ἢ **ἀπὸ τῆς πάλαι-
 στος ἡσυχίας**. Sunt enim inter confirmata illa,
 & quod dicebat **ὅτι χρονοζώνον τὸ γένος**, ἢ
πάλαι φθίνον. **Διὰ τῆς ἡσυχίας**. Probant il-
 li contradiçtionem ipsam similitudine. Vetulas
 arbores esse debiliores: at eas celerius fructus
 suos eoquere. optima similitudo: quia **ἡσυχία**, τὴν
 ἀκαταρσίαν περιέχει. efficacior enim scit oratio
 nem. postquam posuit, δὲ ἄλλοι, addidit etiā, **ὡσπερ**.
 Τα δ' ἰσχυρά. Quæ veti stata ætate sunt
 arbores, & plures vt edant fructus ac meliores
 at rardius. id quoque fore dicunt in causiscedendo.
Φαίνεται δ' Nunc interatui iudicium suum.
 & reperit, quod dicebat, de humoris coitione.
περὶ γὰρ ἡσυχίας. vetulioribus apparatam esse mag-
 nis fuerit celeritatem. **Τὰ δ' ἢ τῶν
 παλαιόχρισ.** Senectutia eadem iisdem verbis. **Κα-
 ταρσία**. Quod supra vocabulo apertiore **πέψις**,
 & **μοχ**, **ἡσυχίας** summa rei est. Vbi minus
 pensis, citius opus expediri. **Ἐπι δ' ἴσ'**. Adun-
 git etiam à radeibus causam. Minus valere vetu-
 litarū radices. Minus alie, contentas pauco succo,
 non abfimilis versatur imago eorum quæ dicit
 in Tusulanis Cicero de anculæ cibo, & athlezæ.
 Rationes illius in radicibus æquummitatis
 multæ: breuiores, multantur enim: aut simpli-
 ciores, abfimpis quidem fibris: aut ficciores:
 quæ propter exiguo egent alimento. **Ὅτι γὰρ
 ἴσ'**. Alii quoque generi eundem assignat affi-
 çtum: quippe **ἐπιρροζώνια**. quæ plantæ non sunt
 diu viuente, iis radice multa opus non est. quare
ὅτι τὸ αἰὶ ὡσπερ φθίνου. Simul ergo tum citò pro-
 deunt, tum conformatur scapus. Exemplum petes
 à trimestribus. **Τὸ δ' ἢ χρονον**. Optimū præ-
 ceptum, quod suum cuique præscribit, ac statuit
 tempus. Hoc dicit, nequis putet omnibus idem
 competere Ætonis tempus, postea quàm lecta
 fuerint. Naturam autem percipi ex obseruatione
 quæ super sensum. hoc etiam abbi dixit.

Ἀλλὰ δ' ἴσ'. Quæ supra collecta sunt ad ca-
 pita quasi quædam generalia, similitudine qua-
 dam induxerunt nos ad hanc præscriptionem.
 Cæterum priuam de singulis scotium aliter
 multa produca esse ab auditoribus. Ita scilicet excu-

at ab obsecutionibus. in us ergo iudicandis ex-
 cecere nos oportere, comparatis naturis om-
 nium tum inter se, tum cum aliis. Exempli gratia
 (quod & hie factum est) collata namque iuste
 coronaria cum coronariis, olera cum oleribus,
 vitraque hæc cum arboribus.

Lego per initia capitis, quemadmodum mo-
 nebam in Commentariis, quoad quis felicis ex-
 pediat veritatem. Et **τὸ περὶ τῆς**, non autem,
περὶ. Et **ἐπεὶ τῆς ἡσυχίας**, non, **ἐπεὶ τῆς**.
 Et **ἡ αἰψή**, aspirat. sic ut ad finem capitis: ἢ
ὅτι, **αἰψή**, ἢ **ὅτι** ἀλλὰ. ceterum, ac si diceret, **ὅτι**
ἀλλὰ. Et **τὸ δ' ἢ τὸ αἰσθητὸν** non **ἀσθητὸν**.

Theodoros, τὸ τῶν ἀσθητῶν. Betarum dis-
 spartas, durum in Beta sibiipri comparata.

Α' περὶ τῆς. Dicitur enim: data itaque interpretatio.
 Durum est à dei ira: ἡσυχίας Tragicæ dicitur.

Τὰ δ' ἢ τῶν ἡσυχίας. Aquam affertunt inferunt, potius.
Διὰ τῆς ἡσυχίας ἢ **τῆς ἡσυχίας**. Perennitas his, iumentisque proxima. Fortasse nõ
 rectè dicitur sic. studium mihi, & Didymo pro-
 ximum, id est in eum studium est proximum. Di-
 dymi pestuacia: qui propterea **χρηλατῆς** est ap-
 pellatus. **Τὸ δ' ἢ τῶν ἡσυχίας**. Materiam sem-
 inam annexam, non est semini annexa, sed in semi-
 ne annexa formæ.

Ὅτι περὶ ἀσθητῶν. Cum scilicet elemento
 illo in eolum. iæpe vocat **τὸ ἄσθητὸν** elementum.
 & itanẽ forma elementum est, de qua hie sermo.

Στοιχεῖται, ἢ **ὅτι αἰψή** ἢ **ὅτι αἰψή**. con-
 stant enim sibi, & quasi pressiora, pereociōis
 que seipfis redduntur. duph cuius arguta illa Theo-
 doro. Semina ius quasi iuris esse. non enim fru-
 stra positum est illud ἢ nempe vt arguam illam
 emolliret. **Πέψις**. Digestio. qua iæpe buac
 ad significatum vt: vt Columella. **Διήρησις**
 ἢ **ὅτι αἰψή** **περὶ τῶν ἡσυχίας**. Mox causam agunt. non
 mox: non enim iust ordines euident, sed proxi-
 ma celeritas edendi caules. **Ἄν δ' ἢ ἡσυχίας**
τὴν περὶ τῶν ἡσυχίας. Semper enim seriora cibi maioris
 sunt. Non minimus error viro **Græco** ex articuli
 facultatis ignorantione. Designat enim subie-
 çtum, τὴν περὶ τῶν ἡσυχίας: quod prædicatum sicut
 verbis illis: cibi maioris. Neque. Latine dictum: sunt
 cibi maioris, pro eo quod est, maioris egent ci-
 bi. **Α' ἡσυχίας**. Semper vigenti. ien be nos,
 ingenti. **Τῶν**. Se perficere possint imò
 eulem perficere. est enim ipsi, eaulis, **περὶ τῶν ἡσυχίας**.

Μεωχθῶ. coniugatur. non exprimit. Est enim
 & forma, & materia tota in tota. itaque miscen-
 tur, non coniugantur: coniugantur quæ sunt a-
 çtu separata. **Πεπετρωμένον**. Antè macera-
 ri. Radiculum, si putat, materiam macerari, quæ
 tamen exeoquitur calore innato: tantum abest
 vt maceretur: maceratio namque à liquidis. At
 hie, quod macerari vult, humor est.

CAPVT IIII

1111. Capiti æquummitas. Dicitur esse plantarum
 perfectissimum: γὰρ ἡσυχίας τῆς ἡσυχίας, ἀσθητῶν
 dens

deus alioquin rationem alteram qua pertinet ad generationem. *A* erudus. Crudus quia inutilis ad escam. Tamen

quicquid est, in genere perfectum est. Quod si superiori generi comparetur, imperfectum iudicabitur etiam homo. nihil perfectum simpliciter praeter Deum. Sanè laxiviscula fuit veterum philosophia multis in locis: quaeque non nisi cognationis iocet fundamenta. *A* r' vni' dicitur.

A ΤΟΠΟΝ Α' αὐτῆς. Quoniam cautus reddidi generationis, propter quas tetigit ea, quibus agnoscitur perfectio plantarum: et quod dubitationem: quo naturae consilio fiat ab imperfectis generatio. P' omne est Salicis & Vini. Hoc quoque loco non nihil est, quod excusamus. Præcipuè eiusmodi generationem dicit hic? Nam si est in semine: non fuit imperfecta. si est à talca: tale redditur in generatio, quale accipitur à generante. quid igitur mirum? nulla hic mutatio fit. Deinde non rectè dicit, Vinum imperfectam esse tum maximo est viui vitædum pecoribus, tum semen fert, quod & Latinum habet nomen. Samara namque dicitur. vidimus solutionem. *A* m' vni' dicitur. Quæ vel non gerunt fructum, vel gerunt inutilem nobis: videndum quid agat hie τὸ ἀπὸ. integrum enim esse videbatur abique illa præpositione. *ἴσως τὸ ἀπὸ τῆς φύσεως*. non ita est. alius enim icinus esset. Quippe sic. quædam arbores imperfectæ generant, id est fructum ferunt. Hoc non vult ille, sed illud. Quædam arbores generantur, id est præcedunt ab imperfectis, id est à seminibus imperfectarum. Sed tum obstricti verbi genus: actuum enim φύσιν, videtur, *ἴσως τῆς φύσεως*, esse oportere. Sic etiam loquitur Cato: semen de Cupressis, & de Pino.

ἴσως τῆς φύσεως. Præsertim, quædam *ἴσως τῆς φύσεως* par, sic accommodat verbum actuum, *ἴσως* scilicet semina, *ἴσως* magnas aiborum naturas, sumpta de imperfectis. Vi bana circumscripsero: *ἴσως τῆς φύσεως*, *ἴσως τῆς φύσεως* dicitur. signa: *ἴσως*, quia loquitur *ἴσως τῆς φύσεως*. *ἴσως*. Elegancia est, non necessitas orationis. ita Iureconiuli (vt ecce).

A τῆς φύσεως τῆς φύσεως. Odiosum verbum accurato philosopho. Nam quis naturam viliam vilius rei erudam dicat? quia fructus non sunt edendo? at venena omnia sic vocet. Quidam fructus sunt ad cibum alioquin. qui sunt, aut toti, vt Fraga, Mora, Tubera, aut non toti: vt maxima pars. Eas illorum portiones, quæ non sunt esculentæ, quis esse dicat erudas? qui non sunt apti ad cibum, aut sunt medicamenta, aut venena. Nihil enim sub sole est, quin sui viliam quempiam præstare queat homini. quippe etiam venena petuntur ad Chirurgiam. Quod si quarundam vires ignotæ sunt nobis (ignotæ sanè plurimæ: ac meo quidem iudicio longè maxima pars) at propterea non tollitur à re natura ipsa. Nam quod aiunt Peripatetici, quos inter etiam vacillat Auerrois, omnibus omnia nota esse: falsissimum est. Imò verè ne illa quidem, quæ sibi illi nota esse putabant, nota erant. Non enim recipi in intellectu species rerum substantialium suo loco dispersarum est: sed ad rem. dixit Vilmum erudam: vt rationem statueret, quæ sionis. erat enim *ἴσως*: Vilmum imperfectam esse. ratio: quia fructus

A erudus. Crudus quia inutilis ad escam. Tamen quicquid est, in genere perfectum est. Quod si superiori generi comparetur, imperfectum iudicabitur etiam homo. nihil perfectum simpliciter praeter Deum. Sanè laxiviscula fuit veterum philosophia multis in locis: quæque non nisi cognationis iocet fundamenta. *A* r' vni' dicitur. Solut. duplicè esse perfectionem ex duplici fine. Altera ad nostrum vium refertur, altera ad generationem: quod & supra docebamur. dicitur, *ἴσως τῆς φύσεως*: scilicet vni', & alias huiusmodi imperfectas esse. Signatè loquitur est. cum dicitur, *ἴσως τῆς φύσεως*, exprimit enim modum perfectionis. Nota, *ἴσως*: quia *ἴσως* est finis plantæ generatæ, vt generet. Alioquin vacat ipsa propositio. est enim ipsa *ἴσως τῆς φύσεως*. sed intellexit laxivisculè, *ἴσως τῆς φύσεως*, ipsam *ἴσως τῆς φύσεως*, intractu. at *ἴσως τῆς φύσεως* est finis *ἴσως τῆς φύσεως*.

E τῆς φύσεως. Obicursissima pars. patent priora verba: *ἴσως τῆς φύσεως*, vbi *ἴσως τῆς φύσεως* sumptum adiuè. Sequentia verba inexplicata. *Tὰ ἴσως ἀπὸ τῆς φύσεως*. Contrarium priori sententiæ est: *ἴσως τῆς φύσεως*, hoc est contra ipsum vbi que. ait enim semen omne datum à natura ad generationem. *Tὰ ἴσως ἀπὸ τῆς φύσεως*.

Huius partis verba parum coherent. aut enim hanc diuisionem hic parat: qua maturationes in fructibus agnoscuntur, coloribus, saporibus, densitate. Quid tum postea? profic: sed corruptis finis codex est. & omnino verbum illud, *ἴσως τῆς φύσεως*, nihil hic. Quare in tam desperata perplexitate relinquimus inanes interpretandi errationes: & ad alia.

E τῆς φύσεως. Expunctio medio puncto, & continuato recto cum sequentibus. Item lego: aut, *ἴσως τῆς φύσεως*, quod facilis corrigatur, *ἴσως τῆς φύσεως*.

Theodoros vir optimus boni consilii, quantum quantum potuerit ex corruptissimo codice diuinando expicari. Sed minis scita voce, *ἴσως τῆς φύσεως*, vassiles naturæ, dicitur. vt qui Sufennæ spiritualica riserit: habet ate hie, quod disuertat.

CAPVT V.

V. Capiti argumentum. Quædam etiam perfectæ incipit ad generationem. Omnia multas in plantis diuisari, quod principia generata.

E ΚΕΙΝΟ Α' ἀπὸ τῆς φύσεως. Mirabile simul erat, & absurdum, ex imperfectis prodire moles aiborum maximas, vt Vini. porro dicitur, absurdum esse, quod aliquæ perfectæ gignat imperfectas: vt è semine Cupressis Cupressus mas egredietur, qui nihil ferat. Hoc etiam in phryganis & olenibus alibi dictum est. erat absurdum, ex imperfectis ad escam prodire aliquid. Hoc erat ex semine absurdum. at verè absurdum, ex perfectis ad generationem prodire imperfecta ad generationem. absurdum pudere debuit naturam, quæ deseruerit officium. Tamen

hoc non est mirabile. facili enim est degeneratio propter impedimentum. At e contrario, si ex imperfectione ad generationem producat perfectam ad generationem: id verò ut non esset absurdum, sed commendabile, ita eveniret admiratione dignum. Hoc quilibet possit, quæret aliquis profectò non potest ex non generante quiescam heri. sed ex altera parte contingere: nempe ut ex immixto ad eam, utilis generetur. Ceterum tum penitus non enim in specie, sed in gradu. Exempli gratia: nunquam ex Vitis semine gignetur Vinus quæ iemen aptum ferat ad edendum: sed est sylvestris Pyri semine produetur Pyrus, quæ aliuduo cultu mitigata ferat clementum Pyrum. Tumultuose autem diversas congerit seminum species ad generationem: quorum hæc pauca de superioribus locis repetuntur.

Εὐπαιθετία. Non dixit ἡ ἄνθη, sed per participium, non sine magna significatione. Nam si ab alia facta sint absoluta: eum ab illo acceptam perfectam in similibus tenore servare debuerunt in locum refundere. ἡ ἄνθη ergo, in tractu illo τῆς ἄνθη. Omne quod gignitur est eisdem substantiæ cum gignente. Inquit igitur, ἄνθη. at illa erant, ἡ ἄνθη. non igitur eisdem substantiæ. Sic est illata causa admirabilitatis.

Καί τιν' ἀπὸ ἀρβυλάων. at, inquit, arbor illa de femine orta est: quare igitur non ad semem?

Εἰς τῆς. Ostendat exemplo, non esse ἀπὸ τῆς. quandoquidem arbores inveniuntur quædam, quæ fructum nullum eum: nullum tamen sunt è genere fructiferarum. Id evenit propter aliquod impedimentum. quapropter à feminis quoque laesione aliqua, hoc quo de agitur hic, evenire posse. Id eod. dicebat: ἡ ἄνθη ἴσως ἀπὸ τῆς ἄνθη. ἡ ἄνθη ἴσως ἀπὸ τῆς ἄνθη. ἡ ἄνθη ἴσως ἀπὸ τῆς ἄνθη. ἡ ἄνθη ἴσως ἀπὸ τῆς ἄνθη. ἡ ἄνθη ἴσως ἀπὸ τῆς ἄνθη.

Αλλ' ἴσως τῆς ἄνθη καὶ ἀπὸ τῆς ἄνθη. Tantum ab est, ut sit ἀπὸ τῆς: ut etiam videatur esse necessarium. dixit, fortasse: quia non est verè necessarium, quod potest non esse. & dixit, necessarium: quia præcepto deducit à materia τῆς ἀπὸ τῆς ἄνθη. Vitiari potest ergo semen: quia eius materia pati potest. Hoc autem est omni composito necessarium. ubi iucunda animaductio. Nam Cupressi semen satum, si sit ἀπὸ τῆς, gignit Cupressum marem: at in animalium genere non mas, sed femella est apud Aristotelm, καὶ τῆς ἄνθη. est etiam necessarium ex contingenti naturæ ordine: ut & hoc acutus agatur. Nanque non omne semen satum provenit: ergo inter hoc, & illud, quod bene provenit, medium est necessarium hoc, quod malè provenit. Excutitur & illud accuratius. Alibi e contra eum munem opinionem, ostendimus: femellam esse animalis affectum necessarium, non autem καὶ τῆς ἄνθη. Quippe alterum principium generationis. at hoc de masculis plantis dici nequit. non enim habent scum, nisi metaphoricè. An ergo sint imperfectione profectò in eo videntur

A esse: non tamen omnes: non enim palma. Quæ admòdum verò ieminis principia, atque etiam ipse postea productæ arbores depravari queant, satis liquet consideranti vulgares conditiones.

Τὸ ἴσως. Hæc autem plantam omnino toto genere sterikm, videtur absurdum. Quippe sic arguatur natura frustratæ operæ. hæc non necesse erat hic ponere: non cum ad rem faciunt. Sed abbi disputavit nullam esse arborum, quæ non ferat iemen. Ceterum & sententia falsa est, & probatio non bona. Quippe & Salicis species est, quæ nullum omnino fructum fert: & natura non erit propterea frustra, si non facit sementigeram. Nam quomodo ficerit non sementigeram, iisdem artibus aliam faciet, ubi volet. dixit, ἴσως: ut amplecteretur totam speciem. Nam in Cupressi specie non est, ἴσως: ite-mella nanque fert. ἡ ἄνθη. substantiæ verbum.

Ὅτι ἴσως. Hoc non solum exprobrat irritum naturæ opus, verumetiam aduerietur eis, quæ à nobis supra dicta sunt.

Καὶ τὸ πρὸ τῆς ἄνθη. Tri sunt: quæsto, exempla, solutio. Exemplis adduxit Vinum, & Salicem: quæ per ἴσως supra erant ἀπὸ τῆς. nunc repetit confutans superiorum quæstionem: & ait (esse controuersum iudicium de eis. at quânam de re? nemo negat Salicis fructum humanis epulis esse inutilem. addit autem consilium naturam Caprifici. Ferre nanque fructum, non esulentum tanten. ecce alium naturæ gradum. Nam in Vito nullum eis visigium Caprifici fructu natura pollicetur aliquid de facie. Similis enim est Olynthus Ficibus. Ceterum alium item gradum subdit, in Thymo. ferre quidem, sed ignotum sensibus: in flore nanque latitare. Explicemus hæc ranteperè confusa. fructus apus ad eam: ad generationem, Triseum apus ad eam totus, tuber: non totus primùm ad eam, non ad generationem, Vingus, Colocasia m: ad generationem, non ad eam, Abyntium. Eorum gradus tres: proba facies, & ei similes, quæ vtilis est, Caprificus: manit sicut motiis, Samarra: obicuriatissima, è Thymo. huic tamen postremo sententia moderandum. Vius enim in Thymi semine, quia in flore æquæ ac planta reliqua.

C *Αλλὰ τὸ ἴσως.* Non sistendum esse mentis agitationem in his: alias quoque subesse difficultates. Tum de Palma repetit. ubi ait, esse ἄλλου διὰ τῆς ἄνθη: eum tamen supra itegerit. Porro ex Cupressi seminis exiguitate, facile patere: quædam semina carere materia esulenta. Nota, *ἴσως* ἴσως τῆς ἄνθη, quasi ἴσως sit ἄνθη, quia est articulus. ἴσως &, *ἴσως* ἴσως. docent.

Καὶ τῆς ἄνθη. Gradus posuit alius alios ad vium eibi. & quia supra docebat etiam tempora vtilitatum: addit non desse quibusdam præsidia ad naturam illam conservandam. Caput postremò claudit frugum comparatione. Vbi & admittimus similitudines, ἴσως ἴσως, καὶ ἴσως ἴσως: at hic

at hic proficitur. At quod addit, *τι λευκά κίβδη* non conuenit cum prædictis in quæstionum differētis. Non enim est in frugibus mas & femina, *γίγνασι δὲ ἀγροί*: sed mutatio speciei. in Olenibus tamen est, ut in Spinachia.

Lego *δὲ κίβδη*, *δὲ κίβδη δὲ*, non autem *κίβδη* πάλιν quorundam.

Theodorus, *τι τὰ κίβδη*, quod perficitur minus bene. Non enim mirum esset, si quod perficitur, variaretur. Quod enim fit, non est. actio autem est actio entis. *τὰ κίβδη*, perficitur, quomodo diximus in Commentario.

CAPVT VI.

VI. *capitis argumentum. Quæ speciem mutent in conuersione in diffinitionem. Et quæ de causis. Quæ non mouent substantiam sed qualitates tantum.*

EPI δὲ ἰσοπλαγῆ. Quoniam instituitur dicere de his quæ mutantur quoad principia generationis, salua specie: nunc restabat eorum quoque causas explicare, quæ totas mutant species. Itaque ex Historiis repetita narratione rationes assignat. Simul docet, quæ in propinquâ atque atinam congenere mutant speciem, ut Triticum in Lolium. Quæ in longinquâ & à proximo genere alienâ, ut Linû in Lolium. In postremis, quæ non penitus amittunt speciem, sed faciunt rârùm, & qualitates potius, ut populus, intermiscet animabû proportiones quasdam. Deducit autem per omnia genera plantarum, fruges, frutices, oleas, arbores. Secundum quas materias capitis huius partitiones persequemur. Hanc tamen totam translationem dilatam penitus oportuit post illam materiam quæ postea sequitur. Væ ferò est de celeri facilitate exitu frugum & aliarum plantarum, quæ superioribus fuerat protinus annexenda. hoc igitur agamus. Ac primum quidem duos agnoicit modos mutationis, vnum naturalem, alterum ab arte. super utroque causas querit. *τι εἰ δὲ γῆ*. De hac ipsâ mutatione, supra quoque non pauca: & causas inuestigabat. *αὐτῆ δὲ ἡσὶ ἀμεινωμένη*: id est quod mutatur. Non enim ualuit naturæ conueniens, quod species quæpiam seipsam amittat, atque cum alia conueniet. *καὶ ἡσὶ ἰσὶ*. & propter naturâ propriâ. Quasi neque fumentum in Lolium, necque in Auenâ Zea mutari debuerit. causam vnam assignat infra. Quia mirû sit, si robusta mutantur in debiliora: & debiliora mutari in robustiora alia subest admirationis ratio. simplex enim admodum est natura frugum. Itaque eòdem parabilem atque propinquam habeant finem: vix videntur aberrare debere. *Μίση δὲ*.

fallium hoc: si verum est quod est in Historiis & in superioribus libris, & hic infra de Lino canit. *Ὁ δὲ ἐν τῆσὶ ἡσὶ*. Ecce artificii apparatu mutationem Tiphæ & Zeæ in frumentum causam

dat, macerationem. Tipham autem esse Secale, aut ei similia, alibi diximus. *Κῆπος δὲ*.

Abiurdum est, hæc sola pati: præteritum tantum Legumina quæ sunt imbecilliora, non panantur. nota loquutionem, *οὐκ ἐστὶν ἡσὶ*. Verbum excogitandum, quod significet spectare aut perimere, aut tale quod. *Ὁ δὲ ἐν τῆσὶ ἡσὶ*. sæpe subdit certo generi species per analogiam, ut alibi dicit: *τι καταστροφὴ τῆσὶ τῶσὶ ἀγροί*. hoc hoc loco. *ἡσὶ* est quædam corruptio, id est, vt loquatur vulgus Philosophorum, secundum quid syllogismus est talis. Egressio è natura speciei est corruptio quædam: corruptio est affectus debiliorem: Legumina sunt debiliora. *Ἐν δὲ τῆσὶ ἡσὶ*, alia miraculi causa. quum imbecillius mutatur in id quod est validius. Validius enim Lobum est, quàm vel Hordeum, vel etiam Triticum. hic est fallacia. Lolium est quali Triticum ferum.

Omnia agrestia sunt nitibus suis speciebus robustiora: quia ducent (solum habeant naturam, quæ nunquam abisistat. Mitia opus habent artis ministerio, quæ aliquid addit naturæ illi. Hæc accessio nisi ministerii illius perpetuatione conuertetur, abisistat. remanet ergo tum natura pristina illa fera. Non igitur sunt validiora fera nitibus: si mitia continent in se illorum speciem, ac præterea accessionem illam cultu parant. Sed ita censentur, sicuti pauperes: qui non habent quod amittant. Robustiora ergo panantur, sunt minus operosa à mitia secundum finem suum robustiora. plus enim alunt animalia quàm fera. Forma autem frugum data est ab efficiente propter finem. quomobrem illud robur in agrestibus est imperfectio. Atque circa sunt illa interpretanda: *τι καὶ ἐν τῆσὶ ἡσὶ* quæ ἰσὶ ἡσὶ. His propositis atque explicatis, in secunda capitis parte causas aggredditur. *ἢ τῶσὶ ἡσὶ ἀμεινωμένη*. Et supra, & alibi sæpe demonstrat, inter perfectionem & corruptionem, siue formæ priuationem, gradus esse quasi quosdâ, nêpe deprauationes aut diminutiones partium materialium aut qualitatum. Aut igitur quæ semina imbecilla sunt, aboleri: quæ fortia, resistere quæ mediocria, neque resistere integræ perfectione, neque penitus corruptum, sed mutari tantum, vt sit non corruptio formalis, sed corruptio analogia. Sic Triticum, quum supra quoque vocabatur *καλεσόμενον*, sit esse *εὐσφο* quendam. Præ se fert enim putredinis faciem: quia liquecit aliqua ex parte. non tamen verâ putredinis est: quia possunt in ea seruari principia generationis, tamen non integra penitus. Non quod formæ sint gradus: sed quod materia deprauata, sit ad illam formam suscipiendam minus idonea, quomobrem quæ proxima est forma parabilis sese induit. *Ὁ δὲ ἐν τῆσὶ ἡσὶ*, hic est quod nobis saltem. Vt negatis esse putredinem, at omnino confessa diffusio. *Μίση δὲ χλῖς*. Esse igitur in femine causam mutationis, non in radice, quia non fiat in segete quæ iam sit radicata. Non videmus autem legem mutari: est ergo radix.

qualis ab initio. ergo talis radix à semine. muta-
uit igitur semen: quia prius mutatum fuit.

ΟΨΟΝ ΔΕ. His de caulibus, inquit, nonnul-
li negarunt omnino degenerationes has. Ceterum
quibus *παρὰ φύσιν*. Si enim persuadetur
eis, non putabunt illas rationes esse *επίφυτας*. sed
potius *παρὰ φύσιν* in *τῷ ἐπιχρυσίου*. Euenire
namque ut sine vilo vel Tritici vel Hordei statu
Lolium sponte nascatur ab iis aruis quæ multis
imbribus opplentur. In imbribus ergo gigni
Lohum, non autem à primordiis Tritici seminis
deprauari. *ΟΨΕΛΕΣ*, dicit pluuiam temperatam
quam *εὐπύκνωτον* vocat Hippocrates: hoc à
cælo, quod sit causa: sicut est à simili regione: ait
enim *ἰσοβερύτων*. Nota loquutionem: *ἰσοβ*
εὐπύκνωτον *αὐτῶν* *καὶ* *εὐπύκνωτον*. Attica loquutio, &
popularis, non exacta ad veritatem. Non enim
quocumque facit Lolium quod nondum est: sed
extrinsecus sit, id est ab anni qualitatibus, ut na-
scatur. Hactenus secunda pars: qua sic transit
ad *ἰσὺν* *ἐπιχρυσίου*. Statim reprehendit hanc
opinionem manifestâ obiectione. Ipsa, inquit,
rebus videntur hæc obiectiones aduertari. Dixit
igitur, laxa voce: sic etiam dicitur *ἡμῶν*.

ΠΛΑΝΗ ΖῆΛΩΣ. A multis accepimus facta Tritici
Hordei uel semine, Lolii mellem habuisse. Iam
ergo non est inter alias enarum fruges, sed ex
illorum seminibus. Et dixit, *ΠΛΑΝΗ*: quia leges statu-
untur à Philosophis in natura, vel ex iis quæ sunt
semper, uel maxima ex parte, uel maiore. *τῶν*
ΔΕ *ΔΕ* *ΔΕ*. Suum nunc interponit iudicium: &
tria instruit, primum ponit iudicium suum. Se-
cundo loco declarat, quomodo fieri possit quod
ait. tertio respondet obiectionibus. Postquam
ergo demonstrauit sententiam illam esse falsam,
suam subiicit potè vera. Offendit ergo fieri posse
ab radice mutationem: Nam, inquit, necesse est
radices mutatas esse: si sint mutata folia. at folia
mutata esse, docebit postea. Sed nunc illud agit,
quomodo mutatio foliorum sit ab radice.

ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΔΕ. Cognatæ, id est connatæ
radices & folia, ac totius supra, cum statuebat plan-
tæ principium radices. *Εἰ δὲ τὸ γὰρ ἀπόφύτου*. Nam
à semine corrupto nihil prodire. non tamen tol-
litur illorum ratio. Non enim corruptio est generis
sed speciei. generis autem remanent primordi-
dia. sed illa ratio ualida. Radix ex semine: igitur
mutatur à mutato iam semine. hoc tamen non est
necessarium. Potest enim ab extrinsecis causis mul-
tis proba per initia radix postea deprauari: puta,
terra, imbribus. Nam hoc etiam uiuæ radicibus
translati euenit. Nota uerbum, *ἀπόφύτου*, genitale,
ἀπόφύτου *τῆς*. *τῶν* *ἀπόφύτου*, quod negari non
possit: quando est uiuæ nature commune.

Ὅδὲ δὲ μὲν. causam propiis explicat. si
corrumperetur semen: radices inerent. *τῶν*
ΔΕ *τῶν* *ἀπόφύτου*. Confundit quod sæpe facit infeli-
cissima didascalica. Nunc enim facit pro feminibus
& negat esse putrefactionem, sed *ἰσὺν* *ἐπιχρυσίου*
quippe dilui tantum materiam: in qua funda-

tur illud, Quantum Lolium præstat Triticum. Ita-
que dicit *τῶν* *ἀπόφύτου*: ut hæc *τῶν* non interru-
mit semen, sed *μὲν* *ἀπόφύτου*. Verbum hoc lignatum,
quàm *ἐπιχρυσίου*: designat enim per notatum præpu-
tationis *μὲν* plus quàm *ἀπόφύτου* quippe *ἀπόφύτου* sit in
tationis *μὲν*, etiam tractum ipsum. Et dixit *ἰσὺν*,
quia non destruit *τῶν* *ἀπόφύτου* sed vim tantum af-
fert. *τῶν* *ἀπόφύτου*. Vult stabilire quod
dixit, exemplo sumpto ab animalibus, in quibus
agnoscit duas mutationes: nempe aut in sexu, aut
pæter naturam. Nam si femella robustior sit,
semellam pariet. Sanè Peripatetici tenent hoc:

naturam semper in maris intendere generatio-
nem. Quocirca Philoſophus feminam dicit
esse naturæ *ἀπόφύτου*, quasi dicere prolarfionem.
Nam odiosa vox est, & peccatum signi-
ficat, metaphora sumpta à uatoribus qui
aberrant & prætergrediuntur iter institutum.
idè dicit, *ἰσὺν* *ἐπιχρυσίου* *ἀπόφύτου*. Si
est maior mutatio ad masculinam: etiam mu-
tatio ad feminam erit eiusdem ordinis: hoc enim
exigit vis comparatus. Appellauit analogiam:
quia genera plantarum maximè distant à
generibus animalium. *Δὲ δὲ δὲ τῶν* *ἀπόφύτου*.

Vulgatam rem narrat: terram capi debere pro
femella. Sanè pro matrice statuunt omnes.
& iam supra dictum est.

Ὅτι τῶν *ἀπόφύτου* nunc
explicat similiter uicem. Hunc modum Gram-
matici reddituum vocant: quæ quies propositis
sententiis applicamus exempla, comparatas res,
icones, analogias, inducitas, atque alia talia, quæ
digestissimè accuratè in Quarto libro Poetice
atque etiam iam dicta referuntur. *τῶν*
ἀπόφύτου *Δ*. Simul ostendit modum quo nascatur
Lolium: simul explicat rationem, qua id fieri
possit. Modus est, non corrupto penitus semi-
mine aboleatur plantæ forma, sed fit alia. Quod
uerò fieri possit, demonstrat, quum dicit plan-
tarum naturam uiuacem esse ac sanè uiuaciorem
quàm naturam animalium atque iccirco proficere.

Hoc posuit: nequis parem quæret in animalibus
analogiam, quæ quidem potius adumbrabatur
suprà, quàm quod re uerita esset. Satis igitur
habet natura seminis illius, si uiuat. Hoc demum
contendens, de conseruanda specie consilium, quod
poterit inibit. Si non poterit: admittet alteram,
non tam uolens quàm non inuita, modo sic loquitur
ἀπόφύτου. Et rei confirmat euentum, *ἀπόφύτου*:
quando etiam spontè nascitur Lolium. arguenti
fundamentum iacet ibi: Si de longinquo semine
& quiuoco fieri potest ut enascatur Lolium
multo facilius potest, utè conuenire proximo
nascatur. Tum ut auget argumentationis vim,
diffundit hanc *ἀπόφύτου* naturam etiam extra
Lolii ambitum ad alia genera, eaque non solum
Parua, & Phryganica, sed etiam grandia & arbo-
rea. *Ὅτι τῶν* *ἀπόφύτου*.

Si, inquit, animalium mutationem in-
uocatur: in semine fieri plantæ dicemus
istam mutationem: quoniam è semine mutato
mutantur

ipsa mutatio. Mutatio igitur per se miranda est in
his autem magis ob eorum priuata naturam, quia
tunt robustiora. hoc Ionianus ait in *Idem*. Τὸν ἄ-
ρτο, ex frumentis cum ex leguminibus. *M*
Ionianus mutatio talis. egressio ex genere. de generatio-
ne. Ἐν τῆ ἑρμῆ herbæ. ut illud: nec gramini
attingit herbam & tibi misit in herba est, Γα-
λάκτωρ. lactatio, lactescencia. *Συρίστη*. di-
spectio. sanè Latine vocis origo Græca est. vius
longè diuersus. *Τετρηχῆ*. continecenti-
bus, quia supra dixerat διήχου: solutis tabe subis
ad verbum. Κατ' ἀπολογία, ad portionem fati
obicitur. habet autem hoc cum animalibus pro-
portionem. ἀπολογία, de errore alibi rectè hic re-
sistere potius, scilicet corruptione, persistere in
sua specie. ut persistere in sententia. *Και ὅτι*
ἰσχυρῶν ἔστι μὲν ἄνθρωποι καὶ μεγάλα ζῷα
Nescio quare non sit Philoſophi iudicium sequi
tum humiles. Nescio quare non sit Philoſophi iudicium sequi
tum nam cur peruerit? crederet profectò præstat
orationem. *Τὸν ἄν ἰσχυρῶν*. hinc liquidò
fit mutationem oritur. vides orationis peregrini-
tatem. *Ἐν ἀλλοθῆσιν τῆ ἀπολογία*. donec
portionis structur existimatio non equidem hæc
intellectum. si quis ratione sequatur proportio-
nis. *Καὶ μὲν ἂν τερῶν ἰσχυρῶν, ἔστι ἂν ἄλλοθῆσιν*
ῥοδῶν, ἢ ἰσχυρῶν, & diminutio de cætero
incremento alimentò quæta legitur *μικρῶν, ἢ ἰσχυρῶν*
ἔστι τερῶν. & sanè loquutio cilet perambito
tota diminutio incrementi. Sed Philoſophus cõ-
plexus est omnes affectus, qui potuit euenire: au-
gmentum, diminutionem, deprauationem in qua-
litate, &c. Illa quoque omnia in nostris codi-
cibus desiderantur. Siquidem quodque ortum à
sua origine secundò incipiat. & certè, quid sibi ve-
lino. *Πῶς ἂν gratos palato ἀρχαίαν*,
id significat *ἰσχυρῶν*. *Συρίστη*. incan-
didum. pudet me sinistra versionis illuserint.

Τὸν ἄν ἰσχυρῶν, &c. μὲν πῶς τῆ ἀπολογία
ἔστι ἰσχυρῶν. Sola autem hæc illud pati, & e. vnica hæc
ratione solueretur. Oratio barbara nec fidelis. imò,
vna quæpiam tali. ad est. hæc, aut non valde
abſimili. *Πῶς ἂν ἰσχυρῶν*, plurius tempus. Bonus
vir ita putauit in singulari esse adiectiuum, ut in
plurali, plures homines. ut plus d. signet continuã
quantitatem in flexu adiectiuo: indiculè. *Ἐν*
ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν. genere pristino expoliet. placeat
tales versiones iudicis deprauatis. *Μικρῶν*
ἔστι ἰσχυρῶν. simpliciter atque vultu permutat. quare
addiderit, solutè, sanè ignoro. noque item, quid
significet. scio: & *μικρῶν*, transinouet. ut Philoſophi
studiosè fructum capiat ipsius verbi *μικρῶν*.

Ἐν τῆ ἑρμῆ an quæquam validè importans addi-
tione aduersariet. Nam neque mutata aduersariet
sationi neque recitanti, siue constanti ad spe-
ciem retinendam. *Τὸν ἄν ἰσχυρῶν* de
μικρῶν τερῶν ἔστι τερῶν Theodoros tribus
expediæ verbis. cum aliis cultus noceat. ita-
que omisit vitia *τῆ ἀπολογία*. *ἀπολογία*. a-
core: pessimè, ut temper. *Τῆ ἰσχυρῶν*. mitto
cõplexu, *ἀπολογία*. Intellegit ergo *μικρῶν*,
de qua supra. Hoc tamen non exprimitur, sed in-

A religit quæ ex strangulatione. *Τὸν ἄν ἰσχυρῶν*
τῆ ἀπολογία id est, populo proxima. Theodo-
rus maiò fecit, cum sustulit negationem: cum enim,
in totum dissimilis. Et non r. c. è vius est eo pro-
nomine (quæ quæ) in generatione quæquam hu-
iùsmodi euenire. nunquam enim pro certo desi-
gnato ponitur.

CAPVT VII.

VII. *ἐπιπέδη ἀπολογία*. *Διήχου* & *μικρῶν* &
ἀπολογία τῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν ἀπολογία τῶν
ἐπιπέδη ἀπολογία.

B *Ἐν τῆ ἀπολογία* Post eam disputacionem qua
uestigabat vtrum mutationum
principia essent in seminis ad iradi-
cie: subicienda suscepit ea que
pro altera faceret opinione. Mul-
ta namque periuadere videntur, ab radice profici-
entem motum illum transire ad aliam speciem.
Cæterum hoc tam obicitur tractat, ut falsissimum
vel æquet vel superet lectionis vtilitatem. Primo
loco rationis occasione capiat ab *Ægilops*. an-
tiquè dicebant: *Ægilops* non simul totam expe-
dire germinationem, sed partem tantum prode-
re, scilicet hunc ad modum: posteaquam exortus est,
aliquo pòst tempore denudè pullulat. Huius tam-
en rei duas ponit opiniones, alteram affirman-
tem, alteram negantem. Quoniam igitur est
is quoque nodus quidam mutationis, annexum
voluit superioribus. Quare dixit, *ἔστι ἂν ἄλλοθῆσιν*
τῆ ἀπολογία valde obicura lo-
quutione: quasi sic dicat, aliarum plantarum ra-
tio longè est à seminum, quam diximus ratione.

C Quippe in radice totam causam sitam esse, con-
stat: quando constructa iam radice fit hæc muta-
tio intercepit, atque deintegro instaurata ger-
minationis. *Ἐν τῆ ἀπολογία* dubitat, & apponit
pignori fidem alienam. *Τῆ ἀπολογία*. Que-
dam florēt *ἔστι μὲν*, particulatim: præ-
ter partem, ad verbum. Sic hęc quædam ab radi-
ce non tota simul: sed postquam prodierit vnus
stipes, prodit alius postea. id quod *Ægilops* con-
tingit. *Τὸν ἄν ἰσχυρῶν*. idè dixit, *ἔστι ἄλλοθῆσιν*.
Quia negant alii quàm mendacium, tamen in-
terera: atque vtrum, si non exploratum habeat
experimento. at ex ipsis euenire naturæ principis
veritatem. Nobis ergo quod faciendum reli-
quit, accuremus. Primum dico, in maximo
plantarum ambitu esse hoc. nam quid aliud iunt
stolones ipsi? interior verò in *Serpentaria*, &
Squilla atque eiusmodi. Quare quòd serò arb-
res effundant in stolones, nempe iam perfectæ ip-
sæ, atque, ut ita dicam, fuscò satiræ: celeberr-
imè id agunt bulbacæ: celeberrimè suppeditant *Æ-*
gilops, tum propter vim radicis, tum propter
leapi naturam minus operosam. Ita enim tra-
dus eiusmodi venati sèpe fumus in trachi-
bus specierum. hoc ergo primum à ratione;
v. iii.

D *Ἐν τῆ ἀπολογία* idè dixit, *ἔστι ἄλλοθῆσιν*.
Quia negant alii quàm mendacium, tamen in-
terera: atque vtrum, si non exploratum habeat
experimento. at ex ipsis euenire naturæ principis
veritatem. Nobis ergo quod faciendum reli-
quit, accuremus. Primum dico, in maximo
plantarum ambitu esse hoc. nam quid aliud iunt
stolones ipsi? interior verò in *Serpentaria*, &
Squilla atque eiusmodi. Quare quòd serò arb-
res effundant in stolones, nempe iam perfectæ ip-
sæ, atque, ut ita dicam, fuscò satiræ: celeberr-
imè id agunt bulbacæ: celeberrimè suppeditant *Æ-*
gilops, tum propter vim radicis, tum propter
leapi naturam minus operosam. Ita enim tra-
dus eiusmodi venati sèpe fumus in trachi-
bus specierum. hoc ergo primum à ratione;
v. iii.

perit etiam alterum est à senio. In bulbis enim quotidiano spectaculo nobis compertum est quare admissa. Tarsi ratio quadrata est. ea vero in bulbis præterea. Pinguis enim ac penè lactica in ipsis visciditas, referens quasi seminis genitalis faciem: quod etiam propterea videtur conciliare. ea turget ad generationem. Cæterum lentor cohibet ita ut neutiquam confertim queat. In Ægilope autem genitalis caloris haud à b. similis facultas, succi minus ad manus: quam obrem particulatim ut attrahendo haurit, ita refundit. Similis proportio est in his quæ se se propagant: quales Gramæ, Proserpinaca, Mentha: manifestus verò in illis quæ primo suo sunt ortu simplici stipite: deinde intermortuæ, sequenti anno prodeunt ab iisdè radicibus frequenter scapo. Id cum est in multis ac fortasse omnibus quæ renascuntur: tum est à nobis in Artemisia, Pæonia, Eupatorio scapulis observatum. Quamquam non opus fuisse tam cura riosa diligentia, nos admonuit postea Funiculum, quod habebamus in oculis quotidie. Ratio in his est: radicem ab radice priore progeneratio. Fortasse & in Ægilope contingit idè: sed non apparet, quia tum non detegitur. Quod si non sit tum illa radicem agnatio aliarum: in ipsa radice vna vis esse multarum præfens potest: sicut est in illa quæ multas generat. *Ἡ ἄνω ἑπιπέφυκε*. Vt sitgat causam ad principium quem admodum supra faciebat in mutationibus. Aut igitur ab eadem radice: aut novellam penitus ex collapsio prioris anni semine procreari. Hoc fit in Seythia locis aliquot, ubi studet agriculturæ. Non metunt, nisi tam maturum, ut è spica multum prolabatur. Id absque vilo cultu primo quoque tempore provenire: ac nihilominus ea segete fructum statim capi. hoc triennio fieri: quarto anno turis arari. Hæc ab ipsis mercatoribus, etiam segatis aliquot tum nostris Africanibus, tum nobis narrata sunt. Causa est levis atque solutilla, agri genitalis humor multus ob multas viues. operitur namque semem facile. Itaque brevissima ibi stipula est: quia parè alè radiceatur. *Ἐξ ἧς ἂν ἐλασθὸν ἰσθίσειεν ἄνω ἐλασθὸν*. modus Atticæ pbraico. allicieuntur ea opinione, tanquam vera. *Οἱ Ἄ' ἐπιπλάττω*. modus aeniam delendi, is est. biennio supersident arationi, ergo altero illo anno subpullulæ, quod reliquum est, qua propter ibi tum cessat, porro progignere. hoc est *ἡ τὴν ἐργὴν ποιεῖν* rude: tum bimum faciunt. nota loquutionem *πρὸς τὴν ἐργὴν*: est factum. *πρὸς τὴν ἐργὴν*. biennio quod cultu caret, est plusquam restibile. *Ὅπρι ἀμύριες*. Vt, & quod priore anno præstitum est, & quod sequenti pollicebatur, exeat, non amplius rediurum. Quia radiceis potestas finita est: quemadmodum de arboribus dicebat, quæ essent bifera: non autè planifera: propterea quod natura finita erat. Tum verò delendū turant duobus modis: *ἡ τὴν ἐργὴν ποιεῖν*. Et addit *ἡ ἄνω*: ita ut ne metus quodcum superfit ad futuræ pestis illius representatiosem. *Ἐξ ἧς ἂν ἄνω* querendum porro acotumibile excogitavit rationem, scilicet esse *ἡ τὴν ἐργὴν ποιεῖν* bipartitum à muliebribus

A locis metaphora sumpta. vox Aristoteli frequens. Ex altera statim parte nasci stipulam vnam: alterà manere: onotam toto anno. Hoc mox torquebit hominè. nam etià legumina omnia bipartita. ubi non temere admittenda hæc. Non enim è pulpa planta nascitur, sed ex ligula fit, quæ inter duas palpas est: aliquot ex binis pulpis palpe prodirent: ica pi. Ex pulpisanem geminis illis visibus aliquando o foliola illa quæ bina statim prodeunt, conformari. *Ἐξ ἧς ἂν ἄνω*, aduertit illorum thesim. Reijdebant non germinare alteram partem illam, quæ cessaret, quod esset imbecillus. Tanto, inquit, magis mutari debuit alterutra mutatione: videlicet aut perducì ad generationem, aut penitus corrupti. adè dicit *ἡ ἄνω*, quasi corruptio quædà fit seminis, cū ex eo fit plāta. Nos in libris de semine generaliter declarauimus semè nō corruptū pōtè perficere esse totū animal inarticulatū. *Ἄνω ἂν ἄνω*, procedat generatione. Si inquit, alterū patitur alterū nō patitur: nec cessariò alterū à b altero separabitur. Si enim non separatur: uelut radicibus simul euectetur. Hinc recipi debet aduertari: ut non uellat legumina, sed meti relinqui ergo. Velli tamen à colonis Græcis: ac neque tamen non tubanici sono postero aliam stipulam. Non erit igitur ab radice ligulam euecti, nihil otiosius succedat. *Ἐξ ἧς ἂν ἄνω*. Manere annum integrum sub terra incorruptum, quoad appetat legitimum tempus ipsam cientes ad germinationem: non est absurdum: quam do id ipsum alius item eueniat, ac quidem multis. Euentum hunc non esse miraculosè tractum temporis efficere admirationem. *Ἄνω ἂν ἄνω* adhuc illud mirum magis: partem perfici, partem non. neq; tam hoc mirū, quam quod anno pōtè. Idè dicit hoc *ἄνω ἂν ἄνω*: sicut supra, quod admitti potest, *ἄνω ἂν ἄνω*. *Ἐξ ἧς ἂν ἄνω*, magna ratio. Cū Ægilops sit valida planta, non videtur accessiois indigere, quæ à tractu temporis fieri debeat. Hoc est quod dicebat: *ἡ τὴν ἐργὴν ποιεῖν* rade. haud ita debile est, ut expeccet porro perfectionem. Omnino difficultas est in partium disuisione: quod vna patiatur illico, altera non tunc, sed anno exacto, nota, *ἡ τὴν ἐργὴν ποιεῖν*. *Ἐξ ἧς ἂν ἄνω*. Nunc videtur negare partem illam robustam esse. Hæc enim agnoscit pro imbecilla, cūm ait *ἡ τὴν ἐργὴν ποιεῖν* rade. & cūm subdit, vnicuique plantæ naturæ legibus conuicere perfectionem. *Ἐξ ἧς ἂν ἄνω*. Fortasse sola seminis illius illa sit perfectio: siquidè tunc, quātum debeat, à natura, capiat alimentè quasi quo pides in matrice sit de fraudatū. Ergo dixit, *ἡ τὴν ἐργὴν ποιεῖν*: propriā quam pteus non fuerat consequutum. *Ἐξ ἧς ἂν ἄνω*. Vides tur balem simam orationem: Hæterus dixit de separari, & macerari, & aliè perfici. Nunc disungit. Separatum, inquit, aut conuicetur aut mutie sit: interpolari nō si alatur. *Ἐξ ἧς ἂν ἄνω*. causa eius dicitur feruari sub terra potest. ceterum subest obiectio hæc. Id cūm etià Auenari, etià Siligini cōmune sinequare non his quoque percepturatur illa, tum dilatio, tum conseruatio. *Ἐξ ἧς ἂν ἄνω*. non est *ἡ τὴν ἐργὴν ποιεῖν*: vñ venit, ut de corrupantur. et tunc hæc ei viti sunt. hoc

Rentibus. *ΑΓ* τὸ μὲν τὸ αὐτὸν ἴδιον ἴδιον ἴδιον ἴδιον. Non ab re tacu videtur, cum caput hinc abscidimus: nepe verba ipsa penitus hoc exugere videntur. Hactenus enim que nostro ex opere quocumque proficere, disceptata sunt: deinceps non que artis sunt, sed que nature legibus constituta considerandum. Minus tamen opportunè videntur hæc inserta us, que de mora & celeritate proeundi iam instituturam, quã idcirco sequenti capite repetere cogetur. Est autem caput hoc simplicissimum. Comparat enim semina frumentaceorum cum leguminibus, quoad germinationem. Quæ quia plana sunt, particulatim videamus. *Α* τὸ μὲν ἴδιον ἴδιον. Quia non sunt aperta præcepta per sententias præcitas, eiuusmodi ponunt Auctores agriculturæ. Nam tanquam Philo sophus de eorũ iudicat disibutionibus, ac præterea causas addit. *Τ*ὸ δὲ μὲν ἴδιον ἴδιον. Nunc expediet causam quare de Tritico altricinè prodeat ab imo radix, calamus à summo: in leguminibus indidem vtrunque. *Τ*ὸ δὲ μὲν ἴδιον ἴδιον. Scilicet caulis. Quod etiam mirum debet, si ex eodem loco altera pars videri, ad eam deorũ impediatur: hæc est radix: altera sursum. Id que statim quàm orta est. Vbi videmus nature *δυσκρίαν*. Distribuit loca, quia partita est materia sub formis partibus.

Α τὸ μὲν ἴδιον ἴδιον. A crassiore parte qua hæret spicæ, prodit radix. apæ quidem proportione. Fuit enim eius item radix qua committeretur spicæ. *Ο* δὲ μὲν ἴδιον ἴδιον. Declarat seminis partes per crassitudinem & tenuitatem: has autem declarat à loco, situ, vicinia. Crassa spicæ propior, id est calamus, qua modus est in spicæ, tenuior ea que subest aristæ. Hoc enim est *δύο*. Vnde etiam Atherina piscis: qui fortasse nostra est *Scadurus*. Est autem granum Tritici fastigiatum in summo, communi lege nature. Fastigiatum enim omne sursum. Ratio in montibus aque defluxus pro agète: pro forma grauitas dilatare enim. In arboribus alia ratio, eaque duplex in ramosis. In ramos enim inducitur moles. In iunco vna tantum causa cum cæteris omnibus communis: distantia ab alimento. An & alia præter has? nempe terrestria magis inferiora. In animalibus alia lex. Crassiora plenioraque superiora: quia e cura ad motum habilia esse oportuit: immo vtrò capaciora. In serpentibus postrema tenuiora, quod essent idonea magis ad tractum, neque morantur cæteri motum corporis. *Τ*ὸ δὲ μὲν ἴδιον ἴδιον. Ex situ partium à natura instituturam veniãdas esse causas. In Tritico duos esse mucrones: duos igitur cæritus. In legumine vnum. Ligulam enim inter duas habent pulpas: quam ait videri agnatam, *αὐτὴν ἴδιον*. Si quis tamen accuratius obseruet (vt à nobis factũ est) animaduerit ex illius papillæ parte inferiore prodeuntem radicem, ex summo fastigiolo scapũ. Hoc item in Pepombus, & Castaneis, Amygdalis, cæterisque omnibus, quorum est pulpa vnica, vt Sardinianis, vel gemina, vt Heracleoticis prominet rostellum illud. *Κ*αὶ τὸ μὲν ἴδιον, qua thecis bæ-

rent suis. *Ε* γὰρ ἀπὸ τῆς. Necessariò ligulam habere illam, quia sunt *ἴδιον ἴδιον ἴδιον*. At neque necessariò eam habent, neque hæc de causa quam proficetur. Non necessariò habere: liquet ex us que non habent. Quale est Papauis granum, Git, Flammule, Strobilorum, & eiuusmodi. Non habent autem vt hæciant, tum patet ex his idem, tum quia Triticum item hæret: neque habet ramentum. Sed e contra, cauum sibi est in quod induit seipæ quasi denticulic quædam. Sed habet ad no biborem sinem. Illud enim est stolium *σέμει* ac principium generationis: reliqua verò appendices potius quædam. *Τ*ρίτηνον γὰρ. Quali vmbilicæ quidam sit, per illum suggere à matricibus siliquis alimentum. At in Cocco alio (sicuti dicebamus) nullus. *Τ*ὸ δὲ μὲν ἴδιον ἴδιον. Ostendit esse non posse plures vno illo aditu: quia sint *αὐτὴν ἴδιον*, & perpetuo tecta cortice, & obiecta lobo. Notabis & id non esse verum quod ait, *τὸ μὲν ἴδιον ἴδιον*. Non enim phaselo aut fabæ, sed à dorio. *σπυρίδιον*, est participi casus tertius. *Δύο* γὰρ. Quia geminas habent pulpas, at frumenta vnica. *Μ*εγὰρ τὰ, ἢ τὸ μὲν ἴδιον ἴδιον. *ἀριστὸς* scilicet ἢ *ἀρχυλί*, *ἀμυγδάλ*, radicis & scapi. *Π*νεύματι. Hæc est addita causa prior illi *αὐτὴν ἴδιον*. Non enim satis erat illa. Nam etiam Triticum *αὐτὴν ἴδιον*. Quare siliquis ait obiecta esse. Hoc etiam nihil est, nam etiam frumentum est *αὐτὴν ἴδιον*, & vnum tantum habet cauum. In mucrone verò superiore vszligulum nullum. In quo eum sibi viam faciat natura ad stipulam exprimeãdam, poterit & ex altera Ciceris parte. Quocirca id quod nos afferrebamus, tenendum est. Frumentum granum totum, idipsum esse & sibi, & cauli, & radici, quod vmbilicæ ille vel Ciceris, vel Amygdalis, vel Peponis. In Cicere verò pulpas illas non esse semen ad propagationem, sed pro fructu ad cibum: quem admodum alia pericarpia quibus semina continentur. *Τ*ὸ μὲν ἴδιον ἴδιον. Scitissimam disceptationem. Frumenta esse figura rectæ quapropter in duos mucrones effudisse naturam partes duas ex vno interno principio explicatas.

Ε γὰρ ἀπὸ τῆς scilicet forma ipsa. Dicebat enim τὸ δὲ μὲν ἴδιον ἴδιον. *Σ*υμμετρὸν δὲ τὸ μὲν ἴδιον ἴδιον. vnum principium materiale. Ideo dixit & continuum, nempe à mucrone ad basim. Ac propterea etiam addidit *ἴδιον*. Nam principium formale neque continuum est neque diuisum, sed vnum indiuisibile. *Α* τὸ μὲν ἴδιον ἴδιον. *Δ*υσκρίαν ἢ *χρὴ τὸ μὲν ἴδιον ἴδιον*. Est in frumentorũ dorio sensilis sectura quædam. Hanc vocat *σπυρίδιον*, quomodo animalia quædam dicuntur *σπυρίδιον*. Ad id igitur prudenter partis exitus, hæc radice, illæ scapi, vt ne per fissuram quidem illam dignetur egressionem. *Τ*ὸ μὲν ἴδιον ἴδιον. Hæc est capitis secunda pars. Hactenus expedit differentias: nunc dat similitudinem. *Τ*ὸ μὲν ἴδιον ἴδιον. Modestissimè. Nam & supra & semper ostendit, non esse in hominis potestate veras erueat causas. Velm dicat Auerrois, qui ab omnibus omnia scire cõtedunt quid agat in Tritici grano rima illa de qua nihil prodit. *Q*uin & Palmulæ sinu illo nihil item exit hoc

hoc enim exploratum est: nobis: sed ex pusillo atque perobscuro vmbilico qui in ventre est, vtrunque prouincit, tum radix tum stipes. *Ἔστι δὲ ἡ ἕξις.* Aristotelica lege, postquam venatus est differentias, adiungit et conuenientiam. Ea est, vtriusque producti radicem ex eadem parte, nepe qua matrici hærent. Est enim vtrobisque viæ apparatus ad alimentum. Quippe granum iuggit à matrice per eam partem. Item cum mutatur planta, iuggit à terra planta per eandem. *Πιπτι δὲ τῆς κερραίας.* Verba corrupta sunt: scilicet autem hic, Non esse hanc rationem in Glandibus & Nucibus, Abellina, & Amygdalum, & Glans, & Castanea, aucti hæc omnia capiunt à matrice cibum. Mucto enim ille antrosorium. In Pomis autem femina luis mucronibus spectant pecolium.

Λεγομένη δὲ ἡ ἕξις ἐστὶν ἡ κερραία, non autem κερραία. Et ἕξις ἐστὶν ἡ ἕξις, non autem ἡ ἕξις. Et τίς δὲ μὴ οὐκ ἐστὶν αὐτῇ addita negatione. Item addita negatione, καὶ μὴ ὁμοιωθῆναι. Non enim ambiuntur à glutino frumenta, sicut à silisua legamina. Vt supra dicebat *ὁμοιωθῆναι τῆς κερραίας.* Et τῆς μὴ ὁμοιωθῆναι, non autem *ὁμοιωθῆναι.* Et τῆς ὁμοιωθῆναι δὲ ὁμοιωθῆναι.

Theophrastus *ἐν τῆς κερραίας, ἐστὶν ἡ κερραία,* cum radix & caulis ita maneat. Verbum inceptum hic & falsum. Non enim manent, sed excunt. *Προερχομένη τῆς κερραίας.* vndeque ambiuntur. Deprauauit ambignio aduerbio veritatem. Non enim Pua Cicérve columbinum ambiuntur vndique silisua, sicut necque Fenugræcum. sed à lateribus inuicem stipant sic. Et malè addidit aduerbium. Imò verò additur pro cauta. *ἀναίσις, transscendente malè.* Non enim ascendat, cum demittit. transmittente. *διόλου,* Pergere permeante.

CAPVT X.

X. *capitis argemoneum. Explanatur causa propter quam legumina celeriter frumenta non celeriter nascuntur.*

Hic *ἡ τρυκαία.* Hæc (vt dicebamus) non bono consilio disijuncta sunt à superioribus: præsertim cum in secunda Capitis parte scribat, quedam ab radicibus anno postero nasci. Quæ fuerant annexenda narrationibus Æglopiis, & aliorum. In priore parte duo persequitur: primum, causas celeris in leguminibus pullulationis: deinde in frumtae genere tarditatis. Quæ sicut est de celeris leguminum germinatione. Causam refert ad anni tempus. Vere scilicet supra dixit. Verum tempus molliissimum & fecundissimum. Prior conditio est secunde causæ: siquidem molliam tepore intelligit & humor. Ab humore mollietas, à frigore duritia. Vtraque harum qualitas genitalis. Dixit *ἡ τρυκαία τῆς κερραίας,* poterat etiam *ἡ τρυκαία.* *Ἄλλ' ἡ τρυκαία τῆς κερραίας.* Mira conuexio sententiarum. Primo loco querit causam in leguminibus, cur celeriter excant fata. ait, tempus id efficere. Seruantur enim Vere, Ver fecundissimum.

A hoc ad corum pertinet generationem: & molliissimum, hoc ad generatissimum expeditionem. Hæc vbi dixit, auget analytice etuditionem. Tameñ alterum alte riuus causæ est: tamen vtriusque causæ vna imbecillitas. Ea nanque adducti agricolæ ferunt in tempore commodiore. Eadem imbecillitate prædita natura facile patitur. Excunt ergo *ἀμαρτυρία:* & quod serantur Vere, & quod celeriter excant. *Ἔστι δὲ ἡ τρυκαία.* Alum effectum ad eandem reducit causam. Dixit autem *ἔστι,* quia non videtur, imbecillia fecundiora esse. Hoc tamen etiam supra dicebat *ἔστι,* robustiores à poribus minùs fecundas. Ceterum prudenter accepit modum est. Agrestes enim robustissimæ, atque fecundissimæ. Legumina verò fecunda, quia sunt humiditate spirituosâ.

B *λαχυσία, παρρησία, καὶ μὴ κερραία.* Item alum affectum. Non solum non defraudare sueco terram, sed etiam nouam facere, *καὶ μὴ κερραία,* impinguare. Ac *μὴ κερραία* vtriusque, esto ab imbecillitate. At letum arum efficere, quomodo coheret cum imbecillitate tanquam cum causâ: non est ianè: idcirco dixit *ἀπὸ τῆς κερραίας, tanè καὶ κερραίας.* Imbecillitas est in prædicamento qualitatis arum instauratio sit à substantia tum re, ponente tum disponente. Sed beneficium illud prouenit ab ea concretione, qua iunt fecunda. Vt quod illis fructus causæ est, causæ sit ab illis ipsi terræ ad ferendum fructum *κερραία,* adverbium, cat peres vt Græcum Græca origine Latinum faciamus.

Πάλιν ἐστὶν. Exceptio est in us quorum est coriû contumacius, vt Fabæ. Hanc esse causam propter quam ex eo censu celeritatis eximat. Item alia, sed non interna: contingens quidem illa & extranea. Si factam Fabæ senectem subiecta fuerint pluuiæ, densari soli superficiem: atque ita (quod etiam cæteris omnibus euenire comperit est non bis) coluberi semen. Post hæc differentiam, potuit & aliam adnectere. Non enim *ἐν* efficere Fabam, scribit Columellæ: & Palladius asseritur. Negant enim meliorem esse segete eo aruo, quod Fabam tulerit. *ἰσότης.* Verbum quo alibi quoque vtzur. superplurunt. *Ἐν τῆς τρυκαίας.* Hæc est alia capitis pars in qua frumenta eorum ostendit naturam in duobus: vnum est, tarda maturatio: alterum, arui exsiccio, quam appellat *κερραία.* Duas deinde assignat causas eum dicit, *ἔστι καὶ κερραία, ἔστι καὶ λαχυσία.* Estne vtraque vtriusque causæ est vtrique. Nam radicem robore fructum defraudari supra dixit: est autem dilatio fructu dationis imago quasi quedam. Item visciditas succi, contumacitacula est ad excoquendum. Sic & *ὁμοιωθῆναι τῆς κερραίας,* satis liquet validas radices multû sibi requirere alimentum: validæ verò sunt, si multæ. Item lentor ille (succi multa sit interpolatio). Pinguia verò esse frumtae tacta satis ostendit vitis sibi arum, qui ex farina gluten parant. Inde Philosophus ex impedimento *ἡ τρυκαία τῆς κερραίας.* Eadem penè verba in quarto De ratione visus in morbis acutis. Propter reã doctissimi Arabes prohibent in pleuritis visum Tritici panis & coalefec-

D

re panque spontum, atque etiam num magis hære-
 re. Πλαγίηζα In Ætjopi fabula est plures so-
 les plus vrere. Et audiui poer olim, Florentinos
 rempublicam esse multorum capitum tyranniâ.
 In arboribus tamen vici di quidam fructus scribûs,
 alii temporas mutarunt: Ceraia in aditu Æsta-
 tis: Vva in fine. Venonemere sic accipiendum
 quod ait, τὸ γινώσκον ἐστὶν ἡ τῆς ἀδελφῆς ἀπορία
 Era quea Perlica iunt, que icrò: item Mala I-
 piâ. Prunorum genera quoque partim taha, par-
 tim nondento fiscoo tamen omnia. Δὲ ἡ πο-
 ρῆ. Quia diluitor in Hordeo foccus & laxior
 modulla. At Milium (quod est omnium fortasse
 frugum minimè lentum) icrum maximè est.

Καὶ ἄλλοι ἰσχυροί. In leguminibus τὰ λυγρὰ ἀ-
 σκίβεται imbecillitate: sic nunc attribuit imbecil-
 liori. Καὶ ἰσχυρὰ. Suprà dicebat τὰ λυγρὰ ἰσχυρὰ: nunc
 βελήγηζα. Radix robusta est aut specie, vt Pino,
 Cupresslo: aut quantitate, que diuiditur in era-
 sum, longum, multiplex. Suprà quoque volebat
 ab arboribus plus suggi, quia radices profundio-
 res. Οὐχ ἄσπευ. Contrà radix leguminibus,
 singularis, opponitur illi τὰ λυγρὰ: & minus pro-
 funda: hoc est τὸ γινώσκον. Frumentis profunda, nõ
 vt leguminibus: quibus scilicet non profunda.

Καὶ ἡ πορῆ. Ratio quare minus profunda ra-
 dix, quia iuleo tenui suspensum non profunda.
 Et è conuerso ratio, cur ita serantur, quia radi-
 cem non querunt profundam. Hæc & ad exortus
 facient celeritate: parum enim sibi vindicant in-
 feriorum: & ad eorum innocentiam: μὲ ἔσπευζο-
 δα. Alia que interponitur causa denotat item ce-
 leritatem. γινώσκον ἡ καρπῶ. Terrestrior succus:
 minus ergo laboratus. A quo capias totius plante
 argumentum, vt ipsa quo que sic terrestrior. Al-
 lioqui non de exortu, sed de fructificatione dice-
 retur. Tamen in terrestri humido tarditas haud pa-
 rum obstat huic sententie. Hæc enim de causa
 sunt ἡ τέρσις. Præterea videndum, quid sibi vox
 illa velit καθύπερθε. Fortasse purificata, id est diutius
 elaborata. Nam legumina Triticeis magis excre-
 mentosa. Etiam illud animaduertendum, quomo-
 do minus suggant legumina: que tamen crassiora
 sunt & τὰ λυγρὰ. Quare propter alia causa pro-
 ponenda. Carpere terram magis frumenta quam
 legumina: quia legumina terreum modò suggunt
 succum: at frumenta magis acreum & vitali pro-
 priorem. Μετὰ δὲ ἀσπευ. Hæc item ratio ad eam-
 dem. Minus terræ occupatur: minus ergo suggit-
 ur. Plus habent quod & vnde suspenditur: citius
 igitur. Tum autem solis tepores admittunt inter-
 ualla. Πᾶρ τὸ γινώσκον. Causas applicat ad ea
 omnia que suprà stantebat ἡ ἀδελφῆς ἀπορία: quia di-
 cebat τὰ λυγρὰ. Ἐπει γὰρ ἀπορία. Hoc &
 veritatis aduersarij: & contradicit superioribus: &
 ad rem nihil facit. Quod non faciat, satis liquet.
 Aut enumerat enim as: ctus leguminum, vnum il-
 lud ἀλλοθ. Aliud ἡ τῆς ἀπορίας τῆς γῆς: quia di-
 xit ἡ ἀπορία. Tum hæc omnia iuvari acris beni-
 gnitate. Quid ad hæc fructus esse lignosiores ra-
 riorum plantarum, quibus radix & maior & profun-

A da? Quid superioribus contradicat, quis non vi-
 det? Leguminum fructus acibat (ei retractoris: ta-
 decem non profundam: Triticum γινώσκον ἡ ἀ-
 δελφῆς ἀπορία) radice multiplex. Quod vterque con-
 uincat rationi, docet Pinus & Cupressus: quas un-
 minus sunt profundæ radices, fructus nihil præ
 aliud quam lignum. Eryngij radix profundissima:
 Mili solis minimè: item piamæ illius euus tenen
 Lachrymas Iob vocant: vtrique fructus lapidea
 durata. Τα γινώσκον ἡ ἀπορία. Hæc est quasi
 appendix eorû que dicebat de populantiibus ter-
 ræ iuecum. Id quod persequitur in Cicetis prua-
 ta natura: propter quam eximium si è legumi-
 num elasticè, quoad affert eius illud. Nota locuti. n. m.
 ἡ δὲ τῆς τῆς ἀπορίας γῆς. Non vulgariter solum
 querit.

B Aλλοθ. Non solum elcgitur exire,
 sed etiam celeritè perfric. Cuius rei causam ro-
 bur assignat. Flatus hie Ætjopiæ Satyrj, à quo ca-
 lidus & frigidum potest prohiberi. Vbi libet, im-
 becillitatem affert pro causa celeritatis: vbi collib-
 uerit, ad eandem expeditionem robur ipsum no-
 men solum proficetur. Non solum autem ἡ ἀπορία ἡ
 τῆς ἀπορίας τῆς γῆς talia. Et quod plus est
 τῆς γῆς. Verbum hoc Columella in secundo, vni
 terræ absumit. Δὲ ἡ δὲ ἀπορία ἡ τῆς ἀπορίας
 κερπῶν. Declarat roboris efficaciam duplicem,
 quod & alia possit superare, & sibi sufficere. Que
 sunt illa aha è quicquid luctatur Cicet: ἡ ἀπορία, sibi
 satis efficacitè promouere. ἡ ἀπορία, ad hanc ce-
 leritatem. Declarat τὸ ἡ ἀπορίας: quia paucis oc-
 cgeat ad alimentum. Neque egcat augis, nisi ad p-
 mam modò germinationem. Quod reliquum est,
 se ipsum nutrit. Εἰ μὲ ἄσπευ. Moderatur huic
 sententie. Extrinsecus enim fortassis ei affertur in-
 menta virium à sale, quod admisceri dixit al. by ad
 irrigationem. Quam breuem suprà inibendum
 est ἡ ἀλλοθ, non autem ἡ ἀλλοθ. Vbi deprehen-
 das mirum mortalem. Iam enim robustum dice-
 bat aded, vt etiam talis vim edficere posset in suas
 rationes. Nunc à talis viri robustum producit
 ram illam. ἡ ἀπορία ἡ. Posuit vtrius causam
 quàm effectum. Dixit enim κατὰ ἡ ἀπορίας. Quia
 saltim quod nimis est: operam nūciat. hæc est
 causa quare conferat ad celeritatem. Infert postea
 euentum ipsum ἡ ἀπορίας. Quare non est dicens
 ἡ ἀπορία ἡ, sed ἡ ἀπορίας ἡ. Est enim conclusio,
 ἡ ἀπορία, quia est ace. siorum, ἡ ἀπορίας τῆς ἀπορίας.

D Καὶ ἡ ἀπορία. Medius terminus syllogismi in mi-
 nore propositione. Maior enim illa est, ἡ ἀπορία ἡ ἡ
 ἀπορίας τῆς ἀπορίας. Συναίτω. A locis & ab
 euentu salis narrat vtilitatem. A locis, quia secun-
 dum mare latius prouenit. Ab euentu, quod abbi
 quoque dictum est: diluta pluujs salitugine corrû-
 pi. Cæterum id quoque aduertendum est. Nam di-
 cebat bonum requirere solum: at hie sabulera Ma-
 ritima nanque omnia strigosa. Εἰ μὲ ἄσπευ τῆς
 ἀπορίας. Que possit erui causa hanc demum effica-
 cile scilicet. Quod si quis minus assentiat, ait omne
 ad substantiam referendū. Atque hie quoque vi-
 det præter elementarias facultates, quod ab ipsius
 substantiæ proprietate proficetur, contra hotee
 Alexan-

viſque alterū. quia non ſatis in ſpica fuiſſet. Quod
 tēpus in ſpica ſubtractum ſit, id reſpōcere ſub ter-
 ra ad germinationē. Sic legumina, quōd parum tē-
 poris excegerint in terra: quantum ſibi deſideratum
 ſit, eius in ventriculis noſtris querere penſationē.

Περὶ κωφότητος ἐμφυρίων. Hic ἐμφυρίων, eſt & di-
 ſſerre & præſtare. conferre. καὶ ἐν περιθώριον.
 Quod magis eſt. Hordeū enim leue. Quo ſi ſunt
 trimeſtra ieiunoraj, anē ieiunūma. Horum ex-
 emplo confirmat opinione de leguminū leuitate.

Εὐλαβία. In paruo tempore parum terræ poſſe
 conſequi. Τὸν δὲ ἄλλοτε ζῶον. Alia excitat queſtio-
 nē, comparando animalia cum animalibus, & ei-
 bos cum cibis. κερταδένω, patta. καὶ τὸν τὶ ζῶ-
 ον. Ratio e contra dictionis. Animalia cetera nobis
 robuſtiora, pua iumenta, pereunt Tritici pabulos
 qui nobis pro cibo eſt minus robuſti. Τὶ ζῶον.

Quantum habent terre, id manūm eſt. Quod a-
 liis verbis ſuprà, ἀλλὰ τὸ ἐξ ἐπιτοῦς. Εὐλαβία ἐν
 χαλεπῶν, ſunt eōſtaria. τὴν δὲ aduertatur ſuper-
 latiuum. Περὶ δὲ τὸν τῶν. Ad ſolutionē ſumit axio-
 ma, non omnis bus omnia eōuenire: quippe de ſtur
 no & eothurnice vulgata ſunt: veſcuntur enim iis
 quæ ſunt homini venena: eicutū dieo & hyofcy-
 amum. Gallinæ veſcuntur ſe orpus: anates domeſti-
 ce buffonibus. Simias vidimus nulli aranco par-
 cere. Feles lacertos vorare vidimus. De eero ac
 ſerpentibus ſeripsum eſt. Cannabino ſemine gal-
 linæ ſunt ſecundiores: at hominis id abſumit ge-
 niturū. Ideo dixit, ἐν τῶν ἄλλοτε ζῶον.

Probatu autem à Phyſico axioma illud à quo ſumit
 hęc. Oſtendit ille materias ſecundas eſſe aliis alijs,
 ſed quæ propter formas. Perennitate rerum natura-
 lium eſſe propter loci conuenientiam in omnibus
 in rebus animatis etiā propter alimēta. Alimenta
 eſſe corpora apta ad viſionē ſub forma corporis
 nutritiui. Quare necesse eſt vt ſint diuerſa diuer-
 ſis: quia nulla ſpecies ali cuius ſimilis. Eſſet enim
 eadem. Namq; ſubſtantie ſimilitudo eſt identitas.

Propterea dixit, κερταδένω, vtilia. Et ſignato verbo
 ad alimenta, κερταδένω. Eſt enim κερταδένω, pa-
 ſcere oblatiſ cibus. Et ob eam cauſam, κερταδένω
 φέρει. Quia ſua cuique forma eſt: ergo & mate-
 ria: quam obrem etiā materie reparatio. Ο-
 φθὶς παλαιῶν. Præter rationes adducit exēpla multa
 naturalia, eāq; nota receptāq; maximo cōſen-
 ſu. Ideo dixit, παλαιῶν: & τὸν κερταδένω ἀποδείξει:

plurimorū aſſeuerationes. Eſt enim probabile argu-
 mentum, quod aut ſcriptum aut ἀποδείξει, id eſt id o-
 corum eōdicenſu eire uſetur. Τὸν γνοίμα. Etiā
 eomperta dicat: atq; ita ſummouet omnē dubita-
 tionem. Exemplum quidem cerui manifeſtum.

Quod verō ait leorponum iētū ſerpētes interire,
 homines non item, falſum eſſe docet Galenus: &
 nobis etiā eompertum eſt. Παλαιῶν. Quia
 in magna mole tardius it ad eos venenum: pot eſt
 ergo in longo tractu conſici. καὶ ἀποδείξει. Quia
 multa magna corpora ignauæ nature ſunt. Τ-
 κερταδένω δ' οὐδ'. Applicat ad hypotheſim tractatio-
 nē ſuam. Summa eſt, craſſioribus alimentis que-
 dam vtiliſ viſtum parare. Quare iis legumina eō

uenient magis. At ſi delicatioribus exhibeātur eiſq;
 præ nimia voluptate ad eō differre: vt durum pat-
 tur. Τὸν τῶν δ' οὐδ'. Hanc rationem cum laxiorem
 animaduerteret, appellauit eum mitiore nomine
 communem. Sanē etiam pauco Tritico mulam
 vidimus exſpiralle. Quō obrem priuatiſ eaiſam
 aliam excegiat. Inſtari enim. Ideo dixit, τῶν δ' οὐδ'
 ἐν περιθώριον. Marum verō ſi Tritico inſtet, legu-
 mina non inſtet, que longē magis ſtatuota ſunt.

Ergo id querendum potro, quare illis Triticum
 ſtatuotum: homini verō legumina. Nota locutio-
 nem, τῶν ἄλλοτε ζῶον: ſubdit ἄποδειξις. Sic temper
 Syri loquuntur eleganter. Etiā apud Cicerō notauimus
 in Comment. item apud Xenophontem & alios: que
 digeſta ſunt à nobis in familiaribus exercitationibus.

Alius diſſertit, ζῶον ἐν τῶν ἄλλοτε ζῶον. Articulus ille
 non adſungitur ſequenti nomini, ſed eſt vagus, &
 nota eſt ſubieci: ἄλλοτε ζῶον: autem eſt prædicatum.
 Πῶν. Hoc reſpondet illi ζῶον ἄποδειξις, ſaturata.
 Ἦ τῶν ζῶον. Venter autem in ruminantibus.
 Omatum. Verūm (vt dixi) etiā multa. Ideo dixit
 ἄποδειξις. Vbi etiam animaduertendum, cum in
 ruminantibus id ſit ζῶον, quod in auiſbus
 κερταδένω: & aues ad eō ſeſe frumento expleant
 vt ceſſent ab edendo: quare non euentus iſt &
 tamen in auiſbus quoque ſe appellatur illa pars
 vt in ruminantibus. Οὐδ' οὐδ' ζῶον. Explicat
 rationem. Crudum frumentum ſtatuotum: eerte
 maceratum turget. Non minus autem legumina.

Ἐν τῶν ζῶον τὸν τῶν ζῶον. Tanto magis in ſpica.
 τῶν δ'. Quod & vulgō circumfertur ex Pœta, ad eō
 in teneris aſſeuerare multum eſt. Sic in aphiſi-
 mo, imbecilliores multo meliſ ſacere quam ro-
 buſtiores, ſi ſint aluēti. Item in libris De ratione
 viētus in morbis acutis, frequens & longa diſce-
 patio. Quare Galenus quoque in Commentarijs
 de tuenda ſanitate prohibet à mala conſuetudine
 diſcedere, ſi non oblit. Τῶν ζῶον. Hæc ſententia
 ex ſupradicto aphoriſmo & altero compoſita eſt,
 in quo iubet nihil multum repenti mutare. Δια-
 κερταδένω, vexant. Verbum Hippocraſi viſitatum.
 Παλαιῶν λαμβάνονται. Reſpondet illis τῶν
 κερταδένω: & eſt qualiſ medius terminus ſyllogiſmi.

Ὁν ἄποδειξις. Antequā ſolueretur que ſtio, reſpōſa
 abſoluta videbatur: nunc iſ cauſe explicatis, tolli-
 tur abſurditatis opinio. Abſurdū verō videbatur,
 eā egregiā ſubſtantiā qualis in Tritico eſt, & qua
 princeps animalium vitam trahit, non ſolūm non
 conferre aliis animalibus, tū robuſtiſ tū igno-
 bilioribus, ſed etiā patrare interitū. Hoc valent illa
 verba τῶν ζῶον τῶν ἄποδειξις. Hęc diuerſitas ac va-
 riatio faciebāt vt videretur ἀλλοτε ζῶον. Ὁ δ' οὐδ'
 ἀποδειξις. Hęc eſt altera capitis pars, quā de cuit
 eſſe in primo loco. Nā leuitas & grauitas alimen-
 torū, eſt affectū corporū naturalis ſimplici relatione
 ad vniuerſum ambiſtu totius generis animantiū,
 quatenus ipſe animatūſ corpora ſunt op' habētia
 reparatione que fit per cibū. Hoc hęc tractatur.
 At queſtio præcedēs ab hac pēdet tractatione nē-
 pe de cōſtituta iā leuitate diſceptat: eāq; reſert ad
 par-

particularem comparationem. Suprà igitur cõparabat diuersas species ad diuersa, vt vocat, obiecta. Nunc ipsas species cũ ipsimet cõparat, sub eius affectus ratione, iecundũ eius affectus causas. Leuitas affectus est: leuitatis causas inquit. Duas assignat, nec nouas quãdã, terrã & aerẽ. Hoc neq; vult gò ignoscẽ. Sed non oblituit se quentibus explicationibus. Quoad terrã leuẽ laudat ac tenuem. Quoad aerẽ, cum quod sol, recẽtem faciunt frequẽtes aurẽ. Flatus enim attenuatũt sol. Terra nimio succo non reppugnat. Contrariũ in contrariis. Opponat τὴν ψυχρότητα τοῦ ἀέρος: τὴν θερμότητα τοῦ ἀέρος. Nõ adũtũ contrariũ ἢ δ' ἀπο: quia nõ disputatũr hic exactẽ demonstratumibus, sed populari disquisitione: propterea sãpe dicit ἢ τὴν θερμότητα τοῦ ἀέρος ἢ τὴν ψυχρότητα τοῦ ἀέρος. Causã grauitatis signatissimis verbis. πολλὰ & ἰσχυροτέρα. Potest esse multa & faciliã addidit igitur cõtumaciã. Vbi notandũ ἰσχυρότερα dicitur hic: & βραχύτερα fortasse debere dici per initia capitũ, vbi legimus ἰσχυρότερα. Quod non mutabamus, quia grauitas in cibis est altissimi modi quã grauitas ἀφ' αὐτῶν. Grauitas in motu elementorũ est quã descendũt elemẽta. Grauitas in cibis est quã non citò, non faciliẽ, non cõmodo est in cibis descendũt. Itaq; à medicis βραχύτερα nominantur. Πλῆθος τροφῆς. Vbi plus materiz, plus operẽ ἰσχυρότερα ἰσχυρὰ robustius plus resistit. & vbiq; αἰετὶ ἀειδίτη ἀειδίτη. Διὰ τὴν. Propter solũ & cęlũ. Ὁ σπυλαίου ἰσχυρότερα. Atq; Sicilia & ἄλλα ἢ admodũ, nec cõmũ ἀπο. Terra etiã (vt & olim Prisci loquebãtur) & nunc dicitur Valcones, fortis & pulla. Ἡ χύμα πύρα. Etiã in proverbio de crasis, aer Beoticus. Quod quidã (quasi ad dryphacta latraret, vt sibi acutissimis vidẽbatur. ἄπο ἢ ἄπο ἢ ἄπο, κρημνῶν) adoretus impuõgnate, obiect Pidarũ & Plutarchũ. At nobis iũctibus amici ruere nebulosẽ quasi verò nõ in Scotia atq; Gotia & excellentissima ingẽnia intencũtur, atq; etiã humanissimã: in Ægypto ac Syria nõ existerint olim, atq; etiam nunc extant plurimũtum Battaliũ Bufirides. Ὁ ἰσχυρότερα. Repetitur vbi superius: & ab effectu natura intelligit, quã subdidit vt causam: ἄπο ἢ ἄπο ἢ ἄπο. Vbi cautius accipẽda (sunt bec. Nã plũbũm siquis deuoeret, non rãpeturũ sed à flatibus iumenta suprà rãpebantur. Itaq; sic explicandũ est. Grauita bec resistere calore naturali. Naturã à vetriculo non amittere cibũ nisi cocũ. Ergo ex calorũ imbecillitate, ἢ ἄπο ἢ ἄπο, vt in plethora loquitur Galenus, sunt flatus Ὁ ἰσχυρότερα. Hęc hĩ storia contradicũt ἄπο. Dicitur, in frigidis & humidis graue nasci. At bic esse Ponticũ leuitissimũ, ἢ ἄπο ἢ ἄπο ἢ ἄπο. Quæ aduersariũ alteri tantũ seruit parti cũ αἰετὶ ἀειδίτη, ἢ ἄπο ἢ ἄπο. Nãq; à frigore duritia. Quin eũ dẽ natũrẽ simul vix constare possunt. dẽfũtas & leuitas, in corpore terreo. Plurẽ enim partes in denũ: plus ergo grauitaris. An hoc quoque aliqua luce illustrãdũ: Non esse hic grauitatẽ pũderis, sed ad cõditionis difficultatẽ. Quã propter hoc ea possis expedire, quæ Galenus apud Hippocr. de aque leuitate. Ὁ πῦ

A τὴν ἄπο ἢ ἄπο, ridiculã rationẽ Ponticum frumentũ leue esse, quia semina leuia. Nonne est idem semen quod frumẽtũ? Perinde ac si dicat: leue est, quia leue est. Alia duẽ causẽ optime. Nã si terra leuis, etiã quod terrẽ est. Suprà verò de niũũ beneficio bis iã. Sic etiã in Scotia panis toto orbe terrarum excellētissimus. Atq; hęc à locis iã addit aliud argumẽtũ à specie, quia scilicet talia sunt. Hęc appellat αἰετὶ ἀειδίτη: propter quẽ dicitur esse leue Ponticũ, quasi suũ sit specĩ. Hoc cõfirmat cępũo trimestriũ. At enim verò nõ propterea sup̄iorẽ diluat reprehẽsionẽ. Primũ, quia nõ est, vel Siculum vel Ponticũ diuersẽ ab aliis specie, sed accedẽtib; solis distans. Deinde, quod in Põũ ex mĩnõrib; locis illatũ primũ Triticũ in hoc ipsũ, quod B nunc est à cęlo & à solo mutari fuit. Nõ ergo cõuenit comparatio. Trimestribus enim à Tritico separata forma est. quẽadmodum ipsa quoq; trimestria Gallicã distreticimus à Romanis ponderis diuersitate, & in ipsi; quoq; Galliz partibus non eiusdem esse vel succi vel ponderis eadẽ specĩes, non solum Tritici, sed etiam omnium quæ à terra nascuntur. Quin eodẽ agri tractũ etiam patientibus campis hęc esse discernina, vel bubulcis notum est. Non omitteoda est Colosseũ sententia. Is nullum putat esse trimestriẽ genus. Fac enim quæ sic appellatur, cum Tritico ita nihilominus procurrat. Cõmentus agricolas eam sãrionẽ pro subsidio, si quando malẽ cęssisset ante Brumã. At enĩmuẽdũ & Horcũm & Fabam ante Brumam ferri fatemur: sed etiam post Hyemem. Sunt ergo trimestria, sũtribus mensibus perficere possunt. C Quin de Tritico ipso quoq; vidẽdũ. Sarum à nobis in horto tulit. Ceterũm imbecillũ fuit, ac minima radice. Ante Brumã enim feritur, vt sit firmus ac plus ferat. Omniaũ illud est in plantarum natura certissimum axioma. Quodcũque semẽ quocũque tempore terrẽ mandetur, certo anni tempore, nisi corruptumatur, exiturũ. Quin & Brasica & Lactuca simul ipso cum scmine videmus eurrumpere, si ferantur eo tempore quo vetulẽ tempore ferunt. Καὶ ἄπο ἢ ἄπο. Sicut olea breviori tempore quã trimestria perficiuntur. Ὁ πῦ ἢ ἄπο. Ratio celeritatis, operis facilitas: nempe si eum trãhant minus terrestrem: ac propterea magis idoneũ & minus contumacem ad perficiendũ. Ἐπι ἢ ἄπο. Idem quod suprà in leguminibus. Non diu sub terra detineri, quia Vernis teporibus euocentur. Repetita hęc omnia. Ἐπι ἢ ἄπο. Quod in animalibus Latini dicunt catulise. Καὶ ἄπο ἢ ἄπο. Quin terra calet, si ei semina committantur, conspirare ad fueruram: quẽadmodum si in aquam calidam committantur. Nunquam enim eo tempore ista immatura duritia præueniri. Hoc enim ἄπο ἢ ἄπο significat, importunam eruditatem, in libro De affectibus multorum.

constiterit nobis, naturam semivivam esse eiusdem ubique speciei. Mutari autem accidens, vel interno, ut cum in area, aut granario, aut nubilario, aut tabulario vitium fuerint: vel externo, ut cum à terre qualitatibus, aut à tempore mutentur. Quia ob id neutiquam huic sententiae assentiamur. Nam si ex aliis terris in Lemnum eiusdem speciei semina transferantur: si non primo anno fiat idem, at sequentibus in illorum naturam abitura. A terra igitur illa petenda causa dilationis.

Legō *λεγχύτιον τὸ χυρὸν*, non *λεγχύτιον*. Deleo *ἔχρησμένον* καὶ *ὕδατος*. Legō *τὸ δ' ἀλλασθέντες*. Et *τὸ δ' ἔχρησμένον* τὸ *ἄχρηστον*. Et *ἔχρησμένον*, non autem *ἔχρηστον*. Et *ἔχρησμένον*, non *ἔχρηστον*. Et *ἔχρησμένον*, non *ἔχρηστον*. Et *ἔχρησμένον*, non *ἔχρηστον*.

Theodorus in principio capituli, ubi mutulus codex est, addidit hæc ergo idipsum quod plus tēporis fuerit. *Τὸ γὰρ ἄντιμινυμὸν* terræ. Non expressit articulum in quo illa est effectio. Id ipsum quod habent terrenum, minimum est. *Τὸ δ' ἀλλασθέντες*. Theodorus non τὸ *λεγχύτιον* sic, purus quoniam (suprà dicebat) *λεγχύτιον* est. Latiusculè tamen purus est non quidem à terræ substantia, sed à copia. *ὕδατος*, conflax. Abiolutè non ponitur, ut inflax. *Ὅσ' ἔχρησμένον*. Multo fastidiosior eius palea, pèsimè tantum abest ut fastidiosum sit animalibus Triticum: vti eius illocta dule edine differentiatur ad interitum vsque. Hoc enim hic agitur. Neque *ἔχρησμένον* hic palea, sed avens: ut aristæ sunt & glumi, qui sunt in stipia frumenti cõditoria *ἔχρησμένον*: vnde & nostrum Latium. Paleis verò nihil minus fastidiosum: quippe quæ & natura sua sicæ sint, & iocundè oleant recentes. Itaque malè rursus *ἔχρησμένον*, per idem expressit. Aliud omnino est cibum fastidire, & à cibo abhorre. Omisit *ἔχρησμένον*. Et tamen in contrario mēbro divisionis est *ἔχρησμένον*. Itē in historia de aere Bœotico. *Βασίλειον* καὶ *ὕδατος*. Theodorus legit *λεγχύτιον*: tantum abest ut ab eo sumamus occasione mutandi per initia capituli, *λεγχύτιον*, in *λεγχύτιον*, vti suprà monuimus. Vbi ipse vertebat difficiliora *λεγχύτιον*, sæpe à medicis appellata. Sed non infeliciter damnata iam à nobis illa voce *ἔχρησμένον* *λεγχύτιον*, præ nimio fastidio. Iam verò fastidium facit ipse. Nullum profectò animal fastidio saturatum rumpitur. imò aueritur ab esse splendendo. *Χρησμένον*, vegetantur. Longè admodum.

Maluit, morositate. Profectò neque id significat, neque habet è Latio quod reponat vltim. Cruditas est non naturalis, sed illata post exordia maturationis, frigorum violentia. Horatius induit potius, quàm expressit verbis illis, an contrario, *Oleum ut morositas est*. Nam si frigus tantundè momordisset, facta esset duritia quæ nullius caloris superuentu potest amplius extingui.

CAPVT XII.

XII. capituli argumentum. Quamobrem distincte legumina florescunt quàm frumentacea. Quare leguminibus haud simul autem prodire fructus, sed alio tempore.

H N. N. N. Cum florere affectus naturalis ob speciem, celerentem esse sit affectus contrarium propagatum speciei, neque abfinitas morti: corruptio namque est: differri oportuit eo vique dum tradaret in extremo libro frugum corruptiones. Nunc tamen hic maluit inter alias comparationes hæc miferere. Duo namque digerit hoc capere primò, quare floreat diutius legumina quàm frumenta: in secundo loco, cur non cunctos edant legumina simul flores, sed cuncta banda successione. Hic posteriore affectum sibi quoque Sciale vindicare diximus. Quare illud quoque quod mox tanget, excutendum: quomodo quærent semina illa omnia eodem tempore æquè maturata esse: quin aliqua sint plus, alia minus exorta. Nam hoc videmus in Prunis, & Persicis, & aliis. Primi affectus causam dicit esse fructus substantiam: quia sunt in frumentis imbecilla. Hoc iam milles, imbecilla pati ac protrudi ab interna forma, quòd impellat aer. At meminit de Sciale: quòd si dicas esse robustum Triticum, respecto ad solium prius in quo sentur (seius enim est) & quale Hordeo quoque curatur. *Διὸ γὰρ ἔχρησμένον*. Vtrumque speciei persequitur affectus, frumenti debilitatem: quia nequeat humectari: intellige, sine perniciè *ἔχρησμένον*: namque verbum est hic *ἔχρησμένον*. Sed hoc verbo vsus est, quasi dicat, nequeunt pati humectationem leguminum robur, eòdem dicit *ἔχρησμένον*. Vt etiam appetant, & fois huius appetant, *ἔχρησμένον*. Et igitur appetitus in naturalis, si iuuatur.

Τὸ γὰρ ἄντιμινυμὸν. Neque obstruat, negat se id affirmare à frumento reipsum, sed accedere: propterea quòd omnis planta gaudet ad bonam habitudinem humectatione. Si sic intelligatur, erit *ἔχρησμένον*, pro eo quod est *ἔχρησμένον*. Quod tamen haud sine periculo dicitur, si quis percurrat species. Sed amittitur. Ad ibi tunc nulla fuerit probatio roboris in flore leguminum, quando statuitur communis affectus plantis omnibus. Tamen hoc in Triticis negabit. Ceterum quum de floribus loquatur, alio modo capiendum est. Non enim verum est, Triticum aquas nolle: sed Triticum florem. Ehitur enim atque deoquit. Flores autem leguminum velle. Et tunc *ἔχρησμένον*, significabit Triticum proprietatem. Vt si *ἔχρησμένον*, si præter naturam totius generis florescens non requirit aquas. Non igitur erit illa propositio per se. Nota verbum *ἔχρησμένον*, passivè. *Ὅ δ' ἔχρησμένον*. Ratio cur appetant aquas. Etiam Sciale flores aquas amittere, dicunt nostri coloni. Itaque dixit *ἔχρησμένον*, de omnibus. *Διὸ γὰρ ἔχρησμένον*. Quia leguminum fructus materialior, & maxima ex parte grandior.

Μάλιστ' ἄντιμινυμὸν. Faba duabus de causis, à substantia & à sine. Est eius species eorumque rariora. Item fecundissima. *Ὅ δ' ἔχρησμένον*. Hoc iam ter dixit. *Καὶ ἔχρησμένον*. Duas causas habere eum à bonibus communes frumentum ad floris amissionem.

amissionem, aut rubiginem, aut humectationem.
 Et addit *ἀλλ'*, quia vitiis bus & torulosis pluvio-
 sis maxime succuntur. *Εἰς τὴν αἴαντα*. Adreta capitis
 pars de succellua in leguminibus emissione flo-
 rum: quam tamen cum intulus alius plantis habent
 communis. Et rei pro causa dat nomen: i. copia.
 Igitur neque multis edulis fadateere, neque simul
 quinque effundere possit. Ita partes expeditur con-
 tinuatione *ἰσχυρῶς*, *ἰσχυρῶς*, *ἰσχυρῶς*. *ἀλλ' ἡ τὴν αἴαντα*
ἔστιν αἴαντα. Quia eorum per hanc est, cum sicca sunt,
ἔστιν αἴαντα, *ἔστιν αἴαντα*. *ἀλλ' ἡ τὴν αἴαντα*. Malè posita
 tam aduicium. Alii, que vna sunt, tamen sunt
 alimento propiora: tamen *ἔστιν αἴαντα*. At, ὅ bone, *ἔστιν*
 hic non est ab humoris defectu; sed a celsatione
 attractivis. Itaque addidisti *ἔστιν αἴαντα*. Quare hic *ἔστιν*
 ἔστιν nihil facit. Imò causalem esse oportuit, non
 adueritatem conjunctionem. Expedita namque
 sunt prius alia: quia propus habuerunt ad manū,
 quò sibi faceret plurimum. *Τὰ δ' ἰσχυρῶς*
ἔστιν. Recitè designat loca: quippe in quibusdā plan-
 tis primi flores sunt ad cacumen. Scuti non eadē
 ratio maturitatis in fructibus, secundum partes
 Cucumis, & Pepo ad pediculum aut amari, aut
 inanis suaves, obiectiorem succum nimium qui
 semper subit. Contrā in via, primores acini ma-
 turores: quia propioris calorem naturalem. Fi-
 cus item secundum pediculum. Pyra non constat.
 Quorundam enim à petiolo incipiunt mature scere:
 quorundam à flore. In illis que à pediculo (habemus
 autem nos in hoc subit bano vbi hæc scribimus)
 ratio est: quòd simul insurunt tota fructus materia:
 non igitur alia succedente, melius coquitur que
 propinquior est autorem coctionis. In quibus verò
 prius mature scit extrema, causā est: quòd pau-
 larim subit succus. Ideo in solis fructus is qui nini-
 hdmiscetur recentis aduentu. *Τὴν δ' ἰσχυρῶς*.
 Nam Citrus & Alibius fructum fundunt *ἔστιν αἴαντα*.
 Diei *ἔστιν αἴαντα*, sic & supra *ἔστιν αἴαντα*
 succum. Verbum ad *ἔστιν αἴαντα* agricolarum labor.
 Cùm ad operam sese inuarent, dicebant *ἔστιν αἴαντα*.
 Iam fructum capiamus. *Καὶ ἔστιν αἴαντα*
 ἔστιν. Tamen si florē cūnt, atque in florem fructū
 varia persi: tunc laborant: non propterea tamen
 et illant surgere à cacumine. Ita neq; inferiorū o-
 pera superiorū obest incrementis: neque ascen-
 dens succus secum aufert ab imis quantum debetur
 eis. Nota *ἔστιν αἴαντα* de fluxu ad partes superiores, vt
 & supra *ἔστιν αἴαντα*, *ἔστιν αἴαντα*. Communē
 tantum tium quempiā esse caulē ipsum: vnde
 hauriant & que partes omnes. Dixit *ἔστιν αἴαντα*,
 quia si fundam partem penoris. Sarè radicem aut in
 radice fontē intelligit: eorum verò aluam. *ἔστιν*
ἔστιν αἴαντα. Concludit repetitis vocibus que
 erat in prima thesi *ἔστιν αἴαντα*. Dicebat enim *ἔστιν αἴαντα*
ἔστιν αἴαντα. Sententia est, Non abesse ab ratione
 quòd sic floreat, quòd que aquarū maleficie
 non afficiatur. *ἔστιν αἴαντα*. In aliis omnibus
 si cum eis frumescita comparentur, agnosceamus i-
 p̄ia plurimum pari cūm in eo sunt, vt florē subeat
 fructus. *ἔστιν αἴαντα*, desfloreat. Dixit *ἔστιν αἴαντα*, quia Si-
 ligo plus resistit. Secale diutissime floreat. Con-

Atrà Fabam maxime laeditur nocentia; & tamen
 est legumen.

Legō *ἔστιν αἴαντα*, non autem *ἔστιν αἴαντα*
 ἔστιν. Et *ἔστιν αἴαντα* non *ἔστιν*. Et *ἔστιν αἴαντα*, non
 autem *ἔστιν*. Verba illa, *ἔστιν αἴαντα* ἔστιν *ἔστιν αἴαντα*,
 ἔστιν *ἔστιν αἴαντα* verborum sunt integra. Nā hic ni-
 hil tacere manifestum est. Non enim eamam di-
 cunt quare floreat partem. Aut enim, propter
 bonam habitudinem à siliquis iuncta sepa-
 rari. Et *ἔστιν αἴαντα*, importunum hic. Est enim *ἔστιν*,
 non autem *ἔστιν*.

Theodorus *ἔστιν αἴαντα*, & querant, & a-
 depta bene succidunt. Vides per regnitate. Sue
 cedit, enim est abolutū: vt accidit, quod fallē grā
 matici vocant *ἔστιν αἴαντα*. Tamen, iustitiae, ad
 verbum. Sufficere, elegendantiam. *ἔστιν αἴαντα*,
 B *ἔστιν αἴαντα*. Alii rubiginem vocant. Pe-
 nis, fructificat. Paraphrasis est. *ἔστιν αἴαντα*, relatio.
 Imò de latitudine: vt tempore *ἔστιν αἴαντα*, subitio.
ἔστιν αἴαντα, indolū. Canali potius aut aluco. *ἔστιν*
ἔστιν αἴαντα, enozat. monstretur vase.

CAPVT XIII.

XIII. *ἔστιν αἴαντα*. Quæritur quando etiam conuer-
 tetur plantæ non conuertere in idem tempus fructificandi. *ἔστιν αἴαντα*
 causa forma, deinde terra aqua aeris, sine que sit vegetio pe-
 culare sine qui fructuatur anni tempore.

E P I *ἔστιν αἴαντα*. Diuersa sunt
 genera frumentorum & leguminū.
 Propterea minus mirū videbatur
 quòd eorum esset non idem tēpus
 fructificandi: quoniam idem genus.
 Quærebatur tantum causa. Nunc etiam re-
 soluit doctrinam ad species ipsas vsque. De quibz
 idem querit. Proximum genus est tritici & tri-
 melis: nec ergo non eadem natura? Nam eorum
 quædam producit octauo post mensē, alia tertio,
 nonnulla tēcūdo, cetera idē aliquid. Post aliquid in-
 terposita verba quasi deest cum ipsa natura: ac
 de eum concludit, hæc non esse species, sed gene-
 ra: balterna. Videtur verò species vltimas: propter
 faciei propinquitatem. Id exemplo eorum. Haud
 enim æquē omnibus eandem esse *ἔστιν αἴαντα* vte-
 rum gerendi. Postea verò aeris & exurit atque
 adeò sanē, vt ex Populi axioma illo, tot esse Vi-
 tum species, quot regiones: dicere audeat tanquā
 ex vero proposito, mutari species à regionibus.
 Tantum illud addit, ei rei etiam aerem cōspirare.
 Cui nos, vt necipiamus assentimur quod absurdū
 sit, mutari substantias ab accidentibus: ne con-
 tinuò quidem aduertimur. Subest enim maxima
 subtilitas ex principis Philosophorū. Non quidem
 mutari substantias ab accidentibus: ab accidentibus
 occulta vi cæli, cuius vultus regionis facies sub-
 icta est. Accidētia verò illa sunt certi gradus qua-
 litatum in ipsis mistionibus. Mistiones autē ipse
 tales atque ita sunt in vnaquaque materia cuiusq;
 species, vt nulla sit alii penitus similis. Habent
 quaidam tamen affinitates. His itaque mutatis
 affectibus, non potest forma species que sibi illos
 habeat peculiare, consistere. Quamobrem
 x.iii.

in eas qualitates missiones que introducte sunt, facile subit alia forma, cui peculiaris est is apparatus. Duo ponentur exempla, utrunque perspicuum. Primum est, forma cineris imponitur ligno com busto. Ligni forma non amplius se continere potest in materia ligni, posteaquam ligni accidentia consumpta sunt. Alterum exemplum magis accedit ad hanc materiam. In sima materia forma simi est ab ousis proprius ci formae accidentibus, alia luc eddū, cū quibus simi forma nequit manere: & ingreditur muris, aut muicæ, aut scarabei, aut etiā plantæ forma cuiuspiam. Hæc est ratio mutationis, neq; ab hoc declarata, & omnino paucis nota. Tertium possumus addere, quādo semen asini mutatur in equæ matrice, ut fiat mulus. Hæc agitatur in prima capitis parte. Posterior vna sententia cōtinetur. Admirandam esse naturæ legem: quod seminis vis non mutetur à causis externis ad piarū generationem, quod ad motum attinet. Tameñ suprà dicebat, exire citius legumina. Atque hæc quidem longi capitis periocha nunc partes ipsas expeditamus. *Τίμηρ τῆς βίτης.* Fundamentum quæ sitio nis est: quoniam *ἴση ὕλη.* Si est æqualis substantia, cur non & æqualia accidentia? *Ἄλλ' οὐ μή.* Bimestre quoddam agnoscit Triticum, aliud trimestre, sicut & Farra quædam. Quin hæc augget differentiam: quod citra id quoque tempus exeunt nonnulla. *Πρώτη δὲ σφόδρα.* Sanè verò plurimum distant ab his quæ feruntur Bruma, *χρὴσιμότερον.* *Ὀπίωρ δὲ.* Innuis olera & legumina. Quamquam in iis non sunt ex differentia. Ideo sic subdit duo verba vnum, *ὡς ἡ βίτης* frumentis potissimum animalium ad hoc angustio & ambitu *πύλοιο*. In iis solis esse hanc varietatem. *Καὶ εἶναι ἄλλοι.* Non esse absque ratione in frumentis hanc diversitatem: quia & possint frui Verni teporis beneficium, si Vere ferantur: & bruma si ferantur, brumam tolerare queant. At non queunt legumina propter imbecillitatem. Suprà tamen agnoscebat *ἰσχυρὸν.* *Πύλοιο τῆς βίτης.* Castigat audaciam propositionis. Excipit enim Erum. Quin & de Faba satis constat. Columella negat vllum esse trimestre semen: sed esse aut successivam operam trimestrem sationem: si minus è sententia siue esset ex Hyberna satione. Quapropter etiā Horceum accipit vtriusque temporis conditiones. Quod si verum est, Triticum Februarii satum provenire non iam est ad species confugiendum, sed sistendum iudicium in æris facultatibus. Quamobrem ad hoc quoque se recipit postea. *Ἄλλ' οὐ μή.* Seritur eo tempore, ne importune feratur. Ne à tempore deferatur. *Ὅτι ἴσχυρὸν.* Hic est corruptus codex: neque potest hæc pusillarum præscriptio spicarum vtrique sationi contine. *Τίμηρ τῆς βίτης.* Amplificat doctrinam. Idem enim etiā in arboribus euenire.

Ἄλλοι. Vtriusque vnam esse causam, specierum diversitatem. Non enim esse species ultimas, sed medias, quas vulgò dicimus subalternas. Satis verò patet id in exemplis. Vix enim Vitis species queat aliquis enumerare. *Τὸ ἄλλοι τῆς βίτης.*

A Nomen commune. Non hic intelligit *ἰσχυρὸν*, sed sub nomine communi etiam generis communem, quæ certis postea differentis ad varias species astringatur. *Ἄλλ' οὐ μή τῆς βίτης.* Exemplum petit ab animalibus. Laconice namque canes binos dies addunt aliarum prothesmæ & gerendo vtero. *Ὅτι τῆς βίτης τῆς βίτης.* Quid? Negat canis naturam illam communem tum Laconicis, tum aliis esse genus? imò verò est. Et potius dicendum, *ἰσχυρὸν τῆς βίτης.* Latet autem eius differentie vis humanum intellectum, quæ admodum & aliæ fortasse omnes. Nam quis notam habet naturam illā quæ communis est equo, tauro, asino, onagro & illani quæ est in vulpe, cane, tigride, lupo, vna?

Quin ex perdicæ & gallinæe genere tertio enati, Aristoteles autor est. *Ἄλλ' οὐ μή τῆς βίτης.* Similis in plantis & in animalibus causā. Eam diducam in duo capita, ut in quibus iudicis nostris discutendā. Alterum caput est in elementaribus qualitatibus cum dicitur, *ἴση ὕλη.* Alteri in occulta formæ efficacia cum dicitur, *ἴση ὕλη.* Hoc addit, quare & illi suprà negabat calorem esse fecunditatis autorem. At eadem tunc naturæ væstigia in generatione & modo generationis. *Καὶ τῆς βίτης.* Rursus quasi ad alia transiurus colligit: idem tamen porro tuasat. Quæ Bruma feruntur, occupari eorum operam in radicibus. Vere sata citò surgere: quia subus parum habeant quod agant. Ceterum hoc non exhauritque sationem. Dicam enim, tales esse radices, quæ sūt vel Vernæ vel Brumalæ. At que rimum, quare in eodem ambitu naturæ non sit idē tempus generationis. Hoc est, quia illa sunt trimestra, illa non.

Ἄλλ' οὐ μή τῆς βίτης. Et tunc accipit pro tota natura, sanè hæc admodum. Sententia fundamentum est in multo, & non multo opere. At omnis actio est motus: omnis motus in tempore. Igitur in multo tempore multum operis. Operosum Triticū multis enim radicibus nititur à multis radicibus multam fundit stipulam. Contrā omnia hæc in trimestribus. Hæc tamen haud leuiter sunt consideranda. Non enim quia multiradix & multicalamum est Triticum, multo eget tempore: sed quia multo est in terra tempore, multas sūdāt radices: cogitur enim ab Hyenie, prohibeturque ne exeat. Et trimestre si Bruma feratur, quod in Hordeo videmus, multas radices edent. Et me miterimus quod suprà dicebatur, etiam Triticum Erotinum paucas edete radices, in multam stipulam sese effundere.

Ἄλλ' οὐ μή τῆς βίτης. Multas radices fundere, in quas statim ependat facultates suas, *ἰσχυρὸν*, in radice multiplici. Nota *ἰσχυρὸν* à *ἰσχυρὸν*, reddens vim suam acceptam à forma scilicet: *ἰσχυρὸν δὲ ἰσχυρὸν*, id est ab radicibus. *Πύλοιο τῆς βίτης.* Eleganter non *ἰσχυρὸν*, quæ iam *ἰσχυρὸν* explicat numerum. *Πύλοιο τῆς βίτης.* Axiomatices sumptum. Quod minor sit operæ, breuiore tractu perfici: etenim in breuiore cursu propior meta. *Ἄλλ' οὐ μή τῆς βίτης.* Quia magno opere perficitur, magnum opus edit Triticum. *ἰσχυρὸν*, idem quod *ἰσχυρὸν*, *Καὶ τῆς βίτης.* Graue: quia plus trahit alimen-

alimenti: in maiori quanto magis pondus. ut eu-
iuimodi quanto non enim in aëreo. *ἄλλοι γὰρ*. In
terrestri icilicet, & minus puro. nam Hordeum
magis acreum, & Farra ipsa. Notabis disticta ora-
tionem: quod & ab his factis *ἔστιν ἡ ἀρχὴ*, de Trico-
tuo, vnum hoc. *ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς καὶ τῆς ἀντιπρὸς* in
duo hæc & *ἡ ἀρχὴ* de Trico, quod omulera.

Ἀποδείχθη quod bis iam, *ἀποδείχθη*: sed hic ἄ-
νω, quia ab radice. *ἂν δὲ ἀρχὴ*. Propter
radicem paruatem: à qua citò icie expediunt
virtus informatrix, atque ad stipulam fuerit con-
uerſa. *Κατὰ λόγον*. Vt quantum temporis po-
ſitum fuisset in radice operosior, tantum iuberat
hatur à minus operosa, & in stipulam transmit-
tatur. *Ἐπιπέφυτο*. Sic etiam supra dicebat: quæ
dicitur sub terra semina morarentur, fieri terre-
striora. *Μῆλον δὲ* hoc iam sæpe dictum est.

multum quoque tempus foras. Citò igitur ver-
na prodire: qua calore foras euocentur. Oſten-
dit autem ex eo quòd illa etiam, quæ sua natura
παλιγγενεσι sunt, Vere ierantur, non retinet sibi vim
illam, qua multos edant calamitos, propter prope-
ratam productionem. Tum ita m, quia non ha-
beant perfecta germinationis fundamenta, ne-
queant exercere potestati in suam in fructu ipſos
sed ipſam ſeruat tenuem, nec plenam admodum.
Ὁ δὲ τῆς ἐπιπέφυτο. Aliquis dicat: temporis esse vi-
tium illud breuis: hybernæ ſationis moram afferre
talem fecunditatem. Non est ita, inquit. nam
trimeſtria si Bruma ierantur, non ſeruat frigoris
incommoda. Hæc sola propositione tota stabili-
tentia illa: affectum variè producendi pen-
dere penitus à varietate ſpecierum. Quippe ne-
ceſſario deberi verum tempus trimeſtribus pro-
pter imbecillitatem: non autem ſeruari, quasi ad
deſicientis proventus ſubſidia, quæ modum in
Columella ſentiebatur. *Κατὰ λόγον*. Quoniam
trimeſtria diebar esse leuia, propterea quòd pa-
rum trimeſtria si Bruma ierantur: addit obſeruatione in
Trico: ubi enim citò perfici. Non dixit Trico-
ticum, sed *ἡ ἀρχὴ*: quia gratias erat cauſa tardi-
tatis. *Ἐπιπέφυτο*. Quasi verno ſeruantur æqui-
noctio. *Συμμεταίωται*, quia exire & perſeui sunt
affectus. *Ἀποδείχθη* Quasi filius de venatione
hæc cauſarum, redit ad ſigna potentie forma-
rum. Atque hunc quoque locum simul eum aliis
addicere potes aduocis eos qui negant Peripa-
reticos ab occulta proprietate que quam fieri. a-
pud hunc Philoſophum sæpe monimus inueniri.
Eſt autem aſylum humanæ imbecillitatis, ac ſi-
milis perſugium illi Periculis: *ἡ δὲ τῆς ἀντιπρὸς*. Ad eò
verò nititur huic iudicio, vt etiam ſituum caleulo
probarum uelit. ait enim m, *ἡ ἀρχὴ*. & addit *μετά-
λαβὴ*. Magnorum eſſe parentem diuerſitatum pri-
uatam naturam hanc. Anon autem Thraciæ ci-
uitas eſt. *Κατὰ λόγον*. Vna eſt ex diffe-
rentiis, eſſe paleoſum. *Μὴ ὡς τῆς ἀντιπρὸς* Senſus à-
perturſæantia, quare poſuerit hic, obſcura. Nā quid
ad rem ſi minus conſert humanis uilitatibus pa-
lea? An uult dicere: eòdem frenata ſint à natura
inſtituta, vt ſint hogini pro cibo: tantum tamen

A vis occulta illa poteſt, vt etiam detorqueat ab hoc
ſine operam, at que abſumat in paleam? *Ἐπιπέφυτο*
ἡ ἀρχὴ, quod ad nos attinet. nam peccati non eſt ἡ ἀρχὴ
operis uitale. Cæterum quia nobis quoque viſu eſt,
cum prodeſt peccati, quod nobis eſt vita. Ac præ-
terea ieruit ad panem in mercom, & ad alia: ſub-
dit & *ἡ ἀρχὴ* ad cibum iniquum. Conſuetudo ἡ ἀρχὴ
eſt expoſitum: vt *Λατίνος*, *ἔστιν ἡ ἀρχὴ*. *Κατὰ λόγον*
ἡ ἀρχὴ. Notabis, quod nullis monumis, ordi-
nem inuierum. Prior enim eſt *ἡ ἀρχὴ* & tempore
& natura, quàm *ἡ ἀρχὴ*. *Ἐπιπέφυτο δὲ τῆς ἀντιπρὸς*. Dif-
ficilem illam ſumat hæc in parte prouinciam, de
qua ſupra dicebamus. Ob eam difficultatem in-
tam controuerſia diſceptationis proſitetur mode-
ſtiam ſuam, cum dicit *ἡ ἀρχὴ*. nondum enim aſſeue-
rat. Sed multa de quæſta narratione ſtatut in me-
dium, quod quæſque iudicet. Fortaſſe, inquit,
ipſa genera variantur à regionibus: tantum ab-
ſt vt negare debeamus, ipſa iuberit accidentia. Cæ-
terum adhuc arreſtat ſententiam, vt eò modio
videatur. cum dicit *ἡ ἀρχὴ*. Modò in vna ma-
niſi ſtò reperitur, iatis eſt. quòd ſi ita ſit, diſeuſa
fuerit quæſtio. Quando ſacilis ſit in vna ſpecie
ſpecificum multiplicatio, propter variationem m.
ἡ ἀρχὴ, ſimiliane ſibi loca locatum. Quòd
ſi ſpecies quoque mutantur: iam eſt pluriquam aſ-
ſimilatio. Vtrumque tamen complexus eſt. Cum
dixit *ἡ ἀρχὴ*, inuuit accidentia: cuiusmodi color eſt.
& quæ ſupra dicebat, magnitud, grauitas, figura.
Deſignat autem ſubſtantie mutationem m, cum ait
ἡ ἀρχὴ. Et veibo viſus eſt efficiaci, *ἡ ἀρχὴ*: vt
in ipſis ſint primordia cauſæ efficiaci. *ἡ ἀρχὴ*
ἡ ἀρχὴ ἡ ἀρχὴ? Is eſt aſſuetus coniequens ſub-
ſtantiale mutationem in quibusdam. Omnis e-
nim mutatio eſt in contrarium contrarietate con-
tradictoria: ſit enim quòd non erat. Hoc autē e-
uenit, aut m melius aut in d etieris: namque in æqua-
le, non poteſt ſi eum aliud: at æqualitas eſt i-
dentitas quædam. Hæc autem mutatio in deterius,
aut eſt ſecundum gradum: veluti cum Zea muta-
tur in Auxnam: vt inque vtile: at Auenā minus.
Aut eſt extra omnem gradum: veluti cum Tri-
coicum mutatur in Lohi m Lolium enim non ſolum
inuile, ſed etiam noxium. icicco dicit *ἡ ἀρχὴ*
ἡ ἀρχὴ. Exemplum autem eſt in parte inquilis, non
prototo. Thraciæ namque Tricoicum m *ἡ ἀρχὴ*
m, tamen ſi paleoſum eſt, tamen habet medellum.

Nota, si fortasse enim significat saltem m, n, n autem
intentionem sententiam præcedentis. ut inque te-
dè poteſt, quasi dixerit: non ſolum variant ſpeci-
ficas differentias, vt inquam eo viſque deſor-
mant, vt etiam deſcendant de ſtatu nature, quæ
ſui eſſe queant hogini *ἡ ἀρχὴ*, *ἡ ἀρχὴ*. Idem
quòd ſupra dicit *ἡ ἀρχὴ*. *ἡ ἀρχὴ*. Alius aſſe-
ſtus: cuius etiā hæc omnia narrantur hie.

ἡ ἀρχὴ *ἡ ἀρχὴ*. Suprà dicebat dicebat de re-
gione: hic etiam inuoluit aërem pro cauſa: quia
in ipſo maxima ex parte talis, propterea quòd ær
talis. vbi conſidit cauſas maniſtò. Multis eſſe
minutim inuolucris: & tardè proficere: vt inque
ait, *ἡ ἀρχὴ* *ἡ ἀρχὴ*, euenire. at hoc verum non

videtur. Sed quidem proficitur frigoribus im-
 datum: hęc est causa citius, at frigora non citi-
 sunt multiplices illas tunicas. Potius videtur esse
 sub ratione ipsius: vt data sint à natura tot oper-
 menta, quibus se tetueri possit à frigore. *Και ὅτι
 τὸ πρῶτον*. Ostendit non esse accidens accidentaliter,
 sed proprium manans ab ipsa specie: quandoquid-
 em etiam alibi satum retinet naturam illam, sed
 proeundi. Vbi euenit complicatio sententiarum.
 Cùm enim probat hoc exemplo, Thraciæ terræ
 vi mutatam Tricis naturam: simul probat aliarū
 terrarum vi non posse hanc Thraciam naturam
 immutari. *Και τάλισιν*. Nunc corroborat sen-
 tentiam quæ vim declarat regionis, Non solum
 Thracium in aliis terris satum seruari tempore se-
 rotine perfectionis: id etiam aliunde importa-
 tum in Thraciam idem pati. *Τῆς γῆς*. Hoc
 toties iam dictum axioma non facit ad partē sen-
 tentiæ posterioris, sed prioris. consuetudinem in-
 duisse aliam naturam. de terra loquebatur: nunc
 affert consuetudinem. Quasi non primo satū mu-
 tarum sitis, sed multis successibus terræ mori-
 bus affectum. *Ἐπι γῆς τῆς εὐρωπαϊκῆς*. al-
 terum exemplum à duobus affectibus. Primus
 est, *τὸ κρηθρῶν*, quod respondet illis duobus verbis:
*τὸ κρηθρῶν: ὅτι μὴ ἐπι τῆς εὐρωπαϊκῆς
 ἀγροῦ*: frumenta, qui dirumpunt veientes. Al-
 ter affectus à magnitudine. Aut enim grana esse
 malogranatorum acinis paria. Talia sunt grana
 Mazæ Indici, atque etiam similia figura: *καὶ τῶν
 ἰνδίων*. *καὶ ἐπι τῆς εὐρωπαϊκῆς*. Hoc enim hic agit: vt ad
 agri referat proprietatem. Et addit quomodo: quia
 dicebat, *ἴσως ἴσως γῆς*. Intelligit hęc formam:
 qui dixit, *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς*. *Και ἰνδίων*.
 Si transferantur in alias terras, nequeant il-
 lam seruari magnitudinem. Ecce, quemadmo-
 dum semper monui: in vtramvis partem trahant
 vt exempla vel argumenta, ea sibi arripere hunc
 autorem. Suprà dicebat, tantas esse agri vires
 mutandis seminibus, vt Thracium Tricium e-
 tiam in aliis fatis regionibus, natura seruet pri-
 moria pestinacitè ad tarditatem perfectionis.
 Nunc aut: manifestè attribui debere terrarum fa-
 cultatibus eiusmodi seminum diversitatem: quo-
 niam in alios agros transfusa nequeant illam ser-
 vare, sed exuat atque abeant in communis natu-
 ræ leges. *Ὅτι τὸ πρῶτον ἀποδείκνυται*. argumentum
 ab vniuersali contentu genium. tot esse vitium
 species, quot sint regiones. Quin, inquit, non
 de vitibus solum verum est, sed etiam de aliis:
 modò cum terræ facultatibus coniungat item a-
 ctem. Hoc etiam suprà innere monuimus,
 vbi dicebat: in Thracia *ὅτι τῆς κρηθρῶν*. Ete-
 nim si distentiat celum, frustra sit fundus. Quid
 enim faciat pulla terra, si nunquam pluuit? quid
 imbres quamlibet tempestiuū, labulo? *Δὲ
 τῆς γῆς*. Probat, celi facies, atque officia conue-
 nire oportere. Nam eadem semina eadem in
 terra iacta, id est in eodem terræ habitu, non æ-
 què proficiunt, si non æquè fruuantur celi benefi-

cio. Hęc ita nos amplificauimus: ipse tamen de
 regione satum dicebat. *Ἐπι τῆς εὐρωπαϊκῆς*, agri-
 cet semina: addit enim *ἐπι τῆς εὐρωπαϊκῆς*, & *τῆς εὐρωπαϊκῆς*
 ἄγρου. Et duo dixit, *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς*, scilicet in terra
 minus bona: *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς*, in terra non bona. idcō
 dixit *ἴσως*. Quia *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς* τῆς εὐρωπαϊκῆς
 ἴσως dicebat. est enim pars *τῆς εὐρωπαϊκῆς* ἴσως
 ἄγρου. Ita nos dicere soliti sumus: Cæsaris ge-
 nus nō in Netone deliuit: sed iampridem in Ca-
 ligula defecit. *Ἐκ τῆς γῆς*. A duabus
 causis, si que valētibus, siquid fiat: pro earum na-
 tura constituitur illius tacite rei differentia, at-
 que ex differentis totum ipsum. *Τὸ ἴσως*, hic
 speciem intelligit: eius enim partes sunt materia
 & forma, genere & differentia designat. *ἀποδεί-
 κνυται ἴσως*. intelligit principia. *Ὅτι τὸ πρῶτον
 τῆς γῆς*. Pro sententiæ confirmatione opponit ex-
 emplum ab animalibus. Mas & femina, or-
 runt illa *ἴσως*: *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς* illa *ἴσως*. Vt
 ex equo &atina, iuuuus, qui sic nascitur in Hy-
 bernia, pueri bus aletur. Adcō vt addere ausus sit:
τὸ ἴσως εὐρωπαϊκῆς *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς*. Vnum poneret
 exemplum. Pona tu ex Libyis animalibus, quæ
 sicut aliueta non bibunt. vbi ex Præceptoris præ-
 ceptis molienda hæc sententia est, aut enim esse
 ἴσως quosdam *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς*. Egreditur enim: ita
 speciem tum equa, tum alius in mulo. Itaque di-
 cuntur *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς*. non tamen sunt. Quodeun-
 que enim sit in natura, naturale est: quia non ni-
 si naturaliter sit generatio, que eunque, qualis-
 cunque, quocunque modo fiat. Duplex igitur
 nature vis & lex: altera vniuersalis est qua nihil
 vel quod est, vel quod fit, egreditur altera ordi-
 naria, quæ extra cancellos angustiores exit ali-
 quando, atque in effusioem prolata ambitum.
 Non erat in natura recta linea speciei leo non su-
 batus: est in linea, vt ita dicam, laterali est lex
 na & pardo: quia leonæ legitime speciei sit af-
 finis pardu. Dixit, *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς*: quia *ἴσως* sit in tem-
 pore *ἴσως*, æ natura tandem. *Και τῆς
 εὐρωπαϊκῆς*. neque deficiat. *Ἀλλὰ τὸ πρῶτον*.

Tertiam se dixit, vniuersali ratione rem hæc
 persequi. Quum tamen semper intermiscuit
 historias atque disceperationes particulares.
 Deinceps de solis seminibus verba facturum
 pollicetur. Et omnino proeundi perficiendi-
 que edicere attribuit aeri, exemplo Ægyptia-
 rum satiorum. Atque è vltigio terram quo-
 que adiungit. *τὸ ἴσως*, in summa: vt etiam Ægy-
 ptum comprehendat. Id quod etiam assignat a-
 gro Meli, vbi regionem dicit *Ἐπι τῆς εὐρωπαϊκῆς*
 Ægyptio similem. *Παροῦσα ἴσως*, scilicet Æ-
 gyptio: aut *καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς* regioni *Ἐπι τῆς εὐρωπαϊκῆς*.

τῆς γῆς. melius dixisset: *τὸ ἴσως*. Vt ex suprà
 dictis esset conclusio, non autem simplex eorum
 post tot disceperationes. *Ἐπι τῆς εὐρωπαϊκῆς*
 Quia conuixit animalia cum plantis sub hac
 natura communi diuersitas: vt notissime per-
 pendit rationes. Ac in animalibus quidem a-
 gnoscit principia horum affectuum, quæ satis

per

per

per se valent eas efflicere varietates: at semina etiam ab ipsius aeris pendere facultatibus. Εἴ τις ζῆλον ἰσθῆκε. ἀποστρώτας, efficacissima principia, & quæ non egent extraneis adiumentis, vt semina. Ideò addit ἅλλα. plus ab aere pendente quàm animalia. namque etiam animalia temporum sententiæ affectus. Vere natū equi longè incultiores, quàm qui eduntur Autumno. Ratio dicta est in Problematis. Εἰ δὲ γῆ. Semper effugit Philosophus obiectiones, vbi diluere operosus est. Itaque aduersus pertinaciter negantes, mutat substantias: Saltem, inquit, sicut in germinandis ratione variatio, & in ipsis momentis generationis. Hoc profectò negari non potest: quin aere molli ac blando cuius atque facilius euocentur in plantæ conformationem semina: tum autem plantæ constitutz maturius fructificent. Si non γῆν mutat, at saltem γῆν αἰσχροῦν, æquare tempora germinationis atque perfectionis. alibi ἀποστρώτας, æquare tractum temporis. Δόξασθαι. Rectè concludit, qualis annus fuerit, tales affectus plantarum futuros, tum alios, tum vel moram, vel expeditionem & nascendi & germinandi & fructificandi. ἀλλοιοῦν, quia causam sequitur effectus. Εἰ τις ἅλλοις, succo, magnitudine, sinceritate. Χιμφοίον. Exposita huc ambagibus quæstione, sequitur appendix tæpe tractationis proximam illam. Quòd sata semina vel serò vel maturè non exeunt, nisi statò tempore. Hoc primum est, quod facit admirationem, admotatiois causâ, hæc. Terra est sicut uterus in animali. At exit fetus certo pòbit tẽpore, quàm est in matricem iactum semen. ratio est: quia calor uteri vniformis est, atque semini concitians. at terræ fetus à celo pendet. Quocirca pro temporis imperio iussa faciet in terra semen: cuius exortus à celi statu moderatur. Hoc verò aded verum est: vt etiam flante Borea floreat Amygdali. Aliter quod admiratur, est: alieno tempore mandata terræ semina sub terra diutius incorrupta seruari, quoad tempus apparet proueundi. χιμφοίον. Quia disceptatum est de varietate perfectionis in generibus: hoc, quod adiicitur hie, considerat similitudinem constantiam ad exiendum. Est igitur similitudo in eoriaritate: icireo dixit, τέρας πῶς. Μὴ ἀκούειν, valde strida vox. nullo modo moueri. Qua neque corruptuntur, neque mutantur in aliam speciem (hoc enim euenire propter motum sub terra, supra dicebatur) neque in plantam exeunt conformata. Ideò auxit vim sententiz, quom dixit, μάλιστα. Posuit, ἀστρώτας, absolute: quia subdit ἅλλα, pro eo quod est, ἢ. idem acti dicebat, ἀστρῶτας ἀλλοιῶν. Excipienda tamen trimestria, atque alia multa quæ Hyeme sata, Hyeme prouident: Vere sata, Vere. Itaque nimis præcepit oratio illa, μάλιστα ἀστρώτας. Πάλλων ἰσθῆκε. Hoc mouet ad

mirationem: non euocari semina temporibus tepidis & humidis quæ sunt principia vel generationis vel putrefactionis. Hoc etiam addidit: nequis putaret, frigore ac siccitate concitari. Εἰ τις τίς ἢ μὴ ἀσφραδαίνον, si corrumpentur: non est mirandum. At miramur, quia tandem germinant, tum vero non germinant. Μὴ ἔχοντα ἀσπαστέρον. Alienò tempore, cuius temperamentum eorum temperamento non respondeat. Αἰτίον ἂν πῶς. Dat causam concitationis, quom ait: εἰ τις ἦν ἀσφραδαίνον ἰσθῆκε: in robore cori, vel corticis, vel membranæ, vel tunicæ ambientis. Idem supra pro causa arcescit in Ægiolope, παροχρησται. Quam etiam hic statuit atque adiungit dicituram sub voce hæc, ἐλαῖον. Naturam tamen hanc signum eum vult explicatam per ἀσπαστέρον, duriuiculus est neque audiendus. Ἄλλα φωνάξτε, intelligit munimenta quæ modò recenscebamus. φωνάξτε, præidia, ἀστρώτας, semina floralia, id est σπυρμακωτά, quæ seruntur florum tantum causa: vel quæ non distinguuntur ab ipsis floribus, vt de Thy, mo dicebatur.

Lego τὸν πῶς ἔστιν. expunctis illis, μεταρὶ ἐπέλλω. Et ἰσθῆκε ἁπλῶς, non αυτῶν. Et ἀσφραδαίνον ἐπὶ ἀσπαστέρον, non αὐτὴν ἁπλῶς. nam neque verum est, neque respondet sententiz. ἢ τιλίονος τέρχον, non τέρχονος, sicuti μοκ, ἀσπαστέρον τέρχον, non τέρχον. Et ἰσπαστέρον, πῶς ἰσπαστέρον. Et ἐπὶ τῆν ἰσπαστέρον, non ἰσπαστέρον. ἢ κερταλά, non κερταλά. Et ἐπὶ ἀσφραδαίνον: χρυσοῦ δ. Et τῶν ἀσπαστέρον non ἀσπαστέρον. Et ἀστρώτας τέρχον. Et ἂν ἐπὶ τέρχονος, πῶς αὐτὴν ἁπλῶς.

Theodorus, εἰρη, faciliè: sic & supra: malo genio. Nam neque id significat, neque hie quequam significat. neque omnia una familia: non enim pluma faciles, vel factu ei iactu. si dicas, facili flexu: at non pumex. sua facili gestari: at non aer, non ventus, non ingenium muliebre. denique nugatur ipse: rum, nos, qui diutius immoramur reprehensiois huic, nugamur. sic & καρῶν, vt supra, fastidiosum. ἢ κερταλά, incommoditatem: imò inutilitatem.

Kai τὰς αἰσθῆ δὲ ἄλλας αὐτῶν ἀσπαστέρον, ἰσθῆκε ἁπλῶς. Theodorus nihil horum, eius verba sunt. Et quod maturè seruitur, maturè feritur, serò apud alios exit. Quid hoc est? si de Thracio intelligit, iam dixit: si de alio, falsum est. Quod enim maturè feritur, maturè exit. Μὴ φησὶν τῆς χερσῶν. Quom planta in alio agro nequaq hospitari, muro ἀσπαστέρον. neque hoc significat. Sed quia terra non sit ferax, planta non fert fructum. A terra namque dicit fieri tum ἀσπαστέρον, tum ἀσπαστέρον. Τὸ ἀστρώτας ἴσθῆκε εἰς φῶς. Quod negaret natura, lege prouinciat natura;

Mi ἀκούειν, valde strida vox. nullo modo moueri. Qua neque corruptuntur, neque mutantur in aliam speciem (hoc enim euenire propter motum sub terra, supra dicebatur) neque in plantam exeunt conformata. Ideò auxit vim sententiz, quom dixit, μάλιστα. Posuit, ἀστρώτας, absolute: quia subdit ἅλλα, pro eo quod est, ἢ. idem acti dicebat, ἀστρῶτας ἀλλοιῶν. Excipienda tamen trimestria, atque alia multa quæ Hyeme sata, Hyeme prouident: Vere sata, Vere. Itaque nimis præcepit oratio illa, μάλιστα ἀστρώτας. Πάλλων ἰσθῆκε. Hoc mouet ad

quod erat præter naturæ leges euasit naturale.

Edith. Hinc quoque moneeri poterat vir optimus, ut *idcirco*, non temper significare feruoritate, nam serena hyberna gelidiora sunt.

Rejicitur complexum. Bis errat: & quod barba ro vitur: & quod non exprimit. aliud est melleæ, aliud compedi. melleo est affectus partium in se complexio est affectus partium ab alio. Necesse enim est, esse aliquid præterea quod complectitur.

CAPVT XIII

XIII capiti argumentum. *Quæritur causa, quare in Legumina coctilia sint aut incotilia. A solo et aere, frigore, calore. An vitium coactum in fœtu in eis solent. An Legumina omnia hoc partantur.*

ΠΕΡ *ὅτι ἀρχαίων.* Expedito aëro naturæ sine in frugibus, qui scilicet erit, ut essent: quapropter & generationis, & vitæ & corruptionis, & morborum multo rationem: nunc alterum tradit finem qui scilicet est, nostri causa. Sunt enim propter hominis alimentum, aut pecorum etiam, quæ hominis quoque spectant vium. Quoniam verò non cruda, sed cocta sunt nobis visui: de facilitate, difficultatè que coctionis scribit, atque vtriusque causas eruit. Hæc consideratio quum sit autplex, multas quoque partes huius capiti facit. Atque vti nam tam luculentè, tam leuèdo tractaret ordine semper omnia. Partes easus principales tres sunt. In prima proponuntur quæstiones de coctilitate atque incotilitate, quam περιποιησις atque ὑπερποιησις tam dixit abhi. In secunda declarat & vni vocis, & essentiam rei. quid sit coctile, vti sit affectus. In tertia væstigat causas: a solo, & celo, eorumque qualitatibus quædò, & in quibus, vel totis, vel partibus sint affectus hi. Hæc in priore portione partis huius: postquam duo instituit: primùm duas excludit opinionones. Vna erat eorum qui solam Fabam & Lentem dicebant pati hoc. Altera eorum qui huiusce rei causam referrebat ad aëratorem bouum comua: quorum occursum iam tantur semina, percussa obduruissent. Post hæc ostendit similitudinem quædam huiusce incotilitatis, quippe in Leguminibus ad ignem, & in Betæ seminibus ad enascendum. Nam quemadmodum in eodem agro, in eodem sulco, in eadem siliqua sunt quædam coctilia, quædam non: sic in Betæ seminibus. Quædam prodire quadragesimo die, quædam serius, quædam anno post. Huius tam nindi capiti faciem hæc compendiosa pectora expressam volui: quò inoffensius per omnes partes excutere possemus, nequid nobis in mora esset. Proposite quæstiones hæc sunt. *πῶς, ὅτι,* quo-

modo, quando fiant coctilia vel incotilia. Non enim adiecitur particula est *vni*, ut nobis, sic pote: sed tempus designat, vel in regione vel ab aere. Simul designat à *uero*, à *ita*: ut ubi declaraturum ait: *τὸ δὲ μῶς ὅτι ἕσται.*

Συζητήσιον δ'. Altera quæstio particularis: quare in eodem agro alia alter. Causa quæstionis: *τῶς αὐτῶς ἕσται τῶς ἕσται.* Si eisdem cultus vnus: non erit à cultu diuersitas. Aliquis dicat: Non mirum: latè pareat fundus: varium in eo solum. Iecirco addit: *τοῦτο ὅτι τοῦτο ἀλλοιωθεὶς μέγιστον διαφύσσει.* solo sulco distare, nota loquutionem: sulco separante semina. *Καὶ ὅτι ἀρχαίων.* Tertia quæstio, Quomodo ex coctilibus euentant incotilia, & vicissim ex his illa. Non igitur à semine fieri videtur. *Καὶ πῶς ἕσται.* non potest, quin more suo turbet. Nam quum mor diætorus sit, quid ἀξιωματός: tamen hic præceptis anticipat: ἀξιωματός esse vitium in tarditate, nascendi, crescendi, germinandi, fructificandi. Nota loquutionem: *τὸ ἀξιωματός ἔν τῷ συντάξι,* alius diceret, *ἅπ' ἀξιοματός.* Sed dicit *τὸ*, quasi naturam illam acquisitiam.

Τὸ δὲ πῶς. Hæc est secunda pars in qua solutiones aggreditur. *Ἐπὶ τῷ πρῶτῳ ἔσται τῶς ἀνωγεινῶς ταῦτα.* Siquid aliud affine est huic naturæ. Hoc dixit, innuens Betæcci seminis similitudinem, non ad coquendum sed ad proueniendum. *Πρῶτον λήθιστον.* scilicet *τὸ πῶς ἕσται:* ut sciamus quid rei sit.

Πῶς τῶς περιποιησις. τίκαται dicitur, quoad coctionem. *αἰσθησις*, coctio, suscepcio operæ ignis. *τοῦ δὲ ἕσται.* quoniam coctilia Legumina intumescunt. est igitur effusio quardam. Distant enim partes magis humore subeunte: easne sit abscessus. *Καὶ ὅτι ἀνωγεινῶς.* Ea esse definitio ab efficiente, & effectu: nempe ab igni & diffusiono, quasi sit hoc genus ignis definiti. Nunc addit quasi formam à sine: scilicet teneritudinem ob escam. *τὸ δὲ πῶς.*

Διότι γὰρ ἕσται. quod laxari potest in coquendo, est *πῶς ἕσται.* & addit circumstantias: *τοῦτο ἄλλοιωθεὶς.* huic opponit aduersariorum naturam tribus conditionibus: ἀδιόχνητος, ἀκαλλίωτος, βραδύς ἀλλοιωθεὶς: quod designat apposita particula praua, ἀπρόματος. nec frustra dicit ἀκαλλίωτος. Sunt enim Legumina quædam que ouorium more, quo diuinus coquantur eo huius duriora. Scilicet quantum inest humoris aëri, consumuntur tum aqueum terrestre quod reliquum est, coit: ut albumen: tanto magis terrestre in Leguminibus. *Τούτοις δὲ ἕσται.* Breui gyro comprehendit vtriusque declarationem. Et iam propinquam incipit expedit causam, duritiæ, scilicet ac mollitiem. Hæc sunt maxime propinqua, resistit enim durum. sanè vetus hæc est duri definitio, mille autem recipie. Huius cause causa: duritiæ, densitas, mollitiæ, raritas: quia calor & humor huc queunt, illuc nequeunt subire.

bite, propterea dicitur *δύστανος* καὶ *δύστανος*. A
Et applicuit, ostendit esse hanc causam, quum
dixit *δύστανος* δὲ *δύστανος*. de duro: *εἰς* ἀλλ' *εὐστέφανος*
τῷ *αὐστέφανος*, excludit densitate.

Διηρηθὲν δ' ὕμνος. Hæc est tertia pars,
in qua vastigat harum causarum causas. Ie-
circo dixit *πῶς*, quoad substantias causarum
& *πῶς πῶς*, quoad circumstantias. Esem-
pli gratia: ab aere aut à terra: hæc sunt gra-
stantiæ ab aeris calore ac frigore. Hæc sunt
conditiones, & *πῶς πῶς*. Nota loquutionem
τῷ *αὐστέφανος*, à cibo. Hoc etiam alibi notavi-
mus ex Aristotele. nam vulgè vistaribus signi-
ficat, præter. *ἀδύτος* τῷ *αὐστέφανος*. Sta-
tuit fundamentum, de quo toties supra. Hæc B
omnia ab alimento procedere. Is est aditus totius
investigationis non tamen solus. Vt intelliga-
mus: *πῶς πῶς* nihil aliud esse quàm *πῶς πῶς*,
coctilitatem & incoctilitatem: non tamen *πῶς πῶς*.
Non enim à solo proveniunt nutrimento. Nam de
terra confessum est: pro eius modo atque habi-
tu modum esse teneritudinis aut erudi avis. de
aere verò millies. *δύστανος*, *δύστανος*. At quum
docet, etiam ab eodem aere aliud, quàm ali-
menti beneficium proficisci, velut in arca vel
granariis: aliunde sanè aliud erit principium e-
iusdem affectionis.

Τῷ πῶς πῶς. Ostendit quemadmodum in ali-
mento sita sint momenta mutationis: quippe se-
cundum quale, & quantum. hoc iam sæpe di-
ctum est. Tantum autem attribuit, quantum
ab aliis accipit: nempe addit à locis conditiones.
Μέδιστος effectum designat: mutat, transfert ex
natura dicta in teneram. Summa est: quæ sunt
in locis tepidus, stercoreatis, tenuis glebæ, apris-
cis. *ἐλάττω*, quod *ἑλαττω*, alibi. *Καὶ τῷ*
πῶς πῶς τῷ *αὐστέφανος*. intellige ipsa femina. *ἴ-*
σι καὶ *ἐλάττω*. Nunc ostendit effectuum
opera, *μακρὰ καὶ μακρὰ*, quoniam τῷ *αὐστέφανος*
erat spissum ac durum: *ἀδύτος*. es. m-
plum peti: è terra Lemnia. ibi esse coctilia: quia
terra leuis. quare alimenta similia: ergo & effe-
ctus. Aded, vt etiam terram ipsam *πῶς πῶς*
vocat aliqui, à facultate, qua *πῶς πῶς* facit Le-
gumina. Sic apud medicos, sanum corpus, sana
vina, sana causa. Ita hæc ex vñu communi,
quasi à proverbio argumentum: Quoniam,
inquit, *τῶς πῶς* Legumina dicunt, *ἐν τῶς πῶς*
γὰρ nasci. *Καὶ τῷ ἐν τῶς πῶς*. Hæc non à
terra solum, sed ab aere quoque, cuius espilat
officium & qualitates. Calor, inquit, au-
tor *πῶς πῶς*. *Καὶ ἑλάν τῷ πῶς πῶς*. Quo-
niam metimus *πῶς πῶς* apritudine ad coquen-
dum igni: videtur à calore apritudinis ille ap-
paratus in substantia. & dicitur *ἑλάν*: quia *πῶς πῶς* est
genus & genus est τῷ ἑλάν (suarum specierum).

Ἄδύτος τῷ *αὐστέφανος*. anteverunt stercora-
ta: ergo calore fit. *Τῷ πῶς πῶς*, transit ad
contrarium per contraria. *ψυχρὰ*: quia diebat

δύστανος. *γὰρ* *αὐστέφανος*: Lenta, vt Argilla & Rubrica:
quia diebat *αὐστέφανος*.

αὐστέφανος. figulina, tenas, viscida. Ad idem
exemplum adiungit eam quæ abundat humo-
re nimio, tribus gradibus: *αὐστέφανος*, prætenim,
humidam: *αὐστέφανος*, aquis vdam: *αὐστέφανος*, flagran-
tibus. *αὐστέφανος*, cuiuslibet icarebræ, *αὐστέφανος*, vt
alibi dicebamus. Neque vitiosus humor don-
natur: est enim plurimarum partium: neque
multus: est enim plurimarum item partium.

Ἦ δὲ δὲ πῶς πῶς. hæc est minor propositio
sylogismi. illa maior: omne insipiens facit in-
coctilem. Ar humor nimius, copia sua: humor
vitiosus, quia non lubit ad obidit: humor fri-
gidus, quia cogit insipiant. *Ἦ δὲ δὲ πῶς πῶς*
γὰρ. In eorum graduum comparatione ponit
vitiam pauliforem: ad. *δὲ δὲ πῶς πῶς*, nulli vñ
sui humano faciat idonea Legumina. Ea pro-
pter hæc causam peccari abdicat, verbo sanè odioso,
αὐστέφανος: addita etiam ratione, *Ἦ δὲ δὲ πῶς πῶς*
γὰρ *αὐστέφανος*. vt ne macerata quidem obsequantur.

Ἦ δὲ δὲ πῶς πῶς. Transit ad aliam
causam, nempe aerem: cui tamen adiungit
etiam conditiones peregrinas, scilicet plu-
uias: quia sunt alimenti partes. Aquis sanè ma-
teria est: aer & materia & quasi forma quæ-
dam, saltè formæ instrumentum, ob effica-
ciam qualitatum. imbribus igitur effici, vt *αὐστέφανος*
sint. Eadem hæc proportio quæ in ter-
ra vda: præsertim si aeris accessit frigus. & ad-
dit *μὲν πῶς πῶς πῶς*. Quoniam semper *αὐστέφανος*
vult esse tum semen tum plantam: alio-
quin aut sterilitatem aut eruditatem, aut aliter-
modi sequi depravationem. Omnino dicitur
perinde esse, si incessatur imbribus, atque si
natura sua terra sita quodam. *Ἦ δὲ δὲ πῶς πῶς*
Ostendit effectiones: vt & supra, *πῶς πῶς*, *αὐστέφανος*.

Διηρηθὲν δ' ὕμνος. Nunc ex his deducit solu-
tionem secundæ questionis. Si ex alimen-
tis fit mutatio: alimenta mutantur à superue-
niente materia: materia non semper eadem su-
peruenit: igitur idem ager aliàs tenera feret Le-
gumina, aliàs non tenera. hoc est quod ait: *μὲν*
αὐστέφανος. *Ἦ δὲ δὲ πῶς πῶς*, alibi, *αὐστέφανος*, *αὐστέφανος*.

Καὶ τῷ αὐστέφανος, quod supra diebat
αὐστέφανος *αὐστέφανος*. *Ἦ δὲ δὲ πῶς πῶς*. Alia ra-
tione diuersa ab ea causa quæ dicebatur ab
imbribus. Quoniam, inquit, huius (seminis
teneri aliud solum, aliud huius duri. Nam ta-
meti vñus ager est. vt supra dicebat, quanti-
tate *αὐστέφανος*, qualitatis tamen non est vnus.
Quin etiam in eodem sulo diuersa erunt: quo-
niam in terris quibusdam venæ quasi quædam
sunt difformes.

Τὸ δὲ δὲ πῶς πῶς. Quoniam cultrum fecit
partes diuersas quæ coherabant. Eos tractus
à metallorum similitudine *πῶς πῶς* vocat. Va-
seones vittas: Itali striges Larina voce, vt e-
ciam Germanica. signatum verbum, *αὐστέφανος*
αὐστέφανος. stridæ namque sunt & produxæ. *αὐστέφανος*

Aer, vicinas aequali conuata productione.

Εἰ τοῖς ἰσχυρίσιν: in aruis. sic Laborinus Campana tractus.

Ἐξ αὐτῶν ἀνωτέρω. subtilis explicatio. Quom diecbar: Venus impressionibus accipere leges aru- um: quasi effect obiecto illa. Cur igitur in eodem agro aliter atque aliter? Respondet: Quamquam est eadem imbrum vis: non tamen est idem modus receptionis. Aëtionis enim non præstant pro agentis, sed pro patientis ratione. Itaque per ic quidem communem imbrum affectum, proprius ut sit, efficiunt arui partes. Id sonant ea verba que sic digero: τὰ ἰσχυρία τοῖς ἰσχυρίσιν ἀνωτέρω τῶν ἀερίων, αἱ δὲ κατὰ ἑαυτὰς αὐτὰς τὸ ἴδιον γινώσκουσιν.

Ὅτι δὲ καὶ τὸ ἀνωτέρω. Non solum ligulas illas inter se differre, sed etiam portiunculas interdum aliquas vel pusilli loci. χαεῖον, diminutiuum: & μικρὸν. Ut minus mirum sit, si in iungo integro, aut nostrati arperente sint virgati tractus illi. Etiam in gommis & lapidibus habemus tum κίττες tum χαλάζες.

Ἐπιπέτῃ δὲ. Ab aeris alia qualitate absque humore: nempe frigore, vel ἀπλοῦ, vel cum vento: qui certa loca perculent eiusdem agri, quedam non attingerit. Non procul est discrepatio ab illa de arboribus: nonnullas è satu steriles prouenire: alias degenerare: quia degeneratio sit sterilitas quedam. sic hic, ἀπικαμίτῃ δὲ φασὶς πῶς. Quemadmodum locis incorsibus, ac temporibus omnia seruantur incorrupta: quibusdam omnia corrumpuntur aliquando: in aliis partim seruantur, partim corrumpuntur. Ita sunt in aliquibus omnia coëstia: alibi incoëstia omnia. est & vbi partim talia, partim non. Τὰ μὲν ἀελλάτῃσιν. Variare, mutare naturam: vt ex integris fiant vel manca vel nihili.

Τὰ δὲ ἐπιπέτῃσιν. è sulcis surgere. Melius inuertisset sic: τὰ μὲν ἐπιπέτῃσιν, τὰ δὲ ἀελλάτῃσιν: hoc enim verbum habet in se negationem. Καὶ εἴτε ἐς ἀνωτέρω. alia ratione acquiri priores responsiones. Subesse etiam seminibus ipsi affectum quempiam dissimilem: non iniuria. quippe disparès sunt in siliqua situs atque magnitudines. Potest igitur subesse nescio quid, vnde procedat illa coquendo varietas. sed dixit more suo verecundè, καὶ ἴσῃσιν.

Quodd si verum sit: ea que fuerint imbecilliora, celerius sentiant integritatis suæ dispendium: vnde autem imbecillitas hæc, aut que? Quia, inquit, accipit in ipsis primordiis vestigia quasi quedam mutationis: quemadmodum peregrinus, quum sub aliis legibus mutare cogitur mores in aliena terra: si vegeti atque integri animi est, perstat in natura sua pristina: sin molliore initiatus est ab incunabulis habitu, facile abit in novos mores.

Δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ἀνωτέρω χαλάζες. Quis non videt, hæc superioribus continuanda, præ-

uòque disiuncta iudicio? Ex his rationibus non iam tota persequitur, sed potèd partium quoque partes: quoniam ex eodem cause diuersis naturis producut semina. ἐξ αὐτῶν ἀνωτέρω. Quoniam putare ac dicere posset aliquis ex terra prouenire diuersitates: idèd notabis, δὲ: non ex terra sed ex aere, qui potius in vnam siliquam aut vnam silique partem, quàm in aliam, impergerit qualitates. In eadem verò siliqua vt sint illæ differentiz, ratio alia querenda est, ab alimenti fortasse vicina. Τὰ δὲ ἀνωτέρω.

Quia posuit imbecillitatem patienti fundamentum, ostendit totius Fabacei generis imbecillitatem: vt eius partes tanto facilius imbecillæ crediquant. Totam Fabarum naturam esse debilem, argumentum illud: quòd Faba sui coëstis non sit perpetuò compos, sed nigrescat.

Ὅτι δὲ πῶς. Quia dixit à frigore fieri concretionem ac densitatem: nunc ostendit, à regionis frigiditate. Ad Philppos Macedoniz nasci Fabas incoëstiles: propterea quòd illa regio frigida sit: & addit ἐπιπέτῃσιν.

Εἰς δὲ ἐς τὸ ἀνωτέρω. Nunc aliud iudicium: quo declarat, à frigore fieri: quoniam à calore fiunt coëstiles. Hoc etiam supra stercoreationis argumentò: nunc alio. Si, inquit, in area relinquatur in valuis iam æstu torrefactis, non mutantur, sed manent coëstiles. Non loquitur de Fabis que oriuntur ad Philppos, sed de omnibus, & dat rationem. Ὅτι καὶ γὰρ: tum quia teguntur siliqua: tum quia scilicet mutuo stipant: tum præterea quòd etiamnum, quo terra affecta est, calore manuntur aduersus illam restrictionem, & quasi μέγιστον. Hæc ἴσῃσιν, ἴσῃ δὲ, non designat tempus, sed clausularum coniunctionem: sicuti nostra, cum, tum.

Καὶ ἄμα γὰρ γὰρ. deest verbum, φησὶν ἄμα. Sic enim haud amittunt quòd habent, nec mutantur: & potius acquirunt illam toties decantatam πέψιν. sic è contrario: ὅτις μεταβολὴν ἀποδίδωσιν. ablatæ ab area, positæque in tabularis. Quare status subit & condensat: ἀερίων, καὶ πύργων. Simul ostendit, eas id facillè pati posse propter imbecillitatem: quippe tum primùm exutas suis domiciliis. Hoc est quod ait bar: ἄμα δὲ ἀποδίδωσιν πύργων. Ratio γυναικῶσιν, cecidit de presidio. Et φησὶν: vt indicet mutationem non assuetarum aeris contactus: & γυναικῶσιν πύργων. Viduatæ calore illo arce, quo aliqua ex parte coquebantur tunc, vt postea coëstiles fierent. dixit ergo mutari. Hæc est minor propositio syllogismi: nunc inducit maiorem, quum dicit: καὶ δὲ μεταβολὴν μεταβολῆς μέγιστον. Mutationes alterant: ergo magnæ mutationes multum alterant. Conclusio, ergo multum alterantur.

Καὶ ἄμα γὰρ γινώσκουσιν, & iam confirmat. nota vox, etiam in sacris libris, ætas statæ sic vocatur. Si, inquit, vbi perfectæ fuerint, videntur, nihil tum à ventis patiuntur: quia iam durius

durius corium præfidio est. Nota loquutionem *μαλὸν αἰχμῶν*, non autem, *αἰχμῶν* sic sæpe solet, quasi ex aliorum scribat opinione: aut subintel- ligat quod verbi. quare quod alibi reduximus ad indicativum, vt quod scriptum erat *λαμβάνουσι, εἰ- σέτ λαμβάνουσι*: qui nolet mutare, fortasse non ma- lè fecerit. sic etiam Plinius aliquando.

Τὸ δὲ αἰχμῶν. Adhuc aliud iudicium de no- xa illa à frigore. si diutius sub duo relinquuntur, contrahere vitium incoctilium. duricere enim è refrigeratione.

Ἀπὸ αἰχμῶν δὲ. Melius sta- tuisset cum superioribus, vbi de solo humido lo- quebatur. at enim, quod & suprâ, post latsonem si ambres incellerant: incoctiles euadere. Quare non est hic *αἰχμῶν*, nisi propter frigus, quod est in aquis. At enimvero etiam propter humi- dum nimum, suprâ monebat.

Ἀπὸ αἰχμῶν. Na- dita pluvia vitate dicimus deprehensum. Atque vt faceret coniequens, dixit, *αἰχμῶν*. sicut fla- tus & serenitas, sic aqua.

Ὁ δὲ σπῆρ τῆς γίν- νουσι. Nascuntur quidem, sed infelicibus natali- bus.

Ἐν τῆς γίνουσι δὲ. Quia vis generatrix ha- bet aliud subiectum, aliud habet aptitudi ad co- quendum. *τῆς δὲ γίνουσι, ἵνα τῆς δὲ γίνουσι*.

Καὶ δὲ ἀλλὰ. A causa finali. quia si dux fa- cultates essent diuerse, atque in diuersis partibus vnus corporis naturalis, quarum vtraque dirige- retur ad vnum finem: qui non nisi ab vtraque in- ferretur: posito sine, vtraque item necessariò poneretur.

Ἐν τῆς ἀλλὰ δὲ. Amplificat declarationem, & ostendit, in aliis etiam facultatibus idem contingere. Nanque etiam vis ipsa producendi ramos, & ferendi fructus, & au- gescendi (sic enim ordinem peruertit) diuer- ta est ab eo quod est, nasci, atque ab illo se- iungi potest: quanto magis ab eo, quod est esse coctile? nimirum nascetur planta, quæ ta- men neque creuet, neque ramificabitur: ac pro- pterea nec vllum feret fructum. Ergo semen il- lud, ex quo orta est, catenus valuit, vt produce- ret tantum, non etiam vt ferret grandior, & ra- mosâ, & fecunda. sic, inquit, non est absurdum, ex coctilibus incoctilia nasci: & vicissim ex his illa. hoc est quod dicebat, *ἀλλὰ ἀλλὰ τῆς γενέσθαι*: scilicet *ἔξ ἀπὸ γίνουσι τῆς*. & repetit vique ad fastidium adductam probationem: arum, aquam, ac- cere, cogere posse in sua iura semen ipsam. vt le- niret fastidium, figuratè posuit per interrogatio- nem: *τῆς γενέσθαι*.

Ἐν δὲ αἰχμῶν. Narrat alio- rum opinionem. incoctilia fieri, quando puta- mine duriore vestuntur. Hoc significant illa: *τὸ δὲ ἀπὸ γίνουσι αἰχμῶν τῆς γενέσθαι*: obtendi corti- cem. Quippe non videntur admittere calorem, quo perficiantur. coctilia verò *αἰχμῶν* videntur: ad- misso calore proficere: quia remiserit natura in iis de illius corticis contumacia. Confusè ta- men narrat, & subdubitando: *εἰ αἰχμῶν*. ne- que subdit verbum conditionali. tum quæ sub- dit, obcurantur mutila breuitate.

Καὶ γὰρ αἰχμῶν. Cum hiant siliquæ, mutant coria colorem. Cum hiant coria, etiam medul- larum mutatur color. Danè sententia peripiscia, & quam alibi quoque accepimus ab eo, & que ad rem faciat: sed verba pessimè coherent. vult co- ria. siliquas etiam non nihil afferre momenti, siue ad resistendum frigori, vt euadant coctilia: siue ad arcendum calorem, vt incoctilia fiant. Nam vtroque verum disputatum est.

Καὶ τὸ ἀπὸ γίνουσι. Ratio planissima, quæ facilius à the- ois abioluta sint in melle, coctiora esse. Sunt siquidem abiolutiora: quæ vox Latina, tum Græ- cam exprimit, tum comprehendit perfectionem.

Ὁ δὲ σπῆρ τῆς γίνουσι. Quia *αἰχμῶν* est causa duriti- ci, spissationis, & *ἀπὸ γίνουσι*, corpulentæ: quæ repugnet coctioni propter materiz numeratatem sicuti suprâ dicebat de iis, quæ proueniunt in a- quosis. Sed quid est *αἰχμῶν*? an intelligit: vbi non sint à siliquis abioluta semina: eo comple- xu foueri eorum humorem, qui *αἰχμῶν* faciat? nondum enim à calore naturali percocta sunt. Itaque illam obfessionem vocat *αἰχμῶν*.

Ὁ δὲ σπῆρ τῆς γίνουσι. Hæc est minor propositio, conclusio, ergo ex illa pensasti sicut *ἀπὸ γίνουσι*.

Μὲν δὲ ἀλλὰ ἄλλου. Nunc dat etiam signum eru- ditatis: si flauibus persuasa non mutent colorem, duritates enim iudicium hæc *εἰ τῆς γίνουσι*.

Ὁ δὲ σπῆρ τῆς γίνουσι. Alterum, id est con- trarium. scilicet si mutentur, signum est contra- rii, id est teneritudinis.

Καὶ τὸ μὴ ἔλαττα. At hoc iam signum non est, sed causa. si dum metuntur, adhuc hæreant siliquæ tanquam matriæ: nemo dubitet, ea im- matura esse conclusio: dura igitur. Quæ postea fit alterius syllogismi propositio minor. Maior autem illa, quæ sequitur: *τὸ ἀπὸ γίνουσι ἀπὸ γίνουσι*. coctile autem *ἀπὸ γίνουσι*.

Ὁ δὲ σπῆρ τῆς γίνουσι. Destruit aliam opinionem. Fieri vitium hoc dum in area sunt, putabant ali- qui. non est, inquit, verisimile. Quippe solus vis dempserit de succo aliquid, ac fortasse de insuata- te, *ἵνα ἵνα*: si diutius iniolentur, fieri strigifio- ra: *ἀπὸ γίνουσι*, exuethora: cæterum quantum de iis tollat, tantum addat facilitatis ad ec- tionem. *αἰχμῶν τῆς γίνουσι*, ἀλλὰ μάλαν. est enim à calore solis apparatus atque initiatio quedam: vt iam se- micoccta sint. restat tamen fundamentum dubi- tationis. Dicebat terrestria duriora. Terrestria videntur facta, quæ facta sunt *ἀπὸ γίνουσι*, dicen- dum: vt in carminibus assis, ita in leguminibus in- solatis, attenuatas partes crassiores: omnino ve- rò sunt laxiora: quocirca intrò potest hu- mor inter coquendum penetrare. *ἀπὸ γίνουσι*. hæc est definitio *ἀπὸ γίνουσι*: facultas ad co- quendum.

Ἐν δὲ ἀπὸ γίνουσι ἀλλὰ δὲ. Si hoc verum est non aduertatur iis quæ suprâ dicebamus. Ea sunt: à sole discuti, quod eruditatem facit, at- que impedit coctionem. Siccitatem autem

re panque spiritum, atque etiamnum magis hære-
 re. Πολύριζος. In Ætiopi fabula est plures so-
 les plus vrere. Et audiui puer olim Floruntinorū
 rempublicam esse multorum capitum tyrannidē.
 In arboribus tamen videndi quidam fructus serius,
 alii temporius maturantur: Cerasa in aditu Æstia-
 tis: Vva in fine. Vt non temerē sit accipiendum
 quod ait, πικρὰ ἔχει ἕξ ἡμετέρας ἀλλ' ἔχει ἁπλοῦς
 τῆς. Eraque Persica sunt, quæ ierō: item Mala I-
 p̄. Prunorum genera, quoque partim talia, par-
 tim non lento succo tamen omnia. Δι' ἃ πρὸ
 γῆς. Quia dilator in Hordeo succo: & lazar
 medulla. At Mithum (quod est omnium fortasse
 frugum minimē lentum) serum maximē est.

Καὶ ἐστὶν ἐχθρὸς. In leguminibus πολυχρόνια
 scribatur imbecillitas: sic nunc attriuit imbecil-
 liori. Καὶ ἡζα. Suprà dicebat πολυχρόνια nunc
 βελύχρον. Radix robusta est at species, vt Pino,
 Cupresslo: aut quauitate, quæ diuiditur in cras-
 sum, longum, multiplex. Suprà quoque volebat
 ab arboribus plus iuggi, quia radices profundio-
 res. Οὐχ ἄσπιρ. Contrā radix leguminibus,
 singularis, opponitur illi πολυχρόνια: & minus pro-
 funda hoc est οὐχ ἄσπιρ. Frumentis profunda, nō
 vt leguminibus: quibus seculæ non profunda.

Καὶ ἐστὶν ἀλλ' ἄρ. Ratio quare minus profunda ra-
 dix, quia iulco tenui suspenduntur non profunda.
 Et ē conuerso ratio, cur ita serantur, quia radi-
 cem non querunt profundam. Hæc & ad exortus
 faciunt celeritatem: primum enim sibi vindicant in-
 feriorum: & ad eorum innocentiam: μηδ' ἄσπιρ
 δὴ. Alia quæ interponitur causā, denotat item ce-
 leritatem. γινώσκουσιν ἄσπιρ. Terrestris succo:
 minus ergo laboratos. A quo capias totius plan-
 tæ argumentum, vt ipsa quoque sit terrestris. A-
 lioqui non de exortu, sed de fructificatione dice-
 retur. Tamen in terrestris humidio tarditas haud pa-
 rum obstat huic sententiæ. Hac enim de causā
 sunt ἄσπιρ. Præterea videndum, quid sibi vox
 illa veli καθεστῶ. Fortasse purificata, id est diuicius
 elaborata. Nam legumina Triticeis magis excre-
 mentosa. Etiam illud amandauerendum, quomodo
 minus iuggant legumina: quæ tamen crassiora
 sunt & πολυχρόνια. Quæ propter alia causā pro-
 ponenda. Carpere terram magis frumenta quàm
 legumina: quia legumina terreum modō sug-
 gunt succum: at frumenta magis acreum & vitali pro-
 priorem. Μετὰ δ' ἄσπιρ. Hæc item ratio ad eadē
 dem. Minus terræ occupatur: minus ergo iuggit.
 Plus habent quod & vnde suspenditur: citius
 igitur. Tum autem solis tepores admittunt inter-
 ualla. Πίστην δ' ἄσπιρ. Causas applicat ad ea
 omnia quæ supra struebat ἀσπιρ τῆς γῆς: quia di-
 cebat πολυχρόνια. Ἐστὶ δὲ γῆς ἄσπιρ. Hoc &
 veritati aduersatur: & contra dicit superioribus: &
 ad rem nihil facit. Quod non faciat, satis liquet.
 Aut enumerat enim ἄσπιρ ἄσπιρ leguminum, vnam il-
 lud ἀσπιρ. Aliud ἄσπιρ: καθεστῶ τῆς γῆς: quia di-
 xit ἄσπιρ. Tum hæc omnia iuvari acris deni-
 gnitate. Quod ad hæc fructus esse lignosiores earum
 plantarum, quibus radix & maior & profun-

da: Quod superioribus contradicat, quis non vi-
 det? Leguminum fructus, ac bar terrestris: & ra-
 dicem non profundam: Triticum γινώσκουσιν ἄσπιρ
 ἄσπιρ, radiceem multiplex. Quod vterque conueni-
 entia rationi, docet Pinus & Cupressus, quauum
 minus sunt profundæ radices, fructus nihil penē
 aliud quàm lignum. Eryngii radix profundissima:
 Mili tolis minimē: item plantæ illius cuius tenent
 Lachrymas Iob vocant: vtrique fructus lapidea
 duritia. Τὰ οὐχ ἄσπιρ. Hæc est quæ
 appendix corū quæ dicebat de populantibus ter-
 ræ tuæcum. Id quod persequitur in Ciceris priuata
 natura: propter quam eximendum sit ē legumini-
 um elastic, quoad afficitus illos. Nota locutus enim
 ἄσπιρ τῆς γῆς καθεστῶ τῆς γῆς. Non vulgare solum
 quærit.

Αλλ' ἄσπιρ. Non solum celeriter cuius
 sed etiam celeritē perficit. Cuius rei causam ro-
 bur assignat. Flarus hic Ætiopici Syrii, à quo ea-
 lidum & frigidum potest proficisci. Vbi libet, in
 becillitatem affert pro causā celeritatis: vbi colla-
 buerit, ad eandem expeditionem robur ipsum no-
 men suum proficitur. Non solum autem ἄσπιρ
 τῆς, sed etiam ἄσπιρ τῆς talia. Et quod plus est
 πικρῶ. Verbum huic Columella in secundo, vim
 terræ absumit. Καὶ ἡ δὴ ἀσπιρ τῆς γῆς
 καθεστῶ. Declarat roboris efficaciam duplicem,
 quod & alia potest superare, & sibi sufficere. Que
 sunt illa alia? quæcumque iugatur Ciceri? ἄσπιρ, libet
 satis esse sese promouere. ἄσπιρ τῆς, ad hanc ce-
 leritatem. Declarat τῆς ἀσπιρ τῆς, quia pauca ex-
 gat ad alimentum. Neque eggat aquis, nisi ad pri-
 mam modō germinationem. Quod reliquum est,
 seipsum nutrit. Ἐστὶ δ' ἄσπιρ. Moderatur huic
 sententiæ. Extrinsecus enim fortassis ei affertur mo-
 menta vrium à sale, quod admisceri dixit ab. b. ad
 irrigationem. Quamobrem supra scribendum
 est ἄσπιρ: ἀλλ' ἄσπιρ, non autem ἄσπιρ ἀλλ' ἄσπιρ. Vbi de pre-
 das mirum mortakm. Iam enim robri stam dicebat
 ad ed, vt etiam illis vim edficere possent in suas
 rationes. Nunc à salis vi robustam deducit natu-
 ram illam. Ἐστὶ δ' ἄσπιρ. Posuit prius causam
 quàm effectum. Dixit enim καθεστῶ τῆς γῆς. Quia
 sal tollit quod nimis est: operam minuit. hæc est
 causā quare conserat ad celeritatem. Infert postea
 euenium ipsū καθεστῶ τῆς γῆς. Quare non est dicendū
 καθεστῶ τῆς γῆς, sed καθεστῶ τῆς γῆς. Est enim conclusio,
 ἄσπιρ, quia est acc. forium, καθεστῶ τῆς γῆς.

Καὶ ἄσπιρ. Medius terminus syllogismi in mi-
 note propositione. Maior enim illa est, καθεστῶ τῆς γῆς
 καθεστῶ τῆς γῆς. Σικκίρ. A locis & ab
 euentis talis narrat utilitatem. A locis, quia secun-
 dum mare lætius provenit. Ab euentis, quod alibi
 quoque dictum est: diuta pluuis salū iugine corru-
 pi. Cæterum id quoque aduertendum est. Nam di-
 cebat bonum requirere solum: at hæc fabuleta Ma-
 ritima nanque omnia strigosa. Ἐστὶ δ' ἄσπιρ τῆς
 γῆς. Quæ possit erui eausā hanc dēcum esse: sa-
 lē scilicet. Quod si quis minus assentiat, quod omne
 ad substantiam referōdum. Atque hic quoque vi-
 detur præter elementarias facultates, quid ab ipsius
 substantiæ proprietate proficitur, contra hoste

Alexan-

Alexandros. *Μίνα δ' ἰσὸν ὄβ' ἰσ' ὄβ'.* Hæc pars A
 partis est superioris, vbi de *Æglopis* binis natura
 bus loquebatur. Reperit autē hæc, quia cum legu
 minibus cōparat. *ἡ δὲ ἑστὴ τῆς γ.* sicut & suprà. *ἡ ἑστὴ*
ἑστὴ potius quā *ἑστὴ* quia est *ἑστὴ* a corpore
 iam cōsistuto, quasiagnatio & *ἑστὴ*.
καὶ ἡ ἑστὴ δὲ. Quin eodē quoq; anno, ad far
 raginem sata sunt, produliant. Nēpe scēta, collectio
 istius succo, qui post produlsiit. *ἡ ἑστὴ*, ad le
 ctionē. *ἡ ἑστὴ*. Tondetur enim *Hordeum* ad farragi
 ginē. *Παυτοὶ δὲ αὐτῶν.* Est enim quasi *ἑστὴ*,
 tetra ὅτι luce, *οὐκ* impedita promotio est. Quā
 obrem sibi aliunde atq; aliorum viam facit. *Ἄ*
νω. Offendit quomodo fiat, quia de multiplici ra
 dice possunt multæ stipule prodire. *καὶ δὲ ἡ ἑστὴ.* B
 Vt radix sit subiectum, vis agens in ea. *Τὰ ἑστὴ*
ἑστὴ. Tribus causis excludit ab hoc affectu legumi
 nis, radicis simplicitate: quippe ab vno principio
 vnum. Lignositate: nēpe duriciam vbiq; dicit in
 parte pululionis. Superficiarium situm: nō enim
 haurire queunt ē profundo in quo non sunt, ad op
 es nouas instituendas. Hi tres affectus omnes ra
 dicis sunt. *ἡ ἑστὴ δὲ.* Idem euentus: eadem
 eausā conueniēt: remota verō contraria. Cūm se
 getes ab exercitu transeunte ita sunt conuelearē
 vt nihil extet *ἡ ἑστὴ*. Ecce, affectus idem.
 Causā conueniēt eadem, succus coercitus. Re mota,
 contraria superiori. Quia suprà tondēbatur:
 ablato hæc esse hile conuelearur: duplicatio quæ
 dam hæc reflectitur enim ac tanquam replicatur.

Μετὰ δὲ ἄλλοις, vt ne vestigium quidem segetis
 appareat. *Ἄ παύσει δὲ.* Affectus illarum ipsarū.
 Oportet eas esse partas: *ἡ ἑστὴ*, quia o
 pera repetita. Sane in *Ægilo*pe opera repetita, &
ἡ ἑστὴ. At *ἡ ἑστὴ* quibus nihil sic
 cōtempum est, vidēbatur habitatio esse debere.
 Dicendum, *Παυτο* solo *ἑστὴ* educi succum. Sic
 suprà de *Fabis*, *ἡ ἑστὴ*.

Λεγοῦ ἂν τὸ *ἡ ἑστὴ*, ἡ *ἑστὴ* δὲ *ἡ ἑστὴ*
ἡ ἑστὴ. Et *ἡ ἑστὴ* non autem *ἡ ἑστὴ*: est enim *ἡ ἑστὴ*
ἡ ἑστὴ. Et *ἡ ἑστὴ*, non *ἡ ἑστὴ*: aut *ἡ ἑστὴ*
 utrunque enim dicitur. Et *ἡ ἑστὴ*. Et *ἡ ἑστὴ*
ἡ ἑστὴ. Et *ἡ ἑστὴ*, non *ἡ ἑστὴ*. Et *ἡ ἑστὴ*
ἡ ἑστὴ, non *ἡ ἑστὴ*. Et *ἡ ἑστὴ*, non *ἡ ἑστὴ*
 ad tentionem, ad faciendum.

Theodoros, *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ*
ἡ ἑστὴ *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ*
 Celerē germinationē legumini
 bus tēporis ratione reddere possimus. Peregrini
 tas. Reddere germinationē, sicuti reddere causam
 germinationis. Dixisset, accepit referre tempori.
ἡ ἑστὴ, celeriter affici, sentiriq; potest. Quæ
 sensum de suo addidit & attribuerit, nescio.
ἡ ἑστὴ *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ*
 potius. Sicuti nō testamētatur, sed testatur. Vbi
 notandum, *ἡ ἑστὴ* poni ab hoc *Autore* pro qua
 cumque arui superficiē: & tamen verbum inde fa
 ctum, pro densata sola. *καὶ ἡ ἑστὴ*. Theodo
 ros omisit. Et tamen mox ad idem, *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ*
ἡ ἑστὴ. *καὶ ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ*. Nos sic addidi
 mus negationem. Malē Theodoros affirmatiuē
 legit. Non tamen verbum est à leguminibus æquē

absumi atque à frumentis. Itaque sustulit idem i
 mus. Cæterum ne sic quidem constare quit affir
 matio. Distinguit enim his omnibus legumina à
 frumentis. at non distingueret, si esset affirmati
 uē dictum. *ἡ ἑστὴ*. Ita legum. nos. Theodo
 ros vt vulgō eicūm fertur, *ἡ ἑστὴ*, cætera su
 perare. At est *ἡ ἑστὴ*: cuius significatum haud tam
 latē patet, quā Latinum hoc. Supero Latinum,
 significat & vincto vivit leporē locū superare: &
 excedo vel vi vel alia re. Græcum *ἡ ἑστὴ*, solum in
 prima significatione in secunda nunquam. At Ci
 cer non pugnat cum aliis leguminibus, vt ipsorum
 sit compos. *ἡ ἑστὴ*, radice iureculosa, malē Pri
 mium non sunt villa in radice iureculi: sed ab radice
 quare ponet quod negat. Negat enim mox fer
 reare legumina. Deinde iureculus non significat
ἡ ἑστὴ. Tum non omnis iureculus lignosus. Vbi de
 sunt quidam in extremo capitis, Theodoros pos
 suit hæc esse subilia tamen efficiunt. At restibilis a
 ger est, qui tulit segetem, ac rursus feritur. Sicuti
 Veruētum, quod Vere agitur sit, quo tempo
 re sit in aliis seges. At in aruo quod exercitus con
 culcauit, nihil iterum feritur.

C A P P T X I.

XI. capituli argumentum. Cuius frumentis legumine comparat quodammodo, ab eis tum tamen non per se. Quia frumentum est quodammodo, quæ sunt se qua leniore, quæ conuicta distictiora.

E P I *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ*. Postquā
 eduxit segetem, cuiusque varietatis
 librauit rationes que pendere ex
 forma, materia, sine generationis &
 fructificationis: nuoc alium tradit
 hinc nēpe quando nostri causa cōdita sunt à
 natura: nostri, inquam, simul & aliorum animalium.
 De quibus duobus simbus, satis suprà. Examinat
 itaque naturas eadē leguminum ac frumentorum
 æque comparat inter se. Hæc primo loco.
 In secunda parte comparat species frumentorum.
 In principio luculentissimam statim proponit
 questionem, quam postea soluet. Quæ semina mi
 nus diu sub terra continentur, ea videantur minus
 terrestri continere. Legumina minus diu sunt in
 aruo quā frumenta: minus ergo terrestria debere
 videri. At minus sunt nobis concoctū facilia. Ad
 hæc frumentum æquē debere esse ventriculis om
 nibus concoctile, quantum natura fert. At non
 coquitur à iumentis: quin eius esu pereunt: nobis
 innoxium est. Quod contrā debuit, quo illis sunt
 ventriculi robustiores. Quisq; que fecum con
 siciat: Hæc sunt dubitationes. Ne hoc quidē caput
 suo loco positum est: nam de florentendi tempore
 scribet mox, post quæ hæc tractanda erant. Quippe
 coctile affectio est à sine. Quin coctile esse ab
 igni, antequam dicitur natura naturam coctionis, quæ
 fit in venenulo multis de causis. *καὶ ἡ ἑστὴ*
ἡ ἑστὴ *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ* *ἡ ἑστὴ*
 Rationis huius summa hæc. Quia parum
 diu sunt in terra, videntur expeditioris esse natu
 ræ: itaque facilius item concoqui. At hæc afferri
 queat argumentum quod suprà faciebat. *Ægilo*
pis granum diutius sub terra manere, ad animum

vique alterū: quia non satis in ipsa fuisset. Quod
terpus in ipica tubi actum sit, id reponere sub ter-
ta ad germinationē. Sic legumina, quod parum te-
poris exegerint in terra: quantum ibi desideratum
sit, eius in ventriculis nostris querere penationē.

Περὶ αὐτοῦ τῆς ἰσχυροῦς. Hic ἰσχυροῦς, est & dis-
ferte & præstare: conferre. καὶ τὴν περιώρησιν.
Quod magis est. Hordēū enim leue. Quo situnt
tramestrina icuora, sanē sunt icuissima. Horum ex-
emplū confirmat opinio de legumini leuitate.

Ἐλάττωσι. In paruo tempore parum terræ posse
consequi. Τεῖς ἢ αλλοτὸν ζῷον. Aliā excitat quæstio-
nē, comparandū animalia cum animalibus, & ci-
bos cum cibis. Χερσίδωτος, πατὰ. καὶ τὴν τὴν ἰσ-
χυρῶν. Ratio contradiccionis. Animalia cetera no bis
robustiora, puta iumenta, pereunt Trinci pabulo:

qui nobis pro cibo est minus robustus. Τὴν ἰσχυρῶν.
Quantum habet cor, terret, id manū est. Quod a-
liis verbis superius ἰσχυροῦς ἐστὶν ἐπισημασθῆναι.

Εἰς τὴν ἰσχυρῶν, sunt cōtra. τὴν ἰσχυρῶν aduenatur super-
latiuum. Περὶ δὲ τῶν ἰσχυρῶν. Ad solutionē sumit axi-
oma, non omnibus omnia cōuenire: quippe de stur-
no & eothurice vulgata sunt: vcluentur enim ūs
quæ sunt homini venena: eiusd̄ die & hyoicya-
mum. Gallinæ vescuntur icorpus anatis domesti-
cæ buffonis. Simias vidimus nulli araneo pare-
re. Felis lactos vorare vidimus. De ceruo ac
serpentibus scriptum est. Cannabino semine gal-
linæ sunt fecundiora: resat hominis id absumit ge-
nitarū. Ideo dixit ἰσχυρῶν ἢ ἀλλοτὸν ζῷον.

Probatur autē à Physico axioma illud à quo sumit
hic. Ostendit ille materias fecundas esse aliis aliis,
s̄d̄q; propter formas. Perennitas rerum natura-
lium esse propter loci conuenientia in omnibus:
in rebus animatis etiā propter alimēta. Alimenta
esse corpora apta ad v̄monē sub forma corporis
nutricari. Quare necesse est vt sint diuersa diuer-
sis: quia nulla species alii cuiuspi simili. Effet enim
eadem. Namq; substantiæ similitudo est identitas.

Propterea dixit ἰσχυρῶν, vtilia. Et signato verbo
ad alimenta ἰσχυρῶν, vtilia. Est enim ἰσχυρῶν, pa-
scere oblatiis cibis. Et ob eam causam, ἐπισημασθῆναι
vtilia. Quia iura cuique forma est: ergo & mate-
ria: quam obrem etiā materiæ reparatio. Ὁ-
μοίωσι παλαιῶν. Præter rationes adducit exēpla mul-
ta naturalia: s̄d̄q; nota receptāq; maximo cōsensu.

Ideo dixit παλαιῶν: & μοχ παλαιῶν ἀποδείξεις:
plurimorū assuecratione. Est enim probabile ar-
gumētum, quod aut ἰσχυρῶν aut ἰσχυρῶν, id est ido-
neorum cōsensū circūfertur. Τὴν ἰσχυρῶν. Etiā
comperita dicatq; iura summōq; omnē dubita-
tionem. Exemplum quidem cerui manifestum.

Quod verō ait icorponem idū serpētis interire,
homines non item, falsū esse docet Galenus: &
nobis etiā comperitum est. Περὶ δὲ μὲν. Quia
in magna mole tardius it ad eor venenum: potest
ergo in longo tractū confici. καὶ ἰσχυρῶν. Quia
multa magna corpora ignariæ naturæ sunt. Τὴν
αὐτοῦ δὲ οὐδ̄. Applicat ad hypothēsim traditio-
nē suam. Summa est, erasiōnibus alimentis quæ-
dam vitilū vitium parare. Quare ūs legumina cō-

uenient magis. At si delicatiores exhibētur eis,
præ nimia voluptate adeo differēt vt dirumpā-
tur. Τὴν ἰσχυρῶν οὐδ̄. Hanc rationem eūm laxitatem
animaduertet, appellat cum mitiore nomine
et commum. Sanē etiam paucō Tricio mularū
vidimus exiralle. Quō obrem priuati etiam
aliam excogitat. Infrari enim. Ideo dixit ἰσχυρῶν ἢ
ἐπισημασθῆναι. Murum verō si Trincio inflet, legu-
mina non infent, quæ longē magis flaturata sunt.

Ergo id querendum potro, quare illis Trincio
flaturōsum: homini verō leuissimum. Nora locutio-
nem, ἢ ἄλλω χερσίδωτος: subdit ἰσχυρῶν. Sic semper
Syri loquuntur eleganter. Etiā apud Catarrē no-
tauimus in Comment. item apud Xenophontem
& alios: quæ digesta sunt à nobis in familiaribus
excrecrationibus. Alius dixit, χερσίδωτος τὴν ἰσχυρῶν
καὶ ἀμύθητον. Τὴν ἰσχυρῶν ἐπισημασθῆναι.

Articulus ille non adiungitur sequenti nomini, sed est vagus, &
nota est subiecti: ἀλλοτὸν ζῷον autem est prædi-
catum. Παιων. Hoc respondet illi χερσίδωτος,
saturata. Η ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν. Venter alter in rumi-
nantibus. Omalum. Verūm (vt dixi) etiam mularū.
Idcirco dixit ἢ οὐδ̄. Vbi etiam animaduerten-
dum, eūm in ruminantibus id sit ἰσχυρῶν, quod in
aibus ἰσχυρῶν: & aues ad eod̄ se se frumento exple-
ant vt cessent ab edēdo: quare non euentus idē
& tamen in aibus quoque sic appellatur illa pars
vt in ruminantibus. ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν. Explicat
rationem. Crudum frumentum flaturōsum: cerre
maeratum turget. Non minus autem legumina.

Ἐπὶ δὲ ἰσχυρῶν τὴν ἰσχυρῶν. Tanto magis in spica
ἰσχυρῶν. Quod & vulgō circumfertur c̄ Poeta,
adē in teneris ἰσχυρῶν multum est. Sic in aphorisi-
co, imbecilliores multo melius facere quām ro-
bustiores, si sint aduēt. Item in libris De ratione
vitiū in morbis acutis: frequētia & longa diuē-
ptatio. Quare Galenus quoque in Commen-
tariis de tuenda sanitate prohibet à mala consue-
tudine discedere, si non obit. Τὴν ἰσχυρῶν. Hæc
sententia ex supradictō abhorisimo & altero com-
posita est, in quo iubet nihil multum repēdit mutare.

Διπλοῦσι. Vexant. Vclibus Hippocrati
vtilitatum. Περὶ δὲ λυγρῶν οὐδ̄. Respondet illis ἰσχυρῶν
τελεωῶν: est quasi medius terminus syllogismi.
Ὁὐκ ἐλάττωσι. Antequā solueretur quæstio, res ipsā
absurda videbatur: nunc ūs causæ explicatis, rolli-
tur absurditatis opinio. Absurdū verō videbatur,
tā egregiā substantiam qualis in Tricio est, & qua
princeps animalium vitam trahit, non solum non
conferre aliis animalibus, rō robustis tū igno-
bilibus, sed etiā patriare interitū. Hoc valent illa
verba ἰσχυρῶν τὴν ἰσχυρῶν. Hæc diuersitas ac va-
riatio faciebatur vt videretur ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν. ἢ ἢ ἢ ἢ
οὐδ̄ ἢ ἢ ἢ ἢ. Hæc est altera capitis pars, quā decuit
esse in primolo. Nā leuitas & grauitas alimen-
torū, est affect⁹ corporū naturalū simplici relatio-
ne ad vniuersum ambitū totius generis animātiū,
quatenus ipsē animat⁹ corpora sunt op⁹ habētia
reparatione quæ fit per cibū. Hoc hie tradatur.

At quæstio præcedēs ad hæc p̄det tradationē: nē-
pe de ed̄stura iā leuitate disceptat: etiāq; refert ad
par-

par-

par-

particularem comparationem. Suprà igitur cõparabat diuersas species ad diuerã, vt vocat, obiectã. Nũc ipas species cũ ipsimet cõparat, sub eius affectus ratione, iecundũ eius affectus causas. Leuitas affectus est leuitatis causa inquit. Duas assignat, nec nouas quod, terra & aerẽ. Hoc neq; vulgõ ignotũ est. Sed nobilitatis sequentibus explicationibus. Quoad terrã, leuẽ laudat ac tenuem. Quoad aerẽ, eum quẽ coquit fol, recẽtem faciente fructuẽ aut z. Flarus enim attenuãt itẽ fol. Terra nimio iucũ non repugnat. Contrariũ in contrariis. Opponat tẽ ψυχρὰ τῆς ἄλλης: τῆς ἰσχυρῆς τῆς λιγυρῆς. Nõ adũctũ contrariũ τῆς ζῆσης: quia nõ disputatur hic e radicẽ demonstratiõibus, sed populari disquisitione: propterea sæpe dicit ἡ τῆς ὕλης τῆς ἰσχυρῆς ἢ ἀπὸ τῆς ἰσχυρῆς, ἢ ἀπὸ τῆς λιγυρῆς, ἢ ἀπὸ τῆς ζῆσης, ἢ ἀπὸ τῆς ἀσθενῆς. Causã grauitatis signatissimũ verbum, ἄλλος & ἰσχυρὸς. Potest esse multa & facillidãdũ igitur cõtumacia. Vbi notandũ βαυττικὸν dicitur hic: & βαυττικὸς fortasse debere dici per iuxta capitis, vbi k gamus ἡσδὲ τῆς. Quod non mutabatur, quã grauitas in eibus est aliusmodi quã grauitas ἀπὸ τῆς. Grauitas in motu elementorũ est qua deicõdunt elemẽta. Grauitas in eibus est qua non cõdõ, non facillẽ, non cõ modo de eibi deicõdũt. Itaq; ad medicũ βαυττικὸν nomĩnantur. Πάνω τῆς ῥαδὶς. Vbi plus materiz, plus operẽ ἰσχυρὰ τῆς ῥαδὶς, quã robustius plus resistit. & vbiq; ait τῆς ἀσθενῆς ἢ τῆς. ὁμοῦ τῆς. Propter solũ & cõllũ. Ὁ πῶτος ἰσχυρὸς τῆς. Atq; Sicilia & ἄλλος admodũ nec cõmũ ἄπῶτος. Terra etiã (vt & oĩm Prisci loquebãtur) & nunc dicitur Vacones, fortis & pulla. Ἡ χῆρα τῆς. Quã in prouerbio de erasis, nec Bæoticiũ. Quod etiã (quasi ad dryphacta latrare, vt sibi acutissimũ videtur, ὁμοῦ ἢ ἀσθενῆς ἢ τῆς, ἢ ἀσθενῆς) ad ortus impugnare, obicit Pidasũ & Pitarachũ. At nobis sicutibus amici nare nebulationẽ, quã vtrõ nõ in Scotia atq; Gotia excellentissima ingẽna inueniãtur, atq; etiã humanissima: in Ægypto ac Syria nõ extirrant oliũ, atq; etiã nunc extant plurimũ, eum Bartaliũ Bufirides. Ὁ ἀσθενῆς τῆς. Repetit verbũ superius: & ab effectu natura intelligit, quã subdit vt causã: ὁμοῦ ἢ ἀσθενῆς τῆς. Vbi cautius accipiẽda sunt hæc. Nã plũbum siquis deuoret, non supetur: sed ã fiat ibus iumenta suprà respiciantur. Itaq; sic explicandũ est. Grauita hæc resistere calore naturali. Naturã à vetriculo non amittere eibũ, nisi cõdiũ. Ergo ex calore imbecillitate, ὁμοῦ ἢ ἀσθενῆς, vt in plethora loquitur Galenus, sunt flarus Ὁ βῆσπις. Hęc hi flora contradicẽt dicitur. Dicitur, in frigidis & humidis graue nasci. At hic esse Ponticũ leuissimũ, ὁμοῦ ἢ ἀσθενῆς τῆς. Quæ aduerfatia alteri tantũ seruit parti cõditũ, κερὸς τῆς, ἢ ἀσθενῆς τῆς. nãq; ã frige duritia. Quin e qdẽ naturẽ simul vix consistere possunt, dẽsitas & leuitas, in corpore terreo. Plures enim partes in densio: plus ergo grauitatis. An hoc quoque aliqua luce illustrãdũ? Non esse hic grauitatẽ põderis, sed ad cõcoctiõnis difficultatẽ. Quã propter hoc ea possit expedire, quæ Galenus apud Hippoc. de aquẽ leuitate. Ὁ τῆς

A τῆς ῥαδὶς τῆς. ridiculã rationẽ. Ponticum frumentũ leuẽ esse, quã iemina leuã. Nõnne est idem sēmen quod frumentũ? Perinde ac si dicitur: leuẽ esse, quã leuẽ est. Aliæ duæ causæ optime. Nã si terra leuis, etiã quod terræ est. Suprà verò de nisiũ beneficio bis iã. Sic etiã in Scotia panis toto orbe terrarum excellentissimus. Atq; hæc ã locorũ addit aliud argumẽtũ ã speciei, quã scilicet talia sunt. Hæc appellat ὁμοῦ τῆς: propter quæ dicebat esse leuẽ Põticũ, quã si lux iãt speciei. Hoc cõfirmat exẽplo trimestriũ. At enim verò nõ propterea superiõrẽ diluãt reprehensionẽ Pramiũ, quia nõ est vel Siculum vel Ponticũ diuerzẽ ab aliis specieis, sed accõditibus solis distans. Deinde, quod in Põdicũ mixturibus localitatẽ primũ Triticũ in hoc ipũ, quod B nunc est ã celo & ã solo mutãtũ fuit. Nõ ergo cõuenit comparatio. Trimestribus enim ã Tritico separata forma est, quẽadmodum ipia quoq; trimestria Gallicã distatẽ scimus ã Romanis ponderis diuersitate, & in ipsiis quoq; Galliz partibus non eundem esse vel iucũ vel ponderis eadẽ speciem, non solũm Tritici, sed etiã omnium quæ ã terra nascuntur. Quin eodẽ agrĩ tractũ etiã patentibus campis hæc esse dicitur, nana, vel bubulicis notum est. Non omnẽdẽ esse Coluimbẽ sententia. Is nullum putat esse trimestre genus. Ea enim quæ sic appellatur, eum Tritico iata nihilominus provenire. Cõmentus agricolas eam rationẽ pro subsidio, si quando male cessisset ante Brumã. At eumuerò & Hordeũ & Fabam ante Brumam serri fate mor: sed etiã post Hyemem. Sunt ergo trimestria, si firmibus mensibus perficere possunt. C Quin de Tritico ipio quoq; vidẽdũ. Sarum ã nobis in hortu ruit. Ceterũ imbecillũ fuit, ac minima radice. Ante Brumã etiã seritur, vt sit firmius ac plus ferat. Omnino illud est in plantarum natura certissimũ axioma. Quocũque semẽ quocũque tempore terrẽ mandetur, certo anni tempore, nisi cõrrumpatur, exiturũ. Quin & Brasica & Laetũ simul ipũ eum semine videmus erumpere, si serantur eõ tempore quo vetulẽ semẽ ferunt. Kai ὁμοῦ. Sicut alera b reuiori tempore quã trimestria perficiuntur. Ὁ πῶτος γὰρ. Ratio celeritatis, operis facilitas: nempe iucũ cum trahunt minus terre strema: propterea magis idoneũ & minus contumacem ad perficiendũ. Eῖς ἡρῶ τῆς. Idem quod suprà in leguminibus. Non diu sub terra detineri, quã Vernis teporibus euocentur. Repetit hæc omnia. Eῖς ἡρῶ τῆς. Quod in animalibus Latini dicunt catulire. Kai ὁμοῦ ἢ ἀσθενῆς. Quum terra calet, si ei semina committantur, cõspirant ad feturam: quemadmodum si in aquã calidã coniciantur. Nunquam enim eõ tempore iãta immatura duritia proueniunt. Hoc enim μάλα τῆς significat, importunã cruditatẽ, in libro De affectibus mistorum. Eῖς ἡρῶ. Obiectio erat. Illa semina quæ parum sub terra manentia citò exeunt, citò fructificantur in Lemno insula serri sunt. Queritur causa. Hoc attribuit rursus (vt suprà) naturẽ semini. Quam verò prudenter hoc faciat, intelligemus: si x li.

constiterit nobis naturam seminū esse eiusdē vbi- que species. Mutari autem ac cōdem, vel interno, ut eūm in area, aut granario, aut nubilario, aut tabulario vitium fecerint: vel externo, ut eūm à ter- re qualitatibus, annive tempelatiibus mutantur. Quamobrem neuis quā huic sententia assentiamur. Nam si ex aliis terris in Lemano eiusdē speciei se- mina transferantur: si non primo anno fiat idem, at sequentibus in illorum naturam abitura. A ter- ra igitur illa petenda causa dilanōis.

Lego *βραχύτατα* τὴν γῆν, non *βραχύστατα*. Deleo *ἔλαττω* τὴν γῆν, non *ἔλαττω* τὴν γῆν. Et *ἔλαττω* τὴν γῆν, non *ἔλαττω* τὴν γῆν. Et *ἔλαττω* τὴν γῆν, non *ἔλαττω* τὴν γῆν. Et *ἔλαττω* τὴν γῆν, non *ἔλαττω* τὴν γῆν.

Theodorus in principio capitis, vbi mutilus codex est, addidit hæc: ergo idipsum quod plūte poris fuerit. *Τὸ γῆν*, minimū terræ. Non ex- pressit articulum in quo illa est efficacia. Id ipsum quod habent terrenum, minimum est. *Τὴν γῆν* *ἔλαττω* τὴν γῆν. Theodorus τὴν γῆν, expressit sic, pu- rus quoniam supra dicebat *γῆν* *ἔλαττω*. La- tinsculē tamen purus est non quidem à terræ sub- stantia, sed à copia. *Θυεῖλε*, constat. Abolutē non ponitur, ut infat. *Οὐ γῆν* τὴν γῆν. Multo fastidiosior eius palea, pessimē tanquam abest ut fa- stidiosum sit animalibus Triticum: ut eius illece- dulcedine differciatur ad interitum visque. Hoc om- nino hæc agitur. Neque *ἔλαττω* hæc palea: sed ævis: ut arisat sine & glumi, qui sunt in spica frumenti edūtoria. *ἔλαττω*: unde & nostrum Latinum. Paleis verò nihil minus fastidiosum: quippe quæ & na- tura sua sicca sint, & iucundè oleant recentēs. Ita- que malè rursus *ἔλαττω*, per idem expressit. Aliud omnino est ebum fastidire, & à cibo abhor- rere. Omisit *ἔλαττω*. Et tamen in contrario mēbro diuisionis est *ἔλαττω*. Itē in historia de aere Bæo- tico. *Βραχύτατα* *ἔλαττω* τὴν γῆν. Theodorus legit *βραχύτατα* *ἔλαττω* τὴν γῆν. Theodorus legit *βραχύτατα* *ἔλαττω* τὴν γῆν, in *βραχύτατα*, uti supra monebamus. Vbi ipse vertebat difficiliora. *ἔλαττω*, sic à medicis appellata. Sed mox infelicius damnata iam à nobis illa voce *ἔ- λαττω* *βραχύτατα*, præ nimio fastidio. Iam verò fastidium facit ipse. Nullum profectò animal fa- stidio saturatum rumpitur. imò aueritur ab sese explendo. *Χρῆσιμα*, vegetantur. Longè admodū.

Μόλιον, moliositate. Profectò neque id signi- ficat, neque habet è Latio quod reponat vllum. Cruditas est non naturalis, sed illata post exordia maturacionis, frigorū violentia. Horatius inclu- sit potius, quā expressit verbis illis, in contrario, *Oleam ne mouerit dērit æstus*. Nam si frigus tantandē momordisset, facta esset duritia que nullius calo- ris superuentu potest ampletur excoqui.

CAPVT XII.

XII. *copiis argononiam. Quamobrem diuini legumina- rum quoniam frumentorum. Quare leguminibus haud simul amicti prodant flores, sed alius alius succedunt.*

H N N *ἀρδων*. Cūm florere sit affectus naturalis ob speciem, e- culentum esse sit affectus contra- rius propagarum species, neque abfimus morti: corruptio nati- que est: disterni oportuit eo vique dum traheret in extremo libro frugum corruptions. Nunc tamen hæc maluit inter alias comparaciones hæc misecre. Duo nanque digeri hoc capite primū, quare floreat diuini legumina quā frumenta: in secundo loco, cur non cunctos edant legumi- na simul flores, eundē abunda successione. Hūc posteriorum affectum sibi quoque Scæle vindic- care diximus. Quare illud quoque quod mox tanget, excuriendum: quomodo queant semina illa omnia eodem tēpore æquē matura esse: quin aliqua sint plus, alia minus excocta. Nam hoc videmus in Prunis, & Persicis, & aliis. Primi af- fectus causam dicit esse fructus substantiam: quia sunt in frumentis imbecillis. Hoc iam milles, imbecillia pati æ proterui ab interna forma, quò impellat aer. At memineris de Scæle: quòd si dicas esse robustus Tritico, respicito ad solam prius in quo seritur (leuius enim est) & quæ Hor- deo quoque exoratur. *Δι᾽ ἔλαττω*. Vtrius- que speciei pericquitur affectum, frumenti debi- litatem: quia nequeat humectari: intellige, sine pernicie *ἔλαττω*: nanque verbum est hæc *ἀρδων* *ἔλαττω*. Sed hoc verbo visus est, quasi dicat, nequeat pati humectationem: leguminum robur, eūm dicit *ἔλαττω*. Ut etiam appetant, & finis huius appetitus, *ἔλαττω*. Et igitur appetitus is naturalis, si iuuatur.

Τῆν γῆν *ἔλαττω*. Nequis obstrepat, negat se id affirmare à frumento reipui, sed accidere: pro- pterea quòd omnis planta gaudet ad bonam ha- bitudinem humectatione. Si sic intelligatur, erit *ἔ- λαττω* *ἔλαττω*, pro eo quod est *ἔλαττω* *ἔλαττω*. Quod tamen haud sine periculo dicitur, si quis percurrat species. Sed admitatur. At ibi tum nulla fuerit probatio roboris in flore legumi- num, quando statuitur communis affectus plan- tis omnibus. Tamen hoc in Tritico negabat. Ceterum quā de floribus loquatur, alio mo- do capiendum est. Non enim verum est, Triti- cum aquas nolle: sed Tritici florem. Eluitur e- nim atque decoquit. Flores autem leguminum velle. Et tunc *ἔλαττω* *ἔλαττω*, significabit Tri- tici proprietatem. Ut si *ἔλαττω*, si præter naturam tonus generis florens non requirit aquas. Non igitur erit illa propositio per se. Nota ver- bum *ἔλαττω*, passiuè. *Ὅ δὲ ἔλαττω*. Ra- tio eur appetant aquas. Etiam Scæle flores a- quis amittere, dicunt nostri coloni. Itaque dixit *ἔλαττω* *ἔλαττω*, de omnibus. *Δύο* *ἔλαττω*.

D Quia leguminum fructus materialior, & maxima ex parte grandior. *Μάλιον* *N*. Faba duabus de causis, à substantia & à sine. Est eius species conuicta raritati. I- tem fireundissima. *Ὅ δὲ ἔλαττω*. Hoc iam ter dixit. *Ἀλλὰ ἔλαττω*. Duas causas habere eum arboribus communes frumentum ad floris amissio-

in eas qualitarum mutationes quæ introductæ sunt, facile subit alia forma, cui peculiaris est is apparatus. Duo ponitur exempla, ut nunc peripicui. Primum est, forma cineris imponitur ligno cum busto. Ligni forma non amplius se continere potest in materia ligni, posteaquam ligni accidentia consumpta sunt. Alterum exemplum, magis accedat ad hæc materia. In simi materia forma simi est ab omni propus et formæ accidentibus, alia succedat, cui quibus simi forma nequit manere: & ingreditur muris, aut muicæ, aut scabei, aut etiã plantæ forma consupiam. Hæc est ratio mutationis, neq; ab hoc declarata, & omnino pauca nota. Tertium postillum addit, quidò semen asini mutatur in equæ matricæ, ut fiat mulus. Hæc agitatur in prima capitis parte. Posterior vna sententia cõtinetur. Admirandum esse naturæ legem: quod terminis vis non mutetur à caulis exteris ad plâtes generationem, quod ad motum atinet. Tamè suprà dicitur, exire cibus legumina. Atque hæc quidem longi capitis petiocha: nunc partes ipsas expeditamus. *Τὸ πρῶτον ἐστὶν ἡ ἀνθή.* Fundamentum quæ stromis est: quoniam *ἴση ἀνθή.* Si est æqualis substantia, cur non & æqualia accidentia? *Ἄλλ' οὐκ ἴση.* Bimestre quoddam agnoscat Triticum, aliud trimestre, sicut & Fara quædam. Quin hæc augere differentiam: quod citra id quoque tempus excurrunt nonnulla. *Πλῆθος ἰσὺς ἔχει.* Sane veid plurimum distat ab his quæ seruntur Bruma, *χρῆματι γυῖς.* *Ὅμοιος δ'.* Innuit olera & legumina. Quanquam in his non sunt eæ differentie. Ideo subdit duo verbarum, *καὶ ἄλλοις φρούταις* potissimum multiterum adhuc angustiore ambitu *ἴση ἀνθή.* In his solis esse hæc varietatem. *Καὶ ἴση ἀνθή.* Non esse absque ratione in frumentis hæc diuersitatem: quia & possint frui Verni teporis beneficiis, si Vere serantur: & bruma si serantur, brumam tolerare queant. At non queunt legumina propter imbecillitatem. Suprà tamen agnoscebat *ἴση ἀνθή.* *Πλῆθος ἴση.* Castigat audaciam propositionis. Excipit enim Erum. Quin & de Faba satis constat. Columella negat vltum esse trimestre semen: id est esse aut succisiam operam trimestrem sationem: si minus è sententia successerit ex Hyberna satione. Quapropter etiã Hordeum accipit vtriusque temporis conditiones: Quod si vetum est, Triticum Februario satum provenire: non iam est ad species confugiendum, sed sistendum iudicium in aeris facultatibus. Quamobrem ad hoc quoque se recipiet postea. *Ἢ ἴση ἀνθή.* Seritur eo tempore, ne impertinè seratur. Ne à tempore deseratur. *Ὅμοιος δ' ἴση ἀνθή.* Hic est corruptus codex: neque potest hæc pusillatam præscriptio sperarum vtrique sationi convenire. *Τὸ πρῶτον ἴση.* Amplificat doctrinam. Idem enim etiam in arboribus euenire.

K

Ἢ ἴση ἀνθή. Vtriusque vnã esse causam, specierum diuersitatem. Non enim esse species vltimas, sed medias, quas vulgò dicimus (subalternas. Satis verò patet id in exemplis. Vix enim Vitis species queat aliquis cnumetare. *Τὸ δ' ἴση ἀνθή.*

A Nomen commune. Non hic intelligit *ἰση ἀνθή*, sed sub nomine communi etiam generis communem, quæ certis postea differentiis ad varias species astrigitur. *Ἢ ἴση ἀνθή ἴση ἀνθή.* Exemplum petit ab animalibus. Laconicæ namque canes binos dies addunt aliarum prothefmæ gerendo vtero. *Ὁμοίως ἴση ἀνθή ἴση ἀνθή.* Quid? Negat canis naturam illam communem tum Laconicis, tum aliis esse genus? imò verò est. Et potius dicendum, *ἰση ἀνθή ἴση ἀνθή.* Latet autem eius differentie vis humanum intellectum, quædãmodò & aliæ fortasse omnes. Nam quis notam habet naturam illã quæ communis est equo, tauro, asino, onagro, & illam quæ est in vulpe, cane, tigride, lupo, vulvæ? Quin ex pedice & gallinaceo genere tertio enascitur, Aristoteles autor est. *Ἢ ἴση ἀνθή.* Similis in plantis & in animalibus causa. Eam diducim in duo capita, relinquunt iudicis nostris discutiendã. Alterum caput est in elementaribus qualitatibus cum dicit, *ἴση ἀνθή ἴση ἀνθή.* Alterum in occulta formæ efficacia cum dicit, *ἴση ἀνθή ἴση ἀνθή.* Hoc addit, quare citè suprà negabat calorem esse fecunditatis autorem. At eadem iunt nature væstigia in generatione & modis generationis. *Καὶ ἴση ἀνθή.* Rursus quasi ad alia transiurus colligit: idem tamen portò tractat. Quæ Bruma seruntur, occupari eorum operam in radicibus. Vere sara citò surgere quia sub us parum habeant quod agant. Ceterum hoc non exaurit quæ stromem. Dicam enim, tales esse radices, quas vel Verna vel Brumalia. At quærimus, quare in eodem ambitu nature non sit idẽ tempus generationis. Hoc est, quare illa sunt trimestria, illa non. *Ἢ ἴση ἀνθή ἴση ἀνθή.* Etã suprà nomen *ἰση ἀνθή* accipit pro tota natura, sanè laxè admodum. Sententia fundamentum est in multo, & non multo opere. At omnis actio est motus-omnis motus in tempore. Igitur in multo tempore multum operis. Operosum Triticum multis enim radicibus nutritur: multis radicibus multam fundit stipulam. Contrã omnia hæc in trimestribus. Hæc tamen haud leuiter sunt consideranda. Non enim quia multoradix & multicalamum est Triticum, multo eget tempore: sed quia multo est in terra tempore, multas fudit radices: cogitur enim ab Hyeme, prohibeturque nec exeat. Et trimestre illa si Bruma serantur, quod in Hordeo videmus, multas radices edent. Et meminerimus quod suprà dicebatur, etiam Triticum serotinum pauca edere radices, in multam stipulam sese effundere.

D *Ἢ ἴση ἀνθή ἴση ἀνθή.* Multas radices fundere, in quas statim expendat facultates suas. *Ἢ ἴση ἀνθή,* in radice multiplici. Nota *ἰση ἀνθή ἴση ἀνθή,* reddens vni suam acceptam, à forma scilicet: *Ἢ ἴση ἀνθή ἴση ἀνθή* scilicet, id est ab radicibus. *Πλῆθος ἴση ἀνθή.* Eleganter, non *ἴση ἀνθή*, quia iam *ἴση ἀνθή* explicat numerum. *Ἢ ἴση ἀνθή.* Axioma toties sumptum. Quod minoris sit opere, breuiore tractu perfici: etenim in breuiore cursu propior meta. *Ἢ ἴση ἀνθή.* Quia magno opere perficitur, magnum opus edit Triticum. *Ἢ ἴση ἀνθή ἴση ἀνθή.* Quod *ἴση ἀνθή.* *Καὶ ἴση ἀνθή.* Graue: quia plus trahit alimen-

alimenti: in maiori quanto magis pondus. at cuiusmodi quanto non enim in acreo. *ἄλλο γάρ ἐστιν*. In terrestri scilicet, & minus puro. nam Hordeum magis acreum, & Farra ipsa. Notabis distictā orationem: quod & alibi facit ἰσὺν τὸν ἕρπον, de Tritico, vnum hoc. *ἰσὺν δὲ τὸν ἕρπον ἐ καὶ τὸν ἀντρίστρον*, de tritico, quod omiserat.

A *παρρησία* quod bis iam, *ἀντρίστρον*. sed hie ἄλλο, quia ab radice. *ἄλλο δὲ τὸν ἕρπον*. Propter radicem paratitate: à qua eòdē seie expediunt virtus informata, ac que ad stipulam fuerit conueria. *καὶ τὸν ἕρπον*. Vt quantum temporis positum fuisset in radice operosior, tantum in stipula hatur à minus operosa, & in stipulam tranimitatur. *ὁμοιωτέρον*. Sic etiam suprà dicebatur que diutius sub terra icmna morarentur, fieri terrestriora.

Μία δὲ hoc iam tæpe dictum est. multum quoque tempus posse. Citò igitur verba prodire, quia calore foras euocentur. Ostendit autem ex eo quòd illa etiam, que sua natura *καὶ ἰσὺν* sunt, Vere serantur, non retinet sibi vim illam, qua multos edant calamos, propter prope ratam produktionem. Tum etiam, quia non habeant perfectā germinationis fundamenta, nequeant exercere potestatem suam in fructu ipso sed ipsam serant tenuem, nec plenam admodum.

O *ἀντρίστρον*. Aliquis dicat temporis esse vitium illud breuis: hybernæ scilicet moram afferre talem fructudatem. Non est ita, inquit. nam trimestria si Bruma serantur, non ferunt frigoris incommoda. Hac sola propositione tota stabili tur sententia illa: affectum variè procedunt pendere penitus à varietate specierum. Quippe necessarid deberi vernum tempus trimestribus propter imbecillitatem: non autem seruari quasi ad deficientis proventus subiecta, quæ modum Columella scemebat. *Καὶ τὸν ἕρπον*. Quomam trimestria dicebat esse leuia, propterea quòd parum de terra suggant: addicit obseruationē in Anelli Tritico: bi enim citò perfecti. Nondixit Triticum, sed *ἀντρίστρον*: quia grauitas erat causa tarditatis. *Ἰσχυρότερον*. Quasi verno seruntur æquibodicio. *Συμκαίρον*, quia exire & perfecti sunt affectus. *Ἀντρίστρον*. Quasi scissus de venatione hac causatur, redit ad signa potentie formatum. Atque hunc quoque locum simul cum aliis adducere potes aduersus eos qui negant Peripateticos ab oculata proprietate que quam fieri. apud hunc Philosophum sepe monuimus inueniri. Est autem asyllum humanæ imbecillitatis, ac simile persingium illi Periculis: *οὐ γὰρ ἔστιν ἕρπον*. Ad eòdē verò nititur huic iudicio, vt etiam scituum calculo probatum velis. ait enim, *ἄλλο ἰσὺν ἕρπον*. & addit *καὶ ἄλλο*. Magnorum esse partem diuersitatum priuatam naturam hanc. Anon autem Thraëiz ciuitas est.

Καὶ τὸν ἕρπον. una est ex deficientis, esse paleofum. *Μία ἕρπον*. Scissus à pertusa causa, quare posuerit hie. obfcura. Nā quid ad verum si minus confert humanis vitiis: bus palea? An vult dicere: eòdē frumenta sint à natura instituta, vt sint hogini pro cibo: tantum tamen

A vis occulta illa potest, vt etiam detorqueat ab hoc sine operam, atque adiuuat in paleam? *Ἐπὶ ἕρπον* ἰσὺν, quod ad nos attinet. nam pro quo non est ἰσὺν ἕρπον inutile. Caret iam quæ nobis quoque viti est: eum prodest pecoribus, quod nobis est vicia. Ac præterea seruit ad parietum meroncs, & ad alia: subdit *ἕρπον* τὸν ἕρπον: ad cibum, inquam. Coniunctio *ἕρπον* est expostiuat: vt *Λαμναίη, venit Litorea*. *καὶ τὸν ἕρπον*. Notabis, quod nullus monuimus, ordinem inueniunt. Prior enim est *ἕρπον* & tempore & natura, quàm *ἕρπον*. *Ἐρπον δὲ τὸν ἕρπον*. Distinctilem illam sumit hæc in parte pronuntiam, de qua suprà dicebamus. Ob eam difficultatem in tam contouertia diuertatione proficere modestam iuriam, tum dicit *ἕρπον*, nondum enim asseuerat. Sed multa de quæ narratione statuit in medium, quod quisque iudicet. Fortasse, inquit, ipsa genera variantur à regionibus: tantum abest vt negare debeamus, ipsa tubercula accidentia. Cæterum adhuc attenuat sententiam, vt commodior videatur: eum dicit, *ἕρπον*, ἕρπον. Modò in vna mansit sed reperitur, ians est. quòd si ita sit, disticta fuerit questio. Quando scissus sit in vna specie specierum multiplicatio, propter variationem. *ἕρπον* ἕρπον, ἕρπον, ἕρπον, ἕρπον. Quòd si species quoque mutantur: iam est pluriquam assimilatio, vt rursus tamen complexus est. Cùm dicit *ἕρπον*, inuicit accidentia: cuiusmodi color est. & que suprà dicebat, magnitudinem, granitiam, figuram. Designat autem subtilissimam mutationem, eum ait: *ἕρπον* ἕρπον, ἕρπον. Et vbi vbi vbi est efficacia, *ἕρπον* vt in ipsis sint primordia cause efficiatias. *ἕρπον* ἕρπον ἕρπον ἕρπον? Is est affectus conlequens substantialem mutationem in quibusdam. Omnis enim mutatio est in contrarium contrarietate eon traditioria: sit enim quòd non erat. Hoc autē euenit, aut in melius aut in deterius: namque in æquale, non potest fieri enim aliud æquale est identitas quædam. Hæc autem mutatio in deterius, aut est secundum gradum: veluti eum Zea mutatur in Auenam: vt in quæ vnde: at Avena minus. Aut est extra ordinem gradum: veluti eum Triticeum mutatur in Lolium. Lolium enim non solum inutile sed etiam noxium. iccirco dicit *ἕρπον* ἕρπον ἕρπον. Exemplum autem est pro parte inutilem, non pro toto. Thraëiz namque Triticeum *ἕρπον* ἕρπον, tamen si paleofum est, tamen habet medellam.

B C in ipsis sunt primordia cause efficiatias. *ἕρπον* ἕρπον ἕρπον? Is est affectus conlequens substantialem mutationem in quibusdam. Omnis enim mutatio est in contrarium contrarietate eon traditioria: sit enim quòd non erat. Hoc autē euenit, aut in melius aut in deterius: namque in æquale, non potest fieri enim aliud æquale est identitas quædam. Hæc autem mutatio in deterius, aut est secundum gradum: veluti eum Zea mutatur in Auenam: vt in quæ vnde: at Avena minus. Aut est extra ordinem gradum: veluti eum Triticeum mutatur in Lolium. Lolium enim non solum inutile sed etiam noxium. iccirco dicit *ἕρπον* ἕρπον ἕρπον. Exemplum autem est pro parte inutilem, non pro toto. Thraëiz namque Triticeum *ἕρπον* ἕρπον, tamen si paleofum est, tamen habet medellam.

D *ἕρπον* ἕρπον ἕρπον? Is est affectus conlequens substantialem mutationem in quibusdam. Omnis enim mutatio est in contrarium contrarietate eon traditioria: sit enim quòd non erat. Hoc autē euenit, aut in melius aut in deterius: namque in æquale, non potest fieri enim aliud æquale est identitas quædam. Hæc autem mutatio in deterius, aut est secundum gradum: veluti eum Zea mutatur in Auenam: vt in quæ vnde: at Avena minus. Aut est extra ordinem gradum: veluti eum Triticeum mutatur in Lolium. Lolium enim non solum inutile sed etiam noxium. iccirco dicit *ἕρπον* ἕρπον ἕρπον. Exemplum autem est pro parte inutilem, non pro toto. Thraëiz namque Triticeum *ἕρπον* ἕρπον, tamen si paleofum est, tamen habet medellam.

videtur. Sed quidem proficiscit a rigoribus impe-
ditum: hęc est causa citius. at frigora non citius
citantur multo plures illas tunc. Po. us videtur esse
sibi ratione hinc: vt data sint a natura tot opor-
tenta, quibus sic tuen potest ad frigore. *Και εἰς
τὴν τ.* Offendit non esse accidens accidentaliter,
sed proprium manans ab ipsa specie: quando quid-
dem etiam alibi satum retinet naturam illam, sed
prodeunt. Vbi eximit comprehensio festinaturum.
Cum enim probat hoc exemplo, Thraciæ terræ
vt mutatur Triticum naturam: simul prubat aliarum
terrarum vt non posse hanc Thraciam naturam
immutari. *Και τάλ.* Nunc corroborat sententiam
que vim declarat regionis. Non solum
Thracium in aliis terris satum seruari tenorem se
ritate perfectionis: sed etiam aliunde importa-
tum in Thraciam idem pati. *Γενος γάρ.* Hoc
totes iam dictum satum non facit ad partē sen-
tentię posterioris, sed prioris. consuetudinem in-
duisse aliam naturam. de terra loquebatur: nunc
affert consuetudinem. Quasi non primo satum mu-
tatum sit, sed multis successibus terrę mori-
bus affuctum. *Επι γὰρ τῶν εἰρηναίων* alterum
exemplum a duobus affectibus. Prius
est, *τὸ ἄχρηστον*, quod respondet illis duobus vrbis:
τὸ ἄχρηστον: & μὴ ἐπιφύλασται enim, *ἡ ἀφ᾽ ἡρώδου
λεγομένη*: frumenta, qui distumpunt vicentes. Al-
ter affectus à magnitudine. Aut enim grana esse
malogranatorum acinis paria. Talia sunt grana
Maiz Indici, atque etiam similia figura: *πυλὸν Ἰ-
ου.* *Χάρις δίδεται.* Hoc enim hic agit: vt ad
agri referat proprietatem. Et addit quoniam: quia
dicebat, *ἴδω φῶς γῆρας*. Intelligit hic formam:
quia dixit, *μῆτις γῆρας δ᾽ ἄφρατος*. *Και ἡ ἐν τῆ-
εἰσε.* Si transferantur in alias terras, nequeant il-
lam seruari magnitudinem. Ecce, quemadmo-
dum semper monti in vitramus partem trahant
vel exempla vel argumenta, ea sibi arripere hunc
autorem. Suprà dicebat, tantas esse agri vires
mutandis seminibus, vt Thracium Triticum etiam
in aliis satum regionibus, natura seruet pri-
mordia, pestinacię ad tarditatem perfectionis.
Nunc aut manifestò attribuit debere terrarum fa-
cultatibus cuiusmodi seminum diuersitatem: quoniam
in alios agros translata nequeant illam ser-
uare, sed exiunt atque abeant in communis natu-
rę leges. *Ὅ γὰρ τῶν ἀμύλων* argumentum
ab vniuersali consensu gentium. tot esse vitium
species, quot sint regiones. Quin, inquit, non
de vitibus solum vitum est, sed etiam de aliis:
modò cum terrę facultatibus coniungat item ac-
crem. Hoc etiam suprà innocere monebamus,
vbi dicebat: in Thracia *εἰς τῆς χυμῶν*. Ete-
nim si dissensit cælum, frustra sit fundus. Quid
enim faciat pulla terra, si nunquam pluat? quid
imbres quamlibet tempestiui, si abulo? *Δὲ
τῶν γάρ* Probat, cæli facies, atque officia conue-
nire oportere. Nam eadem semina eadem in
terra iacta, id est in eodem terrę habitu, non æ-
quę proficiunt, si non æquę fruuantur cæli benefi-

cio. Hęc ita nos amplificauimus: ipse tamen de
regione tantum dicebat. *Ἐπι γὰρ τῶν ἀμύλων*, signifi-
cat semina: addit enim *ἐν τῶν ἀμύλων, & μὴ φρατῶν* *τῶν
χρησῶν*. Et duo dixit, *ἀμύλων*, scilicet in terra
vniuersa bona: *ἀμύλων*, in terra non bona. idcō
dixit *ἴδω*. Quia *ἀμύλων* *ἴδω ἀμύλων* *τῶν*
suprà dicebat. est enim pars *τῶν ἀμύλων* *ἡ ἀμύ-
λων*. Ita nos dicere soliti sumus: Cælians ge-
nus nō in Nerone defuit: sed iampudum in Cas-
bigula defecit. *Ἐκ δὲ τῶν γάρ.* A duabus
causis, itique valētibus, siquid hat: pro earum na-
tura constituitur illius facies rei differentis, at-
que ex differentis turum ipsum. *Τὸ ἄλλο*, hęc
speciem intelligit: eius enim partes sunt materia
& forma, genere & differentia designatę. *ἡ ἡμέ-
ρα ἡμέρας*, intelligit principia. *Ὅ γὰρ τῶν
χρησῶν*. Pro sententię confirmatione apponit ex-
emplum ab animalibus. Mas & femina, or-
runt illa *ἴδω: χυμῶν* *ἡ χυμῶν*, erunt illa *ἡμέρας*. Vt
ex equo & alina, iunus, qui sic faciat in Hy-
bernia, pitibus aletur. *Ἰδὲ* vt addere auius sit
τὸ ἄλλο *εἰς τὸν* *χυμῶν*. Vtinam poneret
exemplum. Ponit tu ex Libycis animalibus, quę
sua aucta non bibunt, vbi ex Præceptoris præ-
ceptis molienda hęc sententia est, aut enim esse
ἡμέρας quidam *ἡμέρας*. Egreditur enim è sua
specie tum equa, tum alina in mulo. Itaque di-
cuntur *ἡμέρας* *ἡμέρας*. Non tamen ius. Quodcum-
que enim sit in natura, naturale est: quia non ni-
lū naturaliter fit generatio, quę cunq;e, qualis-
cunq;e, quocunq;e modo fiat. Duplex igitur
naturę vis & lex: altera vniuersalis ex qua nihil
vel quod est, vel quod fit, egreditur: altera ordi-
naria, quę extra cancellos angustiores citit ali-
quando, atque in effusioem prolatat ambitum.
Non erat in natura recta linea speciei leo non su-
bataria: est in linea, vt ita dicam, laterali, ex le-
na & pardos: quia leoninę legitime speciei sit af-
finitus pardus. Dixit, *χυμῶν*: quia *ἴδω* fit in tem-
pore *ἴδω*, ac natura tandem. *Και ἡμέρας
ἡμέρας*, neque deficiat. *Ἀλλὰ ἡμέρας*.
Tertiam se dixit, vniuersali ratione rem hanc
persequi. Quum tamen ferre intermiscue-
rit historias atque disceptationes particulares.
Deinceps de solis seminibus verba faciturum
polluctur. Et omnino prodeundi perficiendū-
que eledritatem attribuit aeri, exemplo Agyptiarum
satumionum. Atque è vltimo satum terram quo-
que adiungit. *τὸ ἄλλο*, in summa: vt etiam Aegy-
ptum comprehendat. Id quod etiam assignat a-
gro Meli, vbi regionem dicit *τῶν γάρ*, & *ἡμέρας*
Agyptio similem. *Παροφάλας*, scilicet A-
gyptio: aut *παροφάλας* regionis *τῶν γάρ*.
τῶν γάρ, melius dixerit: *τὸ ἄλλο*. Vt ex supra-
dictis esset conclusio, non autem simplex cflarum
post tot disceptationes. *Ἐπι γὰρ τῶν γάρ*.
Quia conuenit apimalia eum plantis sub hac
natura communi diuersitatis: vt rotumque per-
pendit rationes. Ac in animalibus quidem ag-
noscat principia horum affectuum, quę satis

12

B

C

13

D

14

per se valent eas effere varietates: at semina etiam ab ipsius aeris pendere facultatibus. *Εἰς αὐτὰς* *ζῶα* ielicit. *αὐτοῦ τῆς*, efficacissima principia, & quæ non eguant extraneis adiumentis, vt semina. idè addit *αἰλλοῦ*. plus ab aere pendet quàm animalia. namque etiam animalia temporum sentiunt affectus. Vere natū equi longè inculpati res, quàm qui eduntur Autumnō. Ratio dicta est in Problematis. *Εἰ δὲ μὴ*. Semper effugit Philoſophus obiectiones, vbi diluere operatius est. Itaque aduersus pertinaciter negantes, mutari substantias: Saltem, inquit, sicut in germinandi ratione variatio, & in ipsis momentis generationis. Hoc profectò negari non potest: quin aere molli ac blando citius atque facilius euocentur in plantæ conformationem semina: tum autem plantæ constitutæ maturius fructifient. Si non *ζῶα* mutatur, at saltem *ζῶα* *ἰσχυρῆς*, æquare tempora generationis atque perfectionis. alibi *ἰσχυρῆς*, æquare tractum temporis. *ἀφ' οὗ*. Rectè concludit, quælis annus fuerit, tales affectus plantarum futuros, tum alios, tum vel priorum, vel expeditionem & nascendi & germinandi & fructificandi. *ἀναλοδοῦ*. quia causam sequitur effectus. *Εἴ τι τῶν ἄλλων*, succo, magnitudine, siccitate.

Σύμφωνον. Expedita tot ambagibus questione, sequitur appendix huic tractationi proximam illam. Quod facta semina vel serò vel maturè non exeunt nisi stato tempore. Hoc primum est, quod faciat admirationem, admirationis causa, hæc. Terra est sicut vterus in animali. At exit fetus certo pòst tēpore, quàm est in matrice iactum semen. ratio est: quia calor vteri vniformis est, atque semini conueniens. at terræ focus à cælo pendet. Quocirca pro temporis imperio ista faciet in terra semina: cuius exortus à cæli statu moderatur. Hoc verò adèd verum est: vt etiam flante Borea floreat Amygdali. Alterum quod admiratur, est: alieno tempore mandata terræ semina sub terra diutius incoarupta seruari, quoad tempus appetat prodeundi. *σύμφωνον*. Quia disceptatum est de varietate perfectionis in generibus: hoc, quod ad iicitur hîc, considerat seminum constantiam ad exeundum. Est igitur similitudo in contrarietate: iecire dixit, *τρίμησιν*.

Μὴ κριθῶν. valde stricta vox. nullo modo moueri. Quia neque corrumpuntur, neque mutantur in aliam speciem (hoc enim euenire propter motem sub terra, suprà dicebatur) neque in plantam exeunt conformata. Idèd auxit vim sententiz, quom dixit, *μυδῶ*. Posuit, *συνέως*, absolute: quia subdit *ἀλλὰ*, pro eo quod est, *ἢ*. idem ac si diceret, *συνέως τῶν ἰσχυρῶν*. Excipienda tamen trimestria, atque alia multa quæ Hyeme facta, Hyeme prodeunt: Vere facta, Vere. Itaque nimis præcepit oratio illa, *μυδῶσιν*. *Πολλὰ ἰσχυρῶν*. Hoc mouet ad-

mirationem: non euocari semina temporibus tepidis & humidis quæ sunt principia vel generationis vel putrefactionis. Hoc etiam addat: nequis putaret, frigore ac siccitate conseruari. *Εἴ τι τῶν μὴ ὀφθαλμοῦ*. si corrumpentur: non esset mirandum. At miramur, quia tandem germinant, tum verò non germinant. *Μὴ ἴσχυρῶν ἰσχυρῶν*. Alieno tempore, cuius temperamentum coram temperamento non respondet. *Ἀπὸ δὲ τῶν*. Dat causam conseruationis, quom ait: *εἰ τῶν ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν*: in robore cortis, vele orticis, vel membranæ, vel tunice ambientis. Idem suprà pro causa accesserat in *Ægilo*pe, *σπυροχρῆσιν*. Quam etiam hîc statuit atque adiungit dicituram sub voce hæc, *ἰσχυρῶν*. Naturam tamè hanc ligneam cum vult explicatam per *ἀρδῶν*, duritiam eum neque audiendus.

Ἄλλων φυλακῆς. intelligit munimenta quæ modò recensibamus. *Φυλακῆς*, præsidia. *ἀρδῶν*, semina floralia, id est *σπυροχρῆσιν*, quæ seruntur florum tantum causa: vel quæ non distinguuntur ab ipsis floribus, vt de Thy-mo dicebatur. *Lego ἴσχυρῶν*. expunctis illis, *μυδῶν ἀπὸ αὐτῶν*. Et *ἴσχυρῶν* non autem *κρίσιν*. Et *ἰσχυρῶν* *καὶ ἰσχυρῶν* *αὐτῶν*, non autem *σπυροχρῆσιν*, nam neque verum est, neque respondet sententiæ. *ἢ τὴν αὐτὴν πύλην*, non *τρύχλην*, sicuti *μοχ*, *ἀπὸ τῆς πύλης*, non *τρύχλην*. Et *ἰσχυρῶν*, non *ἰσχυρῶν*. Et *εἴ τι τῶν ἰσχυρῶν*, non *ἰσχυρῶν*. *ἢ σπυροχρῆσιν*, non *κρίσιν*. Et *ἴσχυρῶν* *καὶ ἰσχυρῶν*: *τρύχλην δὲ*. Et *ἴσχυρῶν* *καὶ ἰσχυρῶν*: non *κρίσιν*. Et *ἰσχυρῶν* *καὶ ἰσχυρῶν*. Et *εἴ τι τῶν ἰσχυρῶν*, non *ἰσχυρῶν*. Et *ἴσχυρῶν* *καὶ ἰσχυρῶν*. Et *ἴσχυρῶν* *καὶ ἰσχυρῶν*. Et *ἴσχυρῶν* *καὶ ἰσχυρῶν*.

Theodoros, *κρίσιν*, facile: sic & suprà: malo geno. Nam neque id significat, neque hîc quequam significat. neque omnia *κρίσιν* facilia: non enim pluma facilis, vel factu id *ἴσχυρῶν*. si dicas, facilis fecti: at non pumex. Gen facilis gestari: at non aer, non ventus, non ingenium mulhebre. denique nugatur ipse: tum nos, qui diutius immoramur reprehensionem huic, nugatur. sic & *κρίσιν*, vt suprà, falsissimum. *ἢ σπυροχρῆσιν*, incommoditatem: imò inutilitatem.

Καὶ τῶν ἰσχυρῶν ἢ ἄλλων ἰσχυρῶν, *ἢ ἰσχυρῶν*. Theodoros nihil horum. eius verba sunt. Et quod maturè apud alios scribitur, serò apud alios exit. Quid hoc est? si de Thracio intelligit, iam dixit: si de alio, falsum est. Quod enim maturè seritur, maturè exit. *Μὴ σπυροχρῆσιν τῶν ἰσχυρῶν*. Quom planta in alieno agro nequeat hospitari. *μυδῶσιν*, neque hoc significat. Sed quia terra non sit ferax, planta non fert fructum. A terra namque dicit fieri tum *ἰσχυρῶν*, tum *κρίσιν*. *Τὸ ἴσχυρῶν ἰσχυρῶν ἢ ἰσχυρῶν*. Quod negaret natura, lege proueniat naturali

quod erat præter naturæ leges euasit naturale.

Εύθωρ. Hinc quoque moneri poterat vit optimus, *τι εύθωρ*, non semper significare fertilitatem. nam ferena hyberna gelidiora sunt.

Κερίον complexum. Bis errat: & quòd barba ro vitur: & quòd non exprimit. aliud est misereri, aliud complexi. misio est affectus partium in se complexio est affectus partium ab alio. Necesse enim est, esse aliquod præterea quod complectitur.

CAPVT XIII

XIIII. *capitis argumentum. Quærit causas ignæ Legumina coctilia sine aut incoctilia. A solo et aere, frigore, calore. Plo vitium conueniunt in feruore aut in solo. A legumina omnia hoc patiuntur.*

*Υ*ΠΕΡ *τι εύθωρ*. Expedito aëro naturæ hoc in frugibus, qui scilicet erant, vt essent: quapropter & generationis, & vitæ & corruptiouis, & morborum inuit rationem: nunc alteram tractat finem qui scilicet est. nostri causâ. Sunt enim propter hominis alimentum, at pecorum etiam, quæ hominis quoque spectant vitum. Quoniam verò non cruda, sed coctâ sunt nobis vsui: de facilitate, difficultatè que coctiouis scribit, atque vtriusque causas eruit. Hæc consideratio quom sit multiplex, multas quoque partes huius capiti facit. Atque vtinam tam luculentè, tam leuò tractaret ordine semper omnia. Partes autis principales tres iunt. In prima proponit multas quæstiones de coctilitate atque incoctilitate, quom *περυσμωτον* atque *επερυσμωτον* iam dixit alibi. In secunda declarat & *υπ* vocis, & essentiam rei. quid sit coctile, *υπ*us sit affectus. In tertia væstigat causas: a solo, & æzelo, eorûmque qualitatibus quòdo, & in quibus, vel totis, vel partibus sint coctiuisi. Hæc in priore portione partis huius: postquam duo instituit: primùm duas excludit opiniones. Vna erat eorum qui solam Fabam & Lentem dicerent pati hoc. Altera eorum qui huiusce rei causam referebant ad a-ratorum boum cornua: quorum occursum iactantur femina, percussa obduruissent. Post hæc ostendit similitudinem quædam huiusce incoctiuitatis, quippe in Leguminibus ad ignem, & in Betæ seminibus ad enascendum. Nam quemadmodum in eodem agro, in eodem sulco, in eadem siltiqua sunt quædam coctilia, quædam non: sic in Betæ seminibus. Quædam prodire quadragesimo die, quædam seriùs, quædam anno post. Huius tam nitidi capitis faciem hæc compendiosa pictura expressam voluit: quòd inoffensum per omnes partes excurrere possemus, nequid nobis in mora esset. Proposite quæstiones hæc sunt. *υπ*, *υπ*, quo-

A modo, quando fiant coctilia vel incoctilia. Non enim adæstina particula est *υπ*, vt nobis, sic pote: sed tempus designat, vel in regione vel ab aere. Simul designat à *υπ*, à *υπ*: vt ibi declaraturum ait: *τι δ' υπ* *υπ*.

Υπ *υπ*. Altera quæstio particula-ris: quare in eodem agro alia aliter. Causa quæstionis: *τι εύθωρ* *υπ* *υπ*. Si est idem cultus vnus: non erit à cultu diuersitas. Aliquis dicat: Non mirum: latè patet fundus: varium in eo solum. Idcirco addit: *υπ* *υπ* *υπ*. nota loquutionem: sulco separante femina. *Και υπ* *υπ*. Tertia quæstio. Quomodo ex coctilibus eueniunt incoctilia, & vicissim ex his illa. Non igitur à semine fieri videtur. *Και δ' υπ* *υπ*. non potest, quin more suo turbet. Nam quam mox dicturus sit, quòd *υπ* *υπ*: tamen hic præceptis anticipat: *υπ* esse vitum in tarditate, nas-cendi, cretendi, germinandi, fructificandi. Nota loquutionem: *τι εύθωρ* *υπ* *υπ*, alius diceret, *υπ* *υπ*. Sed dixit *τι*, quæsi naturam illam acquisitnam.

Υπ *υπ*. Hæc est secunda pars in qua solutiones aggrediar. *Επ* *υπ* *υπ* *υπ*. Siquid aliud affine est huic naturæ. Hoc dixit, innuens Betæci seminis similitudinem, non ad coquendum sed ad proveniendum. *Πρωτον* *υπ* *υπ*. scilicet *τι* *υπ* *υπ*: vt sciatis quid rei sit.

Περ *υπ* *υπ*. *υπ* dicitur, quoad coctiorem. *υπ*, coctio, succiptio operæ ignis. *υπ* *υπ*. quoniam coctilia Legumina intumescunt. est igitur effusio quædam. Distant enim partes magis humore subeunte: sanè fit abscessus. *Και οι* *υπ* *υπ*. Eac est definitio ab efficiente, & effectu: nempe ab igni & diffusione. quasi sit hoc genus ipsius definiti. Nunc addit quasi formam à se: scilicet teneritudinem ob escam. *Το υπ* *υπ* *υπ*. quod laxari potest in coquendo, est *υπ*. & addit circumstantias: *υπ* *υπ*.

huic opponit aduersariam naturam tribus conditionibus: *υπ* *υπ*, *υπ* *υπ*, *υπ* *υπ*: quod designat apposita particula privatiua, *υπ* *υπ*. nec frustra dixit *υπ*. Sunt enim Legumina quædam que ouorum more, quo diutius coquantur eo sunt duriora. Scilicet quantum inest humoris aerei, consumitur: tum aqueum terrestre quod reliquum est, coit: vt albumen: tanto magis terrestre in Leguminibus.

Τυπον *υπ* *υπ*. Breui gero comprehendit vtriusque declarationem. Et iam propinquam incipit expeditre causam, duritiam scilicet æe mollitiem. Hæc sunt maxime propinqua. resistit enim durum. sanè vetus hæc est duri definitio. mille autem recipit. Huius cause causa: duriciæ, densitas, mollitiæ, raritas: quia calor & humor huic queunt, illuc nequeunt subire.

bire, propterea dixit *διχαρὴ δειμάς, καὶ ὑγρότατα*. A
 Et applicauit, ostendens esse hanc causam, quom
 dixit *ἢ ἢ ἢ δὴ ἄλλοι*. & de duro: *ἄλλ' ἀποστῆναι*
τῆ ἀνοήτου, excludi densitate.

Διπλοῦν δ' ἴσως. Hæc est tertia pars,
 in qua variegat harum causarum causas. Ie
 circo dixit *ἴσως*, quoad substantias causarum
 & *πῶς πῶς*, quoad circumstantias. Exem
 pli gratia: ab ære aut à terra: hæc sunt sub
 stantia ab æris calore ac frigore. Hæc sunt
 conditiones, & *πῶς πῶς*. Nota loquutionem:
ἄλλ' cum quarto casu, τὸ ἴσως. sic mox *ἄλλ' ἄλλ'*
τῶν τερψῶν, à cibo. Hoc etiam alibi notauimus
 ex Aristotele. nam vulgè vsitatus signifi
 ficat, præter.

Δίπτε τῶν τερψῶν. Signi
 ficat fundamentum, de quo toties supra. B
 Hæc omnia ab alimento procedere. Is est aditus totius
 investigationis: non tamen solus. Vt intelligi
 mus τῶν πῶς nihil aliud esse quam τῶν δ' ἴσως,
 coadunatam & incoadunatam: non tamen *πῶς πῶς*.
 Non enim à solo prouenit nutrimento. Nam de
 terra confessum est: pro eius modum atque habi
 tum modum esse teneritudinis aut crudis. de
 ære verò millicis. *ἄτρουσ, ἄτρουσ*. At quom
 docet, etiam ab eodem ære aliud, quam ali
 menti beneficium proficisci, velut in arca vel
 granariis: aliunde sanè aliud erit principium ei
 usdem affectionis.

Τῶ πῶς. Ostendit quemadmodum in ali
 mento sita sint momenta mutationis: quippe se
 cundum quale, & quantum. hoc iam sæpe di
 ctum est. Tantum autem attribuit, quantum
 ab aliis accipit: nempe addit à locis conditiones.
Μετέωρον, effectum designat: mutat, transfert ex
 natura dura in teneram. Summa est: quæ sint
 in locis tepidis, stercoreatis, tenuis glebæ, apris
 eis. *ἄλλ' ἄλλ'*, quod *ἄλλοι*, alibi. *Καὶ τῶν*
τῶν τερψῶν ἴσως, intellige ipsa semina. *ἄτ*
καὶ ὑγροτάτα. Nunc ostendit affectionum
 opera, *μακρὰ καὶ μαλακὰ*, quoniam τῶ *ἄτρουσ*
 erat spissum ac durum: *ἄτρουσ* exem
 plum petit: è terra Lemnia. ibi esse coadunata: quia
 terra leuis, quare alimentia similia: ergo & effe
 ctus. Adde, vt etiam terram ipsam τῶ *πῶς πῶς*
 vocent aliqui, à facultate, qua τῶ *πῶς πῶς* facit Le
 gumina. Sic apud medicos, sanum corpus, sana
 vrina, sana causa. Ita hæc ex vsu communi,
 quasi à proverbio argumentum: Quoniam,
 inquit, τῶ *πῶς πῶς* Legumina dicunt, *ἢ τερψῶν*
ἢ ἢ nasci. *Καὶ τῶ ἢ τερψῶν*. Hæc non à
 terra solum, sed ab ære quoque, cuius expleret
 officium & qualitates. Calor, inquit, aucto
 ratur *πῶς πῶς*. *Καὶ ἄλλοι τῶ πῶς πῶς*. Quo
 niam metimus τῶ *πῶς πῶς* apritudine ad coquendum
 igni: videtur à calore apritudinis ille appar
 atus in substantia. & dixit *ἢ ἢ*: quia *ἢ ἢ* est
 genus & genus est τῶ *πῶς πῶς* suarum specierum.

ἄτρουσ τῶ *πῶς πῶς*, anteverunt stercorea
 ta: ergo calore fit. *Τῶ ἢ ἢ*, transit ad
 contrarium per contraria. *ἄτρουσ*: quia dicebat

ἄτρουσ, ἢ ἢ ἢ: Lenta, vt Argilla & Rubrica:
 quia dicebat *ἄτρουσ*.

ἄτρουσ, sigulana, tenax, viscida. Ad idem
 exemplum adiungit eam quæ abundat humore
 nimio, tribus gradibus: *ἄτρουσ*, prætenicem,
 humidam: *ἄτρουσ*, aquis vdam: *ἄτρουσ*, flagnan
 tius. *ἄτρουσ*, cuiuslibet leatebre, *ἄτρουσ*, vt
 alibi dicebamus. Neque viscidus humor dom
 natur: est enim plurimarum partium: neque
 multus: est enim plurimarum item partium.

H' ἢ ἢ ἢ. hæc est minor propositio
 syllogismi. illa maior: omne insipissans facit in
 coctilem. At humor nimis, copia sua: humor
 viscidus, quia non lubet it d obidet: humor fri
 gidus, quia cogit: insipissans. *ἢ ἢ ἢ*
ἄτρουσ. In corum graduum comparatione ponit
 vltimam palustrem: ad: ὅ vt *ἄτρουσ*, nulli vsui
 humano faciat idonea Legumina. Ea pro
 pter hæc causam pecori abdicat, verbo sanè odio
 so, *ἢ ἢ ἢ*: addita etiam ratione, *ἢ ἢ ἢ*
ἢ ἢ ἢ *ἢ ἢ ἢ*, vt ne macerata quidem obsequun
 tur. *ἢ ἢ ἢ* *ἢ ἢ ἢ*. Transit ad al
 iam causam, nempe ærem: cui tamen adun
 git etiam conditiones peregrinas, acilicet plu
 uias: quia sunt alimentis partes. Aqua sanè ma
 teria est: aer & materia & quasi forma quæ
 dam, saltem formæ instrumentum, ob effica
 ciam qualitatum. imbribus igitur effici, vt *ἢ ἢ ἢ*
ἢ ἢ ἢ fiat. Eadem hæc proportio quæ in terra
 vda: præsertim si aeris accessit frigus. & addit
ἢ ἢ ἢ *ἢ ἢ ἢ*. Quoniam semper *ἢ ἢ ἢ*
ἢ ἢ ἢ vult esse tum semen tum plantam: alio
 quin aut sterilitatem aut cruditatem, aut aliuf
 modi sequi deprauationem. Omnino dicitur
 perinde esse, si incesclatur imbribus, atque si
 natura suaterra sita quous. *ἢ ἢ ἢ*
 Ostendit affectiones: vt & supra, *ἢ ἢ ἢ*, *ἢ ἢ ἢ*.

ἄτρουσ δ'. Nunc ex his deducit solu
 tionem secundæ quæstionis. Si ex alimen
 tis fit mutatio: alimenta mutantur à superuen
 niente materia: materia non semper eadem su
 peruenit: igitur idem ager aliàs tenera feret Le
 gumina, aliàs non tenera. hoc est quod ait: *ἢ ἢ ἢ*
ἢ ἢ ἢ.

ἢ ἢ ἢ, alibi, *ἢ ἢ ἢ*, *ἢ ἢ ἢ*.
Καὶ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ, quod supra dicebat
ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ. *ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ*. Alia ra
 tione diuersa ab ea causa quæ dicebatur ab
 imbribus. Quoniam, inquit, huius seminis
 teneri aliud solum, aliud huius duri. Nam ta
 meti vnus ager est. vt supra dicebat, quanti
 tate *ἢ ἢ ἢ*, qualitatis tamen non est vnus.
 Quin etiam in eodem sulco diuersa erunt: quo
 niam in terris quibusdam venæ quasi quedam
 sunt difformes.

ἢ ἢ ἢ, *ἢ ἢ ἢ*. Quoniam eultrum fecit
 partes diuersas quæ coherebant. Eos tractat
 à metallorum similitudine *ἢ ἢ ἢ* vocat. Va
 scones vitas: Itali stringes Latina voce, aut et
 iam Germanica. signatur verbum, *ἢ ἢ ἢ*
ἢ ἢ ἢ. stringit namque sunt & producit. *ἢ ἢ ἢ*

ἢ ἢ ἢ, *ἢ ἢ ἢ*. Nunc ex his deducit solu
 tionem secundæ quæstionis. Si ex alimen
 tis fit mutatio: alimenta mutantur à superuen
 niente materia: materia non semper eadem su
 peruenit: igitur idem ager aliàs tenera feret Le
 gumina, aliàs non tenera. hoc est quod ait: *ἢ ἢ ἢ*
ἢ ἢ ἢ.

ἢ ἢ ἢ, alibi, *ἢ ἢ ἢ*, *ἢ ἢ ἢ*.
Καὶ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ, quod supra dicebat
ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ. *ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ ἢ*. Alia ra
 tione diuersa ab ea causa quæ dicebatur ab
 imbribus. Quoniam, inquit, huius seminis
 teneri aliud solum, aliud huius duri. Nam ta
 meti vnus ager est. vt supra dicebat, quanti
 tate *ἢ ἢ ἢ*, qualitatis tamen non est vnus.
 Quin etiam in eodem sulco diuersa erunt: quo
 niam in terris quibusdam venæ quasi quedam
 sunt difformes.

ἢ ἢ ἢ, *ἢ ἢ ἢ*. Quoniam eultrum fecit
 partes diuersas quæ coherebant. Eos tractat
 à metallorum similitudine *ἢ ἢ ἢ* vocat. Va
 scones vitas: Itali stringes Latina voce, aut et
 iam Germanica. signatur verbum, *ἢ ἢ ἢ*
ἢ ἢ ἢ. stringit namque sunt & producit. *ἢ ἢ ἢ*

durius corium præsidio est. Nota loquutionem *μηδὲν πείρω*, non autem, *πείρω* sic sæpe tolet, quasi ex aliorum scribat opinione: aut subintellegat quod verbi. quare quod alibi reduximus ad indicantium, vt quod scriptum erat *λαμψαίνουσι* *λαμψαίνουσι*, qui nolet mutare, fortasse non male fecerit. sic etiam Plinius aliquando.

Τὸ δὲ παλιόν. Adhuc aliud iudicium de noua illa à frigore. si durius sub duo relinquuntur, contrahere vitium incoctilia. durefcere enim è refrigeratione.

Καλλιόν δὲ. Melius statuitur cum superioribus, vbi de solo humido loquebatur. ait enim, quod è suprà, post rationem si umbres incellerant: incoctiles euadere. Quare non est hic *καλλιόν*, nisi propter frigus, quod est in aqua. At cnumero etiam propter humidum nimum, suprà monebat.

Ἐπιβίωσις. Nascitur pluvia vitate ducimus deprehensum. Atque vt faceret consequens, dixit, *ἐπιβίωσις*. sicut Flatus & serenitas, sic aqua.

Ὁυ μὲν τὴν γένεσιν. Nascuntur quidem, sed infelicitibus natalibus. *Ἐν ἵπτασι δὲ*. Quia vis generatrix habet aliud subiectum, aliud habet appetudo ad coquendum. *Ἐν δὲ γένεσιν ἄρτι τὸ ἔσθ' ἀνέμωσις*.

Καὶ δ' ἄλλα. A causa finali. quia si due facultates essent diuersæ, atque in diuersis partibus vnus corporis naturalis, quarum vtraque dirigeretur ad vnum finem, qui non nisi ab vtraque inferretur: posito sine, vtraque item necessariò poneretur.

Τὸ γὰρ ἀλλοτρίον. Amplificat declarationem, & ostendit, in aliis etiam facultatibus idem contingere. Namque etiam vis ipsa producendi ramos, & ferendi fructus, & auferendi (si enim ordinem peruertit) diuersa est ab eo quod est, nasci, atque ab illo se iungi potest: quanto magis ab eo, quod est esse coctile? nimirum nascetur planta, quæ tamen neque crescet, neque ramificabitur: ac propterea nec vllum feret fructum. Ergo semen illud, ex quo orta est, catenus valuit, vt produceret tantum, non etiam vt fieret grandior, & ramosa, & fecunda. sic, inquit, non est absurdum, ex coctilibus incoctilia nasci: & viciissim ex his illa. hoc est quod dicebat, *ἐκ ἀλλοτρίου τῆς γενέσεως*: scilicet *ἐκ ἀλλοτρίου*. & reperit vique ad fastidium adductam probationem: e aruum, aquam, acetem, eoque posse in sua iura semen ipsum. vt leniret fastidium, figuratè posuit per interrogationem: *πῶς καὶ*.

Εἰ δὲ συμβαίη. Narrat aliorum opinionem. incoctilia fieri, quando putamine duriore vestuntur. Hoc significant illa: *τὸ δὲ ἀνεπίστωσιν ἀνεπίστωσιν τῆς καλορίας*. obtendi corticem. Quippe non videntur admittere calorem, quo perficiantur. coctilia verò *ἐκ ἀλλοτρίου*: admissio calore proficere: quia remisit natura in eis de illius corticis contumacia. Consultè tamen narrat, & subdubitando: *ὡς συμβαίη*. neque subdit verbum conditionali. tum quæ subdit, obsecrantur mutila breuitate.

Κατὰ χρομίδιον. Cùm hiant siliquæ, mutant coria colorem. Cùm hiant coria, etiam medullarum mutantur color. Sanè inuentia perispermia, & quam alibi quoque accepimus ab eo, & quæ ad rem faciatis verba pessimè coherent. vult coria. siliquas etiam nonnihil afferre momenti, siue ad resistendum frigori, vt euadant coctilia: siue ad ascendendum calorem, vt incoctilia hiant. Nam vtroque verum disputatum est.

Καὶ τὸ ἀλλοτρίον. Ratio planissima. que facilis à thecis absoluta sint in melle, coctiliora esse. Sunt siquidem absolutiora: que vox Latina, tum Græcæ tam exprimit, tum comprehendit perfectionem.

Ὁυδὲ ἀπύωσις. Quia *ἀπύωσις* est causa duritici, spissationis, & *ἀπύωσις*, corpulentæ: que repugnet coctioni propter materiam nimitatem: sicut suprà dicebat de iis, quæ proveniunt in aquosis. Sed quod est *ἀπύωσις*, in intelligit: vbi non sint à siliquis absoluta femina: eo complexu foueri eorum humorem, qui *ἀπύωσις* faciat nondum enim à calore naturalis percossa sunt. Itaque illam obfessionem vocet *ἀπύωσις*.

Ὁυδὲ δὲ πύωσις. Hæc est minor propositio. conclusio. ergo ex illa pensata sicut *ἀπύωσις*.

Μὲν ἄλλα ἴδιον. Nunciat etiam signum cruditatis: si flatusbus persua non mutent colorem. duritates enim indicium hæc è τοῦδου.

Θαυρα δὲ τοιαύτη. Alterum, id est contrarium. scilicet si mutantur, signum est contrarium, id est teneritudinis.

Καὶ τὸ μὲν ἴδιον. At hoc iam signum non est, sed causa. si dum metuntur, adhuc hæreat siliquæ tanquam matrici: nemo dubitet, ea immatura esse conclusio: dura igitur. Quæ postea sit alterius syllogismi propositio minor. Maior autem illa, quæ sequitur: *τὸ ἐλασθὲν οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν*. coctile autem *ἔστιν ἰσχυρὸν*.

Ὁυδὲ τὸν δὲ. De strualiam opinionem.

Fieri vitium hoc dum in area sunt, putabant aliqui. non est, inquit, verisimile. Quippe solus vis dempriet de succo aliquid, ac fortasse de sua iurata, *ἔστιν ἰσχυρὸν*: si durius insolentur, fieri strigiosiora: *ἔστιν ἰσχυρὸν*, exaltiora: ceterum quantum de iis tollat, tantum addat facilitatis ad ectionem, *οὐδὲν ἔστιν*, ἀλλὰ *μᾶλλον*. est enim à calore solis apparatus atque initiatio quædam: vt iam semicotta sint. restat tamen fundamentum dubitationis. Dicebat terra duriora. Terrestria videntur facta, quæ facta sunt *ἔστιν ἰσχυρὸν*, dicendum: vt in caribus assis, ita in leguminibus insolis, attenuatas partes crassiores: omnino verò sunt laxiora: quocirca intrò potest humor inferi coquendum penetrare. *ἔστιν ἰσχυρὸν*. hæc est definitio *ἔστιν ἰσχυρὸν*: facultas ad coquendum.

Εἰ δ' ἂν τὸν ἄλλοτρίον. Si hoc verum est non aduertatur iis que suprà dicebamus. Ea sunt: à sole discuti, quod cruditatem facit, atque impedit coctionem. Siccitatem autem
y.i.

hanc non afferre durtiam, sicuti censēbat de illa alia durtia, quæ procreābat à condensatione. Quippe exsecatio hæc rarefacit potius.

Ὁ δ' ἰσχυρὸς ἄλλοις. Alterum argumentum. Si vetustate non sunt incoctilia, ne à sole quidem sicut. Vtroque enim modo fit exhalatio atque exsecatio. *Διὰ τὴν ἀπορροήν.* Quoniam quod facit in arca sol, facit in tractu temporis aer. exigit enim. Itaque dicebat: *ὡς τῆς ἀπορροῆς τῆς ἀπορροῆς ἕνεκα* in vno est, calor exit: iustum enim mouetur natura sua. agit autē humidū tecū, quia rarefacit humidum aqueum, qui accretio. Hoc enim modū humor ignis pabulum est quemadmodum suo loco declaratum est. Putrescerent enim, si relictū intus humore calor abiret, & eūm dicat de siccatate, abire humorem necesse est.

Ἐπὶ τῷ 27. Postquam eruit causas huiusce affectus: apponit alium affectum consequentem eandem naturam à qua pendet, eōdē esse. is est, *ἀσθησιμότης*. facili perforari. vbi intelligamus vtrumque effectum ab vna manare forma, non autem alterum ab altero non enim accedit: accidit accidens, sed vtrumque speciei. Pertunduntur autem quia rara: & quia sunt dulciora facilius in eis ingenerantur bestiole, quemadmodum à putuita in intestinis. Itaque illud: *ἢ μᾶλλον ἑυνοῦται*, non est copula, sed causalis. *Μετὰ τὸ 28.* Aut perfectē matura celerius pati. Pulchra diceptatio in Philosophia: vtra paratiora sint ad corruptionem, affecta modō, an perfectā: vtrumque sunt pulcherrimæ rationes. Quod imperfectum est, nondum est formā consequutum, sed est in mutatione continua, neque viliū habet à forma præsidium: in eo enim est, vt exeat priorē, neque dum eam obtineat, in quam intendat. Iuprā etiam dum prodret ē semina planta, pax pusille dicebat eam propter imbecillitatē. Et magnus Præceptor festiuē dicebat: quod generatur, esse quasi quod est, & non est. ē contrario: quod iam perfectum est, consistere quidem, sed esse obnoxium cuius aduertario. Itaque putrefactio cūnit maturis, non autem immaturis: propterea quod eorum forma est materialis: quamobrem vbi materia perfectā est, procedit potrō ad corruptionem. dicendum: Fabam, cūm est immatura, nihil aliud querere, quā accidentia vltiora: eūm verō perfectā est, non posse amplius perfectis: quare necessariō deduci ad declinationem.

καὶ τὸ 29. Hæc genus de causis: nunc, vti monebamus, excutit quæstionem: verumne sit quod aliqui profitentur: sola ex leguminibus Fabam. Lenremque pati hoc. Ita methodus perfectissima. definitiuit affectum tanquam generis, quippe leguminis. causas vestigauit. Admixta alios affectus eius eumites, *ἀσθησιμότης* vno. nunc declarat, in quo sit affectus ille. ita est absoluta scientia: cūm demonstratur affectus de subiecto per causas. Prius tamen diceptatum oportuit ampliōre quæstione: ea est: an legumina sola hæc

pariantur. quippe etiā Oryza, etiam Far. Quia omnes fructus aliquando *μαλακῶν* patiuntur. ea est, importuna cruditas, quæ neque sole postica in planta, neque extra plantam ignis vi dumari potest. Expressit illam vtribus, vt temper, diutinus poetarum phœnus: neque viscera quisiuam aut vndis abolere potest, aut vincere flamma. De carnibus loquitur, quæ neque elixari, neque assari poterant. Profecū inter Pruna in pe talia deprehendat: item Rapa, & Bratsucam. In folijs enim huius fructus. Quod verō facit ad præsentē quæstionem, & Pīsa, & Cicerculam, & Phaiolum vidimus. Itaque negat hæc sola pati: sed videri, propter eorum viliū frequentiorē: ita dē legumis Ægyptiis exprobratum Lentem. & *φασβηναν* dicuntur in Italia basula. & in vitis Phalioorum nihil aliud quā Lentem videmus, & Lupinum. gemmū verō designat vitem, cūm dicitur *ἢ ἀλλοθῶν τῶν δ' ἄλλων*. *Ἄλλο δ' ἴσχυρος*. non parum interest. Non enim ē farina deprehendi potest quemadmodum ex fressis, aut integris. Idē dixit, *ἢ ἰσχυρὸν*, scilicet molitis. *Ἐπὶ τῷ 29.* Omisit more suo verbum, si commoueremus: non admodum constaret, vtrum essent incoctilia, necne. Nota breuissimam loquutionem. alius dixisset: *ἀσθησιμότης*. *Ἐπὶ τῷ 30.* Quia dixit, non constare: ostendit *τὴν ἀσθησιμότην*, ἢ *ἰσχυρὸν*. & affert syllogismum, cuius medius terminus est imbecillitas: de qua, veluti de causā, toties iam. Ad eō, vt ita de contrariis idē colligamus: quosdam fructus, quod sint robusti esse incoctiles xuiusmodi lignotos aiebat esse: alios, quia sunt debiles, deprauiatos. *Ὁ δ' ἰσχυρὸς καλλί.* Diruit opinionem, de qua Plutarchus in Symposijs: quæ semina in iactu habuissent obuia bouum cornua, ex ea percussione, quasi corneam duratiam et consequuta. Idē *καρτεσιμότης* vocat. His obicit ossam lapideam. quid, inquit, in lapidem si impergerint: non lapideicunt. lapis autem quous cornu durior. tum alia ratio: *ἀπὸ τῶν ἀσθησιμότην*: etiam si ad cornua non offenderint. Item alia: *μὴ δὲ βουτῶν ἔσται*. velut in Belgio, equis arant, in Prouincia mulabus.

Ὁ 28. Hæc est postrema Capitis pars, in qua tractat Betæci: seminis Ænalogium: eius variatio in prodeundo postquam inarum est, respondet variationi leguminum in eorūendo. *ἀσθησιμότης*, quia suprà hoc ventilabat: essentia sub vno genere, an sub multis.

Ἐπὶ τῷ 31. Lego, *ἢ ἀπὸ τῶν ἀσθησιμότην*. Et *ἢ ἀσθησιμότης*, πᾶσι *ἀσθησιμότης*. Iatis constat ex sequentibus sic legendum. Sæpe talis error hoc Capite committitur: sicut infra: *ὁ μὲν βάλανος, ἀλλὰ περὶ μόνου*. non autem ibi, *περὶ μόνου*: hic, *ἀσθησιμότης*. non enim vitiaur. & infra: *ἀλλ' οὐ καὶ περὶ μόνου ἀσθησιμότης*. non autem, *ἀσθησιμότης*. quia vicissim vtrumque ex alteruto dicit euenire. quare *πῶς* ē contrario, rursus euenire dicit *περὶ μόνου*. Et infra: *ἀλλ' οὐ καὶ ἀσθησιμότης*. non

215

non autem, *παράστα*. quia dicebant exicari. Item lego, *επι δ' αριζήσιν*. non autem, *αριζήσιν*. quia supra *αριζήσιν*. Et *επι τας κλωνίας*. non autem, *επι τας κλωνίας*. Et *Οπας κωνίδιον*. verbo ad hoc apud hunc authorem vitianismo. Non autem, *κωνίδιον*. *Επι δ' αριζήσιν* quod sit neciositens est hoc ipsum, quale quale sit, innotatum citius distoluit. Theodoros sustulit hanc omnia nō autem reponere. *επι δ' αριζήσιν* madius distentur esse. aded vt & totum faciant tenoris sui cōmūcia resistentes acri. vbi siccati sunt, sicut molliores. Addū coniunctiōnem ibi, *επι δ' αριζήσιν*.

Theodoros *επι δ' αριζήσιν*, vertit perdura. non expressit ineptitudinē cōtōtionis: & prōdura Latine dicimus. *Πα: δ' τω τριπλώ*. Alimenti causā. non bene. quod tui causā est, propter te est. Tu finis es, quid id moues. At *επι δ' τω τριπλώ*, ab alimento, tanquam a causā, que efficiēt, & mouetur a fine. Efficit autem natura nostri causā, non autem alimentum, quod capit a terra sicut. *Τριπλώ*. Digestioui. sic vtatur etiam Columella. *Πα: δ' αριζήσιν*. Cong. latio. nimis durum hīc. concretio potius. *Οπα δ' αριζήσιν*. Nihil remitti in aqua possunt. non expressit maceratiōnem. & remittere potius de duricia dixerim, quā in remitti ipsa. ne macerata quidem proficiunt. *Ριζήσιν δ' αριζήσιν*. Venas spatari. peissimē. Spatari, verbum morum significat. vitas producti.

Επι δ' αριζήσιν. Frigus enim vehementer frigidus. addidit statum Theodoros.

Quod correctimus, *επι δ' αριζήσιν*, *επι δ' αριζήσιν*. Theodoros legit, vt vulgō scriptum est, *επι δ' αριζήσιν*: malē. non enim succurrunt in sole vitium. *Οπας δ' αριζήσιν*, sic exaltentur: iam obiscuē: presertim eūm addit. sublimēque capiantur. quod enim sit hoc? Et perperam legit, *επι δ' αριζήσιν*. at in nostris codicibus legitur, *αριζήσιν*. recte relinquitur: in tabularis scribet. *Κετιφύσιν*, rigere vehementissimē facit. nimis atrociter. Si enim fuerit ille rigor, ac vehementissimus quidem, non solum incoctilem faceret Fuhum: sed omnino interficeret. *Οπας κωνίδιον*. Ita emendauimus. Theodoros ita legit vt scriptum est, *κωνίδιον*. eūm in initia generatiōnis vruntur. at hīc quid agit visio? *Τα δ' αριζήσιν*. Putamen cotilium remanatur. valde absurdē. *Και αριζήσιν*. Et altera occitante: malē nihil enim occitat inanimū: sed hat.

Ποσειδων, obtentio. redē declarauit quid esset. *Τα τριπλώ*. Neque immutari oris habitu posse. Profectō miram experientiam: ita vt nostro affiat legumina tenebant. *Επι δ' αριζήσιν*, solutiōra. non expressit. eūm amplius non harent sibi quis. *Τα δ' αριζήσιν*. Minus quoque in messe resoluū. quis hęc intelligat i metere, antequam a valuis absoluantur: ita vt ne alioquin harent. Ethaud satis commode, captator alioquin ambitiose varietatis, repetit verbum illud, resoluū: vt interpre-

tetur, *επι δ' αριζήσιν*. resoluū haud faciliē potest. faciū mollescat. *Επι δ' αριζήσιν*. Vt verbum hoc effugeret, eorā clausulam distulauit. *Οπας δ' αριζήσιν*. Negant hęc verba, fabas veruosiōres esse, ceterū distiliōres. que sententia veritatis est. At Theodoros legit affirmatiue: & addit de suo illa. Nec quicquam distonat: si, eūm veruosiōres, sunt in eo. obibitura. Ar hīc probat Philosophus: a sole tamentū exicantur, tamen non inepta fieri cōtōtionē. Quod confirmat veruosiōrum proportiōne: quas etas. vel vt accuratius diem, in tractu temporis exiit aer: non tamen efficit minus habiles ad cōcturam. *Κετιφύσιν*, corrupti: malē. pertundi. Expressimē naque est priuatiō verbo ipse corruptiōnis. Illa non coheret auribus Latinis: si vteremur, non æque percipiāmus. non semel impingit vir bonus ad hunc icopulum. *Επι δ' αριζήσιν*. Cui sēpe semina occurrunt. Non tantū facit auribus Latinis. occurrit. potius seminibus lapis, si moueatur. ad quem offendent semina.

CAPVT XV.

Χρ. capitū argumētum. Quae non leguerent, & quae quid iure, ut id conuincit. quādo legenda legumina, quae quibus vitiis aut pūnis inueniunt.

Επι δ' αριζήσιν. Postquam coctibilis affectum tractauit in leguminibus: nunc in omnibus frugibus disquirat: que sint succulentiora: simul miscetorum rationem, que fata non degenerent: simul has omnes variat in habitudine constitutas habitates: simul docet, quibus id artibus comparetur, sed modicē, non ex infinito. Non enim agricola est: sed agricolae statū artis principia tantū. Ergo postea quam praecepit, maturē legumina colligenda: sistit opus, ac reuocit ad agricolam: atque inde secundam capitis huius auspiciat partem, in qua narrat, quid venti, quid imbres faciant: vnde vel Triticum vel Hordeum bene malē afficiatur.

Πα: δ' αριζήσιν. Hęc sunt que proponit capita. Satis ex his patet: nos tanquam diuersam a supenoribus materiam, opemō conuincit caput hoc ab illis separasse: capita sunt hęc: *αριζήσιν*, ad durandum, aut ad generatiōnem. *αριζήσιν*, ad vsum hominis: *αριζήσιν*. is est finis *αριζήσιν*. bonus enim succus, est *αριζήσιν* primūm vt gustui commendetur: deinde vt porro comparetur ad alendum. Ideo dixit: *αριζήσιν*. is est finis: illa ad finem. Vides orationis inaequalitatem. quibusdam enim appositū contrarium suū: aliis non appositū. At autem omnia hęc de loco rum natura nancisci conditiones has. Intellige quod alibi dicebat accuratius, etiam aeris omnes facultates, y. ii.

à sole, aquis, ventis. Deinde explicat effectiones harum cauſarum, quæ ſunt illarum cauſæ conditionum. *ξερὸς* & *υγρὸς*, *σικκίονες* & *ζυγατικοί*: ſicciora, denſiora, compaſtiora. quia ſicca quedam & rara: denſa quedam, ſed non cohæret partes pertinaciter: vt aqua nihil denſius, nihil ſolubilius. Ideo addidit, *τὸ σικκίον*: qua voce nominarunt Stoici quartum genus ſpirituum: quo ſcilicet fit vnio rerum naturalium, & cohibito. Nam primum eſt *ζωπαιὶς*, ſecundum *λοπιαιὶς*, tertium *σικκίον*, alii addunt *τὸ βουαιὶς*, cuius partem faciunt *ζωπαιὶς*: nos hunc ſeparamus, & eundem facimus cum informantæ, quem *εμφροσιναιὶς* appellamus. ſed ampliſſimè in Commentario de ſpiritu apud Ariſtotelem. nunc ad rem. *Τὰ ῥοιὰ δὲ τῶν πλ. ὄν.*

Quia intendit à locis id præſtari, comparat: eode re campeſtria montanis, huic qualiſque. tanto magis vini virginofa. apponit rationem. quia montana perflantur magis. Hoc & ſuprà. verbum viſtatiſſimum, *ἀπὸ υγρῶν*, & quod ſequitur, milles iam. alimento medio ſuntur: quia minus vda loca. *Εὐστροφίαι*. Aliud caput: cuius cauſam facit aerem. coquendo enim ſaporem commendabilem: Dixit *κερῶν κατ' ἄξιον*, pro optima tēperatura. quod docet, cum aut à *τῶν πλ. ὄν.* non enim vbi pinguiſſimus aer à hi ſemina fideliora. ſed abufus eſt denominatiuo: vt quod eſt ſeminis, attribuit aeri *ἀστροφίαι* veluti cum dicimus, medicamentum.

Πλῆρες, hic ſignificat erafſum aerem. in denſo nanque partes multæ. *ἀστροφίαι*, pinguiſſimus. Eſt enim craſſus in pyrenæis, a pænio, alpiſibus. cum venti ſtati diuerſi, atque ibi cogitur: exterum ſiccior eſt à ſeptentrione, cauro, aquilone. At pinguis eſt ab aliis aduerſis, auro, vultumo, africo. tenuis pinguis à faonio. Nota loquutionem etiã præcepto familiare. *ὃς ὁ πάσις, ὅταν πλῆρες, ἢ ἀστροφίαις, ἢ ἀστροφίαις*. Nam primum *ὃς* copulat τὰ ἀστροφίαις. alterum non copulat, quia præcedit negatio: quod Latini, non continuo. Atque ſi dicat: *ὅταν πλῆρες, ἢ πάσις, ἢ ἀστροφίαις*. *Εὐστροφίαις*. Exprimit faciem illius vocis, *κερῶν*. vt etiam τὸ *ἀστροφίαις*, designauerit *τῶν πλ. ὄν.* *Διὰ δὲ*

Quod & alibi ſæpe. præter regionem muleuam eſt ars, vt *ῥαρρῖον, ῥεβίαις*. *Εὐστροφίαις* *διὰ ζῶν*. Vt vnus modus ſit in opera, *ῥεβίαις*: alter in prudentia, *εὐστροφίαις*: maturè potius quàm nimis matu ra metere. *εὐστροφίαις*, propiora ſcilicet ſationi.

Εὐκαλοδότης. Declarat, quare maturanda meſſis. quia ſi differatur, nimis excoquantur: tum ſucci minus habent, atque iccirco minus vtilia. ſed odiſe dixit, *κατὰ τὸ ὄξυ*. ſic enim eſſent omnino nihili, atque etiam nihil ſpemit exhausta eſſent. *Καὶ ἰσάπῃ*. Conſumpra nanque ſunt.

Καὶ ὕμει, quin aliud vitatur damnum. exicata dum leguntur, cadunt. hiant enim ſilique. *Ιccirco* *εὐκαλοδότης*, minus et vda. hoc ab ætate leguminum, ne cadant: Lupinis verò legēdas eadem cautio etiam ab ætate dici. manè enim legunt rotulcentos. *ἀστροφίαις* *τῶν πλ. ὄν.* remiſſa aeris ſiccitate.

A Fortaſſe mendioſus hic codex eſt: talēque aliquid deſideratur: *ἀστροφίαις* *εὐκαλοδότης*, *ὃς ὁ πάσις* *εὐκαλοδότης*. quippe ſi tangantur ante, qualem humefcat aer, delabuntur. *Καὶ τῶν πλ. ὄν.* Sicut ſuprà, ſic & hic: omittit, quæ interſunt agnecolations. & tranſit ad ea que ſua ſunt, cum ait: *τὸ δὲ τῶν πλ. ὄν.* ea ſunt quemadmodum ventis frigidiſ adificuntur legumina corpulentiam: calidiſ peius habent. Negligētius tamen diſtribuit. inquit. *ἀστροφίαις* *τῶν πλ. ὄν.* omnium ventorum hic vnus facit officium. ſubdit: *τὸ βόρειον μῶλλον*. rectè. à aquilonibus melius præſtari. Quid tum poſtea? *ὃς ὁ πάσις* *εὐκαλοδότης*, ventos contrarios, id eſt calidos corrumpere. at venti calidi ſunt: at venti omnes *εὐστροφίαις*. *Καὶ τῶν πλ. ὄν.* Item alia nocent, quæcunque decutiunt flores. ea ſunt, vel venti, vel imbres *πύρρονες*, in tempeſtibus. Nota loquutionem: *ὅτι τῶν πλ. ὄν.* *εὐκαλοδότης* *εὐκαλοδότης*. poſtquam dixit, *εὐκαλοδότης*, de vētis in eodem caſu ſtati ſubdit, *ὅτι*, de leguminibus. Hoc detrimentum perſpicua narratione deducit per Cicer, ad frumera ipſa, cum floreat, repetitſ iam ſententiis. Etiam cum deflorescunt. ſtatiſ enim cōſtitari, modullam que deſluere. Ideo dixit, *ὃς ὁ*: quia nondum ſunt *εὐκαλοδότης*. Nota loquutionem *τῶν πλ. ὄν.* ſi dicat, *τῶν πλ. ὄν.* duo incommoda: nam ſi ſint in ipſo primo ſucco, *ἀστροφίαις*, exauguntur, atque attenuata ventis euancieunt: ſi paulò ſunt aduſiora, *εὐκαλοδότης*, tunduntur inter ſe. *Καὶ τῶν πλ. ὄν.* Hic maximus eſt ſcopulus. Vbi ventorum iſtationem, atque motus pulſibus inanita fuerint non eodem modo ſequitur omnibus nocemētum. quippe Hordeo male eſt: Triticum iuuatur, ſi pluuie ſuperueniant. at ipſum Triticum ſi eſt vacuum medulla, quibus pluuie reparabitur? *Μῶλλον ὃς ὄξυ*. De hordeo dicit: de cuius imbecillitate etiam ſuprà. *Καὶ ὄξυ*. Aded tenuis eſt habitudinis Hordeum: vt vel ſolo aeris halitu foueatur. *Τὸ δὲ πλῆρες*. Reſpondet illi, *ἰσάπῃ*. vbi notanda vtriuſque natura. frumentum multo indiget alimento: non multum trahit multum poteſt concoquere: eſt enim validiſſima que & efficiens alimentum & ſinis conuenient. contra, Hordeum: multo opus habet: multum trahit: non multum poteſt conficere. *Καὶ τῶν πλ. ὄν.* Conſicit: quia eſt validum. non ergo leditur à pluuie.

B *Ὅτι πολλὰ δόχου*. Vult dicere, ſi multus incumbat humor, non totum illum haurire. ratio: *ὄξυ* *πυκνότερον*, totius ſcilicet ſubſtantie. alia: *ὄξυ* *τῶν πλ. ὄν.* prohibent enim tunicæ humoris tranſitum. *Μετὰ γὰρ*. Cauſa contraria denſitati, & contrarius effectus, *καλοδότης*, in laza ſpatia faciliſ eſt induit. *Διὰ ἀδότης*. Cauſa contraria ſuperiori, cum dicebat. *εὐκαλοδότης* & effectus contrarius, *ὃς ὁ πάσις*. ſuprà, *εὐκαλοδότης*.

C *Καὶ ὄξυ* *εὐκαλοδότης*. Aliud nocemētum: vt naturali debilitati accedat externa cauſa ad maiorem imbecillitatem. Vbi ſubiit humor, & cum ſucco naturali cōmiſtus fuit: tum humorem illum,

D *Ὅτι πολλὰ δόχου*. Vult dicere, ſi multus incumbat humor, non totum illum haurire. ratio: *ὄξυ* *πυκνότερον*, totius ſcilicet ſubſtantie. alia: *ὄξυ* *τῶν πλ. ὄν.* prohibent enim tunicæ humoris tranſitum. *Μετὰ γὰρ*. Cauſa contraria denſitati, & contrarius effectus, *καλοδότης*, in laza ſpatia faciliſ eſt induit. *Διὰ ἀδότης*. Cauſa contraria ſuperiori, cum dicebat. *εὐκαλοδότης* & effectus contrarius, *ὃς ὁ πάσις*. ſuprà, *εὐκαλοδότης*.

Καὶ ὄξυ *εὐκαλοδότης*. Aliud nocemētum: vt naturali debilitati accedat externa cauſa ad maiorem imbecillitatem. Vbi ſubiit humor, & cum ſucco naturali cōmiſtus fuit: tum humorem illum,

illum qui subit, evocat: ac tum cum illo simul educitur succus propius. vbi est animaducendum. Nam si non educit sol proprium succum illum antè, quam accesserit ex umbre humor: quomodo poterit ipsum educere postea maiorem factum atque auctum pluviz accensione? dici potest, humore nimio naturali calore debilitatum: atque iccirco non posse proprii succi thesaurum cohibere. Igitur hæc sunt offensivæ primæ, cum excutis floribus aut pluvia, aut vento vacui relinquuntur spicari vni: si cuncta, cum ianibus ingruit pluvia: tertia, cum sol occurrat: quarta, cum incessant venti: afflicta enim, καὶ θύεται & additit, μάλλον: quæ additur nocuendum nocumento.

Lego Ἰσχυρότερον, ἢ κατωτέρω, sic & infra, bis. Et Ἰσχυρότερα. Et παλαιότερα ἢ νεότερα. Τὴν δὲ δύναμιν. Monimus, hic aliquid deesse. Et λαφύρας, non λαφύρας. Et μάλλον δὲ γρηθὴ, ἢ πῶλον ἄδοντες. non autem γρηθὴ, vt scriptum fuit: neque γρηθὴ, vt putant emendasse. non enim de Tritico. Et τὴν ἰσχυρίαν. expuncto, δὲ. Et κατώτερα κατωτέρω δὲ. non autem, κατώτερα. Et γρηθὴ, non autem γρηθὴς.

Theodorus, ἠσχυρότερον, constantiora, compositiora. Εὐνοήτερα, Sparatiora nemo intelligat. Βίε τερπύλα σφικτατότερα. In vegetando temperatiora. Vegetatium tamen ab altricis distinguunt Philoſophi. Temperatura sua magis ad alendum accommodata. Εὐγρηθῆ. Vegetiora, videtur ἢ γρηθῆρα legisse, sicut & μοχθ. Nam γρηθῆ, paulo durius, videndum tamen, vtra sint vegetiora: eæne, quæ minus matura, an quæ magis, per negationem comparati commodus interpretetis: minus excocta. Τὰ δὲ τῶν εἰρησίων. Naturæ officio illa dari oportet. Potius dicere: com at ea, quæ ad naturam pertinent, explicemus.

Τὸ θύεται μάλλον. Omisit μάλλον: & addidit, extenuare. Item addidit, tenella. Κινώματα. Evanescent. non ipse evanescent, sed flos, aut lac medullæ, & omisit, τὰς γρηθῆς.

CAPUT XVI.

XVI. Capivi argumetum. Quare si frumentum exardescat, peius habet, si committitur pecuni.

AΠΟΡΕΪΤΑΙ Δὲ, ἢ δὲ π. Deinceps post effectus illos à sine scrutatur eorum causas affectuum, qui consequuntur ipsam substantiam, in qua sunt internæ causæ essentialis, à quibus dependent, robur, duratio, magnitudo, imbecillitas aut morbos. quæ sanè omnia præcedunt ea, quæ modo tractare desuit. Verum & hoc voluit sibi licere, & eorum repetitionem, quæ pertinent ad rubiginem: vt videbimus capite sequenti. Nunc hæc agamus. Querit: Trincum, si post messem expandatur quare peius habeat quam si eumuletur aceruazim. Quod vt possit querere, primùm supponit ita esse: deinde ostendit esse quæstione dignum, duas ob causas. pri-

ma est, quia non videtur debere posse amplius pati naturalem, ac sibi debita naturam corporaturam, iccirco dicit, ἄλλο δὲ, altera: quia sic cum iam est. Idco dixit, ἔρε δ. quamobrem videtur, non debuisse amplius siccarizari: hoc enim damnum ostendit accipere propter expansionem. Caterum omnino breuitas orationis opus habuit hæc, explicatione: notabis locutionem, ἄλλο δὲ ἄλλο, in secundo casu, quasi de eo non loquatur. & subdit, ἢν τοῦ δὲ, & δε. δι. Similem modum orationis apud Xenophontem, & alius obcuraturum reipotimus in libris familiarium exercitationum.

Ἐπιπέδῃ δὲ γρηθῆ, non iuoloco verba hæc posita sunt. Peruenit enim ad solutionem quæstionis. Expansum enim ac fuitum potro deficiat magis: & accretum cumulatam lesciam operit. Deinde subnecteret illa verba. Adco verum est, vt etiam quidam asperitatem insistant eam exultationis iniuriam vindicare. Ἰσχυρὸν ἔρε. Non penitus sicca: sed ad eam metam, vt cuiusmodi consuequi possit appellacionem. Τῶν μὲν ἀνυγρηθῆτων. Reddit versusque causam, expansionum humiditatum ab acre: superueniente verò sole eū illa humiditate, etiam pro prius abut succus. Hoc idem supra dicebat in fine capitis. Idco dixit, σφεθῶ. simul cum illa etiam τῶν ἀνύλων, quamquam non est necessarium humidari, vt magis excurret, quemadmodum monuimus ibi, hæc autem intelligenda sunt in arca: non in horreo, in horreis enim cumulatam concalescit: quia non ventilat.

Ἰσχυρὸν. Explicatio est illius, γρηθῆς ἢ πῶλον educito humido necesse est exilius fieri. Σωσπῆς, componatur. est enim aceruus vnus per contactum. Σωσπῆς ἔστι, conuaporat. ita exhalat, vt mutuo recipere ocer vapor, atque in eo considat, non autem abeat. Quæret aliquis, quomodo igitur fit corpulentior, si nihil accedit extrinsecus, sed quod erat, inest? dicendum concalescere, ac quasi fermentari, & crescere, sic de thracia Galenus, adeo vt etiam vala diumpantur. Sic etiam in fornace relicta calcem eatenus turgere vidimus, vt testis ipsum tolleret. hic est ille calor, rum conceptus à sole, tum autor internus naturalis constitutionis, qui suas habet sedes in humido tenui, & dicitur spiritus. Cuius natura cum sit mobilis, & ascensionis appetens, exoluitur à terrestri, atque abis, vbi liber est, confertum verò si spatium abire nequit, sed agitur in se recurrit: attenuat ergo partes alias item crassiusculas, atque ita dilatat totum corpus, dum (vt ita dicam) spiritatur. Hoc enim est Græcè σπῆμα τῆς τῆς. Itaque cum syri aperiantur, ne quis prope ora ipsa sit: cautio est: repentino enim halitu interceptur anima. sūt præterea due rationes, quibus statuat in eumulis. Prima est, vt expediant aeram minus enim caput loci, altera: vt si (quod sæpe contingit) imbres ingruant, commodius arceantur. Ταυτὶ δὲ ἔστιν. Ne quis putaret à soli fieri boe: etiam in horreis idem scribit euenire: exfescere nanque ita, vt ἐπιμύνηται reddat. excedat mensuram, quæ fuerat cum reponeretur.

κείνου, fufum, non autem paffim: fed vt quic- que fufum fuerit. ἂ τιμωρον, fuprapofitum. Δίχρτον τὸ ἀτμίον. Vrbāne. nam à quo recipit, lì ipfium met amandat: fed efl, ἀναδύχρτον, recipro cum. Quod verò ait ἀναδύχρτον: ratio efl, quare tubere queat. Sic eam dicebat, νεμερδίου. & fanè via eadem redeunda, qua abierat vapor ille.

Ἐκείνου. In foueas, vt magis crefcit, hoc non propterea fit: fed ne ab aere corrumpatur. Velut βάλανος: magnos facit cumulos. Tamen verbum ἐκ τῆς βάλανου. plus fcriuit fententiæ fuperioris d. uciunt. Διακριτοί, indiciò iunt. Ex his omnibus capi quit argumentum pro ea fententiã, quæ cumuloſum in arenis inſtitutoſum red debat rationem. Καί τιν. Aliud argumen- tum. admiffam terram cum conſeruare. ἀνανε. nē laborec vino vilo, vt etiam fit, ἀνανη. Ἀ- τινος κορυφή. Alia cauū miftionis prima erat tuitio: altera hæc, magnificatio foucet enim humiditate ſua. Καί τιν. Copula hic vacat. ied ita efl. addunt terram, eius humidò fiant habitio- ra grana: poſſunt enim ab ipſa ſibi iuggere ali- mentum illud, etiam fine radice vlla. τὸ δὲ dixit ἂ αὐτό: per te ipſa, ſine radice opera. Vbi tan- que intenu præuincit attracticis facultatis. & tanè ſemen efl tota planta in compendio. Vbi qua uor ſunt animaduertenda. Primum hoc. ſe- mina ſibi trahere alimentum etiam fine radice- bus. Quod & ſuprà innuebamus, cum de Aegilo- pta ſemine loqueretur. Secundum: ſemina actū uiuere: & actū intus eſſe formam, non quidem vt loquitur Ariſtoteles: actū eſſe, quod nulla eget externa ope ad funditiones ſuas exercendas: ſed actū, quia non venit extrinſicus forma Tritice, vt ridiculè putant recentiores. actū intus eſt: quippe vis ipſa inſormatrix, quæ ſibi explicat, figu- ram, fitum, numerum, magnitudinem. latet autem & ſenſum omnium, & iudicium imperitorum: quia non eſt in expreſſa materia. ipſa verò non vitur instrumentis ad actiones ſuas perſecondas: Res fanè diuina, ac Deo ſimillima, quam ſimilla- mam ſibi fecit primus opifex opificem. Tertium: quòd omne uiuens alitur. Quartum malè poteſt intelligi, quomodo trahit alimentum ſemina ſie conferta, niſi ab ipſa terra commiſta, & ab aere interſito. Itcirco dicitur: non ab re dētum eſſe: ab aere quoque, ac ventis ali poſſe: quod & ſuprà ſcriptum eſt.

Lego, ἀναδύχρτον. non autem, ἔραφον. Et τῆς μεθενίας μεθύων. non autem τῆ. ſie quidem hume- ctari &, ἕραφον. non ἕραφον. Et, ἀναδύχρτον, aſpiratè. per ſe ipſa.

Theodorus, ἄναδύχρτον. Metas, non poſſis ex Tritico metam faere: ſed ex eius ingemio ambi- tioſam orationem. Non queuis figura cum fa- ſtigio & baſi, meta eſt. Sed quæ ſuper haud lata baſi altum exit in faſtigium. ἄναδύχρτον eſt οὐρανός.

Ἰχθυίους, correximus nos. Theodorus legit, vt vulgò circumferuntur, ἰχθυίους comprimim. nihil tam- en ad veritatem. non enim premit ſol. ſed edu- cit, atque extenuat. Σικυακιώων. vapor ter-

re ſubit. peſſimè τὸ οὐρανός, oſtendit eſſe inter ſemi- na vaporem illum commeantem. & malè veritè, οὐρανός, animalis. non enim eſt animæ quic- quam, ſed ſpiritualis: quod tamen ſignificet gra- ni partem: quo modo dicitur, ἰχθυίους.

C A P U T X V I I .

X P I I . Capiti argumentum. De rubigine cauſa, dique vtriuſculatone refponſa.

Ἄδύχρτον. Hinc caput hoc ab- ſcundere tam fuè neceſſarium, vt expurgandum etiam cenicamus: repetit enim omnia, quæ libro ſu- penore addit pauca de Pifio. pri- ma pars bipartita frumenta tradit, & legumina. agit altera de vermisibus. Quare de ſuperioribus accepta loca potius conferenda, quàm declaran- da. Quamquam vt accuratius loquamur, non tam hic repetuntur hæc, quæ dixi: quàm in ſuum locum reſtituuntur, quippe quæ ſuprà alicui occupauerunt. De morbis enim diſceptan- dum eſt poſt vniuerſam cognitam naturā. Τὰ δὲ τῶν φανερῶν. Circuinloquitur pro eo quod eſt, ἂ ἰριόφιν. nē vt indicaret, aſſectum, cauſas, condi- tiones, quas vſitata voce dicitur Circuſtantis, de quibus hic. Ita verò communia ſunt hæc tam le- gumibus, quàm frumentis: vt magis tamen at- tingant frumenta quàm legumina: & inter ea, magis Triticeū atque Hordcum. ita gradus ſunt tres in hac communitate. dixit, ἡ χύτῃ: quia etiam quæ ſuprà dixerat, erant hic communia.

ἄναδύχρτον. Legumina enim tum plu- ribus, tum craſſis ſonibus amicuantur munimentis: quibus abſunt magis ab humore, quam obrem & à putrefactione. At rubigo, putrefactio quædam. itaque par proportio & his & us, quæ procul diſtant à folis: quoniam in foliorum ſinibus in- ſidet humor. Quapropter ſubdit: immunitate propius ſpicam habere ſola. ſic ſuprà: immunitate dicebat, ἂ ἂ ἀρχετῶν ἁπάντων τῶν φελλων.

Ὄδον δὲ ἀναδύχρτον. à quibus folis effunditur humor. Ἐν ἧς μέρη ἐν ἧς γέγραπται. Neſcío, quid hic agit copula. Par ſententia, ſuprà: ἐν τῷ τῶν φελλων ἁπάντων ἐν ἧς γέγραπται. Ὅτι οὐ- πότε μᾶλλον ἀπῆνται. ſuprà: οὐ γὰρ οὐκ ἔστι μὲν ἄνθρωπος μᾶλλον ἀπῆνται. Καί ἄπῃτοι, ἀρχετῶν ἁπάντων ἐν τῷ πικρῶν. quia reſta ſpica receptum in ſinus continet humorem: tum ſi ſpifia eſt, multum econtant: ſi rara, parum. ideo dicitur: δὲ ἐν τῷ πικρῶν ἐν τῷ πικρῶν, ἐν ἀπῃτοι τὸ πικρῶν δὲ πικρῶν. hic etiam, τὸ ἐν eſt cauſæ nota: expedit, vt nutet: ſie enim citius elabitur.

ſuprà: πικρῶν πικρῶν πικρῶν, ἐν μὲν ἡ δὲ δὲ. δὲ πικρῶν ἐν τῷ πικρῶν ἐν τῷ πικρῶν. Hic δὲ αὐτὰ ἂ ἁπάντων ἐν τῷ πικρῶν. ſuprà: δὲ δὲ ἐν τῷ πικρῶν ἁπάντων. ἐν τῷ πικρῶν ἁπάντων. Πικρῶν ἁπάντων. quod ſuprà dicebat: δὲ δὲ πικρῶν ἁπάντων. Ἐν τῷ πικρῶν ἁπάντων. ſuprà, vnum tantum aſſignat. ἐν τῷ πικρῶν ἁπάντων. Καὶ δὲ πικρῶν ἐν τῷ πικρῶν. ſuprà: ἐν τῷ πικρῶν.

B

C

Q

πρωτον δ' οὐδ' εστι. Τὸν δ' ἰσχυρῶς. Nunc de leguminibus ; imprimis de Faba, quæ multas habet causas.

καὶ πολλὰς. Idcō multum excipit humorem. Item πικρὸς ἴσχυρος, itaque non est perislabilis: hæret igitur humor, neque excutitur. Idcō supra dicebat: ἂν δὲ τὸ αἰσθητὸν διασείσθαι ἀλλὰ καὶ αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Nota loquutionem, quæ plus trahat humoris. huius porro causæ causâ, raritas. Alia: quoniam fructus haud procul abest à terra. Propositio eadem cum eo, quod est, fructum esse propè folia. Itaque supra: πικρὸν δ' ἴσχυρῶς. Ἐπισημασθὲν τὸ αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Ἐπισημασθὲν τὸ αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς.

Επισημασθὲν τὸ αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Hoc amplius dicit, quàm quæ supra: ex largiori imbribus rubiginem nõ provenire: quia eluunt se ipsi. frequentius ex minutis pluviis atque roribus. Propter hoc supra dicebat: τὸ ὑδατὸς, ἔστι δὲ ἰσχυρῶς. Ὅτι ἂν περὶ τῆς ἰσχυροῦς, τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς.

Ἐπισημασθὲν τὸ αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Hæc eadem voce supra quoque vntur: ἀδύνατον δὲ ἴσχυρῶς. habet autem Pisum causas partim cum aliis communes, vt περιχυρῶς: partim proprias, quæ tamen ad alias reducuntur: vt χειρῶν ἴσχυρῶς: quod erat in Faba, περιχυρῶς. idem enim est, habet et alium quicquid vicinum, & sibi ipsam frequentia sua vicinum esse.

Καὶ οὐκ ἐστὶν ἐν τῇ γῆ. Non in longum: à terra nanque distaret: sed in latum, περιχυρῶς ἴσχυρῶς. Nam tamentis rarum fertur: tamen seipsum frequentat. Πικρὸν δὲ τὸ ψῆρον. Hic est affectus proprius scorum à rubiginè, ad explendam scientiam de natura Pisi. non tolerare hyemes: quia radice sit infirma. Στενωπῶς δὲ. Altera capitis pars de verticulatione, quam nihil fecius in superioribus quoque tractavit, idque alia ratione: quippe hæc aut, solùm Hordeū ac Triticum vermibus esse obnoxium. At reclamat veritas, & repugnat superioribus, vbi ait: ἐκάλυπτος ἴσχυρῶς τὸν ἄρχον, ἔστι τὸν ἀδύνατον, ἔστι τὸν πικρὸν. Sed tollit hanc controuersiam aduerbium, καὶ ἄλλως. quanquam cōtrouersiam puto, Fabam, ac Cicerulam plus à vermiculis, quàm Triticum pati.

Ἐπισημασθὲν τὸ αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Hic comparat eorum partes, quæ vermibus insistentur. Et causam assignat dulcedinem. ita quoque in homine lumbrici generantur ex dulci pituita. Sic Cicer corruptitur ab illis, posteaquam ab eo pluuuis elota fuerit salugo. Καὶ δὲ ἴσχυρῶς. Sanè iam bis. Ὅτι ἂν περὶ τῆς ἰσχυροῦς. Suprà, aliud tantùm dicebat: ἔστι δὲ ἴσχυρῶς ἐπισημασθὲν τὸ αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. nunc etiam addit: vbi ealam consumpserit medullam, inuadere in ipsam spicam, quoad vel totam delect, vel alteram partem. Deest ali-

A quid verborum : hæc tamen est sententia.

Καὶ δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Nescio quare sententiam extenuari adverbio illo, ἔστι δὲ. Iam vermiculatio versus morbus est, atque etiam duplex: nempe & dyctria, & iolurio continens, quæ nequeat reparari. Nota loquutionem, ἔστι δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς: habent locum inter morbos, vt cum illis recentiori queant. Τ' ἴσχυρῶς. Externarum gloriam suam vir optimus, & nostris sæculi dissimillimus, qui inuenta palca statim exultans aduerterit Triptolemum, atque etiam ipsam Ceterem. at ipse ait: quantum operis posuerit in causis reddendus, eius te pœnere.

Leg. ὅτι δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Et deleo ἐπισημασθὲν τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. quoad alius fecior aliquid reponat. Et ἀδύνατον δὲ. non, ἀδύνατον δὲ. ἔστι δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. non, ἔστι δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. non, ἔστι δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς.

Theodorus, διὰ τὴν γῆν, quare semper vtriat aruginem, dubitabat, qui norat rubiginis colorem in ferro, & frugibus ab æris situ, qui est ærogo, valde diuerfum: præsertim cùm Plinium dicarorem suam perpetuè huiusce vocis habere auctoritatem. Ὅθεν ἔστι ἴσχυρῶς. Vnde frugem suam effundit, nouè ianè, & fortasse hæc ἀρχον, non designat locum τῆς ἀπὸ τῆς γῆς, sed effusionem ipsam humoris. Spicam esse prope folii finem, vnde colligat, fiat humor oris effusus. Ἀλλὰ δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Quod continuum est, dissoluit. his ex verbis intelliget aliquis à rubiginè fieri continui solutionem. At non ita est, quod vni mutante spica, quod humoris in hæret, abfolui delabique, neque Latine dici potest hæc ἀρχον, continuum.

Potius enim pro eo, quod est, ἀρχον, continuum. Theodorus, qui proficitur, se cum Aristotele dicendo certare posse, non sustinet hęc gloriam suam. Oportuit enim vocis cuiuspiam commodioris vsu declinare ab illa duræ significati. Ἀλλὰ δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Theodorus omisit καὶ δὲ. Elegit, ἔστι δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Et ad summam legumina omnia eadem facilius abolerentur. Nescio quomodo iunxit illa duo: omnia eadem: neque τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς sunt eadem, sed similia.

C A P V T X V I I I.

D X P I T I. Capiti explicationem. Pro causâ, id est, quare quædam afflicta feruntur imbecilliora.

E P I T I δὲ τὸν αἰσθητὸν πικρὸν ἴσχυρῶς. Hæc potius supra fuerat statueda, vbi de fatiōnem temporibus disputabat, querit enim cur aliqua potius à state seruantur. Duas assignat causas. vna est imbecillitas, igitur à tempore petunt ope: altera, quod eorum natura propensâ est ad ceterem perfectionem. Quamobrem cùm sint à state colligenda, à state quoque serenda sunt: alioqui frigoris intempessibus deprehensa lædèrètur. Hoc postquam proposuit, aggeritur probare à substantiæ concretionem, idcō monet fieri y.iii.

ἰ δὲ ῥίζων, ὅτι καὶ ἐν ἰσχυροῦσι, ἢ ἢ ῥιζίδιον. non-
 num terrestis, vt leguminum. ἢ πρὸ πύργου πύργου.
 neque penitus leuis: puta vt hordei. declarat ex-
 emplo viuis eorum quæ supra recensiebat, Scia-
 mi: est enim pingue semen, atque opus habet co-
 elationis. & addit, μωρὸν ῥίζον. igitur hæc conditio-
 nes: prima, vt citò perfici velit: iccirco dicebat,
 πρὸ ῥιζὸν πύργου: sed nequeat propter duas: tum quia
 pingue est, ac propterea cunctabundum ita ad ma-
 turitatem: tum quia est imbecillum, quippe radi-
 ce vnica, opus habet adiumento, quod ab anni
 tempore suppeditur. Hæc est viuis proposita-
 rum partium explicatio. simul adiungit tractatio-
 nē Milii, & Panicæ, sub vniuis nomine vtranque
 naturam expediens. Quia dixit, Sciamon μωρὸν ῥι-
 ζον: Milii radicem multiplicem docet, neque tam-
 en ob id posse resistere frigori. Præterea esse
 φαδὸν ῥίζον. quæ cum esse debent aduersus byc-
 nem præsidia: tamen appetit æstus mollicem,
 quia ad operosas radices vel creandas vel tuendas
 egeant et franco calore. καὶ πάλιν ἐλάμω. Ergo
 cum & deorsum intcadat ad radices, & sursum
 nitatur ad stipitem natura, iuuanda est. Τῆς
 τρυφῆς, ἢ τῆς δυνάμεως. vtranque tetigit, & mato-
 riam, & formam. materia eget facultate immutat
 rei facultas eget facultate opulante. quæren-
 dum ergo subdidum. Τῆς σπέρματος. Etsi hab-
 ent Sciamia radicem profundam, tamen ea sin-
 gularis est. Itaque non moratur nature operam,
 quam sese expedire nequeat ad superiora cõficien-
 da. Ἄλλ' ἀπ' ἡσυχίας. Dicit aliquid. quid ergo
 petitur ab æstuo calore? respondet: pinguedi-
 nem multum exigere operæ. Πάσης τῆς ἡσυχίας.
 Alia cauta quam perinde atque in transcurso
 iudicat potius quam tradit. Multum hæc re-
 fructum. multum ergo succi, multumque facul-
 tatis postulare. De Ironie propositis per initia ea
 pitis: at hic ne verbum quidem. Quamobrem
 ad aliorum naturam fuerit referendum.

Lego, ἢ τῆς τρυφῆς πάλιν, ἐκπυκνωτοῦ.

Theudorus, ἢ ἢ ῥιζίδιον. Neque enim terram
 sapit. ambitio importuna de concretione loqui-
 tur, non de sapore. sic minus prudentes: κὺρῶν ἡ-
 λιοῦ. Deponendi sunt cinctim orationis in foro,
 atque ibi relinquendi à Philosopho. leuitas hæc
 non comparatur. videtur hic negare: leuius esse
 Sciamum legumine. Χερσὶ τρυφῆς. Diutur-
 nius, pessimè. significat enim hic lenitudinem.
 πεδύρῳ. Stirps alta. tametsi stirps radi-
 cem significat: tamen etiam tota planta ea voce
 designatur. igitur ab ea ambiguitate abstinen-
 dum fuit. Atque hic absolendum caput: alia
 nanque materia subit.

CAPVT XIX

XIX. Capiti argumentum. Quamobrem parua semina mol-
 lion ferunt y. libum.

ΠΕΙ ἢ ἡλίου σπέρμα. Quemad-
 modum supra repetebat, quæ de
 rubigine dixerat: ita nũc, quæ dice-
 bat in secundo de plantarum fer-
 cunditate, quæ parua ferunt semi-

na, repetit. Ibi nanque agnoscebat τῆς ἡλίου σπέρ-
 ματος ἡλίου τῆς ἡλίου σπέρμα. Et enumerabat ea
 quæ hic recenset: Milium, Sciamum, Ironem,
 Cumam, Papauer. sic hie: τῆς ἡλίου σπέρματος ἡλίου
 σπέρματος: & τοῦ, πάλιν ῥίζον: quod ibi, ἡλίου. &
 addit hie Lencem: sic ut ibi μάλιστα, quæ superior
 capite vocabat ἡλίου. & ibi λυγρὸν, quæ hic
 λυγρὸν ἡλίου. quæ verò dicit ἡσυχίαν ἡσυχίας, hoc cõ-
 dem nomine supra quoque appellauit. Tum cau-
 sam hie infert, quam & ibi. agit autem ἡσυχίας
 μακρῶν, ex instituto diuini præceptoris: τῆς ἡλίου
 σπέρματος ἡλίου σπέρματος declarat: quasi cõsiliū, petat
 sia potius ἡλίου, quam ἡσυχίας. quia veritatur inera am-
 bitum diuinitatis: vt esse quoque uerum ratio
 discerit, adhortetur. Et reddit cauam discerend-
 o. Πρὸς τῆς τῆς ἡλίου σπέρματος. Sic supra:
 ἢ τῆς ἡλίου σπέρματος ἡλίου σπέρματος. addit autem explicatio-
 nem ibi: ἢ τῆς ἡλίου σπέρματος ἡλίου σπέρματος. Item adiungit ei
 causas alias haud ignobiles. quæ hic cum præ-
 termittat, non oportuit repetitum narrationem
 hanc quasi ex commentario. Sed apponit exem-
 plum animalium pusillorum, quorum fetus nu-
 merosi sũt: eorum potissimam quæ oua pariuunt
 aut vermes, eiusmodi veipæ vel formicæ.

H' αὐτὸν ἡλίου σπέρματος. Recitõ omittit causam hanc
 perinde atque externam: non enim manat à prin-
 cipis intus. Nam esse paruum aut magnum,
 non est essentia. At essentia est causa efficiens for-
 mationis. Quæritur ergo quæ quantæve est vis
 in femine Papaueris: vt leuitem sufficere queat
 ad tot efformationes. Sanè vt accuratius agamus,
 animalia quædam maiora pariuunt plura quam
 alia minora: vt fus plura, quam ouis. Ἄλλ' ἡλίου
 σπέρματος ἡλίου σπέρματος. Magis propria quædã ratio ἡλίου
 σπέρματος ἡλίου σπέρματος diximus apud Peripateticos esse, quod
 inter sit eius esse ἡλίου σπέρματος est ἡλίου σπέρματος, quasi finis quid-
 dã aut ad finem necessariũ. Metaphora sumpta ab
 eis quæ dum nascuntur. Τῆς ἡλίου σπέρματος. Ostendat
 necesse sũt: cum huius alterius diuisionis. non esse
 simile hoc, quod adduxit ab animalibus. Oua
 namque foris ab acre perhi: at femina hæc in ip-
 sis plantis conepiunt interna principia & educa-
 tionis & perfectionis. Leuius nimis tamen agit
 hoc. Oua enim à feminibus hac in re nihil diste-
 runt, sed illo tantum: quod ex maris & femellæ
 coniunctione constat sunt oua: quorum sexum
 principia loco & subiecto fuerant separata: in
 plantis vtriusque sexus facultas consi- la est ad se-
 minis generationem. At semen tota ipsa planta
 est in potentia: nihil otiosius ouum animal est in
 potens torum. π quod ouum affert secum sua prin-
 cipia interna ad animalis conformationem, at-
 que semen plantæ. vnde explicetur matris fetus
 animal, terræ fetus planta. Τῆς ἡλίου σπέρματος. hoc differt,
 quod hoc quod dicitur τῆς ἡλίου σπέρματος. Τῆς ἡλίου σπέρματος.
 Aeris epitheton. quod translulit viuis ad nomen
 fixum. hie tamen accipi debet pro quouis calore.
 Quæstio haud valde subtiliter excussa est. at-
 que hinc caput abiecidimus: aliam enim tranfit ad
 materiam.

Lego, ἡλίου σπέρματος. non autem, ἡλίου.

Theodo-

Theodorus *ἡ ἀεὶ*, ex vīu vulgari ad aerem afflavit. ab aere, inquit, et confuso: malezaritiam ab aere videmus ova perfrici, sæpe etiam corrumpi. sed à calore, qui concipitur incubatu.

CAPVT XX.

XX. Capiti argumenti. Quæ, et quare quorundam sunt ad diu in fermentatione et de pestibus quorundam seminum.

P O Σ ὅ δὲ καὶ νεωτέραι. Post seminis explicatam naturam fit electio: inde iatio. declaratur tempestiuitas, & causæ hinc plantæ generationis: quæ dicitur morbi, & alia impedimenta. Inde meisis: tum repositio, quam & hinc & alibi vocat *ἡ ἀεὶ*. de qua seruandæ ratione, atque facultate, quæ dicitur ibi, repetit hinc. Post hæc de pestibus, quæ repositas corrumpunt fruges, dicendum fuit. Cæterum nõ semel ordinem perturbauit. hinc ergo accerit ea, quæ reposita diu durant. causas multas affert: à materia, *ἡ ἀεὶ*. (hæc vocat Columella dura voce, vestitissima) à communiibus qualitatibus, *ἡ ἀεὶ*. à peculiariibus, *ἡ ἀεὶ*. In secunda parte docet contrarij causas: quare corrumpantur. sic & supra de plantis. Cæter ablutæ salubritate vitari, concepta dulcedine. Lupinum robustum esse propter amaritudinem. icæreo dicitur: *ἡ ἀεὶ*. intelligit de Miso. Tã δ' ἡ ἀεὶ.

ἡ ἀεὶ. Ut Sesamum. rancescit tamè celeriter. Lini quoque semen us adiciendum, & Rapi, & eiusmodi. Resistit autem pingue putredini: propterea quod appellat ab se humidum alienum.

ἡ ἀεὶ. Variat iuocendæ membrorum diuisionem. Duo iam membra fecit: à qualitatibus, sicca, & oleosa. Nunc sic debet: *ἡ ἀεὶ*. sed intulit iuocendæ, quæ essent talia, scilicet Lupinum, quod est amarum, & Cæcer, quod est salsum. Ipse tamen *ἡ ἀεὶ* vocat hinc. *ἡ ἀεὶ*.

ἡ ἀεὶ. Elegantisima circumloquutio incoaruptibilitatis. Siccitas quidem, quoniam est priuatio materiæ putrefactionis. Oleositas: quia propter partium pertinacem cohesionem arceat humoris ingressum alieni. Amari-tudo: propterea quod est contraria validissima viuificationis. Saliedo: quæ & hæc præstat, & siccitatem.

Quamobrem etiam frumctiacea quædam vbi corrumpuntur, tamen animal non gignunt. *ἡ ἀεὶ*. non modo significandi, *ἡ ἀεὶ*, non quod vita, sed quod animalibus careat. *ἡ ἀεὶ*, quod & supra & infra, *ἡ ἀεὶ*. Hinc *ἡ ἀεὶ*.

ἡ ἀεὶ. Repetit. *ἡ ἀεὶ*. Haud equidem facile percipio, quid sibi velit. an ita voluit sicca, & aëria resistere calidiori si dulciora sunt, facillè eoire cum externis noxarum causis. Vt permixtio fiat aeris corruptentis cum succo interiori, qui vel dulcis, vel insipidus est. si fit acer, aut amarus, & respuit, & respuit. sic infra, *ἡ ἀεὶ* dicit in Miso causam conseruationis. *ἡ ἀεὶ*.

ἡ ἀεὶ. Nõdum de vermibus vlla mentio: tamen eos designat circumloquutione, cum dicit *ἡ ἀεὶ*. quod intus tegitur. *ἡ ἀεὶ*. Quod

& in tertio dicebat. Idè nos adducebamus ex Aristotele: quod è tenuis parte nascitur, et quãtũ est reliquum, pro cibo est. Sic ipse supra: *ἡ ἀεὶ*. Curgulionis hic vocat, *ἡ ἀεὶ*. in Hordeo, ac Triticoon faba *ἡ ἀεὶ*. est & in Tritico alia forma sine rostro, quod est peculiaris curgulioni. *ἡ ἀεὶ*. Prudenter cauit, ne diceret omnibus omnino vnam esse causam: sed dixit, plurium. Non enim e conueniunt in vna forma omnia, & sanè tres ordines agnoscit fructuorum, fructuum, plantarum, lignorum. *ἡ ἀεὶ*. Non supine iust hæc consideranda.

Melius enim verba iust interpretanda, quãtũ corũ designat tonus. At: diuersas esse formas *ἡ ἀεὶ*. & materia non variat formam, sed à forma variatur materia. Differunt enim à leonis membris membra cerui, quia formæ differunt. Voluit intelligere, non introducti formam, nisi in materiam sibi desinatam. Ictico sibi apparatus in ipsa aptitudine. quod autem dicit, *ἡ ἀεὶ*, accipiendum & omne plantarum genus, & omnem plantæ partem, folia, i caecos, & adices.

Theodorus, *ἡ ἀεὶ*. seruare impune possunt. immine potius dixerim. Non conuenit hic aduerbium illud, *ἡ ἀεὶ*. Lenticula. imò, Vitia.

CAPVT XXI.

XXI. capiti argumentum. Tritico puluerem esse putrefactionem. quæ fuerit incoarupta diuina. quare per se ipsum Triticum si perfundatur calida et erit nec putrefactum non generauerit.

D E *ἡ ἀεὶ*. Sequitur superiorior tractationem cum alia materia: alia nanque specie, & affectu speciei. Nam de repositione, atque duratione, cuius quæ causis dicebat: tum de vitis à bestiolis. Nũc in Tritico priuatim agnoscit à puluere detrimentum. Puluerulentiam enim putrefecere. atque contra fieri de bere videbatur: siccus enim puluis: ab humore putredo. At puluerem esse calidũ. Hæc est altera causã putrefactionis, calor extraneus: quippe efficiens, humor autem materialis. Cæterum quod addit, quasi causam caliditatis siccitatẽ, minus satisfaciit: air enim, *ἡ ἀεὶ*. muta verba. Nam neque siccitas efficit calorem, neque putrefactionem. An ita voluit

vt non quasi causam, sed tanquam signum adduce-ret: est enim siccitas caloris effectus. an vetò nec cessatio: nequaquam: fit enim à frigore quoque. & puluis eũdẽ terrã sit, ac propter portiuicularitã exigitatem minus admixtus aliis elementis: videatur potius frigidus. Quare aliud exquirendũ, quemadmodum faciebamus in Vitis puluerario ne intus obfideri calorem atque *ἡ ἀεὶ*. omne suffocatum feruet intus, atque putreficit. Nam propter minimas partes facillimè stipatur in ipsa cohzione. *ἡ ἀεὶ*. Trullificationem Græci *ἡ ἀεὶ* vocant: quoniam minutissimã è dilutissimam inducunt materiam, ad pulueris modum scilicet redactam. Ex affinitate nominis,

videtur, Serò quidem proficiat in frigoribus impediri: hæc vitæ causa etiam in arboribus non etiam in multis vitibus illas tunicas. Po. ius videtur esse ipsi ratione: nam: ut dicitur in natura tota opera, quibus se tenentur potest in frugere. *Και ἄλλο τὸν αὐτό*. Ostendit non esse accidens accidentaliter, sed proprium manans ab ipsa specie: quandoquidem etiam alibi satum retinet naturam illam, serò prodeunda. Vbi euenit complicatio sententiarum. Cùm enim probat hoc exemplo, Thraciæ terræ vi mutatam Traceni naturam: simul probat aliarum terrarum vi non posse hanc Thraciam naturam immutare. *Και πάλιν*. Nunc corroborat sententiam quæ vim declarat regionis. Non solum Thraciam in aliis terris satum seruare tenorem le rotine perfectionis: sed etiam aliunde importatum in Thraciam idem pati. *Ἐπιπέρι τῆς*. Hoc totius iam dictum axioma non facit ad partem sententiam posterius, sed prioris. conuetudinem induisse aliam naturam. de terra loquebatur: nunc affert e conuetudinem. Quasi non primo satum mutatum sit, sed multis succellionibus terræ moribus alioctum. *Ἐπιπέρι τῆς ἐπιπυρόσεως*. alterum exemplum à duobus affectibus. Prius est *ἔπιπέρι τῆς ἄλλης*, quod respondet illis duobus verbis: *πὶ ἀλλήλων: ἀ καὶ ἐπιπυρόσεως* enim, *ὡς ἡ ἀλλήλων* *ἀλλήλων*: frumenta, qui dirumpunt veientes. alter affectus à magnitudine. Aut enim grana esse malogranatorum acinis paria. Talia sunt grana Maiz Indici, atque etiam similia figura: *πυρόσεως*. *Ἐπιπέρι τῆς*. Hoc enim hic agit: ut ad agri referat proprietatem. Et addit *ὅτι*: quia dicebat, *ἵνα κίνησιν*. Intelligit hic formam: qui dicit, *ἵνα κίνησιν* *ἵνα κίνησιν*. *Και ἵνα τῆς*. Si transferantur in alias terras, nequeant illam seruare magnitudinem. Ecce, quemadmodum semper motus: in vtramque partem trahant vel exempla vel argumenta, ea sibi arripere hunc autorem. Suprà dicebat, tantas esse agri vires mutantis seminibus, ut Thracium Triticum etiam in aliis satum regionibus, natura seruata perimordia, pessimacæ ad tarditatem perfectionis. Nunc ait, manifestò actribuere debere terrarum facultatibus cuiusmodi inueniunt diversitatem: quoniam in aliis agros transfusa nequeant illam seruare, sed exuant atque abeant in communis naturæ leges. *Ὅτι τὸν αὐτὸν ἀπομένον*. argumentum ab vniuersali euenit gentium. tot esse vitium species, quot sint regiones. Quin, inquit, non de vitibus solum verum est, sed etiam de aliis: modo quæ terræ facultatibus coniungat item accepit. Hoc etiam supra inuocare moncbamus, vbi dicebat: in Thracia *ἄλλο τὸν αὐτό*. Et enim si differentiat caelum, frustra situndus. Quid enim faciat pulla terra, si nunquam pluuiat? quid imbres quamlibet tempestibus, iabulo? *Ἄλλο τὸν αὐτό* Probat, cæli facies, atque officia conuenire oportere. Nam eadem semina eadem in terra iacta, id est in eodem terræ habitu, non æquè proficiunt, si non æquè fruuantur cæli benefi-

cio. Hæc ita nos amplificauius: ipse tamen de regione tantum dicitur. Verum *τὸν αὐτό*, sit nihil: sed semina: addit enim *τὸν αὐτό*, *ἵνα κίνησιν* *ἵνα κίνησιν*. Et duo dicit, *καὶ ἐπιπυρόσεως*, scilicet in terra iustus bona: *καὶ ἐπιπυρόσεως*, in terra non bona. idè dicit *ἵνα κίνησιν*. Quia *καὶ ἐπιπυρόσεως* *ἵνα κίνησιν* *ἵνα κίνησιν* ut: ut supra dicebat. est enim pars *τῆς ἀκαρπίας* *ἵνα κίνησιν*. Ita nos dicere ioluit iustus: Cælaris genus nò in Nerone desulte: sed iam pridem in Cagliula defecit. *Ἐπὶ τῆς*. A duabus causis, idque valētibus, siquid hiat: pro eorum natura constituntur illius facti rei differentie, atque ex differentis totum ipsum. *Ὅτι τὸν αὐτό* *τῆς*. Pro sententia confirmatione apponit exemplum ab animalibus. Mas & forma, eorum illa *ἵνα κίνησιν* *ἵνα κίνησιν* illa *ἵνα κίνησιν*. Ut ex equo & alina, iustus, qui sic nascitur in Hybernia, pitibus aletur. Ad dè ut addere autus sit: *τὸν αὐτό* *ἵνα κίνησιν* *ἵνα κίνησιν*. Vtiam poneret exemplum. Ponit tu ex Lybicus animalibus, quæ sunt alieta non bibunt. vbi ex Pteropterus præceptis mollenda hæc sententia est. ait enim esse *ἵνα κίνησιν* quidam *ἵνα κίνησιν*. Egredatur enim de sua specie tum equus, tum alius in mulo. Itaque dicitur *ἵνα κίνησιν* non tamen sunt. Quodunque enim sit in natura, naturale est: qua non nisi naturaliter fit generatio, quæ eunque, qualiscunque, quocunque modo fiat. Duplex igitur naturæ vis & lex. Altera vniuersalis ex qua nihil vel quod est, vel quod fit, egreditur: altera ordinaria, quæ extra encellos angustiores exit aliquando, atque in effusione prorolat ambitum. Non erat in natura recta linea (speciei leo non iustus: est in linea, ut ita dicam, laterali ex leona & pardos: quia leonæ legitime speciei sit alinus pardu. Dixit, *ἵνα κίνησιν*: quia idem fit in tempore *ἵνα κίνησιν*, ac natura tandem. *Και ἵνα κίνησιν* *ἵνα κίνησιν*. neque deficiat. *Ἀλλὰ ἵνα κίνησιν*. Tertiam se dixit, vniuersali ratione rem hanc persequi. Quam tamen semper particuleuicit historias ad disceperationes particulares. Deinceps de solis seminibus verba facturum pollicetur. Et omnino procedunt perficiendæ que eeleritatem attribuit aeri, exemplo *Ἐγυπτια* rum satonum. Atque de vtriglo terram quocunque adiungit. *τὸν αὐτό*, in summa: ut etiam *Ἐγυπτια* eorum comprehendat. Id quod etiam assignat agro Meli, vbi regionem dicit *Ἐγυπτια* & *Ἐγυπτια* similem. *Παρολιον*, scilicet *Ἐγυπτια*: aut *Ἐγυπτια* *Ἐγυπτια*.

Ἐπιπέρι τῆς. melius dixisset: *τὸν αὐτό*. Vt et supra didis esset conclusio. Non autem simplex essarium possit daleperationes. *Ἐπιπέρι τῆς*. Quia coniuuix animalia cum plantis sub hac natura eomuni diuersitas: vtrorunquæ perpendit rationes. Ac in animalibus quidem agnosceit principia horum affectuum, quæ fati-

13

B

C

D

14

pet sic valeant eas efficere varietates: at semina etiam ab ipsius aëris pendere facultatibus. *Ἐκ τῆς ζῆας ἰσθίει.* *κινεῖται*, cōtincaculima principia, & quæ non egeant extraneis adiumentis, vt femina. idē addit *ἄλλων*. plus ab aere pendente quàm animalia. namque etiam animalia temporum sentiunt affectus. Vete natī equi longē melioriores, quàm qui eduntur Autumnō. Ratio diūta est in Problematis.

Εἰ δὲ μὴ. Semper effugit Philosophus obiectiones, vbi dilucet operosius est. Itaque aduerſus pertinaciter negantes, mutari substantias: Saltem, inquit, fiet in germinandi ratione variatio, & in ipsīs momentis generationis. Hoc profectō negari non potest: quin aere molli ac blando eius atque faciliſs euoocentur in plantæ conformationem semina: tum autem plantæ constitutæ maturiùs fructificent. Si non *ζῆων* mutatur, at saltem *ζῆων* *ἰσχυροῦ*, æquare tempora germinationis atque perfectionis. alibi *ἰσχυροῦ*, æquare tractum temporis.

Ἄφ' οὗ. Rectè concludit, qualis annus fuerit, tales affectus plantarum futuros, tum alios, tum vel moram, vel expeditionem & nascendi & germinandi & fructificandi. *ἰσχυροῦ*. quia causam sequitur effectus. *Ἐῖ τι τῆς ἄλλης*, succo, magnitudine, sinceritate.

Χύμασι. Expedita tot ambagibus quæstione, sequitur appendix huic tractationis proximam illam. Quod sata semina vel serō vel maturè non exiunt, nisi statō tempore. Hoc primum est, quod faciat admirationem, admiratioꝝ causa, hæc. Terra est sicut vterus in animali. At exit fetus certo post tēpore, quàm est in matricem iactum semen, ratio est: quia calor vteri vniformis est, atque semini cōueniens, at terræ fetus à celo pendet. Quocirca pro temporis imperio iusta faciet in terra semen: eius exortus à celi statu moderatur. Hoc verò adeo verum est: vt etiam flante Borea floreat Amygdali. Alterum quod admiratur, est: alieno tempore mandata terræ semina sub terra diutius incorrupta seruari, quoad tempus appetat proeundi. *σύμφων*. Quia dissectatum est de varietate perfectionis in generibus: hoc, quod adiciunt hic, considerat seminum constantiam ad eundem. Est igitur similitudo in contrarietate: iccirco dixit, *τῆσπι πᾶσι*.

Μὴ κινεῖται, valde stricta vox. nullo modo moueri. Quia neque corrumpuntur, neque mutantur in aliam speciem (hoc enim eueniens propter motum sub terra, suprà dicebatur) neque in plantam exeunt conformata. Idēdē auxit vim sententiae, quum dixit, *μολῆ*. Posuit, *σπέρματα*, absolūtè: quia subdit *ἄλλα*, pro eo quod est, *ῖ*. idem acū dicere, *σπέρματα ἄλλια ὄντα*. Excipiendā tamen trimestria, atque alia multa quæ Hyeme sata, Hyeme prodeunt: Vere sata, Vere. Itaque nimis præcepit oratio illa, *μολῆσπι*. *Παλλὰν ἰσχυροῦ*. Hoc mouet ad-

mirationem: non euocari semina temperatibus tepidis & humidis quæ sunt principia vel generationis vel putrefactionis. Hoc etiam addidit: nequis putaret, frigore ac siccitate conseruari. *Ἐπι τῆς μὴ ἄλλης*.

si corrumpere: non esset mirandum. At miratur, quia tandem germinant, tum verò non germinant.

Μὴ ἔχρηται ἄλλια ἄλλων. Alieno tempore, cuius temperamentum eorum temperamento non respondeat. *Ἄπὸ τοῦ δὲ πᾶσι*. Dat causam conseruationis, quum ait: *ἔσ τῆς* *σπέρματι ἰσχυροῦ*: in tobre cortis, vel corticis, vel membranz, vel tunicz ambientis. Idem suprà pro causa arcessebat in *Ἐγίλοπε*, *παλοχρησται*.

Quam etiam hic statuit atque adiungit duritiam sub voce hac, *ἔσ ἄλλω*. Naturam tamen hanc ligneam cūm vult explicatam per *ἀσπιδῶ*, duritaculus est neque audiendus.

Ἄλλια ὄντα. intelligit munimenta quæ modò recensibamus. *ὄντα*, præſidia. *ἄσπιδῶ*, semina floralia, id est *σπυρμακται*, quæ eruntur florum tantūm causa: vel quæ non distinguuntur ab ipsīs floribus, vt de Thy, modò dicebatur.

Lego *ἔσ πᾶσι*, expōndis illis, *μολῆσπι ἄλλω*. Et *ἔσ τῆς* *κινεῖται*, non autem *κινεῖται*.

Et *ἔσ τῆς* *σπέρματι ἰσχυροῦ*, non autem *σπυρμακται*. nam neque verum est, neque respondeet sententiæ. *ἔσ τῆσπι* *σπέρματι*, non *σπυρμακται*. sicuti mos, *ἀσπιδῶ* *πυρμακται*, non *σπυρμακται*. Et *ἰσχυροῦ*, non *ἰσχυροῦ*. Et *ἔσ τῆς* *κινεῖται*, non *κινεῖται*.

Et *ἔσ τῆς* *σπέρματι ἰσχυροῦ*, non *κινεῖται*. Et *ἔσ τῆς* *σπυρμακται*, non *κινεῖται*. Et *ἔσ τῆς* *σπυρμακται*, non *κινεῖται*. Et *ἔσ τῆς* *σπυρμακται*, non *κινεῖται*. Et *ἔσ τῆς* *σπυρμακται*, non *κινεῖται*.

Theodorus, *κῆρος*, facili: sic & suprà: malo genio. Nam neque id significat, neque hic quicquam significat. neque omnia quæ facilia: non enim piuma faciliſ, vel factū vel iactu. si dicas, faciliſ fecti: at non pumex. Quia faciliſ gestari: at non act, non ventus, non ingenium muliebre. denique nugatur ipse: tum nos, qui diutius immoramur teprehensionī huic, nugamur. sic & *καῖος*, vi suprà, fastidiosum. ἢ *καταπῆλ*. ineommoditatem: imò inutilitatem.

Καὶ πᾶσι ἔσ τῆς ἄλλης ἰσχυροῦ, *ἔσ βλαστῶσι*. Theodorus nihil horum. eius verba sunt. Et quod maturè apud alios seritur, serō apud alios exit. Quod hoc est? si de Thracio intelligit, iam dixit: si de alio, falsum est. Quod enim maturè seritur, maturè exit.

Μὴ ἔχρηται τῆς χῆρας. Quum plantam in alieno agro nequeat hospitari, mira *καταπῆλ*. neque hoc significat. Sed quia terra non sit ferax, non fert fructum. A terra namque dicit fieri tum *ἀσπιδῶ*, tum *σπυρμακται*. *Τὸ ἔσ τῆς ἰσχυροῦ ἔσ φῶσι*. Quod negat natura, lege proteueniat naturalis.

quod erat præter naturæ leges eius naturalis.

Εἰδὸν. Hinc quoque moneri poterat vit optimus, τὸ ὕδρον, non semper significare serenitatem. nam iterum hyberna gelidiora sunt.

Κεῖν. complexum. Bis errat: & quod barba rotitur: & quod non exprimit. aliud est misceri, aliud completi. misto est affectus partium in se-complexio est affectus partium ab alio. Necesse enim est, esse aliquid præterea quod completur.

CAPI T XIII

XIII. capitis argumentum. Quærit causas, pro- re Legumina coctilia sint aut incoctilia. Et sic et aere, frigore, calore. Pro vitium conceptum in frons aut in sale. An legumina omnia hoc patiuntur.

ΥΠΕΡ τῆς ἀναμίξης. Expedito aëro naturæ sine in frugibus, qui scilicet est, ut essent: quapropter & generationis, & vitæ & corruptionis, & morborum mut rationem: nunc alteram tractat finem qui scilicet est. nostri causâ. Sunt enim propter hominis alimentum, aut pecorum eicam, quæ hominis quoque spectant vitium. Quoniam verò non eroda, sed coctilia sunt nobis vsui: de facilitate, difficultatèque coctiõnis scribit, atque vtriusque causas eruit. Hæc consideratio quum sit atplex, multas quoque partes huius capiti facit. Atque vitnam tam luculentè, tam leudo tractaret ordine semper omnia. Partes easus principales tres sunt. In prima proponit nullas quæstiones de coctilitate atque incoctilitate, quam περιμίξιν atque ἀναμίξιν iam dixit alibi. In secunda declarat & ὕν vocis, & essentiam rei. quid sit coctile, quid sit affectus. In tertia væstigat causas: a solo, & aëro, corumque qualitatibus quædo, & in quibus, vel totis, vel partibus sint, πεισθησι. Hæc in priore portione partis huius: postquam duo instituit: primùm duas excludit opiniones. Vna erat eorum qui solam Fabam & Lentem dicebant pati hoc. Altera eorum qui huiusce rei causam referebant ad aratorum bouum cornua: quorum occursum dum iactantur semina, percussa obduruissent. Post hæc ostendit similitudinem quadam huiusce incoctilitatis, quippe in Leguminibus ad ignem, & in Betæ seminibus ad enascendum. Nam quemadmodum in eodem agro, in eodem sulco, in eadem siliqua sunt quedam coctilia, quedam non: sic in Betæ seminibus. Quedam prodire quadragesimo die, quedam serius, quedam anno post. Huius tam nitidi capitis faciem hac compendiosâ pectura expressam volui: quò inoffensus per omnes partes excurrere possemus, nequid nobis in mora esset. Propositz quæstiones hæc sunt. πῶς, ὅτι, quo-

A modo, quando fiant coctilia vel incoctilia. Non enim adscititia particula est πῶς, ut nobis, sic pote: sed tempus designat, vel in regione vel ab aere. Simul designat ὅ πῶς, ἢ ἵνα: ut ibi declaraturum ait: τὸ δὲ μῶς τῆς βίας.

Συμβαίνει δ. Altera quæstio particula- ris: quare in eodem agro alia aliter. Causa quæstionis: τὰ αὐτὰ ἰσχυριστὸν γένος. Si est idem cultus vnus: non erit a cultu diuersitas. Aliquis dicat: Non mirum: latè patet fundus: varium in eo solum. Itcirco addit: τὸ τῆς ἀναμίξης αὐτῶν μίξιν διαγνώσκει. solo iuleo distarc. nota loquutionem: iuleo separante femina.

Καὶ τῆς ἀναμίξης. Tertia quæstio. Quomodo ex coctilibus euentum incoctilia, & vicissim ex his illa. non igitur à semine fieri videtur.

Κατὰ δὲ τὴν ἴσχυριν. non potest, quin more suo turbet. Nam quum mox dicturus sit, quid ἀγρίων: tamen hic præceps anticipat: ἀγρίων esse vitium in tarditate, nascendi, creiscendi, germinandi, fructificandi. Nota loquutionem: τὸ ἀγρίωνος ἢ πρὸς τοῦτο. alius diceret, τῆς ἀγρίωνος. Sed dixit τὸ, quasi naturam illam ac quissimam.

Τῆς δὲ πύξης. Hæc est secunda pars in qua solutiones aggreditur.

Ἢ πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν ἀμειλιχ τῶν τῶν. Siquid aliud affine est huic naturæ. Hoc dixit, innuens Betacæ feminis similitudinem, non ad eoquendum sed ad proeniendum.

Πρὸς τὴν λείψιν. scilicet τὸ πὲρ ἰσχυριστῶν: ut sciamus quid rei sit.

Πεὶ τῶν πύξιν. τὴν μὲν dicitur, quoad coctiõnem. πύξιν, coctio, susceptio operæ ignis. τὸ δὲ λείψιν, quoniam coctilia Legumina intumescunt, est igitur effusio quedam. Distant enim partes magis humore subeunte: sanè sit abscissus.

Καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς πύξης. Ea est definitio ab efficiente, & effectû: nempe ab igni & diffusione: quasi sit hoc genus ipsius definiti. Nunc addit quasi formam à fine: scilicet tenacitatem ob eicam.

Τὸ ὅτι γὰρ τῶν δάχτυλων. quod laxari potest in eoquendo, est πρὸς τὴν πύξιν. & addit circumsstantias: τὰ δὲ ἀλλοτρίων, huic opponit aduersariam naturam tribus conditionibus: ἀδάχτυλον, ἀμυλλίον, ἑσθλίον ἀλλοτρίων: quod designat apposita particula priuatiua, ἀπὸ τῶν. nec frustra dixit ἀμυλλίον.

Ἐστὶν δὲ τῶν γυρο. Sunt enim Legumina quedam que ouorum more, quo datus eoquuntur co sunt duriora. Scilicet quantum inest humoris aerei, consumuntur tum aqueum terrestre quod reliquum est, coit: ut abicant: tanto magis terrestre in Leguminibus.

Τῶν δὲ ὑψηλῶν. Breui gyro comprehendit vtriusque declarationem. Et iam propinquum ineipit expdere causam, duritiæ scilicet ac mollietis. Hæc sunt maximè propinqua. resistit enim durum. sanè vetus hæc est duri definitio. mille autem recipit. Huius causæ causâ: duritiei, densitas, mollietiei, raritas: quia calor & humor huic queant, illic nequeant subire.

bire, propterea dixit *ἄρα τὸ σπέρμα, καὶ ὑπόστρωμα*. A Et applicauit, ostendens esse hanc causam quom dixit *ἢ ἢ ἢ δὲ ἄλλων*. & de duro: *ἄλλ' ἀπὸ τῶν τῶ ἀναστάτων*, excludit densitate.

Διὰ τὸν αἶρα δ' ἄρα. Hæc est tertia pars, in qua versigat harum causarum caulis. Icirco dixit *πῶς*, quoad substantias causarum: & *πῶς πῶς*, quoad circumstantias. Exempli gratia: ab aere aut à terra: hæ sunt substantiæ ab aeris calore ac frigore. Hæ sunt conditiones, & *πῶς πῶς*. Nota loquutionem: *ἄρα* cum quarto casu, ἢ ἄρα. sic mox *ἄρα τῶν τροφῶν*, à cibo. Hoc etiam alibi notauimus ex Aristotele. Nam vulgò vsitatus significat, præter. *Διὰ τὸν αἶρα τῶν τροφῶν*. Statuit fundamentum, de quo toties supra. Hæc omnia ab alimento procedere. Is est aditus totius inquit significationis: non tamen solus. Vt intelligamus: *πῶς πῶς* nihil aliud esse quàm *πῶς πῶς*, coctilitatem & incoctilitatem: non tamen *πῶς πῶς*. Non enim à solo proueniunt nutrimento. Nam de terra confessum est: procius modo atque habitu modum esse teneritudinis aut crudi aëris. de aere verò millies. *δι' τὸν αἶρα τῶν τροφῶν*. At quom docet, etiam ab eodem aere aliud, qudm alimenti beneficium proficisci, velut in arca vel granariis: aliud sanè aliud crit principium eiusdem affectionis.

Τῶ πῶς. Ostendit quemadmodum in alimento sita sint momenta mutationis: quippe secundum quale, & quantum. hoc iam sæpe dictum est. Tancum autem attribuit, quantum ab aliis accipit: nempe addit à locis conditiones. *Μεθυσαν*, effectum designat: mutat, transfert ex natura dura inteneram. Summa est: que sunt in locis tepidis, stercoratis, tenuis glebe, apricis. *ἀπὸ τῶν*, quod *ἄλλων*, alibi. *καὶ τῶν τῶν τροφῶν ἔχει*, intelligit ipsa semina. *ἄρα καὶ ἔξ ἄλλων ἄλλων*. Nunc ostendit effectuum opera, *καὶ τῶν καὶ ἄλλων*, quoniam τῶ *ἔξ ἄλλων* erat spissum ac durum. *Διὰ τῶν*, exemplum petit à terra Lemnia. ibi esse coctilia: quia terra leuis. quare alimenta similia: ergo & effectus. Adde, vt etiam terram ipsam *πῶς πῶς* vocent aliqui, à facultate, qua *πῶς πῶς* facit Legumina. Sic apud medicos, sanam corpus, sana vrina, sana causa. Ita hic ex vsu communis, quasi à proerbio argumentum: Quoniam, inquit, *πῶς πῶς* Legumina dicunt, *ἔξ ἄλλων* τῶ *ἔξ ἄλλων*. Hæ non à terra solam, sed ab aere quoque, cuius explicat officium & qualitates. Calor, inquit, auctor *πῶς πῶς*. *καὶ τῶν τῶ πῶς*. Quoniam metitur *πῶς πῶς* apru odine ad coquendum igni: videtur à calore aptitudinis ille apparatus in substantia. & dixit *ἔξ ἄλλων*: quia *πῶς πῶς* est genus & genus est τῶ *ἔξ ἄλλων* suarum specierum.

Διὰ τῶν πῶς πῶς ἄλλων, anteverunt stercorata: ergo calore fit. *Τῶ πῶς πῶς*, transit ad contrarium per contraria. *ἄρα*: quia dicebat

Διὰ τῶν πῶς πῶς: Lenra, vt Argilla & Rubrica: quia dicebat *ἄρα ἄρα*.

καὶ τῶν πῶς πῶς, figulina, tenax, viscida. Ad idem exemplum adiungit eam que abundat humore nimio, tribus gradibus: *λαμπρῶν*, pratensis, humidam: *ἰσχυρῶν*, aquos vdam: *ἀλάδων*, flagrantibus. *ἔξ ἄλλων*, cui tubunt icatebre, *ὑπόστρωμα*, vt alibi dicebamus. Neque viticosus humor dormatur: est enim plurimarum partium: neque multus: est enim plurimarum item partium.

ἢ ἢ ἢ πῶς πῶς. hæc est minor propositio syllogismi. illa masor: omne insipillans facit incoctilem. At humor nimius, copia sua: humor viticosus, quia non tubit ad obdicit: humor frigidus, quia cogit insipillans. *ἔξ ἄλλων πῶς πῶς*. In eorum graduum comparatione ponit vltimam palustrem: ad *ἔξ ἄλλων*, nulli vsui humano faciat idonea Legumina. Ea propter hæc causam pecori abdicat, verbo sanè odioso, *ἔξ ἄλλων*: addita etiam ratione, *ἔξ ἄλλων ἔξ ἄλλων*. vt nec macerata quidem obsequuntur.

ἂν ἂν ἂν ἔξ ἄλλων. Transit ad aliam causam, nempe aerem: cui tamen adiungit etiam conditiones peregrinas, icibet pluuia: quia sunt alimenti partes. Aqua sanè materia est: aer & materia & quasi forma quiddam, sãtem formæ instrumentum, ob efficaciam qualitatum. imbribus igitur effici, vt *πῶς πῶς* sint. Eadem hic proportio que in terra vda: præsertim si aer accessit frigus. & addit *ἔξ ἄλλων πῶς πῶς*. Quoniam semper *ἔξ ἄλλων* vult esse tum semen tum plantam: alioquin aut sterilitatem aut cruditatem, aut aliusmodi sequi deprauationem. Omnino dicitur perande esse, si incessat imbribus, atque si natura sua terra sita quoad. *πῶς πῶς* Ostendit effectiones: vt & supra, *πῶς πῶς*, *πῶς πῶς*, *πῶς πῶς*.

Διὰ τῶν πῶς πῶς. Nunc ex his deducit solutionem secundæ questionis. Si ex alimentis fit mutatio: alimenta mutantur à superueniente materia: materia non semper eadem superuenit: igitur idem ager aliis tenera feret Legumina, aliis non tenera. hoc est quod ait: *ἔξ ἄλλων*.

ἔξ ἄλλων, alibi, *ὑδαρίας*, *ἔξ ἄλλων*. *καὶ τῶν πῶς πῶς*, quod supra dicebat *ἄλλων πῶς πῶς*. *ἔξ ἄλλων*. Alia ratione diuersa ab ea causa que dicebatur ab imbribus. Quoniam, inquit, huius seminis teneralius solum, aliud huius duri. Nam tamen metis vsu ager est. vt supra dicebat, quantitate *πῶς πῶς*, qualitatis tamen non est vnus. Quin etiam in eodem sulco diuersa erunt: quoniam in terris quibusdam venæ quasi quedam sunt difformes.

Τῶ πῶς πῶς. Quoniam eultum secat partes diuersas que coherbant. Eos terras à metallorum similitudine *πῶς πῶς* vocat. Vascones vitas: Itali fringes Latina voce, aut etiam Germanica. signatur verbum, *πῶς πῶς*. strictè namque sunt & producit *πῶς πῶς*.

durius corium praefido est. Nota loquutionem *μηδὲ μίσησιν*, non autem, *μήδυσιν*. sic saepe solet, quasi ex aliorum scribat opinione: aut subintelligat quid verbi. quare quod alibi reduximus ad indicatum, ut quod scriptum erat *λαμψάνου, εἰσέσεται λαμψάνου*, qui nolet mutare, fortasse non male fecerit. sic etiam Plinius aliquando.

Τὸ ἄκρως. Adhuc aliud iudicium de nota illa à frigore. si durius sub duo relinquuntur, contrahere vitium incōcūtilas. duriores enim è refrigeratione.

Ἀέλιον δὲ. Melius statuasit eum superionibus, vbi de solo bumdo loquebatur. ait enim, quod & iuprà, post rationem si umbres incederant: incōcūtilas euadere. Quare non est hic *ἀέλιον δὲ*, nisi propter frigus, quod est in aquis. At enim quoque etiam propter humidum nimum, iuprà monebat.

Ἡ ἀεὶ ἕνα. Nascitur vitata dicimus deprehentum. Atque ut faceret consequens, dixit, *ἀεὶ ἕνα*. sicut flatus & serenitas, sic aqua.

Ὁ ὅτι τὴν γένεσιν. Nascuntur quidem, sed infelicibus natalibus. **Ἐῖς ἕνα δὲ.** Quia vis generatrix habet aliud subiectum, aliud habet aptitudinem ad eoque duntaxat. *Ἐῖς ἀεὶ ἕνα δὲ τὴν γένεσιν.*

Καὶ ἂν ἕνα. A causa finali. quia si duae facultates essent diuersae, atque in diuersis partibus vnius corporis naturalis, quarum vtraque dirigeretur ad vnum finem, qui non nisi ab vtraque inferretur: posito sine, vtraque item necessarid poneretur.

Τὸ, τὸ ἄκρως. Amplificat declarationem, & ostendit, in aliis etiam facultatibus idem coningere. Namque etiam vis ipsa producendi ramos, & ferendi fructus, & augescendi (sic enim ordinem peruertit) diuersa est ab eo quod est, nasci, atque ab illo seungi potest: quanto magis ab eo, quod est esse cōcūtilas? nimirum nascetur planta, quae tamen neque erescet, neque ramificabitur: ac propterea nec vllum feret fructum. Ergo semen illud, ex quo orta est, catus valuit, ut produceret tantum, non et iam vt feret grandior, & ramosa, & fecunda sic, inquit, non est absurdum, ex cōcūtilas incōcūtila nasci: & vicissim ex his illa. hoc est quod dicebat, *ἀπὸ ἀλλήλων ἡ γενεή*: scilicet *ἕνα ἕνα γένεσιν*. & reperit vique ad fastidium adductam probationem: aruum, aquam, acetem, cogere posse in sua iura semem ipsium. vt leniret fastidium, figuratè potuit interrogatio: *πὴ καλόν.*

Ἐῖς ἂν ἕνα. Narrat aliorum opinionem. incōcūtila fieri, quando putamine duriore vestuntur. Hoc significant illa: *ἂν ἀπὸ γένεσιν ἀεὶ ἕνα τὴν γένεσιν*. obtendi corticem. Quippe non videtur admittere calorem, quo perficiantur. cōcūtila vt dicitur *ἂν ἕνα*: admissio calore proficere: quia remiserit natura in iis de illius cornis contumacia. Consultè tamen narrat, & subdubitando: *ἂν ἕνα ἕνα*. neque subdit verbum conditionali. tum quae subdit, obcurantur mutila breuitate.

Καὶ τὸ ἕνα ἕνα. Cū hiant siliquae, mutant cora colorem. Cū hiant cora, etiam medullarum mutant color. Sane sententia peripetua, & quam alibi quoque accepimus ab eo, & quae ad rem faciat: sed verba per se simè coherent. vult cora. siliquas etiam non nihil effatere momenti, siue ad resistendum frigori, vt et ad eandem cōcūtila: siue ad arandum calorem, vt incōcūtila hiant. Nam vtroque verum disputatum est.

Καὶ τὸ ἕνα ἕνα. Ratio planissima. quae facilius à thecis abioluta sint in metle, cōcūtila esse. Sunt siquidem abiolunora: quae vox Latina, tum Graecam exprimit, tum comprehendens perfectionem.

Ὁ ὅτι ἂν ἕνα. Quia *ἂν ἕνα* est causa duritiae, ipsationis, & *ἂν ἕνα* est, corpulentiae: quae repugnet eodum propter materiam numeratam: sicut iuprà dicebat de iis, quae prodeunt in aquosis. Sed quid est *ἂν ἕνα*? an intelligit: vbi non sunt à siliquis abioluta femina: eo complexu foueri eorum humorem, qui *ἂν ἕνα* faciat: nondum enim à calore naturalis percocti sunt. Itaque illam obiectiōnem vocet *ἂν ἕνα*.

Ὁ ὅτι ἂν ἕνα. Haec est minor propositio. conclusio. ergo ex illa permissa sicut *ἂν ἕνα*.

Μὲν ἕνα ἕνα. Nunc dat etiam signum cruditatis: si flatus persua non mutant colorem. duritatis enim iudicium haec *ἂν ἕνα*.

Ὁ ὅτι ἂν ἕνα. Alterum, id est contrarium. tale si moritur, signum est contrarium, id est teneritudinis.

Καὶ τὸ ἕνα ἕνα. At hoc iam signum non est, sed cauta. si dum metuntur, adhuc hēreant siliquae tanquam matri: nemo dubitet, ea immatura esse conclusio: dura igitur. Quae postea fit alterius syllogismi propositio minor. Maior autem illa, quae sequitur: *τὸ ἕνα ἕνα ἂν ἕνα*. cōcūtila autem *ἂν ἕνα*.

Ὁ ὅτι τὸ ἕνα ἕνα. Destruit aliam opinionem.

Fieri vinum hoc dum in area sunt, putabant aliqui. non est, inquit, verisimile. Quippe solis dempletur de succo aliquid, ac fortasse de suauitate, *ἂν ἕνα*: si durius insolentur, fieri strigiosiora: *ἂν ἕνα ἕνα*, cautiōra: ceterum quantum de iis tollat, tantum addat facultatis ad eandem. *ἂν ἕνα ἕνα*, ἀλλὰ *ἕνα ἕνα*. est enim à calore solis apparatus atque iniunctio quaedam: vt iam semicōcūtila sint. restat tamen fundamentum dubitationis. Dicebat terti strigiosiora. Terrestria videtur facta, quae facta sunt *ἂν ἕνα ἕνα*. dicendum: vt in caribus assis, ita in leguminibus insolentis, attenuatas partes crassiores: omnino verò sunt laxiora: quocirca intrò potest humor inter eoque duntaxat penetrare. *ἂν ἕνα ἕνα*. haec est definitio *ἂν ἕνα ἕνα*: facultas ad eoque duntaxat.

Ἐῖς ἂν ἕνα ἕνα ἕνα. Si hoc verum est non aduertatur iis quae iuprà dicebamus. Ea sunt: à sole discuti, quod eroditatem facit, atque impedit cōcūtilam. Stecitatem autem

hanc non afferre duritiam, sicuti censebat de illa alia duritia, quæ proveniebat à condensatione. Quippe exsiccatio hæc rarefacit potius.

Ὁν δ' ἐὶ πικρὰν ὀσμὴν. Alterum argumentum. Si virtute non sunt incoëstia, ne à sole quidem sicut. Vtroque enim modo fit exhalatio atque exsiccatio. *Ὅτι οὖν οὐκ ἔστιν.* Quoniam quod facit in area sol, facit in tractu temporis aer. Exodit enim. Itaque dicebat: *ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ἀέρας ὁ ἴσος τῷ ὕδατι.* calor est: sursum enim movetur natura sua. agit autè humidū secū, quæ rarefacit humidum aqueum, qui arefecit. Hoc enim modo humor ignis pabulum est. quemadmodum tuo loco declaratum est. Putrescerent enim, si relictò intus humore calor abiret, & cum dicat de siccitate, abire humorem necesse est.

Ὁ ἄλλος δ' ἔ. Postquam eruit causas huiusce affectus: apponit alium affectum consequentem eandem naturam à qua pendet, coëtile etc. is est, *ἀσπίδιος.* facile perforari. vbi intelligamus vtrumque effectum ab vna manare forma, non autem alterum ab altero: non enim accidenti accidit accidens, sed vtrumque speciei. Pertunduntur autem quia rara: & quia sunt dulciora facilius in eis ingenerantur bestiolæ, quemadmodum à putritia in intestinis. Itaque illud, *ἔ. μὴ ἄλλο ζῴοντι,* non est copulatio, sed causalis.

Μετέωρον δ' Ἄ. At perfectè matura celerius pati. Pulchra dilectatio in Philosophia: vtra paratiora sint ad corruptionem, affecta modò, an perfectà: vtrique sunt pulcherrimæ rationes. Quod imperfectum est, nondum est formâ consequutum, sed est in mutatione continua, neque vilum habet à forma præsidium: in eo enim est, vt exeat prioriter, neque dum eam obtineat, in quam intendit. supra etiam dum prodiret è semine planta, pati posse dicebat eam propter imbecillitatē. Et magnus Præceptor festinè dicebat: quod generatus, esse quasi quod est, & non est. è contrario: quod iam perfectum est, consistere quidem, sed esse obnoxium cuius aduertiario. Itaque putrefactio evenit maturis, non autem immaturis: propterea quòd eorum forma est materialis: quomobrem vbi materia perfectà est, procedat potè ad corruptionem. dicendum: Fabam, cum est immatura, nihil aliud querere, quàm accidentia vltiora: cum verò perfectà est, non posse amplius perficì: quare necessariò deduci ad declinationem.

Ἄ. καὶ τὸν μὲν. Hactenus de causis: nunc, vti monebamus, excutit quaestiones: verumne sit quod aliqui profitentur: sola ex leguminibus Fabam, Lentemque pati hoc. Ita methodus perfectissima. definitiuit affectum tanquam generis, quippe leguminis. causas vestigavit. Aduexit alios affectus eius comites, *ἀσπίδιος ζῴοντι.* nunc declarat, in quo fit affectus ille. ita est absoluta scientia: cum demonstratur affectus de subiecto per causas. Prius tamen dilectatum oportuit ampliore quaestione: ea est: an legumina sola hæc

patiantur. quippe etià Oryza, etiam Far. Quæ omnes fructus aliquando *μαλιστα* patiuntur. ea est, importuna cruditas, quæ neque sole posita in planta, neque extra plantam ignis vi domari potest. Exprestitillam versibus, vt temper, diuini poetarum phœnix: neque viscera quiquam aut vndis abolere potest, aut vincere flamma.

De carnibus loquitur, quæ neque elizari, neque asari potestant. Proferò inter Pruna sæpe talia deprehendat: item Rapa, & Brassicam. In lulis enim huius fructus. Quod verò factat prætenit quaestionem, & Pisa, & Cicerculum, & Phaseolum vidimus. Itaque negat hæc sola pati: sed videri, propter eorum vim frequentiore: tarò legumis Ægyptis exprobratam Lentem. & *φασκολίαν* dicuntur in Italia bauli. & in vnis Philoforum nihil aliud quàm Lentem videmus, & Lupinum. geminū verò designat vium, cum dicitur *ἀλλόθεν τῶν ἰσθμῶν.* *Ἄ. τὸ δ' ἐστὶν ἐμπερ.* non parum interest. Non enim è farina deprehendi potest quemadmodum ex fræsis, aut integris. Idè dixit, *ἰσθμῶν ἐστὶν,* scilicet molitis. *Ἐὶ δ' ἀσπίδιος τῶν.* Omisit more suo verbum, si commuenerimus: non admodum constaret, vtrum essent incoëstia, necne. Nota brevissimam loquutionem. alius dixisset: *ἀσπίδιος τῶν ἰσθμῶν.* *Ἐὶ δ' ἀσπίδιος τῶν.* Quia dixit, non constare: ostendit *ἰσθμῶν τῶν ἰσθμῶν.* & assertit syllogitimum, cuius medius terminus est imbecillitas: de qua, veluti de cauta, tones iam. Adèd, vt ita de contrariis idem colligamus: quoidam fructus, quòd sint robusti esse incoëstiles: cuiusmodi lignotos aiebat esse: alios, qua sint de biles, deprauatos.

Ἐὶ δ' ἀσπίδιος τῶν. Diruat opinionem, de qua Plutarachus in Symposiis: quæ semina in iactu habuissent obuia bouum cornua, ex ea percussione, quasi cornæa duritiam conuenit. Idè *καρπίδα* vocat. His obiicit ossiam lapideam. quòd, inquit, in lapidem si impigerint? at non lapidei sunt. lapis autem quouis cornu durior. tum alia ratio: *καὶ τὸ σπέρματις:* etiam si ad cornua non offenderint. Item alia: *καὶ δὲ βουαὶ ἄσπερῶν.* velut in Belgio, equis arant, in Prouincia mulabam.

Ὁσα δ'. Hæc est postrema Capitis pars, in qua tractat Betacei seminis Ætalogiam: eius variatio in procedendo postquam inarum est, respondet variationi leguminum in coquendo. *ἰσθμῶν.* quia supra hoc veniabat: essent in sub vno genere, an sub multis.

Lego, *ἔ. ἄ. τῶν ἰσθμῶν, ἔ. τῶν ἰσθμῶν.* Et *ἔ. ἄ. ἄ. τῶν ἰσθμῶν.* satis constat ex sequentibus sic legendum. Sæpe talis error hoc Capite committitur: sicut infra: *καὶ μεταβιβάσειν, ἀλλὰ τῶν ἰσθμῶν.* non autem ibi, *τῶν ἰσθμῶν:* hic, *ἰσθμῶν.* non enim vitantur. & infra: *ὅτι καὶ τῶν ἰσθμῶν ἰσθμῶν.* non autem, *ἰσθμῶν.* quia vicissim vtrumque ex alterutro dicit euenire, quare *ἰσθμῶν* è contrario, rursus euenire dicit *τῶν ἰσθμῶν.* Et infra: *ἰσθμῶν ἰσθμῶν.*

Ἐὶ δ' ἀσπίδιος τῶν ἰσθμῶν.

ἔ. ἄ.

non autem, τὴν ἰστίαν. quia dicebant exicari. Item lego, ἐν τῇ ἀσπιδίῳ. non autem ἀσπιδίῳ. quia supra ἀσπίδων. Et ἐν τῷ κλαυθύνῳ. non autem, ἐν τῷ κλαυθύνῳ. Et ὁ γὰρ ἀσπιδίῳ. τὸν τῶν ἀσπίδων. verbum ad hoc apud hunc auctorem vixissimum. Non autem, ἀσπιδίῳ. Ἐν τῷ κλαυθύνῳ. quod sint nescio tentus est hoc ipsum, quale quale sit, in solatium citius dissoluat. Theodorus sustulit hanc omnia. nō autem reponere. ἵδ. in panis madidus distentores esse, ad cō vt & ionium faciunt tenentis cōmumacia resistentes acri. vbi siccat sunt, licet molliores. Ad dō coniunctio-nem ibi, ἐν ἀλλοῖς ἕτοιμοι.

Theodorus, ἐν τῷ ἀσπίδῳ, vertit perdura. non expresit ineptitudinē cōstituit: & prœdura Latinē dicimus. Πικρὸν τὸν τερπνὸν. Alimenti causā. non bene, quod tui causā est, propter te est. Tu finis es, qui id moues. At τὸν τῶν τερπνῶν, ab alimentō, tanquam à causā, quæ efficit, & mouetur à sine. Efficit autem natura nostri causā, non autem alimentum, quod caput à terra semen. Τῷ πικρῷ. Digestioni. sic vatur etiam Columella. Πικρῶν. Cong. lario. nimis durum hie. concretio potius. Ὅτι ἐὰν τὸν τερπνὸν. Nihil remitti in aqua possunt. non expresit macerationem. & remittere potius de duritia dixerim, quā in remitti ipsa. ne macerata quidem profuesunt. Πικρῶν δὲ τὸν ἀσπίδῳ. Venas spatuari. peissimē. Spatiari, verbum motum significat. vitias produci.

Ἐν τῷ ἀσπίδῳ. Frigus enim vehementer frigidus. addidit statum Theodorus.

Quod correximus, οὐ μὴ τὸ κλάυθνον, ἀλλὰ τὴν ἀσπίδῳ. Theodorus legit, vt vulgō scriptum est, ἀ τὴν ἀσπίδῳ. malē. non enim fecerunt in sole vitium. Ὅτι τὸν ἀσπίδῳ. si exalcentur: iam obsecrē: præsertim eūm adde. sublimē quæ capiuntur. quid enim sit hoc? Et perperam legit, ἀσπίδῳ. at in postis & odicibus legitur, ἀσπίδῳ. re-ctetur: relinquitur: in tabularis sesciet. Κατὰ φύσιν, rigere vehementissimē facit. nimis atrociter. Si enim fuerit ille rigor, ac vehementissimus quidem, non solum incoctibilem faceret Fabam: sed omnino interficeret. Ὅτι τὸν ἀσπίδῳ. Ita emendauimus. Theodorus ita legit vt scriptum est, ἀσπίδῳ. eūm in iuca generationis vt rōtur. at hie quid agit vsitō? Τὰ μὲν τῷ ἀσπίδῳ ἀσπίδῳ. Putamen coctilium remittatur. valde absurdē. Καὶ ἀσπίδῳ ἀσπίδῳ. Et altera officiant: malē nihil enim officiat innoxium: sed hiat.

Ποσειδων, obtentio. recedē declarauit quid esset. Τὸ τῷ ἀλλοῖς δὲ τῷ τερπνῷ. Neque immutari oris habitu posse. Proci. sō miram experientiam: si ore nostro afflata legumina tene-rent. Et κατὰ φύσιν, solutiora. non expresit. eūm amplius non hærent filiquis. Τὸ μὲν κλάυθνον ἀσπίδῳ. Minus quoque in melle resoluat. quis hæc intelligat in metere, antequam à valuis absoluatur: ita vt ne amplius hæreant. Et haud satis commode, ceptor alioquin ambitiose varietatis, repetat verbum illud, resoluat: vt interpre-

etur, ἀσπίδῳ. resoluat haud facillē potest. facillē mollescat. Ἐν τῷ κλαυθύνῳ. Vt verbum hoc effu-geret, totam clausulam dissimulat. Ὅτι δὲ τὸν ἀσπίδῳ ἀσπίδῳ, ἀλλὰ ἀσπίδῳ. Negant hæc verba, fabas veruiores esse, cōtra diffidentio-res. quæ sententia verissima est. At Theodorus legit affirmatiuē: & addit de iuo illa. Nec quie-quam dissonat: si, eūm veruifecant, sunt in cō. cō-tiliora. At hie probat Philoſophus: à sole tamēti exicantur, tamen non inepta fieri cōtioni. Quod confirmat veruifecantur proportio: quas etas. vel vt accuratius dicam, in trāitu temporis exicit aer: non tamen efficit minus habiles ad cō-cturam. Κατὰ φύσιν, corumpi: malē. pertundi. Exprimēda nanque est priuatio verbo ipces cor-ruptiois. Illa non coherent auribus Latinis: si vteremur, non æque percipiamus. non semel impingit vit bonus ad hunc scopulum. Ἐν τῷ κλαυθύνῳ ἀσπίδῳ τῷ ἀσπίδῳ. Cui sæpe semina occurrunt. Non satis facit auribus Latinis. oc-currat. potius seminibus lapis, si moueatur. ad quem offendunt semina.

CAPVT XV.

XV. capiti argumētum. Quæ non degenerent, & quo-re quid iacet, ne id conuertat. quando legenda legumina quæ quibus tenent aut plantis iacet.

ἘΠΙ τῷ τῷ κλαυθύνῳ. Postquam cōctiblitans affectum tractauit in legumibus: nunc in omnibus fru-ctibus disquirat: quæ sint succu-lentiora: simul miscetorum rati-onem, quæ sata non degenerent: simul has omnes vtriat in habitudine constituras habitatare: simul docet, quibus id artibus comparetur, sed modicē, non ex instituto. Non enim agricola est: sed agricolæ statuaris artus principia tantum. Ergo postea quam præcepit, maturæ legumina colligen-da: sicut opus, ac reuertit ad agricolam: atque inde secundam capitis huius aufipreatur partem, in qua narrat, quid venti, quid imbres faciant: vnde vcl Triticum vel Hordeum bene malēve afficia-tur. Πικρὸν δὲ τῷ. Hæc sunt quæ proponit de capita. Satis ex his patet: nos tanquam diuersam à superioribus materiam, opōmo consilio caput hoc ab illis separasse: capita sunt hæc: ἡνδρότε-ρα, ad durandum, aut ad generationem. ἡνδρό-τερα, ad vsum hominis: ἀσπίδῳ. is est finis τῷ ἀσπίδῳ. bonus enim succus, est τῷ ἀσπίδῳ τῷ primum vt gustui commendetur: deinde vt portō comparetur ad alendum. Ideō dixit: ὅτι τῷ ἀσπίδῳ. is est finis: illa ad finem. Vides orationis inæqualitatem. quibusdam enim appo-suit contrarium suum: aliis non apposuit. Aut autem omnia hæc de locorum natura nanci-scisci conditiones has. Intellige quod alibi dicebat accuratius, etiam aeris omnes facultates,

à sole, aquis, ventis. Deinde explicat effectiones harum cauiarum, quæ sunt illarum causæ conditionum. ξέρνται, συνκρίνται, συνιπικνται: siciora, densiora, compadiora. quia sicca quedam & rara: densa quedam, sed non coheret partes pertinaciter: vt aqua nihil densius, nihil solubilius. Ideo addidit, τὸ σωματικόν: quia voce nominarunt Stoici quartum genus spirituum: quo scilicet fit vnio rerum naturalium, & cohibito. Nam primum est ζῶπαιρ, secundum αἰσπαιρ, tertium πῶπαιρ, alii addunt τὸ φυσικόν, cuius partem faciunt γαρπῶπαιρ: nos hunc separamus, & eundem facimus cum informantem, quem παραρπῶπαιρ appellamus. sed amplissimè in Commentario de spiritu apud Aristotelem. nunc ad rem. Τὰ ἕρπαιρ ἔστιν ὑπὸ ἡ.

Quia intendit à locis id præstari, comparat: eode re campestria montanis, huius qualitatibus. tanto magis vini viginosa. apponit rationem. quia montana perflantur magis. Hoc & supra. verbum visitatissimum, ἀπὸ ἕρπαιρ, & quod sequitur, millies iam. alimento modico fruuntur: quia minus vda loca. Εἰς ἕρπαιρ. Aliud caput: cuius causam facit aerem. coquendo enim saporem commendabilem: Dixit κέρνται ἕρπαιρ, pro optima temperatura quod docet, cum ait τὸ πῶπαιρ. non enim vbi pinguisissimus aer, ibi semina fideliora. sed abusus est denominatio: vt quod est feminis, attribuitur aeri ἀρσῶπαιρ: veluti cum dicimus, medicamentum sanum. Πῶπαιρ, hic significat erasum aerem. in denso noster partes multæ. ἀρσῶπαιρ, pinguisissimus. Est enim carius in pyrenæis, apennino, alpibus. cum venti flant diuersi, atque ibi cogitur: exterum sicior est à septentrione, cauro, aquilone. At pinguis est ab aliis aduersis, austro, vultumo, africo. tenuis pinguis à fauonio.

Nota loquutionem etiã præceptorii familiarem. ἐν αἰσπαιρ, ἔστιν ἀπῶπαιρ, ἐν ἀρσῶπαιρ, ἔστιν ἀπῶπαιρ. Nam primum ἐν copulat τὸ ἀρσῶπαιρ. alterum non copulat, quia præcedit negatio: quod Latini, non continub. Atque si dicat: ἔστιν ἀπῶπαιρ, αὐ αἰσπαιρ ἐν ἀρσῶπαιρ.

Ἐστῆται ἕρπαιρ δῶπαιρ. Exprimit faciem illius vocis, κέρνται. vt etiam τὸ ἀρσῶπαιρ ἔστιν, designauerit sub δῶπαιρ. Δακρῶ δὲ. Quod & alibi sepe. præter regionem multum efertars, vt farrigio, φέρλαρ. Ἐγγῶπαιρ δὲ κέρνται. Vt vnus modus sit in opera, φέρλαρ: alter in prudentia, ἕρπαιρ: maturè potius quàm nimis parata metere. Ἐγγῶπαιρ. proprietas scilicet sationi.

Ἐξαρσῶπαιρ. Declarat, quare maturanda messis. quia si differatur, nimis excoquantur: tum succi minus habent, atque iccirco minus vtilia. sed odiosè dixit, κέρνται: τὸ ἕρπαιρ. sic enim essent omnino nihili, atque etiam nihil: si penitus exhausta essent. Καὶ ἡ ἀρσῶπαιρ. Consumpta nanque sunt.

Καὶ ἕρπαιρ. quin alud vitæur damnium. excicæta dum leguntur, cadunt. hiant enim siliquæ. Iceire οὐκ ἔλατται, minus eructa. hoc ab ætate leguminum, ne cadant: Lupinis verò legodis eadem cautio etiam ab ætate dici. maiore enim legune rotulentos. ἀρσῶπαιρ τὸ ἕρπαιρ, remissa aeris siccitate.

A Fortasse mendosus hic codex est: taleque aliquid desideratur: ἀρσῶπαιρ συνκρίνται ἕρπαιρ, ἐν αἰσπαιρ ἕρπαιρ. quippe si tangantur antè, quam humefcat aer, delabuntur. καὶ τῶπαιρ ἕρπαιρ. Sicut supra, sic & hic omittit, quæ interunt agricultiois. & transit ad ea que sua sunt, cum ait: τὸ δὲ τῶπαιρ κέρνται. ea sunt quemadmodum ventis frigidis adificuntur legumina corpulentiam: calidis peius habent. Negligētius tamen distribuit. inquit. ἀρσῶπαιρ τὸ πῶπαιρ. omnium ventorum hic vnus facit officium. subdit: τὸ βέρπαιρ μῶπαιρ. rectè. ἀρσῶπαιρ ἀρσῶπαιρ. Quod tum postea? ἐν τῶπαιρ τῶπαιρ. ἀρσῶπαιρ. ventos contrarios, id est calidos corrumpere. at venti calidi sunt: at venti omnes ἀρσῶπαιρ. Καὶ τῶπαιρ δὲ. Item alia nocent, quæ eunquæ decutiunt flores. ea sunt, vel venti, vel imbrices ἀρσῶπαιρ, in tempestatui. Nota loquutionem: ἔστιν αὐτὸ ἕρπαιρ, ἀρσῶπαιρ ἀρσῶπαιρ. postquam dixit, τῶπαιρ, de ventis eodem casu flantur subdit, ἕρπαιρ, de leguminibus. Hoc detrimentum perspicua narratione deducit per Cicer, ad frumenta ipsa, cum floreat, repetitis iam sententiis. Etiam cum defloreat, flantibus enim consistari, medullamque defluere. Ideo dixit, ἕρπαιρ: quia non dum sunt σωματικόν. Nota loquutionem τῶπαιρ: atque si dicat, τῶπαιρ. duo incommoda: nam si sint in ipso primo sive οὐρανῶπαιρ. exugguntur, atque attenuata vents euanciscunt: sin paulò sunt aduictoria, ἀρσῶπαιρ, tunduntur inter se. Καυτῶπαιρ δὲ. Hic maximus est scopulus. Vbi ventorum inactionis, atque mutis pulsibus inanita fuerint eundem modo sequitur omnibus nocumētum. qui ppe Hordeo male est: Triticum iuuatur, si pluuia impervenerint. at ipsum Triticum si est vacuum medulla, quibus pluuia reparabitur? Μῶπαιρ τῶπαιρ. De hordeo dicit: de cuius imbecillitate etiam supra. Καὶ ἕρπαιρ. Aded tenuis est habitudinis Hordeum: vt vel solo aeris halitu foueat. Τῶπαιρ δὲ ἀρσῶπαιρ. Respondet illi, ἕρπαιρ. vbi notanda vtriusque natura. frumentum multo indiget alimento: non multum trahitum multum potest coneoquere: est enim validius itaque & efficiens alimentum & finis conuenient: contra, Hordeum: multo opus habet: multum trahit: non multum potest conficere. Καυτῶπαιρ. Conficit: quia est validum. non ergo leditur à pluuia. Οὐ πολλὰ ἕρπαιρ. Vult dicere, si multus incumbat humor, non totum illum haurire. ratio: ἕρπαιρ τῶπαιρ, totius scilicet substantiæ. alia, ἐν τῶπαιρ χυτῶπαιρ: prohibent enim tunc humoris transitum. Μετὰ χυτῶπαιρ. Causa contraria densitati, & contrarius effectus, ἀρσῶπαιρ τῶπαιρ. in laxa spatia facilius effudit. Δι' ἀρσῶπαιρ. Causa contraria superiori, cum dicebat. ἕρπαιρ τῶπαιρ. & effectus contrarius, αὐτὸ ἕρπαιρ τῶπαιρ. supra, συμπίπῶπαιρ.

B Cum florat, repetitis iam sententiis. Etiam cum defloreat, flantibus enim consistari, medullamque defluere. Ideo dixit, ἕρπαιρ: quia non dum sunt σωματικόν. Nota loquutionem τῶπαιρ: atque si dicat, τῶπαιρ. duo incommoda: nam si sint in ipso primo sive οὐρανῶπαιρ. exugguntur, atque attenuata vents euanciscunt: sin paulò sunt aduictoria, ἀρσῶπαιρ, tunduntur inter se. Καυτῶπαιρ δὲ. Hic maximus est scopulus. Vbi ventorum inactionis, atque mutis pulsibus inanita fuerint eundem modo sequitur omnibus nocumētum. qui ppe Hordeo male est: Triticum iuuatur, si pluuia impervenerint. at ipsum Triticum si est vacuum medulla, quibus pluuia reparabitur? Μῶπαιρ τῶπαιρ. De hordeo dicit: de cuius imbecillitate etiam supra. Καὶ ἕρπαιρ. Aded tenuis est habitudinis Hordeum: vt vel solo aeris halitu foueat. Τῶπαιρ δὲ ἀρσῶπαιρ. Respondet illi, ἕρπαιρ. vbi notanda vtriusque natura. frumentum multo indiget alimento: non multum trahitum multum potest coneoquere: est enim validius itaque & efficiens alimentum & finis conuenient: contra, Hordeum: multo opus habet: multum trahit: non multum potest conficere. Καυτῶπαιρ. Conficit: quia est validum. non ergo leditur à pluuia. Οὐ πολλὰ ἕρπαιρ. Vult dicere, si multus incumbat humor, non totum illum haurire. ratio: ἕρπαιρ τῶπαιρ, totius scilicet substantiæ. alia, ἐν τῶπαιρ χυτῶπαιρ: prohibent enim tunc humoris transitum. Μετὰ χυτῶπαιρ. Causa contraria densitati, & contrarius effectus, ἀρσῶπαιρ τῶπαιρ. in laxa spatia facilius effudit. Δι' ἀρσῶπαιρ. Causa contraria superiori, cum dicebat. ἕρπαιρ τῶπαιρ. & effectus contrarius, αὐτὸ ἕρπαιρ τῶπαιρ. supra, συμπίπῶπαιρ.

C Cum florat, repetitis iam sententiis. Etiam cum defloreat, flantibus enim consistari, medullamque defluere. Ideo dixit, ἕρπαιρ: quia non dum sunt σωματικόν. Nota loquutionem τῶπαιρ: atque si dicat, τῶπαιρ. duo incommoda: nam si sint in ipso primo sive οὐρανῶπαιρ. exugguntur, atque attenuata vents euanciscunt: sin paulò sunt aduictoria, ἀρσῶπαιρ, tunduntur inter se. Καυτῶπαιρ δὲ. Hic maximus est scopulus. Vbi ventorum inactionis, atque mutis pulsibus inanita fuerint eundem modo sequitur omnibus nocumētum. qui ppe Hordeo male est: Triticum iuuatur, si pluuia impervenerint. at ipsum Triticum si est vacuum medulla, quibus pluuia reparabitur? Μῶπαιρ τῶπαιρ. De hordeo dicit: de cuius imbecillitate etiam supra. Καὶ ἕρπαιρ. Aded tenuis est habitudinis Hordeum: vt vel solo aeris halitu foueat. Τῶπαιρ δὲ ἀρσῶπαιρ. Respondet illi, ἕρπαιρ. vbi notanda vtriusque natura. frumentum multo indiget alimento: non multum trahitum multum potest coneoquere: est enim validius itaque & efficiens alimentum & finis conuenient: contra, Hordeum: multo opus habet: multum trahit: non multum potest conficere. Καυτῶπαιρ. Conficit: quia est validum. non ergo leditur à pluuia. Οὐ πολλὰ ἕρπαιρ. Vult dicere, si multus incumbat humor, non totum illum haurire. ratio: ἕρπαιρ τῶπαιρ, totius scilicet substantiæ. alia, ἐν τῶπαιρ χυτῶπαιρ: prohibent enim tunc humoris transitum. Μετὰ χυτῶπαιρ. Causa contraria densitati, & contrarius effectus, ἀρσῶπαιρ τῶπαιρ. in laxa spatia facilius effudit. Δι' ἀρσῶπαιρ. Causa contraria superiori, cum dicebat. ἕρπαιρ τῶπαιρ. & effectus contrarius, αὐτὸ ἕρπαιρ τῶπαιρ. supra, συμπίπῶπαιρ.

D Cum florat, repetitis iam sententiis. Etiam cum defloreat, flantibus enim consistari, medullamque defluere. Ideo dixit, ἕρπαιρ: quia non dum sunt σωματικόν. Nota loquutionem τῶπαιρ: atque si dicat, τῶπαιρ. duo incommoda: nam si sint in ipso primo sive οὐρανῶπαιρ. exugguntur, atque attenuata vents euanciscunt: sin paulò sunt aduictoria, ἀρσῶπαιρ, tunduntur inter se. Καυτῶπαιρ δὲ. Hic maximus est scopulus. Vbi ventorum inactionis, atque mutis pulsibus inanita fuerint eundem modo sequitur omnibus nocumētum. qui ppe Hordeo male est: Triticum iuuatur, si pluuia impervenerint. at ipsum Triticum si est vacuum medulla, quibus pluuia reparabitur? Μῶπαιρ τῶπαιρ. De hordeo dicit: de cuius imbecillitate etiam supra. Καὶ ἕρπαιρ. Aded tenuis est habitudinis Hordeum: vt vel solo aeris halitu foueat. Τῶπαιρ δὲ ἀρσῶπαιρ. Respondet illi, ἕρπαιρ. vbi notanda vtriusque natura. frumentum multo indiget alimento: non multum trahitum multum potest coneoquere: est enim validius itaque & efficiens alimentum & finis conuenient: contra, Hordeum: multo opus habet: multum trahit: non multum potest conficere. Καυτῶπαιρ. Conficit: quia est validum. non ergo leditur à pluuia. Οὐ πολλὰ ἕρπαιρ. Vult dicere, si multus incumbat humor, non totum illum haurire. ratio: ἕρπαιρ τῶπαιρ, totius scilicet substantiæ. alia, ἐν τῶπαιρ χυτῶπαιρ: prohibent enim tunc humoris transitum. Μετὰ χυτῶπαιρ. Causa contraria densitati, & contrarius effectus, ἀρσῶπαιρ τῶπαιρ. in laxa spatia facilius effudit. Δι' ἀρσῶπαιρ. Causa contraria superiori, cum dicebat. ἕρπαιρ τῶπαιρ. & effectus contrarius, αὐτὸ ἕρπαιρ τῶπαιρ. supra, συμπίπῶπαιρ.

illum qui subit, euocat: ac tum cum illo simul edocitur succus proprius. vbi est animaduertendum. Nam si non educat sol proprium succum illum anre, quam accesserit ex ambre humor: quomodo poterit ipsum educere postea maiorem factum atque autum pluuiae accensione? dici potest, hinc atque nimio naturalem calorem debilitatum: atque iecico non posse proprii succi thesaurum colubere. Igitur hic sunt offensae: prima, cum e reuisis florigis aut pluuia, aut vento vaeui relinquuntur spicarum sinus: si cuncta, cum inanibus inuolutis aeterna, cum sol occupant: quarta, cum insensibiliter venti: afflictae enim, *καρπύου* & addidit, *καλλου* quia additur hoc uentum nocentem.

Lego *καρπύου*, & *καλλου* sic & infra bis. Et *καρπύου*. Et *καλλου* a *καρπύου*. *Τὸ δὲ δριμύτον*. Monuimus, hic aliquid deesse. Et *καρπύου* non *καρπύου*. Et *καλλου* a *καρπύου*, & *καλλου* a *καρπύου*, non autem *καρπύου*, ut se ipsum suae: neque *καρπύου*, & ut putant emendasse. non enim de Tritico. Et *καρπύου* in expuncto, *δὲ*. Et *καρπύου* *καρπύου* *δὲ*, non autem, *καρπύου*. Et *καρπύου* non autem *καρπύου*.

Theodoros, *εὐνοήτων*, spiratiores, constantiora, compositiora. *Εὐνοήτων*, spiratiores nemo intelligat. *Εὐνοήτων* *εὐνοήτων*. In vegetando temperatiora. Vegetatiorum tamen ab altrice distinguunt Philosophi. Temperatura sua magis ad alendum accommodata. *Εὐνοήτων*. Vegetiora. videtur *εὐνοήτων* legisse, sicut & *μοχ*. Nam *εὐνοήτων*, paulo durius. videndum tamen, vtra sint vegetiora: eane, quae minus matura, an quae magis per negationem contraria eodem modo interpretentur: minus excocta. *Τὰ δὲ τῶν σίμων*. Naturae officio illa dari oportet. Potius dicentur: at ea, quae ad naturam pertinent, explicemus.

Τὸ βίον καλλου. Omisit *καλλου*: & addidit, extenuare. Item addidit, tenella. *Καλλου*. Et uane sunt. non ipsae euascentur, sed flos, aut lac medullae. & omisit, *τὸν καρπύου*.

C A P V T X V I.

XVI. Capitis argumentum. Quare si frumentum expandatur, prius habeat si cumulat, melius.

POPEITAI *δὲ*, *δὲ* *π*. Deinceps post effectus illos à sine scrutatur eorum causis affectuum, qui consequuntur ipsam substantiam, in qua sunt internae causae essentialis, à quibus dependet, robur, duratio, magnitudo, imbecillitas ad morbos, quae sanè omnia praecedunt ea, quae modò tractare desuit. Verum & hoc uoluit sibi licere, & eorum repetitionem, quae pertinent ad rubiginem: ut uidebimus capite sequenti. Nunc hęc agamus. Quare Triticeum, si post messem expandatur quare prius habeat quam si cumuletur aeruatim. Quod ut possit querere, primùm supponit ita esse: deinde ostendit esse quæstione dignum, duas ob causas. pri-

ma est, quia non uideatur debere posse amplius pati naturalem, ac sibi debitam naturam corporaturam, iecico dicit, *αὐτὸ δὲ*, altera: quia sic cum iam est. *αὐτὸ δὲ*, *εὐνοήτων*. quamobrem uideatur, non debuisse amplius siccan: hoc enim damnium ostendit accipere propter expansionem. Ceterum omnino breuitas orationis opus habuit hęc explanatione: notabis locutionem, *αὐτὸ δὲ*, in secundo casu, quasi de eo non loquatur, & *αὐτὸ δὲ*, *εὐνοήτων*, & *αὐτὸ δὲ*. Similem modum orationis apud Xenophontem, & aliis obseruatum reperimus in libris familiarium exercitationum.

Εὐνοήτων non suo loco uerba hęc posita sunt. Peruenit enim ad solutionem quæstionis. Expansum enim ac suum potero deficiatur magis: aeruatim cumulatim ipsam operat. Deinde tubneeret illa uerba. Aded uerum est ut etiam quidam aperferio instituat eam crustonis maturam vindicare. *εὐνοήτων*. Non penitus sicca: sed ad eam metam, ut et cuiusmodi coniequi possit appellationem. *Τὸ δὲ εὐνοήτων*. Reddit utriusque causam. expansionem humiditatum ab aere: superueniente uero sole eum illa humiditate, etiam propius abit succus. Hoc idem supra dicebat in fine capitis. *αὐτὸ δὲ*, *εὐνοήτων*. simul cum illa etiam *αὐτὸ δὲ*, quoniam non est necessarium humiditatem, ut magis exaceret, quemadmodum monuimus ibi. hęc autem intelligenda sunt in arca, non in horreo. in horreis enim cumulatim concalefcit: quia non ventilatur.

Ιχθυίον. Explicatio est illius, *καρπύου* *εὐνοήτων* eductio humiditate necesse est, ex illis fieri. *καρπύου*, componatur. est enim aceruus unum per eandem. *καρπύου*, conuaporat. Ita exhalat, ut mutuo reciprocet vapor, atque in eo confidantur autem abeat. Quare aliquid, quomodo igitur sit corpusculum, si nihil accedit extrinsecus, sed quod erat, inest? dicendum concalefcere, ac quasi fermentari, & crefcere. sic de thetiaca Galenus, adeo ut etiam uasa durumpantur. Sic etiam in fornace relictam calcem extenus turgere uidimus, ut teclum ipsum tolleret. hic est ille calor, tum conceptus à sole, tum autor internus naturalis constitutionis, qui suas habet sedes in humido tenui, & dicitur spiritus. Cuius natura eum sit mobilis, & ascensionis appetens, exoluitur à terrestri, atque abit, vbi liber est. confertim uero dicitur abire nequit, sed agitur in se: & occurrit. attendat ergo partes alias item erasiusculas, atque ita dilatat ut totum corpus, dum (ut ita dicam) spiritatur. Hoc enim est *εὐνοήτων*. Itaque cum syri aperiuerunt, nequis prope ora ipsa sit: cautio est: repentino enim halitu interceptur anima. sicut præterea duæ rationes, quibus statuat in cumulis. Prima est, ut expediant aerem minus enim capit loci. altera: ut si (quod sæpe contingit) imbres ingruant, commodius arceantur. *Ταυτὸ δὲ*. Nequis putaret à sole fieri hoc etiam in horreis idem sentit uenire: crefcere nanque ita, ut *εὐνοήτων* reddat. excedat mensuram, quæ fuerat eum reponeretur.

κίον, fufum, non autem paffim: fed vt quic- que fufum fuerit. Ε πίμαρον, fuprapondum. Δίχθου τὸ ἀγνόν. Vrbanc. nam à quo recipis ii primummet amandat: fed efl, ἀναδίχθου, recipro cum. Quod verò ait λεπίδιόνου: ratio efl, quare iubere queat. Sic etiam dicebat, περιουλίτου. & fanè via eadem redeundi, qua abierat vapor ille.

Εἰς βάθος. In foueas, vt magis crefcit, hoc non propterea fit: fed ne ab aere corrumpatur. Velut βάθος: magnos faciunt cumulos. Tamen verbum ἐπιβάλλουσι, plus fe ruit fententiae fuperiori d. uciunt. Διουσιώτες, indacio funt. Ex his omnibus capiuit argumentum pro ea fententia, quae eumolorum in areis inftitutorum red debat rationem. Καί τιν. Aliud argumen- tum, admittam terram eum coniecuare, ἀνοσπ. nè labore vitio villo, vt etiam fit, ἀνοσπ. Α- νοσπικου. Alia caufa miftionis, prima erat tuitio: altera hæc, magnificatio. fouet enim humidi- tate ita. Καί τιν. Copula hie vacat, ied ita efl, addunt terram, eous humido fiant habitio- ra grana: poffunt enim ab ipfa fibi iugere ali- mentum illud, etiam fine radice vlla. Idoò dixit δ' αὐτῷ: per fe ipfa, fine radice opera. Vbi tangit internū principium attraçtriciis facultatis, & fanè femen efl tota planta in compendio. Vbi quatuor funt anima uertenda. Primum hoc, fè- mina fibi traher: alimentum etiam fine radici- bus. Quod & fuprà inuebamus, eum de Aegil- lopis femine loqueretur. Secundum: fèmina actu viuere: & actu intus effe formam, non quidem vt loquitur Ariftores: actu eflle, quod nulla eget externa ope ad funçtionis fuas exercendas: ied a- ctu, quia non venit extrinsecus forma Tritiei, vt ridiculè putant recentiores. adu intus efl: qui- ppe vis ipfa informatrix, quæ fibi explicat, figu- ram, fitum, numerum, magnitudinem latet autem & fenfum omnium, & iudicium imperitorum: quia non efl in exprella materia. ipfa verò non vtitur instrumentis ad açtionem fuas perficiendas: Res fanè diuina, ac Deo fimillima, quam fimillimam fibi fecit primus opifex opifcem. Tertium: quod omne viuens alitur. Quartum malè poteft intelligi, quomodo trahant alimentum fèmina fic conferta, nifi ab ipfa terra commiffa, & ab aere inerfito. Iccirco dicit, non ab re diftum eflle: ab aere quoque, ac ventis ali poffe: quod & fuprà fcriptum efl.

Lego, βαρυθής non autem, ἔφοσσι. Et τῷ μὲν ἀνυγίαιθου. non autem τῷ. fic quidem hume- tari &, ἔρπαιου. non ἔρπαιου. Et, δ' αὐτῷ ἴλαου, aspiratè, per fe ipfa.

Theodorus, θεωρεῖν, metas. non poffis ex Tritico metam facere, fed ex eius ingenio ambi- tiofam orationem. Non quæuis figura cum fa- ftigio & bafi, meta efl. Sed que fuper haud lata bafi altum exit in faftigium, θεωρεῖν hie efl θεωρεῖν.

Ἰρηίται, correximus nos. Theodorus legit, vt vulgò circumfertur, ἰρηάν comprimit. nihil ta- men ad veritatem, non enim premit fol, fed edu- cit, atque extenuat. Σωμαλλῶντι, vapor ter-

ra fubit, peiffimè. τὸ εὐω, oftendit eflle inter fèmi- na vaporem illum eummeantem. & malè vertit, σωμαλλῶντι, animalis. non enim efl animæ que- quam, fed fpiritalis: quod tenuem fignificat gra- ni partem: quo modo dicitur μῆραι.

C A P U T X V I I.

X P I I. Capiti argumentum. De rabijsu caufi, dique vnticulatione reperta.

Εἰς ἀντιθέσιν. Hinc caput hoc ab- fcondere tam fuit neceffarium, vt expurgendum etiam ceniarius: repetit enim omnia, quæ libro fu- periore, addit pauca de P. lio. pri- ma pars bipartita frumenta tractat, & legumina, vt altera de verbibus. Quare de fuprioribus accepta loca potius conferenda, quàm declaran- da. Quianquam, vt accuratus loquamur, non tam hie repetuntur hæc, quafi quæ dixerit: quàm in fuum locum reftituuntur, quippe quæ fuprà alienum occuparunt. De morbis enim difceptan- dum efl poff vniueriam cognitam naturâ. Τὰ δ' ἰρηίται. Circumloquitur pro eo quod efl, ἀ' ἰρηίται. vt vt indicaret, affectum, caufas, condi- tiones, quas vfitata voce dicitur Circoftantias, de quibus hie. Ita verò communia funt hæc tam le- gumibus, quàm frumentis: vt magis tamen at- tingant frumenta quàm legumina: & inter ea, magis Tritici ac que Hordeum. ira gradus funt tres in hæc communia dicit, διχ' ἔσται: quia et- iam que fuprà dixerat, erant his communia.

Αὐτὸ τὸ ἰρηίται. Legumina enim tum pluri- bus, tum craffioribus amicumtur munimentis: quibus abfuit magis ab humore, quam obrem & à putrefactione. At rubigo, putrefactio quedam. Ita que par proportio & his & iis, quæ procul diftant à folijs: quoniam in foliorum finibus in- fider humor. Quapropter fubdit: frumencacea propius fpicam habere folia. fic fuprà: immunia dicebat, ἡε ἰ σέχουε καλλου ἀποστῆται τῷ φύλλου.

Οὗτοι δ' ἀπὸ χυμοῦ. à quibus folijs effunditur humor.

Εὐν ἢ μόνον ἐν ἰσχυρίται. Nefcio, quid hie agat copula. Par fententia, fuprà: ἐν τῷ τῷ φύλλου καλλου ἐμῆται ἰσχυρίται. Ἄτις ἐπι- στήται καλλου ἀποστῆται. fuprà: ὡς τὸ πρὸς τὸν μὲν ἰσχυρὸν καλλου ἀποστῆται.

Καὶ ἀπὸ τῶν, σέχουε ἔσται τῷ ἐπισχυρί- τῶν, quia recta fipica receptum in finus contacte humorem: tum fi fipica efl, multum contacte: fi rara, parum. ideo dicit: δὲ ἐν ἰσχυρί τῷ σωμαλλῶντι, ἐν ἀπυλλῶ τῷ σωμαλλῶντι ἀποστῆται. hie etiam, τὸ ἐν efl caufæ nota: expedit, vt nuret: fic enim citius elabitur. fuprà: τὸ ἰσχυρὸν τῷ σέχουε, ἐν καλλου. δὲ καλλου. δὲ καλλου τῷ σέχουε ἀποστῆται τῷ σέχουε, ὡς ἐπισχυρί τῷ σέχουε.

Ἡ δ' αὐτὸ δ' ἀπὸ τῶν τῷ σέχουε καλλου. fuprà: δὲ ἐν τῷ μὲν ἀπυλλῶντι καλλου, ἐν ἰσχυρῶ τῷ σέχουε. Περὶ τῶν ἄλλων, quod fuprà dicebat: δὲ ἰσχυρῶν ἀπὸ καλλου. Απὸ τῶν ἄλλων τῷ καλλου. fuprà, vnum tantum affignat. ἔσται ἰσχυρῶν. Καὶ δὲ καλλου τῷ σέχουε. fuprà: ἐν τῷ σέχουε.

αυτην πικρην. **Τὴν δ' ἀκαλίαν.** Nunc de leguminibus: imprimis de Faba, quæ multas habet causas. *καλὴ φυλλοεις.* Idem multum exestit humorem. Item *πυκνωμένη.* itaque non est perisibilis: hæret igitur humor, neque excutitur. Idem supra dicebat: *ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ διασείσθαι.* alia causa quia plus trahat humoris. huius porro causæ causa, raritas. Alia: quoniam fructus haud procul abest à terra. Proportio eadem cum eo, quod est, fructum esse propè folia. Itaque supra: *πικρὴν δ' ἔχει ἀκαλίαν.* **Ἐπισημασθὲν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.** *ἐπισημασθὲν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.*

Επισημασθὲν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν. *ἐπισημασθὲν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* Hoc amplius dicit, quàm quæ supra: ex largioribus imbribus rubiginem nõ provenire: quia eluunt se ipsi. frequentius ex minutis pluviis atque roribus. Propter hoc supra dicebat: *τὸ ἄκαλιον, ἐπισημασθὲν.* **Ὅτι καλὴν πικρὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.** *ἐπισημασθὲν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* supra: *ἐπισημασθὲν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.*

Hæc eadem voce supra quoque vitur: *ἀκαλίαν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* habet autem Pisum causas partim cum aliis communes, vt *πυκνωμένη:* partim proprias, quæ tamen ad alias reducuntur: vt *χαμηλὴν:* quod erat in Faba, *πυκνωμένη.* idem enim est, habere alium quempium vicinum, & sibi ipsum frequenta sua vicinum esse.

Καὶ ὑψηλὴν. Non in longum: à terra nanque distaret: sed in latum. *καταπικρὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* Nam tamen rarum sentur: tamen seipsum frequentat.

Πεγε δὲ τὸ ψυχρὸν. Hæc est affectus proprius ferorum à rubigine, ad explendani ferentiam de natura Pisi. Non tolerare hyemes: quia radice fit infirma. **Ἐκαλοῦσθαι δὲ.** Altera capitis pars de vermiculatione, quam nihilo fecius in superioriibus quoque traxit, idque alia ratione: quippe hæc ait, solùm Hordeū ac Triticum vermicibus esse obnoxium. At reclamat veritas, & repugnat superioriibus, vbi ait: *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.*

Ἐπισημασθὲν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν. Sed tollit hanc controuersiam aduersum, *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* quanquam e quidem puro, Fabam, ac Cicerculam plus à vermiculis, quàm Triticum pati. **Ἄλλ' ἢ ἄκαλιον.**

Hæc comparat eorum partes, quæ vermicibus insensentur. Et causam assignat dulcedinem. ita quoque in homine lumbri generantur ex dulci pituita. Sic Cicercorum partem ab illis, posteaquam ab eo pluuies elota fuerit salugo.

Καλὴν δὲ ἄκαλιαν. Sane iam bis. **Ὅτι καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.** Supra, aliud tantum dicebat: *ἐπισημασθὲν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* nunc etiam addit: vbi calami consumpserit medullam, insuadere in ipsam spicam, quoad vel totam delect, vel alteram partem. Deest ali-

A quod verborum: hæc tamen est sententia.

Καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν. Nescio quare sententiam extenuari aduerso illo, *ἐπισημασθὲν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* vermiculatio verisimilis morbus est, atque etiam duplex: nempe & dyscrasia, & solum eontium, quæ nequa reparari. Nota loquutionem, *ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν:* habent locum inter morbos, vt cum illis recenter queant. **Τὴν δὲ ἄκαλιαν.** Extenuar gloriam suam vir optimus, & nostri seculi dissimillimus, qui inuicta palea statim exultans aduersus Tripoleum, atque etiam ipsam Cererem. at ipse ait: quantum operæ posuerit in causis reddendis, eius se premitere.

Lego, τὴν δὲ καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν. Et *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* Et *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* Et *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* quoad alius felicior aliquid quid reponat. Et *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* Et *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* non, *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* Et *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* non, *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.*

Theodoros *ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* quare semper verat æruginem, dubitatis, qui norit rubiginis colorem in terro, & frugibus ab æris fito, qui est ærugo, valde diuerum: præterit enim Plinium dictatorem suum perpetuū huiusce vocis habere auctoritatem. **Ὅτι δὲ ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.** Vnde frugem suam effundit. nouè idem, & fortasse hæc *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* non designat locum *τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν,* sed effusionem ipsam humoris. Spicam esse propè foliū finium, vnde collecti fiat humoris effusio.

Καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν. Quod continuum est, dissoluit. his ex verbis intelliget aliquis à rubigine fieri constanti solutionem. At non ita est, quin durante spica, quod humoris in hæret, abfolui delabique. neque Latine dici potest hæc *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* continuum. Possunt enim pro eo, quod est, *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* Itaque Theodoros, qui profectur, se cum Aristotele dicendo certare posse, non sustinet hæc gloriam suam. Opportuit enim vocis eiususpiam commodioris viū declinare ab illa duræ significati. **Καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.** Theodoros omisit *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* Et legit, *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* Et ad summam legumina omnia eadem facilius abolerentur. Nescio quomodo iunxerit illa duo: omnia eadem: neque *καλὴν τὴν ἐπισημασθὲν ἄκαλιαν.* sed similia.

CAPVT XVIII.

D X P 171. Capitis argumentum. Pro conf. d. quare quædam esse ferociter indubitat.

EPI δὲ τὸν θεῶν. Hæc potius supra fuerat statueda, vbi de fatuorum temporibus disputabat. querit enim eor aliqua potius æstate ferantur. Duas assignat causas. vna est imbecillitas, igitur à tempore petunt opeem: altera, quòd eorum natura propensæ est ad eelerem perfectiorem. Quamobrem eùm sint æstate colligenda, æstate quoque ferenda sunt: alioqui frigoribus interpestibus deprehensæ ledere rētur. Hoc postquam proposuit, aggreditur probare à substantiæ coniectione. ideo monet sic
y.iii.

& ex effectus similitudine cōiungit narratiōem. quemadmodum ex admolitione pulueris putrescunt frumenta: sic iactura horreis opere tectorio laevigatis. Alia tamen causa est. parietes cum calorem susceperint, diutius tenent: quare & reddere. Vult igitur, parietes quae, vt loquitur Philoſophi, à Tritico actuari: tum enim calorem esse reciprocum, & acceptum referri. Sanè non abest à ratione: pusior enim crusta est in superficie. cements: & lateres, vtraque propter commixturas, hi etiam concrezione sua laxiores. Verum alia quoque causa: calx enim calida multum, & arena non parum. *Ο τριτρου αλας εστιν.* Non agnoscit caloris causas, quas nos adduximus, in materia trullificationis: sed à Tritico profectus: sparium enim concalcicere frumentum: id quod designant verba illa *τριτρου: & χρυσιδου.* cumulatam: sic supra, *ειν βλαβησιν τριτρου αλας.* *Ουδεν δ.* Alia pars cōparationis. Hordeum celenus quam Triticum pertuſi quia minus solidum, & minus veltum.

Τριτρου δ. Celerramè Fabam: in Thelſala preſertim. peripieua narratio. *Και ασαυλας υδου.* Aded esse incorruptibilem Tarentinam, vt etiam pertuſa repletur, atque redintegretur. Hoc aut esse disipendum. *ειν πινου.* primum, an verum sit deinde, quæ sit causa. Si verum est: tam habet in semine principia accretionis, quam in planta, quæ illo ex semine formata sit. Multum igitur obtinet spirituū, ac valentium quodè. Huius naturæ non nihil iudicii dant status, qui insunt in ea plurimi. Tum quæ procreare queat ex se animalia, scipiam augere cur non queat? propter enim materia est.

Αισου. Sine vitio & corruptione. sic dicimus morbo laborare. *Ο ρησιν αυσιν λου.* Tres causas incorruptis assignat: *Αερεια,* quo comprehendit, ac, acre, & salum, & amarum, non malè: at effundit etiā ad pingue. Altera causa, *πυρρησιν,* in *Ægilope.* Tertiam silet in Lolio. ceterum in Lolio est latens acrimonia. Vide Plinium quid recitet de balneatoribus. in *Ægilope* verò non est ea causa. Intus enim vitium incipit: nempe Auenam vetulam si videas, plenam putes, quia integro corio est: tibi tractes, cassam inuenies: nec nisi acus est, aut glumis. *Τις λου.* Astringit *αυαυσιν* ad causam causturam, quam esse ait liccitatē. Exemplum apponit Cachryos. *Τα δ υμυσιν.* Alia causa. quorum cōcreto pura est, minus admittit nocentem hæc impressiones. Hic quæ sit Alicæ puritas hæc, non dum potu diuinare.

Τα δ Αριεμου. Hæc quoties præter elementares qualitates adumbrat naturalem nescio quam potestatem. Nam si facultates has intelligit qualitates: non oportuit membrum à primo se iungere, in quo liccitatē profitebatur. *Τα δ υσιν πλου.* Friuolam rationem esse banc, ostendimus in *Ægilope.* & Fabæ conium crassissimū. *Αυα δ.* vt *αυαυ* tres simul habeat causas triticonis, coriū, colorè, liccitatē. Calor enim naturalis prohibet æternum, ac tuetur fines suos. *Τυ δι ατυ.* Re-

medium docet hic ad Tritici cōseruationem: sunt enim agriculturæ fundamenta. *Ο δι ατυ ετιν.* His causis expeditis, assertit vulgò iacturā quæstionem. Cur Triticum pertuſum, tibi calida perfundatur, germinat: putridum, non germinat. *Τιλαου.* Quia vetustus admodum tale est. *Εις εσσημα.* Vt ne satio frustretur, explorant, & periclitantur an aprum fit *αυαυσιν.* *Και τριτρου ετιν.* *Αυαυσιν.* Videbatur putridum debere nasci: sic enim cohererent: *ειν ετιν αυαυσιν: αυαυσιν ετιν αυαυσιν.* tamen ex duabus affirmatiuis in secunda figura nihil sequitur. non enim conuertitur, vt sit: *αυαυσιν αυαυσιν.* ided dicit *αυαυσιν ετιν αυαυσιν,* *ετιν αυαυσιν αυαυσιν.* Mutauit modum dicendi: alius dixisset, *ετιν αυαυσιν αυαυσιν.* *Συμμεττεισιν.* Tametsi aquæ calor, & humiditas Tritico, sint extranea: tamen ea nata sunt temperatione, quæ proportionem habent cum calore genitali. *Αλλετρουχ* *αι αι αυαι.* Confirmat sententiam dissimilitudinis tam calor, quàm humiditatis: siquidem tum ab hæc, tū ab illo sit sanitas, & ægritudo. at cōtrarias conerarias habet causas. *Επιμαυ δ* *ειν αυαυσιν* supra dicebat affundere à quæ, vt explorarent an reliquum satum esset prouenturum. Hic totam semenet opus habere dicit aquæ illis: quia vetulum semen alieni caloris accessione roboratur. *Ο τριτρου ατυ ετιν.* ratio rationis. Tuetur ipsum à gelu. addit *αυαυσιν:* quia *αυαυσιν* est liquidorum tantum. in seneniuis tamen etiam alibi vñs est verbo boe. *Αυαυσιν δ* *αυαυσιν.* verbum *αυαυσιν* significat ble cxtare.

B Vt citius exeat, neque gelascat in sulco. *Και εσσημα.* Si non multum sit vitium, etiam non perfusum calida nascitur. *Συμμεττεισιν.* Vtriusque vitii designat eandem causam, calorem alienum. Ita seſe leuis simè expeditur. ratio tamen est accurata hæc. Putrefactum quidem totum periit, estque sub alienæ formæ potestate: quod pertuſum est, materiz solus amittit portionem: ad vis re mansit in residuo genitalis.

C *Legu, μαυαυσιν ετιν αυαυσιν.* Et *αυαυσιν αυαυσιν.* Et *ειν αυαυσιν.* non autem, *ειν.* Et *τι δι ατυ.* non autem, *τι ρησιν.* Et *τι δι ατυ.* non *αυαυσιν.* Theodoros, *αυαυσιν.* illimentum calca non sola calx est in trullificatione. *Αυαυσιν.* Vniuersum confertur potius. *Καυαυσιν.* Tūditur pertunditur potius: ne quis putet esse *αυαυσιν.* *Ουδεν ετιν.* addit de suo: perit malè: non enim nasceretur, at nascitur. Sic *μουαυσιν,* contusum: maiore flagitio foueam dixit repleti. at tuā Fabæ est fresa: quid nascatur ea? *Αυαυσιν.* More suo acerbi & ridicule. *Τυ δ υσιν αυαυσιν.* Spontè contuso, quare addidit aduerbium, sequidem ignoro. *Τυ δ υσιν αυαυσιν.* aqua feruenti. At vretur non erit illa *αυαυσιν.* *Συμμεττεισιν.* Conuenit, ac modicè applicatur. Non de quantitate discepat Philoſophus, sed de temperatione. *Αυαυσιν αυαυσιν.* pullulum ostendere potest. Vide hominis ingemium.

IULII CAESARIS SCA LIGERI IN QUINTVM DE causis plantarum Theophrasti, Commentarij.

CAPVT I.

I. capitis argumentum. De causis extraxionis fructif. cationu. modis variisque de fructu fructificatione.

B Nō in his *diapnois*, & *gortis*. Antequam caput hoc explicemus, more nostro iudicanda est sub oculis (*visus* vocant Græci) tota libri materia, nec minus ordo ipse. Hæcenus aut it tractasse, quæ pertinerent ad naturam quandam ordinariam. nunc in his proficitur ea se scripturum, quibus cognoscatur in plantis aliquid, quod communibus legibus neutiquam comprehendatur. Id cum esse possit, vel à natura, vel ab arte: priorem partem explicat primus septem capitibus: artis vim duobus sequentibus. Ipsa verò natura illa, quoniam est aut in totis generibus plantarum, aut in plantarum partibus, puta fructibus: de plantarum officio primùm statuet, puta de fructificatione: deinde de partium affectibus, veluti de eorum locis, vnde prodeant, de coloribus, de tempore natalium: quemadmodum ubi querit, an verum sit, vitem quandam fructum tulisse, frondem non tulisse. Post hæc de affectu plantæ simili post mortem, nempe quòd è lignis cæcis prodeant germina: videtur enim præter naturæ leges, inde quod de fructu considerabat, quibus è locis prodiret: item facit in totis plantis.

Tametsi terra videatur esse plantarum generis origo: tamen aliquas è plantis, non è terra nasci. Ab his superius nō ab similibus aggreditur tractationem. in ligno docebat esse germinandi facultatem: nunc arborem collapsam restitui deintegro posse. Est enim in vtroque euentu naturæ quædam instauratio. hæc in primæ partis portione prima. In secunda portione, quod artis interest, declarat: nempe quibus modis fructuum mutantur partes: veluti si fiat, vt vua sine gigartis, Punicum sine ligno fiat acinos. Item fructuum colores quemadmodum mutantur: ac præterea præcepta comparandæ insignioris fructibus ma-

agnitudinis. His expeditis aggreditur secundam libri partem, in qua narrat plantarum morbos.

Quamobrem in duas seccabit portiones. scilicet morbi quidam habent principia interna: vt vermiculatio: quidam externa, eaque duplicia: quippe vel à ætlo, vel à casu. à ætlo, vt sideratio, rubigo: adhæc noxiarum vicinis plantarum: cælum enim agit in solum, atque ipsum facit vt eas ferat. à casu: veluti si vulneretur arbor, aut à capra mordeatur. Verùm in hac parte paulò negligentius veritatur. eùm enim Sisymbrii mutatio in Meretâ morbus quidam sit: si mutantur accidentia sola: si speciem amittat, etiam sit interitus: minus accuratè fecit, cum de ea scripsit antè, quàm hæc tractare institueret. Simul inconsultò, inter morbos alios, & eos qui casu contingunt, interposuit caput, quod est vnicũm, de plantarum interitu. at interitus morborum terminus est. Non igitur post eius narrationem morbi fuerant desinendù, cuius incuriæ similis illa quoque: eùm post morbos plantarum, morbos enumerat seminum. Nã tametsi semine planta nobilior videtur: tamen cū vtrunque sit vtriusque principium suo modo, nec facile disenti queat, vtrum alterum debeat antecedere: tamen in hisce libris semen planta prius est: sic enim tractationes has inchoat, vt præponeret è semine plantarum generationem. Atque hæc de summa totius libri: deinceps caput ipsum primum expediamus.

B Nō in his *diapnois*, & *gortis*. quæ naturæ legibus constituuntur in plantis vel per seipã, vel artibus adruta, hæcenus. Nunc de his quæ aut verò præter leges illas prodeant aut prodire videntur. ex hæc autem occasione per variã ac diuersam Ficuum natuã diuagatur, earum ostendens genera plurimæ minus varias, ac præter aliarum arborum mores, scetificationes. Antè verò quàm hæc aggradiatur, introducit quasi in scenam futuri propositi rationem, quæ oratio quasi proœmii vice sit. Post hæc docet cuiusmodi sint ex præductiones, quæ sunt, aut esse videntur, veluti *diapnois*, vel *gortis*, his denique constitutis molitur causarum explicationem. Primam

causam agnoscit in natura fertiliū arborum, & humidarum. Secundam statuit in principis notationis essentialibus. Tertiam externam in temporum reuolū facultatem. Que quia uideatur accipi pro causa posse, propter quam præcurrant in seū præcoces sicut legitimos fructus: hinc eam nascens occasione per omnem illam excurrit sic eum naturam, que uideatur ab aliis arboribus diuersa, quoad generationem. Ea expedita narratione, causas explicare instituit. Ab his inducit etiam in uerbis exemplum proxime similitudinis. Maxamam uero causam anticipationum fructibus ferendis ex aeris pendere temporibus.

Tertio de his dicitur. Ostendit quid egerit, quid præterea faciendum. *Tertio de his dicitur,* in prioribus libris explicauit. *Tertio de his dicitur,* in hisce posterioribus, ab arte & cultu.

Ergo de his dicitur. Commune utriusque est ex communi principio essentiali: Vnum enim est utriusque. Ostendimus ex antiquorum sententia, cultu mites factas arbores, ab aliis non differre generis eiusdem agrestibus, nisi accidentibus, puta magnitudine, tunc, pulchritudine, ratio ualidissima. Arbor eadem numero, que prius agrestis fuerat, facta mites est. Non ergo mutat substantiam. Haud igitur mirum est: si affectus is de quo dicitur est, commune sit tam mites quam agrestibus. est autem affectus huiusmodi. Ahorum qualiter nature opus, ac que ordinaria lex, & quasi popularis postulare uideatur. Quamobrem neutri parti euenire debuisse. quippe in his que sponte nascuntur, natura dux est, que est illa *opinio* Stoicorum. Ea cur erret? nonne ipsa rerum magistra est? nonne fecit materiam uniuersam? formas cunctas? quidpote est eam impedire? non enim aliam naturam habet aduersariam: una sanè est. Quocirca rectè diuinus Præceptor dixit: quæcunque in natura sunt, esse naturalia, etiam ea que monstra uidentur nobis. Quippe sunt extra ordinem, at non sunt extra naturam. Iccirco (sicut dicebamus alibi) uocat eas *agrestes*, quasi excurSIONES, atque egressiones. Hæ fuerint causæ quibus uidebatur, non posse contingere errores in natura à natura. Tantò minus in altera parte, scilicet in studio directo ab industria & ratione, que dicitur ars. Propterea quòd in nature principis ita fundatum est: ut illius benefacta secundiora facere, lapsus subleuare possit, atque corrigere. Eadem causam tamen, qua deprauantur *agrestes*, etiam infestat ars. horum uero artificialium lapsus mitiore uocat appellatione. Nempe egressiones illas ab ordinariis operibus nature *agrestes*, uoce profecto non parum odiosa: hæc autem artis *opinionem*, nonnata *opinio*, non inuestito uerbo, sed admodum efficaci. Nam quemadmodum ars est accessio quædam ad naturalia: sic euentus quoque ab arte, *opinio*, quasi superfluous aut abundans. Sic in sicu, tum præcoces, tum grossi, sunt *opinio*: quo-

amiam *in opinione*: quasi superfluous legitimo penio materia hæc. Alioquin tum hic autor, tum ipse à quo mutuatus est, Præceptor, *in opinione*, utitur in natura, & quod palam sub communem generis ambitum non recipiatur. *Tertio de his dicitur.* Exequitur primam partem: & ostendit, in plantis euenire *in opinione*, sicut & in animalibus. Vt non solum his duobus plantarum fastigijs, scilicet *in opinione*, *in opinione*, sed etiam ipsi animalibus commune sit *in opinione* illud. Quare necesse est, unam quoque esse quamquam in summo illo ambitu naturam communem, essentiam dico, nullo nobis nomine designatam. nullum enim accedens sine propria substantia subiecta, quam sui causam habet primam & adæquatam. Quænam est igitur? corpus productum ex semine. ut his rebus, brutis scilicet, plantarum nature, atque eius historij addatur hæc, quasi anima quædam exquisitè subtilitatis. Explicat autem *in opinione* illud tribus capitibus, duo sunt ab internis causis, unum ab externis. Internæ differentie tres: duæ ab opere: ut si non ferant germen ordinarium: ut si non ferant fructum conuenientem speciei: hæc opera duo. Vna differentia à locis: ut si non ea parte ferant, qua opus est. Externa causa est à tempore: ut si alieno ferant: aut priuentur. Cùm hæc distinetur: addit more suo prudenter, *in opinione* *in opinione*: ne reprehenderetur, si quis alia comperisset: exempli gratia, magnitudinem in fructu, aut figuram: est enim *in opinione* *in opinione*. Veluti cùm in Vasconia Pyrum uidamus superioribus annis tam bellè humanam faciem repræsentans: ut pro humano capite allatum sit à pastoribus ad eius loci Regulum. *in opinione* *in opinione*. Præter nature ordinem, ac legem usita. am. *Tertio de his dicitur.* Altera pars de artificiali supra dicitur, *in opinione*, hæc *in opinione*. quoniam ars est idea operis: ars est habitus: *in opinione*, opera antecedens: *in opinione*, opus sequens. & dixit, *in opinione* *in opinione*. quoniam ars pertinet ad causam efficientem. Sulcus enim non materialis in animo agricolæ, mouet agricolæ manum ad solum materialem faciendum. At *in opinione* *in opinione* materiam designat: Latini exprimunt per, *in opinione*. veteres etiam per, *in opinione*: ut est apud Catonem. Aliquando nota est termini uide fit motus, id est priuationis ad formam, ut eum dicimus, ex non mulico fieri musicum: & à forma ad priuationem: ut ex homine cadaver. hæc latius in libris de causis. Diuidit autem in duo etiam partem hanc. nam superiorem in *in opinione*, & *in opinione*. sic hic, artis opus aut inuit narrationem ad plura: ut bene, ut copiosè fructificet, inquit ipse. adde tu: suo tempore, suis ex partibus, sua magnitudine, suo succo, & eiusmodi. Aut acquirit præter nature ordinem quamquam peculiare & rarum, hoc est quod dicebat, *in opinione*, & *in opinione*. sed addit articulum, *in opinione*: ut certam denotet proprietatem, non

Græci, quia referunt indomitam naturam suam Caprifici fructum, eadem quæ illum donarunt appellatione: *ἀμύδων* dicunt. an idem sit *ἰερίδι*, non videmus. Cæterum idem si icalpantur aliquando maturescunt admisso sole. Quænammodum è legitimis non pauci manent erudi, neque perferunt præventi frigori bus. Tanta verò fuit apud antiquos commendatione arbor hæc, ut & secundum locum habuerit à Vite: & eius partes omnes peculiaribus sint nominibus designatæ. Vt *κρόνον*, *κρόνον*: tum fructus siccus *κρόνον*. Et ipsæ species, *Γαριξ*, *Κοστάνη*, *Μαρίζα*, *άλια*. Item cum auicula tam vna quam Ficus pinguescant, maiorem in Fico staturunt indicantur: *κρόνον* enim dicta est. Hanc recentiores falidò putant esse quæcumque Autumnalem auiculam ob pinguedinem expeptam: certa enim species est corpore grandiuicula quam Læcina, oblonga, colore mixto ex rufo, cinereo, pallido. *Πελλήσιον* Vascones vocant. Sed de hac in historis quæ hic scripsimus: propterea quòd magno in periculo vitæ versamur, ob inauditum iæritiam pestilentie. Ea si nos intercipiat ab Historiarum edatione: saltem hoc hic extabit, contra morem scribendi nostrum: quibus materiis commuicere religio est. *Οτι δὲ οἷον*. Tametsi tota hæc oratio cõmunitur: nam hic oritur tertia Capeti huius pars. Nam posito exemplo de Fico, cum nactus occasiõnem deducit historiam potè. Vbi non legni iudicio agnoscendum est de illa diuisione: cum dicebat *τι οὗδὲ γίνεσθαι* esse *ὡς αὐτοῦ*: *τι οὗδὲ γίνεσθαι* esse ab arte: Prodromi neutro modo ceniebatur. Si enim essent præter naturam, non euenirent magna ex parte, aut non semper: at eueniunt. Non sunt item *οὗδὲ γίνεσθαι*: quia non sunt ab arte. *Κῶν*. A qua fructus produnt, non ex qua materia ex qua factus est, fructus abest: reliquæ remanserunt. *Ἐπιπέριον γάρ*. Incipit historia de Fico, recitè *ἀμύδων*: quia subest intus. Et *οὗδὲ γίνεσθαι*: quia conuenit, ex multa fieri *τι οὗδὲ γίνεσθαι* de *οὗδὲ γίνεσθαι*: quia certa ex materia fit fructus. Namque in omnibus arboribus multæ materici reliquias subsistit: re par est at non omni idoneæ. *Οτι δὲ οἷον* in *περίοντι*. Nam si frigore cohiberetur atque obtunderetur, non erumperet. Vult igitur, et aciem adiumento esse. Põnit autè tres conditiones: quarum vna manifestò necessaria est, caliditas. Tribus namque officii opus est: vt corticem rarefaciat: vt humore coquat vt euocet. Altera est humiditas. Vtilis potius hæc quam necessaria: satis enim materici intus. Tertia est illa toties inculcata, *ἀμύδων*. Etiam vulgò dicimus anni cõtastasin mollè, qualitas est consequens duas superiores, quid enim mollis humor est? *Αὐτὸ* autem calor mollis in humiditate est sufficere, contrà cogit frigus & induraz. Eiusmodi acris, quod toties dictum, auster auster est. Iccirco dicebat *χρόνον* *μυλάων* *ὡς οἷον*. Vbi *τι δὲ*, est *τι οὗδὲ γίνεσθαι* *οἷον*: quali dicit, *μυλάων* *ὡς οἷον*. *Οτι δὲ οἷον*. De materia dixit, de forma, de causis à qualitatebus: nunc de parte vnde prodicit fructus. Quippe duo hæc proponantur *τι οὗδὲ γίνεσθαι*, intempesivum, & *τι οὗδὲ γίνεσθαι*

ἀλλὰ τῶν, locum alienò ab ordinario. *Ἐκ τῶν οὗδὲ γίνεσθαι*. Est conclusio ex superioribus. Nèpe si fructus è succo sumuntur ea in parte vbi succus fuerit. est autem succi pars, vbi totus succus fuit. Igitur quemadmodum ex vna parte succi præcedentis anni fructus prodit, sic ex altera reliqua ðb aeris teporibus euocata sicut alii fructus ante tepus. Igitur quoad partem arboris, in qua nascuntur, naturales sunt: quoad tepus produnt, non naturales. *Οτι δὲ οἷον* *ἀμύδων*. Ex ea parte nascuntur *ὡς οἷον*, vt iptic vocat: vt nos dicere audemus, *ὡς οἷον* *ἀμύδων* ex ea parte etiã *οὗδὲ γίνεσθαι*. Quorum natura ordinaria est eo nasci tepore, ex principis plæte genitibus. tametsi corum ortus materiam sibi partè vindicat aeris etiam tepor. Hoc est quod aiebat: *τι οὗδὲ γίνεσθαι* *ὡς οἷον* *ἀμύδων*. *Διατὸν* *ἀμύδων* Prodromi genitibus principis concreatur, interius, non extrinsecis foruitis, vt *οὗδὲ γίνεσθαι*. Iccirco *οὗδὲ γίνεσθαι*, maturitate consequuntur: quòd *οὗδὲ γίνεσθαι* *ἔν* grossis non contingit. *Ἐδὲ* *ἀμύδων* *οἷον*. Quòd si quis non recipit hoc pro causa in grossis: *ἀλλὰ τὸ ἀλλὰ γὰρ ὡς οἷον*: at, inquit, illa *οὗδὲ γίνεσθαι* hæc constituitur ratione, negare nemo potest. Tum repetit causas illas sic *οἷον* *ἀμύδων* *ὡς οἷον*: quod suprà dicebat *ἀμύδων* *ὡς οἷον*. *Ἐκ τῶν οὗδὲ γίνεσθαι*, aut vi plantæ noua generatione constituitur, diligētis hæc quæm suprà. Quia suprà distinetas ponebat causas: hæc distineti in potestas coniungit, cum addit *ἔν* *ἀμύδων*. Nota *ἀμύδων* *ὡς οἷον* *ἀμύδων*: quia hæc *τι οὗδὲ γίνεσθαι*, nõ significat generationè humoris. Hoc enim est in icundo mēbro diuisionis: sic ex toto humore, partim factus fructus, partim factas reliquias. idè est quod *οἷον*. *Ὅσα ἀλλοτῶν γῶν ἔστιν*, locupletat iudicium, fieri posse vt horum neutrum noua sit. Vt neque à reliquijs veteribus, neque à causa cõstitutione succi fiat id, sed ab arboris natura, quæ talis sit, vt etiã sua opera statã nouis operib' præuenire possit. hoc est quod dicebat *οὗδὲ γίνεσθαι*, *προδίου*. *ὡς οἷον* dicimus pecudes quæ abortiuæ. Vult etiam etiam à tepore adiutari: idque tum qualitativibus *ἔν* *ἀμύδων*: tum quãtitate, *ἀλλὰ γὰρ ὡς οἷον* in multo plãq plus facultatis. notabis verbũ *οὗδὲ γίνεσθαι*. *Τὸ ὡς οἷον* significat præcipit: *τι οὗδὲ γίνεσθαι*, designat vim ad illã cõtationem. *οὗδὲ γίνεσθαι* *ὡς οἷον* *ἀμύδων*. Quid declarat, cuiusmodi: *ὡς οἷον* materia hæc est. Non quæuis materies, sed *ἔν*, apta est & idonea: *οὗδὲ γίνεσθαι*, forma. A forma nãq; actio, & *τι οὗδὲ γίνεσθαι* actio est. *Τὸ γὰρ ὡς οἷον*. Nunc ostendit illorum *τι οὗδὲ γίνεσθαι*, aliud cõsequens. Nam alieno tepore proueniret, etat vnũ *ὡς οἷον* *ἀμύδων*, quare sequitur imperfecio. Itaq; *μυλάων* partiuum, colore quidè maturi videtur: cetero verò immatura est, hoc erat, quod di cetero *οὗδὲ γίνεσθαι*, id est *ὡς οἷον* *ἀμύδων*. Apud medicorum scholas etiam duplex est cõcoctio, vna in colore, altera in substantia: sic enim loquitur.

Auxit imperfectionem, cum dixit *ὡς οἷον*. Omnino igitur à naturalium cõm diuisione sunt, si nullo modo coqui possunt. *Οτι δὲ ὡς οἷον*, Quia dixerat eadem ex parte *τι οὗδὲ γίνεσθαι* oliuæ naturam, quæ & Prodromi: & Prodromos maturece re.

13

D

τι οὗδὲ γίνεσθαι

modi si dicitur nequaquam dixerit hanc objectionem duobus modis. Primus est, ne grossos quædam perfectam adipsam maturitatem, sed *αἰγιεῖται*: idque favore temporis, hoc est, *αὐτοῦ χρόνου τῆς ἡμέρας*. Et dixit *ἴδιον*: quia non fauebat anni tempus *ἢ αἰγιεῖται*, sed noua tamen qualitas peregrina. Alter modus est: quoniam grossi sunt *ἄριστοι*, sed quadam tenuis hoc est quod dicebat *ἄριον*, & declarabit hoc seminaturo. Quia tamen non sunt inter ordina rios maioris partitatem ipsi quoque stans pro uentum temporibus. Ideo dixit *ἴδιον ἢ αἰγιεῖται*, & *ἢ αἰγιεῖται* quod Terentius dicit, statim. Habent sua tempora legitima, at que, ut loquuntur Philosophi, *ἰσχυροῦς*: sicut & alii Ficus ab ipsis differentes, qui ex us arboribus ueniunt, que biferae sunt, dixit *ἴδιον ἢ αἰγιεῖται*, Latine at. *Ἄλλ' ἢ ἰσχυροῦς*. Postquam narrauit differentias *ἢ αἰγιεῖται*, *ἢ ἰσχυροῦς*, & *ἢ ἰσχυροῦς*: nunc naturæ communem statuit omnibus Humorem illum qui intus seruatus est, prestū esse. Hoc sibi vult *ἰσχυροῦς*: hoc nomine, hæc præscriptione. *Ἄλλ' ἢ ἰσχυροῦς* *ἢ αἰγιεῖται* similis causis, non eadem penitus. *Ἄλλ' ἢ ἰσχυροῦς*, ex eodem humore natus: quia etiam ex eadem parte, nempe secundum frondes, non autem supra, ut legitimi Ficus. Vbi etiam ca pias argumentum ad eam referendam opinionem, que dicebat data sola pro uentione fructuum.

Ἄλλ' ἢ ἰσχυροῦς, non dicitur à seipso. Saepè iam dixit, præproperam vel germinatiuonem vel fructificationem provenire non semper ab arboris robore, sed sepe ab imbecillitate, cæli calore furas euocante succum. Sic etiam nunc apponit hanc imbecillitatem, tanquam causam proportionis huius, & lectis uerbis uis est: *ἰσχυροῦς*, non possunt erumpentis humoris impetum cohibere. Altera uox: *ἰσχυροῦς* *ἢ αἰγιεῖται*: eod se se inferentis. Motus tradum designat participium temporis præsentis. *Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται*, adiungit & aliam causam à natura generis. Hanc supra quoque inuebat illis uerbis: *ἰσχυροῦς ἢ αἰγιεῖται* *ἢ ἰσχυροῦς*, est autem *ἰσχυροῦς*. Nota loquutionem deest enim *ἴδιον*, nam quid esset illud *ἢ αἰγιεῖται*. Et dixit *ἴδιον*: quia suo quadam modo diuersificatur genus in speciem: non ut Pruna que uniuersimodi sunt, nec nisi succo, figura, magnitudine, eolore, tempore differunt: sed quia sunt species quinque, quarū quædam multiplicem fructū ferunt, quædam non, quædam efulem, quædam non, quædam penitus, quædam quodammodo.

Ἄλλ' ἢ ἰσχυροῦς. Nunc enumerat diuersitates *ἢ ἰσχυροῦς*, *ἢ αἰγιεῖται*, partitionis summa hæc. Quædam ferunt Ficus tantum: quædam grossos tantum: quædam utrumque, quædam etiam Prodromos, quædam non. Deinde variat fructum: ut quorundam grossi etiam sint efulem, item variat officium. Quia nonnullæ constant tales finalitate nun, sed muten: mutant autem, vel quia non ferant, aliàs non ferant: vel quia nunc ferant efulem, aliàs non. Notat etiam à calore fructuum differentias, & à loco natalium. Quorundam supra folium, quorundam post, quorundam subtus nati. hæc est *ἰσχυροῦς* implicatæ

A huius recessionis. *Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται*, tres differentie. Non ferunt nisi grossos: ferunt abo: ferunt tunc lentos. *Ἐἴρη*, quatuor differentie. Ferunt Ficus: ferunt grossos: ferunt negros: ferunt grossos tū efulem, tū non efulem: os. Ae tanè iua pte natura efulem non sunt, sed iud viles, quomam nateunt in ipsis culicis. Suprà de his iatis, & in secundo Historiarum. *Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται*. Differentia variationis in ferendo, duplex: vel non ferunt aliquando, vel non bonos ferunt. Hoc autem est non ferre: quia carent utroque sine: ergo etiam forma. Finis autem duplex, ut supra dicebamus: ad propagationem speciei, & ad uitium hominis.

Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται. Duplex differentia situst: secundum frondes, & infra. Tertia differentia: *ἢ ἰσχυροῦς*: ex ramis ualde crassis.

Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται. Dux differentie, quarum vnā maximè insignis: quippe nonnulli est quod maturantur quidam: sed multum est quod maturantur ieriores, atque decuit, priores prius maturari. huius rei etiam decuit ab eo explicari. Ratio est: quia constitunt iud ex elaboratione succo. Altera differentia in eo est, quod non simul omnes eduntur. *Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται*. Hic alio uocabulo utitur. sunt autem *ἰσχυροῦς* idem qui & *ἰσχυροῦς*. Cinguntur ergo prius Prodromis deinde grossi, tum Ficus. *Ἐἴρη*. Prima differentia erat à tempore: quia nonnulli prius, nonnulli posterus: altera differentia à situ. Quia priores iud folio multum, *ἢ αἰγιεῖται*, posteriores autem propius frondem & Ficum. Tertia differentia: priores, prius cadunt. *Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται*, historia posita causas ut sitat.

Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται. Causa priuatioem in quibusdam est, quia sicciore. Perstat in sententia que à materiæ copia fructus statuebat. Et addit *ἰσχυροῦς*: sic supra, utrumque: *ἢ αἰγιεῖται* *ἢ αἰγιεῖται* *ἢ αἰγιεῖται*: *ἢ αἰγιεῖται* autem est effectus *ἢ αἰγιεῖται*.

Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται. *ἢ αἰγιεῖται* quod & supra, *ἢ αἰγιεῖται* *ἢ αἰγιεῖται* sic sibi *ἢ αἰγιεῖται*, *ἢ αἰγιεῖται*.

Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται. Dicit aliquis: Si succus erat ibi, quare non conformatus est in fructum, sicut & alia eius pars? Quia, inquit, nimium traxit: totum eoque non potuit. *Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται*.

Causa eorum que non continuant modum quorundam fructificationis, quia non æquales sunt earum affectus. Et sanè ita est, ut in Oleis, que tertio quoque anno minus ferunt. Effeteiunt enim, & minus tum attrahunt tum excoquunt.

Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται, minus culta. Ut tria statuat principia ferenditatis: vnum internum in duobus, nempe fucum & vi. Duo extrā: vnum naturale, aerem: vnum ab industria, cultum. Pro horum modo, ferre aut non ferre, aut minus ferre aut minus bene. *Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται*. Si minus colitur, minus valet. si minus valet, minus trahit. si minus trahit, minus habet. si minus habet, nihil reliqui est: post fructus generationem, sed absumptum est in ea totum. *Ἄλλ' ἢ αἰγιεῖται*. Si colatur & faueat

acri: tunc que solita fuerit intermittere fructificationem, non intermitteret. Tantum potest ergo eultus vt addat ad naturæ opus. Quin id quoque conuincit si cultu deficiatur: vt prodromos edat, legitimos non edant: consumitur scilicet in prioribus succo.

Mὲ δ' αὐάδου. quia dicebat, Ἰ-
χθυὸς & θιάσων. Notabis πλάθων: copiam. faciet: si non multum accipit, non multum potest reddere. ided subdit ἀπὸ δ' αὐάδου. Tὸ ὑπερ. quia est ex reliquis. Τῶν δ' ἴσων. Prodromus iucus fuit apparatus atque elaboratus: iecirco nati. præreptus ergo est legitimis. quonobrem notus his fuit comparandus. at non est. at non satis temporis. hoc est quod dicebat δέχων & ἐκασ-
τῶν.

Αλλὰ μὲν. scilicet ἡνέστ' ἀλυσθ: vt qui grossi sunt in superiori parte, plus maturescant: qui prodeunt ex erassioribus brachiis, minus. Ratio: quoniam & materia, ἔσθ' & forma formæ instrumentum ἰ διαμάτης, prætervehitur illos, quasi non idoneis locis incubantes, & sursum euectâ subsidio venit superioribus.

Καὶ ἴ-
σων ἰ τῶν ἀσθεν. omnino arboris natura est as-
cendens. quare non mirum est si desituantur inferio-
ra. Ὁ γὰρ est hic formæ facultas: quoniam subiungit ἀλλὰ καταπερισσῶν τῶν θυμῶν. Calor
qualitas est in subiecto, que & supra natura sur-
sum fertur, & euehere secum potest id in quo est,
vt patet in exhalationibus. Ἡ γὰρ ἀλυσθ. Opi-
nionem de se facit: ea natura tanquam de causa.

Δὲ τῶν ἀσθεν. amplificat doctrinam. Hæc
eadem causa est, quod quouisdam flores non e-
duntur simul. Quia pro se primùm sagax arbor
ad ascensionem: deinde propagatione speciei me-
ditatur in semine: quod vt producat, florum insti-
tuit generationem. Hoc est quod dicebat ἡρ-
σῶν τῶν ἀσθεν: quia germinatio primo fit opere,
secundo flor tertio fructus. ἡρσῶν τῶν ἀσθεν. quia fructus
esse videtur floris factus.

Ἰσων ἀσθεν.
ἔσθ' ἰ τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν & ἐλαστωσ. Præuertit
florificationem germinatio: quia tendit ad ger-
minationem arbor, quasi ad sui partem. fructus
autem non est pars, sed opus.

Παρολλῶσ. Postrema capituli pars, in qua similem quoque Vi-
tium ostendit naturam in eo quod anticipent ali-
quando germinationem. Sed hoc differre, quod
Ficus non eodem semper à loco: Vitis ex eodem
semper.

Ὁ πῶν δ' αὐάδου. Quærat aliqua: si ma-
ture germinant. an celerius proficiant in cæte-
ris, quàm que non prægerminant? Id, inquit, ex
temporis pendet rationibus. Prouit ille fouerit,
aut aduersarius fuerit, cætera omnia consequun-
tur: accretio, floris, fructus productio ac perfe-
ctio.

Μιχρῶν δ' αὐάδου. Non solùm ἀσθεν τῶν ἀσθεν,
sed etiam ἡρσῶν τῶν ἀσθεν: & edit, & edita perducit ad le-
gitimum tempus, quomod acri inæqualem inchoa-
tæ præstiterit temperiem, alioquin ad frigus con-
uersio tempore ἀσθεν τῶν ἀσθεν.

Lego ἡρσῶν τῶν ἀσθεν, non autem ἀσθεν τῶν ἀσθεν. Et ἀ-
σθεν τῶν ἀσθεν, addita præpositione. Et ἀσθεν τῶν ἀσθεν
δ' αὐάδου, non autem ἀσθεν τῶν ἀσθεν δ' αὐάδου. Et τῶν ἀσθεν
τῶν ἀσθεν, non autem τῶν ἀσθεν. Et ἡρσῶν τῶν ἀσθεν

τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν, ἀσθεν τῶν ἀσθεν. Et ἡρσῶν, non ἡρσῶν. Fata-
li in hæc libris errore, vt alterum pro altero po-
natur. Et τῶν ἰ τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν, non autem ἡρσῶν
τῶν ἀσθεν. Et ἡρσῶν τῶν ἀσθεν, non ἡρσῶν τῶν ἀσθεν. Et τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν, non ἡρσῶν τῶν ἀσθεν. Et τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν, non ἡρσῶν τῶν ἀσθεν.

Theodoros, ἡρσῶν τῶν ἀσθεν, digerere possi-
mus. Digerere non est diuidere, sed diuisa distri-
buere.

Ἄσθεν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν. Hæc om-
nia natura penitus negat, vides circumsis Theo-
dori. duo errores. non enim vnum est, naturam
negare: permittit enim se suo iure tantum ordi-
natio circunduci: tanto minus conuenit aduer-
bium, penitus. Si enim penitus negare, nulla in
mundi parte, nullo tempore illorum quæpiam e-
ueniret. Tὸ μὲν δ' ἀσθεν τῶν ἀσθεν, fauent. malè.

Nam spectatores, verbi gratia, fauebant auriga-
rum factionibus, ἀλλὰ ἰ σπορῶν τῶν ἀσθεν. melius,
communicant operam. Tὸ ἀσθεν τῶν ἀσθεν. ope-
rosam naturam, potius excellentem, excedunt eni-
m. naturæ non est operosum grossos fundere.

Καὶ τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν. qualia prædicta quo-
que patiscunt, peregrina loquutione nemo dixerit,
leo fortis pareat, & dissimulauit, τῶν ἀσθεν.

Δέχων δ' αὐάδου τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν, secundum ad
generationem subiacent. neque ipse intelligat, si
reuisit. Vult dicere: secundum facit ad intelli-
gendas intempessiuas productiones: quod ha-
beant in seipsis aliqua principia germinandi.

Πηδῶν, scapi, at scapi non sunt ἐσθεν τῶν ἀσθεν
Θαλλία thalia. terminem potuit dicere. Χάσθ' αὐάδου, vallum. Sanè vel significat aliquando sed non
hic ἀλλὰ ἡρσῶν τῶν ἀσθεν: sed à parte decus tantum mo-
do germinant. quare aduerbium addiderit equidè
necio.

Ὁ ἡρσῶν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν. fructus posteri,
malè addidit, equidem nefcio. Ὁ ἡρσῶν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν. fructus posteri, malè addidit. nam posteri
fructus sunt ipsi legitimis Ficus. De grossis hic
loquitur, qui hicos præueniunt. non sunt ergo pos-
teri. Quod si dicat, esse præcocibus posteriores:
at etiam legitimi Fici tales sunt: quos non rectè
quis ex hæc oratione intelligeret, ex eadem pro-
dicere parte, qua & præcoces: quod falsum est.

Καὶ ἀσθεν τῶν ἀσθεν. ex integro. nemo intelligat. sed
per se, non autem per succi reliquias.

Ὁ ἡρσῶν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν, ab auersis foliis. pessimè. præposi-
tio, ab. locum denotat. At non nascuntur à foliis,
sed sub: atque etiam, vt mox dicit, καταστῆσιν.
pone folium.

Ἐμῶν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν. differre. ver-
bum ambiguum. sustinere. cohibere humoris
impetum.

Ὁ ἡρσῶν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν, maluit Caprificus
quam grossos dicere. Ἀσθεν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν. ingusta-
biles: malè. gustabiles sunt, esculentis non sunt.
aliud ἡρσῶν τῶν ἀσθεν, aliud γῶν τῶν ἀσθεν. Ἄσθεν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν. que quam minimè. malè. contradigeret enim su-
bi. Nam que ait prodromos ferre Laonicam, &
Vmblicabā (sic enim vertere possumus, ἀσθεν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν) item alias multas. Quònam igitur modo
subderet: que quam minimè scilicet ferunt. sed
est alia diuisionis pars huic contraria, scilicet ve-
dè non ferunt.

Τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν τῶν ἀσθεν. Nec earum que gignant, differentia continuo.

imò

imò. differentia est quia non est *αὐτὸν φῶς*.

*Συμπεριεῖται δ' ἄνωθεν ἡμῶν τῶν ἄνω, εὐεντ, ut aliquæ ex his qui posteriores prodere, matureant: at Theodorus ipsas arbores dicat posteriores esse cum verit. Euenit, ut aliquæ posteriores quoque nonnullas præcoques valeant maturare. Τὸ μὲν ἄνωθεν αὐτῶν ποσειδ. accidit his ipsis inter caped. Sane videndum, an istis comoda vox hæc sit hoc loco. Μὲν γὰρ ἄνωθεν τὸ ἄνω, quòd τὸ ἐπιπέδον nihil habuerit, vide quid faciat ambitro in oratione. Quid enim est hic (nihil) ἄνωθεν dicere oportuit (non) *Αὐτὸν γὰρ ἄνωθεν*. Nihil est quod etiam anno sequente proferte nequeat ambitro in loquutione. negligētia in exprellione verbi *ἀὐτὸν*. Certè quia dixerat *ἀνωθεν*, dicit, reddet. *Ἐὐεντ ἄνωθεν*, tanquam*

quod. Legit ergo *ἀνωθεν* quasi ex noua materia, neque duplicet, ut oque modo tolerari potest.

Lege in codice Theodon, secundo illo, atque germanatore, non autem foeda.

CAP. VI.

11. Caput argumentum. Cuius ex aliis partibus, quàm ex arboribus edentur fructus. Minus mirandum in ista usque profuse Quare non mirandum, si non si aliquid, nisi Oleo permixtum per istam partem, et istam qua ab una florent.

Αὐτὸν γὰρ ἄνωθεν. Nemo necit propositis partibus, eas tuo quantum capite exequendas. Iccirco hinc suspicandum esse caput nouum. Super dicitur batnati fructum alieno tempore. Hoc erat caput vnum, quod absolutè tractatione iupiorum, cum exemplis Ficus & Vitis. Alterum erat: non ordinatis atque legitimis partibus edere fructum, hoc hic perie quemdam tractum est figura illis verbis. Hactenus de illo ditamini his de hoc dicendum. Sic tertio loco dicebat, aliquid non ferre legitimū fructū, sed alienum, hoc sequens capite digeret. In præfenti dat causam quare non è solito loco prodeat fructus, hoc in prima parte. In secunda ostendit, non eodem què modo in omnibus mirandum esse. minore miraculo in Ficus fieri. In tertia parte causam reddit quare non maturēt, nisi icepti aut Oleo delibunt. In quarta agnoscit affinitatem in similitudine, & huius marianonis, & eorum que particulatim ab imo florent. *Ὁὐ μίσην τῆς μετ.* Causas, quibus arbores edunt fructus non ex suis locis, aut esse à superioribus non alienas. Ita docilem facit audacem: quum quasi demum curam futuri laboris ad intelligendum Item sicut attentum: ut doceatur de similitudine rei diuisibilis. Aliud enim est tempus, de quo supra natus locus, de quo nunc. Simul docet nos ditionam methodum Peripateticorum: qui rebus naturalibus inue. flugatis, statuit fines ipsas earumque cum aliis vel compositiones vel differentias agnoscunt. Cuius diligenter is est finis: ut ex gradibus tantum cognoscatur, ordinis unitas in vniverſo; quo ex ordine intelligitur, quemadmodum pen-

A deant à primo principio: per quarum constitutiones ad ipsum vique vltimum accedamus: que pars prior est beatissima, in illius non one sita: ut alteram porro consequamur, que in eius cultu, atque amore posita est. Sed ad rem. nota loquutionem: *ἀνωθεν* τὸ ἄνωθεν dicimus etiam *ἀνωθεν* τὸ ἄνωθεν.

Ὁὐ μίσην τῆς μετ. ostendit causæ propinquitatem in illis in tempore sua fiebat erupcio, xum facta fuisset humoris collectio sub tempore. Hic sita ille sita locis eruptio, quom facta fuerit humoris collectio in illis locis. A qua quidem, quam hic non nominat, nominabit *ἐπιπέδον*. Solum nominat *τὸ ἄνωθεν* δ' ἄνωθεν, sicut & supra dicit ea δ' ἄνωθεν est in duplici subiecto. In arboris parte illa, ut agentis in humore, ut patientis. *Ἡ ἄνωθεν τῆς μετ.* ostendit quod est *ἀνωθεν* quod est *ἀνωθεν* quod est *ἀνωθεν*.

B Alimētū principii dicit naturā in succo apertā ad illā transmutationē. ad cā transmutationē qua postea & dicitur, & sita illi. Tū *ἀνωθεν* autē est iuccus in arbore iam proprius, & ipse arboris partes. Quare iuccus ille iam proprius, at præstus est ad formacionem fructus è legitimis partibus caturis: sic hic nouellus atque aduentus assimilatur illi. Quom obrem effecte seie is ex partibus que non sunt ordinariæ: nature lege ad fructificationem desinat: propterea quòd in illis collectus est. *Καὶ δὲ ἴσθις ἄλλως*. Scilicet ordinariis, atque ad edendum fructum constitutis.

C *Ἡ ὁμοιωσις*, multa prudentia. Non solum dicit causam, sed etiam facultatem, non repugnare rationi collectionem illam. Nature lege fiet: ut ibi consistat humor, quando adeptus est naturam quandam, similem temperamento partis illius. Vult dicere, nihil esse contrarium, à quo de loco illa talis iuccus appellatur: propterea quòd inter illum & sedem quam occupat, iuncta est iua societas: ex affinitate nature. Hoc dixit quia voces illæ, *ἐπιπέδον*, & *ἀνωθεν* τὸ ἄνωθεν temporis tractum designant.

Ἄλλ' ἄλλως ἄνωθεν, inquit: si in animalis corpore partes quædam alienissimos humores ad se consuetas patiuntur residere & colligi, & in dissimiles alias partes transmutari. Quanto commo dius in arboribus fiet, ut fiant partes quædam naturales: puta ficus? at non suo loco, inquit, at eo loco, inquam, collecta materia est. At in animalibus cornua vitæ sunt ad pedes, & in erure caprum in articulis pedum cornea duritia multis hominibus. *Ἡ ἄνωθεν τῆς μετ.* ut digitus in cubito, dens in palato, oculus in tempore in infanti nostre vicinis. *Ὁὐ μίσην τῆς μετ.* Causa, quare minore negotio fiat mutatio loci fructibus in planta, quàm partibus cuiusvis in animali: quoniam plantarum partes sunt inter se magis similes. Quasi dicat parum differre loca illa, *τὸ ἄνωθεν τὸ ἄνωθεν* *ἀνωθεν* τὸ ἄνωθεν. Sic ita tele expediat, ut impeditum relinquat eum Philosopherum, qui de animalibus scribit. Namque si facilis sit in planta: difficilis in animali: difficilis in animali reddetur causa. Vbi tamen aduertendum est: non esse eadem omnibus rationem. Nam membrorum

ficus mutatus in animalibus, habet cauam in seminis, vi, & a matrice. At agnata membra, vnde dicitur & cornua, fluxionem tantum habent matris ad eam partem. quocirca hæc accuratius distinguenda sunt. *Eæ dicitur*. Alteram adducit agnationem, quæ docet fieri faciliore opere naturæ, & quæ ordinariæ generationi propriæ sit. Veluti cum cuiuspiam germinationi accesserit germinis additamētum, aut fructus fructibus aut floribus, hæc tria nãque vidimus. Primum, vbi ramus videtur expletus, & tamè rursus aliquid ab latere pullulat. Exemplo declarat: alicuius loci illum: Interdum, inquit, è stipite prodibit ramulus. hoc videmus in vite frequenter. Causa est iuici copia, qui totus in superiores palmites absumitur nequit. Fit etiam frequenter ob eandem cauam in sylua cedua. Amputatis enim brachijs omnibus ab bori cremali, plus humoris subit quam quantum expediti queat ad loca superiora. de fructibus translaturum est. Prunus enim agnoscitur Prunella quedã, quasi gemella. in floribus id rariùs euenit. Tamèn & alijs ieri dicitur anno tempore, vnam; & hoc anno multis habuimus in hoc rure, vbi hæc scribimus. Rosas cum agnatis Rosellis in medio cirrorũ, qui erocci sũt Causa sunt, autus humidissimus & Austrius. hoc intellexit, eum dicebat *αεθλοσμία π. κλμα εν εν αλγους*. Tam parum mirabile est, ut eius frequentia Romani viatores ei palmisti nomen fecerint. Pampinarium enim vocant: vbi etiam roseam interdum faciebũt. Minuit admirationem: quod caudex & rami nondifferunt, nisi materiz crassitudine propter ætatem. *Ιχμυετη δ. Ρουτ* uisset aliquis dicere: non mirum esse quod oriatur: sed esse mirum quod fructum ferat. Non est, inquit, non posuit rationem. idem eiusdem naturæ comestus est. Et edito ramo ex parte noua, atque via facta vi, facilius per illas iam institutas latitates subierit ad fructum succus. *Αλλ' ομν*. Sed remotus à ratione: eum ex brachijs crassioribus, aut ex caudice fructus emicat illico: id quod ait in Punica euenire. *Α δι τινωτων*. Hæc est secunda capitis pars: vbi mutatio situs in Ficis, quasi legitima tolerari posse, dicit. quoniam locus non sit alienus posterior à priore. vterque enim est ad folium. *Οπ τινω μιν* rationem reddit. Non potuisse ob imbecillitatem, aliam aggerere materiam ad priorem, quare quod reliquum fuit, subsistat *ιμολοσων*, intelligit alium fructum, vt & alijs subeunt. *Ιχμυετησιν*, quam partem fluxus plus potuit occupare: in eam incubuit atque ibi residit. *Ο χμυετησιν*. vrbane. Interim, inquit, dum est in mora Prodromorum generatio, humor ille ne otiosus fieret inuisit, distributus est à natura. Idem dicit *ιμωτησιν*: quasi auctarium. *τι τινω μιν* quia intus sine frustra batur. at illa quod optimum est, semper intendit. *τι μιν* est nota *ομν*. *Φαιτω δ.* Addit aliam rationem hæud longè ab optima demonstratiõne. propositiõnem summa hæc, Quod in specie quampiam naturale est & ordinariũ, id in alia generis eiusdem speciei euenire, translaturum est. Ratio sita

A est in communiõne generis inter ipsas species, vnde ipse inter se sine affines. conclusio ex historia, quæ in Ficium genere speciat quedam, quæ iccirco vocant *αμωδωσμησιν*: qui retrò possit interdum fructum ferunt. Si hoc in illis est à natura situm & statum; potest ex principis quæ sunt in communi genere, & deducti similes euentus in aliam quoque speciem. sic potuit homo nasci cum capite vitulino. sed de his accuratissime in libris de semine genialis. *Τη δ.* hæc parte. sic enim passim, quod nobis, tum. *η ημωδωσμησιν*. *Και τινωτων* *αμωδωσμησιν*. intelligit in specie ordinariam propensionem. Nam si non ellet *αμωδωσμησιν* Ficus illa *αμωδωσμησιν*: nunquam id faceret. Vt nunquam loqueretur mugil: nunquam videbit talpa: nunquam ingredietur ostrea. Nũquam enim adpiscetur illam *διδωσμησιν*, si non sit *αμωδωσμησιν* ad illam *διδωσμησιν* suscipiendã. Tum si est *αμωδωσμησιν* ad eum affectum consequendum. erit etiam *αμωδωσμησιν* ad effectum porro pertrahendum. effectus autem est fructus productio. Et enim eum, & quando, & vbi, & quomodo potest aliquid contingere: potest eidem contingere etiam causa illius rei quæ ei contingit. Alioquin si non eueniet causa, non eueniet effectus. erit autem causa, si natura ducit eueniet igitur effectus eadem natura duce. Hoc autem est, *αμωδωσμησιν* ex quo etiam effectus. hic autem est *ιμολοσων*. Quomodo modum igitur *διδωσμησιν* *ιμολοσων*. Non enim fortuna naturalis illa generatio. Est enim etiam monstrum sub vitulinali naturæ legitus. *Εμωδωσμησιν* *αμωδωσμησιν*. vrger arduus. Etiam extra genus ipsius Ficium, est in alijs arboribus natura cum Ficibus communis: illa scilicet ferendis fructibus ex crassioribus ramis. nempe talem esse Ægyptiam Sycomorum. Hæc non est demonstratiõ, sicut erat superior ex proximo genere, sed ex remotiore. Habet tamen analogiam & affinitatem cum Sycomoro Ficus.

Εμωδωσμησιν. Ratio, qua possit de parte duriore, quia vegeta & fecunda, cuius rei adducit argumentum illud: Si dematur fructus, eundem in locum subire alium. Mirum verò, *αμωδωσμησιν*, si ex eodem loco. Letam enim partem illam esse, par est. Sed quæ ramus. quod peragere quæ rem difficiliorem, facilius rem peragere poterit faciliorem: Si fructus è caudice Sycomori prorumpit: cur non etiam è ramis? An violentior succus ille non atollitur, sed hæret in imis: & atrahendi retinendique vis maior est in maiori, peculiari natura quadam? itaque spes intercepti subeuntem. *Ομωδωσμησιν* *αμωδωσμησιν*. Hoc & supra dictum est, & pridem in Historiis, & mox infra. Iccirco dicebat, *αμωδωσμησιν* esse vegetam. quoniam *αμωδωσμησιν* *αμωδωσμησιν*. Et est alia Capitis pars, qua repetit causam, quare non nisi seculi maturecant.

Εμωδωσμησιν. Postrema Capitis pars quæ facit ad superiora. Ostendit enim, partibus alijs alias esse potestates id quod in iis plantis patet, quæ ab imo incipientes florere particulat. Vbi propositio est

16. 13

est cum Sycomoro, cui fructus sunt in parte inferiore. Quia vs ibi maior, sibi vindicias quod obuium fit. Inferioribus expletis, quod iuperest accipiunt iuperiores. Ideo dixit *συνουχίζονται κατω μίξι*. Virata loquitur: & *από μέρους, particula- tum*. Columella etiam *σμήνημα πῶν*, partibus.

Τῶν δὲ τῶν τρεῖς. Iam tria & liquida hæc.

Καταμελίζονται εἰς τὴν αἰθέρα ῥῆον. Partuntur in suam naturam. *ῥῆον* hic intelligit & partes & partium effectiones. *καὶ δὲ αἰθέρα*. Hic intelligit officia partium. Nam tanē non distribuit in facultatem, sed in partes quarum vis augetur postea: scilicet aucta substantia, quia plantæ anima est materialis, & diuiditur ad sectionem quantarum. Fit igitur hic interna iucci mutatio, cum assimilatur iuceo naturali & paret facultati: à qua paratur ad duocempe ad germinationem & fructificationem. Itaque dicitur pro germinatione illa, *ἕρπυστος ἰσχυρῶς*, &c. Alia verò sequentia ad fructificationem. Nā, inquit, vltiori coëctione adipiscitur formam fructuum & ramorum. Quod si in partem incidit validiorum, etiam sit vltis ad finem efformandus. Hoc sibi voluit illa *ἀπὸ τοῦ ἰσχυροῦ, ἰσχυρῶς*, iam euadit habilis atque idoneus ad fructum. Id quod illi alteri non potuit cucurire propter imperfectiorem. Imperfectus autem fuit propter humorem nimium. Ob id dicitur, *καὶ ἵνα τὸ δὲ πῶν δὲ αἰθέρα ῥῆον, τῶν δὲ τρεῖς ῥῆον, ἕρπυστος ἰσχυρῶς*. Causam præfuit effectui.

Lego ἰ δὲ ἰσχυρῶς ἕρπυστος, non ἰσχυρῶς. ἰσχυρῶς ἵνα *ἕρπυστος* legitur: legendum aut *εὐπεπταίωστος*, vt iæpe antihæc: aut *εὐρηστικῶστος*, vt bis mox. Et *σμελίζονται*, non *σμελαφίζονται*. Et *βλάστημα*, non *σμελίζονται*. Sic etiam *συνουχίζονται*, non *συνουχίζονται*. Et *ὄν τῶν αἰθέρα ῥῆον*, aspiratè ob reciprocationem. Et *εὐρηστικῶς*, non *εὐρηστικῶς*.

Theodoros addidit illa omnia: mox germine exoritur illis *ἀδενεῖς καὶ αἰσθητῶν γίνονται τῶν ζωϊκῶν ἀσώβητων*. Et *σμελίζονται πῶν ἕρπυστος ἰσχυρῶς*. Vbi quispiam cuiusmodi habitus conditus fuerit. Peregrina loquitur, conditus habitus. Omisit *εὐρηστικῶς*. Male interpretatus est *πῶν*, quicquam. Quispiam potius. Omisit *σμελίζονται*, verba necessaria. Quia infra quoque dicit, partes pro sua quaque natura & potestate, ad orientem locum sibi assimilare. Igitur *εὐρηστικῶς*, & *σμελίζονται*, vt notaret adreptionem qualitatibus, & malè *ἰσχυρῶς*, conditus imò accepit. Quoniam mutatur à parte & facultate, atque illud suscipit temperamentum. Et non bene *εὐρηστικῶς*, habitum: diuersa namque sunt. Neque illa tum tranſmutatio habitus est, sed temperatio: & (vt dicam more Cōsulorum) ambulatio, atque apparatus ad habitum, quem suscipit à forma germis aut fructus. *ἂν σμελίζονται ἕρπυστος* Cum discrimen committitur loci. Neque intelligebantur à me Latina, neque explicant. Simplicissime, quam fit locorum commutatio. Discrimen est *εὐρηστικῶς* non *σμελίζονται*. *Τῶν δὲ τρεῖς ῥῆον ἰσχυρῶς*, quodd aggregatio imbecilla. pessime. Imò validissima: sed ita voluit, vt doceba

A mus. Humoris affluxum eam in partem esse validum: idcirco formari ex ea fructum posse, relictote quodam ibi materia, que non deturrit sursum ad germinationem quia imbecilla sunt imbecilla est.

εἰ δὲ ἰσχυρῶς ἕρπυστος ἵνα σμελίζονται ἕρπυστος *καὶ τὸ ἕρπυστος ἰσχυρῶς* Itaque humoris collectus isto seorsum Porus præcoquibus arbor dugesit atque ezarat. Fortale ex erit legendum est. Simplicissime sic. Quare dilata præcoctis fructus generatione, has impartata est arbor atque eduxit, aut emisit. *Τῶν δὲ τρεῖς ῥῆον ἰσχυρῶς*. Pestime. Latuit habenas cõrtus Ciceronianosectus bigæ illæ etatis generis societate comunētis. *Ομοίως ἕρπυστος ἰσχυρῶς*. Vbi similis condita fuerit habitudo. Nullo modo accuratus Philotophus *τῶν δὲ τρεῖς ῥῆον* dixerit habitudinem. At iuum illud Condita, rursus occidit. Est enim *διόχνησι* affectio *τῶν δὲ τρεῖς ῥῆον*, tunc magis *τῶν δὲ τρεῖς ῥῆον* antecedens. Illa verba non sunt in codicibus Grecis nostris, siqua fustas ac valida.

Τὸ γὰρ ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς, quodque asidudè perficitur, florescere incipit. Omnino non coherent. Simplicissime dum perficitur, floret. Omnino tanē aduerbum illud superfluitio. Illa omnia emisit Theodoros, *ἕρπυστος ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς ἕρπυστος ἰσχυρῶς*, quod alimentum iuperest, abire in germinationem. Quod validius atque elaboratus sit, in fructum efformari. Et illa omnia addidit, antè augetur corroboratè atque, quam aliqud parat.

C A P V T III.

C *Tertio capitis argumentum. Tertium etiam mutatio. De vite subtilitate Pumicatorum tranſmutatis. In vitæ mutatis subtilitate si quis potest De Libanoque et frumens. Mutatio omnia causa.*

T *A* *Σ* *δὲ μεταβολῆς τῆς καρπῶν*. Tertiam (que reslabar) aggreditur partem, que præter naturæ ordinē fierent in plantis. Ea erant citra fructuum mutationem. Recitat in vite Capria causam, qua facillè mutantur colores per vicissitudines, albus scilicet ac niger. Quia iuspete natura medio inter hæc colore sit, nempe fuliginoso. An hæc illa *Vitis* est quam veteres Heluosi nominabant? Eniam de Pumicatorum mutatione referunt historiam diligentiōs: tum vestigat causas: à radice, ab aere. Illud post hæc proxiomate, in temporis tractu fieri hæctico latere nos. In postrema parte, de Lolii frumentique vicissitudinaribus tranſmutatōibus. Quam narrationem cum repperat causam reddat, atque ait rem confessam adducere ad faciendam de proposito natura fidem scilicet motari fructus in arboribus. *Τὰ δὲ μεταβολῆς*. Dies tangit mutationes, coloribus & saporis. Et iam superà de Popula. De coloribus, propter Vitem Capriam. De sapore, propter Pumicantem de quo non semel iam. Cæterum dubitari ipse verissime esset de colore hoc. Itaque dixit *εὐρηστικῶς* Deinde moderatur causas admiratiōnis cum loco videtur attribueredicit enim *καὶ τὸ χεῖρ*. Miscet

tantem autem tempus *ἄρῃ* *ἰσθῆ* *ἴσθ*. Tempus in-
 legionis actum ipius motus, sed qualitates sub
 te in pœe. Tempus enim non est, quia in ac-
 tibus, nisi alibi demonstrauimus. At hie actus
 designat causam. Simul autem passivam adungit.
 Cui enim Capnæ enlor sir purpuræ diluta, quæ
 Heluolum dicitur, facit ex eo medio natura op-
 pus dâduetur ad extrema. Nempe quæ cauta est
 ut sit colorata, ea cauta eam à loci temporisque
 virtibus intenditur. intenditur item color ad nig-
 redinem visque. Sic fuit hæc in sole sunt a-
 tiores. Cœterâ quæ cauta facit ut color is diluitor
 fit, si à loco & anni qualitatibus euadit effecior,
 detrahât tantè de subtili eummodi ad albedinem
 vitæ sicuti fuit hæc facies in vmbra renantunt ali-
 quid de fulgine. Est autem flexus Arctus *ἡ*
ἴσθ *ἴσθ*. Duos autem declarat modos, ut
 quandoque omnes acini in tota Vite sint, aliis
 non omnes. Cautâ est humoris maior minorve copia.

ἄρῃ *ἰσθῆ* *ἴσθ*. Ostendit etiam in ho-
 minum opinione positam huius mutationis ra-
 tionem. Superfluit namque ex aducrio pugnat
 cum causis naturalibus. Illuc enim si quid præter
 morem legitime communis euentus, ad deorum i-
 ram referunt. At itaque tam explicatam esse mu-
 tationis huius rationem, ut etiam vulgò recepta
 sit. Id adèd ut ne vates quidem quippiam ex eo
 momenti suspicentur ad futuri coniecturas. Cæ-
 terum ridiculi sint aritholi, magis etiam ridendi qui
 eis fidem habent, si ex tacemis colore fortunas
 metantur. Vidit enim in Vua nigerrima can-
 didissimos acinos. Quæ arte quoque fieri posse,
 docent libri *ἰσθῆ* *ἴσθ*. Explicat autè causam quare
 vates eiusmodi conuersiones non habeant por-
 tentorum loco, *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Munus unum enim
 est, quod præter ordinem sit naturæ. Sic enim in
 quarto De generatione animalium scripsit Ari-
 stoteles. At *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ* non est extra ordinem. Con-
 suetudo namque læa est. *ἄρῃ* *ἰσθῆ* *ἴσθ*. Hinc est i-
 nitium secundæ partis, in qua causas digerit. Ac
 primum quidem non tam causam, quam occasio-
 nem sine concauiam ipsam facilitatem. Medius o-
 nim color inter extrema duo non est causa succe-
 ptionis extremorum. Ipse tamen vocat *ἄρῃ*. Vo-
 lus dicere, principia esse duo in vno confusa. Inter
 ea ubi conuenerit, consistere. Vbi sum utrumvis
 sibi seorsum vnde et potestatem illud quod valdi-
 dius fuerit, superare ita ut suum efficit colorum,
 qui eam efficit medius, erat (ut ipse vocat) *ἡ*
ἴσθ *ἴσθ*. Fuliginosus vnde & nuncia. *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Al-
 terius coloris, quam mediis, non tamen puri vel can-
 didioris vel nigredinis. Ita fluctuante allentari vide-
 tur hinc opinio. Ideo etiam vocat *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*.

ἡ *ἴσθ* *ἴσθ*. Quasi non coloris species à specie diuersa,
 sed species non mutare gradus, quippiam proprius
 additur, aut contrarius demptus esse videatur. I-
 deo quasi negabundus verbum apponit odioso
ἡ *ἴσθ* *ἴσθ*. Etiam dixerat à *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Ut si hæc affi-
 nes candidioris aut nigredinis, non autem *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*, ac re-
 vera tales. *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Tandem apponit
 causam huius promotionis. Fulci esse, si nigri

A & album ipœtes, alterius esse videtur initium, al-
 terius finis. Non erit ergo mutatio, sed progressio
 atque perfectio vtriusque in eo medio inchoati.
 Cuius euentus causam statuit in alimento, tanquã
 in agente, & in Vite tanquam in patiente. Itaque
 dixit *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Non enim aliter mu-
 tantur, qua non abscuntur: neque ipia temper,
 qua non imperatitetur. Abicitur ergo non à
 loco, quã locus est. Nihil enim aliud locus est,
 quam vacuum e corpore plenum. Non à loco quæ-
 tenus is aut ille ager est: semper enim solum dem-
 sed à loco, ut abicitur cali in pretensionibus. Ob id
 dixit *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*, ut explicaret quod dicebat, *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ* &
ἡ *ἴσθ* *ἴσθ*. Dicit aliquis, Quomodo mutat alimentum?
 Nunc mutat alimentum, & sit corpus? Sanè
 mutat substantia. In omni enim nutritione sit

B generalis utramque qualitatem vis manet. Ergo si
 pluuia multa incescit à bique calore, diluitor eo-
 lor. Si præualebit frigiditas in æstu, duequetur ad
 nigriorem futecidnem. Sic ex altero colores
 in peccore mutantur. Vnde & Xanthi flumini nomẽ.
 Ita capitis pediculi atriores, quam qui iunt in cæ-
 tero corpore propter succi eolorem. Et in cæ-
 cando pulices minus fului. Denique capilli Æ-
 thiopum atque Germanorum de hæc re statuent.
 Vitis verò *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ* appolata est necessaria: pro-
 pterea quòd actio non recipitur, quanta fieri quòd
 ab agente, sed pro captu iubeiçi patientis. Nam
 Vitis verè nigritas non fuerit eummodi propen-
 sio ab illam mutationem in eo solo, & ab eo nu-
 trimento. *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Concludit. Tam esse
 hoc posse, ut ne mirandum quidem sit. Notala-
 quoniam *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Concedit. Tam esse
 C atque admittitur etiam sine admiratione. A-

lius dicitur *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Assentitur
 naturæ quæ est extra miraculi oculum. Ita resolu-
 tur oratio hæc *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Proccedit
 inter ea quæ non sunt mirabilia. *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*
ἡ *ἴσθ* *ἴσθ*. Trãit ad aliam partem, nempe ad historiam
 Põnice mali, omnia Ercucuius naturam etiam hac
 eommunem eonueni quoque causæ alligabit.
 Dicit autem hie historiam. Aut fructum mutat
 solum (nam in superioriibus hoc deum dicebat,
 ex acris fieri dulces) aut arborem totam. Et
 ait, nostratibus (si quidem toræ mutantur) idem
 contingere, quod & Cilicibus & Agyptiis. Hoc
 quoque supra dixit. Omnino semper elicit opin-
 ionem difficultatis, & ostendit proxime Naturã
 esse. Duas eodem modo causas datat enim *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*
ἡ *ἴσθ* *ἴσθ*. populariter admodum. Nam quis am-
 bigit in omni esse esse agens & patientis? Sed
 doceat iodes, quid sit vtrunque. Neque faciendi vide-
 rat illa distinctio *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ* & *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Nam

D etiam si non tota mutetur arbor: id sit nihilose-
 cius per *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*, quam dicebat *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. &
 per *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*, quam vocabat *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ*. Nam qui di-
 cebantur alimentum tametsi patitur in transmu-
 tatione, tamen transmutatum agit, asicet pto le-
 pristinas qualitates. Accuratius animaduertens me-
 mens æcuratam loquutionem, *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ* *ἴσθ*
ἡ *ἴσθ* *ἴσθ*. Aduertiat quæ *ἡ* *ἴσθ* *ἴσθ* non dicitur
 ad-

degeneraturam. Nempe etiam è montibus in hor-
tos Aſparagi tranſlati olim opera ecurantur.
Et ratio eſt vniuerſalis. Si locus certis incerto te-
minio veniunt arbores ab æquiuocis principis:
cæque non degenerent, vt **Quercus**, **Liliæ**, **Suber**, **A-
luz**: quare non proveniunt aequè feliciter è prin-
cipis propinquiombus? Sunt enim ſeminum natu-
ræ perfectis arboribus affinioreſ, quàm remota
illa ſemina occulta æquiuoca, in ſinu terræ. Actiu
enim iam quiddam ſemen eſt, & ſecunda potentia:
illa verò longinqua. *Αὐτὰρ δὲ ἀπὸ ἐλαχίστου*

ἢ ὑμβρανίαν μεταστομίου. Ideo dixit *μικροῦ ἵστυ-
εἰκόλι*. Tamen hanc temperat audaciam et tunc ad-
data conditione, ſic *ἴστυ μὴ δὲ χύμα μεταβάλλει*.
Tandè igitur omnes reſoluit cauſas ad terræ vim,
quemadmodum ſuprà deductabat ad alimentum.
à terra nanque alimentum. Hoc dixit, quia negare
non poterat (quas ſuprà narrabat) in **Ægypto** atque
Cilicia mutationes. At in terra noſtra non aſſe-
nſionur. Id quod eget attentiorè conſideratione.
Nam ſi terrarum facies omnes cæli vultibus eua-
ſtituræ, tales conſuetudines, talibus obicquuntur:
quomobrem ſiquo tempore cæli proportio fide-
runtque conuenitſſe euenire non item in agris no-
ſtris euimodi queat euenire mutatio? Non enim
terra, quã terra eſt, mutat: ſed quatenus hæc. At
hæc eſt non fortuitò, ſed à fato. Fatum autem, viſ
cæleſtis in rebus naturalibus: que multis modis
variſque momentis admirabili nouitate creat
que antea nunquam viſa ſunt. *Τὰ δὲ πάντων*

Declarat aliud apotelesma, quo affectum inferri hu-
iuſcè mutationis. Longo fieri tempore, non autè
longe. Alibi ſignificat antiquariã: hinc ſimplici-
ter anni tractum. Vt intelligamus particularium
qualitates introduci. Nihil enim reſtantium vel
patitur vel mouetur natura. Per media nanque ſit
motus ad extrema: vt eſt in ſecundo de generatione,
in ſexto Phyſicorum, in libro De aff. ſtibus
miſtorum. Fit ſanè & actio & reſiſtentia.

Ὅτι οὐκ ἔστι μὴ ἀνεξιτησία. Nam in us quoque
mutatio eſt. Cultus ſcilicet miteſcunt, atque leges
ac capiunt temporis ſpatio. Quæ madidum ca-
entiam que efferuntur, neglecta ſcilicet, paulatim
amittunt illud naturæ beneficium quod ex huma-
na induſtria comparant. Ideo dixit *ἢ ἀνεξιτη-
σία.* *Μὴν δὲ οὐδὲ* Repetito cum epilogo, tres
ſimul coniungens cauſas *ἢ ἀπὸς, ἢ ἀπὸς, ἢ ἀπὸς*.

Ὁμοιοποιεῖται. Quoniam ab radicibus ali-
mentum. Dixit *ἴστυ*: quoniam ſeu cuiusque par-
tis cultus eſt **Rami** putantur: tunc mulco liber-
atur: cortex ſtindur: radix ablaqueatur, mutila-
tur, raditur, cuncto elauõe figurat. *Εἰς ἃ πρ.*

Omnino & multas cauſas, & multum temporis
ad hanc requiri mutationem. Videtur ex antiquis
ſenſiſſe quiſpiam, euenire id paruo tempore: ad id
inſtat hinc Philoſophus. Addit enim, quòd ſi non
multo fiat tempore: ne multam eſſe quidem illam.
Tum autem latere nos tempus illud. An verò mo-
tus omnis ſenſu percipiatur, an momenta quæ dã
ſenſum prætereant non percepta (vt tenet **Philo-**

ſophus in libro De ſenſu & ſenſibili) non eſt hic lo-
cus, niſi ineptus. Alimentum aſſert materiam. Tres
ſunt efficiẽtes cauſæ: vna externa, cultus, vna in-
terna, qualitas, & que in diuibus, in alimento & in
terra. Ac præter hæc calor: vnus externus in ære,
ſi que ab iole: duo interni, alter peregrinus, à
terra, quaſi à matrice alter in planta. *Εἰς ἃ πρ.*

ἢ ἴστυ. Summa etus ſemini eſt: vbi que eſt, ita
nullam eſſe mutationem pennis, aut non ſubſtan-
tialè, ſed accidẽtiũ tantum. Ita que & bis ali-
bi aut negat, aut ſit moderatur: & hic mox de
Lolio quidem liberè aſſentitur: ſed dubitanter au-
det illa dicere *ἢ ἀπὸς μεταβολήν*. Quomobrem eſt
ei mutatio *ἢ ἴστυ* ſemini, tunc poſſet: prius negauit
in iſtam paruo ſpatio, tam inſignem poſſe con-
tingere mutationem, cum diebat *ἢ ἀπὸς ἴστυ*.

B nunc occurrat, atque non conuenire ex-
pentionem. Ideo dixit *ἢ ἴστυ*. Ratio diſtincti di-
niſi in epeſis, faciatis ex imbecillitate: in arbori-
bus, diſticultas ex robore. Proinde dixit *ἢ ἀπὸς ἴστυ*.
Quare quæ in *ἢ ἀπὸς*. Ad que duo ſic ſub-
infert. Nam quod itæpe contingit, non facit admi-
rationem. Et quod habet cauſam, non eſt *ἢ ἀπὸς*.
Ideo ſubdit *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Sed qua ipſe non aſſe-
rat, duas apponit appendices odioſas: vna eſt in
verbo *ἢ ἀπὸς*: altera in aduerbio *ἴστυ*. Vne que ſit
certa cauſa que ſita ſit in opinione, *ἢ ἀπὸς*: neque
integræ, que ſit *ἢ ἀπὸς*, non autem *ἢ ἀπὸς*. *ἢ ἀπὸς*

ἢ ἀπὸς. Cauſa mutationis **Triticis** in **Lolium** de
quo alibi planiſſimè. *Εἰς ἃ πρ.* Quæ
mutationes epeſetorum non videbantur abſurde
propter inbecillitatem, que erat cauſa vt **Triticis**
à **Lolium** graſſatione pateretur: quomodo (dicat **a-**

C ſiquis) hæc valebit ratio in illa reciprocatione,
qua **Lolium** ad **Triticum** retrò deſcendit. Non eſt
diſticultas reſponſio: tamen ſi nullam ponit hinc, ſed
ſolum at *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Ratio ergo eſt, vt que
natura quædam communis, ſub qua diſtinctæ
ſitæ pendunt à ſuis que que cauſis. È que cauſæ igitur
quom ſita inter ſe aſſiſtæ fuerint vt alterutra vin-
cat, ex illius vñora ſequetur eſſe *ἢ ἀπὸς*. Planus de-
claretur. **Lolium** ſi eſt **Triticis** validiſſimum
tempore, ſqualioris tempore imbecillus erit. Vn
exbat ibi vincetur hinc. *ἢ ἀπὸς ἴστυ* Con-
cluſio videtur propter notam *ἢ ἀπὸς*. Et tamen eſt
propoſitio concluſionem antecedit. È ſtemum
concluſio, in mutatione plantæ. Propoſitio, in
mutatione cauſarum, quæ nominat *ἢ ἀπὸς ἢ ἀπὸς*.

ἢ ἀπὸς ἴστυ. Excusatio in acutiſſime. At e-
nim de his plus ſatis. Sanè omnia penè repetita.
Nota actiuum participium in quarto caſu, *ἢ ἀπὸς*
ἢ ἀπὸς ἴστυ. Non enim reſerri quit ad verbum
ἢ ἀπὸς. Piz poſitio *ἢ ἀπὸς*, ſignificat tractum pro-
luxatitæ.

D Lego *ἢ ἀπὸς ἴστυ* non autem *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Et
ἢ ἀπὸς ἴστυ non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Et *ἢ ἀπὸς ἴστυ*, non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*.
Et *ἢ ἀπὸς ἴστυ*, non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. quoniam
hoc quoque tolerabile: ſed illud viſitatum. Et
ἢ ἀπὸς ἴστυ non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Et *ἢ ἀπὸς ἴστυ*, non
ἢ ἀπὸς ἴστυ. Et *ἢ ἀπὸς ἴστυ*, non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Et
ἢ ἀπὸς ἴστυ non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Dixiſſet enim *ἢ ἀπὸς ἴστυ*

Lego *ἢ ἀπὸς ἴστυ* non autem *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Et
ἢ ἀπὸς ἴστυ non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Et *ἢ ἀπὸς ἴστυ*, non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*.
Et *ἢ ἀπὸς ἴστυ*, non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. quoniam
hoc quoque tolerabile: ſed illud viſitatum. Et
ἢ ἀπὸς ἴστυ non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Et *ἢ ἀπὸς ἴστυ*, non
ἢ ἀπὸς ἴστυ. Et *ἢ ἀπὸς ἴστυ*, non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Et
ἢ ἀπὸς ἴστυ non *ἢ ἀπὸς ἴστυ*. Dixiſſet enim *ἢ ἀπὸς ἴστυ*

ἰστέον αὐτὸ πέντε. Et χρίματι, non κερμίσιν. A
Vbi etiam inerte liquida gemina est.

Theodorus ἔρως, acutus . Hoc sonat Latinis
vox: vt apud Iureconsultos & agricultorum li-
bros œconomicos, vinum acere: quod ab his
dicere: & ἔρως, acetum. Barbari tamen nostri hoc
Ponponum dicunt. Acere autem, acetum . Κάσιον,
Vitem, Fumidam interpretatur . Heluolam ab
anti-juridicam puro . Fruicam etiam vertere por-
tatur: hoc enim est φάσιον, frequens Hippocrati
verbum. Τῶν ῥιζῶν δὲ αἰεὶ ἰστέον τὸ ῥιζόματι.

Alias omnes candidas nigraue promiscuē. Malē
addidit promiscuē. ἴσος enim sic paratim omnes
vel candidi vel nigri acis: at in ipsa Capnia sunt
promiscua colores duo hi. Σοφιστικὸν τὸ μὲν
δουμάτῳ, concedi facile potest . Non impler
orationis efficaciam Quam culpam sustinere oportet
multis in locis interpret recentiores. Accep-
tum enim lenium adumbrant æpius, non illu-
strant neglecta verborum designatione: eius tamen
hasi negligens autot ipse fuerit illius sentē-
tiæ. Malē igitur omisit causam τῆς σοφιστικῆς, καὶ
τὸ ἐπισημῶσαι. Est autem in illis sita verbis, τὸ μὲν
δουμάτῳ. Quia non sit admirabile, admittendum
esse. A παρρησίᾳ, imputanda causa: transfe-
renda. Theodorus omisit illa omnia, ἢ ἵνα πινούσιν
φουδία, καὶ κερτῶδες ἴσος ἢ ἴσος. Νουμάτιος,
enormiter. Norma Latinis est, quod Græcis γό-
μων dimensiones ad Iuxta duobus Quadrati lateri-
bus, quibus prioris spatii quantitas augeatur, non
mutata figura. Id etiam triangulo apponi potest.
Eius proportionis vicem quoque gerat circulus
maior minorem circumcircubens. Vox autem
Latina hæc refert etiam nunc Græca vsu stigia, quasi
γρόμα. Sic etiam notum, dicitur Græcum γρό-
μα. Ratio vocis est, quia regula est angulorum
rectorumque ideo Squadra dicitur. Non igitur
ἀνομάματι, enorme significat. Nanque ἴσος ἴσος
in ipsa quidem norma est. Non enim æquabilitas
est in duabus lineis: quia punctum commune est
semper inter duæria, sicut quæ inter duos motus.
At motus qui ad alium motum per quietem me-
diam adiungitur, neutriusque est ἴσος. Dicit ali-
quis, hæc morosa esse, atque etiam propiora ca-
lumniz. His ita respondemus, nostras commen-
tationes auertas ab ignavia vulgi querere sibi
aures studiosas veritatis, sanē. Enorme significat
quod egreditur è legibus rationis. At hæc ratio
est euentus huius, atque ad hoc talis, vt ne admira-
tione quidem dignam putet Philosophus.

Μίση- πύσιν, pars principalis: res fuisimē.

H ἢ ἴσος δὲ αἰεὶ ἰστέον τὸ ῥιζόματι. Theodorus addi-
dit, vel vanē coxerit. Ἀξίσηδισα ἢ. Hoc omi-
sit Theodorus: & transmutauit in Demum, &
ἴσος ἴσος ἴσος ἴσος, & ceteris: neque res ἴσος, neque si-
deliter. Obduas, ἀράβωτος, recreatio est: nempe
resumptio e corporis ex alimento. At hæc, parium
subeuntium complexu obiri. Σωπθωμῶν
καλῶς τῶν, Palmirum compactio. malē expressit
Græcum. Sed infisionis modum ostendit habere
necessitudinis proportionem cum ἴσος que pan-

guntur in terra. Εἰδὼν ἴσος ἴσος τὸ ῥιζόματι, recto
tramite fluatur. Monstroum verbum. Et addidit
ἀξίσηδισα: temere admodum. Non enim est necessi-
tarium. Καὶ δὲ ἴσος ἴσος τὸ ῥιζόματι φου-
ματι. Quemadmodum etiam in frugibus euenit.

Pesimē tam amplam à Philosopho acceptam na-
turam suo arbitratu tam ardo gyro eocertur. Nā
etiam olera suprà mutari dicebamus, Rapā, Bras-
sica, Mentam, ac praterea Lunam ipsum. Ε-
χῆτις ἴσος ἴσος. Similitudo animaduertitur. ἴσος,
naturæ est: animaduertere nostra interest. Ani-
maduertimus, quia est. ἴσος habet. Cincinmi
sunt hi. Ὅπου μὲν χάρις μετὰ ἄλλοι, vbi nihil
ager mutatus est. Non bona fide. Imò vbi non
mutauit. Nanque ager mutari queat, nec mutare:
quippe vbi non sit ἀξίσηδισα, quam dicebat in plan-
ta. Itaque consulto adiuum posuit Philosophus:
temere neglexit Theodorus. Quin in Cithæa &
Ægypto mutat ager, nihil mutatus ipse. Καὶ
ἴσος ἴσος, nec annus sufficit vnus: optime & com-
modissimē. Τὰ ἴσος ἴσος, quæ latissimē pa-
tent. Que omnium consensu recepta sunt.

B

CAPVT IIII.

Quæri capiti argumentum. Non esse verum. Pium fra-
ctum esse aliquando frondes non esse. De Oleæ fronda.

Ὅ ἴσος καὶ ἴσος ἴσος. Tribus ex-
pediis (quas proposuerat) partib',
quartam addit præter illas inter ea
quæ videntur non naturaliter eue-
nire. Vcluti eam persuasum fuisi-
sam cum fructu Vitem sine frondibus. Ita profes-
quutus est suprà, τὸ ἄλλοι τῶν ἴσος, ἢ τὸ ἄλλοι,
ἢ τὸ ἄλλοι, καὶ τὸ ἴσος: nunc autem ἀπὸ τῶν ἴσος.
Non proposuit autem inter ea teras et partes partem hæc:
quia non potuit verum. Quare & vltimo arguit
& agricolarum suspensionem interpretatur. At
ergo, protulisse folia que fuerint imbecilla, arge
iderico de lapsa sunt. Miram verò apponit causam
imbecillitatis: quippe fructus copiam. Nam quæ-
admodum in frequentia fructus folia sunt infre-
quentiora, ita etiam debiliora. Casui ergo o bono-
xia. Id Oleæ probat exemplo, itemque Amygda-
li: in quibus si ceteri fructus profertantur, proin-
de subdusto succo, & pauca, & parua, & debiles
frondes orientur. Tum probat inductione. Vbi
særa vindemia est, racemos in Vite seruati prolap-
sis foliis. Id quotannis videtur in Vineis Circum-
rhenanis. Hoc quoque deprehendi in Ficu. Hoc
etiam in genere quodam Prunorum colore viridi,
sapore sususissimo, figura ascanti: vnde vulgò
εὐνομήσι nominantur. Ὅ ἴσος ἴσος ἴσος. Vel
quòd nullam penitus frondem tulcrit: vel quòd ἴσος
pauca, vt pro nullis haberetur. Ideo subdit ἴσος
ἴσος. Ὅ ἴσος ἴσος. Non dixit, ἴσος ἴσος: mo-
deste. Ὅ ἴσος ἴσος. sic licet ad fructus. Et nul-
tam & validam dicit esse materiam: nam si pauca
est, euenire potest ac frondes ferat. Sin imbecilla,
aut vtroque verum subeat aut neutrorum. Ob

C

D

id appoñit vtrunque. *Ὅτι τοῦ ἀπορροῦντος*. Omni-
no est vt in aphorismo. Multa vitia fluente aut tu-
dor, ad eum de aliis excrementis. Sic Philotophus
in secundo de partibus, naturam partium tam opo-
ram, tum materiam maximam ex parte. Oratio-
nem deinde molitur alleuetationem quom ait, *ὅτι
τὸ ἀπορροῦν οὐδὲ φασγάνου καὶ ἄλλων*. Ob fructus fre-
quentiam atque obiectum, visum intercepti, quom-
minus solita erant. Si verbum illud *φασγάνου*
capitur in suo simplici significato, indigna Phi-
lotophi sententia est. Quare, vt & supra non semel
faciebat, pro eo quod est extare aut exire, po-
nit. *Καὶ ἀπὸ λαμπρῶν*. Quali velit dicere ἔλα-
λασ. Et alioqui si edantur frondes, tamen pusillas
esse ita vt pro nullis haberi queant: tum imbecilla,
vt probabantur, ac propterea relinquunt in ar-
bore specioso nudatis. Repetita ratio, quam statim
præ se ferebat in fronte quaestions.

Τὰς φρούρας τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν. Adverbium hic
fructum designat, sicut & supra *ἀπορροῦσιν* καὶ *ἀπορροῦ-
σιν* ἐπισημαίνει τὸν ἄπορροῦσιν. Vbi est *ἀπορροῦσιν*, sicut
hic *ἀπορροῦσιν*. Vbi vides, sicut & alibi apud hunc
& apud omnes, quom tenere atque agresti animo
Thucydidem taxet Hahcarnasensis: quod aduer-
bia ponat ad nomen vices gerendas. *ἀπορροῦ-
σιν τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν*. Vitis cum sero floret, sero fructifi-
cat, sero maturat fructus. Cadunt igitur interea
frondes. Laxiuscula loquor, *ὅτι τὸ πρῶτον ἀπορροῦ-
σιν* ἢ *ἀπορροῦσιν*. Non enim dum floret *ἀπορροῦσιν*, sed
antequam floreat. Nota verbum *ἀπορροῦσιν*. Item
duo nomina peculiariter, *ἀπορροῦσιν*, pro folijs Ficuum
& *ἀπορροῦσιν*, pro folijs Vitis. Nota etiam breuita-
tem, *ἀπορροῦσιν*, sicut *ἀπορροῦσιν*. Etiam notabis aduer-
bium similitudinis *ἀπορροῦσιν*, non eodem modo. Hic
enim *ἀπορροῦσιν* ἢ *ἀπορροῦσιν* ἢ *ἀπορροῦσιν*. Refert enim
affectum Ficis ad affectum Vitis propter simili-
tudinem: vtrique enim eadum folia. At prior
loco vbi dicit, *ἀπορροῦσιν* ἢ *ἀπορροῦσιν* ἢ *ἀπορροῦσιν*: ad
quod refert? Nam iam de Vite hic & agit & a-
gebat. Dicendum, de Vite quidem agi, non ta-
men eodem modo. Ex *ἀπορροῦσιν* non referte *ἀπορροῦ-
σιν*, sed euentus similitudinem ab alia causa. In
quaestione solutione causa erat à vi naturæ quæ
à folijs ad fructum se conuertebat. Hic causa
est ab opera ferotina. Vtrobique euentus idem,
defectus aut lapsus foliorum. *Ἰχθυοειδῶν
ῥῆσιν*. Causam dicit quare de lapsis folijs remanent
fructus. Quia, inquit, firmiores. Quæ ratio?

ὅτι τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν. Propter pediculum siue peciolum.
Dplex autem causa est firmitatis: vna in robore
ipsius pediculi, quod est vel à crassitie vel à rigi-
ditate, vel à lentitudine propter neruos ac ma-
teriam viscidam: altera est in cohæsiōe. Ideo
dixit *καὶ τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν*. Tertia causa externa
est: idcirco minutius dixit *ὅτι ἀπορροῦσιν*: quasi dicat *καὶ
τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν*. Quisdam, inquit, frigore durati compacti-
que sunt. Causæ verò sunt omnino ab se inuicem
seuicæ. Pœct est enim peciolus robustus esse,
ac ramentum hæret robustè. Veluti si valentissi-
mus vir super ponte putrido se aut eliuo glacia-
ro. *Ἰσχυρῶν ῥῆσιν*. Si folia ficiora

A sunt, facilius hauritur à frigore quantum ha-
beat iucci. Causæ itaque, propterea quod hu-
mor glutinosus est partium terrestrium est in se-
cundo *ἀπορροῦσιν*. At fructus succum nequit e-
augere frigus, propter copiam. Denat igitur,
Ideo dicit: *Ἰσχυρῶν ῥῆσιν*. In fructibus hu-
mor superest multus violentie frigoris. Hæc
prima ratio, *ὅτι τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν*. Altera, *καὶ τὸ πρῶτον ἀπορροῦ-
σιν* *ἀπορροῦσιν*. Non iungitur τὸ *ἀπορροῦσιν* cum *ἀπορροῦ-
σιν*, diceret enim *ἀπορροῦσιν*, sed iungitur cum
ἰσχυρῶν. Alia loquor, *ὅτι τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν*. Subiecti præposi-
tionem *ὅτι τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν*. *Περὶ ἀπορροῦσιν*. Augerit Hi-
storiam alia Historia. Simili euentu abire frondes
Oleæ, deinde fructum prodire. Sanè rem
adducere non potuit similiorum: si prius abice-
rit frondes Oleæ postea verò fructus tulit. Ob-
serua loquendi modum, *ὅτι τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν*: in
secundo casu. Insuperioribus, *ἀπορροῦσιν* ἢ *ἀπορροῦσιν*, in
tertio: vt nos, dicit audentem esse. *Περὶ ἀπορροῦ-
σιν ῥῆσιν*. Ostendat fructus in permanendo pertina-
ciam. Non nisi maturus, inquit, cadit ante ad
tempus, nequaquam: idcirco *ἀπορροῦσιν* peritici
decidunt. Legunt enim ad olei maiorem com-
mendationem antequam penitus maturecant.
Verbum hoc etiam supra vidimus. Greci non
habent vocem qua nostram expriment peritiam,
à pertingendo, virgam longiorem *λεταμ* Valconis
vocat. *Μάλας ἰσχυρῶν ῥῆσιν ἀπορροῦσιν*.
Ex prelati voces superiores illas, *ἀπορροῦσιν* & *ἀπορροῦ-
σιν*.

B Lego *ἰσχυρῶν*, non *ἰσχυρῶν*, sicut & supra, & in
Historis.
Theodoros *ἀπορροῦσιν* ἢ *ἀπορροῦσιν*: si ex toto di-
xerit. Id est si neges omnino nulla tulisse folia.
ὅτι τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν, cum constrinxerit. Omi-
sit *ἀπορροῦσιν*, in quo sententia tamen est efficacia quæ-
dam. *ἀπορροῦσιν* ἢ *ἀπορροῦσιν*, ex soliditate peciolis.
Malè addidit soliditatem. Non enim ea sola causa
est, sed & crassitie & visciditas, & neruorum ri-
gor: quæ omnia esse possunt à bique soliditate.
Περὶ ἀπορροῦσιν, retinacule minus bene. Retina-
culum est substantia: *ἀπορροῦσιν*, relatio aut habi-
tus. Aliud est cohæsiō, aliud cohæsiō. *ἀπορροῦσιν*
est fructus ad arborem: retinaculum est arboris
ad fructum. Quæ si quis dixerit, à me morosius
exagitat sciatis hanc obiectionem esse calumnie
propriorem quam amadocisiones nostras. Ne-
que iniquiore animo interpretetur diligentiam,
quæ à se omnia, quoad fieri potest, exactè præsta-
ri debere contendit.

C Lego *ἰσχυρῶν*, non *ἰσχυρῶν*, sicut & supra, & in
Historis.
Theodoros *ἀπορροῦσιν* ἢ *ἀπορροῦσιν*: si ex toto di-
xerit. Id est si neges omnino nulla tulisse folia.
ὅτι τὸ πρῶτον ἀπορροῦσιν, cum constrinxerit. Omi-
sit *ἀπορροῦσιν*, in quo sententia tamen est efficacia quæ-
dam. *ἀπορροῦσιν* ἢ *ἀπορροῦσιν*, ex soliditate peciolis.
Malè addidit soliditatem. Non enim ea sola causa
est, sed & crassitie & visciditas, & neruorum ri-
gor: quæ omnia esse possunt à bique soliditate.
Περὶ ἀπορροῦσιν, retinacule minus bene. Retina-
culum est substantia: *ἀπορροῦσιν*, relatio aut habi-
tus. Aliud est cohæsiō, aliud cohæsiō. *ἀπορροῦσιν*
est fructus ad arborem: retinaculum est arboris
ad fructum. Quæ si quis dixerit, à me morosius
exagitat sciatis hanc obiectionem esse calumnie
propriorem quam amadocisiones nostras. Ne-
que iniquiore animo interpretetur diligentiam,
quæ à se omnia, quoad fieri potest, exactè præsta-
ri debere contendit.

CAPVT V.

Quis Capitis argumentum. Quid sit quædam gen-
erum naturæ. De arbore Histoy.

A T T A *ῥῆσιν* οὐ *ῥῆσιν* ἄλλων.
Qua suggereretur alia quæ vi-
derentur care naturæ leges, sicut
& hoc de quo verba faciebat: vt
cætera persequatur, interponit
verba *ῥῆσιν*. Hæc & alia eiusmodi causas

habere peculiare, non autem pro monstris accipienda: sicut ne ea quidem quæ sequuntur: quorum primum est, recita ligna & abiecta, repollève germinasse. Id quod erat contrarium superiori: ac propterea certo capite disjungendum: quemadmodum fecimus nos meliore consilio quam Theodorus. *Τὰ μὲν ἔξ ἀνω τῆ δὲ ἐκ ἀνω γένεσις.* Duae causæ naturales: internam vnam: ut quando dicit Sycomorum suaapte natura *ἐκασταύτου*. Ficum, *πυκνιάδου*. Alteram externam ab aere, veluti cum supra dicitur *μαλακῶν*, & dudum *ἐξ αἰθέρος*. Ab aere nanque sit *ἀερα*, Vinca vt serò floreat: aliquando ab arte, nempe quum serò putaretur: aut importunè ablaqueatur. *Ἐστὶ τὸ τὸ ἀνω γένεσις.* Hoc est huius Capitis argumentum, ad quod transit. Dicit *ἀνω γένεσις*, quia destituta sunt terræ sicut que principis manifestis: non enim humo insunt. *Καὶ δὲ τὸ τὸ ἀνω γένεσις.* Hoc quoque supra dixit. *Διὸ καὶ ἀνω γένεσις.* Non solum *ἀνω γένεσις*. Quasi suo naturali impetu succum forastrudentia. *Ἐξ ἑαυτοῦ*. Quasi recita viuunt nihilominus. Neque solum viuunt, sed germinandi quoque possunt facultate. Ideo addit *τὸ ἀνω γένεσις*, vt & sibi viuant & germinibus. Propterea dicit *ἐκ ἀνω γένεσις* quia *ἀνω γένεσις*. At monstrata omnia præter rationem. Natura enim est consulti res & ratio. Addit causam quam & in superioribus, cum ait: *Διὸ καὶ ἀνω γένεσις ἔξ ἀνω γένεσις*. Habent succum internum. Habent ergo materiam, & habent facultatem. At indensitate obseruantur duæ: vnum est succi copia. Denique enim, cuius partes plures in minore ambitu. Alterum est, multum facultatis ad continendum succum, simul ad resistendum aeris resolutioni. *Καὶ τὸ τὸ γένεσις.* Respondent illis hæc, *τὸ δὲ ἐκ ἀνω γένεσις*. Quom vci dicitur *ἔξ ἀνω γένεσις*, quare humorem potius requisiuit quam calorem? Non negat quod subiecit: sed humorem externum *τὸ δὲ ἐκ ἀνω γένεσις* postulat ad molliem, quæ multum iuuat (vt in primo dicebatur) eruptionem germinum. Et humor internus libentius infunditur foras ad extimum, cuius similis est. Ideo dicitur *ἔξ ἀνω γένεσις*: quia *ἐκ ἀνω γένεσις* illius subit ab aere in lignum mota. Propterea dicitur *ἀερα*, tanquam principium germinationis. Et dicitur *τὸ ἀνω γένεσις* & in quali quæ non putrefaciat: & in quanto quæ non obspiciat: sicut obspicit Alus ligna aqua, sub qua merisiant. Prohibet enim exitum propriæ humiditatis: itaque non putrescunt.

Ταυτὸ δὲ ἄνω γένεσις. Non vacat aduerbium. Nanque & illam propensionem designat *τὸ ἀνω γένεσις*: & operæ precium est vt expediant celeriter germinationem. Alioqui diuturniora vitæ principia non possent intrus absque radice conseruari: tanto minus generandi facultates. *Καὶ τὸ τὸ γένεσις, καὶ ἐκ ἀνω γένεσις*. Hoc consentit supra dictis quæ dicebat *τὸ ἀνω γένεσις* *ἐκ ἀνω γένεσις*. Ideo *τὸ ἀνω γένεσις*, recitæ. Atque (vt agricolorum verbo vtar) sicatissimo, statuta. Nam statumina dicuntur apud eos radice, pals, pedamenta. Igitur (si non

displicet) dices statumata. Theodorus legit *τὸ ἀνω γένεσις*, *τὸ ἀνω γένεσις*, male, si obruta sunt: non enim germinabunt. Si id capiat *ἀνω γένεσις*, recitæ. Ceterum non id significat. Infoditur Oleæ quoque ta lea non tota vt sit obruta, sed vt extet aliquid. *Καὶ ἐκ ἀνω γένεσις*. Respondet illis *ἐκ ἀνω γένεσις*. *Πάλιν ἐκ ἀνω γένεσις*. Vult dicere, si plantata sint, etiam multo post tempore germinare. Hoc videmus in Saluatico genere. Item in loco humido si sint. Quodd in alio si sint loco, illa quoque germinant nihilominus, modo dè recens de matrice recita sint. Proinde dicitur *τὸ ἀνω γένεσις*. *Καὶ τὸ τὸ γένεσις*. Adiungit aeris beneficium ex anni tempore. *ἄνω γένεσις*, quod præsertim est: vt ibum vitatum recepturi. Pluuarcho, Demostheni, alius: iumptum ab agricolis: quemadmodum dicimus *ἀνω γένεσις*, *τὸ ἀνω γένεσις*, *τὸ ἀνω γένεσις* quod est: sed sub aratro, nam paratum esse. *ἴσως* enim aratri pars, Latius dentale. *Τὸ τὸ γένεσις*. Consimiles horum naturas & Seilæ dicit esse. Quod quidē Scilla germinet etiam reposita. Quin & alia bulbacea & legumina. Id ad eò vt artus requiratur ad prohibendum ne germinent, quæ faciunt admirationis: quodd germinant. Est enim knetus inrus humor qui non recolatur, & vim habet retinendi caloris naturalis, à quo deinde *ἀνω γένεσις* effusio ille. Habet tamē natura hæc exempla longè efficaciora, sumpta est Semperrimus, quæ etiam sine radice tum viuunt dum, tum germinant frondes & flores, tum parient sibi similes in specie suboles. Subtilius autem dicitur, *τὸ τὸ γένεσις*, *τὸ τὸ γένεσις*, *τὸ τὸ γένεσις*, quam *τὸ τὸ γένεσις* *τὸ τὸ γένεσις*. Quia naturæ legibus apertis propior est Squillæ germination quàm ligni. Referenda igitur hæc ad illam. Nobiliss enim aut notius est si imper finis comparationis. Sanè est in Squilla (radix enim est) manifestata natura: in ligno naturæ proportio ad germinandum. *ἄνω γένεσις*. Altera Capitis pars. In superiore tractabat vniuocam germinationem: quippe ex Oleæ ligno frondes Oleæ: ut in hac æquiuocam, nempe ex ligno pilam. De hæc etiam in Histories, vbi scribit Ilihyiam appellatam, quasi distictis, parturitionem. Contingere verò Abiegns potissimum lignis. Rationem reddi: nequis perinde atque prodigium interpretetur. *ἄνω γένεσις* *τὸ τὸ γένεσις*. Mollis acris ac remisso. Metaphora à funium laxata contentione. *ἄνω γένεσις* *τὸ τὸ γένεσις*. Hoc respondet illi *ἔξ ἀνω γένεσις*, & illis *ἐκ ἀνω γένεσις*. Dux igitur causæ: vna interna patiens, materia: vna externa agens, tepor aeris. Tertiam addit huius comitem, existimam humiditatem, quæ illi interne foras à teporibus euocet occurrat, atque ita vna cum illa fit vt concreseat in tumorem, & cretæ quæ prægnatis arboris speciem. Ideo dicitur *τὸ τὸ γένεσις*, quæ respondet illi *ἐκ ἀνω γένεσις*. Et *τὸ τὸ γένεσις*, quæ respondet illi *τὸ τὸ γένεσις*. *Ἐκ ἀνω γένεσις*. Verbum scitissimum. Quoniam tumoris non est naturalis: ideo congelatum succum dicit. Nam sanè non est gelu compactum: siquidem ex aere molli

τὸ τὸ γένεσις. Quia naturæ legibus apertis propior est Squillæ germination quàm ligni. Referenda igitur hæc ad illam. Nobiliss enim aut notius est si imper finis comparationis. Sanè est in Squilla (radix enim est) manifestata natura: in ligno naturæ proportio ad germinandum. *ἄνω γένεσις*. Altera Capitis pars. In superiore tractabat vniuocam germinationem: quippe ex Oleæ ligno frondes Oleæ: ut in hac æquiuocam, nempe ex ligno pilam. De hæc etiam in Histories, vbi scribit Ilihyiam appellatam, quasi distictis, parturitionem. Contingere verò Abiegns potissimum lignis. Rationem reddi: nequis perinde atque prodigium interpretetur. *ἄνω γένεσις* *τὸ τὸ γένεσις*. Mollis acris ac remisso. Metaphora à funium laxata contentione. *ἄνω γένεσις* *τὸ τὸ γένεσις*. Hoc respondet illi *ἔξ ἀνω γένεσις*, & illis *ἐκ ἀνω γένεσις*. Dux igitur causæ: vna interna patiens, materia: vna externa agens, tepor aeris. Tertiam addit huius comitem, existimam humiditatem, quæ illi interne foras à teporibus euocet occurrat, atque ita vna cum illa fit vt concreseat in tumorem, & cretæ quæ prægnatis arboris speciem. Ideo dicitur *τὸ τὸ γένεσις*, quæ respondet illi *ἐκ ἀνω γένεσις*. Et *τὸ τὸ γένεσις*, quæ respondet illi *τὸ τὸ γένεσις*. *Ἐκ ἀνω γένεσις*. Verbum scitissimum. Quoniam tumoris non est naturalis: ideo congelatum succum dicit. Nam sanè non est gelu compactum: siquidem ex aere molli

τὸ τὸ γένεσις. Quia naturæ legibus apertis propior est Squillæ germination quàm ligni. Referenda igitur hæc ad illam. Nobiliss enim aut notius est si imper finis comparationis. Sanè est in Squilla (radix enim est) manifestata natura: in ligno naturæ proportio ad germinandum. *ἄνω γένεσις*. Altera Capitis pars. In superiore tractabat vniuocam germinationem: quippe ex Oleæ ligno frondes Oleæ: ut in hac æquiuocam, nempe ex ligno pilam. De hæc etiam in Histories, vbi scribit Ilihyiam appellatam, quasi distictis, parturitionem. Contingere verò Abiegns potissimum lignis. Rationem reddi: nequis perinde atque prodigium interpretetur. *ἄνω γένεσις* *τὸ τὸ γένεσις*. Mollis acris ac remisso. Metaphora à funium laxata contentione. *ἄνω γένεσις* *τὸ τὸ γένεσις*. Hoc respondet illi *ἔξ ἀνω γένεσις*, & illis *ἐκ ἀνω γένεσις*. Dux igitur causæ: vna interna patiens, materia: vna externa agens, tepor aeris. Tertiam addit huius comitem, existimam humiditatem, quæ illi interne foras à teporibus euocet occurrat, atque ita vna cum illa fit vt concreseat in tumorem, & cretæ quæ prægnatis arboris speciem. Ideo dicitur *τὸ τὸ γένεσις*, quæ respondet illi *ἐκ ἀνω γένεσις*. Et *τὸ τὸ γένεσις*, quæ respondet illi *τὸ τὸ γένεσις*. *Ἐκ ἀνω γένεσις*. Verbum scitissimum. Quoniam tumoris non est naturalis: ideo congelatum succum dicit. Nam sanè non est gelu compactum: siquidem ex aere molli

τὸ τὸ γένεσις. Quia naturæ legibus apertis propior est Squillæ germination quàm ligni. Referenda igitur hæc ad illam. Nobiliss enim aut notius est si imper finis comparationis. Sanè est in Squilla (radix enim est) manifestata natura: in ligno naturæ proportio ad germinandum. *ἄνω γένεσις*. Altera Capitis pars. In superiore tractabat vniuocam germinationem: quippe ex Oleæ ligno frondes Oleæ: ut in hac æquiuocam, nempe ex ligno pilam. De hæc etiam in Histories, vbi scribit Ilihyiam appellatam, quasi distictis, parturitionem. Contingere verò Abiegns potissimum lignis. Rationem reddi: nequis perinde atque prodigium interpretetur. *ἄνω γένεσις* *τὸ τὸ γένεσις*. Mollis acris ac remisso. Metaphora à funium laxata contentione. *ἄνω γένεσις* *τὸ τὸ γένεσις*. Hoc respondet illi *ἔξ ἀνω γένεσις*, & illis *ἐκ ἀνω γένεσις*. Dux igitur causæ: vna interna patiens, materia: vna externa agens, tepor aeris. Tertiam addit huius comitem, existimam humiditatem, quæ illi interne foras à teporibus euocet occurrat, atque ita vna cum illa fit vt concreseat in tumorem, & cretæ quæ prægnatis arboris speciem. Ideo dicitur *τὸ τὸ γένεσις*, quæ respondet illi *ἐκ ἀνω γένεσις*. Et *τὸ τὸ γένεσις*, quæ respondet illi *τὸ τὸ γένεσις*. *Ἐκ ἀνω γένεσις*. Verbum scitissimum. Quoniam tumoris non est naturalis: ideo congelatum succum dicit. Nam sanè non est gelu compactum: siquidem ex aere molli

molliamollitiam autem à tepore. Itaque mox etiam, *καὶ τὸ αἴμα ἐπιπέσει*. Vt ex his non sit *καὶ αἴμα*. Adde, quòd palla illa nò dissoluitur à calore. Quin etiam sulis vi durecit porro magis. *καὶ ἐπιπέσει*. Stimilis, inquit, in status ligneis eùm tulant ratio: quotes adblanditur eis Austriua tempestas tepore suo suãque humiditate. Haud tamen omnia: sed quibus modo tenuis succus inest. Dat exempla Cedrus, Cupressus, Oleæ et ceteris enim sic habent statum: quòd minus sit ea materies obnoxia corruptioni.

τὸ ξηρὸν, statum, à stringendo & potiendo, ξηρὸν: vnde & delubra dicit Scriuus appellata: quia delubrentur. Quin etiam è crassioribus animaduertimus, vt Populo & Salice. Quamquam Populus tenje quid habet in crasso: vnde lentor & odor. At Salix omnino recte am coninet aquam. Hæc ita Philothophus. Cùm tamen è marmorea temporum signa, & ænea vide rimus appendentibus guttis iudantium præbere speciem: & ea ligna vetustate succum omnem omiserint cum qui intus fuerat: equidem arbitror aerem tepidum illis adherescentem, natum superficiè frigus aliquod, eogit quasi in lachrymas. Nam illorum oculi stales quiddam stillas, pro lachrymis, me puero, quondam receptum, atque intet ostenta vulgò relatum fuit.

Lego *τὸ αἴμα ἐπιπέσει* àspiratè: perpetua penè insectia librariorum: vbi non antecessit consons quæ potuerit aspirari, vt *αἴμα ἐπιπέσει*, *αἴμα ἐπιπέσει* tunc enim admoniti ab aspirata consonante legem sentiarum reciprocationis. Ex his non est *αἴμα*. Lego *αἴμα ἐπιπέσει*, non *αἴμα ἐπιπέσει*. Et *αἴμα ἐπιπέσει* non autem *αἴμα*. Verbum apud Ptoleem in Problematis.

Theodorus *καὶ αἴμα ἐπιπέσει* pronã ad germen fundendum. Propensã ad germinationem. Nouè nimis dicerentur germinatio, vt inordacia, viuacia. Tò *αἴμα ἐπιπέσει*, humiditas. Omnis sit, internat: vocem aliquam necessariam. *τὸ αἴμα ἐπιπέσει*, quæ suspensã germen conuictur. Etiam non suspensã, sed in ipsa tabulatis. Quare malè tuo à bitrau circumscripte sententiæ libertatem. *αἴμα ἐπιπέσει*, aere blandito. Imò Theodoro e blandiente atque læsciente, remisso, modificato.

*Σφαῖρα ὄρε, rotundum. Etiam circulus est rotundus: non est *σφαῖρα ὄρε*. Globus Latinè, & *πῦρ, σφαῖρα*. *Ἐστὶν ὄρε ὄρε*, in quibus aliquid pinguedinis est. Non bona fide. Aliud *αἴμα ἐπιπέσει* aliud tenet. *Σφαῖρα*, prodigia. Non omne *σφαῖρα* prodigium est: si quis Latinis purè loquatur. Prodigium est *σφαῖρα* in terra significans: quod à respicere prudentia disciplinæ que expiatur. Dicitur quòd porro agatur, id est auerteretur. Vt, exempli gratia, si ancilla mea bicipitem pariat fetum, portendit enim duos heros in mea familia. At non fuit prodigium quod Tarquinio regnum designauit. Ostentum igitur est *σφαῖρα*, genus ad vtriusque. *Τετρα ὄρε, prodigia: vnde & tetor noster. Monstrum quoque à mouendo tantum, sicuti *σφαῖρα* à designando. Vnde & lunonis cognomen.**

A

C A P V T VI.

causis capitibus argumentum. Natura eorum effertur à plantis etiamque plantis. A eorum formis nominibus, delata formis animalibus. Et non à quædam præterea.

Σφαῖρα ὄρε ὄρε. Alium prolequitur eucantum, hæud tamen ablimale iuperioribus. Enascitur aliquod ex aliquo præter mortè & peculiaritè forma. Similis hæc Historia prioris: quatenus nascitur viuens in viuente. Alia distèrta, quando nascitur alienum ex arborè nò congenerè, vclut in Platano Quercus. Dux hæc cauz ite, nempè aut à putredine, vt in Lauro & muicis. Hæc natura simplex. Aut concurrunt casu, veluti si ex arborè vicina deciderit in cauum, aut in riam semem quem admodum si iubeat ex Platano inuenerat à vento Lauri bacca. Sanè in sinum Salicis delata fuit à piscâ luglans. Est nobis in suburbano Salicetum sub Vincis continentis muro scriptis, ac proinde infrequentis. Quamobrem futtuas Glandes vt in ca condant loca, gracculis ac picis facitè persudat, et à solitudine. Itaque tot Quercus è Salicibus exortas videmus, quot ibi Salices quæ citè fuerant, putruerant. *ὄρε ὄρε ὄρε*. Cùm dicit esse alia, facit monet hinc alius Capitis initium esse faciendum *σφαῖρα ὄρε*, quoad rem. *σφαῖρα ὄρε*, quatenus est in opinione hominum. *τὸ αἴμα ἐπιπέσει*. Ostendit esse aliquam ratione similia, ac propterea in horum classe statuenda.

C

Ἐστὶν ὄρε ὄρε. Non est alia pars diuisionis, sed explanatio in summa quid sit illud *τὸ αἴμα*: aut innatè quidam in quibusdam. Ideo dixit *αἴμα ἐπιπέσει*, nequis id Lauro tantum euentis putet. Simpliciter quasi dicitur in summa. *Ἐστὶν ὄρε ὄρε ὄρε*. Dux cauzs quasi complicatas statuunt. *Σφαῖρα ὄρε ὄρε* in principio manifestum: puta, si non est innatè à boris in illam materiam arborè delapsum semen: suspensandum est si subsecutè putredinem quampiam, aut omnino aliquam alterationem. Sub vnius cauz ambitu conuonant à tentis principii nomine duo hæc, quæ tamen inter se longè sunt diuersissima. Nã putredo secum defert alienam materiam alteratio materiam inuenitè parat nouis qualitatibus ad arboris futuræ formam. Idcirco addit *αἴμα ἐπιπέσει* τὸ ὄρε ὄρε ὄρε. Permultum enim distat à Platano Lauro, vt multis opus habeat alterationibus. Quo in loco vides nostram de Viseo sententiã hæc fulciri sententiã. Sola nanque alteratione produci posse plantas in plantis, ex iustissimis plantæ eõmuni bus: principijs, quæ symbola vocat sapientes. Sic in Lentiscis atque aliorum folliculis culceis innatè dicebamus alibi, non ex putredine, sed ex principijs quibusdã alteratis, vt hæc ait *καὶ αἴμα ἐπιπέσει*. Sic è Thymbra Epithymum sine semine, sine putredine. Itaque ait. *ὄρε ὄρε ὄρε*. Non ab re. Nascitur enim pulex inter canis pilos ex humore succido. At pediculus in homine sanus, atque è cute erumpens, vbi nulla putrefactio, sed è rore purissimo qui mēbro supererat. Neque est maior ratio, vt præcia sit

A. ii.

putredo huiusmodi generationis, quasi principium quoddam, quàm in terra unde nascitur herba sine semine. Nam quæmadmodum non est necesse putrefieri icimen, ut ex eo planta generetur: ita neque seminis proportio, quæ est in principis terræ. Sic & Apuas è maris ipuma nihilo magis habere putredinem pro parente, quàm sal habet ipsum mare. Non enim in spuma salia putredo est. Sed admixta pluvia, multoque acre in ipuma concipro, eali vis sese induit atque fecundat interna. Propterea tum obiculisimis, tum apud profanum vulgus maxime impiis ambagibus proferebatur Trimegistus, esse deum marem simul ac formam. Hæc præclara: sed obturbat Philotophus deincepsat enim. *Και ἔσφυον.* Tum concipiat arbor semine receptoed ita demum sicutus habeat terræum putre quiddam. Quasi verò terram, cui mandantur semina, necesse sit, si concipiat, putrefieri. Nihil infelicius hoc iudicio. Nam quædam dum alienissimaram fureuli in alienigenam impecti coalescunt, atque tum dant, tum accipiunt mutuas naturæ leges ad fixuram sine putrefactione: sic omnino fit & hie. *Ἀλλ' ἂν τοῦ τριπόδου.* Colatio communis naturæ in his & in Visco. scilicet semine delato. Nos tamen ostendebamus, ibi semen invidere non posse: quia cortex sit lævisim⁹, quia vento ramus agitatus: quia hybernis imbris eluatur. Et ibi nihil terrei, nulla rima, ut ad muicam & polypodium, nulla radix. Cortex firmissimus. Vno vici & arboris ad eò vna, ut ramo nulli vlla firmiter. Quare arboris cornuum proportionem suo loco dicebamus. Et hie cū ait per disuentionem, *ἢ ἀλλοίωσιν,* scorum fieri à putrefactione, dedit nobis arma quibus aduersus ipsum tueremur veritatem. *Ἡ οἱ δὲ ἀλλοίωσι.* Alia historia longe admirabilior: nempe in æreo tempo de platano. *Ὁ τοῦ πλατάνου τριπόδου ἢ τριπόδου.* Voluit in tripode terræ non nihil extitisse, in quam fuerit delatum semen. Sic ex ara Palmae. Sed hoc mirum minus: illa in ara si frequens non fuit sacrificium. Sanguis enim hostiarum erasior & pinguior: & cinis materiam suppedatate quinæque abest foris à reliquiis caloris. Quod si non duo vacavit à sacrificio: non potest. Non enim paruo eget tempore ad efformationem. Pii viri qui non negant hæmonas, & eorum responsa meminerunt ex Historiis, vasistque fallacius ad irretiendos animos hominum falsâ religione, dicent, aliunde illam in aram illamque in tripodem transfatas arboreis, quasi plantaria. *ὁ δὲ ἀλλοίωσι.* Sanè maius est inter Platanum ac Tripodem naturæ intervallum, quàm Laurus & Platani. Suprà igitur *πλὸ ἀλλοίωσι.* ita hie *ὁ δὲ ἀλλοίωσι διείρηται.* *Τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι.* Vides breuitatem nempe τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι. *Ἐπιτομή οἱ δὲ ἀλλοίωσι.* Demonstrat non posse sine terreo fundo scemari adolescere, plantarum ex templo quæ in muris conuertuntur, sic è commissuris lateris cæmentorumque videmus exire Parietariam, vbi sordim quippiam sit coagelatam. Ideo in parietinis crebrior, quia pu tres magis. Idem intellige de lura, & leone, & vio

lis, & caprifico, lichene, vneris vmbilico, aliis. *Διὰ τὴν ἀλλοίωσι:* quia ex luteis parietibus, & canceis atque integerrimis, & fubibus merone factis, non est mirū: terra nanque ibi manifestat quibus Lolium murinum frequētissimum. *ἄλλοιωσι,* vox vltimissima huic Aurori ad collettum humorem delectandum, ob materiam generationis: *ἰσχυρῶς,* ad humorem aduentitium, ob materiam alimenti. *Ἀλλοίωσι ἢ ἀλλοίωσι.* Ecce quæmadmodum adhuc iactatur incertus iudicis: quasi fateri coactus etiam sine semine, sine putrefactione gigni. Distinguit enim manifestè hie τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι, quasi casum diuersura à principis naturalibus cognitis nobis atque acceptis: & ab eo quod per putrefactionem constituitur, cūm dicit *ἄλλοιωσι τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι.* De Lauro quæ sequuntur, plana omnia.

Λεγο ἀλλοίωσι, non ἀλλοίωσι. Et τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι, non ἔσφυον. Theodoros à *δὲ ἀλλοίωσι:* quanquam est longior: imò longius.

CAPUT VII.

Ἐπιτομή Capiti septuaginta. Ἀλλοίωσι ἀλλοίωσι, ἢ ἀλλοίωσι, ἢ ἀλλοίωσι, ἢ ἀλλοίωσι.

HABILOET simul cum hoc Capite totam hæc *ἢ ἀλλοίωσι* tractationem.

Quæ casu quorsam collapsa fuerit arbor, qua naturæ machina de integro reuigat ac restituitur. Nanque hoc & Platano & Salici contingit, scriptis etiam in Historiis. At impulsam venti vi corrusse: contrario vento sublatam. Admodum peripicua delectat nos oratione, quæ non indiget interpretis opera. *Ἐπιτομή.* E suo loco, non ex alto: in. Sentissimè disputat super hæc præpositione Cæcero, in oratione pro. *Τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι.* Ut eximat miraculi suspitionem. Nam si abique tempestate auulla est, et, ad verò pro miraculo haberetur. *Και τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι.* Communis euentus vtrique casus. Nunc narrat differentias. Nam è Salice nihil fuit amputatum, nisi quantum ramorum præfractum fuerat in ea prolapsione. At Platani brachia recia omnia: & quod minus est, etiam nonnihil è trunco dèrrunt scuribus. Hoc est *ἐπιτομή* τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι, τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι, præterea insuper. Alibi *πλὸ ἀλλοίωσι* πλοοισι. Nota lo quationem designantem portionem. *ἢ ἀλλοίωσι*, non totum. Sic τὸ οἱ δὲ ἀλλοίωσι ἀλλοίωσι. Et tamè duos quattos casus huic verbo attribuit. Autem, *ἀλλοίωσι* *ἢ ἀλλοίωσι* *ἢ ἀλλοίωσι.* Perpendit iudicio restitutionis causis. Nā Platano quòd fuisent ablati rami, doecet faciliorem fuisse reuigendi potestatem, quia pondere leuata sit: Salici, quia non fuerint abscissi rami ab eis prohibitari, ne penitus prostereretur: quin etiam eorum nixu ad sese tollendum iterum, adistam: postremò eoidem maiore vim venti concussit, ut quasi velo impelleretur ad pristinam constitutionem. Atque hæc quidem super erectione. Addamus aliquod more nostrum. Ecce vtraque iam creta est: vtra verò commodioribus fruetur principis ad reliquum vite

pro-

prorogandum? An oberit Platano mutilatio: Salicem iuuabit integritas? Non. Quæ arbores agricolarum opera transferunturque præcedis braciis, si adultæ iam fuerint, pangere cauto est. Conservatur enim minore ambitu commodius calor naturalis.

Νίπας ἀνταλλοθῆναι τὴν ἄνοιαν, significat occultum quod: unde etiam ἀνταλλοθῆναι, quæ cum opinione sæpe coniungitur à Philoſopho.

Αἰτίαι πολλὰ καὶ ἄλλοις. Quis tum poſtea? Quia enim eius pondere in contrarium laborata eſt, tum de procumbet penitus, tum vt ἄνταλλοθῆναι reſtitueretur. *Διὰ τὴν ἐπιπέδωσιν.* Quasi in velum flatus incubuerit.

Ἐπιπέδωσιν. Adepta eſt pars quæ iacebat, impetum venti atque elibrationem. Cumque eſſet corpus continuum: ſicut ad runam traxit imam partem ventis: ſic poſtea verticem traxit ima pars ad erectionem. *Ἐπιπέδωσιν.* Neutrum eſt ſicilicet τὸ μίρον. *Διὰ τὴν ἀνταλλοθῆναι.* Lemtas profuit ex amputatione. *Αἰτὶα δὲ τὸ πῶτε.* Excusat ſc. Non enim pertinent ad eam naturam quæ eſt in plantis internum principium vel ad vitam vel ad functiones. Sunt ianè fortuita, cauſæque peregrinas habent. Quare ad alia tranſeundum.

Λεγομένη αἰτία ἀντιμα τὴν ἄνοιαν. Omnino de eſt verbum maxime neceſſarium. Et *ἡ φύσις τοῦ ἴσθου, ἡ ἀντιμα τὸ πῶτε ἀνταλλοθῆναι.* ſic enim in Hiſtoriis. Et *ἡ φύσις.* Aliquid abſciſſum ſecurim non autem *ἡ φύσις.* Quianquam hæc lectio non eſt aſpernanda: perinde ac ſi dicatur, quæ inſuper.

Theodorus *τὴν ἀντιμα τὴν ἄνοιαν.* Reſtibilis ſpontè facta eſt. Feſtuum ianè audaciam. Reſtituta eſt. Factum item vt ſtaret. Omnino Latine reſtituta eſt. *Παρομοιωθῆναι ἐπιπέδωσιν.* Videtur legiſſe *ἀνταλλοθῆναι.* Non tamen verum eſt, circumdolatum: ſed amputatam. Dolare aliud eſt quàm ſecare: auferitur enim dolando cortex, atque etiam de corpore ipſo, quantum eſt inutile ad opus quod paratur. Itaque interdum quadrantur, aliàs rotundantur, nonnunquam alia quocumque imponitur forma ex ablatione. *Ἐπιπέδωσιν τὴν ἀντιμα.* Theodorus rectè legit *ἀνταλλοθῆναι.* Cauſam, inquit, eſſe putarunt. Si in ſingulari legatur: non eſt ſenſus, *τὴν ἀντιμα τὴν ἀντιμα τὴν ἀντιμα.* Acceperunt cauſam à vento reſurgendi. *Καὶ οὕτως.* promouerit. Hic oblitus fuit principiorum Latinitatis. Promouere, eſt proſum mouere quod iam motum eſt, atque in eam quidem partem in quam motum eſt. At ventus ille à *ἀνταλλοθῆναι, ἀλλὰ ἀνταλλοθῆναι.* reſtuit. *Ἐπιπέδωσιν τὴν ἀντιμα τὴν ἀντιμα.*

Theodorus attribuit totum opus attractionis vento: & omiſit eam (quam dicebamus) librationem. Hæc enim eſt *τὴν ἀντιμα*, vt in trutinâ. Aſignat autem huic effectum cauſæ portionem trunci, propter onus terræ quam traxerat, & qua etiam tum premebatur. *Ἐπιπέδωσιν.* per mota pariter eſt. imò dimota. Neque pariter: non enim ſimul ſed ſimiliter. *Ἐπιπέδωσιν τὴν ἀντιμα τὴν ἀντιμα.* terræ quæ euulſum non minus habebat. Videtur feciſſe Euulſum, ſubſtantiæ.

A Quid ad ſententiæ fidem faciunt illa duo Non minus, equidem ignoro.

CAPVT VIII.

Ἄλλοις Capiti argumentum. Quomodo ſit τὴν φύσιν ἀντιμα τὴν ἀντιμα. Quomodo ſit τὴν φύσιν ἀντιμα τὴν ἀντιμα. Quomodo ſit τὴν φύσιν ἀντιμα τὴν ἀντιμα. De arborum neceſſitudine.

BOTANOMENA. Hætenus eam tractauit partem, quæ docet eorum cauſas quæ præter naturæ leges videntur in plantis euenire: id quod primo loco propoſitum fuerat. Nunc ea proiequitur quæ *ἀντιμα* ex arte ducebantur. Et eſt altera libri pars. Arabes Philothophorum ſubtiliſſima tua m-numenta partiuntur in libros pro materiarum ſummis ſiſtibus: libros digerunt in portiones, quas tractatus vocant: quibus multa diuerſa quodammodo alio modo ſimilia continentur. Propter eam aſſinitatem vno ambitu concludunt: propter diuerſitatem diducunt in particulas minutiores, quæ Capita dicuntur. Græci veteres omnes conſuſi, quali venantes, non tanquam perſecti venatione, veſtigant quod docere inſtituunt: non oſtendunt inueſtigata. Etiam ipſa natura ſua diſtincta Capita ſæpe conturbant, aliqua diſtracta ſimul ſtudunt. Quemadmodum & coningit aliquando diuino Præceptorum, & hæc Autor non ſeniel alibi committit, nec minus ſequenti faciet Capite, vt videbimus. Hoc interea

C Capite declarat exemplum quod in initio libri propoſuerat, de Vua agigarta, quaſi dicas illigna. Lignum enim vocat Pinus vinaceum. Item de Viuarum diuerſis in eadem Vite coloribus: ſicuti de variis in eadem malo Punica pomorum ſpeciebus. Cauſam quàm explicauit, & artis modum, oſtendit fundatam eſſe in naturæ principis: idque reperta hiſtoria *τὴν ἀντιμα τὴν ἀντιμα.*

Ἐπιπέδωσιν τὴν ἀντιμα. Conſequens ſuperiora. Quia ſecundo loco propoſitum fuerat de iis quæ *ἀντιμα* dicuntur ab arte proficiſci. Vbi animaduertendum, hæc *τὴν ἀντιμα* eſſe, ſicut apud Præceptorum in prima ſectiōne *ἡ ἀντιμα.* Ibi enim exceſſum intelligit, quancumque aberrationem atque egreſſionem à medio: ita vt etiam pro deſectū capiatu exceſſus neceſſariū. Ita hoc loci: quom aliàs *τὴν ἀντιμα* ſignificet abundans atque ſuperfluum: hoc exemplo *τὴν ἀντιμα*, denotat deſectum. Vt *ἀντιμα* non ſit exuberans in partibus, ſed in ordine naturæ. Exit enim communis eius leges tranſlatiſſas. *Ἐπιπέδωσιν.* Sande ſunt in iſtis manifeſtiores: quia videmus ipſas cauſas, quaſi nō ſimiliter miniſtri ſumus. Quamobrè certisimè conheri queunt demonſtrationes. In quibus nihil aliud quærendū ſuperſt quàm modus eohæſionis cauſæ cū effectū. At in naturalibus non ſoldem aſſiſtens hæc claret nos ſepe, verum etiam ignorat ipsa cauſa. *Ἐπιπέδωσιν τὴν ἀντιμα.*

Κ *αδρυ*. Mirum sane, si medulla eor est. Et mirum, si à laxiore parte, qualis medulla est, densissima pars, eiusmodi lignum. Et mirum, quando in ipsa infusioibus si levis sit medulla, totam operam frustra esse, quod vulgò pro certo habetur, verum est. Quanto magis si tota eximatur. Id quod eum à nobis curatum fuit, non solum operam, sed etiam Vitam ipsam perdidimus. Acutè quest aliquis afferre pro simili affectu nervi naturam. Is enim si totus incidatur, non conuelliur; aliqua ex parte lætus, conuelliur. Verùm haud similis ratio est. Nun enim motum habet medulla quo se retrahat ad principia sua, si malè affecta sit. *Οπρωσπιζωσπις*. Rationem dicitur artis, qua fit vt eadem Vitis candidas ferat & nigras Viuas, vtitur verboparum eodem modo. *εουδλωσπι*. Quoties palmis dimidium contundenit. Nos trates agricolæ notam ex confusione dicunt afferri. Cædi volunt ac radi, læuatòque vulnere, æquata coniungit labra labris. Participium verò *σπιζωσπις*, quid hic agat, eundem ignoro. Voluit dicere *σπιζωσπις*. Duo sarmata diuersi coloris Viuas ferentia contundunt ab latere, deinde coniungunt qua parte hiant, quæque communicari succus potest. Mihi videtur aperiri ferro longè commodiùs licere. *Πλωσπις*. Haud totum sarmamentum contundunt, sed integram relinquunt inferioriorem partem: qua scilicet subire succus possit.

Σωμωσπις. Ab Autore aut à Librario repositendum verbum *ζωσπις*. Cæterùm quia *σπιζωσπις* generis est masculini, neque respondet generi neutro *σπιζωσπις*, mendum ex ista modum substituerimque verbum *σπιζωσπις*. Deinde subdit vnioma periculosissimum, *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*. Quis enim mentis compos audeat animum traducere cum tali commentu pro omnia viuientia? Nam neque animal eum animali, neque animal eum planta, neque cum planta planta omnis. Neque si addideris quæ sequuntur verba pro anti-pharmacopæia *σπιζωσπις*. Nam quod ait *σπιζωσπις*, concludit etiam diuersa genera. Si potissimum congeneres naturæ, ergo etiam alienigenæ. Omnino hęc tres Philosophiæ affectu desiderantur, diligentia, simplicitas, veritas. *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*. Ecce iterum sub genere masculino.

Tamen dixit *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*, transmittit, transiit uel aliis absolutè, et transmeat. *Μη σπιζωσπις*, non promissuè. Id est scorsum, in suo quiesque racemo. At quod dicebat, *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*, ut ait, *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*. Omnino hęc hæret causa, nec procedit. Nam si nigra Vitis ad nigros trahet succum in eundem racemum quando quòve modo scorsum trahet alium? *Οσπιζωσπις*. Puleherrima parabola sicuti Melas & Cephalus, quorum aquæ tametsi concurrentes, tamen suum utraque colorem seruat. Sic Hypanis & Borysthenes. si alterius transfusitum, alterius species tenuitatem. *Εσπιζωσπις*. Quemadmodum supra dicebat, *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*: ita hęc *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*. Neque miscetur vbi concurrerint, hoc est *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*. Scilicet in al-

A ueo non confunduntur, quem ita communem habent, vt & iuncti procedant, & distincti suum uterque ius tueatur. Id significat *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* que secundum alterum. *Τωσπις* *Ν*. Tertia historia Punicarum, que huic similis est atque eam eadem. Similis ob eam diuersitatem quando varios item fructus Punica fert: eadem (quoniam neque confunduntur succi) & suo quiesque ductu sese expedit. *Ρωσπις* *σπιζωσπις*. Nescio quare specie posita genus subdistinxerit, nisi & Punicarum & aliarum Malorum naturam agnouerit communem. Ideo dixit in summo genere, *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*, quasi sit *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*. *Τσπιζωσπις*. Suprà dicebat *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*. Malleo castigant vitigarum diuitians, vt hiatibus læzati corticis admittatur succus ad vniorem. *Σχιζωσπις* *Ν*.

B Historia dilatata maiores arbores, neque putet in Punica sola fieri. Tamen eum Malorum fecerit mentionem, maiorum quoque genera complexum fuisse necesse est. Addit autem euentus facilitatem cognosci magis in agrifessibus, vt in Ficus. Non adiunxit rationem. Apponenda est à nobis ex superiorum librorum fundamenta. Sunt enim agrestes robustiores & in solo idoneo, non ab arte fortuito, sed naturæ principis conuenientibus destinato. *Πρωσπις* *σπιζωσπις*. Pocius *σπιζωσπις* aut *σπιζωσπις*: nisi dictum velis *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*. *Κασιζωσπις*. Sanè hęc ea tradit que persequantur artes: quod vt ostendat, in naturæ fundamentis esse constructurum, apponit earum arborum historiam, que simul in iæ societatis occultu viuunt necessitudine, ita vt si altera tollatur, altera pereat. Hoc & supra dixit. Ed verò tenditi posse, quorum applicantur succi, in vnam coalescere arborem, longè quidem minore negotio quàm si distent. At distantes vna quodammodo arbor sunt. Quæ tametsi & specie distant & loco, atque earum vtraque etiam nocent, vt Edera: tamen adèd fit vtriusque naturæ communis natura vna, vt alterius interitus alteri afferat interitum. Ad efficaciam probationis pertinent illa, non esse *σπιζωσπις*, sed *σπιζωσπις*: neque *σπιζωσπις*, sed *σπιζωσπις* tantum. Ideo minus placet quod dicebat, *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* enim sunt *σπιζωσπις* *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*.

C Si semel admittant mutuos complexus. Hoc ideo dixit, quia vult esse *σπιζωσπις*, id est *σπιζωσπις*. Nam quedam non admittuntur, vt hospites: sed inuadunt, vt tyranni: quales Edera. Itaque subtilis Grammatici. Aiuunt enim lupum *σπιζωσπις*, at non *σπιζωσπις* *σπιζωσπις*. Amat ita Quercum Edera: cæterùm eius eommoda non curat, sed sua. Illæ verò alie tum amant, tum amantur vicissim. *σπιζωσπις*, circumadnata. *επιζωσπις*: non solum *σπιζωσπις*, quia sese suis radiibus in arborem induit Edera. Sese infusaantia. *Νωσπις* *σπιζωσπις*. Sanè dispar societas, quoties alter alterius pinguescit succo. *Πωσπις* *σπιζωσπις* Epilogus in quo familiarissimo exemplo infusiois demonstrat quoniam causarum profeffus est quoties pluribus æ diuersis furculis arbor eadem oneratur.

de-

desideramus subiectionem resolutionem. Quippe ab imo utraque arbor tam Vitis quam Punicæ integra est: ad medium inde coadit. Inde utriusque pars iterum abdestit ab altera: & sibi facit. Quid mirum, si cum quæque succum trahere: quando furculus infusus etiam alium trahens succum nihilocius transmutat in suum? Ratio est in principis vitalibus quæ insunt in anima. At anima tota est in qualibet parte: quod & in fine capitis sequentis declarabatur aduersus Hippocratem pro Aristotele. Quod si coniunctis illis ieta palmittibus, iuperi simonem illam factam recedatur: vnus tantum modi fructum feret ea quæ superstes erit pars: ac suum quidem. Quo ex loco videmus, radices non esse principium speciei ad formam, sed indiuidua ad vitam, ob alimentum manifestum. Ideo non satisfaciunt quæ sequuntur. *Αρχαι δὲ πομπία φέρει πλείους ἀπὸ μιᾶς ἰστίαι.* Qui multis inseruit furculus vnam arborem, multa fecit principia, multaque naturas ab vna substantia. hoc autem verum non est. obturbat enim præpositio illa, ἀπὸ. nempe non ab vna substantia sed à multis in vna. illud ciuidem notat quoque est. *Καὶ οὗτοι δὲ ἔργον ἀλλήλων μεταίτια τῶ ἐνός.* Qui duas Punicas in vno coniunxit, fecere plures ex principis vnâ substantiam in natura. Nihil enim magis vna sit substantiam ex pluribus, ex duabus coactis inter se Punicis, quam in duobus coactis cum matrice furculis. Oratio Philosophi totū da & subtilis sed propius perpendenti nō latifacit.

Lego *ἅλω ἐν ἑνὸν μέγεθος*, delecto articulo *τιῶν*. Et *συμπίπτει*, non *σύνισθαι*. Et *οὗτοι τὸ αὐτὸ μέγεθος*, figurate, non *αὐτῶν*. Et *καὶ ἐν ἑνὸν*, non *ἰσὶ δὲ*. Et *ἐν ἑνὸν* ἀφ' ἑαυτῶν, non *ἐν ἑνὸν*. Et *καὶ οὗτοι*, nō κατ' αὐτῶν. Nihil interest, utrum legas *ἑαυτῶν*, an *ἑαυτῶν*.

Theodorus, *ἄρα ἑαυτῶν*: paratu operoso. Quomodo modum dicebamus, operosum est, difficile, quodque multum exigit operæ: ac laboriosum. At, quid operosum in Punicarum conjunctione? *ἄρα ἑαυτῶν*, simpliciter apparatus significat.

Συμπιπτέει τὸ ἐνὸν τὸ ἑαυτῶν. Theodorus addidit partem superiorem: quia dicit *ἅλω ἐν ἑνὸν μέγεθος*. *Συμπιπτέει*, compages vna coagmentatur, non est compages sed cognatio, compages est coherencia beneficium fixationis. at hic est natura. Sic mos *σύνισθαι*, sociabile, pessimum, dum ambitiosus vult variare: sanè scindit variat, sed infelicitate: nempe auertit à puro significato, nam socius est à sequendo, ut fecus, qui secundum me est, non est idem mecum, ad *σύνισθαι* idem est. *Ἀλλήλων δὲ*, colluxata. At luxatio est demotio ex loco naturalis, *ἄρα τὸ ἅλω*: luo, luxo: sicuti veho, vexo. Præterea verbum id nō significat vulnus, sed vulneris finem, ut opter præpositionem *ἀπὸ*, sicuti debellare & depugnare, apud Iureconsultos obducuntur cicatrice em. sic *μοχθῶ τῶν ἀφ' ἑαυτῶν* *ἄρα ἑαυτῶν*. *Εὐνοῦδα δὲ ἄνω συμβάλλουσιν*, in his tamen necessariam alimenta iunguntur. Posuit aduerbitium, tamen pro disiunctiua *ἀπὸ*, & aduerbium, nec ambigiosè. *Γνωσκόμενον*, addidit

A de suo: ut parte conuulsi facilius coherant. in nō coalescant. *Τὸ ἐν ἑνὸν*, complexum, coagmentationemque gerunt. Verbum ineptum, Gerunt. Sed neque complexus est *σύνισθαι* (hoc enim est *συνισθῆναι*) quod sanè antecedit. Coagmentatio verò etiam remotius, quasi coaceruatio. Hælabes afferuntur Philosophi: à loquendi religione. *Τὰ ἐν ἑνὸν*, molens. Longè & ab interpretis fide, quâ tempore præfere de bet, & à paraphrasæ seduitate, quam sæpe proficitur. *Περί ἅλω*, mutuo de iunguntur amore. Sicuti de amore non eodem modo significat, quo de fructu neque quo dilaudare: sed quæ præpositio ponitur in orationis serie: vt amo te de hæc fideina. At hic de iungere, non sequitur similem Etymologiam. de iungere, potius est vt ab iungere. *Μὴ ἑμυθῶν*, verifigenera, opinor, sicuti verficolor, iertatle scit. Muta tamen videtur non omnis nouatio necessaria. Verè verficolor erit in paoune pluma colla, quoniam colorum mutatus verficone. Sic pãni quidam serici, quos æcirco vulgus *Cambrantes*, huzionis origine Græca vocat. *Αναδεδεσμένοι* de Vite Fico supra, lasciuè Latinè fortasse dicere quæz, Scandulam. *Περὶ ἅλω*, ἔν ἑνὸν, suo complexu atque irreperatu, irreperone, mollis adhesionis, fidelis.

CAPVT IX.

IX. capiti argumentum. *Profluum, radi, utque magnitudo quibus arborum parueritum qui crispitudo item forma quomodo sunt grandiora.*

Α' δὲ τῶν ἐν πῶν μεγέθη. Non est dubium lectus iudicis, hanc esse in noua materia nouem caput exordendum. tractat enim magnitudines arte comparatas. Idè Caput vnum deinceps erit, non multa, quot fecit Theodorus multas habet partes tamen, sed consulas. primo loco fructuum magnitudo. secundo radicum, tertio item fructuum, quarto obturbat, ac de figura loquitur, quippe apud crispitudine. quinto radicum repetit magnitudinem. sexto ars instituitur ad bonam plantarum habitudinem. septimo feminum magnitudo. octauo feminum mutatio certo mangonum commento. Huius ergo farraginis confusis partes nō licet separare: propterea quodd omnia desinendo repetit alius temere incertis. *Τὰ δὲ τῶν ἐν πῶν*. Cytum vbi formari sunt, eos in pertusam transmittunt ollam, decorum absque noxa de flexo ramo, atque terra obruunt. Ii tum crescunt in mirâ magnitudinè: quando neque aer, neque sol exigit ipsos. hæc prima ratio. Altera etiã à terra nonnulli suppediatur humoris: vnde fiat accessio magnitudinis ex alimèto. Quodd autè potius à terra fiat accretio illa quæ ex alimento ab arbore subministrato, reddit optimam rationem. Non enim acinos euadere maiores quàm alios quæ nulla terra obruta ad oleficinè sed eis crassius corum fieri.

A. III.

Καὶ τὸ γινώσκον τὸν ἀριστον ἐδύκεται, inflexos scilicet. Τὸ ἀριστόμυρον. Hoc est contrarium Larino illi, voluenda dies : vbi est futurum praesens. hic praesens pro futuro. τὸ ἀγαθόμυρον quod auferretur. Et sane tenus proportio constat nempe si quod in alius terra non obrutus auferatur. Πάσι μιν ἄνω, in tempestiuum alimentum. Non quodd sit extra tempus anni, sed quodd in paruo tempore multum sit. praeproperum in anni tempestibus τὸ σίσιον. Ὁ μὲν αἴλιος, sic etiam Callimachus αἴλιος dixit, τὸν περιών. Sed Theophrastus internum grana lignum περιών vocat. Ἐν ἁλίον, scilicet αἴλιος. Ἐν ἄλλο, optima ratio. Non deducit alimentum superfluum ab arbore ad eam magnitudinem, quia si deducetur, eius aequè participet fieret acinus.

Ὀκίαν γυλίαν, quia illa τινὲς à terra non est αἴλιος, sed αἴλιος. Πάσι μιν γυλίαν omnibus aequali iustitia distribuendum. etigo & acino, at nõ exereciscit, non igitur accipit, prouide ne cortex quidem ab arbore, quam obrem reliquum est, vt à terra capiat. Καὶ περὶ αἴλιον, occurrit, dicit aliquis. It quidem succus atque partitur, sed non coquitur: iccirco non creiscit. At, inquit, paraturæ studium in mittendo & in coquendo. Et sane haud videtur attractio fieri ad grana illa: tum quia facilis, & suapte natura magis accendit succus: tum quia terra obruta nimio circumueniuntur humado. Præterea quæ ratio crementi, quam vindicantur à populantis iniuria calor: eadem est & segnitas ad alendum. Non enim iuuantur ab aere aut sole. Cortex autem terræ stre quiddam quum sit, terræ iuuatur affinitate. Et sane quod à terra procedat, melius educunt eû cortice: quia non videtur à natura, nisi tanquã tegumen: si institutum. Bruta ergo pars hæc, sed & crassitie sua cortex obstat, quominus à terræ humore augceatur acinus: non enim transmittitur. Et vetigal intercipit sibi vaser ille attenlis, heri (sob ole demensio suo defraudata. Iccirco dicit, τὸ μὲν γυλίον ἢ ἀχράλτεον, sapor diluitor ac deterior. ἢ τὸ ἀλλοτερότερον. Non penitus à natura cortex alienus, sed acinorum comparatione. Naturæ finis, vti dicebamus, duplex: vbi propter speciem, alter propter hominis vium. Cortex autem propter fructum, non propter corticem fructus.

H' A' ἀλλοτε. Nunc in explicatiõne attractionis illius corti, in ore suo ponit exemplum de radicibus. Quæ ex occasione transit ad apparatus earum magnitudinis. Radicum autè vnam nominat Arumde qua etiam supra. Ὁ μιν ἄνω. Iam hinc transitum parat ad Olerum radices, atque artem tangit, quippe eas crescere, foliis desuper ablatiis, quemadmodum de Raphano supra dicebatur.

Ὁ τινὲν αἴλιον. Hyme, cum maximè vigent (succus enim tunc à frigore subtus cohibetur) detrahunt foliatum desuper succretam inspergunt terram, vt quasi testorio aquas arceant. quo fiet, vt zitate radices euadãt grandissimæ. Καὶ τὸ σίσιον. Vt opus sit minutissima serobe, quia plus densatur ex partiu uniformitate. Sic aqua densissima,

A propter cohesionem. at in glebus inæquales subit & aer & aqua. Sic fulores tateco suam incensit cembro οὐκ ἔστιν, inccrere. Theodorus, aggerere. idem quod etiam ἔστιν οὐκ ἔστιν. Τὸ δὲ σίσιον. Sans patet; quàm inceptè diuultum sit caput hoc à superiori bus. Est enim materia eadem, eadem ars. Apu radicem vbi mira capere volunt in cremeta: circumfodunt radicem tenus. In id vacuum Aristoteles Pancem ponit vbi, hic Theophrastus Hordeum suffridum. Hoc enim est ἔσχυλλαν, diminutiuum ἐστὶ ἔσχυον, quod Hordei significat antiquissimæ vocè: quod docet Pollux, & Suidas ex Aristophanetum vsurpat Nicander more suo, veterum alexupur voca bulosū. Hesyctius ἔσχυον, alio flexu diminutiuo rãmen. fricū autem curans, ne emascetur. sic enim (succū auferunt. Ἄλλ' αὖ δὲ δὴσαν. hoc quoque dixim libris superiori bus. δὴσαν ἔσχυον, facta loquutio.

B Namque si partitur succus, distribuetur in radices & in frondes, erit ergo minor accretio. Quid igitur est, μολὴ γυλίαν; Sic ea parte succi, quæ folis debebatur, radicibus attributa. Ὁ μὲν μὲν. Duplicem modum notat incrementi in duplici natura. Nam quæ radices sibi similes ex se progignunt radicular alias: eæ tum sic obrutæ multas eggent vt Allium, Cere, Bulbus, Semperviu. At quæ singularis sunt, earum excre scit magnitudo: ita hic continens, hic discrens quãtitas. καὶ τὸ δὴσάντων. Non transmittitur ad frondes succus, quia prohibetur cohibetur: quæ obicū in sperie terræ. Τὸ δὲ μὲν ἔσχυον. occurrit obiecti ori. Quare non putrescit. Quia sicuti supra dicebat, τὸ δὴσάντων, sic hic, ἢ τινὲν ἐστὶ τὸ δὴσάντων, τὸ ἴδιον. & addit ἢ τινὲν αἴλιον τὸ ἀλλοτερον. Quia putredo etiam fit à calore alieno apud Aristotelem, non à humore solo.

Τινὲν ἄνω. τὸ ἔσχυον dicit hic esse calidū & densum: Ardem, neque calidum esse & rarū. Quon Panci raritate iuuari dicit Aristoteles in suprãdeta scctione. An igitur est ἔσχυον Dioscoride ex Libanotide? calidum enim est is. Quid autem sit quæve Libanotis illa, à nullo dum auctore declaratum est. Σωκράτης ostendit emolumentum à densitate. Attrahit, inquit, alimentis, ergo defraudat partes superiores. Vbi animad uertendum est, eum duo attribuit, calorem ac densitatem: duãque subiungit effectiõnes, attrahendi & retinendis: sane suum vtri que facultati oportus distri buere sic iussit æquo iure: nisi iuris habita æquitate in tempestibus voce ipsem obum basset. Nam calori meritò fuisse attractio assignata, etensio densitati at ipse ait, τὸ πικρότερον αὐλοπικρότερον. Cæterum densi non est attrahere, sed raris densum enim neque causam habet attractionis, nempe non eget materia, neque occasione: meatus enim min' habet cõmodos, quibus recipiat, notabz verborum responsim à ἔσχυον οὐκ ἔστιν αἴλιον, sic supra: ἢ δὴσάντων οὐκ ἔστιν αἴλιον. Καὶ ἄλλο, alia utilitas à calore. Quon enim nullum fiat augmentum sine generatiõne, nulla generatio sine mutatiõne substantiæ,

C quæ obicū in sperie terræ. Τὸ δὲ μὲν ἔσχυον. occurrit obiecti ori. Quare non putrescit. Quia sicuti supra dicebat, τὸ δὴσάντων, sic hic, ἢ τινὲν ἐστὶ τὸ δὴσάντων, τὸ ἴδιον. & addit ἢ τινὲν αἴλιον τὸ ἀλλοτερον. Quia putredo etiam fit à calore alieno apud Aristotelem, non à humore solo.

Τινὲν ἄνω. τὸ ἔσχυον dicit hic esse calidū & densum: Ardem, neque calidum esse & rarū. Quon Panci raritate iuuari dicit Aristoteles in suprãdeta scctione. An igitur est ἔσχυον Dioscoride ex Libanotide? calidum enim est is. Quid autem sit quæve Libanotis illa, à nullo dum auctore declaratum est. Σωκράτης ostendit emolumentum à densitate. Attrahit, inquit, alimentis, ergo defraudat partes superiores. Vbi animad uertendum est, eum duo attribuit, calorem ac densitatem: duãque subiungit effectiõnes, attrahendi & retinendis: sane suum vtri que facultati oportus distri buere sic iussit æquo iure: nisi iuris habita æquitate in tempestibus voce ipsem obum basset. Nam calori meritò fuisse attractio assignata, etensio densitati at ipse ait, τὸ πικρότερον αὐλοπικρότερον. Cæterum densi non est attrahere, sed raris densum enim neque causam habet attractionis, nempe non eget materia, neque occasione: meatus enim min' habet cõmodos, quibus recipiat, notabz verborum responsim à ἔσχυον οὐκ ἔστιν αἴλιον, sic supra: ἢ δὴσάντων οὐκ ἔστιν αἴλιον. Καὶ ἄλλο, alia utilitas à calore. Quon enim nullum fiat augmentum sine generatiõne, nulla generatio sine mutatiõne substantiæ,

D quæ obicū in sperie terræ. Τὸ δὲ μὲν ἔσχυον. occurrit obiecti ori. Quare non putrescit. Quia sicuti supra dicebat, τὸ δὴσάντων, sic hic, ἢ τινὲν ἐστὶ τὸ δὴσάντων, τὸ ἴδιον. & addit ἢ τινὲν αἴλιον τὸ ἀλλοτερον. Quia putredo etiam fit à calore alieno apud Aristotelem, non à humore solo.

Τινὲν ἄνω. τὸ ἔσχυον dicit hic esse calidū & densum: Ardem, neque calidum esse & rarū. Quon Panci raritate iuuari dicit Aristoteles in suprãdeta scctione. An igitur est ἔσχυον Dioscoride ex Libanotide? calidum enim est is. Quid autem sit quæve Libanotis illa, à nullo dum auctore declaratum est. Σωκράτης ostendit emolumentum à densitate. Attrahit, inquit, alimentis, ergo defraudat partes superiores. Vbi animad uertendum est, eum duo attribuit, calorem ac densitatem: duãque subiungit effectiõnes, attrahendi & retinendis: sane suum vtri que facultati oportus distri buere sic iussit æquo iure: nisi iuris habita æquitate in tempestibus voce ipsem obum basset. Nam calori meritò fuisse attractio assignata, etensio densitati at ipse ait, τὸ πικρότερον αὐλοπικρότερον. Cæterum densi non est attrahere, sed raris densum enim neque causam habet attractionis, nempe non eget materia, neque occasione: meatus enim min' habet cõmodos, quibus recipiat, notabz verborum responsim à ἔσχυον οὐκ ἔστιν αἴλιον, sic supra: ἢ δὴσάντων οὐκ ἔστιν αἴλιον. Καὶ ἄλλο, alia utilitas à calore. Quon enim nullum fiat augmentum sine generatiõne, nulla generatio sine mutatiõne substantiæ,

D quæ obicū in sperie terræ. Τὸ δὲ μὲν ἔσχυον. occurrit obiecti ori. Quare non putrescit. Quia sicuti supra dicebat, τὸ δὴσάντων, sic hic, ἢ τινὲν ἐστὶ τὸ δὴσάντων, τὸ ἴδιον. & addit ἢ τινὲν αἴλιον τὸ ἀλλοτερον. Quia putredo etiam fit à calore alieno apud Aristotelem, non à humore solo.

Τινὲν ἄνω. τὸ ἔσχυον dicit hic esse calidū & densum: Ardem, neque calidum esse & rarū. Quon Panci raritate iuuari dicit Aristoteles in suprãdeta scctione. An igitur est ἔσχυον Dioscoride ex Libanotide? calidum enim est is. Quid autem sit quæve Libanotis illa, à nullo dum auctore declaratum est. Σωκράτης ostendit emolumentum à densitate. Attrahit, inquit, alimentis, ergo defraudat partes superiores. Vbi animad uertendum est, eum duo attribuit, calorem ac densitatem: duãque subiungit effectiõnes, attrahendi & retinendis: sane suum vtri que facultati oportus distri buere sic iussit æquo iure: nisi iuris habita æquitate in tempestibus voce ipsem obum basset. Nam calori meritò fuisse attractio assignata, etensio densitati at ipse ait, τὸ πικρότερον αὐλοπικρότερον. Cæterum densi non est attrahere, sed raris densum enim neque causam habet attractionis, nempe non eget materia, neque occasione: meatus enim min' habet cõmodos, quibus recipiat, notabz verborum responsim à ἔσχυον οὐκ ἔστιν αἴλιον, sic supra: ἢ δὴσάντων οὐκ ἔστιν αἴλιον. Καὶ ἄλλο, alia utilitas à calore. Quon enim nullum fiat augmentum sine generatiõne, nulla generatio sine mutatiõne substantiæ,

nulla

nulla mutatio sine concoctione: nulla concoctio sine calore: ubi calor meret, videtur ad agerentum ad eam actionem cetera sequi omnia ad augmentum vique. Ergo quum ibi sit materia aëraeta, & retenta: ac præterea format instrumentum calor ad coquendum, sequetur incrementum.

Παχυράνια Α. Aggent aliam historiam Cucumerum & Cucurbitarum, quarum magnitudinem etiam adiungit teneri studium. ubi non est aspernandum iudicium. Videntur enim esse debere du riores, nempe crudiores: quando tectū minus coquantur tum ab aere tum à sole. **Ο' δ' ἴσως,** quasi dicat ἰσὶ ἴσως Tectū Cucumeres non minuuntur quia non tanguntur à sole. nam sol excccat, item ventus: verrunt enim. **Και πῶς ἰσῶται,** hęc indidit ingenii atque lingue amoenitatem.

Α' αὖτε ἡ δὲ ἰσῶται, hoc quoque suprā dixit. **Α' αὖτε ἡ δὲ ἰσῶται,** quomodo minus exgeri: quoniam obiectu mutuo peregrinas arceant impressiones. **Α' αὖτε ἡ δὲ ἰσῶται,** Sicuti suprā in ollis sic in aliis canis hoc loco: quorum est ἰσῶται, ferula, & ἰσῶται, capus, vbi oblongum fistile: quale videmus in antiquis Pæficum numismatis. Inde namque Latini nostrum: sicut capere ἰσῶται fossa, & ἰσῶται excipio: quare etiam comedere significavit. vnde nos quoque cibum capere.

Ἡ δὲ ἰσῶται. Tertio indidit alimentum non a bitum quō sit ἰσῶται. Pōnit augmenti modū iu longum scilicet: nam in latera erigere prohibent ferula, vasisve parietes. **Μὲν ἄρα,** vnde neque occurrere. In ipso tractū longitudinis, vacua nati spacia occupant, nam ferula latera ab lateribus ἰσῶται, nota verbi ἰσῶται. Nam radix que demittitur in longum, sanē dicatur ἰσῶται aliquo modo. At siquid iuberis prohibet detensionem, quomodo eadere dicitur quod cadenti alioquin occurrit: et itaq; ἰσῶται ἰσῶται, ἀλλ' οὐκ ἰσῶται. **Ο' μὲν δ' ἴσως α.** alius afflētus alia ar: similis causa. Afflētus suprā erat tenebrudo, & augmentum: hęc est ætatis primæ consuetudo. Ita dico, vbi diu virides seruentur in planta. Id sit: si, eūm adoleverint. in puteum prope quem sūt fuerint demittantur, atque puteus operiatur hoc etiā Aristoteles in ἰσῶται. **Ἡ δὲ ἰσῶται** quōd hęc eadem causā repetita. Et si igitur (vti dicebat) ἰσῶται. **Α' μὲν δ'** Hoc & suprā de corio Mali Punicæ, ἰσῶται τῶν ἰσῶται ἰσῶται.

Οὗ δὲ ἰσῶται Non solum non permittit exccari, sed etiam pra stat ipsi τῶν ἰσῶται: seruant ipsam viriditatem. **Τετάρτη δὲ λαμβάνου.** Suprā dicebat: radicem non putrefieri, quia terra obtegetur, & ab imbrum aliarumque nosarum arceatur iniuria. nunc occurrit simili quaestioni: Quare non putrescant, tanto humore, tam alieno? Quia consistibus radicibus vidēt sibi a quē trahunt, atque si foris esset. Hoc ed demum tendit vt intelligamus ἰσῶται, id est reficium ipsius calorū naturalis non delere officium suum, quin si cultus adhibeatur: etiam diu diutales durant. Hoc est quod dicebat: ἰσῶται ἰσῶται ἰσῶται. Hoc non so-

lūm dicit de iis sed etiam de toto genere: vt ostenderet plantam esse viuacem. Quare etiam in puteo conditū alimentum submissam potie idēd subdit historiā de eorum viuacitate. Simul præcepit dat, quibus parari queat, vt præcoctis habeantur. **Δὲ ἰσῶται.** Siquis tarmentum præcedit secundum solū superiorem, postquam fructum tulit, atque terram succretam superimiebat: quæ pauerit: turris ab radicibus iudem sequenti anno ferre: totique valde præpropere antequere vulgare atque ordinario proventus aliorum, qui verno sātū produrū sunt, cauam dein dedit hanc. **Ο' τῶν ἰσῶται.** Permissit tibi ita intelligendū multa iud articulo illo, ἰσῶται ἰσῶται nempē δὲ ἰσῶται, ἰσῶται, alia. Vt bo autem

multo vt potuit efficaciae, quā vius est, eūm dixit ἰσῶται. Nam præpositio ἰσῶται, dicitur significat tempus: quōd locum τῶν ἰσῶται, radicis vni. quia radix est (vti dicebamus) in diuidū principium. **Ἡ δὲ ἰσῶται** ἰσῶται ἰσῶται. Hęc verbis ostendit Historiarum similitudine: sic enim dicebat: ἰσῶται ἰσῶται ἰσῶται. **Ο' τῶν ἰσῶται** alia causa. At in cetera illius terræ detationem facere ad germinationis celebritatem, argumentum sumit ab euentu, qui item arte procuratur. In caustis Hymetatum Cucumerem rigant aqua, si sol exccrat scie: sed insertur ad apicum alio tempore prope ignem stantur. Vbi stationis tempus aduenit: ipsi cum canisitis terræ mandant ita longē præcocti horum fructus alios.

Κ Quod ibi facit bar ἰσῶται per accidens, hęc sit verus calor per se. Notabis loquendi modum frequentissimum Præceptorū ἰσῶται, & ἰσῶται ἰσῶται. hoc enim secundo loco valet ἰσῶται. **Τῶν ἰσῶται** hęc alia materia, omīssā magnitudinē de hęc agit mutatione. Hęc Theodosius superioris instituti sequitur rationem de bebat alterius Capitis tinitū in facere. Nobis non licuit, quia tractat iam materię repetitionem expeētamus. Quam eūm autoris interfuerit perpetuare cum priorī, nec fecerit: nos factū in Capitis continuatione supplebitus. **Τῶν ἰσῶται.** Crispari Apium iud terra coereitum, quoniam non habeat quōd se diffundat. Itaque caprare atque implere vacua, atque ita induere formam, quāla fuerint ipsa loca, in que penetrarit: siue sint cedentes distāctiue terræ partes, siue vala circumposita. Cohæri autem iudibus patio solo desuper, vt totū dicitur est. Sanē sic potuit historias duas eommodū in vniū re digere factio, si produxisset orationem hunc ad modum: Non solum magnitudines adipisc plantarū radices sed etiam figuras nouas: quemadmodum de Cretæ merum scribitur proceritate. Oratiōnis tractus simplex, suauis, percipitque verba ipsa iam cognita. **Οὗ δὲ ἰσῶται.** qua voce præceptor item virtus se ἰσῶται Crispum significat illi etiam ahibi: velut cūm dicit, ἰσῶται ἰσῶται.

Θ Intelligē de eo quod terra conditum est: attrahit enim terra, non de eo quod vasis circumcūditur: non enim trahunt latera vasorum. **Τῶν ἰσῶται,** ἰσῶται

Κ **Α** **Δ**

in *oeybalno*. Vbi enim non est corpus solidum, procedit eo quod augetur. Nihil enim, vt loquebatur, *αἰσθητικῶν*, facere dixit, *ἢ ὄργανον*. sicut alucorum causa *αἰσθητικῶν*, vt Aristoteles dicit, fluxibus aquarum: ita vacua patra foliorum promotionibus: que sunt ab interna auctrice potestate. *Ἐπιπέδιον*. Multas in locis hanc obseruauimus huius Philotopi diligetiam: vt vbi vbi sic res dat & occasio, communes ostendat plantatum naturas cum animalibus. Ita hic animalibus hoc etiam euenire. Nos mulierulas vidimus, que catellos pufillos captilis includerent ad incrementa protulenda. Nam prater quod ex agitatione preloisset calor naturalis: id habet eum multis animalibus e commune canis, vt à somno panduculetur. At hoc in aere prima multam facit membrorum extensionem. deinde dat in hac communiōe differentias, siquidem figurā non mutant animalia.

Μεγαλοπύλη. Suam statim figuram obtinet speciatē. Itaque magnitudine tantum variant. Plantæ vero præter magnitudinis mutationes, etiam figuræ leges accipiunt nouas acutius explicandum. In plantis magnitudines vt augeantur: curari in animalibus quibusdam, vt augeatur, velut equis, bobus, canibus venaticis: in quibusdam vt minuuntur, velut in catellis, quorum finis vius nullus, sed delitiæ ac voluptas. Quinciam in animalibus figuræ procurantur: velut eum catellorum naso corrigas aperant cum nodo aut globo, quod simi fiant.

Δὲ τὸ τὸ σπῆρον. Si icrobe facta palo adactō, fit, vt vacuum illud impleat radix: fiet etiam, vt si qua figuræ species ipsi sit in vacuo, radices partibus subuenibus communietur. Nota, *μεγαλοπύλη*, ad *οὐδὲ*, ad omnes dimensiones: qua statim ad longitudinis solius excessum, *ἡεριστον* *ἢ μάλα*. Et paulo infra de radicibus, utrumque, *πῶς ἢ μάλα*. Aliquando igitur *μὲν ἄνευ* significat quantumque magnitudinem, id est extensionem ipsam: aliquando grandiorē magnitudinem, que sita est in relatione, aut in qua ratio sita est: veluti cū vilitate dicant, *μάλα ἢ μὲν ἄνευ*, id est crescere.

Ὁμοιον ἢ σπῆρον. Quasi rem aggrediatur nouam, dicit *ἡμοιον*: vt radieū augmentum huic e omni paret minus prudenter sanē. An non idem est, *τὸ τὸ μὲν ἢ σπῆρον* *ἢ τὸ τὸ σπῆρον*, quod hic relinquimus: & *ἢ τὸ τὸ μὲν ἢ σπῆρον*: quod hic apponit? Itaque & ipse ludit nos, qui dicit *ἡμοιον* & *ἢ τὸ τὸ σπῆρον*: & cūm verissime sit, *τὸ σπῆρον*: & malè consuluit nobis Theodoros, qui caput inchœauit. *ἢ τὸ τὸ μὲν ἢ σπῆρον*. alia culpa, quasi non sit *ἡμοιον*, *τὸ σπῆρον* *ἢ τὸ σπῆρον* *ἢ τὸ σπῆρον*. *Πῶς ἢ*. Aliud præceptum, quo communicatur cum radicibus etiam germinum magnitudo. In Lenteolo plura semina colligata mandari terræ iubet. id in Porro & Apio potissimum fieri. Illa omnia coalescere in naturam vnam. Huius simile dixit in Historiis de Palmarum sata Tribus ex ossibus simul compositis tres erumpere Palmellas, que vna postea Palma fiat specie viuenda. Quæ res est minime contemnenda: quando ex plurimū animarū

A consuetione, vna consisti anima videatur. Ceterum ista hic semina si linteum percurrere queant, maiorem faciant admirationē quam illa coalescentia. Prius enim putrescant, aut semina, aut in tenuibus oræ plantæ quam linum. *Ἐπίπεδιον*. Hæc est alia pars, in qua caprat ars, non locum, vt in superioribus, sed tempus. Si quis in qua, statim ex theca educitum Rapsi semen terræ mandari tenacitatur latus Rapsi. *ἢ τὸ τὸ σπῆρον*, loquendi modus etiam supra, id est quam recentissimum.

Τὸ μὲν ἢ σπῆρον. Cautis propterea quod admodum radiceatur, per *ἢ τὸ τὸ σπῆρον* igitur occupat. Tamē contra videtur: difficultas est descendere quam diffundere ac dilatari omnibus quidem radicibus. Sane si facilius aperitur terra ad superficiē, quippe minus dura, itaque assignata causa non explet animum. Sed priuatim dicendum: quomobrem ex nouello femine planius vel oblongius ē vetulo naicetur. Nā & crescente Luna si seratur, oblongus fiet crescente, globosius. que ratio est superioris contraria rationi. Namque recentia semina humidiora decrescente Luna minus humida omnia, quæcunque sub Luna sunt, dicendum, causam omnino esse humiditatem. Quæ namque Rapa oblonga, strigiosior & acriora, sicut & Cepe. Crescente autem luna, Rapum satum fit oblongius: quia educitur foras ad scapum succus. De fraudata ergo radice minus obtinet naturæ suæ: ac eius naturæ interest globosam fieri. *Ὁμοιον ἢ τὸ σπῆρον*. Supra commendabat agrice olei curā à loco & à tempore: nunc à vicinia & affinitate. de qua etiam pridem ad vitam Anadendrados & Ficus, de Scilla etiam supra. Ratio, succus eius vitalis: ipsa viuas & fecundam. Causa: lentorem habet, qui neque faciliē putrescat, neque temere resoluatur. Adhæc, etiam quæ diu seruetur, multum magas. itaque etiam reposta germinat. ipsa ergo sibi terra est. Lentiseci vero historia vt cumulat repetitam de Squilla narrationem: ita nos excitat ad doctorum hominum non ineruditam disquisitionem. Aiunt enim ex Aristophane *σπῆρον* Scillam dictam ab antiquis, Deque ea scripserunt Arato, non de Lentisco: tametsi ex Cicerone Plinius sic agnouerit. Non enim Lentiscum ter florere, sed Scillam ex Theophrasto. Quoddam si ita est, quam etiam in Lentisco quemadmodum quicquam seri queat, videndum sit: & vbi que in Theophrasti codicibus *σπῆρον*, non autem *σπῆρον* scriptum sit: istius qui hæc mouent, viderint an contendere liceat eis, verba illa *τὸ σπῆρον*, esse quasi additum glossema. esset enim idem, *ἢ τὸ σπῆρον* quoddam *ἢ τὸ σπῆρον*. *ἢ τὸ σπῆρον*. Declarat causam vilitatis ab infirmitatis similitudine: nam sicuti furculus ab arbore suscipit vigorem, ei species affert: sic à Squilla vim exipit semen, ipsum suam sibi seruat speciem.

Ὁμοιον ἢ τὸ σπῆρον. Quæ de Ruræ semine in Ficu lata scripti supra, iterum hic ponit & apponit modum. Inter lignum & corticem statuitur ac terra operitur, quare in Lentisco idem quoque fuerit modus.

Πῶς ἢ τὸ σπῆρον. Repetita in verbo præpositione, que alioqui seorsum posita fuerat. vt. *ἢ τὸ σπῆρον* ad eum?

K

D

ad eam? *Ἐπιβύσιος*. cucurbit, vt *ἄμια τῆς ἐπιβύσιου*, simul cum alimento quod à terra haurit, sibi vindicet etiam succum Ficus illius, sanè *ἰσχυρῶς*, opportunum. Afferre namque succum illum tecum calorem quendam auxiliarium, cum is commodus quæ à temporis qualitatibus expecti possent. idèd dixit, *ἰσχυρῶς*, addit exemplum cineris. *Ἄσπερ δὲ τῶν τριφύων*, quia cinis calidus in superioribus iudicatur. Ad Cinaræ proventum atque nutritionem aduersus Hyemem insursum, circumfoliæ cineres illos apponimus, qui detrahatur ex alio liquori. Subdat deinde causas duas finales ex duabus cineris qualitatibus, calore ac saluagine: vt calore foueatur, saluagine arceatur belholia, que innatæ vastant Rutam. De cineris sale in Problematis & Meteoris.

Ἐπιβύσιος non malè addit *ἰσχυρῶς*.

Μεγέθυς γὰρ. Hoc eodem curio repetit fructuum magnitudinem sub specie seminum, de Læte hinc primum. Dicit *ἰσχυρῶς* propter Lentem à Ruta namque diuersa est: sed quia de calore loquebatur. Ita Lentem cretice, si in bubulo stercore feratur inuoluta, eius id sit calor beneficius.

Ἐπιβύσιος. metaphora ab amicis qui eunt subdito, vnde & *ἐπίβυσιος*, vox multatis, etiam Latini sic loquuntur, & medicorū vox *ἐπιβύσιος*. Concurrit cum stercore calor seminis calor & siccitas.

Τὰ δ' ἰσχυρῶς. Secundò loca de Cicerè, si cum Siliqua serantur, atque adèd maderfacti sine macerati, *ἐπιβύσιος*. *Ἐπιβύσιος* γὰρ. Duæ vtilitates comparatè illam magnitudinem, primaminiis potretice. At eundem terræ noxa humidioris obiectu siliquarum alia: plus ad est alimentum, sanè ex theca ipsa putrefacta. Itaque aruum tenue Leguminibus quibusdam proferunt aratores, quibus adultis iterato sulco Triticum ferunt: id quod etiam sub Alpbibus fieri vidimus.

Ἐπιβύσιος. deest verbum: prodeunt. Exeunt præmaturè, atque ante illa quæ sine siliqua fuerint lata.

Καὶ τῶν ἰσχυρῶς. Epilogus harum partium: in quo asserit, quod & in libro limine dicebat: *Ἐπιβύσιος* *ἰσχυρῶς*, & *ἰσχυρῶς*: videri quidem, at non esse præter naturam. Nam si spontè veniunt, in legibus naturæ sunt: sin etiam arte: nihil ars præter naturam, sed addere naturæ potest, quod nihilominus eliciat hauriatque ex naturæ principis.

Ἐπιβύσιος *ἰσχυρῶς*. Si circea Secale & Speltam siue Alicam Triticum obferatur: tum Secale tum Alicia fiet habitior. *Ἄσπερ*. Ex alio affectu docet artis functiones in naturæ principis esse constitutas. Nam fusio quidem non est opus naturæ: at fodere natura si possit, foderet. Et si sagitur à natura: ac sanè habet non nihil proportionis. Nempe in laxiore solo plantæ latiores: in densò sæpe strangulantur. Hoc ita modificandum: propterea quod gaudet aliquæ proculcari. Quemadmodum in Politicis demonstratū est: ingenio seruili nasci quosdam, ad seruitutem. Ita & plantæ quædam neglectæ vigent, atque ipsius conceptus contempertes sunt. Proinde laxitas illa fossionis exemplar est. Itaque terram leuè in commendat vbique Theophrastus. Igitur fossio tota artis est, at meti

A habet principia naturalia. At non ostendit, artem ipsam etiam principis vti naturalibus, tanquam vel instrumentis, vel, vt recūsus dicam, formis adque nitro semina, quod & supra dicebamus, præmacerare, est naturæ addere naturam. Sequitur al fecibus naturalis ex arte ipsa, nempe *ἰσχυρῶς*, conditas. *Ἄσπερ ἰσχυρῶς*. alio modo alia qualitas. hæc etiam supra. *Ἐπιβύσιος*. Omnium reiluno propositionum ad hoc effatum: nasci omnia talia qualia ferantur. *Ἄσπερ ἰσχυρῶς*. minor demonstrationis propositio. Scribitur alterum & mutatum. *Μεγέθυς γὰρ*, quod in aliam quasi transierit familiam. Vnus aduèr, sicut nos *mutat*, mutat, pro, mutatur. *Ἐπιβύσιος*. Haud sanè liquet quid sit illud (vtrūque) an est *ἰσχυρῶς* *ἰσχυρῶς* *ἰσχυρῶς*. *Ἄσπερ ἰσχυρῶς*, vel in omnibus.

B mira metamorphosis. intellige de accidentibus tantum. Dat exemplum frumentorum: à quibus si teneras ad cemeris aristas, non tubiuntur alias. Itaque si sæpius idem fecerit feceritis tandem, vt sine arista postea nascantur. Neque hanc naturæ docilitatem ignorauit admirabilis Hippocrates: qui scripsit in libro De aere & aquis: quas acciperit leges à consuetudine natura, tandem in eas abire. Sic Genueusis, cum à Mauris progenioribus accepissent obm morem, vt infantibus recem natit tempora comprimere: nunc abiq; vilo compressis, Theriatico & capite & animo nascuntur. *Ἐπιβύσιος*. Carpit aristis, haud propterea vis carpitur generanda: sed integra manet, illo duntaxat habitu mutato. *Ἐπιβύσιος* *ἰσχυρῶς*. obediuntor. paratior ad agricola obiecta.

C *Ἐπιβύσιος* *ἰσχυρῶς*. Qualitatem mutat, nempe figuram, & quantitate: minor enim fit amissis aristis. Quæ quia distinx sunt: eam quantitate non appellauit *ἰσχυρῶς*, sed *ἰσχυρῶς*. An vtrò sunt hæc illa duo, sic quibus dicebat *ἰσχυρῶς*, nam supra interpretabamur, conditatem & dulcedinem. Ligures Taurinis etià nunc, *Bladium* tonsum vocant. *Ἐπιβύσιος*. Infercit toties iam dictam historiam de Vite agyrrata, seu mauris pumacea.

Καὶ τῶν ἰσχυρῶς. Hoc est quod alibi monebamus pro Hippocratis sententia facere: qui putauit ab omnibus partibus rei generantis deduci semen. Nempe si talibus partibus carentia femina, sedque arte factum, talibus partibus carentia gignunt femina. Sed addit *ἰσχυρῶς*, quia diuinus Præceptor aduersus hanc opinionem disputat, in secundo De generatione animalium. Iccirco non respondet obiectioni: sed refert ad ea quæ dicta sunt ibi. Esse partem primariam, *ἰσχυρῶς* vbique vocat & Aristoteles & Galenus, quæ potest esse cõtineat partes omnes, vnde partes in actum educantur: or in petfectis, in aliis *ἰσχυρῶς*, etenim multi homines gignunt integros. Est enim argumentum hoc, Hercules claus, à que etiam sagitte, quæstio huc, præfens adhuc negorium facit. Concedimus illius principii vim vniuersalem, atque à mancis animalibus non manca generari: atque carptum ac tonsum Triticum, idque arte factum, non redintegrat naturâ suam? Quia toties ablati partibus

pterea quòd illa sicbant *αὐτὸν ἀδελφὸν*: hoc, *ὅτι τὸ αὐτὸν ἀδελφὸν*. *Συμπεπληρωμένον*. causa mutationis propinqua. propior est, *πρὸς τὸν αὐτὸν τὸν τερρῶν*. Maior syllogismi propositio est: quæ non coluntur, magis radicali. Rarior: quia circumfolia terra cedit succo subeunt: & is ab acre atque sole facilius euocatur. de radicis luxuria dixit alibi quoque: ubi etiam verbum *ὕδατος*, viurpabat. Neglectus autem non est immediata causa radiationis: quia est priuatio: sicut abientia Paluiri causa radiationis est causa priuatiua cause positivæ. quæ est: non euocari succum ad superiores plantæ partes, rarefacta terra. odiosè tamen dixit, *ὡς ἄνθρωπος φθόνος*. Non enim viderent superiores: si deortum decumberet alimentum omne. sed sola potestas ea *καὶ τὸν ἀδελφὸν*. *Αἰσθητικῶς*. sic & supra. Nò nutum speciem sed vim quia Menta dulcius iparet. Nunc aperitius cautam dicit imbecillitans: quia vis avertatur ad radices. dicit aliquis acutus. Ergo iuuabuntur radices validiore succo, quam obrem & odore. haud ita est. Non enim fuscus ille propter radices, sed ob frondes. ita reponderit acutior acuto. dixit *ὡς ἄνθρωπος*, vt cleuet (hoc vbiq; intendit) substantiicæ mutationis opinionem. ne sit necessarium, sed eueniat aliquando. Cùm dixit: *ὡς ἄνθρωπος* vixit quare non dixit etiam, conuerti saporem & odorem, sed ait *ὡς ἄνθρωπος*. Quia neque sibi retinet in folijs, neque recuperat in radice.

ὡς ἄνθρωπος ἀφαιρῆται. Vt formæ similitudo communis sit tum substantiæ: nempe folijs, *βλάστησιν* accidenti, siclicet odori. tamè cùm dixit *ὡς ἄνθρωπος* sequenti propositione pro ea voce reponit aliam, non significante subiectum, vt facit hæc. sed in subiecto accidens: ea est acti in omnia: propterea dixit: *ὡς ἄνθρωπος* ἡ φύσις. Ea, inquit, subiecta cuius est odor: vt Poetico, sed icito verbo laiciuimus: *ὡς ἄνθρωπος*. vires amissæ, non totas led gradum. Ideò dixit *ὡς ἄνθρωπος*, & *μειλίστα*. addit tunc: quæ est gradus nota, & posuit *ὡς ἄνθρωπος* ἡ φύσις. Sed intellexit suum *ὡς ἄνθρωπος*: quia natura talis est in Menta. Caue tamen putēs: ab illo accidente fieri accidens hoc. neque est, neque esse quit. hoc declaratum est in prima Philosophia. Nulli accidenti accidens vllum accidit, sed vtrumque substantiæ. *Περὶ τῆς φύσεως* dicendum fuit, *ὡς ἄνθρωπος*. Odor Siumbrũ degeramus non fit similis ipsi Mentæ. sed odori qui in Menta est.

ὡς ἄνθρωπος φθόνος. Nunc ponit habitum ab arte proficicentem: cuius defectu contingit illa remissio perfectiõnis. Translatione eaque frequentem, ne id eueniat, curandum. causam non dedit. Ea tamen esse videtur: quòd radices sunt imbecilliores. *τὸ δ' ἄνθρωπος*. historiam similem de Ocymo. Artis defectus erat supra, quòd non transiret abut de solo in solum: hic est non transire tẽdo de loco in locum, pensilibus hortis siclicet. Eius natura est admodũ siticulis: quocirca faciliè patitur a solum. si perpetuò rigetur. Igitur de pelui aquam panno aduoluto deducimus perpetua stillatione. *τὸ φύλλον*. Serpille-

A scit: sed reducta folij magnitudine ad ambitum minuitur. Vt & hic iudicet: quantitate mutari, non substantiam: item qualitate, cùm dixit odorem acui siccitatem. siccius autem fieri calorem populante. Intellegit certam siccitatem: namque nimia tolli dicitur: ut in sequenti libro. iccirco etiam dixit, *πρὸς ἄνθρωπον*, non autem semper. *ὡς ἄνθρωπος* ἡ φύσις. maior propositio. Causa quia dertegitur ad calorem multo plus latus humoris.

ὡς ἄνθρωπος positus exemplis ponit conclusionem: Non esse *πρὸς ἄνθρωπον*, id est substantiales mutationes, sed inchoatas, & in qualitatibus tantum: quoniam sunt inter se species similes. Et dixit *πρὸς ἄνθρωπον*: quia alterationes sunt præparationes: generatio vero dicitur earum finis. melius dixisset *ὡς ἄνθρωπος* quàm *ὡς ἄνθρωπος*.

B *ὡς ἄνθρωπος*. terra historia similis. Cùm sit anus alba Populus, fit siccora itaque & folio strictiore, colore fusco magis, superhæc minus laui. idem videtur in omnibus arborum corticibus. Funduntur ob siccitatem, quæ nequeunt diluari: fusiores atque scabiores sunt. *ὡς ἄνθρωπος* *τὸν*. Quia tempus non est causa, vt iudicatur vulgò: quantitatis enim actio nulla. Ideo postquam dixit, *ὡς ἄνθρωπος*, addit *ὡς ἄνθρωπος* *τὸν* *χρῆμα*. At hoc est contrarium naturæ: alix abz Populi, cuius erat folium *ὡς ἄνθρωπος*. Dixit autem *ὡς ἄνθρωπος* quia *ὡς ἄνθρωπος* causa est, & latitudinis, & nitoris, quæ illo est in folio. iccirco nitor in equo & gallina pinguis. Ratio: quoniam superficies æqualior est: quia pleniore & distensa magis. equalior autem in sicco: quia humidus est implet.

ὡς ἄνθρωπος. Vbiq; consuit iccutati sunt, ne sit obnoxius reprehensioni. hoc etiam Præceptor facit. Allegant enim nos ad alia, si qua sunt aut addunt: *ὡς ἄνθρωπος*. Intellegere potes, oras minus crispas, mollitudinem, disturtiorem in arbore foliorum ledem. *τὸ δ' ἄνθρωπος*. More suo perspicua re, qua de agit in alia natura, commutata: quæ similitudine suas asseuerat disputationes. Itaque in animalibus cùm videatur similes mutationes quæ longè sunt perfectiores: non erit mixtum si in plantis quoque contingat. quatuor dicit: primum: *ὡς ἄνθρωπος*. quod proximum. Quia mundus est vnus ordine ac speciesum affini coherensione: alioquin daretur vacuum in substantia, maiore sanè lapsu quàm in quantitate. Secundum: *ὡς ἄνθρωπος*: vt interpretetur *ὡς ἄνθρωπος*. quæ nam hæc affinitas similitudo. Addit tunc: quia semper & vbiq; negat perfectam mutationem. tertium: *μὴ βλάστησιν* iam declaratum est quantum: *ὡς ἄνθρωπος*. vt ostendat, non esse *ὡς ἄνθρωπος* *ὡς ἄνθρωπος*. Nam si sunt ad hanc propensam mutationem: sunt autem quia *πρὸς ἄνθρωπον*, vt dicebat supra iam id fixit ad naturam. *τὸ φύλλον* *πρὸς ἄνθρωπον*. *Εἰς τὸν πρὸς ἄνθρωπον*, *πρὸς ἄνθρωπον*, *ὡς ἄνθρωπος* eodem tendunt omnia: vt intelligamus partem mutari nõ essentiam, partè hic accipio partium affectus. Fluuat tamen, & ait: etiam in substantia mutari species animalium: vt Papilionis, Chrysalidis, Erucæ: de quibus & ipse supra, & Præceptor in Historiis. *ὡς ἄνθρωπος* *ὡς ἄνθρωπος*. Vult explicare quare dixerit *πρὸς ἄνθρωπον*. Quasi

C *ὡς ἄνθρωπος*. Vbiq; consuit iccutati sunt, ne sit obnoxius reprehensioni. hoc etiam Præceptor facit. Allegant enim nos ad alia, si qua sunt aut addunt: *ὡς ἄνθρωπος*. Intellegere potes, oras minus crispas, mollitudinem, disturtiorem in arbore foliorum ledem. *τὸ δ' ἄνθρωπος*. More suo perspicua re, qua de agit in alia natura, commutata: quæ similitudine suas asseuerat disputationes. Itaque in animalibus cùm videatur similes mutationes quæ longè sunt perfectiores: non erit mixtum si in plantis quoque contingat. quatuor dicit: primum: *ὡς ἄνθρωπος*. quod proximum. Quia mundus est vnus ordine ac speciesum affini coherensione: alioquin daretur vacuum in substantia, maiore sanè lapsu quàm in quantitate. Secundum: *ὡς ἄνθρωπος*: vt interpretetur *ὡς ἄνθρωπος*. quæ nam hæc affinitas similitudo. Addit tunc: quia semper & vbiq; negat perfectam mutationem. tertium: *μὴ βλάστησιν* iam declaratum est quantum: *ὡς ἄνθρωπος*. vt ostendat, non esse *ὡς ἄνθρωπος* *ὡς ἄνθρωπος*. Nam si sunt ad hanc propensam mutationem: sunt autem quia *πρὸς ἄνθρωπον*, vt dicebat supra iam id fixit ad naturam. *τὸ φύλλον* *πρὸς ἄνθρωπον*. *Εἰς τὸν πρὸς ἄνθρωπον*, *πρὸς ἄνθρωπον*, *ὡς ἄνθρωπος* eodem tendunt omnia: vt intelligamus partem mutari nõ essentiam, partè hic accipio partium affectus. Fluuat tamen, & ait: etiam in substantia mutari species animalium: vt Papilionis, Chrysalidis, Erucæ: de quibus & ipse supra, & Præceptor in Historiis. *ὡς ἄνθρωπος* *ὡς ἄνθρωπος*. Vult explicare quare dixerit *πρὸς ἄνθρωπον*. Quasi

D *ὡς ἄνθρωπος*. Vbiq; consuit iccutati sunt, ne sit obnoxius reprehensioni. hoc etiam Præceptor facit. Allegant enim nos ad alia, si qua sunt aut addunt: *ὡς ἄνθρωπος*. Intellegere potes, oras minus crispas, mollitudinem, disturtiorem in arbore foliorum ledem. *τὸ δ' ἄνθρωπος*. More suo perspicua re, qua de agit in alia natura, commutata: quæ similitudine suas asseuerat disputationes. Itaque in animalibus cùm videatur similes mutationes quæ longè sunt perfectiores: non erit mixtum si in plantis quoque contingat. quatuor dicit: primum: *ὡς ἄνθρωπος*. quod proximum. Quia mundus est vnus ordine ac speciesum affini coherensione: alioquin daretur vacuum in substantia, maiore sanè lapsu quàm in quantitate. Secundum: *ὡς ἄνθρωπος*: vt interpretetur *ὡς ἄνθρωπος*. quæ nam hæc affinitas similitudo. Addit tunc: quia semper & vbiq; negat perfectam mutationem. tertium: *μὴ βλάστησιν* iam declaratum est quantum: *ὡς ἄνθρωπος*. vt ostendat, non esse *ὡς ἄνθρωπος* *ὡς ἄνθρωπος*. Nam si sunt ad hanc propensam mutationem: sunt autem quia *πρὸς ἄνθρωπον*, vt dicebat supra iam id fixit ad naturam. *τὸ φύλλον* *πρὸς ἄνθρωπον*. *Εἰς τὸν πρὸς ἄνθρωπον*, *πρὸς ἄνθρωπον*, *ὡς ἄνθρωπος* eodem tendunt omnia: vt intelligamus partem mutari nõ essentiam, partè hic accipio partium affectus. Fluuat tamen, & ait: etiam in substantia mutari species animalium: vt Papilionis, Chrysalidis, Erucæ: de quibus & ipse supra, & Præceptor in Historiis. *ὡς ἄνθρωπος* *ὡς ἄνθρωπος*. Vult explicare quare dixerit *πρὸς ἄνθρωπον*. Quasi

πηρ: quia in alio genere nullo inveniuntur. In-
uenitur tamen in vermiculorum generibus, ex
quibus alia sunt animalia, vt de Mutis quibus-
dam diximus alibi. Sed Aristoteles negauit, abio-
lutas eas esse species, nihil magis quam oua ipſa.
Sic & Gyrtis efformantur potius ranæ, quam
generantur. idco statim explicat: *ὅτι δὲ τῶν αἰσθη-
των*. Vbi iam perfectata sunt: consistit natura, neque
procedit. tanto minus ea mutantur quæ statim
perfectata sunt. *Διὰ τὴν ἰσχυροτέραν*, inuisti
pennis & voces auium.

*Καὶ ὅτι τῶν αἰσθη-
των*. Non est verum, aures toto corpore muta-
ri. nam mutare pennas, quod id tandem est: quod
etiam mutare voces: mutat etiam per ætatem
homo vocem. idco dicit, *ὅτι αἰσθητὴν*. Sanè Lu-
feina tam à Verno suo cantu diuersum canit sub
Autumnum, vt nulla ratione perturbari possit
a gustibus, eandem esse auem. non ergo licet ei
dicere, *ὅτι αἰσθητὴν*. Non enim verum est: omnem
corporis mutat partem. notabis omnino. Cùm
dicat *τὴν τε τοῦ φωνητικῆς*: quomodo queat quæ
quæritur disingere per notam, *δὲ, τὴν αἰσθητὴν, τὴν
δὲ ὅτι ἔρχεται ἐκ τῶν αἰσθητῶν, μάλλον ἢ τὴν ἴσθητὴν*. si hæc sunt
naturalia, etiam illa.

Λέγο τὴν ἐπιπέδω καὶ ἰσχυροτέραν. Et *τὴν τὴν αἰσθη-
των*. *ὅτι ἰσχυροτέραν αἰσθητῶν*.

Theodorus, *ἀδυνατεῖν ἰσχυροτέραν*. Debi-
lior pars suprema consistit. angit casta iudicia
Theodori *ἀδυνατεῖν*. nam neque verè neque fide-
liter, non enim consistit, est *ἰσχυροτέραν*, neque quod fit,
consistit. neque consistere, & dicit de biluorem, vir
aerius intelligit. Suprà enim haud semel *τὴν αἰσθη-
των* posuit pro valente.

Πολύλατοι ἀπορρητοῦ. omisit *πολύλατοι*, non bono consilio. Si enim abdit
id aduerbium: videtur postem id euenire. at
non in per euenit, item ambigua oratio, & for-
tasse barbaræ folio minus promerere. *Ὁμοί-
ων τῶν πρὸς ἴσθητῶν* aliquid similitudinis faciãt. non
contemnenda cõsideratio. Vtrum mutationes fa-
ciant similitudines, an habeant & acquirant. hoc
dicit Philosophus: illud Theodorus. Sanè simili-
tudo sequitur mutationem, & eius quasi finis est,
aut finem comitans. Finis enim est noua for-
ma, nouumve accidens, super quibus fundatur si-
militudo. itaque felicitate hinc deiciuit Theodorus.
Ceterum vt hoc optimè: ita illud nimis ambitio-
se, *ἵνα αἰσθητῶν*, non vt omnino speciem expriment
alienam. Speciota verba & polita, sed neutiquam
declarant, quod subsert doctrinæ. Id verò est quod
dicebamus in Cõmentario. Nempe duorum mo-
dorum sunt mutationes: aut preparantes, quæ an-
tecedunt perfectionè aut finales. Preparatæ sunt,
vt alterationes in qualitatibus: Finales sunt, vt in
transubstantiationibus: in quibus natura quietiscit
radè. Idco dixi mutationes hæc inchoatas esse
in similitudine taceãm, non autem abiolutas.

Εὐτροπότερον succollatione. dura translatio,
habitudine lætione. *Διὰ τὴν ἰσχυροτέραν*,
quas anni tẽpora faciunt. toties diximus: apud ve-
ros Philosophos rẽpus nihil vel agere vel facere.

Itaque τὸ *δύναμις* non est nota causæ efficientis, sed tra-
ctus temporis eommuni usurpatione: vnde & vet-
bum, *δύναμις*, percurrare.

CAPVT XL

*XL capiti argumentum. Restare in postrema considera-
tione motuum cogitationem. Quomodo motus partium sine partem
naturam partem secundam naturam. Motuum principia vel
inertia esse, vel extrinsecus euenire.*

ΚΟΛΟΥΘΑ dicitur. Hæc est hu-
ius quinti libri secunda pars prin-
cipalis: quæ quæ ob cautam sit hoc
dilata, dicecõdum est. Primis quatuor
libris ea tractant, quæ plantis cõ-
tingunt secundum naturam, idque bifariam: quip-
pe tum earum eommoda, quæ ipmè procueniunt:
tum illarum, quibus adicitur aliquid vtilitatis.
Quoniam verò res sunt plãræ materiales: propter
eam imperfectionem, obuertur aliquid aliquan-
do fatigenti naturæ, quo eius opus impediatur
ante quam finem suũ, in què rite intendat, adicipi
queat. Veluti fluuiio datus impetus ob aqz gra-
uantem ad descendendum. At motus is naturalis
multis modis impeditur, tardari, minus auferri po-
test. idqz vel à natura ipsa vel ab arte. Arte nãque
tum aggeribus, tum excipiũs piscinarum aquæ ip-
sæ vel cõhibentur vel torquentur, vel suspendun-
tur. Natura verò ipsa, terrarum, rursusimve obie-
ctũ tum retardat, tum restitit.

Quum verò in
glaciem vertit aquas, omnino motu priuat. Ita
in plantæ generatione, atque etiam in omni re
generabili, aut auferitur apparatus totus, quæ-
re & hinc ipsæ quoque subdeicit: quemadmo-
dum nec vbique generatur aurum. Aut vitia-
tur tantum: idque duobus modis. Aut enim a-
uertitur à tota specie in aliam speciem. Veluti
sato à nobis Apio nata est Alliaris. Aut quum
manet species accidentia mutantur: vt succus, fi-
gura, magnitudo. Iceiro post institutam na-
turalium causarum indagationem, vt tota con-
templatio completeretur: querendum fuit de cau-
sis horum impedimentorum. Quum autem duo
sunt rerum tempora generabilium: vnum, dum
sunt: alterum, postquam facta sunt: de his quo-
dum sunt, contingunt, in huius priore libri par-
te dixit: idque duplici consideratione: quia du-
plex erat natura: vna spontè, qua parte scruaba-
tur, *τὸ αἰσθητὸν ἴσθητῶν*: & altera ab arte,
qua vt strigabat *τὸ αἰσθητὸν*, id est additamẽta.
In hæc secunda vult agere de his quæ iam con-
sistentibus eueniunt præter naturam, quæ vitia
aut morbos appellamus. Diuidit autẽ tractatio-
nem hæc in duas partes: in prima tractat morbos,
in secunda etiam interitum: *ὅτι δὲ δόξειν*, vt vide-
bimus ibi. In hæc autem tractatione superiores
adumbrat diuisiones: erant enim *ὅτι αἰσθητῶν*
ὅτι ἀπὸ τῶν τῶν. Sic etiam hic: morborum
principia, partim intrinsecus, ergo naturalia: partim
extrinsecus, igitur alia. Dico alia non de-
terminata designatione: quia bifariam constant:

aut enim

aut enim à naturalibus causis, vt ab aere, aut ab arte non arte vera, sed vitiosa: vt à peruersa, præpostera, nimia, nimis parua, foissione, putatione, stercoratione, alia. Quas partes etiam vrbane auget illa valde ambigua sententia: *ἀεὶ γὰρ τῶν αἰσθητῶν ἀεὶ καὶ ἀκαταρτῶν ἀεὶ ἀεὶ τὸ χυμῶδες*. Quasi aliud sit demon grandiuiter, aliud aer ac ventus & gelu, & alia in natura noxæ. Sed danda sunt multa vetustatis: veterum cum sapientia factum est, vt nos eorum incertitas perpendere possimus. *Ἀλλὰ τοῦτο ἴστω*. Duo dicit: & postremo loco hæc consideranda, & superioribus annexenda. Ac quemadmodum consequantur, iatis declaratum est. Quod autem postremo loco sint statuenda, ratio periuadet duabus de causis. Primum, quia sunt præter naturam: deinde quia iam perfectis contingunt. ideo vocantur *ἰσχυρὰ δυνάμεις*. Diuiditur autem in summas duas explanationes. In prima recenset plantarum morbos in sic cunda fructuum. *Τῶν νόσων ἡ πρώτη ἡ ἰσχυρὰ*. In duo partitur: in morbos & interitum, quia morbus est ad mortem via. Itaque maiores nostri duarum vocum vnum fecerunt principium: *μῆκος*, motus morbus, *μῆκος βίωσις* sicuti scriptum est in originibus. *Ἀπερὶ τούτου δὲ*. Quemadmodum dicebamus, ingenium sui diuina opulenta superiores adumbrat partes. Superiora erant partim naturalia, quia secundum naturam vniuersalem, sicuti dicebamus ex diuino Preceptore: partim præter naturam, quia non ordinata. Ita & hic morbos, & interitum partim à natura esse partim non esse. Quippe intereunt & plantæ & animalia: & omnia generata corrumunt, propterea quod sunt corruptibilia. At is affectus naturalis est: fundatur enim in contrariis, ex quibus naturalibus consistant naturaliter. morbi verò nihilominus. Sunt autem præter naturam indiuidui: quia corrumpunt ipsum non speciem: Est autem naturæ contrarium, non esse: quando natura est autòr existentia. hæc hunc ad modum explicat. *Ἐπιπέσει δὲ τὸ ἴσχυρὸν*, interitum repentini. quare addat *ἰσχυρὰ*: vt doceret, esse internum principium. non tamen erat necessarium. Primum, *ἰσχυρὰ* significat temporis indiuisibile momentum in Vitis priuatione: orbis interitus, omnis formæ corruptio talis est, sicut & generatio. Sin excludere voluit externas causas, exempli gratia, incisionem: at senectus est morbus naturalis, qui longo tractu vehit nos ad illud vltimum, quod semper habemus præ oculis, & tamen stultè nimis tanquam rem expectamus repentinitate. *Ἀπὸ τούτου*: id est *ἰσχυρὰ* *βίωσις*: at *ἰσχυρὰ* id est *ἰσχυρὰ*. vt excisa arbore, aut consumpta vetustate. *Νόσος δὲ*. De morbis, non à causis statuit, *τὴν ἰσχυρὰν*, *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*: sed à re ipsa. Quia sunt, inquit, *ἰσχυρὰν* *ἢ τὴν ἰσχυρὰν* quædam, scilicet ex ambitu naturæ: crunt præter naturam, quia sæpe contingunt, erunt secundum naturam, quia dixit *ἰσχυρὰ*: addidit *ἰσχυρὰν*. & duo dixit *ἰσχυρὰν*, excitus: & *ἰσχυρὰν*, confusio. Quia in o-

A mni mensura temperationis est ordo graduum, ita vt huic hoc præponderet. Id vbi confusum est: perit ratio mediocritatis, in qua sanitas sita est, aut que ipsa est sanitas: ne nunc turbemus mutauit primum, *τὴν ἰσχυρὰν*: secundò loco, *τὴν ἰσχυρὰν*. Et potuit duo, *ἰσχυρὰν* *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*. *ἰσχυρὰν*. Nunc tangit aliam rationem naturæ, & non naturæ: quia *ἰσχυρὰν* erat internarum rerum naturalium. At *τὴν ἰσχυρὰν*, que foris eueniunt, non sunt eis naturalia. Ictericus dixit *ἰσχυρὰν*, separantes extrinsecus accidentia. *ἰσχυρὰν* vocauit: quia Philoſophi violentum dicunt, quodcunque præter naturam est. hæc est pars qua ostendit esse *ἰσχυρὰν*. In illa verò ostendit non esse: vt ab aeris impressionibus. Tamen sunt extrema, tamen habent cum internis affinitatem.

B Quamobrem vastant temperarum: que est vna pars unitatis. Alia verò, vt *ἰσχυρὰν*, vulnera: & *ἰσχυρὰν* percussiones, dissipant continuitatem: que est altera sanitatis pars. Quare aut statim ægrefcunt, mediæ causæ interuentu, aut subsequente dyſcrasia. Stultus enim fuit ille, qui putauit a purato capite, non sequi mortem illi, nisi dyſcrasia committeretur. Coniunxit orationis seriem affini verborum flexu: *ἰσχυρὰν*, *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*. *ἰσχυρὰν* *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*. quia vulnera dicebat, *ἰσχυρὰν*. Frigus, inquit, etiam nimium *ἰσχυρὰν* est: & addit *ἰσχυρὰν*. Quia violenta hæc sunt in gradu, non autem tota specie, vt vulnus. Acris enim frigus idem est specie, cum interno plantæ frigore: gradu distat. at dolabræ cum planta nihil. nihil igitur eius quoque opus, *ἰσχυρὰν*. *ἰσχυρὰν* *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*, auget doctrinam. Is, inquit, affectus ita tractatur hic quasi plantarum proprium, vt etiam sit animalibus commune.

ἰσχυρὰν. Neque diuersum à nostra questione. Id est, neque ita proprium animalium, vt etiam plantis non conueniat: ita delet obiectiones. *ἰσχυρὰν* *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*. Non est pars Capitis diuersa, sed explicatio superiorum: ne nos fallat coniunctio, *ἰσχυρὰν*, *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*, aut *ἰσχυρὰν* *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*: longè commodius. Nam quum dixit: *ἰσχυρὰν* *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*: non est separata diuisio, sed bifariam duplex, sic: tam morbi quam incritus, causas habent aut internas aut externas: & sunt tam totius quam partium. Exempli gratia, ægrotat Quercus tota frigore: interit tota. Alias expositus Aquiloni ramos gelabitur, aut Bryon aut gemen, vnde aut parum aut vitiosum feret fructum. Interibit autem vel ramus arefactus, vel succus ob fructum: vt videatur arbor corrupta mortuæ que nihil tulerit. Sicut dictum est alibi: terram mortuam præcis appellatur, que nihil ferret.

ἰσχυρὰν *ἢ τὴν ἰσχυρὰν*. Exequitur partes. Internum morbi principium ait esse pabuli quantitatem, vel nimiam, vel citra modum: aut externam qualitatem ab aeris vi. Ac quemadmodum supra quoque fecit, diuidit in hæc, & foruita, vt plagas: vbi notanda diligentiâ. Namque alimò.

B. ii.

tum etiam extrinsecus venit: & aeri supra non se-
mel accipit vegetari facultatem. Sed descendum:
illa extranea, scilicet elementa, quae misto aduen-
tita sunt ad alimentum, facta iam sunt *αίμα*: ven-
tus autem & calor, nunquam. Obiectio. Quas hic
adnumerat *αίμα* & *αίμα* nisi iubeant, non eorum
pant. Et id fuerit, *αίμα* & *αίμα*, de quo dice-
bat, respondere posse videtur hunc ad modum. A-
liud esse iam alimentum, & quae nutritum: aliud hu-
morem etiam alium praeter illum quo facta putre-
tescit, aut succus aboletur. Ideo mox dicit: *αίμα*
αίμα & *αίμα* & *αίμα*, *αίμα* & *αίμα*, *αίμα* & *αίμα*.
An ergo hinc etiam sic abibimus: neque pu-
tabimus esse interna principia morborum, etiam
sine externi succi accessione: nisi verò. Nam in ip-
sa inedia spiritus inflammatur tandem verò etiam
fit corruptio sine putrefactione. Aut etiam putre-
scunt humores defectu calore naturali: eius natura-
lis humoris subiecta fuerint fundamenta hoc quide-
m in animalibus. an verò id etiam in plantis
habere arbitror suam illas quoque proportio-
nem: vivunt enim, sed solis cognitas sapientibus.

Αίμα *αίμα*. Fossors error, qui vulnus infla-
verit: id quod perire contigit. *Αίμα* & *αίμα*.
mutavit casum, dicebat enim, *αίμα*.

Αίμα & *αίμα*. Cùm haud ob purgandam ar-
borem, sed cùm alia forma esse volumus, mutat
enim facies. Veluti cùm bustipes planta, ex alto
terro spiritus, reducimus ad simplicitatem, is alius fi-
nis est atque putationis. *Αίμα* & *αίμα*. Sa-
nè ludit nos: ut aliquid sit id quod Fortunam di-
cimus: aliquid inquam, *αίμα*. Quod negavit
divinus Praeceptor tum alibi, tum in septimo Eu-
demoniorum. Id enim quod est *αίμα* & *αίμα*
αίμα, est *αίμα*: in us que careat deliberatione.

Αίμα & *αίμα*. Opulentiam explicat doctri-
nam persequens affectus causarum. Aëris vim e-
andem, non eandem esse omnibus, sed imbecillo-
ribus infestiore. Sententia popularis: plus pos-
sum in eum qui minus potest. Sententiae summae
plus noceri novellus, plus item germinaturientibus:
plus etiam exhaustis succo post fructifica-
tionem. Minor illa est syllogismi propositio: esse
illa eo tempore imbecilliora. *Αίμα* & *αίμα*.
non penitus exiccatis post abiolutos fructus: hoc
enim significat *αίμα*: non autem simpliciter
incoari fructus expositionem, sed exhaustis.

Αίμα & *αίμα*. Id ubique statuunt omnes Philo-
sophi: id sepe monet Hippocrates: id supra vidi-
mus: mutationes debilitare naturam omnem eam,
in qua fiunt. Ratio: quia natura aliò distracta, ubi
distinctur. *Αίμα* & *αίμα*. Nescio quibus gra-
dibus deducit à superioribus hoc quod ait. Ictico
plus agrestia laborare antequam germinent
quam sub ipsa germinatione. Nescio, in qua, cau-
sam quare attrinjerit hoc in eodem modo solas agre-
stes. Nam ex ea quam adiungit, ratione tanto magis
nititur: cùm ait, *αίμα* & *αίμα*. In su-
perioribus enim profectus est, agrestia cum qua ro-
bustiora. *Αίμα* & *αίμα*. hoc & supra sepe. hoc

A videatur cuiquam hic vacare. in morborum tra-
ctatione, quid mea, si suavit tempestive plantas
Hyeme: die eundem. In exacta ita sententia opus et-
te habuit firmo, à causis convertibilibus consti-
tuto. Sed divinus Praeceptor haud itans esse dicit
hoc. Quin tenendum etiam, conclusionem contra-
dictoriam falsam esse. sic enim amoveri omnem
dubitationem. Quocirca discipulus sic, vt tem-
per, iudem insitit vegetibus. Non solum docet
contraria constitutionibus plantarum natura-
bus, quibus morbi contingant: sed etiam deli-
gnat quae sint vitia ad illorum morborum aeren-
das accessiones. *Αίμα* & *αίμα*. significat
interna fovei principia. *Αίμα* & *αίμα*, media inter
extremam procatarricam & effectum. Causa est

B efficiens: nempe animae pars, et corroboratio instru-
men-o, id est calore. *Αίμα* & *αίμα*. effectus
hic est. *Αίμα* & *αίμα*. Duae causae me-
diae: nam sunt effectus à causa procatarrica, &
sunt causae roboris. Proreum possunt posterius:
quod & alibi nos indecimus. Praeceptoris enim
more, utitur analytica methodo. Nam denotatio
est compositio partium, vt fiant propiores: spa-
tium est effectus: quia succus ex ea partium cohae-
sione compingitur. Ordo causarum est frigus,
denotatio, & compactio, calor innatus, vis animae. ef-
fectus prospera, larga, proba germinatio.

Αίμα & *αίμα*. *Αίμα* & *αίμα*. icilicet agrestiam
& mitum.

Theodorus, *Αίμα* & *αίμα*. quae ra-
tio euentus accipitur est. Non enim euenit am-
biguè, sed certò aliter dicitur. Et omisit illud aduer-
bium, *Αίμα* & *αίμα*, quod supra ventilabamus. *Αίμα* & *αίμα*.
dilectus: egressio, melius. *Αίμα* & *αίμα*.
neque refert ad eam rem. Duo lapsus: pri-
mus in Latinitate, aliter sanè interest praetensio-
operæ, hoc hie refertur. Quia tractati est commu-
ne animalibus: tamen est etiam commune plan-
tis. *Αίμα* & *αίμα*. *Αίμα* & *αίμα*. *Αίμα* & *αίμα*.
Αίμα & *αίμα*. *Αίμα* & *αίμα*. *Αίμα* & *αίμα*.
nisi *Αίμα* & *αίμα*. *Αίμα* & *αίμα*. *Αίμα* & *αίμα*.
quae hie significat, alienum.

Αίμα & *αίμα*. morborum in ista. Vide
quid faciat superficie tenus Aristotelicos libros
de gustare, & Latinae linguae fundamenta ignora-
re. In ista vox satis prodit & originem, & vim & v-
sum. Significat enim principium motus, quem
init mobile. Ita sanè *Αίμα* est initium aliquando
id est prima illa vel porno, vel momentum eu-
iusque rei. Et est *Αίμα* & *αίμα* cum recipi-
pula. Itaque morbi dicunt initium medici *Αίμα*
Αίμα. sic calefactionis initium calor est. at non
semper. *Αίμα* enim in quanto Metaphysicis, est
etiam *Αίμα*: quod aliquando est idem ipocie cum
effectu, existentia semper differt: vt *Αίμα* est *Αίμα*
& *Αίμα* filii, equus equi. Interdum tota ipocie
distat, vt Chrysius & Eruca. Aristoteli gene-
re, vt Vitis & eius vermiculus voluolus. Non-
nunquam plusquam generet: vt sol & mus è fimo.
Euenit etiam in quibusdam, vt inter ea nulla
sit pro-

fit proportio: vt in creatione. Nulla enim inter finitum & infinitum. Solus autem infiniti creare. Hæc omnia quidem sunt tuorum effectuum principia: quia priora, & quæ capiunt: continent enim potestate. Sic & Græcè, vt in libris De causis diximus: *ἡ δὲ πρῶτη ἐστὶν ἀρχὴ, ἡ δὲ δεύτερη, ἀτὸν καὶ τὸν κενόν*. at nullum horum est minutum. Nunquam enim inuadit effectum effectum suum causa efficiens. Nempe non inest, vt elementum: quod est eius causa in quo inest. Et verbum quod apponit (constrahuntur) vt alia innumera huius boni viri additamenta, obstrepat Philothæzæ puritati. Non enim trahit ad se causas externas arbor: sed inuita (vt ita loquar) excipit mouentes. *Ἡ δὲ ἐπιπέφυκτος, supra modum, redit. Quia sanitas est in modo: vnde & medium, & medicina. & Præceptor definit morbum, ἡ δὲ ἐπιπέφυκτος, ἀνεκείνη, cæli grauitas. Hæc sunt interpretandi licentia: quibus hodie abutuntur in rebus seriis Ciceroniani. Nam vbi se se sperant, sententiam adempto esse: tollunt quadrigis suis frenum, & insipienter currum lotis applicant: at ille fertur auius. *ἀνεκείνη, non significat grauitatem. Graue cælum esse id quod ita in eum modat, vt ferri ac tolerari facile nequeat: quale Narbonæ, Canizæ, Senogallæ. At multis aliis locis ἀνεκείνη est, non tamen graue. Quin leuissimus atque tenuissimus aer in celsissimis montibus, vt in Sina monte tradunt: is sanè ἀνεκείνη humanæ temperaturæ, & tamen maximè contrariis graui. Denique cæli grauitas non nisi in crassitie ac fetore dyctera sua in mille aliis.**

Παράγει δὲ τὸ λιγόν, λιγόν, vel falce, aut nimis anxie aut minus diligenter. Nam & vulnus & concussio etiam ab aliis instrumentis quæ à λιγόν, aut à falce. Omisit illa omnia: ἵνα δὲ τὸ πρῶτον ἀφ' οὗ ἀρτῶν, ἡ δὲ ἐπιπέφυκτος. Ἀπὸ τοῦ ἀνεκείνη, σφοδρῶς addidit, aliqua damnosa virgere creditur. Τὸ ἀπὸ τοῦ ἀνεκείνη, quæ cælum iniecerit, nota phrasin, quid cælum iniicere dicamus? Τὸ ἀνεκείνη, ut, quasi humor deserit. Rectissime reduxit insolens verbum ad sententiæ mediocritatem. Τὰς ἀνεκείνη, intemperic, malè. Multæ sunt intemperies quæ nihil nocent: quia non sunt ἀνεκείνη.

*Τὰς τὸ πρῶτον ἀφ' οὗ ἀρτῶν, καὶ τὸν κενόν. Hæc igitur arborum genera communia. Puto scriptum reliquisse (genera) sed non expressit ἀφ' οὗ ἀρτῶν. Quod tamen diducit mox nominatum capite sequenti Philosphus: *ἡ δὲ ἐπιπέφυκτος, ἀνεκείνη.**

CAPIT. XII.

XII *Ἐπιπέφυκτος, ἀνεκείνη. Postea morbum inuadit, si detentio in causa, ut sique deditur per anni tempora, & arborum ætatem.*

ΟΣΗΜΑΤΑ δὲ τῶν ἀνελών. Postquam declarauit, quid, & vnde esset morbus: nunc species ponit nominatum quatuor: scabiem, mortificationem, siccationem,

A nem, vermiculationem. Quas quoniam non eo quo proponit ordine profequitur: & permutat, vt vidimus, aliqua, commodius vium est nobis, si faceremus vterque suum cuique morbo Caput attribueretur, de siccatione primum. Offendit methodo minus probabit: primum, in quibus sit, *τὸ πρῶτον, ἡ δὲ ἐπιπέφυκτος: deinde causam valde sanè eodem, at enim, ἀνεκείνη.* Tertio, huius ite causam: *ἡ δὲ ἐπιπέφυκτος, ἐκ τῆς ὑμῶν ἐπιπέφυκτος.* Propterea, inquit, sub Cane multa siccatione, seilicet tempus illud siccissimum, at max. sibi ipse contradicit, quom antibus Cane planas hæc humiditas: quom enim supra docebat, in tractatione *τῆς ἐπιπέφυκτος.*

Quarto ait, nouellas pari magis, vetulas minus, idque multis de causis: tum quia robustiores: quippe valdus resistunt robustiores. Alia causa plus è longinquo trahunt. Ergo que propter ætatem sicciores essent: propter attractum tunc sunt humidiores. Tertia: quia suoapte succo sunt pinguiore: dulcius namque in nouellis.

Quarta: quia nouellam proueniunt feruorem, ipsaque tempora iqualida. Proinde non fallere spes: sed quantum spondeant in flore, tantum in fructibus præflare. Vbi verbum repetit vñtatum: *ἀνεκείνη, proxtendunt: & in quæ, vñt, vñtque in finem feruor, id est, & ferunt & educant. Quinto ponit axioma populare. morbos imbecillioribus magis incommodare. Sexto, addit materialibus causis superioribus causis procausari eas.*

*Ὁ δὲ ἀνεκείνη, Agrestis morbis laborare, non est hominibus perituum. Non negat factum, sed opinionem, itaque dixit ἀνεκείνη, plures esse mitium, ergo in agrestibus quoque, quare etiam addit *ἀνεκείνη, ἡ δὲ ἐπιπέφυκτος, ac statim causam subdit imbecillitatem. Παράγει τὸν ἀνεκείνη. Non ad differentiam quasi plagæ quædam etiam in eis sunt, sed ad explanationem: est enim altera pars partitionis, τὸ πρῶτον ἀφ' οὗ ἀρτῶν, τὸ δὲ ἀνεκείνη. Διαιρέσει τὸν ἀνεκείνη hic ἀνεκείνη. Nisi quis legere malit ἀνεκείνη, attenuatur, necurum placet. Sed illud ἀνεκείνη, non esse hic ἀνεκείνη, sed ἀνεκείνη, quæ tamen si sunt ἀνεκείνη, tamen earum maleficium penetrat, ne quis obiciat: cortice contuso, aut scilicet, nihil interius partibus noceri.**

Lego *παράγει, non παράγει.*

Theodoros, *ἀνεκείνη, radicatione. vnde id ausus sit, nescio, tabitudo, alibi. Non tamen semper alimenti defectu contingit: velut in cicere. ἀνεκείνη, tamenque elota salisugine, at id fit ab humoris copia. At quom infra dicat, sphaclisimi nomen ab animalibus ad plantas esse translatum, propter similitudinem: & morbus is in animalibus nihil aliud sit quam sphaclisimus: non potest quin dicatur mortificatio: sit enim è gangræna interfecto calore naturali. Tum verò membrum tantum abest vt tabescat, vt putridum dilabatur, aliud enim est, *ἀνεκείνη, aliud τὰν ἀνεκείνη. si marasmus tabes est, tabes est desiccatio: at sphaclisimus in crure est computrescens. in arbore tamen sphaclisimus**

est arefactio. quare non erit inter hæc similitudo. item illud præcetera notandum: nempe rabo sanie vocat Virgilius: quomodo igitur rabes erit marasmus: Propter hæc difficultates mox Theodorus Græca voce usus est. *Οι μαγειρικοί*. a libi fructuum pecidi. *Πρωτόγειρος*, a μαγειρικός, humor pinguior. omisit alterutrum. *αίσις* pingue significat: *αίσις* οὖν, oleosum. *Πρωτόγειρος* *αίσις*. ad fructificandum maturior. *μάκα* oratio. maturius, non maturior. ad maturius fructificandum aptior, non enim ipsa est matura. *Επιλάσις* germinū generatio accedit. *σάλημα* addidisset (alia). nouorū germinum sit accessio.

CAPVT XIII

XIII. Capiti argumentum. *Πολλάς αβήρας μάγισ πασι vermibus Latine. causa propter quam ueniunt. Eum uermibus esse per se multum communem. Acres uicini omniū vermibus. in Lentisio factus, motus.*

Κ Ω Α Η Κ Ο Τ Τ Α Ι Α Ι Γ Α Α Ρ .

Quod ultimo loco propoſuerat, exequitur in ſecundo. Quia de nomine latius patet, quid ſit nemo nã que nescit, quid ſit uermis non poſuit definitionem. Magis huc admittenda excuſatio quam in Aſtrobolia. Cum enim *αβήρας* patitur ſucci ablatis, non uidentur ab Aſtrobolia proxima namque cauſa priuatio eſt ideo de elatatum ibi oportuit. Hæc autem ſtatim, ut ſuprà dictam quibus magis ſit quippe in uetulis arboribus. e autē dixit: uulnus inſtituē & ſitus. utraque ab eadem cauſa, deſi. cū ſilicet. namq; ex uulnere ſit apertio & exemptio ſucci. Cæterum cū uermiculi exiſtuntur eſt putredine fieri: & putredo ſit omnis humida in primordis ſuis: quomodo eſt ſiccio ſiene? Quia ſicca naturalē amittere ſuccum, peregrinū admittere. idē dixit: *αβήρας* *αβήρας*. Scilicet ſubeunte aeris humidio, quod arbori naturalē non eſt. *αβήρας*. Hic uleuſe uulnere uidentur ſignificari: non uulnus, ut alibi. *επιλάσις* *αβήρας*. alia cauſa in ſiti, deſi. cū humoris deſi. Ita que ſit, inquit, *αβήρας*: egreſſio ex latitudine illa Galeniſca. quare tandem putreſcit. *αβήρας*. Argumento potiore confirmat in arefactis uermiculos gigni uideamus. id eſt, que omnē iuccum naturalē amiſere. Quanto magis in iis, in quibus etiamnum quippiam ſuperēſt, quod facile uitari poteſt. Ratio in lignis ſiccis: quia rara. Itaque ſeſe ac facilis induit in ea laxa ſpatia. Sub Luna magis: quia tunc aer humidior. ſub ſole citius: quia extraneus calor ualidior. In ſcēda parte etiam ſpeciem ponit huic obnoxiam uſtio. Suprà in genere *αβήρας*, ut ne in ſpecie, Malos. *αβήρας* *αβήρας*. reſpondet ſuperioribus *αβήρας* *αβήρας*. Illud eſt temporis, hoc loci: qualitas eadē, feruor. *αβήρας* *αβήρας* cauſa media. Etenim cauſa exiccationis, que deſide cauſa eſt uermis. Et radicis exiccatio eſt. cū eſt feruoris loci. *αβήρας*. Tertia pars: in qua uidet ad uuluerſalem eognitionem illam: in quibus ſilicet ſit. quam tamē

A partem primo in loco eſſe deceit. At enim: penē omnibus cucurbitæ hoc. poſtea diuidit & cōponit. Malos pluribus inſtitit uermibus, atque ſiccio citius interite. Plures enim habet interitus autores. Ita Ficū & Pyrū. Quo in loco non eſt obſectio contentenda. Nam ſuprà, *αβήρας* minus ſiccari diceba: hic infra mox, *αβήρας*. Ficus autem utrunque habet. Nam ſi Laurus hoc, ut ſtatim proficitur, uita eſt: quanto magis Ficus?

Αβήρας. quā alibi *αβήρας*, paſſiue: nam *αβήρας*, *αβήρας*. *Ηλικία*. ponit que pateretur: nunc, que non. ac in ſe cō prædita tum quia putrent minus: tum quia etiam in putreſce, eorum putredo reſert femina quædam priſtine ætationis ſicut in Lauro: que citō putreſcit propter raritatem ſucci: internus ab externo uincitur. propter ætationis uſtigia non eque uermiculari. Non negat penitus, iud temperat celeritatem que erat in putrefactione. *Επιλάσις*. Alia comparatio inter duo, cum huius ſimilitudine. Capriſius non æquē ac Ficus: quia in ſpecie eſt Ficus ſimilis, in ætatione, Lauro. Sic mox ætior & comparatio in eadem ſpecie qualitatibus diuerſis. *Αβήρας* Punice minus quam dulces: quia dulcis ac dilutus iuceus imbecillior. Ideō medici indicantur, ex columbriæcō gigni. *Πρωτόγειρος*. pars à tempore. Nontamen de Vere potius, quam de uermis Malis: que ſunt maximē imbecillæ. ſiccio per ematuræ producant fructus, quippe à tempore eadē. de hoc in ſuperioribus libris.

B An uerō Vere potius gignantur uermes in arboribus? Nam ex Philoſophi deducit, omnis uideatur à ſiccitate namque uult. Ver humidum ualde. Ex altera parte ſenius obſtrepic tunc enim uermium copia. Dicendum, Non in arboribus ſubſtantia tum creati uermes, ſed extrã. nam *Αβήρας* uſtur: Hyem & glaciatur. *Επιλάσις* à locis, ſuprà: *αβήρας*. nunc à locorū ſimilitudine: *αβήρας*. Dat cauſas quibus poſſit leniſcus arecere uermes. calor & odor: ſatis ſarē debiles cauſas, niſi addiderit naturalē quin ne ſic quidem ſit uſſe. Nō enim Lauro Ficus uel calidior aut odoratio. ſed eſt iuceus pinguis: unde etiam reſudat maſſam temperanda quoque de odore ſententia eſt. Non enim odor quicquam facit, ſed odoris cauſa temperatura.

C Nam ex Philoſophi deducit, omnis uideatur à ſiccitate namque uult. Ver humidum ualde. Ex altera parte ſenius obſtrepic tunc enim uermium copia. Dicendum, Non in arboribus ſubſtantia tum creati uermes, ſed extrã. nam *Αβήρας* uſtur: Hyem & glaciatur. *Επιλάσις* à locis, ſuprà: *αβήρας*. nunc à locorū ſimilitudine: *αβήρας*. Dat cauſas quibus poſſit leniſcus arecere uermes. calor & odor: ſatis ſarē debiles cauſas, niſi addiderit naturalē quin ne ſic quidem ſit uſſe. Nō enim Lauro Ficus uel calidior aut odoratio. ſed eſt iuceus pinguis: unde etiam reſudat maſſam temperanda quoque de odore ſententia eſt. Non enim odor quicquam facit, ſed odoris cauſa temperatura.

D The odorū, *αβήρας* *αβήρας* *αβήρας*. inuſaria circumſodientis Magnō circū cogitationis opus eſt, ad deducendā uocem hanc (ſimilia) ſubſignificatum *αβήρας* *αβήρας*. *Τρωϊς*. per ſinem. Nequaquam in planta ſanies: nec pte in qua non eſt ſanguis. *Επιλάσις* dimotio. non placet. *Αβήρας* *αβήρας*. que areſcunt. peculiatus lapſus. Verba hæc tractum ſignificant mutationis: uti diximus in libris De cauſis lingue Latine. At dum ſunt aridæ, non uermiculantur, ſed areſcunt iam. idē inſe prepoſitio à uſ.

Καρόνιον. publici eſthegauimus alibi. *Βεγδόνιον*. feſtuum Theodori ingenium. *αβήρας* moruntur. qua ſi diutius ægrotent. *Τὰ αβήρας*. acerbæ, & uchemenſia. Oportet cura

cum legisse *τὸ δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀέρος*: ut ab animaductio-
ne vindicetur. Neque tamen tutus erit. *ἴδῃ*, nanque
accidit *σφοδρῆς*, acerbum. Vehemens autem est
excessus omnibus communis, non autem priuati-
um *τὸ ἀέρος*, sed acre. Nam *ἀέρος* nihilominus
esse potest *τὸ ἀπὸ τοῦ ἀέρος*, *ἀπὸ τοῦ ἀέρος*, vehemens &
remissum. Sed hi sunt quorundam recentiorum
interpretum cincinni. Sic *λεντὰ δὲ μὲν ἄρα*, cum
feruorem interpretatur, alludit nobis.

CAPVT XIII.

XIII. *capitulum argumentum. Ἐπιβεβηκὸς non solum à
voluntate prouenit, sed & refrigeratione & defectu aliment-
i. De fructu officio, non ad mortuum reduci, sed ad prouenire
non generatur.*

ATTA *πρὸς τὸν*. Transfurus ad
sphacelimum, colligit quæ dixit.

Deinde nulla designata sphaceli-
mi definitione, causis illico aggre-
ditur. Nam quod ait, translatum
nomen ab effectu simili quæ reperitur in animan-
tibus: tanto minus excusandum. Plantarum nanque
cognitio cognitionem antecedit animalium. Ita-
que si vitrobique est ægritudinis genus idem: ta-
men prius in animalibus cognitum est: tamen bo-
no Philosopho bona methodo prius est in plan-
tis declarandum. Est autem à nominis origine rei
natura sæpe manifesta. Prouide *σφακελῶν, τὸ ἐπὶ τῷ
σφακελῶν*, quasi *σφακελῶν*, sicut *σφακελῶν*. In uulgatis
enim amittitur calor omninaturalis. Est ergo
membris mortificatio. Quæ non est *σφακελῶν*, ut
aiunt, nisi addatur huic generi aliqua differentia,
quæ *σφακελῶν* de signet illam. Multas affectus huius
causâs videmus: quarum omnium effectus vnus:
ablatio, aut extinctio, aut corruptio caloris natu-
ralis. Quam obrem ex vulnere & vlcere fit, pro-
pter putrefactionem: qua corrumpitur calor. Ex-
tinguitur autem frigore. Muliones ergo in transi-
tu Censiti montes aliquot amiserunt veterum.
Aufertur verò quum imperitia chirurgi coar-
ctantur fasciæ in luxatiombus aut fracturis. Hæc
omnia nobis comperta sunt. Quin etiam ex af-
fluxu Mali succi, vidimus in senè & in puella nul-
la causâ procatarræca. *Ὁ μὲν ἴσως*. Non

recitè negat & vulnere fieri. Vidimus enim viato-
ri euidem crus è vulnere, quod in pedem acceper-
at, mortificatum, ipsumque tandem mortuum.
Non tamen euenit quatenus vulnus est, sed à pu-
trefactione. Non tamen penitus negat: sed ait
non in omnibus. Nam si Cicet hoc morbo pe-
rit, neque propter vulnus: non semper huius mor-
bi causâ vulnus erit. Nota vocem *σφακελῶν*, sicut
καρπῶν, ἀπορῶν. Perit autem Cicet cloxa salu-
gine quod & supra docuit nos. *Τὸ γὰρ ἀφα-
ρεῖν σφακελῶν ἴσως*. Nomen æquauit verbo, rem
factam cum ipso tractu efficiendam. Atque si dicat,
suffocatio est interficere. Tria sunt à tribus præ-
teriti personis verbalia. Vnum à secunda femini-
num, quod ad iconè designat, ut *ἴσως, ἴσως, ἀφαι-
ρεῖν*.

A *σφακελῶν* Euripodem actio videndi, & facultati no-
ta. A terna maculatum, cui ar: i)butur actio, ut *α-
ε, γὰρ, τὸν*. A prima neurium, quod præ se fert
ipius operis idem: ut *ἐργασίαν, ἴσως*: i) sua
causâ, opus ipsius *ἴσως*. In multis tamen haud
semper distinguitur, ut apud Oratores *ἴσως* idem
est quod *ἴσως*. Sic hoc loco *ἴσως* non est *ἀφαιρεῖν
τὸ ἀφαιρεῖν*, perinde ac si diceret *ἀφαιρεῖν*. *καρπῶν*.
Quia nature ordo est in pluribus: quæ talia non
sunt, *σφακελῶν* dicitur: idem quo ait etiam in alius quâ
in Cicere manifestum esse. *Ἐπὶ δὲ*. Nunc o-
stendit ex aliorum sententiâ (quam ipse accuratius
interpretatur), idem esse mortificationem & sde-
tationem. Interpretatur autem sic, quasi per Po-
lyonymiam. Ideo dicit *ἐπὶ τῷ μὲν τὸν σφακελῶν τὸν ἴσως
τὸν σφακελῶν*. Deinde duas assignat causas cõtrellas &
receptas, præter primâ illam à cõtinuâ solutione:
scilicet humoris & defectum & excessum. Tû ad-
dit tertiam, eruditatem. Postremò quartam aliu-
modi à prima procatarræca: nempe ab aere, quâ
& supra Mirum non aduenisse à τὸν *σφακελῶν*,
ut dudum. Accuratius excutimus Aliud est abûda-
re alimentû, quod innuebat illis: *ἴσως τὸν σφακελῶν
τὸν σφακελῶν*: aliud est *ἀφαιρεῖν*. Nam eruditas con-
iungit quoque potest cum imbecillitate in defi-
ctu alimentû, non quidem toto, sed diminuto. Quippe
frigore superueniente *σφακελῶν*: propterea dixit *μὲν ἄ-
λλο*. *Μετὰ τὸ σφακελῶν*, post edotos fructus. Et quâ
suprà dicebat tunc esse arbores imbecillas, & hie
λεντὰ ἴσως ἴσως. Non multa, & subtilia. Sicu-
t mox *ἴσως*, serotium succum dixit. Quia crassior
pars abiit in fructus atque illam calore defectum
à frigore patiturum calidum non patit. Ergo quâ-
diu consistit fructus, non *σφακελῶν* idem: postea verò
id patit. Omnino verò tandem adumbravit *τὸν
σφακελῶν*, cum ait *ἴσως ἴσως* in *σφακελῶν*. Ut
sit caloris, quemadmodum dicebamus priuatio.

Ἄλλο μὲν τὸν. Colligit & omittit duas pro-
catarræcas, plagam & aerem: & addit *ἀδύνατον*,
quæ ianè causâ non est, sed occasio potius. Nam
si nihil eorum ingratur, sic tunc debilitas non inter-
ficiet. Quemadmodum si lepus dormiens inter-
ficiatur: non erit motus priuatio, quoniam fugam
sustulit, id quod vitam tollit. Tunc igitur non e-
rit *σφακελῶν* idem, sed *μὲν τὸν*. *Ἐπὶ δὲ τὸν ἴσως
τὸν*. Cùm suffocantur humore nimio, sicut boni-
mnes apoplectici. Quare *τὸν σφακελῶν*, quidam
σφακελῶν appellauerunt. *ἴσως* verò etiam modo-
dico (sicut dicebamus) humoris conueniẽtia esse
potest. *Δὲ τὸν ἴσως*. Aliam defectus assignat
causam ab affectu radicum: quoties minus
commodè teguntur. *μὲν τὸν*, atque extra locum
suum. *τὸν ἴσως*, ita atque ut etiam extantes vi-
deantur. *Ὁ δὲ σφακελῶν τὸν ἴσως*. Omisit ra-
dicis incommodum nominare, & pro eo dixit
quæ sequitur, officii priuationem. Dixisset e-
nim *ἴσως*: & dixit *μὲν τὸν*. Si non habent, non
dabunt. Non habent autem, *ἴσως τὸν ἴσως*, scilicet
σφακελῶν. Duo deinde vitæ *σφακελῶν*, com-
buritur succus: hoc primum. Alterum, si non
comburitur at incrasatur, quare fit ineptus ad

transitum. **E**st *πέρω δίσκος*. Nun declarant modum. Sic est: Conbustus non alit omnino. Crassus aleret quidem: at non adit ad partes alendas. *Περωλάσις*. Alius modus cauité defictus: quum squallens, *δ' αρωλάσις*, siccitate. *Ἰσραχμίων*. Semper auget ubi tenet uerborum uigilantiam præpositione illa *Ἰσ*.

Βόβου δ. Hæc ut alia Capris pars cum œconomia. Struat enim fundamenta præceptis agriculturæ. Duo ponit nomina, *βόβου*, iuppentia: actio est: *βόβου*, lex actionis, & prospiciens prudentiæ uide medicinæ pars prophylactica.

Τίσιον. Semper mouere terram. Sic enim recitatur reponatur, qua subinde aliquid afferatur succo: ad quod Æstate portusimum iuuat propter siccitatem.

Καιράλιον. Quia munimentum est aduersus Hyemem. *καίραλον*, & quare motas glebas, ne hiatus admittat frigoris noxam. Ideo iubet *εὐ δειπνῆσαι τὴν κραιώνα*. Duobus modis vitabit inuolucrum attractio succo: tum quia recentem (sicut dicebamus) nascita est: tum quia fit rarior. Æquatione autem illa prohibetur etiam Hyeme calorem exhalat. Proinde addit, *ἰσπέρχον ἄλλοι τὸ δειπνῆσαι*. Huius caloris utilitas multa. Fæctum enim humoris qui comparatur Hyemalibus imbribus, digerit per arboris partes. Alioqui non aleretur planta: quia non potest, nisi calor adit ille, nimiam humoris coquere copiam. Proinde exalbescent arbores, sicut & facta. Hoc in us patet que frondes retinent. **Quæ** supra dicta sunt, patiuntur obiectiones. Nam si ad radices Æstate sæpius terra moueatur, citius exarcescunt: penetrat enim sol. Et que pars sub seih superficie non erat aeris exiccata vi, proditur, atque acri exhibetur exiccanda. Per Hyemem uero prohibemur omnino motu terram mouere lignibus: gehda enim est, & obuertia ad radices lædit ipsas. Lædit etiam frigus (ut ait diuinus Poeta) penetrabile, sese per motas inducens glebas.

Εἰς τὸ δ. Vitima Capris pars. Sphaeclon haud semper esse completum: id est morte afficere totam arborem. Sed vitium illud obesse uirtuti modo generatrici. Non enim totum gelari succum, sed cum tantum qui à natura paratus erat ad fructus constitutionem. Ita que dicit *ἀσπρῶν τὸ τὸ μὲν πῆλον*. Non eo quæ autem, propter ea quod *ἀσπρῶν*. Declarat hoc uerbum eam quam supra ponit *ἐδίσκος*. Nota præpositionem *εἰς*, *ἀπὸ τῆς ὄψεως*. Quoad *εἰς τὸ σπρῶν τὸν τῶν*. Morbus is tollit solam fructificandi potestatem.

Lego *ἀφραλίον*, non autem *ἔφραλίον*. Quia *ἔφραλίον* est salitio: *ἀφραλίον*, salis dilutio. Unde etiam *ἔφραλίον*, quod in mari est *ἰσθαλίον*.

Theodoros *σφακκλερῶν*, interpretatur morbum radices non bene. Nam morbus est totius arboris. Quod patet ex postremis uerbis, *καὶ τὸ δὲ καὶ ἀπὸ λυγρῶν μὲν ἵε καὶ κρηνοσῶν δὲ τῶν σπρῶν*. At non est radix que *κρηνοσῶν*. Quin etiam *σπρῶν τῶν κρηνοσῶν*, non est radix semper necessaria.

A Semperuium enim etiam sine radice fert. Theodori uerba, sphaeclonum, id est morbum radices: peissimè. Atque ne à radice quidem temper. Perit enim Cicer accepto incommodo per totum. Et in animali radix nulla. Præterea post fructificationem si frigus ingruat, arborem lædit, qua parte fructus ex cepus est aut cecidit. Tibi primum noxam sentit. Radix tunc haud imitit frigus illud: quon interit vitima, ut in Francio diximus alids. Frigore namque *ἰσραχμίων*: radix autem etiam tertio post anno uetata fuit.

Πάσ gelicidium peissimè. Omne gelicidium est gelu, non omne gelu gelicidium.

E *σφακκλερῶν*, prospiciat. Etiam si à nemine prospiciantur. Tanto minus, si procul non aspiciantur. Aperiæ & extantes. Et si enim idem quod *ἰσπέρχον*. *Μάλλον τὸ δειπνῆσαι*, plusquam commodum sit: imò necessarium. Vox hæc *δὲ κρηνοσῶν* uult illi *ἰσθῶν*. *Αὐκῶν*, alsidue appellare.

Uidentium an agricolo nostri Latini hunc ad usum areflesunt uerbum hoc non enim memini.

Δ' *ἰσπέρχον*, largè. imò, nimium. **Α'** *κρηνοσῶν*, uicium, inconsideratè. Multa ieiunant que nihil oticius interea nutriuntur: etiam pinguescunt: ut uis glires.

CAPVT XV.

C *X P. Capris ægyptiacum. Nominatio uitis pœcularia Fici, P'is, Oia. Item alia quædam communiæ. Quibus arborum luxuria cogitur ad fructificandum.*

H' *Ανω*. Omnino secunda fuit hæc pars, atque à superioribus separanda. Omnia namque ipsa materia qua de agebatur, specierum quorundam morbos enumerat pœculares. Alios etiam communes adiungit. Hæc erit prima Capris portuicula. In altera dat remediõrum præscriptiones, quibus cohibeatur arborum luxuria. Hoc sæpe iam supra inculcassum est. **A** Ficu incipit. Nomen ponit uini, *ἰσπρῶν*, quia *ἰσ* cortex est & squamam. Deglubere, ad uerbum uide & glumum. Dat de finisõnem, *μυθῶν* radicem, & earum partium cum quæ illis sunt affines, *μαδελῆν*, significat garbim. Quod deglubitur radix. Hoc in plantis uisum apud Latinos nomen non habet: at in pecore habet. Quis enim glabella dicitur, apica. **E** *ἰσπέρχον*.

Hoc etiam supra *ἰσπρῶν*, in Vite luxuriant. Hinc quitallire, Prica uox, a saratione. Hæc omnia iam ad fastidium uicis. **Ἰ** *εἰς τὸ σπρῶν*. Ex humore nimio Ficus scabiescit, **Φ** *αε δ*. Morbus alis quoque communis. **E** *λαία δ* *λεονχλυφῶν*. Lebesnes pars, impetiginaria. **Α** *κρηνοσῶν δ* *ἰσπρῶν*. Valcones hanc acinorum deffusionem, *prellare* uocant. Quia cadunt ita quasi grandine decutiuntur, aut quemadmodum cadit grandis.

Α *σπρῶν καὶ ἰσθῶν*. Vbi que succi pingui-

guitudinem commendat ad firmitatem fructus. *ῥαβδῶν, ῥαβδῶν, ῥαβδῶν*. vnde & Papauer *ῥαβδῶν*.

Partes altera ad remedia: sicut & in Capite superiore. Duplex hic statuitur contraria preceptio, ut verè hic pateat Hippocraticæ decripio medicinz. Adiectio & ademptio. Aufertur succus: additur robur arboris. Quo in loco etiam est notio τῆς ἀλλοτρίους γενεῆς, ἢ τῆς ἑτέρας, καὶ τῆς ἐκ τῆς ἀνωμοῦ. Nam si vis additur, erat ἐκ τῆς ἀνωμοῦ: si detrabitur succus, erat ἐκ τῆς ἑτέρας.

Τὸν γὰρ. Modum docet exiendi posterioris preceptum. Ficus, inquit, quum germinare incipit, putatur: ne succo otioso incommodet vimbra nimia. Ecce dat sicuo vites.

Παχυνθὲς τὸ σῆμα. Quod erat succi vitium, supra. Dicebat enim τὸν ἄριστον καὶ τὸν χαλιώτατον. In Vite verò ἐπιφλοισίον, ἀπολοισίον. Pampinationes vocant nostri. Quum stringuntur paulò ante variationem, quæ nimis luxuriant. Item leuantur appositis farcillis, coactisque farmentis atque compiacens aperitur celum Vitis, quò liberiore fruantur.

Ἀπὸ κλάδου ἢ ἀπὸ ῥίζης. ἀπὸ κλάδου. hic est frangere, non autem scilicet ἀνοῖξαι, frondes, ut supra.

Παρυδάριον. Hoc studiose nostri, ut radículas tollant quæ truncò hærent superiore. Defraudant enim succo marcem.

Τὸ πᾶλλο ἴσθαι. Sarmenta tommissa: ut summittere fauces. Τὸ περὶ τὸν ἄριστον. terra ureta. Eorū enim tanquam in aliam familiam deducunt commearum.

καὶ ἰσχυρότατον. Ut radices nodentur, ac noui cæli haustu castigentur.

Ὅτι ἰδὲ δὲ σῆμα. Ut afflicentur. Imò ut lédantur. Πᾶλλον ἄλλοις ἐπιτίθειν. Nequid à pedamento nocetur: cauto est.

Non enim deteñe, simul & aeris incommoda, & vulncribus iniuriarum perferre possint. Quartus casus ἀλαβηθῆναι, refertur ad infinitiua, ἀλαβῆσαι δὲ. Non sanè respondet casibus his περὶ δάριον, ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ, & eiusmodi. Ideo subdit μετὰ δάριον, ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ hic intelligit reliquam curam omnem.

Λεγομένη, non λέγουσιν. Et ἀπὸ κλάδου, non ἀπὸ ῥίζης. Et ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ, non ἀπὸ τῆς ἑτέρας.

Theodorus omisit definitionem, πῶς ἂν ῥαβδῶν τῆς ἑτέρας. ῥαβδῶν, ῥαβδῶν, ῥαβδῶν. Ficus, toratio, fortalite non bene. Et (ut vulgò legitur) interpretatur ἀπὸ κλάδου, ἀπὸ ῥίζης. Nos tamen lectio conuenit cum sequenti participio, ἐπιφλοισίον, ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ, ἀπὸ τῆς ἑτέρας, summiffa. Non quemadmodum summittitur Pampinus alius resectis: sed deducta: sicuti defoduntur ad propagines.

Χεράριον, addidit, ablaqueationis scilicet admodum continentur enim genere foisonis. Ἡ ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ, foisio. Sic & supra: tamen omne opus vocis huius ambitu comprehenditur.

C A P V T X V I.

XVI. Causis argumantum. Tocius confectiem liberationis

ῥαβδῶν τῆς ἀνωμοῦ, ῥαβδῶν τῆς ἑτέρας in Vite.

Ἡ Ν φέρει. Hoc est quod primo proponere loco. Quod Caput ab aliis propterea distinximus: cum ipso autem conueniens aliorum morborum causas, scilicet

τῆς ῥαβδῶν, τῆς ῥαβδῶν τῆς ἀνωμοῦ, καὶ τῆς ἀπὸ τῆς ἑτέρας: quia breuissimam continet narrationem. Satis iuris si intellectuone isparetur. Hoc est Caput vltimum prioris tractationis, quæ plantarum morbos explicat. Postea icic conteret ad fructuum morbos. Perspicua sunt scilicet quæ multæ indigent interpretationis. Scabium Vegetarum ortu capere initium ex minutioribus pluuiis: quæ ubi iniecerant, hærent atque feruent. Nanque imbris largiore non fit: propterea quòd vbenores a quæ tum arboris fiores, tum scipias eluunt atque etiam fortalite subeunt, vniūque sunt intus cum naturali succo. Ὅτι τὸ πῶν. Neminem vnoquam suo iure defraudat nobilissimam vir ingenii, ac verè Philosophus. ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ etiam aliter quàm ex superioribus: quasi etiam ex superioribus posuit. Ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ. ζῆν. Fermentescit, inquit isperquia in fermento acor. In scabie prurius. Ideo aliofuit hæ bullitione. Aceda nanque in Timæo bullas tollunt. Δίψησιν ἴσθαι. Definitionis pars. Est enim cutis affectus scabicus. Ideo dicitur à Græcis vicuicula talia ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ: quia more floris erumpunt.

Ἀπὸ κλάδου. Elustimber arboris fiores, à quibus exhibentur exhalationes. Iis igitur elotis transpirat planta, neque intus infarsita feruet. Τάχα δὲ. Etiam si penetrat, quæ icit intus prohibetque bullitionem. Vfurpat hoc aduerbium frequenter ad modestæ professionem. Suprà erat δὲ τῆς ἀνωμοῦ: hic est ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ τῆς ἑτέρας. Suprà ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ: in omni fermentatione fit motus: hic οὐκ ἔστιν. Non solum πῶν τῆς ἀνωμοῦ: sed etiam sedat illas feruoris causas. Itaque ut extrà delet causas abluendo, aut intus motum temperando. Intus igitur ἐπιφλοισίον, ἢ ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ: quæ non exat neque à natura, neque à loco.

Χεράριον δὲ. Quia dicitur peculiarem hunc esse Fieui morbum: addat etiam symptomata. Cum tres fructus ferat species, ἰσχυρότατον, ἢ ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ, ἢ ἀπὸ τῆς ἑτέρας: duo priora tollit succi ebullitio. τῆς ῥαβδῶν, feruens acor ille fructus abdicat instillans, quassique facit abortum. Ideo dicitur ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ τῆς ἑτέρας. Est minor propositio ad lylogolium. Τῆς ἀπὸ τῆς ἀνωμοῦ. Morborum causæ in Vite. ῥαβδῶν τῆς ἀνωμοῦ. Cùm multatur germinibus iniuriarum ventorum. Τῆς ῥαβδῶν. Satis patet ἰσχυρότατον hic esse putationem. Σικκῶν δὲ. Conceditur, scilicet ἐπιφλοισίον. Alioqui non responderet intentioni. Et omnino haud satis liquet hic huius verbi significatio, ut causam det πῶν τῆς ἀνωμοῦ. Sed ita intelligo, vel in tempestatue: vel quod melius est, si tota conuadatur: quod nos hoc anno fecimus in Vinca vetula. Non enim fructus expectandus est,

propter vniuersi ſucci impetum ad plantę reparati-
onem. Τ' ἄρα τριπλά. Agricolaę cauēt o-
mnes, ne cęſura ſupra ſit. Excipit enim tum ro-
res, tum aquas, exceptęque bibitarę retinetur
rumpitur igitur. Pendere volunt atque etiam mu-
tare. Simile in Cytinis quoque, ſupra. Cauę verò
in orbi, quem traſcit impręcētia longę alia eſt.
Scribit enim de luxuria. Aut ergo luxuriari,
quia ſuccus intus cohibetur, non autem exonerat-
ur effluendo. Η' ἄρα τριπλάδι. Quam
ſit ſeipſa melior. Veluti gallinę, & mulę, & mu-
lieris: oſo nanque & ſaturnitate ſunt nequam.
Verbum nouum, vnde & nomen mox κριβύρα.
De hac rubigine bis iam. Nunc tertio repetit.
ἴσως, non ſignat hęc nuces, ſed humores. Et no-
tandum eſt. Η' ἄρα τριπλάδι. Illud ex incom-
modo: hoc facit nimia commoditas. Vbi e-
nim plus æquo valet, auertit alimentum. Sicut
in hirculatione fructus præripitur: ſic in his
iam conſtituto ſubrahitur iuſcus. Καί
τις ἐπιλυσιώδης. Partum labuntur, partim ita ma-
nent vt non attingant à natura debitam magnitu-
dinem. Nota loquutionem ἴσως, ἢ ἴσως. Qua-
ſi rem puſillam: maluit quàm μεγαλή. Vt il-
luſt Terentianum, portat quid rerum. Κρι-
βύρα, φράζει ἐπιλυσιώδης duritiſſima metaphora. Ven-
tus eluit flores. Mollis, deterſit, ἀπὸ ἴσως, potius
eraſit.

Lego ἴσως ἴσως, non ἀπὸ ἴσως. Et
ἀπὸ ἴσως ἴσως, non ἀπὸ ἴσως ἴσως.

Theodorus ὁ Λαυμάτιος, diuina lenta, plu-
uia minuta. Ἀπὸ ἴσως, refermentatur,
nequaquam. Non enim prius fermentatus eſt.
ἴσως, non ſignificat repetitionem, ſed tractum
fermentationis: in ſeipſam reciprocat: turgēt
enim concaſcendo. Η' ἴσως, poſtula-
t. φράζει τριπλάδι in ſpecie. Hęc eſt generis nomen.

Παίει, abolet. Sedat, non abolet. ſed abolet
quum abluit. Κριβύρα, exuperantia fue-
rit. Alibi tamen uſurpat verbum à ſe ſibi, me-
lioreſcere. Μετὰ τὴν, dimouere, imò tranſ-
mouere in germina: ſeſto verbo Terentiano.

Ἀπὸ ἴσως, perſuſidit. Neque explicat Grę-
cum, neque ex viſu Latinoſum coſiſtit. Nunquam
enim ponitur abſolute.

CAPVT XVII.

XVII. Capiti argemoneum. Fruſtum morbi in Pū-
lon, Malo, Oleo, ſcribitur crambus, verum arachnium.

Α' ἄρα κριβύρα. Quis non videt
Philophophum ipſum penę iubere
nobis, vt alio Capite nouum mor-
bum ſubicquum pertractetur?
Hęc enim, inquit, de morbis ar-
borum: nunc de iis quibus inſeſtantur fruſtus.
Quinque nominat arbores, quibus ſi quos hęc re-
ceſſet, accidant: Vitem, Malum, Ficium, Oleam,

A Amygdalum: in Vite (quem vocat crambum)
vermes in aliis. Δεξιόθεν. Detinet rubigin-
nis ſimilitudine. Nomen autem ipſum duriciam
ſignificat: & nomen quam reddat hęc, cauſa re-
ſpondet. Aut enim, acinus pluuia imbutus ſuper-
uentu feruoris ſolis diſeſequi, idemque ſuſcit-
tiam contingere. Ε' ἴσως, ἢ ἴσως, nota ſu-
peruenientis. Μολίαι τὰ. Alius morbus,
vermeſulatio: & in quibus, Malo, Fico, Olea, Po-
nit differentiam. Duorum priorum fruſtus ver-
miculis ſemper cauſari: Oleę non ſemper. Sed
ſolum (vbi ſub cute fuerint) nucleum enim ſi ſub-
ierint, nihil nocere. Τὸν τριπλάδι. Dif-
fugiunt frigus, vt mox. Haud contemnenda pe-
ſtis, quę Oleę nucleum quem arrodere. Sed quod

B aut ἀπὸ ἴσως, non de clarat, ſuauitatem autem, qua quod
alimentum fuerat etiam oſi diſtribucendum, abut
in pulpam. Ceterum minus tempeſtiva vitium
conuulſione quum ait, ἴσως ἢ ἴσως, ἀπὸ ἴσως
τὸν τριπλάδι. Quare ἴσως iuuant: quia carorem
non attingunt. Haud ita eſt. ſed non nocent, quia
non attingunt. Κατὰ τὸν τριπλάδι. Quia dixit
φράζει τριπλάδι declarat quid fugiant. Ita frigus iu-
uantur Oleę: quoniam frigore fugantur hoſtes.
Hoc eſt καλὸν τριπλάδι. Non prohibetur natiſſe, ſed ma-
nere ſub cute. Νουί ἄ. Communis
morbus narrat, & cauſas duas. Vna eſt Amy-
gdalo frequens: quoties in gummi ſpiſſeſcit iu-
cus. Hoc eſt illud ἀπὸ ἴσως ἴσως ἴσως, qui
ſuccus intenus eſt, ſit gummeus. Hęc eſt vna ex
cauſis ab arbore: altera ab aeris qualitatibus.

C Quasi gummatio illa non habeat ab aereſtius motus
principium. Sanę verò habet. Sed vult dece-
re, μετὰ τὸν τριπλάδι, ἢ ἴσως. Nanque fruſtus A-
mygdali ſunt deteriores, vbi iuſcus in arbore
ſpiſſeſcit. Hoc & ſupra bis: τριπλάδι. Arboris
vitium medium eſt inter aerem diſcoquentem
ſuccum illum, & ipſius fruſtus vitium. Et ali-
quando ſuo medio nocet aer fruſtibus: vt frigus,
calor, ſqualor, rubigo, alia. Τὸ ἄνδ' ἴσως ἴσως.
Oleę peculiare malum vocat arachnium. Tela
eſt quedam qua obducitur, quum obrem corrum-
pitur & cadit. Cauſa eſt humiditas ex aere, ſiſum
poſſis dicere: ſi nolis, arancationem. Ε' ἴ-
σως ἴσως. Cadit fruſtus, quia corrumpitur alimen-
tum: nequedum fruſtus vahdus eſt. τὸ ἴσως, ſignificat
quandoquidem. Χαιρῶν. Cauſa τὸν ἀπὸ ἴσως

D quas toties attulit, pluuia in tempeſtione: que
non ſolum nocent Oleis & Vitis, vt hęc ait: ſed
omnibus omnium plantarum fruſtibus, cum ſunt
imbecilli.

Lego ἴσως ἴσως τὸν τριπλάδι, non autem ἴσως
ἴσως. Et μετὰ τὸν τριπλάδι, non autem ἴ-
σως ἴσως. Et μετὰ τὸν τριπλάδι, non autem ἴ-
σως ἴσως. Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως. Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως.

Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως. Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως. Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως. Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως.

Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως. Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως. Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως. Et ἀπὸ ἴσως ἴσως, non autem ἴ-
σως ἴσως.

Theo-

Theodorus *ἰσχυρὸς κερύκερ*: hoc animal A est arugini simile. Nullum animal esse quit rubiginis simile. Morbus est, non animal. Est est Vitis rubigo. Latine dici potest Diucodio: modo aliquo *ἰσχυρὸς κερύκερ* Græcorum contraria. Idem virtutis effectus, duritia: causæ contrariæ, huic frigus, illi calor.

Κίρως. Pampinos hic interpretatur: supra, folia. Hesyclus tola. In foliis & in acinis, quæ guttæ interderint, feruore solis exuri, atque in ipsa arcola callum facere. Hoc frequens est in Anthosima, quam Vitem muschatam vocant. Ideo non tenerè dixit *ἰσχυρὸς*, non autem *ἰσχυρὸς*: quia pluuiam substillam (vt veteres loquebantur) intelligit.

Ἐπίδηιον, adimuntur. Transulit Theodor. significatum: sed non designat autorem adëptio- nis. Quòd si edere non est emere, neque excedere trit adimere. *Ἐπίδηιον*, augentur. Et explicatio est utilitatis. Omsis autem *ἰσχυρὸς*.

Ἡ ἴσιν in *ἰσχυρὸς κερύκερ*. Scilicet arachni ortus ex annulis. Theodorus autem incommodè vius est impersonali, Germinatur: obte- ratur simul ac mutatur. Et tam commodam sententiarum interpolatorem emollire decuit verbum illud *κέρυκερ*. Non enim vera est arachni germinatio, sed exortus.

CAPVT XVIII.

XVIII. capiti argumentum. *Ἰσὺς* quibusdam peculiaribus arbori agnoscitur, vt in Miletis & ad Tarantoum. Ex arce & solo macturum pendere causas. Pene popularium molis infestari. Item communibus fructibus, s; sunt inter- pestum.

HISTORIAM etiam supra vidimus iisdem penè verbis. Populares esse quibusdam regionibus affectus, qui tanquam causæ comparentur ad ægritudines plantarum. Quæ quom sint speciosæ ipsæ, nihilò felicius fructum ferunt. Erucas igitur Miletò esse peculiarem, huic vulgari natura. Alios enim frondes, alios ab hisse forma diuersos absumere flores. Ideo dixit *ἰσχυρὸς κερύκερ*. Calore superueniente disrumpit. Hic morbus huic quoque regioni frequens, Vernis pluuiis, Æstate feruida, omnia nuda sunt: Aurumni facies lætissima, ac nigerrima reduci vindicitate.

Ἐπίδηιον ἴσιν. Plautinus versus lepidis- simus. *Si non fecero perierit, si fero vapulo*. Sic in agro Tarantino, si non fiat, rubigo interficet: si fiat, marina nebula, crassa, fetida flores necat.

Ἰσχυρὸς. Senrentia popularis, odore necari quippiam sensu carens. Ita negat diuinus Præceptor, fulminis sono moles disici, sed aeris motu pelli qui soni subiectum sit. Sic flores non odore pereunt, sed putredine quæ in acre est, odoris matere.

Ἰσχυρὸς κερύκερ. Suum quæque fatum habet regio. *Ἰσχυρὸς κερύκερ*. Quom dixit, peculiaris esse status, & soli qualitates cuique regioni: adiungit causam communem duplicem. Vnam, si

Æstate flent venti calidi. Fit enim (quod & ipse alibi) & Præceptor huic semel ait, *ἰσχυρὸς κερύκερ*. Item si Vere frigidus. Virtus enim tum garmentum, tum flos. Hæc igitur à celo ad diuina: quippe ita cuique loco. Et tam extraordinaria: nempe vbi quibus status inessent interpestum. Necio quid dicit id verum dicit quod non conuenit, non conuenire. Omnia patenti: & multa repetita.

Legitur *ἰσχυρὸς κερύκερ* utroque potest modo: etiam *ἰσχυρὸς κερύκερ*. Priore sic ut est apud Homerum, *ἰσχυρὸς κερύκερ*. Alio modo apud Demosthenem.

Et verbum *κέρυκερ*, apud Sophoclem & Plutarchum.

Theodorus *ἰσχυρὸς κερύκερ*, de diuerso status. Admodum ambigota oratio. *Ἀπὸ τῆς ἰσχυρὸς κερύκερ*, odorem florum amittunt. Quòd me verum, equidem nescio. *ἰσχυρὸς κερύκερ*, actuum effluuium nebulæ. Amittunt actuum: est, significans floris passionem. quomodo igitur florum? An legit *ἰσχυρὸς κερύκερ* Theodorus, & scriptum reliquit, *ἰσχυρὸς κερύκερ* sic quidem. Nun enim in arboribus quæritur floris odor. Nec magna fuerit iactura, si odore tenuis ledantur flores. Nonim, languorem accidere, male. Aliud est *ἰσχυρὸς κερύκερ*, aliud *ἰσχυρὸς κερύκερ*: tamen si Cicero laborat in huic laboribus.

CAPVT XIX.

XIX. capiti argumentum. Vernis figura differre. Macturum partem esse, sua quoque arbori peculiariter, neque in aliis, etiam in aliis videri. Cerassem & in Olea & in Fico. Ficus macturum suam habere speciem.

HISTORIAM etiam supra vidimus iisdem penè verbis. Populares esse quibusdam regionibus affectus, qui tanquam causæ comparentur ad ægritudines plantarum. Quæ quom sint speciosæ ipsæ, nihilò felicius fructum ferunt. Erucas igitur Miletò esse peculiarem, huic vulgari natura. Alios enim frondes, alios ab hisse forma diuersos absumere flores. Ideo dixit *ἰσχυρὸς κερύκερ*. Calore superueniente disrumpit. Hic morbus huic quoque regioni frequens, Vernis pluuiis, Æstate feruida, omnia nuda sunt: Aurumni facies lætissima, ac nigerrima reduci vindicitate.

Ἐπίδηιον ἴσιν. Plautinus versus lepidis- simus. *Si non fecero perierit, si fero vapulo*. Sic in agro Tarantino, si non fiat, rubigo interficet: si fiat, marina nebula, crassa, fetida flores necat.

Ἰσχυρὸς. Senrentia popularis, odore necari quippiam sensu carens. Ita negat diuinus Præceptor, fulminis sono moles disici, sed aeris motu pelli qui soni subiectum sit. Sic flores non odore pereunt, sed putredine quæ in acre est, odoris matere.

Ἰσχυρὸς κερύκερ. Suum quæque fatum habet regio. *Ἰσχυρὸς κερύκερ*. Quom dixit, peculiaris esse status, & soli qualitates cuique regioni: adiungit causam communem duplicem. Vnam, si

erofione sonus exaudiat. At hic abutitur hoc verbo *φθίζουσαν*. Est enim *φθίζουσαν* quilibet. At hic potius *τετερεος*. Verbum autem illud ad oris vocisque fonum vitianus. Locustarum autem anitio illa erofionem etiam procul percipitur.

Πολλὰ ἀφθίζουσαν. Non omnes differunt, sed multi. *Καὶ μαλακὰ*. Non solum naturalibus & vitium, sed etiam facie. *Μολύβου ἀφθίζουσαν*. Quomodo maior differentia? Nam in eo non differunt, sed conueniunt: quod nequeunt in aliena viuere, in quia nati non sunt. Et omnino durum si aliorum referas. *Ἐν τῷ βλαφύριον*. *Ἐστὶ τῷ σκῆψι*. Plus est quam viuere, etiam generare. Nam multus in locis multa viuunt animalia, in quibus non gignunt. Eorum duplex ratio. Vnum enim genus peregrinum penitus atque alienum, vt Pistacia: alterum eorum, quæ vocat præceptor *ἰαννίσιον*. Vt grues & aicalopaces apud nos viuunt certis temporibus: apud alios alius edunt fetus suos. *Ἐξ ἰαννῆς*. Quoniam illos habebat *ἡ τῆς ἰαννῆς*.

Ἀπὸ τοῦ διουκίου. Mirum verbum. *ἀπὸ*, ex priore facie. *κατὰ*, quia semper idem tubest principium substantiæ *ἰαννῆς*, quia in aliam speciem nõ vertuntur.

Λέγο μενεκτῆσιν, non μενεκτῆσιν.

Theodorus *μελέων ἀφθίζουσαν*: discrimen præcipuum. Non declarat differentiarum comparationem. Multa sunt præcipua quæ non sunt maiora. Præcipuum enim est peculiare. At magis discrepat vermis à verme: si nequit quod ille queat, in alia viuere ar bore, quam si distet facie. Nam multa quæ sunt diuersis figuris animalia, ex eadem natura sibi victum querunt. Et mures qui è simo exoriantur, non uelcuntur simo, sed frugibus atque etiam carnibus. At ii vermiguli non nisi iis aluntur è quibus è enati sunt. *Χαλκίδου*, setuari. viuere, superesse.

C A P I T U M XX.

XX. Capiti argumentum. Plantis omnibus interitus aut à natura, vel tubiada translatum præter naturam, dubius modus: vel ab internis causis, vel ab externis. Interita autem imbia.

E P I' *ἡ φθίζουσαν*. Hæc est secunda pars principalis huius libri secunda pars, & sanè vltima totius instituti. Agit enim (sicuti proposuerat) de plantarum interitus: cuius causis (si vnquam aliàs alibi) distinguit accuratissimè. Quam ieri bendi viam ac rationem si vbiq; insistere instituisset, vel nulla, vel modica indigeret interpretatione. Diuidit autem sic. Plantarum interitus aut est naturalis, aut præter naturam, sanè. Morbos enim sic etiam patiebatur. Nam senectus est morbus naturalis: non tempus (vti dicebamus) illud, quod ætas appellatur, sed habitus corporis, qui tub alia ætate dicitur

tate: cuius terminus appellatur, mors. Is igitur est naturalis interitus. Alius verò præter naturam, duobus modis. Aut enim extrinsecus habet causas, aut intus. Externe sunt violentiæ, non vnius modi. Quædam enim sunt violentiæ: veluti quum excinduntur aut eradiciantur. Mius violentiæ sunt quæ ab æris qualitatibus proficiuntur. Illis illico periturus: his non tam citò. Internarum verò triplex ratio est. Quippe aut dyserasiam sequitur. Hæc rarò accedit. De malæ temperatuz modis supra latius. Aut inanitionem. Inanitio duplex. Vel quia non accedit alimentum: vel bi grata in squalloribus, etiam si non vratur arbor, tamen subducitur alimentum. Aut quum absumitur id quod inest, hoc fit nimia fœtura: quemadmodum euenit etiam animalibus. Itaque *μαλὸν* animalia vitæ breuis esse dicit diuinus præceptor. Sic & gallinæ exhauriuntur. Tertius modus buic contrarius, nimis bona habitu. Nam hunc ad modum turtures percutunt pinguedine suffocant. Sic Picea, cum radix succi copia crassescit in tedam. Iucunda est narratio, peripetia simul & acuerata.

Πνεῦμα φθίζουσαν ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ, hic significat in summa. *διὰ τὸν*. Signatum verbum. *ἀπὸ τοῦ φθίζουσαν ἰαννῆς*. *ἡ τῆς ἰαννῆς*. Siccationes vetulæ: festiuè, id est, vetularum *ἀπὸ τοῦ μαλὸν*. Quare mox *ἀπὸ τοῦ φθίζουσαν*, nota est termini antecedentis archætionem illam de tabescentiam. Er dicit, *ἡ ἀπὸ τοῦ φθίζουσαν*. Quia metaphora est ab animalibus, quibus ipsrandi atque vitæ idem finis est. Ac quantum è *μαλὸν* plantæ: tamen vtuntur beneficio *φθίζουσαν*. Omne enim viuens *φθίζουσαν*. Calorem vitalis eget in multis refrigeratione, in omnibus instauratione. Instauratur autem callesti calore circumfusio, qui sese induit in omnia. Is est Anaxagoræ *νῦν*, aut eius minister. Hippocrates quoque in omnia diffusum agnoscat. Accuratus de his in libro de spiritu. *διὰ τὸ φθίζουσαν*. Succantur eb imbecillitate, non. Sed potius ex siccatione imbecillæ. Cuius imbecillitatis gradus ad postremum vique porro promouent, quod est, non esse.

Quia nulla subest apprens causa: subtilius tamen perpendendum. Quare perit animal tabe senectutis? Quia, rectè dicitur Galenus, elementaris calor (qui est in ecomposito) deppolatur humidum, quod est subiectum caloris naturalis: non autem calor ipse naturalis. At in planta? In planta æquè item. At in Tritico postquam fructum perlecit? Dicemus ne genus esse mortis hoc quod hic primo statuitur loco? An illud quod mox narrat? *τὸ τῶν ὀλεῶν*. Nouellas Oleas si multum ferant, exarefere. hoc potius videtur. *ἑκ τῆς ἰαννῆς*. Quia pretere illico, exæte aut fulmine idæ. *Πνεῦμα ἡ τῆς φθίζουσαν*. Rarissima est interna causa per dyserasiam. *ἡ ἀπὸ τοῦ φθίζουσαν*, non refertur *τῶν ὀλεῶν*, sed *τῶν φθίζουσαν*. Non pereunt morbo morte animalium. Ratio.

Π' ἔχρηζέοντο γὰρ αὐτοῖς, αὐτοῖς ἰσχυροῦς ὄψεσθαι. A non occidunt, nisi longo post tempore. ideo rariis euenit. οὐ φαινομένη. Non videntur præter naturam extunditæ viuunt, tamen morbis vixitæ sunt: quia diu viuunt etiam ægrotæ. quare videntur abiumptæ vetustate. Εἰς ἄνω.

Si naturalis mors est ea quæ fit humido naturali deficiente: atque hoc fit in vetulis: cum etiam morbosæ senescant: in senio, non morbo interisse videntur. Εἰς ἄνω. Rectè dixit: οὐ τὴν πύτυον præter has, etiam corruptionem, quæ euenit propter fecunditatem. Quid illæ sunt, ἅ τὴν φύσιν, ἅ τὴν ἐνσόν; hæc autem an talis sit, dubitatur. Tum addit rationem dubitandi cur videatur naturalis, & non naturalis. naturalem videri quia fecundum omne naturæ legibus breuius æuit. Non enim conueniunt contraria duo hæc: materię productio, & subductio. Quare sicut à specie quardam ἔχρηζέοντο sunt: quibus mors naturalis, est terminus viæ breuis: sic illæ, quæ à fecunditate talia sunt, mors erit eiusmodi naturalis.

Eiusmodi in Oleorum exemplo duo nomina ponit, αὐτὴν ὅτι ἐστὶν ἰσχυροῦς ἅ.

Quia nondum perfecit. qui iuccis matris vobetur, abat in iobolem: & tunc viæ principia sunt debiliora. ea verò non est consumptio naturalis: quia per id tempus, opus largius fructificandi est præter naturam. fit igitur, vt exemplum rei, non vt res ipsa, qua de agitur.

Offendit: neque naturalem esse corruptionem hanc, neque violentam, sed internam. sanè morbus est insanatio, aut morbi causa. ideo dixit, αὐτὴν ὄψεσθαι. Nota loquutionem: τὴν ἰσχυροῦς ἰσχυροῦς, nimiam, aut ἐπιπλοῖον ὄψεσθαι: quòd alibi dicit: οὐ δύναται: aut ὄψεσθαι τὴν ἰσχυροῦς ἐπιπλοῖον, scilicet, ὄψεσθαι, quia τὸ ἰσχυροῦς ἰσχυροῦς ἰσχυροῦς ὄψεσθαι ἰσχυροῦς. si ex re, atque ex vi partiat, tum ad alimentum matris, tum ad iobolis generationem: non exhauriet mater, sed viuet, at exhaurietur. Si succus is effect, vt alibi dicebat, ἄψ ἐλάσσον. possit in diuersa diduci sine iactura. Simili proportione respondet naturæ illi, quæ dicebatur in Vite, τρυφῶν. non ferebat fructus, quia nimis aiebatur: hæc non alitur: quia nimis multum fert fructum.

Hæc loquutionem, ostendit, τὴν αὐτὴν, quòd dicebat id est, intantum causam etiam ab externa pendere, nempe aere, atque annui constitutione.

Nihil refert, vtrum dicamus naturalen esse, an mediam inter naturalem, & non naturalem, atque ita populari hac sententia liberavit fidem suam. Interest enim metaphysici aeris contempleri: physici in libris vniuersalibus, exatè: in particularibus, quales hi sunt, leuius, nobis ita videtur. In arboribus, quæ sua natura, suoque more fecundæ sunt, eum interitum esse naturalem: quæ præter principia, facultates, morem, erumpunt in eam fecunditatem, si intreat: in istum interitum haud esse naturalem: nihil fecius quam si vir moderatus in venere soluitur. De ætate quoque dicitur i-

dem: si ætas det, vt plurimum ferant, eoque exultè moriantur: naturalis illa mors est, nempe iuxta conditiones ætatis. Si præter ætatem caprum largè fructificet, adeò vt insanatur: præter naturam, cuius ætas pars est, eis vitæ finis asferetur.

Tæxæ N. Modus ex bona habitudine, Pæccarum exemplum. Nihil ἔχρηζέοντο, hæc data radice. id est, quæ abierint in tedam. Αὐτὴν ὄψεσθαι ἄνω. Non transmittere alimentum: tum quia retinent, tum quia iunt obfructu pinguedine. Sicut animalia quædam, quod & supra dicebamus, pinguedine suffocantur. necico dixit.

Tæxæ N. Dicit supra modum. Οὐδ' ἔλασσον, quia dixit ἔλασσον τὴν πύτυον: neque hoc faciebat ad plantas quæ non spirant: addidit hæc: vbi intelligit, ὄψεσθαι τὴν ὄψεσθαι: quæ fit etiam in plantis, vt supra dicebat, necessaria. ideo dixit: spirationis viuis eius nullus id est ne in transpiratione quidem quoniam venarum oculo pinguedine iunt angustata, atque etiam obducta. Hoc signa bat illa vox, ἀποπνεύσει. & addidit, πύτυον: vt incommodum firmum sit in diobus: in vasis obfructu, in succo crassitudo, atque necico in neptitudo ὄψεσθαι τὴν δύναται.

Oportet. Lignatores intelligi debere, itatis patet. Erymon tamen haud planè respondet. aperta significat lineamenta essent, si ἀποπνεύσει, legeretur. sanè in meis tot tantisque obseruationibus nusquam alibi à me inuenta vox hæc est. Πᾶσι τὸ γὰρ. Axioma ex intima philo-

phia: egere omnia spiritu. dixit: πᾶσι: quia diu vterius genere, specie, officio, loco, vnus finis, quadruplex: refrigeratio, humectatio, recreatio, expurgatio. Cum eo nanque exente exeunt item fulgines, & est quasi quidam cordis cibus aer admissus. Ἦ ἰσχυροῦς. Vt sit, & spiritus, & via: ἰσχυροῦς respondet τὴν ἰσχυροῦς, & quòd ait, πᾶσι, respondet τὴν πᾶσι, adde τὴν non solum πᾶσι, sed etiam πᾶσι, ἀπει, & liquidis. at cuius erit illa rarefactio declaratur, cum ait ἰσχυροῦς.

Lego ὄψεσθαι τὴν πύτυον, delecto τὴν ἰσχυροῦς ἰσχυροῦς. Et οὐ πᾶσι ἀποπνεύσει: non autem, οὐ πᾶσι ἀποπνεύσει. Et ἡ ἀποπνεύσει, ἀλλ' ἄνωθεν. Et πᾶσι πᾶσι: non, πᾶσι πᾶσι: vt alibi sæpe corteximus.

Theodorus, ἄνω ὄψεσθαι τὴν πύτυον, omisit ἀποπνεύσει. Μεταρρησίον, aboleatur. at est leni proprius μερῶν ἰσχυροῦς. neque decuit tam signatum verbum officio suo defraudari.

ἰσχυροῦς, violentas hinc quoque defraudati gradu comparationem. vult enim violentiores esse, quam quæ ab aere.

Εἰς ἄνω τὰς φύσεις ἰσχυροῦς. Cùm natura interfit vt vires paulatim deficiant, verbum hoc, interest, semper significat commoditatem, at non hinc, cum legibus naturæ sic deficiat.

Δὲ τὴν αὐτὴν ἀποπνεύσει. E blandito aere, temperieque optima condito. sanè orationem haud optima temperie.

Οὐ δύναται. Cùm que per tedam pabulum arbores transmittere nequeant. imò excipere, non transmittere. Admittit arbor ab radice transfusum.

Μετῶν. Solutione. pessimè & ambiguè est, C.

Αὐτὴν ὄψεσθαι τὴν πύτυον, hæc data radice. id est, quæ abierint in tedam. Αὐτὴν ὄψεσθαι ἄνω. Non transmittere alimentum: tum quia retinent, tum quia iunt obfructu pinguedine. Sicut animalia quædam, quod & supra dicebamus, pinguedine suffocantur. necico dixit. Tæxæ N. Dicit supra modum. Οὐδ' ἔλασσον, quia dixit ἔλασσον τὴν πύτυον: neque hoc faciebat ad plantas quæ non spirant: addidit hæc: vbi intelligit, ὄψεσθαι τὴν ὄψεσθαι: quæ fit etiam in plantis, vt supra dicebat, necessaria. ideo dixit: spirationis viuis eius nullus id est ne in transpiratione quidem quoniam venarum oculo pinguedine iunt angustata, atque etiam obducta. Hoc signa bat illa vox, ἀποπνεύσει. & addidit, πύτυον: vt incommodum firmum sit in diobus: in vasis obfructu, in succo crassitudo, atque necico in neptitudo ὄψεσθαι τὴν δύναται.

ad vinciflorum laxationem: & adionem signifi-
cat. *μείων* autem, habitum à situ partium. la-
xitas.

CAPUT XXI.

XXI. Capiti argumentum. *Χαυροί* interitus *καύσι* duas,
frigus & calorem. *Πύρα* plus nocere, de loco *Αρκαδία*, *Ευ-
βοία*, loco *Αρχαίον*, *βαρύν* causarum effectuum explicatior,
causa *λίγα* plus liberior.

EPI. *Ἐπὶ τῶν κριτῶν*

B

Quod in morbis fecerat, nunc
facit de corruptione: ut post parti-
tionem exequitur: exequitur au-
tem primò primam partem. ea il-
larum erat, quæ secundum naturam interirent. ve-
rùm longè aberrat ab his, quæ staturat. Nam secun-
dam naturam interire dicebat eas, quæ quo-
dammodo expirarent, ac vetustate tabescerent.
præter naturam eas, quæ cogentur extrinsecus,
quem modum violentum appellabat. sic enim di-
cebat *αἰθὴ* *βλαστῶν*, *ἀπὸ* *παλῶ*: *αἰθὴ* *ἔσθ*, *ἀπὸ*
χρῆμα, *ἢ* *πύρα*. At hic duas causas *ἔσθ* *ἢ* *πύρα*
dicit, frigus & calorem. Quaniobrem vt altero
in loco bene sensisse concedamus: at nulla excu-
satione tueri possumus, quin sibi aduersari vi-
deatur. Partitur autem quantum reliquum huius
libri est in hac interitus tractatione, in duas par-
tes. hæcæ duas causas aliquot Capitibus primùm
expedit. Aliquot aliis posterioribus explicat a-
lias, quas violentiores appellabat, velut à volne-
ribus & fræctionibus: aut quibus afferatur vitæ
detrimentum, si defalcantur. Hoc autem Capite
duo facit. P primùm causas dat duas, frigus & ca-
lorem. Secundo loco declarat, quomodo causæ
agent illæ. ait igitur, hic plus nocere frigora,
quàm calores. Ita duæ comparationes. prima,
causarum inter se: secunda, subiectorum. Idquæ
duobus modis. Vnus est secundum ætates, & ha-
bitudines. nouellas enim plus pati, & quocumque
modo imbecilles. Alter modus secundum loca.
Itaque suprâ dicebat: *πῶς* *χρῆμα* *ἔσθ* *ἢ* *πύρα*:
certas offensiones. *Ἐπὶ* *ἢ* *αἰ* *ἔσθ* *ἢ* *πύρα*. Si
sunt causæ: ergo reddendæ sunt: quando est hoc
nostrum hic institutum. Si sunt manifestæ: non
est ponenda quæstio vistaræ Peripateticis primo
quoque loco: *αἰθὴ*. si sunt simplices: de ipsis ea
cognoscuntur, quæ facillè poterunt percipi. Ita
positis methodi quibusdam quasi seminariis, at-
tentum facit auditorem. *Τῶν* *ἔσθ* *ἢ* *αἰ* *ἔσθ*. Cau-
sa igitur est excessus in aere. *Τῶν* *ἔσθ* *ἢ* *αἰ* *ἔσθ*.

A
sio mutatio. esset ergo proprium illis tale celum.
Αἰσθησία. Hic item est mutatio. si enim
defecit aqua: præterit. Nam quæ sunt in natu-
rali siccitate: non paruntur: vt *Ἄγυπτι* *ἴσπυ*.
ἰβία, *ἀνοδία*. at *λεψιδία*, cùm aqua debita
defraudantur. verè hic est defecit: ibi caesura.

Χαυροί *ἔσθ*. Illa *λεψιδία* erit aliquo e-
uentu. at *ἔσθ* est inuicem vitium: vt cùm suapte
natura strigosa terra est, & vt suprâ dicebat,
λεψιδία. sic ditianus poeta colles malignos appel-
lauit. *Ἐπὶ* *ἢ* *αἰ*, fortasse non est. *λεψι-
δία* nanque oon quit, nisi à celo contingere.

Nam quis nunc labem quampiam commentus
fuerit, qua deficiente solo abortibentur aqua?

Αἰθὴ *ἢ* *πύρα* *ἔσθ*. Comparat duas qua-
litates. Quinque sunt vocabula: *ἔσθ*, *χρῆμα*,
δύρα, *ἔσθ*, *ἢ* *πύρα*. ita per gradus cum humo-
re priores quatuor esse queunt. Postremus est
cum siccitate, squallor. Ergo dicit, ab *ἔσθ*, hoc
est *ἔσθ*, minus noceri, quàm à frigore: nisi
ἢ *πύρα*, ariditas accesserit: quæ dicitur squal-
lor. Tum alium quoque gradum addit insuper:
ἢ *πύρα*. quin, inquit, is quoque superius,
atque immanis calor si superuenerit, etiam plus
aliis nocet, quàm arboribus. hoc est, quod aiebat:
τὴν *ἢ* *πύρα*. herbas intelligit. Ita comparant
inter se non solum nocentium causas, sed etiam
subiecta. *Τῶν* *ἔσθ* *ἢ* *πύρα*. Eriam alium asig-
nat gradum, scilicet tractum temporis. Duo
dat: continuationem, *ἔσθ*: & proficitatem,
ἢ *πύρα*. quia vitiumque absque altero po-
test esse. idè dixit *πύρα* *ἢ* *αἰ*. id est, *ἢ* *πύρα*
ἢ *πύρα*.

Καυροί *ἢ*. Comparat nime *ἔσθ* ipsos in-
ter se, sub diuersis temporibus. Quia non solum
nocent, si tempore ingruant aliando, sed etiam si
suo: veluti sub Cane. *καυροί* aliena. quæ etiam
ἢ *πύρα*. an *ἢ* *πύρα*, significat, diuersa: ita dico,
vt oon eadem sint omnibus: sequitur enim, *ἢ* *πύρα*.

Τῶν *ἔσθ* *ἢ* *πύρα*. Rationem reddit diuersitatis. quia solæ nouellæ per-
eunt sub Cane sideratæ. quod & suprâ docebat.
καυροί *ἢ* *πύρα*. duo apponit. vnum simile, *ἢ* *πύρα*:
si quid aliud sit inhiatum, vt & illæ. vnum
dissimile, *ἢ* *πύρα*. si quid lætium alioquin est.

ἢ *πύρα* *ἢ* *πύρα*. Hæc est differentia. su-
prâ *ἢ* *πύρα*: hic *ἢ* *πύρα*. hæc de subiectis: illa de
affectibus, *ἢ* *πύρα* *ἢ* *πύρα*. Nanque vno
modo peribant ab *ἔσθ*, nempe exiēt: à frigore
verò, multis.

ἢ *πύρα* *ἢ* *πύρα*. Vnus modus à gelu, sereno
celo, sine ventis. Hoc ita fit, sicut à Cane fit *ἔσθ*:
duo sunt, *ἢ* *πύρα*, & *ἢ* *πύρα*. itaque congela-
nt, *ἢ* *πύρα* *ἢ* *πύρα*. respondent inter se nomen
ac verbum, *ἢ* *πύρα*, *ἢ* *πύρα*.

ἢ *πύρα*. Alius à ventis frigidis. dat verbum
metaphoricum, *ἢ* *πύρα*, sic poeta: penetrabi-
le frigus adurat. Quia effectus idem, qualis &
ab igni: arefactio, coloratur.

ἢ *πύρα* *ἢ*. Tertius modus ad ventos inlif-
ferens.

C

C

D

ferens, quippe siue silente vento: ἀνεμὸς αἰὼνος. A siue spirante paruo, aeris impuri vitium sit ac turbulenti. ἀνεμὸς δ' αὖτ' ab humore ἀνεμοειδὴς, à densitate. Quare dicitur ἀνεμὸς ὡς ἀνεμὸς quia si validus esset ventus, quantum affert ret turbidus, tantumdem verteret, atque auferret. Γεννητὸς δ'. Cùm dant modos atres: duos priores agnoscit ad A. eadem, & Euboeam, à sereno, & ventu vntum à caligine, in Thracia.

Ὀμίβου ἀλλὰ, auget documenta. ventorum flantibus, ut pias euenire. creati verò flatus: cū montes nubibus occupati fuerint: ab us enim illos fluere: vnde frigus ventis. ideo dicitur τὸ ἀνεμὸς ἕρως, excepterint montes nium. Nam sanè potius λαμβάνουσι τὸ ἀνεμὸς. Ὁ τὸν ἄνεμον ἕρως. Expositio illorum hæc est: τὸν τὸ ἀνεμὸς ἕρως. & auctori: ἀνεμὸς ἕρως, ὡς ἀνεμὸς ἕρως. Iubet enim aer.

ἕρως δ' ἐρως (videlicet ab us) penetrabile frigus. Aut enim hinc accepit diuinus poeta, aut vterque à natura. Ὁ ἵδρωτος. Dixit, quo modo eueniat noxa: nunc quo modo non venit: idque ad Euboeam, & Bœotiam. in Bœotia lacus est Orchomenus, de quo in historici. is lacus vbi plenior fuerit, in eum modis minus euenire. Huius rei causam designat, non à lacus, & lacus complementum illud, & euentum hunc ab vna ex duabus causis, aut ab vtraque. ob id ait, ἀνεμὸς ἕρως ἕρως.

καὶ ἄνεμον ἕρως. Per accidens: non vt causa, sed vt effectus, & signum humiditatis, propterea quòd tunc plus imbrum si minus nium, minus ergo ventorum nium illorum: minus frigus ab illis. καὶ ἄνεμον ἕρως. A: hæc est causa materialis. Nam, ἀνεμὸς ἕρως est exhalatio à nubibus, niubibus, prius, aere, pluuia, humore quocunq;. Ea si fuerit liquidior, & aquosior: sunt imbræ, itaque dicit, ἀνεμὸς ἕρως. ἀνεμὸς ἕρως. Ob copiam non potest humor multus à frigore in niues cogi, sicut medicus. Ἡ ἕρως τὸν ἄνεμον, minor syllogismi propositio, maior erat illa: vbi minus frigus, minus noxa. Probat inde propositioem hanc: non esse maleficum, ἀνεμὸς ἕρως: quia tepidiora loca sunt, quæ secundum paludes existunt. ἀνεμὸς ἕρως. Vbi stagnat, ita aqua. sanè ad Benacum viuunt Olæ, & Arantia: quæ locis inferioribus ac magis meridionalibus non viuunt. Περὶ τὸν ἀνεμὸς. Peculiaris nūc notat ventos gelidos certis regionibus.

Olympus ventus illam creat ad Euboeam calamitatibus: quoniam propterea dicitur, ἀνεμὸς ἕρως, τὸν ἀνεμὸς ἕρως. Ventus is à Thracia in Lesbum fluit, & Euboeam ab Olympo monte Peneionem: vnde nomen inuenit. Hunc eundem, aut potius analogum esse Prouinciam Cæcium. Ipsum vocat Strymoniam Thracæ à fluuio, quem eius aurorem putat. Scythum verò cognominat Megarenensē ab immenente ripe. Hæc si vera sunt, quæ de hoc vento dicta attribuit Aristoteli: quoniam modo spirabit in Chalcidem à Thracia, vel ab Olympo: quando vbi scriptum est ab Occidente flare, ait enim: ἀνεμὸς ἕρως τὸν ἀνεμὸς ἕρως, ἀνεμὸς ἕρως. descendum: intelligere totum semicirculum occidentis, in quo

Caurus quoque designatur. is enim cis Olympias est. Ἐν δὲ τῷ ἀνεμὸς ἕρως. Vdenam vtrinque? non enim dicit, nisi, ἀνεμὸς ἕρως, an est etiam ἀνεμὸς ἕρως? an deest aliquid. Ecce enim suppositionem particula ἕρως nam cuius reddere rationem? Ἡ δ' ἀνεμὸς, à tempore circumstantia, bruma spirat, eum maxime gelu viget. τὸ ἀνεμὸς ἕρως. Hæc est alia pars, in qua deiecit modum effectioris causturum. ἀνεμὸς ἕρως, siquis vniuersalem querat rationem: ea fuerit potissimum. Exigi naturalem vi frugoris calorem: quare simul vtem humorem exprimi, atque exspirare.

Rursus vterque eodem verbo, alia compositione: supra dicebat, ἀνεμὸς ἕρως, de arbore moriente: nūc ἀνεμὸς ἕρως, de ea quæ exangitur. Συμπαροῦσι δ' ἐστίν. Suprà comparatur arbore cum arboribus ab ætate, ab habitudine, à locis: nunc eundem arboris partes cum aliis partibus, ait: quæ terra teguntur: eius obisci, beneficio frugoris iniuriæ ab illis arceat, quæ ita ferunt. quæ supra terram sunt, quasi nudata præditi, vinci, atque interire. Cæterum addit, de quo dubitetur. Πυλῶτος ἕρως, dubito, inquam. Nam sanè si in æstu plus laborant, quæ tæte sunt propiora repercutienti, intra radiorum angulos reuerberatorum: sic videtur etiam pars illa trunci, quam dicit immunem, cū sit terre propior, esse magis obnoxia maleficio. dicendum: calorem arboris non absumit totum: sed partem fugere, atque abire ad radices, ibique sese in eas abdere. totum non posse subire, quia ne capi quidem. Multum ergo cogi ad imas illas partes, qui coactis in se, scriptum reuatur ab hoste persequente. Ὀμίβου ἀλλ' ἀνεμὸς.

Tantum esse interdum frugoris immanitatem vt ne ille quidem partes ab interitu liberæ sint, ideo dicitur: ἀνεμὸς ἕρως τὸν ἀνεμὸς ἕρως, morte suo cum præpositione illa, ἕρως. ἀνεμὸς ἕρως, ab immo incipere gelationem. Sanè quia plurimam distant à primo principio, id est ab radice. ἀνεμὸς ἕρως, hic significat, fere, id est, maxima ex parte. sanè cum ab ære. Nam cū à soli vitio, aut ἀνεμὸς ἕρως τὸν ἀνεμὸς ἕρως: ab inferioribus. ἀνεμὸς ἕρως, duo remedia. vnum, quod viciatur Ligures Taurini. Hyeme Vites ex arbutu detraças, terra operiunt, & sanè, quod hic dicit, faciunt. non enim vites infodiunt, sed modicus operiunt globis, ait enim: παρὰ τὸν ἀνεμὸς ἕρως ἀνεμὸς ἕρως. quo modo sanè est partem obtegi ad totius iustionem: qua calorem illum interitum intus cohibet, qua obdusa est: qui eodem fit vitio; & continens, vnicò atque euentu motu retrahitur, neque suffocatur: quod feret, si tæta tegeretur. alterum remedium. Ficorum incrementa prohibere, attonione fit hoc. ita non multum distabunt ab radice partes.

Ἐν τῷ ἀνεμὸς ἕρως, prioris modo modus quidam. Satis habere alicubi, summa tantum capita infodere. Respondet hoc illis: ἀνεμὸς ἕρως τὸν ἀνεμὸς ἕρως. si à veritate noxa incipit: eo seruat seruantur.

Ἐν τῷ ἀνεμὸς ἕρως. Idem facere non solum caetera. Cui.

Ἐν τῷ ἀνεμὸς ἕρως. Idem facere non solum caetera. Cui.

Ἐν τῷ ἀνεμὸς ἕρως. Idem facere non solum caetera. Cui.

Ἐν τῷ ἀνεμὸς ἕρως. Idem facere non solum caetera. Cui.

Ἐν τῷ ἀνεμὸς ἕρως. Idem facere non solum caetera. Cui.

manibus, sed etiam ramis. *Η δ' ἰδιότης.* Tollit admirationem, accertimam esse visionem illam, neque immorem, quam quæ proficiscitur à solis vehementia. Atque etiam addit: *ἔχοντα πλάττω.* vel ab eo sole qua diuturna mora discoserit. Imò verò vehementiorem proficitur verbis illis, *ἔχοντα πλάττω.* plus exprimere quàm quantum à sole exprimitur, auget etiam eùm addit, *ἔχοντα πλάττω.* nò paulatim, vt à sole fit, sed confertim magis. Sanè hic exprimendo maior motus, quàm reuoluendo. Illud à frigore fit: hoc à calore. appellat autem *ἰδιότητα.* quia præter motum modumque frigoris vulgaris, vrit, efficitque effectiõnem similem effectiõibus contrarij sui. sic infra, *ἡ ἰδιότης αὐτῆς ἰδιότης.* in hac eadem causâ. *Τὸ δὲ πῦρ.* Quod supra dicebat se mel arque iterum de rubigine, euenire lucis causis, & à vento silentibus, hic idem scribit de frigore hoc. Notat scilicet totius à vicinia: *ἡ δὲ πῦρ ἡ ἰδιότης:* nò exhalationes: sicut partium: *καὶ ἀλλοτρίων, ἡ ἰδιότης,* quoniam causa luca cohibent nebulae ac fouit: porrecta recipiunt & tranmisiunt. Dum addit, componitque horum condonones cum alijs communes: exempli gratia: cum istis, quibus montes immittunt ex ea parte, vnde venti flant cõmodiotes. Id id dixit: *ἡ ἰδιότης πῦρ.* Post hæc rationem adieungit. *Ἰδιότης ἰδιότης.* Quia horum sepius coeertur, atque hæret aer frigidus, & non solum *ἰδιότης:* verum etiam si ab it, abitus ille longiore tractu dio radit. *ἰδιότης* pertinet ad caelestem. Hæc pronũta radendo moti optecat *ἡ ἰδιότης πῦρ ἰδιότης,* promide at: *πῦρ ἰδιότης.* Quocirca multa fit impressiõ, hoc est quod aëbat: *ἡ ἰδιότης πῦρ ἰδιότης,* efficitur simile nocet. Hic igitur est aeris motus. At vbi nò regnat status: sanè causa luca plurimùm laborant vt in Macedonia, Thessalia, & ad Phippos. Icirco dixit *πῦρ ἰδιότης πῦρ,* quia qui mouetur aer, adest quidem: vt in valibus oblongis, quos *ἰδιότητες* appellabat: adest inquam: sed *ἰδιότητες.* at in conclusis locis *ἰδιότης* est. Quippe in eos inus receptus aer, non habet, quò, quòve sese lberet illa obfessione. Quamobrem gelu vitatur, vt bo vus ipse est paulò audaciustulo: *ἰδιότητες.* Docuit nos diuinus Præceptor, aerem non *πῦρ ἰδιότης,* vt aquam: sed *ἰδιότητες,* quia non mouetur, incrassatur, partium icilicet spiratione. at motus rarefacti differt enim partes. *Ἐπιπέδον:* quod *ἰδιότητες,* & *ἰδιότητες.* Ter idem, quasi medius terminus ad syllogisum. Non solum autem *ἰδιότητες,* sed etiam *ἰδιότητες,* alteratus enim alterat: sicut in ferri motu Ad magnetem. Vbi scita conrempatio in naturæ tollit gelida, & concretat immota. Hælitus, qui ab ea toritur, frigidus, crassificat aerem, non congelat. aer frigidus, insipissatus, non congelatus, congelat arborum. Etiam illud propius inspicendum. reciprocam esse in hac natura effectiõnem. Nam quies aeris insipissata aerem: insipissato quietem creat: minus enim mouentur partes que erant liquidiores. *Κατὰ τὴν ἰδιότητα.* Ad cluios non

fit illa concretio. Sanè optima ratione. quia plus cogitur in minore spatio, laxatur in maiore. ab imo clui ad summum laxatio fit in motu. Ideo dixit: *καὶ ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες.* *ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες,* non est nota comparationis: vt dicat, non concretescere, sicut concretescit aqua: sed est nota explicatiõnis. Non concretit, sed neque aqua que fluit, neque status qui mouetur. Hoc sic: si legas, vt legitur: *ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες, ἰδιότητες,* non tamen placet: & est dura. Quid si ita legeremus: quo modo solet diuinus Præceptor eleganti roconditate: *ἰδιότητες πῦρ ἡ ἰδιότητες πῦρ ἡ ἰδιότητες, ἡ ἰδιότητες,* non concretit ad cluios status, sicut nec aque. in cluis fit status concretio, sicut & stagnantis aque.

B *Lego πῦρ καὶ ἰδιότητες ἀπὸ ἀπὸ:* non autem, *πῦρ καὶ πῦρ.* *Καὶ φωνῆς ἡ ἰδιότητες,* delecta, *φωνῆς* lego, *πῦρ ἡ ἰδιότητες πῦρ καὶ πῦρ.* Et *ἡ ἰδιότητες,* non autem, *ἰδιότητες.* Et *ἡ ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες,* non *ἡ ἰδιότητες.* Et *ἡ ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες* non, *ἡ ἰδιότητες.* Et *ἡ ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες,* non, *ἡ ἰδιότητες.* Et *ἡ ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες,* non, *ἡ ἰδιότητες.* Et *ἡ ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες,* non, *ἡ ἰδιότητες.*

Theodorus ad *ἡ ἰδιότητες ἀπὸ ἀπὸ:* non autem. Eanque est, *ἡ ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες.* Sed quemadmodum dicebat de rigatione: si omitratur, malè afficiat, non solum est defectus, sed etiam omisio. *Καὶ φωνῆς ἡ ἰδιότητες.* Theodorus non delet, vt nos. Interpretatur autem sic: atque languisimè patent, tamen verborum situs absurdus est.

Μετὰ τὴν ἰδιότητα, leuiter citato impetu, duo coniungit *ἡ ἰδιότητες.* leuiter citato, simplicissimè: medio citat hæcibus. *Καὶ τὴν ἰδιότητα.* Theodorus addit, dentare: non malè, sed non ex si de interpretis. *Παραπῶς,* inundante ambitione. *Ἀμφότερα,* alterutra ratione, malè vtraque.

Κατὰ τὴν ἰδιότητα, per euentum, dum fuga vulgarè loquendi modum malè consilijs legibus Philoophiz. *Συμβεβῆκε* non est euentus, est enim accidens quod accidit, neque est (vt loquuntur) de essentia rei. *ἡ ἰδιότητες* est quod euenit præter causam, neque pendet à causâ. At non omnis euentus accidens est, neque omne accidens euenit. Neque omne quod euenit, euenit per accidens. Euenire, est Græcis *ἐπιπέδον.* At hoc, in primò priorum resoluutoriorum, cõmune est *ἡ ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες ἡ ἰδιότητες.* Quòd autem non omnis euentus sit per accidens, sed multi & per se, & necessariò, satis patet ex viù loquendi. dicimus enim euenire morbos à suis causis: & situm ab exercitio: & terrarum hiatus ex concussione: atque alia infinitò. Lucretius quoque æthionem omnem agnoscat euentus appellatiõne: postremò in ipsius verbi vi ratio est: vt effectus sit idè quod euenit. Different tantùm ratione: quippe effectus, quatenus fit à causâ: euentus, quatenus venit à causa. Sed & ita vsitum antiqui: vt à fato pendentes effectus euentorũ nomine appellaret. sic fatali euentu distat à Scirpione Carthaginiè. & sibi à peritis, scilicet verbũ diuinari, prædictos euentus. nõ igitur omnis euentus accidens. Quin ne omne quidem accidens, euentus in lacte est per accidens album dulcer

C

D

dulce: nemo dixerit, id euentum esse.

Χαίτα μὴ εἶναι. Nix non vergat. Ambitiosè, nõ enim verbum (Vrgerè) pendet ab exhalatione, sicut εἶναι. oportet audire Philosophum loquentem, non tibicinem: dicere solitus erat Mutonius Philoſophus. Κεκοιμηθῆς, noxius, rectè maloficus. Αἰμυροδέντων, fluminum alluione loca vicina concreuerint. non potuit pesus. Nanque & abique fluminù appulsu itagna sunt: vt subuocis arenas: qualia ad Rhena fauces, Rhodana, litorum Carnicorum. Κωκυθός, lucum, euilatum. Ὑπερ τὰς παραλίμνιας ἡριέας, Sub diem quadragesimum. Imò sub diebus quadraginta, qui Latine scit, loquutionum harum notas habet differentias. Α' μεδῆ, indomitæ malæ non enim dicitur mortuum quicquam morte domari: ne que gelatum, frigore domari. domari, quod ex fero ad vñm quemquam reduciunt. ἰσοδῆ, ex perna immunitia malefici. Η' ἀρχῆ, ἕξ ἡ παραίε διασ.

Origo, accessusque frigroris. illud malè, hoc negligenter. Multum enim differunt, accessus & ingressio. subit enim frigus: quod si solùm accederet, nec penetraret: non gelarentur. Ideo dixit ἄνω: & πῆρ: & πῆρ: quia posteaquam sese induit, etiam penetrat partè. Illud verò malè: ἀρχῆ, origo. Origo nanque frigroris est, aut ab halitu niuis, aut à flatu, aut ab astris. sicut æstus à Siro. Non autem à superna parte arboris. nocuenti quidem initium ibi, & inde. Init enim eam in partem, atque ex ea in ipsa inferiora. fontis autem non est origo flum, sed fons ipse. Ergo significat materiam, aut efficiens. Hominis origo, semen, & pater: non mater. Η' ἄιδωτας, adustio. ἀεζορροαί, vis hæc ita peculiaris.

Α ἀρωγῆς, sic quentus, confertum maris. Αἰμυροῦ, angusta. non exponit. αἰμυρὸν enim significat longum, etiam si non sit angustum. Legimus etiam αἰμυροῦς litora, tametsi caua non sunt. Ε' τῶ εἰ κείλη τῆς, vbi loca fossionis concaue, pessimè. Nemo enim fodit ea. fossio significat vel actionem, vel cauum ab actione. Theodoros vulgatum sequitur lectiorem: ἡ ἀμυροῦ, τῶ ἀρωγῆ, tamen obstrepat.

C A P V T XXII.

XXII. Capiti argumentum. Rationem reddis quamobrem validiores arborum species plus à gelu patiuntur. duas causas esse immutabilis. unam resistentiam, et in densitate resistentiam, et in raritate.

A A' εἰναι δυναμότες. Cùm arbores ita patientur à gelu: videtur, necessario magis oportere pati debiliores. Debiliores autem esse rariores: at contrà cœnre. Minus enim affici rariores, vt Malos: plus densiores, vt Oleam. hæc in diuersis speciebus. At in eodem genere plus etiam mirandum. Nanque Olea minus est valida, quàm Oleaster: illa minus infestatur, hic magis. Vbi non potest excusari. suprâ nanque dicebat agrestia imbecilliora. Posteaquam mo-

uit questionem: in secunda parte soluit eam summo pudore atque modestia, vt videbamus. Robustiores esse arbores, quia solidiores. in totidus igitur hære validius: raras transmittere.

Θαυμάσιον, ἕξ λόγον διείρη. Sanè admiratio est suspensio iudicij, itaque eandem quæritur. Propterea dicitur Philoſophus itoboles admirationis. Nam stultè admodum ex suppetis Stocis beatitudinem aligit Horatius Ὁλέαν Ὁλέαν.

Πῶς οὐ γάρ. Non miramur Oleam & Ficem vri gelu: quia de biles sunt. De bilis causam statuit à radicibus. Radices oleæ non admodum profundas: fici verò, qualis & arbor ipsa tota, rari. Vbi vides inconstantiam. suprâ dicebat, ab summo vertice frigus incipere: inde in radices inuadere. Hic ab radicibus deducit inita nocuentem. Dicendum: velle hic quoque radices excipere de superiore parte noxam. Nota eam dixit ἀδυσίτη, quia Mali sunt imbecilles admodum, nec gelantur. Non ergo dixit fici: non solùm imbecille gelant, verum etiam validiores: sed sic debilissimas non congelat frigus, sed aliquando robustissimas. Τὰς ἄνω, Conueniunt terepti occulta vi etiam superioriorem conditionem: cui addit raritatem. Quæ illa est conditio μὴ ἠέσση, quæ erat Oleæ, alterius autem, id est ficem, iam μῆρ.

Καὶ ἡ ἀμυροῦ. Horum ratio altera etiam vites tangebatur. Verùm aliam quoque adiungit causam: quippe vulnera ex putatione. proinde dixit: ἡ τῆς φάρας, propter raritatem: ἡ τῆς ἀρωγῆς, propter incisionem. Α' λῆ εἰ τῶ ἀρωγῆς. Sed illud potius mirandum: plus accipere detramenti Cotinum, quàm Oleam: Punicam verò, quæ sit inualidissima, non laborare gelu. Inualidissimam verò esse: quia frigorum iniuriam frequenter sentire, florum fructuumque iactura, videtur. Καὶ εἰ ἀσθενέστερον. Maior propositio. Si differunt gelationes imbecillioribus magis incumbere nocuentem gelationis. dicit disterre: quia quardam gelu vitam amittunt: quædam fructus tantum. Minor propositio, non nocetur, probatio. Non enim Punicis, sustinent enim sese ab interitu: cùm tamen aliàs, frigorum sentiant incommoda. Αἰμυροῦς, Ambobus: scilicet gelu, & flatuibus. conclusio est syllogismi.

Τὸ πικρὸν. Verbum est ei visitatum: sed aptius alibi, cùm dicit, plantas dicto esse audientes ætæi mollitudini. Hic autem, bonè Deus, quæ obediencia Turcica, eum offert carnisfici libens collum Basæ, sceleris quidem antea, nunc etiam eridulissimæ libidinis mancipium! Εἰ μὴ ἄγε. Modestissimè soluit, nisi, inquit. Quasi deat: nescio quid causæ subsit: nisi ea sit. Viratum est ἀρωγῆς. Magnus vir Turisanus monachus ita soluit questionem sæpenuero: nisi esset. Τὸ αἰνῶ. Suprà dixit hoc: densioribus inhære nocuentia pertinacius. Ε' φῶς τῶ, insidit. hoc est initium malæ, ἰμυροῦ, & durat, permanet nec abfistit hoc est, quod suprâ dicebat: ἡ ἀνω ἀσθενέστερον, ad efficaciam impressionis sic & superius: ἢ ἄλλο, ἕξ ἕξ ἢ πῆρ. vnde illa conclusio. ἡ τῆς ἀρωγῆς ἀρωγῆς.

C. II.

Tā *ἀμαρά*. Rarē verō non retinent, sed trās A mittunt. debilem sanē rationem. tantundem enim succedit. & quōnam transtinitus ē quō exeat? quid expellit? ambuntur enim eodem aere vnde eun- que non mouetur ergo. Tum si mouetur, tubit alterum eamūm, idēque quā recentissimum: er- go quā validissimum. *Ἡ γὰρ δ' ἰσχυρὸς, ἀδύ- νητος ἔστι.* Sic interpungendum est: vt, *ἡ δ' ἰσχυ- ρὸς*, sit *ἰσχυρὸς*. minus quā aliz gelascunt: eūm tamen sūt *ἀδύνητος*. *Καὶ οὐκ ἀποστρέφεται.* Ver- bum hoc hic accipiendum *μῶτος*. est enim, *ἀποστρέ- φεται*, si de frigore intelligas: si de arbore, mu- tatur numerum more suo. *ἡ δ' ἀμαρὰ ἴσχυρὸς ἔστι.* Quod vel diu non manet, vel totum, confertūque non est *ἀμαρὰ ἰσχυρὸς*. Nam diu quip- piam manere potest, nec in illum agere: vt fcebris lenta. Aliquod etiam *ἀπύρον* ingruet, sed non manebit: vt eūm manus per flammam traducitur. Nihil autem refert, manūne, an flamma elcriter auferatur. Quōd si res violenta est natura sua: patetis momenti agit plurimum: vt fulmen. hęc est vna fulminis comparatio. Altera, eūm prę- terradunt, neque manent, non vrunt omnia quę- eunquę contingunt. *Δι' ἃ δ' αὖτε.* Axioma ad harum cauārum asseruerationem. Dicit aliquis: videtur solidum resistere posse: neque admittere debere. At, si ita solidum est, vt areat: non accipiet detrimentum. Sed si ita solidum, vt admit- tat, ita non rarum, vt non transmutat: ad verō perniciem sentiet. Vt effugiant interitum, alteru- tro munito se se tueantur, neesse est: aut non admittere intra se: aut amittere extra se. narrat deinde in genere vniuersali quę non admittunt.

Denā, inquit, & robusta, tum in specie recenset: vt Pyrum. Tertiō in genere medio ā substantia: agrestia. Atque in his quoidam: *τὴν ἀσπρην*. hęc vbiq; proficitur robustiora: quia non impedi- unt in sobolem, sed sibi paratum habent ad tuc- dam vitam suam. Post hęc etiam species re- censet: Vinum, & Ostryam. cūm hās vocat ste- riles: intelligit abesse ab eis fructum maioris no- tæ, & *ἰσχυρὸς* habentem. Nanque Vino semenesi, & quidem peculiari nomine, Samara. Tum autem in superioribus libris nullam arborem sine femine agnoscebat.

Theodorus, *ἡ ἀδύνη δ' ἰσχυρὸς*. Et rationem desi- derat. non rationem. non enim est sine ratione, quod naturale est: sed ratiocinationem. adderet aliquid: & rationem explicari postulat.

Μερίμνη. Per summa cęspitum natent. per- rara est simplicitas in eloquentia Theodori. Si libeat in tam ambitiosa cęcœzelia ludere: dicas. si natant, non aduruntur, sed coquantur. Demque non est verum: radices esse per summa cęspitum, sed sub iunimo: non enim detestāz viuere.

Τὴν δ' ἡμαρὰν. *τὴν ἡ* notat complexionem etiam superioris affectus, vt diximus in Commen- tario. Itaque Theodorus *τὴν ἡμαρὰν*, non sub- limiter solum coherent. *Ἐπιπέσει*. Sequa- cia temporis fure. malē explicat. obediunt, sim- plicitatē. *Ἐμπίσει*, immanet. minus vltata

vox immoratur. *Οὐδ' ἀπύρον* nec vniuersum contendit. ingruit. *Καὶ τὴν ἀσπρην ἰσχυρὸς*. Sed etiam magis quā steriles. perueria tenen- tia, neque coheret. perueria: quia falsa. sunt e- nim steriles validiores. Non coheret autem, quia agrestium nomine etiam steriles aliquę con- tinentur. Nemo verō sic loquatur, Arumalia fœ- cunda sunt magis quām homines. Simile huius esset hoc. Agrestes frigora sustinent, magis etiam quām steriles.

CAPVT XXIII.

XXIII. Capiti argumentum. Declara frigiditatem quod subiecti partes, ab eis vniuersum vniuersum. et panta dicitur quiddam concretum quod penitus. statim quibuslibet locis esse videtur quibuslibet aduenit.

Y Π Ε Ρ *πὴρ οὐκ ἴσχυρὸς*. Expedita quęstione conuertit se ad decia- randum frigiditatis effectiones, quas partim æquales, partim inæquales esse dicit. Accereu reparatumus Caput hoc. quia profus abest ā superiore disquisi- tione. ibi nanque tubiectōrum affectus comparantur: hic tractatur frigiditatis affectus. At enim ventorum impetum rixu fluminis delatum, e- am radere partem in quam inuenerit, verbo vi- tus, quo & supra, *ἡμερὸς*: quemadmodum, in- quit, & in pestilentia. Quare ex ea euasione re- linqui sepe loca sine multa impressione, vnde sunt, quia protudat. Hoc in grandine quoque mani- festum est. rarō enim cadit eas in partes, in quibus concreuit: nisi sanē mollis aut tenuis flauerit ventus: ā validioribus autem aufertur. Prop- terea ē Baldo & Alpibus Tridentinis, atque Tau- riciis in tubiectōs Vnetorum campos deuoluitur calamitas. Inæquales autem frigiditatis effectio- nes in eodem interdum Pampino inuenit. Quā- dam gelari gemmas, quādam non item. Illa vo- catur, vt supra dicebamus, *κεκαταιο*: quod quā si oculi quidam sunt tubercula illa prodeunt. Gemmas Latinus nominat appellatione Gręca, turgent enim. at hoc est *γίμνη*, plenum esse. Vnde & in mœore verbum: eūm plenum spiritum fuligine pectus erumpit in tonitum, qui gemitus nuncupatur. Abiās autem conctā Vite tota: ad quod locis frigidus fit: si summa extiterit capita palmitum, exuruntur. Neque sistunt ibi perma- ctes: sed quomans peruat ad radices ipias vī- que, non quiti ipā terra, qua reliquum tegitur, esse pze sidio. *Οὐτὴν ἡμαρὰν*. Sanē exactē sit opus illud, in quo fit aliquid, aliquid non fit. Vbi neghgentia desinitur: aut p que omnia malē sunt: aut omnia omittuntur. Hoc intelligimus in delictu rerum. Nam si agenda sunt omnia: vt que agi omnia interest exactē operē. Quōd igitur frigus aliquos tollit oculos, alios reliquat, videtur pro re operam parari. *Οὐ μὴ ἡμαρὰν*. in colu- mes, verbum agriculturalum. *Κεκαταιο* *καὶ χεκαταιο* *τὴν ἡμαρὰν*. Hoc non est iupine præ- terendum.

B
C
D

tereundum. Non enim tota critic nuc tecta vitis, si pampinorum extoret iumina capita. Aut igitur ea est incuria, aut terra operam oportuit esse vitem ab arboribus, sed paulo negligentius: ita, inquam, vt iumentorum extrema nuda exierit. Et sic autem mendosam partem hanc, satis apparet ex illis verbis, quae aliquid desiderare videatur. ea sunt αἶψα.

Kαὶ τὸ φέρματι. Non dicit, quae Attica breuitas: sed subdit. πρὸς τὴν ἑστὴν ἀλατρίαν. quaedam lata: salisitas vocant Thuriaci voce vetere Germanica, designante rem spurcam. & dicit, γαλήνη: nequus esse putet inuisibilem αἶψα ab aere solo: quia est, αἶψα. sic ergo sine nube quodammodo pluit: & contra quam discat in meteoris Philotopius, gelatit aere, sic et locis septentrionalibus. Nimirum cogitur aer quasi in aquam, vt ros: atque inde in pruinam hanc, quae laetior funditur in faciem, quam nostrates prunae, quae graui sunt. Itaque dixit hic, αἶψα ἢ τὴν αἶψαν. sed prudenter, & caute, πρὸς τὴν ἑστὴν ἀλατρίαν: non autem πρὸς τὴν αἶψαν. vult ergo prius aerem humefcere in aquam modum. Multa namque sunt in aere, quae laetent vitum: quem admodum eum tonat sine nube. Hoc adiuuamus scire nos, tum in Carniae montibus, hinc in Valconia. est autem repentinus ventus trachus a b angusta exhalatione, sed vehemens, in aere crasso. Angustatur vapor inter contrarias aëris internum qualitates etiam abique crassitate.

Τὴ δὲ σπομίμητι. Tertia particula Captiis, in locis frigidis esse flatus, quos aibi diximus ἀπὸ τῆς αἶψης, qui verò quocumque ex loco in aliquam partem feruntur partem, ἰσορροπία. hanc ait hic, vt ostendat noxam esse, vel quia manent ibi, vel quia incumbunt αἶψα. Ita intelligas incommo- dum diffrentias. Quia supra dicebat: fluere more fluminis, & πρὸς τὴν αἶψαν ἀπὸ τῆς. vt Thraciae ventus aliquando non noccat, propterea quod abiret: & Euboeam afflueret, quia irruat. Ideo dixit: ὡς ἐκ αἰσίου. Non perflare Euboeam, quasi moretur ibi.

Ὁ δὲ ἄλλος. Pars enim eius est, quae defertur illorsum. Ἄλλος αἶψα πρὸς τὸν χεῖρ. Sed temere fluens. Si enim esset αἶψα, noceret semper locis illis ex insellu. Ad fluit: igitur haud nocet. sic & supra: πρὸς τὴν αἶψαν ἀπὸ τῆς. sic & hic, ἀπὸ τῆς αἶψης. Ἄλλος αἶψα πρὸς τὸν χεῖρ. supra ἰδίως τὴν αἶψαν: nunc τὴν αἶψαν.

Lego τῆς αἶψης φέρματι. non φέρματι. Non refert ἀπὸ τῆς αἶψης, legas: an, ἐπιλασσοῦ. prius designat motum, postcrius impressionem. Deleo, ὡς ἐπιλάσσοι: quoad reparatur codex, cuius ex hinc, quae defuit, reponatur. Lego, αἶψα πρὸς τὸν χεῖρ. non, αἶψα πρὸς τὸν χεῖρ.

Theodorus, φέρματι, impetus, et sic delatio, motus, appellus. Ἐπιλάσσοι. Perfundit, ac diluit. ambrosiole. non recte illud: quasi flumen irrumperet. irrumpat. Τὰ αἶψαν ἀπὸ τῆς. Quae tangunt ac proxima sunt, conuolunt indumta. Cum dicit: tangunt: quare addit quae proxima sunt: hoc est φέρματι. Diuterea confudit rerum natura. πρὸς τὴν αἶψαν, πρὸς τὴν αἶψαν, πρὸς τὴν αἶψαν, sunt rerum gradus quae aut coherent per partes natu-

rales: vt vnum sit: aut vt se tangant, neque sint vnum: inter quae tamen nihil alieni: aut inter quae sit aliquid. hoc dicitur consequentia. Aut vt sint aliquo modo vicinae. Nunquam τὸ αἶψαν dicitur τὸ ἀπὸ τῆς αἶψης apud Philotopium, quasi idem. Quod tangi, proprie est, & omne, & temperi quod proprie est, neque omne, neque temperi tangi necessarium. Sententiam verò deprauauit. Non enim eundem euadunt αἶψα: sed relinquuntur a vento tales quales erant, sine noxa. nihil mutantur, vox etiam illa (indomita) domanda est. Non enim comparatur venti vis, vt domari queant. Vt indomita mulier, quae mariti negligentia aut deperatione abutitur ad vtendum iure naturae legibus, id est amentia & pernicacia.

Εἰς ἀλατρίαν δὴ αἶψα. Vis illa rapax adeo celeriter plerumque tranascit. Ad id inaequaliter. ἀλατρία est, ἢ δὴ πρὸς ἀλατρίαν. exacte, accurate, diligenter. Omnino aduerbium illud neque fidem liberat inter pretis, neque est in rem tententia. Nam si celeritas est huic rei causa, oportuit omnes aequè oculos inactos relinquere. Hoc sane ex imperio dogmate: vbi tor es inculcaetas: πρὸς τὴν αἶψαν, πρὸς τὴν αἶψαν, πρὸς τὴν αἶψαν, πρὸς τὴν αἶψαν. Sed est metaphora iumpta de rerum diuisionibus, etiam cuiuscumque conditionis. Vbi parat coquus Fabas, vt τῆς appropiat, ἀλατρίαν, eximit enim, quae non faciunt ad culinam. sic Pharmacocorabae sic qui pannos recentes purgat forepiculis: sic muliercula, quae lini fauces liberat ab inuisibus viminibus, quae lini podagras vocant vulgè. Sic frigus hos insulit oculos, illos reliquit inactos.

Ἀἶψα: si terno, ac iudo, scire monendus est Theodorus, πρὸς τὴν αἶψαν, dum temere vagatur, incidit in fouens, zatus habet dicere. serenum, sudum addidit magno sententiae damno. Est enim, solum, sicum sine vdo. ac sicus ac neutiquam tunc est. Hoc ipsemet redarguit Philo- sophus, cum ait ὅτι ἐστὶν ἀπὸ τῆς αἶψης αἶψα. ἢ ἀπὸ τῆς αἶψης. Quae dicebamus subiecti: Theodorus declarat, se in suo codice, aut in suo ingenio inuenisse: ait enim, in modum squammaram.

Ἐξ αἶψης, vt maculi: lepudissimè, indigenè, ibi nati.

CAPVT XXIIII

XXIIII. Capiti ἀπὸ τῆς αἶψης. Quid à terra puerilis gelis plus nocere quod ab aqua uinis. τὴν αἶψαν dicitur se minus habere, autem gelatinis. ὡς ὑπερβαίνει ἢ πρὸς τὴν αἶψαν, in terra sola nocet, à gelis minus esse quod à terra fit. non sapor sui moti gelis perennis tamen sed superfluo uinis pra se ferre. prouide inuenit etiam reuertimur.

Δὲ τῆς γῆς αἶψα. Tres agnosce bat gelo causas: ab aere iceno, ab aquae humore, à terra de aeris maleficio dixit nunc de ter se simili opere: quod etiam cum aquarum comparat causis. Multos autem statuit gradus ad hunc euentum. Primus simplex est, abique vlla circumstantia. Secundus, si mudatos terra trunco

inuenerit ad radices. id quod fit in ablaqueationibus. Quin macram vincam sic stercoreant vinitoris. Statim à vindemia circumsodiunt, vt eo collapsæ frondes putrescens stercoreis vim præbeant. Tertius: si confluerit aqua. sanè penetrat aque frigus magis, quòd aqua densior quàm terra est. itaque partes omnes obfidet. Quartus: si diu manent. interimit enim. Quintus: si terra laborata sit: est enim laxior, ac prouide facilius rarius resoluitur. sic enim exhauriri vitæ vum. Hæc in prima parte. in secunda scribit: haud temper ad interna vique viscera grassari frigus, sed superficiali tenuis aliquando: neque nocere, sed colorare tantum specie quadam veræ adustionis. Quamobrem interdum retinere vires, atque facultatem regerminandi. Postremo loco statuit gradus, quodam illius regerminationis: scilicet quoad celeritatem atque eius causis.

Περὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς. is est affectus terræ, fessio: quem sequitur arboris affectus, cum ait: ἡ γὰρ κτλ. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* præsertim si fuerit aqua ibi. Quia plus obfidet aqua longè quàm terra.

Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς. Radices factæ imbecilliores, tum ab ipsâ denudatione, tum ab oppugnatione diuturna: quia dicit, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς. nocumentum significat internum ex perpetuatione. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* Notabis & hic τὸ ἕξ, in compositione ad complementum significati. Sic Eurypides eum sæpe alibi, tum in Hippolito: ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς. sed significat, vique, & vique: ἡ γὰρ κτλ., ἡ γὰρ κτλ., ἡ γὰρ κτλ. ἡ γὰρ κτλ., ἡ γὰρ κτλ., ἡ γὰρ κτλ. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* Exemplum à terra laborata. Similitudo, cum omnino laborata, & cum circumfossa tantum. Dixit, ἡ γὰρ κτλ.: quia laxatio soli generalis est, & ad alium quærens cultum, & ad ablaqueationes.

Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς. Interficiet remedium, sicut & supra: ἡ γὰρ κτλ., ἡ γὰρ κτλ. ita hæc. stercoreatione caueri, & prohiberi: foueri enim. Hoc ab arte, & præuenire, & subuenire. Nam si contingat, vt nix demissa sit, atque tum frigus vel pet ic, vel per pruinis superuenerit, atque gelaue rint: soluitur gelu, quia terra niuibz præfermentata est. Ideò dicit in præterito *παύσει.* Postquam nix ceciderit, *ψύξει*: maiorem, *μέγιστον*: causam efficientem, *μέγιστον*. *Ὁ δὲ ἀπὸ τῆς γῆς.* Nunc gelu comparat, quod à terra, quod ab aqua. Videtur contra dictio supra. maus ab aqua nocumentum, si sero bibus, inesse: hic ab aque gelu, minus. Intelligit supra, vt runque gelu esse tum à terra, tum ab aqua. quod à terra gelu fit, augentur à gelu, quod ab aqua fit. Hic autem à pluuiis tantum dicit, que posteaquam demissa sint, gelantur. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* ratio. quia non descendit ad radices aqua: terra verò circumstans attingit. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* Tanto potius: si laxetur gelu, tum denuo repetat: postea subeat resolutio: Postremo

A recurat iterum gelu: necesse est, et tot mutationibus arbores male haberi: casumque vires resolu. Ex ea nanque agitatione fieri quandam veluti excussionem. Itaque contrarium agnoscit ad contrarium euentum: cum ait. *Ὁ δὲ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποφυγῆς.* Quod perpetuo gelu premit atque incubat, interiorum calorem trudit, eumque fertur: modò ne multum excedat. ideo dicit: *παύσει ἡ γῆς ἀποφυγῆς.* gradum qualitatibus, aut contentis porò per hæc effusionem: quorum vtrumque patet in exemplis terræ & scicutis, vno idem multum: terra pluribus. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* Non est alius modus ab eo qui erat in agro *ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* sed alio modo, idem. Nempe raritas: que nocet vtròbique. at in laborato solo nocet fortius.

B In terra iuaque natura tenui subest natura apta ad eas incommoditates. Hoc enim est, *παύσει ἡ γῆς ἀποφυγῆς.* est autem *ἡ γῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* cui negatio facit, vt sit contrarium. Sicut est contrarium τὸ *παύσει ἡ γῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* ad interiora magis lele promouet. Progressus *παύσει ἡ γῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* itaque *ἡ γῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* & addit: *ἡ γῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* à radice nanque pendet carum talus. Itaque sequitur reipsonis reiprocationis. Quemadmodum in gelu ab acre lationis initium erat ab summo, vnde ima occupabantur: in gelu à terra, contra, ab radice in summa fit inuasio. Est enim iure initium effectiōnis causæ proximum. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* Secunda pars: in qua comparat subiecti partes quoad gelu. Summos ramos aliquando gelaere, neutquam radiibus lesis. Hoc enim raro, *ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* & paucis, *ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* quod ad rem attendit, raro: quod ad subiectum spectat, paucis. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* Ratio est ab obiecte: munimento enim sibi habent terram ipsam. Nam si supra, medioeris (disebat enim *μετὰ τῆς γῆς*) satis erat ad arcendam perniciem, quæ vitibus accumularetur: quanto magis proderit radici terra multa, non mota, denià, iuo loco, sub-
tus, tecta vndique? adde, quòd ab summis, atque extantibus partibus aufugiens hostem calor intimus, abdit se in ima: & sub ima? vbi & ipse tutus est, & subiectum suum tuetur, radices ipsas.

Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς. Nunc comparat partes ipsas sua priores eum ipsismet. Non enim semper aduri, sed tentari tantum, & perniciem de facie præ se ferre: metus non la borare. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* Aduerbium hoc non iungitur illi verbo, quasi sitis, aut vruntur: sed comparat eum superiore, *ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* potius aduruntur, quam intrent. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* significat superficiali. Si vitionem letalem designare velit: potius vtatur illo, *ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* exuruntur.

Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς. More suo præcepta fundat agriculturæ: videantur cusum ampe: vnde: quandoquidem nocet demortue partes, si relinquantur. Hoc etiam supra, hic autem verat, quia non sint interceptæ partes illæ: non igitur aufereudæ. *Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς.* Sæpe, inquit, superueniente germinandi tempore germen effundunt.

Ἐπὶ τῆς ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς, ἀποφυγῆς. Vltata huic Philothopho locutio.

quatio. αμα τῶν ἰσθμῶν. Πάλλει ὑπερβύθη, A
verba populariter scripta. Nam si videbantur a-
rida, neque tamen erant, non humefacta sunt pōst
iterum. Δύ. Simul, quod & supra fecit, pro-
digiorum amovet superstitionem. Οἷα α-
μα. Naturale enim est, ut quod non interit, con-
valere ceat aliquando, atque ad pristinas re-
dere functiones. Fortasse circumterebatur in opi-
nionem hominum de olea tale quiddam. Ictroo suo
more castigat Philoſophus eos, quos humefaci
religio incelerat. Id iudicium fuit axiomate
admodum verisimili. facile restat eas arbores,
quarum folia crassiuscula sint. Itaque signatissi-
mus aut vetbis tentatam modò superficem: α-
μα ὑπερβύθη, & ὑβδύθη. Πέρι τῶν πρὸ ἀρχαίων.

Ad ramorum medullam non peruenisse malum: B
quoniam ne ad ipsa quidem principia foliorum. Opti-
ma deducit. Principium incolumbus, non detri-
ratam esse vitam. Nota loquutionem, ἀλλὰ φαινο-
μήν περὶ, non aristas, sed facies quædam.

Φαινομήν τῶν ὑπερβύθη. Propter siccitatem cre-
data est aristas. Non enim tertius calus regitur
ad participio: tunc enim esset idem φαινομήν, quod
ἀμα: non malè, sed vñs non patitur. Perinde est
ac si dicat: ἀμα τὴν ἐξέστην. est, ut ita dicam, in-
strumentum credulitatis hęc, & ἐξέστην, id eod
sunt in tertio casu. Ἐστὶ τὸ φίλλον τῶν ἰσθμῶν.

Quis dicit: εἰ δὲ ἄλλαν: alius quoque evenit oide-
clarat, quæ sunt hæc alia. Quarum, inquit, caro-
sæ frondes sunt. in his enim latet intus vitalis in
pulpa calor: eorum modò stringitur. Καὶ
ἀρχαίων πρὸ ἀρχαίων, erat materia referata: ἀρχαίων
est principium germinationis, & principium conici-
uationis requiritur. Non enim existens est calor,
sed repulsus tantum. Τὰ ἀρχαίων ἐστὶν ἐξέστην
ria. tenuis frondes vñ. Exemplo confirmat Mo-
ri. frigidæ nanque, tenuis, aquosa. Ἡ δὲ ἀρ-
χάων. Videndum an laurus sic sicu calidior sicu
nanque succis vñ: pustulas cic: lauri non.

Τοῦ αὐτοῦ. Gradus ponit huiusmodi renouationis.
cis, quaidam citò referri ad pristinam valetudi-
nem: aliàs tardius, causam celeritatis assignat. du-
plicem materiam, radicis plenitudinem, corsum
reducto humore, atque ibidem coacta: & for-
mam ὑπερβύθη. Τὸ ἴδιον τῶν ἰσθμῶν. Alimen-
to illius anni cumelato, quod sibi tenuit radix,
nequodum dispensavit. Ἐστὶ τὸ τὴν ὑπερβύθη.

Haud satis est tenuisse: oportuit etiam servatam
opportune: prodierat, atque æconomice, conferre
quæ opus est. id eod dicit: πρὶν ἢ ἢ ἀρχαίων ἀρχαίων.
Dicit: verbis signatissimis. vñm, respondet illi, ὑπερ-
βύθη ἀρχαίων, respondet illi, ὑπερβύθη ἀρχαίων,
respondet illi, ὑπερβύθη ἀρχαίων. Ἐστὶ τὸ αὐ-
τῶν ἀρχαίων. Concludit, quod proposuit duo sunt
& clementum velox, & ὑπερβύθη, quod plus
est: tantum abest, ut exarantur.

Lego ὑπερβύθη ὑπερβύθη. Et ἀρχαίων: non,
ἀρχαίων. Ἐστὶ τὸ τὴν ἀρχαίων, de loco ὑ: & notas pa-
rentibus, ait enim: frigus, aut pristina si niibus
successerint non noceri, quia niue terra ferme-
tata est. Et ἔστι τὸ τὴν ἀρχαίων, abolita comun-

tionem. Legitur: ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων ὑπερβύθη
alterutrum deicendum. Lego: ἀρχαίων, iudis
non ἀρχαίων. sic infra, capite viginti octono, no-
stræ ordinationis, de Picæ loquens ob suam te-
nitatem tubebunt: & ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων. Et ἔστι τὸ
τὴν ἀρχαίων, non ἔστι.

Theodorus, ὑπερβύθη: aqua restagnans;
pessime restagnat: fluvius cum superat ripas, &
occupat vicina. at hęc vult, pluuiam ibi fuisse col-
lectam. ἀρχαίων ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων, & ἀρχαίων
τὴν ἀρχαίων. Minus ægrè ratione utique conglia-
bitur, raritas enim facit ut teges facilius tentent.
Neque Latina cum Græcis conveniunt: & cor-
rupta sunt ita ut à me non intelligantur. emen-
dandum verò ad arbitrio: ut non leges, sed frigus len-
gatur. Nihil enim hęc cum legere. vox autem illa
(ratione) ex illius phrasi est. Οὐ τὸ τὴν ἀρχαίων
τὴν ἀρχαίων, sed gelidum, quomodo est gelidum, ut
si à terra est: non enim ab uno quocumque eadē,
at terra, imò, à terra potius iudis. criti ergo potius
geluciam dicit: accendere nanque, scribit hęc.

Ὅτι τὸ τὴν ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων, cum pluuiam, &
gelu miscetur: inserit se vicibus, ambitiosissimè.
Nam quomodo misto est si cum adest alterum,
abest alterum: neque hęc vlla, sed ἔστι τὸ τὴν ἀρχαίων
τὴν ἀρχαίων. Itaque ne mos quidem glaciem nomina-
unt. non enim glacies est, nisi ab aqua. Καὶ
ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων. Theodorus legit, ἀρχαίων ὑπερβύθη,
ait enim: haud enim potest aquæ calore resolvi, nō
bene. Imò longe melius resoluitur calore frigus,
quod in raro corpore consistit. sed sic dicendum:
ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων, scilicet ἔστι τὸ τὴν ἀρχαίων, non aqua ca-
letat per ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων. quia non circumfistit,
sed ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων, iudis at in terrâ deniam neque sub-
ire, itaque excludit à calore calorem concludit.

Πρὸ ἀρχαίων, apud paucos, in paucis. Περὶ ἀρχαίων
ἀρχαίων, arcntem, minus eorum, obicem ad verbū.
Καὶ ἀρχαίων, toto corpore. Minus pronominis
(ipse) vim, atque vim factis alibi demonstravimus
ex Virgilio, Statio, Phinio. sic dixissimè: àm ipsam
tum folia. Καὶ τὸ ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων. Theodorus aliter
legit: & τὸ τὴν ἀρχαίων. sic enim incipit: atque calore.

Περὶ τῶν ἀρχαίων, vim genitalem, ἀρχαίων
ἀρχαίων, quæ ἀρχαίων τὴν ἀρχαίων, principium illud pro-
se habent. Οἷον ἀρχαίων. Ita legitur vulgò, de Mo-
ris. Theodorus legit ἀρχαίων. Myrti tamen folia
non caret pinguis, est autem frigidior valde obno-
xium. Οὐ ἀρχαίων. Hic bene cecidit motositas.
Theodori, ferè enim vitur hoc adverbio (minus)
pro integra negatione. Sicut & dudum (minus)
ægrè) & alibi læpissimè. At hęc commodiorum
facit sententiam: ut non neget penitus calorem,
sed comparat. non enim Myrtus nullas habet ca-
lidas partes.

CAPIT. XXX.

XXX. Capite argumentum. Iudis quæstionem cur pro-
prietate non magis celeriter conglaciatur, quæ non tantum: quia
dicitur infideli, quæ tempore magis alio: quæ mordacior: quia
tenner.

QUAE SECUNDUM *Quem*. Hic quoque secutus. Nam quae haec antecedunt, pertinent omnino ad eorum rationem, quae primum videntur arefacta, tum deinde germinant. At haec alia prioris materia, quippe causas explicat, quae supra sunt adductae, atque earum exitus naturam per collationem. Quare nix non congelat: pruina, quae minore sit quantitate, congelet. quatuor è locis elicit argumenta. Ab his quae substantiam, & speciem sequuntur, quae prima in natura sunt, postremo loco potuit: quia procedit à notioribus. notior autem est inleisionis diuturnitas, quam primo loco ponit. Deinde pruinae caliditas: quia fit post germinationes. Igitur à iudicio hinc argumentatur, & patiente, non agente. nix autem ante germina cum ligno ipsi sem habet, dicitur postremae rationes. Quia mordax. mordet autem, quia subit, huius causae causa: quia tenuis. Est autem tenuior, quam nix: quia materia de qua fit, tenuior est, quam de qua fit nix. Est enim aqua congelata nix: pruina ros concretus. est ergo coactus aer. Hae sunt argumenta: quorum primum patitur obiectiorem. non enim verum est, pruinae diutius insidere: eius crusta nempe tenuis, faciliè soluitur à tepore: niuis crassiuscula maior. Itaque tres aliquando mentes insidet in Italia: si per triginta dies pruina soluitur eadem ferè dicitur sol luxerit. Nam quod aetivum non manere, propterea quòd excutatur: pruinae vero testem pertinacius: id nihil est. non enim excutitur tota, & quod remanet, valet tantummodo pruinae: si comparis quantitates. Ratio potius est in partium constitutione: densior enim est & compactior pruina. Itaque vrit: vnde & nomen. vrit ergo plus: sicut arundo ignita plus quam stipula.

ETIAM hic animadvertens in alijs: velut apud nos, cauro, caupero, alio modo, caxypo, sicut *cauro*, & alio modo exalbidus, quem admodum apud Hippocratem *cauro*. Non penitus rubra, sed cuius aliquantulum ex ipso rubore.

METEORICIS, quoad quantitatem. *Aristoteles*, dicit, non laod vbi queat in illis quoque locis, vbi diu durat nix, minus vrit quam pruina. *Eratosthenes*, dicit, *adidum*, affeclius rami, vel pampini, quia cum vacat operè pampinus hyeme, nixque operitur: quod cum postea ligum est, vritus est durum est: vis generalis intus est. At cum operatur, & provehit germinatione oppressus pruina perdat operam, tenellam, incoctam. *Eratosthenes*, vox satis frequens hanc auctoritate obnoxium. *Aristoteles*, dicit, *quod non est durum*, velut ante germinationem. *Katoptricus*. Quia germinat, rarefactus, & laxatus palmis: vnde aprilis ab aperiendo: itaque accipit iniuriam.

PRUINA est nive tenuior, quoad partes, quibus componitur, sed non percipiuntur nisi palam: quia partes eius plus coherent. Non enim tantum concipit in se aeris atque nix, quare frigidior, sicuti frigidior est glacies quam aqua ipsa, ex qua facta est.

Prudens. Vehementior gelatio fit, quin

andem ob causam pruina quam nix concreta magis est: propterea quòd constat è materia tenuiore. Vt in problematibus disputatur: est: itaque citius congelari, quae calidior fuerit, quoniam tenuior est facta sit. Vt hinc quoque medicastriat quae eustae calummatoreis denunciant. *Hic dicitur*. Dicitur aliquis: atque nives diutissime videntur insidere, verum, inquit, est: cum totum integant ranum, at tunc obsident calorem: itaque iurant. Hoc quoque perpendendum. Non enim totum obtegunt, sed si supernam tantum partem: nibilo sane magis, quam pruina. *Tertullianus*. Denique, inquit, actio tota provenit à vi.

TEMPERATURAE. Magis incidens, sic enim loquuntur Itali. Tam asperos aquilones, ut incidant faciem, tubit sane, ac ioli partes icipar. Itaque novatum glabas redigit ad pulverem pruina. At quare incidit: cum contrà cogat frigus? qui se induit, atque corruptum ad humores, quanto coheret partes sicciore. Est enim humidum siccaum glutem. Frigus autem non cogit, nisi ea quae humida sunt penitus. Non enim verum est quod vulgò dicitur in libro de mistorū affectibus: frigus non congregat, nisi diversifigera. Contrarium videmus in oleo, metallis, aquis. glabas autem, quae insito coactefere facit, tandem redigit in pulverem, absumptio eo quod erat heterogeneis. *Tertullianus*, novata.

DELICATA glu bas dicitur insere. sicut ignis diffundit liquefacta, sed alio modo. *Aristoteles*, mordentem, quid hic est mordet: doctus translatio, dens mordet: separatur. est ergo moris separatio. Vnde & nomen *muco*, cum abierimus portonem, neque totò voramus. In pruina mordet: quia lenigit glabas, & aliorum partes, quibus incumbit. Apud Horatium mordet & flus Oleam quia rugosam facit, dum exurgit. *Aristoteles*. Definitio, nec ex meteoris, nix est ex nube spuma, concepto aere. *Katoptricus*. Pruina consistens leopista tota, nempe si sentum consulas. Nā ipsa quoque tota spuma est, & bullae minime coherentes. *Katoptricus*. Quasi nix terrestrior sit: pruina humidior: quanto est aere crassior aqua.

LEGO quae nix est, dicitur non, ut nix, sed dicitur, ut leguntur enim rami, non autem nix.

THEODORUS, *muco*, infirmior, nulla tamen ratione infirmior est, sed compactior & frigidior multo, sed ad eorum recepit. *Quid est muco*.

THEODORUS addidit: in omnibus partibus at quae relinquuntur partes, quare non efficitur idè quod pruina? *Eratosthenes*, fragile, imò, *muco*: ut loquitur Eurpades: sicut *muco*, obnoxium cuius insidit, non autem fragile, quin rei sicca affectus est fragilitas. Germen autem scipio tunc est humidus quovis alio tempore. *Leandro* dicit: *muco*, *muco* nullum autem humidum fragile, sed flexile, hoc declaratum est in libro de affectibus mistorū.

DELICATA glu bas dicitur insere. Humeat, rarefitque nequaquam omniae vegetabilium a b ipsi in omnes ortus sui amittit aliquid humoris. Itaque germen cum prodat, prodit è iuoco humidissimo, & demittitur, at deniando non humeat, sed de humidio

modo remittitur. Non igitur tali verborum flexu fut utendum. Sed hic ὑγρὰ κρύσταλλον, significat simpliciter humidum, non autem humectans. humectare enim præter quàm quòd humidum significat, conſignificat etiam tractum acquisitionis humoris illius. Τὸ δὲ ψυχρὸν. frigus quò foras verius arcebitur. melius: frigus foras excludetur. non enim arceere designat motum. at (foras) significat terminum motus. Τὸ δὲ ὑγρὸν καὶ ἀλλοιωτὸν, quia magis conſiſtit. non apud Latinos vſus huius verbi (conſiſtare) ad id ſignificandum. Πνευματικὸν πνεῦμα, ſpiritus in ſe admodum continens. per regnina loquitur. dicam: tu es admodum diues. at non dicam tu habes admodum diuitias.

CAPVT XXVI.

XXVI. capitulum argumentum. Quare verum concretionem in aere etſi fieri, an in tenui diſſoluam locorum exemplis ad utramque partem. Et concludit de veritate.

A Ἄρα πῦρ. Poſtquam declaravit gelu ſpecies, in aere, aqua, terræ quæ que maleſicia proficiuntur in arboribus a ſiſtis: nunc quæſere inſtatue ſuper vno tantum ſubiecto, ſcilicet aere. Qui eùm ſit quibuidam locis tenuis, alibi craſſus: quærit vter ad gelu paratior ſit. Diſcepat pro vtraque parte, recensitis locis, quæ craſſo aeri ſubiecta ſunt: quæ que tenui fruantur. Tandem huiusce mutatione conſtituta ſubtiliſſima diſtinctione, demonſtrat ad vtroque & fieri, & eſſe. Tum non ſolum ſpeſtanda loca, tanquam aere prædita peculiariter, ſed etiam quocunq; in loco aeris mutationes. Quod recte adiuñxit, vt offenderet, non ad locis ſolis exempla petenda ſc̄m per. haud enim ſemper eiuſdem modi eſſe aerem iſdem locis, ſed aliudē ubique aliquid pati mutationis. dixit ἄρα: quod alibi, ἀλλοιωτὸν. id eſt, ſine alius cauſæ admiffione, an tenuitas aeris cauſa ſit, qua concreſcat aer, eodem modo de craſſo. Morte autem Peripareneo duas dat controuerſas partes: πῦρ τε οὐρανὸν, & ἀεὶ πῦρ. deinde, quod tandem concludit poſtea, hic tenui loco ponit. Tum ſi concludat, et vtroque fieri: rursus quærit, ex vtro magis. ſic & Præceptor ſolet: & cum Porphyrius imitatus. Εἰ μὲν γάρ. Primum argumentum. ſi aer non gelatur, niſi eùm ſerenus eſt: ſanè gelatio non erit aeris affectus craſſi. probatio, quia ſerenus aer tenuior eſt. Hæc eſt minor ſyſtologiſta propoſitio. idem eſt: ὁ πῦρ μὲν αἰὲρ ἀδύνατος: & εἰ μὲν αἰὲρ. ἕμα δὲ. Alterum argumentum ab effectu craſſus non ingreditur gelatio non euenit, niſi ſubbeat: tenuis ſubit. Idē dixit: ἡ ἀεὶ ἀπὸ πῦρος: ſicuti ſupra ἀεὶ ἀπὸ πῦρος πῦρ ἵστίον. ἢ πῦρ ἀπὸ πῦρος. Tertium argumentum ab effectu. arbor eſt ad patiendum tenuis: plus ergo patietur. Gelatio paſſio eſt. probat: quia aqua attenuata citius gelatur. attenuatur autem præ cetera. ἢ ὑγρὰ κρύσταλλον. inſtigidabilior. Hætenus ab aeris natura nunc ab hiſtoria locorum. Στοιχεῖον αἰὲρ πῦρ, vt ſint exempla probabilia, non demonſtrationis.

A Iccirco vocatur μετέωρον: ſic & Præceptor idē alibi dicit. οὐρανὸν. Galenus ſuper primo, promittit: eo, οὐρανὸν eſſe probabilium, γὰρ ἀεὶ ἀπὸ πῦρος. necellaritè conſequentium. Aliter tamen theoteles. οἱ πῦρ, ſignificat a ceſſationem probatonis: vt πῦρ, ſimilitudinem cauſæ. Οἱ δὲ αἰὲρ πῦρος. Loca, quæ ſerena dicuntur vulgò, plus gelatiſcunt. aliud eſt, οὐρανὸν. illud referat ad aeris ſimplicitatem: hoc ad aeris fruſtionem quaſleſcunt. At iam ſerenum eſſe tenuiorem, iam diſtūm eſt. duo dixit: οὐρανὸν de locis maior pars. πῦρ αἰὲρ, de tempore: ἀεὶ πῦρ. Εἰ μὲν γάρ. Poſlet aliquis afficere pro cauſa locorum conditione. Itaque non eſſet, ἄρα & ἀλλοιωτὸν, vt dicebat. verbi gratia, latitudo, & anguſtitia locorum, nanque in anguſtis aer immobilis plus congelatur: ſuſiora loca plus excipiunt externarum impreſſionum. Quapropter non erit, ἄρα, ab aeris tenuitate, ſed ἢ μετὰ ab iis circumſtantiis. Vt hoc obiectum tollat: vtrique locorum conditionibus idē docet euenire. ac primò de anguſtis. at eam. Μακρὸν αἰὲρ. Vt ad Cranium in Corintho, & ad Olympum. Σελαιπυργίαι. Vt nunque coniungit, οἱ αἰὲρ πῦρ, ὁ καλὸς γὰρ, ac duræ ſerenitates. Duritia hic habet apud Latinos metaphoram ſanè duram. rigidam dixerit: vnde & rigor, e communi designatione tum frigoris: tum duritiei ſerenum igitur eſt πῦρ πῦρ. Τὸ φεῦγε, probatio duplex, & plantis, & hominibus: quos non parit tem eſſe vniuerſalem. Καὶ οἱ πῦρ πῦρ. Contraria conditio locorum patentiorum. Καὶ ἄρα. Aliud à locis argumentum, ex iſtarum in aere qualitarum mutatione. mutari gelationis rationes atque euentus. Quæ loca fuſſent ſub aere eraſione, tantisper haud eſſe gelata: poſtea mutata conditio, ſcilicet aere attenuato, contigiffe vt gelateſceret. Exemplum capet ex campis Lariffæ: vbi ſtagna fuerant oliuæ, ac propterea eraſior aer, atq; inde tepor. ea ſtagna, vbi emiſſa, locum ſecerunt reſecatiorem: frigidior facta regio eſt, ac frequentibus inſeſtata gelationibus. Ἰξουδιόντι, αἰὲρ, radix verbi eſt, ſicco: niſi quiſpiam malit: Ἰξουδιόντι ἀναισθητόν. viſtatius enim eſt. Καὶ οἱ αἰὲρ καλὸν δύνανται, mira oratio, nam dicimus euriū prohiberi, eùm retinetur obſeibus, aut alia qua ratione. Hic autem prohibetur quies emiſſione & laxatione. Στοιχεῖον δὲ, quibus indicus docet frigidiorē factam regionem: quia dum eſſent ibi ſtagna, leta erant oliuæ: ta, ipſarumque arborum viſtenda ſpecies: poſt nullè extiter. Μετὰ μὲν γὰρ ἄλλοι. Non ſatis eſt, proceras eſſe: oportet etiam eſſe ſpecie conuenienti. Καὶ οἱ ἀεὶ πῦρ. Etiam à vinearum incommo-diſ abud argumentum. Ὅτι δὲ οἱ αἰὲρ, vult ſeru pulum tollere. Dicit aliquis, elementorum omniſ aqua eſt frigidiffima. Quo modo tepor inde: quia hic oratio Philoſophi manca eſt atque conturbata. nec dat rationem, ſed narrationem tantūm. Dicam vobis, non. corpulentior aqua magis eſt obnoxia putrefactioni: in omni putrefactione ealor. Omnis aqua ſtagnans corpulentior. Videamur, verba ipſa, manca, & corrupta eſſe. Nam quònam

est illa regio quam designat illo pronomine, *αὐτὸ* nam inquitur de Larua. Quibus machinis Hebro Larua facta proprie est? aut quomodo *αὐτὸ*, aut quomodo *αὐτὸ*, quam dixit frigidiorera, quae etiam gelu obnoxiam? nota verbum, *αὐτὸ* enim: euenim, sic dicitur, quodcumque sit in fine post alia, itaque superfluum esse *αὐτὸ* dnu dicimus. *Τὸ αὐτὸ*. Expedita prima quæstionis parte pro aere tenui, secundam aggreditur pro crasso. Primum argumentum. *Αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*, immobilitas est occasio glaciandi, ratio supra dicta est. *Ὅτι* *ἡ* *αὐτὸ*. Aliud argumentum, quæ sint et styges, nō est mihi in promptu dicere: nisi sint culceæ, quos Cusinos Franci vocant, Veneta regio Mosioni, Zanaras Thuesi, Vaicones: ex bettholæ non gignuntur in locis, quæ distabili ac tenui fruuntur aere, sed in paludibus, vt ad Adriam, & Argentam, & Padi fauces. Si et styges sint: nomen inuenietur ab odio.

Εἰς τὴν αὐτὴν. Sicut supra à *αὐτὸ*, tertio confirmatur argumentum à motus impuro loci, ea nanque minus gelant, quia mobilior aer est.

Ὅτι *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Hactenus hæc argumenta sumpta sunt à natura vniuersali: nunc à locis singularibus. iam duo verba dixit: *αὐτὸ* *αὐτὸ*, nunc addit tertium, *αὐτὸ* ad Cethrum Thefsalæ. eua loca sunt. In his maxime fit vt gelentur, at in cauis crassius, à crasso igitur.

Ἐπι *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Optima ratio disputandi supra Laruas emissis stagnis tenuior dicebatur ver esse factus, atque eo autore gelu. hic tandem opponat, refectaris paludibus, atque reducto agro ad arui speciem, & cultum, non gelare. antea, eum cset lacunosus, gelabatur. *καὶ* *αὐτὸ*, non dixit, quid ager scilicet, Epotus, vt, epoto Sarmata patrus equo. *Ἦ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*, scilicet *αὐτὸ*.

καὶ *αὐτὸ* *αὐτὸ*, minor propositio. *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Ob vtranque causam tenuior factus aer, & aquis subditus, & adhibita cultura attenuat enim motus, ager cultu vacuus quiescit, itaque etiam pinguefcit, patet in noualibus. *Ἦ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*, ager celsans frigidior, quies corporis mater.

Παχέτερον *αὐτὸ* *αὐτὸ*, inculcis locis aer crassior, quare? quia minus distabilis, ideo dixit: *αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*, est causa à frutibus, quibus aeris motus impeditur, ob id ait: *αὐτὸ* *αὐτὸ*.

καὶ *αὐτὸ* *αὐτὸ*, Causa vltior: quia non ad mittit solem, at sol attenuat. *καὶ* *αὐτὸ*, tertia causa. Quia multas habet aquarum frequentias, collecti ones, stationes. Nam ex aruis aque deducuntur, sulcis, dieibus, fossis. *Ὅτι* *αὐτὸ* *αὐτὸ*.

Probat exemplo loci Thraciæ qui à fonticulis Cremidæ appellatur. Sanè ex nomine loci deprehendas habitum. *αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*, terna pars: in qua dat iudicium super quæstione, quasi apud Martialem Domitanus, vtranque manu.

Ἦ *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Quia in re controuersia difficile est vtranque fouere partem: non enim simul duo iustinet contraria veritas: propterea, *Ἦ* *αὐτὸ*, addidit ad modestiam, more suo: quodd v-

troque modo fiat, ex vtraque patere narratione.

Διαφέρει. Quod quærebatur, expedit, acbat. Tum si ex vtraque causa: ex vtra magis? neutri alterum hic: sed mox crasso tenui m anteponi, quia ex tenuibus fundamentis, *αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*, & conuinxit multa teriatum, *αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*, quæ omnia ignorauerunt in crasso.

Ὅτι *αὐτὸ*. Contrarium tenui, qui erat *αὐτὸ*.

Ὅτι *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Neque tenuis: quia abit, imobilis enim, at supra tones repetebatur, imple siones fieri ob inuersionem. Sic nunc: *αὐτὸ* *αὐτὸ*, quomodo igitur neutrum, si vtrunque? ideo subiungit: considerandas superuenientes affectiones: quæ iam accesisombus sunt mutationes: aut addunt vires viribus, aut detrahantur. Et as appellat, simili voce illi, qui supra vtebatur, *αὐτὸ* *αὐτὸ*: & *αὐτὸ*: quia sunt qualitates: & *αὐτὸ*: quia non omnes, sed certæ. *Εὐκρινε* *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Nisi sit mendicandus est, non stupatus ac delus: qualia sunt, quæ coneludimus. *Ὅτι* *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Notissima vox de etati temporum, status celi: vt status hominis: conditio. *καὶ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Sicut supra dicebat, de cultu, ac reficcatione.

αὐτὸ *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Maxima sunt momenta concinnationis opinio: in verbis hæc: in quous iocetur: statui valere quamlibet aeris qualitatem, ab ea nihil certe posse non turd capere argumenti. Quia vel in et alio, vel in tenui, repentinam igitur superuenit mutationem gelu fieri potest, & accessio & decisio. *παχέτερον*, hic respondet illis, *αὐτὸ* *αὐτὸ*. nam si gelatio non fit repente, impedit repentina mutatio gelationem.

αὐτὸ *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Coneludit aeternam habitum ad recipiendum, & patendum, crassum mutari sensus diutius retinere. Itaque vbi excepit, esse frigidiorera: quemadmodum vbi calidius fuerit, calidiorera. ratio. *αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*, diutius occupat. Respondet verbo illi iam bis posito, *αὐτὸ*. *αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*. In libris vniuersalibus declaratum est quomobrem solidiora & densiora, plus calida aut frigida, quia partes minime naturales crassiores, aut propinquiores. Igitur partes habent partes qualitatum, ergo agent. *αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Deducit ex prædictis quæ causam declarat eius quod dicebat supra: à terra gelu mngis noxiu, quod ab aqua: propterea quod partes solidiores. Idded iungit crassitatis etiam siccitatis *αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*, siccitas erit vnum ex iis quæ dicebat, *αὐτὸ* *αὐτὸ* *αὐτὸ*. Hæc ille diligenter quid m, atque accurato iudicio, ceterum nobis etiam reliquit quæ dicemus. Nanque gelationis affictus eum habent entitas: qualitates, ipsum frigus, & penetratorem: tenuis aer prius sibi affictorem illam vindicabit. Quia verò habet & retinam causam diuinitatem, atque immobilitatem: his anteferet se se crassus, omnino verò plus vrere, & plus gelari, longè duersa sunt in aere, ac propterea distinguenda. Nam primum quærendum: vter cælius recipiat & concre-

tionem

tionem. Deinde, ut agit fortius. Sic enim dabitur exquisitum iudicium. Celerius agit cogitur tenuis & serenus, quia minus humidus. Siccitas enim frigoris afflicta est. Tum fortius agit, quia penetrat. Ac tametsi non infuset, tamen tem per succedit recens integrus & quævis ribus. At quare immotus magis Vitæ gelati Q uia secum affert madorem quandam qui tubiens gelatur. Tenuis autem ille sine villo madore est.

Λεγόμεν δ' αὖ τῶν πικρῶν διήρησι, non autem αἰ-
 ερ. Ruricola est lentitudo. Si gelatio non est affe-
 ctus aeris crassus, videbitur nullus esse aeris. Et
 ἀφ' ἀκρότητος, non ἀφ' ἀνωτάτης. Et ἡ μείωσις,
 non autem ἀμείωσις. Sic & in fine capitis & hic,
 ἄχρηται. Et ἡ μείωσις αὐτ' ἀνωτάτης, non ἀ-
 χρηται. Et ἡ μείωσις τριβυσις, non autem ἡ
 πλάσις. Et ἡ κλινομένη: tepidior, non ἡ κλινομένη.
 Et ἡ ἄκρα, sicut & in libris superiorem, non ἡ ἄκρα.
 Et ἡ δ' ἀκρότης, non ἡ. Et ἡ μάλ' αὖ ἐπιτέλει
 dicta particula.

Theophrastus legit (ut scriptum est) ἀφ' ἀνω-
 τάτης, dissolutione habiliior, nisi ἀφ' ἀνωτάτης,
 significat rationem: ἀφ' ἀνωτάτης, actio-
 nem. Dicitur, dissolutione gratæ & pecunie, non
 dissolutione Caritatis, Alphæ, Alexandri. Et ἡ
 μείωσις, sicut celerius, ambitiosa translatio. Quid
 enim aut qui sentit aer? Et τὸ ἦ, non solum desi-
 gnat celeritatem, sed etiam habilitatem. Non enim
 τὸ ἦ τῶν ἐργῶν, ut ait Præceptor in secundo
 Rhetoricorum. Facilitas & celeritas distincta
 sunt non solum notione, sed etiam natura. Qui-
 cunque facile patitur, celeriter patitur: non è con-
 trario. Celeriter patior iniuriam non facile pati-
 or. Σελήμη, dura. Fortasse scripsit, dura-
 re, graves. Quæ addidit verba, non leguntur
 vulgo (quamvis vicina inter se sint). Neque è re
 videntur. Non enim vicina prohibere debuit.
 Quin augere potius: quoniam cogitur in us act,
 ac quasi strangulatur. Et ἡ μείωσις, aqua e-
 ducta. Id quod antecedit, pro eo quod sequitur.

Καλὸν, optime, speciose. Τὸ ἐπιτελεῖ
 ῥῆσιν, quod circa eueniat. Imò quod agro eue-
 nerat, ex iis que circa eam fiunt. Aut enim,
 Hebræi vicina tepidiorum fletam. Ἀνο-
 τάτης, ἡ ἰσχυροῦς, ἡ ἀνωτάτης, cæcis
 & riguis. Riguis est ubi fluit rivuli. At cæcis
 non fluit locus, sed torpescit aquæ. Ideo ἡ ἰσχυ-
 ρότης. Τ' αἰνῶν, scatebat arboribus. Hoc
 & alibi indicauimus: Scateat res mobilis, ac per
 se quidem. Εὐδότης ἢ ἡ κλινομένη, habilis mi-
 nuique stabilis. Ταχυῶν ἢ ταχέως, celeris in-
 ter se vicibus. Aliud omnino. Non enim vult
 commutationes illas sese inuicem subire ac repe-
 tere. Satis est in inchoata gelatio contrarij superuen-
 ientis semel delectat: nec opus est alterius illius
 ueruerfione. Itaque apud Philoſophum nulla cuius-
 modi celeritas. Et vult celeritatem, quam non des-
 ignat Theodoros. Εὐμότης, firmius continetur.
 diutius Nam firmissima quedam, non tamen du-
 rant diu omnia necessario: ut odia, aut amorij in-

sanæ: que nullis artibus diu viget, conuelli queunt.
 breui tamen dilabuntur. Σελήμη τῶν ἐργῶν, callidiora.
 Hoc alibi quoque castigauimus. Aliud est τῶν ἄ-
 callus: τῶν ἐργῶν ἰσχυρῶν, molestæ ἢ ἡμῶν, corpus.

CAPVT XXVII.

XXVII. capiti argumens. Ἀσπὶς ἐκείνη πλῆσις ἰσχυ-
 ρῆσι, ἡ ἀσπὶς ἡμῶν. Ἀσπὶς natura magis abstrusa quam
 frigus.

Ἄσπ' ἐκείνη. Cùm interitus cau-
 sas interiores vi frigaret, vnam sta-
 tuebat excessum: eamque in duo-
 bus in frage, quod gelu nomina-
 tur: in calore, qui vocatur æstus.
 De gelu dixit: nunc abſolut quod reliquum est.
 Interire plantas æstus, nouellas potius animo: que-
 re etiam in rima. Quæ non nouissimum viuunt, &
 sanè semper nouellæ sunt. Vetres non item mori,
 nempe ubi radicum robur totus, ac præterea propter
 magnitudinem: in quibus de integro queunt
 vitæ renouare principia. Iacturam tantummodo
 facere si cœtuum, aut ad summum etiam gerantur.
 Hoc est quod dicitur: ἀλλ' ἂν τὸν τῶν ἐλασίων, τῶν
 τῶν ἐλασίων. Non ἂν τῶν ἐλασίων. Deest enim
 torum illud ἀλλ' ἂν τὸν τῶν ἐλασίων, ἢ τῶν ἐλασίων. Sic
 in Nubibus Aristophanes. ἢ ἂν τῶν ἐλασίων τῶν
 τῶν ἐλασίων: ἢ ἂν τῶν ἐλασίων τῶν ἐλασίων. Scilicet
 ἢ ἂν τῶν ἐλασίων, ἀλλ' ἂν τῶν ἐλασίων. Καὶ τῶν
 τῶν ἐλασίων. Non solum ἐλασίων, sed penitus.

Τὰ δ' ἰσχυρῶν. Duo munimenta, ab radi-
 cis robore & à magnitudine. A magnitudine
 firmitatem, à radice valida principiorum præſta-
 ri conseruationem, etiam in iis que haud perinde
 proceræ sunt. ἂν τῶν ἐλασίων. Non est cau-
 sa que in eis fit, sed que non fit. Ἐργῶν, tan-
 gere, malam rationem. Sic etiam comicus, tan-
 gam patrem. Id est emungam argento. Καὶ τῶν
 ἐλασίων. Omnino calor excedens magis noxius quam
 gelu. Non reddit rationem: neque rectè inferri-
 tur. Quoniam, inquit, omni excessus affert pernici-
 em. At est hæc communis tam æstus quam gelu
 causa. At vult æstus esse perniciosioris. Quare ig-
 nitur? Quia frigus coarctæ adigit ac ad intima,
 aut ima calorem. Non ergo semper necat. Æstus
 autem euocat ac defraudat plântam suis principijs
 vitalibus: exhaurit enim humidum quod est vicia-
 lium spirituum subiectum. Ὁμοιοτήτων. Mirum
 axioma, gradum tantum damnans, non speciem.
 Quæcumque, inquit, facit, facit ad vitæ sua mediocri-
 tate, eadè suis excessibus interimit. Non est tamè
 speciei variatio: neque calor ut calor aduersatur na-
 turæ, sed gradus caloris gradui naturali. Nò enim
 eòterarius est excessus caloris naturæ, nisi quia sunt
 extrema contraria medio: & natura est in medio.

Καὶ ἡ χύμη. Narrat quædam modum comoda
 fiant incommoda. Καὶ ἡ χύμη. Etiam aer qui
 est maximè necessarius, si excedat, nocet. Περὶ ἡ
 ἰσχυρῶν. Id est in vtrunque inclinans partem. Τ' αἰνῶν
 πλάσις. sanè ἐπιτελεῖται. At eū addidit Theodoros non rectè.
 Τὸ ἐπιτελεῖται. Aqua nõ fluere necat. Quis id ignorat?
 Quare nõ op' iis fuit que sequitur. ἢ ἂν τῶν ἐλασίων τῶν
 ἐλασίων.

est illa regio quam designat illo pronomine, *αὐτὴ*? nam loquitur de Larissa. Quibus machinis Herbro Larissa tacta propior est? aut quomodo? aut quomodo *αὐτὴν*?, quam dixit frigidiorum, atque etiam gelu obnoxiam? nota verbum, *αὐτὴν*: euenimus, sic dicitur, quodcumque sic in sine post illa, itaque superfluum esse *αὐτὴν* debet dicimus. *Τὸν ἰσθμὸν*. Expediā prima questionis parte pro aere tenui, secundam aggreditur pro crasso. Primum argumentum. *Αἰσθητικὸν* immobilitas est occasio glaciandi, ratio supra dicta est. *Ὁ πῦρ ἀεὶ ἰσθμῶν*. Aliud argumentum, que sint et styges, non est mihi in promptu dicere: nisi sint cauias, quos Cusinos Franci vocant, Veneta regio Mollino, Zanzaras Thuei, Vascones? ex betiolie non gignatur in locis, que dissilabie ac tenui fruerunt aere, sed in paludibus, ut ad Adriam, & Argenteam, & Padi fauces. Si ex styges sint: nomen inuenierit ad odio.

Ἐπεὶ οὖν ἄν. sicuti supra, *ἰσθητικὸν*, tertio confirmatur argumentum à mouentis iumpro locis. ea nanque minus gelant, quia mobilior aer est. *Ὁ ἰσθμὸς ἴσθμῶν*. Hæc enim hæc argumenta sumpta sunt à natura vniuersalis; nunc à lucis singularibus, iam duo verba dixit: *μακρὸν ἰσθμὸν αὐτῶν*. nunc addit tertium, *ἰσθμὸν* ad Cithrum Thefalæ, causa loca sunt. In his maximè fit vt gelentur, at in cauis crassius, à crasso igitur. *Ἐπιπέλας ποταμῶν*. Optima ratio proponenda, supra Larissæ emissa stagnis tenuior dicebatur, ver esse factus, atque eo auctore gelu, hie tantundem, oppunit, resicaris paludibus, atque reducto agro ad arui speciem, & cultum, non gelare, antea, cum sic et lacunosus, gelabatur. *Καὶ τὸν ποταμὸν*, non dixit, quod ager secliet, E potus, vt e potus Sarmata palus equo. *Ἡ γὰρ ποταμὸν*, secliet *ποταμῶν*.

Καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, minor propolisio. *Διὰ τὴν ἀρῆν*. Ob vtranque cauias quos factus aer, & aquis subditus, & adhibita cultura attenuat enim motus, ager cultu vacuus quieticit, itaque etiam pinguecit, patet in noualibus. *Ἡ γὰρ ἀρῆν*, ager cessans frigidior, quies corporis mater.

Προχρῆται ἰσθμῶν ἀεὶ, in culis locis aer crassior, quare? quia minus dissilabilis, ideo dixit: *μῆτις τὸ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ*, est causa à frutibus, quibus aeris motus impeditur, ob id ait: *ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ*.

Καὶ μῆτις τὸν ἰσθμὸν, Causa vterior: quia non ad mittit solem, at sol attenuat. *Ἄρῆν δ'*, tertia causa. Quia multas habet aquarum frequentias, collectiones, stationes. Nam ex aruis aque deducuntur, sulcis, elicibus, fossis. *Ὁ ποταμὸς τὸν ἰσθμὸν*. Probat exemplo loci Thracie qui à fonticulis Crenides appellatur. Sanè ex nomine loci deprehendat habitum. *Αἰσθητικὸν αὐτῶν*, tertia pars: in qua dat iudicium super quæstione, quasi apud Martialem Domitianus, vtranque manu.

Ἐπεὶ δ' ἀμφοτέρω. Quia in re controuerfa difficile est vtranque fouere partem: non enim simul duo sustinet e contraria veritas: propterea, *ἔτι*, addidit ad modestiam, more suo: quod v-

A troque modo fiat, ex vtraque patere narratione. *Διὰ τὴν ἀρῆν*. Quod querebat, expedit. acbat. Tum si ex vtraque causa: ex vtra magis? neutri alterum hic: sed mox crasso tenui antepone, quia ex superiobus fundamentis, *ἰσθητικὸν*, *ἰσθητικὸν*, & coniunxat multa seriatim, *αὐτὴν* *ἰσθητικὸν*, *ἰσθητικὸν*, que omnia legnora sunt in crasso.

Ἐπιπέλας. Contarum tenui, qui erat *ἰσθητικὸν*.

Ὁμοίω *αὐτῶν*. Neque tenuis: quia abito, mobilis enim, at supra toties repetebat, impressiones fieri ob indiesionem. Sic nunc: *ἰσθητικὸν*, quomodo igitur neutrum, si vtrunque? ideo subiungit: considerandas superuenientes affectiones: quarum accetionibus hant mutaciones: aut addant vires viribus, aut detrahantur. Eas appellat, simili voce illi, qua supra vtebatur, *ἰσθητικὸν*: & *ἰσθητικὸν*, quia sunt qualitates, & *ἰσθητικὸν*: quia non omnes, sed certæ. *Ἐπιπέλας*, *ἰσθητικὸν*, Nisi fit mentis durus est, non stupor ac dætu: qualia sunt quæ concludimus.

Ὁμοίω *ἰσθητικὸν*. Nonsima vox de etati temporum, status cæli: vt status hominis: cunctio. *Καὶ τὸν ἀρῆν*. Sicuti supra dicebat, de cultu, ac resiccatione.

Αἰσθητικὸν *μακρὸν*. Maxima sunt momenta concinnationis opinionum in vtriusque hæc, in quos iocorum statu valere quamlibet aens qualitatem, ab ea nihil certè posse nos tunc capere argumenta. Quia vel in etallo, vel in tenui, repetuntur superuente mutationem gelu fieri potest & accetio & dæctio, *πρὸς τὸν*, hie respondet illis, *ἰσθητικὸν* nam si gelatio non fit repente, impedit repentina mutatio gelationem.

Ἐπιπέλας *ἰσθητικὸν*. Concludit: aeternam habilitatem ad recipiendum, & patiendum, crassum mutari sensus, diutius retinere, itaque vbi exepertur, esse frigidiorum: quemadmodum vbi calidus fuerit, calidiorum. ratio, *ἰσθητικὸν* *μακρὸν* diutius occupat. Respondet verbo illi iam bis posito, *ἰσθητικὸν*. *Ἐπιπέλας* *ἰσθητικὸν*, Ispibris vniuersalibus declaratum est quamobrem solidiora & densiora, plus calida aut frigidiora, quia partes minime naturales crassiores, aut propinquiores. Igitur plures habent partes qualitates, ideo plus agunt. *Διὰ τὸν ἰσθμὸν*. Deductio ex prædictis que causam declarat eius quod dicebat supra: à terra gelu magis noxiū, quom ab aque: propterea cætu partes solidiores. Idded iungi crassitie etiam sicenati, *ἰσθητικὸν* *μακρὸν*, sicetas erit vnum ex iis que dicebat, *ἰσθητικὸν* eucrare. Hæc ille diligenter quidam, atque accurato iudicio, ex eorum nobis etiam reliquit que diceremus. Nanque gelationis afflictu cum habent causas: qualitatem, ipsam frigiditatem & penetrationem: tenuis aer prius sibi affectionem illam vindicabit. Quia verò habet & tertia causam diuinitatem, atque immobilitatem: his anteferet sese crassus, omnino verò plus vttere, & plus gelari, longè diuerfa sunt in aere, ac propterea distinguenda. Nam primum querendum: vter cæletius recipiat concre-

tionem. Deinde, videtur agi fortius. Sic enim dabitur exquisitum iudicium. Celerius ager cogitur tenuis & serenus, quia minus humidus. Siccitas enim frigoris affecta est. Tum fortius agit, quia penetrat. Ac tamen non insidet, tamen semper succedit recessus integris æque viribus. At quare immotus magis Vites gelat? Quia secum affert madorem quandam qui Iobensis gelatur. Tenuis autem ille sine villo madore est.

Λογὸν δ' ἂν τὸ πλεονεξία ἴσχυος, non autem ἄερ. Radicula effect sententia. Si gelatio non est affectus aeris crasis, videbitur nullus esse aeris. Et ἄφρολόταρον, non ἀφρολόταρον. Et ἡ ἰσχυρία, non autem ἰσχυρία. Sic & in fine capitis & hic, φέρεται. Et ἴσχυριον αὐτὸ ἀποδίχθη, non ἀποδίχθη. Et ἡ ἰσχυρία τριβος locis, non autem ἰσχυρία. Et κάλλιπτος: tepidor, non ἰσχυρία. Et ἰσχυρία, sicut & in libris superioribus, non ἰσχυρία. Et ἡ ἰσχυρία, non ἰσχυρία. Et ἡ ἰσχυρία, ἰσχυρία.

Theodoros legit (v. scriptum est) ἀφρολόταρον, dissolutio habilitior, malè ἀφρολόταρον, significat rationem: ἀφρολόταρον, actionem. Dicimus, dissolutio gratia & pecunia, non dissolutio Carlaris, Alphi, Alexandri. Ἐπιμείνηται, sentit celerius, ambiosa translatio. Quid enim aut qui sentit aer? Et τὸ ἰσχυρία, non solum designat celeritatem, sed etiam habilitatem. Non enim τὸ ἰσχυρία, ut ait Præceptor in secundo Rhetoricorum. Facilitas & celeritas disjuncta sunt non solum notionem, sed etiam naturam. Quique quod facile patitur, celeriter patitur: non è contrario. Celeriter patior iniuriam: non facile patior. Χαλκίται, duræ. Fortasse scriptum, duræ. Quæ addit verba, non leguntur vulgo (quamvis vicina inter se sint). Neque è re videtur. Non enim vicina prohibere debuit. Quin augere potius: quoniam cogitur inus aeris, ac quasi strangulatur. Et ἰσχυρία, aqua ducta. Id quod antecedit, pro eo quod sequitur.

Καλὸν, optimæ speciosæ. Τὸ αὐτὸ ἐπιμείνηται, quod circa eueniat. Imò quod agro eueniat, ex eis quæ circa eam fiunt. At enim, Hebræi vicinia tepidiorem faciunt. Ἀκαταστάτοι, stabilior atque immotior. Ἡσχυρία ἰσχυρία, ἰσχυρία.

Καλὸν ἐπιμείνηται, cauus & riguus. Riguus est vbi fluunt rivuli. At cauus non fluunt locis, sed torpent aquæ. Ideo ἰσχυρία, ἰσχυρία. Τάκιον, scatebat arboribus. Hoc & alibi indicauimus. Scateat res mobiles, ac per se quidem. Ἐπιμείνηται, habilis nimis quæ stabilis. Ταχίως μεταβάλλει, crebris inter se vicibus. Aliud omnino. Non enim vult commutationes illas sese inuicem subire ac repetere. Satis est si inchoata opatio contrarii (superuente) semel delectat: nec opatio est alterius illius reuertione. Itaque apud Philosophum nulla eiusmodi crebritas. Et vult celeritatem, quam non designat Theodoros. Ἐπιμείνηται, firmius continetur. diutius Nam firmissima quædam, non tamen durant diu omnia necessariò: vt odia, aut amoris in-

fanæ: quæ nullis artibus diu viget, conuelli queunt. breui tamen dilabuntur. Χαλκίται ἰσχυρία, callosiora. Hoc alibi quoque castigauimus. Aliud est τὸ ἰσχυρία, callus: τὸ ἰσχυρία, τὸ ἰσχυρία, moles τὸ ἰσχυρία, corpus.

C A P V T X X V I I.

XXVII. ἐπιμείνηται ἰσχυρία. Ἄφρολόταρον ἰσχυρία, ἰσχυρία ἰσχυρία. Ἄφρολόταρον ἰσχυρία, ἰσχυρία ἰσχυρία.

Ἄφρολόταρον. Cùm interitus causas interiores vastigaret, vnam statuebat excelsum: eamque in duobus, in frigore, quod gelu nominatur: in calore, qui vocatur æstus. De gelu dixit: nunc abfoluit quod reliquum est.

Interare plantas æstus, nouellas potissimum: quare etiam ἰσχυρία. Quæ non plus anno viuunt, et sine semper nouellæ sunt. Vt etæ non item mori, neque ob radicum robur tutas, ac præterea propter magnitudinem: à quibus de integro queunt vitæ renouare principia. Iacturam tantummodo facere fructuum, aut ad summum etiam getiuinū. Hoc est quod dicitur, ἀλλ' ἰσχυρία τὸ ἰσχυρία, καὶ τὸ ἰσχυρία. No: A ticium ἰσχυρία. Deest enim totum illud ἀλλὰ καὶ τὸ ἰσχυρία, ἰσχυρία. Sic in Nubibus Aristophanes. καὶ ἐπιμείνηται τὸ ἰσχυρία: καὶ ἐπιμείνηται τὸ ἰσχυρία. Icilicet ἰσχυρία ἰσχυρία, ἀλλ' ἰσχυρία καὶ ἰσχυρία. Καὶ ταχίως ἰσχυρία. Non solus calor, sed penitus.

Τὰ δ' ἰσχυρία. Duo munimenta, ab radicis robore & à magnitudine. A magnitudine firmitatem, à radice valida principiorum præstanti conseruationem, etiam in iis quæ haud perinde proceræ sunt. καὶ τὸ ἰσχυρία. Non est causa quæ in eis insidet quæ non sit. Ἐπιμείνηται, tangere. malam tactionem. Sic etiam conueus, tangere patrem. Id est emungam argento. καὶ τὸ ἰσχυρία. Omnino calor excedens magis noxius quàm gelu. Non reddat rationem: neque rectè inferat, ἰσχυρία. Quoniam, inquit, omnis excelsus affert perniciem. At est hæc communis tam æstus quàm gelu causa. At vult æstus esse perniciōsiores. Quare igitur? Quia frigus coerct adigique ad incima, aut ima calorem. Non ergo semper necat. Ἄφρολόταρον autem euocat ac defraudat plātam suis principijs vitalibus: exhaurit enim humidum quod est vitalium spirituum subiectum. Ὅτι ἰσχυρία. Mirum axioma, gradum tantum damnans, non speciem. Quæcunq; inquit, faciunt ad vitā sua mediocritate, eadè suis excelsibus intermūt. Non est tamē speciei variatio neq; calor vt calor aduerfatur naturæ, sed gradus caloris gradui naturali. Nō enim cōterarius est excelsus caloris naturæ, nisi quia sunt extrema contraria medio: & natura est in medio.

Καὶ τὸ ἰσχυρία. Narrat quædammodum commoda fiant incommoda. καὶ τὸ ἰσχυρία. Etiam aer qui est maxime necessarius, si excedat, nocet. Πενεταρίαι. Id est in vtranque inclinans partem. Τάκιον ἰσχυρία. At eū addit ἰσχυρία: non rectè. Τὸ ἰσχυρία. Aqua nō fluens necat. Quis id ignorat? Quare nō op' iis fuit quæ sequitur. καὶ τὸ ἰσχυρία.

D. Quæcunq; inquit, faciunt ad vitā sua mediocritate, eadè suis excelsibus intermūt. Non est tamē speciei variatio neq; calor vt calor aduerfatur naturæ, sed gradus caloris gradui naturali. Nō enim cōterarius est excelsus caloris naturæ, nisi quia sunt extrema contraria medio: & natura est in medio.

Καὶ τὸ ἰσχυρία. Narrat quædammodum commoda fiant incommoda. καὶ τὸ ἰσχυρία. Etiam aer qui est maxime necessarius, si excedat, nocet. Πενεταρίαι. Id est in vtranque inclinans partem. Τάκιον ἰσχυρία. At eū addit ἰσχυρία: non rectè. Τὸ ἰσχυρία. Aqua nō fluens necat. Quis id ignorat? Quare nō op' iis fuit quæ sequitur. καὶ τὸ ἰσχυρία.

μηδ' οτι μηδ' οτι. Si excelleret a boris magnitudinem. Quin etiam si non excelleret. Etenim noceret. Vult dicere, interficiet. Ita quod oportet ut superet. μηδ' οτι, non significat hinc quantitatem, sed robur. Ita vt non magnitudo quide arborum tueatur. Nam si totam tegeter aqua arborem, quid fieret vniuerse regioni? *Όπου δ' αινιγματ.* Si excersum atque portu exitum habet aqua, non interficiet. *Κ' οτι χυρ βιάδου.* Etiam si multa sit, modò abeat. *Διακρισησιν ούλων.* Minus freques significatio. *Αγρονομ.* nisi significet hic perferre: sententia nulla est. Melius tolerant aquas præterfluentes. Nisi velis, *Αγρονομ.* excellunt magnitudine. hoc enim est vitatissimum. *Γ' οτι δ' Α.* libi significat quantitatem aut robur: hic aptitudinem. modò locus fauceat aquarum propensionis & procuriui.

Theodorus ut *ήρξαιον*, quæ radices conceperint: ne que Latine, neque ex re. Nulla enim arbor radices vnquam peperit. Potius è radicibus enata dicitur. Et omnes plantæ radices habent, etiam illæ quas æstus necat. Hic *ήρξαιον*, significat radices firmitate nisi non simpliciter radice quatuor. *Και τι δ' ούτως άλλεται οτι τριησ' ήρξαιον.* Theodorus legit *τι ήρξαιον*: perisimè. Agit si quidè *οτι ήρξαιον*. Æstus enim longè magis quàm gelu nocet. *Συμφορει αποτι τι ζρη.* quæ vitam tueatur, nõ malè: sed non plenè. Aliud *οτι χυρ υτ.* conferre: aliud neri. *Ασπερ,* sterile sit: imò iam sterile est. Fre quens abutis huiusmodi flexionis. *Ται σπανις*, cum imbres inerebuerint: est. at *ή ληρωδης* *οτι σπανις*, aut loca inundationibus concreuerunt: ludit nos sua periergia. *Και τι ζρη οτι αποτι τι ήρξαιον*. Vt nunquã vires deficiantur contra presentem alluuiem. Quorum hæc, e quidem necicio. Fortasse sic aptus. luuat motus quoad fieri potest, vt elaboratur aqua. Cùm tantum aquæ fiat quantum satis sit ad leuadum arboris incomodum.

C A P T U M XXVIII.

XXVIII. Capitis argumentum. *Τραφισι αλ ει qua ex o-*
peribus offerunt inueniunt. Incipit à putaminibus Fabarum
quibus dicitur ad radices plantarum aut plantis inuenire. Immo-
dica sunt alicui qua inuenit cum medicinis sunt, nocere: et sicut.
Quicquid fit opera ab eis temporis, pernicem offerre.

ΟΤ ΤΑΝ μηδ' οτι ηδ' οτι. Transiit ad postremã omnium propositam theoriã. Ea est altera pars in situate disquisitionis. Interitus enim causæ duæ: vna ex naturalibus, excessus tũ frigoris tum caloris altera externa, ab opere aut fortuito. Multa & varia quom sint complicata, distinguenda sunt iudiciis acrioribus. Quædam sunt per additionem, quædam per ablationem. Vtraque est rerum aut intermarum aut exterarum. Additio intermarum est insitio: miscetur enim formæ forma, atque ex duabus vna coalescit. Exterarum additiones sunt in ridicis, arbutis, irrigationibus, stre orationibus, terræ agfectionibus. Ablatio intimarum est putatio, pain

pinatio, decorticiatio, decacuminatio, stractio, emollatio. Exterarum, aquæ, terræ, lapidum, plantarum vicinarum, vermium, amaciarum, cruciarum: etiam aeris, quoties ma ceris aut aliis obnibus Araneis aut Myrtis frigora defendimus. Est etiam media quedam opera, vt insitio, propagatio, flexio, alligatioque iunt quasi additameta. Fit enim in planta quiddam aliud quod non inerat. De his omnibus hunc ad modum fuit cognoscendum. Ipiè (vt solet) solum atque etiam confusi. *Τωρ β- αδωσιν ούτων.* Duplices erant euentus violenti, ab acre & à nobis. Ideo dixit *ήρξαιον άλλ,* scilicet *ήρξαιον*.

B *Περαιον μιν*, decorticiatio: cuiusmodi fit in Subere: & incisio corticis in Ceraso, ne strangulatur. *Παροβελαιον μιν*, sicuti mox *οι βαλλαιον μιν* *οτι ζρη*. *Ου αινιγμα.* Non omnes, sed imbecilliores: cuiusmodi nouelle Murum verò Fabarum cortices non solum ad radices, sed etiam germinibus appositas nocere. Sunt igitur propositio respondentes maleficis caprimulgorum & fabularum strigum: etiam è iam exhauriant succum. *οι βυρ.* Docet quomodo intermarum, *ήρξαιον*. Non placet, duritiam alimento defraudare. Dumtaxat nãque non attrahit: & tamen addit illa dicere, *ήρξαιον μιν*, *οτι ζρη*. Ita que addit à *ήρξαιον*. Hoc sã omnino aliud est: si obstruatur, quasi strangulæ partes ne recipiant ab radice. At germinibus quomodo? Ego aliter censio. Spongiosa esse Fabarum putamina, & exurgere: ne irideantur à ridiculis calumniatoribus occultarum proprietatum. *Ε' οτι Α.* Quæ dixit Fabæ cortices esse contrarios: addit, quoniam alia quoque quæ tamen hand par contraria, necant, etiam ex his quedam quæ iuant alioqui. Interimunt aërem duobus modis, qui tamen vnus est modus, *οτι αινιγμα*. Si plus quàm par est admittitur, vt simus. Vrit enim. Aut fit alieno tempore. Hic non est amplius *αινιγμα*, sed *οι αινιγμα*, propter alienum tempus. Atque ita hoc quoque respondet superioribus: vbi dicebat, nocere etiam illorũ excellunt, *οτι αινιγμα* *οτι ζρη*. Excessum verò hunc duplicem facit: in quantitate, quem designat per *αλλοιον* *οτι αινιγμα*: in qualitate, quem indicat per *ήρξαιον*. Ita bonum finitum si plus æquo aggelletis, nocet nimia qualitate, quæ in nimia quantitate est. Si aërem finitum, nimia nocet qualitate, quæ etiam in parua quantitate est. Tum illam quantitate etiam partitur in duo: in continuam, veluti quom cumulatæ, & in discretam: veluti cum dicit *οι αινιγμα*, cum frequentatur. *Η σπανις* *Α' ηδ' οτι*. De contrario finio satis supra. Eius vitilitatem certam supra docuit: nunc communem vsum abdicat, vt perniciosum, nõ tamen peritum. Addit enim, *οι αινιγμα*. *Κ' οτι ζρη*, *οτι ζρη*. Et *οι αινιγμα* *οτι ζρη*, *οτι ζρη*. Vt neque sit *οι αινιγμα*, neque *οι αινιγμα*. Non est domitius: non deponit actinomiam cinerum, quibus coria interpolantur. Ita animi gratia sententiam amplificauimus, exemplo iureconsultorum, qui titulum de tigno imittendo, ac commodam etiam faxis.

C *Μηδ' οτι ηδ' οτι*. Sunt enim finio quidam omnibus

di tamen modus haud conuenit. Non enim vilis videtur perire...

B

est in... Duplici de causa quia plurimum succi requiritur...

K

bet saluginis. Ergo & Ederam subtiliam intelligit. Nunc repetit quae supra recentibus vitianecumel...

nos Eruangam vocabamus. De Limodoro quod statim ab radice aduoluitur Fenogreco... Veluti Calcuta. Quae congenerantur cum seminibus...

interpretatur. Item quae in... Viteum de quo propter ca non exemplum... in Cicero verbo comprehensione...

fit ab alio extrinsecus at a bifidulo cortex noua parta duritia, consumpto succo.

CAPVV XXX.

XXX. capiti argumentum Qualem solo valente interire, si Pabum, alios non sicut... Qualem solo valente interire, si Pabum, alios non sicut...

C

Transit ad alias causas violentas, quae comprehendunt sub ablatione... OI PI AI... Alias causas violentas, quae comprehendunt sub ablatione...

D

Aliud indicium harum facultatum. Quando si qui ferum agrum ad culturam edomant... Aliud indicium harum facultatum. Quando si qui ferum agrum ad culturam edomant...

Legos... non... Et... non... Alios... non... Et...

Theodorus... Aut contagione sponte se associantur. Quae sit ea contagio, non equeidem satis intelligo.

capellae

elitate flexiones. Nam Indis quoque materia est ad arbus. Dixit *ἀπὸ τῆς πίπης*, quia sine vlla ligatura aut alio apparatu. Vitis est verbo designante motus tractum *παιρῖς τῆς πίπης*. *Ἡ δὲ τῆς φλοιῆς*. Omnisvis nocet, aut maximè parit. Correctio non necessaria: statim namque potius, *ἢ πάλιν*.

Ἄρτι γὰρ. Duas ponit causas. Prima est, quia cortex est pars principalis. Hoc est *ὅτι τῆς αὐτῆς κῆρ τῆς πίπης*. Sequitur alia ratio. *Ἡ τῆς πίπης φλοιῆς μίση*. Quibus condensata? Si aufertur, quomodo condensatur cortex? *Ἐπιμαρῖς μίση* legendum, quia prius *ἰσθῆζω*. Itaque nocentia extrinsecus excipiunt, nullo interposito nutrimento. Aut igitur amittit arbor vitæ principia, cortice amissio, aut tutamento vitæ admisis noxiis qualitatibus. Vt cortex duas habeat rationes ad tuendam vitam: vnam, tanquam obtinens principia ad ca fovenda quæ sunt arbori naturalia: alteram, tanquam stipulator ad arceda ca quæ sunt arbori non naturalia. *Ἡ γὰρ τῆς πίπης*. Nunc transit ad exemptionem medullæ, quam retigit in tractatione fusionis. Illa erat *ἐπιμαρῖς*: hæc est *ἔξω μίση*: omnia verò sunt *ἀπὸ τῆς πίπης φλοιῆς*. Medullæ parte ablata, non interire: id si decematur tota. *Δι' αὐτῆς*, id est *ἐκ*.

Καὶ πῶς αὖ. Ea quæ diximus, affecti pro causa poisin transferri solent humorem. Hic autem vitæ fundamentum esse. Medullam autem esse humidissimam, tum hic tum alibi dicitur esse. Quod tamen & ibi & in exotericis castigam⁹.

Συμπίπῃ δὲ. Argumentum dat humiditatis: quia ligna quæ medullam continent, torquentur. Id autem fieri, quia medulla excutitur. Sic membræ & pilii crispantur vtilitati. Quare torqueri cessant, ubi medulla desit sicari. Et confirmat. Ideo, inquit, hæc integras statuunt Abietes operi faciundo: in ipsi substructionibus, sed incisæ *ἰσθῆζω* *κῆρ τῆς πίπης φλοιῆς* per longum. Hæc tamen non afferre argumentum humiditatis quæ in medulla sit, videtur mihi: sed raritatis esse indicium. Quocirca perfacile exhalant æreæ partes illæ tenuiores, atque ita & earum & aliarum situs patiantur. Etenim ne vacuum detur in ipsa resolutione aliud subire par est. In multis enim humiditas non est. Et Quercus apud nos integræ pro eo luminis atque tignis multò pluri sunt quàm scilicet: neque enim vaciantur aut viticulantur. Et lecti nostri, in quo non pauca horum scripsimus, vna eolumella quæ pro pede est dextro anteriore, abique medulla vertit latera cochleatim.

Ταύτης δὲ. Affectum agnoscit vtrique communem, tum corticis tum medullæ: si penitus, si partim detrahantur. *Πῶς δὲ τῆς*. Alia pars. De cacuminatione & mutilatione quatuor tantum intire: Abietem, Pinum, Piceam Palmam. Addit ex aliorum opinione Cedrum & Cupressum. Nos a'ibi scripsimus novellam Cupressum olim amisso fastigio etiam nunc viuere, proximo brachio manu nostra irreto, atque in cacuminis locum substituto. Ad eò nunc recta est, vt nunquam mutilata fuisse videtur. Deinde declarat quid sit *ἰσθῆζω* ablatio summatitis. *Οὐκ ἄλλο*

A *ἢ*. Reddit interitus rationes tres: siccitatem, recititudinem, radicis simplicitatem. Vulnere illa præbere aditum caloribus & frigoribus.

Ἄλλως τὴν ἐπιμαρῖς πίπης. Quomodo vulnus vnum *ἐπιμαρῖς πίπης* Nisi denotet circulearem ipsiam recitidionem. Nam alia vulnere non erant nisi ab vno latere. Itaque mox, *πάλιν κῆρ τῆς πίπης*, quia ex omnibus cæpi paribus læduntur.

Δι' αὐτῆς ἰσθῆζω. Quia de super incumbens pestis succedit facile adima vique propter facilem transmissionem. Facilis verò est, quia recta. De rectis & obliquis meatibus, alimentisque propterea facili difficulteve subitione satis supra: cum Democriti sententia exploraretur. Proinde etiam aduicibum addidit *πῆξω*. *Ἐπιμαρῖς δὲ*. Hoc quod

B adducit, videatur potius contra facere. Nam si non pullulant ab radice, summitate debuerunt igitur alimentum partibus superi oribus, & consolidare vulnus: præteritum eum casu succus pinguis sit: nam hæc erat supra, quibusdam vitæ prærogatiua, dicendum, sicca esse natura. Siccitatem vultus vrit utque rei causam effectum quidd non pullulans, tum quòd non submittant alimentum. Nò tamen præterita subtilitas insignis de Abiete. In tertio Historiarum aut, decucuminationum mori: si infra leuam partem quæ in ea est iecetur, non moriatur agnatei callum quendam. Quod neque hic reperit, neque ibi reddit rationem. Videntur enim quòd abest ab radice longius nocuentum eò leuius ferri posse. Dicendum, succum longe esse ab radice. Non eò posse summitatem fatiis latis gum iatisque efficacem, ad propiorem partem posse.

Ὁδὸν γὰρ. Ad reddendam causam *τῆς ἐπιμαρῖς πίπης* facit syllogismum. Maior propositio est in fine. Quæcumque non abundant humore, non possunt subolefcere. Hæc humore non abundant. Quare non abundant, multæ causæ. Quia multum requiritur atque absumitur ad proceritatem, quia statim abita radice. Quare? Ob inentium insignem recititudinem. Quia radix verticis habet vel paupertatis vel auaritiæ condiciones. Quædam enim in profundum se demittit. Eget igitur ad id succo. Proinde non prodiget in stolones, hoc avari. Aliæ pauperis condiciones, quia singulares. Ergo sibi excurbat in tenui re, quia sicca. Quapropter eget. Quomodo dederit quod non habet? *Μὴ δὲ βλαστῶντι βλάστη*

D hic stolonum intelligit: vnde & *ἰσθῆζω* vocabatur. *Ἐπιμαρῖς*. Quum ergo tot respectus naturæ sint, ex decacuminatione penitus interire necesse est: non autem *κῆρ τῆς πίπης*: vtralia. Id quod est *ἰσθῆζω* *ἀπὸ τῆς πίπης*. *Μὴ δὲ βλαστῶντι*. Quod reliquum erat, tractat mutilationes. Diferret *ἀπὸ τῆς πίπης*. Quia decacuminatione est abscisio verticis: mutilatio est abscisio trunci. Hac non multa dicit interire. Sanè *ἰσθῆζω* exardet variis ex arboribus, Castanea, Quercus, Aino, Carpino. Quin ne Vitis quidem perit, si pars trunci testæ terræ superficie recidatur. Quin ab radice matris, etiam si supra terram recidetur. *Καὶ ἰσθῆζω*. Quibus

verbis

est, aliud scilicet. *Tὸ τῆς ἀμετάθεσης φύσις.* Vitis nouella, quasi *πυρὸς* sit seminatium, aut à seminario. Videndum, sicut & alibi fit paraphrasis vt flumē Rhēni, & *ἄνθρα* Patami, namque etiam vetulae Vites pereunt. Quin recitit vetulae longē pullulant aegritis è duro ligno hoc etiam in primo libro. *Χαλκοῦ δὲ γὰρ ἰσθόου ἰσθόου.* male se parant hæc à superiōribus, mox enim redit *ἀεὶ ἀλλοιεύει.* *Καὶ ὁ ἀπὸ ἰσθόου γυθίου,* & iam res peracta est fructus. Quasi velit Theodorus, in se fructum germini, præcepta materia, haud ita est non enim de fructu loquitur. Nam quomodo *γυθίου,* de eo diceret cum mox dicat *ἡ σῆμα δὲ δὲ γυθίου.* Oportet illum fructum scilicet generari. Itaque de fructu dicit, & *γυθίου,* & *ἡ ἀλλοιεύει* de gemmine, *σῆμα* quia iam datur *σῆμα γυθίου.*

CAPVT XXXI.

XXXI. Capiti argumentum. *Seminum duplex interit. ut autem dicitur et una corruptio. Licet enim conditiones plerumque fierent ad feminam conferuendo, vel corrumpenda: ut non ad eorum consuetudinem.*

DOPAI A. Hæc quæ ponit hlc, aliena sunt omnino tum ab hoc loco, tum à proposito. Tractabat enim causas interitus, quæ nostra vel incuria, vel peruenio eueniunt studio. Sans apertè seipse redarguit, cum ait: harsî quas hlc cognoscit, partium corruptio, nec, partium esse naturales: tum autem earum, quæ non sunt naturales, haud tamen auctores esse nos: sed illas in natura quoque consistere: cuiusmodi iuprà vermes recensiebat. Vbi ergo de plantarum verminatione scribebat, addidit oportuit hanc diligentiam super seminibus. Tres hinc Capituli partes sunt.

In prima docet: feminâ ad certam vique ætatem viucres, postea extingui. Extinctionis causâ esse naturales, calorâ atque humoris defectum, causâs non naturales: vermes. Deinde docet quæ vermesculentur, & quare, & cuiusmodi succus corum sit, ad vermium genituram parior. Hæc igitur à tempore. In secunda parte de locorum agit qualitibus, quibus vel duret femina vel corrumpantur. In tertia declarat causâs à substantia: quia talia sunt aut talia, vel seruantur vel pereunt, atque hoc est à constitutione & partibus. *Τὸν ἀπὸ φύσεως.* Omnium, & arborum, & frumentaceorum, & olerum, & aliorum: quia infrâ addit, *ἡ ἀπὸ φύσεως.* *Χεῖρὸς ἀλλοιεύει.* eadem verba quæ & suprâ, penè omnia repetita. *Τὸν μὲν ἄρ' φησὶ.* Quæ non secundum naturam terræ mandantur. Id est, quæ femina vetula sunt ac vieta, atque vt scitissimè verbo Græci vocant, *ἡ ἰσθόου.* qui tamē locus haud sine iudicio præteriri debet. At: Corrupti semina quæ non secundum leges seruntur, id est quæ non ætate integra, hoc enim vnum hlc intelligit. At eni iam corrupta sunt: sic enim dicit, *ἡ ἀπὸ φύσεως:* non amplius corrumpuntur. Quomodo igitur *ἡ ἀπὸ φύσεως ὁ ἀπὸ φύσεως ἀπὸ φύσεως.*

Quomodo igitur *ἡ ἀπὸ φύσεως ὁ ἀπὸ φύσεως ἀπὸ φύσεως.* *Τὸν μὲν ἄρ' φησὶ ἀπὸ φύσεως.* *Τὸν μὲν ἄρ' φησὶ ἀπὸ φύσεως.*

A dem est, *ἡ ἀπὸ φύσεως*, vt dicebat, *ἡ ἰσθόου* est ἡ *ἰσθόου*. Declarat autem quomodo vitis *ἡ ἀπὸ φύσεως* inquit. Alibi demonstratum ex Philisopho, antequam in semibus actu esse. Actum etiam vocat formâ feminis, atque etiam actum infor mandu, nullus autem actus est in potētia informât enim. Demum non ceterâm eius formâ actu esse: nun enim duas habet formas. Cùm autem vita sit actus animæ, & femens fit viuat, vt per formam suam necesse est vt actu viuat, quomodo igitur viuat *ἡ ἀπὸ φύσεως*. Quia est sibi hoc quod est, sed ipsum hoc sibi esse, est propter aliud. Id est, vt expressa per articulationes materia, perficiatur in plantam. Quia ergo potest esse planta, potentia dicitur viuere. Quippe non viuat, vt sic viuat: sed vitiore sine, vt hat planta.

B Non enim informatur Tritice semen alia forma, quum ea qua postea Tritice plantâ informabitur. Et cùm oritur è grano plantâ, non corrumpitur grati forma, vt plantæ forma introducatur. Sed veteris domicili sui consulas partes dispoicit anima sibi ad vitam perfectiōnem. *ἡ ἀπὸ φύσεως.* Non igitur hic locus: si corruptiois causæ sunt naturales. *ἡ ἀπὸ φύσεως.* hæc voce etiam iuprà vitis est. abente spiritus vitalis de quo satis iuo loco. *ἡ ἀπὸ φύσεως.* simul enim fit calor & humor, calor abhi, quia exhalat ob tenuitatem. Abhi humidum: quia consumitur à calore intus & fors elementari: vt acutissimè Galenus. abhi rursus calor, humidu debiciente. Est igitur corruptio naturalis: quia calor ascendit: quia calor consumitur: quia calor consumitur: quia calor contrariorum natura, atque compositiones soluantur in sua principia necessariâ.

C *ἡ ἀπὸ φύσεως.* Duas numerat extra naturæ leges: quæ à bestis, & quæ ab humore aduentiuo puta, pluvia stulticidii, fitu. Alias non nominat, sed designat in dterminatè: *ἡ ἀπὸ φύσεως.* vt alibi, pulvere, fumo, confereuecentia. *ἡ ἀπὸ φύσεως.* vitata vox omnibus Græcis pro degeneracione, etiam hybridarum ortus, *ἡ ἀπὸ φύσεως.* Quoniam igitur nocumenta pariturum extrinsecus aduentantia: iiccirco quæ munimentis, aut interna duritia, aut amaritudine, aut acrimonia se tuentur ab actis impressiōibus, & à bestolarum procreacione, diudurant illa. Suprà quoque harum conditionu aliquas recensiebat: hlc septem, *ἡ ἀπὸ φύσεως.* quæ diuersâ facit, eadem & tuneam. Alio modo munitur à natura Triticum in spica, & alio Faba in siliqua. Item Iuglans, Castanea, Glans, Abellina, Strobilus, Peponis semen. de hoc satis iuprà. Pinguis non putrescit, sed rancescit. Actua, acida, amara non gignunt vermes: quoniam non recenset acida. Dura, ossia, ligtea, sicca, paleacea, neque gignunt ipâ, neque admittunt aliu de vermes: neque facit, vt Poetico verbo vtat, *ἡ ἀπὸ φύσεως.* vtat pergrinis qualitibus, hæc *ἡ ἀπὸ φύσεως:* alia *ἡ ἀπὸ φύσεως.* id est *ἡ ἀπὸ φύσεως.* Nemp quæ cumulatâ sufferuecunt: vt Triticum, Legumina. Fabæ & Malum, aut rarâ aut terô, aut parum concalcificat.

D *ἡ ἀπὸ φύσεως.* Itâ *ἡ ἀπὸ φύσεως*. Oleracea & coronamenta non ita calcificant: neque inter se concrenēt

documenta, sed extrinsecus accipiunt. *Uter*
de p. sp. deg. loburur. *Kai oie d. g. C. d. d. d. d.* Sed
 minus duo esse vitrafi deglubatur: h vermeculetur.
 Abiecto glutinonon intecere, sed adhuc p̄stare
 officium ad lementem: vermibus corrumpti at-
 que interire, idē dixit *oie d. g. C. d. d. d.* quōdā ger-
 minationem, non est vitium exortio. id est, gla-
 bratio illa non impedit. *Uter d. g. C. d. d. d.* Scm̄
 autem illud aliud, quod effugit e xortationem,
 nō effugit vermestes ab iis corruptum est. Alius
 fortasse dixit *oie d. g. C. d. d. d.*, *Uter d. g. C. d. d. d.* Sup̄ra ta-
 men dixit: vermeculata temna nihil officio ad le-
 mentem esse idonea. *Tū d. g. C. d. d. d.* Boni-
 tatis partes corripit incomedorum societate
 natura, quæ sunt costilla Legumina, bestiolis ex-
 di. Rarior quia dulcia, quati sunt *oie d. g. C. d. d. d.* in aruo
 ip̄o *oie d. g. C. d. d. d.* Ant. botales in secundo De par-
 tribus: cerebrum eorquendo eralletere ac dute-
 scere: quia sit terrestris: & addit, *oie d. g. C. d. d. d.*
oie d. g. C. d. d. d. Quamobrem
 ac *oie d. g. C. d. d. d.* si videri ceduntur a vermeculis, eandem
 habent eum superioribus illis rationem, quæ du-
 ra sunt, siquidem teri ac plurimūm continent.

Uter d. g. C. d. d. d. non solum vermibus corrumpti, sed
 etiam eius parum itaque durare integra. Sic satis-
 facit illi parit *oie d. g. C. d. d. d.* Sicut enim afficitur duratioribus, plus, minus.

Uter d. g. C. d. d. d. Quia dulcis humor imbecillus:
 non sicut acer & amarus mextremis. Quare hie
 esset quorsuoni locus *oie d. g. C. d. d. d.* an ma-
 xime opusum resistat omnibus, dulce nanque est
 in medio, quare igitur non vniquire resistit? Dicitur-
 tum: vermem esse rem non ignobilē, si planzæ
 compararetur. Quapropter ex maxime naturali tē-
 peramento in planta: umnatura, posse vti que con-
 creati intoræ legibus rem longē nobiliorem.

Kai d. g. C. d. d. d. alia ratio festiva.
 Quasi natura semper laboret in t̄poribus, quō-
 ad amehat dulcem. Adē verum est in Legumini-
 bus, itaque suum adēra finem, quæselet. Elieitur
 ergo similis sententia Hippocratico aphorismo
 de corporibus *Uter d. g. C. d. d. d.* non posse in melius mu-
 tatur: ergo in peius an vei d̄ finis omnibus sit dulce-
 do: nequaquam. Quædam enim ita sunt inchoa-
 ta atque insituta: a natura: vt eorum finis sit amar-
 or auracor: velut Abisynthio & Aedulzæ: alius
 auterū salicdo, et Halimo. Sodæ: quas plantas, qui
 diserit immaturas & ine octas agatura: idē dicat
 fuerit in vitro matris ferre semen genitale.
 Ferunt enim sua ille semina, & genitalia quidem,
 à quibus alie item postea plantæ orantur. De o-
 dore alia ratio: quemadmodum in sequenti libro
 diximus est. *Misa d. g. C. d. d. d.* ad tempore,
 & qualitanibus: quia tempus non agit, sed qualita-
 tas nunc à locorum conditionibus. *Oie d. g. C. d. d. d.*
 proportio rationem. Si siccitas in femine ser-
 uentur: minus causa est: siccia loca similem ob-
 nebant facultatem. Sic etiam frigiditatem quia tōl-
 lit causam generantis: si frigus: tum quia consumit
 id humidum, quod etiam sine vermibus, gignere

potest putrefactionem. Proinde factas è farina
 tenues crustulas Succi, et emulatum compositas,
 annum integrum atque etiam plus seruant incor-
 ruptas. In tumis autem caloribus ve iemina v̄
 triantur, ita panes è cerealibus facti aded duries-
 cunt nullas vt indigenarum deni: bus que ante con-
 fiet: nedum ad vltim eibit vltim sine idonei. Velut
 in quibusdam rubri maris insulsi: quorum incocti
 e cogunt v̄citate pane quodisano, quæ ex Maiz;
 aut eius simili grano conheunt hæc que additur
 generalia sunt. Deinde nominatim: in Media, in
 Paphlagonia, etiam minutus in locis excelis.

E d. g. C. d. d. d. Exigunt atque arecti notia, ca-
 lorem & humorem. Sed alter apud nos: vbi fru-
 meta etiam montana via excedunt annum: eam-
 pus autem ne expleat quidem. At in Aruernis etiā
 quadriennium superant. *Kai d. g. C. d. d. d.*
 aupertia terra siccit & refrigerat. Aliter quā su-
 pra: *oie d. g. C. d. d. d.* hie enim asper-
 gitur modō. Etiam Calistates monachi argilla
 tufili vias obducunt: arque ericacit. Seruantur ita,
 penè recentes esse vt videantur. *Tū d. g. C. d. d. d.*
 Arborescunt à ipceibus, & partium cōstitutionibus.
 Arborea nūmerat que mollia sunt & carniosa, e-
 gere munimento, vt Amygdalæ & Iuglandis.

Tū d. g. C. d. d. d. Si maquina seruantur à duris mu-
 nimentis propter duritiam durā seipia iuc duntur;
 sibi namque ipsa erunt munimento. Vt si nam-
 que carne a indigent ossium ad sustentationem: an-
 mala esse ea: ipsos habebunt illud sustentationi-
 nis beneficium: sunt autem p̄fect quidam taley.

Uter d. g. C. d. d. d. In iurina durat: omnia
 durius propter tegumētum, alia tenentia. Non
 solum propter tegumētum duritiam, vt uentem
 ob qualem eunque materiam sibi naturalē: hoc
 etiam sup̄ra. Namque & ipsūm vinaceum, iunctū
 durum, tamen etiā seruat in acino eommodū
 quā exemptum exsecatur enim. Vbi animad-
 vertes, haud omnibus conuenit: marce foetet
 nim in Pepone semen. *Mā d. g. C. d. d. d.* amittum
 conditio. ipceies et comparat. Quæ ita vel esse
 ambiuntur, ea diutius durare vt Olee medulla:
 Simillima Ziziphi natura, & Palmole. Duobus
 priorib⁹ perē: quous inest nucleus: Palmule penē
 nullus, ac fortasse nullus separatus. Ideo dicit *oie d. g. C. d. d. d.*
 materiam. *Tū d. g. C. d. d. d.*

Kai d. g. C. d. d. d. pessima alioctatio. Cartami nam-
 que tunica penē vitreo esse est. *Tū d. g. C. d. d. d.*
 que aeanacea in Historiis. *Oie d. g. C. d. d. d.* Ad-
 uerbum temporis pro nois specificis que sunt
 in articulis, *Uter d. g. C. d. d. d.*

Lego d. g. C. d. d. d. non *oie d. g. C. d. d. d.* Et *d. g. C. d. d. d.*
 nūm, bon d. *Uter d. g. C. d. d. d.*
 Theodorus *Uter d. g. C. d. d. d.* exactus fuerit,
 roditer admodum: neque expressit. *Kai d. g. C. d. d. d.*
 Reliquæ omnes interius vel in-
 uita natura eueniunt, pessimē, nihil enim fit in na-
 tura imita natura. hoc ex Philo sopho diximus a-
 libi idē est, imita natura, & inuito Deo. eueniunt
 autem

autem sibi ipsi concedente natura. *Περὶ* sic-
cissima pellimé. Nam multi sunt gradus siccitatis,
tum in aliis tum in semini bus qui ab iunt ab illo
summo, & seruantur tamen. Distant enim ab of-
fesa & testica, minus sicca illa, lignea, coriacea, pa-
leacea. *Θυμιαμιδία* seruet sicca aboleritur, ex-
oleiscunt potius. Nimis atrox verbum aboleri: nō
enim ἀφαιρέσις. At hęc vitantur tantum, sunt enim,
vt diximus alibi *ἄβητρα*. *Τῶν ἐν ἄετι*. ex
aere humefacta. videndum, an Latinitati consulti
sūt. Non enim præpositio, ex, significat efficiētē
causam, sed aut materiam aut terminum *ἰδὲν* *αἰνα-*

Α *στ.* *Ἐπιπέτου* *Ἰστίου* *Ἰσχυροῦ*. Frumen-
tum quoque celeris deficit, quod dulcius est, non
deficit frumentum, sed vitiatur. *ἠαυτοῦ*, *ἠαυτοῦ*.
Περὶ τὸ φιλαικῶν, ad perennitatem. malé.
nam perennitas continuationem significat, *ἠαυ-*
αἰχμοῦ. at ea est cuiuscunque temporis. idem est
hic *ἠαυτοῦ* *ἠαυτοῦ*, quodd *ἠαυτοῦ*. hoc differt, quia *ἠαυτοῦ*
ἠαυτοῦ *ἠαυτοῦ* *ἠαυτοῦ* *ἠαυτοῦ* nostra cura, locis
commodis condita aut asperita terra. Iden-
tidem facit puro (idem) scriptum reliquisse.

Τῶν ἄλλων, ligni speciem. recté. nescio an lege-
rit *ἠαυτοῦ*. illud magis arridet.

GRATIAS TIBI DOMINE IESU.

VI.

IULII CAESARIS SCA- LIGERI IN SEXTVM DE causis plantarum Theophrasti, Commentarij.

CAPVT I.

*Primi Capitis argumentum. I quorum & aliorum habere
sunt se magis & siccitatem. Vtriusque descriptio. I quorum
etiam videntur eximiam vim. Phlogistatione feruenti: pri-
mi Commentarij, secunda Plantis, tertio Democriti.*

Π *Ἐπιπέτου*, *ἠαυτοῦ*. Vtinam
mihi silere liceret ac tacere. Nam
affectus ii sunt reitum quæ sit, dum
sit, tum postquam facta est. Quare
ante morborum tractationem po-
nenda fuerunt hæc, atque sic statuendum. In tota
planta, in omnibus plantæ partibus aliquem con-
tineri tum odorem tum saporem: in nullo æqualé
aliis, sed similé. Distert igitur species, aut tota spe-
cie, aut harum gradibus qualitatū. Individua non
differre, nisi per accidens: per casū, solum, loca, in
quibus seruatur, aliorum contractum, vicinatem
atque eiusmodi. Ipsa quoque à seipsis differre mul-
tis de causis: ætate, loco, calū mutatione, contactu,
& eiusmodi. In plantarū partibus, & fructuū mul-
tas esse differentias: in Citro, cortex acruiculus
admodum odoratus, caro ignaua, insipida pené,
succus acidissimus: id aded, sola vt memoria salu-
tam ciat quibuida m: semem amarum. Non eadē
partes omnibus odoratas, eodē mve sapore
præditas. cortex Cauramæ, non lignū. lignū San-
dalo, non cortex. radix Cypero, non stipes. flos

A Viola, non radix, foliū Hyssopo, non flos semen
acre Staphysagrie, radix Aro, quibuida omnia, vt
Foeniculo. Quæ aut diligenter sit exequutus, post
vidimus hoc primum. Alterum quod animad-
uertimus, est de coloribus eū statuisse: & sunt pul-
cherrimæ diuisiones: præsertim cum idem sit
communis omnium pené color, viriditas. At alie
calidæ, alię frigidæ: vt ne queramus rubedinis ex-
emplū in Sandalis, & Rosis cum Sandaracha cō-
paratis. Quare quedā in sole exalbescunt, vt fron-
des aliquæ, & Rota vetula: alię in vmbra, vt Leo,
Viola, Centaureū minus. Buxi nouellæ frondes
pallent, & Olusatris, alis cum senescunt. Neque ex
naturę legib⁹ cōmuni bus est: vt Cyclamino folia
sub⁹ Punicea sint, superne viridis: si Puniceus co-
B lor plus habet ignis ac lucis. viridis autem, plus a-
que ac terrę. At aliis moribundis ruber aduenit
color, vt Malo, Viti, Rubo. Folia varia Carduo ar-
gentato. Species colore differentes: vt Rosę &
Fiammula, quam vocant Caryophyllum, quoad
flores. At folis viridib⁹, pallidib⁹, rubris, Atriplex,
Bletū, Beta. Item doceret aliquid de figuris: quæ
est omnū difficillima cōtemplatio. Neque solum
in diuersis diuersis plantis, sed etiam in eadē: vt
Agrimonis, Dracontes. Duo florū genera ab of-
ficio, non differentes facie: vt in Cucurbita. Duę
diuersæ facies in Maiz, & situs diuersi, in summo
& ad latera. Duę diuersę facies in Caryophyllat:

altera, vt Echynollus, aliter, vt Rosella. Attingeret etiam leuatatem, asperitatem, lanam, spinulas, aculeos, spinas, hoc secundum. tertium. Hic recenset sapores alienissimi loco, ferendus, quia docet, quia non suo loco, non ferendus. Non enim hoc inter est herbarum, sed Philosophi naturalis in libris vniuersalibus: De anima, De sensibus, & fororum in Commentariis singularibus, suo cuique sensui attributo. In quibus cum illa expediuerit, haud sanè tam accurata fuit odorum tractatio atque hic est. In libro namque illo peculiari, postquam per initia dixit: sapores atque odores non nisi in mistis esse: deinceps excurret illico, atque paucis naturalibus indicatis, ad pygmentariam se se transfert. hoc tertium. Quartum autem est, quoddam more suo minus exactè in methodi rationem. Nam & repetit, & differt, & præuenit: quod vt plenius percipiatur, totius libri compendiosissimam synopsis proponamus. Primo loco saporis & odoris ostendit affinitatem. deinde, quibus in mistis insint naturalibus. Tum, sapores in terris esse illis similes qui in plantis continentur. mistionum modos esse infinitos. Hoc statim debuit post illam sententiam quæ in mistionibus statuebat. Sicut & saporum numerum, quem postponit tamè. Ab his pulchram quæstionem tractat, an eorum quidam sint tanquam aliorum principia, alii quasi priuationes. post hæc à fine metitur eorum naturã. Odores, quibusdam animantibus conuenire, aliis esse noxæ. Inde subiicit, quod statim per initia ponendum erat: odorũ diuersitatem non esse lã parta magnæ corpulorum quantitate. Hoc subiungendum statim fuit ei parti quæ Democriti & Platonis impugnabat sententias. Et cum superioribus fororum tuæ quicque parti coniunctum oportuit, quod hinc sequitur: Alteri est separatos esse propriis differētis sapores. Alterum: fortasse dulcem non omnibus conuenire. Sic & tertium: bonam constitutionem non esse saporum causã. hoc enim pertinet ad principia. Deinde dat affectus saporum, dum generantur: quod antecedere debuit omnem disquisitionem, post explicatam saporum causã, deinde ponere modos mutationum. Quasdam fieri per separationem partium, alias per coactionem. fieri vtrò, aut in contrarios aut in medios: Maturitatem diceret esse sine mutationum ad generationem maturitatis ascenas, saporem, odorem, colorem. Itaque aut tandem: cuique saporem in maturitate manifestum esse, hætenus vniuersalia: deinceps in specie. Vini mutationes, aut naturales, aut ab arte. Hoc debuit infra, vbi de succorum saporibus agit. Sed magna licentia reuertitur ad vniuersalia: nempe affectus comitantes alterationes: Sed non minore flagitio anteponeit corruptionum traditionem causis maturationis. subdit enim maturationes, alias à calore fieri, alias à frigore. Dehinc rursus ad species: quinquã non secundum ea quæ propozita sunt. De Oleis que non saporibus, sed generatione. post quæ disputat an salis sapor in plantis sit. Quod oportuit supra statui, quo loco decernebat de saporũ sub-

iectis. Post hæc, non solum redit ad vniuersalia, sed ad principia rursus ipia reuoluitur. De his enim agit ita, vt inter ea præcipuas partes attribuat sinceritati. Item de plantarum partibus quæ quoslibet videntur sapores. Quibus non puduit adiungere quæ spectarent ad situm partium vitium: de his enim scribit quæ intorquentur, & de tedarũ causis. Quæ cum extra ordinem sunt, sunt repetita. inde refert sic ad radices sapores. Atque hinc, quæ dicebam, tractat de iuccorũ saporibus quali Vinum & Okũ, de quibus supra hæc dilectis quidem, scripsit, non sint iucci. Põst repetit radices ad superiorum partium comparationem. inde repetit partes saporibus tubicæ. Tum repetita quæ spectant vsum vel nostrum vel aliorum animalũ. Postremò docet vsum medicamentorum à plantis: rectissime quidem, si nihil adderet aliud. At de odoribus cum deinceps saporibus tractat, disceptationes, in vsu libri partem melius distulisset. De odoribus autem longè accuratior methodo quàm fecit de saporibus. Primum enim de odoribus in communi. deinde odorum principia, tum de odoribus in partibus, inde primum de florum odoribus, tum de syluestrium odoribus. odores variari secundum anni & dici partes. quare non sunt odorata animalia. cur in calidis non omnia odorata, repetit à locis odorũ diuersitates. quæ ratione odorata in locis frigidã. odoris apparatus, atque conuentionis ex plantarum vniuersa plantarũ sicuti quomodo sibi trahant odorẽ, non omnia syluestria odorata: quod cum ex ea parte conuenitum oportuit, vbi de syluestrium odoribus agebatur. Hoc erat postremũ, quod proponebamus disceptandum. iam deinceps rem ipsam aggrediamur, duæ sunt huius Capitis partes præter Proemium. Ostendatur in Proemio, saporũ odorũque tractationem erè futuram. Prima pars narrationis causam dat: quare simul hæc duo considerentur. propterea quod affinesque ibi ponit vtriusque definitionẽ. Secũda pars explicat odorũ naturam. de qua quæ tres sunt sententiæ, trifariã dispartitur dispositionem. Primum tradit communem de eis opinionẽ. Secundo loco Platonis explicat sententiã. Tertio Democriti. Non enim re hẽ fecit Theodorũ, cum abscedit caput ibi, vbi Democriti opinio declaratur: sic enim Platonis quoque debuit sententiã separare. Absoluta parte quæ Democriti pingit figuras, auspicabimur Caput secundum: propterea quod interponit inde in dicitum suum. *Πείσι δ' ἔχεται*. Quia pertinet ad plãtas perinde atque affectus peculiare, cuius quicquid videndũ *Οὐκ ἔστι*, non autem *ἴσχυμον* enim sunt plãtarum tantum, fed aliarum quoque rerum naturalium, præsertim carnium, inter ea quæ pertinet ad ciborũ sensũ. *Ὁ μίσις τῶν κρέτων* similis methodo. *Τὰ τ' αὐτῶν τῶν κρέτων* hæc enim est demonstrandi ratio: subiectũ, affectus, causã, nã *αὐτῶν τῶν κρέτων*, id est, *τῶν κρέτων*, vnde cunctos quædã dicitur affectiones. & in proverbio, *τῶν δὲ κρέτων* quæ δὲ κρέτων hætenus Proemium. *Ἦ ὅτι τῶν κρέτων*. Hinc incipit tractatio. Atque alibi declarasse, quæ sit vtriusque

de à quo immediata odor, non videtur, sicut videtur in quo sapor est. Quod sentit Theodoros, suo loco dictum est. De illo autem fuisse humidum etiam Alcmæon, quæ ad eod. calore. Scripsum enim reliquit: *χλωρὸν τὸν χυμὸν κέλεται, χλωρὸν μὲν τῶν, καὶ μαλακὸν, τῶν τε θερμότητος, & addit: Ἰσχυρὸν δὲ τῶν μακρότητα.* Ut conueniat cum verbo illo Theophrasti, *σφύδιον*, de odore quoque Anaxagoras, *ἄλλαν ζῆον τὸν ἴδιον θερμότητος ἐκ μακρότητα.* Anverbo addidit ἀφαιρέσει, quemadmodum & Plato: *ἐπιμαυῖσθαι μὲν ἀφαιρέσει, ἴδιον δὲ τὸν χυμὸν, διὰ δὲ ἅς ἐστὶν ἐπὶ καὶ χλωρὸν δὲ τῶν μακρότητα ἀέρος.*

Τὸν τὸν ἴδιον. Quod est illud τῶν, humiditas, quia sapor etat τῶν ἴδιον χλωρὸν, & odor est ἐπὶ τῶν χλωρὸν. Humiditas autem communis est & aeri & aquæ. Manifesta etymologia in saporis Græca voce, ut ab his dicitur: quia *χρῆσις ἴδω.* At veteres Græci Syrum vocabulum v. usurparunt à Cadmo cum multis aliis aduectum. T'le namque Chaldæis humorem significat: vnde nostræ, humor, vñum.

Συρὸν Ἰ. verba obiecta admodum. Namque quæ Præceptorum nullum accidens alii accidit accidens, sed vtrumque subiecto communi. Ergo quomodo dixit, *ἄλλαν χλωρὸν, καὶ θερμὸν τὸ ἴδιον*, et est enim *ἄλλαν ἄλλαν*. Dicendū: perinde loquuntur esse, ac si diceret *ἄλλαν ἄλλαν χλωρὸν ἐκ θερμὸν ἐπὶ τῶν χλωρὸν*. Quod si non satisficit: *ἄλλαν ἴδιον* esto, *ἄλλαν*: quia sit in vtroque sicci separatio per humidum. Sed quæ sequuntur verba, valde sunt obicuta. *ἴδιον ἐπὶ τῶν ἄλλαν ἴδιον*, non est vtrumque in iisdem.

Non enim potest intelligi de subiecto, salium quippe est: siquidem inuenitur in multis vtrique affectus sensibus: puta in lacte. Sed intelligit de proximo subiecto: nimirum quod eorum causa sit. Quodam tamen humor est in vtroque: tamen humor est saporis causa potius: odoris autem siccitas. Hæc respondent, quoad conueniētiā, verba illa quæ sunt in eius libro de odoribus. *ἄλλαν τὸν ἴδιον, καὶ τῶν ἄλλαν ἴδιον, ἄλλαν χλωρὸν, ἴδιον τῶν ἄλλαν.* Postea quam genus definitur, ipsum dividit in species. Recentet autem odoris potius species quàm odoris quia potat, proportionē quādam odoris dist. reotias saporis differentis comprehendendi. Infra namque docēbit: odorem sequi saporum proportionem.

Ex hinc sequitur in quibusdam in aliis est obsecra-analogia. Sequitur admodum in us que sunt effeiciora: ut in aeribus. exemplum est in cepullis & acetis. Dulcori odorem vocat ipse in libro de odoribus: Latinis non est vitatum. austerum in possi: vñum est, nam amara longē daverim spirant. Est suus *Aluzsius* *Abysinthio*, suos *Perfici* nucleos: item alius. *Τὰ δ' ἴδιον.*

ἄλλαν saporum species faciles scilicet præbere declaratio. Acuti otes tamen à saporum censu estimunt pinguem, quem hic nihilominus adnumerat. Est enim saporis affectus, quique cum omnibus inuenitur: sicut & suavis. Quæ admodum odores quoque pingues aliquid, ut *Zibeth*. Suavis enim

A est mediocris temperatio, & modus quidam in otinu sensibili naturæ conueniens: cuius contrarium non habet nomen in hoc genere, sed vniuersaliorum mutatur appellationem. violentum. Nisi quis per negationem designet, inuauue. Competit ergo etiam contrarius etiam modo. Dulcedinis suauitas est in lacte, in glycyrrhiza non est. In aloloe tristis amaror atque vomibalis: cicchorii radices in acetaris asque. Sic odor in *Rota* suavis, in *Ladano* reotus, non. Ita pinguis cum omnibus inat loeietatem, neque eorum quicquam tollit aut opert. Quare neque pinguis neque suauitas erunt species distinctæ, sed affectus specierum siue modi. Sicuti fulgor aut nitor non sunt coloris species, sed affectus omnibus communis. Videtur autem ipse quoque non omnino cum pro certa specie agnouisse: nam tametsi connumerat, tamen postea non definit. Est tanē pingue dulce in lacte: amaram in aloloe: acre in tithymalli succo: salium in aqua maris: acerbum in Amygdalo tenclo: acidum in *Oxygala*, & ali quando in vino: astringens in *Acacia*. Ceterum quoniam sentitur quasi quiddam ab aliis separatim tanquam speciem distinctere: subdita differentia accidentalit & modificante, pro essentiali & specifica. Non ergo dixit, esse facilem cognitionem simpliciter, sed si cum ea disquisitione comparatur que ad eorum essentiam pertinet cognoscendam. Proinde addidit, *ἄλλαν τῶν ἄλλαν ἴδιον χλωρὸν τῶν*. Sanē *ἴδιον*: quia de ea iam *ἐπὶ ἴδιον* scripsit. *ἄλλαν* verò quid hic sit, neicio. Nam cui sit æqualis saporum numerus? Non enim putauerit esse eolorum numero x qualem.

B *ἄλλαν τῶν ἄλλαν ἴδιον*. Hoc, inquit, considerandum *ἄλλαν*, priusquam eorum subiecta plantas aggregamus. Non tamen (ut dicebamus) herbarum Philosophi instructo continetur hæc cognitio. Quippe aut notos habet saporis iam ex vniuersalibus disceptationibus: ita que repetit non est opus, aut notos non habet. Quamobrem si ignorabat, ignota bæ etiam modum huius disputationis, qui tribus cōtrouersis captibus continetur. Tres autem docet methodos ad saporum naturam indestigandam. Prima est ex Peripateticorum sechola secundum sensuum modos & qualitatū impressiones: ex quibus cognoscimus mordacem, lenem, astringentem, asperantem, sistentem, complanantem, abstergentem, & eiusmodi. Altera via est ex Academia. Plato namque refert ad principia duode: nēpe di spationem & coactionem sensus. Quorum duorum duo statuit alia priora, scilicet asperitatem & lenitatem. Tertia ratio est Democrii à figuris. Vulgò scitur idem naturalium corporum principia cognoscere in corpusculis indivisibilibus figuratis, pro materia: *ἄλλαν τῶν ἄλλαν* autem pro effeiciente. Ex his autem formas emergere: quem admodū & Lucretius ex Epicurois autē ex Leucippo: non quod malē, nisi & figuræ & vacuū admiscuerent. Sic enim per contactū non per continuum, naturalia corpora essent vnum. Ex figuris autem sctones: quippe ex angulorū mucronibus

C *ἄλλαν τῶν ἄλλαν ἴδιον*. Postea quam genus definitur, ipsum dividit in species. Recentet autem odoris potius species quàm odoris quia potat, proportionē quādam odoris dist. reotias saporis differentis comprehendendi. Infra namque docēbit: odorem sequi saporum proportionem.

D *ἄλλαν τῶν ἄλλαν ἴδιον*. Postea quam genus definitur, ipsum dividit in species. Recentet autem odoris potius species quàm odoris quia potat, proportionē quādam odoris dist. reotias saporis differentis comprehendendi. Infra namque docēbit: odorem sequi saporum proportionem.

ἄλλαν τῶν ἄλλαν ἴδιον. Postea quam genus definitur, ipsum dividit in species. Recentet autem odoris potius species quàm odoris quia potat, proportionē quādam odoris dist. reotias saporis differentis comprehendendi. Infra namque docēbit: odorem sequi saporum proportionem.

ἄλλαν τῶν ἄλλαν ἴδιον. Postea quam genus definitur, ipsum dividit in species. Recentet autem odoris potius species quàm odoris quia potat, proportionē quādam odoris dist. reotias saporis differentis comprehendendi. Infra namque docēbit: odorem sequi saporum proportionem.

ἄλλαν τῶν ἄλλαν ἴδιον. Postea quam genus definitur, ipsum dividit in species. Recentet autem odoris potius species quàm odoris quia potat, proportionē quādam odoris dist. reotias saporis differentis comprehendendi. Infra namque docēbit: odorem sequi saporum proportionem.

ἄλλαν τῶν ἄλλαν ἴδιον. Postea quam genus definitur, ipsum dividit in species. Recentet autem odoris potius species quàm odoris quia potat, proportionē quādam odoris dist. reotias saporis differentis comprehendendi. Infra namque docēbit: odorem sequi saporum proportionem.

ἄλλαν τῶν ἄλλαν ἴδιον. Postea quam genus definitur, ipsum dividit in species. Recentet autem odoris potius species quàm odoris quia potat, proportionē quādam odoris dist. reotias saporis differentis comprehendendi. Infra namque docēbit: odorem sequi saporum proportionem.

asperibus

asperitatem, et obtusis lenitate. Acutum quia incidat. Acutum quia pungat. Dulcem: quia inoffensa motione transmittat. Tunc igitur sententias videamus: ac primò primam.

Πρῶτη τῆς αἰσθητικῆς. more Præceptoris proponit capita dubitationis. Vbi animaduertendum est, cum tripartitè narret opiniones. beatam tamen proponere sic. Vtrum cognoscantur saporum differentie per actiones, quas imprimunt in sensus: an per figuras, ut censuit Democritus, Quare ita conuoluitur est auctoris constantie ac diligentie. Principiò considerandum, duobus modis cognosci potest. Primus est, per secundas actiones: secundas, per primas. Primas ex Platone voco, coniungere, separare: quibus ille statuit bar principia diuersitatis, à materialibus ad immaterialia, id est ad sensibiles species transumpta similitudine, quæ secantur et vsuntur. Itaque acutum saporem diuidere dulcem congregare sensum, aut sensuosi membri partes. Alios modos natura media medijs actionibus respondere. vbi videt sententia licentiam. non enim dulce congregat, sed astringens. Dulce autem cum sit æquale, conuenit cum partibus æqualiter affectis. astringens autem est id quod cogit. Quòd cum haud sit positum pro sensu primario, non poterit eius effectio pro principio cognosci. Secundas autem actiones, eas accipio quæ sequuntur has: ut mordere, asperare, sistere, sspare. Nam quod diuidit, mordet aut asperat: quod cogit, sistit, sspat. sic itaque componenda sunt hæc. Non enim sunt ex communi sententia Philosophorum. Nam primæ actiones sunt à primis qualitatibus, calefacere, siccare ab his secundis: separare, congregare: ab his tertijs, mordere, asperare, densare, complanare. ab his quartis: quæ in oculis sunt primordins: educere bilem: ab his quintis, non solum educere in genere, sed etiam priuatum ab hoc potius quam ab illo membro.

Εἰ μὴ ἄλλο. Iacet quædam semina conciliationis controuersiarum: id quod sequenti Capite susus exequitur. Aut hæc ita diuersa nihilominus eodem tendere. Assignata à Democrito figuras hoc designare. Nimirum quod vneum est, distrahit: quod acutum, pungit aut lecat. Ideo dixit *εἰ μὴ ἄλλο* *ἡμεῖς αὖτε οὐκ ἴσμεν ἄλλο.* Quasi dicat. Democritus posuit instrumenta: Plato verò instrumentorum officia. *Ἐὰν ἄλλο, ὁμοίωται* *ἡμῖν, τῶν τε* conueniunt ipsis affectibus. Quia non sunt idem formaliter, sed sicut causa & effectus. Dixit *εἰ μὴ ἄλλο*: nisi etiam sic hoc dicamus, aut hoc: at idem fuerit.

Καὶ αὖτε. Democritus hæc dicebat, ut illa diceret, ita patet æquanimitas Philosophi. *Εἰ μὴ ἄλλο*, si quis alius modus, qui referatur ad potestates. Vult intelligere Platonis modum, de quo dicitur de hunc de quo nunc dicit, cum ait: *ἄλλο ἢ τὸ αὐτὸ αἰσθητικόν.* Simul exponit, simul enumerat, simul explicat definitionibus incipit à dulci.

Αἰσθητικόν. verbum Philosophis vsitatum, reddere. Quia res ipsas accipimus à natura per species: quas reddimus per voces quæ

sunt notarum notæ. Rerum species sunt in anima notiones: quantum notæ potèd sunt voces ipse.

Τὸν ἄλλο. Quatuor assignat differentias: vt à varijs accepterit autoribus, aut fortasse prout ipemet se cum fuerat commentus.

Ἡ χυμῶν. hic pro genere est in definitione. Quia docuit Præceptor in transitu naturalis Philo-
sophia, definire accidentia cum subiecto aut per subiectum, sicut multis locis: materiam quoque facere ad sententia cognitionis: quanto magis ipsam substantiam ad accidentium explanatione, quorum ipsamet substantia cauisset. Præma differentia formalis est: *ἄλλο ἢ τὸ αὐτὸ αἰσθητικόν*, & legi debere *ἄλλο ἢ τὸ αὐτὸ αἰσθητικόν*. Non enim dulce distrahit, sed aut vnit, aut vnita seruat. vnare sament dici queat mathematicè. Quia distans coniungit partes: quemadmodum dicimus flumiuorum iungere ponte ripas. Implet ergo non irritando: vt alij faciunt sapesores. Implet enim acetum quocque: sed estimulando partes, vt tibi gians facit. Aculeum autem cogitatque componit, quia contrahit & coerct. Suprat ergo non iubens, sed fors manens contrahendo. Cuius actionis modum cum Democritus consideraret, populariter admodum suos illos introduxit vncos. Nam separationis quidem causæ sumi possunt in exemplis vulgò manifestis. Dicam enim acetum aduerterium esse partem naturalium: iccirco eas iubtrahere iete. At emmuerd contrahit eorum quo contingat modo, nulli dum exploratum arbitror. *Συμμετρίῳ ὄρεϊ τριπλοῦ.*

Hoc est illud *ὄρεϊ*, quo dicebat *εἰ μὴ ἄλλο* translati. Dissoluitur enim, quod est verbi gratia, in Cinnamomo tenuè à salua, que fit eius vehiculum, vt transiret in linguæ lenioras partes. *Αἰσθητικόν*, secunda differentia. Ex libro De affectibus mistorum petidum est, quid sit *αἰσθητικόν*. Apud medicos frequens pro dissolueri sicca liquidus. Et Philosophus denium molarium officium ait esse *αἰσθητικόν*. Deinde *εἰ μὴ ἄλλο* fit *αἰσθητικόν* quod ponitur quarto loco, vt ex leuigato fiat equalibus super seicis. Vt *αἰσθητικόν* sit in predicamento passiuus *αἰσθητικόν* in predicamento situs. Talis enim est secundum partes: ac talem infert in sensum speciem sui.

Ἡ ἄλλο. Tertio loco posita differentia: cui non assentimur. Non enim tribus constat partibus, sed mediocribus: acutus autem tribus, ad enim penetrat, sed implanat.

Ἐπιμυρία. Ponticum dicunt barbari, nobis ignota origine: acetum nos communibus cum acido, acuto, acri vocis rationibus. Acus enim leniorum instrumentum mouet admodum sensum. Inacetum integrum vocabulum, à *αἰσθητικόν*. Acer maximè iubit ac separat, iccirco barbari nostri acetum dicere. Proximus huic acidus penetrat enim, sed haud perinde, quin confringat aliquantum. Ab hoc locum sibi vindicat acerbus: plus siquidem hæret ad superficiem: maximam tamen cum acido cognitionem habet: sed plusculum terræ prohibet penetrationem. Cui siquid aduocatur præterea, *Ε. ii.*

fit austerum, nihil penè subiens. *Ἰσχυρὸν.* A
 deficeat sanè, at docendum quomodo deficeat ac-
 cerebium, quia frigidum. Frigidum enim cogit quare
 humorem ex primit, qui potest extrahi non po-
 te sit, compingitur: promittit lutum primum obere-
 scit, deinde soluitur in pulverem, humidum cōtinum
 pro, quod erat partium glutinum. *Ἡ ἰσχυρὸν.*
 Eadem naturæ: stirp enim, sed addito modo,
ἰσχυρὸν, sensim ac mediocriter placidè. *Ταυ-*
ρῶν scilicet *ἰσχυρὸν ἢ ἔχρῶν.* *Δεσμὸν Ἄ.* Actis
 sapor *ταυρῶν*, liquefaciens: vnde Latina vox, Ta-
 bès, *τάβη, τὰ βήθη.* Liquefacit autem, quia parriū
 ingreditur continentiam, & soluit, sicut ignis me-
 tallis, & lapides fusiles. *Ἡ ἰσχυρὸν.* Aut mor-
 dax. *Ἐκ τῆς ἰσχυρῆς,* ex cernens humidum. Ex mor-
 dacitate namque fit agitatio partium, & ab his eo-
 rum excretio, quæ in ipsis continentur. Hunc e-
 nim ad modum exprimit non, vt austerum com-
 primendo sed attenuando contenta, & continen-
 tia agitando: neque introrsum, vt austerum implen-
 do, sed elicendo ad exhalationem. Ideo dixit,
εἰς τὸν ἄνω τῆτος: ad palatum & cerebrum: loquitur
 enim de partibus animalis. *Τῆς χυρῆς* asperū,
 at quā asperitate? nā sanè quod austerū est aspe-
 rum vulgè dicitur. Quamquam enim cogit par-
 tes, ac propterea videtur complanare, hiatus auge-
 rendo: amen quia humidum pellit introrsum, in-
 gūaliter creat. Quæ inæqualitas quoniam
 nō est addit insignis vt ea quam facit sapor saluus:
 iccirco addit in huius definitione aduerbium, *ἀ-*
σπῆρῶς: id est, non inchoata asperitas, sed absoluta.
 C Simplicitas enim est in summo penitō. Et quia
 aduerbium hoc erat obseurū, declarat potè per
 aliud, *καλῶς:* id est ad summum, & potissimum.
 sic de acti: *ἀσπῆρῶς ἔχρῶν.* Vbi *ἀσπῆρῶς* est, com-
 paratō aliis in hoc genere: non autem in naturæ
 primordis: solus enim ignis est *ἀσπῆρῶς ἔχρῶν.* ic-
 circo subdit per disunctionem, *ἢ ἄσπῆρῶς:* id est
 enim calor communis qualitas multis gradibus,
 quarum summus vsu est. *Ἡ ἰσχυρὸν Ἄ.* Sal-
 sum desinit per ridiculam differentiam: *δυσκῆλον,*
 mordicem. Etiam vulgus Italicum nimis salis-
 tas epulas, mordaces vocant. Ceterum & ac-
 tum, & Pyrcrum verius mordēt, in eodem enim
ἰσχυρὸν ἄσπῆρῶς rectè designat: proprium liqui-
 dem salis est exiccare. Ideo prohibet putrefac-
 tionem, auferendo humiditatem: quæ putredinis
 mater est. Quare verò sal exiccat carnes: ipsum
 verò liquefacit eorum tabo: in Problematis decla-
 ratum est. *Πικρὸν ἢ ἄσπῆρῶς.* Amarum
 esse corruptiū, si capitur simpliciter, falsum
 est. Cum enim habeat communia cum salio prin-
 cipia: & falsum conferat, non autem corrumpat
 conferatio similis simili debet videretur. Non
 est igitur simpliciter corruptiū: sed solius hu-
 moris naturalis: propterea quod inter omnes con-
 uenit antiquo: ab amaris nihil videntur nutrire.
 Addit autem *ἀσπῆρῶς* communem etiam falso dis-
 tinctionem propter principia item communia.

molluscū sententia: non enim detergit sensum,
 sed lenioras partes: iccirco rectè addit: *δὲ τῆς ἰσχυρῆ-*
τος. Ac præterea considerandum: an quod ma-
 ximè astringu: itale autem austerum est: detergat.
 Videtur sanè cogendo exprimeret atque auferre.
 Atque ita commodius exoluit se ex hac dubita-
 tione, quā eūm dicit de falso: *καλῶς ἢ ἔχρῶν.*
 nullo namque pacto constare simul hæc duo possunt:
 vt quod mordet, cogat: mordas enim sepa-
 rat, nisi intelligas *καλῶς ἢ ἔχρῶν:* nempe
 subdūto humore, cogit & indurat per accidens.
 Iccirco firmantur carnes ipsæ: itale autem eum
 eorum humidio expresso mustum colligatur. Quod
 verò ad abstergendum astringens pertinet of-
 ficiū agnoscitur in acerrimis, cuiusmodi cinis,
 B atque ex co lixiūm, & tapo, & radix Fullonia.
 Iccirco adiunxit: *τῆς ἰσχυρῆς ἢ ἔχρῶν ἢ ἔχρῶν.* Vbi
 etiam verbis ignoscendum, non enim mordaci-
 tatem sentit humiditas. Creta verò detergit
 indolēta, quia ebibit deinde abicitur: sicuti papy-
 rus auferit à pannis ceram calefacta. *Ἡ ἰσχυρῶς,*
 resūlimè: si enim verò confringit partes.
 H' *ἔχρῶν ἄσπῆρῶς,* alio modo quā falsus exiccat.
 Salsus exiccat humidum eximendo, & liquetaci-
 do prima impressione, astringens compressio salis
 valido partium terrestrium: vnde liquidiores
 introsum protruduntur.
 H' *ἀσπῆρῶς.* Hic non est *ἀσπῆρῶς,* ob simplici-
 ciorum cognitionem primarum qualitatum: sed
 quia iam desinit per definita, cognitio simplex est:
 aut est declaratio moderatæ ipsius *ἰσχυρῆτος:*
 C aut enim esse *ἰσχυρῆτος ἢ μαλακῆτος:* placidam & mol-
 lem, quia minus subit, minus mordicat. Ita
 videt omisum *ἰσχυρῶς:* quoniam sit minus *ἰσχυρῶς*
ἢ ἔχρῶν.
 H' *σπῆρῶς.* Altera disputationis pars ex Pla-
 tonis sententia. Dicit Platonem saporem essen-
 tiam retulisse ad vniuersales actiones duas: hoc est
ἰσχυρῶς. Nempe congregare & dissipare sunt vni-
 uersaliaiora, quā mordere & asperare. Ita igitur
 ordinantur: calefactio, digestio, modica-
 tio: quibus circumferēbitur actiōnis saporis.
Καλλῶς ἢ ἔχρῶν ἢ ἰσχυρῶς. Quis
 si qualitates hæc sunt instrumenta quedam pri-
 orum qualitatum ad effectiōnes. Quia sicuti sta-
 tuebamus nos calorem ad separandum: sic ipse
 D ordnat ad hoc idem siccitatem lenitatem autem
 ad componendum. Sic siccitate verò equidem
 quædam: non enim in actiua qualitas est. Ideo dixit
καλλῶς ἢ ἔχρῶς, vniū asperitate & lenitate: id est
 vsum in his statuens, perinde atque instrumentis.
 Substantiæ namque sunt actiōnum prin-
 cipia: non tamen agunt, si Philosophis credi-
 mus, nisi per qualitates: vt ignis calor calorem
 generat in vi, & sub potestate substantiæ
 quāquam subtilius intelligere licet. Si
 substantia ignis creantur materia ignis calorem
 ignis: possit etiam creare foris calorem ignis
 ad apparatus generationis substantiæ ignis ex materia ligni: potest enim
 creare

Ἄσπῆρῶς ἢ ἔχρῶς ἢ ἔχρῶς: Excipientia

lutis ac liquefactis sapor ad actū reducatur. Tertiū, *πυρρὸν ἰσχυρὸν* cognita. *πυρρὸν* cum calore naturali Passivē. *ισχυρὸν* quia patiuntur à calore naturali, quom ad actum reducuntur. Ideo secundam quoque præpotionem, *ἰσχυρὸν*, addidit: propterea quod è potentia educuntur: ac propterea subdit *ἰσχυρὸν*. Nempe alii quoque ipsos educuntur de potentia per calorem, non tamen vicissim calefaciunt, sicut acria. Πυρρὸν non ipsa iterum fied calor *πυρρὸν*: quia est aliter calor. id est Latine appressimè, rursus. Significat enim rursus, retroverium: quod populariter dicimus, vice versa. Hoc est quantum quod attinet ad actum designationem. Quintum, *ἄνω φρεσίνης*: propter tenuitatem ac levitatem. Ostendit esse ignea, si turium feruntur atque vruut. ceterum quod subdit, valde notandum est. Aut enim. *Πεθε τὸ εἶναι ἰσχυρὸν εἰδέναι*. Quasi verò non & odores, & sicut ferantur ad sensus, qui sunt in capite. aut quasi alibi sit sensuum atx quàm in capite. Sed vult dicere acria gustata tentare caput tactu: quia cerebrum percussunt, non tanquam gustabilia, sed tanquam calida. Sic odorè halans quardam, atque ita quoque peteipiuntur, non tamen alia ratione, quàm quòd sunt odorata. Vbi vides apud istos quos volumus per factiones, esse principes sapientiar, rarò esse exquistas eloquutiones. Vmbrias modò retrom dant, non lucem afferunt: & apponunt Prothetici e ora intus inania. Dixit autem actiud, *πυρρὸν ἰσχυρὸν*, sciant: pungunt enim acria, & quod aiebat, *ἰσχυρὸν*. Nam si passivè ac recipiatur: est repetitio, atque idem quòd *ισχυρὸν*: & nihil apponet noui. Τὸ δὲ *πυρρὸν ἰσχυρὸν*. Acrida siue acuta definit, per cautam, per partium constitutionem, per motum, per quatuor effectiōnes. causa est *πυρρὸν*, putrefactio. vult acrida cuenire per putredinem. constitutio partium, *ισχυρὸν*. Vult attenuatis crassis partibus acorem inferri: morus *πυρρὸν ἰσχυρὸν*. Dat subeundi facultatem passivam, ab attrahente potestare: idque propter partium naturam: actiuam verò etiam ob vim quandam igneam, quæ reducta de potentia in actum à calore naturali, per se quoque (subire potest: talis enim in aceto animadocta est. Itaque ab igni quoque (barbare quidem sed non ineptè) acivata frangere quit lapidem. sic aceto calido. fertur Annibal di silire fessile rupes Alpium. Dixit: *πυρρὸν ἰσχυρὸν*. sicuti supra flexu diminutio, *πυρρὸν*. namque in magnis venis non fit sensus, sed ad parvas, quibuscum est affinium nervorum necessitudo. Effectio prima: *πυρρὸν ἰσχυρὸν*, permiscencia: unde *πυρρὸν*, quod etiam Latini proxima voce dicebant, cinnum subeundo ac disgregando agitant & miscent. Secunda effectio: *πυρρὸν ἰσχυρὸν*, bullentia, vt fermentum *πυρρὸν ἰσχυρὸν*, ampullantia fermenti more. Quæ namque fermentescunt, acrem igneum concipiunt: quo admisso, eius impressione rarefuit: atque ideo intumescunt. Veramque enim felicissimi verborum plasta Græci tam exiguo gyro concludere: *πυρρὸν ἰσχυρὸν*. τὸ δὲ significat agitationem illam harum

A affectio. Prior est actiua, posterior passiva mouentur enim in ipsa esse ueruentia. terra quoque actiua est. *πυρρὸν ἰσχυρὸν*. Ipsa tumescunt acuta feruenteudo: & faciunt alia quæ contingunt ipsuiescere. Effectus ratio motus est, & acris introductio. Feruiscunt verò: quia si calidis affunduntur, eas euenit quod & alius, vt bulliant. si frigidis applicentur, abfistunt. Habent enim partes igneas tenues, quæ refugunt. itaque duabus de causis ampullantur. Vna est, quia tenues partes mobiles discedunt, non coherescunt. Altera: quia nequit totum corpus acetosum aut: cre fete à suo contrario, quod intus est. Substrat igitur. Veluti si acetosis pungantur dorsum, subfistit: quia totus illico non quod exaugere. Sic palpitat in arido piscis, quòd *πυρρὸν* Græci deunt: propterea quòd tota mole vincto tractu fete non valet excitare. *καὶ ἰσχυρὸν*, quarta actio, trahere. Fortasse est *πυρρὸν*: mordacitas enim ac pusillus est. quod verò trahant: nulla persuadet ratio. quin pro apocrystia vitmur.

Tò δὲ *πυρρὸν ἰσχυρὸν*. hæc posuit sub vno titulo *πυρρὸν ἰσχυρὸν*. Nunc altera ex parte statuit exaduerfium dulcia: nempe *πυρρὸν ἰσχυρὸν*. Ideo non solum dixit *πυρρὸν*, sed etiam *πυρρὸν*: perinde atque vnum sint omnia in eo. propterea dixit *πυρρὸν ἰσχυρὸν* quoad hæc. *πυρρὸν*. Ostendit non esse definitiones sed descriptiones quæ dantur per propria. *πυρρὸν*, hic est, *πυρρὸν*. Ponit effectiōnem, & modum, & patiens. *πυρρὸν*, actio. *πυρρὸν ἰσχυρὸν*, modus: quoties obduendo partes distitas, oblitit ac lætem facit superficiem, quoniam implet interualla. *πυρρὸν ἰσχυρὸν*, patiens.

καὶ ἰσχυρὸν ἰσχυρὸν. sanè nunc nimis attribuit *πυρρὸν*, sicuti est. Non sicut cogendo, vt auctera, sed per similitudinem, coherendo: quia dulces libens accedit, & à libentibus admittitur. *πυρρὸν ἰσχυρὸν* τὸ *πυρρὸν ἰσχυρὸν*, vix mihi persuadent. Vt quæ præter naturam sua ac sparsa sunt extra situm suum applicatione dulcium in intergrum restituantur, id nunquam factum. Sed iungit, vt dicebamus, quemadmodum pons ripas: non velut aucteres vulneris labia. Τὸ δὲ *πυρρὸν ἰσχυρὸν*. Neque hoc per se facit: vt ea laxet, quæ præter naturæ leges stipata sunt. hoc non facit. lepararet enim ac retunderet. verum alia ratione fit, ac per accidens. Sanè dulcedinis appetens natura scilicet laxat, vt tam commendabilem excipiat bospitem.

καὶ ἰσχυρὸν. hoc *πυρρὸν*, aliusmodi est atque superius. Suprà postquam diuersa remotiora posuisset, puta asperare, excitare: addebat *πυρρὸν ἰσχυρὸν*: quia τὸ *πυρρὸν* vnum erat ex principis. Principia verò sunt simplicissima: nempe rei compendium totius. Hic autem τὸ *πυρρὸν ἰσχυρὸν* τὸ *πυρρὸν*, non est vnum principium constituens saporum, sed potius finis. Finis autem vnus: ergo simplex. In causis enim quod est vnum per se, simplex est. idè dixit *πυρρὸν ἰσχυρὸν*.

πυρρὸν ἰσχυρὸν. Colligit vnum esse modum hunc à differētis facultatum: quem tamen duobus

bus methodis explicavit. *Διαιρέσει δὲ*. Nunc

Democritus ponit opinionem, à figuris. Sanè picta est opinio ac popularis. Nam vulgò qui pungitur acu, putabat in aceto mucrones item esse, quibus lingua feriatur. Festinus dixit, Democratum appòsitisse vnicusque saporis amicum figurarum hoc enim est *αὐτὸν δὲ γόμος*. Quia saporis actus est in superficie conuulsæ partis. An verò etiam intus? Sanè verò, quando est affectus mistionis partium materię secundæ sub certa forma: id quod etiam de colore aduersus pertinaciam suam locodisputatum est. *Γλυκὴ δὲ*. Dicit dulce rotundū esse: quoniam inoffensū est superficies quę angulosa caret. Addit autem *ἀμυγδαλίην*, notam magnitudinis: quia non dat penetrationem. Quoniam etiam si sit paruum, non penetret, sed adhæreat. **B**

omnes eum omnino negat, amaris ali quicquam non hecbit et pusillam assignare quantitatem, quales in corpus induere queat. *Λεγόμενον τὸν εὐγόνον, non εὐγόνον*. Et *ἀντιπρὸς τῆς ἀμυγδαλίας, non ἀμυγδαλίας*. Et *δυσπεπτοῦ δὲ ἐν γαστρῆ, non ἀσπεπτοῦ*. Et *δυσπεπτοῦ, non πεπτοῦ*: nihil enim hic ordo. Et *μηδὲ καὶ ὄσφρα, non περὶ ὄσφρα*. Non enim potestates vtuntur, sed Plato illis. Et *ὅτι δὲ ῥιζῶν πλεονεχίαν εὐμυγδαλίην καὶ ἀμυγδαλίην, non autem (vt legitur) vel vt corrigunt.*

Theodorus *ἀμυγδαλίην*, plantis conueniunt. Non expræsit *τὴν ἄσφρα*. Multis multa conueniunt, quę non sunt neque *ὄσφρα*, neque *ἀμυγδαλίην*. Consentit plantis putatio: non tamen est affectus manans ab internis principijs, sed extrinsecus adueniens accidens. *Ἀμυγδαλίην* demissio. Verbum nouum, demisere. Galli sic loquuntur demisere, separare quod est in mistis: sicuti Latine dicimus, depletere: auferre de pleno. At *ἀμυγδαλίην* est emundatio. **C**

Ταῦτα μὲν οὐκ ἐκείνη, hęc igitur iacent. Imò verò hæc ita iacta sint tanquam fundamenta futuri instituti. Latine dicimus, his ita constitutis. *Ἀσφρα*. Theodorus vitrū legat, incertum est: *ἀσφρα* an *ἀσφρα*. Nam scriptum est indiaphanum: & tamen exponit mox absque negatione, sic, *ἐν ἀδύκω* corpore. Neutrum tamen est necessarium, odorem scilicet esse in corpore vel translucentid vel non translucentid eum vitrouis enim potest esse. Pelucidum et liquidum est et liquidum: non translucentid pix et liquida. *Κελεῖται δὲ ἄσφρα*, illorum gratia subiunguntur. Non subiunguntur, sed sunt pro certis principijs constituta ac potius præstituta. *Συμπεπτοῦ ὄσφρα*, humorem lingue confertum discernat, peissimè. Nequo enim dicat *ἀμυγδαλίην*, confertum. Omne infertum alienum est: omne *ἀμυγδαλίην* naturale. Sequitur vulgarem lectionem errauit cum scriptore. Nam quomodo *λατὸν δὲ ἄσφρα*? Lege apud Theodorum, *λεμνιστὸν*, non lanar. *Ἐκπεπτοῦ τῆς ἐν τῇ ἀμυγδαλίην ἰσχυρῆς θερμότητος ἐκ τῆς ἀμυγδαλίας*. Qui calorem humoris conchri loco superne exerrat. imò in locum superum. Hoc enim vulgè, exerrat ab hoc sapore calorem ex humido conator: unde fiat exhalatio. Ad corporis partes superiores. Sic mox ex Platonia placitis de eodem acri, *θερμότητος ἀμυγδαλίην καὶ τῆς ἀμυγδαλίας ἀδύκω*.

Ἐξω δὲ. Ex nominis notione figuram elicit, modò simplicem, modò compositam, vt acuti naturam explect. Dat compulciantiam, quia proponit in concreto, non in abstracto. Ideo dixit *τὸν ἰσχυρῆς*. Dat mucronem, *καὶ τῆς ἀμυγδαλίας*. Hęc sunt simplicia: illa verò figura composita, *καὶ τῆς ἀμυγδαλίας*: constat enim ex mucrone & flexu, sicut hamus. Tales etiā sunt vngues auium & rubi. Tertia ratio simplex est à totius constitutione, *καὶ τῆς ἀμυγδαλίας*. Quia crassum pungeret tantum, non etiam subiret. Hęc differētia separat ipsum ab austero. Quod addit *ἀμυγδαλίην*, intelligit de mucrone *ἀμυγδαλίην*. Hic sanè labitur ratio. Nam quomodo saporem acrem faciat constare paribus rotundis? Fortasse scriptum fuit *ἀμυγδαλίην*. Nam rotunditas erat in contrario, nempe dulci. Quod addit *καὶ τῆς ἀμυγδαλίας*, conuenit cum Platonica illa exhalatione. Itē eum dicit *καὶ τῆς ἀμυγδαλίας*, non placet: restā nanque fertur ignis. Neque tam commodè subit flexum quam rectum: at subit acri generosè atque (vt medici loquuntur) *ἰσχυρῆς ἀμυγδαλίας*.

Ἐξω δὲ. **D**

Και πάλιν, vim adustoriam sortientur. Verbum de πυρίλαιον & merptum. Iam enim visio est illa. Sortitio autem non habens, sed natura facultatem vltiorem quam. Adustum. Μυλακία, vltiōtissima. Arbitratur suo gradum addidit scilicet. Τὸν οὖν μετείου, extra modum. Praeter modum vltiōtiss. Τὸν ποσειδων, temperatiora. imbecilliora. Διὰ τὸν οὐρανόν, futu- riora actūs, minus apte. Οὐρανὸν κινεῖ, cum leuiter mulcet. Ex ingenio suo. Εὐπλοία, τερψυδία. Et matugat quae alperitate horrescunt. Non exprobat ἀπελοφῶνα, obducit, obducendo complanans. Neque curam habuit participii, cuius vis praeter fert causae rationem quandam. Τὰ οὐρανόν, quae consilium. Saepē monuimus eurtam esse in representatio ouerit huius significatum, Latinitatem. Quare addidit illa, dicit quae sunt: minus commodē non enim dura omnia.

Σχῆμα οὐρανὸν κινεῖ. Figuram singulis reddit. Neguen- ter admodum. Non enim animaduertit interpreta- tionis subtilitatem, quam explicauimus in Co- mentario. Εὐπλοία, amplius. Hoc est optimi viri huius vitium, vt dum trita fugit vocabula, aut dū veretur euadere vocis iterationem, excedat ē via Latina. Amplum enim significat magnum quiddē, sed capax. Dicimus porticum, nauim, vitem, do- lum, amplia: amplum saxum, non dicāntur omnia amplum saporem. Tractū à maris ipatus, ἀπὸ πλάτος. Hic est illa peregrinitas, cuius paulo morosius Poilio luminos illos viros postulabat: quasi ex v- su detorserint aliqua nostris auribus blandientia, Latine molesta puritati. Μεγαλοχρῆμα, figura ma- gna perficitur. ἀπὸ perfectus est. Summa subtili- tate ostendimus, verbum hoc & alia quaedam in praesenti tempore nullum sui praestare vitium bonis Philologis. Etenim finis cuiusque rei est induis- silia. Verbum Facio, tractum habet sub eo tem- pore, cuius tractus finem induisibilem designat praeposito illa Per. Eiusdem naturae, perago, exo- ro, de bello. Futurū habebunt quod finis mumentum declarabit: praesens non habebunt. Οὐρανὸν, mole. sic & alibi. Nemo tamen in acumolem da- cat. Est enim vox deducta à mola farmaria, quae nusquam posilla est. At οὐρανὸν etiam in aromis. Quantitas, simplicissimē. Κοινεῖδῃ, nucis pi- nez ipsociem gerit. Latine meta.

CAPVT II.

Secundū Capiti argumētum. Cunctis opinioes, Non solum de Iohanne presertim agendum, tertiamque de Iohanne de Iohanne. Cunctis Iohanne non solum videtur posse alii aliam, sed etiam iustitiam, i. quae in maiestate non variat.

Τὸ μὲν οὖν τῶμα. Ad hunc usque locum deduximus primum Caput: quia pars haec postrema Democri- ti sententiam continebat: quem ad- modum praecedens termino duas i- terni alias opinioes quibus sanē decuit iungi & tertiam aut illas sequē à se inuenire separare. Hoc autem Capite apponit iudicium suum, quod ac-

tingebat etiam supra. Aiebat enim, Democriti opi- nionem ubi illis non differre, nisi quatenus eam illi differre ab effectu. Illi dicebant acutum, hic dicit ac- tum. Nemo de hac proportione dicitur: sed fi- guras reprehendit in corpore constitutione. Pro qua reprehensione non quoque afferimus argu- mentum nouum aut quae manūm. Hoc quod ap- pellat acum, aut est merum accidens haec figura, aut substantia efficiens mixturam suam glanī effe- ctionem. Non esse quia merum accidens. Quis e- nim accidenti figuram dicit, quae est dispositio ex- tremorum corporis? Neque aliam figuram coloris videmus adūctam, quē quae esse ipsi coloris ubi- iecti corporis. Non est igitur accidens. et igitur substantia. At si ita est, etiam ad tactum (qui digito fit) deprehenditur. Non enim oportet ad acū reduci figuram: propterea quod est acūs quidam ipsamet extremorum. Verum de his alibi. Post haec ait, non solum de sensibilibus dicendum fuisse, quia figura constituitur, sed etiam de insensib. Huius diligenae ratio. Quia iapor idem, cum a- pud omnes non sit idem, quin aliquando etiam contrarius: videndum, quibus figuris ille figure- tum in diuersum, in contrariū mutari queant. Hec quidem est reprehensio omissionis: sequitur in tertia parte reprehensio positionis. Non enim figurā mutari quantitate. Quia Democritus qui- budam magnitudinem assignabat, aliquibus paru- itatem. Democritus ad haec dicitur, magnitudi- ne ac paritate non mutari figuram, sed iuuant ad effectū: hoc detinere licet è quarto De ca- lo, nempe ad motum. Latrum enim & futum de- bent dulcibus, quia implanent: paritate acuto, quia subeat. In magno corpore naturali esse posse acedinem hanc quomiam ex paruis multis com- ponatur. In paruo esse posse dulcedinem: pro- pterea quod è paruis fuis ac latis constituarur.

Τὰ μὲν οὖν ἀφῆρται. Nempē principia vel à potestantibus, vt effectū: vel à figuris, vt cau- sis. Hoc sibi vult pariter. Καὶ οὐρανὸν. Sic quoque statui posse: & haec illorum causa dicta esse cileet quia pungat acutum, ex acubus con- statum esse. Eadem verba supra quoque.

Νῆψῃ δὲ τῆς ἀνώγειας οὐρανὸν ἀπὸ τοῦ οὐ. Nota loquutionem. Adverbium οὐρανὸν, loco promo- minis οὐρανὸν. Hae statum ex ipsi facultatibus.

Οὐρανὸν. Quod supra dicebat è λυφῆτι, διαχῆ. Vt postquam excreuerit, etiam dis- fundat. Καὶ ἄλλαι πῆψῃ. Puta, δέλεος, θέ- λαι, ροδῆται. Πάλῃ ἴσως. Secunda pars, in qua reprehendit cum quod actius tantum deferi- pterit: paruis non item. Ideo dixit im, id est praeterea, im, ἴσως.

Ἐστὶ δὲ ἡμῶν λέξιον. Vox haec duo significat. Interdum enim (substantiam acci- dentia deferentem: in secundo de anima ponitur pro eo quod vltiōtē dicitur in scholis obiectum: nempe in quo est ea species quae sensibus appella- tur, & à quo in sensum delata effectū est sensio- nis. Hic significat substantiam receptionis. Ideo dixit, μὴ μόνον τὸ πῆψῃ, ἀλλὰ καὶ τὸ πῆψῃ.

Ἀλλὰ οὐ τὸ πῆψῃ. Ratio, quare id etiam quaten-

primum actionis: ubi figura fuerit, erit etiam principium illud. Ideo dixit *ἡ ἀρχή*. Vbi præpositio *ἴση*, non significat tubicitum: quasi potestas sit figuræ subiecta. Quin e contrario figura potestati est gerit. Sed potestas, puta calcificandi *ἡ ἀρχή* est facta. *Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ δόξαι ἴσην τὴν ἰσότητα*. *Καὶ τὸ ἰσότητα*. Omnis triangulus, quacunque sit magnitudo, tres habet angulos æquales duobus rectis: & omnis figura multangula reductionem patitur illorum angulorum omnium ad angulos quatuor rectos. Quorsum theoriam habemus in elementis Euclidæ: neque huc ad ostentationem pueriliter arcessenda. Hoc dixit de magnitudinibus ad diversos respectus. Nunc exemplum unum præcise. Quia erant ibi tres anguli duobus æquales potestati: & anguli plures æquales quatuor potentia: hinc verò subdit *αὐτῶν τὸ πρῶτον ἴσην τὴν ἰσότητα*. Quasi dicat, ubi cumque fuerit quadrata figura, nempe quadrata erit. Est igitur actus *πρῶτον ἴσην*, in quacunque magnitudine. Hæc tunc exemplum de re ipsa: post hæc affert exemplum de re intelligibili, atque ait, non solum constitutiones ipsas easdem esse in quacunque magnitudine, sed etiam conditiones quas vocant circuli stantias: que non nisi ratione comprehendi possunt. Vt quod dimetiens lineæ tractus cui latere non habeat proportionem, ratione sola percipitur: propterea quoddam negativam conclusio est, nullum in eam ius habet sentis. Ideo dixit *ἴσην τὴν ἰσότητα*. Non mutabitur ratio, tamen si figura longè maxima sit. *ἴση τὴν ἰσότητα*.

Quare cum saporis actiones proveniant ex figuris, quantitates erit mutari, non speciei. Dixit *ἴση τὴν ἰσότητα* ex figuris, tanquam ex materia: quia functione principia quasi materialia *ἴση τὴν ἰσότητα* longè melius: sunt enim principia efficientia: nempe mironis officium, pingere, vni, trahere. *Ἀλλὰ καὶ*. Non est dispositio locus isid in quinto, seprimò, nonò, dicitur in philosophiæ: in secundo physicorum. Quin nec reliqua de quibus dicebat, hinc tractanda fuerit.

Lego *ἴση τὴν ἰσότητα*, non *ἴση*, sicut mox infra *ἴση τὴν ἰσότητα* non *ἴση*. Et *ἴση τὴν ἰσότητα* non *ἴση*.

Theodorius *ἴση τὴν ἰσότητα* *ἴση τὴν ἰσότητα*. Ratio quoque figurarum, saporum vires sequuta est, atque illarum gratia excogitata. Intellige hinc rationem, commentum Democriti, non autem rem illam naturalem que in figuris est, vt ex iis consistant facultates: hæc enim essentia est, aut essentia comes non sequuta est, sed antecessit. Hinc igitur, ratio, significat cognitionem naturæ figurarum. At infra *ἴση τὴν ἰσότητα* *ἴση τὴν ἰσότητα*: hinc significatur leges naturales, & principia mistionum.

ἴση τὴν ἰσότητα, exigit ambitio. Quæret præterea, *ἴση τὴν ἰσότητα*. Modestus est simul ac diligenz, quæret: confidentis ac temeritatis, exigit. *ἴση τὴν ἰσότητα*, centipedeum. Quomam non poterat ex denis millibus vocem componere, maluit sibi plaudere. *Καὶ τὸ ἴση τὴν ἰσότητα*, *ἴση τὴν ἰσότητα*. Ita legitur ex iis que circumferuntur, atque ita expositis. Theodorius

aliter. Quadraturæ quoque pedaneorum, & centipedeorum quærens angulus rectus pariter consistant. Omisit autem omnia hæc, *ἴση τὴν ἰσότητα*: & totam illam theoriam *ἴση τὴν ἰσότητα*. Ad rem tamen facere demonstravimus.

CAPVT III.

Tertio Capiti argumentum. Sapores aqua idem in mistis esse sibi, in mistis simplicibus. Aquas et terras duratas mistas esse.

ἴση τὴν ἰσότητα. Positis opinionibus que de mistionum essentia circumferebantur, subdit tuam sententiam, ymanus tamen explicatè. Dicit, omnino in mistis esse. Mistionem igitur vnam è causis esse. Et qua mistio est motus diversiorum ad vnius constitutionem: duo excludit: primum, figuras: nam Democriti figuræ primò sunt in elementis: et ego ex accidentibus. At non ex quantitatibus: non enim agunt quantitates: igitur ex qualitatibus. Primum ergo dicit, in quibus sunt: vniuersaliter scilicet in mistis.

In sequenti Capite dicit, in quibus mistis: vt propositum institutum aggregatur in plantis. *ἴση τὴν ἰσότητα*. Nò dixit *ἴση τὴν ἰσότητα* quia vult esse causam quasi efficientem ipsam mistionem. Motus enim dum fit, aliquo modo mouet. Hoc manifestè est in motu proiectorum, que non amplius tacta enã atque etiã mouentur: inest enim accidentalitas formæ impressio, velut calor in re calefacta. Sic cum miscentur elementa, videtur motus eorum omnium que sunt, esse causam. Fit autem (vt Lucretius appellat) cœtus, ad eã & coitio, & consensio, & constitutio: quam constitutur erasis, id est mixta subitio accidentium inter se: propter quam contingit color, odor, sapor, in vi atque in perno formæ. Nò enim producentur ex elementorum puris qualitibus tanquam ex portionibus: ita vt eorum quidam ad hunc illi vnum modum temperatis eadæ affectus ille sensibilis, quem colorem saporémve nominamus: sed primo naturæ opere sunt apparatus formæ ingressuræ: postmodum acceptis ab ipsa forma nouis legibus interpolantur, vt eius sint instrumenta. Idcirco dixit *ἴση*. Non quæuis mistio, sed certa. *ἴση τὴν ἰσότητα*. Coniungit hinc (sicut & supra) eum dicebat, *ἴση τὴν ἰσότητα*. Simul inueniuntur naturali coniuicta necessitudine.

ἴση τὴν ἰσότητα. Accipit pro confesso, simplex corpus nullum his affici. *ἴση τὴν ἰσότητα*, ad sensum scilicet, in aqua, terra, aere. *ἴση τὴν ἰσότητα*. Non leuiter prætereunda verba. Simplex non habet saporem, nisi miscetur. In quibus mistum est, simplex non est. Ne tum quidem igitur. Nò enim terra saporis subiectum est: ne eum in misto quidem est. Sed populariter locutus est: quia dicit *ἴση τὴν ἰσότητα*, nempe quæ à metallis accipit aqua saporem, videtur aqua pura vulgè: mista tamen est tenuissimis metallorum particulis, que distillatione separantur. Ideo dixit *ἴση τὴν ἰσότητα*: per se ex natura sua: saporem naturæ accessione alienæ. Ideo ex veterum sententia dixit, aquis euentis sapor

pores

pores, ex terrarum per quas trācunt qualitatibus. **A**pi ad elegantiam, *in viti & D. Kasi & Salsitria N.*
 Quia mare non valetur salum propter fundi sal-
 jugine: poterat ratio queri salutaris. Hæc & Præ-
 ceptore in meteoristatistæ declarata. *Salsitria.*
 Sanè verò pe cultivare induunt saporem, que com-
 putruerunt. *Ovis.* Hic qualitas est sine causæ no-
 mine. In nitrota est qualitas & causa. In mari ne-
 que qualitas neque causæ, sed solum subiectum. A-
 que aquæ sunt: ab alumine, que speciem vini præ-
 se ferunt huiusmodi prætura Lugdunensi. *in viti*
salis. Cum odore saporem communit supra: ob na-
 turam affinitatem: nunc explicat exemplis. O-
 dorem in quibusdam esse, qui saporem conuectur-
 tur. Ita vult saporem antecedere, sicut & supra.
 Cum enim saporem desinit, odore deinde per
 saporem desinitur. *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* Ideo dixit
in viti & D. Kasi & Salsitria N. At nobis haud parus rationum momen-
 tis disceptandum est: vter sit prior. Que contem-
 platur duas habet partes. Primum videndum in
 subiecto separatis vter vtro sit prior. Secundum,
 in eodem subiecto vter alterum antecedit: id que
 natura tantum, an etiam in tempore. Hæc tractatio
 penitus ab hoc loco aliena est: tamen pauillum
 perstringamus. Si ab elementis, tanquam à princi-
 piis causæ ratio inest: cum ignis sit quasi forma
 elementorum propter actionis efficaciam: & is sit
 odoris potè solus auctor: videbitur eius opus ante
 cetera exare opera. Hoc agnoscit fortalite poterit
 in subiectis separatis. At secus in eodem Sa-
 por enim minus laboratus est ergo magis in præ-
 cepto. Sanè fructus prius fusculeant tunc, quæ odorat.
 At hæc discutienda nos illud perpulit verbum
in viti & D. Kasi & Salsitria N. Vbi nota subtilitatem. *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* quia in
 eadè subiecto, Quippe *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* est *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* no au-
 tem *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* est *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* Nobis hæc
 facit iniuriā: velur hic vbi miscet exempla sim-
 plicis & compositi. Cum sit est *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* ad est in na-
 turæ primordium quia simplex. Terræ formam nõ
 potuit saporis affectus sequi, propter imperfectio-
 nem. At quam dixit *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* mistū hoc est qui-
 dem. Quomobrem igitur haud apposuit rationem?
 Ratio est, quia omnis sapor in misto: at non in om-
 ni misto sapor. Huius rationis ratio. Quia non
 in omni misto succus liquidus, qui gustus perfo-
 ritas partes subire queat. Neque tamen ibi tota ra-
 tio. Sunt enim sicula quedam, que sola superficie
 contactam efficiunt linguam. Id sit facultate par-
 tium tenuium que soluantur exhalatione. In lapi-
 de partes hæc autem nullæ aut ignavæ. Quæque
 quænam est ista *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* quæ vult accedere lapidibus? An
 si diluantur aqua lapides sicut *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* neque quæ.
 Non enim misto naturalis est, neque ex itaorum
 principis constituta. Propterea dixit *in viti & D. Kasi & Salsitria N.*
in viti & D. Kasi & Salsitria N. Quæque saporis genus conuenit. *in viti & D. Kasi & Salsitria N.*
 Declarat oculum cum terris in mitionem. Quæ-
 admodum in huro & pulvere cubiculorum que
 hic appellat *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* & in cinere. De huius salu-
 gine iam sermone est in meteoris & in problema-
 tis: cubiculorum autem non raro salum depre-
 hendimus. Multæ quecumque offerre causæ que in

problematis insæ sunt. Hæc hic amara dicit, non
 salta. Non est laborandum. Nota loquutionem. Si
 vult referre, vult mutare genus & numerum, more
 suo: ut dicit, hæc tamen etiam habent mitionem.
 Si non referret, sed mitionem neutro genere et
 sit comprehensio: vult referre lupus stabulis. Omi-
 no verò terras designant illa, *in viti & D. Kasi & Salsitria N.*
 Non enim vna est natura. *in viti & D. Kasi & Salsitria N.*
 Etiam non mista aliquas habet & saporum: vult argu-
 lam. Sed sic dicit *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* Nam profectò argilla
 quoque mistum quiddam est: que cum odori & ab
 ipso & à nostris agricolis de rubrica se scriptum
 est. Sic & terra pulvis. Ita naturam habet *in viti & D. Kasi & Salsitria N.*
 ipsum elementum, & terram: *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* vol manifestum
 vel oculum mitione. Huius verò gradus quod
 cognitionem hostiā multi. Oculum est nigrum
 in nitrota deprehenditur tamen ratione, magis
 experimento: aris: occiditur in mari causa: magis
 etiam in later in pulvere domus sic: longè ma-
 ximè in argilla. *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* Autoritate potius quæ
 ratione diluat obiectum. Non est abiurdum,
 inquit, saporem acquiri per accessione terræ. Ob-
 iectionis ratio vna. Terra simplex est. In simplici
 sapor non est. Igitur eius admistione sapor ac-
 cedit nullus. Adde & id. In terra non est humor: at
 humor est matrix saporis. Et tanquam non est,
 terræ admistione saporem concreat: sed oportet
 præterea admistum esse vel salis sit. In cubiculorum
 ferobe etiam puri, salis quædam est. *in viti & D. Kasi & Salsitria N.*
in viti & D. Kasi & Salsitria N. Ostendit item alia in quibus sit quasi
 à terra: metalla scilicet ac lapides. Hæc enim, inquit,
 etiam odores habent præter præteritum. Ideo dixit
in viti & D. Kasi & Salsitria N. Dixit *in viti & D. Kasi & Salsitria N.*
 ut cum metallicis veris etiam comprehenderet me-
 tallicæ. Quod autem dixit, non solum habent sa-
 pores sed etiam odores: videndum an cretat or-
 ratio. De eo non plus sit odoratum esse, quæ in sapore
 præditum. Hoc iam declaratum est: odorem esse
 omnem, cum dixit *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* alteram autem adu-
 sionem, ut in mari & cinere. *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* Secun-
 di super *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* *in viti & D. Kasi & Salsitria N.* Vult etiam
 simplicia sola aberratione saporum acquirere:
 quæ terra simplex aduritur potest: velut quæ mi-
 lectur mari. Potest etiam potest fieri. Cæterum
 non sicco (vult autem) pedes sunt hæc transienda: sed
 more nostro addenda: mortuæ lententis anima
 subalternis. Non enim terra pura facta iam sim-
 plex est, sed alio humido contaminata. De adu-
 sta verò quid dicendum? Idem sanè. Nam si calor
 inest adustionis, iam mista est huius cum singulis ab-
 iisse, erit ergo sicco: quæ fuerat autè. Quare i-
 dem elementum etiam se ipso magis tale, quomodo
 quæ sit natura existit. Hoc autem est abiurdum.
 Et sanè repugnat superioribus, vbi sola commi-
 stione dicebat, simplicibus accedere sapor. Hoc
 est peculiare vitium Peripateticis, vbi non semper
 statuunt quid in animo certi habent, sed simul
 cum discipulo veniunt conclusiones. Sic pend

per totos metaphysicæ libros.

Lego *ἀνὶ ζώων*, non autem *ζώων*.

Theodorus, *ἀνὶ τῶν ἀφ' ἑαυτῶν*, nihil simplicium numero. Barbara additō. *Ἐπιπέδω, putidæ.*

Fortasse scriptum reliquit, *putidæ. Ἐπιπέδω ἀνὶ ζώων*, comitetur. Non expræfat *τῶν ζώων*.

Θαλασσίου ἀνὶ δούλου. Tamen *θαλασσίου* non est vaporarium, sed primario viū cubiculum nuptiale: *θαλασσίου*. *Καθ' ἑαυτῶν*. Theodorus addidit, *dulcis*.

CAPVT IIII.

Quæsti scripta argumentatione. In quibus mistis naturalibus suis elementis, & succis, & liquoribus. De simplicibus inuestigantur.

H *ΠΕΙ* *ἀνὶ ζώων*. Deducit vniuersalem considerationem ad propriū institutum. Aut enim, cum lapores & odores in tribus mistorum generibus reperiantur, quorum generū vntum est plantarum genus: de his hinc agendum.

Nam dicitur quæ vniuersaliter circa omnes veritatur illos qui in omnibus sunt generibus, ad alium spectat arefictum: nepe ad eam Philosophiæ partem quæ post vniuersalem animæ tractationē contempletur obiecta potestatum eius. Hoc est quod dicebat *καθ' ἑαυτῶν*, communius. Est enim cōmune, quod multis participatur. Quomodo eōmune est *ἀνὶ ζώων*. Quomodo *ἀνὶ ζώων*. Nōne & hinc *ἀνὶ ζώων* *ἀνὶ ζώων* considerantur? sanē. Sed hoc est minus commune: illud autem *καθ' ἑαυτῶν*.

Ἐπιπέδω ἀνὶ ζώων. Quos supra *χρῶμα* appellabat. Hoc iam declaratum est. Nam *χρῶμα* est iuuetus: *χρῶμα*, qui est in succo iapor, quasi *χρῶμα*. Declarat etiam quæ sunt illa tria, animalia & plantæ. Hæc duo sunt.

Tertium in iis quæ arte comparantur, aut eueniunt fortuito. Quorum vtrunque partitur *ἐν τῷ βλάπῃ*, veluti cinni obōniorum. Aut vbi casu miscentur aliqui liquores. Hoc est primum membrum partitionis.

Alterum, *ἐν τῷ χεῖρῃ* eluti eum putre fiunt. Hoc sanē fit spontē. An verō arte quoque sanē. Quæ minus enim arte putrefactionem, idque multis de causis multisque modis. Puta in corporis humani abscissibus, in carnis exerefcentia: in iis quæ obriuius simo vt distillemus. Quod fit per putredinem fit acetum, etiam per orempleo acetum esto. Rancor autem an fit putrefactio, in libro de mistorum affectibus declaratum est. An verō proba fit hæc partitio? maximē: sed non ipsa explicatio partitionis. Principiū quid est *ἀνὶ ζώων*? Nam etiam ad plantarum fortuitam generationem sunt principiorum mistiones. Itaque membrum hoc tercio loco positum incidit in vnum ex duobus illis, nempe *ἐν τῷ βλάπῃ*. Præterea sicuti distinguitur arte à natura, ita quasi membrum diuerium separare debuit ab arte casum. Ne nunc dicamus, aha quoque inueniri subiecta inanimata. Quare sic accuratius. Odores differentiæ tot sunt quot sunt etiam species, quæ illis præditæ sunt. Enia duobus summis distant faugis, animato & inanimato. Animatum duplex,

A planta, animal. Cætera inanima, vt lapides, glebæ, aquæ. His ita dispositis, attribuis affectus generalis sic, constantia, variationem, Variatio per transmutationem, vt in melle dulcitas in amarum acerbi in dulcem fructibus matureccentibus. Per transmutationem gradus, vt dulcitas in dulcorum. Vtrique verō transmutatio duobus modis: aut in melius, vt acerbi in dulcitate in peius, eaque duplici ratione. Aut enim mutatur substantia mutata, vt in putrefactis: aut nō mutata, vt in melle discoloro. Habet autem hæc transmutatio motum, aut vni ad vnum, vt acerbi ad dulcem: aut plurium ad plures, veluti eum vapores componuntur. Horum causæ efficientes aut internæ, vt forma: aut externæ, duobus modis: nempe ars & casus. Ars mutat ad finem. Casus non est aliud quàm natura, sed extra ordinē: vt ex balnei frigiditatis Punicæ Myrtivæ proxima fit metetur. Natura est in frigiditate qua mutare potest, in Myrti que mutari. Casus autem eorumque causam & effectum vicinitate. Accuratas hæc partitiones non perfectuntur Peripatetici Græci: sed satis habuerunt tradere fundamenta iudicis acrioribus.

Ἐπιπέδω ἀνὶ ζώων. Dixit *πῆρ*: quia non omnes in omnibus. Propter hoc addidit *ἀνὶ ζώων*. Secundum suam cuiusque temperationē.

Μετρίως in arte mistis. Veluti eum quid addidit vel commūcēdo vel inoquendo. *Τὸ πῆρ ἢ τῷ βλάπῃ*. Quod iam bis fecit, vt de iis quæ natura constant, agat. Sic in causis generationis per imita librorum. Primum enim agnouit naturalis: deinde statuit ab arte. Sic postea in morbis.

C Nunc item in affectibus. Intelligit hinc naturalis *ἀνὶ ζώων*, id est omnino: veluti qui ordinaria naturæ lege tales sunt, puta in Vna. Nanque *καθ' ἑαυτῶν*, et si sunt naturalibus principiis constituta, quō admodum supra dicebamur: non tamen aut locus aut tempus concurrunt. Quocirca non semper tales eontingunt. Hoc etiam innuit verbis sequentibus, *ἐν τῷ βλάπῃ* & *ἐν τῷ χεῖρῃ*: nempe etiam artificialibus etiam fortuitis. Natura enim dux est in arte *βλάπῃ*.

Nam præterquam quōd suppediat & materiam & aptitudines, etiam ponit operum ideas exemplis. Vt quia sole perficitur in vna dulcedo vique ad maturitatem primum: deinde maturata, cū fit passa, dulcor equadit porrō: id sibi comparat ad opus ars, vt conficiat Sistrum. *Καθ' ἑαυτῶν*. Declarat illud *ἀνὶ ζώων*. Tū, inquit, in simplicibus *ἀνὶ ζώων*, voce vtrū ambiguit, non (vt supra) designans elementa, sed minus operosa mista. Itaque expressiua subdit *ἀνὶ ζώων* *ἀνὶ ζώων*: nequis existimaret eū de paucis simplicioribus intelligere: ad omnia distindit inanima. Ita supplet quod supra deest in diuisionis tertia parte. *Καθ' ἑαυτῶν*. Hęc pars vni est super iis quæ ad platas pertinent. Addidit autē *καθ' ἑαυτῶν*, quia plantæ quædā pro fructu sunt, quorū fructus nō nulli vni, vt Lactuca: quædā totæ, vt Foeniculum: quædā ex parte, vt Braica. Aliarū contra soli fructus, vt arborū & peporum. *Καθ' ἑαυτῶν*. Dux rationes quibus ostendit agendū hinc de plantarum, non de animalibus iaporibus. Propterea quōd pri-

res sunt, & natura & cognitio: sunt enim simpliciores. hæc prima ratio altera. *Quæ res est in suis*
causis: coheret priori tractationi. Hoc per
 nitia declaratum est, ut plenior firmiter scientia,
 que excipitur ex plantarum cognitione: per cepta
 substantia, causis, affectibus utriusque valetudinis
 tam aduertit quam iocunde, dare operam oportet,
 ut aliarum affectionum adherentis ratio habeatur:
 cuiusmodi est, quantitas, & qualitas, de qua-
 titate, in tractatu sepe supra, de qualitatibus quod
 superest, hic. Theodorus: *ἡ δὲ φύσις* queratur.
 Quocirca de naturalibus differendum imprimis
 malè, non enim illa est causa, quare primum sit
 agendum de naturalibus: sed quia natura est omni-
 bus principium. Nec id Græcè sonat, sed ἅ συν-
 iunctio sine illatione. sanè postea subditur causa,
 non antea dicta est. *Ἄλλοι*. In animalibus
 nouè potius, quam absurdè. *Περὶ τῶν ἄλλων*
 Prius animalium genere statum debet, obicura-
 ratio, & abiturus. prius de his statuendū quam de
 genere animalium. *Ἐπιπέρι*, studium & contem-
 plandi optime.

CAPVT X.

*P. Capiti argumentum. S oportet, qui in terra percipiunt, esse
 motum manifestum, sicut esse illi, qui in plerumque infans, sed per
 cipiunt, ac minus et quibus, manifestum modis esse infans. et in se
 perit quoque celeritate motus.*

Ἡ δὲ φύσις τῶν πλάντων. Hinc de mō in-
 stituta aperiatur, et tractatione. nam
 que hæc anteccedunt, sunt *ἡ φύσις*
καὶ ἡ φύσις. est autem contemplatio. hæc
 in cōmuni, loquentur. Capite species
 persequitur, incipit autem à notioribus qui in ter-
 ris sunt: vnde nos deducit in plantarum omnem cog-
 nitionem. enumerat autem aliquot ad exemplum. Om-
 nino concludit à mitionibus pendere: quarum
 modis, saporum quoque modis constituatur. *Ἐπι-
 πέρι* τῶν ἄλλων. Noluit metalla proferre: quorū odor
 obsecutus, sapor etiam magis. Nam qui nobis
 præsentibus, in stabat, se in aqua Pyreneis auri sa-
 poris deprehendisse, in aurum iam animū suum
 transformarat: cuius species in somno vigilanti per
 phantasma repræsentabatur in oculis intellexit *ἡ φύ-
 σις*, illi quores illos, quos appellat Seneca succos, me-
 tallina vocat barbari nōstris, nonnulli etiam iemi-
 metalla. *Ὁ δὲ πῶς*. Ratio quare ab his inco-
 perit, quia manifestissimi, ad illos ergo reducendi
 plantarum succi, quoad cognitionem, haud tamen
 temere assentendum. Nam qui sint cognitisimè
 cum ex ius terre viueribus erutus oportet, mul-
 ta opera, multis etiam periculis, si de eis serendum sit
 iudicium. Plantæ autē ipsæ in oculis, in manibus, in
 ore vñ quotidiano. Præterea cum sapor à natura
 sit institutus ad cibi commendationem, vt ad vitam
 sustinendam alliceretur animalia: metallorum
 nihil ad alimenti capita deducatur: non videtur sa-
 por esse que firus à natura pro metallis, vocat autē
ἡ φύσις τῶν ἄλλων, causis metallis plantisq; com-
 munes. Saporis effectrices omnino formales autē
 cæ partes finalem verò modo nullo, efficientes ex-

A dīpenitus: quæ mitiones. Formales, partim cō-
 gnita, partim diuersæ atque calores quod cō-
 lectis, qui te omnibus entibus infans, est forma-
 rum instrumentum. dissimilis alioque: propterea
 quòd sub diuersis agit formis, tanquam apparitor
 Imperator. Descit autē verbum, quod cum re-
 gō calu cōmitti potest, cum quarto non potest. Præ-
 terea querit cur in iocis illis acutum potius agno-
 uerit saporem: siue enim alii in plerisque multo: in
 nitro amarus, in sale ius, in alumine acidus, in an-
 timonio dulcis, in extraleo auferus. *Ἐπιπέρι*
 Quis iocū cōnectitur in terra fibris ac sinibus,
Ἐπιπέρι τῶν ἄλλων, in ius, & à ius principis, mate-
 rialiter, fur maliter, esse dicit. & *Ἐπιπέρι* τῶν ἄλλων, cōnere
 sicut in soliditate. his ergo similes, diuisimales autem
 multitudine, & in multitudine gradibus. Ideo dī-
 xit, *Ὁ δὲ πῶς* τῶν ἄλλων, ἡ δὲ φύσις, dissimilitudine:
 quia pauciores, & in paucioribus, sanè multa insi-
 pida ex metallis: neque austerum admodum expli-
 cetur. In plantis autē præter primarios habes etiam
 alios, vt vniuersi, citra: addunt enim quoddam dul-
 cedini, astringenti, aciditati. Similitudinis autē gra-
 du quia non ita exquisiti. *Ἐπιπέρι* τῶν ἄλλων, impuriore,
 ac minus expressi. Minus enim elaborati sunt in
 partibus crassioribus, atque (vt ita dicam) magis
 brutis. Propterea dicebat, *ἡ φύσις* τῶν ἄλλων, non
 ad eò excocti à calore naturali. *ἡ φύσις* τῶν ἄλλων, species,
 quia est effectrices rerum differunt specie, quan-
 tenus tales sunt, specie differunt. Quia sol est aliud
 a bigne: eius cæcatio differt ab ignis cæcacione:
 nec ita & eius calor à bigus calore. Quamobrē
 ouum ignis calor & durescit, ventriculi calor iol-
 uatur in iuccum. Harum autem differentiarum at-
 que proportionum cognitionem latent nos, hæc
 de causa etiam subiungit: *ἡ φύσις* τῶν ἄλλων, vt forma di-
 uerſa diuersas effecerit effectrices non iocum specie,
 sed etiam modo. *ἡ φύσις* τῶν ἄλλων. Explicat et-
 tiamnum clarius multitudinis differentiæ: vero nu-
 mero ne comprehendi quidem posse. *ἡ φύσις*
τῶν ἄλλων. Quis fructus sunt quasi plantarum
 partes: & sunt furure plantæ: iccirco potius ad ex-
 emplum. Duo dixit *ἡ φύσις*, quod respōdet illi, *ἡ φύ-
 σις*, &, à *ἡ φύσις*, vt intelligatur vera diuersitas, non
 ex subiectis solidis, sed etiam ex propriis essentibus.
 Tum vt excludat illos ab harum comparatione,
 subdit *ἡ φύσις* τῶν ἄλλων, qui non apparent, neque
 percipiuntur in terrenis illis, explicat deinde qui
 sint illi. *ἡ φύσις* τῶν ἄλλων. Astringentem amouet
 à terrenis. talem tamē videt in glebis, Armenica,
 sumia, lemmia, rubrica vulgaris in nostre hæc Pyro-
 nea, negat etiam acere. Nō sunt acres, vt piper, vt a præ-
 dixit: *ἡ φύσις* τῶν ἄλλων, vrant tamen fauces aliquos, vt
 sulfur, quod autem addit, *ἡ φύσις* τῶν ἄλλων: intel-
 ligit mistos alios, non autem è simplicibus. Nam
 cæteros simplices omnes reperias in terrenis.

ἡ φύσις τῶν ἄλλων. Ponit obiectionem quam al-
 licet, obiectio. In ius quoque terrenis illos esse,
 verū minus explicatos, ac quasi in ipsiſ principis
 inuolutos. Nā qui terrenis in iuccis sunt, si sunt al-
 lorū principia, qui sunt in plātis, quos illic à terris
 hauriunt, aut occultis aut manifestis: & fortasse
 F. i.

tutius, arque commodius dicendum: tam plantis, A quam terrenis succos quibudam principis com mibus in natura principia, sed ex aliis cōposita, quæ primordia sunt in generali rerum idea, & additis dif ferentis diducantur in species. Propterea intelligit eos esse genere eodem. dunt obiectiōne sic.

Ὅτι δ' ἀπείροισιν ἐστι. Essent igitur infiniti, quasi vellet dicere: ne in terrenis quidem futurum ut sint simplicia principia, sed ex aliis cōposita, & aliunde. Infiniti ergo viderentur, nisi hunc ad modum interpreteter, non procedat refutatio. Quid tum postea? etiā si in plantis non sunt ex illorum terrenorum missione, nihil scies infiniti sapores fuerint: quo tāmē modo infinitum dicimus impræ scriptum. Nequam enim infinitum in natura, sed ignorum nobis numerum modicum.

Ἄπειρος γάρ. Minor propositio, qua futurā probat ipsos infinitatē. hæc enim est conclusio, quam velut absurdam obicit obiectiōni. maior erat supra sa porem esse à missioneibus. *καὶ τὸ Ἄ.* Alia differen tia à gradibus, secundum magis & minus, vt lo quuntur.

Ὅ τ' ἰσχυρὸν ἔ. Non solum ex diffe rentia sunt inter sapores terrestres, & plantarios: verumetiam inter congeneres ipsas species. vt tur bi, quam eydonii succus magis astringit: pinguior in adipē, quam in lactē amara magis aloe, quam Abiyntium. Glycerit huzæ dulcior, quam sicu. Quasmodem rectē veteres dixerūt: infinitos esse sapores: quia sunt infinitæ missiones. hoc est, quod acbat: *ἴδιον ἐστὶ πλάσσει.* interpretatur corū animarū non specie, sed gradu infinitos esse.

Ὅ τ' οὐ γάρ. Supra distinguebatur naturales à non naturalibus: hic simul confundit naturalis cōgnitiōne eum us, qui sunt à putrefactiōne. *Ὁ μὲν ἄλλ' ἄ.* Intercedit huic decreto Melius, inquit, si finiti intelligantur.

Ἐ τ' οὐ τὸ Ἄ ἴδιον ἔ. Rectē respondet ad illam disceptationē: sunt ex missionibus missiones in finitis: ergo & iis affectior, inquit, id finitos aio pri marios: tum ex iis aliis ensati, atque cōfici. Pro inde dixit: *ἴδιον τὸ ἴδιον* scilicet finitis. & ἴδιον quia disti ngit quod sequitur à priori. Facit enim infinitos ex finitis, propter momentorum variationem: quæ momenta consistunt in omnibus intelligibilibus portioneibus qualitatū, potestatum, efficientiarum causarū, in terra, aqua, aere, igne, calō: quæ quidem sunt numerabilia: sed sicut arena maris. & dixit *ἴδιον*, iam: quia principia consistunt, & quasi stant. in isto est motus ab illis, tanquam à termi nis ad finem. *ἴδιον γάρ.* Hæcenus audacter, & apte obsequitavit: nunc ad *ἴδιον* peruenit. Est enim in re difficultas: & in codicē fortasse maxi mabiles. Primum illud angit. ex terra, inquit, sal sus efficitur, tanquam ex principio. Hoc vt diceba mus, non videtur verum: non enim terra, nisi adu sta, salta est. Deinde si terra est primum saluginis subiectum: erunt item aliorum saporum subiecta elementa alia ergo non erunt nisi quatuor. Quod si non est necessē aliorum alia esse subiecta prima: igitur non erit nisi vnus sapor primus, nēpe salus ille. nō erunt ergo congeneres sapores, sed longin que essentia disparati. Arbitramur tamen, dulce

aporem fuisse primo loco à natura ex cogitatum: si quidem gustus animalis affectus est propter ci hūcibus propter vitam: gustus obiectum, saporū saporum principis, dulcis. Alia quam plurima, & quam optima argumēta sunt iis à nobis loco de clarata. *Ὅ τ' ἴδιον γάρ.* Vides duo ista simul, & incipit, negat, vello in putamine saluginem. Quid si argumentere? omne salum à terra: nullum putamē salum. Sequitur nec cessari, nullum à terra puta men esse. Ait præterea nullum esse fructum salum, at fructus eam sunt maximē terrestres, non sunt sal siles acerbis aut acidis, aut austri. Ad hæc, eicer sal sum est, fructus est. omnino videt: quasi fructus nul lus sit ter restri: quasi putamen vltim aliud sit pe nē quam terra.

Lego γὰρ ἴδιον δὲ τὸ ἴδιον ἔ. Et *ἴδιον τὸ ἴδιον* non autem, vt *ἴδιον*.

Theodorici: *ἴδιον γάρ*: in gremio terræ agno scis fimbrias. *Κεῖνος*, Confusione, multis locis ostendimus, malē interpretatum. *ἴδιον γάρ*, naturæ interpretet: valde bene. qui naturalium rerum inierunt rationem *Ἐ τ' οὐ τὸ Ἄ ἴδιον ἔ.* Hæc quæ dicitur, constituit, cognitis, designatis.

Ἐ τ' οὐ γάρ. Conditio terræ illi habet. nō habet saporem conditionē: sed terra saporis habet cō ditionem.

CAPVT VI.

Pl. Capiti argumētum. 1. spiritum salinum, salinum, ponitur in separatum: si non separaret solus à amaro. an eorum quidam sint: ut quoniam principia: alii tanquam præmixti. dulcis saporis autem omnes huiusmodi cibus ratione committit. et ceteris de ceteris multa à separatis.

Ἐ τ' ἴδιον γάρ. Antequam dispo tet de saporis causis in genere plan tarum, positus (vt videmus) saporis causis generalibus, digerit nūc species atq; enumerat, in prima parte, in secūda quærit: sintne saporis quidā quasi princi pia, vt dulcis alii: vtne sicut priuationē dubitatiō nis ratio: quod dulcibus alimur, aliis non item. Tum iucundo admodum excursu disputat: non esse capiendum à trimetro cōgnitiōne habitus, & priuationis in saporibus. Quæ oratio, quia est ad hinc vique candidissima, particulatim dispicietur. hæc enim summa est. *ἴδιον γάρ.* Nequis arbitretur Platonica tantum signenta illa pensilia, tan quam oscilla, designari: meminerit, & ab hoc Philo sopho, & à Præceptore vocem hanc læpenumē ro positam pro eo quod est, *ἴδιον γάρ*: quemadmodum ab eodem *ἴδιον*, ad significandas formas illas Platonicas separatas. Non enim aduersus nomen disputat Philo sophus, sed impugnat Hippocreatu rum. *Ἐ τ' ἴδιον γάρ.* Modē sicut, vt semper. sic & diuinus Præceptor. *καὶ τὸ ἴδιον γάρ.* Hoc proficetur ex Præceptore, nobis diligentiam laudan tibus, ingenuū deicitatem admirantibus, detestan tibus iocunitatem. Inscitatur Archigenē Galenus, quod nouis nominibus doloris species appellauit ridebitur fortale, qui austerum vocabat odorē. & tamen sunt odores astringentes quidam, sed quoniam non est hie disputatio locus: assensumur

in præ-

de speciebus intelligit, vt in fœco & lacte.

Et in vitiis. Probat esse principia, quia sunt principia generationis & alimenti. Probatio non est talia, sed mala oratione explicata. *γινώσκεις, sequitur præceptorem, & accipit pro generatione partu quæ sit in nutrimento.* Non tamen sunt principia transformationis cibi in corpus animalis, sed illicitæ appetendum cibum: valde tanò longinqua motione. Primariæ verò qualitates, calor & humor sunt eo modo principia ad cuiusmodi generationes, quomodo esse potest instrumentum quo fit apparatus ad formæ receptionem.

Hæc inquit quæstiones. Altera quæstionis pars. Appellat quæstio in qua principia sunt omnia naturalia, æ natura ipsa hinc & hinc administrabilis à restrictæ natura, quæ sapientia Dei est. Prituaciones autem etiam sunt in natura, & propter naturam: non tamen sunt naturæ partes, sed respectus potius quasi quidam. *E' autem ipsa. Ratio pro dulci, aduersus alios. Videri naturam esse in solis dulcibus & pinguibus: quia sunt æstus. vbi que diuinitus Præceptor, plurimis locis in libris de partibus: naturam per se aduersus naturam in se habet. naturam semper esse in se. aduersus naturam in se habet. & profectò nisi naturæ institutum semper tenderet ad opimum: penderet semper opus. nisi vltimum nanciretetur finem: nihil esset, sed omnia fierent. Quodd autem præstantissimi sunt sapores: ut duo declarat: quia per alios nihil videtur ali generatiue. Ita videtur demonstrationis pro oppositiones, probationes, conclusionem.* *Et si autem in natura. Superioribus aduersa ratio: quæ fundatur super eo, quodd aut semper, aut omnia, aut maiori ex parte, aut maiorem partem natura facit. Itaque aut: quodd si rerum frequentia magis interest nature, quam paucitas: citius dicemus alios esse naturales, & magis quidem, aut non minus saltem, quam illi duor propterea quodd hi plures dulces autem, & pinguis, pauci. Non enim videtur natura pauca consuetudinis multos aduersariis opposuisse. Hæc oppugnatio multas habet difficultates. Nanque in omni natura vnum est summum & testum: cætera, quæ ab eo declinant, analogia dicuntur à Philosophorum principie: quæ desiciunt, habentur loco priuationum. hoc subtilius est in prima Philolophia declaratum. Exempla apertissima: virtus, scientia, sanitas. Hæc omnia in medio, vnum, artes non sunt virtutes, sed ab eis vt declinant: ita ad eas proportionem reducuntur. Nam fabrica censetur arte facta prudentie: cauet enim incommodis tempestatum, vitia verò desiciunt. Itaque sunt priuationes, & contraria. sic de scientia, & sanitate longa excurratur atque importuna satagentia. Cæterum illud imprimis ad rem facit, quod in medicina disputatum, est an vni sanitati plures sint ægritudines contrariæ. vna enim videtur oculi sanitas, morbi multi. Hanc quæstionem contra Aueroerem, & recentiores compilatores exactis suo loco expeditissimus. Totidem nanque sunt in oculo principia sanitati & constituta, & con-*

Astituta, quot sunt deprauationes. Vitium enim eorum, est oculi vnum, quia oculi cornica est. Ex liberalitati aduersariur auaritia, quia retinet quod illa dat: contraria est prodigalitas, quia dat quod illa retinet. Duo sunt ergo principia in liberalitate medium illud constituenta, & à tertia ratione constituta. Dicemus ergo non esse duces dum à multitudine argumentum. quare cum ipso ad reliqua transeamus. *Σχολη. Nunc ex similitudine quæstionum: faciet pro omnibus partibus, eoque tanquam habitus agnoscat. Inquit: similis quæstio est, quæ quæritur: inter animalia an homo sit tanquam principium, iteliqua velut priuationes. Sic stultus chymistis aduersari sumus, quo autem semper à natura intendi blabiorabanc, eum amantissimam temeritate vocantem illum metallorum finem.* *Περί τῆς ἀδύνατος αὐτῆς significat reipsum, & proportionem.* *Καὶ δὲ ἄλλοι, & æquit similitudinem. Nemo negat: in cæteris tunc animalibus suam esse naturam esse peculiarem. Quo nanque modo forma fit alterius formæ priuatio? licet ad dantes illa mte aduersus articulus est nota ὁμοιογενεῖς esse. Ita tunc denotat ipsam, & illorem hie, & propria, non autem dependens à forma hominis. Tum aufget, eum aut.* *Καὶ τῆς φύσεως. Et quod plus est, etiam inferiores nature iug ubi sunt, vt in plantis.*

B *Καὶ δὲ ἄλλοι. Demonstratio valdissima, cuius hic sunt propositiones. priuatio est defectus: in animalibus non est defectus. probatio: ἡ φύσις ἀδύνατος γενεῖται, & educatur. At hoc est vni γενεῖται, & genita conseruare. Est enim natura principium, motus & quietis: generatio est mutatio. Deinde est quæsc facta generatione: quæsc continuo, nutritio. Τὰ ἄλλα. Argumentum excludens fortunam: quoniam est ordo, & stans lex, id verò natura est, sed additi ἡ ἰσχυρότης, quæntiam sunt homine valentiora igitur minus in priuatione. hic inuitia vbi est captio, Non enim nature finis est robur: sed dei communicatio in fructu, quæ beatitudo appellatur. Alioqui fauere argumentum magis adhuc lapidibus.*

C *Εἰ τῆς φύσεως. Aliud argumentum. si amaritudo esset defectus: in magno defectu magna esset amaritudo, & non est. probat: est autem minoris probatio propositionis in Abynthis exemplo. Argumentum vis est in comparatione eiusdem cum seipso. Minus enim amarus est eius fructus per initia, magis autem vbi perfectus est. Igitur amaritudo eomes perfectio. *Καὶ δὲ ἄλλοι. Sunt ergo simul πικρὸς φρούτος, & simul ἰσχυρὸς, quo magis est odium ac perfectum semen, eo minus amarus.**

D *Καὶ τῆς φύσεως. Vt Abrotani, Matricariz. ὅτι ἄλλοι. Explicat efficaciam argumenti, videri potius dulcedinem in hie defectum esse. Nam si nondum perfectæ semina, & minus amara planta: videtur ad amarorem tendere natura: quia perfectus fructibus, ita tunc demum amarior est, est autem in genere hoc ratio: coquendo à sole exiccantur magis*

sint privationes. Exempla petes ex theriacis, & alexipharmacis, quorum sapor & odor non solum insuavis, sed etiam abominabilis, vt Aristolochia, Gentiana, Galbahun, Castoreum.

Τὸν ἄλλο ἴσως. Aliud argumentum fieri nequit: vt quod errores corrigunt natura, sit præter naturam. At intindus corrigunt cibos minus appetos: vt sal, Accetum, Omphax, Citria, Origanum.

Κτεροῦ ὄν. Sumit hoc pro concessio. fortasse verum non est: Sinape nihil alere: sed detur, vel pro vero, vel pro exemplo. Argumentum est à maiori. si quod nullum affert momentu ad alimoniam, tamè est naturale: est autè natura le, quia comendatione facit cibum: quanto magis id quod per se ius est? *Ὁ δὲ ἴσως*. Probatio, quod sit *κτεροῦ ὄν* si enim succi si fumantur soli: hoc est, *κτεροῦ ὄν*: nequeunt à nobis confici: hoc est, *κτεροῦ ὄν*. exemplum de sale ponit: non enim solo sale nutriti possent homo. sicaretur porius.

Ἐπιζῶον. Quibusdam animalibus sal inutile. vidimus auisculas mori escitara salta carne: etiam maiusculas, vt picas: psittacos nequaquam. Dixit ἴσως: quia non solum tolerat, sed etiam delectatur: neque solum voluptas percipitur, sed etiam securatio conferuatio: vt in Æthiopia. Etiam si non videntur tale, tabescunt. itaque prodest etiam pecudibus piices verò penitus alonur: fatui negant. Et iam de quibusdam plantis declaratum est.

Τὸν ἄλλο ἴσως. Allocuamus his alius saporis: *Ἐπιζῶον ἴσως*. *Ἐπιζῶον ἴσως*. Constat dicar aliquis: ars hæc est: de natura loquerre, potuit respondere: ars non esse, nisi missionem: horum misterion naturas consistere natura: sed maluit occurrere historia. Tam, inquit, est naturalis apparatus horum embammatum, & condimentorum: vt aues ipse sibi ipontè querant naturæ duetu. Sanè columbi tum querunt, tum persequuntur salem, & saxorum scobem putridorum, atque à sole adustorum vorant. duas posuit voces vilitates valde, ac signatas: *ἄλλο ἴσως*, comoda, vilia, conuenientia: ad verbum, quæ conferunt: præsertim ad vilitum. Altera vox: *ἴσως ἴσως*, plus est quam *ἴσως ἴσως*, apparatus *ἴσως ἴσως* tantum designat: at *ἴσως ἴσως* est adiumentum ad emendationem necessarium. Quasi vellet: salem non solum delectare gustum, sed etiam (quod sane facit) in ventriculo prohibere corruptionem. Hoc igitur auxilium appellauit.

Ἐπιζῶον ἴσως. Etiam musceta Rutam, de serpentibus infra, dixit *ἴσως* deest verbum, quo Præceptor vitur in historiis, *ἴσως ἴσως*, ex obseruatione, aut casu. *Καὶ γὰρ ἴσως*. Colligit conclusionem, quam etiam nobis sultit: rationibus non esse *ἴσως ἴσως* scilicet *ἴσως ἴσως*, quia principia pertinet ad saporum constitutionem, *ἴσως ἴσως*, id est sine differentis essentialibus, sed per gradus tantum habent, & privationis in eodem genere. Quia quod nobis vilit est ad alendum, aliis non item. *ἴσως ἴσως*: quoniam species partes sunt.

Ἄλλο τὸ ἴσως ἴσως. Argumenti superioris explicatio: cuius fundamentum est: quod est ha-

bitus, non est privatio. Atque nobis cibum non est. at cibum aliis est. aliud porro fundamentum. Privatio non est in practico relationis ita, vt dicere possimus, quod est huic habitus, esse huic posse privationem: sed omnium sequitur essentialiam practico: quæ essentialia cuius abest, aliud abesse dicitur privatio: cuius esse est, non esse neque aliud est, nisi in intellectu itaque a absentia toxicæ homine, cuius non est cibum, non potest esse substantia cuiusquam animalis. & ipsum toxicum si nihil est ad hominis cibum, si potest esse aliquid alicui ad cibum: exempli gratia vipere: non erit defectus nisi homini, at nobis simpliciter, & in natura sua.

Τὸ δὲ ἴσως. Conducit propositionem: vt vniuersaliter sibi ipse veritas conueniat. *ἴσως ἴσως* *ἴσως ἴσως* Insuper supra ueris fundamentis duabus enunciationibus. hæc verò sunt. Sapores existunt in temperamento. Ex quibus constat, nis ahmur. hie τὸ ἴσως ἴσως significat species, non autem individua, quæ dixit, *ἴσως ἴσως*, at natura *ἴσως*. *Ὁμοίως ἴσως*. Amplificat veritatis cognitionem. Non solum alimntu, suæ quoque speciei destinatum à natura, verumetiam tum animi affectus, tum coram curationis. Vtrunque posuit contrarium, *ἴσως ἴσως*: vt responderent, & conuenientia, & contrarius ipsorum saporum. Propterea quod *ἴσως ἴσως*, sit naturalis, *ἴσως ἴσως*, non sit. Quamobrem addidit etiam *ἴσως ἴσως*: ait enim *ἴσως ἴσως*: aduersus molestias adiumenta. Item duo *ἴσως ἴσως* *ἴσως ἴσως*, quia *ἴσως ἴσως* patientis tantum est, *ἴσως ἴσως* etiam agentis. *Ὁ δὲ ἴσως ἴσως*. Suauissima loquutio. aliud dixisset *ἴσως ἴσως* *ἴσως ἴσως* *ἴσως ἴσως* *ἴσως ἴσως*.

Ὁ δὲ ἴσως ἴσως. Quia nunc nobis res est cum taponibus: quos vt speciebus ostenderet à natura dispensatos, demonstrat & affectus, & affectuum moderaciones esse attributas animalibus. Vtrunque nunc explicat, idque duobus modis. Quippe tum ipis naturalibus affectibus occurrere, tum fortuitis. Naturales intelligit, pota morbos. iam vulgatum est de Aro, cuius eius purgetur vritus: Hieracio, & accipit: nepera, & sele: Elaphobosco, & cetero: Foeniculo, & serpente. Fortuitum verò: veluti cum musceta rutam vorat eum Vipera pugnatura. ided dixit *ἴσως ἴσως* *ἴσως ἴσως*, sed etiam *ἴσως ἴσως*, in super aliud quippiam vorantia. Etiam τὸ *ἴσως ἴσως*: omnino eadem significare, videmus in exemplo quod ponit de anguibus. eos, siquid ederint noxium, rutam querere & vorare, si alium vorant vbi naturæ miraculum non est prætereundum Musceta à serpentibus liberare re ruta: serpentes eadem ruta tollere alia noxam. Rutam esse homini præsidium aduersus venenam non minus alium, & fialia ratione, & quæ alio proxima, *ἴσως ἴσως*.

Lego ἴσως ἴσως: non autem, *ἴσως*. Et *ἴσως ἴσως* *ἴσως ἴσως* non autem *ἴσως ἴσως*. Et *ἴσως ἴσως*: non autem *ἴσως ἴσως*. & fortasse verbum, *ἴσως ἴσως*, ad scribendum. *ἴσως ἴσως*.

Theodorus: *ἴσως ἴσως*, aliter intellexit,

lexit, ac nos. Lectori studioso ius erit consilere ve-
ritati. non enim candidiorum interest ingenio-
rum cum auronibus pugnare, sed cum tententis
conferre sententias ad communem utilitatem,
que in sola veritate sita est. dura Latinitas illa. la-
etis sapor redigendus ad dulcem, minus appareat.

Πρώτη διαφορά Incoctiois defectus. imò
coctiois. Nam incoctio aut denotat vel locum,
vel loci proportionem, vt incoquere ficus defru-
to: ita significat prauitatem. *Σελεύμα*, ear-
duum. ut Latini Iulionieum tantum hoc nomine
agnoscebant. Cinarum. *Τὸν ἄρ' τῶν αἰσθημάτων*
ἐδῶν, ἢ ἀλάτων. quamquam gustu Iuauia, aut certe
facilia. *αἰσθημάτων* gustum interpretatus est. pro
cibo semper Hippocrates. & *ἀλάτων*, facilem, mi-
nus bene. Quamquam cibo idoneo propter iua-
uitatem, nec inuicunda. *Θαυμάσιον* est. V.
penosiores, pessimè medicatos. *Ὁ δὲ ἄριστος*
αἰσθημάτων, nisi temperatus, erupere non
possimus. si quis Latiniorem hæc perecipiat, v. cit
diligentiam nostram. *Κεῖστος*: conditioes.
αἰσθημάτων, temperatura: que non est conditio, sed
habet conditiones, regionem, gradum.

Αἰσθημάτων, anxietates. *ἢ ἄνευ* significat angorem:
ἀνευ, offensionem, molestiam, tristitiam.

CAPVT VII.

VII. Capitis argumentum. Odores quosdam quibusdam ani-
malibus conuenire, alios esse nocuos, alios esse salutares, ac tunc esse
varios. odorem diuersitatem non existeri in partu, magis in
corpore, sed in quantitate.

HÆC si est, quæ sit de his quæ sunt. Cap-
ta occasione similitudinis inter o-
dores, & sapores, quod aliis aliis vel
profinit, vel obfinit, & deducit narra-
tionem per diuersos gradus tam o-
dorum, quam olfactus secundum species. Tactus
orationum per singulas portiuiculas clarus pate-
bit. Hæc secum caput eodem odium, quam Theo-
dorus mox: hinc enim est antiquum diuicitationis,
que ad odores pertinet. Quomammodum tapo-
res erant salubres quibusdam, aliis perniciosi: ita
odores quoque. *Εὐμαρτίας ἢ οὐ καὶ οὐκ ἔστιν* Figu-
ra asseuerationis familiaris etiam Peripateticæ
breuitati: vt sæpe monuimus. *Καὶ οὐκ ἔστιν*.

Duo sunt alienarum rerum modi: vnus, quando
non profinit. Itaque non dicimus carere nos iis,
vt Aristolochia ad cibum. idco dixit *μὴ ἢ ἄιδιος*:
que est appetitus causa. *μὴ ἢ ἄιδιος*: que est *ἀί-
διος* & propensio, & *ἰσχυρὰ* est quæ appetitum. Alius
modus est contrariorū, bifariam: vel eum aliquo
modo nocent, vel etiam eum interimunt. hoc est,
ἀναισθησία. & addit, *ἢ οὐκ ἔστιν* extrema cō-
trarietas: *ἀναισθησία*: nocentissima. vulturum po-
nit exemplum, quibus officiant vnguenta: & ferax
beorū, quibus Rosæ, sic suprà allium serpentibus.
Amaris tam infestatur vulpes, vt eiuſmodi Amyg-
dalis interire eas, memorie proditū sit. Certe Aloe
deuorata vnam mori vidimus. Vpupa facit in

Astercor e nidum, scarabæus etiam intra steruus.
At iabus & canibus etiam pro cibo est. & de
Cypru bouis merenda, verus Ennu. *Ὀσμὴ*
μὴ ἢ ἄιδιος. Post eam collationem excurret per totū
genus animalium, à quo penè vnuerso colorum
excludit voluptatem. Ab eis appeti odorata, no-
gare non possit: flores enim sentiant ex longui-
quis apes locis, & museillationes vinum: ac neu-
quam mouentur ob odorem, sed ob pabulum.
Proinde ait, *ἀναισθησία*. & de contrarietate
moderatus est vnuerſalis, cum distulset *ἀναισθη-
σία*. *ἢ ἄιδιος*. *Εὐμαρτίας ἀλάτων*. Nequis puta-
ret: hæc sola tria genera bonis ab odoribus ex-
cludi. Nam feridos aliqua sanè non solum patien-
tur, sed etiam persequeuntur: vt *ἴος* lurum.

BAΛ' ἄιδιος. Odonata affectant apes, non odo-
res: itaque odores per accidens, quia sunt in pa-
bulis: sicut albedo in lacte non appetitur, sed dul-
cedo. *ἢ οὐκ ἔστιν*, sicut et *ὀσμὴ*, ad accidēs
non alit. Est siquidem alimentum corpus anima-
lis potestate *αἰσθημάτων*. Nota finis: ac quiete me-
nim positi. Mouebantur, vt poterantur, *ἢ οὐκ ἔστιν*,
vt materia: appetunt sanè, vt viuunt. *ἢ ἄιδιος*.
Εὐμαρτίας: siquis tam vnuerſalis fuisse negat
negationem: atque ait: quod siquis aliquod esse putet
animal odoris appetens: testis id nos pro comperto
non habemus. Viseri tamen ita esse: modò
verum sit quod circumfertur de Panthera. Eam
esse ceteris animalibus odoris iucundi, quo mi-
serè ille cta voraret illa. multæ sunt in Gallia viæ:
nulla bene odor. Quod siquis, vt hic quoque fen-
tute videtur, nobis obuiat: non pereperit ab homi-
ne pantheræ odorem illum: quia sensus is homi-
ni sit obtusissimus omnium animalium: his errat.
Primum quia Feli est longè obtusior. præter
eum murinum odorem, vel propter nares posi-
tum vix alio excitatur. Deinde quia pantheræ no-
tus odor nobis est. Quod verò eo defectetur
bruta, ratio est, vt in cæteris, non autem in
occulta natura: *Εὐμαρτίας μὴ ἢ ἄιδιος*. An par-
dalis Græca sit semper nostra Panthera, suo loco
docuimus. Nota loquutionem. postquam nomen
posuit, pronomen adiunxit in fine, *ἢ οὐκ ἔστιν*. in e-
odem casu, non est flagitium: ac optimo cuique
Græcorum *εὐμαρτίας* peculiaris ad elegantiam, &
Atticis, notatus est pluribus è locis à nobis, in:

D familiaribus excitationibus. Euripides in Cy-
clope *ἢ οὐκ ἔστιν* *ἢ οὐκ ἔστιν*.
Ὀσμὴ ἢ οὐκ ἔστιν, anis facta, viribus defec-
ta, & quo plerumque potest, saltu, sit illex odore.
Προσπερῆσαι, adducens: id est præ se ferens,
αἰσθημάτων. *ἢ οὐκ ἔστιν* sit Hippocrati, in commentariis
de iactantibus. *ἢ οὐκ ἔστιν*. Negat Philosophus
sibi bene *αἰσθημάτων* profectū ne mihi quidem, præ-
ter sic non quidam, vt & Feles. Simul ostendit,
quod & in saponibus, aliis alia olere bene, matèret
& quod plus est, etiam nihil. *ἢ οὐκ ἔστιν*.
Iam diximus longè deterior olfactu Feles vti.
Cæterum acuties id obseruandum. quosdam o-
dores quibusdam animalibus esse nociores: vcluti
de mure ac fele dicebamus. Nam murem vel pro-

cul olfacit illico: frustum bubulæ, aut vervecinæ
vel propæ positum non sentit, ut quondam expe-
timur. Longè alter eanisi haurit enim statim, ac
repentè mouetur ad vltigandum. De aliorum
verò animalium odoratis nihil certi vel negando,
vel affirmando statui potest. Quis enim de equo
iudicet? An bene procul extera percipiat, atque
odorem equæ? *Quæstio 1.* Omnia ob-
iectione, quæ fieri possent aduersus opinionem de
Pantheræ odore, quod res fiat, querendum est.
Res fiat autem id in animalibus sentium hunc vege-
tatum, atque intencum, hoc receptum est. Quare
igitur non sentiat odores bonos? videntur autem
non sentire, si non appetunt. Respondet, sentire
quidam, sed non appetere: non appetere, quia
non oblectentur. Id quod tanè visuent etiam ho-
minibus quibusdam: est enim motus admodum
dupliciter, & ipsi ei displicet, si tenui etlet
præditus: quippe iusticiis nobilis. Neque verum
est, quod dicitur, quidam is esse insulsum, qui-
bus esset calidum cerebrum, ac sicrum. Nobis
enim cerebrum igneum est: cor etiam plusquam
igneum: miris hæc tamen motus odore delicia-
tur. *Quæstio 2.* *Quæstio 3.* *Quæstio 4.*

Oleo necantur insecta omnia: eius odore abi-
guntur. *Quæstio 5.* *Quæstio 6.* *Quæstio 7.*

Quæstio 8. De oleo communis natura, fortasse,
inquit, etiam sentit alia, quæ molliora sunt in-
sectis: tanè acetum. Mirum à motis vinas appeti.

Quæstio 9. Aliam vult amouere dubitatum, cum
supra erat dicitur: dulce est natura conueniens.
At pinguis vapor est dulcedinis ascela: & tanè o-
leum dulce. Quare igitur insectis insulsum ad e-
um, vel solo necent odore? Respondet. Hoc item
obici posse hypothesei supenor, quæ volebat,
solum dulcem esse principit in eum pingui. Non
enim omnibus est: nempe non insectis, non ergo
natura vniuersalis. vbi etiam videremus dila-
tationem, non enim à dulce bus abhorret in-
secta, de lacte mansulsum, quæ etiam musis ap-
petuntur adipis. Itaque in oleo quiddam esse illis
notum magis quam quod in eo insulsum dulce, ap-
petibile. Nota loquutionem: *Quæstio 10.*

Quæstio 11. Subtilis pe requiritur, quæ-
dam insecta persequuntur dulcia. Cur ergo fugiunt
oleum? quia querunt dulce sine pingui: vel multum,
hoc quoque saluum. pingue enim lac, & mel, at-
que etiam musta querunt. In seruo autem quis non
videt insidentes motus inde sibi suggere sine per-
niciæ? *Quæstio 12.* *Quæstio 13.*

Quæstio 14. *Quæstio 15.* *Quæstio 16.* *Quæstio 17.*
Ergo igitur in oleo quiddam esse illis
notum magis quam quod in eo insulsum dulce, ap-
petibile. Nota loquutionem: *Quæstio 18.*

Quæstio 19. *Quæstio 20.* *Quæstio 21.* *Quæstio 22.*

tanè verum est. Itaque tum neruos mordicat, tum
oculos. *Quæstio 23.* *Quæstio 24.* *Quæstio 25.*

Quæstio 26. *Quæstio 27.* *Quæstio 28.* *Quæstio 29.*
Querendum: cur fugiant apes
origanum, quæ hyssum, & thymbra, & saluicæ
vtriusque genus persequuntur etiam tum rha-
phanum, tum spondyli flores delibare videmus: ne
nunc Bartrachium obiciamus. *Quæstio 30.*

Quæstio 31. *Quæstio 32.* *Quæstio 33.* *Quæstio 34.*
Defruit illam opinionem, quæ auferebat
odoratum ab insectis, quam etiam dicitur Pre-
ceptor in historiis. Particubant autem naturam
illu sic, vt animalia grandiora elient apta ad per-
cipiendos odores quosdam: minoribus autem a-
liorum leniores elient peculiare. *Quæstio 35.*
Quæstio 36. *Quæstio 37.* *Quæstio 38.* *Quæstio 39.*
Opinionis illius excludit confirmationem, pote-
rat enim statuerè in insectis, propter exiguatatem,
meatus angustos adeo vt odor leue inferre nequeat.
Hoc dicebant vt corporuulorum erant au-
tores, Epicurus, Democritus, Leucippus: vt eor-
um magnitudo ab angustiore adiu prohiberetur.
Hanc tenet rationem, illis verbis: *Quæstio 40.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 41.* *Quæstio 42.* *Quæstio 43.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 44.* *Quæstio 45.* *Quæstio 46.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 47.* *Quæstio 48.* *Quæstio 49.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 50.* *Quæstio 51.* *Quæstio 52.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 53.* *Quæstio 54.* *Quæstio 55.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 56.* *Quæstio 57.* *Quæstio 58.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 59.* *Quæstio 60.* *Quæstio 61.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 62.* *Quæstio 63.* *Quæstio 64.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 65.* *Quæstio 66.* *Quæstio 67.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 68.* *Quæstio 69.* *Quæstio 70.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 71.* *Quæstio 72.* *Quæstio 73.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 74.* *Quæstio 75.* *Quæstio 76.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 77.* *Quæstio 78.* *Quæstio 79.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 80.* *Quæstio 81.* *Quæstio 82.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 83.* *Quæstio 84.* *Quæstio 85.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 86.* *Quæstio 87.* *Quæstio 88.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 89.* *Quæstio 90.* *Quæstio 91.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 92.* *Quæstio 93.* *Quæstio 94.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 95.* *Quæstio 96.* *Quæstio 97.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 98.* *Quæstio 99.* *Quæstio 100.*

Quæstio 101. *Quæstio 102.* *Quæstio 103.* *Quæstio 104.*
Querendum: cur fugiant apes
origanum, quæ hyssum, & thymbra, & saluicæ
vtriusque genus persequuntur etiam tum rha-
phanum, tum spondyli flores delibare videmus: ne
nunc Bartrachium obiciamus. *Quæstio 105.*

Quæstio 106. *Quæstio 107.* *Quæstio 108.* *Quæstio 109.*
Defruit illam opinionem, quæ auferebat
odoratum ab insectis, quam etiam dicitur Pre-
ceptor in historiis. Particubant autem naturam
illu sic, vt animalia grandiora elient apta ad per-
cipiendos odores quosdam: minoribus autem a-
liorum leniores elient peculiare. *Quæstio 110.*
Quæstio 111. *Quæstio 112.* *Quæstio 113.* *Quæstio 114.*
Opinionis illius excludit confirmationem, pote-
rat enim statuerè in insectis, propter exiguatatem,
meatus angustos adeo vt odor leue inferre nequeat.
Hoc dicebant vt corporuulorum erant au-
tores, Epicurus, Democritus, Leucippus: vt eor-
um magnitudo ab angustiore adiu prohiberetur.
Hanc tenet rationem, illis verbis: *Quæstio 115.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 116.* *Quæstio 117.* *Quæstio 118.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 119.* *Quæstio 120.* *Quæstio 121.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 122.* *Quæstio 123.* *Quæstio 124.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 125.* *Quæstio 126.* *Quæstio 127.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 128.* *Quæstio 129.* *Quæstio 130.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 131.* *Quæstio 132.* *Quæstio 133.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 134.* *Quæstio 135.* *Quæstio 136.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 137.* *Quæstio 138.* *Quæstio 139.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 140.* *Quæstio 141.* *Quæstio 142.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 143.* *Quæstio 144.* *Quæstio 145.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 146.* *Quæstio 147.* *Quæstio 148.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 149.* *Quæstio 150.* *Quæstio 151.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 152.* *Quæstio 153.* *Quæstio 154.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 155.* *Quæstio 156.* *Quæstio 157.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 158.* *Quæstio 159.* *Quæstio 160.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 161.* *Quæstio 162.* *Quæstio 163.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 164.* *Quæstio 165.* *Quæstio 166.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 167.* *Quæstio 168.* *Quæstio 169.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 170.* *Quæstio 171.* *Quæstio 172.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 173.* *Quæstio 174.* *Quæstio 175.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 176.* *Quæstio 177.* *Quæstio 178.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 179.* *Quæstio 180.* *Quæstio 181.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 182.* *Quæstio 183.* *Quæstio 184.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 185.* *Quæstio 186.* *Quæstio 187.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 188.* *Quæstio 189.* *Quæstio 190.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 191.* *Quæstio 192.* *Quæstio 193.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 194.* *Quæstio 195.* *Quæstio 196.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 197.* *Quæstio 198.* *Quæstio 199.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 200.*

Quæstio 201. *Quæstio 202.* *Quæstio 203.* *Quæstio 204.*
Querendum: cur fugiant apes
origanum, quæ hyssum, & thymbra, & saluicæ
vtriusque genus persequuntur etiam tum rha-
phanum, tum spondyli flores delibare videmus: ne
nunc Bartrachium obiciamus. *Quæstio 205.*

Quæstio 206. *Quæstio 207.* *Quæstio 208.* *Quæstio 209.*
Defruit illam opinionem, quæ auferebat
odoratum ab insectis, quam etiam dicitur Pre-
ceptor in historiis. Particubant autem naturam
illu sic, vt animalia grandiora elient apta ad per-
cipiendos odores quosdam: minoribus autem a-
liorum leniores elient peculiare. *Quæstio 210.*
Quæstio 211. *Quæstio 212.* *Quæstio 213.* *Quæstio 214.*
Opinionis illius excludit confirmationem, pote-
rat enim statuerè in insectis, propter exiguatatem,
meatus angustos adeo vt odor leue inferre nequeat.
Hoc dicebant vt corporuulorum erant au-
tores, Epicurus, Democritus, Leucippus: vt eor-
um magnitudo ab angustiore adiu prohiberetur.
Hanc tenet rationem, illis verbis: *Quæstio 215.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 216.* *Quæstio 217.* *Quæstio 218.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 219.* *Quæstio 220.* *Quæstio 221.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 222.* *Quæstio 223.* *Quæstio 224.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 225.* *Quæstio 226.* *Quæstio 227.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 228.* *Quæstio 229.* *Quæstio 230.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 231.* *Quæstio 232.* *Quæstio 233.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 234.* *Quæstio 235.* *Quæstio 236.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 237.* *Quæstio 238.* *Quæstio 239.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 240.* *Quæstio 241.* *Quæstio 242.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 243.* *Quæstio 244.* *Quæstio 245.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 246.* *Quæstio 247.* *Quæstio 248.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 249.* *Quæstio 250.* *Quæstio 251.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 252.* *Quæstio 253.* *Quæstio 254.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 255.* *Quæstio 256.* *Quæstio 257.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 258.* *Quæstio 259.* *Quæstio 260.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 261.* *Quæstio 262.* *Quæstio 263.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 264.* *Quæstio 265.* *Quæstio 266.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 267.* *Quæstio 268.* *Quæstio 269.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 270.* *Quæstio 271.* *Quæstio 272.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 273.* *Quæstio 274.* *Quæstio 275.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 276.* *Quæstio 277.* *Quæstio 278.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 279.* *Quæstio 280.* *Quæstio 281.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 282.* *Quæstio 283.* *Quæstio 284.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 285.* *Quæstio 286.* *Quæstio 287.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 288.* *Quæstio 289.* *Quæstio 290.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 291.* *Quæstio 292.* *Quæstio 293.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 294.* *Quæstio 295.* *Quæstio 296.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 297.* *Quæstio 298.* *Quæstio 299.*
non enim in meatus esse cauiam, sed in affecti-
bus, ac temperaturis: utque vtriusque, crasis est
ipia insulsum: *Quæstio 300.*

mal,

malis nisi quoad cibum. moderatior tamen hoc: *λεπτα, & εὐδαιμονα*, ac fortasse nulla. Nota vocem *εὐδαιμονα*: quomodo etiam oratores dicunt, *εὐδαιμονα*, magna ambitione. sic nos: nulli imperatus vius peritiae tyrannus est. Sequitur alia propositio. *Εὐδαιμονα ἔστιν.* Affertur illis aliquid utilitatis, sicut & nobis: nam praeter voluptatem, etiam iuuuamur. Et si sane bonus odor spiritus materia. In animalibus, inquit, non est id eomperitum nobis. *Αλλὰ τὸ μὲν τῶν.* Castigat meritiō: qui naturae thesaurus aperuerit alieno loco. Nihil enim hic cum animalibus. Idem scriptum monet: *εὐδαιμονα*, vnde digressus est, reuertendum esse. Ita etiam vides: quanto eominodum, atque prudentius hanc etiam esse ab ipso in commentario de odoribus.

Lego *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, non, ἡ τῶν ἰσχυρῶν.* confert enim cum ἰσχυρῶν odoribus. Et *περὶ τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Et *τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Et *τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Theodoros in Graecis *ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* nullo, et certe bene eodem modo est. necmo latine dicat: pulchra animalia: breuiter, *τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* per ostentum, ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς. At non euenit cuiusque odor in vino sit. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* malis reperitur Graecae sententiam. Semper enim edit odorem suum quisque: Quorum animalium odoraturus est. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* licentia: eommodisimam. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* non sententiam propositam. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Simplicius legit Theodoros: quod minus congruerit. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Parua sentit, quae paruis contactant, et peruenit per parua. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Tunc ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, sentitio, & inicitatio, potius sensu. eommodus fiet: ab affectu, & temperatione euenire, ut sentiant, aut non sentiant. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* plus est, offendere, quam iniuicem esse: est iniuicem languidum, vniuicem: sed non est *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* lectum.

CAP. V. T. VIII.

VIII. Capitis argumentum. Proprie separatae differentiae esse separatae species. dulcis enim non in omnibus conuenit. fortasse ne hinc quidem omnibus.

HΚΑΣΤΟΡ ἔστιν ἰσχυρῶν. Postquam omisit, quae extra propositum essent, vt redeat ad institutum in generibus plantarum: agit in communia de diuisione. Quomadmodum animalium species diuisae sunt differentis, ita diuisos esse sapes in plantis: sciendum cuiusque temperamentum. Dulcem tamen esse naturae magis peculiarem, hoc à fine, dirigit enim ad cibum. Deinde opponit dubitationem de odore. an odor consequens dulcedinem sit praeter exteros conueniens naturae: hoc ibi misere soluit. Latere nos: si latet, non iuuat non enim percipi

A tut. Dati naque sunt sensus, vt appetamus, non appetu, nisi quoru sensu ideas habent: & quae futurum est, vt actu sentire queant. sentire autem nequeunt, nisi actu sentit sentiat. Itaque dicendum: Odores, qui dulcia constanter, non esse modi vniu: puta vino, lacti, adipi, Ficis, Strobilis, Amygdalo, melli, saccharomeque horum quaequam aequae appeti. Et in acerbis esse odores magis idoneos: atque ad eorum corroborationem, spirituum recreationem: vt Galange, Maicis, Cinnamoni. & in Rosa est aliquid amarum. Alius in Viola sapor, de quo pauci periculum fecere. Primum enim praeseferre sub odore paluistri dulcedinem: deinde subest melis quod huiusmodi vellicare quod agnoscere coguntur interius partibus. Tunc alius est in Cytonio, alius in Citrio, quam dulcis: & quae multis omnino olentibus insimilis. Post hoc repetit propositio: conueniens categoriarum. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* id est omnibus communia magis ad alendum. Negat esse de dulci quod de acerbis, verum *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* & addit *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* quia quod multis argumentis super confirmat, hic impotere affectu idagatione. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Separandum vnum quaque saporem ab alio certa differentia.

ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς. Odoratum sunt comparationem, subiecta: namque differentiae manifestiores: ac identitatem essentiae obiciunt. Id aded, vt in quarto primae Philosophiae disputatum sit: acies non essentiam penam esse à substantia: atque propterea inhaerentiam esse formalem eius differentiam. non tamen aliter. Nomenpe differentium sunt genera & differentiae, & propria distincta essentialiter ab omni essentia substantia. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Ostendit: quare cum animalibus eum parare. Non tamen vt comparatum quum vt tria singulis: quemadmodum non eadem: cuius erat is aumalensis ne sapor quidem conueniens. Quomobrem sapes distinctio operaretur: quia distinguebantur animalium temperamenta. Media propositio: quae in temperatione sunt odores, ad temperamenta quoque esse. Idem quod quae supra *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* ita hic: *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* quid nollus ergo sapor erit omnibus communis: erit nempe dulcis, & affines eius: *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* puta pinguis, vt & supra. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* abicitur non enim sapor alit. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.*

D Concisa oratio, vt solet, supresso verba sic nostri barbari suis in dispositionibus: contra, Cicero ad hoc vitur verbo Occurrere. Aristoteles, *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* vt contrarietas sit vel eum motus, vel petisistendo: *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Obiectio in questione. an odor quoque sequatur hanc dulcis commotionem: *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* intelligit odorem: sicco subdit vniuicem quae explicatio enim in *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* quia dulcis sapor omnibus commendabilis. *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* At sub hoc genere non licet odorem statuere dixit in tertio calu *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* non in secundo: quia est *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* non autem species saporis odor dixit, *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* id est *ἡ γὰρ αἰσθησις τῶν ἰσχυρῶν ὀσφρακτικῶν, ἀνεύρεται ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῶν ἰσχυρῶν ἐπιτοῖς.* Negauit autē no-

tum esse odorem sub re dulci, rectissime: quia, vt ostendimus, multa dulcia variis odoribus.

Γου Ν. Illius sententiae castigatio satis patet ex iupradictis. *Τ' αβ' ρβ' ου' πύου.* Rursum claudri τ' ε' αβ' ρβ' ου' πύου officinam: vt se conferat ad opus institutum.

Λεγο αβ' ρβ' ου' πύου: non autem, *δ.* Et τ' πύου τ' ρβ' ου' πύου.

Theodorus: *β' π' ε' φων.* cuiusque sapotis, odorisque natura est. Omisit, vt: certa: vocem per necessariam. *κατ' αβ' τ' ω' πύου.* qui in eiusmodi genere consociantur. Imò extra id genus in analogia. non enim est *ε' (γ' ρβ' ου' πύου)*, sed proportio pinguis ad dulcem, & coordinatio quaedam.

Τ' αβ' ρβ' ου' πύου. αβ' ρβ' ου' πύου. Quod ratione minus respondere existimus: pessime. nam τ' αβ' ρβ' ου' πύου est odor: qui non sequitur τ' αβ' ρβ' ου' πύου, sed αβ' ρβ' ου' πύου ipsius saporis. *Ασθ' αβ' ρβ' ου' πύου.* oblitescat: iuo arbitrata. Latini omnes: latet nos.

CAPVT IX.

IX. Capiti argumentum. Bonam confectionem, esse saporis, etiam, dulci saporis consem esse confectionem.

ΑΝΝ φ' ρβ'. Hinc iam incipit sigillatim per species reddere causas, inuivm capitis a dulci, tanquam à nobilissimo. Sic enim dabat tres prerogativas: nempe maximè com mune, maximè a naturalcm, maximè nutritivem. Perfici verò maturitate: quæ non solum eum crect saporem, verum etiam odorem inducat. Per initia nanquè immaturi fructus inodorisunt.

Τ' αβ' ρβ' ου' πύου. Amplificat doctrinam, sed ita φ' ρβ' ου' πύου intelligit: vt astringat illis: *β' ου' πύου, τ' ε' ρβ' ου' πύου.* sic præceperat vntur. *τ' αβ' ρβ' ου' πύου, δ' αβ' ρβ' ου' πύου.* Quare tres tantùm numeret, amarum, dulcem, pinguem, e quidem nescio. Alii nanque item insunt quibusdam plantis, acidus, astringens, salus, acer. At ipse dixit demonstratiuè, τ' πύου, quos illico distribuit.

Τ' αβ' ρβ' ου' πύου. Prænam confectionem, id est, prima principia, quia quod formà dat, dat ea etiam que formà consequuntur. tanto minus astringat ad illos tres, etenim multæ *αβ' ρβ' ου' πύου* horum habent nullum. Ita verò explicatissimè digeremus partem hanc. Tres sunt opinioniones: vna per figuratam altera per concretionem: tertia per eodionem. prima in illis, *αβ' ρβ' ου' πύου*. secunda ibidem: *αβ' ρβ' ου' πύου*. sicut Philosophus *ε' ρβ' ου' πύου*, quam supra, modò *αβ' ρβ' ου' πύου*, modò *αβ' ρβ' ου' πύου* appellabat, tertia ibi: *αβ' ρβ' ου' πύου*.

Αβ' ρβ' ου' πύου. Si dulcedo sola sit per eodionem: alii saporis per cruditatem: sola dulcedo erit habitus, alii priuationes. Propterea dixit: *αβ' ρβ' ου' πύου*, videbantur hæc prohibere, id est amouere à cætu veritatis ea que paulo antè à nobis dicta sunt. *Π' αβ' ρβ' ου' πύου.* Assertio sen-

tentiæ. Intendit natura vires suas eò, vt simile plantis efficiat opus suum: quod supra dicebat, *ε' ρβ' ου' πύου* τ' αβ' ρβ' ου' πύου. at plantæ natura est in dulci. ergo dulce finis est, dicit, *αβ' ρβ' ου' πύου*, ex proposito. quia finis est primum in mente artubus, vt mouens efficientem. Hanc sententiam non impugnat, sed ei assentitur illis vt bis: *αβ' ρβ' ου' πύου*, non autem, *αβ' ρβ' ου' πύου*. etenim quædam species acide sunt, vt Cerasorum, alie acres, vt Ceniculi: quibus maturatio saporis affert illos, non autem dulcem. Altera sententia pars de odoribus, vera est: omnia nanque matura odoratiora. Item pars altera de saporibus, cum dicit, *αβ' ρβ' ου' πύου*: si de succo intelligit siue de sapore: tunc ei nanque plus in omnibus maturis, & plus saporis. *Αβ' ρβ' ου' πύου*. Vt excluderet specierum quædam obiectionem.

Ε' αβ' ρβ' ου' πύου. Odore scilicet, atque sapore. *κατ' αβ' ρβ' ου' πύου.* Quia coquitur aether in aqueo humore vapor, aliter odor in igneo.

Theodorus, *αβ' ρβ' ου' πύου*, vt *αβ' ρβ' ου' πύου*, confectione, confectioneque provenire, quod illa sit confectio, hæc dicitur peripicuum est.

Οβ' ρβ' ου' πύου. Quæ genere copulantur eodem, conclusit ithyphallico eozellam.

κατ' αβ' ρβ' ου' πύου. Modò ritu confectionis suæ coqui oportet. *αβ' ρβ' ου' πύου*, in dicitur. Infansium verborum aucupia in rebus Philosophicis. Et infelicissimè addit: oportet. Rarò apponit verba de suo, sine sententia periculo: sæpe puerili ambitione. Videtur enim de claustris monachus aliquis ineptire, eum dicitur audimus, habetur, agit, cernitur, patet, est, alia insinuat: & tunc occurrunt. Quam maturatio, siue eodio, non est in ipsa inceptio, sed in perfectio.

CAPVT X.

X. Capiti argumentum. Superius mutatiōem ad maturatiōem saporis, vnam plures pati mutatiōes. Materiam per se habentem eodionem esse materiam in se esse humidiores.

ΑΝΝ α' αλλου. Expedita dulcis tractatione confert ic ad alios, percurrit autem omnes in dicitur sibus subiectis. Considerationis huius fumæ dicit. vna est, mutationum inchoatæ eodionis ad perfectam vsque, altera: quodam saporis esse quasi materiales futurorum: quosdam verò formales. Nam qui sunt in ipso apparato, ac progressu, ii videntur esse materiales: non enim manent, neque sunt finis. At forma est finis, ea nanque in materiam introducta cessat motus. Ergo maturatio cum sit finis: qui saporis simul cum ipsa proueniunturatione, ii quasi formales sunt, qui verò sunt, vel hi, vel illi, patet inductione. Ex amaro fit pinguis in olea, amarus crit *αβ' ρβ' ου' πύου*: pinguis autem *αβ' ρβ' ου' πύου*. his enim vocibus vntur, etiam

eratē digerens, sed populariter loquens. Materia enim est ex qua fit aliquid, & in re effecta manet. ac amaritudo abit superuenient pinguis. Ex acerbis fit transitus in acutum, aut dulcem: ut quibusdam pomis & bacis, qualia cerata. at in vna complures contingere mutationes. Primum aquotus est, deinde acerbus, tum acidus, postremo dulcis. Adde exempla diuersi exitus austeri, tum ē cydonis, tum ex Iuglande, tum ex Castanea, tum ex Sorba, & alius. ex aspero cydonium fit subacidum. ex aspero Iuglans fit subpinguis. ex aspero Castanea subdulcis. ex aspera Sorba fit vinosā. Post hæc, quod Vua patitur, vinosos quoque fructus pari dicit: exemplum est in Moro. ibi dicitur dubitationem. inde offendit: maturitate consequi fusculentum quid. Vbi versabitur illa dubitatio, quæ in libro de mistorum affectibus agitata est: an coctio fiat condensando. Postremo explicat illam, quam tetigimus, diffusionem: quosdam esse *ἀραιούς, αἰσθησίμους*. Quo in loco non supinè accipienda consideratio hæc. Quippe acidus quibuidam finis est, ut Ceratorum generi: in vna materialis. sic astringens euit pars omnibus materialis: in Sorba naacet cum dulcedine, non totus abit: in glande cum pingui terreo: in Iuglande cum pingui acro: propterea sitriculota est. Nunc particularem exproniamur. *Τὸ δ' ἀραιόν*. Dicitur *ἀραιόν*: quia non eget probatione. Hæc est constitutio, causa postea fuerit vitæ ganda. *Ὁ ἀραιός* Meri d' primo loco: quoniam commune est plantarum substantiæ. hic *ἀραιός* essentiam totam intelligit, id est materiam informatam, que species dicitur naturalis. alibi capitur pro materia, vel pro forma sola. Infrā in extremo capitis abuectur super accidente: cum dicit, laporem *ἀραιόν*. verum ibi videmus quomodo. *Μὲν γὰρ ἀραιός τὸ πῦρ*. Non possumus hunc rueri locum, quin pro corrupto habeatur. Non enim *πῦρ* τὸ *ἀραιόν* sed *πῦρ* dicendum. quæ enim non videt: post coctionem sapor non mutari: iam supra dixit, coctione saporem acquiri dulcem. Iam mox dicit, postremum esse dulcem. ergo est coctio postrema, post quam nulla fit mutatio. hanc mutationem duplicem exequitur: primo loco vniuersaliter dicit, *ἀραιός*, simpliciter, scilicet à præuationibus in species. Nam quæcunque apparentur ante generationem, sunt privationes nondum enim est quod erit. Iccirco appellauit *ἀραιός*, non verè: quippe hoc supra consutauit: sed comparato ad cum qui postremo imponitur. *Ἐστὶν οὖν ἄριστος*. Quoniam sunt, sicuti supra dicebat, *ἀραιός* *πῦρ*. at *ἀραιός*, & *πῦρ* hic idem, & mox *ἀραιός*. infrā dicit, *ἀραιός* *πῦρ*: hic *πῦρ* τὸ *ἀραιόν*. tum declarat vniueque qui sunt: *ἀραιός* *πῦρ*. *Ὁ ἀραιός*. Qua voce etiam supra videbatur, de affinis primariæ classis. sunt enim gradus. *Ἐστὶν οὖν ἄριστος*. Singulas scilicet saporum species non indiuiduorum.

Ἐστὶν οὖν ἄριστος. Quia supra ex constitutionum diuersitate variabat succos: ita hic *ἀραιός*

ἀραιός, ex distinctione naturarum. sedque duobus modis: *τὸ πῦρ ἀραιόν*, ut in Vua: *τὸ δ' ἀραιόν*, ut in Olca. *Ἐστὶν οὖν ἄριστος*. Amari exemplum ab Olca. *Συμφερόν* *τὸ πῦρ*: quia mista est in ea pinguis cum astringente.

Ἐστὶν οὖν ἄριστος. Exemplum acerbi in multis. Itaque generaliter ait, que natura habent acrorem, in eam mirasse acerbitationem, que ipsis insuerit ab initio. hic est *ἀραιός*: primum acerbi, deinde acidus, tum dulcis, ut in Vua: cuius analogiam, vt succi, ita saporum agnoscit in aliis quibuidam: vt in Moro. Demit autem *ἀραιός*, quod erat in Vua: quia lignea Mora sunt per inia.

Τὸ δ' ἀραιόν. *ἀραιός* acor vinofo proximus, quomobrem tollit quæstionem. *Ὁ ἀραιός*. Mora, inquit, dum rufescunt, acidiora, quam ante: & tamen tunc proxima sunt maturitati. *Ὁ ἀραιός*. Nullus, inquit, locus dubitationi. Primum, quia iam dixit acidum saporcm esse vino proximum. deinde quia cum rufescunt mora, tunc in eo sunt vt maturefcent, quo tempore vinofo quoque sunt. Itaque acor ille peculiaris propter affinitatem. at ante id tempus, cum etiam magna sunt, acerbitas magis distat à fine. *ἀραιός*, *ἀραιός*, *ἀραιός*, *ἀραιός*.

Καὶ ἀραιός. Propterea quod Moro peculiaris acor est ad vinosum: acerbitationem cum multis habet communem. Hoc ita dixit ipse. mihi verò videtur ipsa quæstio nihil querere. Nanque acerbitas penè omnibus primus gradus est ad maturitatem: acriditas quibuidam etiam finis: quare illam hæc consequitur. Præterea Mora matura non sunt acida, sed dulci aequo diluta. Proccedit igitur in hęc natura, sicut in Vua. *ἀραιός*.

Proccingit Mori mutationes. initio album, acerbum, durum: in processu coloratur, mitigatur, diluitur. *Καὶ ἀραιός*. Postis affectibus mutationem: ponit causam materialem. ait enim succi affluxu corrigi duritiam, & acerbitationem. qui succus postea calore domitus dulcescat. Idco dixit, *ἀραιός*: vt materiam designaret: & *ἀραιός*, quod materiam introductam indicaret. Dura tamen est metaphora: succum dearticulati: ad animalium similitudinem, cum efformantur. Pertinet enim ad figuratiorem, sicut apud Præceptorem, *τὸ πῦρ ἀραιόν*. at hic est simplex qualitas in excoctione. Iccirco addidit, *ἀραιός*. *Καὶ ἀραιός*. Augescente, propter materiam. &, *ἀραιός*: propter assimilationem, atque vnionem. *ἀραιός*, velle videtur. acerbitationis cautiam, quasi formalem esse fecitatem. Vtinam hanc in omnibus insitisset viam.

Καὶ ἀραιός. Quia dicit, *ἀραιός*: videretur cupiam miscere contraria. Nam si succi sunt quomodo sicci: succorum enim affectus, liquiditas. Sunt, inquit, humores quidam sicci, propter consistentiam: quia crassi. Hos appellat *ἀραιός*, succosos, & lacteos, vt Fici.

Τὸ δ' ἀραιόν. Hæc est illa distinctio materialium, & formalium, de qua dicebamus.

ταυτα εστιν τας εφυερες, Materiales, quia forma nondum inuicta est: videtur penitus a partium pendere concretionem, quae vtrū cum forma ipsa introducuntur aut formam consequuntur, praeter materiam etiam nonnihil essentialis habere videntur. Ita duos evertit opiniones: & eam, quam pro figuris Democritus commētus fuerat: & eam, quae concoctioni vniuersam essentiam attribuebat: a forma namque vult etiam quāppiam proficisci. Igitur illos tum supra, tum hic τὴν ἰστίαν appellat. Rationem & iam diximus nos, & hic declarat ipse: ὅτι ἡ μεταβολὴ εἰς τὴν ἰστίαν, si enim haud sinitur in huius natura: non sunt habitus ipsi, sed ad habitum. Ταῖς δ' ἄρ' ἰστίαν τῶν τε, τῶν τε, scilicet fructibus. τῶν τε, mutato genere morte suo. Sapores, ἰστίαι: quia perfectio. ἄ: quia non verò ἰστίαι: non enim substantiae sunt, sed accidentia. Sic etiam Philothesus accidentia vocat aliquando formas accidentiales. Καὶ τῶν τε, Non fines essentiae, sed fines operum naturae. dat enim primò natura materiam: mox praeparat inde formam imponit: postremò saporem, qui coniequitur formā. Πολλὰ γὰρ Ponit respectum. Alii qui sunt quibusdā materiales, & praeparationes priuatiuae, ut acerbum: priuatiuae iniqua non, consi- stitibi natura. caetero quin haud sunt priuationes, sed ἄρ' ἰστίαι. Aliqui verò fructus hometipticos habent pro fine: quoniam talis est eorum natura. Iccirco frigidi sunt, non dulces, ut Mala, Mora: item acerbi, ut Cydonia: acidi, ut Ceraia: alperii, ut Sorba. αἰ: ἰστίαν τῶν τε. Quibus ab initio insipida natura est. Minus sapida, ἴστίαν τῶν τε: ut ἰστίαν dicebat, ἰστίαν τῶν τε: ut & hic agnoscimus gradum. Quocumque modum aciditas est aliquibus gradus ad dulcem: ita quibusdam insipiditas gradus est ad aciditatem.

Lego, ut dicebam: κατὰ τὴν ἰστίαν: non, μετα. Et ἴστίαν λαμβάνει: non, ἰστίαν. Et ἴστίαν τῶν τε ἰστίαν ὁμοιοῦ, ἴστίαν.

Theodorus, ἰστίαν τῶν τε, confociat ilem, eiusdem classis, eiusdem ordinis, ut Terentius.

ἰστίαν τῶν τε αὐτῶν ἰστίαν, siccius albescens, humectius est eorum rubescit: malè, non enim humectius est, sed fit. Quod per initia siccum est, humectit rubescendo.

CAPYT XI.

XI. Capiti argumentum. Fructus aliqui per initia similes esse plantis suis: alii non ita. Mutatio in sicca esse aut ab aqua, aut a pleribus. Mutationem fieri à maturo in quibusdam per separationem partium in alii per conuersionem.

PLANTAE Nunc inquirimus. Postquam declarauit progressum mutationis ad succos, qui debentur maturitati: quia dicebat, acerbum per initia inesse maiori plantarum parti: nunc causam declarat. causa est, quoniam sua referunt principia, principium plan-

ta est. planta lignea: ergo sicca. At iam à sicco acerbum constituebat. Igitur cum etiam dixit, maturitatem euenire propter affluentiam humiditatem, & calorem elaborantem: licet eo id etiam conuenit quod ac hile: magis per initia similes esse plantis, postea verò minus: minus enim sicci iūe. Propterea verò quòd non est verum in omnibus: non enim in frugibus. Aqueus namque, & lacteus carum est per initia iūe: sic dicitur partium dissecationem hanc per ἰστίαν, & ἰστίαν. In annis enim lac illud esse, in arboribus non esse, mox corrigat huiusmodi constitutionem, quippe in arborum quoque natura lac illud inuenitur nempe in Amygdalis. In quibus natura seernat iuccos, qui suis in principis exsunt consiui: id quibus crassos ad putamen excreant: tepus cogat in metallam. Atque ibi duos agnoscit naturales modos generationis: hunc per segregacionem, & alterum per compositionem. In iuccorum autem generatione non esse compositionem ex aliis, ut inde fiat dulcedo: non enim amari, neque aliorum ex amaro & dulci. Non enim esse principia. Tum is de principis quaedam. haec est totius Capiti ἰστίαν, more nostro.

Κατὰ τὴν δὲ. Periculosa propositio: ἰστίαν, sed rationem reddit. ἰστίαν ἰστίαν τῶν τε ἰστίαν, necessarium fortasse: ut quicquid principium est, ita sint ea quorum illud est principium, dixit fortasse: quia mox aliter in frumentaceis, sanè si semen est vitina coctione laboratus iuccus: quo ex iucco planta constabit ex eodem & fructus. αἰ ἰστίαν τῶν τε. Aufert obiectionem.

nihil dissimilius Pruni stipiti, quam Pruni pulpa, Ita, inquit, est in fine: per initia non ita. sic dixit: ἰστίαν τῶν τε ἰστίαν, minus, eum sunt maturo. Minus: non autem, omnino negatiue, retinet eum in se ita principia: ut ex ipsis maturus queat planta porro gigni. reddit autem rationem: quare minus similes sint, cum sunt perfecti.

ἰστίαν τῶν τε ἰστίαν. Quia terrestres partes separatæ sunt. sic enim fit in animalium generatione, in semine genitili, & in ovo sunt conuictae partes omnes, quas architecta natura separat, constituit, ordinat. Καὶ ἰστίαν τῶν τε. Quorum ἰστίαν? si dixit ἰστίαν: quomodo potuit inferre: ἰστίαν? voluit dicere, ἰστίαν. ἰστίαν δὲ, hile contra. Longè enim maxime dissimilis ratio, quippe astrungens est Tricici stipulaat herbescens in lac in fructu, non aciditas. Poterat aliquis occurrere, At fortasse mox aciditas subit. haud ita est, inquit: sed ἰστίαν τῶν τε ἰστίαν. Prunus ab ea teneritudine progrediuntur ad dulcedinem, quae haud procul est ab illo lacte. αἰ ἰστίαν τῶν τε.

Quod supra dicebat de duplici progressu, repetit. Erat autem progressus, aut eum medius, aut sine medius. Itaque duplicem dat mutationem. Caeterum obturbat, ubi dicit: ἰστίαν τῶν τε ἰστίαν. non enim cum ad dulcem ad a quo procedit vini generatio per acerbum, & acidum, dulcis ille fit per horum compositionem, sed

non ἀμετα. Et ἡ ἀμετα ἔστιν, non autem μετα. Et ἀμετα ἔστιν ἡ ἀμεταδελετα eunivisione.

Theodoros legit ἡ ἀμετα ἔστιν μετα, non ἀμετα, effusio. Suprà nanque ἐπιμετα. Et ἀμετα ἔστιν ἡ ἀμετα. Tamen ἡ ἀμετα significat extra. hie non est. At ἡ ἀμετα, ut infra ἡ ἀμετα. Οὐ γὰρ ἡ ἀμετα ἀμετα ἔστιν μετα, atqueam sicut plures mutationes peissimè. Videtur enim sic ipsam præoccupare natura, si dulcedine præueniret aliâ imminentem mutationem. Caterum nullam nec que molitur, neque expectat, neque aueruit.

Τὸν ἀμετα. Theodoros omisit: quia legisset ἀμετα ἔστιν: quod nihil ad rem. Ἐὰν ἡ ἀμετα ἔστιν ἀμετα, hanc ex eleganti ingenio. Nondum tamen callicuiquam concreuit eum separatur. Πικρὰ ἡ ἀμετα, sordes. Excrementa potius. Sordes enim, non nisi quæ penitus abiiciuntur. ἔστιν ἡ ἀμετα, cumulantur enim ut eiiciantur. At hie ἀμετα ἔστιν, quod superest purioribus partibus propter nucleum cõparatis. Chlamydem illa multa missa in Luculli opulentiâ, non erant sordes, erant ἀμετα. Ἐστὶν ἡ ἀμετα ἔστιν ἡ ἀμετα, per consolationem. Puto esse librarii culpam.

CAPVT XII.

XII. Capiti argumentum. Saporem mutationes fieri aut in contrariis aut in mediis. Dispositio contra Democritum. Materia frigiditas quædam sapor manifestus, alii non item. Libera potestatis contra ipsa frigiditas esse immo.

Ἄρτι ἡ ἀμετα ἔστιν ἡ ἀμετα. Hactenus de mutationibus & earum modis: nunc earum vult assignare causas. At primum quidem terminos docet in genere. Omnis, inquit, saporum mutatio fit aut ad contrarium, aut ad mediũ. Deinde designat eorum materiam, id est subiectũ, quod esse dicit humorem. Tertio loco, efficienẽ statuit calorem. Nam saporis formam siue quiddam edere, solius interest metaphysici. Suprà verò finem posuit cum dicebat, τὸ ἀμετα quoddam, ad eum seiscet alios ἡ ἀμετα, ad condituram. Calorem verò duplicem ducet, internum & ðsole. Hoc posteriore plãtas opis habere, nõ animalia. Non re dicit rationem, quoniam manifesta videbatur. Plantarum nanque alimentum rude admodũ, ac brutum multa eget interpolatione. Plantę verò calor medius: non enim per cipitur actũ vilis. Ita & ð magna parentis resistentia, & ab agentis imbecilla facultate videtur exarsita natura ad æris ac solis subsidia. An verò animalibus quoque calor conferat exte inus? Quis dubitabat? Quam tamen in disceptatione acerrimo iudicio adornãdam censeo. Hycme nanque ventri vili calidior. In æstibus multũ mortales ita resoluuntur, ut deterius appetant, minus commode consequant. Ita que sic intelligendum. Omnino animalia nihil soctius egere fauore æris, sed sanè alia ratione. Robustior autem homines iudare circumstante frigore ad eonectionem, imbecillius noceri. Contra, calor: his foceri debiles: fortiores minus corroborari. Post hæc contra Democritum disputat

hunc ad modum. Si mutantur sãpores, non erunt ex figuris compositi. Nanque aut mutantur figurę (quod est contra eius placita) corpue uis enim illis sua cuique debeat: ex remotionem est, eã que immutabilis: & composita variantur ex illorũ toto coneruit fortuito. Aut si non mutantur, vel introdeuntur quidam vel exeeruntur. Atque ibi proficuntur hanc expurgationem. Deinde aut, omnes sãpores inesse in quaque planta potestate: æstũ verò ut sint, effici à calore. Huic enuntiationi addit ἡ ἀμετα ἔστιν ἡ ἀμετα. Postea quã maturerint, quibusdam sãpor erat manifestus, ut Vitis: alius obsecutus, ut vinulus in Myrto. Ex Myrto nanque vinum premebatur, tum alius, tum sãporem Romanis, quod Myrrinam uocabant, non ð Myrtha que amara est, neque potibus idonea. Sanè Myrtum ἡ ἀμετα ubique vocat ipse Theophrastus. Ab his alium deseribit affectũ. De trãtis operimentis puriores esse iucosos mera pulpa. Hinc vinum protropum, quod non lenit ænorum expressiõnem. Idem consequi etiam procedẽt ætare, quia exhalet aqueum: ut sit ἡ ἀμετα. Ea capra occasione transibit ad peculiatẽ sanimaduersiones vini, sicuti proximo capite uidebimus. Ἐστὶν ἡ ἀμετα. Intellege mediam ipse etiam. Nam etiam contrarius sãpor ἔστι ἡ ἀμετα. Hic deducitur terminũ mutationis, à quo & ad quem. Ἐστὶν ἡ ἀμετα. Causa materialis. Et sanè tubiectum est humor sãporis, non materia. Accidens non habet materiam, sed esse non formam, sed effectum. Esse sãporis est, hoc ipsum quod ipsa misti orrensia verò ad quod ex ipsa mistione constat, pura dulcedo. Sic ingenis acriõnis, esse sanitatis est ipse conuersus atque cõterus qualitatũ: essentia est ipsa qualitas que creatur ex conieniu illo. Ab ipso deinde esse, & ab ipsa essentia sãporis, procedit proprius affectus, qui est certa ratio motũ gustum. Verũ hæc aliora atque ex prima Philosophia repetita. Ἀλλὰ ἡ ἀμετα ἔστιν ἡ ἀμετα. Rectissime tamen: quia efficiens causa calor est. Et ordo verborum accuratus. Prius alterat, post cunstituit ἡ ἀμετα, quia mouet faciat: & mouet sic, ut faciat hoc. Ἐστὶν ἡ ἀμετα ἔστιν ἡ ἀμετα.

Duplex calor. Τὸν ἡ ἀμετα. Vbiq; addit solem in libris superioribus. A terra, & imbribus, & æris astra qualitate materiam ð ille est humorem: ab al terra, id est à calore, & calore solis, & interno calore, efficieniam. Formam verò ð matrice forma. Bis enim supra dicebat, ἡ ἀμετα ἔστιν ἡ ἀμετα.

Ἀλλὰ ἡ ἀμετα ἔστιν ἡ ἀμετα. Tria proponit aduersus Democritũ. Duo primò de struat: quod tertium relinquatur, impugnat. Primum, aut nihil intrat, nihil exit, sed quoniam insunt intus, mutantur inter se figurę, ita ut ex scalcnis & acutangulis cuadant orbiculares. Quoniam igitur abierint illi anguli? Sunt enim a struat. Secũndum, aut intus illi ibi manentibus, alia subibunt. Hoc non impugnat ipse, magna sanè culpa negligentię. Sed dicens, eam dulcedinem accedẽti nihil exit, & alia subingreduntur e opericula, sicut corpus vini manus at sic minus. Reliquum est igitur ut exant quædam. At hoc impugnat frigidũ cõ dicit, omniã esse ab eo causam

agentem, id est autorem illius expulsionis . Quod tum? iustitia? Eodem se tucbitur errore pertinacis, quo sila congregat . Adurit enim fortuitum motum, sed acenus nos. Extric aliquid dicitur. Quandoquidem & in ichola nostrae naturae exhalant quaedam. At quibus machinis ite inferant in profundum maximi doli roboreis sepeum tignis? Haec trita & ad manus. Illud aduersus aiomoi um naturam vnueriam. Non potest esse triangula, quia est difforme. Omne autem difforme par ibile, sed de his alibi. *Μεταμορφωσεις. Προμηθεος*, est secundum commentus delinonte. Verbi Præceptoris in quinto diuina Philosphiae, ubi ait, *αεσταυε αμεταβλητου ε εβρωματου*. Transfigurari *μεταμορφωσεις* *ουνοτε χημειου*. *Η δακαρδια*. Non omnia, sed quaedam modò: ea scilicet in quibus causa saporis est qui aboletur. Quaedam verò *υμωδου*. *Διαταξ*, reliqua remanere: nempe illa quae sunt causa saporis remanentis. Hoc est secundum, *Ιεουμ*. *Τελεμειωσεις*. Pro his quae exant, alias iudic nouas. *Εου δ' εδωκεν*. Quod iudic *ουνοτε μορφωσεις* *μεταμορφωσεις* *ουνοτε*. Vt idem sit *προμηθεος χημειου*. De hoc etiam diximus in Pœteticis. *Τελεμειωσεις* *ουνοτε*. Probatio, quòd ne queat mutari figura. Omnia enim indauitale est inmutabile quoad terminos. At figura terminosum est. *Κημειου*.

Vtrunque, scilicet ingredi & egredi. Non tamen *αδωφ* adducit, quare sint *αλας*: nisi quòd reprehendit Democritum, quando non assignat: nobis autorem ingressionis & egressionis. Iam diximus quod ille respondeat. *Εργασια*. *Εργασια*, quod duo verba pro causa efficiente. *εργασια*, designat operam & tractum effectiouis. *ουνοτε*, opus ipsum atque factum. *Αλας*. Non est hic immorandum: pertinet enim ad libros de principis. *Του δ' αλας*. Alio ium autem opinio tertis quae maturationem pro causa statuit, tripticem asserit modum vnde sunt hæc mutationes. Vnus est in separatione & exhalatione quemadmodum fit ex vino vasa. Alter est condendiando & sistendo, quod fit in dulced. ne. Tertius est in attenuatione, vt euenit in aceti bis quorum terrez partes attenuantur. *Τα δ' ουνοτε*. Quartus igitur addetur, cum introducitur calor aut frigus, ex quo acritudo aut acor. Ideo dixit *Διαταξ* *ουνοτε* *μεταμορφωσεις*. *Ουνοτε*. Ex illis hoc effatur. Propterea dicit *απρωτε*: sunt enim ex illis hoc, in corporibus lapidis omnes sapores in esse potestate. Sanè de superioribus dicitur. Nam *εργασια* *ουνοτε* inerat, & quod relinquatur sub, rat. *ουνοτε* *ουνοτε*. Ergo vtrunque *ουνοτε* *ουνοτε*. *Πρωτε* *ουνοτε*. Quom ad est mutatio. Actu verò sunt tales iis quos dicebat modis. Itaque quod in Democrito reprehendebat, cauet. Addit enim agens *ουνοτε*. Et nominauit *ουνοτε*, vt calor intelligamus. *Πρωτε* *ουνοτε*. Affectus hinc duos enarrat. Primum, perfecta maturatione simul extare sapores manifestò. Alter est de saporum puritate.

Απρωτε *ουνοτε*. Vinum expressum continuò amittit saporem dul-

A cem. *Κημειωσεις*. Quod alibi *χημειου*, *χημειου* *ουνοτε* *ουνοτε*. Separata namque alium acquirunt locum, *χημειου*, *χημειου* *ουνοτε* *ουνοτε*: quia iucens est. *Ουνοτε* *ουνοτε*. In alius iucens ille ac sapor magis hæret cœlestis partibus, atque obicurus est, sicut in Myrto vinosus. Et pinguis etiam minus. Hunc enim quoque Myrto attribuit: quinetiam vino ipsi. Quare tranc o-lato vino lectum esse ad vnum iucernam. Et in Problematis diximus, visum & mare ardere. Vtrique enim aliquando supernare oleum vitium est. *Εργασια* *ουνοτε* *ουνοτε*. Saccis transmissio vino superidit. *Απρωτε* *ουνοτε*. Alius affectus. Si tegumenta detrahantur, fieri sinceriores. Popularis sanè anmaduerbio. Perinde ac si quis dicat, quod minus mistum, plus purum. Atque is vnus est modus puritatis. Alter, si feruentur. Tres namque sunt in oleo, melle, vino, lacte substantiae: nux, crassa, media de iis salibi. Oleum è summum, mel ex imo: vinum è medio. Iam hæc peruulgata sunt. Ideo dixit: *Τελεμειωσεις* *ουνοτε*. Intelligit *χημειου* *ουνοτε* aliquatenus. Nam diuturniore vetustate non aquea solum pars, sed etiam ignea abire vnde sunt acida vina. *Κημειου* *ουνοτε*. Hoc non iam facit *ουνοτε* *ουνοτε*. Hoc inquam, est extra illum puritate. Nanque exhalet calor ille naturalis, fit vini cadaver. Quare videtur deesse verbum quod idcirco addidit Theodorius. *Εργασια* *ουνοτε* *ουνοτε*. Non solum exiuit aliqua succi pars, quam exprimitur ex V-

C us, sed etiam in Vitis ipsis. *Αλας*. Fiant enim passæ & crasse. Passæ, quia secedit aqueum: crasse, quia *ουνοτε* *ουνοτε* nequit transmittere eorum. *Κημειου* *ουνοτε*. Amplificat doctrinam à vino in succo coahato. Est autem hie obsecuta similitudo, & quæ penè dissimilis videtur. Oleum acreum est. Igitur oleosi fructus seruari quomodo plus edunt olei? Nanque maturi percepti sunt: & eorum maturitas finem habet iuum in oleo sitate: ibi namque sistitur. Cur ergo plus olei vitra finem olei? Dicendum, quod & in oliuarum tractatione dicebamus. Vberioribus plurius pulpe multum in oleis, olei parum. Non enim domari atque euinci potest aque nimium à natura oleum affectante. Ergo in tabularo seruentis oleis abire aqueum, non exiens, sed abire, id est mutatur occulta cõsione: quemadmodum porrò eoque seruata semina supra dicebamus. Ipsa quoque Sorba & Mespila reposita maturescunt. Oleum tamen illud minus probum, quia crassius.

D *Η* *ουνοτε* *ουνοτε*. Atque ex iis fiet è superioribus illud repetit quod dicebat, sapores omnes potentia constare simul in omnibus. Cuius rei facit fidè, quòd mel quoc; tametsi dulcissimum, vetustate aut ex cõsione amaricit. Erat igitur int' amarum dulci à quo vineobatur. Et à doli dulci relinquitur amarum. Contra Galenum, qui amaro causam frigus dat. Nò enim semper verum est. Et mel excoctum calidius. Vbi diffundèdū est iudicium ad aliorum cognitiõnè. Sic enim suspicari posside videtur in coloribus. namque ex cõsione mutantur,

Cæterum res longè aliter se habent. Namque ex a-
 re quod rubrum est, licet viscidum: quæ postea
 in emplâstra indita rubescit rurius. Si enim abut
 in prima ectione rubescit, quo iure de integro re-
 reddi? Non sunt igitur in potentia sicut statua in la-
 pide, quæ educitur ablatione superflui: sed recep-
 tione, vt pictori tabula. Atque ita esse censio, quæ
 admodum cum educitur ignis est lapide per effu-
 sionem: quod barbaris quidem, sed non inutilibus ver-
 bis dicit Auerrois esse in capitulo generationis,
 non autem separationis. Ita non separatione dulcis
 amarum fieti mel, sed ignis impresseione & ex-
 hibitum partium adustione: sicuti de maris salicædine
 atque cinere scribit Philoſophus. Rursus culè verò
 quis arbitretur, in viuente cæcro ruborem obduci
 fuscædine, qua per ignem iublata rubor emergat.
 Tanto manus in Cornœola gemma, quæ ad Lima-
 dura Cæbasæ regni eruitur lacteo colore: ignis verò
 vi rubescit. De mellis affectu ratio. Partes in
 melle crassissimæ, dulcissimæ: quæ porro densæ
 igni multum terræ adustæ habet. Vinum autè plus
 dulcescit quo plus excoquitur: propterea quod
 aduri nequit, sicut mel: sed abit aqueum quo dul-
 cedo diluebatur. *Eius N.* Nihil aliud quam repe-
 titi. Mutari succos aut in melius aut in penus: etiam
 corrumpi quæ intra suos folliculos, pulpas, coria,
 putamina, atque expressos.

Lego *χρῆμα ἄνθρωπος ζῶν, τὸ ἐκ ζωῆς*. Et *ἀνθρώπος*
ἀνεπίτητος, non ἀνθρώπος.

Theodorus *αἰσῖσι* generationes aditari.
 Quam si essent comædæ. *Τὸ εὖ ἐκείναι*. Omisit &
 dixit externus: puto, vt ærem quoque complecte-
 retur. *Ὁ γὰρ ἀνθρώπος*, ex acuto constantibus angulo.
 Flagitiosa oratio in mathesi, vno angulo figuram
 consistere, nisi sis eurythmæa. Cæterum non sic De-
 mocritus. Miror quare non sit ausus dicere, acuta-
 ngulis. Est enim vel ipsa Græca felicior vox.

Ἐπιπροχρησῖς, inhzrentibus. Non negamus ac-
 cidencia inhzrere: at *ἐπιπροχρησῖς* aliud omnino de-
 signat. Potest aliquod supericiei tantum adhære-
 re: quæ ratione rum fiet perfacilis ingressus, atque
 egressus ille quem idcirco nequeat hie damnare.
 At *ἐπιπροχρησῖς*, significat adhærentis. Etis Cæ-
 ceroniam dicere malunt adhærentia quam acci-
 dentia. Verum haud temere sapientes Græci, *ἐπι-
 προχρησῖς*: tum quia substantiis adueniunt, tum quia è
 substantiis eueniunt, tum quia cum substantiis eò
 veniunt hoc notat illud *ἐπι*. Non autè omnia ad-
 hærentia sunt accidentia. Adhæret parieti manus:
 non autem accidit. *Ἀνθρώπος*. Theodorus legit
ἀνθρώπος pepsimè. Corpora nanque illa sunt De-
 mocriti. Nos ita emendauimus. *Περιοχρησῖς*
ἐπιπροχρησῖς, cunctos sâpores inesse potentia immutatione-
 que: malè. Non enim in sunt mutatione. Sed
 Græcè sic, cum adest mutatio: id est dum mutan-
 tur. *Περιοχρησῖς*, id est subesse potentia: detegi
 mutatione. Censio breuitas. *Σαλλῶς* *ἐπιπροχρησῖς*,
 cum succellatur. Sanè sedimus illi hac disigenia.

Ἐπιπροχρησῖς, residet atque innatat. imò insi-
 det. Resident *ῥίξες*. *Τὸ ἐκ ζωῆς*, diluta pars.
 Aquea potius non enim intelligerem. Nam aqua

vinum diluit, non autem diluta est. *Καὶ τὸ ἐπι-
 προχρησῖς* ἢ *ἐπιπροχρησῖς* ἀνθρώπος, in totumque calor inter-
 stitius corroboratur. Non malè addidit verbum
 quod sanè deesse videtur.

CAPVT XIII.

XIII. *Capitulum argumentum. Primi tractus naturalis muta-
 tionis, quæ sunt causas. Item de arte: veluti cum mare ad-
 ducitur.*

MΑΙΞΤΑ Ν. Ex declarati-
 onibus mutationibus, capta occasione
 de vino, cuius potuit exemplum, quæ
 recenset mutationes tam natu-
 rales quam non naturales, eaq̃que
 duplices: partim enim facti in natura, sed viuotat
 veluti cum pingueſcit, muccescit, acriscit: partim
 sunt in natura arte adhibita: veluti cum miscetur.
 Marinas enim addebant aquas in terra Græcia,
 quò essent rum valentioris sapore, tum diurnior-
 re. Itaque in Cantabria & Medulis vina vegetat
 propterea quòd solum subest salium. In Achaia
 etiamnum picis dola. Alii origanum imponebāt,
 vt est in Problematis. Quibusdã locis etiam gy-
 psium addunt: hie nonnulli calef ad tollendũ ol-
 paginem. Creteum etiam quòd aduehitur dulce, an-
 tunc coctione tale factum. *Μάλαγα Ν.* Ex tribus
 liquoribus qui maximè faciunt ad vitam mor-
 talium, mutationes hæc potissimum in vino patet.
 Dixit *αἰσῖσι* *ἐπιπροχρησῖς*, ex quo est *ἐπι-
 προχρησῖς*, cum dicebat se iungi succos ac purifi-
 cati: nunc cæquitur corruptiones. Intelligit autem
 corruptionem non exactè, sed quæcunq̃que
 mutationem quæ definit vitiũ esse sinecerum. Duos
 ergo dægit modos. Vnum ait esse naturalem. Sic
 etiam profitemur naturalem morbum senectutis.
 Ita senescens vinum fit acrius, contra quàm ani-
 mala Ratio. Quòd animalia humectantur acci-
 dentali humiditate: intus tamen siccescunt quæque.
 Vinum item eic exeat vtestate, ac terrestre fit,
 quare partes ignæ euadunt acriores. Humecta-
 tio verò extrinsecè accedit nulla. Hæc igitur cor-
 ruptio naturalis est. Præter naturam verò, quum
 accisit. Vtriusque causas dat. *μεταχρησῖς*, *ἐπιπροχρησῖς*,
ἐπιπροχρησῖς, *ἐπιπροχρησῖς*, *μεταχρησῖς*, denotat motum
 propinquum & primum. *ἐπιπροχρησῖς*, motum vlti-
 mum, & ipsam mutationem. *μεταχρησῖς*, euaporis.

Atisfens, sonat Græca vox. Id est commodum o-
 cients. In vtestibulo mutationis *ἐπιπροχρησῖς*, pristina
 extens naturam. *ἐπιπροχρησῖς*, significat totum illum
 ætatis supremæ tractũ. Et quæ metaphora est ab
 animalibus, addidit moderationis notã. Nulla
 non gens dicit vinit nouum & verus. *Ἐπιπροχρησῖς*
ἐπιπροχρησῖς. Certis deficit gradibus. *ἀναχρησῖς*, quia de-
 signat circumscribitur differentis acor & muc-
 cor. Ipse tamen *ἐπιπροχρησῖς* solum agnoscit. Hæc est
 prima pars diuisionis, quã indicabat illis verbis *ἐπι-
 προχρησῖς*. Quibꝰ addidit *ἐπιπροχρησῖς*. Propterea quòd
 naturalis est mutatio ab inrerens principis: non
 naturalis, quia vini finis est in vtu hominis. Vt ad
 alimentum proportionè ob alimèntũ suauitatis.

tas autem depravatatur ætate inuocato amaro. *O' A* *de* *depr* *cap*. Eadem ratione addidit *depr*, quæ de
suprà. Quia nõ ab externis tantum fit acor, sed et-
iam ab internorum depravatione, quæ admodum
& in animalibus morbi. *Παραμόρφωσις*. Pro causa
est vetustas. Non quòd tempus aliquid efficiat, quæ-
ritatis enim actio nullas antinomus affectû ipsius.
At tempus est affectûs motus. Sed quia sub ætatis
tractu hinc mutationes in missis naturalibus propter
contrarias qualitates. *Ἐπιπορευσις*. Efectûs
ipsius causæ, qui est affectûs subiecti. Nota tempus
perfectum in verborum significat enim effectûs ab-
solutam. *καὶ ἐπὶ* hic accipit non pro vera amaritu-
dine, sed pro acrimonia. Sic *καὶ ἐπὶ*, pipet. *Τὴν δὲ*
σοφισμῶν. Cautiam reddit, quam obrẽ *πὸ πρῶτον* edu-
cit aer, id est propter quod viuerat ad potæalum.

O' d' d' p. Non satis habuit addidit *πὸ ἀρχῆς*. Illa
coniunctio *δὲ* est *ἐξ ἑρπιδῶν*. Vbi quæ enim aias *πὸ*
ἀρχῆς *πρῶτον* dicit *ἀρχῆς*. Aliquid etiam sine additio-
ne, sicut & Galenus. Dubitatur, an ignat' in sub-
terraneis cellis aer spiritusissimas penetret ac vegetet.
An vis illa vis potabilis exhalat ipote iustad quod
sanẽ putamus nos. Itaque dicere maluit *καὶ πρῶτον*,
quæ *ἐξ ἑρπιδῶν*. *Τὴν δὲ ἀρχῆς* *καὶ πρῶτον*. At suprà dicebat
à terra esse saluginem. Dicendum, hic in vini ter-
restri parte portunculæ esse igneas. *O' d' d' p*
cap. Sibi similis in scribendi ratione Philotophus
accuratur. Suprà vitæ plantarum particatur bi-
fariam *ἁπλοῦν* & *διπλῶν*. Sic nunc in vino *πρῶτον*
centur *ἁπλοῦν*: alteram verò mutationem, *cap*. Et
addit *ἀμάρ*, quia later obfusius cautia mutationis.

Sue ita intelligas vt referatur ad procatarticas,
quæ cum intervis motibus nullam vnquã habue-
rint naturalem necessitudinem. *Τὴν δὲ ἀμάρ* *πρῶτον*.
Acidum contrariũ est. Ita sibi constat autor. Nã
& suprà inter naturales mutationes ad perfectio-
nem consequendam, mutari dicebat succos aut in
proximas species, vt acerbũ in acidum: aut in con-
trarias, vt amarum oleæ in dulcem siue pinguem.
Sic nõ in vitis & corruptionibus, mutabitur vi-
num dulce in amarum. Pependendum etiam id,
quomodo sit *ἀμάρ* vino contrarium: quando suprà
dixerat, acutum dulci proximam naturam suam. Dicẽ-
dum, hoc acutum ab illo tota differre specie. Illud
enim est naturale, & in gradibus saporum qui sunt
per species constituto: hoc autem non naturale. Et
vt accuratissimẽ dicemus, est quidem cum illo in
summo genere idem: at secundum subiecta æqui-
uocatur. Quemadmodum albedo quæ est in ca-
dauere, alia est secundum speciem ab ea quæ erat
in viuente. *Ἐξ ἁπλοῦν* *πρῶτον* *ἀμάρ*. Fortasse alia
quoq; subiecti exemplis: sed corruptus est eodem.
Sequitur autem causæ nobilis explicatio. Initium
ad perfectionem, acor. Perfectio, dulcedo. Regre-
ditur igitur ad idem. Ideo dixit *ἀμάρ* *πρῶτον* *ἀμάρ*.
Quemadmodum senex rursũ sit puer. Quibus
vox illa *μεταμόρφωσις*, quæ erat initio Capitũ, expli-
catur. Vt fit *μεταμόρφωσις* ingressus mutationis: *ἀμάρ*
autem exitus ipse. *καὶ ἀμάρ* *πρῶτον* *ἀμάρ*. Sic & suprà
reliquis omnes *ἀμάρ* *πρῶτον* *ἀμάρ* autem *ἀμάρ* & *πρῶτον*.
Sistatur enim in eo motus progressio. Est au-

tem generatio cuiusque rei formæ vltima indubi-
silibs, & momentanea introductio. *Μεταμόρφωσις*.
Alius affectûs. An verò cum ab ea detur per-
fectio, rursus ex illa ecstasi reuertatur atque re-
stituatur pristinae integritati? Rarò, inquit. Ideo di-
xit *ἀμάρ* *πρῶτον* *ἀμάρ*. Et *ἀμάρ*. Similis enim
progressus regressus est. *Ἐξ ἁπλοῦν* *πρῶτον*. Si mari-
tutum fuerat, quoniam in tale sunt principia con-
tentionis. Itaque non permittit tal vehementem
fieri corruptionem. Hoc est quod aiebat, *ἀμάρ* *πρῶτον*
ἀμάρ. Quemadmodum etiam cum vi Surti con-
turbatur. Ideo addit præpositionem *ἀμάρ*, ipsi
verbo denotanti mutationem *ἀμάρ*.

Theodoros *πρῶτον*, procedens suo vigore.
B instans. *O' ἀμάρ* *πρῶτον*, acre circumfusio exactum
sit. Sanẽ verbi eadem vtrobique ad *πρῶτον*, agere.
Cæterũ Latinis vius alius. Exigere, non semper
contrahere significat, nisi in debitis & vestigialibus,
ἐπιπορευσις. at (vt hic) nequaquam. Quippe diemius
exactos reges, exactas fabulas, & pulsos illos, expro-
sas hæc. Hic aer excimit, non exigit. *Τὴν δὲ*
πρῶτον. Theodoros, Tenue addidit de suo: pessimẽ.
Non enim potabile illud tenue est, sed *τὸ ἀμάρ*.
At. Neque totum potabile tenue, neq; totum
tenue potabile. Et amaror, qui relinquitur fit à par-
tibus tenuissimis in terrestri ignis. Theodoros
illa omisit omnia, *πρῶτον* *πρῶτον* *πρῶτον*.

O' ἀμάρ *πρῶτον* *πρῶτον* vehementis sit. Imò ve-
rò vehemens non est illud vitium: vel quia fortis
resistentia, vt ab aquæ marinæ saluginis, quæ non
paritur putrefactionem: vel ab imbecillo motu,
qualis fit ab æstu caniculæ.

CAPVT XIII.

XIII. Capitũ argumentum. Affectus emittentes aberra-
tiones & corruptiones. Corruptiones aut aliovis mutationes, aut pro-
prio exemplum, aut aberrationem. Mutationem fieri à calore:
frigore in quibusdam, à calore.

Ἡ *ἀμάρ*. Post expeditas vini mu-
tationes quas peculiari interposue-
rat Historia, redit ad vniuersalia.
Ideò ex prudenter (vt opinor) ab-
scidimus Caput hoc. Primum af-
fectûs narrat qui eueniunt in mutatione, quæ cor-
ruptio nominatur. Duos ostendit. Vnus est in
partium constitutione, & oliquesit enim fructus
cum procedunt ad corruptionẽ. Alter est in qua-
litate: sunt enim acidũ. Sanẽ amisso calore natura-
li subit putridus. Aristoteles ita vult omnia putre-
scentia prius refrigerari, postea suscipere calorem
peregrinum, qui deinde corruptum naturalem hum-
miditatem. *Ἡ ἀμάρ*. Alius modus ab æ-
tate, sicut & suprà. Qui si non colliguntur, dure-
scent amisso humido naturali ac terreo relicto.
Hoc frequens est in Vitis passis: diuiores enim fi-
unt ac lignæ penẽ. Dixit autem in neutro, vt om-
nia eò prehenderet *ἀμάρ* & *πρῶτον*, in sin-
gulari ex pro raro ore, in plurali vltimus. *O' ἀμάρ*.
Altera pars de causis corruptionũ. Tres à signat:
vnam, cum quid admiscetur extraneis: secundam,
cum egreditur quippiã tertiã, cũ sine motu locali

Verum enim pulsa sit, explea percurrit, que videbimus. Hæc est totius Capitis periocha. vbi duo animaduertenda. Primum: penes totam hoc citâ supra fuisse tractatâ: quorum loci vbi ne importuna ambrosio lectorem occupemus, verba sibi, qui volet, simul & sententias conferet. Alterum: non hic de iuccis agitur, namque actum fuit idoneo loco, hic autem de iaporibus, quare videtur aliternum totum caput hoc. Dicendum succum esse subiectum iaporis. Et quia pinguem fluxit inter iaporen, hic in oleo pinguedinis cautam pericraturatur. Nota loquutione, eodem modo dicitur τῆς ἰατρικῆς αὐτοῦ. Sed quia de iucco loquitur, pulpa, nucleodixit improprie, quod inintem. Partes enim dicuntur alio modo in toto esse: tamen cum ipso sunt idem: vt in quinto Metaphysice.

Ὁμοίωσις. Loquitur de potestate: & idem valent verba hæc, quod illa μορμὸς ἐν τῆς ἰατρικῆς. Notabis & hanc loquutionem, ἡ ἰατρικὴ αὐτὸ ἴσχυον. ἡ ἰατρικὴ αὐτὸ ἴσχυον. Verbum felix: quasi dicas, Oleari: sicuti veteres, Oliuari: inde namque Oliuata. Non habent eiuſmodi facultatē, qua possit Oleum concretari. H' ἰατρικὴ αὐτὸ ἴσχυον, scilicet ἰατρικῆς. Nequit post arcturum augeri Olei quantitas, que per a flatu cōparata est.

Καὶ δὲ. Non temere verba faciunt de olis duritia superueniente. Simul, anquid, os fit durius. Dux sunt hic latrantes causæ, quare Oleum non accrescat: vna est materia subductio. namque in os abest materia. Ratione dicit nullam: cum tamen causas profiteatur. Fit autē, propterea quod frigus superuenit, quo nequit succus elaborari. in trōrium ergo adigitur ad os altera causa est a fine. Videtur enim iam naturæ defunctum: ne que ferē quicquā studere aliud quā omnia perfectio, ad propagandam est semine specie. In enim est primarius plantæ finis, vti supra dicebamus: secundarius autem, ob visum humoris, quā ob hoc expleto illud curat, igitur haud amplius intendit Oleum faciendum.

Μὲν δὲ ἰατρικῆς. arcturum Pōst id tempus nequit Olea promouere ad Oleum operam suam. ὁ δὲ ἰατρικῆς, reddit causas dupliciter. Primā appellat physicam: quia facit autorem calorem, quem ipse nominat paulo laxius, ignem. Et scriptū est a Præceptore naturā igne vii, & tanquam materia, & tanquā instrumētum. Τῷ αὐτῷ ἰατρικῆς τὸν ἰατρικὸν αὐτὸ ἴσχυον, perplexē admodū. Vult dicere terminū cōiunctionis illius, qui constituitur sub arcturum, ignis, id est caloris progressū præscribi.

Εἰ δὲ τῷ ἰατρικῆς. alteram causam ab anni tēporē. Quasi verō tēpus quoque non sit naturale: ita distinxit ipsum ab illa causā, quā physicam agnoscebat. Quin tempus ipsum pro maxima rerum naturalium conditione statuere, hinc dixit: vt utique concurrere causā vnica. quia tempus calidū, calor autem cōiunctionis auctor. prouide autē τῷ ἰατρικῆς αὐτὸ ἴσχυον, & τῷ ἰατρικῆς αὐτὸ ἴσχυον, quasi tēpus coactū, temperatū auctā tributionis illa voce, αἰσθητικῆς. Secunda pars quæ exagitat temperatū illam. Τῷ ἰατρικῆς αὐτὸ ἴσχυον, a verisimili, quasi dicere vellet: ἰατρικῆς: quia sit pars in-

ductionis hæc, inducūto verō illa. Pyrus, Ficus, alia matureſcunt affluſione iuccis: ergo & Olea.

Ἰατρικῆς. simillima sunt, ἰατρικῆς αὐτὸ ἴσχυον, ἡ ἰατρικὴ αὐτὸ ἴσχυον. Quæ omnia dicit finis accuratū simē in libris Poetice. Μὲν δὲ αὐτὸ ἴσχυον, axioma in hac negatione. Non impleri iucco, iuccæ affluente materia: quoniam succus Oleum esse oportet: at materia a qua est que nequit transmutari. Ἄνωτον, absurdū, non esse locum in natura huic propositioni. Τῷ τῷ ἰατρικῆς. Si quæ sunt alimentis materia: videtur alimentū accedere, cum accedit aqua: plenitudo accedit, cum accedit aqua: plenitudo accedit, cum accedit alimētū. Non probat: quia vel fortuita maneat sit sensio vel consueta experientia. Si quis enim affundat aquam, deprehendit repleri iucco fructus. Itaque duplex argumentū a casu & ab arte ad probandam naturā hanc. Aliud addit experimētum. Si quis immaturas premit Oleas, minus prodare iucci. Fas designat a calore. ἰατρικῆς enim vocat.

Πῶτον δὲ αὐτὸ ἴσχυον. Contrā, quæ postremæ omnium lexi fuerint, Olei plurimum exhibere. Hæc animaduertendū, ne subitū fallacia. Namque immaturas mature cōparatæ plus effundunt. At (si quod aunt illi, verū est) vitæ que mature cōparatæ, & que sub arcturum, & que post lexi fuerint, non erunt potestates prioribus pinguiores.

Διὰ τὸν ἰατρικῆς τῷ ἰατρικῆς. Hic tota vis argumenti latet: quia, vti videbimus, tollere nequit iocū iudiciū, expicemus. Solum posuit huic obicere, succum illum superuenientē non coqui in Oleum, quia calor deficit. hic igitur hunc prætextum tollit, aut igitur, ab ipso frigore perfecti hoc erat illud τῷ ἰατρικῆς, die modū huic perfectiois, dat τὸν ἰατρικῆς. Hymis frigore exeritatus. Die effectio nem & causam mediā inter frigus & maturitatē, dicit, ἰατρικῆς τῷ ἰατρικῆς. Ecce quantum aque nimis prohibet oleatatem, tantum exigitur Hymis frigore. Reliquū verō perferitur: hoc est, ἰατρικῆς τῷ ἰατρικῆς, & dicit ἰατρικῆς: quia minus pensū commodiū perferitur. Et sanē sunt fructus quidā, qui voluit Hymē tangi: vt Olea, Zizipha, vix genus quoddam, etiam Cydonia fera sunt.

Ὁ δὲ αὐτὸ ἰατρικῆς. in hac tertia parte statuit iudicium tuum, pariter autem bifariam. Primum ostendit, Oleum prius inesse, quam nigrescat. Iam hoc nihil de struicalli enim quoque sic fenicbant: sed minus. Icciro addit, ἰατρικῆς τῷ ἰατρικῆς, & purius, vt vtrum sit illud Oleum. Illud autē quod fit post imbrium accē siccō, impurius: multum enim trahit Amurem secum. ἰατρικῆς τῷ ἰατρικῆς. Ex Phaulis quod fit acerbum, album est, nigredo igitur postea, vbi & id notabis: etiam in cruda inesse Oculū. Non igitur a coctione perfectio: si Oleum est perfectio: & Oleum ante coctionem dicendum esse Oleum inchoatum. Τὸ δὲ ἰατρικῆς, vult obiectionē tollere. inquit: non esse absurdū, quod id ipsum album Oleum subamarū sit. Hoc enim indicat illud τῷ ἰατρικῆς. Siquidem cessat ea postea amaritudo: quoniam per se Oleum matureſcit. Sic & supra dicebat, aliquando coctionis

fieri per partium separationē. Ergo nō erat prius
 eōrum, si eōrum hi per segregatiōē: & nondum
 facta segregatiō est. Tū si postea matureit, non
 erat antea maturum, agitū imperfectum, proinde
 perfectius in posterionibus oleis. *Τὸ πρῶτον*
 dicent illi. Ergo minus est Oleū, si posteaquam
 factū fuerit, etiamnum abit aliquid. Nam ex matu
 ro quilibet decedere, necesse non est, ut amaritu
 dinem deponat. Ad hoc dicit hanc amissionē par
 tiū quarundā, non esse propter Olei naturam, sed
 ambientis aeris fieri vi, quod & vaia faciunt ip̄a.
 Ideo dixit ἄλλ' ἢ τὸ ἄριστον ἀλλοτὶ π' ἐν ὕδατι ἢ π' ἀέρι
 γινώσκ. Circumstantia intelligit, aerē & valē ἀπὸ τοῦ
 ἢ π' ἐν ὕδατι, scilicet ὕδατι. *Ὅτι* ἢ ἐν ὕδατι, validi
 argumentū. Non esse expectandū vltimam
 eōrum inem pro perfectiōne Olei. Probatio, fuit
 enim ex albis. Dicent illi esse Oleum imperfectū:
 quare & amarum & mordacitate acerbitate sua,
 quemadmodum eūm ex vva premitur immatura
 succus. ita digestissimam hanc disputatiōnis fluctua
 tiōē. Nam cum hactenus videatur pro Oleo, an
 quā de perfectio agere, subdit. Ex his apparere, nō
 esse quæstionem dicentendā per actum & poten
 tiam. Quasi Oleū in immaturis sit potentia, quod
 futurū sit actū Oleum in maturis. Misi tamen op
 portina videtur illa distinctio, siquidem aut materiā
 Olei futurā. Vt inā vero vnum quempiā ex Sco
 risticis & Vualteris audirem tractantē hęc pau
 cissimis verbis plura, meliora, ordinatiora, quasi
 ex ipsis rebus exp̄ta. Longe commodius percipere
 remus. *Τὸ ἐπὶ δ' οὐκ ἔστιν.* Hęc portiunculā partis
 huius terminē quaerit causā:quare vel nulla, vel per
 p̄uilla fiat accessio post arcturū. Et sicuti suprā
 dubitatur atque cōmittit aliorū fidem (ὁ ἀλλοτὶ) ita
 hęc moderatur illis verbis. *Ἡ δ' οὐκ ἔστιν ἢ ἐν ἕρ
 δεσθ' ἢ π' νεκρῶν* vel nullum vel non magnū fieri augmentū.
 deest verbum ἀυξάνουσα. *Ἡ μὲν οὖν ἡ ἀλλοτὶ*
 scilicet nihil augere, & multum augere. Pri
 mum: quoniam additur materia. Secundum, quia
 multa eūm situmutari nequit. *Μετ' οὖν δὲ δέχεται* fa
 miliaris dicitur, ἀλλοτὶ. Nam si dicas, μὲν ἔστιν ἀ
 λλοτὶ, erit ἀλλοτὶ substantiūm. Vtrū verō sit illud,
 non declaravit. puto maluisse, nihil fieri. *Ἡ δ'
 οὐκ ἔστιν.* Problematicē soluit. An, inquit, alia est
 pulpæ, alia succi maturatiō: Pulpæ sanē ad vtrun
 que, sed vsū diuerso, vel ad eūm vel ad Oleū. nā
 que ad cibū opus est amaritudinis abolitiōne. I
 deo dixit ἄλλ' ἢ τὸ δὲ, in neutro eūm tamen referat
 ἢ ἀλλοτὶ. *Τὸ πρῶτον ἄ' ἐν ἀλλοτὶ.* Indicat quo
 modo gustui appareret idonea. in terrestris sub
 stantia alteratione, quam quidā ἄπ' φ' appellarint.
 Ita consultit eruditioni: vt enim errores afferat an
 tiquorum. Scultē namque detorqueat ad putrefac
 tiōnem, ad vsū, aut significatiūm ad rem natura
 lem. *καὶ π' δ' ἄριστον.* Demonstrat illi Dru
 parum exemplo, quæ sunt putrefactiōne aptæ fa
 cile ad edendū, quæ ostentatio farua est. Aliud e
 nim matura Olijua, vt Drupis aliud mareida, nam
 quæ marcescunt ē Drupis, item abūciemus. Hęc
 igitur est pulpæ maturatiō: illa verō succi. *Τὸ
 δ' ἄριστον.* Oleum verō succi mutatione: id est hu

A moris, non carnis. At humor excoquitur multo
 calore, quo laboratur ante arcturū: minore verō
 pulpa, quæ post arcturū creuit. Ergo quia est O
 leum operosius, diuturniore ac validiore opus ha
 bet opifice. *καὶ ἀριστον, operosius.* *δ' ἄριστον*
 cōfici. Quia naturalis calor arebiticus est à solo
 & aere, materia & instrumentum. *καὶ
 ἀριστον* tempus declarat ante arcturum. Quia præ
 ventur conturbatio illa totius massæ terrestris, &
 aque quæ contingit post arcturū, itaque amuræ
 plurimum. Ante arcturum fuit purius: quod de
 claravit voce illa, *καὶ ἀριστον*, impermixto. Quasi
 subeat aqua multūm terras partes, quæ iccirco
 in amurca fiant ignauæ. Nāq; in Olea immatura
 solidiores non miscetur succo. *καὶ πρῶτον*
 ante arcturum, vtrunque vnum: Olei elabora
 tio à calore: alteri constantia ferebriūm partū
 pertinax, quæ propterea succo misceri nequit.

B *Πρὶν ἀρτεμιδος, ἀρτεμὶς, καὶ ἀρτεμὶς* v. ad arctu
 rum. Advenit vt est adiectionis notata & exclu
 sionis Ad parietem, prope parietē simul est, & est
 trā. *ὁ π' ἄ.* concludit contra obiectionem,
 pro prima sententia. Olei e op̄ia neque in alimenti
 e op̄ia, neque in Olijæ pulpæ consistere multitu
 dine. probat clarissimū esēplis. nā si pluvius an
 nus sit, manus Olei hoc à natura in tempore. Item
 ab arte: si rigor sit Olijæ matans Olei. Aliud ar
 gumentū à natura in ip̄ecie, quod priori consum
 ptum oportuit. Ceterum isti Græci semper in suis
 disceptatiōibus patiuntur iactatiōē: id quod ad
 fastidiū vexati, ad fastidiū monuimus. A ip̄ecie ig
 nitur argumentum. Quarum eo parum, Pulpa
 multa, manus edunt Olei. & nomine designat (pre
 ciē, tales Phaulzæ, non ergo in Pulpa. Addit axio
 ma, id ita naturæ ordine laboratum. Nisi manus id
 cere: naturam laboras potius quàm elaboras: id
 est non potuisse vtrique sufficere. Id nāque so
 nant verba illa: *καὶ τὸ ἄριστον καὶ ἀριστον*. Vt & alior
 sum, & aliunde sit tum pulpa tum Oleū. Sequitur
 aliud à locis argumentum. *οὐκ ἔστιν ἢ ἐν τῷ
 ψυχρῷ.* Neque in frigidis multūm præstare que
 unt Olei. ergo à calore. *ἢ ἐν τῷ θερμῷ.* non rectē valet.
 quasi Oleæ robur Oleo cōcitur. *ἀλλὰ
 οὐκ ἔστιν ἢ ἐν τῷ θερμῷ.* aut tepus, aut ip̄ie voravit verbum.

O *ἢ ἐν τῷ θερμῷ.* eadem breuitas. Non enim,
 quod nunc hęc dicit, dubitant: sed ex iis omnibus
 patet, quid in quæstione sit sciendum.

Lego δ' *ἢ ἐν τῷ θερμῷ*, non δ', quæ amaritudo efficit
 postea. Et *καὶ ἀριστον π' ἐν ὕδατι ἢ π' ἀέρι*
 ἀλλοτὶ, vt corruptissimē legitur. Et *δ' ἄριστον*, *π' ἐν τῷ
 ὕδατι ἢ π' ἀέρι*.

D Theodoros legit *καὶ ἀέρι ἀριστον*, non *καὶ
 ἀριστον* placet. *ἢ ἐν τῷ θερμῷ.* Theodoros
 legit *ὁ δ' ἐν τῷ θερμῷ*: & addit de suo: quæ certē pro ca
 su habendus est: pessimē. Quis enim casu p̄uret
 arcturū occidere? Neque negauerit Philosopherus
 qui illio fatetur, vitæque causam vnum esse.
 Et omisit *ἢ ἐν τῷ θερμῷ* at temporis conuenit
 post arcturum. Quare conferenda sunt hęc eum
 superioribus vbi tractantur hæc eadem.

ὁ λ' ἢ ἐν τῷ θερμῷ, parissimomiz. podet lapsus. Nam
 cui par-

CAPVT XVIII.

XVIII. Capiti argumentum. Olerum parua similia
 gſta cum ſaporibus ſentiri: parua nomenſiſſima ſubrecta. Et
 quare. Non habent uerſitatem communem appellatam ſa-
 pores & oleres. Oleris quodam eſſe oleria quodam eſſe. Dol
 cum ſaporem non uolere olerem ſentiri. Amara eſſe oleria.

ΠΑΝΤΩΝ Δ' ὄντων. Hic omni-
 no inſtitur aliam materiam, nem-
 pe odorum ſaporumque aſinitate
 quam ob id demeror, cur Theo-
 dorus non hæc diuerſis item Ca-
 pitibus designat. Docet igitur odorū ſaporūque
 neceſſitudinem, multis modis. Vnus eſt ex i-
 pſa cauſa: quaſi uideatur à ſaporibus odores nati.
 controuerſium hoc: conſeſſum illud, eſſe comites.
 Alter modus ab ethica docet odorum differen-
 tias. Quodam illiſe in veſtibulo guſtus ipſius ap-
 parere ac quaſi extare. Alios nõ ſtatim, neque niſi
 mania deſerente utrumque ſub ſtancia, aut affrica-
 ta tertius eſt ſecundum appellaciones. Tameñ
 quidam quibusdam ſunt odores aſſecti ſaporibus
 non tamen ſaporum nomina ſequia eſt odorum
 ratio per eadem uoces. Quartus per ſubrecta in
 ſiſdem generibus. In omnibus Oleribus ſapores
 eſſe: in quibusdam odores item in eſſe, in aliis non
 ita. Quintus cognationem ſtatuit odorū aliquot
 certis cum ſaporibus. Aut enim cum dulcibus nõ
 eſſe, cum amaris eſſe.

Αὐτὸν γὰρ ὄντων. Sande
 non erat odorum natura ſaporibus aſtringenda.
 Inſeñ enim quibusdam corporibus naturalibus,
 ac non paucis quidem, que tamen nullius ad uitium
 eibi recipiantur. recente glebas & lapides, & me-
 tallas, etiam nonnihil animalū. Cæterum hic cum
 ſaporibus ſunt conuincta, quia de plantis agit, que
 ſapores afferunt, uel tanquam cibaria, uel tanquam
 medicata. **Θαυμάσια.** nonnihil fricata & mo-
 ta. Intelligit motionem partium tenuiorum, que
 fit, aut fricando aut miſcēdo, aut ſucc utiēdo. Vel
 lic quida quædam ſpirant magis agitata uel con-
 turbara ſunt tamē, quibus ad nares olent & que om-
 nia, que ad palatum.

Καὶ οὕτως. offendit
 plane mortuum aſſectum. Nam quemadmodum
 lapida manſa odorē excitat: ita odor exērit mē-
 dentibus ſaporem. Hæc ita fieri: propterea quod
 ualde uicini cohercant ſenſus. Nihil uerò nondū
 uel ſenſu, uel intellectione potuit capi: quomodo
 faciatis, odor ſaporem, niſi uelit dicere de ſimilitu-
 dine. Ut qualis præcipitur odor antequam gu-
 ſtentur: talis quoque guſtantibus ſentitur ſapor.

Ἄλλὰ τὴν αἴσθησιν. Quinetiam ſenſus ipſa
 eſſe aſſina & proxima, modo aliquo. Senſum enim
 utrumque ad palatū eſſe: guſtum ſubtus. Ol-
 factum ſuprà. Sub palato cum affieunt ſapores,
 ſuprà palatum eodem tempore odores afficere.

Ἡ δὲ οὐρανία. Quibus vitro citroq; cogni-
 tis, recte ſtatim poſſe odores eſſe pro ſaporum mo-
 do. **Καὶ οὐρανία.** ſecundum ſaporum rationem, o-
 dores γὰρ ἴσθαι, perſeñ. at ſuprà uerua dicebatur af-
 feſtio. Nempe à ſaporibus odores & ſapores
 ab odonibus excitari. Nota ſæpe frequens huic Phi-

A loſopho. unde, quare, quocirca. Quodd autem re-
 ctè ſentiamus non debere intelligi, odores eſſe ſa-
 porum natura conſtitutus, ſed ab aliquo tertio utrum-
 que uita ut nō fit nota cauſa, ſed ratio modis
 non, inquam, ut dicatur, à ſaporibus odores pro-
 ducere ſed pro ipſius odoris modo, eandem cauſam,
 que talis tantique odoris autor extiterit, talē, tan-
 tumque ſaporum imponere. Quodd, inquam, ita ſit,
 patet ex conſequentibus. His, inquit, elicitur eor-
 um opinio, qui eos aiunt eſſe congeneres, atque
 ab eodem principio conſtituti. ideo dicebat à uē
 uocem & **οὐρανία**. ſed addidit **οὐρανία**: quia non ſunt pen-
 tus idem non ergo penitus eadem cauſa. Sed uult
 dicere: inter alios duos ſenſus nullos ita conuenire.

Αὐτὸν γὰρ ὄντων. accuratius duo con-
 ſideranda. Vnum, quomodo idem ſunt alterum,
 ſi ſunt idem quatenus ergo differant. Hanc tamen
 dimiſit hic diſtinctionem: quia eſt uniuuerſalis con-
 templationis, & pertinet ad libros De ſenſu & ſen-
 ſibus. **Οὐρανία γὰρ.** Alia pars que dicitur tamē
 inter ſe conſequitur, tamen non habere eor-
 munes appellaciones. Hæc quoque para ſuperiori
 aduungenda eſt, non in aliud caput traicienda: ſi-
 quidem motu eandem ſocietatis atque aſſinitatis
 traſtationem conuincuntur generationem per
 ſubiſta: uelut cum diſt. aliter atque alter ſe ha-
 bere in Oleracis. Tum per ipſorum eſſentiam,
 cum dicit dulcem & amarum non eadem ratio-
 ne odorata eſſe. **Πνεῦμα γὰρ.** ex uſu atreſcit no-
 tiones. Nõ fuiſſe in more poſitum, ut amarum aut
 ſalius diceretur odor. Dicimus enim Abſynthii,
 & Maris & Olei, & Sorbi odorem. at de iis neq;
 amarum. neque ſaliſium, neque pinguem, neque a-
 ſtringentem. Ita graſu Galeno facit: cum Archi-
 genem impugnat ſalargente nomen in eorū que
 pertinent ad dolores. **Οὐρανία δὲ οὐρανία.** Suprà
 conuenerat motu naturæ nepe recipere inter
 ſe ſapores & odores excitari. Hic dicit odores ac-
 cedere ſaporibus non tamen odorū nomina no-
 minibus hære ſaporibus. Id uoluit illa **οὐρανία δὲ οὐ-
 ρανία**. dicit **οὐρανία**: quia ſande aeres feruēt
 nare: quemadmodum ſapores aeres feruēt pa-
 latum.

Καὶ οὕτως ὄντων. Tameñ nomina non
 communicantur: res tamen ipſæ proximæ ſunt.
Ἡ δὲ οὐρανία. Suprà ſeribebar de lacteo, & uinoſo
 controuerſiam eſſentia ſpecies ſeparatæ, an con-
 ſeſſis generibus attributæ. Nunc etiam mel ad-
 dit, & quod plus eſt, aquam: que tamen ab omni-
 bus, illa quidem pura, pro inſipida cenſetur. Que
 ſequitur, clara ſunt ex ſuperioribus ſunt enim re-
 petita. Repetit autem, ut offendat diuerſitatem o-
 dorum. **Ταῦτα γὰρ αἴσθησιν.** Tranſit ad alia par-
 tem, in qua eſt illorum aſſectio eodem dicebar de o-
 doris excitatione, que fit à ſapore. Per ſaporem
 odorem ſentiri, non eſſe præter rationem: quippe
 uerua dicit quædam que in guſtu referant odo-
 rem quoque ſeuicula ratio. Non enim fit à ſapore
 id, tanquam in eo ſit odor neque à guſtu, quaſi fit
 in cauſa, quomodo loquuntur, actus non odoratum
 ſed per accidēt. Motus enim & partium attenua-
 tio, cauſa eſt ut præcipitur odor ille, nam hoc

D

quoque à tactu fit. Suprà inè proficabatur: quædam statim odorem ipsare: quædam non nisi affricata. Hæc erat vniuersaliter enunciata propositio: nunc ad Olera tantum astrigit. Anchimum & alia nonnulla ponit in prima estringit: secunda lentem statuit, & alia præsertim si sicca sint. vbi videmus suprà necz definitionem delineationem. acibat etiam esse *τὴν ἰσχυρὰν ἢ γλυκῆν*. Hæc contrariū in e contrario: *τὴν ἰσχυρὰν ἢ γλυκῆν*. Tὰ ἡχρῶν γὰρ ἐν τῷ ἐξτετατο ad Legumina quoque: eum item addubar & Cartamum. *Καὶ ἄλλοι δὲ καὶ ἰσχυρὰν*. Est enim in definitione illud quoque *ἰσχυρὰν ἢ γλυκῆν*.

Est enim in hoc notat similitudinem. At enim saporem quoque mandendo excipit. nam hoc vel ipsi capellis non incomperum.

Ἄλλοι δὲ τῶν ἄλλων. Postrema Capitis pars: vbi coniungit speciem cum specie. namque generaliter hæc enus loquutus est odorata penè omnia esse amara. Huius causam dab it postica. *καὶ οὐδὲν ἐστὶν ἄλλοι δὲ τῶν ἄλλων* confundat eum acri. Nam omnium est bonum qui sunt odorati, maxima pars aeris est amara non multa. Item dulcia odorati sima, mala Apiola, Melones. *Ἐὰν δὲ ἄλλοι δὲ τῶν ἄλλων*, adhuc pressius agit. Bina coniungit genera, duos habitus: amara eum odorans ex vna partez altera, cōtrariorum habitum cum pruatione: nempe dulcem cum inodoro. eleganter verò loquitur. *τὴν ἰσχυρὰν ἢ γλυκῆν*. Cum sint duo contraria: dulce & amarum: alterum, id est dulce, esse principii boni odoris. Vt dulce sit principium cōsequētium speciem in tuo genere. Est enim *γλυκῆν* genus *ἰσχυρὰν* species, vt loquitur, subalterna: sub qua sunt multi gradus, quorum principium & caput sit dulce: amarum autem est principium non sub suo genere, sed proximo: quippe principium odoris.

Ἐὰν δὲ ἄλλοι δὲ τῶν ἄλλων. Difficile quicquam odoratum inuenire, quod idem non sit amarum. Cæterum præter particularem historiam, quæ ceterarii tum testis tum iudex est: etiam ratio nos amouet ab huius opinionis assensionē. Si enim verum esset hoc: odorata statim esset amarissima. Hoc autē falsum, siue summum capias in moscho: siue suauissimum in Viola: siue medioerem per ceteros gradus. Est illud animaduertendum: hinc omnino velle saporem esse odoris formale principium. Com ponit enim eum dulce, quod sanè statatur pro forma principii *τῶν ἰσχυρὰν*. Quomam verò non rectè veniat inariet facit hoc, explicauit quid intelligit *ἰσχυρὰν*. Multa, inquit, sunt *ἰσχυρὰν* commendabiles saporis que dulcia non sunt. Hæc etiam quaeramus: si salia & acida participant *ἰσχυρὰν* (inè verò alied in hoc enus sunt, vt etiā dulcibus asseratur) quònam modo dulces sit horum principii? Profectò minus acquisita hæc dissectatio est: tanto minus, quom *ἰσχυρὰν* facit *ἰσχυρὰν*, & dulce, principii *τῶν ἰσχυρὰν* & amarum, principii *τῶν ἰσχυρὰν*. Ipsemet ostendit esse popularem, non autem exactam collationem hanc. Nam postquam comparauit, addidit magis esse principium *τῶν ἰσχυρὰν* amarum, quàm dulce *τῶν ἰσχυρὰν*. Val-

de enim esse difficile, reperire quicquam odoratum, quod item amarum non sit. at multa *ἰσχυρὰν*, quæ non sunt dulcia. Voluit igitur dulce esse principium *τῶν ἰσχυρὰν*, non omnium, non plerumque: amarum autem maxime partem odoratorum. Expediit diceret: dulce non est principium *τῶν ἰσχυρὰν*, multa *ἰσχυρὰν* dulcia non sunt.

Ἐὰν δὲ ἄλλοι δὲ τῶν ἄλλων. Quomam subtraxit à principii dulcedinis hæc *ἰσχυρὰν* non dulcia: attribuit ea principii odoris. at odoris principii erat amarum, legitur *ἰσχυρὰν* habet partem dulce, partem amarum pro principio. Post hæc etiā quod dulce attribuit *ἰσχυρὰν* addit *amarum*. Atque etiā si in vno solo inueniatur, excludit illā negationē. Ita videmus, neq; amara omnia odorata: neq; omnia odorata amara: & nullū amarū *ἰσχυρὰν*. Dulcia oia *ἰσχυρὰν* non omnino *ἰσχυρὰν* dulcia: pauca dulcia odorata *ἰσχυρὰν*, quæ non sunt dulcia esse odorata.

Καὶ οὐδὲν ἐστὶν ἄλλοι δὲ τῶν ἄλλων. est eproposito. Ad gustum & cibum: qua gustus cibi gratia.

Legitur *ἰσχυρὰν ἢ γλυκῆν*. Aut dicens verbum aut addendum, vt addunt, *τῶν ἰσχυρὰν ἢ γλυκῆν*.

In eodice Theodori legitur: per multa: corrige, per mota, *καὶ ἰσχυρὰν*, agitata. *Ἐὶς γὰρ*, quod agnomen à gratia palati accepit, elegantissimè.

Μύρτις δὲ. Theodoros legit *ἰσχυρὰν*. At Iris non venit ad cibum, sed Myrthis: *καὶ ἰσχυρὰν* vocat alibi: Charrephyllon fortasse est, atque eadem cum Cicutaria: omnino verò congeneres sunt: Cicutaria namque agrestis. *Καὶ ἰσχυρὰν ἢ γλυκῆν*.

Ἐὰν δὲ ἄλλοι δὲ τῶν ἄλλων. Atque etiam latius illa significanti, quæ præzida sunt, quid significat, necio.

CAPVT XIX.

XIX. Capitis argumentum. *Difficilis in succo salis fit in plantis: siue ceteris. At non esse. In salis meliorum, ut patet: siquid salis inest, id extra fructum esse, tamquam ex puluere. Et odorose offerri mactatum succum salium quibusdam. Et in arboribus præcipue saltem asperge.*

Πῆλ' ἢ ἰσχυρὰν. Nouo modo quæstionem tractat. Non enim querit, an salis humor sit in plantis: sed illico ponit hypothetis negatiuam: cuius causam querit sic. Cum omnes alii saporē in plantis inueniantur: quare salis inest nulli. itaque obturbat admodū.

Primum occurrit euidam obiectioni: ea est in fructibus quibusdam salicetum inueniri. Respondet: non esse intra fructum, sed in coriis ac putaminibus. Deinde causas reddit multas in hac prima parte: quæ non inest. Postea disputat in secunda pro aduersario. Atque ostendit, esse quibusdam succum naturalem: aded verò naturalem, vt etiam arte quæzatur. Hæc summa est: argumenta verò videbimus sigillatim. *Ὅτι ἂν μύρτις*. Ecce accipit aut statuit pro vero: non ineffic. neque dubitans si fides causam querit. In secunda tamen parte dicit ineffic. *Ὅτι ἂν γλυκῆν*. Occurrit ei quam dicebamus, obiectioni. Non esse intra fructum saluginem, non enim in Cicere sed in corio: ac eorum carnem dulcem esse. *Ἄτιν ἂν γλυκῆν*.

Primum

Primum argumentum ab essentia & sine, quia falsus inquit, non alit. *Και, ἔστιν ἄνευ.* & inepta generationi. Eadem namque vis alimentis & generandi. Peripatetici quia nutrimentum fit per generationem. An vero sit eadem facultas que facit in membris animalis, & que gignit carnes eodem alibi tubulis dispositum est. Probat autem esse *ἔστιν ἄνευ*, argumento vitæque, tum cæcitæ, tum effectus: quia falsus in locis nihil gignitur. Ratio vltior: *ἄνευ τῆς ἀπορροῆς*, erodit facultate. novum verbum. *Καὶ ἐπιπέσει.*

Igitur his *ἀπορροῆς* & forma, & materia. Corruptis enim vires, que sunt à forma: & est in materia: deficiat enim sal. Sic & infra dicitur facere quendam *πυρρὸν* in Brassica. *Ἐστὶν, ἀπορροῆς* verbum salis enim vulgò. Etiam ex fæcitate Chalcidas, aut Golumella. Ita quæ abstracto humido non potest rei generabilis fieri concretio naturalis: est enim humor glutinum siccorum. Et oportune computat præpositionem *ἄνευ*: quia tubus ac dividit. scilicet indurat. unde illud: durati sale terga ius. *Ὁ δὲ τῆς ἀλλοτῆρας.*

Argumentum ab vniuersali causâ. Quod in aliis prohibet generationem, ipsum vbi que videtur eius autor incommodi etiam sibi. ideo dicitur: *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*: quod respondet illi: *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*. Quod aliis incommodat, etiam à se sibi inuicem. Intellegit, in natura: nam in vita cili) contrâ vitæ venâ. Augescimus enim nobis aliena iactura. Neque aliis rationibus bodie res fit.

Ἐστὶν ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας. Negabat in falsis gigni quoscumque. At in mari tum pisces, tum plantæ. Respondet: & adducit id quod eget maiore probatione. Hoc enim prius querendum: an in mari gignatur aliquid. nam hoc hic falsò negat. Deinde si quid gignitur: ex marisne materia generetur, an ex alio succo. Et consuetè dixit: primum *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*, deinde *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*. Quare tu gignitur, quoniam sunt illa alia. De cuius tamen afferre ad probationem. Nam si scit, dicat si necit, nolite obiturbare. Ad exenda verò iudicia texamus & nos aliud argumentum eodem filo. Dicitur:

Id quod est inuitæ aliis ad generationem, inutile quoque sibi futurum. Dicamus & nos aqua sibi non consistit: & est materia rei consistens, nempe falsus. Per terra motus seipsum non calefacit, alia calefacit. Ad hæc animal masculinum in alio generat, in se non generat: femina in alio: in se non. Animaduertamus & in eandem itiam. Primum negat in falsis quippiam gigni. Mox concedit, sed non ex falsis. An multis in locis de marinis scribit plantis, ac de rubri maris insulis, in quibus fata rigant marinis aquis etiam possit imbres. Vbi quæ scribit, id illarum nature debet, tanquam affuetæ falso solo: quid aliud, quæm dicat, falsis a lit omnino verò alendi opus à natura. A natura igitur tales creatæ: nam & Bryon marinum, quam Corallinam dicimus, tam est falsum, quæm sal ipsum: sed opponit latenti obiectioni pisces, quæm

A ait. *Καὶ ἐστὶν ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας* nam sanè piscium caro dulcis aut insipida. vbi etiam considerandum. Maris pisces dulces quidem videntur *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας* quibus comparatur, necio quid in ipsis deprehendatur. & omnino in carnis, atque vitæ ratione, carnis ipsæ maxime verò in carnis, *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*.

Καὶ ἐστὶν ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας. Appellat causam vniuersalem: quoniam argumentum sumatur à transmutatione propter alimentum & generationem. scilicet dicitur: *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*. Id quod alius materia figurum est, necessarii est eorum potest *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας* transmutabile. Sanè demopstrata propositio hæc habet sui causam priorem illam propositionem generatio est transmutatio. Tum hæc adhuc in illam reuoluitur priorem, quod fit, neque est: quod erit, neque quod futurum est. Postmodò hæc in illam vitæ naturam, quod fit, fieri potuit: ut per natura. Hæc omnia designat vnicum verbum illud, *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*. Subdit autem minorem syllogismi.

Τὸ δὲ ἀνευ τῆς ἀλλοτῆρας. Salium non est *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*. inconsideratæ coniunctionis. Plura enim significat *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας* quam *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*. Nam etiam si non esset *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας* ad generationem intelligeretur *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας* alia multa. Et quia fit ab interno calore naturali mutatio naturalis in generatione, atque iccirco opus est humoris attractionis, qui humor alimentum plantæ futurus fit: & is plantæ calor non valet sursum trahere solus, sed adiutus à sole, quem modicum iam sæpe dictum est: ideo etiam vult probare quòd falsum est *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*: hæc apponit *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*.

Ὁ δὲ τῆς ἀλλοτῆρας ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας. In singulis satis patet, quòd ex duabus rebus altera fit, altera est. Fit quidem attractio à sole succi lenioris: est autem falsum quæne terreum, & graue, ideo possit vtrunque attrahens, *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*: & vtrunque materiam, tum leuem, *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*, ac propterea *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας* tum grauem, atque iccirco *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*, ac illud quidem non nominati, *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*: quia sapores quoque alios intelligi hoc autem nominant, *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*, quæ tamen ratio nulla est. namque mox dicit *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας* esse falsodinem, sicuti supra in corpore Ciceris, non in pulpa. Ergo plus penetrat, & plus trahitur: ne que fit à falso dulcedinis separatio, sed à dulci falsidinis, quæ illam relinquat, & subeat. Dixit, *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*, in materialibus: quia superius argumentum circa species vertebatur.

Ἐστὶν ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας. In accidentibus que consequuntur idem, quod *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*, quæ excipitur: quod *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*, quia contingit: quod *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*, quia simul accipit. *Ἐστὶν ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*. Placeat sit ut argumentum separatim. *ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας*, adhuc.

ἄνευ τῆς ἀλλοτῆρας. Pesima deductio, & triuialis. Non enim putrefis semen, vt ex co fiat vel planta, vel animal, sed perficitur. Ideo passiones duobus modis euenire dicitur philoſophus, in primo de anima: quædam destruere, vt putrefactionem

& mortem: quidam pericere, vt inellectiones. Sic elem pericere, & fit actus, quod est potentia. Quod verò salum sit *ἀλλοιωτός* alterabile, duabus rationibus cognosci potest. Vna est de accidente ipso, id est talitudo: alia est de subiecto talitudinem deferente. Vtroque modo falsum est. Nam salitudo vel ipsius Theophrasti legibus diluitur in coctis picium. Dulces enim è salis facti si quidem dulcibus aluntur. Mutatur igitur accidens. Sim de subiecto, & ipsa loquitur mater: nihil magis verum. Quippe salis carnes mutantur à concoctrice.

Conclusio quod non trahitur, remanet. Hoc est, *ἄντιπλάσιον*, simul scilicet cum dulce. Ergo non miscetur sine ab radicibus quidem vt trahitur.

Aliud argumentum à fine, maior proposito subiectur, ea est. Quod non minus euacuetur, non multa eget recreatione: non igitur multo alimento. Ponit maiorem. Planta est *ἀντιπλάσιον*, non habet excrementa, sicut animalia quæ in fame eriguntur. *ἄντιπλάσιον* *ἀντιπλάσιον*: addebat etiam detractis scitotum pelibus milites, obfessi Hebræi liberorum carminibus, alii putridis cadaveribus vitam sustentarint. Itaque plantæ, inquit, non coguntur quicquam iugere, quod inutili sit ad alendum. Ne hoc quidem argumentum multum facit. Non enim quia mensura soluitur, plus vorat. Non quia deicit animalicibus appetites errit enim inutilia & aliena, atque etiam noxia: sed quia consumitur id quod lumpit. At idem in plantis augetur, fructus superfluit. Etiam gummi extrudunt, Nucamentis, Fungos, Gallas, Cachryas, Culices, alia multa. Quam obrem quicunque fuerit præstid succus, is inhiabitur. Itaque etiam simpliciter effacum hoc falsum est. Habent enim sua quoque excrementa plantæ. Nam quemadmodum in homine & gallinis pediculos videmus: sic in illis vermes, vt in fraxino Cantharides. Et sanè sua quibusdam peritromata, vt *ἄντιπλάσιον* Cerri. Duo verba inculcauit, *ἄντιπλάσιον* *ἄντιπλάσιον*, euellere & trahere, cum difficultate, quod talis sit incepta ad subendum.

Et *ἄντιπλάσιον*. Probatio, quod non sint excrementa plantis. Videmus verba. Excremerentur, si inessent: non autem in superficie residerent, à solis vi leuata atque educta eoque. Puto & in bis non nihil, & infrequentibus multum esse, quod nos obturbare queat. Hoc primum agamus. Videntur permixte rationes, & simul admittere quod inhiatur. Inquit. Si esset planta excremento, atque excrementa ex eermi oportuit, at non excremerentur, sanè procedit. Non enim soluit alium aut vrinam facit demus. Addit. Neque ea residerent in superficie. Sei licet salum residet in putaminibus, vt aiebat, & eorū fructuum. eoque attractum à sole. Ecce, quam multa. Iam fatetur in esse superfluum: iam attrahi à sole: iam penetrare ad extrema vsque. Reliquæ que sequuntur minus mihi nota sunt: nam & aiebantur ab insituto, & *ἀντιπλάσιον*.

Quid Democritus agat, patet ex ineptis figurarum. Quod sit aliena videtur ex eo quod aut superflua & excrementa liquoribus supernatant: puta, cadauera & maris sordes. Hoc est, *ἄντιπλάσιον* *ἄντιπλάσιον*. Quid ad rem? Erit enim talitudo à sole attrahit ad superficiem. Cæterum inepta similitudo. Supernatant cadauera iam putrida, & aere turgida, Sordes autem tum ea causa, tum qua ipsæ etiam antequam putrescant. Præterea multæ sordes in fundo æstuariorum & stagnorum. Salto autem esse in superficie, quia est terrestres excocta, sicut in mari dictum est à Philoſopho. Sibi verò in eo constat: quomiam supra quoque dicebat, corticis substantiam esse excrementum nuclei ciculenti. Est. Quod ergo in se habet: relinquit subter, neque trahi tur?

Quas verò ponit excrementorum conditiones, haud facile percipio quorum euadant: & videntur inter se minus conuenire.

Itaque quia latitudo est etiam in pusillis corpusculis, vt inquam multæ minorum piculiciorum. Addit *ἄντιπλάσιον*, vt etiam sint suæ latitudinis. Tum apponit harum conditorum conditiones: *ἄντιπλάσιον* *ἄντιπλάσιον*, incomplexa, & facile separabilia. Quæ sunt proprie quorundam piscium in squammis. Non solum non complexantur inter se, quia non sunt continuata, verum etiam ne pertinaxiter quidem coherant. Vult dicere non esse vnum corpus, vt in Lenticula aquatica, sed plura, quæque tum lata, tum fusa. Hoc ideo potuit, quia supra ait: tale *ἄντιπλάσιον* prohiberi. Quare verò sint lata, duplex ratio est: primum ab eorum natura, & à natura liquorum, in quibus natant. nam liquores piani sunt. Hic est proportio loci & locali. At eorum natura est, in superfusio atque inutili: vnde finis est, ex pulsio. Si expelluntur, ergo æquabiliter expellentur: siquidem vis forma sunt plana igitur. Sunt autem magna: quia tota exiguntur, neque ea natura iustinet inire secum societatem. Hæc ita hic iomniam cogimur inuicundis diuisionum declamantis, & omnino Democrite mihi ridicula.

Itaque *ἄντιπλάσιον*. Hæc naturas esse tales, & superficiem tenere, quia nullum sit scalenum, sed angulosum. Penitus verò stomachus bte. Quasi verò scalenum non sit angulosum. Quod autem sequitur, *ἄντιπλάσιον*, ostendit infelicitatem sæculi. Fortasse legendum *ἄντιπλάσιον*, parum refert, tunc enim nugæ. Nam si non summerguntur, quia non sunt ex scalenis constituta: necesse est vt dicat, omnia quecumque scalenis constituantur, ideo submergi: & è contrario. At pila ænea summergitur: & scalenum ligneum non summergitur. Sed hæc posuit hic Philoſophus ad voluptatem, non ob doctrinam. Itaque subdit.

ἄντιπλάσιον. Hæc, inquit, an prohibeant, quominus plantis salitas admisceatur, hinc licet contempleri. Notabis *ἄντιπλάσιον* noua forma: si merdum non est.

ἄντιπλάσιον. Manifesti simi iam hic est quod supra dicebamus: præposteram esse traditionem.

Quibus dicitur. Omnino non solum dicitur quæ-
stionem, sed etiam excutitur hypothesis, tum
corollaria, & interpretationes. Hypothesis erat:
non inesse plantis talitudinem. Corollaria & inter-
pretationes erant, esse in superficie: non simul gi-
gni, sed à natura induci tãquam de ceterorum. Nunc
ostendit, in quorundam de foliis & ramis reperiri.
Argumentum: quòd gustu nianifestò depre-
hendatur in aquam transmitti, qua elota sint. Ita
quod supra dicitur *ἀμαρῶν*, hic *ἀμαρῶν*.
Et addit, non in insulm, sed in fructibus quoque.
Addit *ἀμαρῶν*, quod coniungit cum *ἀμαρῶν*: id est sine
controvertia, quum hæc adiunxit, rursus fluctuat,
dicens *ἀμαρῶν*: vt in putamine suo, non in carne
intus: *ἐν τῷ σπέρματι*. Ac repetit officium præsidii,
quum inquit: *ἢ ἀμαρῶν* *ἐν τῷ σπέρματι*. *Κίρις*
hic *ἀμαρῶν* significat: ex morbo. Accuratus consi-
deremus. Principio statuebat, omnem iuccum om-
niemque saporem simul esse: postea separabatque
abire inutile in tegumentum. Haud ita dudum
dicitur: *ἀμαρῶν* neque à sole, neque a natura rahi.
hic ait esse in putamine. Quis non videt, eius legi-
bus prius in nucleo fuisse præterea quis putet pu-
tamini tale nucleum feruari, non esse verum, pal-
lam esse in carnibus. Quæ circa eos sunt in pernis
rancidescunt: propterea quòd sal ed non potuit
penetrare, ac circumfusum est. *καὶ ἀμαρῶν*,
adornat suam præscriptionem. Ait, esse in eo na-
ture ordinem, atque si consistet intra nucleum.

ἢ ἀμαρῶν *ἐν τῷ σπέρματι*, quasi esset innatum. *καὶ*
ἀμαρῶν. Mira orationis arguta: si non delectas
prepositionem illam. Atma vitroque est: in pu-
tamine *ἀμαρῶν*, in nucleo non *ἀμαρῶν*: sique ob
contrarietatem. *καὶ ἀμαρῶν* *ἐν τῷ σπέρματι*,
fluctuat. Dum vires in caule & siliqua est, quum
exiccatum fuerit putamen id remanet, ergo, quod
obicitur bami, simul fuerit, ergo vt armonia. Non
enim datum fuit ei sal. *ἐν τῷ σπέρματι*, vt homini ad ci-
borum concordamentum. Et quare non reliquit in-
tus natura, quòd & commodius seruaret & com-
mendabiliorem gustus faceret? Neque istus gi-
gnerentur animalia, quibus opus illud hominis
grana paratum currumpitur.

ἢ ἀμαρῶν. Ait id à natura consilium fa-
ctum, hæc vt ita duplodecentur: quoniam essent
aliena. Quomodo sal Ciccori alienum, illud si vi-
ridis continet medulla: si Brasica præcipua: si pal-
ma requirit: si Crethmon excigit: si Suda tota pe-
nè sal est, adeò vt etiam *ἀμαρῶν* vulgò dicatur.
καὶ ἀμαρῶν, adducit exempla non similia. nempe
de Cucumerum amaritudine. At longè alia
ratio amari est: nullo enim modo expectatur, ne-
que pro cibo, neque cum cibo. Itaque à Cucu-
mere excludendus amaror, non à Cicere sal fuit.

καὶ ἀμαρῶν. Quid in Carrà pyra quæsi-
tum, quæ languinem habent *ἀμαρῶν*. Equidem
& amplè or historiam, & habet or gratiam: affor-
tius luglandis putamen, amarissimum.

ἢ ἀμαρῶν. Ne nobis, inquit, nego-
tium facessat, quòd alia plerique sint cuiusmo-
di, tollit obiectionem. Inquit aliquis: Amaritu-

do quæ longior est quàm falsitas, aliorum à na-
tura cibi, fructibus inest. Respondet sola autori-
tate (*ἀμαρῶν*) *ἐν τῷ σπέρματι*. At ostendere nobis
rationem, qua natura patitur amaritudinem, salu-
tatem non patitur. cum ramen amarum in qui-
busdam sit salio elaboratus. Exempla sunt in Bul-
borum apicibus, & in Cucumeribus ad pedicu-
lum: & in Glanide, qua cuppula tegitur. Nota hic
bulborum partem iumiam peculiari voce dicitur,
ἀμαρῶν, etiam *ἀμαρῶν*, quòd alibi *ἀμαρῶν* & *ἢ*
ἀμαρῶν, Allis columellam mediam, cui hærent ipi-
ca: *ἀμαρῶν* *ἐν τῷ σπέρματι*, quasi sit veru transmittens. Si-
mile verbum in Cyclope apud Euripidem.

ἢ ἀμαρῶν, quia non quadrat. Nemo enim est
qui tollat à plantis amarum: palam est in lotibus:
neque acidit: est enim in Oxalide & Trifoliosat tu-
tallium. Hæc, inquit, perinde atque ad historiam si-
militudinem dicitur. *ἢ ἀμαρῶν*. Nunc
iam deinceps contra hypothesis disputat: non
enim *ἀμαρῶν*, sed *ἀμαρῶν*. Allisio apud Gre-
cos elegantior est non adiacet, sed conuincit. Ideò
dixit *ἀμαρῶν*, ex naturæ ordine. Nam etiam si arte
sal addatur: natura insalutem facit, non ars. Ita
mouet locotatum: natura mouet mutationem. Ad-
dit *ἀμαρῶν*, non eisdem generis & essentia, sic d-
eiusdem momentis in generatione. Simul enim cum
foi ma talidarem introducit. Probat autem sic:

ἢ ἀμαρῶν *ἐν τῷ σπέρματι*, vbi quæque teratur, addit *ἢ ἀμαρῶν*: ica-
licet etiam non satum sicubi oritur. Nam si ver-
bum hoc illi esset addatum priori, sic: vbi quæ-
que teratur, modò nascatur: risidula esset oratio.

Quis enim ignorat: si non nascatur, non futurum
salium & lente occurrit obiectionem. Dicitur ille-
toli natura id fieri: velut in fabularis Vbi coram,
Dicitur hoc illis. *καὶ ἀμαρῶν* *ἐν τῷ σπέρματι*, etiam si ager
non fuerit salus. *καὶ ἀμαρῶν*. Namque à solo
salu genè cõparari: nihil mirum, cum in aliis, tum
in Halimo, id à terra quippiam tractum dicat. At
ingiba dulcia talia nasci planta nequit, nisi ab esse-
tia. Hoc quoque aduertatur arguimento illi inpe-
riori: nihil in talis nalen aut si nascatur, ex dulci-
bus confieri. Namque Halimo in à falsis nasci-
tur, & saltum est. Aliud id dicit argumentum à gra-
dia. *ἢ ἀμαρῶν* *ἐν τῷ σπέρματι*. Quæ dā talia non sunt,
at falsis sunt meliora. Hoc etiã supra dixit in præ-
ceptis agriculturæ. Brasicae com ex pto. Tria tolli
inc ommodatã gustu iacti moniam, à maritudine,
duritiã, beneficio falsi. Eam sanè acquirit teneriti-
dinem, vt si in teriam cadant si tangantur. Miram
profi è d, ac vitæa firmitate quæ mirum in
modum vt in Radicula commòdatu, ncutiquam
allia terræ distillunt partes. Itaque dixit: *ἀμαρῶν* *ἐν*
τῷ σπέρματι *ἐν τῷ σπέρματι* simul digerit partes. Nepe talis il-
lud interu si vt ex arid humidu, sicut dicebamus,
eodè modo simul con fiet gclu teneritudine. Cõ-
crescere nãque facit hi mouet, quo exhibetur co-
hærentes partes lectico Luræ sic indicat per vi-
cos, Ad meos caule gelatos. Quæstio hic nõ in-
cepta. Si cõsupto humido teneriti Brasica fit, quæ-
rè tũ ipsa, tum Radicula, ite alia vetera scntia, iuc-
o amisso sunt vieta? qua lentor ille terrestrum

partium

partium est cum pusillo humido; plurimum enim
aeris calore abijt resolutus in vaporem. At in
recente Brassica, quae nitrositas fuerit aquis rigata,
ineit humiditas facta nitrea vitri concretione.
Εἰς χυλόντες, dixit ad gustum; & αἰσίν etiam ad
vitiatam; quippe acrimonia & amaritudine depoi-
sita plus alet. Et rectius, ἡ ἐπιρροή, αὐτὴν ἔχει
mudstatem, scilicet τὴν ἰσχυρὰν. Διὸν δὲ εἶπε,
minor hylagogia propioris. Desiccando quae sal
absolere humiditatem. Ἐπιρροή, ἢ. probat
tenentiam. Ὁμοίως αὖτ. Oratio manet
sed sententia est. Igni melius domari; quoniam in se
habeat iam principia inchoae temeritatis atque
dulcedinis. Εἰς τὴν ἑστὴν ἀναστρέφει. hoc arte
fieri nitratu aquis. Est etiam naturae imitatio-
nem artem hanc, & parum quiddam posse. hoc
est illud, ἡ ἐπιρροή. At idem moliti naturam, plen-
itiaeque adeo viribus, ac paulatim. Nimirum opu-
ficus tum prudentiam tum scilicet temperatum ut
multum valeat deinde ut pedetentim agat. Qui
vero irrigat, in totam simi affundit, ac per inter-
ualla. Ac natura nitrosum succum paruescitatem
per opportuna momenta subministrat.

Ὁμοίως αὖτ. Affectus idem alia de cau-
sa. A tempore solstitio loco, Eretria. Quippe il-
lo tempore alibi peius habet Brassica. Quae nam
igitur esse potest in Ereticis agro causae fortasse
terra mollior ibi atque viginosior. Namque
in solo solidiore tum Brassica, tum Radicula li-
gnae sunt anni squalore. contra Pepones anno-
pluuiio pessimi. Rannoque Caulibus & Rapha-
no acritudo cognata nimis acuitur: siccitate. Pe-
ponibus humor tollitur exuberans, & quantum
naturalis relinquatur, commodius excoquitur.

Κατ' ἄλλω. Causa par, quam obrem pau-
cis anni diebus in Aegypto Brassica fit commen-
dabilis saporis. necpe ob siccitatem.
Ἡ δ' ἀρμενία. Haec postrema pars venit
subsidio huic sententiae posteriori contra supe-
riorem, quae negabat salidum posse vel solis
vel interni caloris vi sursum eochi. Haec que-
sio etiam a Plutarcho in consuiualibus tracta-
ta, a nobis in Commentariis de plantis iudicata,
praeter haec argumenta, illud etiam attulit. Non
posse propter crassitiam sal per plantarum angu-
stos meatus commigre. Quasi vero quicquam sic
ineptius ad motum, & ad insitionem leniore ipso
refinatur; quasi vero quicquam sit visco morosius
& tamen vitraque natura haec subiecit se in altissi-
mas arbores: vicum vero etiam in summis regnat.

Lego ἄλλω δὲ ἰσχυρὸν πῦρ, non ἡ ἕρπυς. Et
ἄλλω δὲ ἀνώγει τὴν ἴδιν: id est angulotum: non autem
ἄνωγειν. Nihil enim est angulo simile, nisi angu-
lus. Et ipsum scilicet est ἄνωγειν: at non est
ἄνωγειν in angulorum multitudine, sed pen-
tagonium & decagonum. Et ἄλλω δὲ ἰσχυρὸν πῦρ,
ut emendant; non autem ἄλλω δὲ ἰσχυρὸν πῦρ.
Et ἄλλω δὲ ἀνωγειν: addita coniunctione: sicut et
ibi: καὶ τὴν ἐλασίαν. Et μετὰ τὴν πῦρ ἀνωγειν
non autem ἀνωγειν. Et ἀνωγειν τὴν πῦρ,
non τὴν πῦρ.

Theodorus, ὅτι δὲ ἡ ἰσχυρὸν πῦρ ἔχει
Scilicet ita ut in se torquantur talem saporem
ambrosiosissima loquutio. Καὶ οὕτως τὴν ἰσχυ-
ρὸν, facultas generandi veteretur. Ἐπιρροή ἰσχυ-
ρὸν significat concretionem quae prohibetur a sa-
le: quoniam ut mox dicitur, εἰς τὴν ἰσχυρὸν πῦρ, nihil hic
ad facultatem generandi, non enim tollitur faci-
litas. Adhuc nemo Latino dicitur: velatur tibi
scribendi facultas.

Κατὰ τὴν ἰσχυρὸν πῦρ ἡ ἐπιρροή, ἢ. ἰσχυρὸν πῦρ
ἢ. ἰσχυρὸν πῦρ τὴν ἰσχυρὸν πῦρ. Quae quum
ita sint: auctritati penitus a plumbis esse qualiterem
eius saporis necesse est. Videt interpretis fidem.
Et facit suspitionem, se accepisse τὴν ἰσχυρὸν πῦρ
pro illatione: veluti quibus dicitur, a reliquorum
est, ut & caetera: & aliud est, ἢ ἰσχυρὸν πῦρ, ut quum
auctritati esse: Denique verba illa omnia desig-
nant rationem impediri generatiosis. Ἐπι-
ρροή δὲ ἰσχυρὸν πῦρ alteratum vacare putat.

Ἀνώγειν, prouocari, enocari potius ac pro-
duci. Ἐπιρροή ἰσχυρὸν πῦρ, humores inferri,
nunquam ex hisce intelligas, supernatare. Ἐπιρ-
ροή motum quemuis significat Graecis ἰσχυρὸν πῦρ, in superbi-
cie. Neque ἰσχυρὸν πῦρ recte dixeris hic humorem, sed
liquorem. Et addit illa (Democritio placet) non
leguntur in exemplaribus. Γνωστὸν δὲ. Theo-
dorus maluit, ut vulgò legitur, ἢ ἀνώγειν. angu-
los imitantur, sunt ergo rotunda. Nihil enim
angulum imitantur praeter lineam flexam. unde
veteres circumum dixerunt, ἢ ἀνώγειν, at ille non e-
rit πῦρ ἰσχυρὸν πῦρ. Ἐπιρροή δὲ ἰσχυρὸν πῦρ,
in nasci aut subnasci solet, imò adnasci. sic ἰσχυρὸν πῦρ
ἢ ἰσχυρὸν πῦρ dentes, cornua. Κατὰ τὴν ἰσχυ-
ρὸν πῦρ, radices tracta per summa, addidit sal-
idam sententiam. Non enim quae in radicibus sunt,
per summa sunt. Sed posteaquam sursum tracta
est, & exigitur à medulla, atque euomit ad co-
ritum, puta Ciceris. Ὁμοίως αὖτ. ἢ ἰσχυρὸν πῦρ.

Theodorus aliter in flore fructuque pronuncian-
niente. Sed ἰσχυρὸν πῦρ prima producta significat, pro-
deuntibus, non autem succulentis. Fructus enim
perficitur post, ita non potest dicere in fru-
ctu. Taro minus, cum additur ἢ ἰσχυρὸν πῦρ, ut
Si enim tum primam consistunt flores: non sunt
informati fructus. Κατὰ τὴν ἰσχυρὸν πῦρ, ut
reconditum atque incorruptum seruetur, nihil
ibi facit reconditum.

ἢ ἰσχυρὸν πῦρ, per summitatem, per summam
lanuginem. Ἀνώγειν. Theodorus legit
ἢ ἰσχυρὸν πῦρ, tristitem, ut triste (luci) apud Po-
etam. Μετὰ τὴν πῦρ, fragile quiddam effi-
cit, legit ergo μετὰ τὴν πῦρ, si non esset πῦρ, ac quiesce-
rem. Πῦρ ἰσχυρὸν πῦρ, trahendum & abiu-
mendum. Prius participium fallid ac temere ar-
posuit, vel ut interpretis, vel vi Philosphus Nam
neque id ait Theophrastus: neque vetum est sal
trahere. Εἰς τὴν ἰσχυρὸν πῦρ, non pridem, imò verò,
pari, neque perpetuo. Ἐπιρροή δὲ ἰσχυρὸν πῦρ, hum-
mor cōtractior, orationem obscuravit ambitio.
Nō contractior, sed absumitur. Fuissem magni-
tudinis quae contractantur, sunt, Limax, Erinaceus,

H. iiii

Squilla, Manus, Vicia.

Theodorus insulstus, *est alle- ruit in Agypto fieri optimam. quocirca sunt au- tores copulandi.*

CAPUT XX.

XX. Capitis argumentum. *Comium saporis principii esse siccum, amari ab humido di- gno pendere, videtur. De saporibus extrahitur.*

B E I N O S C I A M. Supra duo- rum sensuum, totidemque tenuu tractatus affinitatem, scilicet saporis & odoris. cui diligenter sub- tendenda erant statim quæ post hoc Capitulum sequuntur: quorum alterum est, *um- nificatio* ut mox videbimus. Ceterum dis- scidit materiam ac dissipat, interposita quæ ston- ne illa de salicidine. Qua a biologia committetalia nihilominus aliena, nempe de sapurum principis. Duo vetò cognosci, humidorum & siccoru, pro materia. Id quod patebat etiam in dehumidibus; in quibus calor erat quasi forma quadam. Acutum & austeru, esse humidu tobolesacrem & dul- cem, sicci. Ratio: quia humida spissata dulcescant. At acerbà & astringentia sicciora sunt, veluti fru- ctus: tum vbi dulces quæserint, aut culentiores sùnt. Exempla vulgè cognita, in Pyro, Vua, Cerato. Solum Amygdalum primum videtur aquosum & acidum, postea ipsissimè dulceferre. Quam verò absurda sit hæc separatio, atq; horum attributio principiorum, satis ex eo patet, quòd etiam ama- rum Indidem deducit, vendè & dulecem. Itaque tan- dem quasi quæsierit, non quasi ducerit, infert: om- nes ex duobus fieri, abiq; præcipione. Quòd si discrimen aliquod sit: id esse, quòd alterum sit quasi materia potius, humidum scilicet: siccum au- tem magis formale. Vbi actionem sicco attribuit aduersus placita Pæceptoris, in libro De affecti- bus mistoru. Tandè verò còcludit porro: ab vno esse omnes: quippe à sicco. Ita videmus indigere saporu constitutionè forma dirigente qualitates. Si enim siccitas est principium duoru contrarioru, dulcis & amari: non poterit esse nisi materia. Forma igitur aliud erit à qualitatibus, còtra stul- tos Alexandros. Hæc est prima pars. In secunda triplicem docet modum extractionis succorum. Quod videtur ab iis alienum, nisi concinnemus: vt videatur ostendere, saporès esse in liquore. At- que hæc finem facimus huius Capitis. Redibit enim ad superiorè contemplationem, de necessi- tudine odoris & saporis.

C A P I T U M XXI. *Capitis argumentum. Non ipsam in partibus*

A amarus, ex alterutro fiet: non ex humidu ergo ex sicco. Videtur tamen orationis particule conan- tibus corruptæ. *Est in vno.* Quia dicit, omnes ex duabus fieri qualitatibus: addit præcipione: vt altera sit potius materialis. Suprà decebat quos putaret (sapore materiales, quos formales: nunc quas qualitates: sanè humidu, quasi siccitas sic humidu priuatio, humidu habitus. De hoc amplif- sanè in Exotericis. Nã hæc siccum formale quod potius facit, aliè, vt ita loquar, actuale, sed obtur- bat more suo sic. *Thæris in vno.* Quomodo ab eodèsi sunt præcipa duocè qua ab sicco. Addit enim, *in vno.* Ceterum in sicco, materiu sub- iectiu potius designat. At siccitas non est materia quippe in humore sunt omnes, à siccitate modifi- catis, à calore educitur, b forme potest fieri. *Aqua in vno.* Hæc est altera pars: succoru extractio- ne: vt ostendat in humore transfundi siccitate. Ita humidu, quasi materiu à sicco, quasi formã: et in plü gratia. Aqua Ficibus imposita, Ficium induet formale qualitatè: indita vix acinis, vno modis. tri- partita pars hæc est. Prima est, per expressionem, vt in vino & Oleo. *Secunda est, per affusionem.* In aqua enim abut fructuum sapor, qua ipios maceramus. Nota verò b *in vno.* Ab his enim Ficus separamus: *in vno.* Tertius modus est, per corruptionem: veluti in Zytho sapor Hordei vbi & viu attribuit. *Egyptus, & nomen,* atq; appellat minus apud alios vitrate voce *Zytho.* *Artis separatio est familiaris.* Arte sepa- ratione atque educatione, aut aliud quid esse in his. Separata verò & educita, ea esse naturæ principia. Hæc de duobus prioribus. Tertium, quod erat in putrefactione, vt nunc habet à natura, & putre- factione, & rem putrefactã. Sic subtilius dixisset. *Suprà sepe statat agriculturæ fundamenta his ex contemplationibus nunc dat mita præcepitionum, tum economiarum medicinarum, tum culinæ, expe sitionibus, infusionibus, aliis succorum constitutionibus.*

CAPUT XXI.

XXI. Capitis argumentum. Non ipsam in partibus

omnibus generis alio & sapore. Flores sibi, alio, aliis aliis bene olere. & aliter esse plantarum venes. De Tela & Pini suffocatione repetita.

ΠΟΚΕΙΜΕΝΑΝ αὐτῶν ἀδρα-
στην ἴσως. Redat ad id quod in-
ternumerat de odoribus. Suprà dis-
serat, odorum laporiūque neces-
situdines, inter se comparatis eorū
naturis. Nunc ostendit eorum à se ipsis differētiās
subiecorū ratione. Id quod agit per quæstiones, quas
non soluit. Præma est, non in eisdem partibus esse
odorem & saporē in eundem in omnibus plantis.

Neque ponit exempla, neque dicit causas. Exempla
sunt in Arancio. Cortex odoratus non est edōdo.
Succi odor minimus, sapor maximus. Sic in Per-
siccis & alus. Sphondylium enim odoratus habet
flores, sed saporē horribili radices odor & sapor
æquē ad panaceam. Causa est in Arancio cortice
terre multum in succo aque plurimum. Hæc est
cõparatio duorum inter se. Alia, cum idē sibi com-
paratur. Dat partium exemplū in genere. Odor, in-
quit, alius in summo, alius ad radices. Neq; hic ex-
hibet historiam. Est in multis; Caryophyllata albo
Chameleone. Ita de saporibus. Gētianæ radix, A-
risolochia. Hoc deinde dividit iterum. Enā quorū
superiores partes odoratæ sunt. At non omnes.
Nanq; alius fructus, alius folia sunt odorata. Peculi-
are illud Persico. Florē olere penē quod nucleū
pulpā longē aliud. Ratio à forma, quia idē est flos
quod semen, necque differunt nisi partium disposi-
tione, actu & potentia. Potes per te transmittere
per rā variam naturā vim ingeni ac iudicij. Quin
immutus dicitur atque ut, habeo distributionem ma-
iorē esse in odorō quā saporibus. Illius caulā mox
dabit, cõfationē. Quæ partes igitur magis erūt eo-
dæ, minus dilute humido, plus habebunt sicci, et
magis erunt odoratæ. In aliquibus igitur conveniet,
vt radices magis ex cõtæ sint quā partes alie. Sanē
ratio manca. Nanq; & Cepillarum & Cyperi
radices plus habent succi, plus saporis, plus odoris
quā folia. Item & Rosæ & Violarum flos succu-
lentior atq; odorator. Contrā, Lili radix succo-
sior, flos minus, & tamē odorator. Aliter in Iride:
succus in radice insignis, strogolus flos: utrobique
odor sapor in humidore actor. Hæc de partib.
Ad aliam quæstionem. Quare maior est odoris
quoad partes, quā saporis varietas. Quia plantæ sa-
por est ob cibū: odor est accessorius. Hoc à fine. **D**
A forma: quia recipere potest plures mutationes:
est enim *ἡμικρῶν*, quia partū tenuiorū. Quod
autem addidit, in ramis quoque. Non memini, ram-
os esse citissim odoratos, folia nō esse aut cor-
tices. Itaque ab horum affectibus non puto sepa-
randos. De Carpesio videndum: nunc enim nobis
ignotus est. Post hæc aut, odoratas herbas minimē
habere flores odoratos, exēplo Serpylli. Sanē neque
Ocyri flos æquē spirat quod folium. Ratio:
quia illius odor in aqua subsistat. Ideo riga-
tiones amat perpetuas, etiam sub sole ipso. In floribus
partibus tenuioribus non consistit odor eiusmodi.
Maximē verō mirādum hoc est, odoratisissimorum

A florum plantas inodoras esse: Rosæ, Violæ, Liliū,
leicimus. Non affert causam. An tota vis in vitium
apparatur? An ea vis in humidio igneo, quod ita-
pre natura perit, extrema? Earū plurimum humidū
in flores à calore tractū, subiectum, attenuatum?
Post hæc ab utroque dubitationē de radicum odoribus
eiusdem causam statuit à cõfatione. Inde naturā
occlusionē, quæ admodum transeat ad historiam Te-
dæ, quæ hic repetit non necessariō, videbitur.

Tunc dicitur. Scilicet et quibuidam principij quæ
sumpit à Philosopho naturali in libris vniuersita-
libus: Ideo sæpe dixit *ἡμικρῶν*, *καὶ ἄλλοι*
ἴσως. Quomā ex acceptis aut cõstitutis princi-
pijs multa deduxit. *Ἐν τῶν ἰσῶν*, *οὐκ ἴσως*.

Oportet hæc pultissima verba esse priorum expli-
cationē. Ne quis putet ad intū trunci odoratas esse
radices intelligit. Distinctionem per cõtraria *ἴσως*,
ἴσως *ἢ ἴσως* declaratur per flores, fructus, folia, ra-
mos: *ἢ ἴσως*, per radices. *Ἐν τῶν ἰσῶν*, *οὐκ ἴσως*. Sanē
in multis fructuum cortices sunt ipsi pulpæ odori-
ratoris, vt suprà narrabamus. In quibusdā nō ita
nō enim in pomis vel odor vel sapor cortici,
quā pulpæ maior. Sic Cinnamomi cortex odori-
ratus de ligno nihil cõperiri habemus: cõtrā, Sida-
li cortex nulli vitij, lignū odore insigni. In corio &
pulpa & nucleō Persico tū Armeniaeo: Præmis
sunt in nucleō solo. *καὶ ἄλλοι*. Hoc nō declaratū
est. *Ἐν τῶν ἰσῶν*. Sicut in Cinnamomo & Casia.

Habet enim cum trunco proportionis necessitudi-
nē cortex, quæ corium ad carnes in fructu. De li-
gno verbum nullum. Est tamē in Agaloch, San-
dalo, Gaiaeo, Cypressio. An quia cortex nimis ex-
cussus? Excussus enim aduerbiatur vel odorū vel sa-
poris medio citari. A nimia siccitate nen est quæ
quā vel vaporabile ad odorē, vel solubile ad gū-
stum. *καὶ ἄλλοι*. Quia dixit flores esse maxi-
ma ex parte odoratos, ostendit rationē quæstionis
in Serpyllo. Nam si Rosæ planta dicitur odorata
propter florē: quare plūta Vere odorata florē nō
habet odoratum? Argumenti vis hæc. Principia
maiora & fusiora etiā parti dicitur communitata.
Ratio quæstionis, Floris odor à radice. Eius mate-
ria si quit ascendere, plantā relinquit odore spolia-
tā. Si non est vaporosa, residet infra, nec florē oc-
cupat. Ita solutæ sunt quæstiones duæ. *Ἐν τῶν ἰσῶν*.

Trāsit ad reddēdam causam de radice odore. Ra-
tio quæstionis est: odor sit à cõfatione radix minus
cõtæ partes extantes cõfiores. Nēpe æquē à ca-
lore intimo, ab externo plus ætis & solis. Quam-
obrem naturalis videtur aduersari conditioni: quod
minus cõtum plus sit odoratum, plūsq; saporis ha-
beat de radice est. Ideo dicebat *ἡμικρῶν* *ἢ ἴσως*,
scilicet odor & sapor, *ἢ ἴσως* *ἢ ἴσως*. Deinde appo-
nit maiore propositionē sic, Quod siemper nouā
recipit materiā nutritiari, atq; alij trāsmitit mi-
nus est laborare videtur atq; conficere posse. Ra-
dix est huiusmodi. Inde sequitur conclusio obie-
ctionis. *Ἐν τῶν ἰσῶν*. Exēplo vniuersitatis in ani-
malibus. In his enim est nonnulli inchoara cõfatio.
Dicit autē radicem esse plantæ venire, quæ admodū
& Præceptor dicebat in 2. de partibus. Accipere

à tellure *ἡ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκείνης* in radice confici
ἢ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκείνης. Ita radix quate-
 nus accipitur, os est, quatenus excerptum coquit, ven-
 treculis. Sic in 1. Historiarum. *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἑρπυλῆς*
ἰσχυρὰ καὶ ἰσχυρὰ ἐστὶν ἰσχυρὰ. Vbi uti simile facit ra-
 dice, caulē ventriculo. *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*. Secunda pars,
 in qua aggreditur solutio, *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς* dicitur.
 Vnde etiam accedimodan dicitur ad legestoti.
 Totū autē ipsum hoc est globus. Globus sit ὀπυ-
 ramidibus inuentis. Quocirca quæ intuse continē-
 tur, similia esse decuit. An est hic obratioenatio?
 Non enim plures sunt mundi partes, tanquā globi
 constituti cēt, sed tanquā species. Et talitas autem
 concedis ad iumentitate euenit, qua abiecit ad ma-
 teria alimentis quæ à terra trahitur aut tubi. An
 hoc in omnibus verū non esse dicitur ut tantū quæ
 ram carēt, ut spartum & iunci quodā. Nam quibus
 inant ramis, ramis ut materiæ cum trunco iupe-
 riore comparatur inferiori, longe maior inuentur?
 An est aliud *ἢ ἡ ῥίζα* in tā multiplici natura? si.
 Tribulo enim aqueo crassiora sunt superiora.
 Ratto est, quia plus aliat aqua minus mista. Ta-
 lis autē est supra radium. sed ad Philotophum. Vt
 soluit, duo sunt principia: quosū alterū iape ad-
 duxit, iapotiū atq; odorū principium esse matu-
 rationē: alterum esse, radices esse plātarum vētres.
 Probat autē sic: quia in aliis alciatur iuec aliquo
 modo. hoc est *ἢ ἡ ῥίζα*. Quia non vltima cōditio
 quæ fructibus dicitur, sed sua. Et sanē radix ali-
 tergero sibi quousq; ventis est non solū plantæ re-
 liquæ. Sic et trunco sibi alterat, non solus aut flo-
 ribus tantū. Sic mejeratice dicitur ali sanguine,
 quōdum suberat iecur. Sed & aiunt seipsum ex
 primo iueco alere illico vētriculo. Omnino ven-
 trō Galenus acceptum, ut omnia bona, ab Ansto-
 tele profulius est, ali mēbra omnia iuecis ut quos
 ipia continent. Illa verō verba, *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*
ἢ ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς in *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*
ἢ ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς neq; faciunt ad rē: neq; iudicia quocquā munitant:
 neque agnoscuntur à Theodoro. *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*
ἢ ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς. Cū sint ventres, nihil prohibet, in se & iapo-
 rem cōtinere & odorem. Quia si os sārūm essent,
 acciperent ab aliis formatum iuecem atq; per ven-
 nas transmissum: quemadmodum sibi iumat os a-
 nimalis per vitraque venas à secore & à corde.
 Quanquam subtilius intuenti sātis patet non esse
 necessarium, ut sint odoratæ ventres esse. Satis est
 ut sint partes, quod nemo negare potest, ut negare
 potest ventres esse. Quid, nōne quæque pars iuos
 habet succositas qualitates? Nōne etiā ossa ipsū?
 Quapropter sōgē melius dicitur sic, radice à eor-
 dis vicario potēstatē accipere, quæ iuecem à toto
 receptū post certā primā cōconditiōnē, potēd eon-
 coquat pro suo sibi. Sic enim plus peris ietgero
 plus cōparabitur iaporis & odoris, quā si dicitur
 in illa prima rudi cōditioe maiorē euenire odotis
 perfectioe, quā quanta sit in flore quoad iapote
 & odorem. Non improbamus Philotophi sentē-

tiam: sed hęc afferimus ex citationis causa. *ἡ ῥίζα*
ἢ ἡ ῥίζα. Quia iapores in citat constituitur, ex citat
 iudicat radice, in iapores. Demonstratio est eōdem
 dēs ab essentia rē. Sed dūm igitur tēperatūz mo-
 dum iapos itō recipit & odoros. *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*. Et
 similitudo est, & argumētum à maiori. Similitudo
 vētriculorum in animalibus: argumētum efficaciaz
 quæa methi, inquit, in vētribus animalū sunt ex-
 cēt, mētatamēne sic etiā iuecus vltis quidam. Sanē
 eum esse vltū, intelligamus ex horum cōfessioe. Ideo
 omnibus nutritione quæ sit per succum ipsum: ac
 piterca ex lumbi iuecum generatione. Et enim
 aduocans naturā vel ad cōtōdētās animatēs. Ideo
 vocant *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*. Non quails à tan
 guine, sed certa sua. Quare aut sibi sōdēt esse altera-
 tiōnē illā: non enim aliunde accēperunt. *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*
ἢ ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς. Cōponit nunc partes cōparatiōnis: aph-
 cātq; in arboribus similitudinē. Totū repetit Hi-
 storiciā de Pini tēda, namē sitatū iapotiū: à qua Fran-
 gulectus, sicut à pinguedine animata. Tūda verō in
 radice. Radix ergo sibi cōficiat. Hoc enim negat,
 ut dicebam: ut dicitur, ex primō illo iudi-
 atq; inchoato iueco tūda consistat in radice: an ac-
 cepto per venas aliunde, sit enim humorum com-
 mētatū: quemadmodum apparet in hypostasi mani-
 festo. *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*. Offidit in radice vim
 esse cōcōditōnē, sed obcuris vltis. Sic decla-
 mus. Vbiueq; sit in iapotiū, sit per calorē: ergo
 cōcōditio. In tēda sit in iapotiū: est enim pars dētia
 pinguis. Et tēda est in radice. In radice vis igitur
 cōcōditio. *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*. Quia purum est & tur-
 bidū separatiū. Vt etiā ietgerōne attribuit. Et sanē
 tēda purissimarum est ac tenuissimarum in partē
 admodum aereis nō cōpari igneis. Ideo dicit *ἡ ῥίζα*
ἢ ἡ ῥίζα. Etus enim auida natura non expellit,
 Quocirca non submittitur sed infidit. Ex cōiōntē
 ut alio iuper aliū iuebitur iueco, necessariū sit cō-
 agmētatio atq; cōpōditio. Hoc est illud *ἡ ῥίζα*
ἢ ἡ ῥίζα: quod sequitur *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*
ἢ ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς. Pingue enim est aqueum aereū modica terra
 dēiarum. Tūda sōdēt. Quod verō ceteris partibus
 est peculiare, iurum fertur ad eatum alimentum.
ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς. Non ascendat arboris alimētum
 ab radice per halce pattes pingues, quæ tēda ap-
 pellatur, sed per alios meatus. Quapropter & nō-
 strā rationes superiores valēbit, cū dicebamus,
 posse radice per meatus quōdā humorem à terra
 haurire ac transmittere: per alios verē succo a-
 libi laboratum recipere, quē sibi cōficiat peculi-
 rem. Itē ex iudē vel bis aliud. Quippe cū tota ra-
 dix abierit in tēda. Pinum monitum. Non enim
 amplius suppediatib ad alēdū, cōcōditū parīs em-
 bus adhibus atq; in iuecis visus illa pinguedine.
 Hæc vna causā interitus, humoris dēctus. Alia
 mox. Interclusio, inquit, iapotiū. Vbi manq; non po-
 test eam meate ipsius, aut ab iuecum ab interno
 calore, aut eomputrefcit. Ignea namque natura nō
 si venietur, exinguitur. Hoc volebar illud *ἡ ῥίζα*
ἢ ἡ ῥίζα. & *ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς*.
ἡ ῥίζα δὲ τῆς ἰσχυρῆς. Amplificat dōctriam more suo, atque dat cau-
 sam

iam propter quam Pinus ita suffocetur: aliz plan- te non item . nempe ius aut nulla pinguedo, *καλαί*: tollit rotam substantiam illam: *απυρρῆ* in oleis: *μαίτη* in resiniferis: aut li insecti, haud ita multa. Vn- a ex causis, multitudine vel concaua potius.

Μαίτη *καλαί* *μαίτη*. Alia causta, pistitudo. Non corpulenta, sed diluta . Ex plantæ, inquit, non pa- tiuntur hanc *μαίτην*. Non sunt obnoxie huic- eimodi concretioni. *Οἷα δ' ἴσως*. Hic dat materiam, *μαίτην* tibi efficiendam, *μαίτην* illi: illic efficiendis modum *καλαί*. Oportet esse humo- rem, esse pinguem, esse multum, esse corpulentum, esse calorem, esse validum.

Λεγοῦν τὴν ἰσχυρὰν ἰσχυρὰν, non ἴσην. Et *μαί- τηνα* & *μαίτην*, non *μαίτην*. Et *μαίτην*, non *μαί- τηνα*. Et *μαίτην* *μαίτην* *καλαί*, non *μαίτην*.

Theodorus *ἀπυρρῆ* *καλαί*, exploratis: pessimè. Aliud est *ἀπυρρῆ* *καλαί* *καλαί*. Aliud explorare, aliud demonstrare. *Απυρρῆ*, per duo expres- sit verba, dubitauerit quæ rēque, sed male modis variauit. *καλαί*, in rami simplicitate: male. Nul- la planta in rami olet fumigatio, quæ non in toto ite ramo. *Καλαί*. Interpretatus est in seibi ver- borum ambitu. Confusione tali elementorum conditæ. *καλαί* *καλαί*. Pinus enim agit ra- dices totam tēda referant. Tot addit, & fit ista, & non ex fide, & falsò. Non enim hic opus est to- ta radice tēda. Satis est tēdam concipere. Hoc mox dicit. *Επιπέσει πικρὸν*, pinguedinem reddit non tēda efficit. Non reddat pinguedinem, nisi expressa aut vstulata, aut de lābio siliare co- acta. Calor autem densat & coarctat. *Γάλα*, rēthoum. *ἰσὴν* reliquum. Ceterum si non legit *καλαί*, paraphrasis iam hæc, non versio est. Nam referre verum seipserit, intelligere. Quippe tēda non solum non est *ἰσὴν*, sed etiam *καλαί* *καλαί*. Est enim aliterum peculiare. Et quæ modo est *ἰσὴν*, sic necat? Non est hic *ἰσὴν*, *καλαί*. Subtiliori vi diēto ita digerendum est. Morsibus non est *ἰσὴν*: at pati morbum est *ἰσὴν*. Itaque succum qui abbu- remi *αλεκεῖ*, *ἰσὴν* appellauit. *Σαλαί* *καλαί*, callo- sa. Quæ ex con memario. Quia *εὐμαί*, callum alibi vertit. Etiam callitiam pinguedinem dicere aurius *εὐμαί*. F si tamen corpulenta etiam ptius quàm coarctat in lignum.

CAPVT XXII.

XXII. Capiti argumentum. Arborum trunco potius quàm fuitus torquenti partes. Xerulo tenuis arbor. Coniunctio esse huiusmodi resiliens. Et autem casum esse quare tēda sibi arboris.

APOMIION. Capta occasione abit ad aliam materiam. Quia de humore ad arborum radices resi- dente verba fecit propter quæ stipites arborum torquentur: de hoc age- ret nunc. Postea simul ostendit hanc rē esse cau- sam, quòd in arboribus tēda concipiatur. Inde re- dit ad radicem stipites & odores. Quamobrè sciendum sibi eaui. Hæc enim intemptiue sunt interposita. *Οὐλίαντες*. *εὐμαί* significat cri-

spum. De capillis Aristoteles: & de flexione: *ἡ βλαστὴν ἄλλοις*. Crapitudo enim est affectus flexuositas: nempe frequentia flexionis. At ergo, stipites ab imo esse minus rectos. Dnas facti con- paratione: vnam, stipiti eū ramos, quos dicit esse minus rectos: alteram, stipitiu partium inter se. Su- perionibus inferiores etic flexas magis. *καλαί* *καλαί* *καλαί*. Medius terminus hic ad tyllogomū, & fundamentum proportionis, sic, Quod est era- ssius & dēsius, flexuosum fit. At stipes ad ramos re- latus, talis. Item pars inferior superiori collata, ta- lis. I si enim erasitudinis propositio in his par, sti- pitis ad ramos, & imę parus ad summū: quia sti- pitis ratio est inferior. *Συμπαρῆ* *καλαί*. Reddit causam vltimam, scilicet densitatis & erasitatis. Quia plus immoatur ibi alimentum, & diuissus consistit: ac propterea patitur ad calore, rariūque in suam na- turā à parte rpta. V cū adhuc reddenda causa du- plex humani acutione Pinna, quare plus immo- rat? Quia perperid iugentur à radice: & ante- gressa manus truditur apudatur ergo. Hinc elicitur altera. Quæ ad modum fluxuosum flexus, & in se impediti pitebici stili reflexio propter obices: sic fiet in lignis. Succus enim ille perplexissimus an- fraclivum, qui ex ipsa stipitatione congeritur, disti- netur. Quocirca radices quoq; ab vbi venas ha- bent erisiores tales *Οκκα*, *Λαρεν*, *Ταξο*. *Οκκα* *καλαί*. Vei be aut inuina temporis, aut effi. Erata bre- uitate odiosa. *ἰσὴν*, quod scilicet *καλαί* *καλαί* *καλαί* *καλαί*, est augmentū quo fit erasitudo. Quia si altius ibi necat cōditū dilatabitur. Deinde sequit- ur, *εὐμαί* *καλαί*. Augmentum erasitudinis as- cendens ad superora. Vides orationis peruei sira- tē. Vult dicere, quæ materia est immoretur infidā, fit alimentum ad erasitū distēca sursum trahens fit longitudo. *Εὐμαί* *καλαί* *καλαί*. Moram sicut trahente fit erisitudo. Sed non explicat rationem quare conuoluitur & in seipsum inflectitur. *Εὐμαί* *καλαί*. Illa vci d quæ in summo est, imper procedit por- tō. Atque moderanda hæc sentētia. Nā quædā mo- di m quæ erit in summo procedet, quæ erit in imo succedet, sed ratio est in alia subtilitate. Quæ pro- prius radices sunt, ea plus humoris habet, plus ter- re: itaque plus consistit materia: minus ascendit. Quæ iam causa est, quæ obrè plantæ fiant sursum vertis sepius semper caliores. *καλαί* *καλαί*. Dedū- ctio alterius syllogismi. In nouellis non est erisiti- tudo: quia semper augescunt sursum versum. Vbi consideranda quòd in iuuenētilis succi sunt dilu- tiores: ac propterea densantur minus. Hoc conuen- titur perioribus, sibi tēda succus erat *καλαί* *καλαί*. Quòd si tenera in pte amputatis ramis pra- manē erisite ce gantur, sunt iam flexuosæ: pro- pterea quòd sibi ipsas partes oneri sunt. Nondum enim robur sibi comparant in erasitudine. At vetulæ enim crassecent, quare erispe sunt: nō autem eūm sursum crescent in longi m. Videtur enim hoc potius esse debere, quia facilius dilatur humor aqueus quàm ascendit. Dicitur, eūm de- serit sursum effectū, intendere ad erasitudinem. Hæc enim reliqua est natura. Tum succedente a-

limento ab radice, stipari iucum: quia nō amplē
 ascendit. Hoc videtur etiam in lissicis. curveiunt
 enim farēta nimis. Α'Α' ἄνω εἶ. Sicut & in anima-
 libus. Ne applices integram comparationē con-
 trario nanque sūt. Crevit in evasitudinem qui-
 dem animalia, posteaquam desierint procreiora
 fieri. Ceterum ex Vaccis eundem recta quādam
 maxima pars (sātem, rectiora. Rano est in acqui-
 sita firmitate. Ἡ ἄνω ἔ. Altera Capitis pars, quę
 fuit causā vt diuertit in hęc abiret. Cū enim de
 tēda sermo incidit propter vētes arborum: at-
 que tēdę causā agnouit et esse alimenti copiam:
 ex ea copia partium inferiorum, quarum erat affe-
 ctus tēda, affectum huic alterum crassitudinem de-
 duxit. Ideo comparat. Nam sicuti nouellę arbores
 non afficiuntur crispitudine, quia sursum tendit a-
 humentum: sic in his non ingeneratur tēda propter
 eandem causā. Ἡ ἄνω ἔ. ἡ ἄνω ἔ. Dux voces,
 eadem & proxima. Eadem, quia ab initio alimenti
 proxima, quia effectus diuersi. Alioqui nugano
 sūt apud Philosophum cūm idē quippiam dixeris,
 proximum idem dicere. Nam idem quę iunt, neq;
 loco, neque accedente, neque substantia differunt.
 At proximum necesse est horum quopiam differe-
 re ab eo cui proximum est. Ἄνω ἔ. Doctā verba.
 Pmus vetulę eū desierit fructibus luxuriare, con-
 cipitur ab imo tēdas, rectō succo qui sursum ferri
 consueuerat. Quamobrem, inquit, etiam dicitur
 repletio. Supra vocabat ἄνω ἔ, & agnoicebat
 multam: nunc explicat nomine quō utitur medi-
 cini, ἄνω ἔ. Ἀσπίδου. Dnas casus, quarum
 vna etiam supra posita est, scilicet robur caloris.
 Hic dicit, robur radicem. Altera, eūm cessat impet-
 tus cretendi in longitudinem. Nota ἄνω ἔ. ἡ ἄνω ἔ.
 ἡ ἄνω ἔ. tēda: sicut in animali pinguedo. Nam sub-
 stantia naturalis est: quantitas præter naturam: &
 hac ratione dicitur excrementum: non autem si re-
 spiciamus ad substantiam: pars enim est hęc ar-
 boris, illa animalis.

Lego ἄνω ἔ. ἡ ἄνω ἔ. non autem ἄνω ἔ.
 ἄνω ἔ. id est immorari. Nam contraria sunt ἄνω ἔ.
 ἄνω ἔ. ἄνω ἔ. suppra à nauis & viatoribus meta-
 phora, diuertere & diicedere. Si non sit mendium,
 fruuntur hoc.

Theodoros illa, τῶν ἄνω ἔ. ἡ ἄνω ἔ. refert ad
 ramos. Vt ramorum initia crassiora sunt summi-
 tibus crispiora: nos ad caudices: tu (si hberit)
 ad vtrumque. Ἡ ἄνω ἔ. ἡ ἄνω ἔ. densa ligna
 creantur: p̄cisimē. Non creantur ligna densa aut
 crispā, sed in lignis iam creatis crispitudo.

CAPIVT XXIII.

XXIII. Capiti argumentum. Quomodo in plantarum fla-
 uis in nobis radices esse dulces: nec quę sola sunt debita, nec
 quę sola nimia. Cetera, in dictis huiusmodi non sperari,
 sicuti sperari, sed non nimis fieri.

ΑΥΤΑ ἡ ἄνω ἔ. Redit ad supe-
 riora. Inispidis & inodori ceteris
 partibus, si radix fuerit odorata: id
 euenit propter causā supradic-
 tam. At quare non & folia & sti-

A pes: Videtur enim odor, quoniam sūt in partibus
 tenioribus potius ascendere. Sic & sapor. Hoc in
 quibusdam, quarum tota moles talis est vt Foeni-
 coli. Et alius etiā quibus non tota, extrahatur o-
 dorata, vt flos & radix Indis. Magis mirum, ceteris
 partibus inodori florem solum esse odoratum, vt
 in Rosa. Quod supra quoq; admirabamur. Odo-
 ris hic rano tota est in partium tenuitate. At ea in
 flore solo, non sūt quādā humiditate, quā totā ca-
 re re plantā, & tenuis docet, & arguuntur tunc spi-
 rit. In præcisi vt tractatu duas causas assignat
 contrarias euident affectus. Duarum causarum ra-
 tio vna, extremas: quoniam sapor & odor sit in
 medioctis, non in nimis humiditate: quia sicę partes
 obtunduntur, quę cran in vtriusque definitione:

B non in nimis sicco, quia fieri nequit sicę trāsmis-
 sio, quoniam vocabat in definitione percolationem.
 Tenuis ἡ ἄνω ἔ. Theodoros ita vertit: quasi
 designet hęc excitationem quā dō hęc interieue-
 rit. Quasi significet hoc verbi illis, ἡ ἄνω ἔ.
 ἡ ἄνω ἔ. Quę de crispitudine diximus, huic
 locum occupatur: propterea quōd crispitudi-
 nis erat eadem causa, quę & coagulationis succi
 ad eadē. De qua loquuntur sumus: quoniam ca-
 rat in radicibus arborum: & de radicis vireten-
 trice atque alteratrice verba fiebant. Nos an-
 tequam Theodori versionem legeremus, arbitrari-
 sumus ea verba, ἡ ἄνω ἔ. ἡ ἄνω ἔ. inuere
 radicem sic. Causa vtriusque eadem: id est vis va-
 lida retinendi & alterandi fecit, vt tam tēda quā
 crispitudo herent in locis inferioribus. Et positio
 nostra & acutus & doctior. Et mos est huic Phi-
 losopho, perturbare atque interire, abique vi-
 la excitatione: quod nimis tēpe vidimus. In se-
 cunda verō parte procedit ad assuetudinem
 propolē & tēctōnē. Humidum odori esse im-
 pedimento. Idcirco radices ab quas odoratas plus
 etiamnum odoris halate cūm siccatę fuerint, mo-
 dō ne nimis. Ita tēper medioeritate quadam tē-
 perat abiectis extremis. Ἡ ἄνω ἔ. P̄ci-
 simā posuit ἡ ἄνω ἔ. deinde ἡ ἄνω ἔ. Quia
 iuscundus sapor etiam in multis aliis quę dulcia
 non sunt. Et quibusdam hominibus dulcedo in-
 suaui. Hippocleani quoque radices (quarum ponit
 hic exemplum) non tam sunt dulces quā
 subacres: quin etiam vřthigium retinet nonnul-
 lus amaritudinis. ἡ ἄνω ἔ. Quia de maio-
 ribus loquutus est: de humilibus etiam dicit.

C Komeio radicem ait dulcem. Hic apud nos
 sapor alius mihi videtur dominari, sicut in Apio
 & aliis. Folia quoque saporem & odorem ha-
 bent, ceterum dulcia non sunt. Et quoniam di-
 uersus est horum sapor foliorum, à sapore Betę,
 Graminis, Cypri: idcirco non determinat, sed
 consueit inuicem in negatiua illa οὐκ ἔχει. Ceter-
 rum nec ip̄s quidem radices. Quę sequuntur per-
 spicua sunt. Ἡ ἄνω ἔ. Tria ponit, duo, vt cau-
 sas insipiditatis, aquositate ac tenuitate: tertium,
 causā ipsius aquositate, ἡ ἄνω ἔ. Tertia
 verō non magis sūt Betę quā Apis, & aquo-
 siora. Graminis verō tenuiora & sicciora. Ἡ ἄνω ἔ.

D Komeio radicem ait dulcem. Hic apud nos
 sapor alius mihi videtur dominari, sicut in Apio
 & aliis. Folia quoque saporem & odorem ha-
 bent, ceterum dulcia non sunt. Et quoniam di-
 uersus est horum sapor foliorum, à sapore Betę,
 Graminis, Cypri: idcirco non determinat, sed
 consueit inuicem in negatiua illa οὐκ ἔχει. Ceter-
 rum nec ip̄s quidem radices. Quę sequuntur per-
 spicua sunt. Ἡ ἄνω ἔ. Tria ponit, duo, vt cau-
 sas insipiditatis, aquositate ac tenuitate: tertium,
 causā ipsius aquositate, ἡ ἄνω ἔ. Tertia
 verō non magis sūt Betę quā Apis, & aquo-
 siora. Graminis verō tenuiora & sicciora. Ἡ ἄνω ἔ.

id est, id est.

eam confieri à coctione. Ab altera immodica superari coctionem: nimis esse in hoc materia: alteri deesse materiam, id est nimis sicco. Πίσις δ' ἐστίν. Eam coctionem non esse in omnibus eandem, sed secundum cuiusque formam ac quantitatem, quam appellat ἀκρίβειαν.

Legō δὲ τὸ ἐπιπέσει: addita coñiunctione, ut conrextet. Et ἀκρίβειαν, non ἀκρίβειαν. Et ἀκρίβειαν, non ἀκρίβειαν.

Theodoros, ἐπιπέσει, utrunque vertit. At enim: quorum natura minus parte utraque modica est. potius utraque aut alterutra. sic mos ἐπιπέσει in alterutram. Si enim in utraque esset immodica humiditas: in utraque natura reperet. At in alteram solum vergit.

CAPUT XXVI.

XXVI. Capiti argumentum. Persequitur aliam partem differentiam. In Japribus. Et videtur eadem esse esse differre autem gradus. In quibus maiore esse differentiam. In altera autem feram non eandem esse materiam. Materiam diversam propter diversam finem. Quorundam sibi generis sapere, fructum suum. In alia contra.

T I πῶς οὐδ' ἀκριβείαν. Absoluta comparatione duarum diversarum partium secundum situm: cōfiteri nūc partes superiores cum seipsis, secundum species non omnium specierum partes superiores esse similes. Superiores accipit, ἄκρην, folia, flores, fructus. Ostendit tamen cuiusmodi sit similitudo. In specie quidem similes esse: pura, acrimonia, amaritudine: at gradu non esse. Nempe fructus maiori parti valentiores, ut oleraceis multis. Quin cuenit etiam, tota ut specie differant: velut in citro. Semina enim amara admodum: at botis folia non item: pulpa dulcis: cortex acrisculus. Ita Persici fructus amari, item nueleus: pulpa dulcis. Hoc factum, mox dicit, propter finem: quia semina propagationi, pulpa: cibis paratae sunt à natura. Deinde ut hanc causam reddat diversitatem, periculosa adiungit enunciationem. Ea est, Non eandem esse foliorum fructuumque materiam. Iecireo addidit fortasse. Non est eadem materia proxima, sicuti neque ossis neque carnis. Anima enim adeo divina res est: ut non solum, licet vna sit, multa diversaque faciat: prater aliarum formarum leges: vna enim vnus tantum operis artificis est: verum etiam contrarium aut esse queat. Mouet enim sursum & deorsum, ac prater elementorum naturam omnem omnium etiam dextrorsum, sinistrorsum, rursum, prorsum, nec minus circulariter: et hinc discant infanti Alexandri: non posse formam hanc ex formis confieri elementorum: ut temere nugantur. Adhuc architectatix est fabricat membra calida & frigida, quantitate certam dat, numerum, figuram, situm, ordinem. Postrema Capitis pars, ut dicebamus, à fine recognoscit temperaturas institutas à natura.

Colligit dicta. Parat, enim in se ipso ad sequentia.

Α τία. Κρίσις δὲ. Simpliciter hic significat, in summa alias potestates intelligit, cetera sensu, odorem, duritiam, asperitatem, alia. Appellat autem ἀκρίβειαν: quia sensus recipiendo ac patendo perficiuntur: sensu agendo perficiuntur. Οὐ πῶς ἴσθι. Quoniam hic quoque sequuntur crates. Vt queque pars temperata fuerit, ita odorata erit, atque ita sapet. Dixit ἄξιον: propterea quod non est penitus iam lata similitudo. Quoniam quibus erant folia sicca, radices iis erant crasse maximae ac parte. Hic autem non iam sepe tam sua est differentia. Iecireo dixit ἴσθι τὴν ἀκρίβειαν: & ἀκρίβειαν ἐστὶ τὸ μᾶλλον, ἢ τὸ ἦν. Hoc palam esse in plantis quoque pure iuribus. Ἀκρίβειαν vocat, que in quopiam excellere extremorum: ut Ficus acrimonia, Pitus odore. Nam quibus remissi sunt odores aut sapores: iis rariocritas inesse videtur secundum nistionis modum. Sic quibus retusa penitus vis iaporis aut odoris, ac propterea diuntur inodoræ, & insipidæ: cuiusmodi plurimæ sunt aquosæ plantæ siue dulcæ, ut Labium & Beta: horum prius est in extremo nistionis. Quocirea vocatur à Græcis ἀγυλα ἢ ἄσπρη, aut si sunt ἀσπρη, sunt ἀγυλα. Quoniam ἀσπρη & ἀγυλα, non sunt pectosia propter bumorem nimium. Que veid' ἀσπρη: ea pectosia sunt aliquo modo. Sunt enim ἀγυλα, ingratæ saporis: exemplum in Lampianis & Corchis.

Κρίσις δὲ. Addit multa verba ad eundem sensum. Ἄσπρη. Hic est maxime considerandum. Non enim verum at baros, quod ait: quarundam folia non esse sapida, fructum esse: propterea quod fructus sit coctus, incocta folia. Nemo dicat, P eponem coctum, folium non coctum. Non enim essent folia, sed semper ἐστὶ τὸ πῶς ἢ πᾶσι. Neque natura, eum freit folia, voluit tunc fructum facere, & frustata est. A bñt procul à nobis hæc vzeordia. Adiantum enim esset, quod non est: & non esset quod est. Semper enim esset imperfectum. Nullum autem est specificum, est in potentia ens. At esset, si ita esset. Ideo adiungit illam emendationem. Τὴν δὲ μᾶλλον. Cōtum utrumque, atque ab eodem opifice, anima: in eadem naturæ fornace, sed non eodem igni. Ita panis coctus dicitur, & lateres alio modo. & panis ipsius partes aliter atque aliter. Quin semina que dam insipida, & inodora, cuiusmodi Maluacea sunt. Quis dicere audeat esse non dum à natura cocta: à quibus tamen exit planta siue peciei? Sunt igitur partes illæ sibi coctæ, sed diversimodo, quia diversa materia, diversa forma particularis, diversi fines.

Ἄσπρη ἢ ἀσπρη, ex pura & sincera materia. Ἄσπρη: quia tota plantarum materia turbida, supra dicebatur, ac terrea. Sed ita est: quomodo modum si quis dicat: bonum virum Ligetum. Εὐκρίβειαν. Nisi sit mendum: vides immoderatam metaphorem. Καμῆρ ἐστὶ truelentū. Quod & ipse Lucretius: asper, acerba tuens. Ἄσπρη τὸ κάλλος ἢ ἄσπρη τὸ ἴσθι. Eadem tamen infra vitur voce, Capite vigeffimo nono li.

Et nota. Hoc etiam supra tametsi quarundam arborum fructus sunt elefantis, folia inuisummon tamen colitur, ut quo natus in arborum item eodem genere immo sunt species contrariae: quarum folia sunt viuis, fructus non sunt.

Quare legitur repetitur. Πνευματικόν. Supra dicitur: ob insipiditatem aut ariditatem carere sapore, ut Betam, nunc cauatur aliud. Quia, inquit, sunt insipida, ut Eryngium. radix enim mandis potest. Non loquuntur enim. *Ἰσχυρὰ καὶ ἰσχυρὰ, ἰσχυρὰ καὶ ἰσχυρὰ* sunt.

Διπλοῦς. Finis plantae sementis et semen est. Huius finis duplex, ut toties dictum est: unus omnium communis, propagatio propter speciem: alter non omnium, alimentum, propter individualia. Ille est propter se: hic propter aliud. Animalium vero species quia sunt diuersa, diuersa quoque alimenta alia ab aliis plantis, recte habentur. Porro aliud subtilius. Nam cum forme animalium non sunt inter se contrariae: quomodo in, ut eorum alimenta dicantur inter se contraria: de sumis cibis, & conueniens, & hominis, vulgatum est. Canabis etenim quare gallinas foecundas facit, hominibus affert sterilitatem non edit homo. Vini folia: bos illis saginatur, cauis quam addit, & si quibusdam conuenit, non tamen in ceteris satisficitur enim.

Διῶν τὸν ἴσχυρὸν καὶ ἰσχυρὸν. Quia bruta robustiora sunt tum ad manducandum, tum ad conueiscendum. Exemplum in glandibus, & fœuo, rubo, carice, carduo, atque dam sunt & iuuua gustu, & facilia tum dentibus, tum ventriculo, veluta Turdus, & Ascalopax. his nos iucundè vescimur, canis sagatur. fructum ferè nullum attingit felis: abhorret à vino canis. Itaque alia porro cauis querenda est: quam dicitur sumis suo loco.

Χαίρει γὰρ. Nunc distinguit haec differentias, per qualitates tenet, ac duri, siue viridis, & sicci. cuius rei dedit luculentam rationem. teneris enim inelle liquorem, atque in eo saporem: qui fiat deterior ipsius abatu, cum ficescent. Hæc illico post superiora illa fuerant subnectenda. Ita que repetit, ut subiungat contrarium. repetitio illa est: χαίρει ἀπὸ λαίου: contrarium, ἵνα δὲ ἀπὸ πικρῶν, sicciota quaedam gratiora quia inchoata, sunt amara: postea verò dulcescent maturando, autore sole. Exemplum dat Sciamis, & Erysimi: quæ viridia non appetuntur ab animalibus.

Ἐπειδὴ τὸν δὲ ἰσχυρὸν δὲ καὶ ἰσχυρὸν, ἰσχυρὸν καὶ ἰσχυρὸν: quæ etiam ex viridibus vorant, sed ardorem penuria, propterea dicebat, ἰσχυρὸν. *εἰ δὲ ἰσχυρὸν*. Harum autem fructus non iolum meliores, sed etiam iuuuiores: Sciamis scilicet ac Erysimi. Nam de fructibus, qui ad cibos queruntur, mos, ceterum in quocunque gratiores, paulo ficiores, sicut etiam Ficus, & Vitis, & Amygdala, & Iuglans. Iuglans enim recens, insipidissima, paulo magis vetula magis sapit.

Ὀδῶν γὰρ. De aliis fructibus, quos τρυφίμων vocat. Nā illi erant ἰσχυρὰ καὶ ἰσχυρὰ, horū, inquit, alia ratio. ex puriore natura consistat materia: atque iccirco non opus habere illa quæ decapulatione, eos itaque comprehendere maximum ambitum differentiarum, quæ in foliis, radicibus, se-

minibus recognita sunt, ex erant ab ætate, à partibus, ab viu animalium. arida folia quædam præstabantur a contraria. sic folia fructibus, aut radicibus, & contraria, quædam verò quibusdam animalibus. fructustam recentes quam ieruat: tam in exteriori parte quam interna. Hoc est, ἰσχυρὸν καὶ ἰσχυρὸν: & ἰσχυρὸν καὶ ἰσχυρὸν. Nam Glabres itaque nantur, capelle amittunt visum. canem caput grauant homini, caput grauantur leuati subibus.

Ὀδῶν καὶ ἰσχυρὸν. Quasi lecto naturæ flore, consilii, sicut Aethus iustus Ennio, flos deubarum Populi, & flos ætatis. Nam florem vini, qui putant esse quod nos Metheclatum dicimus, bene consulunt cruditionis vini docti, & boni. non tamen ita est: sed lectissimum vinum intelligitur, cuiusque generis. Illud autem est ἰσχυρὸν καὶ ἰσχυρὸν.

Lego ἰσχυρὸν τῶν ἀγρίων: non, ἰσχυρὸν. Et ἰσχυρὸν: non, ἰσχυρὸν.

Theodotus, ἰσχυρὸν ἀγρίων, stipitum: malè ratorum. Τὸ καὶ ἰσχυρὸν: Amaritudinis, addidit, difficultatis: quasi legitur ἰσχυρὸν, super hæc lectione, sic verterem. Excreto atque percoctio-olis opera, quantum in eis fuerat amari, saporem acquirunt commenda bifem. Διπλοῦς. Propter amaritudinem, & grauitatem saporis, videndum an gratis dicatur sapor, ut odor. Ἐξ ἰσχυρῶν. Liquor legitur ergo ἰσχυρὸν. Pindarus tamen sæpe ἰσχυρὸν ponit in rei puræ, atque excellentis designatione. quod significat leue, & quod cadens strepitum non faciat, sicut flos.

CAPVT XXVIII.

XXVIII. Capitis arborum. Meliōtatem in plantarum partibus alia aut prætere rationem de casti quibus & alia quæ ratio habet ex ceteris, differunt esse etiam inter se, ut præterea eodem sub genere, atque eisdem iunctis, secundum regionem.

ROS plantarum fines supra cum statueremus: non rectè videbatur omittere ternium. duo erunt. Prologatio speciei per individua, huius vnus erat ad propriam vtilitatem. cuius est conseruatio individuorum alieni generis. is erat cibi vnus ad animalia. Ille per se magna perniciet barur, per radices, per stiones: hæc fit per omnia. Nulla enim pars inuenitur, quæ in aliquo genere non sit vtilis cupiam animalis. cortice vescuntur capre, cuniculi, fiores. Ligno, colistinetæ: aliorum natura ad cuiusmodi vium satis patet. Est autem tertius stem finis vtrique horum annexus. Nempe aliusmodi conseruatio quæ per cibum. Ac plantarum quidem à plantis, veluti de vicina dicebamus. Scilla nanque, & Panicum, & Auenæ adicitur quarundam radicibus. Alter est morbus ob animalia adueniunt morbos, nec minus propter plantas. Nanque oleo & resina tollunt noxia, quæ bonis incedunt: & vino rigabatur Plana nos. Animalibus verò præsidio esse, vel ipsa nomina testantur, Chelidonium, Elaphobocium. hæc hæc satis frigidula opera Philosophus attingit: quippe

sola propofita questione. Cur alia pars alii præftet. A
 Atque in eua rei reddenda caufa nihil aliud, quàm
 repetit de varia eoditione, ac calz viribus. Cæterùm
 eum alius quoque præter hofce tres fit plantarum
 finis: de eo hinc etiam nonnihil agendum. Quippe
 in hiftoria ad edifficia, carbones, fomites, efebaras,
 eorũ vifum caufa die eret. diœret eũ de duracione.
 quare fit lenior abies, quare pandatur palma
 quare erpet Euboica. quare fub aquis Alnus in-
 corrupta. quare fub aquis nigret ac quercus. qua-
 re curoetur igni lignum. quare abies transferta ti-
 gnis vilior, recta quercus. Vbi de crifpitudine feri
 pfit, etiã de rectitudine ageret. quare quibus mate-
 ria laxior, nodi folidiores. quare cupreffus maiora
 (parfa, femina eollatã, an defiderat in lignis fit cau-
 fa grauitatis): Et alia innumera, quæ malũ fatum, vt
 penè alia infinita, ex manibus noftris exeuiffit: ne
 nos è tenebris excuteremus. fed ad rē.

13.

*Α'Α' ἰσὶ ἡ δὲ φαρμακωδία, ἡ δὲ ἀνοξία τῶν Ἀνωτέρων Δυσπρεσιον, ἡ δὲ ἐκ τῶν ἑρπύλλων ἡ δὲ ἀνοξία, sic digerendum, nam illa vix interiecit. ἡ γὰρ ἡ τῶν ἑρπύλλων ἡ δὲ ἀνοξία, ἡ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἀνοξία, est enim totum hoc vice procemio-
 ribus & sanè quod hic agit, penè nihil est. Nã de fapori-
 bus eũm proficitur: nihil refert, quo fapore fit
 medicamētum, si vifum fpecies. & de his nihil. Nam
 de viribus, non est hic locus. illud fenbere licbat:
 amara penè omnia laxantia. perpaucã aliũmodi,
 Myxa, Cafia, Manna. in aliis omnes lapores inueni
 ri. *Ὁ δὲ ἰσὶ* de crete oratio. nam li non femper
 eadẽ funt tantũ facilius fiat, vt haud femper funt æ-
 quales. *Εἰς δὲ ἀνοξία ἡ δὲ ἰσὶ*. A radicibus incipit
 dum. Maxima nanq; plantarum pars medicinæ de-
 ftinatarum præftat radicibus, vel odore, vel fapore,
 vel viribus. *Ὁ δὲ ἰσὶ*. Quanquam iubet à radicibus
 incipiẽdum, haud tamen ftatim exequitur: fed
 fubdit quemadmodum in radicibus funt diuerfi fa-
 pores, & ad alias partes eõ paratis, & ad alias fpecies
 refpiciẽdus: fic etiã in partibus fuperioribus, tam-
 & fructibus dat differentia: *ἡ δὲ ἀνοξία ἡ δὲ ἰσὶ*. & ad-
 dit: non effe fine ratione. *ἡ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἀνοξία*. non ex-
 plicat tamen. Id ex fuperioribus colligendum: qua
 diuerfa partium materia diuerfa forma eoditrix.*

Τὸ ἰσὶ. Tertia differentia à priuatione. pri-
 ma erat à diuerfitate, vt loquuntur, pofitiua. Secun-
 da à gradu poteftatum. hæc à priuatione. ita feip-
 ſum fequitur in metho do, quam ftatuebat in primo
 hiftoriarũ: *ὁ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*. idẽ dixit, *ἡ δὲ ἰσὶ*. quia
 illa erant, *ἡ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*. contradicãtiora nanque funt: ali-
 quatenus: & vt Latiniffimẽ dicam, protinus. Ali-
 quatenus, licet totum: protinus exequitur, quãtum
 eff. *Τὰ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*. Exequitur propofitum. femi-
 na, & caules non poffe, quod radix poffit: exẽplum
 in Elleboro. contrã *ἡ δὲ ἰσὶ*. quod poffit folia, non
 poffe fructus, & radices: hic non dedit exemplũ
 & oportebat. Quippe facit admirationem, quãdo
 fub vna funt forma. exemplum autem erit Vini.
 eius folia grã pecori, & vitia. cætera nihil. fic &
 lactuca, & brafica fine controuerfia. hoc in cibus
 in medicamētis autem, malobathum. *Τὰ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*
ἡ δὲ ἰσὶ. Rebetit caufas à temperamento. *Τὰ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*
ἡ δὲ ἰσὶ. Declinat fapores per facultates, à quibus

illorum traheret effentiam fuprà. Liquefacere, fe-
 gregare, coquere, calefacere, frigeãcere, fic care,
 hæc iam iam, nũmquã. *Τὸ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*. Medicinã
 mentarios fructus poffimum effe tales menti õ, nã
 tio fibi fimilis tota in plãta natura effe, tameti vna
 à differt fecundũ materiam, & poteftate vifus ma-
 iorem, minorẽmve eoditionem.

Καὶ ἰσὶ. Vt do-
 ceat differemas: dicat, quædam eodã, quædam nõ.
 Et funt facultates particulares, quæ ex alio ramum
 erant, ex alio frõdem. quare tum apparatus ftat-
 uat fimilem futuræ fubftantiæ, cum create iam
 parti eomitatum assignat, qualem oportet. At eu-
 go, coãta plumbus conftare. at fuprà, eoditionem a-
 liam per compositionem, aliam per exemptionem
 agnocebat: vbi efformabat faporem ex amaro dul-
 cem. Præterea intellige, *ἡ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*, ſcilicet *ἡ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*.

ἡ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ. non enim fubftantiarum principis dicit à
 compositione prima, quæ fit ex elementis, cã ma-
 teria, quam fecundã dæimus, fed accidentibus
 tantũ. ideo iudicat. *ἡ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*. Quia plu-
 ribus ex accidentibus funt conftituta: nũmrum plu-
 ribus quoque conftant facultatibus. fanè verò
 pluribus conftat planta, quã lapis eoditionibus,
 & odore, fapore, figura, erementõ, alteratione gene-
 ratione. Ergo & facultatibus actibus, excedendi, y-
 rendi, eomplanandi. *Τὸ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*. Hic quoque du-
 as afcribit differentias medicamētariis, fanus, &
 agrefles. feruntur enim multa ad vifum medicum, vt
 Papauer, ob Opium in Afia, & Indus. Exempla
 poffunt ab iis, quarum radices amaras, & fucculen-
 tes, fructus dulces. Quasi radix ex incoãtis conftet
 partibus, ex bene coãtis fructus. præftat femper in
 fuperiore opinio: amaroem conferri à crudita-
 te. nos iam caftigauimus. Quibus in plantis excoã-
 tis dulcor futurus eff, iis amaro: per initia quærit
 effe argumẽtum cruditatis. At amaroem in alge
 priuat: onem maturitatis indicare, falium omnino
 eff. Sicut in problematis quoque difputatum effi
 non omnem fortorem à cruditate, fed à multa ac
 vehemẽti eoditione multos. Quibus verò finta-
 mare in bottis radices, eum fructibus dulcibus ad
 vifum eomparat: medicamētõrũ: nondum in men-
 tem venit. Itaq; non de medicamētariis hæc, fed de
 cibariis dicãta putõ. quia fubdit: *ἡ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*

ἡ δὲ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ. Cæterũ tanta eff accurate, ex-
 plicat: quæ oranonis hinc aurori negligẽtia, vt ni-
 hil dũ percipere queam, quoad totum fuerit abfo-
 lutum. *Τὰ ἰσὶ ἡ δὲ ἰσὶ*. Pcedat à notioribus. Sicut
 in fanus amara funt radices, fructus dulces: ita
 & in medicamētis. fimpleximẽ dici potuit ftat-
 tim poft explicationem fuperiorem, fic de cibariis
 hæc. Eiuẽdem quoque naturæ affines funt medica-
 mentariæ. Diftant enim faeultatibus inter fe par-
 tes, tribus ad eõ modis: nempe aut diuerfis, idque
 vel fpecie, vel gradu: aut priuatione, quia nihil pe-
 nitus poffunt reliquæ, quod vna poteft. & quia
 de fapore loquuntur, quem poteftatem vocat: in-
 telligamus partes aliquot infipidas effe. Quarum
 exemplum in medicis inuenire, fortaffe facile nõ
 eff: Papaueris radix nunc in mentem venit, nec
 laboro. Nam Viola Martia, quæ diluiffimi fapo-

ris existimatur, primùm dulcicula, mox subaspera est gustanti. *ὄνη ἀλαγνή.* In hoc non opus habuit tot deductionibus: aliorum radices, aliorum alia spectare iam enim dictum est. Ex verbū *ἰσχυρῶς*, videtur de medicamentariis facultatibus intelligere: quia dicitur *ἰσχυρῶς*: non de saporibus tantum. Id quod magis patet mox, ubi dicitur Elleboro disputat. *Ἐν τῷ ἰσχυρῷ.* Magnum argumentum videtur hoc. Radices aliae aliae sunt valentiores: & tamen eisdem vltimae species: quanto magis, diuersarum partium diuersi poterunt affectus esse? Quam tamen huc argumento causam addit, ea nequit alteri communeari, quippe ait: terrarum qualitatibus id euenire. Igitur Elleborus Parnasi minus vitis, quam ab Oeta: quia terra huic, non illi fauet. At in eodem solo quae planta viget, non potest habere causam hanc diuersitatis.

Ὁμοιοφύτου. Hoc quoque narrabat in superioribus. *Ὁμοιοφύτου.* Auger miraculum, tantum nec multum loca distent: tamen admodum diuersae sunt eadem viribus species, quae in eis oriuntur. Explicabimus rationem, sicuti statim sub insulis quibusdam, ac scopulis subest mare: ita in terris aliquibus silico sub saxo solum optimum, abique vltimae naturae interuentu: sic melitos obseruamus agros, cum certis tantum, tum diuersis à cetero tractu: vt in huic natura, tanquam in maculis Camelopardalis lussisse videatur. Ergo ne semipede quidem plantae distabunt illae, tam diuersae, quam sunt terrae non eadem. Deinde addit de fructuum varietate ob eandem causam. Iam hoc & supra satis, & hic praeter proposuimus. Agit enim *ὁμοιοφύτου*, ergo quid hinc fruges faciamus? Beccati cum sua grauitate: Non enim adducit pro exemplo, sed deducit quasi nouam ex praedictis conclusionem. Fructus quoque talia pati, quia & radices. *Ἐπιπέφυτοι.*

Quia eisdem acri supra tones attri buebat *μαλακῶς ἢ ἄλλαν δὲ.* Iam nullius dixit. *Ἐν τῷ ἰσχυρῷ.* Expe dit locorum diuersitates: qua partitione respondet superiori. Dicebat: quidam esse partes ab aliis diuersas, tum specie, tum gradu. sic in locis: non omnia vbi que. Hoc de specie, de gradu verò dudum, etenim de Oetae ac Parnasi Elleboro. Tertio loco aiebat: quidam partes ab aliis differre, *ἰσχυρῶς ἢ ἄλλαν* qualitates. sic hinc quibusdam locis nō habere potestates. *Ἄλλαν δὲ μαλακῶς.* Nondum inueni quid hinc vox haec signi fiat, ac legendum, *ἢ ἄλλαν δὲ μαλακῶς ἢ ἰσχυρῶς*: imbecillae, & insulidae, quae sequuntur, videtur obnoxia iudicio: ait enim. *Ἐν τῷ ἰσχυρῷ.* Nunquam mihi persuadeat: aere frigido medicamentarias plantas fieri meliores, de perfrabulis assentire. *Καὶ ἐν τῷ ἰσχυρῷ.* Hoc sanè verius, obtundit enim vires humor.

Ἐν τῷ ἰσχυρῷ, conclusio, medius terminus est, *ἰσχυρῶς*, quia montes ventis expositi. Argumentum in proportione. si in montibus bona pharmacia: in alioribus meliora. medius terminus syllogismi est, abritudo. nos alibi aduersus Auenroin disputauimus huius sententiae fauorem, si quidam cuncti castigationis est: palustris esse que-

dam alia vmbrae malle. Auenrois addit causam illam quia caelo sine propiores, si de qualitatibus elementaribus loquatur: falsa est probatio. in altis enim montibus nives, & gelu. Si de occultis quibus Rued soluit hęc, & sicuti ridiculum, fatigari caelestes species tractu vigenti miliariorum.

Lego *ἄλλαν ἰσχυρῶς ἢ ἄλλαν*.

Theodorus perstat in errore: *φασίαν δὲ* venenosis, satis exploratum est. *Καὶ τῷ ἰσχυρῷ.* Quae vires obtineat aliquae. pessime omnia namque medicamenta virium aliquid obtinent. Non igitur hęc ita segregat, quae alia essent sine viribus. Longè aliter Theophrastus addidit enim, quod vocant nostri barbari formalem rationem contemplationis, quam hic insubito iubet. Ea ratio est, praescriptio errorum terminorum. Nā medicamenta multis modis à diuersis artibus considerari possunt. Mathematicis agnoscet, *ἴσῃ*, & figurę talis: mechanicus ad pondera. agricola sub tempestatibus, locis, cultu, ad satione, ortum, propagationes. Naturalis quatenus sūt mutabilia, loco, quantitate, qualitate, substantia. Hic Theophrastus horum nihil, sed secundum eorum potestates, cuiuscunque modi finit. *Ὁμοιοφύτου*, lactuosae. ita men lactuę radices atarę nullae, neque Hircinę barbae & lactosum dicat: non lactuosum. *ἰσχυρῶς ἢ ἄλλαν*. Theodorus omisit, leuitarem.

ἄλλαν ἢ ἰσχυρῶς ἢ ἄλλαν. Valisidus enim illud esse puratur. maximus error. posuit (illud) quod Oetum designat, pro (hoc) quod denotare debuit Parnasium. Quod de praedictis legitur *μαλακῶς*, herbetes, vertit, *ἰσχυρῶς*, quid significet, vulgò scitur.

CAPVT XXIX.

XXX. *Capitis argumentum. De videris in communi. coloribus alio alio inesse partibus, coloris à saporibus pendere. de quantitate odoribus.*

Ἐπιπέφυτοι ἢ ἄλλαν δὲ ἰσχυρῶς. Hęc est instituta secunda pars. Cum enim saporibus, odorisque proposuisset: illis absolutis hos aggregatur, supra dicebat: odores essei à saporibus. Hanc sententiam quantopere probaremus, satis paruit hinc nihil felsius repetit. agit autem hoc primo partis huius Capite, de odoribus in cōmuni ait: generatim lequi eoditione. Quae igitur fuerint partes eodis magis, eas futuras odoratiores. eodis esse magis, in quibus minus prohibetur eodis. prohiberi verò ab humore nimio. Ibi ergo receniet etiā gradus aequalitatem, atque ex his odores, similes autē est Capitis huius tractatio superior. Sicut ibi recognoscatur saporū ratio per partes, ita hic odorum. *Ἐν τῷ ἰσχυρῷ.* Causa est, quare subdat hęc superioribus, quia, inquit, odores quoque sunt in partibus. quid? adane omnes qualitates sunt in partibus, etiā colores: sanè si ita simpliciter intelligamus: frigide procedit: sed animanda oratio hunc ad modum, quia etiam secundum partes variatur. Iccireo, inquit, eadē agnoscendę causę, scilicet eras, & eodis. quae cū haud eodē sit in omnibus: in omnibus eodē effectus erit, i. odor hoc est quod aiebat. *ἢ ἰσχυρῶς*: & *ἢ ἄλλαν*.

quia plantæ, vel totæ sunt odoratæ, vel earum partes tantum, de his hic: de totis odoratis, in 1. a.

Τὸς μὲν ἄλλοις. Quia porro est investiganda causa diversitatis. Quare cuncto potius hic quæ ibi sit? non respondet planè atque exprellè, sed cæssiore maneta sequitur summa & cæta mistio nam. In aquosioribus, inquit, plus excoquitur flos item in acrioribus. Item utius quæ nõ sunt ἀρχαία, & odoræ grauiore. primi membit dat exempla de rosâ & croco. Secundo nullum ponit: non enim Crocum est ἀρχαίον, sed iubarum potius. Tertio ponit Lilium, & Narcissum. quæ loca sunt, tum pro tota sententiâ, tum pro exemplis valde consideranda. P. rineipiõ non docet causam, quomodo aquosi flores sint odorati. deinde non est veritas in omnibus. Tertio videnda naturæ lex, secundum quam cum actibus aquotæ habeant eandem causam. Coniunxit enim, cum dixit: ἄλλοις μὲν ἄλλοις, præterea quod addit: odoratos esse flores, qui graucolentiam præ se ferunt aliquam: puerile sapit. At si quis ita dicat: homo etiam eius labens, erus habet. quòd si quis hunc ad modum tueatur: graucolentem plantam intelligere, cuius odorati sint flores: id neque in omnibus est: non enim in Lampiâi specie, neq; in Spatula fœnda, neq; in Corula. Neque sequitur solum superiorem. Nam cum dicebat ἄλλοις, si florum affectum intelligebat: debuit hic etiam intelligere *καρπώδους*. In hie plantam *βαρύνει* sunt ibi quoque plantam ἄλλοις. Tum exemplum non quadrat: non enim Rosæ plantæ ἄλλοις, sed ne ipse quidem flos, neque in secundo exemplo, Croci planta *λεγεινία*. ad hæc non dedit exemplum ἄλλοις ἀρχαίον, postremò si à sapore procedit odori: ἀρχαία ὅντι quoque in odora erunt. at hie ἄλλοις ἀρχαίον odoratos flores facit. et emplum esse quit in Martis. *Ἐν τῷ ἄλλοις.* Apponit quasi exceptionem superioris enunciati. Et est quasi tertius ordo barum aquosiorum. Modò senbebat de tannilla odoris grauitate, que in Lilio est: in Narcisso etiam subitupfaciens. Is erat secundus gradus (nam. primus fuit in Rosâ) nunc tandè agnoscit, vt etiam adimat *καρπώδους*. eius causam non adiungit. Mirum ni adieripierit etuditati: quod & suprà diximus. cæterum haud placet, vt ostendebamus. *καὶ παρῶν.* Quod toties iam à sapore fieri odores. hoc hie pro causa ponit. at nihil est. querimus enim simul de sapore illo, quamobrem foedus sit. *Ὅτι ἕστ' ἀπορμησῶν.* Non est adinētus ab odore sapor. familiaris huic viro vox: procul pendens. *Ὅσα γὰρ.* Quartus gradus aquosiorum, que nihil vel oient, vel sapiunt harum in hac natura maiorem ait esse quantitatem. Simul hanc classẽ digerit: simul ostendit, quod aiebat, horum duorum sensuum necessitudinem. & porro materiam aperit causam τῶν ἀπορμησῶν dux iunxit inquit. Prima. *τῶν τῶν χαλκῶν.* Cùm aquosa est tantisper planta. Altera. *τῶν πῶν.* Vbi aquæ multum. sanè si aliquid aquæ calidè est: tanto magis, multum, & quia suprà, docebat: in mistione sapor-

rem situm esse, vult hie demonstrare, non esse mistionem. quo loco valde factus est, simul & acutus. Vt inquit, inquit, ἀπορμησῶν, primum quidem, scilicet τῶν χαλκῶν, non tempet ἀπορμησῶν, sed ἄλλοις: quasi inmistum. Nã quis ut compos, corpus aliquid naturale dicat eare mistione? alterum autem *καρπώδους ἀπορμησῶν* aboletur iapor ab aquæ multitudine: quapropter hoc quoque *καρπώδους ἀπορμησῶν*, addidit autè huc quoq; τῶν πῶν, quia neque illud, neq; hoc, neq; vllũ aliud mistione caret. Omne enim compulitum, constat ex quatuor elementis, in primo de generatione, vult dicere: partes alias, præter aqueas, esse veluti Me garenfẽs. Ita ciuitas, in qua *καρπώδους* non est, neutquam mista videtur ex populo, & optimabus. Substantiæ quidem inuunt, atque carum mistio est: vires non sunt. idèò dixit *καρπώδους ἀπορμησῶν*. non in quacũque mistione, sed in ea, sub qua vires omnium certa valent proportione. *Ὅσα δ' ἐν τῶν χαλκῶν.* Hic est quintus modus, qui refert aliquibus vestigijs tertium: & est quintus, quia quartus est modò dicitur cum additione: nempe *καρπώδους τῶν χαλκῶν*. hoc idem cum illo erat: *καρπώδους τῶν πῶν*. sed hic quintus additione illa, *καρπώδους τῶν πῶν*: sic quæ plantæ præterquam quod aluntur a quæ, habent etiam illud aqueum triste, & inamabile, atque vt hie laucio ludæ, toruom: istæ quoque grauius olent. Vt que in stagnis: cuiusmodi est istorum Acorus foetidus. Cùm dixit *καρπώδους ἀπορμησῶν* hoc idem: persit in superiore sententia, de saporibus odores pendere. Cùm dixit

καρπώδους ἀπορμησῶν: populari atque vltimo modo loquutus est. Cùm addidit *καρπώδους*: adaptauit translationem. quid enim sit odor turbidus, haud facile dixeris. cæculentum intelligit.

Ἐν τῷ αὐτῷ. Conclusio. dicit: quibus sit in partibus mistio, in his esse odorem. aliud inferit. In arboribus flores manutos esse odoratos. Profectò minus sunt materiales. non enim ibi *καρπώδους τῶν χαλκῶν*. hoc innuebat illis: *καρπώδους τῶν πῶν* *καρπώδους*. Cæterum quod inferit, obicitur. *καὶ ἄλλοις τῶν πῶν ἄλλοις.* Quenam sunt ista alia? an alie partes arborum? non sequitur oratio. An alie plantæ? at non sequitur oratio: ita enim, *καρπώδους ἀπορμησῶν*. non est verum, in aliis minoribus plantis plus inesse terræ. Ominio fruticum flores arboris comparati, odoratosiores: quare parit sequens Caput. Si enim hæc causa non est: alia querenda est. queret igitur. Inteligit aliam arborum flores grandiores.

Lego: τῶν τῶν χαλκῶν, non autem, ἔσται δ: non enim disiungit, sed copulat.

Theodorus diuersus abut in istorum versione. *καρπώδους τῶν χαλκῶν ἄλλοις τῶν πῶν χαλκῶν*. ait enim: his duobus exordia equalitatis inodidè habentur. cùm & sapor natura quadam aquosa est, & humor aquæ nimum reddit. fateor me ignorare, quomodo humor aquæ nimum reddit. Imò χαλκῶν accipit ab aqua quod habet. longè aliter i heophrastus. Duos enim modos ostendit aquositaris. quibus sapore priuatur planta deinde temere addidit illam

B

C

D

illam vocem saporem. Nā neque est in codice, & sibi contradiceret. Averset enim ab aquis saporem. at enim, ἀδρῆ ἀγυλά, ἢ ἀνῆμα. non hic igitur, ἀγυλά saporem, sed tucum significat: ἢ ἀδρῆ ὕδατος ἢ ἀνῆμα. Ἀνῆμα. Mā est non potest. quid hic verbum hoc agat, necno. Imo ad eō m-
stum est, ut alterum dilucit humor, alterum ab-
oluerit. Ἐπιπέρας. vehementiori signa-
tus, factu.

CAPUT XXX.

XXX. C. ἄρις ἀργυρίου. Ἰστίαι ὀδύνη ἰστίαι σερ-
δῆν γενεῶν πλεονασμῶν ἰστίαι περὶ ἰστίαι, ἠμῶν ἰστίαι, ἠμῶν ἰστίαι
ἠμῶν ἰστίαι, ἠμῶν ἰστίαι.

ΓΕΝΕΣ. ἰστίαι ὀδύνη ἰστίαι. Genera-
lem appellat superiore tractatio-
nem, tanē secundum multum plus-
culum, modicum, minus, minimū
humoris. Item ab humoris quali-
tate grauis & feta. Non profertur se caulis odo-
rum datur um in iudic partibus, secundum plan-
tarū genera, arborum, fructuum, herbarū. Deicē-
dū etiam ad species, abietem, cedrum, rutam, mē-
tam. Tractus orationis simplex. itaque ut quis-
que se se offeret, expheabimus. Ἐπιπέρας. Quia
secundum affectus maximē generales, quales est
humiditas. Ἐπιπέρας. Quia genera sunt minus ex-
phicata, quā species ἰστίαι: quia ibi quoque recen-
sunt genera inferiora: & hie non ipsa recinet ge-
nera sub fastigiis magis generalibus, puta, iuan-
itate, acrimonia, pinguedine, dulcedine. Hæc fuit
causa, quare securimus hic Caput. Nam ipse
met quasi monet se Ἐπιπέρας hie tractare: supe-
riora verō esse Ἐπιπέρας. At hæc diuersa ad eō
consilio disceptantur: vt illos excitant fructus
in pelago Philocephar: quod primum cilet in na-
tura cognatum. ὀδύνη ἰστίαι. At in floribus
frequentius odorem esse. tanē intellige: frū-
ctibus aut excerptis, aut cum floribus acceptis.
Nam multarum arborum flores, aut penē nihil,
aut parum odoris spirant: minus verō suauiter
Persico. Malē odor Ceruati: quarum fructus iu-
cindo sunt odore. ὀδύνη ἰστίαι. Docet ratio-
nem, quoniam flori dum sunt odoris præro-
gatiuæ in ipsa eodione. Nempe in radice prima
inchoata: in fructu vltima. Altera tenuissima, ἰ-
λαροῦ ἰστίαι. at in partibus tenuibus odor. modum
dar alterationis: ἠμῶν ἰστίαι ἠμῶν. & subdit muta-
tionem: ἠμῶν ἰστίαι ἠμῶν. 15. erit syllogismus. Siccitas
est odor essentia. flores sunt siciores: item,
tenuitas est odor essentia. flos est totius plante
pars tenuissima. ὀδύνη ἰστίαι. Quia non est
verō prima eodio, sed ea, quæ perfectior fit.

ἠμῶν ἰστίαι. Quia simul seccatur, simul mutatur,
mutatione non substantiali quæ momento fit,
sed ad odorem consequendum. ὀδύνη ἰστίαι. A-
liquis dicat, quod & nos supra. de fructu quid
nonne in eo fit optima eodio? non, inquit, opti-
ma, quia non mediocri: nimis enim obtundit

A humor. Profectū loctis maximē obnoxius disce-
ptioni. Lac in animalis ianguis est magis coctus,
humidior, & odoratior. Nilū est magis, in chus,
æquabilis, & quatinus coctum tenetur in odori
tamen est. Præterea in hoc ipso plantarum censū.
Persici fructus longē humidissimos, longē odo-
ratissimos: flos minus hoc, minus illic. & Py-
ra superba, & Apa mala, & Pepones, alia iuan-
metra. Rota etiam fructu ipso longē suauentior
fructu suo. Cū igitur hanc animaduerteret dif-
ficultatem: addidit. ἠμῶν ἰστίαι ἠμῶν ἰστίαι.
endiculē. sic enim omnia coluam, futurum tale,
nisi repugnet natura. at naturam querimus hanc.
vident enim summam. Floris odori fructus o-
nt inodorus, nisi fructus ipsius succus fuerit o-
doratus natura sua. At tibi dico, in plantis qui-
budam esse vtrunque odoratum, vt Myrto, Ci-
tro, Foeniculacis omnibus alijsque alterū tan-
tūm. Armenia odor fructus, flos non item: etiam
Apu mali, & alii. Contrā, florem parciors-
ibus in genero arborum, in fructibus Rotam, Li-
lium, Fiamulā. nonnullis necurum, Glands, O-
lex, Castaneæ. ἠμῶν ἰστίαι ἠμῶν ἰστίαι. Concludit
pro viuicra natura, in tribus. Nominat iuana,
ἠμῶν. secundo loco, ἠμῶν, propter acrimoniam,
nam addit, pinguis. In quarto ponit dulcedinem,
& excludit pro inodori: quia fructus dulces cras-
siores sunt iuceo. at odor in tenui. hoc quoque a-
curatus animaduertendum. Nam si amara mi-
nus eodis: & amara odorata: & amara magis ter-
restria: & amara magis crassa: deducuntur con-
clusiones. Præterea queunt esse in corporibus
duleibus naturalibus partes tenues, in quibus er-
rat odor exemplum in melle, dulcissimo, & im-
primis odore iuuū. Tum quod aut fructus esse
crassissimo iuceo eos qui sunt dulces: si cras-
siores sunt quā flores, iuceo: non erunt odora-
tiores. At sunt in Apis melle, Pysis superba, Ci-
trius. ἠμῶν exemplum ponit Malum: ἠμῶν ἰστίαι,
propter acrimonia Cedridis: pinguis Abietem,
non tamen pinguedine causa. ipsi nanque adipes
nihil olent. ἠμῶν ἰστίαι &c. Quia sal-
sum sciebat: moderatus est, ἠμῶν ἰστίαι. & in ox-
tiam, ἠμῶν ἰστίαι: parum durat. ἠμῶν ἰστίαι. Opti-
ma exequatio, quasi dulcia neget, quatenus duleia
odorata esse: aut Mala duleia, que sunt odorata
(tunc autem vel iuuissimæ) habere præter dul-
cedinem succum vinoſum quandam, ceterū sic
etiam de pinguis diceremus. Non enim pin-
guis, vt pinguis, sed vt acris, velut in abiete. Plus
etiam obturbat in eadē causa constitut enim
dulcem terreſtiorē. vbi duo quarimus Nemo
negat: in omni fructu multum esse humoris. ita-
que si sit terreſtris: erit siccitas, quæ regula est
odori. Deinde nemo concedit in terreo dulcem,
sed in aereo, eoque maximē, commodissimē que
eodio. at in eodione sapor & odor.

ἠμῶν ἰστίαι. Præterea in pulpa terreſtis natura
illa est: quæ crebit odore. Quorum vtrunque
salsum. Nanque Armeniaci pericarpium odora-
tum est. medulla non item. Præterea medulla

omnis ipſo pericarpio terreſtrior eſt, ſi ſit etu-
lentum. Adnæ, quæ necit, luglandis pericar-
pium longè magis terreſtre, quàm medullam i-
pſam? eſte tamen odore ſuo prædant peculiari
medullam nihil olere, & pinguem tamen eſſe.

H' *διεμα*. Tres exigit conditiones ad odo-
rem, tenuitatem, ſiccitatem, *διεμα*: quæ nihil
aliud eſt quàm coctio: excreto eo per exhalatio-
nem, quod inutile eſt. *ἢ ἰσχυροῦς*. Quia
capita ſunt, ſalubriâque ſumma qualitatium.

ἢ ἰσχυροῦς. Quia reduxit genera ad illa
ſuprema quatuor. Atque hæcenus quidem pro
ſloribus. nunc de folijs & alijs. *Τὸ δὲ φά-
λλο*. Eadem in alijs, quæ ſuprà in ſloribus. ſed
plus cogit arctiore gyro. Quippe aſtrinxit ma-
gis ad acrimoniam, & pinguedinem, & vinoſita-
tem: quæ omnia deprehenduntur in Myrti fru-
ctu. Eſt aliquid aromatis: eſt ſubpingue necio
quid ſi ſubuloſum. eadem mox percurrit in co-
ronarijs, & oleſibus: in quibus cauſa agnoſcit,
ſiccitatem, acritatem, aſtrictionem. quæ repetita
piget repetere.

Lego *ἴσως εἰς τὴν ἀριστεράν*: non autem, *πρὸς
ἀριστεράν*. Et *φάλλο*, ἢ *ἀλάτιον*, non autem, *ἐλάτιον*.
Et *ἰσχυροῦς ἀλάτιον*: non autem, *ἰσχυροῦς*. Et *ἰσχυ-
ροῦς*, non autem, *μυρῖνον*. Et *ἢ ἰσχυροῦς* *λαχανοῦς*,
potius quàm, *ἢ ἄλλο*.

Ludit nos Theodoros in illis, *ἢ ἰσχυροῦς ἢ
διεμα*: ait enim: quos acceptos vocamus.
Et omiſit illa, *ἢ ἰσχυροῦς*. *Δικτυοῦς*.
Apti diſſolui, non aſſequitur. *Διὰ τὸν ἢ ἰ-
σχυροῦς*. Arborum & plantarum, ſibi tam gran-
dem fecit iniuriam tantus vir. ac ſi diſceret: ho-
mines, & ætæmantes. *Ἐπιφανειακῶν* Her-
barum, quas coronarias appellamus. peſumè.
non enim herbæ ſunt omnia coronaria, ſed ma-
xima pars fructuæ. *Ἐντυροῦς*. Acerbitas
malè. aliud enim, *ἠγυροῦς*.

CAPVT XXXI.

XXXI. Capiti argemoneum. Pro herorum caliditate, ad-
dit plus melle in plantam paritatem eſſe. in calidis odorati-
onibus. cui qualem ſicca neque dicitur, qualem eſt.

B' T O Σ Μ Ο Τ Ε Ρ Α *ἢ ἢ ἄλλο*.
Hæcenus cauſas de ſcripſit à qua-
ſtibus: nunc à locis. id quod
agit prudentiſſimè. eam enim co-
ſitionem ſemper adduxerit pro
cauſa vitima: coctioſis cauſam cælum: cæli verò
inclinationes, atque ſegmenta alijs alijs ſint
locis: à locis etiam ſtatuit ſuas præſcriptiones.
Redè hinc igitur exorſi Caput hoc ſumus. aliud
enim in cauſis principium. at ergo: ſiccioribus
odores melius prouenire. Item aperiſtoribus. pro-
pterea quòd ſtatibus excurrat humor ſuperfluus.
eius aſſert argumentum rei quòd ſicciora melius
oleant, amiſſu humido. ea capra occasione pergit
per hanc materiam. Quædam recentia, ac viri-
dia minus olere: alia contrà. Nonnulla exicca-

ta omnino malè olere. In poſtrema Capiti parte
odoriſus attribuit odorum appellationes.

Ἐντυροῦς. Significat mentionem beneo-
lentia. *ἢ ἰσχυροῦς*, inuacitatem: ne excedit illè ſit
in uacitatis addidit hanc temperationem. Moichus re-
cens è vomica eſt *ἢ ἰσχυροῦς*, quàm miſtus cum
Gazellè tanguine, quaturtur. At non eſt iſtuorum.
ferit enim cerebrum adèd, vt etiam tanguinem
elicat. Quamobrem puto, pro pharmaco ſum-
ptum ſanguinem educturum. *καὶ ἄλλο*. Non
frustra vtrunque coniunxit. namque de ſaporibus
dixit ſcorium, quatenus ſunt in partiſus: & ſcor-
ium, quatenus ſunt in totis. ſic igitur & de odo-
ribus. Præterea partes quedam melius, penitè
à locis habent. In dijs *ἢ ἰσχυροῦς* melior in Iſlyrio, de
Croco patet. de Elleborò, ſuprà. de Tinneo, vul-
gare. *Τὸ δὲ ἐπιφανειακῶν*. Abente a quo ter-
reum relinquitur, quod calons vi ſit odoratum.
in ſicco enim odor. Ideo dixit *ἢ ἰσχυροῦς*, quæ ſtat-
ibus expoſita loca ſunt in ſis detergitur humor ni-
mius. *καὶ μάλιστ*. Odonata maiore
ex parte ſicca eſſe. dicit, *μάλιστ*, propter odo-
rata humida: qualia Mala, pepones, viuz quedà,
fraga, ubi genus, quod appellat Gaſſi Flamboc-
ſias, temere Iduſ rubus creditur à quibusdam.
Ceterùm in ſis quoque pars odorata in ſicco
eſt: vt luxuriam acrimonia, & aceti mordacitas in
ſicco. quæ per humidum diſſuſa non percipi-
untur: quia non eſt iſeundum, ſicut in cineri-
bus. Ob eandem cauſam dixit: *ἢ ἰσχυροῦς ἀπονο-
ῦς*: quoniam etiam humiditas eſt *ἢ ἰσχυροῦς*, ex vtro-
que miſto: in miſtione odor. *Ἐπιφανειακῶν*.

Cum calidis comparat loca ſicca. ſi in calidis plu-
res odores: ergo & in ſiccis: quia calor eſt autor
ſiccitatis. *Ἐπιφανειακῶν*. Hinc accipit
occaſionem ad eam hiſtoriam, quæ partim ſicca,
partim viridia minus olent, aut melius. quoniam
dicitur, ſiccum caſe odoris caſum. viridia
non olere, calatum, & iuncum, ſed ſicca. deinde
ſtatuit alium porri gradum. *Τὸ δὲ μάλιστ*.

Alius modus: quia hæc etiam viridia olent: ſicca
verò magis: Iris, Inula. Addat exemplum ſlorum:
nequis ſuſpicetur, ob tenuitatem aboleri. non a-
mittitur in Meliloto, quia leuiter ſeuſus humor.
Iſ procedete tẽpore caſſigior factus, etiam iu-
cundius halat. *Ομοῦ μὲν δὲ ἔσται*. Contra-
ria hiſtoria. *ἢ ἢ ἰσχυροῦς*. Diuidet igitur in
valdiora, & imbecilliora. Quæ propter vnioc
verunque Capite continuandum: nec ab hiſce
abſcindenda illa: *ἢ ἢ ἰσχυροῦς*: vt ſcit Theodo-
rus, proſequitur enim. *Τὸ μὲν δὲ ἢ ἰσχυροῦς*. Pri-
ma pars. quibus odor imbecillior: iſs recentis
ſpirant ſtores iucundius: vt Martia, Matronalis:
exhalant enim. hoc eſt illud: *ἢ ἢ ἰσχυροῦς*.

ἢ ἢ ἰσχυροῦς. Alia pars validiorum duos
harum ſcit gradus, alterum enim robuſtus,
quæ terreſtre quidam, & aqueum habent: hoc
eſt, *ἢ ἢ ἰσχυροῦς* *ἢ ἢ ἰσχυροῦς*: cum terreſtri comes
ſicctus eſt aqueus: earum odor lucentior pro-
cedente tempore, non tamè penitus vetuſtaſ om-
Idèd dixit: *ἢ ἢ ἰσχυροῦς*, exemplum Cydoniorum, & Abro-

& Abrotani. *Κμα γάρ.* Declarat τὸ μίχρον νε-
 ric. quando duret aqueum illud non enim perci-
 pitur in sicco penitus. *Καὶ ἡ τῆς τρυφῆς.* Sicuti
 decepti fructus melius olent, cessante alimenti
 afflutione: sic postea aliquatenus siccata melius
 adhuc olent, abotio eo quod nimium esse po-
 test. Propterea mox dicit: exempta ab arbori-
 bus, acquirere odorem: quia *οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸν*: ibi
 verò *τρυφῆς*. idem supra quoque dicebat de femi-
 nibus, quæ altero post anno emergunt in plantâ
 perecoq; à seipsis interno calore peculiari. Ideò
 dicebat: *ἄλλοι μίχρον*. quasi maturationem capiunt
ἄλλοι quia sunt extra maturationem, à qua sunt vitæ
 principia, & perfectiones. *Συμμοίον δὲ.* Hæc
 particula non est abique obediçione. Primum
 quia repetit. altera obiectio: velim scire, *ἄλλοι*,
 quomodo vocet Fornum græcum. *Πασιδουρα.*
 Abūst̄ sic infra de eodem. *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν ἰσχυρὸν*,
 ἢ *ἰσχυρὸν*. sic hle, vinum abūst̄ à priore natura in
 aliam: Latine, defecit. Mutatur ab inodoro ad
 odorem eòdem defecatur. simul enim exhalat va-
 poraqueus. *Τὰ δὲ ἄδυνά.* Redit ad primam
 partem: atque ait: debiles odores illos parum du-
 rare. exemplo Violarum. quin albis accedere vi-
 rus quoddam vetustate. *Πασιδὺ ἢ ἰσχυρὸν.* A-
 marum odorem, sicut infra dulecem, & durum.

Καὶ ἄλλοι ἄλλοι τὸ ἴδιον. Est hæc tanquam ex-
 ceptio legis huius. Quemadmodum supra dice-
 bat: *ἴδιον ἄλλοι ἄλλοι*. sic hle: *ἰσχυρὸν ἄλλοι*, non om-
 nia suaviter olentia vetustate laborant: sed qua-
 dam retinent: vt Rosæ. *Πασιδὺ τὸ μίχρον.* Adhuc
 horum gradus quoddam statuit. Quoniam re-
 centes Rosæ procul olent: viget enim in eis hu-
 moris, quantum satis. Ad sicca non olent: quia
ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν: aliquo modo succus intus indura-
 tus caloris abitu. Hebetatus non mouetur *ἄλλοι*
ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν: ad exhalandum. *Ἐπὶ ἄλλοι τὸ*
ἰσχυρὸν. Ab artibus præceptis, atque euentu sum-
 mit argumentum. Pigmentaria sicant, non peni-
 tus, sed aliquatenus, vt aëscant odorem. *Ὁδ*
ἴδιον ἄλλοι. Alius gradus, siccata olebant: recentia
 non recentia olebant: siccata melius, siccata ni-
 hil olebant: admodum siccitata malè olebant
 Hoc iam tetigit in Violis albis: vbi etiam ama-
 rum vocatit odorem. *Χεῖρος*. De-
 clarat, quomodo deterioris. *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*, re-
 tic. quia insensibile omne oportet esse mediocre nem
 pe hominis sensus mediocres: quando ipse est ho-
 mo in mediocrate, ferunt enim nares *ἄλλοι τὸν*
ἰσχυρὸν. *Καὶ ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*. Dura sanè metaphora,
 & quæ sit clypeus Archigeni contra Galenum.
 Sed ita est, veluti cum vísitatè dicimus, molles o-
 dores: etiam mollissima vina legimus, non de gu-
 stu: nihil enim alienum magis à vini commenda-
 tione, quàm saporis mollitia, qualis in re pingui:
 sed ad odorem, aut ad vtriusque mediocrate-
 mamatur enim vinum gustui asperum, & pun-
 gens: sic dixit, *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν* ἢ *ἰσχυρὸν*. duri o-
 dore, & indolens. ita meretur vísituri vulnere. quid
 enim asperius, quàm & vox, & significatum ad
 odorem? Galli tamen & Itali vulgò vtuntur ad

A multa dulcedinis & voce, & significato.

Κμα τὴν ἰσχυρὸν. Auget audientiam trāslationi-
 nis, vt etiam cum animi affectibus communi-
 rit. appellat enim *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*, lenitatem, ac facilita-
 tem. Ita comparauit agrestia cum matibus. Mis-
 tia præterquam quòd remissius spirant, id etiam
 habent, vt cum ea contentiones remissione con-
 iunxerint lenitatem. hæc est, quæ vulgò suavitas
 nuncupatur. ita digeramus odor. multus odor in
 agrestibus nullus in quibusdam, insitius in ali-
 quibus remissus cum lenitate. *Ἐπὶ γάρ.* Af-
 fertur in odoribus esse dulcedinem, sicut in sapo-
 ribus. addit & alias appellationes. *Καὶ ἄλλοι*
 Quasi idèa sint fundamenta. Siquid præterea
 queratur, peti posse ex iis quæ dicta sunt, tanquàm
 à principis: & ad commendationem addit, *ἄλλοι*,
 si facile fieri possit, nihil onusium videtur.

Συμμοίον δὲ. Sicut & supra. sic dicimus, *ἄλλοι*
 simul collata, & ordinata contempleri: simul in-
 tus in eorum ambitu ea quæ queruntur, com-
 prehendere.

Lego ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν: addita coniunctione
 Et *ἄλλοι*, iunctus non autem *ἄλλοι* lenitatis. *Ἐπὶ*
ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν non autem, *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*. Et *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*
 non, *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*. Et *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν* non, *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*.
 Et *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν* non, *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*.

Theodorus, *ἄλλοι*: placidi spiritus. non intel-
 ligerem Latine. eireculo quoniam vtendum cen-
 sco locus, quæ placidus afflatur auris. *ἄλλοι*
ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν. malè. hle vult gradū caloris in-
 tensiorem, sed tamen temperaturam. & flus est ex-
 cessus extra modum. *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*, videtur
 dum an expleat. *Πασιδουρα*. Constant perfi-
 citur. ad vrbum, aëscit. abscedens à priore sta-
 tu, hoc est *ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν* firmatur, sistitur. quia caten-
 sus fuit in motu alterationis. *Καὶ ἄλλοι*, Malco-
 lidæ satis olidæ. *Τὰ μίχρον ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν*.
 ζη. Theodorus addidit, siccat non nisi proximi
 admox.

CAPVT XXII.

XXII. Capitis argumentum. In planta odoratis, & in plan-
 ta in odorem inueniri ferunt in odorem. In lingua sua natura ta-
 licum illo, quæ flos vberis excipitur. excollens oleum do-
 leti: quomodo in planta sicuti celus fuerit, in flos vberis
 excollens.

XA si μίχρον ἄλλοι τὸν ἰσχυρὸν. Hæc
 us de plantis, quarum partes sunt
 odoratis: sic de iis, quæ totæ sunt
 odoratas. Quomobrem non im-
 meritò nouam trāslationem no-
 ua Capitis scctione separauimus à superiore. Hle
 causam querit eius, quòd supra dicebat. esse ad-
 miratione dignum, quod non odoratarum flos
 esset odoratus: contra, odoratarum non odorata.
 Hæc enim membra duo sunt nature huius.
 Alia duo illa non habent dubitationem: scilicet
 odoratarum esse odoratum, non odoratarum nõ
 esse, & qualis enim est in his natura. Querit ergo
 cur odoratis non sit odoratus. quo in loco sibi
 ipse negotium faciat. Nam qui dicit: non per

partes esse hanc plantas odoratas, sed totas quod dicitur, earum florem esse non odoratum nam tamen si flus non est plantae vera pars, sed licet fuerit inchoata tamen hic tota cum autem per includit flores. Hanc tamen ienuculam ostentius eulam acutus ama pcutia e xplicatione caute. Erit, inquit, illos per vltioretem excoctionem. Ergo si odorata planta est, suam habet excoctionem in succo peculiarium: quia cum ad florem portum coquitur generandum, necesse est vt mutetur. Eant igitur ex odore. Acuta iam, ac tanto viro digna, pata tamen. etenim si ca eliet nullius odoratae plantae flos ellet odoratus. in omni enim sic mutatio. argumenti fallacia est in equiuocatione mutationis, quibus inodorus fit, vt mutatur tota qualitate. Quibus odoratus permanet, sic substantiae mutatio: a succo ad florem non mutatur qualitate. ratio potius haec, plantae odorem esse talem, id est in terra in cuiusmodi etiam Ladanium: omnis e ralle partes plurimae certi quantitati admittit suae terminis, in quibus odor. Tales in plantis partes quibudam ad flores excoqui nequeunt. Est etiam modus alius: cum plantae partes exloris sunt: porro, dicitur ad florem, facit distantur. Ergo in praesentia vbi succus non est tenax & conitans, amittitur qualitates in mutando. H' ωχρ' λυγρ. Duplex hic sentus. Primus vt sit interrogatio, & reprehensio dubitationis, sic: an non recte quisquam dubitet: appone cautiam, quare non recte. ων'ι γάρ. Namq; floribus deest odor in aliis ut plantis, quae non sunt odoratae. Alter lenius non est odoratus flos: aut non quantum exigit plaris ratio. vt hoc sit ωχρ' λυγρ. praeterea fouet sententiam Theodoros: nos postterioris auctores iumus, nec temere fortasse. Primus quia non sequitur ratio reprehensionis. Nam tamen si plantis inodorus inodorus flos est: non propterea tamen a dubitatione absistendum est: quae quaerit, in plantis odoratis quare sit inodorus flos. Imo magis, quam cur in plantis inodorus sit odoratus. hic enim perfici natura videtur omnino. Haec est prima ratio. altera: quia fortasse verum non est: aliquam inueniri plantam totam odoratam, cuius flos absque odore sit. Iccirco addit: inodorus, aut saltem minus quam planta. vt sit: ωχρ' λυγρ. οὐ λαμπρ' φων'ι. sicuti mox: ωρμ'ι δ'ε ἴστω, ἴστω ἴστω μ'ε ἴστω τὸ ἄστω. ecce, ἴστω, adem quod ωχρ' λυγρ. non respondens plantae proportioni. & in fine, vbi concludit, vitur iisdem verbis: λαμπρ'ις, ἔστω λυγρ'ος τὸ ἴστω. & vbi que dicit, ἴστω, remissionem. E'λλ'ι γάρ. Non est ratio, quare quisquam temere dubitaret: quia scilicet etiam in aliis inodorus plantis inodorus sit flos: vt putat Theodoros: sed ratio dubitationis: quare merito quaeratur: cur in plantis odoratis sine odore sit flos. Nam tamen hoc quoque videbatur in aliis quae carent odore: tibi non est dubitandum: propterea quod tota natura sibi similit in illis. at in plantis odoratis quaerendum: propterea quod in

A illis odoris natura subest. Cur igitur flores non concomitatur: hoc est quod aiebat. τὸν δὲ ἴστω ἴστω τὸ ἴστω ἴστω τὸ ἴστω ἴστω, natura subest in toto tuberculo, & ωχρ': quia prius in planta quam in flore: flos enim plantae non est pars, sed fetus, quae causa est etiam vni vt quaerimus, cur non similem sibi foetum facit: praesertim quando ex ipso flore fit fructus, ex quo deinde creatur planta, quae odorata est. E'λλ'ι γάρ. Deest odor floribus etiam non odoratis.

Altera Caputis pars: in qua causam, eo quo diximus modo, expedit. Πρὸς τὴν ἄστω. Minor propositio, quae gratum faciat in anibus sopnitis: cum idē aut, flores, & coeque. Maior illa: πρὸς τὴν ἄστω, conclusio: ἄστω μετὰ βλάστω, alius syllogismus. ἄστω ἄστω. minor: μετὰ βλάστω ἄστω, conclusio, μετὰ βλάστω τὸ ἄστω.

B Tum statum hanc ipsam conclusionem pro minore tertii syllogismi: cuius erit maior haec: τὸ μετὰ βλάστω μετὰ βλάστω τὸ ἄστω, ἢ ἴστω ἴστω. Postremo ἴστω, ἢ ἴστω, ἢ ἴστω, quare sequitur quod petebamus ad quaestiones conclusionem. Iccirco dicebat illa omnia. E'λλ'ι γάρ τὸ ἴστω τὸ ἴστω. Fateor subesse naturam plantae, sed aio mutari.

C'ou' μὲν οὖν. Simul explicat rationem alterius naturae, simul agnoscit potestatem. Quibus plantis odore carentibus flos odoratus citius excoquitur humor plantae porro, ex quo fit odor: est enim in coctione, quae verò sunt odoratae: eius ratio eadem, quare flos fit talis: quae quae mutatus est succus. Ergo ad contrarium, sicut & in illis. Ideo dicebat: τὸ ἴστω ἢ ἴστω ἢ ἴστω.

is enim medius est terminus, communis ad vtranque probationem. H' ἴστω ἴστω. Quod supra dicebat, ἢ ἴστω, minus, quam planta ipsa flos odoris habet. ἢ ἴστω ἴστω. Cum plantae mutatur succus, vt flos fiat, tunc non fit ἴστω: id est non generatur flos, si odorem ipetetes, sed si ipetetes corpus. Fit ergo, quoad odorem, floris potius degeneratio. ἴστω ἴστω: egressio floris a natura sua, & qua de odore intelligit haec floris exuuias, iccirco addidit: τὸ ἴστω ἴστω ἢ ἴστω, quasi floris odor, & in planta subest & in planta remanet. Dicamus apertius. cum succus progressus facit ad floris generationem: tunc exuet odoris naturam illam, quae flori debebatur, si per inconstantiam licuisset. Ceterum propter tenuitatem dubitasti, aut exhalauit, aut ob eurasitem domari non potuit. hoc enim addimus nos. Δὲ ἢ ἴστω ἴστω. Argumentum quo saepe vti solet, a communi confessione, vel populorum, vel artificum. Ideo potius quam foreant, aiunt eas partes bene olet. Τὸν δὲ ἴστω.

Semper iuo more eue habūdus, amplius deliberandum censet non enim esse argumenta paruis scienda. φαιρ'ω δ'. Scitissimam a saporbibus similitudinem. imperfecti sapores excoctione perficiuntur. In quibus autem perfecti sunt: in vltiore coctione vitantur. Simile est Hippocratis

Hippocratis aphorismo *οτι τῶν ἰσχυρῶν*. Tō A
ἰσχυρῶν. Alibi significat honorem & dignitatem:
hic eadem origine privato viū, perfectionem.

O' *πυρρῶν ἢ ἁλιωτῶν*. Si puro igni, solē-
ve afficiantur, amittit̄ prioris succi gratiam ii qui
sunt perfecti imperfecti perficiuntur. Necessē en-
im est eos mutari quare eūdem vlt̄ā *ἡλικίαν* nihil sit
in quaque natura: alioqui cēderet̄ temper, qui
pendet à nullo: qui sunt *ἰσχυρῶν*, eorum progressus
fit *ἁλιωτῶν*. O' *ἢ ἢ ἰσχυρῶν*. Figura, quam
vocalimus in Poeticis, Comparationis applica-
tionem. Si mollior sit odor in ea namque medjo-
ritate perfectio eius est *ἰσχυρῶν*. Ergo aboletur,
ex paupere p̄nu facili inopia, pusilli vasis citō
fundus apparet. Tū *ἁλιωτῶν*. Quod pur-
um est, vitiat̄ remissione. Regressio namque
fit à fine. Tunc enim pars altera fit validior, *ἢ ἰσχυ-
ρῶν* ergo. *Καὶ ἢ*. Quia nimia vel siccitate
remittitur, vel humiditate, vel etiam amittit̄ o-
dor ipse: æqualitatis illius remissione, odoris a-
mittit̄ prærogatiuum flos odorat̄ plantæ, ad ali-
quod extremum De duobus illat̄ ἄν̄. De sic-
co dixit in exemplo, *πυρρῶν*: quod Hippocrates,
φύσσει. De humido nunc, In aliquibus haud ge-
neratur flos, nisi humoris accessione. Quare flo-
ris naturam cūm oporteat siccam esse: hoc enim
floris proprium nimirū vitabitur, hoc est quod
ac bar: *ἡλικίαν ἁλιωτῶν*. quod flore siccum debet esse.
Et *ἢ ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἁλιωτῶν*: scilicet qui à siccō
transiunt in humidum & *ἢ ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἁλιω-
τῶν*. *πυρρῶν*, sic, quemadmodum, ἢ, quatenus, &
quamobrem. Sic, inquit, id fiet, quod remissionē
appellamus: remittitur enim siccitas, & *ἢ ἢ ἰσχυ-
ρῶν*: aut fit remissio humiditatis in aliquibus,
quam oportebat in flore esse, nec est, vt esset odo-
ratus. Hæc est obfuscorum sententia ver-
borum, *μορῶν ἁλιωτῶν*, & quæ parum graue incat
ab eruditis iudiciis, nisi sit mendosus codex.

Καὶ ἢ ἢ ἰσχυρῶν. In summa siue sic-
citas, siue humiditas remittitur: intelligitur
ἢ ἢ ἰσχυρῶν emitti, de quo supra: id est puritatem il-
lam mistorum, quæ nihil haberet gradus alieni,
sic infra: *ἢ ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἁλιωτῶν*. *ἢ ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἁλιω-
τῶν*. Omnino enim oportet, *ἢ ἢ ἰσχυρῶν* odorem esse.
Illud medioere declarat nunc *ἢ ἢ ἰσχυρῶν*, quæ
est illo consistet. Demonstratio est à posteriori.
Deprehenditur mistionis æquabilis temperatio
à dulcedine duobus principiis. Vnum est magni
arbitus, ac propterea periculis: *ἢ ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἁλιω-
τῶν*. Hoc supra discussum an omnia è dul-
ci sunt. Alterum liberius est: maximam florum
partem esse dulcem. Hęc igitur illi derogat, si non
est vniversalis. Non enim, si hæc vera est, genera-
bitur ex dulcibus omnia. Fit enim in flore omni
coctio materię, quæ si dulcis erat, dulcis erit item
in flore, quæ in fructu dulcis quoque futura est.

Καὶ ἢ ἢ ἰσχυρῶν. Conclusio respondens
propositioni, quæ dicebat *ἢ ἢ ἰσχυρῶν*. Hic so-
lurum non vegetum odorem, *ἢ ἢ ἰσχυρῶν*, *Καὶ ἢ ἢ ἰσχυ-
ρῶν*, effeminatam, eneruatam, non contentam,
spirantem. Vt̄ur hoc loquendi modo alibi quo-

que. Sic Preceptor, *ἢ ἢ ἰσχυρῶν* transit̄ etiā ad me-
tus seminis. Cūm autem dicit *κατὰ ἡλικίαν*, non ad-
uerfat̄ur superioribus: vbi dicebat: *ἢ ἢ ἰσχυρῶν*
quia supra accipiebat, non secundum plantæ pro-
portionem. Hic intelligit, sicut secundum naturæ
rationem: quæ excoquendo mutet ac remittat ita
vt emergat contrarium.

Lego *ἢ ἢ ἰσχυρῶν*. Et alia multa opus ha-
bent emedationi: verū non licet absque fide ex-
plariūm.

Theodoros, *ἢ ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἁλιωτῶν*: quia
ratio naturæ quæ odoris præcellit̄. Non præ cel-
let, sed substat̄ in planta scilicet. Et *ἢ ἢ ἰσχυ-
ρῶν*. Theodoros aliter exponit, nec placet. Nō
enim flos vitis generatur in dulcedine, aut ad dul-
cedinem sine humoris accessione.

CAPVT XXXIII.

XXXIII. Capiti argememum. Zibestia melius alere
quā miltia, sicut quicquid generat. Dulcius melius alere. Experi a-
quiditas: immutatio in alio: sicut in perficulis confusio: nec in
inclonata. De vni saporem & odorem.

Καὶ ἢ ἢ ἰσχυρῶν. Compa-
ratæ sunt partes inter se: nunc etiā
genera. Quæntitas istra muta-
bus in generis quo sunt odorata-
tura. Verboſissimē tractat hæc
mariam. Dicere poterat: quia sicciora, ea tamen
sicciore, quæ non tollat, sed patitur, quantum hu-
midi sit ad odorē necessarium in natura. Sed ab it-
diuersus: quasi stylus istra minus coctis sint. Tãdem
concludit, saporem in perfecta consistere coctio-
ne, odorem in imperfecta. Ita que eo quoque clari-
us est: vbi eredi vult, Mala melius oleis in matu-
rã quam matura. Admoue tu naribus Pæpones,
Cydonia, Persica, Armeniaca. Inde per vni sa-
pores & odores excurrat. Postremō concludit ad
reuerſus, quod propoſuerat. *Καὶ ἢ ἢ ἰσχυρῶν*. Duæ
comparationes eadem proportionē. Prima est a-
grestium cum mitibus. Secunda est, agrestium a-
cerbiorum cum minus acerbis. Similis enim est
responsus: Quemadmodum plus olent agrestia
quã maria, quia fera magis: ita quæ inter agra-
stia magis erunt fera, erunt propterea magis o-
dorata. *Καὶ ἢ ἢ ἰσχυρῶν*. Ratio quæstionis.

Suprà stauēbamus in coctiōne odoris naturam
at agrestia minus coctã. Signata vox *ἢ ἢ ἰσχυρῶν*,
propter præpositionem: significat enim perfe-
ctionem. Tis̄ *ἢ ἢ ἰσχυρῶν*. Altera pars Capiti-
s, quæ in situat̄ solutionem. Respondet primum
è natura communi. In duritia iacet odoris funda-
mētum. Esse autem agrestium naturam omnino
duriorum non solum plantarum. Hoc inuicit̄ illis
verbis: *ἢ ἢ ἰσχυρῶν ἢ ἁλιωτῶν*: plantæ scilicet.

Καὶ ἢ ἢ ἰσχυρῶν. Intelligit, quodcunque
agreste: pura etiam animalia. Aut intelligit quali-
tates alias: non solum odorē, sed etiam saporem,
& partium constructionem ad tactus obiecta, alia
responsio non assignat̄ causam, sed methodum ad

inuestigandum. Proprius contemplandum siquid intercell inter causas, quibus sapor, & quibus odor constituitur. Ita que dicebat per dubitationem, *Εἰν δὲ αὐτῶν διαφορά.* Siquid, aut si quis distinguere possit coctiones. Quod est secus, ac supra dicebat: odores à saporum natura pendere.

Ἡ δὲ πρὸς τῆς. Penes vtrum sit ratio potior odoris statuendi. Oratio paulò minutula: præferent eum querat: vtrum ab vitro constiat. Nam si differētia sunt diuerſa: necratur ab altero. Idco subdit *φαίνοντο γὰρ.* Omnino videtur esse diuerſa constitutio, eaque manifesta: si inueniuntur esse diuerſa principia: vel oculutor, si vtrūque pēdat ab vno efficiente. non declarat se. ita tamen explicari potest: Non anbigendum: esse diuerſa sensilia, & in diuerſa crasi, aſſiſi tamen: ac propterea ab eodem penē, non tamen sub eodem momēto. Quia prohibebatur: odorem esse in affecta temperatura, saporē in perfecta. Ob id ait:

Εἰς τῆς αὐτῶν ἰσχυροῦς, ἵλεϊκετ δὲ μεταβάλλειται: οὐ γὰρ αὐτῶν. Siue sit vnum, quod muret, coquat, perficiat: quod sanē est, nempe calor: siue plura: quod sanē non est essentia, sed ratione tantum: propterea quodd alius quodammodo calor est in tempore, vt ita dicam, odorificationis, & alius, cum perficitur sapor. *Τὸν μὲν οὖν.* Nunc denuntiat orationem ad causam particularem. Quippe hætenus vltus est vocibus amplioris ambitus.

Συμπετόν δὲ μεταβάλλει. Ratio demonstratiua exigit: vt non solum ex primis deducamus, sed etiam ex immediatis. Quamobrem iam arēto ergo præscribit disquisitionem: scilicet cōtione, succi in effusione, dulcedinem: vnde saporē ostendat. Vt ostendat odorē: cuius modi coctionis, densationis, dulcedinis præuentionem. Ergo duo diuerſa erunt, & à diuerſis & in diuerſis. Ideo dicit: *Περὶ δὲ τῶν αὐτῶν.* Ex dulcedo, & omnino saporis qui vsui habetur. Propterea quod non omnīs maturitas in dulcedine. Sunt enim esculenta quedam alius saporis: vt supra dicebatur. At tam in dulci quàm in alio illo sapore commēdiatio, ac perfectio paratur densatione. Quod & in libro De affectibus mistorum. *Δὲ δὲ γὰρ μεταβάλλει.*

Vbi que docuit, in arbore coqui succos à parentis calore exemptos nihil locius pereoque à proprio calore. Adiuuari à sole & aere, tam pendentes fructus, quàm in tabularis. Propterea dixit, *γὰρ μεταβάλλει δὲ ἀπολύθει.* At sanē tum densatur vtrū, cum in solatur, simul que rareſcit. Absūmpt enim partibus aquis subſidit coria, & contrahuntur in rugas: vnde passas vna appellamus. que remanent partes, euantur crassiores.

Παχύνονται. Modus densationis, ablato a quo humido vtristate. Hæc ergo perfectio est in vltimo tractu operæ naturæ. At odoris aliaratio. Propterea dicit: *Ἡ δὲ ἰσχυρῶν.* Odoris autem generatio in priore ac defecta coctione potius quàm perfecta. *Συμπετόν δὲ.* probatio à sensu. Mala, si fructus que alios non perficiē maturos perfectius olere. Cuius odorificis nisi periculum si cecrit, inueniet huius sententiæ pri-

culū. Non enim vera est. Quæ ipsa quoque Pruna, que suapte natura caret odore, tū verò non nihil, idque non obicium acquirūt ex ipsa maturitate. De floribus eadem ratio. Vel ipsam Flammulam videamus, quam cognominatur ab odore Caryophyllum, nunquam validius spirat, quàm cum fecit progressus suos ad maturitatem. Rosē etiam non nisi perfectē perficiē olent. Quin, vt de quibus iam supra dixi, ræcametiam Iuglans ipsa maturitate sola conſequitur odorem. Item Castanea nihil penitus est, nisi posteaquam matura facta est.

Καὶ τὴν τῆς χαλῶν. Atqui tunc potissimum excoquitur sapor. Sunt ergo diuerſa tempora: quare & principiorum modi. Propterea quodd concreatur odor in primis saporum mutationibus. Hoc est quod dicebat, *δὲ ἴσχυρος.*

Πλείοντι δὲ αὐτῶν. Simul tractat & odoris opificium, & tractum generationis saporis. Inquit: Dum sapor gignitur: in eo aditu multi sunt odores, id est multi gradus. *Καὶ οὐδὲ ἴσχυρος.* mendosus eodem. Sentus tamen est agitatione tuc ei, que sit per spiritum naturalem in opere a tractu coctionis, excitari qualitates odorabiles.

Καὶ ἴσχυρος. sensus est. Fructus vbi eo peruenit, vt saporis nactus sit naturam, densatus, & coctus minus trahit alimenti. *Τὰ τῆς τῆς αὐτῶν ἀπέχει ἀπολύθει,* quod & supra dicitur eodem verbo *τῶν αὐτῶν.* Quia perfectus est, minus trahit alimenti. Simul adspicitur inspissatione dulcedinem. *Τὰ μὲν οὖν αὐτῶν.*

C Conclusio, sic: odor est in succo inchoato: Succus inchoatus est in agre sibus: quia proportione ad mima, propter duritiam videntur inchoati: ergo magis odorata mibus. *Μετέπειτα οὖν.* Secundum proportionem, que debetur inchoato succo, participat odor m. Proportionis ratio hæc: Sicut in eodem fructu tempus acerbitatis odora tum magis ostendit succum quam tempus maturitatis: sic species que acerbitatem, etiam etiam odorata magis. *Καὶ δὲ τῶν αὐτῶν.* Mitis, cum multo alantur succo, magis habentur. Atgressum succus ille terreus est, & vt supra monebat, *ἡ τῶν αὐτῶν καὶ δὲ ἀπολύθει.* *Μετέπειτα αὐτῶν.*

Quin vna ipsa acerba nihil penitus olet: matura suum quiddam. Etiam ex partibus aliud argumentum: Acerbe succus vix odorem præferret inchoatum: de vini odore, qui est maturæ succus, nihil dicam. Sic & Cuctumeres, & Rapa, & alia insipida. Acria verò omnino longè plus olent matura quàm immatura. Sic & aultera omnia, Sorba Glandes, Mespila. Orymi quoque flos, qui est omnium, quos equidem gustarim, dulcissimus, admodum redolet. *Ἡ μὲν δὲ.* sensus potest. Sed videntur otiosa verba & sententia repetita, & corruptus codex. *Μετέπειτα αὐτῶν.*

Vult dicere: mitia esse humidiora, que sequantur, plana. Illud ob strepit: *ἀπολύθει ἀπολύθει* esse odorantiora. Non negamus odorem ipsum esse in partibus tenuioribus. Caterum in multis esse partes pauca sunt, & multis crassioribus admixta.

admixta. Vide Cinnamomum, & mande. Plurimum est in Rota terræ, plus in Libio. Præterea dico matura esse seipsum maturis tenuiora. Nam tamenti vulgè dicitur: cōtionem in crassando fieri: tamen aio, partes omnes simul sumptas in fructu maturo longè esse teniores partibus omnibus simul sumptis in acerbo. Quem latènt exempla, Malorum, Pyrorum, Cydoniorum, Vuæ, Sorbarum, Prunorum, Persicorum: quæ per initia sæcæ sunt? Amygdali alia ratio, & Iuglandis & Tritici. Terreum quod in acerbo erat ante natum est: aqueum autem: aerium additum: igneum impositum. Neque illius effari fundamentum bonum est. Aut enim calore fieri cōtionem: calore aliquid semper exhalete: demptione illa igitur tenuiorum exhalantium crassiora relinqui. ridiculè. Nihil exhalat, à calore attrahitur alimentum: à retentione retinetur: tum conficitur. *Γ' δὲ Ν.* Tertia Capitæ pars, quæ est assuetrix Probationis, tota in vini similitudine, quam & supra terigit. Eodem tendunt omnia, dulcia & mollia non esse odorata: tenuia esse odoratiore. Est enim odor igneaus in crasis, quia nihil vibrat. Talia sunt dulcia quædam vina. Sunt alia dulcia ignea, vt Præmium siue Maluaricum. Rœtica verò nostra (quæ nunc *Vermaxia* dicitur) etiam nares ferunt. Sunt tenuia ignea, vt Væconica, quæ non solum caput inoadit illico, sed etiam multas corporis partes. Aquea verò longè ignauiusimè audeo verè tenuia vt excepta vix maneat: illico enim lotia eient. Talia sunt quæ ad Noualesiam bibentur, oligophorotata. *Καὶ δὲ Β.* Tenuia vina celerius purificatur quàm crassa. Nota *ΜΒΒ.* Aliud enim est pingue apud nos vinum, aliud crassum. Pingue est vitium aut à solo, vt bi secundum naturam: aut à subuersione, quæ euenit nostratibus albis ita, vt ab oleo nihil penè differat. Id sitibi ignea vi extranea cum sæce misceatur aqueum. *Αὐτὴν*

ΒΒΒ. Suprà *ΜΒΒΒ* & *ΑΥΓΩΝ* odoris causâ statuebatur: nunc istodem insistat væstigijs. *ΑΥΓΩΝ*, vt supra, in tenui *ΧΥΜΩ* *ΜΒ*, sicuti dicebat *ΑΥΓΩΝ*. Et impedimentum agnoscebat illud, *ΜΥΝΕΡΜΕΝ* *ΒΥΖΕΤΑ*. Hic *ΑΥΓΩΝ* *ΧΥΜΩ* *ΜΒ* *ΒΥΖΕΤΑ*. Ad hæc *ΧΥΜΩ* *ΜΒ*, quod eodem tendit, nempe ad putritatem: quæ & igneum caret crasso & compedibus aquei. *Ε' τὴν αὐτὴν*. Offendit inutilium partium vitilem separationem. Crassum ineptum esse ad odorem: argumentum esse cadum, cuius fundus oleat minus. Ignea sursum: in igneis odor.

Η' αὐτὴ. Aliud iudicium, à crasso hebetat odorem. Percollata vina celerius purificari: quia tenuius transmittitur. *ΒΒΒΒ*, *ΒΒΒΒΒΒ*, *ΒΒΒ* colum. *Συμμετρικῶν*. Verbum ci vitæ tate. Teflimonium à locis & agrorum tenuitate. *Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ* *ΒΥΖΕΤΑ*. Ab ætate, quia procedente ætate sint validiora: puriora enim. Acriori autem esse odore & minus suau: quoniam suauitas sit medicritas, quæ cum excessu nequeat esse *ΜΑΥΡΟΜΙΑ* *ΧΥΜΩ* *ΜΒ*. Hoc dicit, vt ostendat odores acui sicco. Facit hoc ad rem quia respon-

siencem fundant in siccitate ac duritia. Negat itaque vetusta vina continere *τὴν γὰρ αὐτὴν*. *Ε' τὴν αὐτὴν*. Ab vnguentis argumentatur, acrimoniã cum suauitate non consistere. Itaque malecru vnguentarum, vt dicitur. Nota vox *ΜΕΝ ΠΑΝΔ* *ΑΥΓΩΝ*. *ΠΙΣΤΡΟΝ*. Etiam hic in vnguentis excludit ab odore dulcedinem. Aut enim *ΑΥΓΩΝ* *ΜΒ*. Sic etiam *ΜΕΤΑΝ* vina odorata esse, quia acris. Attulit etiã Amygdali exemplum, cuius modissimum. Dulcia nanque non sunt odorata, sed amara. Radiculè verò probare conatur, amaris Amygdalis non esse perfectam decoctionem, quod sint odorata, si dulcibus comparerent. Satis enim proueniunt. Quid, nonne Persicorum natura talis? *Ε' τὴν αὐτὴν*. Conclusio responsonis. Quærendum enim proponebat, vnumne esset, an diueria principia saporis & odoris. Aliud esse ait quod odorem faciat. Requirit tamen temperaturam conuenientem. Hoc significat illa *συμμετρικὰ* *ἀεὶ ἐστὶν ἐξ ἑσῶν*. *Η' δὲ Β*. Suauissimum ex vitroque, scilicet extremo. *Α' ΑΥΓΩΝ*. Nã in agrifibus minor suauitas, quod vergit ad extremum, scilicet *δ' αὐτὴν*. Addit *δ' αὐτὴν*. Quoniam vnum extremum minus sit cum altero mistum. Suprà (cui neutrum extremorum admixtum esset) pro medicritate. Inconstanti vitu. Propterea dixit *ΑΥΓΩΝ*, ut sit ista ostendere. Contrariū est medio cōtariū. Medium est *δ' αὐτὴν*, & est *δ' αὐτὴν*, quod extremum est *ΑΥΓΩΝ*. Ideo vult naturalè humiditatem altera ex parte afferre temperatiōem. Ita concludit, maiorè agrifibus odore, mixtus suauiore. *Ε' αὐτὴν* *ΒΥΖΕΤΑ*. Si alteri vix periret *ΒΥΖΕΤΑ*, melius oratio, requirit quærè deest. *Α' ΜΥΝΕΡΜΕΝ*. Quia supra dicebat, *τὸ τὴν αὐτὴν* *ΜΕΝ ΠΑΝΔ*: & in supericribus, sine fructuum esse animalis alimentum: hie dicit, fructuum esse in medicritate. *Χ' δ' ὅτι* *ΜΥΝΕΡΜΕΝ*. Concludit, quærendum differentias in odore & sapore. *Ε' αὐτὴν* *δ' αὐτὴν*. Ostendit se persoluisse fidè. Abiolutum quod proposuerat, quoniam essent differentie vtriusque: *οὐκ ἔστι Ν*. Appendix assuetationis. Apparet *δ' αὐτὴν* esse in imperfectiore: quia potissimum existat in amaris acerbis, acerbis. Quo loco tria consideranda. Primum, non esse verum, acerbâ & astringentiã esse odoratiore dulcibus, vt in Peperibus. Alterum, *δ' αὐτὴν* esse verū esse hæc *αὐτὴν*, vt vocat: nã & supra impugnata est hæc opinio. Et satis patet in multis hunc esse naturæ suam, vt aromatisibus, aloë, allio. Tertio, quid sibi velit illud *δ' αὐτὴν*. Est enim priuatio hæc saporis, ac odoris non minus. Nunquam enim insipida deprehendi dulcibus odoratiore. *Αὐτὴν*. Sicut & supra in suauitate. *Οὐκ ἔστι Ν*. Ratio, quia magis spirant. De odoribus & amaris, verum Plus enim obdinet partium tenuiorum & mobiliorum: de acerbis & astringentibus falsum: nihil enim emittit: est sicut sanè aqueo terre stri. Tanto minus *δ' αὐτὴν*, quæ recentibus nihilominus inter hæc. *Καὶ ἐν αὐτῷ* *ΜΥΝΕΡΜΕΝ*. Vides inconstantiã: Negat enim quod dicebat, hæc esse priuationem: argens sit pro naturis, quas appellat *δ' αὐτὴν*. *Ι' δ' ἔστι Ν*. Ratio priuatione ad iō nullam ab iō ad iō. *Η' αὐτὴν* *δ' αὐτὴν*. Concludit per contrarium: nam de odore

exemplum hoc impotitum. Vbi negavit suaves egerere mistionis: audeat exemplum dare suavis & mistionis. Suavisissimus tanè odor Myrti, atque etiam maximè imbecillus. Quare opus habere arbitror vehiculis igneis in vino. *Ταυτὸ δ' ἴ.* Hoc etiam in poribus aut cucurbe. Sic modò dicebat, *ἢ δὲ τῶν χυλοῦς. ἢ δ' ἄλλοι.* A partibus dici differenter. Manè melius sperare puriores: meridie minus: post id tēpus minimū. Huius posterioris causam solis vim data quæ excecitur. De matutinis causis: quia sunt re cētibus viribus integrit: deinde abijt eorum gratia simul cum partibus tenuioribus. *Πλὴν οὖν.* Quia tanè matronales omnes sub meridie melius speraretur Lilia. Ratio, quia terrestre attenuatur.

ἢ δ' ἴ τῶν. Proportionem eandē in partibus anni. Nā Vc est anni manè, *ἔστας* meridies. Propter rea dixit *ἢ δ' ἴ.* Deinde dat exceptionem herbarū cuiusdam, quem vocat Hesperidē. Eam noctū melius olesce. Vt quemadmodò sunt animalia nocturna quedam, sic & herbarū nōnullæ sint. Dat rationem, *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* Quasi noctū videtur atque in calore remissum querat tēp̄ ramentum. *Κατὰ δὲ τῶν.* Nunc ab ætate quæ respondēt superiuribus. Est enim Ver ætatis animalis prima. Iuventus, *ἔστας*. Hic aut omnis vniuersum statuit odoris terminum & saporis. Sed quibusdā saporem in vigore: paululum porò in odore: quomodo fiat siccitatis accessio. In alijs vtrūque simul *ἔστας* ipsa statua. Ideo in vniuersum dicebat, *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* non in extremis ætatibus: quia in prima namis humoribus in postrema siccitatis. Priuat̄ pro prima classe dicebat, *μικρὸν ἢ σπορὸν ἀλλοιωται:* paulò post vigorem inclinatore *ἔστας*. Quare? Nam videtur porius in vigore: quo etiam tēpore perfectus sapor. Respondet (quod & suprà) *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* Fortasse non est eadem saporis & odoris temperatuitas. Fortasse, quia etiam post vigor em illum etiam succi ipsi sunt lapidiores.

Τὴ μὲν γὰρ. Ratio primoris ætatis. A succo nimio hebetatur odot. *Τὴ δὲ γὰρ γὰρ γὰρ.* Alterius extremi ratio. Diminutionem caloris assignat in vetulis. Nos dicebamus, nimiam siccitatē. Vtraque militat aduersus odorem. *Ὁ μὲν ἄλλὰ* Comparat vetula nouis. Exiunt de humore quantum odorem obtundebat. *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* Minor profino syllogismi. Vincit in vetulis siccitas: quod firmitat similitudine propofita à terra tenui. Ita etiam loca tangit, quoadmodum & tēpora & ætates. **D** In ea terra iam dixit fructus arborum meliores.

ἢ δ' ἴ τῶν. Pro altera parte diuisionis ait, in quibusdam illud ita esse, vt odor subleuatur in poria maturationem in ipsa inclinatioe. In vniuersum autem ea duo consentite simul atque vtri-que eundem esse finem. *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* A temperatibus nunc. Circioribus tum succos esse, tum odores frigidis temporibus. *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* Percommodè. Sunt enim consilia *ἢ δ' ἴ τῶν* quasi quædā: quia segregantur partea tenuiores à calore. Si frigus ingruat, obfistipabit. id est *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν* *ἢ δ' ἴ τῶν*: compacta non diffunduntur.

ἢ δ' ἴ τῶν. Alia ratio. Si quid exhalat, interimi-

A tur à frigore, tanquam ab aduersario pugnalente. Simul etiam sensus obtundit frigus: icoprocacare nanque cogit interdum spiritus. Aut enim Aristoteles, spiritum esse quasi animal: proinde refrigerere noxia. *ἢ δ' ἴ τῶν*, id est *ἢ δ' ἴ τῶν*, sive *ἢ δ' ἴ τῶν*.

ἢ δ' ἴ τῶν. Abolentur sensus: spiritus abiguntur de medio tolluntur. Aliud verbum *ἢ δ' ἴ τῶν*, mouet è natura sua. *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* Vtrunq; dicebat frigidioribus obtundit. Nunc inter se comparatis, aut sensilia plus retundi. Quomiam egēt actū quodam qui calore sit externo. At sium sensus internum motorem habet. *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* Ostendit *ἢ δ' ἴ τῶν*. Quia frigus quodam fructus cuius os reddit. Cogit enim humidū, vt in libro de affectibus mistromatani magis flores. *ἢ δ' ἴ τῶν.*

B Cogendo & constringendo premitur vitæ facit exhalare. Modus hic est. Huius causæ causa *ἢ δ' ἴ τῶν*. *ἢ δ' ἴ τῶν.* Adhuc querat nā copactio videtur obfistere, non euocare. Respondio iā dicta, vt de spōgia compressa. Itaq; dixit *ἢ δ' ἴ τῶν*. *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* Alteram cōtrariam ponit tēp̄ flatem, *ἢ δ' ἴ τῶν*. Alio verbo vitur *ἢ δ' ἴ τῶν*, deprauat, vitiat estus Modus, *ἢ δ' ἴ τῶν*. Exiit humidum quod est innati caloris fundamentum. Tres noxæ ponit modos: primus est: partim comburat̄ *ἢ δ' ἴ τῶν*: partim tamen si non comburit, tamen non coquit. Vtrunq; hoc anno contigit hic: vnde nouum in Philosophia diceretur axioma. Nam *ἢ δ' ἴ τῶν* à frigore solo seibat in libro de affectibus mistorum. At hoc autumno fructus edimus lapidea duritias, loco casto: frabiles Pepones quasi in pollinem mandendat sine sapore omnes. Summa rationum. Quia sola mediocritate opus est ad maturationem. Sic ignis solus vrit carnes, cibus aqua non vrit. Temperatur enim illa quam hic vocabat *ἢ δ' ἴ τῶν*.

ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν. Ternus modus Partim etiam quod putrefacit. Quomodo dicitur *ἢ δ' ἴ τῶν*. Mitum, calorem qui humidum dissoluit atque consūmit, humidum adiciere. Ita est: quomiam naturali absumpro subit non naturale. Ergo putrida prius sūt sicca sibi. Sic abolito illo naturali humidū perit calor naturalis, & seic infert peregrinus. **C** Sunt ergo prius etiam frigida sibi. *ἢ δ' ἴ τῶν*. Exceptio. Tamen si etiam quarundam odores æstu consueuant. Tum explicat quæstionē sūt.

ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν. Efflicæ explicatio. Tantum abest, vt omnes æstus consumat odores, vt etiam consueuet aliquos: etiam nonnullos creet: *ἢ δ' ἴ τῶν*, scilicet in siccis corporibus. Itaque Cinnamomum non nisi æstu & siccitate fit odoratum. *ἢ δ' ἴ τῶν*. Reddit rationem, quare in siccis ab æstu creetur odor. Quia non queritur in hisce mediocritas, sed puritas. *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν.* Intelligit in iisdem siccis. Alioqui frustra regurgiet oratio repetita. Nisi dicas prius dixisse *ἢ δ' ἴ τῶν*: nunc autem *ἢ δ' ἴ τῶν*. Tamen sāt dixit *ἢ δ' ἴ τῶν*. *ἢ δ' ἴ τῶν*. Etiam producit æstus effectum ad fructus ipsos. Ait ergo, Quinquam in aliquibus siccis, quia sunt puriora, sunt odores ab æstu: tamen in quibusdam siccis efficit temperationem. **H**oc est illud, *ἢ δ' ἴ τῶν ἢ δ' ἴ τῶν*.

Paret in Pemonibus & Perficis, quia moderatur A
 nimā humiditatem: In his ergo (nisi coquantur)
 non fit odor. Hoc est illud *περιωρισμός* *ὁ ὑγιάνει*.
 Non coquantur in excessu humida, nisi ab excessu
 caloris. Hoc in quibusdam. Nam in vniuersum a-
 lia ratio est: quippe in iymmetria: quod & supra
 dixit. Proinde ait, *τὸ δ' ἄλλο ἰσχυρὰ πῦρ*. Pendere
 autem magnam partem à sicco. Quod & supra
 docuit, & hic probat argumento terræ. Nam
 terra squalida vbi perfusa est imbris, imbres
 concalefiunt: arque inde cietur odor.

Tertio *ἢ*. Calor etiam in aliis atque alio mo
 do creat odorem. Ita transit ad Iridis historiam,
 quam accepit à Præceptore. Primum dicit rem
 ex aliorum sententiā, *τὸ λαγύρον, & τοὶ δάδα*.
 Deinde dicit, quomodo non semper non vbi que:
 non in omnibus. Igitur hæc statuit condiciones,
 quas diligenter perpendimus in exotensis Prima,

Ἐὶ δὲ ἕλα. Vbi sylua exusta fuerit. Ecce vult an-
 tecedere seminis caloris & siccitatis: & *πῖος ὄστρον*,
 ne chalarint tempore dilapsū recens vsta. Mox
 reddit vstionis rationem. *Ὅτι τὸν ἕλε δ' αὐ-
 τῶν* Hæc non est conditio separata, sed explicatio
 modi, quo causa est vbi non est. Non enim affir-
 mat, Idem odoris esse per se causam, sed per acci-
 dens. Potius attribuit hoc humori. Quia,
 inquit, *ἀπὸ*. Compluribus sylua. Quasi ex præce-
 dente calore ab vstione & imbre fiat odor: sicut
 et terræ squallore supra & pluuia. Ideo dixit:

Περὶ ἰσχυρῶν. Igni concepto, terra complu-
 ta, fit mistio quedam, atque ex ea odor.
Ὅτι ἄλλο. Optime statuit in mediocritate.
 Ait enim, si largiores incelscrit imbres, non fit
 odor: sed tri foras. Cuiusmodi veteres tempe-
 ratem à guttis, sub stilium tempus appellabant.
 Hæc igitur est alia conditio. Item illa alia:
Ἐὶ δὲ ἕλα ἕλα. Non quoniam esse aptam
 materiam, sed quartandam: sedque duplici respec-
 tu *ὡς αὐτῶν*, vt species denotet: *ὡς αὐτῶν*, vt etiam
 in iis speciebus ceteri sint affectus. Alpalathum po-
 nit Philosophus.

Ὅλα ἢ. Concludit,
 ab igni, vt calorem designet autorem: odorem
 vel bonum vsl cuiusque modi ingenitari: id-
 que sufficienter exemplo: quæ igni ha-
 lent odores iucundos: igni molli, non vren-
 te, sed ætiam quempiam apponente. Ita si-
 biipii constat: quia iam dicebat *τὸ σίμημα*
ἔσται.

Lego *ἢ ἀπὸ τοῦ ἕλε*, non *δὸς αὐτῶν*. Et *μυ-
 ρίνος*, non *μυρῖνός*. Et *ἔλα ἢ ἕλα*, non autem
ἕλε ἢ ἕλα ἕλα. Et *ὡς ἕλε ἢ αὐτῶν*, non
 autem *αὐτῶν*. Et *ὡς αὐτῶν*, non *αὐ-
 τῶν*. Et *ἕλα ἢ*, non *ἕλα*. Quo verbo supra
 quoque vitus fuit. Et *αὐτῶν ἢ ἕλε*, non *αὐ-
 τῶν ἢ*.

Theodoris *ἐνομιμῆν*, effluunt. Omissis *ἕλε*,
Περὶ ἕλε *ἢ τὸ μυσμὸς ἕλε ἕλε*: *μυσμὸς*
ἕλε ἢ τὸ μυσμὸς ἕλε, *ἕλε*. Theodoris alter, cre-
 scente die minus, meride minimè malè. Nam
 manè ad meridem vique bene spirante: etiam me-
 ridie Post meridiam minus vt *Ῥοῶς*, *Ῥοῶς*.

Ἐὶ δὲ ἕλε *δὸς αὐτῶν*. Theodoris addidit
 nescio quid, inusta est. *Ἐὶ τῶν ἕλε ἢ ἕλε*.
 Theodoris omisit.

CAPVT XXXV.

XXXV. Capitis argumentum. Animalia non esse odo-
 rata, quia cœlestis materia elaboratur & purior. Plantas esse
 odoratas, quia sunt materiae magis. De humantibus sensum la-
 betulino. Odores cœlestes in medicinis. Al' arte & solo
 p' simiam pendere.

ΑΡΕΤΥΞΩ, *τὸ ἐν τῶν*. Ca
 put hoc quot constat partibus, tot
 obstrept repetitumibus. Proxima
 tractatione ostendit, quæ siccitate plu-
 rimum pendere odores. Nunc ait,
 aliunde quoque odoris huius rationem cognosci
 posse. Quippe animalia non esse odorata, plantas
 esse hoc primo loco. Quod sanè patet multam
 dubitationem. Nam supra solum tenuis & sic-
 cius creare dixit odores: *ἢ* ab æstiuis quod-
 dam. Præterea post maturitatē nonnullos Ad hæc
 vetulos stotes plus olere quam iudicatos: hæc om-
 nia propter siccitatem. Hic cōtra; Sicciora esse
 animalia & calidiora deirco minus odorata. Di-
 cendum, addidisse tantum puriora. Nihil igitur ha-
 lare, quia non sunt excrementosa. Contra quod rur-
 sus instare possit aliquis. Esse animalia longè hu-
 midiora: quod & verū est. Quare si ab eiuusmodi
 qualitatibus eheci queat sententia que ab animati-
 bus excludat odorē, potius obruti dicamus ab hu-
 mido quæ priuatum à sicco. Quin etiam illud addē-
 dum, inter animalia quedā omnino sicciora, que-
 dam humidiora quibusdā esse plantis. Puto, nullā
 plantam æquē esse aqueam ac piscem, vt Liparini:
 adde etiam limaetm. Nullam æquē siccam, atque
 Gurgulionem: vix enim tantum solutur in pulue-
 rem. Siccissimum horum aliud animalis colli, quod
 in isdem verisatur etteris. Postremò, nequid agamus
 violentius, esse etiam quardam arbitror quo-
 rum temperamentum cum aliquid temperamēto
 plantæ, pro æquali comparari queat: neque tamen
 erit illud animal odoratū, & planta fuerit odorata:
 Sunt in ætate multa passō intra modū siccitatis:
 nēpe musca fumina, cui detur eius naturæ comes
 Hysopum aut Ocymum. Ne repetamus quod su-
 pra dicebatur, falsam esse hanc sententiam. Item
 si quis volet apponere illud quoque. Non esse tam
 supinè existimandum, odorem excrementum esse:
 qui res adeo diuina sit, vt in suffitionibus appa-
 rare creditur sit iter diis prius ad homanos cogres-
 sus, quoties euocaretur. Diuina esse potius partē
 eius maximè coiporis in quo sit. Fœrda excre-
 menta esse & à natura aliena. Bonum odorē expeti na-
 tura sua nō reprodari. Non igitur esse rem imper-
 steam. Hæc est prima discussio Capitis huius. In
 altera parte subdit huic enoncationi tanquam ni-
 mis vniuersalia. Quippe ait, subesse debere ali-
 quod principium præterit quod de humiditate,
 siccitate, puritate, excrementis, distū est. In tertia
 repetit animalium eū plantis comparationē, eodē
 silo

B

C

D

filio quo supra. Fortasse intet se habere animalia notos odores naturæ communione muris sensibus. Nobis esse deterrimos sentis. Atque ibi perga (quod & supra faciendum) Democriti figuras. In postrema repetit quæ supra dixerat, ab æris ariditate temperamento plurimum status, addit, denu plantis ad odores. Hoc intelligendum est præter illud primum principium, quod necesse dicitur *αἰθρῆς ἕνεκα*. Non enim faciet aer odorem aut terram, nisi basia fuerit in suis speciebus odoris principia. *Περὶ τῆς δὲ*. Dicit iuo more, aliquo modo simile, aliquo modo idem: quod animalia ne sint odorata, plantæ verò sint. Hoc iam dulcissimum. Dicit autem *αἰθρῆς ἕνεκα*, sicuti *μεθύου*. Nam etiam differentias *σφραγισμῶν* vocabamus. Satis est *ἕνεκα δὲ τῆς σφραγισμῶν* præpositio ad efficaciam, ut vique adeo autem orationem *αἰθρῆς*, ut non solum simile sit, sed etiã idem. Etã notabis tumultuosam orationem, *ἕνεκα δὲ τῆς σφραγισμῶν ἕνεκα τῆς ἰσχυροῦς*. Quare onusit herbas? *Τῶν βλάτων*. Quoniam panthera sit alius feris odorata, non nobis. Quod & supra indicabatur. *Τὰ πρῶτα δὲ βλάτων*. Reddit rationem. Propterea quod animalium calor aptior fuerit ad officium cœctionis: atque ita sint purificata, quæ ad modum eis coquantur metalla. Inde vapores & exhalationes, quas hic vocat *ἀρωματῶν*, quia sunt spirituosæ, sunt dulciores. At plantis naturam plus in humido esse & crassam magis. Vei bñ vñtali *ἰσχυροῦς*, sicut alibi *αἰθρῆς ἕνεκα*. Quod ab eis spirantur simile esse. Præter vocat *ἀρωματῶν* nunc *ἀρωματῶν*. Alibi quoque dictum est, animalia excrementis conerari: plantas non item. Itaq; illa puriora minus hinc. Hæc à constitutione nunc ab externis, nempe cibo, tractat quædam. Seraptem est à Philoſophis, fricas muliebri lacte educatas cicuteletere. Saxones non eremore aut pulve infantes alunt, sed carne præmaria. Pythagoræ à carnibus abstinebant. In Magorum libris scriptum invenimus, oportere sapienter se cœctores à pũctibus abstineret: propterea quod tales sint amantes, quales cibi. Idcirco ab alimentis quoque deducit argumentum. Alteris esse alimentum simplex abiq; excrementis alteris multiplex, variis, mistum. Quid hic dicemus? Veritate sunt illa, an illa? Nam si plantis agnoscit alimentum simplex, sanè erunt puriores atq; excrementosæ minus. Id quod & supra dixerat. At hic modò animalia calidiora esse ac puriora. Nequit alia se rueri fuga, quàm quod plus excrementum. At tunc inter se collidunt rationes.

Ἐπεὶ δὲ τὰ πρῶτα Hæc est secunda pars, in qua infrenat licentiam superiorem. *Λατῶν* namq; sententia est, quæ à sola puritate deducit odorem: quin in missione consistit, quin in mediocritate hæc in animalibus exactior. Itaque limites præscribit ætiores à principis aliis naturalibus, quæ nobis incomperta sunt, ne que alio quom temperamētū non mĩne designantur. Hanc ipse primo loco naturam vocat talem aut talem. Hoc est non signato tale tantumque debitum persolvere putavit nobis: nempe illis verbis, *ἕνεκα δὲ τῆς σφραγισμῶν* mĩa mē. Quomodo *αἰθρῆς ἕνεκα*? Non enim mistio hæc

anteceat vel tempore, vel loco succiat, vel calidat. Dicendum, existere præ odore, quia sit eius causa. Ideo appellatur *αἰθρῶν* & *αἰθρῶν*. Et prudentissimè incliuit in verbo tum rem tum causam, *ἕνεκα αἰθρῶν*. Atque hic (sicut & alibi habes fundamenta habituum) atque efficitur non ad occultam proprietate, quæ sit à tora ipse. Est enim *αἰθρῶν*, nota qualitatis substantialis.

Ἐπεὶ δὲ τὰ πρῶτα. Ratio. Si ab illa vel caliditate vel succiate procederet odor, odor esset in plantis omnibus. At non est. Igitur aliud subesse necesse est. Itaque plurius atque explicatius nuncupat naturam illam *αἰθρῶν*. Intellige causam proximam illam elementorum harmoniam. At hanc causam esse fortentur, nequæ à substantia pendere, sanè ridiculum est. *Τὰ γὰρ δὲ*.

Hæc est tertia pars, in qua repetit quæ supra dixerat. Fortasse odorata esse etiam animalia, sed à nobis non sentiri. At quare sentuntur plantæ? Quare equi, canis, muris, felis odorem sentimus? Quare corui, picæ, coortialium, omnes se paratos neque eorum sapor carnum, neque color villus partis fallit nos: cur fallat odor? *Ἐπεὶ δὲ τὰ πρῶτα*. Alia rationum sultura. Nobis esse odoratum imbecillum: quia cæteræ animantes longè sentiant, sanè: quod tum? Non comparamus: sic enim in aliis omnibus, præterquam in intellectu diuino murere vincitur. At à nobis tollere sensum præceptionem,ementia est. De fe supra diximus. *Καὶ τὸ αἰθρῶν*. Pulcherram Philoſophiam. At sensus præstantiam tribus cognoscimus rationibus: aut quia celeritè, aut quia longissimè, aut quia exquisitissimè.

Ἐπεὶ δὲ τὰ πρῶτα. Pergit venari. Formæ proutim alios eis gratos odores esse, alios ingratos. Nihil ad rem. Quærimus enim de eis non sentiant, sed an sentiant. Nisi sic tueatur. Hoc eò tendere, ut panthera non sit *ἀρωματῶν*, sed ut talis animalibus videatur. Hoc etiam conugit hominibus quibusdam, partim ut fuerecent Cydonia & Rosæ, partim ut beneolerent fetida: ut illi, polypos Agnæ. *Ἄλλ' ἴσως*. Non improbat illam sententiam, alios alios cordi esse. At illud quod nobis fetet, illud eis beneolere: nequam locum habet inter probabilia. Hoc enim significat illud *ἕνεκα*. *Τὰ γὰρ δὲ τὰ πρῶτα*. Meritò subdat: non esse mirum, propter temperantiam. Res sanè sic se habet. Quæ enim porcorum volutabra Cyprii bouis nescit merendam?

Ἐπεὶ δὲ τὰ πρῶτα. Probatio est ab historia naturali. *Ἐπεὶ δὲ τὰ πρῶτα*. Democriti figuras improbat apposta nulla ratione. Neque nos apponimus quam supra apponemus: ne repetito nostra calumniam patiat, ut eius inculcatio reprehensionem. *Ἄλλ' ἴσως*. Hæc est postrema Capitis pars, quæ super illo principio, quod appellabat *αἰθρῶν*, & *αἰθρῶν*, & *αἰθρῶν*, fundat æris & solis vim ad odoris cõfirmationem, obliterat onem demutationem, auersionem. Quod toties repetere non puidit. Post tot appellatus est ipsius principis,

K. iii.

Vbiq; lego *μῆρινος* & *μῆρινον*, atque ciu-
modi, non pet aliam vocalem. Et *ἡ δ' ἐστὶ τῆς με-
λαίνης*.

Theodorus, *ἡ δὲ μῆρις ἔστι θερμὸν ἴσιον*, odo-
ris fertilia. Iudit' nos. *Παροσμῶσι δὲ χυμοὶ κερῖον
ἔχον*, minus sufficit. Omitit *ἄρρηκτο*. In Cōm-
mentario ostendimus, non esse frustra. Ait enim:
aut non superare in alis odoratis, aut superari.
Præterea non rectè dicit: *χρῖσις*, minus sufficit,
& subicit, *κερῖον*. *Τὰ δ' ἐλάττω, ομίση,*
τὸ δὲ, οὐκ ἐπιβουλή. *Κατὰ δὲ μῆρινος*: aridus,
malè. Aridum est quod penitus humore caret, vt
area, & ara. Vt vulgare euitet eloquutionem,
sæpe ita obstrept. Sic seruidum pro calido, at fer-
uor generationis hostis. sic mox *ἀνῆρη*, sitienti.
Nimis atrox vox: nihil enim gignetur.

Καὶ ἡ δὲ ἔρεβρις, ἡ δὲ θερμὸν οὐχ ἔχον, Theo-
dorus addidit illa (nec quicquam iouat).
Περὶ ἡ δὲ. Theodorus aliter videtur legisse,
qui abundè descendens.

CAPVT XXXVII.

XXXVII. *Capitis argumentum. Quæ calidæ loci ob-
tata uisunt, uerò causa est sol calor. Cuiusmodi oportet esse
terram quæ calorem non recipere, non retinere quæ.*

Ἐν δ' ἐστὶ τῆς ἀρεβρις. Quia di-
xit à calidis locis esse quoddam
ἑμῶν ad odores: vult obiectione
dissoluerè, quæ narret etià frigi-
dorum locorum plantæ odora-
tas. Oportet igitur horum quoque causam red-
dere. Indem sanè deducit: atque nihilominus à
calore, qui intra terræ gremium concludatur. Is
vel subito euentu fieri: veluti, verbi gratia, quam
externis flantibus mixtecit frigus, aut aliqua solis
vi aut quod certius est, vt à circumstante frigore
obsideatur. Hoc vt contingat: non qualemcun-
que terræ agnoscit conditionem. Declarabit ergo
cuiusmodi esse cōueniat, quæ recipiat calorem, &
quæ receptum seruet. *Ἐν τῷ γὰρ ἑμῶν*,
quònam modo? Num distinguit ita res: aliud vt
terram faciat, aliud locum? Nam terram calidam
facit hyleiōcum frigidum. Dicendum: locum esse
frigidum à statu cæli, & quæ vocant inclinatio-
nes: vt est Pontus & Scythia ad Euxinum. Ea ta-
men regio calida multa fert: sicut tam noxia,
quàm salubria: vt Air, Aconitū, Toxicum. Terra
est ibi per se frigida, calida per accidens ab aere
frigido, quàm toties appellauimus *ἀρρηκτο*. Ita
etiam videtur in planis: aquarum calidis. Cæ-
terùm obiectio nostra nullo modo tolli potest.
Si enim esset hoc ab ea obfissione: radices omnes
ibi essent calidæ. at sunt frigidiſsimæ quædam.
Quare descendum à forma fieri hoc: vt etiam in
frigidis calida nascantur. Alioquin x statè illa eua-
derent frigida laxato calore, qui obsidebatur. sic
in calidis frigida, Opium, Mandragora. At fri-
gus ibi non est sub ea terræ crusta: multis enim
cubicis effossis opus est priùs quàm ad frigida

A terræ viscera perueniant. *Παροσμῶσι δὲ χυ-
μοὶ κερῖον*. AE què in locis frigida, atque calidis necesse est à
calore fieri cōtentionem. *Καλλιστῆς*. Duoſ
modos ponit, quos docet bamus: num, caloris re-
pentini extrinsecus ingruentis alterum caloris in-
clusi à frigore circumstante. Dat similitudinem
ex Autumnali maturacione: idco dicit.

Ἐν τῷ γὰρ ἐστὶ τῆς ἀρεβρις. quia tum calor intro-
sum adigitur, illud est, *ἄρρηκτο*. Deinde obfi-
det. illud est *ἄρρηκτο*. prapostèrè suo more.
Prius enim obfidet, quàm aspèllat. Item prius di-
xit: *ἔστι τῶν γῶν*, quidam *ἑμῶν*. *Δὲ δ'*.
Declarat cuiusmodi terram oportet esse, quæ in
frigida regione calidos odores ferre queat. Non
lutosam: quia non cogitur. Non pinguem: quia
etiamnum minus cogitur. non vicidiam: quia lon-
ge minime cogitur. Hæc tria soli genera sua per-
tinaci humiditate soli calorem obundant. Hoc
est quod aiebat: *ἄρρηκτο τῶν ἀρρηκτο*.

B *ἄρρηκτο τῶν ἀρρηκτο*. Aliam
prosequitur circumstantiam. Quippe ne admit-
tit aeris circumſtantis frigus. Hoc primum. Quo-
re non oportet vt sit tenuis, rara, laxa. Item
Ἐν τῷ γὰρ ἀρρηκτο τῶν ἀρρηκτο. Instruam vt ca-
lorem seruaue queat, quasi sub tecto, à quo ser-
ue exhalet. *Δὲ δ'*. Tam dedit præceptum
vniuersale, ponit naturalem prius loci narracionem.
Talem esse in Illyrico tradidit, vbi sit Iris op-
tima: non talem in Macedonia, vbi sit non opti-
ma. Minus talem in Thracia, vbi etiam sit inodo-
ra. Sic apud nos quoque minus odorata est.

Καὶ ἡ δὲ ἀρεβρις. Explicat quod proponebat.
Nolebat esse pinguem: at in Thracia pinguis. Ve-
tabat humidam: in Thracia humida, & aer infe-
stus frigoribus. Illud est, *ἡ δὲ χυμοὶ κερῖον*. iocunda
vox. imò *ἑμῶν*. Sed est, vt dicimus, *ἄρρηκτο*. sic
immanis, qui ab omnibus locis excluden-
dus est. Quoniam loci prærogatiua est conser-
uare. At is nocens est. *Ἐν τῷ γὰρ ἑμῶν*.

C *Ἐν τῷ γὰρ ἑμῶν*. Videbatur locus tepidis esse optimam debere. I-
ta, inquit, erit nisi solum sit tenue: quemadmo-
dum in Africa. minus enim proba Iris ibi. Ra-
tionè *ἡ δὲ χυμοὶ κερῖον*, quasi exhalet robur.
Ὀὐκ ἔστι γὰρ. Quia non cogitur intrò ca-
lor, ob terræ laxitatem. haud tamen sine iudicio
præterendum. Quand oquidem non videtur op-
us habere illa circumſtentiis. Communicatur
enim calor extimus subditæ radici. Sic etiam
quæ supra terram sunt odorata, nihil officij aeris
beneficio talia existunt. Enimuerò in solidiore
solo meliorem videmus Indem euenire, quàm
in terra soluta. Siquidem in Illyni mediterraneis
commendabilis illa Iris oritur, non ad litora, & in
muris nostris sata infelicè pabulo multo est odo-
re firmitore, quàm in hortis. Siccæ enim omnino
quærit.

Legο ἑμῶν ἄρρηκτο, non ἄλλω.

Theodorus: *τῶν ἀρρηκτο*, τῶν ἑμῶν γὰρ.
Calori in terra conclusio. Malè addit (conclusio)
nam mox dicit, *ἄρρηκτο*. Quomodo igitur con-
clusum distinguit, in conclusum & non conclusum?

sum? Sic de illud *ὅτι ἂν ἀποσταλλομένη* : alias se teluri insinuat. Nam etiam qui calor *ἀποσταλλομένη* se- se terræ insinuat : siquidem coquitur quæ sub terra sunt. At aliud est, *ἀποσταλλομένη*. Vt non solum sit insinuatæ, sed etiam retentæ. Idcirco mox docet eiuusmodi esse oportet solum, quod efficiat vtrumque, & recipiat, & receptum contineat.

Περὶ τοῦ ἵ, εἰς τὸ μὴ ὀφείσκειν. maximus error. Non enim *ἀποσταλλομένη* passivè, à frigore circumobscisus calor. *ἀποσταλλομένη* sit à contrariò. Quomodo calorem calor obscidit? *Καὶ ἂν τὴν ἰσότητάν*. Theodoros addidit, lentoris, malè. Namque *ὁ ἕλεος* omnis comprehendat, immum, pinguedinem, lentorem. *Ἀποσταλλομένη* obturare, malè nemo dixerit, obturare calorem, obturatur hiatus, Græca vox *Σεε*.

CAPVT XXXVIII.

XXXVIII. *Capitis argumentum. Næpe fructus in quo planta parva vltimè de alio vltimè vel planta vltima. In- te plantæ feræ, Capræ, Altiæ, & vltimè quæ sunt odoratæ.*

T *ἂν ἂν ἡμῶν*. Non potest quin sit contradictio. Primum aut ad- sensum acris, vt comparetur odoris vis. Simul negat quicquam a- liarum plantarum à planta vlla, plantæque parte trahi. Trahunt enim, si sunt odoratæ. Quin in solutione dicitur acris illa trahere quod sit in plantis fetidum. Tametsi nobis aliter videtur. Attenuantur enim hominibus aerium (paritum) submone atque admistione. Ipse tamen sic ait. Ex alterutro causâ du- cenda est. Prima: fetorem ab illis tollunt acris que propter sata sunt: quia sunt ipsa fetida. V- nam quodque enim alius suo simili. Hæc ratio nulla est. Propterea quod plantæ illæ non sunt fetidæ, sed odoratæ. Non ergo trahitur extra illas fetor. Ideo addit alteram causam. Quia, inquit, exiccant locum. Hæc pendet à superioribus. A siccitate namque ducunt odores. Vera tamen causa est: calor aeris, aeris, subtilis, qui ab illis in hæcè transferatur. vnde illarum odor (vt lo- quuntur vulgò) ducitur. Sic Cebi sese affricant Cepullis, vnde contentiorem odorem halant. Cæ- tera omnia penè repetuntur. Hoc autem Caput hic introduciendum est: propterea quod à terris & aere odorem dabit post principium quoddam naturale. Nunc ostendit, aliud est sicile et à vicinia. Est tamen loci analogia, si loctes, vt hic vult, ab illis alteratur. Commodè igitur Caput hoc ab- scidimus: quom sit alia natura. *Ὅτι γὰρ*.

Nullus Philoſophus carnis hoc loquitur, quod alieuius appareat momenti. *Ἀποσταλλομένη*. Appellat *ἀλλοτρίαν*, nō fetidum solum, sed quod- cumque alius naturæ impedire odorem potest. Tametsi non erit *ἀποσταλλομένη*, si non sit fetidum. Om- nino ratio non placet. *Διὰ τὴν ἀποσταλλομένην*. Due causæ desiccationis. *Περὶ τοῦ ἵ, sibi tra-*

hendit: & calor: resoluendo: vtroque humor exi- mitur.

Theodoros, *πυλὸς ἕλεος*, edacitate, durissi- mè. Aut quod exiccant locum, tum calorem, tum humoris attractione ad sui alimentum, quo egent plurimo.

CAPVT XXXIX.

XXXIX. *Capitis argumentum. Qui plantarum succi à plantis exempti aut à vno odore. Sicca res quomodo sibi trahit odorem. De leptonæ vltimè.*

B *ἰ ἡ χυμῶν*. Explicatio est facit disqui- sitione. Cum odor sit in succo, de odore in succo qui in plantis est, agit. Nunc de eo qui est in succis extra plantas. Quare necesse est fecimus aliud Caput. Habet autem partes duas. In prima de liquidis loquitur, sicut de succis ipsi. In altera de concretis. Omnia periscia, & de superioribus repetita. Non solum autem proprios odo- res narrat, sed etiam ostendit, qui succi propensi sint ad peregrinos odores consequendos.

Ὅτι ἂν ἂν ἡμῶν. Obiectio. Svinum & O- leum trahit, que sunt crassiora: quam obrem non admittit aqua, tenuior alioqui. Hæc prima ratio: *ἀποσταλλομένη*. Altera: *ἀποσταλλομένη*. Vt & locus sit inter laxas partes partibus subituris, & priuatio qualita- tis introducende. Tertia ratio secundæ similitudinis: *ἀποσταλλομένη* infipida. Quarta *ἀποσταλλομένη*: eadem cum prima aut similitudinis: periscia. Transmittit radios visu- ales, apud Opticos: vt est in Problemate de ma- tier ergo & odorem. Mihi tamen videtur aqua den- sissima. De perspicuitate longè alia ratio.

Τὰ δὲ ἡ χυμῶν. Vt abstrahit ab aqua, perin- de quasi recipere deberet: sic alius attrahit, a quibus videbatur recipi non debere. *ἡ χυμῶν*, succo- sa & sapida. Quare non deberent admittere: Ha- bent enim. Opponitur illi *ἡ χυμῶν*. *Ὅτι ἂν ἂν ἡμῶν*. Si sunt odorata, quomodo sunt odorata? quod sit non est. *Περὶ τοῦ ἵ, minimè* apta.

Ὅτι χυμῶν δὲ ἀποσταλλομένη. Tanta vini pote- stas est, vt non ex micetis tantum, variis & odori- bus & superioribus inbutatur: vtrummetiam ex affi- nibus. *Ἐλεον γὰρ*. Eloquensiam spectra, & candorem purissimæ orationis. Non dicit *τὸ ἀποσταλλομένη*, sed *τὸ ἡ χυμῶν*, quasi forma trahat, & calor sit instrumentum. Mox alio genere: *τὸ ἡ χυμῶν τὸ ἡ χυμῶν*. Verbi repetitio facit *ἀποσταλλομένη ἡ χυμῶν*.

D *Τὸ δὲ ἡ χυμῶν*. Aqua non trahit: quia frigida. Contraria naturæ, trahent enim calorem, quod tra- hit. *Τὸ δὲ ἡ χυμῶν*. Sicuti supra te rra ponebat conditiones, que arceret frigus, calorem admit- teret ac feruaret: ita hic de liquore. *Μὴ ἂν ἂν ἡ χυμῶν*. Non adeo densum: vt etiam tenuis sit certa tenuitate, qua possit etiam cōnstruere.

Τὸ ἡ χυμῶν δὲ ἀποσταλλομένη. Quod raram est ac tenue, transmittit & quasi percolat. Moderatus est metaphoræ colis quom dicit *ἀποσταλλομένη*. *Τὸ δὲ ἡ χυμῶν τὸ ἡ χυμῶν*. Parenthesis est illa tota: *φύλα-*

κρῖν ἴδιον, ὅθεν ἔμφω ἀπομακρύνεται. Ὁ δὲ ἄριστος. Nullo odoris transitu affici potest. Imò
 ἀμφότερα tale est vinum. καὶ ἡ μὲν βίβλη Ab v-
 su artis probat, Oleum esse tale. Tum qua sit vile
 ad liquorem, tum qua commisos odores ser-
 uet. Ἐπιπέλας. Aqua statim halat ac
 diluit. Facite. Eluit quidem ab alis, sed non retin-
 et. καὶ διήκων. transitibus, transmittit. Ἄριστος.
 Vt & tractum dicat, & quod est trans, designet,
 tamen ipsa in alio non statuit. Ἡ δὲ ἀρι-
 στος. Inutile esse tenuitatem, palam est ex acre.
 Non enim retinet, sed ἄριστος. ad vnguem Latine
 transmittit. Ita plures habemus voces: Ἄριστος,
 ἰδιότης, ἄριστος, ἄριστος, ἄριστος. Ἄριστος ἴδι-
 ος. Altera Capitis pars, extra quidem hoc institu-
 tum. Pertinet enim potus ad librum de odor-
 igitur. Sicca inquit, admittunt, & retinent, vt lanæ
 Ratio quia laxa. Laxitas igitur causa, non sicca-
 tas. Atque aded retinent, vt agrè aliud admittant.

Iecireo in pestilentis ne letali halitu inficiantur, perfundimus odoramentis, aut suffimus.
 Ὁ δὲ μέλι ἄλλο. Exceptio ad illas conditio-
 nes. Nam etiam iaspida quaedam suscipiunt
 odores, atque etiam succosa, quæ sicca non sunt,
 vt Mala. Aetnam addit rationem. ἰσχυρὰ ἄλλοι.
 Quæ in odora sunt, odorata sunt: quæ odorata, o-
 dorata magis. Notabis verbum ἰσχυρὰ. Non e-
 nim verum est, acquirere succum, sed odorem.
 Quin aliquid potus amittunt succi. καὶ
 γὰρ potus magis moderatur. Neque penitus o-
 portere siccum esse, vt cinerem & arenam: neque
 humidissimum (ἄριστος) vt aquam. Minus accu-
 ratè digerit. Namque Aetrum est liquidissimum
 & tenuissimum, & omnem acquirat odorem.

Ἡ δὲ γὰρ. Ratio de sicco qui transcurrit
 odor, non tangit, aut viæ & tanè in cineris parti-
 bus dissitis non est fundus rennens. Ἐν δὲ
 ἄριστος. Ratio de liquido: quia liquidus. De his supra
 quoque. sic de leporum vestigiis. Neque humida
 neque sicca, vel æris constitutione, vel anni par-
 te, vel diei. ἄριστος. vestigia: errorata, diuitibus
 hærent, ἀριστος: quia non detergantur.

καὶ ἰσχυρὰ. Aufert sicca & limosa. In
 sicco puluere, aut austeriore dissipata statibus,
 aut alio puluere inducuntur. In limo, non halant.
 καὶ δὲ ἄριστος. Ad sententiæ peripicuatem ponit
 similitudinem.
 Lego ἰσχυρὰ ἄριστος, non ἰσχυρὰ. Et
 ἄριστος ἄριστος. Et ἰσχυρὰ ἄριστος, non ἄριστος.
 Et ἄριστος ἄριστος, non ἄριστος. Et ἄριστος, non
 ἄριστος.

Theodorus, ἀριστος: sicca & munda non
 sed perpicua, ad verbum. Mixta sunt sineera, vt
 Saccharum recodum, cuius massa non erit ἀρι-
 στος. Ἡ δὲ γὰρ διήκων ἄριστος ἰσχυρὰ, ἄριστος
 ἄριστος. Odor enim receptus in eo delabitur at-
 que effunditur: quia si fundus nullus sit, quò obfiste-
 re possit. Non tamen dixit ἄριστος ἄριστος: sed ἄριστος
 ἄριστος ἄριστος. Non dixit: non habens fundum:
 sed transmittit vt eolum. non est ἄριστος, sed ἄριστος,
 & vinum callosum dixit, ἄριστος. ἄριστος ἄριστος

Nullus odoris transitu affici potest. Imò
 verò aded transit, vt eam pertranscat: sed tam
 eeleter, vt ne attingat. Afficitur aded transitu: vt
 odore affici nequeat. ἄριστος ἄριστος ἄριστος.
 Theodorus totam illam addidit ambitionem: nec
 sublimiter euagantia delitecunt.

CAPVT XL.

XL. Capiti argumentum. Non omnia sibi ostia obora-
 tione. Ratio à malis. Ratio à malis. Ratio à malis. Ratio à malis.
 elementa dicitur. Ratio à malis. Ratio à malis. Ratio à malis.

Π Ε Γ Α τὴν ἴδιον ἄριστος. Redit
 ad plantas. Et quia in sicco sic-
 tuebat odorem: syluestria quæ sic-
 ciora essent, odoratiora videntur.
 Rosam exoptat: quia egent
 ad mediocrem suam temperationem paulo
 meliore humoris conditione. Ita videtur pruden-
 ter ble nouum suspicari Caput. Est enim omni-
 no alia materia. Quæ verò syluestria sint actio-
 ra, ea cultu deponere quantum minus est & qua-
 si feritatem illam. Ita reducit ad medium, vt in-
 que. Ὁ δὲ ἀριστος. Non potest in spe-
 ciebus omnibus fieri conclusio ex vniuersali:
 axiomatico sumpto à siccitate. Ideo dixit ἄριστος: quia
 vniuersale est ἄριστος: & dicitur ἄριστος. ἄριστος
 ἄριστος ἄριστος. Alius dicitur: ἄριστος ἄριστος ἄριστος, ἄριστος
 ἄριστος ἄριστος ἄριστος ἄριστος. Ita neque pro
 syluestribus, neque promittibus procedit toto
 genere, sed aliter alii. In his autem modi multi. Nam-
 que Rosa sua, & minus tamen melior. Serpyllum
 & Ruta agrester deponunt cultura quod est
 insuaue. ἄριστος ἄριστος ἄριστος. prosequitur parti-
 culatum. ἄριστος ἄριστος ἄριστος. Neque alieni
 egent, & sui satis habent. Deest verbum, aut à li-
 brario aut ab autote, sans odioso. Κραταί-
 ἄριστος. quare de suo satis habeant quia radix o-
 pulenta.

ἄριστος ἄριστος. Quare in hortis luxuriant, mi-
 nùtque sunt odorata. ἄριστος ἄριστος. Vt ea lu-
 xurios humoris castiget, addunt cineres. Vio-
 lis: Crocum autem conculant. ἄριστος ἄριστος
 ἄριστος. E contrario, si qua sunt sicciora, vt Rosa, Ru-
 ta, ea temperantur addito atque comparato è cul-
 tura succo. Ὁ δὲ γὰρ. Sic neque alba Vio-
 la in sicciorebus odorator: quia sicca sua pte na-
 tura sit. Ἡ δὲ ἄριστος. Repetita omnia,
 nam hæc, quæ dodum super leporinis vestigiis,
 Π ε γ ἄριστος. Epilogus hæc vniuersalis.
 Quæ verò pertinet ad plantarum facultate (se-
 cundum species, in aliis declarandum. Vbi vides
 scientiarum conuersionem. Agit enim Philoso-
 phus de potestibus plantarum, vt eam pariem
 tradat medico. Medicus enim nescit quid sit tem-
 peramentum, nisi edoctus à Philosopho. De his
 autem à Galeno curatum est. quod à Philoso-
 phis reli-

B
 C
 C

D

phis reli-

phis relictum videbat. Sic etiam Præceptorat, ubi finem facit Philosophus, inde medicum institutiones autpicari suas.

Lego *κρίση*, non *λεγειν*.

Theodorus, *ἢ ἀλλὰ οὐδὲ ἐστὶ τὸ γινώσκαι τὸ κρίνειν*. Præstantia odoris non alterius gene-

ris est, aliter nos. Non in quavis specie per totum generis ambitum, esse odoris excellentiam.

Τὰ *κρίση*. Theodorus intellexit Canelris asperionem, *κρίση*: nos Croci conculcationem, sicut & alibi, *κρίση*. Itaque dixit *κρίση*, non autem *κρίση*.

SEXTI LIBRI ET VLTIMI

FINIS.

GRATIAS TIBI

DOMINE

1835.

TOTIVS HVIVS OPERIS
SEX LIBRORVM DE CAUSIS
PLANTARVM.
ΣΤΝΟΤΙΣ.

I. LIB.

PRINCIPIA Generationis tractat, & quid cuique speciei debeat, deducit ad causas vsque. Sementiferis omnibus communem esse naturam, vt è semine proveniant. **TVM** vnde sumenda sint argumenta & investigationis & cognitionis naturæ **PLANTARVM**, in illis que sponte proveniunt, an in iis que ab arte, explicat

II. LIB.

PRIORE parte docet quibus rebus naturalibus plantæ bene habeant. Que illis conferant & incommodent, inde ad earum officia, quippe fructificand. Postea tam ipis habitudines quam earum officia quibus de causis mutantur, scilicet ad fecunditatem aut sterilitatem. Deinceps de natura seminis ac de fructuum mutationibus. ¶ Altera verò parte, Que fiant ab arte mutationes. Ab his regreditur ad naturas, & agit de accidentibus, nempe de odorum causis. Tum de specierum mutatione. Inde, quam ob causam in aliis quedam innascantur in terra verò latet non item. Hinc de mutuis inter plantas officiis, aut noxiis. Postremò de mutatione foliorum.

III. LIB.

AC cùm duplicem plantarum naturam posuit, agrestem & mitem, de que agrestium causis egit, mites fieri per artis accessionem disquirat an sine agrestes omnes apæ ad recipiendum hoc artem beneficium. At non omnes vel opus habere vel appetere finem hunc: sed quaidam à natura quemadmodum habet principium, ita quoque natas esse finem. Postmodò ostendit culturæ opus atque vtilitatem quibuidam, aliis damnum adferre. Postremò affert exempla multa huius exceptionis: & que abhorreant à cultu, queque sibi deposcant manus hominù. Partitur autem hæc in duas omnia tractationes: in prima de Arborum cultu: in secunda de arvis & segetibus. Inter vtramque naturam per huius initia consulit o-litoribus. In vtraque autem & terras eligit, & temporum designat, & operarum modos explicat, & morborum causas narrat. Plenissimis autem commentationibus præcepta statuit quibus vancæ curentur.

III. LIB.

POST duplicem cognitionem, vnam simplicem ipsius naturæ plantarum, alteram que cum arte coniungitur, agit de seminum degeneratione: de rubigine, ac de temporibus sanonum, de que leguminum floribus, & quibus iuuantur fruges. Pergit porro ad longè diuerſum argumentum, nempe de seminum duratione, & plantarum fructificatione, quarum finem partitur, tum ad ipsam generis propagationem, tum ad vsum nostrum.

V. LIB.

PERTRACTATIS que pertinent ad naturam quandã ordinariam, aggreditur ea, quibus cognoscatur in plantis aliquid quod communibus legibus neutiquã comprehendatur. Id cùm esse possit vel à natura vel ab arte: priorem partem explicat primis sepe Capitis: artis vim duobus sequentibus. Post hæc de affectu plantæ simili post mortem, nempe quod è lignis casis prodeant germina, vt præter naturæ leges, instauratio naturæ appareat. Inde declarat quibus modis fructuum mutantur partes: eorumque colores quemadmodò mutantur. Altera libri parte narrat plantarum morbos quorum quidã habent principia interna, vt vermiculatio: quidam externa, scilicet que duplicia, vel à celo vel à casu à celo, vt siccatio, rubigo à casu, vt si vulneretur arbor, aut à capra mordeatur.

VI. LIB.

SAPORIS & odoris ostendit affinitatem, deinde quibus in mistis insunt naturalibus. quorum modos ponit, & à sine meretur naturam. Saporum causas & affectus dat, ac mutationum modos. quasdam fieri per separationem partium, alias per coactionem: alias à calore fieri, alias à frigore. Porro docet vnum medicamentorù à plantis. Inde odorum principia priuatim de florum odoribus, tum de Syl-vestrium, odores variari secundum anni & dici partes, repetit à locis odorum varietates.

Index eorum quæ in his Scaligeri

GERI DOCTISSIMIS IN

Theophrastum Commentariis continentur: non is quidem quem tam exquisita & multiplex rerum ac verborum tum Græcæ tum Latinæ linguæ varietas postulat: sed quæ Lectori Philologiæ studioso sufficere possit: qui & longè plura in usum suum ex his colligere, & componere poterit.

Prior numerus paginam: alter eiusdem columnam: a. b. c. d. columnarum seriem indicant.

A

Abdo quid sonet	191. b	Accidètia cum suis subiectis quamdam habent affinem relationem	173. b. vnde fluunt 197. b	Adiantum	187. b. 197. a. b. 112. c. 197. c
Abellina	30. a. b. c. 82. a. b.	Accidentium hospitium	100. a. c	Admirculus quozum egeant	147. 1. d
durissima d. minus pinguis iuglande	223. a. 2. cur diu duret	Accipiter & curculus qua parte deserant	190. a. 2	Adium extruendarum occasio	197. a. d
Abellina quando foruncidatam amittat	197. b. 197. c	Accipiter vorax & infarcundus	83. a. c	Agger, vox	60. a. b.
Abellanz nucez quomodo infarcundz fiant	142. a. b.	Accretio quid sit	107. a. b. 2. c	Agilops	123. a. b. c. d. 134. a. b. c. d.
Abies	149. a. b. c. d. 149. a. b. c. d. 149. a. b. c. d. 15. 1. d. 149. a. b. c. d. 149. a. b. c. d.	Acetibus vnde	197. a. b.	Agropyrum	242. a. d.
Pinus quibus rebus est affinis	142. a. b. eius vertex	Acetosa	197. a. b.	Agropyria arbor centesimo quoque anno fructum ferre ridicu	147. dicitur
Abieti quozum extremum turdus suggerat	149. a. b.	Acida omnia actu sunt humida, potestate autem sicca	122. a. d.	Agropyria spioza	147. a. b.
Abisimi populi	54. b. c	Acidz perpetuò sunt agriozæ vt cerasa	146. a. b.	Agropyria sationes	147. a. b. c.
A'cauete 2. 3. 2. quomodo differunt	120. a. b.	Acidula	184. a. b.	Agropyria frigidior, laetissimas arbores parit	100. b. c.
Aboruf Plinio	267. a. b.	Acidularum tria genera	146. a. b.	ANilo magooopere immatur	107. 1. a
Abrotonum	13. 1. a. nec æstum nec hyemem fert	Acini	123. a. d.	A'ciprum	467. a. b.
eius imbecillitas vodeiudicanda	5. a	Acini caro à medulla prouenit	197. a. b.	A'ciprum plantz cur ciborum auidz	147. a. b. c.
Abfynthium	146. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.	A'auo in feminibus	125. a. c.	A'ciprum	147. a. b.
utilit	120. a. b.	A'auo noo eadem quz	197. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
Abfyrus Medez	79. a. b.	Acor differt ab acrimonia	85. 1. a	A'ciprum	147. a. b.
Abundè esse quid dicatur	197. a. b.	Acre omne calidum	124. 1. a	A'ciprum	147. a. b.
Acacia	123. a. b.	A'ciprum, 2. 3. 2. & 197. a. b. quid differant	147. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
Accidens cur 2. 3. 2. dicitur	146. a. b.	A'ciprum vnde dicti	147. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
Accidentis accidens proprie oon est subiectum	123. a. b.	Actio quid	147. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
Accidentia sunt à formis	147. a. b.	Actio quomodo in eodem subiecto comitem sibi habeat passio nem	7. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
1. d		Actio num ante & post partem artem diuersitas	146. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
Accidentia ex substantiis nascuntur ac pendunt	147. a. b.	Actio num humanarum legitimis finis	146. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
123. a. a		Acuere vinum	197. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
		Adamas	147. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
		Additio Mathematica quid à Phisica discrepat	123. a. b.	A'ciprum	147. a. b.
				A'ciprum	147. a. b.

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

Aer Boëoticus	347.3.C	Agrestia quædam miscetur	337.	ei cortex ferendo detrahitur.	
Aer crassus, siccus, pinguis, tenuis:		1. c		Ibidem. Eius tunica	351.3.b
pinguis vnde & vbi	316.	Agrestis furculus in mitem arborum solitus	373.3.b	A ^Λ αα quid	307.3.d
1.3.b		Agrestis planta effundendo fructu festinat	48.3.b	Alnus arbor	112.3.b, 319.3.d
Aas Cyprium ex quibus conflat	308.1.b	large fructificat	43.3.a	sub aquis non producit	323.
Aasitas factiosa	146.3.a	fructus quam habeant pulpa	62.3.d		
Aasitas qualem affert calorem	162.	3. c		Alone nomen vnde derivatur	113.
3. c		Agrestitas quid	373.3.b	1. b. herba quibus locis gaudet	
Aasitatem pati quæ plâre nequeat	148.3.a	Agrestis circa plantas studium	381.3.c, 10	Ibidem & c. frigida	Ibidem.
Aasitate multa cresantur	40.3.	181.3.c, 10 quo à Philosophi industria differat	378.3.b	Alteratio quas in res facit cadat	313.3.a
d. cur mulieres magis libidinose: viri minus.	Ibidem. 3. a	Agricultorum consuetudo	1.3.b	113.3.a. nomen est barbarum	
Aasituz. saziosis causa	356.	Agricultura nec generat nec parit	273.3.b	743.3.b. In plantis cur multo tempore egat	303.3.d
3. d		Agricultura quarum rerum est medicina	146.3.3	Altitudo an solo rectè tribuatur,	793.3
Aasitus vehemens florida reddit cichorium, malum, batrachium	302.3.b	Agriomonis diuersa solia	42.	Altrix facultas nobilissima	49.
3. d		1. c		3. a. ductrix mimilira tameo	105.3. b
3. d		Agriotes perpetuo acida	146.	Alumen calidam quidem sed sterilem terram reddit	114.
3. d		1. b		1. c	
Aasitas quæ sicca	371.3.b	A ^Λ αα uerbum Thucydidi frequentissimum	113.3.c	Alus quando maximè cietur	56.
Aasituz species in Philofohia, quæ	208.3.d	A ^Λ αα. 3 quid antiquis	2.3.d	3. b. cur non à flore Persico	57.
1. d		Albara quid Italis	148.3.d	3. c	
1. d		Albarum plantarum natura	111.	Amaraci natura	15.3.c
Aasitopia quomodo morbofaz, 1. a		1.3		Amarum in fructu antequam maturefcat	70.3.c
1. a		Alberus barbarus	336.3.d	3. d. cur non à flore Persico	57.
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Albument calore ignis cur coeat	310.3.d	3. c	
1. b		Alendi autor calor	110.3.3	Amaritudo	146.3.3
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alexander vbi cum Dario conserit	36.3.d	Amaritudo quomodo femina conseruet	263.3.c
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alexandri deliria	81.3.c	Ambulacra Aristotelica	110.
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alga	112.3.3	1. b	
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alga nullo cultu miscetur	101.	Amiticitia & inimicitia inter plantas	116.1. b
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		1. c. salis proxiut	30.3.	A ^Λ αα quid	307.3.d
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		1. b		Amputare, magis est quam purgare	394.3.d
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alicia & fecale circa triticum facta, habinora sunt	387.3.d	Amyrica	81.3.b
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alicia quomodo interdum absumatur	323.3.c	Amygdalus	71.3.d, 19.3.b, 35.
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alienum omne in plantis est noxiuz	101.3.3	3. b. fructus vitiuz prius quam frondem edit	41.3.c
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alimentum copiosius à quibus requiratur	391.3.b	3. c. Noua totam hycnem frondes retinet	56.3.d
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		idem cum eo quod alitur	373.	3. c. Ampla & sicca	57.3.a, 58.3.b, c, 76.3.a, 77.3.b, 81.3.b
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alimentum, materia incrementi	16.3.d	3. c. Quæ est ac iniqua	83.3.b, 83.3.b
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		16.3.d. seu apparatus	33.3.b	ei quid & quomodo decedat	117.
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		eius cause	341.3.c	1. a. Eius natura	117.3.b, 148.
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		non eis à sapore sed à substantia	120.3.b	1. c. 312.3.c, 318.3.d, & 319.3.a	
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		vberius, cur arborum proceritatem impedit	126.3.b	3. c. Quo pacto degenerat	363.3.b, & 143.3.b, c, 149.
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		eius finis vbi minus aut in suo genere præcipuus	128.3.c	1. a. Quomodo ex amara dulcis reddatur	181.3.c
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Ibidem.		1. c. Innoxia d.	218.3.d
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alimentum similitudinem conciliat	141.3.b	floret etiam flante Borea	149.
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alliua barbarorum	146.3.b	1. c	
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Alliaria & apium hortense vicissim commutantur	143.3.d	Amygdalum an lacte præditum	363.3.c
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		Allium & eius spica	113.3.c	Cur durum	163.3.c
Aasitopum capilli ut flexuofa, 1. b		113.3.c. est lentum, Ibidem	3.3, 11.3.d, cur	Cur	

curamarum 787c: cur mul-
tiplici tegumento 822c: eius
pulpā & modicā 822c: 823c
c. eius succus Ibid. d. & luxuria
effrenis 797c: c

Amgdalorum affectus, sterilitas
157c

A'νκαμζίδης quod proprie 112,
17c

Anadendras 1007b: c: d: 151,
1c

Anagallis 179c: c

A'νελανθ quid 487c: b

Anates bassoribus vescuntur 249
1, b

Anceps ductio tanquam scopulus
declinanda 177-3, c

Anemone 300c: c

A'ννεμ, αννεμ & αννε quomo-
do differant 105, 1, c

Anethum 72, 3, c

Angot regio prodigiose fertori-
da 55, a: c: 87, b: d: 107, a: d: d:
107, c: c: quomodo ab ætate re-
creetur 1, a

Anguillarum frumenta 107
1, d

Anguria 124, 3, c

Angulum quid sit 191, 1, c

Anima est mater expers 134-
1, b

Anima simplex & multiplex 42-
1, d

Animal post partum ad vene-
rem intelligitur 178, 3, d: tri-
bus modis mutatur, 23, 1,
2-2

Animalia quædam ex putredine
nascuntur 17, 2, c: 149, 3, d: d:
plantis longe præstantiora 177-
2, a: c: quædam sine semine pro-
ducuntur, Ibidem. Genere di-
uersa tertium procreant 249-
1, b. Perfecta quomodo alantur
47, 3, b: Imperfecta
quomodo, Ibidem. Horum or-
do conueniens 51, 1, c. ho-
rum in lucem emissorum à pro-
ductis frugibus discernunt 77-
2, d: Triplicia sunt ratione lo-
corum ubi degunt 34, 1, c: b

Puflilla fecundiora 1007-
2, b

Animalium quorundam transmu-
tatio 147, 1, a

Animalia omnia vbi candida 173-
1, c. colorem quomodo mutant
173, 4, b

Aniso quorsum vitimar 64-
1, c

A'νισον quid sit 157, 2, d

Annicula 11, 3, d

Annus in seipsum reflectitur 407-
2, c. quo sine circumferibend-
um, Ibidem. vnde à quibus-
dam inchoatus 467, 3, a: quan-

do est in senio, Ibidem. Eius
quædam 359 eius partes, præ-
fertim altera alteri succedentes
debent aliquæ qualitate con-
sentire 552, a: clemens pa-
rabiliorem fructificatione red-
dit 87, 2, c: varius variis ri-
gnit fractus 1007, 2, c

Annus ferre non arum 217-
1, b

A'ννεμ & αννε differunt
177, 2, b

A'ννεμ quid proprie 127, 2, b

A'ννεμ quæ sint semina 149-
1, b

Anthosmia vinea quæ dicatur 197-
1, c

A'νθημ quid sit Aristoteli 120
1, 2

A'νθημ quid 177, 2, c

A'νθημ quid sit 487, 1, d: quid sit
120, 1, c

A'νθημ quæ sint 12, a, c

Apes vnde oriuntur 194, 2, c

A'νθημ & αννε qui differant
107, 1, c

A'νθημ est nature imperfectio
177, 2, c

A'νθημ 1007, 2, c

A'νθημ & αννε differunt
181, 2, c

A'νθημ & αννε qui differant
107, 1, c

A'νθημ quæ dicuntur 15-
1, b

A'νθημ vñzata vox Medicis in
abscessibus 105, 2, c

Aphrodisiæ quomodo insensit
88, 1, b

Apium 15, 3, b: 18, 1, b: 229-
1, a

Apium hortense & alliarum vicis-
sim commutantur 141, 3, d

Apri radix magna quomodo fiat
184, 3, a

Apium sub terra coercitur cri-
spari 189, 3, c

A'νθ quid interdum significat 188-
1, d

A'νθ & ανθ quid habeant disci-
minis 15, 3, d

A'νθ pro ex eo tempore, à
pud historicos 197, 2, b

A'νθ quid 187, 1, b

A'νθ quid 173, 3, a

A'νθ quid 177, 1, b

A'νθ quid sit proprie 15-
1, b

Appetentia est soboles defectus
187, 3, d: causa motus 128,
1, c

Appetunt omnia bonum 162,
1, a

Appetunt omnia finem suum 167-
1, a

Apricus locus quis 121, 2, c: ei
quis contrarius 121, 2, a

Apuz ex spuma nascuntur 187-
1, d: & 180, 1, a

Aqua quomodo alere possit 177-
1, d: cur feruent in vaporem
citius quàm oleum solvatur 77-
1, b: 77, 2, c: 177, 2, d: Per se qualis
est 77, 2, b: plantarum alimentum
77, 2, c: distribuitur variè 115,
2, b: noxia 173, 2, a: fluuiorum
& fontium quales, Ibidem b.
contumax quomodo emolliat-
tur, Ibidem, c. quæ potabilis
120, 1, 2. liquorum mater 87-
1, b

Aqua in quibusdam causa pigre-
ditis 178, 2, d

Aqua maris vbi dulcescat 174-
1, b

Aqua in rigationibus vtilitas 173-
1, d

Aquæ omnes specie conueniunt
187, 2, c

Aquæ diuersorum fluminum di-
stinctio colore 182, 1, d

Aquatum differentie 1007,
1, b

Aquila rapax & infecunda 87-
1, c

Aquilo 98, 2, a

Aquina vocis quanta absurditas
159, 2, b

Arabes quædam magistelli repre-
henduntur 407, 2, d

Aranca 197, 2, c: 1007, 2, d

Aranium 487, 2, a: In eadem
arbore duplex 44, 3, 2, c:
horum superlatio 45-
1, d

Arapei 154, 3, d: sicut nascuntur
187, 2, d

Araucus esca sumis 147, 2, b

Araucus oleis inimicus 124, 1, 3

Araucus vñzati Ibidem

Araze bene, cur Cato præcipit 109-
1, b

Aratio calidas regiones cur vraz
107, 2, d

Arbor vnde robusta fiat 187, 2, c:
cur valentiore simo offenditur
184, 3, b: quomodo surget 194, 2, c:
eius vita quid sit 197, 2, c:
cur sero fructus edit 220, 3, d:
quomodo succum de terra trahit
187, 2, a: quædam aliis fructi-
fera cur nullum edit fructum
187, 2, c

Arbor penè omnis secta pullulat
187, 2, d: grandis est Empedocli
oisipara 187, 2, b: In pappo
soluatur 370, 2, c: biferi 455-
1, b. cur interdum eius
partium alia citius, alia ferius
fructificant 457, 2, b

Arbor perpetuifolia 557-
1, a: biferi 160, 3, d

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

- maximè fertiliſis bis fert eodem anno 172.b.c. ægreſcent
Ibidem, 2.c. munienda à geli-
dioribus flatibus 193.d. quod-
nam eius eſt maximè opus 193.
1.d. duabus maximè cauſis of-
fenditur 100,1.c. quando gene-
ratur 101,1.a. quid in ſuis
radicibus deſiderat 114.3.a.
ubi fit eius 114.1.d. eius affe-
ctus 113.3.a.
- Arbor inſita quem fructum afferat,
109.1.d. culta ab agreſſiſis quid
differat 114.1.b.
- Arbor quando affligitur 113.3.b.
Quomodo terræ vicem gerat
111,3.b.
- Arbores amputatæ labore dicuntur
100.1.d.
- Arbores cur in vinetis ſeruantur
116.1.c. Cur putatione for-
tiores reddantur 111.1.d.
- Quando & cur pangantur 116.
2.c. putatio illarum quantum
valeat 147.2.b.
- Arborum tranſlatio quomodo fiat
101.1.a.
- Arborum mutatio aliarum in a-
lias quomodo fiat 108.3.c.
- Arbutum quid 117.2.c.
- Arbutina uirgine 117.2.c.
- Arbutus 147.2.c.
- Arbutæ poma 114.1.d.
- Arbuti quid 139.2.d.
- Arbuti exortus quid notat 113.1.
c. cur eo elapſo oliuarum ca-
ro, non oleum augetur 141.1.d.
- Arduenna ſylua ut conſideret 118.
2.b.
- Areſcent facillè plantæ ob gracili-
tatem 101.1.d.
- Arbuti uox quàm late pateat 115.
1.b.
- Arbuti quid 114.1.c.
- Argilla 115.1.a. & d. & 111.1.d.
- Arbuti uox unde nomen inuenit 105.
1.c.
- Arbuti quid 108.1.c.
- Ariſtæ ſarpis adempere 107.3.b.
- Ariſtodemus uir fortiſſimus 171.
1.b.
- Ariſtoteles conciliſis 113.2. In-
dultrius 113.1.b. Deum cauſam
vniuereſiſ agnoſcit 117.3.c.
Mundi uniuereſitatem inducit
113.3.c.
- Ariſtoteliſ de ſemine animalium
ſententia 101.1.b.
- Ariſtoteliſ ambulacra 110.3.b.
- Armenicum 112.1.c.
- Armoracium 135.1.d.
- Ars quid 127.2.d.
- Ars æqueſtris 114.1.d. nauis
imitatur 114.1.c. & 114.1.d.
- Artis quæ finis 110.3.d.
- Ars ſine opera 110.1.d. quid
ea fit 110.
- Ars quomodo propagatur 101.1.
b. eius principia ſunt homi-
nes 117.1.c. quid agat ad fru-
gum procreationem 122.1.a. op-
timum quodque conatur 100,
114.c.
- Arque & Muſicis & grammaticis
ſens contraria 113.1.c.
- Artemiſa 111.1.c. 114.1.b.
- Arteriarius munus 113.1.d.
- Articulorum Græcorum uſus 113.
2.d.
- Aruerni montes inter Vulturini
exortum & Vaſconiam 104.b.
- Arundo 113.1.b. 113.2.b. eius ſpon-
giz 101.1.c. radix 113.1.d.
- Arum 116.1.d.
- Aſa rei frumentariæ diſiſma
118.3.d.
- Aſparagus 113.1.c. 113.1.d. eius
ſpongiz 101.1.c.
- Aſparagus quomodo miteſcat 101.
2.d.
- Aſparagos ſylueſtres eicuri
117.1.a.
- Aſper ſapor, terreus 141.1.a.
- Aſperum, ad generationem ine-
ptum 103.1.c. propinqua eſt
natura cum ſiccò 72.1.b.
- Aſpiratio in reciproco Græco an
omittenda 111.1.c. 74.1.c.
- Aſteſmus Græcis 72.1.b.
- Aſtrum in aerem imperium 172.
1.b.
- Aſylum humanæ imbecillitatis in
ſcientiis 147.1.d.
- Aſtrogoniſ quid 110.1.b. & 111.
1.a.
- Aſtrogoniſ 114.1.b.
- Atherina 113.1.c.
- Athleticæ habitudines 101.1.c.
- Athletis quid 115.1.a.
- Athleticæ habitudines 119.3.a.
- Athleticæ habitudines 119.3.a.
- Atticifimus 113.1.d.
- Atticorum idioma 113.1.d.
- Attionſo plantarum non idè quòd
purgatio 106.1.d. eius qua-
druplex utilitas 113.
- Atriplex 114.1.c.
- Atrum à pullo quid differat 115.
1.a.
- Atraxæ Vaſconum 101.1.c.
114.1.b.
- Auctio & cremetum differunt
111.1.c.
- Avellana 113.1.a.
- Auena 119.1.c. 114.1.d. & 111.
1.a.
- Auena ſteriles quæ dicantur Vir-
gilio 116.1.c.
- Auena uetula 113.1.c.
- Auerrois lapſus 117.3.a.
- Auerrois vacillat 117.1.d. qui pu-
tet omnia ab hominibus noſci
118.1.d.
- Augmentum non eſt ſine genera-
tione 117.1.b. quantum non
eſt ipſa generatio, Ibid. eſt per-
fectio 113.1.a.
- Auum coloris immutatio 110.1.c.
- Auium, quod ſemen eſt generale
113.1.b.
- Aues 113.1.b.
- Auget unde cõponitur 109.1.c.
quid differat 111.1.c. 111.1.d.
111.1.d.
- Aura unde deriuatur 105.1.c.
A flatu quomodo differat Ibid.
- Aureliana uina 115.1.b. uites au-
reliane cur non ſint uetula, I-
bidem.
- Auſter, unde nomen traxit 104.
1.a. Quomodo afficit plantas in
Francia 113.1.d. grauis 100,
1.a. ab eo flante quæ ſit pluuia
109.1.d. cur humidus 104.2.a.
- Auis ſaluber, alius pernicioſus
107.1.c. d. quæ m. reddat aerem
113.1.d.
- Autumnus honori ſyluarum con-
trarius 113.1.c. cur inſiſtoni a-
ptus Ibid. d. ſemina terræ in-
ciſiua ſciti conſtat 113.1.b. qualis
114.1.b. morbos peſtilen-
tes quidem inuicit 113.1.b. al-
uor præſtat & febres accendit
Ibidem.
- Auſt & uentus quid differant 114.
1.b.
- Autumnus tempus putationis 111.
1.b. 118.2.c.
- Autumnus & uer quomodo differant
110.2.a.
- Autumnus cur idoneus ad arbores
tum ſerendas tam pangendas
107.1.c. d.
- Autumni ſecitas unde 116.2.a.
- Autumnalis æſtus quibus umbraculis
cõmodè tẽperetur 117.1.b.
- Autumnalis ſatio 118.1.b.
- Auſtrogoniſ uox, quid ſibi uelit ne
ſcire ſe faceret Scaliger 113.1.a.
113.1.c.

B

- Babylonica ſpina 115.1.b.c.
- Bacæ variæ apud uarias gentes
coloris 113.1.a.
- Balfamum 141.1.b. puſilla
arbutula 113.1.a.
- Barbariz nomen unde 116.3.c.
- Barbariz ſemineſtarum eſt non ni-
nus quàm uocum 74.1.b.
- Barbarorum alleluia 146.1.b.
- Barbule oliſtorum 113.1.d.
- Bartrachium æſtivaliſſimo anni
tempore florens 102.1.b. 104.1.d.
- Bdelium 141.1.b.
- Belliſſima pax 111.1.d.
- Benoſin 116.2.a.
- Beta 114.1.d. 114.1.a. quæ ſi
110.1.c.

- s.d. 124,1,2,b. nulla est Galeno
 122,2,c. & 203,2,c. eius in qua-
 litas vnde 2,c. 226,1,2. fe-
 men 150,1,2,d,2,b
 Beticana locis opacis delectatur
 122,1,2
 Bibere non assueta animalia 248,
 2,b
 Bicolor arbor 265,1,2
 Bisetæ arbores 98,2,c
 Begeronum matra regio 140,2,2
 Bios nomen quid complectatur 93,
 2,b. latius patet quam ζου I-
 bidem.
 Bitortæ folia qualia 158,1,d
 Bitumen calidam sed interea ste-
 rilem efficit terram 214,2,c
 Blanc vos Gallicæ vnde 217,1,b
 Blag. m. l. v. agere 30,1,d
 Blacorum quid 189,2,2. 194,2,b
 duplex 2,2,b. actio materialis
 84,2,c
 Blacur quid 197,2,c
 Blacur vnde 197,1,d
 Blitum 206,1,d. 212,2,c
 Bonum omnia appetunt 111,1,2
 Bonum finis omnis scientiæ 164,
 2,c
 Bonum quomodo sit quicquid est.
 179,1,d
 Borealis locus lentissimas arbores
 profert 33,2,d. frigus quomo-
 do plantas profert 200,1,2.
 busus frigoris ad Austri tepo-
 rem proportio 202,2,2
 Borrago 224,2,c
 Bothuorce 98,2,c
 Botryum 191,1,c
 Bous multæ species 93,2,c. parū
 faciendæ Ibidem.
 Bouda quæ habeatur à T buoy dide
 12,2
 Boy. v. m. quid impetretur 199,
 1,d
 Brassica 22,2,b. 66,1,d & 150,
 1,c. falsis delectatur 217,2,
 2,c. 118,1,d. 119,2,b
 Brassica 223,2,c. qualem aquam
 sibi affundit appetit 186,2,c
 quomodo ab erucis tuta 188,2,
 d. à quibus infestatur 190,2,d.
 cui plantæ inimica 202,2,c.
 eius natura 204,1,d. 206,2,c. d.
 a,b,c. In rapum mutatur 142,
 2,d. 149,2,b. 222,2,c. aliquando
 in sinapi Ibidem.
 Brignolis Vasconum 100,1,b
 Brivar 235,1,2,2,d
 Brumales flores multi 40,1,c
 Bruma quoque florēt caules 30,2,b
 Bryon quibus in arboribus est floris
 vicarium 158,2,c. 291,2,d
 Bryza 211,1,c
 Buffonibus anates vescuntur 242,
 2,b
 Buglossi foliis Caro vus est 26,
 2,d
 Bulapatum qua est radice 161,
 2,d
 Bulbus est capitatus 112,2,b. radi-
 cis rationem obinet 17,1,c.
 fibris facile caret Ibidem. vide
 226,2,b
 Bulbacea que dicantur 112,2,d.
 sunt glutinosa 30,2,c. radix est
 integra 32,1,d. sunt valentif-
 sima 40,2,c
 Buxus 141,2,b. & 178,2,b
 Buxus est densa 37,2,108,2,2
 Byzantium quomodo à Stratonico
 nominatur 23,2,c
 C
 Cachrya 22,1,c. 44,2,2. 101,
 2,b
 Καρυλλω 284,2,2
 Cado verbum vnde 130,1,b
 Cæcare vitæ quid Columellæ
 198,2,b
 Cæcos foetus cur animalia qua-
 dum edant 167,2,2
 Cæli nisi maceretur. corrupti-
 pentur omnia 22,2,2. decimū
 & eius progressus non ita pridem
 ignorabatur 23,2,c. con-
 causa est generationis rerum,
 vi solum 77,2,c. cur est mo-
 tu infinito 87,2,b
 Cæsaris genus in quo defecit
 248,2,2
 Cæstra quibus plantæ partibus &
 quomodo nocet 196,1,b. hu-
 ius metra 2,2,b
 Κα partícula expositiva 247,
 2,2
 Καυτ est pars nature 215,1,d
 Calamitas nomen ab agricolis
 sumptum 195,1,d
 Calamus 92,2,2
 Calculi qua sunt natura 174,2,b
 Calcis ardentis tumor 257,2,c
 Calculo tollendo quid proficit 66,
 1,c
 Calidum cum humido est genera-
 tionis principium. 31,1,c. si ex-
 cedat in plaris, sunt minus faci-
 endæ 91,1,c. vi etiam animalia
 93,2,2,d
 Calor est instrumentum ad for-
 cunditatem 8,2,c. naturalis est
 indultus 13,1,d. maniliter fec-
 cretrici ac capultrici facultatis.
 Ibid. 2,d. eius in vniuersum
 munus 15,2,d. celestis pro a-
 nima sufficit aliquando 21,1,
 2. genitalis materiam suam non
 consumit 28,1,c. autor incre-
 menti 34,1,d. elementaris est
 forme instrumentum in viuē-
 tibus præsertim 44,2,b. eius
 minitæ aer 46,1,d. comes ac-
 cretionis 48,1,d. duplex 51,2,
 b. forme instrumentum 71,2,d.
 91,2,c. moderatus plurimum
 iunat 94,1,2. laxat 95,1,2. sed
 huius rei causa nemini comper-
 ta est 103,1,d
 Calor in conceptu qualis 166,1,b
 Calor peregrinus quo anni tem-
 pore aduchatur 169,2,c
 Calor pro radice habet humidum
 202,2,c. euocat 213,2,c. per se
 agit 216,1,c
 Caloris vis & natura 207,2,c
 Cameloti panni 142,2,c
 Camolanga 161,1,d
 Κάσσιου 214,1,c
 Cancellus quem vitæ socium sibi
 requirit 191,2,c
 Canchrydas 211,1,c
 Cæcrotio quid 48,2,b
 Cancrorum mæcessus 48,2,2
 Canella ignea & dulcis in acrimonia
 23,2,b
 Canibolorum mos 117,1,c
 Canicula tempore & autumnii
 plantæ cur inferantur 22,2,d
 Canis veterum generū certum tē-
 pus non habet 79,1,d. 93,
 2,2. duplex Philosophi ad res
 cognoscendas 112,2,c
 Cani cum sele cur non bene con-
 ueniat 189,1,2. in coitu mu-
 tum trahit moræ 220,2,b. alte-
 ro post conceptum mense par-
 rit c. Laconica 246,2,2
 Cannabis 172,2,c
 Cannabisque semen gallinas for-
 cundiores reddidit 242,1,b. homi-
 nalis absumit generaturam I-
 bidem
 Cantharus vitis 144,2,2
 Capella sydus ærem mutat 57,
 1,b
 Capilli cur flexuosi 92,2,b
 Capitis præcipue partes tres 209,
 1,c
 Capitis amputationem an dysera
 sua comitetur 202,2,b
 Capiti cui simillimus, & disimil-
 latus 190,1,d
 Capria vicis 271,2,c
 Capriæ color 272,2,c
 Capro albus è nigro 273,1,c
 Capparis 68,1,c. & 162,1,2
 Caprificus 35,2,b. 80,2,2. 257,2,
 2,b. c. 151,2,2. 266,1,2
 Caprifici fructus 228,2,b,c
 Caprificatio vbi non queratur
 228,1,d. 2,2,b
 Carbonum aliquot differentie
 160,2,2
 Cardines 201,2,b. 206,2,c
 Caryophylla 161,2,d
 Cariceæ 266,2,2
 Caryophyllata flores doarum spe-
 cierum gerit 42,1,d
 Carnosa femina lactescunt 29,2,
 L. iiii.

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

b. Inter fructus multa succo sunt ingratisimo 26,2,2	Causas <i>αερωματων</i> quas vocent Medici 236,2,d	cultate 223,2, b. columbinum 239,2,b. exsimumdum e' leguminum classe 240,2,2, a. quali solo lactius excrecit 240,2,2, a. eius corruptio 249,2,2, d. & 242,1, b
Caro quod dicitur in fructibus & radicibus 12,2,b	Cedrus 92,2,2	Cicer arvenum non est <i>μαλακωδες</i> 239,2,2
<i>Καρυον</i> 214,2,1, c	Cedri cortex 205,2,2, c	Ciceronis munditie 242,2, b
<i>Καρυον</i> simplex verbum non est 10 vsu 205,2,2, c	Centaurium 142,2,2, c	Ciceroniani taxantur, 239,2, b
Carpere verbum vnde manet 89,2, c	Centaurium mionis 250,2,2, c	Cichorium xilivolum anno florens 302,2, b
Carpisii festuca 142,2, d	Cepe quando semen edit 40,2, b	Ciciodula posttridie quam concepit parit 220,2,2, c
<i>Καρυκωδες</i> quid sit 259,2, b	Cepullæ bulbis cur potior est fibris 22,1, c	Cicurario 243,1, d
<i>Καρυος</i> & <i>αερωματων</i> qui discrepent 43,2,1, c. d. & <i>αερωματων</i> Ibid. 2, b. 89,2, b. Noninis derivatio, Ibidem, c	Cerastus 133,2, b. 148,2, b	Cicures plantæ quomodo valciores 61,2, d
<i>Καρυον</i> alia quid 232,1, c	Cerastum 28,1, c. 43,2, d. eius semen & medulla vitilis ad calculum 44,1, c. 124,2, b	Cicutæ venosum est 244,2, b
Calia 48,1,2, 2, 4, 2, a	Cerata cur in Septentrione acutissima 27,2, d	Cidonium 82,2, d
Calisyra 152,2, d	Cerata semper acida sunt 144,2,2	<i>Κίον</i> 242,2,2, a
Castanea 173,2, b. 223,2, a. 238,1, d. 239,2, a	Cerata sunt viscida 240,2,2, a. <i>Κελεσθια</i> 244,2,2, c	Cinara 40,2,2, 96,2, c. quomodo mitefcatur 203,2, d
Castanea antequam maturefcatur, qualis fit 246,2, b	Cerata 41,2, d	Cinazæ confervatio per hyemem 287,2,2
Castanea quali est corio 28,2, b. 30,2, b. c. 73,2, b. 82,2, b	Cerebrum vt cor est <i>αβρωματων</i> 2,2, a. In planis est ipsa medulla 5,2, d	Cinis ficum vt iuuet 202,2, d.
Castanea viscum odit 192,1, c	Cervi cornibus hærens olera 25,2, b	Cinis salei gignit Ibidem.
Castigator alorum castigari merito suo sultineat 76,2, c	Cespitare quid sit ignorat Scaliger 71,1, c	<i>Κίονος</i> & <i>μαλακωδων</i> differunt 259,2, c
Casus fructuum causa 127,2,2, a & 2,2,2, a	Chalazarum & Syrorum lingua quis in Græciam deportari 125,1, b	Cinnamomum diuino odore est 248,2, b
<i>Κατω</i> præpositio quid significat 48,1,2, a. sepe deteriorem reddit significatum compositi 73,2, b	Chanaz sine mari concipiunt 2,2,2, a	Cipritus 92,2,2, a
<i>Κατω</i> <i>αβρωματων</i> , verbum est fundamentorum 48,2, d	Chaos oomeo vnde 230,2, b	Citatio crebra locorum ostentationem vel superflationem pro dicit 1,1, c
<i>Κατω</i> <i>αβρωματων</i> significat potentiam 29,2, c	<i>Χαλερ</i> 204,2, c	Circumablatio, in arboribus letalis 316,2, d
<i>Κατω</i> <i>αβρωματων</i> est obtinere 26,2,2, a	<i>Χαρο</i> <i>αβρωματων</i> <i>αερωματων</i> idem 1,2, b	Citrium tenui est cortice 202,2, b.
Catelli Melitæsi 191,2, c	<i>Χαρο</i> <i>αβρωματων</i> <i>αερωματων</i> idem 1,2, b	42,2,2, a. eius succus 25,2,2, a
Catelli, simi quomodo fiunt 284,2, b	<i>Χαρο</i> <i>αβρωματων</i> quomodo dicuntur naves 97,2, c	Citros 95,1, c
Catelli olim Melitenfes nunc Lugdunenfes 48,1, d	<i>Χημος</i> quid sit 294,2, c	Citrus 245,1, c
Catellorum incrementum quomodo impediatur 286,2,2, a	<i>Χημοσι</i> seu antitibis 223,2,2, a	Citri cortex mollis 241,2, d
<i>Κατω</i> <i>αβρωματων</i> quid sit 220,2,1, a	Chloris est vxor, comes aut soboles zephyri 204,2, b	Clades, vnde deriuetur 195,1, c
Caterua, dictio recipitur ad supplementum penuriz Latine 124,1, b	<i>Χλωρ</i> <i>αερωματων</i> quomodo differant 243,1,2, a	<i>Κλαδω</i> <i>αβρωματων</i> quid 295,1, c
<i>Κατω</i> <i>αβρωματων</i> quid 246,2, d. 2,2, a	Chorographia & topographia quomodo differant 243,1,2, a	<i>Κλαδων</i> quid 295,1, c
<i>Κατω</i> <i>αβρωματων</i> quid 244,2,2, a	Chrysalis 249,2, d. 250,2, d.	<i>Κλαδων</i> cur dicti 245,2, b
Cari homines qui olim dicerentur 113,2, c.	Chymista 260,2,2, a	<i>Κλαδων</i> , <i>αβρωματων</i> , <i>αερωματων</i> quid proprii quid commune habeant 245,2,2, a
Cato senex 192,2, b	Cibus cur debet esse friabilis & tener 127,2, b. eius princeps affectus, sapor, Ibidem. est potestate corpus animalis 221,2,2	<i>Κλω</i> quid & vnde deducatur 122,1, d
Catulle quid 24,2,2, c	Cibi delicatiores quibus incommodi 242,2,2, a	<i>Κλω</i> quid fit 112,2, d
Cauernosa terra qualis 111,2,2, d	Cicer 223,1, b. qualis aquæ infusionem requirat 286,2,2, c. 223,2, c. eius acrimonia 223,2,2, a. calor b. vt inamiet ac abstarigit, Ibidem. oigram qua est fa-	Coctans 246,2,2, a
Caulis bruma quoque florent 30,2, b. vnde dicuntur 81,1, c		Coctio cuius causæ effectus 8,2, c. quid 71,2, b. 72,2, b. quæ habeat sibi obfistentes qualitates 74,2

- 74,2,3,4,3,b, & 98,2,c. d.
 Coctio fructuum 161,3,d
 Cocta aqua attenuatur, & carus
 gelafcit 312,1,d
 Cocum facile natura & etate si-
 milia 24,1,c
 Coctus, à cocundo 2,1,c
 Cognoscendi duplex ratio 91,
 1,d
 Coitus varius animalium 210,
 2, b
Colasme in plantis quid 205,2,d
 Colendi terram leges ab ipfis lo-
 cis accipiendæ 208,2,d
 Colocafium 228,2, c
 Colons in Italia quales 175,1,d
 Color quibusdam plantis mutatur
 142,1,c
 Color, nec non potest nisi inter-
 cedente luce 74,2,b
 Colores fructuum mutatio 271,
 2,c
 Colorem animalium quid mutet
 242,2,c
 Colorum diuerfitas ex locorū va-
 rietate 179,2,b
Colasme quid 146,1,d, 2,a, & 200,
 2,a, 206,2,b. quot pariat com-
 moda ibidem.
 Columba 40, 1, d. eius femur
 quam ad rem vitus 19,2,d, huius
 idea 77,2,b
 Comici quomodo peccata excu-
 sent 173,2,b
 Commentari quid fit 20,1,b
 Compilare quid 71,1,b
 Complexio non est mixtio 210,
 1,a
 Compositiora pluribus contrariis
 obdidentur 310,2,b
 Concaufa 315, 1,a
 Conceptus sine mari 2,2,2. arbo-
 rum in fe 19,2,b
 Conclufiones artium quibus gra-
 dibus nate 160,2,2
 Concoctio vbi melior 66,2,c
 Congenerem esse & focium diffe-
 runt 26,2,b
Conuener 201,2,d
 Coniungi aliud est quàm misceri
 226,2,d
 Conferuatio quæ habet principia
 22,2,2. plantarum fit aeris folique
 beneficio 16,1,d. quid fit 92,1,c
 fit à fimilibus 94,1,d
 Conftitutio 46,2,b
 Conftituendi & conferuandi lex
 est eadem 90,2,c
 Conftuetudo quorum lex est 24,
 1,c
 Conftuetudo res valida & violenta
 184,2,b. altera natura 242,
 2,c
 Conftuetudinis vis 171,2,c. eius &
 nature affinitas 187,2,b
 Conftemplanio iudicium præcedat
 92,2,2
 Continuifoluloz adit animantes
 61,2,b
 Contractio & effufio contraria
 61,2,b
 Contradiçtorio vero falſum eſt
 quod dicitur 16,1,c
 Contrarium eſt vnum vni non plu-
 ribus 94,1,c
 Contraria quæ ſunt 142,2,c.
 94,1,d
 Controuerſiarum plene ſunt o-
 mnes penè præceptiones 174,
 2,d
 Conuoluolus 176,2,a
 Conuoluoli apud Catonem quid
 214,1,b
 Copia ſuffocatur 222,1,b
 Copia vocis etymon 22,2,c
 Cor, vt cerebrum eſt *κέρως* 22,2,
 prius quàm ſecur excutatur 28,2,
 a. membrum eſt primarium
 47,2,d. & inter partes corpo-
 ris præcipua vni cauſa ibi-
 dem. quas tamè momento par-
 uo in ipſa creatique antecedit
 48,2,c. circumuallatur munim-
 ento & arteriis 48,2,d
 Cordis proportionem quid in plâ-
 ta habeat 134,2,d
κέρως nomen officii 18, 1, b. hoc
 nomine materiam cur vocat
 Plato Ibidem.
 Coria calfaçta 158,1,c
 Coriandri tarditas vnde 224,
 1,2
 Coriandro quorſum vitium 61,
 2,c
 Cornithiacæ vites 97,1,b
 Cornix infercunda eſt 93,2,d
 Cornicius pes eſt *κέρως* 140,
 2,c
 Cornu 41,1,c
 Cornopoda 117,1,2
 Cornu cur animalibus tributa
 67,1,b
 Cornu cerui 117,2,2
 Cornu quo pacto ægrefcat 228,2,
 c. ab hominum manu & opera
 abhorret 208,2,d
 Cornu robuſtiſſima inter arbo-
 res 313,2,c. cultum reſpuit 70,
 2,b
 Corollarium quid 131,1,b
 Coronariæ herbæ 22,2,2,d
 Coronariæ ſunt ſeciſſimæ 224,
 2,b
 Coronas quæ arbores olim darêt
 223,2,b
 Corporis teretiſ dimensiones
 169,2,2
 Corpulentior aqua, magis obſo-
 cia putrefactioni 312,2,d
 Correçtio duplex 96,2,c
 Corruptio 229,2,2
 Corruptio duo habet principia
 182,2, d. fit à contrariis 94,
 1,d
 Cortex eſt plantæ principium vi-
 tæ conferuans 15,1,d, 13,2,2,
 eius officium 23,1,b, 25,2,c
 Corticis ſcabritia vnde 171,1,b
 Corticis natura 284,1,c
 Corus 98,2,2. vnde perſiſ
 105,2,b
 Corus infercundus 93,2,d
 fabuloſum eſt quod nonnulli
 tradit de eius viuacitate, Ibid.
 Coruus omnium animalium tenui-
 ſiſimo eſt colore 242,2,c
 Corylus 227,2,c
 Corylus 2,2,d, 3,1,2, 4,1,b, 2,2,
 men eſt ei alioqui fructus 18,
 1,2, 19,1,c. eius fructus duplex
 42,1,c, ſiſolones excuſnet 130,
 2,c
 Coſci 174,2,d
 Coſci ex terræ putredine pro-
 ueniunt 2,2,2
 Cot Vaſconem 194,1,d
 Cothurnix veneno, veficitur 242,
 1,b
 Coruba 206,2,c
 Crabrones nunquam manſueſcit
 68,1,d
κέρως 261,2,b
κέρως quid 111,2,d
 Craſſum & denſum diſſert 149,
 1,c
 Craſſitudinis natura latè patet
 16,2,b
κέρως 241,2,2
 Cremenû & auſtio quid habeant
 inter fe diſcriminis 51,1,c, 109,
 1,b
 Crætes, locus in Thracia à fon-
 ticulis dictus 312,1,d
 Creſco verbum vnde deriuatur
 52,2,c
 Creſcendi ratio in iumentis & in-
 fanſibus 49,1,b
 Cretaçea terra ſterilis planè 208,
 1,2
 Crætenſe ſolum cupreſis proceſ-
 andis aptum 42,2,d
 Crethamon 151,1,c
κέρως in morbis 122,2,d
 Crithmos vrinæ aſperſione lactioſi
 euadit 286,2,d,c
 Crocum 144,2,b
 Crocum quomodo transferri o-
 porteat 112,2,c
 Cruditas vnde 1,2,2. quid 228,1,b
 Cuculus & accipiter qua parte dif-
 ferant 250,2,2
 Cucumis 39,2,2. 46,1,b,c. 76,2,c
 Cucumer quomodo dulcis pare-
 tur 186,2,2. quomodo alendus
 202,2,c. qua arte tener reddatur
 2,b. eius firmitas vnde, Ibidem.
 qualis 224,2,d. 2,c. 245,1,b.
 cucumeres byberum 281,2,b

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

Cucumerum femina cur & quomodo præmaccentur 147, a, d	varia potestate armati 123, 1, a. De manibus sunt Ibem.	<i>Δουδύριον</i> 123, 1, a
Cucurbita 39, 2, c. 224, 2, c. vbi maruræ nascitur Ibidem, d. 45, 1, c. duplicem gerit florem 41, 1, d. 77, 1, d. tegumentum est duplici 82, 2, b. 124, 2, c. opacat 156, 2, c	Dario quid 17, 1, c	<i>Δουδύριον</i> quid 100, 2, a
Culex 138, 2, a, b	Daucus 91, 1, c	<i>Δουδύριον</i> 100, 2, a
Culices 154, 2, d	Debile quid 72, 2, a	<i>Δουδύριον</i> cur mira loquatur 146, 2, b
Culices in lenisici folliculis quomodo nascantur 379, 2, d	Decubitur fructus, non arbor 88, 1, b	<i>Δουδύριον</i> quid fit 242, 1, a
Culinæ rem culinarium edocitæ 53, 2, b	Defectus qua re emendatur 112, 1, b	<i>Δουδύριον</i> 246, 1, c. 27, 2, b
Cultæ arboræ 61, 2, c. 64, 1, b	Definitio conuerti debet cum definito 63, 1, d	<i>Δουδύριον</i> & <i>Δουδύριον</i> quomodo differat 144, 1, a
Cultæ arboræ cur citius senescit 135, 1, c	Degeneratio plantarum 125, 1, b	<i>Δουδύριον</i> quid 109, 1, d
Cultura cornus cur damnanda 162, 1, a	Degenerantium quarundam plantarum causæ 157, 1, c	<i>Δουδύριον</i> vnde 290, 2, a
Cultura quomodo effocinat 46, 1, a	Dei verbum assertiuum 181, 2, b	Dii philosophorum 236, 1, d
Culturæ species aut leges 106, 1, c	<i>Δουδύριον</i> in viranque partem accipitur 88, 2, c. vnde sicut Ibidem.	<i>Δουδύριον</i> quid 88, 2, b
Cultus nimis quibusdam terris nocet 108, 2, d	Democriti de alendis plantis sententia 138, 2, d	Dilahi 99, 2, b
Cultum quardam plantæ appetit, alix omnino respiciunt 68, 2, a	Democriti de flexuorum arborum radicibus sententia 136, 2, c	Diluuiio obnoxii Abifiani 97, 1, c
Cumulatio nis frumenti vtilitas 157, 2, d	Democriti oculi 198, 2, b	Dimensiones teretis corporis 169, 2, a
Cupressus 178, 2, b, c	Densa pluribus constant partibus 192, 1, b	<i>Δουδύριον</i> Galeno quid 166, 1, b
Cupressus 4, 1, b, c. 2, c, d. 28, 1, b. c. eius semen surfuri simillimū 19, 2, c. 34, 2, a, b. 35, 2, c. germinans octobri 47, 2, c. quæ succulentior 56, 2, d. 57, 2, b. 74, 2, c. 81, 2, c, d	Denfatio & stipario quid differunt 192, 2, b	Diophanes lunæ domicilium vniuersa præfagia eruens 46, 1, a
Cupressus & eius radix pauca & minus profunda 133, 1, b. 240, 1, b, 2, a	Denfescendo res intus augentur 34, 1, b	Dipfas 109, 2, d
Curgitiones 241, 2, a	Densitas plantarum humidum intus continet 7, 1, d. eius facultas 8, 1, c. quomodo tum iuuat tum nocet 102, 1, d	Dircum quid 226, 2, b
Cursus quid 100, 2, a	Densum ægre ad incrementum promouetur 31, 1, d. non continuo est quicquid durum 109, 1, d	Disponere, distribuere, & attribueri vt differant 187, 2, a
Cuscua 153, 1, b	Denfiora & solidiora, plus calida aut frigida 312, 2, c	Diuertitatis quæ sit causa 242, 1, b
Cuspis 27, 1, c	Densum & crassum quomodo differant 149, 1, c	Doga canis anglicus 80, 2, d
Cyclaminus quomodo transferri debet 112, 2, 3, 1, d	Deponere verbum quid significet 15, 1, b	Dolare quid 181, 1, c
Cydonium ac pyrum commune genus habent 21, 2, a. quod mas, quod femina 132, 2, d	Deficantia 199, 1, c	Dracunculæ capitatum 11, 2, b
Cypressus 45, 2, c	Defiderium & voluntatem inanimis quoque rebus tribuunt Plato & Aristoteles 7, 2, a	<i>Δουδύριον</i> & <i>Δουδύριον</i> differunt 103, 2, c
Cyprus insula est velut horreum quoddam 89, 1, a	Detergentium facultas 118, 1, d	<i>Δουδύριον</i> vniuersæ præfagia quomodo differat 152, 2, a
<i>Κύπρον</i> quid sit 1, 2, a	Deus ab aristotelica familia agnoscitur vniuersi causa efficiens, 87, 2, c. æternus 108, 2, d. deprecanda eius ab ipso ira 123, 1, a	Draudæ 154, 2, a
Cytinus 60, 2, b. c. 116, 2, d	Deus solus verè & simpliciter perfectus 227, 2, a	Draudarum superstitiones 164, 2, a
Cytini quomodo magni fiant 183, 2, d	<i>Δουδύριον</i> quid notat 62, 2, b. 290, 2, a	Dryopteris 37, 2, d
Cytifus quandiu floreat 216, 1, c	<i>Δουδύριον</i> nonnuquam nota medicæ causæ 203, 1, a	Dulcia minus sunt quæ sicca 162, 1, b. item quæ strigosa Ibidem.
Cyzicena faba 223, 1, d	<i>Δουδύριον</i> quid 37, 1, d	Durantes parum fructus 124, 2, b

D.

Dæmones, quod falsa quardam potestas in asfingetur, insanos quosdam deluserunt 68, 1, c. an sint, Aristoteles in medio relinquit 74, 1, c. Platonicæ pecora

E.

E' præpositio miræ efficacis 24, 2, c. quid significet 100, 2, a. 244, 2, c

E' *causa* 101, 1, d. 101, 1, c
 E' *causa* & *causa* quomodo differunt
 184, 1, b
 E' *causa* 181, 1, b
 E' *causa* vox, an apud probatum
 autorem vsurpetur 151, 1, a
 E' *causa* quid 173, 1, a
 Eclipsis Attica 23, 1, d
 E' *causa* 17, 1, a. 20, 1, a. c
 E' *causa* corruptio secundum quid
 229, 1, a
 E' *causa* animalia quae 300, 1, b
 E' *causa* 187, 1, a
 E' *causa* 159, 1, a
 E' *causa* 246, 1, d
 E' *causa* non continuo est qui est
 199, 1, a
 Edendia non est illex 116, 1, c. nec
 laurus nec myrtus Ibidem.
 Edera 11, 1, a. diutissime vivit 31,
 1, c. dicitur non vivere in Asia
 98, 1, c. muri caloris 92, 1, 3. cali-
 da sicca 121, 1, b. quibus locis la-
 ta est, Ibidem, c. exagit 194, 1, c.
 & 316, 1, b. harenis ceteris cornu-
 bus 181, 1, b
 Effusio & contractio contraria 41, 1, b
 Egelas causa appetentiae 124, 1, c
 E' *causa* 107, 1, c
 E' *causa* quò pertineat 64, 1, b
 E' *causa* verbum equalem 17,
 1, c. 11, 1, d
 Elementa 109, 1, a
 Elementa Stoica quaedam etymo-
 logia 212, 1, b
 Elephanti albi vbi homines niger-
 rimi 142, 1, d. illorum peculiaris
 color, Ibidem. vbi sint pagetimi
 141, 1, a. 173, 1, d
 E' *causa* quid sit 77, 1, c
 E' *causa* & *causa* quomodo disse-
 rant 156, 1, c
 Empedocli pulces ignei 91, 1, 2. na-
 turae illius prouide refellat
 94, 1, b
 E' *causa* quò includit 18, 1, d
 E' *causa* quid sit 10, 1, a
 Empiricorum ceci ac periculosi
 errores 144, 1, a
 Emplastratio maiorum nostrorū
 10, 1, b
 E' *causa* quid sonet 184, 1, a
 E' *causa* quid notat 61, 1, b
 E' *causa* 151, 1, b
 E' *causa* vocis cur accidens in-
 telligitur 160, 1, c
 E' *causa* quomodo est *causa* 110,
 1, c
 E' *causa* 110, 1, a
 Ens apud Latinos exoleuit pro-
 fus contra Graecorum loquen-
 di ratione 17, 1, 2. an 2 quouocet
 dicatur 21, 1, b. recipitur cū
 vno 119, 1, b
 Ens omne quomodo bonum 179,
 1, d. entium affinitas 161, 1, b

Entitas causa unitatis 61, 1, c
 E' *causa* quid differat *causa* 101, 1, c
 E' *causa* 151, 1, c
 E' *causa* verbum mercatorum &
 nautarum 17, 1, a
 E' *causa* quid 104, 1, d
 E' *causa* apud medicos quid
 180, 1, d
 E' *causa* accretio 16, 1, d
 E' *causa* quid Ciceroni 11, 1, d
 E' *causa* & *causa* quid differat
 204, 1, d
 E' *causa* significat 43, 1, a
 E' *causa* verbum mulstare 180, 1, c
 E' *causa* quid 114, 1, b
 E' *causa* 101, 1, c
 E' *causa* quid Theophr. 140, 1, b
 E' *causa* 197, 1, a. b. 198, 1, b
 E' *causa* duo significat 104, 1, a
 E' *causa* quae sit femina 167, 1, d.
 168, 1, d
 Epiroticus tractus 123, 1, d
 E' *causa* quae dicantur 184, 1, d.
causa quomodo
 differat Ibidem.
 E' *causa* quid 146, 1, c
 Epithymum 17, 1, b. vnde nasca-
 tur 151, 1, d. e' thymbra 170, 1, d.
 semper alio nexu enascitur
 17, 1, d
 E' *causa* plantis non euenit 123,
 1, b
 E' *causa* 110, 1, d
 E' *causa* 194, 1, a
 Equus duratetus 12, 1, b. 14, 1, d
 Equi intempatiore qui 149, 1, a.
 quomodo colorem mutant 173,
 1, c
 Erasimus ineptit 114, 1, b
 Ereclum quid 174, 1, d
 E' *causa* Hesiodi cur con-
 iunctum dicantur 195, 1, d
 E' *causa* 107, 1, b
 E' *causa* 167, 1, b
 Erica 17, 1, a. & 154, 1, d. figuram
 mutat 150, 1, d. in arrosione frō-
 dium, fœnum edit 300, 1, a
 Erucæ omnes sunt *causa*
 140, 1, c. quas plantas infestent
 114, 1, c
 Eruum contra quae animalia va-
 lest 191, 1, d
 Eryngii radix 140, 1, a
 Erythrinus sine mari concipitur,
 a. mas enim feminis est expertus
 18, 1, d
 E' *causa* 179, 1, a
 Esse quid proprie dicatur 61, 1, a
 Effertit facultas 11, 1, d
 Etesias Italiae gratus 105, 1, d. quid
 afferat Aethiopiae, Ibidem.
 E' *causa* fructus 171, 1, d
 Ethici quidam vnde fiant 111, 1, b
 E' *causa* 126, 1, b
 E' *causa* quid sonet 179, 1, c. su-
 perlatiuum quando aduersatur

142, 1, b
 E' *causa* quam sint 9, 1, b
 E' *causa* medium, quibus extre-
 mus contrarium 10, 1, d
 E' *causa* terra quae 17, 1, a
 E' *causa* & effectus quid differat
 104, 1, d
 E' *causa* quid 308, 1, b
 E' *causa* quid medicis 11, 1, b
 E' *causa* quid sit 117, 1, b
 E' *causa* non est nisi in sanis 111, 1, a
 E' *causa* & *causa* 111, 1, b
 E' *causa* terra quae 111, 1, c
 E' *causa* olim quærentes, duabus
 rebus vsabantur 111, 1, d
 Eupatorium 124, 1, b
 Euphorbium 183, 1, d
 E' *causa* quid significet 101, 1, c
 E' *causa* & *causa* vt differat 177, 1, c
 E' *causa* 133, 1, a
 Eurypidis consilium 101, 1, c
 E' *causa*, viculcula vnde di-
 citur 177, 1, b
 E' *causa* quae 164, 1, d
 E' *causa* & *causa* quid differat
 107, 1, a
 Excelsus naturam omnem viciat
 151, 1, a. excelsus se medio con-
 terius 14, 1, b. quibusdam re-
 bus gratus est, modone numus,
 sed hnitus 106, 1, a
 Extrema duo in virtutibus 361, 1, d.
 inter se aduersantur, & ipsi me-
 ditur 72, 1, b
 Excelsus omnis praeter naturam 109,
 1, a
 Excelsus tum frigidus tum calor
 vnde 314, 1, d
 Excrementum duplex 111, 1, c
 E' *causa* 110, 1, c
 Exhibere quippiam sibi improprie
 dicitur 183, 1, c
 E' *causa* quid 177, 1, b
 Exortio leguminum quando, com-
 mode fiat 146, 1, b

F.

Faba quando serenda 17, 1, c. florere
 quid amet d. eius farina 121, 1, c.
 corium 139, 1, b. quando serenda
 143, 1, b. multis incommodis ob-
 noxia 145, 1, a. imbecillitas eius
 vnde deprehendatur, 142, 1, b.
 quomodo corrumpatur 149, 1, a.
 Cyticina 123, 1, d. Terebinthi &
 Tarentina 161, 1, b
 Fabæ quali solo surgunt latiores
 140, 1, a
 Facere & agere differunt 103, 1, d
 Facilitas naturae est in tenera
 etate 11, 1, d
 Facilis & celeritas diuina sunt
 tum noione tum natura 117,
 1, b
 Factionis nomen vnde 177, 1, b
 Factiose duae anni partes 166, 1, a
 M.

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

Falda, vox vet' Germanica 307, 1. a
 Famem quindocim dierum potest homo ferre sine interitu 315, 1. d
 Fari quid 311, 1. c
 Fari quid 311, 1. c
 Fari trimestria 195, 1. a
 Fatum quid 315, 1. b
 Fauonius vnde spirat 105, 1. b. cur in Valconia tam perniciosus Ibid. 1. b.
 Febres quo anni tempore maxime accenduntur 75, 1. b. 76, 1. a
 Felis cum cane cur non concubat 189, 1. a. lacertos vorat 142, 1. b
 Felis parvus magnos habet spiritus 31, 1. c
 Feracem esse, plus est quam terre 190, 1. a
 Feræ arbores robustiores 14, 1. c
 Feritas 36, 1. d. est quoque in arboribus Ibidem. ferocitatem non impedit 116, 1. d
 Féritas terræ caliganda 159, 1. b
 Férocia quid proprie 37, 1. a. & c
 Ferox aliud quam ferum 118, 1. a
 Ferri acies calore obundant 35, 1. a. & ceteriorum siccio Ibid.
 Fertiles maxime arbores bis in anno ferunt 57, 1. c
 Festuæ carpefi 161, 1. d
 Fibra quando radices rationem & partes obinet 132, 1. c
 Fibrillarum iniquitas 188, 1. c
 Ficos arbor 11, 1. c. 32, 1. a. 63, 1. c. 71, 1. d. proprie que dicitur 165, 1. d. triplex genus 165, 1. d. humidior quam olea Ibidem. 1. b. & eius stipis quam oleaginis Ibidem. humidissima 15, 1. d. 30, 1. c. 34, 1. a. non facile coquit cibum 35, 1. d. eius succus 67, 1. a. 72, 1. c. multas continet species 73, 1. b. quomodo melior fiat 78, 1. c. 79, 1. d. flos Ibidem. que ferocissima aut quindocim 83, 1. d. 89, 1. b. cur in Aegypto bona non est 108, 1. a. b. vbi optima Ibid. vbi deterrima Ibid. Succus cur perfacile aduratur 108, 1. c. 114, 1. a. 116, 1. b. d. 127, 1. d. 1. a. syluestris 130, 1. d. miris Ibid. Indica Ibid. 1. c. d. 131, 1. a. b. 1. b. & 133, 1. d. 170, 1. a. 181, 1. a. b. quid ex cinere capit commodi 108, 1. d. 146, 1. b. eius scarificatio 147, 1. c. abique flore fructu edit 116, 1. b
 Ficus fructus 10, 1. b. nudis fructibus est affinis 71, 1. c. putamen ei inepte tribuitur 77, 1. a. cur & quomodo cadit 128, 1. a. b. ferunt 129, 1. c. d
 Flos ficus 136, 1. a
 Focificatio flicum 163, 1. c. dignitas 166, 1. a
 Figura animalium & plantarum 86, 1. b

Felix 122, 1. c
 Fimentum muscas producit 163, 1. d
 Fami natura 173, 1. d. 174, 1. a. quid plantis conferat 96, 1. b. cur in arum inferatur 181, 1. d. quid incommodi arboribus afferat 186, 1. a. b. 324, 1. c. inchoat luxuriam aut viti, largè applicitus 315, 1. c. iumentorum est leuissimus 1, 1. d. quomodo temperetur 187, 1. a. contrarius est macro solo 108, 1. b. nullus quid afferat punice 308, 1. d. columbinus ad quid utilis 59, 1. d. coriarius finus 314, 1. d. est balneorum utilimentis, & lixiuorum cineribus 315, 1. a
 Fim' acerb' 194, 1. c. acer 186, 1. a. b. 314, 1. c
 Fims humanarum actionum 164, 1. d
 Fims sui omnia vit appetentia 160, 1. a
 Flaccum aliud quàm flaccidum 138, 1. a
 Flagellum in vite 141, 1. b
 Flammulæ 138, 1. a
 Flarus & auræ differentia 105, 1. c. frigidus quomodo louat Ibid. a
 Flatus cur quoque regionis peculiaris 191, 1. d
 Flauities faciei ex aura marina 173, 1. d
 Flexi vel ligni vel stictali pars exterior, rara magis 8, 1. a
 Flexuosa radix cur sit 8, 1. a. cur 13 robusta Ibidem. c
 Flexuositatis in plantis duæ causæ 8, 1. b. quibus accedit tertia quardam æterna Ibid.
 Florent pleraque hyeme 38, 1. c
 Florescentes quædam herbe ætuisimo anni tempore 30, 1. b
 Florescentes vites spondent columella 106, 1. a
 Flores coloris mutatio 150, 1. c. qui odoratosiores 48, 1. b. varii 136, 1. a
 Floretiorum republica 140, 1. a
 Flos cur ex pulegio erumpit summo cum frigore tum calore 31, 1. b. hinc malis autumnales, hinc 38, 1. b. duplici conuati genere 42, 1. b. flos fructus inchoatus atque adeo res imperfecta 60, 1. a
 Flosfulcea semina 31, 1. d
 Fluminum duplex finis 31, 1. b
 Fluit, nobilioris alui 17, 1. a. 2. pud quos nulli 57, 1. c
 Fluxiones facilis 33, 1. b
 Fodiendum quo pacto 171, 1. b
 Focunda minus sunt robustiora 145, 1. c
 Focunda plantæ minus viuunt 135, 1. c. & 301, 1. b. c.
 Focunditas ex humore proficiscitur 3, 1. a. in plantis humiditate desiderat 161, 1. c. in germinatione ex duabus causis pendet 16, 1. a

hinc terræ ad alendum 77, 1. d
 cum calido diobus tantum anni malibus meli 93, 1. a
 Focunditas sefem interimit 135, 1. d
 Focmella cur in vitro seruis mouetur 11, 1. a. 2. cur celerius crescat Ibid. cur natura dicitur 130, 1. b
 Focmelle in quo animalium genere sine maribus maiores 140, 1. b. in omnibus ferè humor calorè vincit, Ibidem. per metaphoram plantæ appellantur 132, 1. a
 Focniculum 46, 1. c. 72, 1. c
 Focniculum qua arte dulce paratur 186, 1. a
 Focniculi duplex vsus 156, 1. b
 Focnum 178, 1. d
 Focnumgræcum 179, 1. b
 Focnumgræcum 144, 1. b
 Focetus eos cur animalia quod edant 167, 1. a
 Focetus cur certo tempore ex matrice caeat 149, 1. b
 Focetus materia 161, 1. b
 Focetus plures sunt in piscibus quam maricis finis 42, 1. d. nomen, quid à partu differat 36, 1. d
 Focetus in vitro matris vnde succus amandetur 61, 1. b
 Folia cur diuersa eadem plantæ liquando nascuntur 42, 1. c. d. quomodo in arboribus retinentur 45, 1. a. cur cadant 47, 1. b
 Folia quibus arboribus necessario inficunt 152, 1. a
 Fontium ex scaturigine varia quarum diuerfitas 119, 1. b
 Forma ad generationem actioe cofert 1, 1. a. vt in materia introducat, quid ante requiratur, Ibid. c. in alienam materiam a genus quid molitur 8, 1. c. autor germinationis 13, 1. a. plantarum à furculo 14, 1. c. eius quodam fit primarium instrumentum 44, 1. b. 71, 1. d. quomodo & quam causam constituit 49, 1. d
 Forma origo accidentium 149, 1. d
 Forma plantarum fol 164, 1. d
 Forma quomodo agat 161, 1. c
 Fortiores arbores vnde reddantur 135, 1. d
 Fosfo quid instituenda 187, 1. c. quid sit & quis eius vsus, Ibid. & d. 188, 1. b. cur aratione vitiorum 107, 1. c. 109, 1. b. 187, 1. d
 Fosfionis duplex finis 96, 1. c
 Fraga 11, 1. c. & 127, 1. c
 Fragor nomen vnde 178, 1. c
 Francig-næ Vestales 161, 1. d
 Fraxini semen 94, 1. d
 Frequantare & occupare quid interset 19, 1. c
 Frigibile quid 78, 1. a
 Frigida loca cur fertiora 116, 1. a
 Fri-

Frigit origo, vnde 305,1.b. effectus 358,2.a. & 304,2.c.
 Frigus est rigori cognatum 43,2.a.
 Perfectas radices impedit 91,2.a.
 densat 91,2.a. in cluſum terræ ſemen detinet 98,2.a. quomodo coquantur Ibidem, eius vis aſiſtens 120,1.b. per ſe ad naturæ opera ineptum 105,1.a. quomodo humorē eximat 108,1.c. cur denſat 103, vrit 121,2.c. mitius deſideratur à ſiccis fructibus Ibidem, cur horrorem inducat 115,2.d.
 Frigus per accidens agit 116,2.c.
 Fructus partes plantæ 38,1.a. retinentur 102,2. hyemem à noua amygdalo 91,1.d. minus operoſe fructibus 99,2.c. partes habet penè vniformes 99,2.d. ex dē ſpecie alibi amittuntur, alibi non 87,1.c.
 Frigidum iniquitas quæ 139,2.b.
 Frigidus ſimi videt prædites 163,1.c.
 Frondes pauca & imbecilles ſuccundarum arborum 277,1.c.
 Frondet citò morus, fructum ſerò edit 41,2.b.
 Fructus abſque flore 115,2.b.
 Fructus an pars arboris 173,1.c.
 Fructus duo in ſe habet 36,2.a. è planta, vt ſœtus ex animali 38,2.a. non gignitur inſar frigidum Ibidem, cur varius eodem naſcatur plantæ 42,1.c. d. duplicè ob ſiſtem à natura dari ſolet 43,1.c. ſecundus eſt vendibilior 67,1.a. eius partium ſunt & multæ & magna differentie 60,1.a. nullus germinatione antecedit 60,1.d. eius operimentum quòd offeum 67,1.d. nudus quòs 71,2.c. aqueus procul à coctiōne 71,2.a. duplicè ob ſiſtem dari ſolet Ibidem, 1.b. amarus antequàm matureſcat 76,1.c. qua arte melior reddatur Ibidem, collectus ab animali in lucem edito quid differat 77,2.d. varia habet ac multiplicia regimēta 89,2.b.
 Fructuum coloris mutatio 171,2.c.
 Fructus magis elaborato ſiccior eſt qua ſolus 186,2.c. eius vnuerſe conditiones 189,2.c. operimenta 221,2.a. g. enera 227,2.c. maturatio vnde iudicanda 23,2.b. quòs viſcedi 240,2.f.
 Fructus non ſunt partes plantarum 151,1.d.
 Fructus pars quociens miſcetur 273,2.a.
 Fructum coctio 161,1.d. ſinis duplex Ibidem.
 Fructum ſiſtemas vnde 147,2.b.
 Fructum vnuerſitudo vnde 147,2.b.
 Fructum vana genera 191,1.a.
 Fructificatio ſicut diuerſa 267,2.d. & 64.

Fructificatiois extraordinarie cauſe 263,1.a.
 Fruges quibus conſent radicibus 208,2.a. ſerotina 215,1.b. ſunt ſim plici natura 229,1.d.
 Fruges incorrupte quæ 262,1.b.
 Fruges quoto anno tum mutant tum ſeruntur 27,1.a.
 Frugi qua ſit 279,1.b.
 Fruſ & potiri differunt tanquam ſpecies & genus 104,1.d.
 Frumentacea 30,1.c.
 cur mature ſerenda 237,1.b.
 Frumentaceorum ſpica 258,2.c.
 Frumentacea corrupta nõ omnia animal gignere 221,1.c.
 Frumentaria res in Aſia 158,2.d.
 Frumentum 218,1.b. hyeme aſpera pl agit radices 48,2.a. aliis fructibus anteferendū 77,2.d. radices multas in læto ſolo agit 78,2.c.
 Frumenti granum 238,2.c. eſu ſumenta pereunt 241,2.c.
 Frumentum expanſum cumuloſo peius afficitur 257,1.c.
 Frutices quò accedant naturæ 206,1.b.
 Frumenti calor & vapor 257,2.c.
 Fruticum folioles cur parenti æqualis 9,2.b. generalis maximè generatio, variuſq. ortus 11,1.b.
 Fuger e bibentem vt canem ad nihilum 71,2.d.
 Fulminis ſono moles nequaquam diſciſ, ſed aeris moru 259,1.d.
 Fundi vocabulum vnde 5,1.c.
 Fundi nomen vnde 177,2.a.
 Furunculos quid 194,2.d.
 Furū inexplebilis im pbitas quod pro uerbiūm dederit 52,1.b.
 Fuliginofa vitis 273,2.c.
 Fulca vitis 276,2.a.

G

Gallæ arborum 233,1.a.
 Galen plurimū debet Ariſt. 23,2.b.
 Galla 42,2.c. 44,1.a. in ſaluia & quæ cu 101,1.b. vnde proueniat 193,1.d. eius fructus 252,1.b.
 Gallina cur omnia ſua oua nõ poſſit perſicere 44,2.d. ſine mari parit 41,2.a. pinguis ſterileſcit 62,1.c. eiùs que madmodum galli, natura ſecunda 93,2.d. quo quò ſocundiores reddatur 242,2.b. etiã veſcitur ſcorpion Ibidem.
 Tactus 60,2.a.
 Gazzæ 222,2.c. 229,2.b. tam multis locis & toties notatur vt indicare non ſit neceſſe.
 Te particula in aſſerenda rara natura momentum 9,1.a.
 Gelatio an ſit affectus aeris craſſi 31,1.d.
 Gemmæ vitium quomodo habi-

tiores ſiant 199,1.b. & 306,2.c.
 Gelu cauſe 307,2.d.
 Geſcidium terræ 309,2.b.
 Gemitus à ſuſu quom pleni more pectus erumpit in ſonitu 306,2.c.
 Generandi vis vulgare tardatur 59,2.a.
 Generatio 222,2. fit à priore 2,2. c. ex quibus principis perſicia tur 3,1.c. naturæ opus, ibidem, 1.c. plantarum earundē ſerde re ac ſocietate operoſior 23,1.b. partem ac ente partum nõ ente 32,1.b. non vnioea 35,2.b. non abſque quitate 47,2.b. variaſque eiſſectores ſingebat Empedocles 49,2.c. illius duo autores & tantum vnus Ibidem, frigiditas illi contraria 54,2.c. maximum eius opus in arborē 44,2.d. ob quam rem 62,2.b. opus habet præſidio 100,2.d. particulaſum completi poteſt 103,2.d.
 Genetatio fit in momento 176,2.b. naturaliquæ 248,2.b. eius ordo 249,2.b.
 Generantes partes ſemen proferre 287,2.a.
 Generabilium rerum teſpota duo 290,2.c.
 Genitaliſhumor 21,1.a. pars in ſeminibus 29,2.b.
 Genueſis & Phlegmatica 150,2.a.
 Genueſium Therentica capita vnde 287,2.b.
 Geſu quid declarat 22,2.c.
 Genus eſt triūm ſpecierū 251,2.d.
 Genus ſecatur à ſpeciebus 81,1.b. eſt ſpecierum & pars 176,2.d. differentie 113,2.d.
 Geopogon quò pertinet 64,2.a.
 Germen ex humiditate prodi 2,2.d. multis ex plantæ partibus erumpit 5,2.b. & 310,2.d.
 Germina an diſtinda 200,1.b.
 Germinandi tria tempora & quæ 54,1.c.
 Germinandi plātæ neceſſariò humidum habet 31,1.c. quales ſunt penè omnes 41,1.a.
 Germinatio vnde ſit 8,2.b. quid ſit 37,2.d. verna 40,2.b. eſt generatio 91,2.a. fructus nullus antecedit 60,2.d. cur 242,2.d. cultus 61,2.a.
 Germinatione quando incepte arbores 167,1.c.
 Geteum 22,2.a.
 Gigartum 30,1.c. 63,1.d. 90,1.c. & 221,1.d. in vuis quando frequētius Ibidem, 2.c.
 Gir 258,2.a.
 Glans 119,2.a. omnium penè minimi dicitur 227,2.a. 229,1.a.

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

Glandis medulla 30,3,c. humida
38,1,d. 41,1,c. 42,1,c. frigida
74,2,b. 76,1,c. 80,1,c. 2,b. 130,2,c
Glarea quot vilitates plantis as-
ferat 175,1,b
Gleba vber apud Virgilium 63,c
Gleba concretæ frigore, quomo-
do ab eodè resoluantur in pul-
uerem 310,2,b,c
Gliscere verbum, vnde 77,1,c
Γλίσσιν quid dicatur 73,1,b
Glutinis vnde dicitur 296,2,c
Glutinosæ sunt quæ bulbosæ 30,
1,c
Γλύμων 276,1,b
Graciles arbores cur putidæ 184,
2,d
Gracilitas ariditatem plantis in-
uehit 182,1,d
Græcia moderatè humida 130,1,c
Græcorum getlandis coronis in-
fania 224,2,c
Gramen 94,2,b. 206,1,c. 234,1,c
in Sarmatia quomodo tibi oria-
tur rum legatur 209,2,b
Grammaticè multi, Latine pauci
loquuntur 77,2,b
Grana fluitius 19,2,d. aqua eius mi-
rificè fecunda 119,2,c
Graphium 20,2,b
Grauitas in cibis quid 243,1,b
Grellare verbum Vasconicum in
deflusione acinorum 275,2,d
Grosif 265,2,d
Grossorum maturitas imperfecta
266,2,b. 267,2,b
Grossos in sicu nasci non miran-
dum 269,1,b
Gubernaculorum inueniendorum
quid præberit occasionem
175,2,d
Gulonum prodigiosa gulositas
92,1,b
Gummi nobilissimū medicamen-
tum 13,2,c. quid sit 15,1,c. ex-
crementum arborum 13,2,b
Gummatio morbus in arboribus
298,2,c
Gurgulio quomodo gignatur 128,
1,b
Gymnastæ quomodo circa olei
naturam decepti 124,2,c

H

Habitus & priuatio nihil habent
medii 156,1,c
Habitudo nimis bona castiganda
182,1,c
Halcyones plena bruma procreât
40,1,d
Halcyonid dies 39,2,b
Halycarnassens reprehendens, re-
prehenditur 133,1,b
Hæctici quomodo refrigerentur
202,1,c
Hederæ & quercus coniunctio

282,2,b
Heluola vitis 271,2,c
Heluolus color 272,1,a
Hemerocales 102,2,d
Herbarii nostri 41,2,d
Hercynia sylua 18,2,b
Heroticus habitus 36,1,d
Hipparis quædã vt oritur 37,2,d
Hippocrates breuiloquus 82,2,a. in
quo calligatur eius simplicitas
79,2,d
Hippocratis diuina, quasi naturæ
ipsius loquentis sententia 184,
Hippocratis hæresis 164,1,c
Hircos mulget, prouerbiū quò
detorquendum 19,1,b. 76,1,c
Hirquitallire frigida vox 296,2,d
Hirundo nunquã misuescit 68,1,d
Holeracca 29,2,d
Homo, causa cur cætera condita
sunt 225,1,b. 226,2,b. 227,1,c
princeps animalium 245,2,c
Homo cur inuersa arbor dicitur
23,2,c. virtutum atque vitiorū
subiectum 36,1,d. 40,1,d. 89,2,d
Homeri locus à Virgilio versus
18,1,c
Homines proceri, nonnunquam
imbecilliores 176,2,c
Homines quid maximè spectare
oportet 164,2,d
Hominum cura 191,2,c
Hordeum 191,1,c
Hordeum in vinea satum 189,2,d.
299,1,c. in quo solo melius
proueniat 222,1,b. quando se-
rendum 217,2,c. duplici te-
gumento munitur 222,1,b. 241,
1,a. leue 242,1,a. quando rur-
sus serendum 242,2,b. æreum
247,1,a
Hordeum terram frigidam defi-
derat 106,1,a. vnde lædatur
296,2,c
Horror cur ex frigore 125,1,d
Horriditas plantarum 148,2,b
Horti peniles 48,1,c. minus fru-
ctuosi Ibid.
Humanæ imbecillitatis asyllum
247,1,d
Humanarum actionum legitimus
finitis 164,2,d
Humanarum rerum epithetò He-
racilito 40,2,b
Humidi est implere 189,2,c
Humidi quid proprium 222,1,b
Humidiores quædã plær 172,2,b
Humidissima quarundam arbo-
rum natura 265,2,c
Humiditas quid arboribus confe-
ret 191,2,d. duplici genere con-
tinetur 7,2,b. ad geminandum
requiritur 32,2,b. 33,1,d. cur a-
liquando à naturali calore mo-
dificatur 64,1,b
Humiditas quæ vim habet 196,2,d

Humidum cum calido generatio-
nis principium 31,1,c. facilius
vt rarum crescit 34,1,c. quom-
modo sit ignis pabulum 24,1,c.
facilius putrefcit 111,2,a. cau-
sa vniuersi partium 128,2,c. rari-
dix caloris 202,2,c. quomodo
afficitur in magnis altibus
224,1,b
Humor auctor fecunditatis 32,2,a
Quomodo vitale principium con-
tinetur & vicissim ab eo cõtine-
tur 7,2,c. genitalis 21,2,a. in ar-
bore vices gerit solus materiam
Ibid. b. in viscibus est calor
pabulum 144,2,a. materia 91,1,c.
nimis achronem impedit & pu-
tredinem gignit 107,2,a. quom-
modo à frigore tollitur 208,1,c.
apud ad patiscendum 122,2,c. sic-
citate acitur 212,2,c
Humor exterius cum interno le-
guminum humore coniunctus
quomodo lædatur 266,2,d
Hyacinthus 102,2,d
Hyades ærem mutant 57,1,b
Hydopes quare abdicat 19,1,c
Hydrocoleum 222,1,c
Hyems factiosa 266,2,a. nullū ger-
men fundit 38,1,c. si frigus ni-
hil oritur Ibidem, b. plerofque
flores emittit 28,2,c. plura pro-
creat halcyones 40,1,d. aspera
quæ frumentis pñit 48,2,a. quom-
modo causa coctionis 98,2,b.
vbi vvas maturat 122,2,c. Quid
vitis afferat 128,2,c. milita-
rix & velut carnifex piamarū
205,2,c. quomodo calori vim
faciat 216,2,b
Hyofycamus 68,1,b. 107,2,d
venenum continet 242,1,b

I

Iactura quando fiat 164,2,b
Iam aduerbiū vis 295,2,c
Iaso, ex Plinio 156,2,b
Iasa infula velut horreum quod-
dam 89,1,a
Ichnemon exiguus maximos ha-
bet spiritus 31,2,c
I'xof' ex g'ia vulgò modella 31,2,b
Idem genere esse plus est quã idè
qualitate 22,2,b
Iecur cur primum membrorū for-
mari censuit Hippocrates 28,1,
2. falsò quidè & ridiculè 47,2,d
Iesemin ramus 42,2,d
Ieseminū florem sine fructu edit
112,2,a
Igni quomodo vtatur natura 21,
2. 109,2,b. & 212,2,a. quis ad ge-
nerationem ineptus 114,2,c.
Ilex 46,2,c. & 219,2,a. non est edè-
do 216,1,c
Iinbya arborum 278,2,b
Imbe-

Imbecillia plantæ 38, a, b, & c	Tortubus 135, a, d	Laconica ficus 175, a, b
Imbecillitas in quo fit prædicamento 139, a, b, fundamentum est patendi 152, a, & ignoranæ humanæ quod alygnum habeat 147, a, d	Ioannes Duns barbarus 136, 1, d	Laconica regio 167, a, d
Imbecillium duplex causa 135, 1, b	1, m, quid sint 114, 1, b, c	Lacryma Tob 140, a, a, quales 154, a, a
Imber 16, 1, b, a, b, 17, 1, b, cur largior & maior cum impetu irruat xilare summa & autumno 95, 1, b	Ipe pronomen, & eius vsus 309, 2, c	Lacrymæ statuarum 179, 1, b
Impar numerus quomodo dimissibilis 120, a, d	Iracunda quæ vehementer sint animalia 162, a, a	Lacrymæ in plantis 14, 1, b, vnde & quomodo defluunt 103, a, d
Imperfecta, cur facilis gignuntur 14, 1, d	Iris 144, a, b	Lacrymato quando durat 17, 1, a
Imperfectarum specierum idæz 16, 1, a	Iris quando & cur tum hiat tum contrahitur 158, a, b	Lactica 19, 1, c, 39, a, a quando amara 147, a, b, quibus iunetur 186, a, a, etiam hyeme viget 124, a, d, princeps olerum 2, c, quam ad rem vsui d. 143, a, c
Inanitas duplex 300, a, a	1, r, quid 146, 1, a	Lactucæ proprius succus 148, 1, a
Inur qualitas omnis offensionem causat 33, 1, c, duplex est, Ibidem.	1, r, quid 10, 1, c	Ladanus 126, a, a
Incalmare quid 20, a, a	1, r, quod verbum agricolis familiare 181, 1, a	Lævor cuius accidentis subiectu 173, 1, a
Incautia vnde sint 157, a, a	Itali vexantur Februariis frigidibus 100, 1, c	Lambusca 40, a, a
Incorrupti feminis causæ 168, 1, c	Italice mali cur semper frondosæ 152, a, a	1, m, quæ 140, 1, c
Incrementum frumenti 177, a, d	Itaforum albara 148, a, d	Lanz tonfæ crassior succedit 149, 2, c
Incrementum vnde 116, a, d	Iudicium, posterius contemplatione 91, a, a	Lanz tenuitas ouium Narbonensium 144, a, c
Indi quid dicatur 187, a, a	Iuglans 19, 1, b, lic habet sed non verum 19, 1, c, eius putamen 30, 1, b, 36, 1, b, odor & fauor 44, a, c, eius germinatio copiosa 57, a, a, 59, a, c, putamen & medulla 43, a, d, succus cur ægri coquatur 73, a, c	Laparum 132, a, c, 161, a, d, 203, 2, c, d
Indica ficus 133, 1, d, & 170, 1, d	83, 1, b, c, d, corium 82, a, b, 85, a, d, 89, a, b	Larix 119, a, a, nulla est in tota Grecia 20, 1, a, 46, a, c, 77, 1, b
Indomitus quid 307, a, a	Iuglas magna 133, a, b, 183, 1, a, quomodo recidenda 187, a, b, 188, 1, b, vnde nascatur 219, a, a, quando & cur rancidescat 122, 1, a, c, tenerrima d	Laser 14, 1, b, 19, a, c, 16, 1, c, 1, a
Indorum nux magna 161, 1, d	Iuglas in falice 173, 1, c	Laserpitium prodigiöse ortu 16, 1, b
Infantes iuuenitus humidiores 201, 1, c	Iuglas quando pangitur 166, a, c	Latinitas non recipit multas Græcas voces 100, 1, a
Infantes quomodo crescant 49, 1, b	Iuglandis panis 143, 1, c	Laurus 7, 1, d, 9, 1, d, 177, 1, c, d, eius natura 194, a, b, c, in platano & quercu 153, 1, b, & 195, 1, c, minus forcadia 135, a, d, cur vitis pbnaxia, Ibidem, non est edendo 156, 1, c, an sic calidior 309, 1, c, cur hyeme frondes retineat 99, a, a, quantumvis proceræ, infirma & breuis vitæ 312, c, 34, a, a, 46, a, c, 72, a, c, 82, 1, c, humiditate ab olea vincitur 94, 2, d, eius stiones 130, a, c
Ingenium vccors multicolorum 146, a, c	Iuubarum vt sanæ quita via 122, 1, d	Laxiores plantæ imbecilliores 136, 1, b
Ingressus & accessio quid differunt 305, 1, b	Iumenta quæ leuissimum finum exhibent 184, a, d, tracia pabulo pereunt 243, 1, a	1, b
Inoculatio 102, b, c, 11, 1, c	Iumenta quomodo crescunt 49, 1, b	Lincus odoratus 92, a, a
Insectorum coitus 120, a, b, & præcox partus Ibid. c	Iuncus 47, 1, a, 92, a, a	Iuniperus 160, 1, b
Inferendi opportunum tempus 22, 2, c	Iuniperi carbones 160, 1, b	Iureconsultorij amplificatio 124, 1, a
Instita arbor quem fructum essendat 173, 1, d	Iuriconsultorij amplificatio 124, 1, a	Iustum agere & iustum in quo distendant 144, 1, c
Inferio, vox peculiaris Plinio 120, 1, a, habet quod alit & alitur eiusdem naturæ 202, d, huic non omnis arbor apta est 32, 1, c	Iuuenes sunt infantibus succiores 202, 1, c	Iuuenes sunt infantibus succiores 202, 1, c
Inficare vnde deriuetur 161, 1, a		
Instrumentum formæ primarium 44, a, b		
Intempeliuæ erumpentium poena 33, 1, c		
Interritus plantarum aut naturalis aut præter naturam 300, 1, d		
Interlocare 124, 1, a		
Interpretis quam fidem vult esse Galenus 10, 1, c, 37, 1, d		
Intubus 19, 1, c, 18, 1, d		
Intusba nouella 147, a, b, 201, a, b		
Intuborum & myrti species quomodo differant 193, a, a		

L

Labusca 41, 1, c, cur plures quam vitis edat fructus 61, 1, b
 Labrusca natura 190, 1, c
 Labruscarum gigarta 193, 1, d
 Lac verum non est in iuglande aut amygdalo 29, a, c
 Lacertos vorant felcs 242, 1, b

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

310.1.d. quardam quò durius
coquantur eo duriora 3.d
Legumina rubigini quomodo ob-
stant 168.1.b
Leguminibus triticum agricolæ
in arvis sufficiunt 187.1.c
Lens in bubulo stercore 187.1.b
Lens plurimum atringit 221.
1.c
Lenticula 131.1.c
Lenticula nullo cultu cicuratur
161.1.c
Lentifcus 40.1.d. 118.1.b
Lentitudo coctionem tardat 71.
1.c
Lentor quid 10.1.b. cur per-
tinacius resistit Ibidem. c
Leo non iustus 148.1.c
Leo cur nobilis 163.d
As Judæia 301.1.a
Asie 311.1.d
As duo significat 18.1.c
Lepus 40.1.d. 41.1.a
Lepores alpini quando candidi
sunt 140.1.a
Asie quid sit 101.1.b
Libido in mulieribus quo anni re-
porc magis accenditur 40.1.a
cur ita Ibidem
Librariorum quorundam perfidi-
a 263.a
Libri de plantis falsò Aristotelis
attribuit 17.1.b. 111.1.c. 116.1.d
Librorum Græcorum menda 3.
1.c
Libri arborum densi & sicci 14.
1.b
Lichen 17.1.d. 116.1.a. 133.1.c. 171.
1.a
Ligna quædam germinare natu-
raliter 177.1.d
Lignorum nervi ac venæ 191.1.a
Lignosum quid dicitur 213.a
Lignum pro vinaceo 181.1.c
Ligures Tanini hyeme vires ex
arbutis detrahas terra ope-
riunt 101.1.c. d
Lilium 11.1.a. 17.1.b. 30.1.a. 60.1.
c. 101.1.d
Asiabæ, quis 111.1.a
Limaces 114.1.d
Limus 111.1.a
Linea recta quæ 6.116.1.d
Lingua ceruina 17.1.b
Linum 111.1.c. in lolium dege-
nerat 119.1.b
Linonum 41.1.a
Asie quid dicitur 213.b
Liquor siccus 111.1.c
Locus, par locatio 7.1.c. princi-
pium primarium conferuatio-
nis 11.1.a
Locis à graduum comparatione
fallit 24.1.a
Locorum duæ differentie 61.1.c
natura duplex 104.1.c. 161.1.a

Locorum ex autoribus nimis
crebra citatio vel orientatio-
nem produi vel superfluitatem
111.1.c
Locularum attritio 100.1.a
Asie origo & anima legis 101.1.d
Lolium 150.1.c. vnde dicitur
151.1.a
Lolium & triticum xicissim com-
mutantur 141.1.d. 174.1.c. 175.
1.a. b. capiti noxiu 111.1.d.
147.1.c. veluti triticum sylue-
stre 111.1.d. 117.1.b. 170.1.a. 171.d
eius acrimonia 111.1.c
Asie quid significet 174.1.a
Asie quid 171.1.c
Loquendi modus Theophrasto v-
sitatus 48.1.c
Locum suillum cui plantæ appo-
ni M. Cæso iubeat 186.1.d
Loio quid 119.1.a
Lotos 111.1.b. & 116.1.a. c. 11.b
Lotos Euphrateæ 18.1.a. 11.1.a
Lumina duo maxima probandis
rebus 11.1.c
Luna quid feminibus & plantis
conferat 186.1.a. b
Luna plena 111.1.a
Lupinus 114.1.a. amarus 111.
1.a. calidus b. 117.1.b. c. d
eius importuna luxuries 111.
1.b. & durabilitas 161.1.b.
quando colligitur 116.1.d
Luscina diuersum à verno suo
canu canit sub autumnum 110.
1.a. b
Lusitani mercaturæ dediti 141.
1.b
Lurum quo chymix vtuntur 11.
1.d
Lutosatellus 114.1.c. d
Lutoso solo non panguntur ar-
bores 100.1.b
Luxuria amygdali 171.1.c

M

Macedonia frigida 111.1.b
Macerata omnia citius prodeunt
114.1.a
Maceratio vnde 111.1.c
Macrum solum & finus contra-
ria 108.1.a
Macrum quid obtineatur 121.
1.d
Mador vox Latina Græcis orta pa-
rentibus 114.1.c
Mandragora quomodo germinat
18.1.c. 11.1.b. 107.1.d
Magnitudo animalium & planta-
rum 186.1.b
Magnitudo oleæ 171.1.d
Mahometi nequitia 171.1.b
Maiz Indicum 148.1.b. duas
geri florum species 41.1.a
Mala aquæ 140.1.a
Mala vernibus infestantur 104.
1.a

1.a
Mali Italice cur semper frondo-
se 111.1.a
Mali quardam per intervalla ces-
sare parere 171.1.b
Malleolus in vite 161.1.b
Malua æstiuosissimo anno florens
10.1.b
Malua folium 159.1.a
Malua verna 116.1.c
Malua visum emittit 116.1.c
Malum boni succi, malæ carnis
16.1.b. c. 116.1.c. agreste 114.1.a
b. pumilum 61.1.c. vbi & quo-
modo dulce 214.1.d. granatum
10.1.a
Malua quando serenda 167.1.c
Malua quomodo putanda 181.1.b.
innocua arbor 181.1.d. qualis
præterea 119.1.c. 111.1.a. cuius
femen 111.1.d. verna calidissima
rigatur 104.1.c. agrestis quo-
modo mufcat 107.1.d
Malua arbor 7.1.d. 18.1.d. 47.1.a.
79.1.d. 80. Imbrum vberitas
non gaudet 171.1.d. Non amat
loca calida 107.1.b. quomo-
do sterilius 171.1.c. cuius succus
est mullus 171.1.b. Malua agre-
stis plures, minus maiores fru-
ctus edit 61.1.b. suburbanæ
87.1.a. nana quando fert fru-
ctum 79.1.a. Punica 101.1.d. 11.
1.a. Perica 41.1.a. Medica 41.
1.a. 16.1.a. b. 47.1.d. 11.1.b. nulla in
Græcia vniuer 44.1.c. 45.1.c.
58.1.c. 87.1.d
Marius quid sit 110.1.a
Marius 101.1.a
Manufecere nequit hirundines
nec crabrones 41.1.d
Manus, instrumentum, instrumen-
torum 67.1.b
Marasmus 181.1.d
Marcus Manlius cur interfectus
104.1.a
Mare an fecunditatem afferat 116.
1.d. recipitur Ibidem
Marine aquæ quomodo dulces
reddantur 116.1.d. plantæ, I-
bidem. 1.a
Mares plantæ per metaphoram ap-
pellantur 171.1.a
Marixæ 166.1.a
Marmorea ligna & flauas sudare
179.1.b
Marna 107.1.a
Martia 110.1.c
Mas homo ad sexagesimum diem
in vtero formatur 110.1.c
Mater quid sit 171.1.b
Mater vera terra 111.1.b
Materia seipsam nec mouet nec
regit 114.1.b. vi materis vnum
tantum patitur 100.1.a
Mater elaboratio est operosa
171.

137. a. c.
 Materia in cōposito quem tenet locum 23. a. ad generationem passivè valet 2. 1. a. cur 206. p. à Platone dicatur 7. 1. c. est commune fundamentum 90. a. b. prima non augetur 161. c. est æterna 108. a. d. nihil capax est ea 83. a. b.
 Materia bene aut ædes aut naues quæ dicantur 88. 1. a.
 Mathematicus sine nullo dicitur 164. a. c.
 Matrix à vulva quid differat 159. 2. b.
 Matrix qualis videatur Platoni 166. 2. b.
 Matrix formans est latè fusa 137. a. alia in facione, alia in insitione 20. a. c. non semper habet tot finis quot fetus 43. a. d.
 Matronalis viola 150. a. c.
 Maturè farum maturè exit 249. a. c.
 Maturitas fructuum vnde estimanda 161. a. d.
 Maturitas, cur coctio 71. a. b. tempestiva quibus competat 71. a. b. fructum amaritudinem corrigat 76. 1. c. quibus fructibus inesse nequeat 124. a. c. diversa 125. 1. d.
 Maturum quid 77. 1. d. vnde vox 77. a. a.
 Maus seu Muha Aegyptiorum 10. 1. b.
 Mens affectus duplex 31. 1. c.
 Medex Abyssus 75. 1. a.
 Medica 178. 1. d. & 121. 1. c.
 Medica malus 42. 1. c. 2. a. b. 43. 1. d. 1. b. 45. 1. c. 18. 1. c. 87. 1. d. nulla in Graecia videtur 44. 1. c.
 Medici vna hora creati quid mententur 164. a. a.
 Medici quas res falso non naturales appellant 92. b.
 Medicina quorum dici iure possit agricultura 166. 1. a.
 Medicorum vna iudicatio 20. 107. 1. c.
 Medicamentum quoddam est dulce, aliud acre 68. 1. 2. Exempla aliquot, Ibidem.
 Medulla fructuum qualis 67. 1. c.
 Megarenscis experti 202. 1. d. horum confuctudo 208. 1. d.
 Mel aliquando vappescit 84. 1. c.
 Melan & Cephalæ conuersus a quam nihilominus bicolorum feruat 282. 1. d.
 Melissa est 206. 1. d. 140. 1. c.
 Melitæi catelli 151. 1. c.
 Menestoris sententia 91. a. d. 90. 1. a. d. 1. c. 95. 1. d. 106. 1. c.
 Menta 232. 1. b. 134. 1. a.
 Menta gentilis seu nobilis 149. 1. d.
 Mentæ profunda radix 150. 1. b.
 Mercurialis odor in vineis aut iuxta laurum 148. 1. a.
 Mespilus 188. 1. d.
 Mespilum 38. 1. d. 41. 1. d. 114. 1. b. tricoctum Ibidem 1. b.
 Mesembrius est velut genus *xerivior* 29. 1. c.
 Metalla plantis sunt simpliciora 107. 1. c. & tamen homini minus noxia. Ibidem.
 Metamorphosis vera quorundam animalium 149. 1. d.
Mertensia quæ species *peruica* 150. 1. c.
Metopras 298. 1. c.
 Methodus à præficus docetur ab ipsius neglecta 148. 1. c.
 Metunt & ferunt toto anno in Anagor regione Athopæ 53. 2. a.
Metopras 101. 1. c.
Mithus 161. 1. a.
 Miletus cur peculiare cruce, quæ flores absumunt 299. 1. c.
 Milyum vnde dicitur 140. 1. 2. 1. a. 1. c. 199. 1. c. 101. 1. b. 122. 1. 2. 140. 1. a. eius radix 1. 2. 140. 1. a.
 Milyum vbi & quando maximè est subdido 140. 1. a.
 Milyum folis, quale 154. 1. a.
 Miliæ radices 160. 1. a.
 Miliacea 30. 1. c.
 Misceri & coniungi differunt 226. 1. d.
 Misto quid 150. 1. a.
 Mites arbores 61. 2. a. multæ non coluntur 135. 1. c.
 Miterere quæ plantæ nequeant 161. 1. c.
 Mitia syluestribus sui generis sunt humidiora 148. 1. a.
 Modicum, vocis etymologia 112. 1. c. minus est quam mediocre 132. 1. b.
 Modus dicitur quasi medius 18. 1. b.
 Mollities vnde 137. 1. d.
 Mollitudo vnde 143. 1. a.
 Mollitudo 27. 1. b.
Mollior quid 243. 1. d. 144. 1. d.
Mollior in vite 299. 1. a.
 Monachi continentiam non ferunt 19. 1. d. ignari sunt & ubi vident 132. 1. b.
 Monedula est infæcunda 93. 1. d.
 Mone dicitur quædam quædo & quæ causa sunt candidæ 142. 1. a.
Moræ 190. 1. a.
Moræ quæ sunt 2. 1. c.
 Monstrum quid 272. 1. c.
 Montana loca sicca ferè sunt vallibus 121. 1. a. eorum partitio, Ibidem.
 Mora tota sunt edendo 207. 1. c.
 Mora Aegypti quomodo maturescant 124. 1. c.
 Morbus & mors idem habent etymon 134. 1. b.
 Morbi plantarum partim præter naturam, partim secundum naturam 290. 1. b. c. d. & 139. 1. a. b.
 Morbi à duobus casibus generibus 92. b.
 Morborum causæ in vite 207. 1. d.
 Morborum causæ in fructibus 99. 1. a.
 Morborum causæ duæ 213. 1. b. horum materia Ibidem.
 Mors quid 134. 1. a. habet idem etymon quod morbus Ibidem.
 Mors plantarum quomodo ab animalium diuersa 136. 1. a.
 Morsus gallinæ 129. 1. a.
 Morsus ac eius fructus, qualis 137. 1. c.
 Morsus 2. a. c. exiguum fert semen 31. 1. c. citò frondet, serò fructu edit 41. 1. b. sapienter cunctatur 45. 1. a. 71. 1. d. 71. 1. b. c. d. vbi sit crebra & pulcherrima, Ibidem. Fructum edit penè nudum 71. 1. c. 84. 1. c. 138. 1. a. Aegyptia 129. 1. a.
 Moticus 148. 1. b.
 Morsus omnis fit in tempore 246. 1. c.
 Mors, externus 3. 1. d. ericet 33. 1. d. rectus cur finitus 87. 1. b. fit in tempore 28. 1. c. calorem gignit 127. 1. d. dominas etymon 113. 1. d.
 Mucro 27. 1. c.
 Mugil cui tum simillimus tum dissimilimus 150. 1. d.
 Muha Aegyptiorum 201. 1. b.
 Mulget hincos, prouerbiu quò detorquendum 19. 1. b.
 Mulier citò adolefcit 220. 1. c.
 Mulier semen habet 28. 1. d. eius superfœctatio non pendet à tempore, vt arboris 42. 1. b. c. n. 2. 1. a. ad vnerem procliuor 40. 1. a. septenno vterò gestans 42. 1. d. cur eius obesitas nõ per petuò nocet gestando vterò 63. 1. b. ad fetus sui commoditatem necesse est vt habeat rarum corpus Ibidem.
 Mulicere ingenium 249. 1. c.
 Muliercularum præposterum & vterò ingenium 146. 1. c.
 Multitudinis causa 44. 1. c.
 Mulus vnde procreatur 21. 1. a. b. 40. 1. d. quomodo crescat 49. 1. b.
 Mulus quidam glaucus ac idem excellentissimus 141. 1. b.
 Mundus ponnulis cur videatur æternus 162. 1. c.
 Mundus cur Empedocli imperfectus videatur 162. 1. b.

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

<i>Thermopy adhibere</i> 136, 2, c.	<i>Pepo loco in quo factus</i> 37, 2, a.	<i>37, 2, b.</i>
<i>Papaver</i> 238, 2, a.	<i>37, 2, d.</i> cum pulpa & medulla	<i>40, 2, a.</i> verbum Atheniensibus o-
<i>Par nomē vnde deducitur</i> 77, 2, d.	<i>82, 2, c.</i> 135, 2, b. fenum habet seculū	<i>diolum</i> 247, 1, c.
<i>Paro per propositio</i> 152, 2, b. 171, 2, b. cū	<i>132, 2, d.</i> 142, 2, c.	<i>Philosophi motus circa propor-</i>
quarto casu iuncta quod signifi-	<i>Pepomis maturitas vnde perspi-</i>	<i>tionem tractandam</i> 21, 2, a.
<i>181, 2, b.</i>	<i>cienda</i> 161, 2, a.	<i>Philosophus socrates admirari non</i>
<i>Phaeo qualis nota</i> 188, 2, d. & quid	<i>Phaeo quid</i> 217, 1, d. 226, 2, c.	<i>305, 2, a.</i>
<i>significat</i> 257, 2, a.	<i>Phaeo quid</i> 201, 2, c.	<i>Phalopho bono sub cuius signis</i>
<i>Phaeo Cyprii generationis affec-</i>	<i>Perdix & gallinaceum genus, ter-</i>	<i>mitandum</i> 164, 2, c.
<i>tus est, non causa</i> 2, 2, d.	<i>tium quoddam generant</i> 246,	<i>Philosophorum studia 22, 2, d. he-</i>
<i>Phaedrus quid vocat Aristoteles</i>	<i>2, b.</i>	<i>ges vnde cudentur</i> 130, 2, b. dā
<i>10, 2, d.</i>	<i>Perdices candida vbi</i> 142, 1, a.	<i>corum qui</i> 216, 2, d.
<i>Phaeo quid significat</i> 188, 2, d.	<i>Peregrinus calor</i> 162, 2, c. rarus	<i>Phoenicia pyrus</i> 144, 2, a. b.
<i>Phaeo verbum Aristotelis</i>	<i>171, 2, d.</i>	<i>Phoenis quid proprie</i> 307, 2, d.
<i>22, 2, d.</i> quid significat, Ibid.	<i>Peregrinorum ingenia</i> 252, 2, d.	<i>Phoenis & Phoenis</i> 300, 2, 1.
<i>Paralogum quid</i> 10, 2, d.	<i>Percone quid</i> 178, 2, d.	<i>Phylis</i> 242, 2, d. 272, 2, c.
<i>Paraphrase monei</i> 47, 2, d.	<i>Perfecta quomodo sint omnia</i>	<i>quae pro generatione</i> 33, 2, d.
<i>Paraphrase & versio</i> 16, 2, b.	<i>227, 2, a.</i>	<i>Phoenis vox quid significat</i> 181, 2, 1.
<i>Phaeo quid</i> 20, 2, d. verbum mi-	<i>Perfectum quod non est nondum</i>	<i>Phoenis quid</i> 272, 2, c.
<i>litare</i> 26, 2, a.	<i>est</i> 110, 2, b.	<i>Pica infucunda</i> 37, 2, d.
<i>Pardus a fons leoninae speciei</i>	<i>Perficietur verbum, quid Philoso-</i>	<i>Pices</i> 74, 2, c. & 112, 2, a.
<i>24, 2, c.</i>	<i>phia</i> 215, 2, d.	<i>Picea crasse fit in tedam 300, 2, b.</i>
<i>Pardens leges diuersas fixita-</i>	<i>Phaeo quid</i> 171, 2, c. d. requi-	<i>tedata radice absumitur</i> 302,
<i>tura</i> 30, 2, d.	<i>uocet vsurparur</i> 82, 2, d. variū	<i>6, a.</i>
<i>Parictaria</i> 170, 2, d.	<i>est ac variū affectum</i> 20, 2, c. 82,	<i>Piceus imber</i> 36, 2, b.
<i>Parictaria cum tritico</i> 20, 2, d. 200,	<i>3, a.</i> 82, 2, a. b. c. d. eius sunt 90,	<i>Picturæ origo</i> 371, 2, d.
<i>263, 2, b.</i>	<i>1, c.</i>	<i>Pisum quid</i> 170, 2, b.
<i>Paro quae quis se proprie</i> 171, 2, c.	<i>Periclit per fugium</i> 247, 2, d.	<i>Pisum sunt penitus extremena</i>
<i>Paro hic</i> 266, 2, a.	<i>Phaeo natura opus preceden-</i>	<i>27, 2, b.</i>
<i>Partes emortue quando ampu-</i>	<i>dum</i> 182, 2, a.	<i>Pisistrum non potest degenerare</i>
<i>tandz</i> 305, 2, d.	<i>Phaeo verbum militare</i> 315,	<i>261, c.</i>
<i>Particularium cognitio vnde pen-</i>	<i>2, a.</i>	<i>Pinguis plus aeris habet quam ter-</i>
<i>detur</i> 107, 2, a.	<i>Peripatetica veritas tum fecer-</i>	<i>retur</i> 30, 2, c. omne humidum 100,
<i>Partus variorum animalium</i> 220,	<i>uitas</i> 10, 2, c.	<i>1, d. cur arboribus mimis, A-</i>
<i>2, c.</i>	<i>Peripateticorum error</i> 227, 2, d.	<i>budem, cur non laetis segetes</i>
<i>Partus frequens quid efficiat</i> 174,	<i>247, 2, c.</i>	<i>100, 2, a. quomodo si frigore af-</i>
<i>3, a.</i>	<i>Peripateticis detestabilis pallio-</i>	<i>ficatur</i> 112, 2, d.
<i>Partus & fetus quomodo dif-</i>	<i>gna 2, a. d. nugari turpe</i> 43, 2, c.	<i>Pinguis putredini quomodo resis-</i>
<i>ferant</i> 36, 2, d.	<i>horum eorundem mos io do-</i>	<i>titur</i> 241, 2, b.
<i>Pars alia aliam trahit</i> 196, 2, d.	<i>cendo</i> 26, 2, a. 177, 2, c.	<i>Pinguo & lenior qui differant</i>
<i>Pars omnium tam plantarum quam</i>	<i>Phaeo quae quinam sine</i> 104, 2, c.	<i>30, 2, b. 87, 2, d.</i>
<i>animalium duplicem obiectet</i>	<i>Phaeo hic Graecis</i> 22, 2, c.	<i>Pinguo in vino</i> 307, 2, d.
<i>rationem</i> 11, 2, b. vetula non	<i>Phaeo</i> 24, 2, d.	<i>Pisum</i> 112, 2, c. 114, 2, b.
<i>cost</i> 31, 2, d. est in triplici ge-	<i>Perpetuum, vox augurum</i> 175,	<i>Pisum quid sibi conciliet</i> 19,
<i>nerere</i> 68, 2, d.	<i>1, d.</i>	<i>7, 2, c. 11</i>
<i>Pastioatio quantum iouet</i> 199, 2, a.	<i>Perpetuifoliae plantae</i> 41, 2, a. d. 47,	<i>Pisum 4, 2, c. 74, 2, a. b. 77, 2, c. sterilia</i>
<i>300, 2, b. 107, 2, b.</i>	<i>2, c. 53, 2, a.</i>	<i>quodam species ac vbi 74, 2, c.</i>
<i>Pastio duplex</i> 71, 2, a.	<i>Perficia</i> 107, 2, b. 107, 2, c.	<i>74, 2, a. 46, 2, c. 77, 2, b. 79, 2, c. 81,</i>
<i>Peccata quomodo à Comici ex-</i>	<i>Perficia 42, 2, b. cum vultus ad cal-</i>	<i>79, 2, c. 82, 2, a. 83, 2, 1, b. pinguis est</i>
<i>causentur</i> 173, 2, b.	<i>culo 66, 2, c. 86, 2, c. quae mas aut</i>	<i>87, 2, a. d. humida loca quae</i>
<i>Peciolum quid vocat Theophras-</i>	<i>foemella</i> 72, 2, d. 109, 2, b.	<i>112, 2, b. quibus rebus consentit</i>
<i>tus</i> 209, 2, b.	<i>Perficia quo sine offe</i> 222, 2, c. quo	<i>cum abbece</i> 222, 2, b. d.
<i>Petora Platonica</i> 113, 2, b.	<i>in nucleo</i> 227, 2, a. aquae 140, 2, a.	<i>Pinus natus 177, 2, d. & 192, 2, c.</i>
<i>Pecorum vitulus ad hominis vi-</i>	<i>344, 2, b.</i>	<i>194, 2, a. 198, 2, c. cur radice pau-</i>
<i>sum</i> 290, 2, b.	<i>Perficia 2, 2, d. 222, 2, c.</i>	<i>ca & minus profunda</i> 112, 2, b.
<i>Pediculari quomodo nascantur</i> 148,	<i>Perficum 11, 2, a. d. 81, 2, d. 82, 2, d.</i>	<i>1, c. innoxia 187, 2, 1, b. 188, 2, 1, c.</i>
<i>2, c. d. vnde pignuntur</i> 158, 2,	<i>87, 2, b. 107, 2, b. 114, 2, b. 108, 19, 2,</i>	<i>radix qualis 140, 2, a. 142, 2, c.</i>
<i>d. cur sanguinem sugunt Ibid.</i>	<i>c. nuclei 20, 2, d. pulpa & au-</i>	<i>transfertur</i> 121, 2, a.
<i>Pellagra suis</i> 264, 2, b.	<i>cleus,</i> Ibid. 2, c.	<i>Piperis vsus</i> 175, 2, a.
<i>Pepus</i> 181, 2, d.	<i>Pertusum triticum calida per-</i>	<i>Pipes igneum 13, 2, a. rarus, Ibid.</i>
<i>Pepus quid</i> 41, 2, c.	<i>sum germinare</i> 112, 2, b. 162, 2, b.	<i>falsivicum praesit</i> 219, 2, d.
<i>Pepin</i> 177, 2, a.	<i>Pertusum facilius hordeum quam</i>	<i>Pisa</i> 139, 2, b.
<i>Pepin Gallorum</i> 84, 2, b.	<i>triticum</i> 160, 2, b.	<i>Pisces quidam strumae natae 2,</i>
<i>Pepion</i> 272, 2, a.	<i>Pervincia</i> 126, 2, b.	<i>a. b. horum fetus 42, 2, d. vbi</i>
<i>Pepo</i> 201, 2, c. 222, 2, c. 272, 2, d. 297,	<i>Petrofelinum</i> 12, 2, b.	<i>de gust 115, 2, c. vbi sole siccati</i>
<i>2, b.</i>	<i>Pisum & 222, 2, c. in fructu, idem</i>	<i>feruntur 201, 2, a. duplici gene-</i>

DE CAUSIS PLANTARVM.

re constant 109,2.b. quomodo coeunt 110,2.a,b	pletur 114,2.g	nis 115,2.d. quardam sunt axio mata velut uobu/cum nata 61, 1.c
Pillacium 30,1.b	Primum, secundum & tertium qui differant 109,2.c	Principium vitale quomodo humorem continet & ab hoc conuertitur 7,2.c. primum vnicum, forma 44,2.g
Pisum 35,2.a,b	Primum quid 109,2.c. 110,2.a	Principium forma 113,2.a,b. totius compendium 104,2.b
Pix 16,2.b. ex pino. 82,2.d. 122, 2.c	Pocinentia improborum 118,2.a	plantæ quod primum, quod item secundum 231,2.g
Placentini & Genueus cohærens natura 120,2.a	Pocius quæ re proprie dicantur 114,2.g	Prisci in quo vix cordes 129,2.g
Πλάτων quid 6,2.a	Polleo verbi vsus 10,2.a, 29, 2.d	Priscorum distorta oratio 129, 2.g
Planta 1,2.b. 2,2.g. eius natura 5,1.c. eius substantia, quid 13, 2.g. nonnulla sine semine producitur 129,2.a. multa vocabula ab animalibus ducta sibi accommodat 12,2.b. homo inuertus 23,2.g. valida quid pos sit 38,2.b. debilis, Ibidem. perperisfolia 41,2.g. d. 100. petaræ facultas 42,2.c. quæ 20. bifida 46,2.b. 100. cur valentior 61,2.g. diuersi generis 54,2.b. quæ re alatur, 1.d. quomodo curanda 100,2.g. simplicior animalibus 107,2.c. aqua sola non alitur 119,2.g	Pollis animalia esse vitæ breuis 300,2.b	Priscorum methodus 148,2.g
Planta habitior abstractione ca stigatur 114,2.c. vnde producitur 114,2.a. radicem habet pro sui principio 2,2.b. in feco solo quando putanda 128,2.g. eius primaria capita 106,2.b. quomodo sexum habere dicatur 118,2.g. humectari appetit 144,2.g	Pollis quid 118,2.g	Prisatio & habitus nihil habent medi 134,2.g
Plantæ Oceani Germanici 161, 1.b	Pollis semina que 122, 1.b	Prius quo formæ & vniuersales 2, 1.c. quo sensu est principium 122,2.g
Plantæ quædam cur degenerent 129,2.g	Pollis animalia esse vitæ breuis 300,2.b	Piel quid designat 160,2.g
Plantæ laxiores imbecilliores 124, 1.b	Pollis quid 122,2.g	Piel & vni quare differant 127, 2.d
Plantis nasci plantas, naturale 127,2.a	Pollis quomodo nascitur 37,2.d	Probabile quid 140,2.g
Plantarum cultus & vicia 144,2.g	Pollis quæ 120,2.g	Pegala verbum militare 123,2.g
Plantarum horriditas 146,2.g	Pomorum semina 129,2.a	Procatarticum causæ genus 5, 1.c
Plantarum quarundam coloris mutatio 147,2.g	Pomum quid 82,2.c. d. cur frondibus multum prommet 123,2.g. arbuteum 124,2.g. ficum 109,2.g	Proceritatem arborum quid im pediat 126,2.g
Plantarum quid 171,2.a	Ponticu m frumentum 143,2.g	Prodigium quid 129,2.d
Plantaria, Gallis Pepiniere 84, 1.g	Pontus regio qualis 106,2.g	Piel & vni quæ 120,2.g
Platanus ex arce tripode 110,2.g	Populus arbor 3,2.a. 4,2.a. alba, viuat, & odore suauis 2, 2.g. multo humore lenio præ dita est, Ibidem. b. vbi fera 110,2.g. qualibus locis recta, alta, flexuosa, strigosa 124,2.g. faciem non mutat 120,2.g	Piel & vni quæ 120,2.g
Plato quid de matric sentiat 166, 1.b	Populus alba in nigram mutatur 149,2.g. 149,2.g. 150,2.g. 151, 2.b	Proportio inter causam & effec tum 164,2.d
Platonica pecora 123,2.g. d. mones. Ibidem.	Populi materia qualis 149, 1.d	Proportio quid requirat 129, 2.b
Plicidias aerem mutant 57,2.g	Populi alba & nigra natura di uersa 129,2.g	Proportio cultæ arboris ad incol tam & vitis ad feram 64, 1.b
Plicthora 37,2.g. d. 109,2.g	Potrum 127,2.g. 124,2.g. 128,2.g. capitatum 129,2.g	Proportiones quid contineant 129,2.g
Pleuriticis cur triticeis panis vsus remouendus 132,2.d	Potulaca 39,2.g. 46,2.g. 129, 2.g. d. 140,2.g. 184,2.g. 185,2.g. 186, 2.g. 187,2.g. 188,2.g. 189,2.g. 190,2.g. 191,2.g. 192,2.g. 193,2.g. 194,2.g. 195,2.g. 196,2.g. 197,2.g. 198,2.g. 199,2.g. 200,2.g. 201,2.g. 202,2.g. 203,2.g. 204,2.g. 205,2.g. 206,2.g. 207,2.g. 208,2.g. 209,2.g. 210,2.g. 211,2.g. 212,2.g. 213,2.g. 214,2.g. 215,2.g. 216,2.g. 217,2.g. 218,2.g. 219,2.g. 220,2.g. 221,2.g. 222,2.g. 223,2.g. 224,2.g. 225,2.g. 226,2.g. 227,2.g. 228,2.g. 229,2.g. 230,2.g. 231,2.g. 232,2.g. 233,2.g. 234,2.g. 235,2.g. 236,2.g. 237,2.g. 238,2.g. 239,2.g. 240,2.g. 241,2.g. 242,2.g. 243,2.g. 244,2.g. 245,2.g. 246,2.g. 247,2.g. 248,2.g. 249,2.g. 250,2.g. 251,2.g. 252,2.g. 253,2.g. 254,2.g. 255,2.g. 256,2.g. 257,2.g. 258,2.g. 259,2.g. 260,2.g. 261,2.g. 262,2.g. 263,2.g. 264,2.g. 265,2.g. 266,2.g. 267,2.g. 268,2.g. 269,2.g. 270,2.g. 271,2.g. 272,2.g. 273,2.g. 274,2.g. 275,2.g. 276,2.g. 277,2.g. 278,2.g. 279,2.g. 280,2.g. 281,2.g. 282,2.g. 283,2.g. 284,2.g. 285,2.g. 286,2.g. 287,2.g. 288,2.g. 289,2.g. 290,2.g. 291,2.g. 292,2.g. 293,2.g. 294,2.g. 295,2.g. 296,2.g. 297,2.g. 298,2.g. 299,2.g. 300,2.g. 301,2.g. 302,2.g. 303,2.g. 304,2.g. 305,2.g. 306,2.g. 307,2.g. 308,2.g. 309,2.g. 310,2.g. 311,2.g. 312,2.g. 313,2.g. 314,2.g. 315,2.g. 316,2.g. 317,2.g. 318,2.g. 319,2.g. 320,2.g. 321,2.g. 322,2.g. 323,2.g. 324,2.g. 325,2.g. 326,2.g. 327,2.g. 328,2.g. 329,2.g. 330,2.g. 331,2.g. 332,2.g. 333,2.g. 334,2.g. 335,2.g. 336,2.g. 337,2.g. 338,2.g. 339,2.g. 340,2.g. 341,2.g. 342,2.g. 343,2.g. 344,2.g. 345,2.g. 346,2.g. 347,2.g. 348,2.g. 349,2.g. 350,2.g. 351,2.g. 352,2.g. 353,2.g. 354,2.g. 355,2.g. 356,2.g. 357,2.g. 358,2.g. 359,2.g. 360,2.g. 361,2.g. 362,2.g. 363,2.g. 364,2.g. 365,2.g. 366,2.g. 367,2.g. 368,2.g. 369,2.g. 370,2.g. 371,2.g. 372,2.g. 373,2.g. 374,2.g. 375,2.g. 376,2.g. 377,2.g. 378,2.g. 379,2.g. 380,2.g. 381,2.g. 382,2.g. 383,2.g. 384,2.g. 385,2.g. 386,2.g. 387,2.g. 388,2.g. 389,2.g. 390,2.g. 391,2.g. 392,2.g. 393,2.g. 394,2.g. 395,2.g. 396,2.g. 397,2.g. 398,2.g. 399,2.g. 400,2.g. 401,2.g. 402,2.g. 403,2.g. 404,2.g. 405,2.g. 406,2.g. 407,2.g. 408,2.g. 409,2.g. 410,2.g. 411,2.g. 412,2.g. 413,2.g. 414,2.g. 415,2.g. 416,2.g. 417,2.g. 418,2.g. 419,2.g. 420,2.g. 421,2.g. 422,2.g. 423,2.g. 424,2.g. 425,2.g. 426,2.g. 427,2.g. 428,2.g. 429,2.g. 430,2.g. 431,2.g. 432,2.g. 433,2.g. 434,2.g. 435,2.g. 436,2.g. 437,2.g. 438,2.g. 439,2.g. 440,2.g. 441,2.g. 442,2.g. 443,2.g. 444,2.g. 445,2.g. 446,2.g. 447,2.g. 448,2.g. 449,2.g. 450,2.g. 451,2.g. 452,2.g. 453,2.g. 454,2.g. 455,2.g. 456,2.g. 457,2.g. 458,2.g. 459,2.g. 460,2.g. 461,2.g. 462,2.g. 463,2.g. 464,2.g. 465,2.g. 466,2.g. 467,2.g. 468,2.g. 469,2.g. 470,2.g. 471,2.g. 472,2.g. 473,2.g. 474,2.g. 475,2.g. 476,2.g. 477,2.g. 478,2.g. 479,2.g. 480,2.g. 481,2.g. 482,2.g. 483,2.g. 484,2.g. 485,2.g. 486,2.g. 487,2.g. 488,2.g. 489,2.g. 490,2.g. 491,2.g. 492,2.g. 493,2.g. 494,2.g. 495,2.g. 496,2.g. 497,2.g. 498,2.g. 499,2.g. 500,2.g. 501,2.g. 502,2.g. 503,2.g. 504,2.g. 505,2.g. 506,2.g. 507,2.g. 508,2.g. 509,2.g. 510,2.g. 511,2.g. 512,2.g. 513,2.g. 514,2.g. 515,2.g. 516,2.g. 517,2.g. 518,2.g. 519,2.g. 520,2.g. 521,2.g. 522,2.g. 523,2.g. 524,2.g. 525,2.g. 526,2.g. 527,2.g. 528,2.g. 529,2.g. 530,2.g. 531,2.g. 532,2.g. 533,2.g. 534,2.g. 535,2.g. 536,2.g. 537,2.g. 538,2.g. 539,2.g. 540,2.g. 541,2.g. 542,2.g. 543,2.g. 544,2.g. 545,2.g. 546,2.g. 547,2.g. 548,2.g. 549,2.g. 550,2.g. 551,2.g. 552,2.g. 553,2.g. 554,2.g. 555,2.g. 556,2.g. 557,2.g. 558,2.g. 559,2.g. 560,2.g. 561,2.g. 562,2.g. 563,2.g. 564,2.g. 565,2.g. 566,2.g. 567,2.g. 568,2.g. 569,2.g. 570,2.g. 571,2.g. 572,2.g. 573,2.g. 574,2.g. 575,2.g. 576,2.g. 577,2.g. 578,2.g. 579,2.g. 580,2.g. 581,2.g. 582,2.g. 583,2.g. 584,2.g. 585,2.g. 586,2.g. 587,2.g. 588,2.g. 589,2.g. 590,2.g. 591,2.g. 592,2.g. 593,2.g. 594,2.g. 595,2.g. 596,2.g. 597,2.g. 598,2.g. 599,2.g. 600,2.g. 601,2.g. 602,2.g. 603,2.g. 604,2.g. 605,2.g. 606,2.g. 607,2.g. 608,2.g. 609,2.g. 610,2.g. 611,2.g. 612,2.g. 613,2.g. 614,2.g. 615,2.g. 616,2.g. 617,2.g. 618,2.g. 619,2.g. 620,2.g. 621,2.g. 622,2.g. 623,2.g. 624,2.g. 625,2.g. 626,2.g. 627,2.g. 628,2.g. 629,2.g. 630,2.g. 631,2.g. 632,2.g. 633,2.g. 634,2.g. 635,2.g. 636,2.g. 637,2.g. 638,2.g. 639,2.g. 640,2.g. 641,2.g. 642,2.g. 643,2.g. 644,2.g. 645,2.g. 646,2.g. 647,2.g. 648,2.g. 649,2.g. 650,2.g. 651,2.g. 652,2.g. 653,2.g. 654,2.g. 655,2.g. 656,2.g. 657,2.g. 658,2.g. 659,2.g. 660,2.g. 661,2.g. 662,2.g. 663,2.g. 664,2.g. 665,2.g. 666,2.g. 667,2.g. 668,2.g. 669,2.g. 670,2.g. 671,2.g. 672,2.g. 673,2.g. 674,2.g. 675,2.g. 676,2.g. 677,2.g. 678,2.g. 679,2.g. 680,2.g. 681,2.g. 682,2.g. 683,2.g. 684,2.g. 685,2.g. 686,2.g. 687,2.g. 688,2.g. 689,2.g. 690,2.g. 691,2.g. 692,2.g. 693,2.g. 694,2.g. 695,2.g. 696,2.g. 697,2.g. 698,2.g. 699,2.g. 700,2.g. 701,2.g. 702,2.g. 703,2.g. 704,2.g. 705,2.g. 706,2.g. 707,2.g. 708,2.g. 709,2.g. 710,2.g. 711,2.g. 712,2.g. 713,2.g. 714,2.g. 715,2.g. 716,2.g. 717,2.g. 718,2.g. 719,2.g. 720,2.g. 721,2.g. 722,2.g. 723,2.g. 724,2.g. 725,2.g. 726,2.g. 727,2.g. 728,2.g. 729,2.g. 730,2.g. 731,2.g. 732,2.g. 733,2.g. 734,2.g. 735,2.g. 736,2.g. 737,2.g. 738,2.g. 739,2.g. 740,2.g. 741,2.g. 742,2.g. 743,2.g. 744,2.g. 745,2.g. 746,2.g. 747,2.g. 748,2.g. 749,2.g. 750,2.g. 751,2.g. 752,2.g. 753,2.g. 754,2.g. 755,2.g. 756,2.g. 757,2.g. 758,2.g. 759,2.g. 760,2.g. 761,2.g. 762,2.g. 763,2.g. 764,2.g. 765,2.g. 766,2.g. 767,2.g. 768,2.g. 769,2.g. 770,2.g. 771,2.g. 772,2.g. 773,2.g. 774,2.g. 775,2.g. 776,2.g. 777,2.g. 778,2.g. 779,2.g. 780,2.g. 781,2.g. 782,2.g. 783,2.g. 784,2.g. 785,2.g. 786,2.g. 787,2.g. 788,2.g. 789,2.g. 790,2.g. 791,2.g. 792,2.g. 793,2.g. 794,2.g. 795,2.g. 796,2.g. 797,2.g. 798,2.g. 799,2.g. 800,2.g. 801,2.g. 802,2.g. 803,2.g. 804,2.g. 805,2.g. 806,2.g. 807,2.g. 808,2.g. 809,2.g. 810,2.g. 811,2.g. 812,2.g. 813,2.g. 814,2.g. 815,2.g. 816,2.g. 817,2.g. 818,2.g. 819,2.g. 820,2.g. 821,2.g. 822,2.g. 823,2.g. 824,2.g. 825,2.g. 826,2.g. 827,2.g. 828,2.g. 829,2.g. 830,2.g. 831,2.g. 832,2.g. 833,2.g. 834,2.g. 835,2.g. 836,2.g. 837,2.g. 838,2.g. 839,2.g. 840,2.g. 841,2.g. 842,2.g. 843,2.g. 844,2.g. 845,2.g. 846,2.g. 847,2.g. 848,2.g. 849,2.g. 850,2.g. 851,2.g. 852,2.g. 853,2.g. 854,2.g. 855,2.g. 856,2.g. 857,2.g. 858,2.g. 859,2.g. 860,2.g. 861,2.g. 862,2.g. 863,2.g. 864,2.g. 865,2.g. 866,2.g. 867,2.g. 868,2.g. 869,2.g. 870,2.g. 871,2.g. 872,2.g. 873,2.g. 874,2.g. 875,2.g. 876,2.g. 877,2.g. 878,2.g. 879,2.g. 880,2.g. 881,2.g. 882,2.g. 883,2.g. 884,2.g. 885,2.g. 886,2.g. 887,2.g. 888,2.g. 889,2.g. 890,2.g. 891,2.g. 892,2.g. 893,2.g. 894,2.g. 895,2.g. 896,2.g. 897,2.g. 898,2.g. 899,2.g. 900,2.g. 901,2.g. 902,2.g. 903,2.g. 904,2.g. 905,2.g. 906,2.g. 907,2.g. 908,2.g. 909,2.g. 910,2.g. 911,2.g. 912,2.g. 913,2.g. 914,2.g. 915,2.g. 916,2.g. 917,2.g. 918,2.g. 919,2.g. 920,2.g. 921,2.g. 922,2.g. 923,2.g. 924,2.g. 925,2.g. 926,2.g. 927,2.g. 928,2.g. 929,2.g. 930,2.g. 931,2.g. 932,2.g. 933,2.g. 934,2.g. 935,2.g. 936,2.g. 937,2.g. 938,2.g. 939,2.g. 940,2.g. 941,2.g. 942,2.g. 943,2.g. 944,2.g. 945,2.g. 946,2.g. 947,2.g. 948,2.g. 949,2.g. 950,2.g. 951,2.g. 952,2.g. 953,2.g. 954,2.g. 955,2.g. 956,2.g. 957,2.g. 958,2.g. 959,2.g. 960,2.g. 961,2.g. 962,2.g. 963,2.g. 964,2.g. 965,2.g. 966,2.g. 967,2.g. 968,2.g. 969,2.g. 970,2.g. 971,2.g. 972,2.g. 973,2.g. 974,2.g. 975,2.g. 976,2.g. 977,2.g. 978,2.g. 979,2.g. 980,2.g. 981,2.g. 982,2.g. 983,2.g. 984,2.g. 985,2.g. 986,2.g. 987,2.g. 988,2.g. 989,2.g. 990,2.g. 991,2.g. 992,2.g. 993,2.g. 994,2.g. 995,2.g. 996,2.g. 997,2.g. 998,2.g. 999,2.g. 1000,2.g.	

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

Prunorum differentia 267,3,c
 Prunus 22,2,a,c; prolix
 lita eius radix 8,2,d,52,2,b;
 22,2,d; flores 77,2,b; 81,2,c,2,d;
 1,3,c. quibus regionibus opti-
 ma 105,2,b; visum gi-
 gnit 105,2,c
 Prunum 61,2,d; eius pulpa & tes-
 ta 70,2,b; 126, 127,2, b. 126,2,b;
 b. Damascenum 22,2,a
 Prunatio cum rurture vt conuenit
 127,2,d
 Prunanz nomen vnde 127,2,d
 Prunana dum eluatur qua re opus
 habet 127,2,d
 Prunanz, nomen, & rurture quid dif-
 ferant 127,2,d
 Prunanz vnde dicti 127,2,d
 Publicum quid 127,2,d
 Publice & vulgo qui differant
 127,2,c
 Puella cur celerius crescunt 34,
 1,c
 Pulchritudo quid 206,2,d
 Pulegium 31,2,a; 30,2,d; 31,2,
 b,c,d
 Pulicaria quam terram appetat
 151,2,c
 Pullulantes plantz 32,d
 Pullulatio ab radice 91,2,d
 Pullum ab atro quid differat 115,
 1,d
 Pullus intra oui putamen 118,2,d
 Pulmonaria vbi proenit 37,
 2,d
 Pulpa, aliud a fructu 80,2,b
 Pulsus 20,2,d; 20,2,d
 Pulsus tritico quomodo oblit
 2,2,c
 Punica malus 2,2,d; 9,2,b;
 116,2,a; 142,2,c; 144,2,b; 147,2,d;
 alitringit 84,2,d; 30,2,b; 31,2,
 b; 34,2,a; 35,2,d; 14,2,c; 41,2,c; in-
 choata 17,2,b; a. 20,2,a; & in-
 qua 18,2,b; rara & sicca 112,
 1,d; quibus locis gaudent, T-
 bidem, quos locis quezant, I-
 bidem. a. b. eius cytiis 127,2,
 a. stolones 130,2,c
 vmbrosis gaudet 177,2,c
 a.c. luxurians quomodo re-
 primenda 124,2,d; quomodo
 itercoretur 126,2,c; amz lo-
 tium fissum d. & 204,2,d
 Punice fuit tantum edendo 173,
 2,a
 Punice eiusdem diuersi fructus
 125,2,a
 Punice grana 143,2,b
 Punice mutatio 11, 27,2,b,c
 Punice fructus quales 177,2,c
 Purgationis definitio 206,2,d
 Purum, nomen vnde 140,2,b
 Putare minus est quam amputare
 194,2,d
 Putare arbores 180,2,d

Putatio arborum quantum valeat
 135,2,d; & 147,2,b
 Putatio cuius rei causa 147,2,d;
 quando opportuna 181,2,b,c.
 non zque ab omnibus plantis
 fertur 182,2,b; cur graciles ar-
 bores iuuat, id. duplicem finem
 sibi statuit 187,2,d; cur sibi suc-
 cedentem stercoreationem re-
 quirat 181,2,b; prudentia re-
 quirat 195,2,a,b
 Putatio vitium quando instruen-
 da 196,2,b; autumnalis 198,
 a,c. locis vdis quado instruen-
 da 199,2,b
 Putatione cur fortiores reddan-
 tur arbores 175,2,d
 Putatione, quz plantz opus ha-
 beat 179,2,b; 180,2,c;
 ca vbi parcius vitendum 180,
 2,a; eius duo finis 140,2,d
 Putei cur maxime instruantur
 55,2,b
 Putredo cui plantarum parti pri-
 mum accidat 176,2,b
 Putredo quz animalia producat
 2,2,a
 Putredo quorundam animalium
 mater 149,2,b
 Putredinis materiam quz loca af-
 ferant 174,2,d
 Putredinis mater 145,2,c
 Putrefactum triticum non germi-
 nare 243,2,b
 Putrefactio vnde 169,2,c; 2,2,
 c; 16,2,a
 Putrefactio frumentorum 167,2,
 c; 2,2,c
 Pyrethrum 94,2,d
 Pyri germinatio 188,2,c
 Pyrum pulpa rium semen quor-
 sum comeditur 172,2,b
 Pyrum quid 290,2,c
 Pyrum & eius grana quomodo
 feruntur 122,2,b; 147,2,b
 Pyrum sepe boni succi ingrate
 carnis 26,2,b; 16,2,c; cur ei
 pulpa data 82,2,a; 126,2,c;
 Pyrum humanam faciem reprz-
 sentans 244,2,b
 Pyrus 2,2,d; 3,2,a; 7,2,d; radix e-
 ius 7,2,d; 9,2,b; genus cum cy-
 donio commune habet 111,2,b;
 80,2,c; d. 63,2,c; culinarum que-
 rit 70,2,b; 29,2,d; falsis offen-
 ditur 117,2,c; ei quid & quo-
 modo decedat 127,2,a; 130,2,c;
 sylultris 61,2,d; multos sed
 non magnos fructus edat 62,
 2,b; ei przhumida & frigi-
 da 74,2,a; quod locorum ge-
 nus auerfarur 107,2,b; Mo-
 schara 72,2,c
 Pyrus quando ferenda 167,2,c
 Pyrus visum profert 195,2,c
 & latem pati non potest 112,

2,2
 Pyrus Phocenfis 144,2,b
 quomodo putanda 181,2,a,b
 agrestis quomodo mitefcz
 203,2,d; eius semen 221,2,d
 Πυρρα que dicitur 124,2,d
 Πυρρα quid significat apud
 Hippocratem 194,2,b

Q

Questio nodus dicitur 144,2,b
 Qualitates instrumenta forme
 91,2,b; 161,2,c
 Qualitates vnde impulz agunt
 125,2,b
 Qualitas oihli habet contrarij 54,
 2,d; non nocet 112,2,b
 Quantitatis nulla actio 190,2,b
 Quantitatum continuaz ac disiu-
 ctaz proportio 175,2,d
 Quercule minoris varis folia 43,
 1,c
 Quercus 171,2,b; 170,2,c; & 81,2,
 2,a; diu vitit 177,2,c; 1,b
 Quercus e salice 279,2,b
 Quercus & hedera coniunctio
 180,2,d
 Quercus flos 176,2,b
 Quercus Lusitanz quas Porphy-
 ruz Grzca fide commemorat
 116,2,c
 Quercus vimo infusa 22,2,c; eius
 radix pretiosa 27,2,a; perfe-
 cta & adulta 27,2,a; quos fru-
 ctus edat 43,2,c; 44,2,c; qualis
 17,2,a; 86,2,c; 27,2,b; 113,2,d; e-
 ius proceritas 126,2,b; obno-
 xia culcibus 128,2,b; Lusita-
 na & sicca 116,2,c
 Quicquam, nomanis vsus 230,
 2,a
 Quies finis motus 16,2,d
 Quies inter duos motus 220,
 1,c
 Quoddam, quale nomen 31,
 2,b

R

Racemi 42,2,c; grano fitus
 carentes 127,2,c
 Racemi eiusdem acioi albi & ni-
 gri 266,2,b
 Radices quibus minus profunde
 170,2,b
 Radices cur non putrefiant 25,
 2,d
 Radices ad germinationem quan-
 do ineptz 167,2,c
 Radices, vitz primordia 171,
 2,d
 Radices quomodo germinna
 magnitudo comunicetur 186,
 2,d
 Radicum magnitudo quibus au-
 tibus parctur 181,2,b
 Radix quem succum habet in
 conorta

- confortata 8, 1, a. flexuosa, loco
 multarum, Ibidem. quo ma-
 gis flexuosa eo minus robusta,
 Ibidem. c. quæ viaciore, Ibi-
 dem. robustæ duplex causa, Ibi-
 dem. d. cur in æqualiter por-
 rigitur & profunda quærat 9,
 1, c. cur eius incondita folioles
 2, 1, d. bulbacæ 30, 1, d. gene-
 ra duo habet 32, 1, d. 44, 1, b.
 48, 1, a. eius munus, Ibidem. b.
 prolixitas 51, 1, a. perfecta qua-
 re impeditur 51, 2, a. multum
 nata multum trahit 78, 1, a.
 refrigeratior egens 118, 1, c.
- R**adix vt descendat, citrandum
 182, 1, d. plantæ principium
 181, 1, b. 186, 1, a. 178, 1, b. ergo
 eius partes non recedendæ 183,
 1, c. quod hanc ex sem-
 per sugant 183, 1, d. robore
 displicet pollet 131, 1, b. valida
 multum querit alimenti 129,
 2, d. tres affectus 141, 1, b.
- R**adix principium plantæ 178, 1, b.
- R**adix cur cordis, oris & ventri-
 culi rationem obtinet 134, 1,
 2, d.
- R**adix quid sonat 129, 2, a.
- R**ami in arboribus 12, 1, a. quo-
 modo vocantur à Dioscoridæ
 Ibid. e.
- R**ami plantarum an sint princî-
 pia 187, 1, b. qui putantur &
 qui non Ibid. d. e. 189, 1, b.
- R**amorum vocabula 169, 1, a.
- R**amorum natura 187, 1, a.
- R**amos summos aliquando gela-
 scere, radicibus illæsis 308,
 1, c.
- R**amus peregrinus quis 173, 1, d.
- R**anz efformantur potius quàm
 generantur 290, 1, a.
- R**anunculæ crescunt partium usu
 mero 149, 1, c.
- R**apæ quid sonet Syris 102, 1, c.
- R**apum & brassica vicissim com-
 mutantur 141, 1, d. 149, 1, b.
- R**apum latius quomodo fiat 126,
 1, a.
- R**apum quomodo transferendum
 11, 1, c. citò rugatur, Ibidem.
 1, a. 14, 1, c. 19, 1, b. 40, 1, b. 57, 1, b.
- R**ara corpora 113, 1, a.
- R**aritas cur terræ nocua 109, 1, d.
- R**aritas cum humiditate augen-
 dis corporibus confert 34, 1, c.
- R**aritas terræ cur probanda 169,
 1, c.
- R**ariocinatio motus quidam est
 16, 1, d.
- R**ectissimæ omnium quenz sine
 arbores 179, 1, d.
- R**ectum, & ratione est 25, 1, b. est
 norma obliqui 80, 1, c.
- R**editium Grammaticorum
 130, 1, b.
- R**egiones macræ quomodo an-
 nonæ inopiam sustineant 140,
 1, a.
- R**egionis conditio aut à celo aut
 terrarum qualitate aut à situ
 105, 1, b.
- R**egulus auicula in veruculo igni
 apposita, tameti nemo veritat,
 per se conuertitur 158, 1, b.
- R**ei, etymologia 174, 1, a.
- R**eligiosiores sunt qui remittunt
 de superlitione 146, 1, c.
- R**emorum inveniendorum occa-
 sio 175, 1, d.
- R**eflex quid olim diceretur 100,
 1, b.
- R**efina quid 111, 1, c.
- R**esolutio duplicem in eo quod
 resoluitur naturam indicat 3,
 1, b.
- R**estibilis ager 141, 1, b.
- R**esumi quæ corpora propriè dic-
 untur 112, 1, d.
- R**etentrix facultas à quo solua-
 tur 127, 1, a.
- R**hamnus 41, 1, d.
- R**haphanum citissimè rugatur
 11, 1, a. 14, 1, c.
- R**icini varia folia 43, 1, c.
- R**idica 165, 1, c.
- R**icini quomodo viuunt 176,
 1, c.
- R**icini folia 149, 1, b.
- R**igatio utilis 59, 1, d.
- R**igatio quomodo temperanda
 185, 1, b. frequens quam effe-
 rar incommoditatem, Ibidem.
 pluuiarum inopiam supplet
 184, 1, c.
- R**igidum 43, 1, a.
- R**igor & frigus cognata sunt 43,
 1, a.
- R**osæ & rosæ differunt 173,
 1, a.
- R**os 166, 1, d. alit 167, 1, a. ver-
 miculos parit 16, 1, d.
- R**oma suis viribus tuit 28, 1, c.
- R**omanorum prætorum loquen-
 di ratio 48, 1, c.
- R**osa 12, 1, a. 57, 1, c. 59, 1, c. quid
 agendum vt hyeme asseruetur,
 Ibidem. qualis flos 60, 1, c.
- R**osæ quomodo in hyemem pa-
 randæ 187, 1, a. quæ odoratio-
 res 148, 1, a.
- R**osariorum affectus 106, 1, b.
- R**ubiginis in ferro & frugibus
 ab æruginè discrimen 119,
 1, b.
- R**ubigo in vite, Latine Disco-
 catio 199, 1, a.
- R**ubigo plantarum quid 112, 1,
 b. creantur à nebulis 118,
 1, a.
- R**ubigo frumētis infestior quàm
 leguminibus, & quibus frumē-
 tum specibus inimicior
 158, 1, b.
- R**ubrica 108, 1, a. leuta 157,
 1, a.
- R**ubus 75, 1, a. eius fructus, Ibid.
 b. c. 96, 1, b. c. 130, 1, c. 133, 1, a.
- R**uncario quid 110, 1, a. tan-
 tum est duriorum, Ibidem.
- R**uncias cur Galli vocant quod
 Latini fentes 110, 1, a.
- R**uo verbum vnde deducitur 99,
 1, b.
- R**utes quid sit 102, 1, b.
- R**ustice rei tripertita diuisio 107,
 1, d.
- R**uca 121, 1, a. 104, 1, d. eius affe-
 ctus 106, 1, b. c. a. ei addendus cinis
 107, 1, b.
- R**utæ semen in ficu 186, 1, d.

S

- S**abulem alimenti experti 109,
 1, d.
- S**accharum candidissimum quo-
 modo nigrescat 158, 1, d.
- S**agitta in vine 169, 1, b.
- S**ad cineribus 102, 1, d. que-
 re 1, c. qualem terram reddat
 d. quales radices, Ibidem. eius
 facultas, Ibidem. iuuat pal-
 mam 103, 1, a. mordet d.
- S**algamazum cultu aulio cura-
 tur 161, 1, c.
- S**alsis oblectatur palma 102, 1, b.
- S**alsus actio 116, 1, d. à calore
 manat, Ibidem.
- S**atis aduerbium, nota mediocri-
 tatis 112, 1, c. vnde, Ibidem.
- S**aliua purpurarum 181, 1, d.
- S**alix 1, 1, c. d. 3, 1, a. 4, 1, a. 1, 1, b.
- 18, 1, a. b. 17, 1, b. obscurum e-
 ius semen 102, 1, b. 30, 1, c. no-
 cum producens 99, 1, a. vbi
 fera 116, 1, d. quo otioso epi-
 theto ab Homero notatur 130,
 1, c. eius quedam genera 121,
 1, c. cur non sit 100, 1, d.
- non omnis fert fructum 128, 1,
 a. nec vilius ad escam ido-
 neum b.
- S**alsedo quomodo semina con-
 fertur 161, 1, c.
- S**alugo est qualitas 103, 1, d. im-
 pedit putrefactionem 113,
 1, d.
- S**alsum & amarum sapores sunt
 affines 117, 1, c.
- S**altuarii qui dicantur Iurecon-
 sulci 101, 1, b.
- S**amara quid sit 117, 1, b. 118, 1, c.
- S**almi semen 106, 1, c.
- S**amarum quid prisca vocantur
 18, 1, a.
- S**ambucus 32, 1, a.

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

Sanguis vhimum animalis nutrimentum 143,3,b	1,3	ro femelle non corrumpitur sed perficitur 234,3,c
Sanguinis riuu apud Sophoclem 179,3,d		Sementificus omnibus natura communis 11,1,b
Sanguinis crassi animalia que 103,3,2		Semina quarundam integrum annum incorrupta manent sub terra 134,3,1
Sanitas vnde 206,3,d, 213,1,c		Semina colligata lintcolo & defossa coalescere 286,3,d
Sanicata latitudo 94,1,2		Semina confusurata facilia que & quare 261,1,2
Sapientia minus 52,3,d, 65,1,2, a. ei multa licet ignorare 106,3,d		Seminalia vasa vnde nutriantur 133,3,2
Sapor varius fructuum eiusdem arboris 44,3,2, cur cibis inditus 117,1,1, b. eius iocunditas ad eandem facultati amica, Ibid. 3,3, an de aqua dicitur 130,3,b		Seminis duo vitia 322,1,2
Sapor asper terreus 143,3,2		Seminum & ouorum discrimen 260,3,c
Sapor & odor eiusdem non semper congruunt 148,3,c		Seminum alimentum, vita, forma 258,1,b
Sarmariz gramina 209,3,2		Seminum corruptio, & pestis 261,1,2
Sarmentum 83,3,d		Seminum perfectio 260,3,c
Sarmenta que importuna & que non 179,3,c, in vite 245,3,b		Seminum paruum fructus cur multiplex 260,3,d
Sarmentum <i>μαρμαριον</i> 194,3,b		Senecio 94,3,2
Sarraceni infatuati 209,3,1,b		Senectus quas arbores citius inuadat 135,1,c
Sarrure quid 150,3,2		Senectus animalium quarundam charitilagines in ossa mutantur 191,3,c
Sarrutio 207,1,2,3,b		Senectus tabe cur animal perit 300,3,c,d
Satio per taleam 12,3,b		Sensus alterum maximum lumen 1,1,c, cum sit species recipitur 35,1,b, quomodo ad vniuersa nos prouehit 91,3,2
Satio quod requirat 207,1,d		Sensilia an à formis elementaribus ducenda 321,3,b
Satureia 224,3,2		Seps 107,3,d
Scabiosa varia folia 423,3,e		Serquo vnde deriuatur 20,3,2
Scaliger equorum studiosissimus 491,1,b, ingenue fateatur quod nescit 81,1,d, 104,1,2, 135,2, d, modestè de se loquens suam probat diligentiam 113,1,2, Gazæ fauere se profiteretur 225,1,c		Ser 111,3,d
Scaligeri de Theodori oratione iudicium 190,3,c		Serendi pro terrarum varietate tempus varium 192,3,b
Scaligeri an interpretatio fides atque consilium 177,3,c		Seri quando debeant arbores 127,1,c, 168,1,b
Scaligeri quid 209,3,c		Sericum 111,3,d
Scelus minus 200,3,c		Serpentaria integram habet radicem 32,3,c, eius varia folia 42,1,c
Scapus 225,3,c		Serpyllum 22,1,2, 206,3,2, eius duplex genus, Ibid. 136,3,2
Scabei cause 297,3,b,c		Seruorum quorundam conditio 106,1,d
Scelerum 91,1,c		Sesami natura 260,3,2
Scelus quid 19,3,2		Sesamum rancori obnoxium 261,1,b
Scientia, perfecta quid doceat 8,3,d, quid à ratione 17,1,2, ex quibus constituta fit 69,1,b, quodnam habeat fundamentum 107,1,b		Sicca, minus dulcia 162,1,1,b
Scientia omnis bonum pro fine habet 164,3,c		Siccitas, nascendi tempus differre 224,1,2, Incepta ad generationem 6,3,c, an sit actus qualitas 17,1,2, an passiva 25,3,2, effectus caloris aut frigoris, Ibidem, Interna
Scillam repositam germinare 27,2,b		
Scilla scillam antiquis dictam fuisse 286,3,c		
Scire quando proprie dicatur 164,3,c		
Scirrui ventus 323,1,d		
Scirrui & vitiosi differunt 195,3,2		
Scrofa Scaligeri villa mire fecunda 87,3,b		
Scolymos 40,3,b, 135,1,d		
Scolymi terra 201,3,b		
Scorpioides 40,3,b		
Scorpius vescuntur Galliaz 242,1,b		
Scotia excellentissimo pane nobilis 243,3,2		
Secale & alica circa triticum facta, habitosa fume 287,3,d		
Secale quando floreat 236,1,c, 245,1,d, quale sit 244,3,2, quomodo interdum abiamatur 29,1,2, 103,3,d		
Secia vnde deriuatur 20,1,2		
Sedum quale est 94,2,2		
Seges conitat radice parua & superficaria 281,3,d, cur ab herba prauertatur 209,3,c, quot de caulis tondeatur 215,3,2		
Seges cur matrem habet hyemam 97,3,c, cur pinguis non offendatur 100,3,2, quomodo fiat 228,1,c		
Semen auium quoddam genitale 132,3,b, 192,3,b, 134,3,2		
Semen Syricum 192,3,d		
Semen speciem perpetuo seruat 112,1,c		
Semen plantæ 139,1,b		
Semen arboris, est arbor potestatis 234,3,2		
Semen, principium dicitur 1,3,2, insitam genendi vim habet 2,1,2, ab eo productum differunt 10,1,2, quid sit 15,3,b, 4,3,b, 201,3,2, comparatum ouo 27,3,d, separatum diu durat 28,1,c, habet quoque mulieres 28,1,d, non illico animal facit, Ibidem. 2,2, In duo genera tribuitur 21,3,2, animalis continet partes ascititas 29,3,c, quoddam non nisi vctulum terræ mandat 37,3,2, plantæ quomodo planta 38,1,2, diuersum facultate in eadem planta 42,3,d, in se actu animam habet 66,1,b, pusillum cur cito perficitur 78,3,c, eius finis 89,3,d, 90,1,c		
Semè est quasi totius plantæ compendium 215,1,5, 225,1,d, plantæ imbecillioris cur robustius quam robustioris 227,1,2, annum cur robustum 2,2, cur à natura institutum 220,1,b, arboris satum cur degeneret 222,3,b, cur seruandum 224,3,d, quando generandi vim habeat, Ibidem, Varia etate variis quoque est aut in quibus viribus 225,1,c, in vte-		

- interna quid incommodi pos-
sit humanibus asserit 113, c. in
animalibus præsertim humo-
res acuit 112, c.
- Siccitas cuius ætatis est affectus
171, a, b
- Siccitas quomodo semina conser-
uet 161, c. 1, c.
- Siccitas florum hos reddit odorati-
ores 147, a, b
- Siccitatis causa 161, a, c
- Siccioris plantæ ramus ad futurâ
arborescunt in utilis 1, a, c.
- Siccum plantæ cur tribuatur 3, b, b
quid sit 39, c. propinquæ est na-
tura cum aspectu 77, a
- Sideræ quid 1, a, c
- Sicilia est velut horreum quoddâ
81, a, a
- Sidera sua plantis quibusdâ 46, 1, b
- Siderationis causæ 193, a, a, b, c
- Siderum quorundam vis 158, a, d
- Siligo 179, c. 1, a, d. 1, 45, a, d
- Silphium 161, b, 68, a, c. & 161, a, d.
- 162
- Sinapium 179, a, d
- Sinapi nulli araneo parcunt quin
edant 143, a, b
- Sinapis simili facili coaptatur 11, a, a
omne cur est alio modo diuer-
sum, 17, a, b. simili suggerit 117,
a, b, a. simili appetitur 11, a, b, &
insatur 106, a, a
- Similitudo quibus in rebus specia-
latur 21, b, 14, a, d
- Similitudo summa dissimilitudis
que insignis inter aliquas en-
dem res 150, a, d
- Simula sunt quasi vnum 171, a, a
- Similitudinis finis 190, 1, c
- Similitudinis & dissimilitudinis
notæ quomodo accipiuntur
159, a, a
- Simpliciora quænam sunt, genera
formis, an formæ generibus
97, a, d
- Sinapi non est cibis, sed condime-
ntum 114, a, d
- Sinapi quorum adhiberi solet
66, a, c
- Singularia que philosophis 165, a, d
- Sipare verbum vetus 13, a, d.
- 37, a, d
- Sisennæ spuzatilia 167, a, c
- Sisymbrium quod proprius natura
accedat 150, a, a
- Sisymbrium 13, a, a. 106, a, a
- Sisymbrii in metam combinatio
189, a, d
- Sisymbrii radix 170, a, b
- Sisymbrium quomodo mutetur
148, a, d
- Sisymbrium in metam facile con-
uertitur 141, a, d
- Siti afflata animalia 148, a, b
- Sitior prior quam 769, a, 147, a, a
- Situs araneos gignit 161, a, d
- Smilax 71, a, b. 156, a, c.
- 256, a, a
- Smyrnum 142, a, b
- Societatis nomen vnde 10, a, a
- Socius proprie quis 16, a, b. vnde
dicatur 81, a, b
- Sol quid præstat in rerum gene-
ratione 17, a, a. eius facultas ni-
numquam victa 17, 1, b. 90, 1, c.
quem humorem vrat & corrup-
pat 103, a, c. & 166, a, d. quomo-
do & in quo putredine gignat
122, a, d
- Solida corpora 113, a, a
- Solonis leges 114, a, d
- Solum mutatur nonnunquam fac-
cie 17, a, b. concausa cum celo
77, a, c. à superficie quomodo
distinguendum 109, a, c
- Solum macrum & simus conser-
ua 108, a, a
- Solutio continui animatus laedit
61, a, a
- Solsequi flori 159, a, a
- Somnum plantis tribuebat Ana-
xagoras 174, a, c
- Sophistarum contentiofa nugaci-
tas 164, a, c
- Sophoclii poema 10, a, c
- Sorbus 154, a, a. & 41, a, c
- Sorbus viscum parit 152, 1, c
- Sorte nihil euenit in natura ex pe-
ripeteticis 61, a
- Sphacelismus an in radice tantum
sit 196, a, a
- Sphacelism* ab animalibus ad pla-
ntas translatum morbus 193, a, d
- Sphacelismus & mutatio differen-
tia 195, a, c
- Sphæra quid 185, 1, c
- Sphærales vnde dicatur 195, 1, c
- Spatha 165, a, b
- Species à quo artifice cõdatur 181,
1, c. nunquam interit 190, 1, a.
hæc aut illa deseritur nonnun-
quam ab animalibus 148, a, b
- Species totum essentialis 19, 1, c. ge-
neris fecat 10, a, a. duobus indi-
uiduorum generibus non pro-
rogatur 56, 1, c. quomodo incor-
ruptibilis 43, a, a. quomodo &
quare prorogatur 64, a, c. quid
sit 80, a, c. æterna est que libet
108, a, d. realis est 109, a, a. ab al-
iis speciebus distat potius quâ
differt 117, 1, d
- Specierum mixtio conera Peripa-
teticorum placita 143, a, d
- Spicula quæ vnde quomodo disse-
rant 63, a, b. 89, a, b
- Spica frumentaceorum 158, a, c
- Spicæ cur sic dicitur 15, a, a
- Spiculi nomen vnde 15, a, b
- Spina regia 40, a, b. Aa gyptia 94,
Babylonica 55, a, b, c
- Spinacia 42, a, d. 91, a, c. 179, a, c. 178,
1, d. 184, a, c. 129, a, a. 178, 1, d.
- Spinus 31, a, c
- Spirandi & visæ idem finis in a-
nimalibus 300, a, b, c
- Spiritus quales in vacca ingenti
31, a, c. in animali quid sint 92, a,
bautores operum animæ 124,
1, c. 119, a, c
- 187, a, c
- Sponæ multa prodeunt 1, a, c
- Spuma apud gignit 161, d
- Squilla 30, 1, a, b. & 173, a, d. eius ra-
dix integra est 33, a, d
- Squadra 176, 1, c
- Staphylogria & eius folia 43, a, c.
94, a, d. & 121, a, b. 123, a, a
- Stemur 304, 1, c
- Stemur verbum quam vim habeat
151, b
- Stercorandi utilitates 100, a, d
- Stercoratio quid sit 156, a, b. quor-
sum adhibenda 143, 1, d. cur post
putationem institueda 185, a, a.
b. aliter arboribus, aliter aruit,
Ibid. crebrior quibus tum locis
tum temporibus vel idonea vel
inutilis 186, 1, a. eius utilitas 99,
1, d. fines 173, a, b
- Stercus non aliter quam animal
multas habet species 186, a, c. a-
limenti nimium plantis sugge-
rit 180, 1, b
- Steriles plantæ 3, a, a. terræ 114, a, c
- Sterilities vnde 73, a, d
- Stemur 304, 1, c
- Strangulat orobanche 156, a, c
- Strigosa minus dulcia 162, a, b
- Strupes ad quid facti 159, a, c
- Stemur 156, 1, a
- Scipius vnitas signum est, non cau-
sa ineptitudinis ad generandum
72, d
- Strips quid olim significaret 177,
1, c. vocis origo, Ibidem.
- Strigenti vox vnde 52, a, a
- Strolones 8, a, d. 11, a, b. 15, a, a
- Strobilorum grana 128, a, a
- Sturnus veneno vescitur 142, 1, b
- Suzuitas fructum vnde 147, a, b
- Suzuitas quorum sit qualitarum af-
fectus 106, a, d. huius fundamē-
tum, Ibid.
- Subiectum & eius adiecta affi-
ni quadam relatione coherent
83, a, a
- Substitaria hospitium accidenti 160,
1, c
- Substantia sunt actionum principia
128, a, d
- Subtilia pluvia 199, 1, a
- Sudum quasi sine vdo 307, a, c
- Succus lactuce proprius 148, a, a
- Succo viscosus ægræ coquitur 139,
1, d. Succus plantarum est es-
tium pars interna 149, a, a

INDEX IN LIBROS THEOPHRASTI

Succus in conortis radicibus 8, 1, a
 quomodo in plantis coquitur,
 Ibid. 2, b. eius tum varietas tum
 multiplex facultas 43, 1, d. cur in
 planta coeuret 55, 2, a. lentus
 ac viscidus 29, c. coquitur 73, a.
 c. feruandus idoneum habet æ-
 tatem 82, 2, c. multus multum co-
 cionem expetit 122, 1, a
 Sodor marmorcorum simulachro-
 rum 279, 1, b
 Stullus finus quorsu valeat 302, 1, d
 Sulphur igneum ac spongiofum
 33, a. a. calidam quidem, sed ste-
 rilem terram reddit 11 4, 2, c
 Superfectatio arborum à tempore
 pendet 42, 1, b. eius imago 45, 1,
 d. 46, 2, d
 Superflua in plantis 62, 2, a
 Superficiliaræ radices 8, 1, d
 Superficiei à solo discrimen 102,
 2, c
 Supergerminatio fit autumno &
 sub cane 22, 2, c. quando fiat 46,
 2, d. imago superfectionis, 1-
 bidem.
 Superlatium non indicat de duo-
 bus 211, 1, c
 Superstitiosa imaginatio de Deo
 122, 3, d
 Superstitio non prodit verâ homi-
 num religionem 146, 2, c
 Superfluous Drauidarum 164, 1, a
 Supina celsura cauenda in vitæ
 298, 1, a
 Surticatio species infitionis 21, 1, d
 Sarculus pampinariuz quid 200, 2,
 c
 Sarculus 22, 1, b. eius vigor 24, 2, a.
 cur 29, 2, a. dicitur 25, 1, c. sobo-
 les aliarum plantarum partium 26,
 2, c. quid sit 62, 2, d
 Sus 73, 1, a
 Σύνθεσις 266, 2, a
 Sycomoros 75, 2, c, d
 Sycomorium cum ficu affinitas 270,
 2, c
 Σύνθεσις 265, 2, d
 Σύνθεσις quid 115, 1, d
 Σύνθεσις 292, 2, d
 Sylacitria fictiora sunt 130, 1, d.
 quomodo sese ferant 130, 2, c
 Sylacitria matibus sui generis sut
 fictiora 148, 2, a
 Σύνθεσις quid Thueydid 2, 1, b
 quid Paulo iurconsulto, Ibid.
 Σύνθεσις quid 16, 1, a. & 304, 2, c
 Symboli nomen vnde 17, 1, c
 Σύνθεσις 190, 2, b
 Σύνθεσις quid 306, 2, b
 Σύνθεσις quid vocant medici
 2, 1, b
 Σύνθεσις apud Stoicos quid 266,
 1, a
 Σύνθεσις quid 173, 1, b
 Σύνθεσις aliud quid 173, 2, d

Σύνθεσις quid significat 185, 1, d
 Syngrapha cur dicitur 138, 2, b
 Syria maturius fructus effundit
 quam Francia 22, 2, a
 Syricum semen 122, 2, d
 Syrochus ventus 122, 2, c
 Syrorum elegans loquutio 242, 2, a
 Syrorum paronomastica dicendi
 ratio 16, 2, d
 Syrorum apertio & halius cauê-
 dus 257, 2, d
 Σύνθεσις quid 2, 1, c. 17, 2, d. 19, 2, c. 46,
 1, a
 Σύνθεσις 44, 2, b. 47, 2, d

T

Tabes à Græca voce τειναι 328,
 1, a
 Τάξις & ἕλπιος 22, 1, c
 Talea 12, 2, c. 15, 2, a
 Talea & termus quid differant
 265, 2, b
 Talpa oculi perfecti 130, 2, b
 Tamarindi acidi 68, 1, a
 Tarentinæ aces 36, 1, b
 Tarentinus ager 299, 1, d
 Taxus 48, 2, c. 75, 1, a
 Tegumentorum differentia 30, 1, a
 Τελειότητις τῆς γαιῆς 227,
 2, b
 Τελειότητις terræ quæ 226, 2, d
 Telephos 159, 2, a
 Tellus matris plantarum 26, 2, a
 Τέλειος aliud ab ἕλπιος 195, 1, a
 Temperamentum quid 46, 2, b
 Temperata plantarum facultas 42, 1, c
 Temperstitas varia 200, 2, d
 Tempus affecta & mensura quan-
 titatis 190, 1, b
 Tempus nihil agit 22, 2, a. idoneum
 ad plantas plantandas tum in-
 ferendas, Ibid. 2. non pariter
 30, 2, d. cur poetis genitabile, I-
 bidem. generationi aptum 31, 1,
 c. varic variis rebus idoneum
 38, 1, b. quid sit 48, 2, d. quatenus
 tempus nulli est contrarium
 54, 2, d
 Tencritudo fructuum vnde 147,
 2, b
 Tepidioris aeris facultas 45, 1, c
 Tepor laxæ 28, 2, a. & 100, 2, b
 Termet 92, 2, d
 Termus quid à talea differat 265,
 2, b
 Τερμῶν legumina 257, 1, d
 Τέρητις 279, 1, d
 Teretis corporis dimensiones 69,
 2, a
 Terminus in oratione duplex
 74, 2, b
 Terra, vera mater 211, 2, b
 Terra humida serbes magnas nõ
 requirit 192, 2, d. 211, 1, b. plantis
 velut veteris 249, 1, c. lemnia le-
 uis 251, 1, c

Terra bona quæ 121, 1, c. & qualis
 26, 1, a. autor mitionis 37, 2, b.
 purissima 67, 2, c. contumax 78,
 1, b. caucior, Ibid. quomodo
 corrigenda 262, 2, c. emiemosâ
 111, 1, a. calida, Ibid. c. humida
 quid requirit, Ibid. nunquid ex
 se calida 24, 2, c. eius vis 107, 2, c
 Terra mortua quid prelis 251, 2, d
 Terræ feritas castiganda 189, 2, a, b
 raritas quot de causis commen-
 danda 169, 2, c
 Terram qualè esse expediat 129, 1, c
 Territium differentia 202, 1, b
 Terreus asper sapor 242, 2, a
 Terror vnde dicitur 279, 1, d
 Testa nucleis 67, 1, a
 ἐπιπλάσις de olea dicitur 9, 2, d
 Thapsia est ignea 21, 2, a. rara, Ibid.
 Thasi 128, 1, c. & 129, 2, a
 Θεῖον in verbo θεῖον ὄντις superstitio-
 se explicatum 202, 1, c
 Theodoros & ipsius populares 12
 xanur 138, 2, c. & 132, 2, d
 Theodor' nimis crebro reris qua-
 traat ordinè percurrit 132, 2, a
 Theodorius candor 176, 2, c. eius eua-
 gatio 162, 2, c. lasciuens 14, 2, c.
 15, 2, d. 81, 1, c. audacia 102, 1, b. 182,
 2, c. sibi cant 201, 1, b. ambitio-
 sis 177, 2, c. cum penè toto libro
 reprehenditur tm 10, 2, a. va-
 riis verbis orationem suam pin-
 git 19, 2, c. barbarus, Ibid. d. eius
 cincinni 26, 2, b. 47, 1, c. à Scali-
 gero nõ intelligitur 26, 1, c. ver-
 borum flexu sepe abutitur 27, 2,
 a. eius lapsus fatalis 35, 1, b. 112, 2,
 d. tria verba defugit 37, 2, a. e-
 ius oratio 23, 2, d. perplexa 51, 6,
 d. vbique paraphrassen agit 52,
 1, c. variatiosis studiofissimus
 71, 1, d. in solutionibus penè sem-
 per fluctat 79, 2, a. in quo se &
 alios fessellit 81, 2, a. interpretis
 fidem excedit 108, 2, d
 Theophrastus modestus 12, 2, c. accu-
 ratissimus philosophus 52, c
 Θεῖον ὄντις 81, 1, c
 Θεῖον idem quod thesis apud Ora-
 tores 251, 2, a
 Θεῖον principium germinationis
 309, 1, c
 Theriacæ incrementum vnde 257,
 2, c
 Θεῖον contraria ἄντις 11, 2, c
 Thraciac ventus 307, 1, c
 Thracium triticum 212, 1, c. 212, 2, b
 247, 2, c. 248, 1, c
 Θεῖον 277, 1, b
 Thueydidis immcritò ab Italicar
 nastro reprehensus 277, 1, b
 Thyms 12, c. 206, 2, a. eius flor 18,
 1, a. b. fermen 20, 1, b
 fructus vbi latet 228, 2,
 c. 249, 2, b

DE CAUSIS PLANTARVM.

Tula 99, 1. b. frigida loci gaudet 206, 1. d. & 157, 1. d.
 Tilia cortex 205, 1. c.
 Tilia inferiora cur exalbida 158, 1. d.
 Tiphia aquatica 221, 1. c. 225, 1. d.
 Tiphion flos 40, 1. b.
 Tithymallus 59, 1. d. 216, 1. c.
 Tofus fegeti in loco macro subiectus 215, 1. b.
 Tomus 27, 1. c.
 Tomus lane crassior succedit 142, 1. c.
 Tomus quando fit 187, 1. a.
 Tonax sine nube aliquando in Vaf conia 307, 1. b.
 Topica Aristotelis defuncta 14, 1. a.
 Topographia & chorographia qui differant 143, 1. a.
 Torus quomodo differat 207, 1. c.
 Torus membrorum vnde 93, 1. a.
 Torus partium conuenus finis 49, 1. d. vt compleatur pars non fufficit 62, 1. b.
 Tragacanthum 123, 1. d.
 Transiferenda pinus 171, 1. a.
 Transitiua figura 48, 1. b.
 Translatio 21, 1. d.
 Transmutatio quibus egeat 98, 1. d.
 Transplantationis vis 189, 1. c.
 Tribulus 206, 1. c.
 Trico cca mepila 124, 1. b.
 Trifolium acetofum 146, 1. a.
 Trimeftis planex byeme non ferenda 247, 1. b. 249, 1. d.
 Tripartitum 300, 1. a.
 Triticum nobiliffima planta 46, 1. b. annua planta 124, 1. b. 221, 1. a. cur in macro solo ali nequeat b. sibi ipfi finis 2, a. quam habeat cum fertibus pro portione. Ibidem, validius hordeo b. ad quas res, vnde 228, 1. c. in lolium degenerat 229, 1. b. 247, 1. c. cur 232, 1. a. cur 200, 1. d. 238, 1. b. huius pabulo iumentis percunt 242, 1. a. 2, a. eius substantia 243, 1. c. 245, 1. c. quomodo nonnumquam absumatur 29, 1. a. cur 200, 1. d. 238, 1. b. eius regimen 82, 1. b. 90, 1. d. quot sulcos possit 106, 1. a.
 Triticum & lolium viciffim mutantur 141, 1. d. & 142, 1. d. 274, 1. c. 275, 1. b.
 Triticum carpium & tonfum simile producit 187, 1. d.
 Triticum poluerulentum quomodo putrefcat 26, 1. c. qua arte ne in lolium degeneret impediatur 19, 1. a.

Triticum vnde iuuetur 256, 1. c.
 Tritici maturitas vnde iudicanda 161, 1. a.
 Triticum semen cur degeneret 159, 1. c.
 Troglodyte 213, 1. d.
 Trudi quid 39, 1. a.
 Trullifolia 261, 1. d.
 Truncus cur in planta primum putrefcat 136, 1. b.
 Truncus arborum quando crassescere definat 136, 1. b.
 Truncus populi germinasse 265, 1. a. 19, 1. b.
 Tuberosum dicitur 227, 1. c.
 Tumor & turgere differunt 156, 1. a.
 Turdus quomodo viscum ferat 155, 1. a.
 Turdus quorum excrementa sua abietis suggerit 154, 1. b.
 Turgenia venerea 166, 1. b.
 Turgere medicis quid 155, 1. d.
 Turianus monachus 305, 1. d.
 Turtur 93, 1. b.
 Turturi cum pitacco cur male conuenit 189, 1. a.
 Turtures sua pinguedine suffocantur 300, 1. b.
 Tusonis leguminum tempus 269, 1. b.
 Tugastus quid 112, 1. d.

V

Vacca ingens molles habet spiritus 31, 1. c.
 Vzapium 13, 1. b.
 Validarum plantarum facultas 38, 1. b.
 Valles humidiores motibus 123, 1. a. harum differentie, Ibidem.
 Vappa ex vino quoties fiat 227, 1. c.
 Vaporarii non sano cetero 16, 1. a.
 Varietas mira 42, 1. c. 44, 1. a.
 Vasa feminalia 133, 1. a.
 Vasconia vites quando frigidibus obnoxie 139, 1. b.
 Vastiones Itali ignaui 135, 1. c.
 Vastum quid 204, 1. d.
 Vber glebe quid Virgilio 6, 1. c.
 Velorum inueniendorum occasio 175, 1. d.
 Venarum alioqui 179, 1. d.
 Venarum oculis pinguedine obducta 304, 1. b.
 Ventriculus plantarum 234, 1. d.
 Venena quam ad rem vitia 229, 1. d. his que animalia vescantur 242, 1. b.
 Ventriculus in animali, pro radice in planta 48, 1. b.
 Venus quid fit 104, 1. a. incrementis an obfit 33, 1. d. precipui qui, ibidem. e. quidam 2-

lii e terra spirant, ibidem. d. qui calidiores aut frigidiores 105, 1. a. 119, 1. a.
 Ver non habet multum humoris 26, 1. b. maximam rerum parte gignit 40, 1. d. plantas ad germinandum adducit 42, 1. a. maxime animalium parti ad generationem confert 92, 1. d. 94, 1. d. e. calidum, ibidem. 2. b. cur sanum dicitur 105, 1. c. quando minus sicum & vnde fit 166, 1. b. ab autumnio quomodo differat 136, 1. a. quale 221, 1. a. 229, 1. d. cur germinatis radicibus ineptum 267, 1. c.
 Verbalium quando floreat 236, 1. c.
 Vermes in sua quemque nasci a bore 279, 1. c.
 Vermes in nubibus nasci 209, 1. a.
 Vermiculatio leguminum & frumentorum 259, 1. c.
 Vermiculatiois cause 274, 1. c.
 Vermiculi non nisi iis aluntur e quibus enati sunt 300, 1. c.
 Vermiculi ex tore 26, 1. d.
 Vermium differentie 299, 1. c.
 Vermicularis 159, 1. a.
 Vermicularum mutatio 150, 1. d.
 Versio an mera paraphrasia 26, 1. b.
 Veruacum quid 241, 1. b.
 Vestig ex terre putredine 2, 1. a.
 Vestigationis modi duo 159, 1. b.
 Vetus arbor minus frondefcit minusque trahit 190, 1. a. 197, 1. b.
 Vetus arbores qua arte in iuuenile robur vindicentur 135, 1. d.
 Vetus partes non coalescunt 23, 1. d.
 Vinca macra quo pacto steroran da 309, 1. a.
 Vinca vno anno gelatione fructu ne ferat cohibita 159, 1. d. vbi fera & tamen fructuosissima fit 126, 1. d. quando in Italia putari solcat 23, 1. d. anhelina que 197, 1. c. cur ex consuetudine bore vel hordeo vitulatio propinat 129, 1. c. quomodo syluificat 131, 1. c.
 Vingus 222, 1. c.
 Vinus qui odoribus facile afficitur 257, 1. d.
 Vinum vde vinez quale 191, 1. c.
 Vinum qua arte parietur excellentissimum 136, 1. b. c.
 Vinum vbi scilicet 72, 1. d. dilutus. Ibid. eius regimen 82, 1. d.
 Viola 58, 1. b. Martia 38, 1. c.
 Vires permultarum rerum nobis ignote 227, 1. d.
 Vires robuste ex amplitudine corporis 31, 1. c. dispersas tenuiores 64, 1. a.

INDEX IN LIB. THEOPH. DE CAUS PL

Virgas deponendi dux rationes 173, 1, c	sicca regione 196, 1, c. eius partum multa nomina 197, 2, a, 198, 1, a. adnuculis eget 196, 1, d. oculus 205, 2, b. <i>apoclyptus</i> , Ibid. duo à frigore patitur, Ibidem. nascendo qualis euadat 201, 2, c. colorum partito, Ibidem. ei, quæ planta inimica 203, 1, c. eius cortex 205, 2, c. mprum studii requirit 208, 2, c. quibus animalculis infestatur 214, 1, c, d. quæ infeliciores 219, 2, a, c	sub sole sunt 217, 2, e Vua 20, 1, b. c. quoddam genus non nisi hyeme maturefcens 21, 2, c. vt hyeme maturefcit quid agendum, Ibid. quomodo à vitibus exempta dulcescat 222, 1, d. quomodo diuisimè feruetur, Ibid. 2, a. passa, Ibid. Corimbica 20, 2, a
Virgas salignas abiectas germinasse 206, 2, a	Vitis eadem candidas & nigras vitas quomodo ferat 228, 1, b	Vua vineacorum experta quomodo nascatur 228, 1, a
Virtus collecta firmior seipsa dissipata 23, 1, b	Vitis racemos Cantharos dictus 144, 1, a	Vua ex medulla vitis oriturur 197, 1, 2, 152, 1, 2, 143, 2, a
Virtutum subiectum, homo 36, 1, d	Viti quis locus ineptissimus 176, 1, a	Vua nigra vbi acini 172, 1, b
Vicum 30, 2, c, 37, 1, d. 12, 2, b. 17, 1, a. 25, 1, d. 29, 1, c. 15, 1, b. vnde oriturur 173, 1, d. vorax 2, c. quomodo iuuat 152, 1, a. nutrimenti appetentissimè 153, 2, b. quomodo ferat turdus 157, 2, d	Viti fructus sine frondibus non edere 196, 2, b	Viuerra 31, 1, c
Vifici & arboris vnio 280, 1, b	Vitem racemos sustinere etiâ prolapsis foliis 276, 2, d	Vnioca cum æquiuocis quid eodem habeant 95, 2, b
Viscositas maturam succi coctionem impedit 73, 1, c	Vitiorum subiectum homo 36, 1, d	Vulgò & publicè quomodo differant 181, 1, c
Vita fecundandarum plantarum breuior 135, 1, c	Vitiuiores quam radices 82, c	Vulgus agrestium circa plantas iudicium 18, 1, d
Vita in arboribus quòdam sui còseruandæ principium habeat 5, 1, d. diuturna non iudicanda ex corporis proceritate 31, 2, c. cuius rei finis 77, 2, d	Vitiu radices 230, 1, d	Vulneris incommodum vim gerandi tardat 57, 2, a
Vitæ generatio & prorogatio 107, 1, a	Viuax & viuificum quomodo differant 58, 1, d	Vulpes vbi nigerrimæ 145, 1, a
Vitale principii qualiter humor contineat, & vicissim ab illo còtineatur 7, 2, c	Viuentium natura quot rebus consistet postsumum 175, 1, d	Vultur rapax & infecundus 93, 2, c
Vitiarum & vitiosum qui differat 27, 1, d	Viuens omne corpus meatu habet ad cutem aut cornicè 151, 2, d	Vulturum aliis calidis, aliis frigidis 104, 2, b. cur Vascones frigidus, Ibid.
Vitis 3, 1, b. 2, a. 6, 2, b. c. 7, 1, d. 134, 2, b. 157, 1, c. 2, 2. succosissima est 9, 2, b. luxuria sterilesct 19, 2, a. 25, 2, c. 34, 2, a. arbutissima 41, 1, c. 41, 2, d. infans 43, 1, d. 2, b. 46, 1, b. ea quid agat 80, 2, b. quæ ferò putatur, ferò germinat 17, 2, c. 59, 1, d. fructus eius 71, 2, c. multæ species 73, 1, b. 79, 1, d. flores, Ibid. 2, a. alba quomodo fecundissima 88, 1, d. 89, 1, b. quomodo corrigenda 96, 2, b. folia 117, 1, d. varia vitis facultatis vnde 117, 1, d. 2, d. 123, 2, c. 128, 2, a. quando stringenda 79, 1, a. cur arbores possit 156, 1, c. natura perhumida 172, 2, a. 181, 2, a. situ rarior 182, 1, b. vnde ea raritas, Ibid. adulta quomodo tractanda 183, 1, b. quibus temporum intervalis stercoreanda 187, 1, a. quibus locis gaudent, Ibid. cur à sicu & olea infestatur 189, 2, a. eius superficialia accidentia 190, 2, d. eius medulla c. potatio quorundam referatur 193, 2, d. 194, 1, 2. 195, 2. eius 22, c. putatio in	Vinum 18, 1, a. 132, 2, c. 306, 1, c. 227, 1, a. & 193, 2, c. misca 22, c. adulta 27, 1, a. culicibus obnoxia 128, 1, b. quibuscum genere conueniat 157, 1, d	Vulturus non obest plantis 33, 2, d. 98, 1, a

X

Xanthus fluuius 141, 1, a
Xeræa vnde dicta 279, 1, a
Xylobalfamus 161, 2, d
Xylocasia 161, 2, d
Xeræy cuius qualitates nota sūt 7, 2, a

Z

Zaphera 177, 2, b
Zea 229, 1, d. 137, 2, c. 178, 1, c. in auenam motatur 247, 2, c
Zephyrus alit plantas 33, 2, d. 105, eius vxor, comes sūt soboles, Ibidem.
Zeli Tartarci 90, 2, b
Zizipha quando fructum maturat 181, 1, d
Zizipha 38, 1, c. 41, 2, c. 82, 2, c. 90, 1, d
Zorocaller 46, 2, a
Zai cur arboribus conueniat non Cic 9, 2, b. quid significat, Ibid. vnde nomen desctitur 17, 1, b
Zain plantam non complectitur 56, 1, c
Zenois actiue aliquando pro vitibusco 182, d

FINIS.

